

Yai Win Kibiya



The New Testament in the Sepik Iwam Language of Papua New
Guinea

Yai Win Kibiya

The New Testament in the Sepik Iwam Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sepik Iwam long Niugini

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sepik Iwam (Iwam, Sepik)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2019 from source files dated 1 Mar 2019
5350dc83-93b2-5000-9c98-dcdb728ba84f

Contents

FRT	1
Matyu	3
Mak	67
Luk	106
Jon	170
Aposel	222
Rom	282
1 Korin	313
2 Korin	346
Galesia	371
Efesus	385
Filipai	397
Kolosi	405
1 Tesalonaika	414
2 Tesalonaika	420
1 Timoti	424
2 Timoti	432
Taitas	438
Filimon	443
Hibru	445
Jems	472
1 Pita	481
2 Pita	491
1 Jon	497
2 Jon	506
3 Jon	507
Jut	509
Revelesen	512
Glosari	548

Yai Win Kibiya

The New Testament in the Sepik Iwam language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Sepik Iwam long Niugini

Yai Win Kibiya

The New Testament in the Sepik Iwam language of Papua New Guinea
[iws]

Translation by Wycliffe Bible Translators

© 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Print publication, 1989 by Bible League International

Web version
2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

<http://pngscriptures.org>

www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- Attribution. You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- Noncommercial. You may not use this work for commercial purposes.
- No Derivative Works. You may not alter, transform, or build upon this work.
- In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem yu ken givim kopi long narepela manmeri. Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. Yu mas givim nating. Na tu, yu no ken senisim Tok.

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa.

Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken askim mipela.

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode>.

Sapos yu gat askim long dispela, plis askim mipela.

Yai Win Kibiya

MATYU

Matyu siya winkika ta yokwowa. Matyu siya Jisis siir mii kigna miriiyan inkam nwir ieya mi siir inig whirin Livaikin. Ta Yokwowa Matyu siya winkika Jisis siir nomiiyauim Juda iikamim simiiram. Mi sima sima ina boinim Jisis siya pi hiniin inkamkin mi sima siir kigwinim mi ina boinim krima wakaenanaeyin Jisisin ti siya nimbiniyin Matyu siya winkim niwii whiekakim Jisis siya boinmimauuwim simiir. Iriig.

Tiriiginim yim Jisis Kraisi siir yidiwi wanwiyaeyim simiir inig ima
(Lk 3:23-28)

¹ Ti kara winkiyim yim Jisis siir yidiwi wanwiyaeyim simiir inig ima. Jisis siya yio inkam komiiyin nu kigriraowiyin Devid siir isidgin mi yio Devidin Ebrahimni isidin siirgin.

² Ebrahim yio Aisakni adgin mi Aisakin yio Jekopni adgin mi Jekopin yio Judani adgin mi siir nomousisim ikim, yio simiir yao adgin. ³ Juda'in yio Peres Sira sower adgin. Mi sower yopiiya Temaka. Mi Peresin yio Hesroni adgin. Mi Hesronin yio Ramni adgin. ⁴ Mi Ramin yio Aminadapni adgin mi Aminadapin yio Nasoni adgin mi Nasonin yio Salmoni adgin. ⁵ Mi Salmonin yio Boasni adgin mi Boas siir apua Rehapka. Mi Boasin yio Obetni adgin mi siir apua Rutga mi Obetni yio Jesini adgin. ⁶ Mi Jesiyin inkam komiiyin nu kigriraowiyin Devid siir adgin mi Devidin yio Solomoni adgin mi siir apua biya Yuraiani wig niki oka. ⁷ Mi Solomonin yio Riaboamni adgin mi Riaboamin yio Abaisani adgin. Mi Abaisain yio Esani adgin. ⁸ Mi Esanin yio Jehosapetni adgin mi Jehosapetin yio Joramni adgin. Mi Joramni yio Asaianni adgin. ⁹ Mi Asaiain yio Jotamni adgin mi Jotamin yio Ehasni adgin. Mi Ehasin yio Heseкаиanni adgin. ¹⁰ Mi Heseкаиain yio Manasani adgin mi Manasain yio Emosni adgin. Mi Emosin yio Josaianni adgin. ¹¹ Mi Josaiain yio Jekonaia mi siir nomou yaowae ikim simiir adgin. Mi taka iya saeya Isrel simiir sauan omomin sima nikiunama om komii Babilon siir nu iir nini priimiriinakiya whisarii mii.

¹² Mi iya sima om komii Babilon siir nu iirar niki priimiriyyim whisarii mii mi Jekonaia siya Sialtiel siir ad nwokin. Mi Sialtiel yio Serababelni adgin. ¹³ Mi Serababelin yio Abiatni adgin mi Abiatin yio Elaiakim siir adgin. Mi Elaiakimin yio Esoni adgin. ¹⁴ Mi Esoin yio Sedokni adgin mi Sedokin yio Ekimin adgin. Mi Ekimin yio Elaiatni adgin. ¹⁵ Mi Elaiatin yio Eliesani adgin mi Eliesanin yio Matani adgin. Mi Matanin yio Jekopni adgin. ¹⁶ Mi Jekopin yio Josepni adgin mi Josepin yio Mariani kamkin. Mi Jisis siirin Maria saeya naokainakin. Sima siirin ha dapikim Kraisi, inkam Adi Komii siya nikropkiyin.

¹⁷ Mi yinneyim Ebrahim siir hirankin nityokiyokiiyim Devid siir nakiyanguniyyim isidin iur whiigim mi Devid siir hirankin nityokiyokiiyim yinneyim ini iya sima om komii Babilon siir nu iir miriyya whisarii mii ini sairar yadigniya, yim iriipi hiriinan iur whiigim. Mi iya sima whisarii mii priimiriyya om komii Babilon simiir nu iir mi ha nityokiyokiiyim mi ini Kraisi siya nimbiyama iya sairar yakiyanguniyyim inkamin Adi Komii siya nikropkiyin mi yim iriipi hiriinan isidin iur whii. Iriig.

Maria saeya Jisis Kraisi siir naokainaka
(Lk 2:1-7)

¹⁸ Niwiiyin Jisis Kraisi siir naokainan yio hiningin, siir yopiiya Maria sairin Josep siiram bidi boiritmaiya siya nonkwonam. Mi siya iripa piu saika niki o karamaeyar niki owin mi ini saeyar yinokninkinkiya, saeya Adi Komii siir naeyiu iirsiyar nwokika yinkak. ¹⁹ Mi Josepin kamni sairam boiritmaiyyin, siya inkam wadiekin. Siir iga hinda tinda bi nokwowikin. Niingaka. Mi siya Maria sairin iikam whwonkam ida kiyopsibgi haiginiuwim pi boriisopi. Mi siya hindara nimprio sopkiyam tiri mi saeya wi nididgak nwowisi. ²⁰ Josep siya ta sair saira naingwokwonanaekin mi Adi Komii siir paekwosimin siirin nhwo siya yikiumauu. Paekwosim siya boin, Josep Devidni yinneyim sim yinisimin, ta kiriir wiga Maria yinkak nwowa kira sair nonkwonasi kipi nidid. Waki yinisimin

saiir mhiinau hir nwokaiyin, yio Adi Komii siir naeyiu miyikin siyar haigiyaumuauyin.
²¹ Saeya wi yinisim yinkamiyin naokainaei, siya wi Isrel simiir iikamim simiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyumiigi mi wi simiir nanmaiwarkainaei. Mi kira siir inigin wi Jisis asi nokdap haiginiwi.

²² Ti digworaekwo whiekakim nimbiibiyamim ini ti yayim bidi bidiniya Adi Komii siya boinkiyim profet inkamin siir boinmimauwam mi simiir swoki boiniurwokaigikin. Profet inkamin siya hiniina boinkikin. ²³ Wakae, wig kopaksim niinga ira inkamaka iripa piu nwo karam nwowa, saeya wi yinkak nwowi mi wi yinisim yinkamiyin naokainaei. Mi sima siir inigin wi Emanyuel nokdap haiginiwi. Mi ti paekwosim siir yaiya ini dig ywokiya. Mi ti inigin siir inig mwokimwowin yio hiniingn, Adi Komii krimiir Wanin siya ini krimakar nwowin.

²⁴ Mi Josep siya ha kaknanaokaigiyin mi siya ini Biyan Inkam Komiiyin siir paekwosimin siya boingikin yayim ini simiir hiriinanar swoki tirin. Mi siya siir wiga saiirin ina yonkwonan. ²⁵ Mi Josep siya iripa piu saika bi nwomiminkin mi ini saeyar yaokaina budgiyin yinisim iirar. Mi Josep siya siir inigin Jisis yokdap haiginiu. triig.

2

Kam nhirim Jisis siir kignakiyam nitkim

¹ Maria saeya Jisis siirin omisim Bethlehem nu Judia hir naokainakin, iya Herot siya nu kigriraowan inkam komii nwowa. Mi mhoiia saeya siir naokainakiyin mi kam nhirim nauuni siyiun si ninokninkiniyim, bieki nimbiidniyin hiranin om komii Jerusalema hiriir yit. ² Mi sima ini sriini, iya krma ti nauun win komii iir kigim ti yinisim winin naokainan siirin Judami inkam komiiyin simiir nu kigriraowanin ini papi nwowin? Nim krma ina yinokninkiniyim ti yinisimin bidi yaokainakiyin. Mi krma siir inig iir nini hainaniyam nitkim. ³ Mi iya inkam komiiyin Herot siya ta yai aiir wakaewinin mi siya ini hikakar ywokiya. Dimusi rani, siya hiniina naingwokin ti yinisimin wi siyar nokwokairinanaowidi siir igsopa. Om komii Jerusalem hirin iikam nhirim yim iriipi hiriinan ini hikakar mi okiyim. Dimusi rani, Herot siya io komiigakin. ⁴ Mi Herot siya prismi biyan inkamim simiiram yikuana, yipiki Adi Komii siir inig hainaniyim omakam simiir dimin taemin imiir kigriraowiyim mi kamim siyu komii ninokninkini ikim. Mi siya simiirin ha nikuana digin mi siya simiir srii, inkamin siya nimbingiyin Kraisi siya wi piki hiniin omin si naokainaei? ⁵ Sima siirin hiniina boin, om Bethlehem nu Judia hirin profet inkamin siya hiniina boinkikin, ta yaiya siya hiniina win boinkikin,

⁶ omisim Betlehem nu Judia hiranin, kira inig karamae omisim tani. Niingaki niingakiinga. Mi inkam komii nwirin wi kariir waraur nimbiyami mi siya wi kariir isidin Isrel hiranin wi simiir nu kigriraowan inkam komii nwowi.

⁷ Mi Herot siya ti kamim bieki nimbiidniyin hiranki nitim, simiirin hindara asi nimprio ikunakin, nimprio yai boinam. Mi siya simiirin ina sriiyin, tiki nauuni paki hiniin iya sae nimbiyamkin, ha? ⁸ Mi iya sima siir boinmimauu digiyim mi siya simiirin ina yikropkiyin om Betlehem hiriir mi ina boinkiyin, kima ha dam! Mi kima ti yinisimin siirimin pranae pranae kipi hansran. Mi kima pi siir hansran yiskaii pa swoki it kariir swokini boinmauuni. Mi an kara iriipi hiriinan, wi siir inig iir mini hainaniwi. ⁹ Mi sima Herot siir yai aiir wakae dignamim mi sima ina yamim. Mi ti nauunin biya sima niki kignaniyin bieki nimbiidniyin hir mi siya ha hioraraowamin simiir biyar mi ini omaka yinisim ieyar nwowa ini saiirgi saiir akou kouwar yakaigikiuwuwun. ¹⁰ Mi sima ti nauun iir kigim mi sima ini maigimairga komiikakar ywonamim. ¹¹ Mi sima ha napninopkainamim omaka hiriir mi ini Maria sowerbugar youapninopkai kigim. Mi sima ogmwo ha nini waisi huiuwuwim mi ini yinisimin siir inig iirar ini hainaniuwim. Mi sima simiir miya sisimsisimim ha haiwaokiyim mi sima dimin kibi nhirim umir komii sainiyim kimidiniya siir priihauu. Diminin sima priihauuwim hiniin hiniingim, gold mi paura in piuii miyik niusiin whakiyin mi sandain namswopaini piuii miyiknan whaki ikin.

¹² Mi mhoiia simiirin Adi Komii siya kimidiniya nhwo yikumauuwii. Mi ti nhwo iirin Adi Komii siya hiniina boinki, kima wi Herot siiram kipi swoki am mi ti digworaekwowim kima kigim siir kipi boinmauwuu. Niingaka. Mi sima yaeya siyu whira asi namkim simiir oma hiriirin. Iriig.

Sima nu Isiba hiriir yidamam

¹³ Mi ta sima haiburgika sair mhoiia mi Adi Komii siir paekwosimin siya hiniina boinki, kira dinsiingi mi kiriir wigynim simiir dikiunam. Mi kira pi nu Isiba hiriir didamki mi hir tini owou mi wi karar swoki ikiugi kiriiram. Herot siya wari yinisim iiram hansiri tiri siir nisomaowim. ¹⁴ Mi Josep siya ti yai imiir wakaekiyin mi siya ina yinsiingiyin. Mi siya siir wigyn imiirin niya whinidamkiwii nu Isiba hiriirin. Mi sima ii kasa bi napiwaiyamkim hiriirin. ¹⁵ Mi Josep siya nu Isib hiraer nwowin mi ini Herot siyar yaobudgiyin. Mi sima ta yaiya biiki Biyan Inkam Komiiyin siya boinkiya profet inkam nwirin si mi sair swoki boiniurwokaigikim. Saeya hiniina boinkika, kariir yinisim yinkamiyin nu Isib hir nwowin, kara siiram swoki ikiugi siya swoki itim. Iriig.

Herot siya boinkikin yinisisimim sima nisomsom aokaokiyim

¹⁶ Mi iya Herot siya hiniina ninokninkinkyin ti kamim bieki nimbiidniyin hiranki nitim, sima siir niksisaegigim. Mi siir kwoinin ina iwitpaomaigiyin mi siya kam nhirim yai kirie simiir boinki, sima om Betlehem mi omisisim nhirim siir kingiin nwo ikim simiir hiran yinisisim yinkamiyin whiekakim, biewi whwowisa nwowim mi nua tiriir nwonainiyim simiir nisomsom aowam. Siya digworaekwowim nauun ninokninkini kamim sima boingigim mi simiir swoki aingwowoknakikin iya Jisis siir naokaina. Mi sima asi nisomsom aokaokim yinkamiyin biewi whwowisa nwowim nua tiriir nitim.

¹⁷ Mi tiki digworaekwowim biigi Biyan Inkam Komiiyin profet Jeremaia siya boinkiyim simiir swoki boiniurwokaigikin. Siya hiniina boinkikin,

¹⁸ sima wakaeki yaiya om Rama hiran iikamim sima nouubopon prasae bi kinkim. Rachel saeya sair yinisisim imiirsi kaouuboponka. Mi iikamim sima sair hiirwokmaiym dig bi nwokim. Niingaka. Dimusi rani, sair yinisisimim nwirmin nwirminkin bi swoki okikim. Niingaki, niingaka. Mi ti diminim nimbiamim iya Herot siya nisomsom aokaowim Rachel sair isidin simiir yinisim yinkamiyin imiir omisim Betlehem hir. Iriig.

Josep sima niyin nu Isib hir haiburgigim mi sima ina swoki amim

¹⁹ Mi mhoiia Herot siya ina yaonamin. Mi nu Isib hiraer Biyan Inkam Komiiyin siir paekwosimin nhwo siya yikumauu Josep siirin. ²⁰ Siya hiniina boinkikin, kira dinsiingi mi kira kiriir wigynim simiir dikiunam mapi nu Isrel hiriir swoki am. Iikamim ti yinisim iir nisomaowam boinim sima bidi yaokaoswowamim. ²¹ Mi Josep siya ha kaknanaokaigiyin mi siya ini siir wigynim simiir yikiunamim mi sima ina swoki amim nu Isrel hiriir.

²² Mi siyar wakaewin Akeleas siya siir adin Herot siir mi aiir bidi swoki hainaowidin nu Judia siir nu kigriraowan inkam komii nwowam. Mi Josep siya asi nididgin hiriir namsiyin. Mi nhwo whirin Josep siya whinin, Adi Komii siya siirin hiniina boinki, kira wi hiriir kipi nam. Mi siya nu Galiliya hinda asi namkin. ²³ Mi siya kimidiniya om whirin Nasaret nikiuwiyin siir ini idwoiu. Mi sima ta yaiya biya profet inkamin siya boinkiya sair swoki boiniurwokaigim. Sima siirin wi om Nasaretan inkam nikiuwi. Iriig.

3

Jonin inkamin baptaisiyin Adi Komii siir yaiya siya boinmimauugin

(Mk 1:1-8; Lk 3:1-18; Jo 1:19-28)

¹ Mi biewi nhirim bidi yamkiyim iya Josep Maria Simani om Nasaret hir nwowa. Mi mhoiia Jonin op baptaisiyin siya ha nitin mi kimidiniya nu Judia hiran nu siyin apain siir hir ini boinmimauu bwakainani, Adi Komii siir yaiya. ² Mi siya hiniina boinki, kima dimin biye biyeyim simiirin digumii haimriyugig. Dimusi rani, iya Adi Komii siya siir

digworaekwowim simiir kigirkakana ini kingiin nwowa. ³ Jonin ti siya inkamin Adi Komii siya boinkiyin profet Aisaiani. Bidi bidiniyarin profet Aisaia siya hiniina winboinkikin, maeyau siiyin nu apain inkam kamaeyin, inkam nwirin siir yaiya hiniina kauwok boinkikin, Biyan Inkam Komiiyin siir siyiuin sibgu kisisop diriraerarkwokin. Siir siyupai siyupaiyim sibgu diriraerarkwokin siya napnaniyam.

⁴ Jon siya niya yuisa miyik rani, kamelni piokim. Mi siya piuwopa ha mi kikog mi naeyim siya naeyim kokmwo graeyis minim mi mhwini yin ikim. Siya yaeya dimin whir bi swoki aeikin, siya inkam paeprikabnankin. ⁵ Mi taka iya, iikamim om komii Jerusalem hiranim mi nu Judian ikim mi iikam whiekakim omom ie Jodan kingiin nwo ikim simar yitswo Jon siiram. ⁶ Mi sima simiir dimin biyie biyeyim ha nomboiniskiyim mi Jon siya simiirin ie Jodan hir baptais haiginiu.

⁷ Mi Jon siyar kig Farisi Sadyusimi kam isid komiiyin pi niti siirim op simiir baptais haiginiuam. Mi siya simiir boinki, kima kam miyiknanki mi iuwi, ini wrakiwranan ywowim. Kimiirin niinga boinkikim kima kariiram nidamnaniyim op kimiir baptais haiginiuam, ha? Mi Adi Komii krimiir Wanin siya wi kimiir nonkwoninwimwirininkin tani iya siya iikamim simiir hidi, aniya? ⁸ Mi kima iikam whiekakim simiirin hiniina diisimauu, kimiir dimin biyeyim bidi haiyoprimdiyumiigiyim. ⁹ Kimiir kwoinin hiniina kipi naingwo Ebrahimin krimiir brougaekin mi kima wi kigugu rani. Niingaka. Kara kimiirin yaimwowa boinki, Adi Komii siya siyam simiir mi tirki, Ebrahim siir yinisisim nibiyamam wi digar mi owi. ¹⁰ Mi siir ua ini paimi hirar haigin taohaigina mi pae whiekakim nae miyik bud kamae nwowim, yim wi paenau sima niyitkaigaigii. ¹¹ Ta op ara kara baptais haiginiuwa ya min nisiimauuga kimiir dimin biyeyim bidi haiyoprimdiyumiigiyim. Mi inkamin kariir mhoiya nitin, kouwin ini siyar ywowin. Mi siya ini yaowae adnan ywowin mi an kara ini yinisisimnan ywowin. Mi kara siir miisimim wi sibgu inomokninkin mirii rani. Niingaka. Kara kimiirin op arar baptais haiginiuwi mi Adi Komii siir naeyiuin wi siya hainiuae haiginiuwi mi siir paeya niyuaeiya warar. Kara inkam miyik rani, siir iga siya niya saiir uridin wi kara waisi hak rani. Niingaka. ¹² Mi Siya iikamim simiirin wi inkamin twonidim twonau haigiyim simiir hiriinan hidi mi ha nokwobrombropiyin, ini siir hiriinan ywowin. Mi iya iki twonid imiir nikwobrombrop digiiyim mi kasim pa kwuubrugiki. Mi twonid niingam pi simasima namwokaiyiwi. Mi kas imiirin pa nhisopkininaka mi simiirin pi paeya nhisopkin namginkii. Mi ta paeya wi niutingii rani. Niingaka. Saeya wi hiriyar niyokiyokiikaeyami. triig.

*Jon siya baptais haiginiugin Jisis siirin
(Mk 1:9-11; Lk 3:21-22)*

¹³ Mi taka iya Jisis siya nu Galili hir haiburgigin mi ina yitin ie Jodan tiriir. Jon siirim, siirin op siya baptais haiginiuam. ¹⁴ Mi Jon siya Jisis siir kwoin iir kisina haigigiyam tirkin mi siya ina boinin, Jisis, ambi kira baptais haiginiuwi. Mi kira kariiram dimusi nitkin, ha? Kara inkam miyik rani. ¹⁵ Mi Jisis siya siir yai anaka hiniina yowarkii boin, kiya, panao kira pi ta kara boina yaiya pi saiir hiriinanar tir. Ini ywokiyin krima swoki boinurwokaigiyin Adi Komii siir siyiu miyikin siya boinkiyin siirar wakaeyokna diriraerar. Mi Jon siya siir yai aiir asi wakaeyokna diriraerarkin.

¹⁶ Mi siirin ha baptais haiginiugiyin mi siya ina iyig apnadamim op hirankar. Mi ninomora ina haiwaokiya omaka anonan siiram. Mi siya kigwin Adi Komii siir naeyiuin inmabnan siinanaiiniyin mi ini siir yauni oniyin. ¹⁷ Mi yai kwira ninomor kou hir kauwok boinkiya, saeya hiniina kauwok boinkika, tiriiginin yio kariirgi kariir yinisisim ieya. Kariir kwoinin ini siirgi siiramar naingwo iskiyin. triig.

*Setan siya Jisis siiram kinankiugin
(Mk 1:12-13; Lk 4:1-13)*

¹ Mi taka iya Jisis siya op baptaisa saiir mhoiyya siirin Adi Komii siir naeyiu ieya yikiunam maeyau nu siiyin apa saiir hiriir Setan siya kinankiuwam. ² Mi iyyim mhiirima siya mwowim nabieyim kamnwis mi niyim iriipi hiriinan kamnwis. Mi siya naemin dimin bi naekin mi mhoiyya siya mhii komiyya ina yaowin. ³ Mi Setan siya kinankiuwan inkamin ha nitin Jisis siiram mi ina yaboiniyin mi kira Adi Komii siir yinisimkin niuwi mi kira ti siyam simiir boinki mi sima pi bret nwoki imbiyamim. ⁴ Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, Yokwo Komii saeya hiniina boinka, inkamin kwoinbudin omwai sibgu waiyayokiyokiiyin naesi bi haiigin. Niingaka. Inkamki sibgu haiiyin kwoinbudin ya Adi Komii krimiir Wanin siir hiranki nita yai miyika sasarga.

⁵ Mi siya ha boin digiyin mhoiyya Setan siya siirin om komii Jerusalem hiriir yikiunam mi siirin omaka Adi Komii siira saiir akou yami okmwın okwoki. ⁶ Mi siya ina boinkiyin siirin, kira Adi Komii siir yinisimki niuwi mipi waraur ankar tami iswit natkiigi. Mi kira pi naonam tani. Dimusi rani, Yokwo Komii saeya hiniina boinka, Adi Komii siya wi igao yai siir paekwosim imiir boinki kiriir haiwinam. Mi kiriir iga wi siya minki hainwin tani. ⁷ Mi Jisis siya siir yai akan hiniina swoki owarkii boinki, kara pi hiniina tir tani. Dimusi rani, Yokwo Komii saeya hiniina swoki boinkika, kira kiriir Biyan Inkam Komiiyin siiram whisarii kipi kinankiu siya kiriir Adi Komiiyin mi yaiya yaimwo karamaeya saiir kipi prii boin siya kariir whindiriraeram.

⁸ Siya ha boin digiyin mi Setan siya Jisis siirin kimidiniya mhiu komii whirin siir mhiu kiugi kiua hiriir yikiunam. Mi siya siirin ina yiisimauyokiyokiiyin nupai nupaiyim hinda tindanim ti nu iir nwowim simiirin mi dimin miyik miyik ikim siya ti digworaekwo imiir ha niisimauu digiyin, ⁹ Mi siya ina boinkiyin mi kira pi ogmwo kariiram waisi huiwi mi kariir inig iir hainani mi ti digworaekwowim kira kigim kara wi kiriirarar hauuswoki kira kigriraowim. ¹⁰ Mi Jisis siya siir yai akan hiniina yowarkii boin, Setan, damki! Yokwo Komii saeya hiniina boinka, Biyan Inkam Komiiyin siir inig iirara hainan iski, siya kiriir Adi Komiiyin mi kira siir mii ailar donkworinu kripkai. ¹¹ Mi siya ha boin digiyin, setan siya siirin ha haiburgigin mi ina yamin mi Adi Komii siir paekwosimim ha nitim, siirin kimidiniya sima yauni whinkinsiisni. Iriig.

Jisis siir miyya nu Galili hir mirii bwakainakin.

(Mk 1:14-15; Lk 4:14-15)

¹² Mi mhoiyya Jisis siya hiniina wakaewin sima Jon siirin omaka hiuyokiyokaiya mii biye miriyya saiir bidi hugripkikikaiyin. Dimusi rani, siya igao yai Inkam Komii Herot siir boinkin. Mi siya ti om iir haiburgik mi nu Galili hiriir yam. ¹³ Mi siya om Nasaret hir bi sibgu owipisuwikin mi siya om Nasaret siir haiburgikin mi siya kimidiniya om Kapaneam hir ini owou. Ti omin whii Galili whiigbida waiyin, ti iikamim Sebyulan Naptalai sowiir isidin sima nwowa maeyau saiir hir ¹⁴ Jisis siya ha nitin ta maeyau aiar mi ini diga ywokiya yai biyya Biyan Inkam Komiiyin siya boinkiya profet Aisaiani mi siya boinkiya ya saiir swoki boiniurwokaigika. Ta yaiya siya winkiya saeya hiniinga,

¹⁵ mi nu Sebyulan mi nu Naptalai sowiir hiran siyiuin whii komii Solwara namın mi ina yiuguskiyin ie Jodan iegbid mirmiyya mi nu Galili Juda iikam tani mi Juda iikam nhirim hir nwowim simiir hiriir yam. ¹⁶ Mi iikamim ti maeyau owiir nwowim niibwomambwonan mi tariinanin sima nokiya dimin komii siir bidi haiyim mi ti hiran iikamim dimin biye tirim ini hapi inkam wirnan ywowim mi tariinanin bienan simiir bidi yokiyakiyim.

¹⁷ Mi taka iya Jisis siya nu Galili hir nwowin siya yaiya saiir boinmimauu bwakainakin. Siya hiniina boin, kimiir dimin biye biyeyim simiirin ti haiyoprimdiyumiigi. Dimusi rani, iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ini kingiin nwowa. Iriig.

Anasu mii miriyyim kam nwiyyim Jisis siya nikiunakim

(Mk 1:16-20; Lk 5:1-11)

¹⁸ Mi iya Jisis siya Galili whiigbid whiigbida hiriir nouapamin mi siya iwinyaowo anasu mii miriyo sowiir yao youap kigam Saimon mi siir inig whirin wi Pita dapi mi siir nomousim ieya Endru, yo sowa yaowin haimna nitmaigo whii hir. Mi ta anasu haii miya ya sowiir yao umir miiga. ¹⁹ Mi Jisis siya sowiir yao boinki, biya kowa anasu mii miriiko mi tariinanin kowa kanakar wit mi kowiirin wi kara niisiimauwi siyiun iikamim sim mhi kwoinim sim ninkpit haigiyim mi sim nanmaiwarkainaeiyin. ²⁰ Mi biri kimiminkikin, sowiir haimnan ini hirar kwomaimiigiyin mi sowa ini siir mhoiia yamwo.

²¹ Mi siya ha swoki kwapnamin mi ini iwinyao nwiswo sowiirar swoki kwakigo, Jems Jon sowiirar, Sebedini yinisim nwiswo. Yo sowa i hirar nidwokaii sowiir adin Sebedi saikar. Yim simaniyin simiirni haimna iir mi kisisok diriraerari. Mi sowiirin kimidiniya Jisis siya yikiuna. ²² Mi sowa bi kimiminkiko, sowiir adin siirin ini i hirar kwaewisrimiigigo mi sowa ini Jisis siir mhoiayar yamwo. Iriig.

*Jisis siya iikamim makakim simiir haiswoniskiigin
(Lk 6:17-19)*

²³ Jisis siya nu Galili siirar yapyokii irkak. Mi siya iikam imiirin Juda simiir maeyauwa yaimin dimin nidwokai wakaeyim simiir hir yomwimwarkaiyu mi siya yai win kirie kibiya saiirin iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir warar mi boinmimauu. Mi siya iikamim mapai mapaiigi niyim simiirin warar mi haiswonimniskiyam. ²⁴ Mi siir yaiya ina yinyokigiya nu Siria siirar. Mi sima simiir iikamim mapai mapaiigi niyim mi yu bibiyeki nii whwonkaiyim mi iikamim whaowa piugi nwo ikim mi iikamim iga inim ninsimsiriunakaeyamim siya simiir yinimniskiswo. ²⁵ Mi iikam whie komiia nu Galiliyankin nitim mi omisisim nhirim maeyau Dekapolis hiranim simiir hiranki nit ikim mi om komii Jerusalemanki nit ikim mi om nhirim nu Judianki nit ikim mi ie Jordan siir kingiin hindanki mi it ikim sima ini siir mhoiayar yamim. Iriig.

5

Jisis siya mhiu kiu hir boinmimauugin iikamim maigimaigakakim simiir.

¹ Mi Jisis siya iikam whie komii simiir kigin siir mhoiia namim mi siya kimidiniya mhiu whirin siir hiriir iyam. Mi siya hir ha nini ii idwo iuwim mi kamim siir kigna miriayim ina yitin siirim saika nidwowim. ² Sima hirar nidwowim mi Jisis siya simiirin hiniina yowimwarkaiyu. Iriig.

*Jisis siya inkamki maigimaigani siyiun siir boinkin.
(Lk 6:20-23)*

³ Mi iikamim ha naingwowim sima Adi Komii siirimim miigakim mi maigimairga wadiyar nwoi. Dimusi rani, simiirin Adi Komii siyar kigriraowi. ⁴ Mi iikamim ninouninki kaeyamim mi wadie nwowim mi wi maigimairga whisarii nwo rani, simiirin wi op Adi Komii siyar hauukwiyae haiginiwi. ⁵ Mi iikamim yai min ninkisimsio boin karam nwoiyim mi simama naingwona karam nwoiyim, yim sima wadiya dwo mi ha maigimairga. Dimusi rani, simiirin wi Adi Komii siyar hauuwi nuin. ⁶ Yipiki iikamkim mhiigi naoni hiniin Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknamin wadiyar dwo. Sima ha sibgu maigimairga. Dimusi rani, siya wi simiir whindiriraerari wi wadiyar nwoi mi wi siir mhoiayar nami. ⁷ Iikamim, iikam nhirnisi naingwobumbuwiyim sima wadiyar dwo mi ha maigimairga. Dimusi rani, Adi Komii siya wi simiirsiyar mi inkin aingwobumbuwi. ⁸ Mi iikamim mhi kwoinim rirmiya nwoiyim sima wadiya dwo mi sima ha maigimairga. Dimusi rani, sima wi Adi Komii saikar nwoi. ⁹ Mi kamim yai min ninii nansaowi siyiun siir minwokmaiym iripa nongwomamair aeyam sima wadiya dwo mi ha maigimairga. Dimusi rani, mhoiia Adi Komii siya wa boini, sima kariir yinisimkim. ¹⁰ Mi iikamim Adi Komii siir yaiya saiir wakaeyoknam hik saiirsi haii

sima wadieya timi o mi ha maingimairga. Whisarii rani, iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, ya simiir wararga.

¹¹ Mi sima kimiirin ha kigii, kima ini kariir siyu iir napim mi ini kimiir tioim mi ini yai bibiyie kimiir kinaop itkaigaiyuim mi kimiirin wi sima niksisaie. Mi kima wadieya sibgu idwowi mi wa maingimairgaei. ¹² Mi biya sima profet inkamim simiirin hiriinanar mi tionanaekim. Kima iripar dingwomamair ae. Dimusi rani, mhoiya ti digworaekwo miyik miyikim ninomor kou hir nwokwokinim yim kimiirgim. Iriig.

Iikamim naingwo tibmiyim yim ini wa mi pae niyuanan ywowim (Mk 9:50; Lk 14:34-35)

¹³ Wim kima iikamim simiir whwonkam idan ini wa nan ywowim iikamim simiir whinkinsiisim. Mi wa siir hiiya saeya digiiyim mi wi paniina swoki tiri siir hiiya saiir swoki haiyim? Niingaka. Tiki hiniin wain yio mii karamaekin. Mi sima siirin pi hindara kabitkaigi iski mi iga wi siirar ninkin okwowi.

¹⁴ Wim kima ini nu tiran pae niyuanan ywowim. Mi kima siyu miyik napiyin iikamim simiir niisiimauwi kima om komiiyin mhu kiugikiu nwowiyin siir hiriinan ywowim yio bi swoki kimirkaiigin. Niingaka. Iikamim arugi aruwanim sima wa kigi. ¹⁵ Inkamin yuukid hangimuwiiyin, siya siirin twoni bi higriniu haiginikin. Niingaka. Siya siirin pi romiyasni ninankii mi iikamim ta omaka aiir nwowim, simiirin pi siyar niuya irkaki. ¹⁶ Mi iriipi hiriinan kimiir siyuin iikamim simiir whwonkam idan paenan timi iuya irkak. Mi sima siyu miyikin kima tiriyin siir kigii mi sima wi kimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin wi siir inig iir nwoki hainan prapasim. Iriig.

Adi Komii siir siyu komiiyin siir yaiga

¹⁷ Kima ha kipi naingwo kara Moses siir siyu komiiyin mi profet kamim sim yai ikim, simiir kiindiyimdiyuwam nitkin. Niingaka. Kara simiir kiindiyuwam bi nitkin. Kara idwo simiir swoki inkin boinourwokaiyam nitkin. ¹⁸ Kara kimiirin yaimwovar boini, ti siyu komiiyin Moses siirin mi profet simiir yaisisimim mi sowiir diminsisimim humamakuwim mi kiyiprimpriniuwim wi wara dig rani. Niingaka. Ninomor nu sowa wa digii mi ti Moses siir siyu komiiyin siir siyupai siyupaiyim mi siir yaipai yaipaiyim, yim wa nimbini. ¹⁹ Mi inkam nwrki Moses siir siyu komii siir diminsim whir niinikripi mi profet kamim simiir ikim mi siya iikam imiirin hiriinan siyu iirar swoki owomwarkaiyuwi mi ti hiriinan inkamin siya wi inigak nwo rani. Niingaka. Iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiirin. Mi inkamin Moses siir siyu komii siir siyumwoki siyumwowin mi profet kam ikim sowiir sibgu api mi iikam imiirin hiriinanar swoki owomwarkaiyuwi mi siya wi inig komiigaka nwowi iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana. ²⁰ Mi hiriinankiniuwu kara kimiirin yaimwovar boinkii mi kimiir siyu miyikin ti kamim siyu komii ninokninkiniyim mi Farisi simiir siyu iirin haibur karamae nwowi, iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiirin kima wi wara nwo rani. Iriig.

Kwoin haugihauga whiyeni siyugin

²¹ Kima bidi wakaeyim Adi Komii siir yayim, biya Moses siya win boingikim, saeya hiniina boinka, kira inkam kipi nisomao mi inkam nwirin inkam nwirni nisomaowi mi siya wi yaigak nwowi. ²² Mi kara yai kwira pi saiir warar ninkin boinki mi inkamin siir nomiiyauin io siir nwowi mi ti inkamin wi yaigak nwowi mi inkamin nwirin siir nomiiyau iir nigbumbuwi mi ti inkamin siya wi yaigak nwowi kaunselmi biyan kamim simakain. Mi inkamin hiniina boini kira hab whaowaekin mi ti inkamin siirin sima wi paeya nikropki. ²³ Mi kira diminim Adi Komii krimiir Wanin siir priihauuanim siir hiiya saiir kingiin nini haigingigi mi kira ha naingwowaerkaigi kiriir nomiiyauin siya kinaka iokakiniuwu, whisarii rani, diminin kirar tirkin siirin siya kiriirin io asi nwokin. ²⁴ Mi kira diminim kira priihauuam tirim Adi Komii siir, yim siir hiiya saiir kingiina tikini haigingig. Mi kira ha tiki am, kiriir nomiiyauwin io kinaka nwowin siiram yai saika nini kisisop boiniuwam. Mi kira saika nini kisisop boingigi, iripa nongwomamair aeyam mi

kira wi haini swoki am mi kiriir diminim kira priihauuwam tirim Adi Komii siir mi siirin haini tini hauuuu.

²⁵ Mi inkam nwirin kiriirin inkam komiiyin yai hidiyin yai saika boinam tiri, iya kowa siyiu hirar niki apamiya saiirin mi kira kipi kimimin, saika yai ha kisisop boinsasaugi iripa nongwomamair aeyamin. Ni wi ti inkamin si pi boinmauugiyuwisi inkamin yai hidiyin si mi yio wi polismi in hauugi, sima nini hiugripkiikikaigikim maeyauwa hiuyokiyokaiya mii biyie miriia sair. ²⁶ Kara kiriirin yaimwower boini mi kira ta kiriir hik sair umir iir sainsisau karamae nwowi mi ni kira omaka hiuyokiyokaiya mii biyie miriia sair hiranki wi aisiima niki haiburgig rani. Niingaka. Iriig.

Nonkwonani siyiuin siir tirbuwi ikin

²⁷ Kima bidiya iki wakaeyim yayim biya Adi Komii siya boinkiyim Mosesni siyiuim sim, siya hiniina boinkikin, kira nonkwonani siyiuin siir kipi tirbu. ²⁸ Mi kara kimiirin pi yai kwira sair warar ninkin boinki. Inkamin siya nhwo ara kigikiigi wig iramin mi tiki hiriinan inkamin siir kwoinin yio nonkwonani siyiuin siir bidi tirbuin. ²⁹ Mi kiriir inigan nhwonain kiriirin siya nipiyaokininami siyiu biyie tiram mi kira siirin habitkiigi. Yio miyik rani, kiriir piu haimiya saeya mi kiguguwi mi iripi hiriinan yio miyiki miyik rani, kiriir piu irkaka saiirin paeya nitkaigi. ³⁰ Mi kiriir ina iniga kiriirin saeya kiyapiyaokininami siyiu biyie tiram mi saiirin kaigrip itkaigi. Yio miyik rani, kiriir piu haimiya saeya mi kiguguwi, iripi hiriinan miyiki miyik rani, kiriir piu irkaka saiirin paeya nitkaigi. Iriig.

Wigkam sopni siyiuin

(Mt 19:9; Mk 10:11-12; Lk 16:18)

³¹ Biya Moses siya hiniina win boinkikin mi inkam nwirin siya siir wig aiir sopkiyam naingwowi mi siya sair sopkiyamin yokwo witisim kwira win hauugi. ³² Mi kara yai kwira kimiirin pi warar ninkin boinkii, inkamin siir wiga aiir sopkii mi siir wig saeya hii bi nanaemiminka. Ti inkamin siya tirbugikin ta wig aiirin iya saeya kam nwir nini onkwonaiuwa mi saeya hii asi nanaeka. Ti mhoiyan kamin saeya swokini owiwin siya iripi hiriinan sowawaiyin hii asi nanaeko, ti hiriinan siyiuin yio biyan kam ieyar tirbugikin. Iriig.

Adi Komii siya nimbini siyiuin

³³ Mi yai nhirim biya brougae Moses siya winim yokwoni Adi Komii siir hirankin, siya hiniina boinkikin, iya kira Adi Komii siir inigin siir nikopaisisiri mi kira kipi nikopaisasae. ³⁴ Mi kara yai kwira kimiirin pi warar ninkin boinkii, kima dimin nhirim nimbina tiriim mi mhoiia kipi swoki ikopaisisir. Niingaka. Mi kima ninomor saiirin whisarii kipi nikopwaisisir. Whisarii rani, ninomora ya Adi Komii siir maeyauga. ³⁵ Mi kima dimin whiram nimbiniyim nu iirin whisarii kipi nikopwaisisir. Dimusi rani, nuin yio Adi Komii siir iga aiir nokwosiisika. Mi om komii Jerusalem iripi hiriinan kipi mi tir. Dimusi rani, yio Inkam Komiiyiin Adi Komii siya nu kigriraowiyin, yio siir om komiigin. ³⁶ Mi kira kiriir mwoin siir kipi dapboin ikopaisisir dimin whiram nimbiniyim. Niingaka. Dimusi rani, kira kiriir kana sair kanmai whir tirim wi dig nwo rani, whisinin yhiuwinan nwowamin. Niingaka. ³⁷ Iya kima iikamim simiirin dimin mini, kima hiniina boin, ihi kara wa tiri, iyie? Kara wi tir tani. Ti siyiu hiniinin yio wadiekim mi kira yaeya yai kwir swoki boini ya saeya Setan siir yaiga. Iriig.

Yamdiyandi tirni siyiuin

(Lk 6:29-30)

³⁸ Kima bidi wakaeyim biya Adi Komii siir yayim Moses siya hiniina win boinkim, inkam nwirki kiriir nhwo iir mintibugii mi ni kira siir nhwoin yamdiyar ti swoki hopripugi. Mi inkam nwirki kiriir bigmiu iir ninouhai mi kira siir bigmiuwun wi yamdiyar ti swoki inouhai. ³⁹ Mi kara kimiirin yai kwira pi warar mi inkin boinkii, kima iikamim kimiir tirbumbuwiyim simiirin yamdi kipi swoki tirbu. Niingaka. Mi kimiir

yaeka inkam nwiŕki tiokii mi kira yaeka yarmi kwira ha ti swoki inkpit okwoki, siya swoki inkin tiokiyam. ⁴⁰ Mi inkam nwiŕki kiriirin inkam komii yai hidiyin saika boini kiriir yuisa kou ana saiir haiyam mini mi kira siirin yuis prieya piu irkak aiarar nii irkakiya warar dinkin hauugi. ⁴¹ Mi inkam komii nwiŕki kiriir boini kingiin niimau siir digworaekwo imiir hainamim mi kira saika ha ti swoki hainis apnam arurig mi kira maigimaigra dwonam. ⁴² Mi inkam nwiŕki kiriiram srii dimin whir siir hauuam mi kira siirin ha hauugi. Mi inkam nwiŕki kiriir waraurankin priihainami dimin whir mi siirin ha prii hauugi. Iriig.

Siyuin sau omomin siiram naingwowi ieya
(Lk 6:27-28,33-36)

⁴³ Kima bidiyar iki wakaeyim yaiya biya kam nhirim sima boinkiya saeya hiniina boinka, kima kimiir nomiyauwim simiiram daingwo mi kima io kimiir sau omomim simiir dwo. ⁴⁴ Mi kara yai kwira kimiirin pi warar ninkin boinkii, kima kimiir sau omomin siirsi daingwobuna mi iikamim kimiir tumbumbu ninkin haiginiuwiyim kima Adi Komii siiramim simiiram kwisboinki simiir whinkinsiis haiginiuwam. ⁴⁵ Mi kima ti hiriinan siyiuin siir tiri mi kima wi kimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin wi siir yinisim nwowi. Mi siya bieyin wi siir tirki, iikam biyie biyeyim mi iikam wadie wadie ikim simiir koua niuyaim. Mi siya nao pa mi tirki, iikam biyie biyeyim mi iikam miyik miyik ikim simiiramim. Mi hiriinanin kima iikam whiekakim simiirim daingwokwonanaei. ⁴⁶ Mi kima iikam kimiiram naingwowyim simiiramar timi naingwo. Mi kima wi piki hiniin diminin siir haii? Niingaka. Adi Komii siya kimiirin wi dimin whir hauu rani, yio ti hiriinanin dimin komii rani. Mi kam biyeyim omom omomi umir haiiyim yim iriipi hiriinanar mi tirikim kamim simiiram naingwowyim. Ti hiriinan diminin yio dimin komii rani. ⁴⁷ Mi kima kimiir nomiyauwim simiiramar hiniina boini, akamie mi kima wi dimu dimin haii? Adi Komii siya wi dimin whir swoki hauu rani. Niingaka. Yio ti hiriinanin yio dimin komii rani. Iikamim naingwo tibmii karamaeyim sima hiriyar mi tirikim, yio dimin komii rani. ⁴⁸ Kima sibgu dwowipisu iikamim simiir whwonkam idan, kimiir Adi Komiiyin ninomor kou hirandin siya sibgu owipisuwiya saiir hiriinan. Iriig.

6

Iikam Paeprikabim simiir whindiriraerar haiginiuwi siyu ikin

¹ Kima sibgu mintarao, kima ha kipi naingwo kimiir inig imiir hainanim mi kima mii miyik miyikim Adi Komii siirim, iikamim simiir whwonkam ida niisimauim sima nwoki kigim. Niingaka. Mi kima hiriinan tiri mi kima wi kimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin, wi siir digworaekwowim simiir hai rani. Niingaka.

² Mi hiriinanki niuwi kira iikam paeprikabim umir digworaekwo simiir hauuwi, kira kamim kid masiyim bi simiir kipi nikropki kimiir bi namkwokinamin, ti kamim niksisaeiyim simiir hiriinan mi iya sima diminim paeprikab iikamim simiir hauuwiyim iki siyuum sim sima hiriinan minam tiri iikamim sima nwoki hainanim simiir inig imiir. Kara kimiirin yaimwovar boinki simiir diminim, yim sima bidi haigiyim mi Mhoiia Adi Komii siya simiirin wi dimin whir swoki hauu rani. ³ Mi kira iikam paeprikabim simiir whinkinsiis haiginiuwi mi kima digworaekwowim wi iikam nhirim simiir whwonkam ida kipi hauu o iikam nhirim simiir kipi boinmauu. ⁴ Kira hindara haigiprakai hauu mi mhoiia kiriir Adi Komiiyin siya kigi kira siyu miyik tirin mi siya wi dimin miyik miyik imiirar mi hauugi miya kira miriia sairsiyin. Iriig.

Nhwo kwisboini siyugin
(Lk 11:2-4)

⁵ Mi iya kima nhwo kwisboiniyim, kira iki kamim niksisaeiyim simiir hiriinan kipi tir, yim simiir kwoinim minaramar naingwodikim nhwo iki omakaim yaimin dimin nidwokai wakaeyim mi iki siyu komiiyim sim siyuumig siyuumigim sim kwisboinamim iki iikam simiir whwonkam ida mi sima simiir inig nwoki hainanim. Kara kimiirin

yaimwovar boinkii. Yim simiir diminin bidiyar haiyim biyar. Mi Mhoiia Adi Komii siya simiirin wi dimin whir hauu rani. ⁶ Mi kima nhwo kwisboinam mini kimiir Adi Komii iirim, kira kiriir yapa maeyau krakra damwowu, pi inkamki kig karamae kimiir ywo mi mhoiia kimiir Adi Komiiyin inkamki kigmimin karamae nwowin mi ta maeyau krakra aairin wi siya siyar kigi. Mi siya kiriirin wi siyu miyik iirar niisimauwi.

⁷ Mi iya kira nhwo kwisboiniyim mi yai nhirim kiriir kwoinaigar kipi naingwo kiyaiyokiyokiyam, iikam biyeyim naingwo tilmii karamaeyim simiir hiriinan. Niingaka. Sima hiniina naingwokim tiki yai prie prieyim sima kwisboiniyim mi simiir uruwai siyaowaiyim simiirin pa wakaei. ⁸ Kima simiir siyu iir kipi nap. Whisarii rani mi iya kima siiram niki sriboin karamaeyar niki owiyim mi kimiir Adi Komiiyin siya bidiyar yonkwokaiwinin, diminin kima hainguguin siirin. ⁹ Iya kima nhwo kwisboiniyim kima hiniina kwisboin,

krimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin: krima kiriiram kwis boini kiriir inigin siirin dimin whirki bi kibukin. ¹⁰ Iya kira digworaekwo whiekakim simiir kigirkakan aeya witsisau, mi krima nu tirin, wari ninomor kouanim Adi Komii siir paek-wosimim sima mi wakaeyokna diriraerariyim simiir hiriinan mi wakaeyokna diriraeraram tiri. ¹¹ Kira panaowin krimiirin naeyim pi taka iya saiir naeyiriyah whaugi. ¹² Kira krimiir dimin biyie biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigi, iikamim krimiir tirbum krima haiyoprimdiyumiigiyim simiir hiriinan. ¹³ Mi kira dimin biyeyim krimiirin kipi kigninkinki krimiir kinankiuwam mi kira krimiirin yiu biyemi biyan inkam komiiyin siirsi ti haiyapyok haiginiu!

¹⁴ Wakae mi kima iikamim dimin biyie kimiir tirbumbu haiginiuwim, simiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyumiigi mi kimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin, kimiirin wi hiriayar mi tiri. ¹⁵ Mi kima iikam nhirmi dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigi karamae nwowi mi kimiir Adi Komiiyin ninomor kouanin, kimiirin wi hiriayar mi tiri. Iriig.

Nae haiyani siyu iki.

¹⁶ Mi iya kima nae min haiyaeiyim mi Adi Komii siirim kwisboiniyim, kimiir whwonkamim iki kamim niksisaeyim sim ninkikiyim, hiriinan kipi ninkikii. Simiir whwonkamim minam ninkikii iki iikam nhirim sima nwoke boinim, yim nae haiyaeikim mi simiir inig nwoke hainanim. Kara kimiirin yaimwovar boinkii, yim sima simiir digworaekwowim bidi haiyim. ¹⁷ Mi iya kira nae min haiyaei mi kiriir whwonkamim sibgu whausok tatao mi kana ha timi sibgu hopsin. ¹⁸ Mi sima kiriirin wa ninokninkin tani kira mhiigi naowi. Niingaka. Kiriir Adi Komiiyin inkamki kig karamae nwoiyin, kiriirin wi sasar ninokninkini. Ti digworaekwowim kira nimprio diriraeraram. Mi mhoiia siya wi siyu miyik iirar tiri kiriirin wa hauu kiyyuwi. Iriig.

Siyu digworaekwo miyik hangiriyu haigini ikin Adi Komii siir hir

(Lk 12:33-34)

¹⁹ Digworaekwo miyik miyikim kiramair kipi hangiriyu haigina ti nu iirin. Yio tiki nuin kikom tapin aii minim wi sima tirbumbugiyami. Mi kamim hii tauaeiyim pi omaka aairar niinikirimtio ninopkainami ti digworaekwowim simiir haiyam. ²⁰ Mi kima nu tirin mii miyik miyikim ninomor kou hirin wi Adi Komii siyar hauuwi yio kikom tapin aii minki bi tirbuwikim mi hiyan kamim wi niinikirimtio ninopkainam tani digworaekwo tauaehaiyam. Niingaka. ²¹ Mi maeyauwa kiriir dimin miyik miyikim sima nwowin mi kiriir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wi ti om iirar mini owouwi. Mi kira nuan diminin simiiram kipi naingwokwonanae. Kira Adi Komii siir dimin imiiraram daingwo iski. Iriig.

Kwoin niuyani paeka

(Lk 11:34-36)

²² Nhwowin yio piu saiir niuya haiginiuwikin. Mi kiriir nhwowin wadiyar niki owi mi kiriir nhwowin digworaekwo whiekakim simiirin ina kigomok irkakin nhwowin yio piu irkaka saiirar niuya irkakikin, kwoinin yio nhwonakin mi kira sibgu aingwowi mi kira

wadieyar nwowi. ²³ Mi kiriir nhwown siya biyie nwowi mi ni wi hindara natisir whaowae iuwi. Mi kiriir kwoinin dimin biyeyam naingwowi mi siya wi niibwomambwo komiiyar namwowiwi mi ti diminim kiriir waraur nwowim yim miyiki miyiki mi iuwi. Iriig.

Kwoin whisairni siyugin

(Lk 16:13; 12:22-31)

²⁴ Mi inkamin biyan inkam nwiswo sowiir mi miyik kwiso sowiirar sibgu mirii swowi mi siya wi kwira saiir sibgu mirii mi kwira wi digumii haingiki mi ta ii aiararin siya umir mi aiiaramar naingwo tibmii iski mi siya Adi Komii siir mi miyiki saiirin wi panina sibgu mirii, ha? Niingaka. Iriig.

²⁵ Mi kara kimiir asi boinki mi kima kimiir kwoinbudin siirsi kipi naingwoyimi yok boin mi ha kipi boin, krima wi dimu dimin naei? Mi wi dimu dimin kwiyaei? Mi kima kimiir piu aarsi kipi naingwoyimi yok boin, krima wi dimu dimin mi haigiprakai. Mi tari kiriir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin, ini nae siir haiburin mi kiriir piu ini yuis saiir haibura. Adi Komii siya tirkikin kiriir piu kwoinbudin mi kira siirar wakaeyokna iski mi ti diminim kira whaowayim wi siyar hauwi. ²⁶ Kima ipiyin imiir kigninokninkinki, yim sima nae min bi ninkikin aeikim mi naeyim omakanau bi mi mirii haigikim. Niingaka. Mi kimiir Adi komiiyin ninomor kou hir nwowin, simiirin nae siyar hauu aeyiski. Mi wim kima ini ipiyin simiir haiburin mi siya kimiirin wa sibgu kigriraowi. ²⁷ Mi kimiir nwrki ha naingwowi, siya biewi nhirim wi omwaiyar swoki hainis waiyayokiyokii, aniya? Niingaki niingakiinga. ²⁸ Mi kima yuis digworaekwowam dimusi naingwokwonanaei? Kima kipim numir nwowiyim simiir kig, yim sima panin panina nimbiyami. Yim sima miinan mirii rani. Niingaka. Mi yim sima yuis min bi nonkwokwowikim. Niingaka. ²⁹ Mi kara kimiirin yaimwovar boinki, biya inkam komii Solomon siya piuayim siir piuaipai piuaipayim, ta kipa saiir hiriinan piuai miyik bi nwoka. Niingaka. ³⁰ Ta kowa saeya mi kip aka Adi Komii siyar sibgu tirki mipi miyika nimbiyami. Tapa ko kip sowa wadieyar nwowi mi waka sowa waigi mi wi paeya sima nitkaigi. Mi wim kima ini ko kip sowiir haiburo. Mi Adi Komii siya wi kimiirar mi sibgu kigriraowi. Mi kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siirimin kirie nwo karamae dimusi nwowi, ha?

³¹ Mi hiriinanki niuwi kima hiniina kipi naingwoyimi yok boin, krima wi dimu dimin naei mi wi dimu mi haigiprakai sasae piu kima hiriinan kipi naingwo. Niingaka. ³² Yio tiki hiriinan digworaekwowim simiiramin iki iikamim naingwo tibmii karamae nwowiyim, sim ninaingwoyimi yok boinikim. Mi kima simiir hiriinan kipi naingwoyimi yok. Mi kimiir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin, siya ina ninokninkinin ti digworaekwowim kima hainguguwim simiirin. ³³ Kimiir biyan kwoinin ta iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana mi siir siyu miyik ieya miinan siiram ti mirii. Mi mhoiya siya ti digworaekwo nhirim wi kimiirarar swoki inkin hauu mimirki. ³⁴ Mi hiriinanki niuwi kima digworaekwowim waka nimbiyamanim simiirsi kipi naingwoyimi yok. Mi igwir igwirin dimin hikak hikakim ha nimbiyamikim. Mi tapan dimin hikak hikakim nimbiyamiyim simiirarar hai, wakanim simiir wara kipi ninkin hai. Ta iya saiir digworaekwowim yim simiiraramar timi naingwo. Iriig.

7

Inkam nwirni kipi hid

(Lk 6:37-38,41-42)

¹ Kima inkam nwirni kipi hid wim wi Adi Komii siya mi hidisi. ² Mi ta hiriinan yaiya kima boin hiuriyuwa iikam nhirimi mi Adi Komii krimiir Wanin siya kimiirin wi hiriinanar mi boin hiuriyuwi. Mi kima iikam imiirin hiriga mi hauwi mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinan iirar swoki iyopkiyuwi. ³ Mi kira paeka sima kiriir nomiiyauwin siir nhwo iir nwokaiya saiir dimusi kigi mi kira wara paemir komiia kiriir nhwo iirar nwowa saiir bi naingwovarkainakin, aniya? ⁴ Mi kira kiriir nomiiyauwin siirin hiniin dimusi mi priiboini, nomiiyau, kara wara paeka kiriir nhwo iir nwowa saiir haiyam tiri mi wara paemir komiia kiriir nhwo iir kiikirinua ya dimuga, ha? ⁵ Kira niksisaeyaki

waiwigin! Kira biyyin wara paemir komiyya kiriir nhwo iir nripua saiir tiki iinikiibwaeki. Mi mhoiyya kira wa nwoki kigomok iinikrae haiyim kiriir nomiiyauwin siir nhwo hir nwokaiya paeka sima saiirin.

⁶ Kima dimin miyyik miyyikim Adi Komii siirim dimin whirki kimbu karamaeyim inkam biyeyim wrananim simiir kipi hauugi. Dimusi rani, mhoiyya kimiirin wi simar swoki kwaeniniyokna pii. Kimiir dimin miyyik miyyikim iikamim hunanim simiir kipi hauu. Dimusi rani, sima ti dimin imiirim bi naingwokim mi ti diminim wi igani sima ninkin okwonami. Iriig.

Inkamim nhwo kwisboinanaeyim simiir siyu ikin

(Lk 11:9-13)

⁷ Mi kima Adi Komii krimiir Wanin siiram kwisboini diminam mi siya wa hauuwi kimiirin. Mi kima diminam hansiri mi kima siirin wa kigi. Mi kima ano iir kaigakani mi Adi Komii siya wa haiwaokii. ⁸ Mi kara kimiirin yaimwower boini, inkamin Adi Komii siiram kwisboiniyin sima pi dimina mi haii. Mi inkamin iki diminam mi hansiryin yio siya siirin wa hauuwi mi inkamin ano kaigakanii mi Adi Komii siya siiram wa haiwaokii. ⁹ Mi kimiir inkam nwirin siir yinisimin siya siir ad iiram nipuum boini mi adin siirin wi siya hauugi, aniya? Niingaka. ¹⁰ Mi yinisimin ad iiram anasuam boini siir hauuam mi adin siirin wi mipug biye siir hauugi, aniya? Niingaka. Siya wi hiriinan tir tani. ¹¹ Mi kima ti iikam bibiyeyim, hii min tauaeyim sima simiir yinisimim simiirin dimin miyyik miyyik imiirar mi hauuwikim. Kimiir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin siya ini nuan ad imiir haiburin, siya dimin biyekak rani, yio siya wi hiriinan digworaekwo miyyik miyyik imiirar mi sibgu hauuwi iikamim siiram srii.

¹² Kara kimiirin yaimwower boini, ti yaiyim simiir yaimwokiyaimeyowa biyya Moses mi profet kamim sima winkiyim yokwoni sima. Siyu miyyik diriraerar iikam nhirim simiirin kira naingowoyim sima diriraeraram kiriir saiir hiriinan. Iriig.

Ano kopsim mi ano komii

(Lk 13:24)

¹³ Kima ano sapisapin siirgi siirar dapninopkainam. Dimusi rani, anowin maeyauwa paekaka saiir hiriir namiyin, yio prasae rani, bwaeya komiigin. Mi siyuin siir namiyin bimbiuwi rani mi iikam whiekakim wi siirar nami. ¹⁴ Mi anowin kwoinbudin omwai waiya yokiyokiyin siir hiriir namiyin yio kabigikabi rani. Mi iikamim ti siyuin siiram namiyim miinan mirinamikim. Mi siirin nwinwira iriraki hansiryiskaii. Iriig.

Kima profet niksisaeyim simiirsi mintarao

(Lk 6:43-44)

¹⁵ Kima profet niksisaeyim simiirsi mintarao yim sima kimaka wi yai iyop nini onii. Mi wim kima wa naingwowi sima inkam miyyikim yaimwower boinikim. Niingaka. Mi simiir kwoinim yim miyyiki miyyiki mi iuwi, ini wranan ywowin, kimiir niksisaeyam mi sima kimiir naingwo tibmii aiir warar mi tirbuwi. ¹⁶ Kima bidiya yinokninkinim simiir siyuin sima tiriya. Mi ti pae sinin siya wi tab bud rani mi niowin iriipi hiriinan siya wi am mi bud rani. Niingaka. ¹⁷ Mi hirii hiriinankina pae miyyik miyyikim yimbi paenid miyyik miyyik imiirar mi budi mi pae bibiyeyim yimbi paenid biye biye imiirar mi budi. ¹⁸ Pae miyyikin siya paenid biye bi budigin. Niingaka. Mi pae biyeyin yio paenid miyyik bi swoki budigin. Niingaka. ¹⁹ Mi paeyim nae miyyik bud karamae nwowiyim yim wi paeya sima niyitkaigaigii. ²⁰ Mi kima wa ninokninkini profet niksisaeyim simiir siyuin sima tiriya.

Kara kiriir bi ninokninkin

(Lk 13:25-27)

²¹ Mi kima hiniina daingwo iikam whiekakim sima kariirin hiniina dapikiuwi, kariir Biyan Inkam Komii, sima Adi Komii siir yinisim tani. Niingaka. Sima wi nhirkimaka nami iya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ninomor kou hiriirin. Mi inkamin kariir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin siir kwoin iirar sibgu api mi siya wi

siir kigriraowi. ²² Mi taka ii komiia Adi Komii siya iikam whiekakim simiir hidi, wi kariir dapboin wini, Biyan Inkam Komii, Biyan Inkam Komii, nim krma kiriir inig iir miriigim! Adi Komii siir yaiya iikam simiir. Mi iki uridyu biyie biyeyim simiirin krma kiriir inig iirar haiswonimniskiigim! Mi krma dimin kirie komii komiiyim kiriir inig iirin kasakasa bi tirkim! ²³ Mi taka ii airin kara simiirin wi hiniina boinmauu wakaei, kara kimiir bi swoki inokninkin miminkin. Niingaka. Kima siyu bibiyie tiraki waiwigim, kima damki! Iriig.

Omaka isair miriini siyugin
(Lk 6:47-49)

²⁴ Mi inkamin kariir yai aair wakaeyokna diriraerari, yio tiki hiriinan inkamin kwoin miyikakin, yio ini inkamin omaka siya idwo miriyyin ini siir hiriinan ywowin. ²⁵ Mi ta iya opud nao owie komiiyin ha nitin ta omaka aair namitiunii mi saeya bi nakainamka. Niingaka. Dimusi rani, ta omaka ini siya kirie kirieyim nu aowa nwokaiyim simakar yauni owiuwim.

²⁶ Mi inkamin ta kariir yai aair wakaeyokna karamae nwowiyin, yio ini ti inkamin omaka aowi maeyau miriyyin ini siir hiriinan ywowin. ²⁷ Mi iya opud nao komiigi nitiyim mi owie komiiyin ha mi itin mi digworaekwo hiriinanin ta omaka aair namitiuniyim mi saeya ina yakainama. Ihi, saeya ina yakai iimik iuguskiya.

Jisis siir kirie komii aeya

²⁸ Jisis siya ti diminin siirin ha boin digiyin mi iikam whie komiia ini hinda yanaakiyim ti yai hiriinanin siya boinmimauuwim simiirsiiyin. ²⁹ Dimusi rani, siya simiirin kamim siyu komii ninokninkiniyim simiir hiriinan bi boinmimauugin. Niingaka. Siya simiirin inkamin inigakin siir hiriinan boinmimauugin. Iriig.

8

Jisis siya inkamin paowai minkim pisikomkopouwin siir haiswoniskiigin
(Mk 1:40-45; Lk 5:12-16)

¹ Mi Jisis siya mhu hiranki niunaiiniyin mi iikam whie komiia ini siir mhoiyar sidkaenamim. ² Mi inkam nwirin paowai minki pisikomkopouwin ha nitin siiram mi siya ogmwo ini siir whwonkam idair ini akaihiuniyin. Mi siya ina boinin, Biyan Inkam Komii, kira kariirsi naingwobumbuwi mi kira kariirin pa haiswoniskiigi. ³ Jisis siir ina siir ha nonkwokiyin mi siya ina boinkiyin, kara ha naingwowi, kira wadieyar dwoki! Mi paowai minim siir pisikomkopouwim ha digiyim mi biri kimiminkikin siya ini wadieyar ywokiyin. ⁴ Mi Jisis siya siir boinki, kira sibgu wakae! Kira wi inkam nwirni kipi swoki boinmauumimin. Niingaki, niingaka. Mi kira kiriir piua pris inkamim simiir tini isiimauuiu. Mi kira wi naemin dinkin imiiaeki, biya Moses siya boina saiir hiriinan. Mi iikamim sima wa nwoki inokninkinim kiriir ma Adi Komii siya bidi digiya. Iriig.

Jisis siya sauan kamim simiir biyan inkamin siir miyan inkam iir haiswoniskikin
(Lk 7:1-10)

⁵ Mi mhoiya Jisis siya om Kapaneam hiriir napninopkainamin mi om komii Rom hiran kamim yaii niniyim simiir biyan inkamin ha nitin mi siya siirin hiniina yasriini, ⁶ Biyan Inkam Komii, kariir miyan inkamin siya makakin, ini omaka hirar whwonkaiyin. Mi siir iga in minim bidi yaowiguskiyim mi siir piua kimpipisu prasae kin tani. ⁷ Mi Jisis siya siirin hiniina boinki, siirin pi kara nini haiswo niskiyyiwi mi siya pi wadieyar nwokii. ⁸ Mi kamim yaii niniyim simiir biyan inkam ieya boin, Biyan Inkam Komii, kara inkam paii rani mi kira kariir omaka pa nit rani. Kira hinda yayarar boinki mi kariir miyan inkamin pi wadieyar nwoki okiyim. ⁹ Mi an kara iriipi hiriinan ini iki kam nhirim inigakim kariir kigriraowiyim, ini simiir aowa mi owin. Mi karaki karar kigriraowiyim, kamim yaii niniyim simakisimaigim. Mi kara nwirni boinkii, kira dam! Mi siya pa mi ami. Mi kara nwirni, hiniina mi boinkii, kira wit! Mi siya pa mi iti. Mi iki kariir

miiyan inkam iir boinkiyim, kira ta mii aiir ti mirii mi siya pa diriraerarii. Kara bidi yinokninkinin kira pi yaiyara boinki, kariir miiyan inkamin pi wadieyar nwoki.

¹⁰ Mi Jisis siya ta yai aiir wakaeyin mi siya ini hindarar yanaakiyin. Mi siya kimidina iikamim siir mhoiiyar namim simiir boinki, kara kimiirin yaimwovar boinkii, kara iikamim Isrel mi iikam nhirim simiir hirin inkam nwirin ti inkamin siir naingwo tibmiiya saiir hiriinan naingwo tibmii inkam nwir bi kigin. Niingaki, niingaka. ¹¹ Kara kimiirin yamwovar boinkii, iikam ombud komiiyin bieki nitiiyin mi bieki nikiiyami ikin, wi hiranki niti mi sima wi krimiir brougaeyim Ebrahim Aisak mi Jekop, wi simakar nini idwo aeyiwi, maeyauwa Adi Komii siya iikamim mi digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir. ¹² Mi yinie whiekakim nu Isrel hir niyioninkinim simiirin wi Adi Komii siya nhinikriropkii, maeyau iimiriima saiirim. Mi ta maeyauwa sima kauu prasae kin tani. Mi wi simiir big imiirar naegiyimkiyikaeyami. ¹³ Siya ha boin digiiyin mi Jisis siya yaii ninii kamim simiir biyan inkamin siir boinki, kira omaka dam! Kara ha naingwowi, ti digworaekwowim, wi ta kiriir naingwo tibmiiya wadie saeyar swoki imbiyami. Mi ta yaiya saiir mhoiyya biri kimiminkikin, ta ii aiirarin, siir mii mirii inkamin ini wadieyar ywokiiyin. Iriig.

Jisis siya Pita siir niu aiir haiswoniskikin

(Mk 1:29-34; Lk 4:38-41)

¹⁴ Mi mhoiyya Jisis siya ha namin Pita siir omaka hiriir mi siyar kig, Pita siir niua hii hirar whwonkaii. Ya ma piu huuwa kiniya saeya niiga. ¹⁵ Mi siya saiir ina aiirarar nini onkwokiiyin mi ta ma piu huuwa kiniya saiir nwowa ina digiya. Mi saeya ha ninsiin idwowa, ini siir nae imiirar swoki kwinsiin diriraerara. Iriig.

¹⁶ Mi mhoiyya naiowaka sima, simiir iikamim uridyiu biyieki nitkiiyim, ina yitim Jisis siiram. Mi siya iikamim uridyugi nitkiiyim simiirin hinda yaiyarar boinkiiyin mi ti iikamim ini wadieyar ywokiiyim. Mi siya iikamim maki niyim simiirin warar yinkin haiswonimniskii. ¹⁷ Mi siya ha boin digiiyin mi yai kwira biyya Adi Komii siya boinkiya profet Aisaiani, saiir swoki boinourwokaigikin. Siya hiniina boinkin, siya bidi haiyoprimdiyumiigiiyim krimiir ma biyie biyieyim mi krime miiyik asi nwowi. Iriig.

Siyyuun Jisis siir mhoiyya nami ikin

(Lk 9:57-62)

¹⁸ Jisis siya iikam whie komiyya simiir kigin, siir nakaeyokainiiyim mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, nimbi hinda whigbid mirmiiya ninidnaidami. ¹⁹ Mi inkam nwirin siyiu komii ninokninkiniyin ha nitin mi kimidina siya yaboini siirin, hae! Ti nowomwarkaiyyuan inkamin kara iki omom omomim kira namim tiriiyim kara kinaka warar kainanaowamar tiri. ²⁰ Mi Jisis siya siir boinki, ini wakaeyin, niimauan wra biyieyim, yim nu tirin nokakargin. Mi ipiiyinim iriipi hiriinan, omakakak. Mi Yaowae Adin nimomor kouanki nitin, yio piu kinkinsisan maeyau karamaeyairgin. Niingaki, niingaka. ²¹ Mi siir kigna mirii inkam nwirin siya boin, Biyan Inkam Komii, kara biyyin kariir ad iir nini haingikaigiki. Mi kara pi kiriir mhoiyya niti. ²² Jisis siya ina yowarkii boinin. Niingaka. Kira kanaka tariinanar kwit! Wari inkam wiirin, yio inkamim naingwo tibmii karamaeyim inkam wiirnanim yim sima, simar ti swoki haingikai. Iriig.

Opud komiyya Jisis siya boinkiya ina digiya

(Mk 4:35-41; Lk 8:22-25)

²³ Jisis siya ha boin digiiyin mi siya i aiir nani kwiriiyin mi siir kigna miriiyim kamim, yim ini warar mani kwiriiyim. ²⁴ Mi sima ina yinidnaidamim yarmiiya mi opud whoimwiiini rani, whii hir hugnatmairiba. Mi hinina pariiparii i aiir niswitnatkaiyim. Mi siya ini inau hirar whwonkai taowin. ²⁵ Mi kamim siir kigna miriiyim, ha namim, ina yami inidguwim siir. Mi sima boin, Biyan Inkam Komii, kira krimiirsi daingwoyimyok mi krimiir whindiriraerarki, krime pa nokwomwainainami. ²⁶ Mi siya simiirin hiniina yowarkii boinki, kima dimusi nididi, ha? Wari kimiir naingwo tibmiiya saeya komiigi mi iuwi! Mi siya ha boindigiiyin ina yinsiin idwokaigiiyin mi kimidina io opud hinin

sowiir ywoki. Mi biri kimiminkika opuda ina yinkisanakiya mi opa ini mokmokwaiya ywomaimiigiya. ²⁷ Mi siya hiriinan tirkiyin sima ini hindara yanaakiyim. Mi ini sima simar yomboin amboinkiyim, siya ti inkamin dimu naeikisae. Opud hinino ini siir yaiyar mi wakaeyoknakiyo, ha? Iriig.

Jisis siya haiswoniskigigo inkam nwiso uridyugi nitkiyo
(Mk 5:1-20; Lk 8:26-39)

²⁸ Mi Jisis siya whigbid mirmii kwira saiir hiriir ha nimbiamin, Gadarani nu siir mi inkam nwiso uridyu biyeeki nitkiyo ina yitwo siiram. Mi ti inkam nwiso sowa maeyauwa inkam haingikaiya saiir hiranki nitko. Mi inkam nwiso, sowa uridyu biyenan bidi ywokiyo. Mi iikamim ti siyu iir paniinsi yapsi, sowa tiowisi sima hiriinansi nididgim. ²⁹ Mi sowa ina kauwok boinamnakiyo, ti Yaowae Adin ninomor kouanki nitin, kira krimiirin dimu dimin tiram nitkin, ha? Mi iya digana ina niki owa kira maeyau biyeya saiir nikropkiyana krimiir turbumbuamin. ³⁰ Mi ti hu isid komii whirin arurig hirar nokwo aekin. ³¹ Mi ti uridyu isid komiyyin ha nhinkii kaugiyim mi ina boinkiyim Jisis siirin mi kira krimiir nhinikropkii mi kira krimiirin wari hu isid komiyyin siirim dikropki. ³² Mi Jisis siya simiirin ina boinkiyin, kima damki! Mi ti uridyu biyeyim sowiir ha haiburgiko mi sima ina yamkiyim ti hu isid komii iiram. Mi ti hu isid komiyyin ha niwitamim, ini siiyeno whirin siirarar iwit iugugusamim. Mi sima ini mhiuno whii kwira saiir kwiyae haingrimkrikiu aokaonamim.

³³ Mi kamim hu imiir waikaowiyim, sima ina yidamkiyim. Mi sima om komiyya hiriir ha niwit nimbimbiyamim mi ina ini boinmimauuwim dimin sima kignaniyim simiirin. Sima diminin inkam nwiso, uridyu biyeeki nitkiyo, sowiir nimbiamin, siir warar ini boinmimauuwu. ³⁴ Mi saiir mhoiyya iikam whiekakim ti om komiyyin siir hiranin ina yitim Jisis siir kigam mi sima ina yididim. Mi ina nhinikropkiyim siirin, nu maeyau kwira namim. Iriig.

9

Inkamim iga in ninsimsiriuwun Jisis siya haiswoniskiigin
(Mk 2:1-12; Lk 5:17-26)

¹ Mi Jisis siya igopsim ira saiir nani kwiriyyin mi ina swoki iyikidamin whigbid mirmiyya hiriir. Mi siya ini siir omki om iirar swoki amin. ² Mi sima simiir inkam nwirin kiuminki naoninsimsiriuwun ina hainaniyyin, Jisis siiram. Mi siya ini hii aiirar whinaniyyin. Mi siya simiirin hiriinan kigyin, sima siiram naingwo tibmii, siya siir haiswoniskiiyim mi siya ti inkamin kiuminkin naoninsimsiriuwun siir boinki. Nomiiyau, kiriir kwoinin kirie ti oki. Kiriir dimin biyeyim kara bidi haiyoprimdiyumiigiyim. ³ Mi mhoiyya kamim siyu komii ninokninkiniyim sima simar yimboin amboin. Mi tari ti inkamin siya nigbumbuwi. Mi siir igsoy aiir nokwokairinaim mini. ⁴ Mi Jisis siya simiir kwoin iir bidi yinokninkinkiyin mi siya ina boinkiyin, kima wari kwoin biye hiniinin kimiir kwoin nau dimusi nwokaii, ha? ⁵ Paki hiniin yai aki kariir kirie komiyya saiir niisiimauua? Kara ha boini, kiriir dimin biyeyim kara bidi haiyoprimdiyumiigiyim, aniya? Mi kara ha boini kira ha dinsiin apririrki, saeya, aniya? ⁶ Ta saeyar niisiimauuga mi ankara ha naingwowi kima dinokninkin. Kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin siya ti nu iirin inig kirie kakargin mi siya wi digar mi owi dimin biye biyeyim simiir mi haiyoprimdiyumiigiyim. Mi siya ti inkamin iga in ninsimsiriuwun siir asi boinkikin. Kara dinsiingi mipi kiriir hii aiirar dinsiin hainam mipa damigusam kiriir omaka hiriyyar. ⁷ Mi siya ha ninsiingiyin mi ini siir omakar yamigusamin. ⁸ Mi iikamim sima ti dimin hiriinanin siir kigyin sima ini nididkakar yokiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainankiyim. Dimusi rani, Adi Komii siya hauugin ta hiriinan kirieya Jisis siirin ti inkamin siir haiswoniskiiyin. Iriig.

Jisis siya Matyu siiram nikiunakin siir mhoiyya namim
(Mk 2:13-17; Lk 5:27-32)

⁹ Mi Jisis siya ta maeyauwa saiir haiburgikin mi ha napnamin mi siya youapkigam kariirin kara omom omomi umir nidwokai haiya omaka saiir nidwokai ti inkamin Matyu karargin. Mi Jisis siya kariir boinki, kira kariir mhoiiyar wit. Mi kara ha ninsiingiyin mi kariir digworaekwowim ini hirar iyopnisugigim. Mi kara ini Jisis siir mhoiiyar yamin.

¹⁰ Mi saiir mhoiiya Jisis siya omaka hir nidwokai aeyin mi kam nhirim omom omomi umir haiiyim mi kam bibiyeyim dimin biyie biyie tirkiyami ikim sima ha nitim, Jisis siya mi siir kigna mirii ikim kamim ini simakar ini idwo aeniyim. ¹¹ Mi Farisi kamim sima ti hiriinan siyu iir kigim mi sima kimadiniya Jisis siir kignamiriyim kamim simiir boin, wari inkamin kimiir nowomwarkaiyuwiyin, siya wari kamim omom omomi umir haiiyim mi inkam biyie ikim simaka dimusi nidwokai aei, ha? ¹² Mi Jisis siya hiriinan wakaeyin mi siya ina yowarkii boinin, iikamim iki mamim karamaeyim yim sima inkamin paowai min widiyin siirim bi namikim. Niingaka. Siiramim iikamim maminki niiyim sima simar namikim. ¹³ Kima ha dam yayim kara boinim simiir tikini aingwonaki Yokwo Komii saiir nwowim, ta yaiya Adi Komii siya hiniina boinkin, kara wraisu min ninkin imiiaeyim pi borisopi. Niingaka. Kara ha naingwowi, kima iki iikam nhirim simiirsi daingwobumbu. Kara iki iikamim ha naingwowim krima iikam miyik miyikim simiiram bi nitkin, simiir nikiunaim. Niingaka. Kara iki iikamim ha naingwowim krima iikam biyie biyekim simiir nikiunam nitkin. Iriig.

*Siyu win mi siyu biyie sowa iripa kipi prid
(Mk 2:18-22; Lk 5:33-39)*

¹⁴ Mi taka iya Jon siir kigna miriyim kamim sima ha nitim mi Jisis siir ya srini mi Farisi kam ikim mi krima, nim krima nae mina mi haiyaei mipi mhirima mi owi nhwo kwisboinam mi wara kiriir kigna miriyim kamim yim sima hiriinan tir karamae dimusi nwowi, ha? Dimusika? ¹⁵ Mi Jisis siya ina yowarkii boinkiyin mi inkamin wig win nonkwonaei mi siya siir nomiyau imakar nwowi mi ta iya maigimaigani iiga, iyie? Hikak nwoni iiga. Mi nae minim pa haiyakii, aniya? Niingaka. Mi mhoiiya ti inkamin wig nokwonain, inkam nhirkim ini ikiunakii, siir nomiyauim, simiir hirankar mi taka iya kima wi hikak saiir dwo mi nae minim saiir haiyakii.

¹⁶ Inkam nwirki yuis win mirmiiya yuis kaba saiir no iir bi swoki itkin pankin. Niingaka. Mi siya hiriinan tiri mi ta yuis kaba saiir no iir mi ta yuis kaba wi saeya swoki mimbimharaokii. Mi nowin wi komiiyar nasae owiguskii. ¹⁷ Inkam nwirki wain wini opa meme kab isa saiir bi naokaigin. Mi siya hiriinan tiri ta op wain wina saeya niwit iyopiinaini mi ta meme is kaba wa nimbiriyamkii. Mi wainin wi nu arar naokiinonkwokwonam swokii. Mi meme isa ya wi warar ninkin iguskii. Mi yim sima wain wini opa pi meme is win aiirar naokaii. Mi sowa pi wadieyar naokaii. Mi sowa pi wadieyar ninan oswowi. Iriig.

*Biiyan inkam nwirin siir yinisim yinugiyina mi wiga siir yuis aiir nonkwokiyaka
sowiirin Jisis siya haiswoniskiigiko*

(Mk 5:21-43; Lk 8:40-56)

¹⁸ Mi Jisis siya yai hirar niki boinmimauwin simiir mi Juda simiir biiyan inkam nwirin ha nitin mi siya ogmwo ini Jisis siir whwonkam idair ini hiuboiniyin. Mi siya siirin hiniina boin, kariir yinisim yinugiyina saeya tariinanar kwaonamka. Kira wit mi kiriir ina saiir wini onkwoni mi pi omwaiyar swoki waiyaim. ¹⁹ Mi Jisis siya ha ninsiingiyin mi ini siir mhoiiyar yamin. Mi kamim siir kigna miriyim sima ini saikar yinkin amim.

²⁰ Mi wig ira hir nwoka ya nhieki mi apidwodwomaimiiga biwiyim iuur whis. Mi ta wiga saeya kimidiniya Jisis siir yuis mwis aiir yaka apiyokna onkwoki. ²¹ Mi saiir kwoinararin saeya hiniina naingwoka mi kara pi siir yuis aiirar nonkwokii mi ta nhieya pa ninkipraenakii. ²² Mi Jisis siya ha haiyug okwokaokiyin mi ina boinkiyin yinisim yinugiyin kiriir kwoinin hiisima ti oki. Kira kariiram naingwo tibmiiga mi kiriirin wadie saeyar swoki okika. Mi biri kimiminkika ta ii aiirarin ta wiga ini wadieyar ywokiya.

²³ Mi Jisis siya napnamin mi Juda simiir biiyan inkamin siir omaka aiir nimbiyamin mi siyar kigam kamim tidiyu kuuwi. Mi iikamim yaiya hiniin ninkiniu rani, hapi anaupaekiniuwi ta yinisim aiirim nouwi. ²⁴ Mi Jisis siya ina boinkiyin, kima damki! Ta yinisim yinugiyina bi naonamka. Niingaka. Saeya nhwo whini. fiya iikamim sima hiriinan wakaekiyim mi sima yaibu siirin hainingin bu. ²⁵ Mi sima iikam imiirin ha nhinikriropkiyim mi Jisis siya ha napninopkainamin, maeyauwa yinisim yinugiyin aeya whwonkaiya saiir mi siya ha nini onkwo iuwun saiir ina aiir mi saeya ina yinsiin idwokiya. ²⁶ Mi ta yaiya hinda tinda ina yinyokwiigiya. Iriig.

Inkam nhwokwisae nwiso mi waeyai ikin, simiirin Jisis siya haiswoniskiigim

²⁷ Mi Jisis siya ta maeyau aiir haiburgigin mi siya ina yapnamin. Mi iya siya niki apamin, inkam nhwokwisae nwiso siir mhoiyar napnamo, sowa siiram, hiniina kauwok boinam, ti Devidni isidin siir yinisimin, Adi Komii siya nikropkiyin kira kriirsi timi aingwobuna. ²⁸ Mi Jisis siya omaka ha napninopkainamin mi ti inkam nhwokwisae nwiso ha nitwo siirim mi siya ina sriwinin sowiirin. Mi tari kowa ha naingwowi kara wi digar nwowi ti hiriinan dimin iirin, aniya? Mi sowa siir yai aka hiniina yowarkii boin. Ihi, Biiyan Inkam Komii. ²⁹ Mi siir ina sowiir nhwo owiir ha nonkwokiyin mi siya ina boinkiyin, kowa kariirim naingwo tibmiigo mi kowa wi wadie asi nwowi. ³⁰ Mi sowiir nhwonao ini biimiyar kinkiyi. Mi Jisis siya sowiirin hiniina yowarkii boinki, kowa sibgu wakaenam. Ti dimin iirin wi inkam nwirni kipi boinmauu. Wi sima pi ninokninkinisi. ³¹ Mi sowa idowiiya ha namwo mi ti diminin Jisis siya tirkiyin ina haigiriramin hinda tinda.

Inkam waeyai mikrimin Jisis siya haiswoniskiigikin

³² Mi sowiir mhoiyarin inkam waeyaimikrim nwirin uridyugi nitkiyin siirin kam nhirim sima hainani Jisis siirim. ³³ Mi ti uridyu biyeyin ti inkamin siir nitkiyin, siirin kimidiniya Jisis siya yiniskiigi. Mi ti inkam waeyaimikrimin yai ina boinaikiyin. Mi iikam ombud komiiyin ha nanaakiyim mi sima ina boinim, biya ti hiriinan diminin nu Isrel tirin bi swoki imbiyamkin. Niingaki, niingaka. ³⁴ Mi Farisi kamim sima boin, wari kirieya uridyu biye siya ninimniskiiya ya uridyu biyeyim simiir biiyanin siir kirie aeya. Iriig.

Jisis siya Isrelan iikamim simiirsi naingwoyimyokin

³⁵ Mi ti simiir mhoiia Jisis siya om komii komiiyim mi omisisimim, simiirar yapyokii irkak. Mi siya iikam imiirin, simiir omakaim yaimin dimin nidwokai wakaeyim simiir hirar yowomwarkaiyu. Siya simiirin yai win kibiya, iya Adi Komii siya digworaekwomim simiir kigirkakana saiir nowomwarkaiyugin. Mi siya iikamim mapai mapai niyim mi iga in ninsimsiriuwim, simiir warar yinkin inimniskiiyam. ³⁶ Mi siya iikam isid komiiyin siir kigin mi siir kwoinin simiirsiyin naingwoyimyok pranae bi kinkin. Dimusi rani, simiir kwoinim bidi whriewhriekiyim. Mi sima ini sibsibim inkamki kigrirao karam nwoiyim hinda sima sima sibap whaowaeyamiyim, ini simiir hiriinan ywowim. ³⁷ Mi siya kimidiniya siir kigna miriiyim kamim simiir boinki, ti iikamim sima ini numiran sasaeyim wai nwoyim, simiir hiriinankim mi miyan inkam homgak karamkim simiir ningugu haiyim. ³⁸ Mi kima wi numiran adin siiram srii. Mi iikam nhirim wi siyar nwoki ikropkiyim, ti iikamim sima siirim nwoki amim. Iriig.

10

Aposel kam iuur kwiso simiir inig ima
(Mk 3:13-19; Lk 6:12-16)

¹ Mi Jisis siya siir kigna miriiyim kam iuur nwiso simiiram yikiuna mi sima iripa ha nwoyim mi siya simiirin kirieya uridyu bibiyeyim sim ninimniskiiya mi mapai mapai minim sim mi haiswonimniskiiya ina hauugiya simiir. ² Aposel kam iuur kwiso simiir inigim hiniin hiniingim. Biigi biiyanin Saimonkin mi siir inig whirin, Pitakin mi siir nomousimin Andrugin mi Jems Sebedini yinisimin mi siir nomousim ieya, Jon ³ mi Pilip Batolomiyu mi Tomas mi Matyu mi kara, inkamin omom omomi umir haiyin mi

Jamisin Alfiasni yinisim ikin mi Tadius ⁴ mi Saimonin biya ta yaiya saiir boinmamauugin nu whiran inkam komiiyim krimiir kipi kigrirao. Judas Iskariot, inkamin wir Jisis siir napwouwin, siir sau omomin siir. Iriig.

Jisis siya aposel kam iuur nwisu mii simiir hauugin

(Mk 6:7-13; Lk 9:1-6)

⁵ Jisis siya ti kam iuur nwisu simiir nikropkiyim mi siya simiirin hiniina boinki, kima wi iki Juda iikam tani simiir nu maeyau imiir kipi nam. Mi kima wi Sameria simiir om komii komii imiir kipi nam. Niingaka! ⁶ Kima wi iki Isrel simiir iikamim simiirgi simiiramar dam! Sima ini sibsibim inkamki kigrirao karam nwowiyim sima sima priiyap whaowaekaeyamiyim ini simiir hiriinan ywowim. ⁷ Kima nami mi kima wi hiniina dowomwarkaiyuwam simiirin, iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigrirakana kingiin bidi yinyaniya. ⁸ Kima iki makak makak iikamim simiir dinimniskiiyam mi iikamim naokaowim, simiir warar hidninsiin idwuwam mi iikamim paowaigi piskomkopouwim simiir wara haiswonimniskiiyam. Mi uridyiu bibiyeyim simiir warar dinimniskiiyam. Ta kirieya whisarii kara hauuwa mi kima iikamim simiirin niinga niinga priidiriraerar haiginiu. Mi kima wi umir kipi swoki hai sairsiyin. ⁹ Mi kima umirim nibnau kipi haiginam. Niingaka. ¹⁰ Mi iya kima napnami mi naeyim wi nibnau kipi haiginam. Kima yaeya yuis kipi hainam! Niigaka, niingar dam! Kima iikamim simiir whindirararam nami, kimiirin nae minim wi simar hauuwi.

¹¹ Mi kima om komii mi omisim whir napninopkainami mi kima wi sibgu kigrirao hiran iikam miyik miyik imiirin, kimiirin wi sima kigriraowi mi kima ti hiriinan kamim simakar dwokripkai. Mi ti om iirin wi simiir hirankar niinam. ¹² Mi kima omaka ira nami mi kima omakain iikamim simiirin hiniina boin kimiir mhi kwonim hiinsima dwo. Adi Komii siya wi kimakar nwowi. ¹³ Mi ta omaka saiir hiran iikamim sima kimiirin wadie nwowini mi Adi Komii siya wi kimiirar whindiriraerari. Sima kimiirin wadie nwo karamae nwowi mi ta yai miyika wa swoki iti kimiiramar mi Adi Komii siya wi simiir whindiriraerar tani. Niingaka. ¹⁴ Mi inkam nwirki kimiir nikiunam karamae nwowi siir omaka. Mi siya kimiir yai miyik aiir wakaeyona karamae nwowi mi kima ta omaka mi om ikin, siirin ha timi haiburgig. Mi nusnim kimiir igaim kima niyiyim simiir nwowim, yim hirar dikrimkrinkigig simiir niisiimauuwam Adi Komii siya hikakin. ¹⁵ Kara kimiirin yai mwowar boinkii ta iya ti iikamim ti om komii siirim kimiir boinwokiyop natkaigiyana, wi om komii Sodom mi om Gomora sowiir hiriinan hik hauuwi rani. Niingaka. Ya ta hiriinana ya wi komiigi komii nwowi. Iriig.

Dimin biyie whiekakim wi mhoiyya nimbiyami

(Mk 13:9-13; Lk 21:12-17)

¹⁶ Wakae, kara kimiirin wi sibsibnan nikriropkii, iki niimauan wra biyeyim simiir hindaim. Mi wra biyeyim sima wi kimiir naeyamar mi naingwowi. Mi diminim kima tiram naingwowim kima sibgu hidnam, itin wraisuim kikaikaowiyin siir hiriinan kimiir siyiuim iki iikamim simakan hiinsim hiinsima dwo. ¹⁷ Kima iki iikam biyeyim simiirsi ha timi mintarao. Kimiirin wi sima boinwokiyopnatkaigi simiir kaunsil imaka. Mi sima kimiirin omakam yaimin dimin nidwokai wakaeyim, wi simiir hir nipimpari idgiuni. ¹⁸ Mi wi sima nikiunami kimiirin inkam komiiyim omom omom nhirim sim kigriraowiyim simiiram. Dimusi rani, kima kariir yai aiir wakaeyoknakim. Kima kariir yaiya iki inkam komii komiiyim mi iikamim Juda iikam tani simiir warar boinmamauugin. ¹⁹ Mi iya sima kimiir boinwokiyopnatkaigiyim nikiunami. Mi kima wi hiniina kipi naingwoyimiyouk idid boin. Kima yai minim wi paniin paniina boini? Niingaka. Mi ta ii aiiirarin yaiya kima boinam tirim, kimiirin yaiyim wi Adi Komii siya boinmamauu haiginiugi. ²⁰ Mi ti yaiyim wi kimar boin tani. Niingaka. Kimiir Adi Komiiyin siir naeyiuin kimiirin wi siyar hiurworwokai boinkii.

²¹ Mi yaowaeyin wi siir nomousim iirar kinmauwuwi mi siirin wi sima nisomaowi. Mi adin wi iriipi hiriinana mi kinmauwuwi siir yinisim iirin kam nhirim sima nisomaowim. Mi yinisimim yim wi simiir yopii ad imiirar mi kinmauwuwi mi kam nhirim sima mi

isomsom aokaakiyim. ²² Mi iikam whiekakim wi kwoin biyie kimiiram naingwowi. Dimusi rani, wim kima kariirgin mi inkamin kariir mi aiirar niki miriikripkaii. Mi saiir haiburgig karamae nwowi mi dimin taeminim kimiir nibiyami mi mhoiia kimiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei. Mi siyakar nwoyokiyokiikayami, iinokiinokin. ²³ Mi iia iikam biyeyim om whiranim sima hik kimiir hauuwi mi wim kima om whira timi idamki. Mi iia iikam biyeyim ti omin siir hiranim, sima hik kimiir hauuwii mi kima ha timi idamki om whira. Kara kimiirin yai mwowar boinkii, kima kimiir miyiyim wi niki digi rani, Isrel simiir om imiirin. Niingaka. Wi hiriyyar kigwini. Iya kara Yaowae Adin ninomor kauanki nitin siya nitana saiirin.

²⁴ Yinisimin siya inkamin siir niisiisimauuwiyin siir bi haiburikin. Mi miyian inkamin siya siir biyan inkamin siir bi taouugaeikin. Niingaka. ²⁵ Mi yinisimin siya siir niisiisimauuwiyin inkamin siir hiriinanar timi maigimaiga. Mi iriipi hiriinan mi mirii inkamin siya siir biyan inkamin siir hiriinanar timi maigimaiga. Mi sima kariirin ti hiriinan inig biyie iir dapi Bielsebul mi kara wi kimiir adnan nwowi. Mi wim kima wi kariir yinisimnan nwowi mi sima kimiirin wi ti hiriinan inig biyie iirar mi dapi, Bielsebul. Iriig.

Iikamim Adi Komii siirsi arar didid iski
(Lk 12:2-7)

²⁶ Mi kima ti iikam biyeyim simiirsi kipi nidid. Digworaekwo whiekakim iki aowa aowa nwokiyamim, mhoiia wi idowiiyar nwokii. Mi nimprio yayim mhoiia iikam whiekakim wi simar wakaei mi ta yayia wa haigiririrami. ²⁷ Mi yayim niyiyim niyiyim kara boinim tariinanin iikamim sima wakae karam nwowi mi mhoiia kima simiirin wi idowia boinmimauuwi. Mi sima wa wakaei. Mi yayim, wiinara kima wakayim kima simiirin wi omaka akou hir tamii okwo boinmimauugi hinda tinda. ²⁸ Mi kima iki iikamim piu aiirara nisomaowiyim simiirsi kipi naingwo idid. Dimusi rani, sima kimiir kwoinbudin wi siir wara nonkwobumbuninkin tani. Niingaka. Mi kima Adi Komii krimiir Wanin siirsi arar daingwoyimyok. Siya kiriekakin, maeyauwa paeya niutingi karamaeya saeya nwowa, ya nikrani, piu mi kwoinbudin wi saeya nonkwoniinwomwiirninkini. ²⁹ Mi kima iikamim ipiyin yinisimim iso umir kwiruwa, sima pi saiirarar saini. Mi ipiyin sim ira saeya nikii isomaowi. Adi Komii siya kwoinkakaigirin siirin, siya ina ninokninkinin. ³⁰ Mi wara kimiir kanmaiym yim Adi Komii siya bidi mwan digim. Siya ina ninokninkinin simiirin. Mi dimin sisimim simiirin ini warar mi inokninkinin. ³¹ Mi kima wi hiriinanin simiirsi kipi nidid. Kima ini ipiyin sisim whiekakim simiir haiburim. Mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinasi kigriraowi. Iriig.

Jisis siir inig iir boinmimauuwi siyu ieya
(Lk 12:8-9)

³² Mi inkamin kariir inigin iki iikam nhirim simiir whwonkam ida boinmimauuwi mi an kara wi hiriyyar mi tiri simiir inigim wi kara mi boinmimauuwi kariir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin siir whwonkam ida. ³³ Mi iikamim kariirin digiumii haimriyuwi iki iikam nhirim simiir whwonkam idain. Mi an kara simiirin wi hiriyyar mi tiri, kariir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin siir whwonkam idain. Iriig.

Jisis siya iikam imiir niinikibirim nitkin
(Lk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ Kimiir kwoinin ha naingwokim kara ti yai digworaekwowim iikam simiirim nu tiranim simiir nauuni minwokmainiyam nitkin iripa sima nongwomamair aeyam, ha? Niingaka. Mi ta kara nit aiirsiyin isidin wi whisa ninkibirnaei. ³⁵ Kara wi io ninwo anwowi siyuin siirim niti. Mi yinisim yinkamiyinin yio wi io siir ad iirar swoki kwowi. Mi yinisim yinugiyina ya wi io saiir yopii aiirar swoki kwowi. Mi yiniwignana ya wi io saiir giwai aiirar swoki kwowi. ³⁶ Mi omaka iruwan iikamim, wi io sima sima swoki inwo anwowi.

³⁷ Mi iikamim simiir biyan kwoinin yopii ad mi yinisimim simiiraramar naingwowi mi sima kariiram naingwo karamae nwowi mi sima wi kariir yai aiir wakayokna wao rani.

Mi sima wi kariir mii kigna miriiyan nwo rani. Niingaka. ³⁸ Yipiki iikamkim kariirim nwokwokin karamae nwowim mi kariir mhoiyya nit karamae nwowim mi sima paeyin hiiniya nirioninkinin siir nao karamae nwowi o siir naoka windi sima kariir mhoiyya nit karamae nwowi mi sima wi kariir mii kigna miriiyan iikam nwo rani. Niingaka. ³⁹ Mi iikamim sima simiir piu aiirsiyar haiyidid naingwoyimiyoynaeyim ti hiriinan iikamim sima wi Adi Komii saika nwo rani. Niingaka, niingaka. Yipiki iikamki inkamki nisomaowi simiirin dimusi rani, sima kariir yai aiir wakaeyoknakim. Mhoiyya sima wi Adi Komii saika nwowi. friig.

Inkamın mii miiyik mirii mhoiyya siirin dimin miiyikin wi Adi Komii siya hauuwi (Mk 9:41)

⁴⁰ Mi inkamın kiriir sibgu kigriraowi, yio siya kariir warar mi kigriraowi. Mi inkamın kariir kigriraowi mi yio siya Adi Komiiyin kariir nikropkiyin siir warar mi inkin kigriraowi. ⁴¹ Mi inkamın profet inkamın siir whindirareri. Dimusi rani, siya ina ninokninkinin siya profet inkamkin. Mi wi Adi Komii siya hauuwi dimin miiyik siirin. Mi ti profet inkam iir warar. Yipiki inkamki, inkam miiyikin Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknaeyim. Dimusi rani, siya inkam miiyikin. Mi wi Adi Komii siya hauuwi dimin miiyikin siir mi ti inkam miiyikin siir warar. ⁴² Kima ta yaiya saiirin daingworinukripkai, yipiki inkamkin kariir kigna miriiyim kamim inig karamaeyim simiirin dimin sim whira whindirarar haiginiuwi op mobsimnan. Whisarii rani, sima kariir yai miiyik aiir wakaeyoknaekim. Mhoiyya siirin wi Adi Komii siya hauuwi dimin miiyikin. friig.

11

Jon siya siir mii kigna miriiyim kam nhirim Jisis siirim yikropki (Lk 7:18-35)

¹ Jisis siya ti miini yayim siir kigna miriiyim kam iuur nwiswo simiir boinmimauu digiyim mi siya simiirin ina yikropkiyin hinda tinda. Mi mhoiyya siya ta maeyau aiir haiiburgik mi siya iikamim simiir boinmimauuwam omom siir om kingiin nwowim simiir.

² Mi ta ii aiirin Jon siya maeyauwa hiuyokyokaiya mii biyie miriyya saiir hirar niki owin mi siyar wakaewin mii whiekakim Krai inkamın Adi Komii siya nikropkiyin siya miriiyim. Mi Jon siir mii kigna mirii kam nhirim Jisis siiramın hiriinansi nikropkikin. ³ Mi sima ha napnimbiamim Jisis siir hiriir sima siir srigi mi kira tari ti inkamın nitam boinin Jon siya, siya, iyie? Krima yaeya inkam nwiram ti okwokin, aniya? ⁴ Jisis siya simiir yai aiir yowarkii boin, kima Jon siir boiniu digworaekwo whiekakim kima wakaeyim mi kima kigim simiir. ⁵ Nhwokwisae iikam simiir nhwowim ina swoki kaowirirkiyim mi iga biyeyim ina swoki apririrkiyim. Mi ma biyeya iga in naoninsimsiriuwiya ini wadiya swoki okiyim. Mi wiingirwii nwowim ina swoki wakae omokiyim mi iikamim paowaigi piskomkopou aokaowim mi iikam paeprikabim. Adi Komii siir yaiwin kibi aiirin ina wakaeyim. ⁶ Mi yipikin inkam nwirkin siya kariiram naingwo tibmii inkamın Adi Komii siya nikropkiyin karairgin Yaowae Adin. Mi siya sibgu okworinu kripkaii mi ha sibgu idwowi siya ha maigimaiga Adi Komii siir yaiwin kibi aiirin ina wakaeyim.

⁷ Mi Jisis siya yai ha boin digiyin, Jon siir kigna mirii kamim ina yamkiyim. Mi mhoiyya Jisis siya iikamim simiirin hiina boin Jon siirin, biya kima maeyau nu siin apa niinga saiir namim mi kima dimu dimin nini kigiukim, ha? Mi kima inkamın yai kripinaniikiigiyin au whirin opudgi hugswoswoyiyim siir kigim, iyie? Niingaka. ⁸ Mi niingaka niuwi kima dimu dimin komii kigam namkim, ha? Mi kima tari inkam nwirin yuis miiyik niyin siir kigam namkim, ha? Iyie? Niingaka. Mi iikamim hiriinan yuis miiyik miiyikim simiir niyim yim inkam komiiyim nu kigriraowiyim simiir omaka hirar nwowikim. ⁹ Mi niingakiniuwi kima dimu dimin kigam namkim, ha? Kima profet inkam siir kigam namkim, aniya? Ihi, kara kimiir boinmimauuwi siya inkam komiikin inigkakin mi siya ini profet kamim simiir haiiburim. ¹⁰ Ti inkamın siyairgin Yokwo Komii saeya boinin, wakae, kara Adi Komiiyin wi inkam nwirin siir nikropki kariir yaiya

saiir boinmimauuwam mi kiriir biyyin wi siya namkwokini. Mi kiriir kwoin iirin wi siyar kisisop haigikwokini iikamim simiirin. ¹¹ Kara kimiirin yaimwo aiarar boinki, Jonin op baptais haiiginiuanin ini kam whiekakim nu tir nimbiamim ini simiir haiiburim. Biyan ikim mi tariinan ikim yipikin iikamkim kariiram naingwo tibmiiyim mi iikamim Adi Komii siya kigriraowiyin sima nwowin siya paeprigab inkamin inig karamaeyin siir hiriinan ywowin. Ti hiriinan inkamin siya ini Jon siir haiiburin. ¹² Mi iya Jonin op baptais haiiginiuanin siya boinmimauuwa ha nityokiyokiya mi tisi tariinanar nadigniya. Maeyauwa Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir. Mi ta iya iikamim yaii ninii nansaowim mi ini yaii komiiyar ywowim mi ina yininswomswo ta hiriinan saiirsi, sima Adi Komii siyar kigriraowim iikamim simaka iripa nwowim. ¹³ Mi profet kam whiekakim Moses siya biya sima winim Yokwo Komii saiir, Jonin wi sipi niti. ¹⁴ Mi kima ta yaiya saiirim daingwo tibmii, wakae, Jonin Ilaija siya sima boinin ti inkamin wi siya swoki iti. ¹⁵ Inkamin wiingakaingin siya wakae ta yai aiirin.

¹⁶ Kara iikamim ta iiii aiir nwowim tariinan ti nu iir wi dimu dimin nikrii, ha? Sima ini yinisim sapisapim maeyauwa nae haiiginiya saiir nidwowyim mi ha gwowyim ini simiir hiriinan yowim mi sima yinisim nhirim simiirim pi hiniina kauwoki, ¹⁷ krima kidibim kimiirimar huni, kima mwai wao rani, krima tisa nouubonim mi kima wara nou rani. ¹⁸ Jon siya ha nitin mi siya nae mi op wainmin bi naekwiyaekin mi sima boin, uridyiu biyeyin ini siir hir nwowin. Mi kima siyaka bi maingimaingakim. ¹⁹ Mi kara Yaowae Adin ninomor kouanin ha nitin mi kara nae op minim ina ini aekwiyaenyim mi sima ina boinim, kigi inkamin naenanaeyin hiniingin mi siya op wain whiekak kwiyae kiriekin. Kamim omom omomi umir haii ikim mi dimin biyie tiri ikim siya simiir nomiyyaugin, Adi Komii siir miyyim siya kririir niisimauuim, krira bidi miriyyim mi kima kriraka maingimainga nwo rani, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir bidi yinokninkin digim mi krimiir warar, ti diminim krima boinmimauuwim simiirsi.

*Om nhirim simiir iikamim simiirsi daingwoyinyok sima bi naingwo tibmiigim
(Lk 10:13-15)*

²⁰ Mi om komii nhirim Jisis siya dimin kirie komii komii nhirim simiir haiswonimniskigim mi simiir mhi kwoinim bi kisina haiigigim. Mi ta ii aiirin Jisis siya io simiir asi nwokin. Dimusi rani, sima siir mhoiyya bi namkim mi siir yai aiir bi wakae yoknakim. ²¹ Mi siya ina kauwaeyimiyok boinin. Hae! Om Korasinan mi om Betsaidan iikamim kimiirsi naingwoyimiyoki. Mi ti dimin kirie komiyyim krira tirim kimiir. Mi krira om Taia mi om Saidon sowiir hiran iikamim simiirin hiriinan haiswoniskigiswo sima sinin bidi bidiniyar pi masin, sima ha pimi aingwo tibmii Adi Komii siir niisimauuim sima dimin biyekakim. Mi wim niingaka, hiriinan siyu bi tirkim. Niingaki, niingakiinga. ²² Mi kara kimiirin yaimwower boini, iikamim simiir boinwokiyo natkaigi Adi Komii siya, om Taia mi om Saidon sowiir hiran iikamim wi hik komiyya hai. Mi kimiirin wi hik komiigi komii aiarar hauwi. ²³ Mi kima iikamim om Kapaneamanim, kima hiniina naingwoweri Adi Komii siya kimiirin iikam miyyika kigim, aniya? Niingaka. Adi Komii siya kimiirin wi dimin biyie tiran iikam nikiuwi. Mi siya kimiirin wi maeyau paekaka saiir nitkaigi mi kara om Sodom siir iikamim simiir hiriinan kirie komii komiyyim simiir tirkiswo ti dimin hiriinanim simiir, iikamim sima wa pi kisina haigi mi ti omin wa piki owin. ²⁴ Kara kimiirin yaimwower boini, mhoiyya Adi Komii siya iikamim simiir boinwokiyo natkaiyana wi taka hika Sodom siya haiya saiir haiburi mi wim kima wi hik komiigikomii aiarar haii. triig.

*Yipiki iikamim naingwo tibmiyyim kima ha wit kariiram piusiisam
(Lk 10:21-22)*

²⁵ Mi ta ii aiirin Jisis siya hiniina kwis boinkin, Adi Komii kira nu mi ninomor sowiir biyan inkamkin. Kara kiriir boin wadieki, kira ti kiriir dimin taeminim simiir haiigiprakaigi inkamim ninokninkin komiikakim sima ninokninkinisi. Kira ta ninokninkina

iikamim inig mi ninokninkin komii karamaeyim simiir hauuga. ²⁶ Ihi, Adi Komii, kiriir kwonin hiriinanargin.

²⁷ Kariir Adin siya digworaekwo whiekakim kariir iin bidi yonkwo hauugiyin. Kara kigriraowim. Mi siir Yinisimin kariir kwoin iirin inkam nwirkin ninokninkin tani, kira kariir Adin kinakina ninokninkin iski. Mi kariir Adin siir kwoin iirin inkam nwirkin mi ninokninkin tani, siir Yinisimin kanakana ninokninkin iski mi iikamim siir yinisim ieyar niisiimauuwiyim, simasima asi ninokninkini kariir Adin siir kwoin iirin.

²⁸ Kima iikam whiekakim hik kimpipisu haiiyim kima whiekak kariirarama wit mi kimiirin wi mhi kwoin hiinsima mi ningwomamair wi kara nwowaiginuwi. ²⁹ Mi kima kariiram niti mi kariir yai whiekak imiir wakaeyoknaei mi kara dimin miyyik miyyikim wi kiriir diriraerari. Kara inkamin yai iikamim simiir yai miyyik imiirin hiinsima boinikin. Inkamin sau nikwowaisinaeyin siir hiriinan. Mi kima wi mhi hiinsima nwowi ningwomamair aei mi wi wadiyar sibgu owi. ³⁰ Diminin kara sriiyim kima tirim mi simiir wakaeyoknam, yio hikak tani. Mi wi hikak nwo rani, ti dimin iir tirsiyin. Niingaka. Kira wi maingimaingaka nwowi. friig.

12

Judami ii komiia Sabat piu siiskwokasiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir haiyani yaiga

(Mk 2:23-28; Lk 6:1-5)

¹ Mhoiia Judami ii komii kwira Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya Jisis siya wit numira saiir bopwo hiriir napriokinamkin. Mi kamim siir kigna miriyyim sima mhiigi naokim mi witnid nhirim simiir haii mi sima ina yinibrombrop aeyim. ² Mi Farisi kam nhirim sima ti hiriinan kigim mi sima Jisis siirin hiniina boin. Kigi, ti siyiu hiriinanin kamim kiriir mii kigna miriyyim sima tirin ya Judami ii komiia Sabat dimin taemin tir karamae nwowiya igbid kamiyaugak nwowiya saiir taouugakim. ³ Jisis siya simiir boin, kima niwiiyim biya Devid siya tirim simiir bi mwaingim siir isidin sima mhiigi naowim, aniya? ⁴ Devid siya Adi Komii siir omaka aiir yapninopkainam mi naeyim Adi Komii siir ninkin imiiaeyim siya siir kam nhirim simiir warar yinkin hauu ae. Moses siir yaiya biya Yokwo Komii wina saiir hiriinan, prismi biyan kamim sima sima naekim mi sima yaigak bi nwokim ti naeyim sima naeyim simiirsiyin. Niingaka. ⁵ Mi kima ti yayim yokwowa Moses siya wina saiir nwowim simiir siyiu imiir bi mwaingim mi pris simiir miyyim mi maeyauwa huuyokiyokaiya nae ninkin imiiaeyi Judami ii komiia Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir, aniya? Judami ii komiia Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya pris kamim sima wara bi siisikim mi sima dimin biyie bi tirkin. Niingaka. Piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya pris sima piu bi siiskim mi sima dimin biyie bi tirbugim. Niingaka. Adi Komii siir digworaekwowim yim ini ta Judami ii komiia Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya ini saiir haibura. ⁶ Kara kimiirin yaimwovar boini. Ti diminin nwowin ini omaka Adi Komii siir inig hainaniya ini saiir haiburin. ⁷ Mi kira ti yayim Adi Komii siir Yokwo Komii saeya boinim simiir sibgu ninokninkini mi kima wi iki iikamim dimin biyie tirbu karamaeyim io simiir kipi nwo. Adi Komii siir yaiya hiniina boinka, kara hiniina naingwowi kima iikamim simiirsi daingwobumbu. Ti hiriinan siyiuin ini wraisuim kima ninkin imiiaeyim kariir ini simiir haiburin. ⁸ Kimiirin hiriinan dimusi boin tani, kara Yaowae Adin ninomor kouwonin Judami ii komiia Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir Biyan Inkamin karargin. friig.

Judami ii komiia piu siisiya Sabat Jisis siya inkam ina biyekakin siir niniskiigin

(Mk 3:1-6; Lk 6:6-11)

⁹ Mi Jisis siya ha boin digiyin mi siya ta maeyau aiir haiburgigin mi ina yamin simiir omaka Adi Komii siir yai nidwo wakaeya saiiram. ¹⁰ Mi inkam nwirin hir nwokin mi siir niimwo waeyaowim bidi yaoninsimsiriuwim. Kam nhirim sima Jisis siir boinwokiyop natkaigiyam naingwowi, Moses siya winim diminim biya simiirsi. Mi sima siirin hiniina

srii, Moses siir siyiun igbid kamiyaugak bidi ywowin makak inkamin siirin wi ii komiia piu siisiya Sabat saiirar haiswoniski, aniya? Iyie? ¹¹ Mi Jisis siya simiir boinki mi inkam nwirin kimiir bopwo waraur nwowin siya sibsib irkaki niuwi mi ti sibsibin Judami ii komiia piu siisiya Sabat dimin taemin tir karamae nwowiya ienau saiir niniwarkainami mi ti inkamin siir sibsibin pi koua tiriirar nonkwokiyitkinki, iyie? Niingaka. ¹² Mi iikamim krma ini sibsibim simiir haiburim, sibsibim yim dimin komii rani. Mi Judami ii komiia piu siisiya Sabat dimin taemin tir karamae nwowiya krma saiirin wi hiriayar whindiriraerari iikamim makakim simiirin. ¹³ Mi Jisis siya ti inkam iir boinki, kiriir inib waeyaowim kinanwomwokaigi mi siir inib waeyaowim ina kinanwomwokaigiyan mi siir inib waeyaowim ini wadiyar swoki sibgu okiyin ina kwira saiir hiriinan. ¹⁴ Mi siya hiriinan tirkiyin Farisi kamim ina nhinamim mi maeyau kwirua yahaingiriyu imprio boinaiyu Jisis siir nisomaowam.

Jisis siya Adi Komii siir miyan inkamkingin

¹⁵ Jisis siya ti diminin sima tiram minim siir, simiir bidi yinokninkinin mi ti omin siirin hiriinansi haiburgigin mi siya ina yamin. Mi iikam whiekakim makakim sima ini siir mhoiyar yamim, simiir haiswonimniskiyamin. ¹⁶ Mi Jisis siya simiir yikiduki siir inigin iki iikam nhirim simiir kipi boinmimauu, diminim siya tirkiyim simiirin. ¹⁷ Mi siya ti diminim ta Adi Komii siir yaiya biya profet Aisaia siya wina saiir ninkin boinourwokaigikin. Ta yaiya saeya hiniina boinka,

¹⁸ ti inkamin yio kara nimbingin kariirgi kariir miyan inkamkin, kara siir bidi yimbinin. Kara siirimar naingwo iski mi kariirin maigimaigra siyar hauwi. Mi kariir naeyiun wi siir hauugi mi wi siir whinkinsiis haiginiuwi. Mi siya wi iikamim hinda tindainim simiir boinmimauuwam nami kariir kwoin miyik iir. ¹⁹ Mi siya wi io yai boin tani mi ig yai boin tani sima siir yaiya wi hiniina wakae rani mi siya wi iki siyiun simiir bopwo nokwo kauwokam tani. ²⁰ Mi siya siir iikamim kirie karamaeyim auwim opudgi hugswoswowiyim siir hiriinan nwowi wi simiir tirbu rani. Niingaka. Mi iikamim yipiki diminsi nimimihni yim paridsimin tingiyam kingiin nwowin siir hiriinan ywowim ti hiriinanin Adi Komii siya simiirin wi paenan niuwao rani. Mi wi iya kariir kwoin miyikin dimin biyie imiir nikwowaisii ana saiirar nadigiwi. ²¹ Mi iikam nhirim nu whiekakim simiir hiranim sima wi siirim naingwo tibmii mi wi siirima nwokwokini simiir nanmaiwarkainaim. Iriig.

Jisis mi Bielsebul siir inig whirin Setankin

(Mk 3:20-30; Lk 11:14-23)

²² Mi ta ii aiirin sima inkamin nwira yikunani siirim mi ti inkamin uridyu biyeyin siir hirar nwokin. Mi siya nhwokwisaekin mi siya ini waeyaiya mi owin. Mi siirin Jisis siya haiswoniski haiginiugin mi siya yai ina boinaigiyan mi siir nhwoin ina swoki kaowirirkiyin. ²³ Mi iikam isid komii whiekakim sima ini hindara yanaakiyim mi sima boin, ti inkamin Divid siir isidankin. Biya, Biyan Inkam Komiiyan siya nimbinin nitam tari siya, aniya? ²⁴ Mi Farisi kam nhirim sima ti hiriinan yai wakaeyim mi sima ti iikam isid komiiyan io simiir ywoki, ti inkamin siya uridyu biyie imiirin Bielsebul siir kirie aiirar haiswonimniskiii, siya uridyu biyeyim simiir biyan inkamkin. ²⁵ Mi simiir kwoinim Jisis siya ina ninokninkinin mi siya simiir boinki mi om whiruwan iikamim sima isido whisa ninkibirnaki mi yaii sowa sowa ninii mi ti omin wi miyika nwoki, aniya? Niingaka. Mi iikamim piugan kwiruwanim sima isido whisa nwowi mi yaii sowa sowa ninii mi ta piugana wi miyika nwowi, aniya? Niingaka. ²⁶ Mi Setan siya kariir whindiriraerar haiginiuwi uridyu biyeyim simiir haiswoniskiyam. Mi siir isidin wi whisa ninkibirnaki. Mi siya wi paki hiniin kirieya sae haiswoniski, ha? Niingaka. ²⁷ Mi Bielsebul siya kariir whindiriraerari mi kara uridyu biyeyim siir kirie aiir haiswoniski mi kimiir isidin simiirin wi nginga whindiriraerar haiginiuwi, uridyu biyeyim sim, aniya? Mi Bielsebul? Niingaka. Mi kimiirin Bielsebul siya whindiriraerar

tani uridyiu biyeyim simiir haiswoniskiyim. Niingaka. Ti diminin Bielsebul siir niisiimauugin siya kariir bi whindiriraerarkin. ²⁸ Mi Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiun siyar whindiriraerari mi kara uridyiu biyeyim simiir asi haiswonimniskii, ti digworaekwowim kimiir niisiimauuwi mi kima wa dinokninkin iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saeya bidi yamwoniya. ²⁹ Mi yai kwira kara kimiir boinmauuwi inkam nwirin siya inkam Setan kirie kakin siir omaka hiriir nami mi wi siir digworaekwo imiir tauae haii, aniya. Siya ti inkam kirie iirin wiyinsopni tiki inirkaikikingik, siir iiga inim hiriinan tiri mi siir digworaekwowim omakanau hir nwokaiyim wi siya hainaki.

³⁰ Inkamin nomiyau kanaka nwo karam nwowi mi siya io kariir nwowikin. Mi yipikin kariir whindiriraerar karam nwowi iikam simiir kwoinim Adi Komii siirim ninkpit haigiyim, sima ini iikamim dimin biyekakim sima nhinikriropkiyim hinda tinda ini simiir hiriinan ywowin. ³¹ Kara kimiirin pi hiniina boini, Adi Komii siya wi digar nwowi kimiir digworaekwo biye whiekakim simiirar haiyoprimdiyumiigi mi iikam whiekakim sima nigbumbu boinim simiir warar mi inkamin Adi komii siir naeyiu iir nigbumbu boini mi Adi Komii siya ta yaiya siya nigbumbu boina wi sair wara haiyoprimdiyumiigi rani. Niingaka. ³² Inkamin Yaowae Adin ninomor kouan kariir nigbumbu boini mi Adi Komii siya siir dimin biye imiirin wa haiyoprimdiyumiigi. Mi inkamin Adi Komii siir naeyiu iir nigbumbu boini mi Adi Komii siya siir nigbumbu boina wi sair haiyoprimdiyumiigi rani. Mi tariinanin, iriipa hiriinan mi mhoiya iriipa hiriinan. Iriig.

Pae biyeyin pi nae biyeya mi budi

(Lk 6:43-45)

³³ Paeyin miyik nwowiyin mi siir naeyim pi wadieya mi owi, pae biye mi owiyin mi siir naeyim pi biyeya mi owi. Inkamim sima bii nae imiirar niki kigi mi sima pa ninokninkini, pae miyikin, iyie? Pae miyik rani. ³⁴ Kima ti iikam biyeyim, kima ini mipug biyeyim simiir hiriinan ywowim. Mi kima wi piki hiniin yai miyikim simiir nimboboini, ha? Yai panin panin kwoinkim iikam krimiir mhi kwoinawu nwokaiyim pi simiirar prii boininisami. ³⁵ Inkam miyikin mi kwoin miyikim ini siir mhi kwoinawu hirar nwokaiyim. Mi siya siyu miyik miyik asi tiri. Inkam biyeyin siir kwoinawu yio yai bibiyie kasaki nwokai rani. Mi mhoiya siya wi yai biye imiirar boini.

³⁶ Kara kimiirin pi ti dimin taemin hiniinim sim boinki, boinwokiopnatkaini iya Adi Komii siya wi iikamim simiir hidi yai bibiyeyim sima priiboin priiboinim simiirsi. ³⁷ Mhoiya Adi Komii siya wi krimiir srii yai whiekakim biya krimiir yai aeya boinim. Mi ti kimiir yai whiekakim wi simar niisiimauuwi. Kira miyiki pi yamisi owin, iyie? Kira inkam miyik rani. Mi siya kimiirin wa hidi dimin taemin whiekakim kima boinim. Iriig.

Kam nhirim dimin kirie kirie komii komiiyim simiir kigam kauwok boinkikim

(Mk 8:11-12; Lk 11:29-32)

³⁸ Ta ii airin kam nhirim siyu komii ninokninkiniyikim mi Farisi kam nhirim sima boin, inkamin iikam nowomwarkaiyuwiyin, krima ha naingwowi kira dimin kirie komiiyin whira diisiimauu haiginiu mi krima wa nwoki inokninkinim kira Adi Komii siir yinisimkin. ³⁹ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina ywowarkii boin, kima iikamim kariiram kauwokim dimin komii kirie kimiir niisiimauuim, kima iikam miyik rani. Kima Adi Komii siirim bi swoki aingwo tibmiigim. Kara dimin kirie komii pi kimiir swoki iisiimauu rani. Diminin whirin kara kimiirin pi siirarar niisiimauuwi iya biya profet Jona siya tira ti nu iir. ⁴⁰ Biya Jona siir hiriinan, siya nwokaiyin anasu komiia sair mhiinawu, nabieyim kwoim mi niyim kwoim. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin wi iriipa hiriinan, nabieyim kwoim mi niyim kwoim ienau hir nwokaii. ⁴¹ Mhoiya iya Adi Komii siya iikamim simiir hidi. Mi iikamim biya om Niniva hir nwowim mi wi ti iikamim simaka ninkin okwowi. Mi sima wi hiniina boini. Kima iikam biyekingim. Mi sima wi hiniina boini. Dimusi rani, biya Jona siya Adi Komii siir yai aair boinimauuun mi iikam whiekakim sima Adi Komii siiram bidiya yaingwo tibmiiyim. Inkamin nwira nwowi tirin, yio ini Jona siir haiburin

mi kima siirim bi naingwo tibmiikim. Niingaka. ⁴² Mhoiyya Adi Komii siya iikamim simiir hidi, biyan wig komii ira nu nhirim simiir kigriraowiya saeya biya iikamim nu Sivanim simiir kigriraoka. Mi saeya wi ti iikamim tariinan nwowim wi simaka nokwowi. Mi saeya wi hiniina boini, kima iikam biyieki biyie kiingim. Mi saeya wi hiniina boini. Dimusi rani, biya saeya saiir nu iirar mi haiburgigi mipi aru maeyauwar mi rimtioki inkam komii Solomon siir yai wakaeyam. Ti inkamin tir nwowin siya ini Solomon siir haiburin mi kima iikamim siir yai bi wakaeyoknakim. Niingaka. Iriig.

Uridyiu biyieyin ina swoki itin
(Lk 11:24-26)

⁴³ Mi iya uridyiu biyieyin siya inkam nwirni haiburgigiyin mi maeyau niinga niingaim op karamaeyim pi simiir priiyam priiyamki siya saiir nini owouwim. Mi siya maeyaukwir bi kigin. ⁴⁴ Mi siya hiniina yaingwo, kara pa swoki ami maeyaua biya kara nwonaniya saiiram. Mi siya ha swoki amin mi siya kig ta maeyaua sima bidi nhiskiyya mi bidi piuaiya mi maeyau nhirkim niinga bi nwokim mi uridyiu biyie nwirki hir nwo rani. Niingaka. ⁴⁵ Mi siya hiriinan kignamin mi ina swoki amin mi uridyiu biyie iriyyar nwiso simiir swoki ikiuna mi siyiu bibiyeyim sima tiriyim ini ti siir haiburim. Mi sima saika yam mi sima ina yapninopkainamim mi ta maeyaua saiir ini owou. Biya ti inkamin uridyiu biyie whirin siya nwowin biya siya biyie wao bi nwokin. Mi tariinanin ini ti uridyiu biyie iriyyar nwiso simar yonkwobumbuninkin iuguskiyin ti inkamin siirin. Mi wi hiriinan kinar nimbiyamswowi iikam biyieyim tariinan nwowim simiirin. Iriig.

Jisis siir apua aeya mi siir nomousisim ima siir kigam namkim
(Mk 3:31-35; Lk 8:9-21)

⁴⁶ Mi Jisis siya yai, iikam imiirar niki boinmimauuin mi siir apu aeya mi siir nomousisim ikim sima yaba yaka okwoni. Sima yai saika boinaiyam nitkim. ⁴⁷ Mi inkam nwirin Jisis siir boinki, wakae, kiriir apu aka mi kiriir nomousisim ikim sima isi yaba hirar nokwowim mi sima yai kinaka boinaiyam nitkim. ⁴⁸ Mi Jisis siya ti inkamin siir yai aka hiniina yowarkii boinki, siya Adi Komii siir isidin simiir nowomwarkaiyiuim siya hiniina boinkin. Yipiki kariir apua? Mi yipiki kariir nomousisimim, ha? ⁴⁹ Mi Jisis siya siir mii kigna miriyan kamim ina simiir yisimauugi, kigi! Kariir apua mi kariir nomousisimim ti simargim. ⁵⁰ Inkamin kariir Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowin siir kwoin iirara napi, yim kariir apu mi kariir nomousisim mi kariir yokmankim. Iriig.

13

Inkamin sasae ninkiniyin numir aiir siir yaiga
(Mk 4:1-9; Lk 8:4-8)

¹ Ta ii aiirin Jisis siya omaka hir haiburgikin mi ina yapnaniyamim yaba hiriir. Mi siya whigbid hir yani idwoiu. ² Mi iikam whiekakim siir yani kaeyokaiyiu. Mi siya i ira saiir yani kwirii idwokaiyiu mi siya i hir nidwokaiyin mi iikam whiekakim opmaiga hir yani okwomaikyiu.

³ Mi siya boiniyo yai kasa bi boinkin. Siya boin, wakae mi inkam nwirin siya siir numira witnid saiir nitkinam namkin. ⁴ Mi siya witnidim ha nitkinamim mi nhirim siyiu nikigiyim mi ipiyin nhirim ha nitim sima ini atkin idwo aeni. ⁵ Mi witnid nhirim maeyau siyakaka saiir nikiiyim mi nuin aowa bi namkin mi ti hiriinan witnidim ina whakiyim. ⁶ Mi bieyin ha whwonaidniyakwokin mi ini simiirar yawhwoniyin. Mi ti witim simiir miyim haimii bi namkim simiirin ini bie siyar whwowaigiyim. ⁷ Mi witnid nhirim urid nimridgakin siir bopwo nakaigaiyim mi urid nimridgakin ha nisikiyin mi ini siya yisirimdinugiyin. Mi sasaenidim bi sibgu whakim. ⁸ Mi witnid nhirim nu miyikin siir nikigiyim, yim nae ina budgiyim. Mi nhirim yim hiniina bud nhirim kamairim iriyyar mi nhirim yim hiniina mi bud, kam nwoim mi nhirim yim hiniina mi bud, kam nwir iuur. ⁹ Inkamin wiingakaingin mi siya ti kariir yai imiirar wakae mi ha sibgu daingwo. Iriig.

Mi Jisis siya boiniyo yayim siya boiniyim simiir bwamkibwamim simiir boinmauugin

(Mk 4:10-12; Lk 8:9-10)

¹⁰ Jisis siya ta yai aair boin digiyin mi kamim siir kigna miriyim sima Jisis siirim nitim mi siirin hiniina ini boini, hae! Kira simiirin boiniyo yai dimusi boini, ha? ¹¹ Siya hiniina yowarkii boin, Adi Komii siya bidi yisiimauuwim nimprio yayim ii Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana. Mi siya iikam nhirim simiir wara bi nisiimauugin. ¹² Ti diminim inkam nwirin siya ninokninkin komiigakiniuwu mi Adi Komii siya wa swoki inkin hauugi mi siir ninokninkina wi komiiyar nwowi. Mi inkam nwirin siir digworaekwo simim kwisuwakiniuwu mi wi Adi Komii siyar swoki haii. ¹³ Mi kara ti hiriinanin simiirin boiniyo yai boini. Dimusi rani, simiir nhwowim ina kaowim mi sima dimin kig rani. Simiir wiinim ina mauim mi sima yaimwo aair wakae ninokninkinkin tani. ¹⁴ Kima ti iikamim yai kwira profet Aisaia siya boina biya saeya bidi yimbiniya saeya hiniina boinka.

Kima yai aairin wa wakaei mi kima saiir yaimwo aairin wi ninokninkin tani. Mi kima wa kigi mi kima wi siir siirara kignanaei. Mi kima wi ninokninkin tani kima dimu dimin kigim. ¹⁵ Ti iikamim simiir mhii kwoinim ini hindara hiugimkikiugiyim. Mi simiir wiinim ti yai imiir wakaeyim pi piyaowi mi simiir nhwowim ina kwisnamim. Mi simiir nhwowim pi dimin whir kigisi. Mi sima kariir yai aair sibgu wakaekini mi simiir kwoinim wa sibgu ninokninkinki. Mi simiir mhii kwoinim wa kisina haigii mi wa naingwo tibmii mi kara simiirin wa haiswonimniskii haiginiuwu.

¹⁶ Mi kima hiriir mairgimairga. Mi kimiir nhwowim dimin taemin imiirar sibgu kigikim. Mi kimiir wiinim yaimin dimin imiirin ha sibgu wakaeyomokikim. ¹⁷ Kara kimiirin yaimwo aairar boini, biya profet kam whiekak ikim mi iikamim dimin whirki kimbu karamae nwo ikim sima ti diminim kima kigam naingwowim simiir kigama naingwokim mi sima simiir bi kigim. Mi sima ti yayim kima wakaeyam tirim, simiir wakaeyamar naingwokim mi sima simiir bi sibgu wakaekim. Iriig.

Sasaeya ninkinin inkamin numir siir boiniyo yaiga

(Mk 4:13-20; Lk 8:11-15)

¹⁸ Tariinanin kima inkamin sasaeya ninkinin numir siir boiniyo yaimwokiayimwo aair wakae. ¹⁹ Iikam whiekakim sima yai win kibi aair wakaei, iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, saiir wakaei. Mi sima saiir yaimwokiayimwo aair bi sibgu ninokninkinkim. Mi Setan siya simiir mhii kwoinaw hiriir namn mi ta Adi Komii siir yayi biya simiir hir nwowa saiir hainiknatki. Iikam whiekakim sima yayin kibi aair wakaei ninomor kouana mi saiir yai aair ninokninkin karamae nwowi ya hiniinga witnidim siyu nikiigiyim mi Setan siya simiirim niti mi simiir boini kima ta yai aair kipi wakae Adi Komii siya ninkina kimiir mhii kwoin imiir waraur. ²⁰ Mi witnid nhirim nu maeyauwa siiyakaka saiir nikiigiyim, yim ini iikamim yai aairin winwinarar sibgu wakaeyim mi mairgimairga ha nwoiyin ini simiir hiriinan ywowim. ²¹ Mi yim ini witnidim mii grinkii karamae nwoiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi sima wi ii priei nokwo rani. Mi wa swoki kwaowainami. Mi iikam nhirim simiir naingwo tibmiiya ini ti witnidim simiir hiriinan ywowim mi sima ii priei naingwo tibmii rani. Mi iya simiirin hik kimpipisuki nimbiiyami, ta sima naingwo tibmiiya Adi Komii siiram, wi digumii haimriiyugigi mi wa nikii iuguskii. ²² Mi witnid nhirim urid nimridgakin siir bopwo nakaigaiyim yim ini iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim mi simiir hiriinan ywowim. Mi ti nuan dimin biyeyim simiirim naingwoyimiyoki, umir min hiniinim, simiiraram naingwoiyim, ti hiriinanin ya Adi Komii siir yai aair higriniuwu wa nikii iuguskii. Mi sima wi digumii Adi Komii siir haimriiyugigi. Mi simiir miya sima miriia, sima saiirin miyik panisi miriisi. ²³ Mi ti witnidim nu miyik nitkinim, yim ini iikamim Adi Komii siir yai sibgu wakaeyim mi simiir yaimwokiayimwo sibgu inomokninkiniyim, ini simiir hiriinan ywowim. Mi ti iikam hiriinanin sima wi mii

miiyikar mirii, ti sasaenidim kamairim iriyyara budiyim mi kamnwoima mi budiyim mi kam nwir iuura mi budiyim ini simiir hiriinan ywowim. Iriig.

Boiniyio yaiya ko biyieya numir whakiya saiir boiniyioaka

²⁴ Jisis siya yaeya boiniyio yai kwira saiirin hiniina boin simiirin, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, ya ini ti inkamin witnid ninkinin siir numir aiir ini siir hiriinan ywowin. ²⁵ Mi iya iikamim ha whwonkai aokaokiwiyyim mi siir sau omomin siir inkam nwirin ha nitwiiyin mi siya ko biyieya kimidiniya siir numir aiir ini itkingig. Mi siya ina swoki idamkiwiiyin. ²⁶ Mi mhoiyya ti sasaenidim ha ninan iigyim mi sasaeyim wai ha nwokiyim mi siyar kigi ta ko biyieya warar ninkin whakiya. ²⁷ Mi miiyan kamim ina yamim numiran adin siiram. Mi sima boin, biiyan inkam, krimiir kwoinim ha naingwokim kira numir hirin sasaeya miiyikim simiirara ninkini mi ta hiriinan ko biyieya saeya paniina nimbiamka, ha? ²⁸ Mi siya simiir boinki, kimiir sauan inkam nwirki nitkingikin ta ko biyieya! Mi siir miiyan inkamin siir boinki, kariir kwoinin paniina naingwowi krima iki ko biyeyim simiir pini akiu, aniya? ²⁹ Mi siya simiir boinki. Niingaka. Sasaeyim wi ko biyieya saika kima ninkin akisi. ³⁰ Kima sowerin hiriyyar kigninkin whakii mi wi iya sasae ningugu haiyana, wi saiirar nadigiuwi. Mi iya sasae imiir ningugu haiyana miiyan kam imiirin wi kara boini, ko imiirin maeyau kwiruwa dak haigin mimir. Mi simiirin wi iripa kog hainami mi wi pae namginki. Mi sasaeyim, yim wi kariir omaka nae haigiya wi saiir hir haigii. Iriig.

Boiniyio yaiya mastetnidin mi yis ikin sower boiniyioaka

(Mk 4:30-32; Lk 13:18-19)

³¹ Jisis siya yaeya boiniyio yai kwira simiirin hiniina boinki, Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ini mastetnidin siir hiriinan ywowa. Mi inkam nwirin siirin siya hainam siir numir aiir ini inkin iu. ³² Mastetnidin siya nae whirni nidnan bi nwoyin. Niingaka. Siya komii rani. Mi mhoiyya siya wi komiyya nimbiamki mi numir hiran naeyim simiirin siyar mwrii haiburigigi. Siya pae komii nwokiiyim mi ipiyinim pi siir kwiya imiirar mi atkikini mi whie minim pi hirar mi haigii. Mi iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekak imiir kigirkakana, siir iikamim sima wi ti mastetnin siir hiriinan nwowi mi wi komiyyar nasae owiguskii.

Yisin siir boiniyio yai aeya

³³ Jisis siya yaeya boiniyio yai kwira ina swoki boinkiyin. Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ini yisan iyopin bwaembwaekin howoknamin. Iya wig ira saeya ti yis iir haiya, praua aka kaipridgiyam mi ti prauain pa niyopin bwaembwaekii howopnami. Iriig.

Jisis siya ta boiniyio yaiya iikamim simiir boinka

(Mk 4:33-34)

³⁴ Jisis siya ti yayim biiya siya boinim digworaekwo whiekakim iikam imiirin boiniyio yai ara boinkin. Siya simiirin yai whir wara bi boinkin. Niingaka. Siya simiirin boiniyio yai arar boinkin. ³⁵ Siya simiirin boiniyio yayim hiniina boinkin, siya profet inkamin siir yai aiir swoki boinurwokaigikin, biiya yokwoni siya win boinkiya yaiya saiir. Ta yaiya saeya hiniinga, kariir yaiya wi boiniyio yai imiirara kaonisboini. Adi Komii siya ti nu iir nonkwokwo karamaeya niki owa mi kara ti diminim biiya haigipraprakaiyim mi tariinan namwonyim wi simiirarar boininkiigi. Iriig.

Ko biyieya saiir boiniyio yaiga

³⁶ Jisis siya ha boin digiyin mi siya iikamim simiir haiburgigin mi siya omaka saiir yapninopkainam. Mi kamim siir mii kigna miriyyim, sima ina yitim siirim mi ina boinim, kira ta boiniyio yaiya ko biyie saiira numir whaka krimiir unki boinmimauu. ³⁷ Jisis siya ina yowarkii boinin simiir yai aka, inkamin sasaeya miiyik ninkiniyin numir, yio karargin, biiyan Yaowae Adin ninomor kouanki nitin. ³⁸ Mi numira ya ti nu ieya mi

sasaeya miyikim yim iikamim Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknaeyim, ya simiir nikri boinka. Mi ko biyieya ya iikamim Setan siir yai aiir wakaeyoknaeyim ya simiir nikri boinka. ³⁹ Sauan omomin siir inkamin ko biyie aiir nankaiyin yio Setan siya. Mi iya sasae imiir ningugu haiyana, ya ta iya Adi Komii siya iikam imiir hidana ya saiir boinka. Mi kamim numiran sasae imiir ningugu haiyim, yim Adi Komii siir paekwosim ima. ⁴⁰ Mi ko biyeyim maeyau kwiruwa sima haingiriyu haiginim mi ha namginkiyim paeya mi mhoiia wi hiriinanar tiri. Iikamim dimin biyie biyekakim, simiirin wi hiriinan hidi. ⁴¹ Mi kara Yaowae Adin ninomor kouanki nitin, wi kariir paekwosimim simiir nikropkii hinda tinda. Mi sima wi ti nuin siir diminpai diminpai whiekakim iikamim simiir naingwo tibmii aiir kiyopsimsibgyim mi iripi hiriinan, sima wi iikamim dimin biyie tirim, simiirin wi Adi Komii siir isidin simiir hiranki nhinikriropki. ⁴² Mi simiirin wi pae komiia saiir hiriir nitkaigaigi mi sima wi paenau hirar kaouubopboinkaeyami mi wi simiir big imiirar naegimgyikaeyami. ⁴³ Mi ta ii aiirin iikamim dimin whirki kimbu karam nwowim wi bienan simiir whwoyaei. Adi Komii siir iya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir. Inkamin wiingakairgin siya ta yai aiirin ha timi wakae. Iriig.

Inkamin umir miya nu haingikaiya saiirim hansranin saiir boiniyo yaiga

⁴⁴ Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, saeya ini ta umir miya numira saiir haigiprakaiya inkam nhirkim biyar, ini saiir hiriinan ywowa. Mi mhoiia inkam nwirin ha swoki hansir haiyin mi ina swoki haigiprakaigigin ta maeyau aiirar mi siya ini maigimairga ywonamin. Mi siir digworaekwo whiekakim ina hauugiyim inkam nhirmi sima sainam. Mi ti umirim siya haiyim wi ta maeyau aiir nwoki sainim. Iriig.

Umir komii saini siyiuin siir boiniyo yaiga

⁴⁵ Mi boiniyo yai kwira ya hiniinga, Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ya ini ti inkamin umir miyik miyik haiyam hansraniyin ini siir hiriinan ywowin. ⁴⁶ Mi siya umir miyik kigyim mi ti siir umir digworaekwo whiekakim wi iki inkam nhirim simiir umir digworaekwo miyik miyikim simaka ninowana haii. Iriig.

Haimnani boiniyo yaiga

⁴⁷ Mi boiniyo yai kwira ya hiniinga. Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ya ini inkamin haimna whiinau kwira sae hiumii ikouwiyin, wraisupai wraisupai simiiram, ini siir hiriinan ywowin. ⁴⁸ Mi iya haimnan, wraisuki naokinguguninkiniyim mi siirin pa kinaidami nupaiga hiriir. Mi sima pa nidwowi mi anasu miyik miyikim pi two nhirmi kigmamak isitnoudnankaigii. Mi biyie biyeyim yimbi paeya nisitnoudnankaigi. ⁴⁹ Iya Adi Komii siya iikam whiekakim simiir hidana, ya wi ti anasuwim simiir hida wi hiriinan nwowi. Mi iya paekwosim ima nitana mi wi sima kigmamak haii, piki hiniin iikam ikim wadiyem mi piki hiniin iikam ikim biyeyim. ⁵⁰ Mi sima simiirin wi pae komiia saiir hiriir nitkaigaigi. Mi ta iya, sima wi kaouu ou prasae kin tani. Mi simiir big imiirar ninin aekiyimkiyikaeyami. Iriig.

Inkamin dimin miyik mi dimin kab sowiir haii ikin

⁵¹ Mi Jisis siya simiir sriigi mi kima ti yai whiekakim, simiir yaimwowim simiirin ina ninokninkinim, aniya? Mi sima ina boinkiyin siirin, ihi. ⁵² Siya simiirin hiniina boinki mi kam siyu komii ninokninkiniyim yipiki kariir kigna mriiyan inkam nwowim sima Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, sima saiir bidiyar haiyim. Mi sima ini omakain inkamin siir hiriinan ywowin. Mi siya omaka siir digworaekwo haigiya pi saiir napninopkainami mi siya dimin miyik mi dimin biyie, pa nini hainakinaka mipa soitkin hauunami iikamim simiir whinkinsiisam. Mi ti hiriinan siyiuin, wi sima boinmimauuami Adi Komii siir yaiya biya profet inkamim sima boina mi ta yaiwin kibiya saiir warar. Iriig.

Om Nasaret hiran iikam sima Jisis siirin digiumii haimriiyugigin
(Mk 6:1-6; Lk 4:16-30)

⁵³ Jisis siya ti boiniyo yayim simiir boin swokiyim mi siya ti om iirin ina haiburgigin mi ina yamin. ⁵⁴ Mi siya siir omki om iirar swoki amin mi siya iikamim simiir ini boinmimauuu, Adi Komii siir yai aiir omaka yamin dimin nidwokai wakaeya simiira saiir. Mi sima wakae digiyim, sima ini hinda yanaakiyim. Mi sima ina yomboin amboinim, ta ninokninkina dimin kirie kirie iikamim sim haiswonimniskiiya siya papi haigin, ha? Siya krimiir hiriinan inkamaigin. ⁵⁵ Mi ti yinisim siya inkamin omaka miriyyin, siir yinisim tani, aniya? Mi tari siir apua Maria saeya rani, aniya? Mi tari Jems, Josep Saimon mi Judas, yim tari siir nomousisim tani, aniya? ⁵⁶ Mi tari siir yokman whiekak rani, ti krimakar nwowim, aniya? Mi ti digworaekwo whiekakim siya papi haigin, ha? ⁵⁷ Sima hiriinan yai boinim mi simiir mhi kwoinim ini hikaka ywokiyim. Dimusi rani, sima ninokninkin tani, siya ta kirieya papiyanka haiga. Mi Jisis siya simiir boinki, profet kamim sima inigakim iki om whiekak imiirin mi siir omki om hirin mi siir piugana saiir hiran iikam ikim, siya simaka inigak bi nwokin. ⁵⁸ Mi siir om hirin siya dimin kirie whiekak bi haiswonimniskigim iikam imiirin. Niingaka. Dimusi rani, sima siiram ha bi naingwo tibiigim, siya ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin. Niingaka. triig.

14

*Jonin op baptais haiginiuanin iikamim simiir siya bidi yaowin
(Mk 6:14-29; Lk 9:7-9)*

¹ Ta iya Herot siya nu kigriraowan inkam komii nwokin Galili hir mi siya diminim Jisis siya tirim simiir wakaewin, ² Mi siya siir miyan kamim simiir boin, kara ha naingwowi, ti Jon siyaki siyairgin inkamin iikamim simiir baptais haiginiuanin op, aniya? Biya kara siir nimbinkin inkamki nisomaowim. Siya ie hiranka swoki insiin idwokin mi ti hiriinan kirie komiia siir hir asi nwowi.

³ Mi biya Herot siir kamim sima Jon siirin hiriinansi nonkworinugin mi siirin weyinsopni yinirkai mi maeyauwa hiuyokiyokaiya mii biye miriia hir ini haigigik. Dimusi rani, Jon siya maigimaiga bi nwokin, Herodias saeya Filip siirar wiga mi ini yaowae biyeyin Herot siya swoki hainikiionkwonan. ⁴ Biya Jonin op baptais haiginiuanin inkamin, siya Herot siir boinainanaekin ti dimin siir, siya hiniina boinkin, kira ta wig aiir hainikiionkwonan kira nonkwonani siyu komii iir nikripkin yo ti hiriinan siyuan miyik rani. ⁵ Herot siir kwoinin Jon siir nisomaowamar naingwokin mi siya ini juda iikamim simiirsi yididin. Dimusi rani, sima ha naingwokim Jon siya profet inkamkiniuwi.

⁶ Mhoiia igwira iikam nhirim sima ina yitim, iya Herot siirin siir yopiiga naokaina saiir naemirsim aiiram mi taka iya Herodias saiir yinisim kopaka saeya ig simiir bopwo hir ini swaeyu mi Herot siya maigimaiga komiika saiirimin. ⁷ Mi siya saiirin hiniina yimbinki, kara kiriirin yaimwovar boini, diminin kira kariirim srii mi kara kiriirin wa hauwi. ⁸ Mi saiir apua Herodias saeya saiir yin kopak aiirin hiniina boinmimauugi Herot siirimin mi saeya ina boina, kira Jonin op baptais haiginiuwiyin siir nii iir kaigripki mi siirin mobmir kwirni haiginki mi kira kariirim tiriir whauugi mi kara wa ninokninkinim siya bidi yaowin. ⁹ Mi saeya hiriinan yai aiir boin digiya mi inkam komii Herotin siir kwoinin ini hikaka ywokiyin. Dimusi rani, siya iikamim saikar nidwokai aeyim mi siya simiir whwonkam ida nimbingin mi siya simiirsi asi nididgin. Mi siya siir kamim simiir boinki, ha ti hauugi saiirar ti diminin. ¹⁰ Mi Herot siya inkam nwirin maeyauwa hiuyokiyokaiya mii biye miriia saiir hiriir namam yikropki Jon siir nii iir kaigriphainakiyim. ¹¹ Mi sima Jon siir mwo kaigriphai digin mi sima siir mwoin mobmir kwira saiir haiginki mi sima ta yin kopaka saiir hauugi. Mi saeya saiir apu aiirim hainam. ¹² Mi kamim Jon siir kigna miriyyim sima wakaewinim mi sima ina yamim siir piuis aiir ini hainaki mi sima saiirin ina haingikaiyim. Sima kikai digigim mi sima Jisis siir ini boinmimauuu. triig.

*Jisis siya hauu aeyim kamim nae 5,000 kim
(Mk 6:30-44; Lk 9:10-17; Jo 6:1-14)*

¹³ Iya Jisis siya ta yai aiir wakaeyin mi siya ti om iir haiburgik mi i ira saiir kwiriinam mi maeyau iikam karamaeya mirmiiya hiriir yam. Siya siya namkin. Iikamim sima hiriinan wakaeyim mi sima om iir haiburgik mi sima ini siir mhoiia yapnamim. ¹⁴ Mi Jisis siya ha namasukuin mi i aiirin ina haiburgigin mi siyar yapkigidam iikam isid komiiyin hirar nwowi. Mi siya simiirsi yaingwoyimiyokin mi iikamim makakim ini siyar haiswonimniskiiyim.

¹⁵ Mi naiowaka kamim siir mii kigna miriiyim sima ina yitim siirim mi ina boinim, ta maeyauwa iikam karamaeka iya ini namkiriba. Mi hainiingin niuwi kira ti iikamim simiir dikropki mi sima ti omi sisimim kingiin nwowim simiir damtib mi naemin ti sainaeyam tib. ¹⁶ Mi Jisis siya simiirin hiniina boinki, sima whisarii pi dimusi nami? Kima hauu ae simiirin. ¹⁷ Mi sima siirin hiniina boin, krimiir tirin nae homgaki nwo rani. Niingaka. Bretim iriiyar mi anasu whis ha nwowi. ¹⁸ Jisis siya ina boinkiyin, naeyim kariirim hainaki. ¹⁹ Mi iikamim simiir boinki, kima ko aiir didwoki mi siya ti bret iriiyarim mi anasu whiswo simiir hai mi ninomor koua hiriir kaoki mi Adi Komii siir boin wadieki mi siya anasu bretim ina yimbimbir yinop hauugiyim kamim siir mii kigna miriiyim simiir. Mi kamim siir mii kigna miriiyim simiir hauugi mi sima iikam imiir hauunam. ²⁰ Mi sima ha naeyim mi simiir mhiiyim ini digar ywokiyim mi kamim siir mii kigna miriiyim sima nae haimiihaimiiyim sima naepipiru haiginim simiir swoki haingiriyu haiginam mi nibim sima haigiyim nae haimiihaimii imiir pariig iur is. ²¹ Kamim ti nae imiir naeyim 5,000 kim, sima wigiyin imiir wara bi mwaingim. Iriig.

*Jisis siya whii kwira nunan opa saiir idwovar napnaidamkin
(Mk 6:45-52; Jo 6:15-21)*

²² Mi Jisis siya nae simiir hauuwae digikin mi siya kamim siir mii kigna miriiyim simiir boinki, kima i ira saiir kwiriinam mi kariir biiya damkwokin whiia saiir mirmiiya hiriir. Mi iikamim simiirin siyar yikropki. ²³ Mi siya iikamim simiirin ha nikropkiyin mi mhiuisim whir iirin Adi Komii siirim siya siyar ini kwisboiniu. Mi naiowaka Jisis sasa ywokairib mhiuisim iirin. ²⁴ Mi ta ii aiirin siir mii kigna miriiyim sima ini igak whii idopwoniya hirar yakiririr mairibim mi opuda ini irib hiranka hugnaniya mi hinin komiia ini i aiirar kaibombokiigya. ²⁵ Piiunok nugakin bie ha niyok naidniyakwokin iya pirkin kingiin nwoyakwoka Jisis siya ini nunan ta whiia ini saiir op ida yapamyakwokin mi kamim siir mii kigna miriiyim simiir hiriir yapnimbiiyam. ²⁶ Sima kigwin siya opa saiir idwovar napni mi sima nidid pranae bi kinkim. Sima boin, wari napniyin wraigin mi ha nididim mi ina yinkau ankauim. ²⁷ Mi Jisis siya bi kimiminkikin ini simiirar boinkiyin, kima kirie dwo! Karargin, kima kipi nidid! ²⁸ Pita siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, Biiyan Inkam Komii kirargin niuwi mi kira kariir boinki mi kara pi opa saiir idwowa napnani kiriirim. ²⁹ Jisis siya ina yowarkii boinki, kira ha wit! Mi Pita siya iya saiir haiburgik mi ini nunan opa saiir idar kwaewiskin apamin Jisis siirim. ³⁰ Siya opuda saiir kinainkiuwinin siya ina yididwinin mi siya op aowa hiriirin ina yokwokwomairaraonainamin. Mi siya hiniina kauwoki, Biiyan Inkam Komii kira kariir kibokiinawid! ³¹ Jisis siir iina bi kimiminkika ini Pita siirar yanka nonkwo sasaugiya mi siya siir boin, kiriir naingwo tibmiiya kabi rani, kiriir kwoinin dimusi naingwo yisyiskin. ³² Mi sowa iya saiir ini kwirii mi opuda ina hugwokmaigya. ³³ Mi kamim siir mii kigna miriiyim i hir nwowim sima ti dimin iir kigiyim, sima ini Jisis siir inig iir hainanim mi sima hiniina boin, kibie idwai kira Adi Komii siir yinisimkin. Iriig.

*Jisis siya nu Genesaret hiran iikamim maki niyim simiir haiswonimniskiiyin
(Mk 6:53-56)*

³⁴ Mi sima whii aiir niyikrionaidamim mi sima maeyau kwira nu Genesaret hirana saiir yamamasu kuu. ³⁵ Iikamim ta maeyau aiiranim sima ina yinokninkinim, Jisis siya tio. Mi sima yaiya ina hauu ninkikinkiya om whiekakim kingiin nwowim simiiram mi sima ina

hainaniyım iikam whiekakım makakım Jisis siiram. ³⁶ Mi sima siir sriinanae, ini mi owın iikamım makakım sima kiriir piı aiir nonkwokiyın mi niıngaki mi iıwi mi yiıis mwis iıirarar timi onkwoki iınara, aniya? Mi iikamım siir yiıis piı owiir nonkwowım sima ini wadieyar swoki okiyım. İriig.

15

Adi Komii siir yaiya ini yidiwi wanwiyaе simiir yai imiir haiburım
(Mk 7:1-13)

¹ Mi Farisi kam nhirım mi kam nhirım siyiu komii ninokninkiniyım, sima om komii Jerusalem hir haiburgigım mi sima ini Jisis saika yamwoniyım mi sima siirın hiniına sriigi. ² Kamım kiriir kigna miriıyım sima yidiwi wanwiyaemi siyiuım simiir biri napkım. Moses siya boına mi iına min simiirım biıyın hiısok rani, iıya sima naeyım krimiir yidiwi wanwiyaemi siyiuın kiriıeyın siir hiriınan. ³ Jisis siya simiir yai aka ina yowarkii boının, kima ti yidiwi wanwiyaeyım simiir siyiuım simiir, dimusi napkripkaii. Mi Adi Komii krimiir Wanın siir siyiu iir dimusi nikwo waisigım, ha? ⁴ Biıya Adi Komii siya hiniına boınkın. Kira, kiriir yopii adwo sowiirwai yai aiirar sibgu wakaeyokna mi kira sowiirın siyiu miıyık iıirar diısiimauu. Mi dimın whirın siya simiir boının, nwirki siya sowiirwai nikbumbu boını mi sima wi siir nisomaowi. ⁵ Mi kima ta yai aiir bi wakaeyoknakım, kima hiniına boınkım. Inkam nwirın siya umir digworaekwo kakiniıwi yopii ad owiir whinkinsiısım. Mi kira yopii ad owiirın hiniına kipi boın, ti umirım Adi Komii umirkım. Mi kara bidi yimbiniın ti umirım Adi Komii siirgin mi kara pi kowiirwai hauu rani. Niıngaka, niıngakiınga. ⁶ Mi tiki hiriınan siyiuın siir tiri mi ini mi owın kima sowiirwai mi kigrırao karamae mi owi mi kima Adi Komii siir siyiu iir bidi haigin ikworinugigım mi kimiir wanmi siyiu iıiramar yikpitkii namım. ⁷ Kima ti iikamım niksisaeyan iikamkım. Ta yaiya Adi Komii siya boına biıya profet Aisaia siya kimiiram nimbina ini kaimwowa ywowa mi siya kimiirın hiniına boınkikın.

⁸ Ti iikamım sima kariir inig iir hainaniyım sima yai ara nhinkini, simiir mhii kwoinım kanaka namasu rani. ⁹ Sima kariir inigin whisariıyar priihainani ti diminım sima boınmımauım iikamım simiir, ya kariir yai rani, simiirar yaiga. İriig.

Inkamın kwoın biyie nwowiyın yipi miıyık nwo rani,
(Mk 7:14-23)

¹⁰ Mi Jisis siya simiir boınmımauı digiyın mi siya iikamım simiir yikiıuna, sima siirım namım. Mi siya simiirın hiniına boın, kima sibgu wakaе nonkworınugi, ti diminım simiirın. ¹¹ Diminın inkam ieya nonkwo haiıyın mi ha naeyın, yo iikamım ioki siya bi hio haiginıuwigin. Niıngaka. Mi kwoın biyie yo nikrani io pi siya hiowi mi inkamın pi siya kiyainami siyiu biyie tiramın.

¹² Mi siya ti dimın imiir boın digiyım. Mi siya kamım siir kigna miriıyım sima ha nitım mi ina yaboınıyım kira ina ninokninkiniın ti Farisi kamım sima ti diminım kira boınım simiirar wakaekiyım. Mi sima kinaka io komiıga? ¹³ Mi Jisis siya ina yowarkii boının. Adi Komiiyın ninomor kou nwowın, siya numirkakın. Digworaekwo whiekakım siya ninkikın karamae nwowım mi siirın wi miıgakar kiyop haigi. Mi wa nitkaigi. ¹⁴ Kima Farisi inkamım simiirsi kipi naıngwoyımıyok, sima ini nhwokwisae inkamnan ywowım. Nhwokwisae inkam nwirın siirın siyiu bi niısiımauıwikın. Mi siya nhwokwisae inkam nwirın siir niısiımauıwi mi sowa wi ieno iıirar napnatkaigai namswowi. ¹⁵ Pita siya Jisis siirın hiniına boınki, ta boınıyo yaiya kira saiir yaimwo aiirar boıniski mi krima saiir nwoki inokninkiniım. ¹⁶ Jisis siya simiir boın kima ini inkam whaowaeyar niki owım iki iikam nhirım simiir hiriınan, aniya? ¹⁷ Kima ninokninkin tani, ti hiniın diminın yaiya naekiyım pi mhii kwoına nam tani, pi dini siyiuın pi siir namki. Mi mhoııya pi waisi hir nini iugik rani, aniya? ¹⁸ Mi diminım inkamni mhii kwoınau nwokaiıyım, mhoııya wi yai saeyar boıninkiigi mi ti diminın inkam iirın wi siyar nwowaiginııwi dimın biyiekak. ¹⁹ Mi digworaekwowım kwoınau nwokaiıyım yım hiniıngım. Kwoın biyie nwowi ikin mi

inkam nwirni nisomaoni siyiu ikin. Mi inkam nwirni wig hainikii nonkwonani siyiu ikin. Mi hii inkam nwiraka nanaeni siyiu ikin. Mi hii tauaeni siyiu ikin mi niksisaeni ikin mi nikbumbuni siyiu ikin. ²⁰ Ti digworaekwo biyie biyie hiniinim inkamin biyie sima nwowi. Mi siyiun inkamin ina hisok ae karamae nwowiyin, ti hiniin diminin yio inkamin io siya bi hio wikin. Adi Komii siir whwonkam idain. Niingaka. Iriig.

*Nu Kenan hiran wiga Jisis siirim naingwo tibmii kiinga
(Mk 7:24-30)*

²¹ Mi Jisis siya ti omin siir haiburgik mi om Taia mi om Saidon sowiir hiriir yam. ²² Mi wig ira Juda wig rani, nu Kenan hirana saeya ta maeyau aiir nwowika mi saeya ha nita mi siirim ini kauwokni. Kira Devid siir isidan inkamkin, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin kira kariirsi daingwoyimiyo. Uridyiu biyeyin siya tumbubugin kariir yinisim yinugiyina. ²³ Mi Jisis siya saiirin yaimirsim kwir bi swoki owarkii boinmiminkin. Mi kamim siir kigna miriiyim sima siirim nitim mi ina boinim, ta wiga saeya krimiir mhoyiya nitka mi yai saeya sisinanaei. Mi kira saiir whindiriraerarki mi saiir dikropki. ²⁴ Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin. Niingaka. Adi Komii siya nikropkikin kariirin Isrel simiir iikamim simiiraramar sibsibnan kigugu iuguskiyim simiiram. ²⁵ Mi ta wiga ha nita mi ina ini waisii hiuniya siir igmiiga kingiin mi saeya ina boina. Biyan Inkam Komii kira kariir whindiriraerarki! ²⁶ Mi Jisis siya ina yaingwowin krima Juda iikamim Juda iikam tani simiirin wranan naingwokim mi Jisis siya boiniyo yai kwira saiirin hiniina boinkin, yio siyiu miyik rani krima yinmi naeyim simiir kipi hai mi wrami kipi nitkiniu aeki. ²⁷ Mi ta wiga saeya ina boina Biyan Inkam Komii wara yaiya kira boina kaimwoka. Krima wra biyie nankim. Wra sima naemirsisimim yin ima naekrimkrinkiiyim pi simiirar mi iumimin aei. ²⁸ Mi Jisis siya saiir yai aka ina yowarkii boinin, wigra, kariir naingwo tibmiya ini komii yowowa! Diminin kira naingwowin siya wi kariirar nimbiam! Mi ta ii aiirarin bi kimiminkin saiir yinisim yinugiyina ini wadiyar ywokiya. Iriig.

Jisis siya iikamim makakim simiir haiswonimniskii gin

²⁹ Mi Jisis siya om Taia mi om Saidon sowiir haiburgik mi whiikbid Galili saiir hiriir yapam mi siya mhuusimin siir hiriir iiyam mi hir ini idwowiu. ³⁰ Mi iikam whiekakim ini saika yamwoiyim mi sima iga in biyie biyiekakim mi nhwokwisae mi kiu minim ninsimsiriwim mi waeyai mikrim ikim mi makak iikam nhirim sima Jisis siir igmiiga ini kikinuni. Mi siya simiir haiswonimniskii haiginiugig. ³¹ Iikamim sima hiriinan kigim mi sima ina yanaakiyim. Dimusi rani, sima kigi waeyai mikrimim sima yai ina swoki boinaikiyim mi kiu ninsimsiriwim ini wadiya ywokiyim. Mi iga in biyie biyeyim ina sibgu apririrkiyim mi nhwokwisaeyim simiir nhwowim ina kaokiyim. Sima Isrel simiir Adi Komiiyin siir inig iir asi hainankim. Iriig.

*Jisis siya hauu aeyim iikamim 4,000 kim
(Mk 8:1-10)*

³² Mi Jisis siya simiir haiswoniski digiyin mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir yikiuna. Mi siya simiir boinki, kara ti iikamim simiirsi naingwoyimiyo kiiyim kwoim sima kanaka nwokaigiyim. Mi sima nae bi naemiminkim kara pi boriisopi simiirin mhirima nikropkiyim mi sima pi siyiu hir naokaowi mhiigi. ³³ Mi kamim siir kigna miriiyim ina yowarkii boinkiyim siir yai aka, ta maeyaua iikam karamaeka mi krima naeyim pi papiyanki mi inkiguna haii, ha? Ti iikamim simiir hauu aeyamin. ³⁴ Jisis siya simiir sriigi, kima bretim pariiga nwokaii? Mi yim ina boinkiyim, krima bretim iriayar mi antousisim ikim ina mi okaiyim. ³⁵ Mi Jisis siya iikamim simiir boinki, kima nu iir grinkin idwoki. ³⁶ Mi siya ti bret iriayar nhiswo simiir haiyin mi ti anasum simiir warar yinkin hai mi Adi Komii siir boin wadieki mi ina yimbimbir yinoop priigikiyim. Mi siir kigna miriiyim kamim simiir hauugi mi yim ina yapninkwokwo hauunamim iikam imiir. ³⁷ Mi sima ha nae digiyim. Mi ti nae haimii haimiiyim sima naepipiru haiginaowidim. Mi

kamim siir kigna miriyyim nibim simiir swoki tau haigiyim iriyyar is. ³⁸ Ti kamim ti nae imiir naeyim sima 4,000 kim. Mi sima wig yin imiirin wara bi ninkin mwaingim.

³⁹ Sima nae digiyim mi Jisis siya iikam imiir nikropkiyin mi siya ina kwiriyyin i kopsim ira saiir kamim siir kigna miriyyim sima warar mi ina yamim whigbid yarmiya hiriir, nu Magadan hiran maeyau aiiram. Iriig.

16

Farisi nhirim Adi Komii siir kirie komii komiyyim simiir kigam sriigim
(Mk 8:11-13; Lk 12:54-56)

¹ Mi Farisi mi Sadyusi kamim sima Jisis siir kinankiuwam nitkim. Mi sima siiram sriigi. Kira ninomor kouan kirie komii komii nhirim Adi Komii siirim krimiir wiisiimauu krima nwoke kigim. ² Jisis siya simiir yai aka yowarkii boin. Naiowaka kima pi hiniina boin tibi, ninomora ini pariidnan maskwonainamtiba waka ii miyyik sapi nikiii. ³ Mi nugakin kima pi hiniina boinyakwoki. Bieyin iyaka bi maskwonaidniyakwokin mi iya pa swoki imiimgi, panao ii miyyik nwo rani, pi naokak nwowi. Ihi, kima kigninokninkinim ninomor saiirin. Mi kima ti hiriinan iyyim ina ninokninkinim mi kima Adi Komii siir diminim ti tariinan nimbiamim simiir kigninokninkin tani, aniya? ⁴ Kima iikam bibiyeyim ta ii aiir nwowim Adi Komii siiram nam karam nwowim kima kariiram kirie komii diriraeraram sriigim mi kima Adi Komii siiram mhoiyya bi namkim. Niingaka. Kara kimiirin wi dimin kirie niisiimauu rani. Niingaka. Kara kimiirin wi dimin kirie komii whiruwan iya Jona siya nwowa pi siirarar niisiimauuwi biyya Jonah siya anasu komiyya saiir mhiinau nwokaiyin iyyim kwoim mi siya ini omwaiyar swoki waiyain. Mi kima wi Jonah siir kirie komiyya saiirara kigi. Mi siya ti yayim simiir boin digiyin mi Jisis siya simiir haiburgik mi siya ina yamin. Iriig.

Boiniyio yaiya Farisi Sadyusi simiir yisin siir boinkin
(Mk 8:14-21)

⁵ Kamim siir kigna miriyyim sima whiyya saiir ninidnamkim i kopsim ira saiir mi bret nhirim ini sima yaingwo owougikim simiir wara bi hainamkim. ⁶ Mi Jisis siya simiir boinki kima sibgu mintarao mi aru dwo Farisi Sadyusi simiir yisin siirsi. ⁷ Sima, simasima yimboin amboin. Siya hiniina boinkin siya ta yaiya krimiir boina dimusi rani, krima bret biri hainanikim. ⁸ Jisis siya simiir yaiya bidiya yinokninkininkiyin mi siya simiirin hiniina srii. Kima ti kamim kimiir naingwo tibmiyya tari kabi rani. Kima hiniina dimusi boinkin. Krima bret kamaeaka, ha? Kariir kirieya kimiir whinkinsiisim wi dig nwo rani, aniya? ⁹ Kima ini ninokninkin kamaeayar niki owim, aniya? Mi kima bi naingwokim iya kara nimbimbiir hauuwim bret iriyyarim 5,000 iikamim sima naeyim mi kima ini yaingwo owuwim, aniya? Mi kima nae haimiihaimiyyim nibim pariiga haigi, ha? ¹⁰ Mi kima ti bret iriyyar niswo 4,000 kamim kara hauu aeyim simiir bi naingwokim mi kima ini yaingwo owuwim, aniya? Mi kima nae haimiihaimiyyim nibim pariiga haigi, ha? ¹¹ Mi kima ninokninkin kamae dimusi nwowi, ha? Kara kimiirin bret bi boinkin niingaka. Kara hiniina boinkin, kima Farisi mi Sadyusi simiir yisin siirsi mintirao. ¹² Mi kamim siir mii kigna miriyyim sima ina yinokninkinkiyim, siya simiirin yisin bret aka haiigiyin siirsi mintiraosi bi boinkin. Niingaka. Siya Farisi, Sadyusi simiir yai biyyeyin yisananin simiirsi mintiraosi boinkin. Sima simiir yai kipi wakaeyokna. Iriig.

Pita siya boinmimauugin Jisis siya Kraiskin siya krimiir nanmaiwarkainam nitkin
(Mk 8:27-30; Lk 9:18-21)

¹³ Mi iya Jisis siya om komiyyin Sisaria Filipai nikiuwiyin siir kingiin hiriir nimbiamin mi ta iya siya kamim siir mii kigna miriyyim simiir srii iki iikam sima paniina boini, kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin siya yipikin, ha? ¹⁴ Mi sima hiniina yowarkii boin. Nhirim ha boini, kira ti Jon op baptais haiginiuan inkamin siya mi nhirim ha boini. Ilaijakin mi nhirim ha boini. Jeremaiakin mi yaeya profet inkam nhirim biyya naonamim sima. ¹⁵ Mi Jisis siya simiir boinki. Mi wim kamarin kariirin paniina

dapikim, ha? Kara yipikin, ha? ¹⁶ Mi Saimon Pita siya ina yowarkii boinin. Kira ti inkamin Kraisi Adi Komii siya nikropkiyin siya. Mi siya Adi Komiiyin kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin inokinok mi siir yinisimkin. ¹⁷ Mi Jisis siya yowarkii boin, saimon Joni yinisim, Adi Komii siya kiriiramar maigimaigaei. Kiriirin ta yaimwowa nuan inkam nwiirkin bi niisimauugin. Niingaka. Kariir Adi Komiiyin ninomor kou nwowin kiriirin siyar niisimauugin. ¹⁸ Kara kariir boinki, kira Pitakin mi ti kariir inigin siir inigmwokimwoin siyakin. Mi kariir iikamim naingwo tibmiiyim wi ti siya siir idwo nwowi. Setan siir kirieya wi ti iikamim naingwo tibmiiyim simiir nikwouisii rani. Mi wi nao rani. Niingaka. ¹⁹ Mhoiia kara tidiiyin wi kariir hauwi Adi Komii siir maeyauwa digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana sair haiwaowam. Diminin kira nu tir kigninkinkikin mi Adi Komii siya ninomor kou hirin wi hiriinanar mi kigninkinki siirin. Diminin kira naingwownu nu tir kigninkin owim mi Adi Komii siya ninomor kou hirin wi hiriinanar mi kigninkin owi siirin. ²⁰ Mi siya kamim siir mii kigna miriiyim yai kirie simiir boinikiduki, kima ti inkamin Kraisi Adi Komii siya nikropkiyin kariirin iikamim simiir nanmaiwarkainam nitin, kariirin inkam nwiirni kipi boinmauu. Iriig.

Jisis siya boin kara naowi wa swoki insiin idwowi

(Mk 8:31-9:1; Lk 9:22-27)

²¹ Mi Jisis siya ha boinimauu bwakainamin kamim siir mii kigna miriiyim simiir. Mi ii kara om Jerusalem hiriir nami mi kara wi hik kimpipisu kasa hai rani. Mi inkam komiiyim Adi Komii siir mii kigriraowi ikim mi prismi biyan inkam ikim mi kamim siyu komii iir ninokninkini ikim. Mi wi hik kimpipisu kariir hauwi mi kariirin wi sima nisomaoki. Mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi ie hirankin. ²² Mi Pita siya siir yikunam mi siirin igao yai yani boiniu. Biyan Inkam Komii kibie idwai ti diminin wi kariir kipi swoki imbini mimin. Adi Komii siya wi hinina boini. Niingaka. ²³ Mi Jisis siya ha haiyug kaokiyin mi Pita siir boinki, Setan kira ti amki! Kira kariir mii aair kipi kiyopsibgi. Kira Adi Komii siir kwoinin siir biri ninokninkin. Niingaka. Kira inkami kwoinin siirara ninokninkini.

²⁴ Mi siya ti diminin simiir boin digiyim. Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki. Mi inkamin kariir siyu imiir napam niti mi siya siir kwoin iir hidnani mi ha haiburgigi mi kariir mhoiia wit inkamin kariir mii imiir mii. Mi siya hik mi naosi kipi nidid. Kara naowi paeyin hiiniya nironinkinin siir hiriinan. ²⁵ Inkamin kariir siyu iir nap karamae nwoiyin siya siir kwoinairgar priinaingwo diriraeramar naingwowi. Mi siya naosi nididiyin mi mhoiia siir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wi hindara kigugu iguski wi omwai Adi Komii saika waiyayokiyokii rani, inokinokin mi yipiki inkamkin saama naingwo karamae nwoiyin, inkamin siya kariir mhoiia niti mi yo siya naosi bi nididkin mi mhoiia ti inkamin siir kwoinbudin wi Adi Komii saika nwoyokiyokii kaeyami inokinokin. ²⁶ Mi inkam nwiirin digworaekwo whiekakaki niuwi ti nu iirin mi siya Adi Komii siir mhoiia nam karamae nwowi mi siir kwoinbudin wi hindara kigugu iguski mi ti siir dimin taemin whiekakim nu tiranin wi siirar whinkinsiisi, aniya? Niingaka. Mi siya wi dimin haii kwoinbud iir whinkinsiisamin inokinokin Adi Komii saika nwoamin, ha? Niingaka. Siya siyu karamaeka. ²⁷ Mhoiia kara Yaowae Adin ninomor kouanin, kara wi Adi Komii siir kirieyim simaka niti mi saeya wi paenan niuya haiginiuwi krimiirin. Mi Adi Komii siir paekwosimim wi kanaka ninkin iti. Mi taka ii aiiarin kara wi nu tiran iikamim simiir mii imiir hidi mii miyika kara wi dimin miyik iirar hauwi mii biyieya kara wi dimin biyie iirar mi hauwi. ²⁸ Kara kimiirin yaimwovar boini ti iikam nhirin tirar nwoyim kima wi niki ao rani, kima wa kigwini iia Yaowae Adin ninomor kouanin mi dimin taemin komiiyim mi iia siya iikamim simiir kigirkakana sairin. Iriig.

Jisis siir piua ya ina kisinakiya

(Mk 9:2-13; Lk 9:28-36)

¹ Mi ñi iriiyar kwira yamki mi Jisis siya ina yikiunamin Pita mi Jems mi Pita siir nomousimin Jon siir warar. Mi siya simiir yikiunam mi sima simar iinainam mhiu whirin siir. Ti mhiuwun haruwa rani, ini kougikou hirar nwowin mi sima siir ini owiu ti mhiu iirin sima simar. ² Sima hirar nwowa mi Jisis siir piua ina kisinakiya simiir whwonkamidar mi siya ini yaeya piu ywokiya. Mi siir whwonkamin ini bienanar whwoyakiya mi siir yuisa ini paenanar yiyakiya mi ini whisinanar ywokiya. ³ Moses, Ilaija sowa Adi Komii siir om iir haiburgiko mi sowa Jisis saika nokwo boinaiko. Mi kamim siir kigna miriiyim sima ina kigim sima boinaiyim. ⁴ Mi Pita siya hiriinan kigiya mi Jisis siir boinki, Biyan Inkam Komii krima tir nwowim ini wadieyar mi owim mi kira naingwowi mi kara amirim pi kwoima mirii, ira kiriirga mi ira Moses siiram mi ira Ilaija siiram? ⁵ Mi siya hirar niki boinaiyim mi wau kwira ini paenana yiyakiya ini simiirar yakirinuniya. Mi yai kwira ini ta wau sair hirankar yimbiniya, saeya boinki. Tikinin kariir yinisimkin, kara siirimar naingwo nanaeikin mi kariir mhi kwoinim siirimin wadieya nwowi mi kima siir yai aiir waka! ⁶ Mi kamim siir kigna miriiyim sima ta yai aiir wakaeyim mi ogmwo nua hiriir waisi kaiyirou hiunainam mi sima nidid prasae bi kinkim. ⁷ Mi Jisis siya simiir kingiin ha nitin mi simiir yonkwoni mi siya simiir boini, kima dinsiingi, kima kipi nidid! ⁸ Mi sima ha ninsiingiyim mi koua ha ninansiin kaokiyim mi sima yaeya inkam nwir biri kigim. Niingaka. Sima Jisis siirarar kigi. ⁹ Mi sima ti mhiu iir haiburgigim mi ha niunainamim mi Jisis siya igao yai simiir boinki, kima inkam nwir kipi boinmauu ti diminin kima kigin. Niingaka. Iya Yaowae Adin ninomor kouanin siya nitana mi siya ie hiranki ninsiin idwowi mi wi sairar nhinkigi. ¹⁰ Ti diminim simiir mhoiya mi kam nwoimim siir kigna miriiyim sima srigi. Mi kamim siyu komii ninokninkiniyim, sima hiniina dimusi boinkim, biyin wi Ilaija siya niti, ha? Mi ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyim wi mhoiya niti. ¹¹ Mi Jisis siya ina yowarkii boinin. Ihi, kaimwoka, biyin wi Ilaija siya niti mi digworaekwo whiekakim wi siyar diriraerar kwokini. ¹² Jisis siya simiir boin, kara kimiirin, pi hiniina boinki Ilaija siya bidi yitin mi iikamim sima siir bi ninokninkinkim niingaka, sima simiir siyu imiir napama naingwokim mi sima siirin siyu biye asi tiraiginiugikim mi kariirin Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin siirin wi hiriinanar mi tirbumbuwi. ¹³ Mi Jisis siya kam nwoimim siir kigna miriiyim simiirin hiniina boinki mi sima ina yinokninkinkiyim, siya simiirin Jonin op baptais haiginiuwaniin siir boini, triig.

*Jisis siya yinisim nwirin urid yiu biyekakin siir haiswoniskigin
(Mk 9:14-29; Lk 9:37-43a)*

¹⁴ Mi sima ha swoki apamim mi ini maeyauwa iikam isid komiiyim siya nwowa sair yimbiam. Mi inkam nwirin ogmwo siirin ini hiiu. ¹⁵ Mi siya ina boinin, Biyan Inkam Komii, kira kariir yinisim iirsi daingwoyimyok, kariir yinisim yinkamiyim iir kigi siya miyiki miyik rani, whaowa piunan nwowi mi nopnopa mi kini. Inoknokin siya paenau nakaigainanaei mi ñi nhirim pi opa mi amainami. ¹⁶ Mi kara siirin kamim kiriir kigna miriiyim simiirin nikiunamin mi sima siir haiswo niskiyim dig bi nwokim. ¹⁷ Jisis siya simiir yaiyaka ina yowarkii boinin. Kima ti hiniin kam isidin naingwo tibmii karamaekim mi kimiir mhi kwoinim wadie sibgu o rani! Iya kara kimaka niki owim pariigim, ha? Mi kima Adi Komii siir yai aiir mi sibgu wakaeyim, kara kimiirin wi pariig iya swoki boini, kima naingwo tibmiiyim kima wara yinisim iirin kariiram wikiunani. ¹⁸ Mi Jisis siya ti uridyiu biyeyin igao yai siir boinki, uridyiu biye kira damki mi siya ti uridyiu biyeyin biri kimiminkikin, ina yamkiya mi siya ti yinisim iirin ina haiswoniski haiginiugiyin.

¹⁹ Mi mhoiya kamim siir kigna miriiyim simasimar yit, omaka hiriir, Jisis siir ini srini. Mi siir ini boiniu mi krima ti hiriinan uridyiu biyeyin ti siir nwowin siir haiswoniski karamae dimusi nwokim, ha? ²⁰ Mi Jisis siya simiir boinki, kimiir naingwo tibmiiya kabi rani. Mi kima hiriinanin wi dig nwo rani. Ihi, kara kimiirin yaimwowa boini, kimiir naingwo tibmiiya kabi rani, mastet nidisimin siir hiriinan nwowi mi kima wi ti mhiuwun siir boinki, kira pi hinda dinsiin apnam! Mi siya wa nami mi kima Adi

Komii siirim naingwo tibmii mi diminin kima boini sima wa nimbiyami. ²¹ (Ti hiriinan uridyu biyeyin siir haiswoniskiyim yio yaeya siyiu whir karamaeka. Niingaka. Mi siyiu whiruwan siirar haiswo niskiyin mi nhwo kwis boini siyiu ikin mi nae haiyani siyiu ikin mi sowa sowairgo.) Iriig.

Jisis siya kwisaka ina swoki boinin kara wi kapi naowi mi wa swoki insiin idwowi
(Mk 9:30-32; Lk 9:43-45)

²² Mhoiia Jisis siya mi kamim siir kigna miriyim sima nu Galili hir nidwo boinaigim mi Jisis siya simiir boinmimauu. Mi kara Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin siirin wi wir sauan kam nhirim simiir napwouwi. ²³ Mi wi sima nisomaowi siirin mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi mi wi omwaiya swoki waiyaei mi iya kamim siir kigna miriyim sima ti dimin iir wakaekiyim sima hik prasae biri haigim.

*Inkam*in omom omomi takis umir haiiyim sima Pita siirim sriigim umir haiiyin siyiuin siiram

²⁴ Iya Jisis siya mi kamim siir kigna miriyim sima om Kapeneam hiriir nimbiyamim mi inkamim umir haiiyim Adi Komii siir omaka saiir mi sima Pita siir hiriir yimbiyam mi sima siirin hinina srii, kimiir inkamin inkam nowomwarkaiyuwiyin siya takis umira hauuwigin omaka Adi Komii siira saiirin, aniya? ²⁵ Mi siya hinina yowarkii boinin, ihi, umirim omaka Adi Komii siira saiirar hauuwikin. Mi siya omaka hiriir yapninopkainam mi yaiya biyiyin Jisis siya boinkinkina mi Pita siir srii, Pita kira paniina naingwowi, ha? Mi yipikin inkam komiyyin nu kigriraowiyin simiir hauuwi, ha? Sima pi simiir om komii whiruwan isidan inkam ikim mi om komii whiran ikim pi simiir takis umir namisi haii? ²⁶ Mi Pita siya hinin yowarkii boin, iikamim om komii whiranim. Mi Jisis siya siir boinki mi inkam komii nu kigraraowiyin iikamim. Mi nim krima Adi Komii siir yinisisimkim. Mi ta omaka siirga mi takis umirim siirin pi hau rani. Niingaka! ²⁷ Mi krima simiirin hiriinan tiri umir hau karamae nwowi mi sima wi io krimiir nwowi, kira whiia saiir dam mi sir tini kimaiyu. Mi anasuin buigi bii kira kikaa kira pi siir yai aiirar diinisakwo kig mi kira pa kigi umir kwira ini siir yainau hirar nwokaiya. Mi kira ta umira anasuin siir yainau nwokaiya saiirar sain kamim takis umir haiiyim simiirin. Mi ta takis umira Adi Komii siir omaka saiir saina ya kririirga. Iriig.

18

Yipikin Adi Komii siir iikamim simiir kigriraowiyim simiir bii nwowin
(Mk 9:33-37; Lk 9:46-48)

¹ Mi ta iya kamim Jisis siir kigna miriyim sima siir hiriir yimbiyam mi ina sriiyim, yipikin Adi Komii siir iikamim simiir kigriraowiyim simiir kou nwowin? ² Mi Jisis siya yinisin nwirin siir yikuuna okwo simiir bopwoniya hirin. ³ Mi siya ina boinin, kara kimiirin yaimwowa boini, kima ti yinisin sapisapin siir hiriinan nwowi, digworaekwosi naingwoyimiyok karamae nwowi mi kima Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana saiirin wi wara nwo rani. ⁴ Inkamin siyamar naingwona karamae nwowi mi inig karamae ti yinisin sapisapin siir hiriinan mi ti inkam hiriinanin bii wi siya nwowi, Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana. ⁵ Yipiki kariir yai aiir wakaeyoknaei mi siya iikam nhirim simiirin siyiu miyik tiri, ti yinisin sapisapin siir tirin saiir hiriinan. Mi ti hiriinanin yio siyiu miyik kariirar tirhaiginiuwu. Iriig.

*Inkam*in siir naingwo tibmiiya pi siyiu biyie ieyar mi tirbumbuwi
(Mk 9:42-48; Lk 17:1-2)

⁶ Mi inkamin, inkam nwirin inig karamaeyin siir naingwo tibmiiya saiir tirbumbuwi, yio ini ti yinisinin siir hiriinan ywowin. Mi siya siyiu biyie tirnami. Mi kima yiibsiya komii saika kogi ti hiriinan inkamin mi whii solwara saiir bopwoniya hir kimai whiridgi mi siya pi hir kwiyae haingrikiu aonamim. Ta hiriinan hika ini wadie ywowa mi Adi Komii siya hauukiswo wi biyieki biyie pi ywowin. ⁷ Mintarao ti nu iirin digworaekwo biyie biyie whiekakim ini tirar nwowim mi sima tirbumbuwi kimiirin mi ti dimin biyie

whiekakim sima wi hiriir nwoyokiyowii. Mi mhoiia wi Adi Komii siya tirbu iguski inkamin, inkam nwiirni naingwo tibmii tirbuwin. ⁸ Mi iga ina sowa siyu biye tiram mini mi kira sowiir kaigrip itkiki mi kiriir iga ina kwokwira nwoi mi ini mi owin kira iga kwir mi ina kwira namim omwai waiyae yokiyokiyim. Yio wi miyik miyik nwo rani, kira paeya niyokiyokwiiya saiir hiriir nami iga in kwiiyarar. ⁹ Mi kiriir nhwoin siya dimin biye tiram mini mi kira siir habitkigi mi ini mi owin kira nhwona nhuruwa mi ami omin omwai waiya yokiyokiyin. Yio wi miyiki miyik nwo rani, kira paeya niyokiyokwiiya saiir hiriir nami nhwona nhisar.

Boiniyo yaiya sibsib irin whaowaekiyin siir boinka
(Lk 15:3-7)

¹⁰ Kima mintarao! Kima ha kipi naingwo ti iikam sima kariir siyu iir napin sima iikam niingaki niuwi. Niingaka. Kara kimiirin pi hiniina boini, Adi Komii siir paekwosimim sima kigriraowi simiirin. Mi sima ini siir om hirar nwowim. Mi simiirin wi siya boini. ¹¹ Kara Yaowae Adin ninomor kouanin siya iikam biyeyim nu tiranim simiir nanmaiwarkainam nitkin. Iriig

¹² Kima paniina naingwowi, ha? Inkam nwirin siir sibsibim kamararim iriiryarkin (100) mi simiir irin ini niimau whaowaekiyin mi siya wi siirim hansiram tani, aniya? Iyie? Niingaka. Mi siya ti kamnwii iur iriiryar idiyim (99) wi mhuusimin siir hir haiburgigi mi siya sibsib irin whaowaekiyin wi siirim nini hansriuwi. ¹³ Kara kimiirin yaimwowa boini, iya siya pi siir hansir haii mi maigimaigra ti irua siirim nwowa mi ini ti kam nwii iur iriiryar idiyim (99) simiir haibura. ¹⁴ Mi iriipa hiriinan ninomor kouanin siya hiniinim naingwo rani, siir yinisim nwirki wi kipi swoki whaowae iuguski paeya hiriir. Iriig.

Nomiyau siyu biye tiriin mi siir whinkinsiis haiginiuwi siyu ikin.

¹⁵ Mi kiriir nomiyauin siya siyu biye kinaka tirbugin mi kira siirim dam mi kowa maeyauu kwuruwa didwo mi siyu biye siya kiriir tirbuin mi kira siir boinmauu. Mi siya kiriir yai aair wakae ti hiriinan siyu biye siya tirin wi digiumii siir haimriiyugigi mi siirin kirar whindiriraerar haiginiu mi siya wi wadieya sibgu owim. ¹⁶ Mi siya kiriir yai aair sibgu wakaeyokna karam nwowi mi kima Moses siir yaiya saiir hiriinan diriraerar mi kira inkamo naingwo tibmiiyo nwis dinkin ikuna mi sowa kinaka dam, yai kiriir whinboinaiyim. ¹⁷ Mi siya kam nwoimim kimiir yai wakae karam nwowi mi kira iikam nhirim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim simiir dikuna mi kima iripa hangiriyu boina mi siya simiir yai wakae karam nwowi mi kira siirin hiniina daingwo siya naingwo tibmiiyan inkam tani siya siyu biyeyim simiir tiriikin mi kima siirin hindara hiuriyumi iuguski.

Igbid kamiyau nwo mi kigninkin o.

¹⁸ Kara kimiirin yaimwo aairar boini, diminin kira nu tir kigninkinkikin, mi Adi Komii siya ninomor kou hirin wi hiriinanar mi kigninkinki siirin. Diminin kira naingwowin nu tir kigninkin owam mi Adi Komii siya ninomor kou hirin wi hiriinana mi kigninkin owi siirin. ¹⁹ Mi kara kimiirin pi hiniina swoki boini inkam nwiswo nu tirano sowiir kwoinin whuruwa nwowi mi ha kwisboini diminam mi kariir Adin ninomor kou hir nwowin siya sowiirin wa wakaei. ²⁰ Ihi. Dimusi rani, inkam nwis o nwoim sima sima nwowi maeyau kwir mi hangiriyu owi kariir inig iirim mi kara wi simaka hirar mi inkin owi mi simiirin wi karar whindiriraerar haiginiuwi. Iriig.

Boiniyo yaiya miyan inkamin dimin siya priihaiyin siir boinka

²¹ Pita siya Jisis siir hiriir yimbiam mi ina sriiyin, Biyan Inkam Komii, kariir nomiyauin siya kariirin siyu biye tirbuwi mi siir dimin biyeyim wi pariig iya haiyoprimdiyumiigi ti dimin imiirin mi ii iriiryar kwiswo ini digar mi owim, aniya? ²² Mi Jisis siya siirin hiniina yowarkii boinki, kara kiriirin ha boin tani iiyim iriiryar kwis. Niingaka. Kara ha boinki kira haiyoprimdiyumiigi iiyim kam nwoim iur iriiryar kwis (77). ²³ Kara kimiir boini ti siyuin dimin biye haiyoprimdiyumiyim. Dimusi rani,

Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana ini inkam komii nu kigriraowiyin siya umirim siir miyan kamim whisarii sima priihaiyim simiir swoki hauu kiyyuwam tiri, ini sair hiriinan yowowim. ²⁴ Siya kamim umirim whisarii priihaiyim simiirar kwamirii bwakainamin simiir hauukiyyuwam mi sima inkam nwirin siirim yikiuna mi umirim siya haiyim 10 milionkim mi siya yamdi siir swoki hauuwim. ²⁵ Mi siya ti umirim siya priihaiyim simiir umir imiir swoki hauukiyyuwim dig rani. Mi inkam komii ina boinin kima wara inkamin mi siir wig yinim mi siir digworaekwo whiekakim simiir wikipki iikam nhirim sima sainim mi ti umirim wi iki diminim siya prii haiyim simiir nwoki hauukiyyuwim. ²⁶ Mi ti miyan inkamin siya inkam komii ogmwo saika kingiina ini hiuni mi ina boinin, kira kariirsi daingwoyimyok mi ha tiki o! Umir whiekakim kara priihai priihaiyim wi kiriir swoki hauukiyyu digi. ²⁷ Mi inkam komiyyin ti siir miyan inkam iirsi yaingwoyimyok mi siirin ina swoki ikropkiyin mi umirim siya priihaiyim simiir warar yinkin iuguski.

²⁸ Mi ti miyan inkamin yaba hiriir napnyamin mi siir nomiiyau nwirin iripa mi sowa miriyyin siir yani kigu mi umirim siya siir hirankin priihaiyim paeyarin hairkin mi siya siir ni iir yonkwo nhiowomwan mi siirin ina boinin, umirim whisarii kira haiyim kariir tirinkin, kira kariir swoki hauugi. ²⁹ Mi siir nomiiyauin ogmwo ha hiuin mi hiniina kauwok boinanae, kira kariirsi daingwoyimyok mi ha tiki o, umirim whisarii kara haiyim simiirin wi yamdiya swoki hauuwi. ³⁰ Mi siya ini boriisop waeyoain mi siirin maeyaua hiuyokiyokaiya mi biye miriyya sair hir ini whinap kinisugik mi siya siir umir yamdi swoki hauu digi mi siya yaba wa niti. ³¹ Mi siir nomiiyauim ti hiriinan siyu iir kigim mi simiir kwoinin miyik bi naingwokikim mi sima ini inkam komii iirima yamim, ti siyu hiriinan siya simiir nomiiyau iir turgigin siir ini boinnimauu. ³² Mi inkam komiyyin siya asi nikiunakikin ti siir miyan inkam iirim mi siirin hiniina boinki, kira inkam miyik rani, biya kira kariirima niki kauwok boinanaekin. Kira kariirsi daingwobumbugi mi kara kiriirsiyin ina yaingwobumbugiyin mi kara kiriirimin ha bi nikiunanaekin kira kariirin ti umir komiyyin siirin yamdiya whauukiyyu sasau. ³³ Dimusi rani, kira kiriir nomiiyauin iripa mi kowa miriyyin siirsi bi naingwoyimiyokin kara kiriirsi naingwoyimiyoka sair hiriinan, ha? ³⁴ Mi inkam komiyyin siir kwoinin haugihauga whwiyyeyin mi kam nhirim simiir wikipki mi sima siir yinimnan itkin mi sima siirin maeyaua hiuyokiyokaiya mi biye miriyya sair hir ini whinap kinisugik iya siya umir hauukiyyuwi wi sair digi. ³⁵ Mi kara kimiirin pi hiniina boinki. Mi kimiir kwoinin dimin biye whiekakim kimiir nomiiyauim sima tirbumbuim mi simiir haiyoprimdiyumiigi karamae nwowi mi kariir Adin ninomor kou hir mi owin siya iripa hiriinan, kimiir dimin biyyeyim wi simiir mi haiyoprimdiyumiigi rani. triig.

19

*Jisis siya wigkam hainikiinonkwonani siyuin siir boinkin
(Mk 10:1-12)*

¹ Jisis siya ti siir yayim simiir ha boin digiyim mi nu Galili siir haiburgik mi nu Judia mi yabie komii Jordan siir yarmiyya hiriir swoki haiyug nam. ² Mi iikam whiekakim ini siir mhoiyya kaikwokwo namim. Mi ta maeyau aiirin iikamim makakim simiirin hir haiswonimniskiigim.

³ Mi Farisi kam nhirim ina yitim siirim mi sima siirim ini boinkinankiuni mi siirin ina sriiyim, Moses siir siyuin ti krima napin siya miyikargin, siya hiriinan bidi boinin inkamin siya siir wig aiirin ha sopki, aniya? ⁴ Jisis siya hiniina yowarkii boin mi kima ti yayim Yokwo Komiiya sair nwowim, simiir bi mwaingim, ha? Siya hiniina boin, bidi bidiniyarin Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiirar nonkwokwowin mi siya wigkam warar yinkin onkwokwoki. ⁵ Mi Adi Komii krimiir Wanin siya hiniina boinkin, ti hiriinan siyuin, kamim siir yopii ad owiir haiburgigi mi siir wig anaka namwoiuwi mi sowa ini iripa piu kwiruwa ywokiyo! ⁶ Mi kira hiriinan tiri. Mi sowa ini piu kwiruwa ywokiyo. Diminin Adi Komii siya nokiyopmasugiyin inkamki siir nikripim dig nwo

rani. ⁷ Mi Farisi kamim sima siirin hiniina srii boin Moses siya ti hiriinan yaiya krimiir dimusi hauugigim, kamin siya yokwowa ha winki, ta wig aiirim sowiir nonkwona aiir nikripam mi siya hiriinan dimusi winkin, ha? ⁸ Mi Jisis siya simiir yai aka yowarkii boinki. Dimusi rani, kima pi nantamyiriyirkim Adi Komii siir yai aiir. Mi Moses siya kimiirin asi kigninkinkikin. Wigkam sopni siyiun mi bidi bidiniyarin Adi Komii siya wig sopni siyiun siirim bi naingwokin. ⁹ Kara kimiirin pi hiniina boinmauugi. Mi kam nwirin siir wiga saeya hii kam nwir aka bi nanae miminka mi ti hiriinan kamin siya saiirin whisariiyar sopkikin mi siya yaeya wig ir yonkwonau, ti hiriinan inkamin siya nonkwonani siyiun siir tirbugin.

¹⁰ Kamim siir kigna miriyyim sima hiniina boinki mi siya hiniina boinkiswo wig nonkwonani siyiun yio ini kirie ywowin mi inkamin siya iindima mi owi ini mi owin. ¹¹ Mi Jisis siirin hiniina yowarkii boin, iikam whiekakim sima ta yaiya saiir wakaeyokna apam pi boriisopi. Niingaka. Mi iikamim Adi Komii siya nimbinim sima simargim ti siyiun siir wakaeyoknaei. ¹² Wakae, kam nhirim sima wig nonkwona dig nwo rani. Dimusi rani, iya simiir yopiiga naokaininkinkiyin yim isi hiriinanar mi owin, sima wig aka iripa piu nwowim wi dig nwo rani. Dimusi rani, sima wi dig nwo rani, wiga aka iripi piu nwowim mi kima nhirim kimiir miomaiyim bidi kintiwim mi kima wig aka iripa piu wa nwowi mi kima wi yiniekak nwo rani. Mi nhirim sima Adi Komii siir miya saiir miriyyamar naingwowi. Dimusi rani, siya digworaekwo whiekakim simiirar kigriraowikin mi sima wig nonkwonam pi boriisopi. Inkamin ta yaiya saiirim naingwowi mi maigimaigra nwowi mi siya wi saiirar wakaeyoknaei. Iriig.

Jisis siya yinisisim imiir nokboinmamair haiginiugin

(Mk 10:13-16; Lk 18:15-17)

¹³ Ta ii aiirin iikam nhirim sima yinisisim nhirim Jisis siirim hainamkim mi sima hiniina naingwokim, Jisis siir ina simiir nonkwo okboinmamairim. Mi Adi Komii siirim kwisboinim. Mi ti kamim siir mi kigna miriyyim sima io simiir ywoki. ¹⁴ Mi Jisis siya boin, kima yinisisimim simiir kigninkinki sima kariiram wit, kima simiir kipi nikidu. Niingaka. Adi Komii siya ti iikamim simiirar kigriraowi mi ini ti yinisisimim simiir hiriinan ywowim. ¹⁵ Mi siir ina simiir mwo idwo yonkwo. Mi siya simiirin ina yokboinmamairin. Mhoiyya siya ta maeyau aiir haiburgigin mi ina yamin. Iriig.

Umir digworaekwokak inkamin siir niiwiigin

(Mk 10:17-31; Lk 18:18-30)

¹⁶ Mi inkam nwirin Jisis siir hiriir yimbiam mi ina srii boinim. Inkamin iikam nowamwarkaiyiuyin, kara wi panin dimin miyyikin siir tiri mi kariir inigin wi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin inokainokin siir haiyamin, ha? ¹⁷ Mi Jisis siir yowarkii boinki, kariiram dimusi srii piki hiniin dimin miyyikin siir haiyam sriigin, ha? Adi Komii siyairgin inkam miyyik nwowiyin. Mi kira kwoinbudin omwai waiyaiyin siiram naingwowi mi kira siyu komiiyin Moses siirin siya winin biya siirarar dapkripkai. ¹⁸ Mi ti inkamin Jisis siirin ina sriiyin, piki hiniin siyu ikim, Moses siirim, ha? Mi Jisis siya ina yowarkii boinin, ti sima. Kira inkam nwir kipi nitkikai mi kira hii kipi nanae, kira hii kipi tauae, kira inkam nwirni kipi niksisa boin huriyiu. ¹⁹ Kira yopii adim simiir yai imiirar wakaeyokna mi sowiirwaiyin siyu miyyik iirar tir. Mi kira iikam nhirim simiirim naingwoyimiyokiyim mi kiram naingwoyimiyoknaeiya mi saiir hiriinana daingwoyimiyok. ²⁰ Mi whranisimin siya siir boinki, ti siyu whiekakim, kara simiirarar mi apikin. Kara whaowaeyin piki hiniin dimin ikin? ²¹ Mi Jisis siya siir boinki, kira wadie nwowi kiriir digworaekwo whiekakim iikam nhirim simiir hauu sima sainim mi ti umirim kira iki iikam paeprkabim simiir hauugi. Mi kira hiriinan tiri, ninomor kou hirin kira wi digworaekwo whiekaka nwowi. Mi ti kira tirim simiir mhoiyya kira wi kariir mhoiyya wit. ²² Mi iya ti whranisimin ta hiriinan yai aiir wakaeyin siir kwoinin ini hikaka ywonamin mi siya Jisis siir haiburgikin mi ina yamin. Dimusi rani, siya digworaekwo whiekakakin.

²³ Mi Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir boinki, kara kimiirin yaimwo aiirar boinki. Inkamin umir digworaekwo whiekakakin siya Adi Komii siir mhoiyya namamin wi minan mirii nami yipiki siir digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyim siirim. ²⁴ Kara kimiirin pi hiniina swoki boinki hab saeya tidiyinin digworaekwo paniyin siir no iir ninopkai namamin wi dig nwo rani, inkamin umir digworaekwo whiekakin siya ta haba minan saeya miriyya saiir hiriinan mii mirii rani. Niingaka. Yio wi mii kamiigikomii miriinami mi siya Adi Komiiyin digworaekwo whiekakim sim kigirkakiyin wi saika namasu rani. Niingaka. Dimusi rani, siya umir digworaekwo imiirimar naingwokwowi mi siirin wi simar nikiduwi. ²⁵ Kamim siir mii kigna miriyyim sima ta yai aiir wakaeyim mi sima ina yanaakiyim. Mi sima boin mi siya ti hiriinan inkamim siya dig nwo karam nwowi mi yipikin kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siirin dig nwowi, ha? Nim krima ha naingwowi inkam nwrki namim wi dig nwo rani. ²⁶ Mi Jisis siya simiirar kao hirirukiiyin mi ina yowarkii boinin. Iikamim sima sima whindiriraerarna simiir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wi dig nwo rani, Adi Komii siya ti dikworaekwo whiekak imiir diriraerari wi diga nwowi.

²⁷ Pita siya Jisis siir boinmauugi Kigi! Krima krimiir digworaekwo whiekakim simiir hiriinansi haiburgigim. Mi wi kiriir mhoiyyar niti. Mi mhoiyya krima wi piki hiniin diminin siir haii, ha? ²⁸ Mi Jisis siya simiir yowarkii boinki, kara kimiirin yaimwo aiirar boinki. Ti nu winin kara Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin mi kara wi ipiyya Inkam Komii nu kigriraowiyin siira wi saiir nidwokaii. Mi wi paenana niuyaei mi ti nu winin kima kam iur nwiso kariir mhoiyya nitim kima wi ipiiyim simiir nidwokaii, kariir hiriinan. Mi Isrel simiir iikam isid iur whiso wi simiir siyiu imiirar hidi. ²⁹ Mi iikam whiekakim sima simiir omaka mi simiir yinisisim mi simiir yokman mi simiir yopii adim mi simiir nu digworaekwo whiekak ikim, simiir bidi haiburgigim. Dimusi rani, sima kariir mhoiyya nitam bidi yaingwowim. Mi mhoiyya kara simiirin wi yaeya digworaekwo whiekakar swoki inkin hauugi mi sima kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wi siir haii. ³⁰ Mi iikamim inig komiigakim tariinan nwowim yim wi mhoiyya hispriprikiini mi iikamim tariinan sima inig komii kamaeyim mhoiyya sima wi inig komiigak nwowi. triig.

20

Numir waina saiir miyan kamkim

¹ Adi komi siya iikam whiekakim simiir kigirkakana saeya ini numir waina saiir adin ini siir hiriinan ywowin. Mi nugak imumain siya ina yamyakwokin kam nhirim simiir nikiunakiyim siir numir waina saiir miriyyam. ² Mi siya kam nhirim simiir haiyim sima ini wadiya ywokiyim ta wain numira saiir miriyyam. Sima saiir miriyyim umirim pi ii kwokwirani umirim simiirara mirii haii. Mi siya simiir asi nikropkikin siir numir waina saiiramin. ³ Mi iya 9 klok nwowa siya saiir yapninopkainam siir numir waina hiriirin mi siya yap kigam kam nhirim maeyauwa nae haiginiya hirar sibokwowi. ⁴ Siya simiir boinki, kima iriipa hiriinan kariir numir waina saiir tini miriyyiu mi kara umirim pi kimiirar hauu digi. Mi ta mii aiirsiyin umirim wi kwokwirani umir maira hauuwi. ⁵ Mi sima asi namkim. Mi ii bie mwo kou nokwoniyin 12 klok mi 3 klok bie nad nwowin siya ha swoki amin mi siya kigam kam nhirim sima hindara sibokwowi mi siya biya siya tira mi saiir hiriinana swokini tiriuwin. ⁶ Mi 5 klok naiowaka siya ha swoki amtibin mi siyar kigamtib kam nhirim hindara sib okworibi. Mi siya simiir sriigi mi ti biewi komiiyin kima ta maeyau aiirin whisarii dimusi nokwo kaoikiigiribgim, ha? ⁷ Mi sima siir yai aka yowarkii boinin, inkam nwirin mii krimiir bi swoki hauu miriigin. Mi siya simiir boinki, kima kariir wain numira saiir tini miriyyiu.

⁸ Iya bidi kakauugiriba mi adin numir wainanin siya inkamin siir mii imiir kigriraowiyin siirin hiniina boinki, kira iki miyan kamim simiir dikiunaki mi simiirin umir hauugi. Inkamin mhoi nitin mi umirin siirar hauu bwakainam mi hiriinanar hauuyokiyokiiyam mi inkamin bii nitin nugak imuma siirar tina hauu digiu. ⁹ Mi

kamim iya 5 klok nwowa ha namiriiniyin bii sima yit mi sima umirim iikwokwirani umir mairin siirar hainamim. ¹⁰ Mi simiir mhoiyya kamim biigi biyya namiriiniyim sima ina yitim mi ina yaingwowim, krima pi umir komiyya hai. Mi sima umir komii bi haiigim mi sima hirihiirinanankinar hai. ¹¹ Mi sima hai digiyim mi sima io ina ywowim umir wainan ad iirin. ¹² Mi sima ina boinim, ti kamim naiowaka namiriiniyim mi sima ti umirin krima haiyin siir hiriinan dimusi haigim, sima ii priei bi nini miriinkim. Mi krira nugakiya miriibumbuyakwokim mi ini bie ieyar yikiyamkiribin mi bieyin krimiirar whwonanaewakin. ¹³ Mi numir wainan adin siya yaiya kwira yowarkii boin simiir nwir inakan. Siya hiniina boinkin, nomiiyau kara kiriir bi tirbugin. Mi krima tari ti umir iuurim simiirimin iripa kwoin whiruwa bi nwoko, aniya? ¹⁴ Kira kiriir umir iir bidi haiyin mi ha dam. Ti umirin kara kiriir hauuwun kariirar kwoinkin ti inkamin mhoiyya nitin siirin hiriinan umirin kara siirar mi hauuwi. ¹⁵ Kariirar diminkin. Kara kariir umir imiir mi diriraerari yio kariirar kwoinkin. Kira kanaka dimusi ninkinimpisuwi, ha? Kara siyiu miyik iirar tirkin. ¹⁶ Yio hiniingin mi iikamim mhoigi mhoiyanim yim wi biigi biyyin sima nwowi. Mi iikamim bii nwowim yim wi mhoigi mhoiyya nwoki. Iriig.

Jisis siya ina boinin kara naonami mi ii kwoimaka wa swoki insiin idwowi
(Mk 10:32-34; Lk 18:31-34)

¹⁷ Jisis siya om komii Jerusalem hiriir niinainamin mi kam iuur nwiso siir kigna miriyyim sima warar yinkin am. Mi siyiu hirar napamim mi Jisis siya simiirin siyiu mig hiriir yikiunam. Mi siya simiirin ina boinin. ¹⁸ Wakae, panaowin krima pi om komii Jerusalem hiriir nami. Kara Yaowae Adin ninomor kouanin kam nhirim sima kariirin wi prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim simiir kinmauu iti. Mi sima bidi yimboin tibmiyyim kariir nisomaowim. ¹⁹ Mi sima kariirin wi Juda iikam tani wi simiir iin nonkwo hauugi mi sima kariirin wa nigbumbu boini mi idgiu mini nipimpari mi paeyin hiiniya nironinkinin wi saika ninkin irinugi. Mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi. Iriig.

Jems Jon sowiir apua Jisis siir sriiga sowa biyyan inkam nwowam
(Mk 10:35-45)

²⁰ Mi taka iya Sebedi siir wiga saeya yinisim nwiso Jisis siirim yikiunam. Mi saeya ogmwo ina ini akai hiiuwuwa siir kingiin hir mi ina sriyya siirim, Jisis siya saiirin dimin miyik whir tirim. ²¹ Mi Jisis siya saiir boinki, kira pi hiniin dimin siirim naingwowi. Mi saeya siir boinki, kira kariir boinki ti kariir yinisim nwiso sowa ini mi owo, sowa kiriir iin inig yaoyae owiir mi idwowi mi nwirin iniga mi nwirin yaioyaeya, iya kira inkam komii nwowi, aniya? ²² Saeya hiriinan yai boina mi Jisis siya ina yowarkii boinin, ti diminin kima sriyyin kima siir bi sibgu inokninkinkim. Ta hik hiriinana kara haiyya kowa saiir haiyim wi digar nwowi, aniya? Mi sowa siirin hiniina yowarkii boinki, ihi. Krira wi digar nwowi. ²³ Mi Jisis siya sowiir boinki, kaimwoka ta hika kara haiyya kowa saiirin hiriinana mi haii. Mi yipikin kariir ina inig yaoyaeoyo sowiir nidwokaii, yio kariir dimin tani. Niingaka. Ti kamim simiir ipiiyim sima nidwokaiiyim, yim kariir Adin siyar bidi diriraerarkwokinin.

²⁴ Mi kam iuurim siir kigna miriyyim sima hiriinan yai wakaeyim ti iwinyaowo sowiir apua saeya tirin mi sima io sowiir ywoki. ²⁵ Jisis siya simiirin ina yikiunan mi siya simiir boin, kima ina ninokninkinim inkam komii nu kigriraowiyin siya iki Juda iikam tani simiira nikwowaisiigim. Mi sima ti inkam komiiyim simiirin yai kirie aiir yikwao boin, simiirin wi sima niki sibgu kigriraowim. Mi sima wi simiir yai imiirar wakaeyoknam. Mi inkam komiiyim sima iki iikamim simiirar nikwao boininaeikim, sima simiir yai imiirar wakaeyoknam. ²⁶ Ti hiriinan siyiuin kimiir tir kipi niki o. Niingaka. Inkamin siya kimiir inkam komii nwowam naingwowi mi siya kimiir miyyan inkam niingan dwo, siyiu miyik kimiir tirhaiginiuwim. ²⁷ Mi inkamin siya kimiir bii nwowam naingwowi mi siya kimiir mii priimiriyan inkamnan dwo. ²⁸ Kara Yaowae Adin ninomor kouanin kara minam bi nitkin iikam whiekakim kima kariir whindiriraerar haiginiuwim.

Niingaka. Kara kimiir whindiriraerar haiginiuwam nitkin. Kara iikam whiekakim dimin biyekakim simiirim naowim mi simiir dimin biyie haiyoprindiyumiigiyam. Iriig.

*Jisis siya inkam nhwokwisae nwiswo sowiir haiswo niskigo
(Mk 10:46-52; Lk 18:35-43)*

²⁹ Mi sima om komii Jeriko siir haiburgigim mi ina yamim. Mi iikam whiekakim sima Jisis siir mhoiiyar yamim. ³⁰ Mi inkam nhwokwisae nwiswo sowa siyiu mig kingiin hirar yidwokwokin. Mi sowar wakaewin Jisis siya tiriir napni mi ina kauwoknanaekiyo, Biyan Inkam Komii, kira Devidni isidin siir yinisimkin, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin, kririirsi daingwobumbu. ³¹ Mi iikamim sowiir boinainanaeki, kowa yai tanki. Mi sowa ina swoki kauwoknanaekiyo, Biyan Inkam Komii, kira Devid siir yinisimkin, kira kririirsi daingwobumbu! ³² Mi Jisis siya ha namikwowiin mi sowiir yikiuna mi ina boinin, kowa panina naingwowi kara kowiirin pi hiniin diminin siir tirki, ha? ³³ Mi sowa siir boinki, Biyan Inkam Komii, krira ha naingwowi kira kririir nhwo owiir haiswoniskiigi. ³⁴ Mi Jisis siya sowiirsi naingwoyimyokin mi siir ina ina yonkwokiya sowiir nhwo nhis owiir mi sowiir nhwowa ha kaokiyo mi ini Jisis siir mhoiiyar yapnamo. Iriig.

21

*Jisis siya om komii Jerusalem hiriir napninopkainamin inkam komii nu kigriraowiyin siir hiriinan nwonamkin
(Mk 11:1-11; Lk 19:28-40; Jo 12:12-19)*

¹ Mi sima om komii Jerusalem kingiin nwowamin mi sima omisim Betfasi hiriir yimbiyam mhu whirin Oliv siir kingiin. Mi Jisis siya inkam nwiswo siir mi kigna miriyo sowiir yikropki bii sowar namkwokinim. ² Mi siya sowiir boinki, kowa iki omin krima kigiyin siir dam mi kowa kingiin tirar kwakig. Mi kowa wi kimiminki rani, donki irin uridni sima nimburuwin paeyaka pi siir kigi mi saiir yinisim ii iirin wara mi kowa pi sowiir whro hainani mi kariirim kiyainani. ³ Mi inkam nwirin siya yai kwir kowiir boinki mi kowa siirin hiniina boinki, krimiir Biyan Inkam Komiiyin siya sowiirin miigakin mi mhoiia siir miya dig nwoki mi siya wi kiriirar swoki hauugi mi siya wa nami. ⁴ Ti dimin hiriinanin nimbiiiyamim mi yayim biya profet sima boinin ini simiirar boinourwokaiyim mi sima hiniina boinkin,

⁵ kima iikamim om Saion hiranin simiirin hiniina boin, kigi! Kimiir Inkam Komiiyin nu kigriraowiyin isirin kimiiram niti. Siya inkam miuungin mi siya donki haomim siir nidwo namkin mi donki iyin yopii aeya naokainan siir! Mi iya Jisis siya om Jerusalem hiriir nimbiamin, ti diminin sima ina yimbiyamim.

⁶ Mi inkam nwiswo Jisis siir kigna miriyo mi yayim siya boinkiyim simiir hiriinana ini tiru. ⁷ Mi sowa donki iwinbugao sowiir hakainamwo mi sowiir yuisim siir idwo yitimwaniu mi Jisis siya yuis idwowa yidwonam donki yinin siir. ⁸ Mi iikam whiekakim simiir yuisim ini siyiu iirar haknamin siir biyar mi nhirim paekwowim sikwonanin simiirar kriphaknam siyiu iirar. ⁹ Mi iikam nhirim biya napnam ikim mi nhirim mhoiia saika ninkin apnam ikim sima ina kauwok boinamim, Devid siir isidan yinisimin Adi Komii siya nikropkiyin siya wadieki wadiekin, siir inig iir dokboinmamairgi! Adi Komii siya ti Biyan Inkam Komiiyin nitin siir whinkinsiis haiginiugin, siya inkam miyikin krima Adi Komii siir inig iir hainan prapraskikin.

¹⁰ Jisis siya om komii Jerusalem hiriir napninopkainamin mi iikam whiekakim om komii hir nwowinin sima hiriinan dimin iir kigwinin ini hindara yanaawinin mi ina boinin, ti inkamin siya yipikin? ¹¹ Ti iikamim napnaniyim sima boin, Jisis siyaargin profet inkamin om Nasaret nu Galili hiranin. Iriig.

*Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir napninopkainamkin
(Mk 11:15-19; Lk 19:45-48; Jo 2:13-22)*

¹² Jisis siya Adi Komii siir omaka komiia hiuyokiyokaiya siir inig nidwokai hainaniya saiir hiriir napninopkainamin mi kam nhirim umir hir ninwowna haiyim mi nhirim pi

saingim, siya simiir nhinitnowidninkiigi. Mi siya umir hiiyim simiir inankrimkrinkiigi mhoiia sima Adi Komii siir ninkinimiyaei. Mi ipii minim kamim umir mi miriiyim sima nidwokaiyim simiir warar. ¹³ Mi siya simiir boinki, Adi Komii krimiir Wanin siir yaiya Yokwo Komii saeya hiniina boinka, kariir omaka iikamim hinda tinda nwowim sima sairin hiniina dapi, nhwo kwis boini omakaka! Mi kara kimiir boinki, kima kariir omaka ini hii tauae inkamin siir hiriinan omaka biyienan ywonama.

¹⁴ Mi Jisis siya Adi Komii siir omaka sair hirar niki owin mi kam nhirim nhwo kwisaeyim mi iga biyie ikim sima ina yimbiniyim siirim mi siya ini simiirar haiswonimniskiiyin. ¹⁵ Prismi biiyan kamim mi kamim siyu komii ninokninkini ikim sima Jisis siya haiswonimniskiiya sair kigim mi sima wakae yinisimim hiniina ninikiu anikiuwi krma Devid siir isidin siir yinisimin siir inig iir hainan prapraski. Mi sima io hiriinansi nwokim. ¹⁶ Mi sima io ha nwowim mi sima minam naingwokim ti yinisimim sima kauwoknanaeyim pi tankiyim mi sima hiniina boin, kira ta yaiya yinisimim sima boina ina wakaeyim, ha? Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, ihi, kara tisa wakaeyim. Kima Yokwo Komiiya sair yai imiir bi mwaingim. Saeya hiniina boinka, Adi Komiiyin yinisim budirig ikim mi yinpraigak ikim simiir bidi yiisimauuin mi sima Adi Komii siir inig iirin hiriinan asi sibgu hainan prapraskim, aniya? ¹⁷ Mi siya simiirin ha boin digiyim mi siya simiir haiburgik mi om Betani hiriir yam mi hirar whwonkaowi. triig.

*Jisis siya boinkiyin pae figin ina whirkiyin mi ina wainamin
(Mk 11:12-14,20-24)*

¹⁸ Mi nugak imumarin Jisis siya ina swoki haiyug apam yakwokin om Komii Jerusalema hiriir mi siya mhiya ina yapaowamin. ¹⁹ Mi siya pae fig whirin siyu mig hir nokwoin siir kigam mi siya siirim ha namin mi siya hiniina bi kigamkin nae bidi budin. Niingaka. Paekwo niinga nwowi mi siya ti pae figin siirin hiniina boin, kira wi nae swoki budminin tani, niingakiinga. Mi ti pae figin bi kimiminkikin ina wainamin. ²⁰ Kamim siir kigna miriiyim ti hiriinan dimin iir kigim mi ina yanaakiyim. Sima boin, ti pae figin siya dimusi wai sasaunamkin, ha? ²¹ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kimiirin yaimwo aiarar boini, kima naingwo tibmii kani mi kima wi diga nwowi ti pae figin kara minkiyin siir hiriinan. Mi dimin whirin kira wi diga mi owi. Mi kira ti mhiu iir boinki, kira whii solwara hiriir diswitnatmainam mi siya wi hiriinana mi tiri. ²² Mi kima Adi Komii siirim naingwo tibmii mi ha srii digworaekwo whiekakim kima haiyam srii boini, siya kimiirin wa hauwi. triig.

*Sima Jisis siir srii yipikin inigak kiriir nwo haiginiuwun
(Mk 11:27-33; Lk 20:1-8)*

²³ Jisis siya Adi Komii siir omaka sair swoki haiyug apninopkainam mi iikamim simiir yowomwarkaiyu siir yai imiir. Mi siya ha niki boinin, prismi biiyan kamim sima mi Isrel simiir biiyan inkam komii komiiyim sima siir hiriir yimbiam mi sima siirim sriigi mi yipikin inig komiigak kiriir nwoaiginiuin mi kiriir nimbiniin yipikin ti digworaekwo simiirin kira piki hiniin inigin siir diriraerari, ha? ²⁴ Mi Jisis siya simiir yai aarin ina yowarkii boinin, kara iriipa hiriinan kimiirin pi dimin whirin siir sriiyim mi tiri. Mi kima sair sibgu owarkii boini mi kara iriipa hiriinan wi kimiirar boinmauui inkamin inig komiigak kariir nwoaiginiuin ta miya sair miriiyam. ²⁵ Yipikin Jon siir nwoaiginiuin inig komiigak iikamim op simiir baptais haiginiuwam Adi Komii siya, iyae inkamkin, aniya? Mi sima, simasima hiniina yimboin amboina krma siirin pi panin yaiya sair boini, ha? Mi krma siirin hiniina boini, Adi Komii siya hauugin mi siya krimiirin pi hiniina boini, kima Jon siir yai wakaeyokna diriraerar karamae dimusi nwokim. ²⁶ Mi krma ha boini ti diminin inkamki hauugin mi krma hiriinan yai boini mi wi iikamim simiirsi nididi. Mi sima wi krimiir tiowi. Dimusi rani, sima hiniina naingwo tibmii Jon siya profet inkam komiigin. ²⁷ Mi sima Jisis siir yai aka hiniina yowarkii boin, krma ninokninkin tani yipikin inig komii Jon siir hauuwun ti diminim simiir tiram. Jisis siya

simiir boinki. Dimusi rani, kima kariirin bi sibgu boinkikim Jon siirin. Mi kara iriipa hiriinan wi kimiir mi boinmauu rani, yipikin inig komii kariir hauuwun ti dimin taeminim simiir tiram. Iriig.

Boiniyio yaiya yinisim nwiswo ad nwiruwaniyo sowiir boinka

²⁸ Kima paniina naingwowi, ha? Biya inkam nwirin siir yinisimo nwisko mi mhoiyya iya sowa inikamae nwokiyo mi adin siya siir yinisim yaowaeyin siirim yam mi siir ini boiniu, yinisim, panaoin kira kariir numir waina saiir kigriraowam dam. ²⁹ Mi yinisimin adin siir yai aka yowarkii boin. Niingaka. Kara pi boriisopi. Mhoiyya siir kwoinin ina swoki kisina haigiyin mi ini adin siir wain numira saiir swokini miriyyuin. ³⁰ Mi adin ina swoki apnamin siir yinisim nwirin siirim mi siya ta hiriinan yai aiirar swoki boiniu siirin mi kira kariir wain numira saiir tiram dam. Mi yinisimin hiniina yowarkii boinki, kara pi kapi nami mi siya numira hiriir bi swoki amiminkin. ³¹ Mi siya simiirin hiniina sriigi, tiki yinisim nwiso yipikin adin siir kwoin iir napin, ha? Mi sima ina boinim Biyan iya mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiirin yaimwo aiirar boinki mi iikam biyeyim omom omomi umir takis haiyanim mi wigim hii nanaei ikim simiir mhi kwoinim bidi kisina haigiyim mi sima Adi Komii siir yai aiiram bidi yaingwo tibmiyim mi kimiir biyyin wi simar nami iikamim Adi Komii siya kigriraowiyim kimiiram. Niingaka. ³² Dimusi rani, Jon siya kimiir waraur nimbiniyin siyu miyyik miyyikim simiir niisiisimauugim kimiirin mi kima siir yai aiir bi naingwo tibmiigim. Mi kamim omom omomi umir haii ikim mi wigim hii nanaei ikim sima siir yai imiir bidi yaingwo tibmiyim. Mi kima ti hiriinan diminim simiir bidi kigim mi kimiir kwoinim biri kisina haiigikim mi siir siyu iir napam bi naingwo tibmiigim. Niingaka. Iriig.

*Ta boiniyio yaiya inkam biyeyin numir waina saiir kigriraowiyin siir boinka
(Mk 12:1-12; Lk 20:9-19)*

³³ Jisis siya simiirar niki boinin, kima wakae, boiniyio yai kwira hiniinga. Inkam komii nwirin siya nu komiigakin mi wain numir yinkin mi ina hiuyokiyokaiyin mi numir hirin ie whira yop mi nantwo komiyya ienau hir haigi mi sima wain nidim ina whinitkaigaiyim mi simiirin ina yokwobrombropim simiir hii imiirim mi saiir mhoiyya numiran adin siya omaka pada ira mirii ta wain numira saiir kigriraowam. Mi siya ta numira inkam nhirimi hauugi sima kigriraowam mi umir mii saiir warar mi miriyyim. Mi numiran adin ina yamin aru maeyau kwira. ³⁴ Mhoiyya iya wain nidim simiir haiyana ini kingiin nwowa mi numiran adin siya whisarii mii prii miriyyan kam nhirim simiir yikrop amki wain nidim simiir ninguguhainakiyam. ³⁵ Mi kamim ta numir aiir kigriraowiyim mi sima siir miyan kam imiirin siyu miyyik bi tirkim. Mi sima nwirin hindara tioki mi nwirin hindara yisomaoki mi nwirin hindara kaigromkrorki siyani. ³⁶ Mi numiran adin kam nhirim miyanim simiir yikropki, siya hoimgakriga yikroki, biyyana saiir hiriinan tani. Mi kamim numir aiir kigriraowiyim hiriinan siyu iirar swoki tirwin simiirin. ³⁷ Mi mhoigi mhoiyyan siya siir yinisimki yinisim yinkamiyinin siirgisiirar yikropki simiiram. Adin siya hiniina yaingwo, sima wi kariir yinisimin wi siir yaiyar wakae yoknaei. ³⁸ Mi kamim ta numir aiir kigriraowiyim sima ti yinisim iir kigwinim mi sima sima hiniina boinaiwin, tiki yinisim hiniinin siya wi siir adni digwraekwowim wi siya haii. Humbae! Nim siir disom aoki mi ta siir adni numira wi krima haii. ³⁹ Mi sima siirin ha kiyainaniyamim numir yaba hiriir mi sima siirin ina yisomaowin.

⁴⁰ Mi Jisis siya simiir boinki, kima paniina mi aingwokiyim? Mhoiyya iya numir wainain adin siya niti wi paniin siyyuin siir natirni ta numir aiir kigriraowan kamim simiirin? ⁴¹ Mi sima siir boinki mi siya ti inkam biyeyim siir numir aiir kigriraowim wi simiir nisomsom aokii. Mi siya numir waina wi iikam isid miyyik nhirmi hauugi sima kigriraowim mi nae haiyan iya mi sima nae haimii, siirin wa hauu aei. ⁴² Mi Jisis siya simiir boinki, tari kima yai haimii kwira profet kamim biya sima wina Yokwo Komii saiir nwowim simiir biri sibgu mwaininokninkinkim, aniya? Saeya hiniina boinka,

ti yin miyikin omaka miriyyin kamim sama boriisop waeyaowin tariinanin ini biyan yin yamwowiun. Siya ini bopwonauan kougouwin siir hiriinan yamwowiun. Biyan Inkam Komiiyin siyar diriraerarkikin ti diminin, siya ina yimbiamin mi krma siir kigin ini wadiyar ywokiyyin.

⁴³ Mi kara kimiirin pi hiriinan asi boinki, ti dimin miyik miyikim Adi Komii siya kigriraowan iikamim simaka nwowim wi kara swoki haii, Juda iikamim kimiir waraurankar. Mi kara wi iki iikam nhirim om whiranim siir mi sibgu miriyyim wi simiir hauugi. ⁴⁴ Yipikin inkamkin kariiram naingwo tibmii karamae nwowin mi siya wi hindara nonkwobumbuninkin iuguski, hauwa nikii iswomswokiya mimirmimir yinin siir idwo saiir hiriinan. Mi inkamkin digiumii kariir haimriyuwi mi siya wi hindara nikrimkrip iuguski yin siir hiriinan nisiimtl siini.

⁴⁵ Mi iya prismi biyan inkam komii ima mi Farisi sima ta hiriinan boiniyo yai aiir wakaekiyim Jisis siya boinin mi sama ina yinokninkinkiyim ta yaiya simiirar nikriiga. ⁴⁶ Mi siya siir nonkworinuwama naingwokim omaka hiuyokiyokaiya saiir hiriir hainamim. Mi sama iikamim simiirsi nididgim Jisis siir yai wakaeyim. Dimusi rani, siya ha naingwo tibmiikim Jisis siya profet inkam komiigin. friig.

22

*Ta boiniyo yaiya nae komiia wig nonkwonaeiya saiir boinka
(Lk 14:15-24)*

¹ Jisis siya yaeya boiniyo yaiya ina swoki boinin simiirin mi siya hiniina boinkin, ² Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, saeya ini inkam komii nu kigriraowiyin, nae komii siir yinisim yinkamiyyinin wig nonkwonain siirim diriraerariyyin ini saiir hiriinan ywowin. ³ Biya kam nhirim simiir nimbina ta wigwas naeya saiir naeyam. Mi naeni iya siya siir kam nhirim simiir yikropki. Mi sama nitim pi boriisopi. ⁴ Mi siya siir miyan kam nhirim ina swoki ikropkiyyim mi simiir boinmauu, kima kamim kara nimbingigim simiir dikunaki mi kima simiirin hiniina boin, waka, kariir naeyim bidi diriraerar haigingigim. Mi bulmakau ii ikim mi wraisu hika hikaeyim kara bidi yisomsom haigingigim. Mi digworaekwo whiekakim bidi diriraerar haigingigim. Kima ta wigwas naeya saiirim wit. ⁵ Siya siir miyan kamim ti yai imiir boinmimauu digin mi sama ha namim, siya, simiir yai imiir wakaeyim pi boriisop mi sama ina nhinookkiyyim. Nwirin siir numiram yam mi nwirin ini umir mi miriyyam yamin. ⁶ Mi nhirim inkam komii nu kigriraowiyin siir miyan kam imiir yapiyiskai kigwin mi sama simiir yonkwobumbuninkin haiginiugi mi simiirin ina yisomsom aokaokiyim. ⁷ Mi ti hiriinanin inkam komii nu kigriraowiyin siir kwoinin haugi hauga ha whiyekiyin mi siir kamim sau ninitiyyim simiir yikropki. Mi sama inkam biyeyim simiir yisomao mi om iir warar yinkin haingimugig. ⁸ Mi siya hiriinan tirim, inkam komiiyin siir miyan kam imiir boinmimauugi, wigwas naeya bidi diriraerar haigin diga, kamim kara nimbimim sama miyiki waeyao paninsi yitsi. ⁹ Mi hiriinanki niuwi kima iki siyu whiekakim simiirar dap kig yokiyokiiyam mi kam whiekakim kima simiir kigi mi kima simiir wikiunani ta wigwas nae aiirim. ¹⁰ Siya hiriinan yai boinkiyin mi miyan kamim ina nhinookkiyyim. Mi siyu whiekakim simiir nwowim iikamim simiir yapboinmimauu iikam biye biye ikim mi iikam miyik miyik ikim simiir yikiunani wigwas nae aiirim. Mi sama ha nitim ta omaka wigwas nae diriraerara ini iikamkina yinkiniugiya.

¹¹ Iikamim sama ha nidwodwokai digiyim mi inkam komii simiir napninopkai kigam namkin. Mi siyar kigi inkam nwirin yuis miyik bi puainanikin wigwas naeya saiir nidwokai aeyamin. ¹² Mi inkam komiiyin siir boinki, akam, kira yuis miyik puainani karamae dimusi nwokin ta wigwas nae aiiram, ha? Mi siya ini yai mikrima ywowin. Mi ina yididkiyyin. ¹³ Inkam komiiyin siya siir miyan kamim simiirin hiniina boinki, kima siir iga inim simiir kogrimdinugi. Mi maeyauwa niyim niyim nwowa saiir hiriir ditkaigi. Ta maeyau niyim niyim aiirin siya wi kauu ouu prasae kin tani. Mi siya wi hik komiigikomii aiir haii. Mi wi siir big iirar mi aegiyimgiyikaeyami. ¹⁴ Jisis siya ta boiniyo

yai aiir boin digiyin mi siya simiir boinki, ihi, Adi Komii siya iikam whiekakim simiirar nikiunaei. Mi simiirin wi irira nwinwira nikiuna apninopkainani. Iriig.

Sima Jisis siir sriigim umir Sisa siir hauuwam
(Mk 12:13-17; Lk 20:20-26)

¹⁵ Mi Farisi kamim sima yaiya ina haingiriyu hid boinaiyim, Jisis siir kinankiuwam.
¹⁶ Mi sima simiir kigna miriyyim kam nhirim mi inkam komii Herot siir kamim simiir warar yinkin ikropki. Mi sima Jisis siir hiriir yimbiam mi ina ini sriiyuim yai nhirim simiiram. Inkam yaimin dimin nowomwarkaiyuwiyin, krma ina ninokninkinin kira yaimwo boinan inkamkin. Mi kira yaimwowa saiirar sibgu owomwarkaiyu boinikin diminim Adi Komii siir iikamim simiirim. Kira inkam nwirni bi nwowikin kou mi nwirni bi nwowikin nua. Niingaka. Kira iikam whiekakim simiirin whiruwar nwoaiginiuwikin.
¹⁷ Kira krimiirin sibgu boinmauugi, kira paniina naingwowi, ha? Moses siir siyu komiyyin siya boinin ini wadieya mi owin krma omom omomi takis umirim inkam komii Sisa Romanin siir hauuwim, aniya? Iyie? Niingaka. ¹⁸ Jisis siya simiir kwoin biyie biyie imiir bidi yinokninkinin mi siya simiir boinki, kima niksisaeyan inkamkim. Kima kariirim dimusi kinankiunikum, ha? ¹⁹ Kima umirim omom omomiyim kima haiiyim mi miya umira saiir nwowa inkam komii Sisa siir hauuwiya kariir wiisiimauugi. Mi sima umira siirim asi hainakikim, siir niisiimauuim. ²⁰ Mi siya simiir sriigi, ti whwonkamim mi ti inig ikin umir aiir nwowin siya nhinirgin. ²¹ Mi Jisis siya simiir yowarkii boinki, inkam komii Sisa. Mi siya simiir boinki, dimin Sisa nikin, yio kima Sisa siirar hauu. Mi diminin Adi Komii krimiir Wanin siirgin yio kima siirar timi hauugi. ²² Sima ta hiriinan yai aiir wakaekiyim mi sima ina yanaakiyim. Mi sima siir ina haiburgigim mi ina yaimim. Mi sima Jisis siir kinankiuan yai karamaekim. Iriig.

Sima Jisis siir sriigi iikamim naonami wa swoki insiin idwowi
(Mk 12:18-27; Lk 20:27-40)

²³ Ta ii aiirarin Sadyusi kam nhirim Jisis siir hiriir yimbiam. Ti kamim sima hiniina boinikum, inkamin naonamiyin sima wi swoki insiin idwo rani. Sadyusi kamim sima ha nimbiyamim mi sima Jisis siir ini sriiyu, ²⁴ inkamin nowomwarkaiyuwiyin, Moses siya hiniina boinkin, inkam nwirin siya yinie niyio karam nwowi mi siya ha naonami mi siir wig igabaeya siir nomousim ieyar swoki itkin idwokai naowid. Mi yiniekaikin wi siya nwo haiginiuwi siir yaowae iirin. ²⁵ Mi kam iriyyar nwiskiniuwi mi simiir yaowaeyin wig siya yonkwona mi siya ina yaonamin mi siya yiniekaik bi nwogigin. Mi siir wig igabaeya ini siir nomousim ieyar swoki itkin idwokainaowida. ²⁶ Mi siir nomousimin iriipa hiriinanar mi tir, yinie karamaeyar mi aowin. Mi nwoimaka iriipa hiriinanar mi tir mi ini hirii hiriinanar tir yokiyokiyamin. Mi ti iwiniyao iriyyar nwisoi ini yinie karamaeyar yaowim. ²⁷ Sima yaowin naokao digiyim mi mhoigi mhoiya simiir yao wig igabae aeyar yaonam. ²⁸ Kira boinki, iya iikamim naokaowim sima ninsiin idwowi. Ti iwiniyao iriyyar nwiswo ta wiga saiir kamki kamim wi nhinga nwowi? Kira ina ninokninkinin, sima yaowin saiirara nonkwona swokim.

²⁹ Mi Jisis siya simiir yai aka ina yowarkii boinin, kima Yokwo Komii saiir yai imiir bi ninokninkinkim, ha? Mi kima Adi Komii siir kirie aiir bi ninokninkinkin, ha? Mi kima hiriinanin whaowaeya priiboin, aniya? ³⁰ Mi iya iikamim sima ninsiin idwowi mi sima wi nonkwona rani. Niingaka. Mi sima wi Adi Komii siir oman paekwosimim ninomor kou hir nwowin wi simiir hiriinan nwowi, niinga niingar. ³¹ Ti iikamim naonamim mi ha swoki insiin idwowi. Kara kimiir sriiyim mini. Adi Komii siir yaiyim Moses siir hauuwim, kima simiir bi mwaingim, aniya? Siya hiniina boinkin, ³² kara Ebrahim mi Aisak mi Jekop simiir Adi Komiiyin. Adi Komii siya iikamim naonamim simiir Adi Komii rani. Iikamim kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin simiir Adi Komiiyin. ³³ Iikamim kingiin nokwoim sima ta hiriinan yai aiir wakaekiyim mi sima ini hindara yanaakiyim Iriig.

Adi Komii siir biigi biyan siyugi siyu ieyairgin
(Mk 12:28-34; Lk 10:25-28)

³⁴ Ta hiriinan yaiya Jisis siya Sadyusi simiir yai aiir boin tankaigikin. Mi Farisi kamim sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima ina haingiriyu boinainamim. ³⁵ Mi simiir bopwo hirin inkam nwirin siyiu imiir ninokninkiniyin ini hirar nwowin. Siya Jisis siir sriikinankiuwam namkin. ³⁶ Iikam nowomwarkaiyuan inkam piki hiniin siyiu ikin, siyiu whiekakim Moses siya winim simiir bii nwowim, ha? ³⁷ Mi Jisis siya siir boinki, Biyan Inkam Komiiyin siya kiriir Adi Komiiyin. Mi kiriir mhi kwoinim mi kiriir kirieya wi saiirar hauu iuguski mi kiriir digworaekwo whiekakim simiir warar. ³⁸ Ti siyiuin siya ini siyiu nhirim Moses siya winim simiir kou ywowin. ³⁹ Mi mhoiiyan siyiu whirin yio hiniina boinkin, kira inkam nhirim simiirim naingwowyim mi kramar naingwonaeyin saiir hiriinanar daingwo. ⁴⁰ Ti siyiuwo sowa boinkiywo ini Moses mi profet kamim simiir siyiu imiirar higriniu irkakiyim. Iriig.

*Jisis siya Farisi kamim simiir srii yipiki inkamkin Adi Komii siya nikropkiyin
(Mk 12:35-37; Lk 20:41-44)*

⁴¹ Farisi kamim sima iripa niki haingiriyu owim mi Jisis siya simiir srii, ⁴² kima Kraiis siirin ini paniina naingwowyim ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin, ha? Siya nhirin piugan ankin, ha? Mi sima siirin hiniina yowarkii boinki, Devid siir piuganankin. ⁴³ Mi Jisis siya simiirin ina swoki sriiyin. Dimusika? Mi Adi Komii siir naeyiun Devid siir nwowin siirin siya niisimauugin mi Devid siya siirin Biyan Inkam Komii dimusi dapkin, ha? Siya hiniina boinkin,

⁴⁴ Devid siya hiniina boinkin Adi Komii siya, kariir Biyan Inkam Komiiyin siirin hiniina boinkin, kira kariir ina iniga saiir didwo. Mi mhoiia kiriir sau omomin wi kara kintiokii simiirin. Mi wi kiriir aowa nwokaii.

⁴⁵ Kima kigi Devid siya dapkin inkamin Adi Komii siya nikropkiyin Biyan Inkam Komii siya mi siya ti inkamin Devid siir isid paniina nwokin, ha? Niingaka. Siyiu karamaekin.

⁴⁶ Mi inkam nwirkin bi nowarki boinmiminkin ta Jisis siir yaiya. Niingaka. Mi ta ii aiirin sima ina yididbwakainamim siirsiiyin mi mhoiia sima siirimin dimin whiram bi swoki srii miminkim. Iriig.

23

Jisis siya iikam imiir boinki, kima mintarao, kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim simiir siyiu imiirsiiyin

(Mk 12:38-39; Lk 11:43,46; 20:45-46)

¹ Mhoiia Jisis siya yayim iikam whiekakim mi kamim siir kigna miriiyim simiir boinmimauugin. Jisis siir yaiya hiniina boinkin, ² kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, sima kimiirin Moses siir siyiu imiir nowamwarkaiyugim. ³ Mi hiriinankiniyuwi yim ti hiriinan digworaekwowim, simiir boinmimauuwiiyim, yim kima simiirin ha wakaeyokna ap. Mi simiir siyiu iirin, yio kipi kigna ap. ⁴ Ti yayim sima kimiir boinmimauuwiiyim, yim ini dimin hikakim kima nityiskai apiyim, kimiir waeyao ini hiriinan ywowim. Mi sima wi kimiir whinhai rani, ti dimin hikak imiirin. Niingaka. ⁵ Damin taeminim sima miriiyim, sima minam mini, iikamim simiir nwoki kigim sima ti inmi op minim minam niigim sima Adi Komii siir yayim simiir hopkaiyam. Mi simiir mwowim hais ha mi kikog nhwo kwisboini digworaekwowim, simiir haigiyam. Mi iikamim simiir kigii, sima wa nwoki aingwowim, sima inkam wadiekim. Mi yuis priei prieiyim sima niiyim yim ha mi piuai haiginiu. Sima nhwo Adi Komii siiram kwisboiniyim mi iikamim simiir kigi, sima wa boini, hie wara inkamim, sima inkam wadiekim. ⁶ Mi iya sima yaewou komii komiiyim simiiram namiiyim sima iki mhoiiyan ipiiyim simiir bi nidwokaiigim. Niingaka. Sima iki ipiiyim biyar nwowinim pi simiirar nidwokai omaka Adi Komii siir yai nidwokai wakaeya saiirin iriipa hiriinan. ⁷ Sima ha naingwowi, iikamim maeyaua nae haiginiya saiirin sima simiir nwoki boin maigimaigam. ⁸ Iikamim sima kimiirin hiniina kipi dap iikam nowomwarkaiyuwan inkam komii komiiyim. Niingaka. Inkamin nwiruwairgin kimiir nowomwarkaiyuwiiyin, Adi Komii sasairgin. Mi kima whiekakim ini nomiiyaukina yoswowim. ⁹ Mi nu tirin

kima inkam nwirniyin hiniina kipi dap, krimiir Adi Komiigin. Niingaka. Adi Komiiyin nwiruwairgin, krimiir Adin. Mi siya ini ninomor kou hirar nwowin. ¹⁰ Mi sima kimiirin hiniina kipi dap, inkam komii. Niingaka. Kimiir Biyan Inkamin nwiruwairgin, yio karargin, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin. ¹¹ Yipiki inkamkin kimiir bii inigak nwowin. Siya biyyin hinda whisarii mii priimiriyan inkam dwo ¹² inkamin siir inig iirar hainanaeyin mi mhoiyya siir inigin wi aoki aowa namiguskii. Mi inkamin siir inig iirar hainana karamae nwowiyin, mhoiyya siya wi inig komiigak nwowi. Iriig.

Jisis siya kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim siya siyiu biyieyim sima tirim io simiir nwokin

(Mk 12:40; Lk 11:39-42,44,52; 20:47)

¹³ Ti siyiu komii ninokninkiniyim kamim mi Farisi kam ikim. Kima mintarao! Kima niksisaeayan inkamkim. Mi kima yayairga nhinkini. Iikamim Adi Komii siya kigriraowiyim sima nwowam naingwowyim, simiirin kima niksisaei mi ti iikamim simiir anowin kimar haiginikouwi. Mi simiir kwoinim simaka nwowam wara naingwo rani, simiir siyiuin kimar haiginikouwi. Mi kima Adi Komii siir iikamim siya kigriraowiyim simaka bi namasugim. Mi iikam nhirim simiiram namam tiriyim, simiir siyiuin kimar haiginikouwi.

¹⁴ Kima kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, kima mintarao! Mhoiyya kimiirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkin iuguskii kima yai aingar nhinkini. Kamim naonamiyim simiir wig igabaeyim pi kima mi iksisaei. Mi simiir omakain digworaekwowim pi kima mi tauae haii. Mi kima iikamim simiir whwonkam idain nhwo pi prieyar mi kwisboini, simiir dimin biyieyim simiir higriniuwam. Mi iikamim sima wa nwoki aingwowim, kima inkam miyikim. Mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinansi hauwi.

¹⁵ Kima kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, kima mintarao! Mhoiyya Adi Komii siya kimiirin wa nonkwobumbuninkin iguskii. Kima yayairga nhinkini. Mi kima whii komiyya mi nu ikim simiirar napboinmimauuwi Adi Komii siir yai aairin iikamim simiir kwoin imiir hiiurworwokaiyam. Mi sima kimiir yayar bidi wakaeyoknaim. Siyiu biyie sima diriraerarim ini kimiir imiir haiburim.

¹⁶ Mhoiyya Adi Komii kara iikam biyie kimiirin wi hindara nonkwobumbu iuguski. Kima ini iikam nhwokwisaeyim simiir ninkikwona apiyin ini simiir hiriinan ywowim mi kima wi dig nwo rani. Niingaka. Mi sima paniinsi sibgu wakaeyokna apsi. Mi kima iikamim simiirin hiniina boinkim kara wa diriraerari, kara niksisae rani, kara yaimwowar boini. Ti kariir yayim, kara Adi Komii siir hiniina boini, ini mi owin yio dimin komii rani. Mi kira hiniina boini, kara wa diriraerari. Kara ti yayim simiirin pi golin Adi Komii siir omaka hir nwokaiyin pi siir nikopaisisirki. Mi siya ti hiriinan yayim simiir boini mi kima siirin wa boin, siya ha diriraerar. ¹⁷ Kima whaowae inkamkim mi inkam nhwokwisaeyim! Dimu diminkim bii nwowiyim mi dimu diminkim mhoii nwowiyim, ha? Ihi, adi Komii siir omaka biyyin ini saeyar ywowa. ¹⁸ Kima hiniina boinkim, inkamin hiiya nae haigin inkin imiyyaeiyya Adi Komii siira saiir dapikopsisirki mi mhoiyya siya tir karamae nwowi yio dimin kaimwo rani mi inkamin nae Adi Komii siir nikin imiyyae ikopsisir hauwi. Ihi, yio siya ha diriraerar. ¹⁹ Kima ti nhwokwisaeyim inkam whaowaeiyim dimu diminkim bii nwowiyin, ha? Inkamin nae ninkin imiyyaeiyin siya, iyie? Hiiya saeyar minkin ti naeyim dimin whirki paniinsi kimbusi. Ihi, hiiya nae haigin ninkin imiyyaeiyya biyyin ini saeyar ywowa. ²⁰ Inkamin hiiya nae haigin ninkin imiyyaeiyya saiir inig iir dapikopsisiri, siya digworaekwo saiir idwo nwowim simiir warar ninkin ikopsisirkikim. ²¹ Mi inkamin Adi Komii siir omaka miyika saiir dapikopsisiri mi siya Adi Komii siir omaka hir nwowin naeyiu digworaekwowim simiir wara ninkin ikopaisisiri. ²² Mi inkamin ninomor kou saiir dapikopsisiri mi siya Adi Komii siya mi siir ipiyya sowiir warar nikopaisisiri.

²³ Kima kamim siyiu komii ninokninkini ikim mi Farisi kam ikim. Kima mintarao mhoiyya Adi Komii siya kimiirin wi hindara nonkwobumbuninkin iuguski. Dimusi rani,

kima yai kiyimiyok boin kiriekim. Mi kima dimin sisimim pi simiirar mi sioitkini mi haimiyyin pa mi hauwi mi ti hiriinan dimin sisimim kima ina wakaeyokna diriraerarim mi biigi biyan diminin Adi Komii siir yaiya kima hiriinan tir tani. Mi biyan dimin komiyyin Adi Komii siir yaiya kima digiumii saiirar haimriiyugigi. Mi siyu miyik tiri ikim iikam nhirim simiir mi naingwobumbuni siyu mi naingwo tibmiini siyu ikim, kima ti hiriinan dimin komii komiyyim digiumii simiir haimriiyugigim. Mi kima dimin komii mi Adi Komii siir dimin simim simiir wara wakaeyokna kiswo mi siya kimiiramim wi maingamainga komiyya pi ywokiyyin mi kima simiir tirim pi boriisopkim. Niingaka. ²⁴ Kima inkam miyik rani, ini nhwokwisaenan ywowim mi kima iikamim simiirin Adi Komii siir siyu iir niisimauumar naingwowi mi kima wi dig nwo rani. Mi Adi Komii siir yaiisimim kima simiirar nikwowsaii mi wakaeyokna rani. Mi kima Adi Komii siir biyan yai komiyyim simiir wakaeyoknaim naingwo rani. Mi kima pi boriisopi. Niingaka.

²⁵ Kima kamim siyu komii ninokninkiniyyim mi Farisi kam ikim, kima mintarao! Mhoiyya Adi Komii siya wi kimiir nonkwobumbuninkin iuguski. Kima yaiyara nhinkini kimiir mhi kwoinim ini mobmor mob minim idanara kima sibgu hiisokiyim mi aowa iokaka nwowiyim mi ini simiir hiriinan ywowim. Kimiir kwoinim ini inkam nwirni diminam kigmairi siyuin mi piu saeya nipiyaokinami siyu ikin ini sima yinkiniyim. ²⁶ Farisi kamim kima ini inkam whaowae nhwokwisaenan ywowim mi biyyin kima mobmir mobim simiir aowa tiki hiisok mi idana wi wadieya mi oki. Mi iriipa hiriinan kimiir kwoinim hiriinana timi tir. Mi kira siyu miyikin siir tiram naingwowi kira wa tiri.

²⁷ Kima kamim siyu komii ninokninkiniyyim mi Farisi kam ikim, mhoiyya Adi Komii siya wi kimiir nonkwobumbu iuguski. Kima mintarao! Kima yaiyarga nhinkini. Kimiir kwoinim ini maeyauwa inkam haingikaiyya ini saiir hiriinan ywowim. Mi idwopin wadieya sibgu kigi mi ienau hirin ini inkam mwokiugi yinkiniyim. Iikam kimiir mhi kwoinim hiriinan ywowim. Mi ida wadiyar sibgu kigi mi kimiir aowan kwoinin miyiknan nwoke rani. ²⁸ Kima ini iriipa hiriinana mi owim, iikamim sima kimiir yaimwo whwonkam imiirin wadieya kigi sima hiniina naingwowi, kima iikam wadiekim. Mi kimiir mhi kwoinim ini niksisaeni siyu ikin mi dimin bibiyeyim ini simasimar nwokaiyim. Iriig.

Jisis siya kamim iikam nowomwarkaiyyuuyim mi Farisi kamim simiir boinkin sima wi hik kimpipisu haii

(Lk 11:47-51)

²⁹ Kima kamim siyu komii ninokninkiniyyim mi Farisi kam ikim. Kima mintarao! Mhoiyya Adi Komii siya wi kimiir nonkwobumbuninkin iuguski. Kima yaiyarga nhinkini. Kima profet kamim biya naonamim simiir kiu mwowim ie imiirar piuai haiginugim. Mi iya sima omwaiya niki waiyam, sima siyu miyik iirar tirkim. ³⁰ Mi kima boin, iya krimiir yidiwi wanwiyaeyim sima nwowa krima saiir nwokiswo mi krima wi simiir di whiniini profet kamim simiir nisom aowamin. Niingaka. ³¹ Ta yai hiriinana kima kimar niisimauunaei, kima ti kamim profet kamim simiir nisomsom aowam, simiir hiran inkamkim. ³² Kara kimiirin yaimwower boini, kara kimiirin bidi yinokninkinin kima wi kimiir yidiwi wanwiyaeyim, simiir siyu biye imiirar swoki tiri, biya sima tirim saiir hiriinan mi kima wi hiriinana swoki tiri mi wi simiir hiriinana swoki imbiyami. ³³ Kima kam biyekim, kima mipugnankim. Kima kam biyeyim kima kam isid biyeyim simiir hiranki nitkim mipugnan. Adi Komii siya kimiirin wi maeyauwa paekaka saiir hiriir boinwokiopnatkaigi, kima wi panina nidami, ha? ³⁴ Mi kima wakae mhoiyya kara wi profet kam nhirim ninokninkin miyikakim, Adi Komii siir Yokwo Komiiyya saiir mi kamim nowomwarkaiyyuuyim wi kimiirim nikropki mi sima kimiir waraur nimbini. Mi nhirim wi kima nisomsom aokaowi mi paeyin hiiniya nirioninkinin saika nirinuwi mi nhirim omaka, yaimin dimin nidwokai wakaeiya saiir hirar nipimpari. Mi nhirim kima simiirin wi om komii whirin siir hiranki ninikriropki mi simiirin wi hinda tinda ninkin aeyokiyoki. ³⁵ Mi ti hiriinanin kara wi sairsi nikropki kam nhirim hik

kimiir hauuwim, kam miyyik nhirim nuanim biya kima nisom aowim simiirsi. Inkam miyyik Ebel siir hiranka nisomao bwakainamkim mi ini profet Sekaraia siirar yadigiuwim Berekai siir yinisimin. Sima siirin Adi Komii siir omaka yai nidwokai wakaeiya mi maeyaua hiuyokiyokaiiya nae ninkin imiyyaeiya dimin whirki kimbu karam nwowa siirin hir nisom aokin. Dimusi rani, ti dimin hiniinin mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinansi nonkwobumbuninkin iuguski. ³⁶ Kara kimiirin yaimwo aiirar boini. Dimin biyyeyim simiir hik kimpipisuim ti iikam isid whiekakim kima ti nwowim wi krimiirar nimbiamyami. Iriig.

*Jisis siya om komii Jerusalem siir iikamim simiirsi nougin
(Lk 13:34-35)*

³⁷ Jerusaleman iikam!! Jerusaleman iikam!! Kima profet kamim kimiir waraur nitim simiirar nisomsom aokaowikim mi iikam nhirim Adi Komii siya nikropkiyim simiirin ini siyani kima kaiyimik aokaokiyim. Inokinokin kara kimiirin dimin biyyeyim simiir hirankar nikunama naingwowi kanaka nwowim kimiir whindiriraerarim. Kakaruk yopiiya saiir yinim saiir kpidga aowa namiyim saiir hiriinan tirama mini mi kimar boriisopi. ³⁸ Kima wakae! Mhoiyya kimiir omin wi iikam karamaeyar nwoki. ³⁹ Ihi, kara kimiirin hiniina boini mi kima wi kariir kigmimin tani mi iya kima ta yai hiniina saiir boini mi wi saiirar nadigiui. Adi Komii siya kinsiishaiginiui ti inkamin. Biyan Inkam Komii siir inig iir nitin siir. Iriig.

24

Jisis siya Adi Komii siir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir boinkin wi sapi nimbiamyami

¹ Jisis siya Adi Komii siir inig hainaniya omaka komiyya yai nidwokai wakaeiya saiir haiburgikin mi ina yapnaniyamim mi kamim siir kigna miriyyim sima siiram yit. Sima siir niisiimauuam naingwokim omaka miyyikim Adi Komii siirim simiir. ² Mi siya simiir boinki, kima ti digworaekwowim simiir bidi kigiyim, aniya? Ihi, kara kimiirin yaimwo aiirar boinki, ti siiyaim Adi Komii siir omaka saiirim sima wi siya kwirni idwo nwo rani. Niingaka. Mi kam nhirim sima niti, wi ti Adi Komii siir omakam simiir ninikinhiimnhinkigi mi wi nu saika diga swoki amwowiui. Iriig.

*Jisis siya hik whiekakim mhoiyya nimbiniyamim simiir boinkin
(Mk 13:3-13; Lk 21:7-19)*

³ Jisis siya mhiu Oliv hir nidwokim mi kamim siir kigna miriyyim sima simar yit siirimim mi sima siir ini boini, kira krimiir boinmauugi, ti dimin hiriinanim wi paki hiniin iya saiir nimbiamyami krimiir niisiimauuamim, ha? Piki hiniin diminin wi bi siya nimbiamyami mi krime wi siir nwoki inokninkinim iya kira swoki haiyug itana saeya nimbiamyami mi ti nuin wa digi, ha?

⁴ Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kima kima kimasiyar sibgu mintiraona wi inkam nhirkim niksisaei kimiirin. ⁵ Kam nhirim sima niti mi sima wi kariir inig iir nini iksisae dapboini, karargin Kraisin Adi Komii siya nikropkiyin mi sima wi iikam whiekakim simiir niksisae irkaki. ⁶ Mi mhoiyya kima wi yaiini yayim simiir wakaemimikwini. Yaiyya hinda tinda ina niniyya, kingiin mi aru iriipi hiriinan mi kima wi kipi nanaawin. Ti digworaekwowim sima wa nimbiamyami mi iya kara nitana ti nu ieya digana ya ina niki owa. ⁷ Nu whiran kamim wi nu whiran kamim yaii simaka ninii. Mi inkam komiyyin nu kigriraowiyin wi nu whiranin siir isidin yaii wi inkam komii nwirin siir isid inaka ninii. Mi nu maeyau nhirim wi mhi prasae nao rani mi nu maeyau nhirim wi niin prasae nit rani. ⁸ Ti digworaekwo whiekakim wi wiga yinisimin hiukrimkripin naokainam wi saiir hiriinan hik kimpipisu haii, biya saeya haiyim wi saiir hiriinan nimbiamyami. Ta ii aiirin sima hik kimpipisu wi kimiir hauuwi mi sima wi kimiir nisomsom aokaowi. Mi iikam whiekakim hinda tinda nwowim wi io nhwo kimiir nanaowi. Dimusi rani, kima kariir yai aiir wakaeiyoknakim. Ti digworaekwo whiekakim wi wiga yinisimin

hiukrimkripin naokainaim wi saair hiriinan hik kimpipisu haii biya saeya haiyim wi saair hiriinan nimbiyami.

⁹ Ta ii aairin sima hik kimpipisu wi kimiir hauuwi mi sima wi kimiir nisomsom aokaowi. Mi iikam whiekakim hinda tinda nwowim sima wi io nhwo kimiir nanaowi. Dimusi rani, kima kariir yai wakaeyoknaeikim. ¹⁰ Mi ta ii aairin iikam whiekakim sima wi simiir naingwo tibmii aair haiburgigi. Mi sima simiir nomiiyauim wi simiir sau omomin siir kinmauu iti mi simiir nhirim wi io sima sima ninwo anwowi. ¹¹ Mi ta ii aairarin niksisaef profet kam whiekakim sima nhinani mi wi iikam whiekakim simiir niksisaef. ¹² Mi ta ii aairarin dimin biyeni siyiuin wi komiia nimbiyami mi iikam whiekakim sima wi inkam nwirnsi naingwokwonanae rani. Niingaka. ¹³ Iikamim sima simiir naingwo tibmiia kirieya nwoyokiyokii mi mhoigi mhoiyana sairar namwoiwi mi ti iikamim simiirin wi Adi Komii siyar swoki anmaiwarkanae. ¹⁴ Mi sima wi nu maeyau maeyau whiekakim hinda tindanim simiir napboinmamauu irkaki maeyauwa Adi Komii siya kigirkakana siir digworaekwo whiekakim saair mi iikam isid whiekakim sima wa wakae, dimin miyikim Adi Komii siya diriraerim. Mi wi ii aeya nadigiwi. triig.

Dimin biyeki biyeyin wi sipi nimbiyami

(Mk 13:14-23; Lk 21:20-24)

¹⁵ Inkamin ta yaiya saair mwainin siya sibgu daingworinu, Jisis siya boinki mi mhoiya kima wi ti dimin biyeki biyeyin Adi Komii siir omaka io saair hioanin wi siirar kigi, diminin Adi Komii siir omaka bopwo nwowin igbid kamiyaugakin biya profet Daniel siya boinin nimbiyamim mi siya. ¹⁶ Mi ta ii aairin iikam whiekakim nu Judia hir nwowim sima mhuu hiriir yidam ninopkainam. ¹⁷ Mi iikamim yaba hir grin kin okwowim mi sima simiir digworaekwo imiir kipi swoki iwit ninopkainam omaka hiriirin simiir haiyim sima mhuu hiriirar didam iugugusamki. ¹⁸ Mi yipiki inkamkim sima numir nwowi mi sima simiir oma hiriir kipi swoki haiyug am, simiir yuis imiir hainakiyim. Sima hindara didam iugusam. ¹⁹ Mi wigim yinpiugak nwowim simiirsi naingwoyimiyoki mi wigim yinpraigakakim simiirsi warar mi timi aingwoyimiyoki ta ii aair nwowim. Sima wi nidam sasau rani, sima wi hikak nwowi mi wa kiguguwi. ²⁰ Kima Adi Komii siiram sri boin mi ii kima nidami sairin wi naoki kipi kin mi wi Judami ii komiia Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saair mi idami ya wi miyik mi o rani, ti ii hiriinan kima wi nidam sasauni siyiuim whaowae. ²¹ Mi ta ii aairin wi hik kimpipisu prasae hai rani. fiya nuin siya wina niki owin mi ini tariinana yamwonyin, ti hik hiriinan biya sima bi niki imbinikim. Mi mhoiya wi hiriinan hiki mi imbiyam tani. ²² Mi Adi Komii siya ti dimin biyeyim simiir iya saair nikwokripna karam nwokiswo mi iikam whiekakim sima wi hiriirar pi whaowae iuguskiyin. Adi Komii siya siir kamim siya nimbinim simiirsi naingwoyimiyokiyin mi siya ti ii hiriinana saair asi nikwokripnakin, ti diminim sima nimbiyamam.

²³ Mi ta ii aairin inkam nwirin siya wi kimiir boini. Kigi, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya tisi tirar nwowin, siya isi hapi nwowin, kima wi siir yai kipi naingwo tibmii. ²⁴ Ta hiriinana kara kimiirin saair boinki mhoiya kam nhirim sima niti mi wi hiniina nini iksisae boini, Kraisin karargin. Mi kara profet inkam nwirkin. Mi sima wi dimin kirie komii komii nhirim simiirar diriraerari, iikamim Adi Komii siya nimbinim simiirin wi sima nhinpriiginam kinankiuguwi mi ti iikamim sima wi simiir yai wakaeyokna rani. ²⁵ Wakae, kara kimiirin bii ti digworaekwo imiirar boinmauugim mi bii wi digworaekwowim sima nimbiyami mi mhoiya kima simiir kigi mi kima wi haniingi kigninokninkini.

²⁶ Sima kimiir hiniin yai boini, kigi. Siya maeyauwa inkam karamaeya nu siiyin apa saair nwowin, kima wi taka maeyauwa saair kipi nam. Mi sima hiniina boini, kigi, siya ta omaka maeyauwa hiuyokiyokai saair hir nwokaiyin. Kima wi simiir yai kipi naingwo tibmii. ²⁷ Kima ina kigim, sinana bieki nimbiidniyin siir hirar sinankiyim mipi bieki nikiiyamiyin siir hirar namwoiwi mi mhoiya iya Yaowae Adin ninomor kouanin kara swoki iti kima kariirin wi hiriinanar kigwini.

²⁸ Maeyauwa inkam whiigi nwowiya mi wakikiyao wabim pi simiir piu imiirar natkikin idwo aei. Mi mhoiia kara swoki iti iikam whiekakim sima wi kariirar kigwini. Iriig.

Yaowae Adin ninomor kouanin mhoiia siya wa swoki iti
(Mk 13:24-27; Lk 21:25-28)

²⁹ Hik komiia ta iya saiir haiya saeya dig nwoki mi bieyin wa kakauu iuguski mi bwana wi mi whwo rani mi nauunim wi ninomor kou hiranka nikiigiiki. Mi ninomor kou hiran dimin komii komiium, sima wi niini haniina nitki. ³⁰ Mi ta ii aiirin digworaekwo nhirim ninomor kou hiranim mhoiia wi iikamim wi simiir niisiimauuwi ta iya. Kara Yaowae Adin ninomor kouanin wi saiir swoki iti mi iikam isidin hinda tindanim nu tiranim sima wi nou prasae kin tani. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin sima wi kariirar kigwini waumirsima kariir dimin kirie komiium paenan niuyaeiium wi simaka ninkin iti. ³¹ Iya kara niti, kidin wa maski. Mi iya siya kid maski mi kariir paekwosimim sima wa namki omom omomim hida tinda nwowim simiir, iikamim kara nimbimim sima wi kariiram nikiunani.

*Whrougi*wokiium iya Jisis siya nitana saiir niisiimauugin iikamim simiir
(Mk 13:28-31; Lk 21:29-33)

³² Kima whrou siir bidi yinokninkinim. Iya pi whrou siya woki ti hiriinanin krime pa ninokninkini opin wi sipi niuwi. Mi opud naowo wa mi ikii kini. Ta hiriinan iya saeya opki niuwi aeya. ³³ Ini mi owin, mhoiia kima ha kigi ti dimin taemin whiekakim kara boinim ini nimbiamim, kima ha dinokninkinki, iya kara nitana ini kingiin nwowa. ³⁴ Kara kimiirin yaimwo aiirar boini, iikamim sima ta ii aiirar niki owim sima wi niki aonam tani mi ti digworaekwo whiekakim wa nimbiamim. ³⁵ Nu ninomor sowa wa digi mi kariir yaiya wi swoki digi rani. Niingaka. Saeya wi hiriirar nwoyokiyokii. Iriig.

Inkam nwirkin ta iya Jisis siya nitana saiir swoki inokninkin tani
(Mk 13:32-37; Lk 17:26-30,34-36)

³⁶ Inkam nwirkin ta ii aiirin ninokninkin mimin tani. Mi paekwosimim ninomor kou hiranim sima iriipa hiriinan sima saiir mi inokninkin tani. Kara Yaowae Adin saiir mi inokninkin tani. Niingaka. Adi Komii sasa ninokninkini ta iya kara nitana. ³⁷ Iya Noa siya nwowa mi siyuum saiir tirim, hiriinan siyu kaimwowim wi saiirar swoki tiri iya kara Yaowae Adin ninomor kouanin kara swoki iti. ³⁸ Iya op komiium siya niuunani karamaeya niki owin, sima ti hiriinan siyuum simiir tirkim opin kwiyae mi naemin nongwomamair aeikiyam mi wigmin priinonkwonakaeyam. Mi ini Noa siya yambudkiyin siyaiya hiriir. ³⁹ Iikamim sima bi ninokninkinkim mi sima ini hiriinana mi prii ywowim. Sima ha bi naingwokim ti diminim wi simbi nimbiamim. Niingaka. Mi op komiium ha niuunaniyin mi ini iikam whiekakim simiirar kaipri hainamim mi sima ina yaonamim. Kara Yaowae Adin ninomor kouanin kara niti wi hiriinanar mi tiri. Sima wi ninokninkin tani mi wi ha nwokwokin tani iya kara nitana saiiram. ⁴⁰ Mi iya kara swoki iti sima wi ninokninkinwin tani. Mi inkam nwisko sowa iripa mii miriiguwaki mi wi nwiruwaniya nikiunani mi nwirin siirin wi hirar haiburgigi. ⁴¹ Mi wig iso sowa iripa mii miriiguwaki mi ira wa nami mi ira wi hirar haiburgigi. Mi hiriinankiniuwi ⁴² kima, kima kimasiyar mintiraowin. Kima ninokninkin tani, paki hiniin iya wi sae swoki iti kara kimiir Inkam Komium. ⁴³ Kima ti dimin imiir daingwo, omakain adin siya ha ninokninkini hii tauaeen inkamin pi sipi niti mi siya pa nidwo kaowi mi hiyan inkamin pi hiriir napninopkainam tani ⁴⁴ Kima iriipa hiriinan ha nhinkaokwokin, kara Yaowae Adin ninomor kouanin iigwira kara niti ina nwowa. Mi kima wa ninokninkin tani kara wi ta hiniin iya saiir niti. Iriig.

Boiniyo yaiya mii biye mi mii miyik miriyo sowiir boiniyoka
(Lk 12:41-48)

⁴⁵ Piki hiniin miyan inkam ikin kwoin miyikakin mi siir mii imiir sibgu kigriraowiyin, ha? Biyan inkamin siya minam nimbingin siya siir miyan kam nhirim simiir kigriraowim mi nae simiir mi inkin hauu aeyim naeni ii aiir. Iya ti inkam hiriinanin

siya ti diminim simiir wakaeyokna diriraerari mi siya inkam miyik ieya. ⁴⁶ Mi mhoiia siir biyan inkamin ha nitin mi siya ina ini kigniyin ti miyan inkam iir mi miyim biya siya boingigim ini hiriinanar miriikwokinim mi ti biyan inkamin siya wi maigimairga nwowi siirin. ⁴⁷ Kara kimiirin yaimwower boini, mhoiia ti biyan inkamin, wi siir nimbini, siir dimin komii komiim siya kigiraowim. ⁴⁸ Mi ti miyan inkam biyeyin siir kwoinin ha naingwowi, kariir biyan inkamin siya wi nitsisau rani ⁴⁹ mi siya siir iripa mi miriim kamim simiirin ina tio bwakainanamim mi siya op biye kwiyaeyim kamim simaka mi aekwiyaeikin. ⁵⁰ Mhoiia ti miyan inkamin siir biyan inkamin siya niti mi ti miyan inkamin iya siya nitana saiir ninokninkin tani. ⁵¹ Mi biyan inkamin siya niti wi ti miyan inkamin siirar tirbumbuninkinki mi siya siirin kamim niksisaeyim simaka nikmwon owaiginuwi. Ta maeyau aiirin ikamim sima wi nou prasae kin tani mi sima wi simiir big imiirar ninan aekiyimkiyiki. Iriig.

25

Mwiigak kopak iuurim simiir boiniyo yaiga

¹ Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana mi ini mwiigak kopak iuurim simiir hiriinan ywowin. Inkam nwirin wiga tariinanar kwonkwonakin mi ti mwiigak kopakim simiir yuکیدim warar hainam, sima siirin siyu hir napyiskaiwinam namkim mi siir nikiunaniyim. ² Mi iriayarim ninokninkin miyikakim mi iriayarim ninokninkin miyik karamaekim. ³ Mi wigim ninokninkin karamaeyim sima yugid nhingam simiirara hainam mi sima yaeya op (kerosin) haimiim simiir wara bi hainamkim. ⁴ Mi wigim ninokninkin miyikakim, simiir opim (kerosinin) aimwoniya yaokai hainam simiir yuکید imakar. ⁵ Ti wig nonkwonain inkamin siya bi niki itsisaugin. Mi ti wig iuurim simiir nhwowim ina yiridim mi sima ina whwonkainamim.

⁶ Mi yai kwira ini niibwopwo komiia saiirar kauwok boiniwiiya wiggam wino nonkwonao ini nitwiiyo. Kima siirin siyu hir dapyiskaiwin mi siirin wikuunani. ⁷ Ti mwiigak kopak iuurim ina nhingiwiiyim mi sima simiir yugid imiirar diriraerar hainamim. ⁸ Mi wigim ninokninkin karamaeyim sima boinki, ninokninkin miyikak wig imiir, kima op (kerosin) haimiia krimiir whauugi. Krimiir yugidim pi simbi tingiyami. Mi krima diriirar nami. ⁹ Mi wigim ninokninkin miyikakim simiirin hiniina yowarkii boinki. Niingaka. Ta op (kerosin) haimiisima, kima mi krima saiirararin pi dig nwo rani, kima omaka digworaekwo sainiya saiir hir sainaki kimamar. ¹⁰ Mi sima op (kerosin) sainam bidi yamim mi wig nonkwonan inkamin siya ina yitin. Mi wigim siirim waikaokwokinim ina yamim omaka hiriir wigwas nae komii aiirim mi sima anowin ina haiginikougiyin.

¹¹ Mhoiia mwiigak kopak iriayarim ina swoki itim mi sima ini kauwok boini, Biyan Inkam Komii kira anowin krimiirim haiwaoki. ¹² Mi siya ina yowarkii boinin, kara kimiirin yaimwo aiirar boini, kara kimiir bi ninokninkinkin. ¹³ Mi Jisis siya simiir boinki, kima mintarao. Dimusi rani, kima ninokninkin tani, iya mhoiia kara nitana.

Boiniyo yaiya miyan kamim umir gribgak haiyim simiir boinka
(Lk 19:11-27)

¹⁴ Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saeya ini biyan inkamin aru maeyau namam minin mi siya siir miyan kam nwoimim simiirin ha nikiunain mi siir digworaekwo whiekakim simiir iin yinkwo hauugik sima kigiraowim mi ini saiir hiriinan ywowin. ¹⁵ Siya siir miyan kamim simiir siyu ikim mi simiir kirie ikim simiirar kigin mi siya umirim simiirin yapayapa mair asi hid hauugin. Mi nwirin umirim 5,000 kim siir mi nonkwo hauugikim mi nwirin 2,000 kim siir mi nonkwo hauugikim mi nwirin 1,000 kim siir mi nonkwo hauugikim. Siya simiirin hiriinan tirgikin mi siya ina yamin. ¹⁶ Mi siya aru maeyau bidi yamkiyin mi bi kimiminkikin inkamin 5,000 umir haiyin ina mirinamin ti umir imiirar mi yaeya 5,000 nhirim ina swoki mirii haiyin. ¹⁷ Mi ti inkamin 2,000 umir hainaowidin, yo iriipa hiriinan siya ina mi mirii namim mi

2,000 umira swoki mirii hai. ¹⁸ Mi inkamin 1,000 umir hainaowidin, siya ie ini opiuin umirim siir Biyan Inkam Komii ieya hauugikim simiir haigiprakaiyam.

¹⁹ Bwan whiekakim bidi yamkiyam mi mhoiia ti miyan kamim simiir biyan inkamin ina yitin mi umirim siya hauugikim simiir kitibmii boinam nitkin. ²⁰ Mi inkamin umir 5,000 hainaowidin siya ina yitin mi umir 5,000 nim siya mirii haiyim simiir warar hainam mi siya boin, inkam komii kira umirim 5,000 na hauugikim mi kigi mi kara ha mirii nanaeyin mi 5,000 umira swoki inkin mirii hai. ²¹ Inkam komiiyin siirin hiniina boin, kira miyan inkam miyikin, kira mii miyika sibgu miriigin, kira miya sibgu kigriraowikin, kira dimin sisimim simiirar sibgu kigriraowin. Kara hiniina naingwowi kira digworaekwo whiekakim simiirar kigrirao irkak. Mi kira kanakar uni maigimaigani: ²² Mi inkamin 2,000 umir hainaowidin mi siya ina yitin mi siya ina yaboiniyin, inkam komii kira kariirin 2,000 umira hauugigin, kigi. Kara ha swoki mirii nanaeyin mi umirim 2,000 na swoki inkin mirii hai. ²³ Siir biyan inkam komiiyin siir boinki, kira miyan inkam miyikin, kira mii miyika sibgu miriigin, kira dimin sisimim simiirar sibgu kigriraowikin mi kariir digworaekwo whiekakim wi kira kigriraowi mi kira kanakar uni maigimaigani. ²⁴ Mi inkamin 1,000 hainaowidin yio siya ina mi itin mi siya ina boinin, inkam komii, kara bidi yinokninkinin, kira inkampaii rani, sasae digworaekwowim inkam nwirni numiranim kira pi simiirar priiningugu hai. Mi kira twonid isim inkam nhirmi niki okmwın whrami, isim sima, haiginki mi twonidginim sima. Mi twonidginim kira pi kiriir omaka hiriirar swoki hainami. ²⁵ Kara pi nididgin kiriirsi mi kara ha namın mi kiriir umirim nunau ie ini ophaigiyeu. Mi kigi! Ha tisi kiriir 1,000 umirim. ²⁶ Inkam komii siirin ina yowarkii boinin, kira miyan inkampaii rani! Kira nhakiu kiriekini! Kira kariirin ina ninokninkinin kara inkam nwirni nokmwın inkini numiran sasaeiyim mipi kara swoki ingugu haiyirkaki mi iriipi hiriinan kara inkam nhirmiya nokmwın hai twonidim numir hirankin mi ti twonid imiirin pi kara swoki haiyirkaknami omaka hiriir. Kira ti simiirin ina ninokninkin, aniya? ²⁷ Kira kariir umirim omaka umir haigiya saiir haigi karamae dimusi nwokin, saeya yaeya umir swoki inkin mirii haiyim, ha? Mi iya kara swoki itkiswo mi kariir yaeya (profit) umirim simiir wara pi swoki hainiyin. ²⁸ Mi kima ti umir 1,000 nim simiirin siir inankin ti swoki hai mi inkamin 10,000 umirkakin siir ti swoki inkin hauugi. ²⁹ Dimusi rani, kam nhirim dimin taemin whiekakim sima simiirin mii miyik sibgu miiriyim mi kara simiirin wi idwowa swoki inkin hauugi digworaekwo nhirim. Mi inkam nwirin siya siir digworaekwowim kwisuwakiniuwu mi siya simiirin mii sibgu mirii karam nwowi mi siir dimin sisimim siya nonkwowin mi wi siir inankar swoki hai. Mi siya wi niinga nwoki. ³⁰ Mi ti miyan inkam biyeyin siir kiyitkaigi maeyauwa niibwomambwo nwowiya saiir hiriir. Ta maeyau aiirin sima hik kimpipisu haii mi sima wi simiir big imiirar naekiyimkiyiki. Iriig.

Yaowae Adin ninomor kouanin siya iikam isid whiekakim nu tiranim wi simiir hidi

³¹ Mhoiia kara Yaowae Adin ninomor kouanin siya wi inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir hiriinan nwowi mi siir paekwosim whiekakim mi siya dimin miyikim paenan niyaeiyim simaka warar ninkin iti, ta ii aiirin siya wi inkam komiiyin nu kigriraowiyin digworaekwo whiekakim simiir wi siir ipii aiirar nidwokaii. ³² Mi iikam isid whiekakim hida tindanim wi kariir whwonkam idar nwomimiri mi kara simiirin wi isid whisa hidaigini mi inkamin sibsib, meme kigriraowiyin siir hiriinan hidi. Sibsibim maeyau kwira mi memeyim maeyau kwira. ³³ Mi kara wi hiniina hidaiginiuwu. Iikam miyikim sibsib nanim wi kariir ina iniga namki mi iikam biyeyim meme nanim wi kariir ina yaioyaeya saiir namki. ³⁴ Mi kara inkam komiiyin nu kigriraowiyin digworaekwo whiekakim simiir, kara iikamim kariir ina iniga nokwoim wi simiir boinki, kima iikamim Adi Komii siya tirhaiginiuwim wadie, kima ha dam digworaekwo miyik miyikim biya kariir Adin siya nimbiniim iya ti nu iir nonkwokwowa saiir, simiir tini haiyeu. ³⁵ Dimusi rani, iya kara mhirima nwowa mi kariirin kima hauu aekin mi iya kariir kwoinin opam haeyin mi kariirin opa kima hauu kwiyaekin. Kara om whiran inkamnanargin mi kariirin kimiir omaka hiriirar mi whinam. ³⁶ Kara yiuis

karamae nwowin mi kariirin yuis kima hauu iigin. Mi kara maki niyin mi kariirin kima kigriraokin mi ini kariir ma aeyar digiyin. Mi kara omaka hiuyokiyokaiya mii biyie miriyya saiir nwowin mi kima kariirar nap kigraraonakikim. ³⁷ Mi inkam miyyik miyyikim sima wi siir yai aka nowarkii boini. Biyan Inkam Komii, piki hiniin iya krma saiir kigin kira mhiigi naowin, krma naeyim paki hiniin iya saiir hauu aekin, ha? Mi kariir kwoinin paki hiniin iya saiir haiekin opamin mi krma op kariirin ha hauu kwiyaekin, ha? ³⁸ Paki hiniin iiga krma kariir kigin kira om whiran inkamnan nwowin mi krma kariirin krimiir omaka hiriir whinamin, ha? Mi paki hiniin ii aka kira yuis karamae nwowa mi krma yuis kariir hauu iyyin, ha? ³⁹ Paki hiniin ii aka krma kariir kigin mi kira makak nwowin mi kira omaka hiuyokiyokaiya mii biyie miriyya saiir nwowin mi krma nini ap kigriraonakiyin, ha? ⁴⁰ Mi kara Yaowae Adin siya simiirin wi hiniina nowarkii boini, kara yaimwower boini: Mi digworaekwo whiekakim kima tirim ti kariir nomiiyauin inig sim karamaeyin siir mi yio hiriinan siyiuin kima kariirar whindiriraerarkim.

⁴¹ Mi mhoiyya siya simiir boin digiyin mi iikamim siir yaioyaeya nwowin simiir boinki, kima kigugu iugusan iikamkim! Kima damki, paeya inokiiinok niuyokiyokiya hik kimpipisu haiyya saiiram. Mi inokiiinoki hirar nwokaeyami mi ta paeya Adi Komii siya Setan mi siir paekwosisimim simiirim diriraerar namginkin. ⁴² Dimusi rani, biyya kara mhiigi naoin mi kima kariir bi hauu aekim mi kariir kwoin opam haieiyin mi kima op kariir bi hauu kwiyaekin. ⁴³ Kara om whiran inkamkin mi kima kariirin bi nikiunamkim kimiir omaka hiriirin. Mi iyya kara yuis karamae nwowa mi kima yuis kariir bi hauugim. Mi iyya kara makak nwowin mi omaka hiuyokiyokaiya mii biyie miriyya saiir hir nwowin mi kima kariir bi nini apririr kignakikim. ⁴⁴ Mi kara ti yai hiriinanin simiir boin digii mi sima kariir yai aiirin wi hiniina nowarkii boini, Biyan Inkam Komii, paki hiniin ii aka kira mhiigi naowin mi krma kariir kigin mi kariir kwoinin opam haieyin, kira om whiran inkamkin, kira yuis karamaekin mi kira paki hiniin ii aka maki kira niyin mi omaka hiuyokiyokaiya mii biyie miriyya kira saiir nwowin. Mi krma kariir kigim, ha? Mi krma diminim simiir bi kigim mi krma kariir paninsii whindiriraerarsi. ⁴⁵ Mi kara inkam komiyyin simiir yai aka wi hiniina nowarkii boinki, kara kimiirin yaimwo aiirar boini, kima kariir nomiiyau nwirin inigsim karamae nwowin siir sibgu grab karamae nwowi mi ti hiriinan siyiuin yio kima kariir bi sibgu grabgim. ⁴⁶ Jisis siir yaiyim hiniina ini boin digi. Mi ti hiriinan iikam isidin sima wi paeya nami, sima wi hik kimpipisu prasae nini haiyyu rani, inokiiinokin. Mi iikam miyyik miyyikim sima wi omwaiya waiyayokiyokiii. triig.

26

Inkam komiyyim sima ina kitibmii boinin siyiuin Jisis siir nisomaowam

(Mk 14:1-2; Lk 22:1-2; Jo 11:45-53)

¹ Jisis siya ti siir yai whiekakim iikamim simiir boinmimauu digiyin mi ta ii aiirin siya siir mii kigna miriyyim simiir boinki, ² kima ina ninokninkinim, ii komiyya wou nikwo aeniya, ii kwisuwa nwowi krma wi saiir naei. Mi ta iyya kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin sima kariirin wi sauan omomin siir kinmauu iti mi paeyin hiiniya nirioninkinin saika nirinugi.

³ Mi ta ii aiirin prismi yaowae ad ikim mi Isrel simiir biyan inkam komii ikim, sima prismi yaowae adin, siir inigin Kaiafaskin, sima siir omaka komiyya saiirara ywomimiri.

⁴ Mi sima yai minam haingiriyu boinaigim, siyiuin Jisis siir nimprio nonkworimdinu hainim. ⁵ Sima ina boinim, krma ti dimin hiriinanin iyyim wou nikwo aeyim simiir kipi diriraerar. Dimusi rani, iikam sima yaii wi krimaka niniisi. triig.

Wiga wa piui miyyik whakiyin Jisis siir mwo iir yaokin

(Mk 14:3-9; Jo 12:1-8)

⁶ Jisis siya om Betani hir nwokin, inkam nwirin ma biyieya paowagi pisikomkopouin siir omaka hir, siir inigin Saimonkin. ⁷ Iyya Jisis siya omaka hirar nwowin mi wig ira siirim yit mi wa mobin piui miyyik whakiyin, umir kasaka bi sainikin, ira hainani. iyya

Jisis siya hiiya saiirar niki idwo aeyin mi ti siiya mob wakakin, piui miyyik whakiyin Jisis siir mwo iirar yaokinki. ⁸ Kamim siir kigna miriyyim sima hiriinan kigiyim mi io ina ywowim, sima boin, ti wain whisarii dimusi naoki iuguskikin, ha? ⁹ Krima ti siiya mob wakakin inkam nwirni hauuwi, siya sainim mi krima siirin wi umir prasae dihaii mi iki iikam paeprikabim wi simiir pi hauuwi. ¹⁰ Jisis siya simiir yaiya ina yinokninkinkiyin mi siya simiir boinki, kima ta wiga saiirin hiriinan dimusi tiri saeya nididamin, ha? Saeya ti hiriinan siyiu miyyikin kariirar tirka. ¹¹ Iikam paeprikabim sima wi kimakar nwoyokyokii mi kara kimaka wi ii priei nwo rani. ¹² Mi ta wiga saeya ti wain kariir piu naokinkiyin saeya kariir naoni siyiuin siirim diriraerarka Juda krimiir siyiuin hiriinana tiriikin. ¹³ Mi sima wi saiirar naingwo yokiyokii. Iriig.

Judas siya minam nimbingin Jisis siir kinmauu itim pris kamim simiir
(Mk 14:10-11; Lk 22:3-6)

¹⁴ Mi ta ii aiirarin kamim siir kigna miriyyim iuur nwisko, simiir nwirin siir inigin Judas Iskariotkin, siya prismi biyan kamim simiirim yam. ¹⁵ Mi siya boin, kima kariirin wi dimu dimin hauuwi mi kara Jisis siirin wi kimiir kinmauu iti, ha? Mi sima siirin umir silvaim kamnwir iuura hauu. ¹⁶ Mi ta ii aiirin siya ina yap hainsran bwakaiyin, Jisis siirin simiir kinmauu itim. Iriig.

Jisis siya kamim siir kigna miriyyim wou simaka nikwo aekin
(Mk 14:12-21; Lk 22:7-14,21-23; Jo 13:21-30)

¹⁷ Biigi biyan iya bretin yis kamaeyin siir naeiya mi kamim Jisis siir kigna miriyyim sima ina yitim mi sima ina boinin, kira painina naingwowi krima digworaekwowim papi diriraerar haigini mi kira wou krimaka papi nikwo aei, ha? ¹⁸ Mi Jisis siya simiir boinki, kima om komii Jerusalem hiriir dapninopkainam mi kima inkam nwirin siya krimiir bidi yinokninkinin siirin hiniina tini boiniu, inkam yai krimiir nowomwarkaiyuwiyin siya hiniina boinkikin, ii kariira naowana ini kingiin nwowa kara kamim kariir mii kigna miriyyim wou simaka nikwo aeyam naingwowi kiriir omaka waraur. ¹⁹ Kamim Jisis siir kigna miriyyim yaiyim siya boinkiyim simiir hiriinanar mi tir mi sima wou nikwo aeyamin ina diriraerarim.

²⁰ Mi ta iya saiir naioka Jisis siya mi siir miyan kam iuur nwiswo simaka yidwokai aekairib. ²¹ Sima niki idwo aeyim mi siya simiir boin, kara kimiirin yaimwo aiirar boini, kariirin wi kimiir nwirkar nap wouwi wir kam biyeyim io kariir nwowi simiir. ²² Mi iya siya hiriinan boin digiyin mi sima hik prasae bi haigim mi siirin sima nwonira nwonira srui, Biyan Inkam Komii mi tari kara, aniya? ²³ Mi Jisis siya ina yowarkii boinin, kimiir nwirin in siira kanaka ninkin inopmai two saiir mi kariirin wi siyar kinmauu iti. ²⁴ Ihi, kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin naowam, biya ywokwo komii saeya kariir boina saiir hiriinan. Ti inkamin kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin wir siir napwouwi siirsi naingwo yimiyokii. Ini mi owin siirin yopiigi mi aokaina kamaekiswo ti inkam iirin. Dimusi rani, ta iya siya wa kigugu iuguski. ²⁵ Mhoiia Judasin, inkamin Jisis siir sauam kam imiir kinmauu itin siya Jisis siirin hiniina srii, iikam nowomwarkaiyuin inkam mi tari kara, aniya? Jisis siya siir boinki, wa kira boina ini kaimwower ywowa. Iriig.

Jisis siya bret ikin mi op wain aka siir miyan kam imiir hauu aekin siir swoki aingwo warkaigiyim

(Mk 14:22-26; Lk 22:14-20; 1Ko 11:23-25)

²⁶ Sima ha niki aeyim mi Jisis siya bretin ina haiyin mi Adi Komii siir boin wadieki mi ina yinopkiyin mi kamim siir kigna miriyyim simiir hauugi sima naeyim mi siya ina boinin, kima hai mi ha dae, takina kariir kip aeya. ²⁷ Mi mhoiia siya op mob wainin ira hai mi Adi Komii siir boin wadieki mi siya simiir hauugi mi ina boinin, kima whiekakim ti op wain mob iir kwiyaeki. ²⁸ Ti diminin kima kwiyaeyin siya kariir nhieka. Kara wi minam naokiki Adi Komii siir nimbina wa nimbiamii iikam whiekakim simiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyiumiigiyim. ²⁹ Kara kimiirin yaimwowa boini, kara wi op wain saiir

swoki kwiyae mimin tani. Mi kara ta op wain wina sairin wi kimaka swoki inkin kwiyae kariir adin siir om hir. ³⁰ Sima ha nae digiyim mi mwai kwira sair wao mi wao digiyim mi sima yaba hiriir yapniyam mi sima mhiu Oliv hiriir yam. Iriig.

Jisis siya Pita siir boin kira wi digiumii kariir haimriyuwi

(Mk 14:27-31; Lk 22:31-34; Jo 13:36-38)

³¹ Sima mhiu Oliv siirin ha nimbiyamim Jisis siya simiir boinki, kima whiekakakarim ta nii aiirin kima wa nidam ninopki, ta hiriinana Adi Komii siir Ywokwo Komiiya saeya hiniina boinka, kara inkamin sibsib kigriraowiyin siir nisomaoki mi sibsib isidin wa nidam ninopki. ³² Mi kara wi ie hirankar swoki insiin idwowi mi kimiir biyin wi kara nam kwokini nu Galili hiriirin. ³³ Pita siya siir yai aka ina yowarkii boinin, sima nidamamki windi kara wi wara nidamam tani. ³⁴ Jisis siya siir boinki, kara kiriirin yaimwo aiirar boinki, ta nii aiirin iuumin wi niki ik rani mi kariir inig iirin kira wi kwoima miisisei mi kira wa boini, kara siir bi ninokninkinkin. ³⁵ Pita siya boin, kara kinaka naonamim minki windi mi kara wi hiniina boin tani, kara kiriir bi ninokninkinkin. Niingakiinga. Mi kam nhirim kigna miriyim sima hiriiriinan yaigina boin digi. Iriig.

Jisis siya numir Getsemani hir srii boinkin

(Mk 14:32-42; Lk 22:39-46)

³⁶ Jisis siya simaka warar yam numir kwira sair, sima ha dapikim Getsemani. Mi siya kamim siir kigna miriyin simiir boinki, kima tirar didwo, kara hinda nami nhwo kwis boiniuwi. ³⁷ Mi Pita siya mi Sebedi siir yinisim nwis owa simiir yikiunam mi ini sima yamim. Tariinanin siya ini hikaka yowoin mi siya hik kimpipisu prasae bi kinkin. ³⁸ Mi siya simiir boinki, kariir mhi kwoinin ini hikaka nwowim, kariirin wi ta hik aeya nisom aowi, kima tapaiir dwo mi kariirsi whin naingwoyimiyok. ³⁹ Mi siya haimiisima ha namkiyin mi siya itwaomiya yakainam nua hiriir. Mi hiniina srii boin, Adi ini mi owin, kira ta hika sair haigi, kira kariir kwoin iir kipi naingwo ap. Niingaka. Kira kiriir kwoin iirar daingwo ap.

⁴⁰ Mi siya ha kwisboin digiyin mi siya kamim siir kigna miriyim simiiram swoki am mi ina ini kigiun sima nhwo hirar whwonkaii mi siya simiir yinidgu. Mi siya Pita siir boinki, kima kanaka ninkin aingwoyimiyok idwo waikao karamae dimusi nwokim ta ii haimiisima aiirin, ha? ⁴¹ Kima kimasiyar mintarao mi nhwo ha kwis boin, dimin biyeeki kimiir kinainkiuwi kima wi kiriekak nwo rani, kaimwo kiinga. Kwoinin ina naingwoin mi piu saeya kiriekak nwo rani.

⁴² Mi mhoyiya siya ha swoki amin mi hiniina swoki srii boiniu, Adi, tiki hik hiriinanin kira sair nikwo waisi iuguski karamae nwowi mi ta hik hiriinana kara sairin wa haii mi kira kiriir kwoin iirar daingwo apiski mi ha diriraerar. ⁴³ Mi mhoyiya siya ha swoki itin mi siyar yap kigni sima nhwo hirar swoki grinkin whini, sima nhwoki nridgim mi sima nhwo asi whwinkim.

⁴⁴ Mi Jisis siya simiir swoki haiburgigin mi kwoimaka ina swokini kwis boiniu, diminim biya siya niki kwis boinin mi simiir hiriinana swokini kwis boiniu. ⁴⁵ Mhoyiya siya kamim siir mii kigna miriyim simiirin swoki itin mi simiirin ina yaboiniyin, kima ina niki whinim, aniya? Wakae! Kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin kariir nonkwoniyana iya, kamim io kariir nwowiyim sima, saeya kingiin bidi yiniyaniya. ⁴⁶ Kima dinsiingi mi krima pi nami, kigi, inkamin wir kariir napwouwanin siya ini kingiina nitin.

Judas siya Jisis siir kinmauu itkin kamim io siir nwowiyim simiir

(Mk 14:43-50; Lk 22:47-53; Jo 18:3-12)

⁴⁷ Jisis siya ha niki boinaiyin mi Judasin simiir inkam nwirin iuur nwisaka kigna miriyin siya ina yitin. Mi inkam isid komiiyin ini saika yinkin itin, sima kamkiu minim mi dan minim ini warar hainaniyim. Prismi biyan kam ikim mi Isrelmi biyan inkam komii komiiyim simiirin sima nikropkikim. ⁴⁸ Mi Judasin inkamin wir siir napwouwanin siya simiirin hiniina boinmauu nam, kara pi inkam nwirin siir naki aepirimdiniuwi mi

kima pa dinokninkinki ti inkamin Jisis siyarkin. Mi kima pi siir donkworimdiinu. ⁴⁹ Mi bi kimiminkikin ini Jisis siiramar yitin mi ina boinin, akamie, iikam nowomwarkaiyuwin inkam. Mi siya siir yaki aepirimdiiniu. ⁵⁰ Jisis siya siir boinki, nomiiyau, diminin kira minam nitin mi siirin ha minsasau. Sima ina yitim mi simiir inin Jisis siir ini onkworimdinuni. ⁵¹ Inkam nwirin Jisis saika nwokin mi siir kamkiuin ina kiwok haiyin. Mi prismi biyan inkamin siir miyan inkam nwirin siir wain aiir yaki haingrip itkigi. ⁵² Jisis siya siir boinki, kiriir kamkiuin siir maeyau aiirar swoki hopkrikiugi. Kam biye whiekakim sima kamkiu imiir hainanii yai niniyim mi wi yamdi kwiruwa sima sima hainuwir wir haiginiwi ⁵³ Panopi kira ina ninokninkinin, kara kariir Adin siirin srakisiga digi pi yowoin mi di kimiminki siir paekwosimim kariiramin kasa kasa di nikropki kariir whinkinsisim. Inkam simiir mwianim dig rani. ⁵⁴ Mi kara hiriinan tiri mi ti diminim biya Ywokwo Komii saeya boinim sima wi painina nimbiam, ha? Adi Komii siya bidi boinin ti diminim sima wa nimbiam.

⁵⁵ Mi ta ii aiirin Jisis siya ti kam isid iirar boinki, kima kariir uni onkworimdiinu haini mi kima wasi kamkiu dan minim simiirar nonkwowim, inkam nwirin hii tauaeiyin siir hiriinan, aniya? Inoknokin kara Adi Komii siir omaka iikam simiir nowomwarkaiyuwiyin mi kima kariirin sairar bi nonkworimdinugin. ⁵⁶ Ti dimin taemin whiekakim nimbiamim profet kamim sima winboinkiyim yokwoni simaigim. Mi kam whiekakim siir kigna miriyim sima Jisis siir haiburgik mi ina yidamkiyim. Iriig.

Sima Jisis siir boinwokiyo natkaigikim
(Mk 14:53-65; Lk 22:54-55,63-71; Jo 18:13-14,19-24)

⁵⁷ Sima kamim Jisis siir yonkworimdiinu mi sima prismi biyan inkam komiiyin Kaiafas siir omaka sair hiriir hainam mi kam whiekakim siir haiburgikim mi kam siyu ninokninkini ikim mi Isrelmi inkam komii ikim sima sima nwomimirkim hapairin. ⁵⁸ Pita siya siir mhoiyar yam mi siya arurig hirar ini owou. Mi siya prismi biyan inkam komiiyin siir omaka maeyauwa hiuyokyokaiya sair yapninopkainam mi kamim yai niniyim ta maeyau aiir kigriraowiyim simaka ini idwoiu. Mi siya kig ninokninkinam namkin, pi dimu diminkin nimbiam. ⁵⁹ Prismi biyan inkamim mi Judami inkam komii kaunsil ikim sima ina hainsirim inkamin Jisis siir niksise boin hiuriyuim mi sima siir kigi mi wa nwoki isomaowim. ⁶⁰ Mi kam whiekakim ha nimbiniyim mi niksise yayim sima sima ini apkaina boini siirin. Mi sima siirin dimin biye whir bi swoki hainsir yiskaigim siir nisomaowim mi mhoiya inkam nwiswo ina yimbiniyo. ⁶¹ Mi sowa ina yaboiniyo, ti inkamin siya ha boinkin mi siya Adi Komii siir omaka komiia sairin wa nininkigi mi siya sairin wi ii kwoimuwar swoki mirii ninokougi.

⁶² Mi prismi biyan inkam komiiyin siya siir yokwao boinki, kira yai kwir nowarki boinam naingwo rani, aniya? Ti hiriinan yayim sima kiriir dimusi boiniuriyuwi, ha? ⁶³ Mi Jisis siya yai bi swoki boin miminkin mi prismi biyan inkam komiiyin siya siir boinki, kara kiriirin Adi Komiiyin omwai waiya yokiyokiyin siir inigin siir nikwao boinki! Kira krimiir boinmauugi kira Kraiskin inkamin Adi Komii siya nikropkiyin, aniya? ⁶⁴ Jisis siya prismi biyan inkam komiiyin siir boinki, kira bidiya boinkiyin. Mi kara kimiirin pi hiniina boinki, mhoiya wi kima kigi, kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin kara wi Adi Komii siir ina iniga sair nidwowi mi kara wi kirie whiekakar nwowi. Mhoiya kara swoki iti kara wi ninomor kou hiran waumira wi saika ninkin onaiini kirie komiigak. ⁶⁵ Jisis siya hiriinan yai boinkiyin mi prismi biyan inkam komiiyin siir yuusa ina yinikiwitkiyin siya iikamim simiir niisiimauugin siya iokakin mi siya ina boinin. Siya Adi Komii siir yai aiir nigbumbu boinkin mi krima kam nhirim whinboinam kipi swoki ikuna kima bidi wakaeyim siya nigbumbuwa Adi Komii siir. ⁶⁶ Kima paniina naingwowi, ha? Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin siya yaigakin mi siya hiriyar daonam.

⁶⁷ Mi sima ti yai imiir boin digiyim sima Jisis siir whwonkam iirin yaeyopni yaskinpapak mi sima siir yibwambwaeki mi kam nhirim sima yuusa siir whwonkam iir kikogrinugi mi sima siirin ina yobombwaeyin. ⁶⁸ Mi sima boinki mi kira Kraiski niuwi,

inkamin Adi Komii siya nikropkiyin Mi kira profet yai krimiir boinki, kiriirin nginga tiowi, ha? Iriig.

Pita siya boin, kara Jisis siir bi ninokninkinkin

(Mk 14:16-72; Lk 22:56-62; Jo 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Pita siya hiira omaka saiir hiuyokiyokaiya saiir yainau hinar nidwokin. Mi miyan wig ira saeya kingiin ha nita siir kigam mi saeya siir boin. Kira iriipa hiriinan Jisisin nu Galilianin saika warar nwokin. ⁷⁰ Mi Pita siya kam whiekakim simiir whwonkamida kintiirgi, kara wari yaiya kira boina saiir ninokninkin tani. ⁷¹ Mi Pita siya yaba ha namin mi siya aru hir yani idwowiu ano kingiin hir. Mi wig ira saeya siir kiga mi saeya iikamim siir kingiin nwowin simiirin hiniina boinki, ti inkamin siya Jisisin om Nasaretanin saika warar ninkin okin. ⁷² Mi Pita siya ina swoki kintiir boinkiyin, kara Adi Komii siir inig iirar nikopaisisirki, kara ti inkam iir bi ninokninkinkin. ⁷³ Mi mhoiiyarin kam nhirim hinar nokwokim, sima Pita siir boinki, kaimwoki kaimwokiinga kira Jisis siir isidin siir hiriinanar inkam nwrkin kiriir yaiya simiir yainana wakaei. ⁷⁴ Mi tariinanin Pita siya ina yikopaisisirkiyin, kaimwoki kaimwokiinga. Kara ti inkamin siir bi ninokninkinkin. Niingaki, niingakiinga. Mi kariir yaiya kaimwo karamaeki niuwi mi Adi Komii siya kariirin hik pa hauuwi hiriinan yai boinkiyin mi iuumin ina yikiyin. ⁷⁵ Iuumin nik digiyin mi Pita siya yaiya Jisis siya boina ini saiirar swoki aingwowarkainakiyin mi iuumin wi niki ikrani mi kira kariir inig iirin wi kwoima miisisei, kara siir bi ninokninkinkin mi Pita siya yaba hiriir namin mi ina yani ouwouwin. Iriig.

27

Sima Jisis siirin nu Roman inkam komiiyin Pailat siirin yikiunam

(Mk 15:1; Lk 23:1-2; Jo 18:28-32)

¹ Iya pirkinyakwoka mi prismi biyan inkam whiekak ikim. Mi Isrel simiir isidim simiir hiran inkam komii komii ikim sima yayim ina yidwo kitbmii boinim, Jisis siir nisomaowam. ² Mi sima siirin wiyinsopni yomboru mi sima siirin ina kiwowitnamim mi simiir biyan inkam komiiyin nu Romanin Pailat, inkam komiiyin nu Judia hiran omim simiir kigriraowiyin siir ini hauugik. Iriig.

Judasin ini sasar diyankriku aowin

(Ap 1:18-19)

³ Mi tariinanin Judas siya inkamin Jisis siir kinmauu itin, sauan kamim simiir, siya bidi yinokninkinin, inkam komiiyin sima Jisis siir hainamim inkam komii Pailat siirin siya nisomaowim mi siya naingwoyimwok idid prasae bi kinkin, ti diminin siya tirin siirsiyin. Mi siya ti umir silva paeyar haoumim ina swoki hainamin, prismi biyan inkamim simiiram. ⁴ Mi siya umir ha swoki hauuwin. Mi siya simiir boinki, kara dimin biyie bidi tirin. Kara inkamin dimin biyie tir karamae nwowiyin siirin, sau omomin siir kinmauugin mi siya wa naonami. Mi sima siir boinki, siya krimiir dimin tani. Yio siya kiriirar diminkin. ⁵ Mi Judas siya umir silvaim Adi Komii siir omaka komiia yai nidwokai wakaeiya saiir hir inankrimkrin itkingikin mi siya ha haiburgikin mi ha namin mi yio ina sasar diyankriku aonamin.

⁶ Prismi biyan inkamim sima ti umir imiir haiyim mi sima boin, ti umirin minam saingin inkam nwr nisomaowankin. Krimiir siyiun hiniina boinkin Krima Adi Komii siir omaka saiir umirin simaka kipi ninkin haigi. Niingaka. ⁷ Mi sima yai kwira yimboin tibmiikimai mi ti umirin ini nu haimiiyin Jerusalem hir nwowin hau nonkwowowiyin inkamin ini siir sainin. Sima ha naingwowi ta nu maeyaua iikamim om aruwanim simiir haingikaiyan maeyau nwowim ⁸ mi ti nuin ti umir iir sainin mi sima ta nu maeyaua saiir inigin hiriinansi dapkin, nuin nhiekakin. Mi ti inigin ina nwokripkaiyin.

⁹ Ya ta saeya, yai kwira biya Adi Komii siya boinkiya mi profet Jeremaia siya winkiya yokwoni, saeya ina yimbiam kiina. Saeya boin, sima ti umir silva kam nwr iur imiir hai. Isrel simiir iikamim sima bidi yimbinim ti umir hiriinanim ti inkam iir sainam.

¹⁰ Ti umirin sima ini nuin inkam ieya nonkwokwowyin hau, ini siir sainin, Biyan Inkam Komiiyin siya boinkiyin kariir sair hiriinan mi kara hiriinan asi tirkin. Iriig.

Pailat siya srii kasaka bi sriikin Jisis siirin
(Mk 15:2-5; Lk 23:3-5; Jo 18:33-38)

¹¹ Sima Jisis siirin inkamin nu Judian omom omomim simiir kigriraowiyin siir whwonkam ida yokmwın okwo haiginiu. Mi inkam komiiyin omom omom kigriraowiyin siya siir sriigi, kira iikamim nu Judia hiranim simiir kigriraowan inkam komiigin, aniya? Mi Jisis siya boin, ihi, wasi kira boinki iskiyin. ¹² Mi prismi biyan inkamim mi Isrelmi inkam komii komii ikim, sima Jisis siir boin hiuriyiu boinkim, siya dimin biyie kasaka bi tirkin. Mi siya dimin biyie bi tirkin mi siya yai kwirmin kwirmin bi swoki owarkii boinkin, ti yai imiirin. ¹³ Mi Pailat siya siirin hiniina boinki, kira ti yai whiekakim sima kiriir boin hiuriyiu boinim simiir wakae rani, aniya? ¹⁴ Mi Jisis siya yai kwir bi swoki owarkii boinkin Pailat siirin. Mi inkam komiiyin omomom kigriraowiyin siya asi nanaakikin. Iriig.

Pailat siya bidi boinin, ini mi owin paeyin hiiniya nirioninkinin Jisis siirin saika nirinuim
(Mk 15:6-15; Lk 23:13-25; Jo 18:39-19:6)

¹⁵ Biwi whiekakim ta iya komiia wou nikwo aeiya pasova mi biyan inkam komiiyin omom omomim sim kigriraowiyin siya inkamin omaka hiuyokiyokaiya mii biyie miriia sair hir nwowiyim, simiirin pi nwira nini ikunaki. Iikamim sima kauwokiyim inkam nwiramim mi inkam komiiyin siya ti inkamin pi siirar nikropki. ¹⁶ Mi ta ii aiirin sima inkam biyie nwirin omaka hiuyokiyokaiya mii biyie miriia sair hir nwokin, siir inigin Barabaskin, sima ombudim siir bidi yinokninkinim. ¹⁷ Mi iya iikamim sima maeyau kwiruwa hangiriyiu omimirim mi Pailat siya simiir sriigi, kima paniina naingwowi, kara kimiirimim piki hiniin inkamin siir haiwao hauugi, ha? Kara Barabas siir pi ikropki, aniya? Iyie, kara Jisis siir nikropki sima dapiyin Krai inkamin Adi Komii siya nikropkiyin, aniya? ¹⁸ Pailat siya bidi yinokninkinin, prismi biyan kamim mi Isrelmi inkam komii komiiyin sima io Jisis siir nwowi. Dimusi rani, iikamim sima ini Jisis siiraramar yamim. Mi sima siirin Pailat siiram asi nikiunamkim siya siirin kam nhirim simiir nwoki ikmwın isom aowim. Mi siya ta sriiya simiir asi sriigin.

¹⁹ Pailat siya inkamin yai hidiyin siir ipii aiirar niki nidwokaiyin mi siir wiga saeya yayim hiniina boinimauugi yokwoni. Kira dimin whir kipi swoki tirmintirmim, ti inkam iirin, siya dimin biyie bi tirkin. Mi ta niyaka kara nhwoin whira whinkimikwii mi kara hik prasae bi haiga.

²⁰ Prismi biyan inkamim mi Isrelmi inkam komii komii ikim sima iikamim simiir kwoin imiir boinswoswo. Mi sima Pailat siirim kauwok boinki. Siya Barabas siir duguski mi Jisis siir disomao. ²¹ Mi inkam komiiyin omom omomim simiir kigriraowiyin siya simiir sriigi. Kima paniina naingwowi kara ti inkam nwiswo sowerin pi nhini duguski, ha? Sima ina yowarkii boinim Barabas. ²² Mi Pailat siya simiir boinki, kara wi paniina tiri Jisis siirin, sima dapiyin Krai Adi Komii siya nikropkiyin kara siirin wi paniina tiri, ha? Mi sima kauwok boinki, paeyin hiiniya nirioninkinin saika dirinugi! ²³ Mi Pailat siya ina sriigiyin. Dimusika siya dimu dimin tirbugin, ha? Mi sima ina kauwoknanaeyim, paeyin hiiniya nirioninkinin saika dirinugi! ²⁴ Pailat siya bidi yinokninkinin, sima yayim kara boiniyim simiir wakaeyokna dig nwo rani mi ina nhinkii boinaigiyim yai niniyam. Mi siya opa ina haiyin mi siir ina aiir hiisoki. Mi iikamim simiir nhwowim ini siirar kaokiyim simiir niisiimauugin, siya Jisis siir nisomaowam pi boriisopi. Mi siya hiriinana niki tirin mi siya simiir boinki, kara siirin dimin whir bi kigin mi kara siirin wa nisomaoki rani. Kimiirar diminkin. ²⁵ Mi iikam whiekakim sima hiniina yowarkii boin mi siir naowa sair mwokankwowa ini mi owa wi krimiiramar swoki iti mi krimiir yinisisim imiiram warar. Kira siir nisomaoki Adi Komii siya wi io kiriir nwo rani. ²⁶ Mi Pailat siya Barabas siirin hiriinansi duguskikin simiiramim. Mi siya Jisis siirin kam nhirim simiir yokmwın tio mi

idni ha kogrimdinugiyin mi siya siirin ina yikropkiyin Rom hiran sauan kamim simiiram. Paeya hiiniya nirioninkin saika ninkin irinugiyam. Iriig.

*Sauan kamim sima Jisis siir nigbumbu boinkim
(Mk 15:16-20; Jo 19:2-3)*

²⁷ Mi sauan kamim Biyan Inkam Komii siirim, sima Jisis siirin simiir Biyan Inkam Komiiyin siir omaka hiriir yikiuna apninopkainam mi sima whiekakim saikar yangiriyuni. ²⁸ Mi sima siir yuisa saiir nisaiyim mi sima siirin yaeya yuis pariidnan kwira saiir ii haiginiu. Ta yuis hiriinana inkam komii inigakin siira saiir nikrika. ²⁹ Mi sima urid amridnanin siir hiurokikin mi sima siir mwo iir yaki kaigrisiugi. Mi sima paekopin whira yonkwo haiginiu siir ina inig aiir inkam komii nu kigriraowiyin siir hiriinan. Mi sima ogmwo siirim hiu mi sima siir yigbumbu boin, kira inkam miyikin, Juda iikamim simiir nu kigriraowan inkam komiikin. ³⁰ Mi sima siir yaswaiyugi mi sima ti paekop iir hai mi siir mwo iir tionanae. ³¹ Sima siir yigbumbu boin mi ta siir yuis pariidnan aiir yisaigi mi sima siir yuisi yuis aiirar ii haiginiu. Mi sima siirin paeyin hiiniya nirioninkiniyin siirim whinapnam saika ninkin irinuim. Iriig.

*Sima Jisis siirin paeyin hiiniya nirioninkin saika yirinugi
(Mk 15:21-32; Lk 23:26-43; Jo 19:17-27)*

³² Sima ha napnamim mi sima om Sairini hiran inkam nwirin siir kig, siir inigin Saimonkin, sima siir nikwao boinkim siya Jisis siir paeyin hiiniya nirioninkin siir hainamam. ³³ Sima maeyau kwira saiir yimbiam, saiir inigin Golgotaka saiir inig mwokinwoin hiniingin mwokiuni mwokin. ³⁴ Sima Jisis siirin op wain biyeya kausriiya dimin biye whir aka pridgiya saiir hauu, siya kwiyaeyam siya hinda kinankiugiyin mi siya bi kwiyaekin.

³⁵ Sima siirin paeyin hiiniya nirioninkin saika nirinu digiyin mi sima gwo kwira satu dapiya saiir gwo siir yuis digworaekwo imiir haiyam. ³⁶ Mi sima ta maeyau saira yidwo mi sima saiir hinar waikao. ³⁷ Mi yaiya sima wina paemira Jisis siir mwo koua ninkin irinuwa saeya hiniina boinka. Tiriiginin Jisiskin, Juda iikam simiir nu kigriraowan inkamkin. ³⁸ Jisis siir kingiinin sima inkamwo hiitauaeiyo nwise yinkin irinu inankii mi nwirin iniga mi nwirin yaioyaeya.

³⁹ Mi iikamim sima ha nitim mi sima siir yigbumbu boin mi sima mwo ara kinttir iski mi sima yaebu ina buwim siirin. ⁴⁰ Mi sima boin, kira ti inkamin Adi Komii omaka saiir niinhinkigi mi ii kwoimaka wi saiir swoki mirii ninokougi mi kinakina diriraerarna. Mi kira Adi Komii siir yinisimkiniwi, kira paeyin hiiniya nirioninkin siir haiburgig mi ha wiuwini! ⁴¹ Mi iriipa hiriinan prismi biyan inkamim mi kamim siyu ninokninkini ikim mi Isrelmi inkam komii komiiyim sima siir mi inkin igbumbu boinkim. ⁴² Mi sima hiniina boin, siya iikam nhirim simiirara whindiriraeri mi siya siya whindiriraerarnam dig nwo rani. Mi siya hiriinan boini siya Isrel iikamim simiir nu kigriraowan inkamkiniwi mi siya paeyin hiiniya nirioninkin siir haiburgig mi ha wiuuni mi krime wi siirima naingwo tibmiyim. ⁴³ Siya Adi Komii siirima naingwo tibmii mi ha boini, kara Adi Komii siir yinisimki yinisimkin. Mi Adi Komii siya siirim naingwowi mi siya wi siirar swoki anmaiwarkinaei. ⁴⁴ Inkam nwiswo hiitauaeiyo Jisis saika kingiina ninkin irinuwo mi sowa iriipa hiriinan ta hiriinan nigbumbu yaiya saiirara mi boin siirin. Iriig.

*Jisis siya bidi yaonamin
(Mk 15:33-41; Lk 23:44-49; Jo 19:28-30)*

⁴⁵ Mi iya hiriir tiriir nabie bopwo nwowa mi hinda tinda iya ina kakauu iuguskiya mi hiriinana nwokiya mi bieyin nad nworibin saiirar yadig iuwun. ⁴⁶ Mi ta ii aiirarin bieyin nad nworibin Jisis siya ina kauwoknamnankiyin, Eli, Eli, lema sabaktani? Ta yaiya saiir yaimwokiyaimeyowa hiniinga. Kariir Adi Komii krimiir Wanin kira kariir dimusi niuguskikin? ⁴⁷ Kam nhirim kingiin hinar nokwoim sima ta yai aiir wakaeyim mi sima boinki, ti inkamin siya Ilaija siirim kauwok boinki. ⁴⁸ Mi simiir inkam nwirin ina iwitnamin mi hamganin siir yani hainaki mi siirin op waina kausriiya saiir hougingi

paekop whirin saika yinkin widgi mi Jisis siir yaki hauugi siya kwiyaeyam. ⁴⁹ Mi iikam nhirim sima boin, ha tiki o krima tiki kigrirao. Mi siirin wi Ilaija siya namisi whindiriraerarki, iyie? ⁵⁰ Mi Jisis siya ina swoki kauwok nanaekiyin mi siir naeyiun siir haiburgigin mi siya ina yaonamin.

⁵¹ Mi iya siya naonamin mi ta yuis komiia Adi Komii siir omaka saiir yainau hir kiburikouwa bopwoniya yinwitamki, kou hirarkar niuguskiya ini nu hirar yadigiwa mi mirkwiisa yimbiam. Saeya minam niisimauuga, iikamim sima Adi Komii siiram nwoki kwisboinim, Jisis siya siyu win bidi tirkiyin inkamim sima Jisis siirim nwoki kwisboinim, ninin ina yitkiyin mi siya komii komiiyim ina pampamkiigiyim. ⁵² Mi maeyaua inkam haingikaiiya ina piigikiya mi Adi Komii siir iikam whiekakim biya naonamim mi sima ina swoki insiingiyim. ⁵³ Sima maeyaua inkam haingikaiiya saiir bidi haiburgigim mi Jisis siya mhoyia yinsiinidwonam mi sima om miyikin Jerusalem siir yam. Mi iikam whiekakim simiirar kaowinim.

⁵⁴ Mi kamim sau ninitiyim simiir bii nwowiyin mi sauan kam ima sima Jisis saika ninkin okim mi sima Jisis siiram waigaokim mi sima kigi nuin, ninin nitkiyin mi digworaekwowim ina yimbiamim mi sima nidid prasae bi kinkim. Sima boin, kaimwoki kaimwokiinga, ti inkamin siya Adi Komii siirar yinisimkin. ⁵⁵ Wig whiekakim sima hirar nwokim sima Jisis siir mhoyia nitkim mi nu Galili siir haiburgigim mi siir nini whindiriraerarniyam nitkim naemin. Sima ti wigim arurig hirar nokwo kaokim. ⁵⁶ Wig ira simaka hirar ninkin owa saeya Mariaka, om Makdala hiranka. Mi ira Maria saeyairga Jems Josep sowiir apua. Mi ira Sebedi siir yinisim nwiso Jems Jon sowiir apua saeyairga. triig.

Sima Jisis siir piuis biyeya siyanoin siir nini kikaigikim
(Mk 15:42-47; Lk 23:50-56; Jo 19:38-42)

⁵⁷ Mi biyeyin nadnworibin inkam nwirin umir digworaekwokakin om Arimatiankin siir inigin Josepkin siya ina yitin. Mi siya iriipi hiriinan Jisis siir kigna miriyan inkamkin, siya maeyaua Jisis siya naowa saiirim nitkin. ⁵⁸ Mi siya Pailat siir hiriir yimbiam mi siir ini sriiyu Jisis siir piuis biyie ntinga saiiram mi siya saiir ini hiunis haiyu. Mi Pailat siya siir sauan kamim simiir boinki, sima Jisis siir piuis biyeya Josep siir hiunis hauugiyim. ⁵⁹ Mi Josep siya siir piuis biyeya saiir hiunis haiyin mi yuis whisinana saiir whrinhainam. ⁶⁰ Mi yuis airin ha whrin digiyin siya siir piuis biyeya ini siir siyano winin siirar kikaigikin biya inkam nwir bi haingikai miminkin mi siya siir kamim simiir boinki, sima siya komii kwira saiir warkikiugiyim. Mi sima hiriinan turgigim mi sima ina yamim. ⁶¹ Mi sima hiriinan tirim mi Maria om Makdalan aka mi Maria iraka sowa hirar nwoko. Sowa ieyin siir haingikaiyin siir kingiin hirar nidwo kaoko, triig.

Sauan kamim sima ieyin Jisis siir piuis biyie aiir kikaiyin siir hirar waikaokim

⁶² Mi igwira Judami ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya mi prismi biyan inkam ikim mi Farisimi kam ikim sima Pailat siir kigam namkim mi sima saika yahangiriyu omimiri. ⁶³ Sima siir boinki. Inkam komii krima yai kwira ti niksisae inkamin siya boina krima saiirar naingwokwowi. Siya ha boinkin mi mhoyia ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi. Mi wi omwaiya swoki waiyai. ⁶⁴ Mi kira kiriir sauan kamim simiirin hiniina boin mi sima siyan ti ieyin siir no iir warkikiukikinin siir waikao. Mi wi siir kigna miriyyim kamim sima nini tauae hainakisi mi iikamim wi sima niksisae boini, siya ie hirankin bidi yinsiin idwonamin. Mi sima hiriinan tiri, ta niksisae siya ie hiranki ninsiin idwowa saeya wi ta niksisae biya sima ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya boina wi saiir haiburi. ⁶⁵ Pailat siya simiir boinki, kima sauan kam nhirim simiir dikunam sima ti inkam ie iir waikaowim. ⁶⁶ Mi sima ie iirin diyioin ina ini haingikim. Mi kam nhirim sau ninitiyim ini nii nabie hirar waigaowim. triig.

28

Jisis siya ina swoki insiin idwowin

(Mk 16:1-10; Lk 24:1-12; Jo 20:1-10)

¹ Hi Komiiya piu siisiya bidi yamkiya mi iigwir nugaka Sande bieyin ha nimbidiyakwokin mi Maria om Makdalana mi Maria ir aka sowa yam maeyauwa Jisis siir piuis biyie aiir kikaiya saiiram sowa saiir kignakiyam. ² Mi bi kimiminkikin niin komiiyin ina yitkiyin Adi Komii siir paekwosimin ninomor kou hir haiburgigin mi ina yiuniyin mi siya komiiyin ina warnamin mi ieyin siir hirankin mi siya ini siya iirar yidwowin. ³ Mi siir whwonkamin ini sinana ninomir kou hir sinaniya ini saiir hiriinan yiuyakiya mi siir yuisa ini waumira beki kainankiya ini saiir hiriinan whisan siingiya. ⁴ Mi sauan kamim waigaowim sima siirsiyin nidid prasae bi kinkim mi sima ini nopnopa kinkiyim mi sima inkamin naonamiyin ini siir hiriinan ywokiyim.

⁵ Mi paekwosimin siya wig iswo sowiir boinmauugi. Kowa kipi nidid! Kara ina ninokninkinin, kowa Jisis siirim nini hansirniko ti inkamin paeyin hiiniya nirioninkinin sima ninkin irinugiyin siirim. ⁶ Siya tapi nwo rani, siya bidi yinsiin idwo namin, yaiya biya siya boina ini saiir hiriinana swoki tirin! Kowa maeyauwa siir kikaiya saiir unkin kigni. ⁷ Mi kowa ha damsasau mi kamim siir kigna miriyyim simiirin hiniina tini boinmauui, siya ie hiranki bidi swoki insiin idwoin. Mi siya ini kimiir biyar yamkwokin nu Galili hiriir mi kima siirin wi ta maeyau aiir nini kigiwi. Kara kowiirin tisa boinkiyin! ⁸ Mi wig iswo ha nanaakiyo mi ini maigimairga ywonamwo mi maeyauwa inkam haingikaiya saiir haiburgik mi ina iwitnamwo kamim siir kigna miriyyim simiiram.

⁹ Mi sowa ha niki iwitamwo mi Jisis siya sowirin siyiu hir yapyiskaiwin mi ina boinin. Kowa bidi yito? Mi sowa kingiin ha namwo mi ogmwo ina yakai hiunainamwo mi siir iga aiir ini onkwoiu mi siir ini hainan. ¹⁰ Jisis siya sowiir boinki, kowa kipi nidid! Kowa kariir nomiiyauim simiir tini boinmauui mi sima nu Galili hiriir dam, kariir kigniyim. triig.

Kamim sau ninitiyim simiir yaigim

¹¹ Wig iswo ha niki amwo mi sauan kam nhirim ie iir waikaowim sima ini om Komii Jerusalem hiriir yapnropkainamim mi sima prismi biyan kamim simiir ini boiniu digworaekwo whiekakim nimbiyamim simiir. ¹² Mi prismi biyan kamim sima Isrel simiir biyan inkamim simaka yahangiriyiu owiu mi sima yaiya kwira hangiriyiu boina. Sima umir whiekakim sauan kamim simiir hauugi. ¹³ Mi sima simiir boinki, kima wi hiniin yaiya saiir boin. Kamim siir kigna miriyyim sima niyaka nitwiigim mi krma nhwo bidi whinamim mi sima siir piuis biyeya saiir ini tauae hainakiwi. ¹⁴ Mi Biyan Inkam Komiiyin omom omom kigriraowiyim ta yaiya saiir wakaeyin mi krma yai nhirim simiirin wara swoki inkin boinmauugi mi kima wi yaigak nwo rani. ¹⁵ Mi sauan kamim sima umir hiriinansi haigim mi sima ini simiir yai imiirar mi wakaeyoknaim. Mi ta yaiya ini nu Judia siirar yiniyokiigiya mi biya mi tariinanim Juda iikam whiekakim sima ti diminim simiir yaingwo tibmiyyim. triig.

Jisis siya kamim siir kigna miriyyim mi simiir nikiumauugigim

(Mk 16:14-18; Lk 24:36-49; Jo 20:19-23; Ap 1:6-8)

¹⁶ Mi wig iswo sowa simiir boin digiywo, kamim siir kigna miriyyim iur nwirkim sima nu Galili hiriir yapnamim. Mi sima ti mhuusimin siir yimbiyam, Jisis siya boinkiyin simasima namam. ¹⁷ Mi sima Jisis siir kigiuwim mi sima siir inig iir hainan mi kam nhirim simiir kwoinim ini whisa ywowim. Mi ha naingwokim siya bi ninsiin idwokin siir aknain aeya niuwi. ¹⁸ Mi Jisis siya kingiin ha nitin mi simiirin hiniina boinki Adi Komii siya kariirin inigak nu ninomor sowiir digworaekwo imiiram nwowaiginiugikin. ¹⁹ Kima hinda tinda asi namkim iki iikam isid whiekakim hinda tinda nwowim simiir nini boinmimauuwuim sima kariir kigna miriyyan iikam nwowim. Kima simiirin kariir Adin mi kara Adi Komii siir yinisimin mi Adi Komii siir naeyiu ikim wi simiir inig

imiirar tini baptais haiginiuwu. ²⁰ Mi kima simiirin dimin whiekakim kara kariir nowomwarkaiyuwim simiir tini boinmimauuu. Sima wakaeyokna diriraeraram, waka, mi tariinan mi inokinokin kara wi kimaka nwoyokiyokii mi ii aeya digi. Iriig.

MAK

Mak siya winkika ta yokwowa. Mi Mak siir inig whirin Jon makin. Mi siya om Jerusalem hirankin mi siya Pol mi Pita sowiir whin miriigin. Mi siya ta yokwowa Rom hiran iikamim simiiram winkika. Mak siya ta yokwowa dimin kirie kirieyim mi dimin taeminim Jisis siya tiriyim mi siya Rom hiran iikamim simiir boimimauugin mi Rom hiran iikamim ini ta kirieya sairama yaingwo tibmiigiyim. Iriig.

Jon siya iikamim simiir baptais haiginiuwigin mi Adi Komii siir yaiya sair warar boimimauu

(Mt 3:1-12; Lk 3:1-18; Jo 1:19-28)

¹ Ta Yokwo Komiiya Adi Komii krimiir Wanin siir yinisimin Jisis Kraiis siirga, siir yaiga. ² Mi ta yaiya bidi bidiniya profet inkamin Aisaia siya winkiya mi ini sair hiriinana yimbiyama.

Mi bidi bidiniyarin Adi Komii siya siir yinisimin siirin hiniina boinkikin, wakae! Kara inkamin wi nwira nikropkii kariir yai aiir boimimauuwamam. Mi siya ini kariir biyar yamkwokinin mi siya wi kariir siyu iir kisisop haiginkwokini. ³ [Inkam nwirin maeyau siiyin nu apa sair hir kauwok boinamnankikin. Siya hiniina boinkikin, Biyan Inkam Komiiyin siir siyuin sibgu kisisop diriraerarkwokin, siya napnaniyam.]

⁴ Jon siya iikam imiir baptaisam nitkin niimau siiyin nu apa siir. Mi ti niimau siiyin apain siirin inkamki bi whwonkaigigin. Niingaka. Mi siya iikamim haimii tamii hir napim simiir boinmauugi ta yaiwin kibiya. Mi simiir kwoinin wi nwoki aingwo tibmiiyim. Mi simiir dimin biyeyim wi Adi Komii siya haiyoprimdiyumiigi. ⁵ Mi iikamim ti nu komiiyin Judia hiranin mi om komii Jerusalem siir hiran iikam ikim sima Jon siir boinmauugi digworaekwo biyeyim sima tirim. Mi Jon siya simiirin ina baptais haiginiuwigin Jordan ie hir.

⁶ Mi Jon siya niya yuisa, kamelni piokim. Mi siya piuwop ha mi kikogikin mi naeyim siya naeyim kokmwo graeyis minin mi mhwina nae nwowiya sair yin ikim, siya simiir naekin. ⁷ Mi Jon siya ina boinmauugiyin simiirin, inkam nwirin kariir mhoiia nitin siir kirieya ini kariir kirieya sair haiburgika, kariir kirieya ini aowa saeya ywowa. Kara inkam miyik rani, siir iga siya niya sair uridin wi kara waisi hak rani. Niingaka. Kara inkam biyeyin ini siir aowa ywokaiyin. ⁸ Kara kimiirin opni baptais haiginiuwi mi inkamin mhoiia nitin kimiirin wi siya niuae haiginiuwi naeyiuniyin. Iriig.

Jon siya Jisis siir baptais haiginiugin

(Mt 3:13-4:11; Lk 3:21-22; 4:1-13)

⁹ Mi ta iya Jisis siya omisimin Nasaret nikiuwiyin nu Galili hir nwowin siir haiburgigin mi siya ina yitin. Mi Jon siya siirin ie Jordan hir baptais haiginiu. ¹⁰ Mi siya op hir haiburgigin mi ha nig apnadamn nua hiriir mi siya kigi, ninomora omaka anonan haiwaokiya. Mi Adi Komii siir naeyuin ipiyini haniina siinainiiniyin siiram. Ta ipiyina krima dapiya inmab mi sair hiriinanar siinanainika. ¹¹ Mi simar wakaeki yai kwira ninomor kou hir kauwok boinkiya, kira kariir yinisim yinkamiyinkin, kara kiriiramin ini maingimairgar ywowinin. Kariir kwoinin kiriiramin ini wadieki wadiyar ywokiya. Iriig.

¹² Mi biri kimiminkikin Adi Komii siir naeyuin siya yikropki Jisis siirin maeyau siiyin nu apa siir hiriir. ¹³ Iyim Jisis siya maeyau siiyin nu apa siir nwowim kamnwis. Mi Setanin, biiki biyan yiu biyeyin ina kinankiun siirimin. Mi siya ini mwanhunan ywowin. Mi Adi Komii siir paekwosimin ha nitin siirin, ini saikar yauni oniyin. Iriig.

Jisis siya nu Galili hir mirii bwakainakin

(Mt 4:12-22; Lk 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Fiya Jon siya maeyauwa hiuyokiyokaiya mii biyie miriyya saiir hirar niki okaiyin mi ta fiya Jisis siya nu Galili hiriirin saiir yimbiniyin. Mi Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir yaiyim, siya simiir ini boinmimauuni iikam imiirin. ¹⁵ Siya boin, ta fiya bidi yimbiniya, ta fiya Adi Komii siya iikamim ti nu komiiyin siirim wi simiir kigriraowi. Mi taka fiya ini kingiin nwowa krimiirin wi siyar kigriraowi. Krimiir kwoinin ti kisina haigi mi Yokwo Komii saiir yaiyim simiiraramar daingwo tibmii iski. Iriig.

¹⁶ Jisis siya nu Galili whiigbida hiriir napamin mi siya Saimon, Endru sowiiryao yapkigam, sowa haimna whii hir nitmaii. Ta miyya sowa miriyya anasu kikaiyya, sowa umir mii mirii. ¹⁷ Mi Jisis siya boinki, kowayao kariir mhoiyya wit mi wi kara niisiimauwi kariir miyya kowiiryao. Mi kowayao ta miyya kara miriyya saiir hiriinan siyu iirar sibgu ap. Mi iikam hoimgakim simiir nwoki ikiunam. ¹⁸ Mi sowiir haimna ini hirar kwaiburgigin. Mi sowa biri kimiminko ini Jisis siir mhoiyyar yamo. Mi sowa ini siir mii aiirar ini miriyyuwo.

¹⁹ Mi siya ha swoki apnamin priei biri napkikin mi siya youap kigam, Sebedini yinisim nwiso Jems mi siir nomousim ieya Jon, sowa i hir hiinomaii. Mi yo sowa, sowiir haimna iir kisok diriraerari. ²⁰ Mi siya sowiirim yikiuna. Mi sowiir adwai biyieyin mi sowiir adin siir mii miriyyim kamim simiirin i hirar kwaiburgig. Mi yio sowa ini Jisis siir mhoiyyar yapnamo mi siir mii aiir yamiriyyu. Iriig.

*Jisis siya haiswoniskigin yiu biyieyin inkam nwirin siir nwowin
(Lk 4:31-37)*

²¹ Sima om Kapeneam hiriir yam simiir ii komii aiirim. Jisis siya ta simiir ii komiiya simiir omaka komiiya yai nidwokai wakaenakiyya saiir yapninopkainam. Mi iikamim simiirin Adi Komii siir yai aiir ini boinmimauu haiginiyu. ²² Fiya sima siir yai aiir wakaeyim, ini hindara yanaakiyim. Siya simiirin kamim siyu komii ninokninkiniyim simiir hiriinan biri boinmimauugin. Niingaka. Siir yaiya ini inkamin inig komiigakin, siir hiriinan ywowin.

²³ Mi ta fiya inkam nwirin simiir omaka komiiya yai nidwokai wakaeyi saiir nwoyin. Mi yiu biyieyin siir piu hir nii okaiyin mi siya ina kauwok boinkiyin. ²⁴ Jisis om Nasaretanin! Kira dimuam nitkin, dimu tirniyam? Mi kira tari krimiir turbumbuam nitkin? Kara kiriir bidi yinokninkinin, ni kira Adi Komii krimiir Wanin siir hiranki nit ieya inkam wadieyin. ²⁵ Mi Jisis siya ti yiu biyie siir nikiyin mi siya ina boinkiyin, yiu biyie iirin, kira yaiya ti tanki mpa dinkinimnisiaki. ²⁶ Mi ti inkamin siya ha kaunanaekiyin mi siirin siya hainiyop whaowagig. Mi yiu biyie siya ti inkamin siir piu hiranki yiuun iwiskiinan mi ina yamin. ²⁷ Mi iikam hoimgakim hiriinan diminin siir kigim, sima ini kakakar ywokiyim. Mi sima ha nanaakiyim mi ini sima simar yomboin amboinamim, tiki hiniin diminin tari dimu diminkin, ha? Taka yaiya saeya yai winka. Mi tari ti inkamin siya inig komiigakin. Fiya siya yiu biyie imiir boinkiyin mi sima ini siir yai aiirar mi wakaeyoknaim. ²⁸ Mi ti diminin siya tirin biri kimiminkin, ina haigiririr boinamin nu Galili hiran omim simiir hiriir. Iriig.

*Jisis siya Pita siir niua saiir haiswoniskigin
(Mt 8:14-17; Lk 4:38-41)*

²⁹ Sima omaka komiiya yai nidwokai wakaeyi saiir haiburgigim mi ha woknaniyamim, sima Saimon Endru sowiiryao omaka saiir wokninopkainam. Mi Jems Jon sowayao warar yinkin am. ³⁰ Mi Saimon Pita siir niua hii hirar whwonkaiga, saeya piu huuwa kini ma saeya niiga. Mi sima biri kimiminkim ta wiga maka niyya saiirin, Jisis siir ini boinmimauu. ³¹ Mi Jisis siya saiiram ha namin mi saiir hin aiir ini onkwoiu mi ina kininsiin idwokiya saiirin. Mi ta piu huuwa kini ma saiir niyya, ina digiya. Mi saeya ini simiir naeyim simiir swoki diriraerarim. Iriig.

³² Fiya bie nikiiyamtibin mi simiir iikamim makakmakakim ini simar swoki ikiunaniyim Jisis siirim. Mi iikamim yugi nonkwowim yim ini warar mi inkin ikiunaniyim. ³³ Mi ti om komiiyin siir hiran iikam hoimgakim, sima ta omaka Saimon,

Endru sowiira saiir anoka kingiin hirar ini okwoi. ³⁴ Mi Jisis siya haiswonimniskiiyim mapai mapaiyim simiir niyim mi yiu biyeyim siya ninimniskiiyim kasa rani, simiir nwowim. Mi sima ti yiu biyeyim Jisis siir bidi yinokninkinim mi siya simiir asi nikidugin kima kariir inigin siir kipi dap. Iriig.

*Jisis siya nu Galili hir nap miriigin
(Lk 4:42-44)*

³⁵ Mi iigwira Jisis siya nugak imumar yinsiin apnamyakwok, maeyau kwira inkam karamaeya saiirim. Mi siya Adi Komii siirim nhowo hir ini kwisboiniu. ³⁶ Mi mhoiyaya Saimon siya mi siir nomiiyau ima, sima ini siir mhoiyar yapansrinamim siirim. ³⁷ Iya sima siir nini kiguin sima ina boinim, ti iikam isid komiiyin kiriirim hansrananikim. ³⁸ Mi siya simiirin ina boinin, kiyal! Nimbil ti omim kingiin nwowim pi sim nami. Kara Adi Komii siir yayim simiir warar mi boinimauuam mi aingwowi. Kara ta mi aiirimar nitkin, dimin mi miriiyam bi nitkin. Niingaka. ³⁹ Mi siya nu Galili hiran omim simiir asi namkin. Mi siya omakam yai nidwokai wakaeyim simiirar yapninopkai boinimauuam, Adi Komii siir yai aiirin. Mi siya yiu biyeyim simiir nwowim ini simiir warar yinimniskiiyamim. Iriig.

*Jisis siya inkamin paowaigi piskimkopouin wadie siir nwo haiginiugin
(Mt 8:1-4; Lk 5:12-16)*

⁴⁰ Mi inkam nwirin paowaigi piskimkopouin, siya ha nitin, ini Jisis siir igmiiga kingiina ini akai hiu ouniyin. Mi siya siir boinki mi kira ha naingwowi, kara kiriirin wi digar nwo haiginiugii. ⁴¹ Mi Jisis siya siirsi yaingwobumbu mi siir ina ina yonkwokiiyin siir. Mi Jisis siya ina boinkiiyin, kara ha naingwowi kira wadie dwoki. ⁴² Mi ti paowaiyim siir piskimkopouim biri kimiminkikim ina wiskiiyim mi siya ini wadieyar ywokiiyin. ⁴³ Mi Jisis siya yai kirie aiirar boinki siirin. Mi biri kimiminkin siirin ina yikropki sasaugiiyin. ⁴⁴ Jisis siya siir boinki, kira sibgu mintarao! Kira wi inkam nwirni kipi boinmauu ti diminin. Niingaka. Mi kira pa dam mi kiriir piua pi inkamin naemin krimiirsi ninkin imiiyaeiyin Adi Komii siirim pris, pi siir tini iisimauuiu. Mi kira Adi Komii siirin nae pa dinkin imiiyaeki. Minsi dinkin imiiyaeki! Kiriir piua wadie nwowa saiirsi, yayi krimiir brougaeyin Moses siya boina saiir hiriinan. Mi sima ti kamim wi nwoki ninokninkinwini kiriir paowaiyim bidi wiskiiyim. ⁴⁵ Mi inkamin ha namim mi biri nini haigiprakai boiniugin ti yayim. Niingaka. Ini hiriirar boiniskiiyin ti diminin. Mi siya ti diminin ini niwiinan siir boinyokiiyiamim omom omomim simiirin. Mi Jisis siya om komiia hiriir paninsi yamsi iikamim simiir whwonkam idan. Iikamim ini homgak yowim, siya simiir ma imiir niniskiiyim wi dig nwo rani. Mi siya om komiiyim simiir yaba nwowim omim iikam homgak karamaeyim, ini simiir hirirar ywowin. Mi maeyau maeyauan iikamim ini Jisis siiramar yitswoim. Iriig.

2

*Jisis siya inkamin iga in ninsimsiruun siir haiswoniskiigikin
(Mt 9:1-8; Lk 5:17-26)*

¹ Ii nhirim bidi yamkiyim mi Jisis siya ini om Kapaneam hiriirar swoki amin. Mi iikamim sima hiniina wakaewin, siya ini omaka hir nwowin. ² Mi iikam homgakim haniingi yaninkiniuu mi omaka ini digar ywokiya. Mi anoka kingiinin, maeyau kwirki niinga bi swoki oka. Niingaka. Mi Adi Komii siir yayi Jisis siya simiirin saiir boinimauugin. ³ Iya Jisis siya yayi niki okwo boinin mi sima ina hainaniyim ti inkamin iga in ninsimsiruun Jisis siirim. Mi kam nwiirim sima hainani ti inkam iirin. ⁴ Mi omaka yainaua ini iikamim sima yidwokaisirkiya mi sima Jisis siir kingiin paninsi haiginsi ti inkamin iga in ninsimsiruun. Mi sima akouwa hiriir iiyam mi akou haimii iir ini pirakiu maeyaua siyar nokwo hiririuwa saiirar. Mi sima akou haimiiyin ha pirak grirgigiiyin mi ta hiiya ti inkamin siya whina mi sima idmirim kwiiya boritkikin mi ina yonkwokiiraraokiya. Mi ini Jisis siir igmiiga yauni kikinuuwa. ⁵ Mi Jisis siya simiir

naingwo tibmiiya saair kigiyin mi siya ti inkamin siir boinki, yinisim! Kara kiriir dimin biyeyim simiir bidi haiyoprimdiyumiigiyim. ⁶ Mi kamim siyu komii ninokninkiniyim yim sima hir warar ninkin idwokaigim mi simiir kwoinim aowa aowa ini ta yaiya Jisis siya boina saair saaira yaingwokwonanaeyim. ⁷ Siya ti hiniin yai boinin mi siya tari Adi Komii siir nigbumbui. Inkam nwirkin biri swoki haiyoprimdiyumi srankin dimin biyeyim. Niingaka. Adi Komii siirar miiga. ⁸ Mi simiir kwoinim Jisis siya bidi yinokninkiniyim mi siya simiir asi boinkin, kima wara hiniin kwoinin kimiir waraur dimusi nwowi? ⁹ Piki hiniin dimin ikin hinsima nwowiyin? Mi kara ha boini kiriir dimin biyeyim kara bidi haiyoprimdiyumiigiyim mi tiki hiniin diminin kara wi diga nwowi? Mi tari wi dig nwo rani? Mi kara ha boini, kira kiriir hii aiir hainam mi hiniinin kara wi digar nwowi, iye? Wi dig nwo rani, aniya? ¹⁰ Kima dinokninkin, Adi Komii siir yinisimin ninomor kou hirankin nitin karaigin. Kariir kirieya wi digar nwowi kimiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyim. Mi Jisis siya ti inkamin iga in ninsimsiriuin siir asi boinkikin. ¹¹ Kara kiriir boinkii, kira dingsingi! Mi kiriir hii aiir hainam mi kira pi kiriir omaka damigusam. ¹² Mi siya ini iikamim simiir whwonkam idar yinsiingiyin. Mi siya ini siir hii aiir hainamin. Mi siya biri kimiminkin, ina yinsiin apnamin. Mi sima hiriinan kigiyim mi sima ini hindara yanaakiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainankiyim. Mi sima ina boinkiyim, biya nim krima ti hiniin diminin siir biri kigim. Iriig.

Jisis siya Livai siir nikiunakin
(Mt 9:9-13; Lk 5:27-32)

¹³ Mi Jisis siya whiigbid hiriyar swoki apnamin mi iikam isid komiiyin sima ini siir mhoiyar yamim. Mi siya Adi Komii siir yaiya ini simiir yowimwarkai haiginiuwim. ¹⁴ Mi siya ha napnamin Livai siir kig, Alfias siir yinisimin. Mi siya omaka omom omoman umir nidwokai haiya, yio saair nidwokaii. Mi Jisis siya yikiugi, kira kariir mhoiyya wit! Livai siya ha ninsiingiyin mi ini siir mhoiyar yamin.

¹⁵ Iya Jisis siya Livai siir omaka hir niki idwokai aeyin mi kam hoimgakim umir haiyim, nhirim siyu biye tiri kam ima mi kamim Jisis siir kigna miriiyim, sima simar yidwokai aemim Jisis saikan. Ti hiriinan kamim kasaka rani, Jisis saika nap miriiyim. ¹⁶ Mi Farisi kam nhirim siyu komii ninokninkiniyim sima kig Jisis siya kamim siyu biye tiriyim mi kamim umir min haiyim simaka nidwokai aei. Mi Farisi kamim sima sriigi kamim Jisis siir kigna miriiyim simiir, Jisis siya kamim siyu biye tiriyim mi kamim umir min haiyim simaka dimusi nidwokai aei? ¹⁷ Mi Jisis siya ta yai aiir wakaeyin mi siya ina boinkiyin, inkamin ma karamaeyin yio siya paowai widi inkamin siiram biri swoki amikin. Niingaka. Mi iki makak iikamim pi sima simar nami kamim paowai widiyim simiiram. Kara iikam miyik miyikim simiir nikiunam ara biri nitin. Niingaka. Kara iikam biyeyim simiir nikiunam nitkin. Iriig.

Nae haiya aeni siyugin
(Mt 9:14-17; Lk 5:33-39)

¹⁸ Mi iigwira Jon siir kigna miriiyim kamim mi Farisi sima, sima nae haiyakim. Mi kam nhirim sima ina yitim, Jisis siir ini srini mi Jon siir kigna miriiyim kamim mi Farisimi mi kigna mirii ikim, sima nae dimusi haiyaei? Mi kamim kiriir kigna miriiyim yim nae haiya karamae dimusi nwowi? ¹⁹ Mi Jisis siya simiirin boiniyio yaiya kwira boinki, iya inkam nwirin siir wig aiir sainam tiri mi siir nomiiyauim mi iikam nhirim sima wa niti ta nae aiirimin. Mi sima ta iya wigwas naeya saair naei mi sima wa haiyaei? Niingaka. Sima wa naei. Mi siir nomiiyauim mi iikam yaisi yaisiyim sima wi maigimaigar nwonami siir whinsain haiginiuwamin. Mi taka iya sima wi nae minar haiyaei. Niingaka. ²⁰ Iya tiki inkamin wig nonkwonain siya om whira nami mi krima hikak saair dwoki mi nae minim saair haiyaki. Mi iya kara kimiir haiburgigana mi kima wi hiriinanar timi tirki.

²¹ Jisis siya boiniyio yai kwira ina swoki boinin, dimin winin dimin biye aka kipi nitapiyok. Inkamin yuis win haimii biri kintio haigin yuis kwira saair noin siir nitkin panam mi siya hiriinan tiri, siya saair nitkin pani mi saeya wa swoki imbiriyami. Mi

wina wi kaba saiir mimbirgi mi noin wi komiiyar swoki okii. ²² Inkam nwirkin wain wini opa wraisu is kaba op two biyenana saiir biri swoki aokaiiga. Niingaka. Mi siya hiriinan tirkiswo mi ti wain winin siir opa saeya niyopiingi mi ta wraisu is kaba saeya wa nimbiryamkii mi wain wini opa wa naokiyamki. Mi wraisu isa wa mi imbiryamki. Mi inkamin wain wini opa saiir naokaii siya wi hiniina tir, wi wraisu is wina wi saiir daokai. Iriig

Juda simiir ii komiia piu siisiya Sabat mii min saiir kipi mirii
(Mt 12:1-8; Lk 6:1-5)

²³ Mi Adi Komii siir ii komii kwira Sabat Jisis siya numira wid ninkina saiir napnamkin mi kamim siir kigna miriiyim sima saika warar yinkin apnam. Iya sima napama, sima witnidim ha kiwromwris haiyamim mi ina yiinibrombrop apaeyamim. ²⁴ Mi Farisi kam nhirim sima Jisis siir boinki, wakae! Kima ta Juda simiir ii komiia piu siiskuwakiya mii min saiir dimusi miriigim mi nae minim saiir dimusi mi haigim. Mi kima ti siyiu iir bi sibgu apkim. ²⁵ Jisis siya ina yowarkii boinkiyin simiir yai aiir mi kima tari dimin whirin biya kimiir brougaeyin Devid siya tirin siir biri mwaingim? Mi taka iya Devid siya mi siir isid ieya sima nae karamaekim mi simiir mhiiyim ina yaowim. ²⁶ Iya tiki dimin ieya nimbiamin Abaiata siya nwokin pris inkamin nae Adi Komii siir ninkin imiiaeyin. Mi Devid siya mi siir isid ieya simar yapninopkainam Adi Komii siir omaka aiir. Mi Devid siya paimir iir naeyin mi siya paimir haimiiyim siir isid iir yae hauu. Tiki naeyim inkam niingaki bi naeikin. Niingaka. Pris simiirairgin. Mi sima yai biri swoki boinkikim ti diminin Devid siya tirin. Mi kima yai krimaka dimusi boini. ²⁷ Jisis siya boinki, ta ii komiia Juda simiira piu siiskuwakiya Sabat, saeya iikamim hik simiir hauuwim biri nwoka. Niingaka. Ta ii komiia minam nwoka iikam hoimgakim simiir whindiriraerar haiginiuwam. ²⁸ Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin ta ii komiia Juda simiira piu siiskuwakiya dimin taemin tir kamae nwowiya Sabat saiir Biyan Inkam Komii siya asi nwowi. Iriig.

3

Mi Jisis siya Juda simiir ii komiia inkamin inib waeyaoki naowin saiir haiswoniskigikin

(Mt 12:9-14; Lk 6:6-11)

¹ Mi Jisis siya ha swoki apninopkainamin Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya saiir mi inkam nwirin hir nwokin siir inib waeyaowim ini paeyarwainan ywokiyamim. ² Mi Farisi kam nhirim Jisis siiram hiarar kaonanae. Sima biri ninokninkinkim siya ti inkamin siirin pi ii komiia saiir namisi haiswoniskii mi ta hiriinana sairsi boinuriyiu boinam minkim siirin. ³ Mi Jisis siya ti inkamin ina paeyarwainan nwowin siir boinki, kira simiir bopwoniya dinsiin okwoki. ⁴ Mi Jisis siya simiir sriigi, krima wi piki hiniin siyiuin si tiri Juda simiir ii komii aiirin mi krima siyiu miyik ti tir. Iyiel? Farisi sima yai biri wakae boinkim. ⁵ Mi Jisis siya simiir kaoyokiyokigiyin mi siir kwoinin ini haugihauga whiyekiyin. Mi siya simiir mhi kwoin imiir kigiyin miyik biri nwokin, sima ti inkam iirsi bi naingwoyimyokim. Mi Jisis siya hikak asi nwonamkin, ti hiriinan siyiu iirsiyin. Mi siya ti inkamin siir boinki, kiriir iindibin ha dinkiyinyinki. Mi siir ina ini wadieyar ywokiya. ⁶ Mi Farisi kamim sima Juda simiir omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya saiir haiburgigim mi sima biri kimiminkim ina yinsiin apnamim Herot siiram mi siir nomiiyau nhirim simiiram warar. Mi sima yayim iripa minam kitibmii boinkim Jisis siir nisomaokiyim. Iriig.

Iikam isid komiiyin whiigbid hir nani owiugim

⁷ Mi Jisis siya mi kamim siir kigna miriiyim sima ti omon nu Judia hiranin sima siir haiburgigim mi whii Galiliya hiriir yam. Mi iikam isid komiiyin sima ini siir mhoiiyar yamim. ⁸ Mi iikamim ti omom omomim hiranin nu Galili nu Judia mi om komii Jerusalem mi nu Idumia mi ti om whiso Taia mi Saidon yo ini yab komiiyin Jordan, ini siir gimiya

waiywo. Sima omom omomankin nitkim. Mi ti isid komiiyin Jisis siir yaiya sima wakae winkim digworaekwowim siya tirim simiir mi sima ha nitkim siiram. ⁹ Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, iikam isid komiiyin tisa nwowin ambi sima haigin ikwokromkwirisi. I ira pi kariiram dwomaigi, kara pi sair kwirii nami. ¹⁰ Biya siya i aiir niki apni kwiriinam karamae niki owin mi siya iikam kasa bi haiswonimniskiiyin. Mi tariinanin iikam whiekak nhirim makak makakim sima ina yapiyaonamim siiram, simiir inam siir piu aiir nini onkwoiim. Mi sima iikam nhirim simiir asi napkinyamya amkim. ¹¹ Mi kamim yiu bibiyekin nii whwonkaiyim sima Jisis siir kigiyim mi sima ini siir igmiigar ini akaigai hiuniyim. Mi sima ina kauwok boinkiyim. Kira Adi Komii siir yinisimkin. ¹² Mi Jisis siya yiu biyie imiir ninimniskiiyiyin mi siya iikam imiirin ina boinikidugiyin. Kima kariir inigin wi kipi haigiririr boinam. Iriig.

*Jisis siya kamim iuur nwisa yimbingi siir mii aiir nap miriiyam
(Mt 10:1-4; Lk 6:12-16)*

¹³ Mi Jisis siya mhiu iir niinainamin mi siya ina dapikiuna kamim siya naingwowim simiir inigin. Mi kamim siya dapikiunam sima ina yamim siiram. ¹⁴ Mi siya aposel kamim iuur nwisa yimbingi hinda tinda saika nap miriiyam, Adi Komii siir yai aiir nap boinmamauam. ¹⁵ Mi siya aposel kamim simiirin ini inigakar ywowaiginiugiyim, yiu biyeyim iikamim simiir piu nii whwonkaiyim, simiir ninimniskiiyamamin. ¹⁶ Mi Jisis siya aposel kamim iuur nwisa yimbingi. Mi Saimon siir inig whirin Jisis siya nokdap haiginiuin, Pitakin. ¹⁷ Mi Sebedi siir yinisim nwiso Jems, Jon sowiirin Jisis siya yaeya inigar swoki kisina okdap haiginiu, Boanesis. Tiki inigin siir inig tipmwoki tipmwowin, ta diya tiowiya sair yinisimkin. Sowiir yaiya ini hiriinan ywowa. ¹⁸ Mi Endru, Filip, Batolomiyu, Matyu, Tumas mi Jems Arpias siir yinisim ieya mi Taitias. Mi Saimonin biya ta yaiya sair boinmamauugin nu whiran inkam komiiyim krimiir kipi kigrirao. ¹⁹ Mi nwirin Judas Iskariotkin. Mi ti inkamin mhoiia wi wir siya napwouwi, kam nhirim io Jisis saika nwowiyim siir nisomaowam naingwowim simakan. Iriig.

*Ta miya biigi biyan yiu biyeyin Biesebul siirga
(Mt 12:22-32; Lk 11:14-23; 12:10)*

²⁰ Mi Jisis siya ina swoki amin omaka hiriir. Mi iikam isid komiiyin ini Jisis saikar swoki amwoniyim. Mi Jisis siya mi siir kigna miriiyim kamim sima nae nidwosiis aeni ii karamaeka. Niingaka. ²¹ Mi Jisis siya siir iripa o nhieyim mi siir yopii ad owa, sima hiriinan nini wakaeniyim, Jisis siya mi kamim siir kigna miriiyim, sima nae min ningugu ae karamaeyar nwowi mi sima ina yitim siir nikiunakiyam. Mi sima siir boin mi tari siir kwoinin pi whaowaekin, siya ti nae min ningugu ae karamae nwowin.

²² Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim sima om komii Jerusalem hir haiburgigim mi ina yitim. Mi sima ina boinim mi tari biigi biyan yiu biyeyin Biesebulin ini saika nwoin. Mi nhirim ina boinim mi tari Jisis siirin Biesebul siya hauuga ta kirieya yiu biyeyim inkam piu nii okwokaiyim simiir ninimniskiiya. ²³ Mi Jisis siya simiiram yikiuna, sima siir kingiin nitim. Mi siya simiirin boiniyo yai arar boin. Mi siya boin, yiu biyie simiir apu budin Setanin, siya wi yiu sima simar swoki inimniskinaei, aniya? ²⁴ Mi ti om komiiyin siir hiran iikamim sima isidin whisa ninkibirnakii mi sima wi kiriekakar sibgu owi, aniya? Niingaka. Sima wa nidam ninoopki. ²⁵ Mi iikam nhirim omaka iruwanim sima isidin whisa ninkibirnaei, yaii niniyam mi sima wa sibgu owi iripar, aniya? Niingaka. Sima wa ninoopki. ²⁶ Mi yiu biyie Setan siir isidin sima siman isidin whisa nwowi mi siir isidin sima sima wi kiriekakar nwowi, aniya? Niingaka. Sima wa ninoop iuguski. Mi hiriinan tiri, Setan siirin, wi Setan siya swoki haiswoniskiinae, aniya? Niingaka. Siir kirieya ini kariir kirieya saeya haibura. Mi siir miya wi kara tirbugi.

²⁷ Fiya inkam nwirin inkam kirieni omaka napninopkainami mi siir digworaekwowim simiir nini tauae hainakiyam mi siya wi digar nwowi, siir digworaekwo imiir tauae haiyamin, aniya? Niingaka. Mi siya inkam kirie iirin bii idni tiki kogrimdinugig. Mi

siya hiriinan tiri siirin mi iki siir digworaekwowim, iki siir omaka nwokaiyim, simiirin wa nini tauae hainaki.

²⁸ Kara kimiirin yaimwowa boini, digworaekwo biyie biyieyim iikam hoimgakim kimiir waraur nwokaiyim, wi Adi Komii siyar haiyoprimdiyumii swoki. Mi yai bibiyieyim kima mi boinbumbuwiyim simiirin wi warar mi inkin haiyoprimdiyumiigi. ²⁹ Mi inkam nwirin Adi Komii siir naeyuin siir nigbumbuwi mi Adi komii siya tiki inkamin siir dimin biyieyim, simiirin wi warar ninkin haiyoprimdiyumiigi rani. Niingaka. Tariinan mi mhoyia iriipi hiriinan, wi niingar mi owi. Jisis siya hiniina boinkin, tiki inkamin, Adi Komii siir naeyuin siir nigbumbuwi mi tiki siir dimin biyieyim siya inokinokin wi hik simiirsiyar hainanaei. ³⁰ Jisis siya ti yai whiekakim hiniin dimusi bi boinkin, simiir kwonim ha naingwokim, Jisis siya yiu biyie siir kirieya saiir mirii. Mi siya ti yayiim hiniin asi boinkin. Iriig.

*Jisis siir apu aeya mi siir nomousim ima
(Mt 12:46-50; Lk 8:19-21)*

³¹ Mi ta iya Jisis siir apu aeya mi siir nomousim ima, sima ina yimbiniyim. Mi simainii omaka akpitga hir yaka okwonyim. Kira unki it krimiiram. ³² Mi iikam isid komiiyin siir nidwo ywokaiyim sima boinki siirin, ha? Wakae! Kiriir apu aeya mi kiriir nomousim ikim mi kiriir yokman ima, sima isi kiriirim idwoyiya hirar nidwo kaowim, kiriiramin sima nikiugikim. ³³ Mi siya ini simiir yai aka yowarkii boinkiyin, yipiki iikamkim kariir piugana saiir hiriinan nwowim? ³⁴ Mi iikamim siir nidwoyokaiyim siya ini simiirar kaoyokiyokiikyin. Mi siya ina boinkiyin simiirin, kigi! Kariir apu mi kariir nomousim, ti kimargim, ti tirar kwowim. ³⁵ Iikam hoimgakim Adi Komii siir yai aiirim naingwo tibmiyyim mi siir miya saiir miriyyim sima wara. Mi sima wi kariir apu mi kariir pomou yokman nrowi. Iriig.

4

*Inkam nwirin witnid nitkinamkin numir
(Mt 13:1-9; Lk 8:4-8)*

¹ Jisis siya simiirin Galili whiigbid hir swoki owomwarkaiyiuiu. Mi iikam isid komiiyin saika nwowim kasa rani. Mi Jisis siya i aiir asi kwiriigin. Mi siya saiir kwirii idwokaiyin mi iya ini whiigbid hirar ywowa. Mi iikamim ini whiigbid hirar yokwowim mi siya simiirin i hirar yidwokai owimwarkaiyiugi. ² Dimin taeminim siya nowimwarkaiyiuwim simiir, siya boiniyo yai arar nowomwarkaiyiugim. ³ Mi Jisis siya boin, kima wakae! Inkam nwirin witnid numir hir bidi yitkingikin. ⁴ Mi iya siya ha nitkinamin mi witnid nhirim siyu nikiigiinaowidim, yim ini ipiyinki sim ini iugi aenyim. ⁵ Mi witnid nhirim siiyakak maeyauwa saiir nikiigiyyim, maeyauwa nuin idar nwowa, nuginin aowa nam karamae nwowa saiir. Mi ti witnidim biri briprigim ina whakidudugiyim. ⁶ Mi iya biyeyin ha whwokiyin mi ini witnid ibairim simiirar yaowhwoniyim. Mi ti witnid ibairim simiir miyyim aowa nam karam nwowim yim ina wainamin. ⁷ Mi witnid nhirim urid nimridgakin siir bopwo yakaigai. Mi ti urid amridnanin ha whakiyin mi ti witnid ibairim simiirin ini siya yiiswamwarkaigiyim mi ti witnidim nae bi budgin. ⁸ Mi witnid ibair nhirim nu maeyau miyyik nikiigiyyim, yim ini komiiyar ywokiyim mi yim nae hiniina hiniina bud, nhirim kamairim iriyyar mi nhirim yim hiniina mi bud, kam nwoim mi nhirim yim hiniina mi bud, kam nwir iuur. ⁹ Mi Jisis siya simiir boinki, inkamin wiingakairgin mi siya ti kariir yai imiirar wakae mi ha sibgu daingwo omok. Iriig.

*Jisis siya boiniyo yai aiirarar boinmimaugun
(Mt 13:10-17; Lk 8:9-10)*

¹⁰ Mi igwir mhoyia Jisis siya sasair ywoki hirin. Mi mhoyia kam iuur nwisu siir kigna miriyyim mi iikam nhir ikim sima ina yitim Jisis siirin. Mi sima ini srini siirin boiniyo yayiim simiir yaimwokiyaumwoim simiiram. ¹¹ Mi Jisis siya simiir yowimwarkaiyiugi. Mi ta Adi Komii siir oman yayia kara kimiir bidiyar iki owomwarkaiyiugiyim. Mi iikam

nhirim saiir wakaeyim, sima biri ninokninkinkim sima boiniyio yaiarar waka. Mi sima saiir yaimwowin siir biri ninokninkinkim, sima pi whaowaekim.

¹² Mi sima wa kigi ti diminin mi sima wi sibgu kigsib rani. Mi sima wa waka ei mi sima ta yaiya saiirin wi sibgu wakaesib rani. Niingaka. Mi simiir kwoinin bi kisina haigikim mi sima Adi Komii siiram paniinsi yaingwo tibmiisi. Mi Adi Komii siya simiir dimin biyeyim simiir paniinsi haiyoprimdiyumiigisi. Iriig.

Jisis siya ta boiniyio yaiya inkamin witnid nitkinin siir yai imiir nowomwarkaiyugim (Mt 13:18-23; Lk 8:11-15)

¹³ Mi Jisis siya simiir boinki, kima ta boiniyio yai kwira saiir bi ninokninkinkim, aniya? Mi kima wi paniina sibgu owomwarkai boin haiginiuwi ti boiniyio yai whiekakim simiir yaimwowim, ha? ¹⁴ Kara kimiir niki boinmauw wakaeki, tiki inkamin witnid nitkinin ini tiki inkamin Adi Komii siir yai boinmauwuyin ini siir hiriinan ywowin. ¹⁵ Iikam nhirim sima Adi Komii siir yaiya pa waka e nami mipi sima siyiu hir napami mipa naingwo ouwouami Adi Komii siir yaiya. Sima Adi Komii siir yaiya panaowar wakaenaki mi Setan siya panaowar swoki kwitkigi Adi Komii siir yaiya simiir kwoinaw haiginama. Mi tiki iikamim ini ti witnidin siyiu nikiiyim, sibgu whak karamae nwowiyim, ini simiir hiriinan ywowim. ¹⁶ Iikam nhirim sima ini ti witnidin siyakak nuin, siir nakaigaiyim mi sima ti iikamim ini hiriinan ywowim. Yaiyim sima wakaeyim pa waka e ningruramsasangi, ta Adi Komii siir yaiya simiir mhii kwoinaw. Mi sima pi maigimaigar nwo nami, ta yai aiiramim. ¹⁷ Tiki iikamim ini witnidni miyim aowa nam karamae nwowiyim, ini simiir hiriinan ywowim. Mi sima paniinsi ywokwo bripriisi. Mi iya hikin nimbiniyim simiir kinankiuwam mi sima wi ii priei nokwo rani. Mi sima Adi Komii siir yai aiirin wi digiumii haigingigi. Mi sima whiekakim wa nikiiyam iuguskii. ¹⁸ Mi iikam nhirim ini ti witnidin maeyauwa urid amridkakin siya nwoa saiir nakaigaiyim ini simiir hiriinan ywowim sima wakaeyim Adi Komii siir yaiya. ¹⁹ Mi simiir kwoinin ini umirmimim mi nuan digworaekwowim ini sima kiyainamim. Mi ta Adi Komii siir yai kibiya ini ti digworaekwo imar higriniugiya. Mi Adi Komii siir siyiuin siir paniinsi sibgu apsi. ²⁰ Mi iikam nhirim ini ti witnidin nu maeyau miyik nikiiyim, ini siir hiriinan ywowim. Sima ina sibgu wakaeyim Adi Komii siir yaiya. Mi simiir nhirim kam nwir iura mi budi mi nhirim pi kam nwoima mi budi mi nhirim pi kamairim iriyara mi budi. Iriig.

Sima yuکیدin niuyaiyin wi two aowa higriniuwi (Lk 8:16-18)

²¹ Mi Jisis siya simiir boinki mi iya inkamin yuکیدin niuyaiyin siir hangimunanii mi siya wi two aowa haigiprakaii, iye? Wi hii aowa haigiprakaii, aniya? Niingaka. Kira bopwonawan romyasim siir dinankii! Mi yuکیدin pa sibgu iuyakii. ²² Tiki inkamin siir kwoinpai kwoinpaiyim tariinanin tiki idowiiya nwo karam nwowim mi mhoyiya sima wi idowiiya nwo iuguskii mi wi dimin whirkin swoki haigiprakai rani. Niingaka. ²³ Kima ti iikam whiekakim kima wiingakaigim, kima timi waka e.

²⁴ Mi siya simiirin ina swoki boinkiyin, yaiyim kima wakaeyim kima sibgu daingworinukripkai. Siyiuin inkam nwirni kima tiriyin mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinan siyiu iirar swoki inkin tiri. ²⁵ Mi inkam nwirin siya ninokninkin miyikaki niuwi mi mhoyiya Adi Komii siya siirin wi hiriinan ninokninkin aiirar swoki inkin idu hauraraokii. Mi inkamin ninokninkin haimiisimakaki niuwi wi Adi Komii siya swoki haii. Mi siya wi ninokninkin karamaeyar nwoiuguski, wi haimii sima hai naowid rani. Niingaki niingakiinga. Iriig.

Ta boiniyio yaiya inkamin witnid nitkin whakiyin siir yaiga

²⁶ Jisis siya hiniina boinkin, iya Adi Komii siya iikamim mi digworaekwo whiekakim simiir biyan nwowin, siya ini ti inkamin witnid nitkinamin mi siir numir aiir sibgu kigriraowin ini siir hiriinan ywowin. Mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinanar mi sibgu kigriraowi. Mi siir numiran naeyim wi hoimgakar nimbiamii. ²⁷ Mi inokinokin ti inkamin niyaka pi nhwo nib whwonkaowi mi nugakin siya pa ninsiin apririramyakwoki.

Ti inkamın siya kigiyeın mi siya ini siya siyar yaingwoweın, ti witnidin siya komii panina nwoikikin, siya biri ninokninkinkin. ²⁸ Nu siya minki mi ti witnidin pa kinan grimgrinkiigi mi siya mhoiia pi nae kakar namwo iuwi. Bii pi kwo aeyar nimbiam mi mhoiia nae pa budgi. ²⁹ Iiya sasaeyim wai nwoiyim mi ti inkamın pa ningugu haii. Iriig.

Ta boiniyo yaiya mastet yinika
(Mt 13:31-32,34; Lk 13:18-19)

³⁰ Mi Jisis siya boinki, krıma Adi Komii siir iikamim mi siir digworaekwo whiekakim simiir biyan iikam nwoi mi krıma wi paka hiniin boiniyo yaiya sae nikri boini siirin. ³¹ Mi ti mastetnidin siir hiriinan ti ikrii boin. Mi mastetnidin siya iki paenid nhirim simiir hiriinan tani. Niingaka. Siya sapkisapisimkin komii rani, ara krınankin. Mi siir nidim kasa rani, hoimgakim. Mi Adi Komii siir isidin ini ti mastetnidin siir hiriinan ywoweın kasa rani, hoimgakim. ³² Mi inkamın ti mastetnidin siir ninkin digiyim mi siya pa whakii mipi komiıyar namwo iuwi. Mi siya iki sasa hoimgakim pi simiira mrwii haiburgigi. Mi siya kwiya komii kakargin mi ipiyim minim simiir whieyım pi siir kwiya imiirar mi haigii. Iriig.

³³ Iiya sima Jisis siir boiniyo yai imiir ninokninkinim mi mhoiia siya iikam imiirin boiniyo yai kasa biri boinkin, Adi Komii siir yayim. ³⁴ Diminim siya boiniyim pi simiir boinkii iuguski rani. Niingaka. Siya pi boiniyo yai ara boinkii. Mi iya siir kigna miriıyım kamim pi sima sima nwoi saikain mi Jisis siya yaimwoiyaimwoweım pi haniingı boiniski. Iriig.

Jisis siya opud hinin komiıya saıir boinkikin mi opud hinino ina digiywo
(Mt 8:23-27; Lk 8:22-25)

³⁵ Mi naiowaka ta iya aiirarin siir kigna miriıyım kamim siya simiir boinki, krıma pi whii yarmiıya kigidamtibi. ³⁶ Mi sima ta iya Jisis siya nidwokaiya saıir kwiriınam mi sima siir wara yuginam. Mi sima i nhirim ini warar yınkin kwirii namim. Mi iikam isid komiıyım sima siir haiburgigim mi sima ina yamim. ³⁷ Mi opud komiıya ha hugnaniya mi hinin komiıya ha mi it mi simiir iyin ini wara kaıbombokiıgiyım, hinin aeya. Taka hinin opud komiıya prasaeki mi iuwi. Mi iya opa mirkimirki ninkinim pariiparii. ³⁸ Mi Jisis siya iya saıir idao hir kikinaniı whwonkaigin nhwo mipiyınanin siir. Mi sima siir yinidgu insiin mi sima ina boinim, hie! Ti krimiir Adin, krıma pi inigak nwo rani, pi tirar nwomainainami. Mi tari kira krimiırsi naıngwoyımıyok rani, aniya? ³⁹ Mi Jisis siya ha nınsiıngiyım mi siya io opud hinin sowiir ywoki. Mi siya ina boinkiyım, kowa dig dwoki! Mi Jisis siya hiriinan boinkiyım, opuda ina digiya mi opa hinin simki biri swoki itkika, ini niıngar ywomaigiya mokmokwaiga. ⁴⁰ Mi Jisis siya kamim siir kigna miriıyım simiir boinki. Kima hiniin dimusi nididnanaekim, ha? Mi kima tari naıngwo tıbmii karamaekim ini niıngar ywoweım, aniya? ⁴¹ Mi sima ini mounana siınkaokiyım mi nidid prasae biri kinkikim. Mi simasimar yomboın amboına. Tiki inkamın siya yipikin tiki hiniına tirin? Opud hinino ini siir yayar mi wakaeyoknakiyo? Iriig.

5

Inkam nwirin siir nwoyım yiu biyieyım Jisis siya ninimniskigikim
(Mt 8:28-34; Lk 8:26-39)

¹ Sima whii yarmiıya hiriir yimbiam Garasa simiir nu iir. ² Mi iya Jisis siya i aiir haiburgigin mi inkam nwirin uridyıu biyiekakin siya biri kimiminkikin ina yamin siirim mi tiki inkamın uridyıu biyiekakin siya maeyauwa inkam hangikaiıya saıir hir nwoikim. Siya saıir hiranki nitkin. ³ Siya inkam haıngikaiıya maeyauwa saıir whwonkaigin. Inkam nwirkin siir nonkworinu dig nwo rani. Mi wıeyım sopni siir mi udkikini wi iriipi hiriinan, wi dig mi o rani. Niingaka. ⁴ Ii kasa rani, sima siir iga in imiir udim wıeyım sopni mi tidop mini ha mi kurimdinu. Mi ti dimin whiso siir kogo, pi sowiirar mi ankaıbımbıirnamı. Siir kirıeya prasae rani. Inkamki siir nonkworinu mi siir udrinu dig nwo rani. Niingaka. ⁵ Inokiınokin siya nii nabie pi inkam haıngikaiıya maeyauwa mi mhiu, pi hirar nwoi.

fki siya kauwaryimyoknamiyim mi siya pa hai pi siir piu aiirar nikrimkripi. Mi siir piua nhie aunawaigi nwowi.

⁶ Siya kigi Jisis siya aru hiran nwowin mi siya ina iwitnaniyin. Mi siya ini Jisis siir igmiiga kingiina ini akai hiuniyin. ⁷ Siya ina kauwok boinkiyin, Jisis! Kira Adi Komii siir yinisiimkin ninomor kouankin nitin kira kariirin dimu tiram mini? Kara kiriir nikopwaisisirki Adi Komii siir inig iir, kira wi kariir kipi diriraerar bumbugi. ⁸ Mi Jisis siya ti yiu biyeyin siir piu nii okwokaiyin siir boinki, yiu biyie, kira ti iuguski siir piu hirii kipi nwo. ⁹ Mi Jisis siya srii, kiriir inigin yipikin? Mi siya ina yowarkii boinin, krima hoimgakim. Mi kariir inigin siirin hiniin asi dapkin, hoimgakim. ¹⁰ Mi siya Jisis siiram kauwok boinanaeki, kira krimiir kipi nikropki ta nu maeyau aiir haiburgigim.

¹¹ Hu isid komiiyin mhiusimin kingiin nwowin ini siir mhaeyim. ¹² Mi yiu biyie sima Jisis siirim kauwok boinanae, kira krimiirin ti huim simiiram dikropki. Mi krima pi simiir nii whwonkainami. ¹³ Mi Jisis siya ini wadieya ywokiyin simiirin. Mi ti yiu biyeyim ti inkam iir haiburgikin, ini hu simiir piu ii whwonkainamim. Mi ti hu isid komiiyin sima mhiu iir haiburgigim mi sima ina iwit iniwamwirkinaniyamim siiyenana iir. Mi sima ig hiniin biri niwit namkim, nhwo bidi kwisnamim. Mi sima ina iwit natatamim opa hirir. Ti hu whiekakim hirigim, 2,000 kasaka rani, hoimgakim. Mi sima ini op aiir kwiyae aokaonamim.

¹⁴ Mi hu imiir kigriraowiyim kamim sima ina yidamkiyim. Mi sima ha niwit amim mi ina boinmimauuamim om komii hiran iikam imiir mi omisisismim ti om komii siir yaba nwowim simiir hiran iikamim simiirin warar mi iwit boinmimauuam. Mi iikam whiekakim ta maeyauwa hu ima nwowa sair ini kignaki mi diminin Jisis siya tirin ta maeyau aiir. ¹⁵ Mi sima Jisis siir hirir yimbiam mi sima ti inkam iir ini kigu biya yiu biyie isid komiiyin siya nwowin. Biya ti inkamin yuisak biri nwokin mi tariinanin siya yuis bidi kaiyin. Mi siir kwoinin ini haniingi yaingwo omokiyin. Mi siya hiran nidwowi mi iikamim sima siir kaowim mi sima ina yididim siirsiiyin. ¹⁶ Mi iikam whiekakim ti diminin siir kigim mi sima ina yapboinmimauuamim ti diminin ti inkamin Jisis siya haiswoniskigiyin yiu biyie biya ti inkam iir nwowin. Mi sima hu imiir warar mi ikin boinmimauu. ¹⁷ Mi iikamim sima Jisis siir boinki, kira ti krimiir nuin siir kipi nwo. Kira maeyau kwira damki!

¹⁸ fiya Jisis siya i aiir kwiriyin mi inkamin biya yiu biyieki nwokaiyiin siya srii Jisis siir, Jisis, kara kinaka namam naingwowi? ¹⁹ Mi Jisis siya wadie biri nwokin siirin. Niingaka. Siya ti inkamin siir boinki, kira kiriir omaka dam, kiriir yopii yokman imiiram. Mi kira simiir tini boinmimauuu digworaekwo hoimgakim Biyan Inkam Komiiyin Jisis siya tirkiyim. Mi siya kiriirsi naingwobumbugin. ²⁰ Mi ti inkamin siya ti om iir haiburgikin mi siya ina yamin. Mi siya nu Dikapolis hirir yimbiam. Mi siya hiran iikamim simiir ini boinmimauuu diminin Jisis siya tirkiyin siir. Mi iikamim sima hirinan wakaekiyim ini mouni haniina siinkaokiyim. triig.

*Jisis siya inkam komii nwirin siir yinisiim yinugiyina sair haiswoniskigika
(Mt 9:18-26; Lk 8:40-56)*

²¹ Mi Jisis siya ha swoki iyikidamin whii sair mirmiia hirir mi iikam isid komiiyin sima ini saikar yamwomimrniyim whigbid hir. ²² Inkam komii nwirin Adi Komii siir inig hainaniya omaka sair kigriraowiyin mi siya ina yitin. Siir inigin Jairaskin. Mi siya Jisis siir kigin mi ina yamin mi ini ogmwo Jisis siir igmiiga kingiinar ini hiuniyin. ²³ Mi siya ti inkamin Jisis siirim sriinanae. Kariir yinisiim yinugiyina ini nao kingiinar nwowa. Kiriir ina sair wini hainiini saeya pi naonamisi mi saeya wadie nwoki owim. ²⁴ Mi Jisis siya Jairas saika asi namkin. Mi iikam isid komiiyin ini siir mhoiiyar woknamim. Mi nhirim ini siir priska priska miya yapamim. Mi Jisis siir wara biri kigwinkin, ini simiirara kigwin iskiyin.

²⁵ Mi wig ira hir nwowa saeya nhieki mi napidwodwomaimiia, sair biewiyim iuurwhis nhieki saeya napidwodwomaimiia. ²⁶ Naeyugak inkamim kasaka rani, sairam nankabgugunanaeyim. Mi ta wiga sair umirim whisariiyar niuguguskim simiirin. Mi

saiir ma wadie bi swoki okika. Niingaka. Ma saiira ini komiia yasae owiuguskiya. ²⁷ Ta wiga saeya Jisis siir yai aiir wakaewina mi saeya ha nitka siiram. Mi saeya ti iikam isid komiyyin simaka nitka. Mi saeya Jisis siir mhoiia yit mi saiir ina siir yuis aiir yaka onkwoki. ²⁸ Mi saeya saiir kwoin arar yaingwokwokai mi kariir ina pi siir yuis aiirara maka onkwoki mi kara pi wadieyar nwoki. ²⁹ Mi biri kimiminkika saiir nhieya ina yinkisaenakiya mi saiir piua ini saeyar kinankiugiya nismikinkiya. ³⁰ Mi Jisis siya ina yinokninkinkiyin siir kirie nhirim namkiyim. Mi siya iikamim simiir bopwoniya haimisiyao okwoakaoyin mi ina boinkiyin, yipikin kariir yuis aiir nonkwokiyin? ³¹ Mi Jisis siir kigna miriyyim kamim sima boinki siir, kira kigi! Iikam isid komiyyin wasi kiriirar nokwoyokaiyim mi krima wi panina ninokninkini? Kira hiniin dimusi boinkin, yipikin kariir nonkwokiyin? ³² Mi Jisis siya ina kaoyokiyokiyin ti inkamin siir nonkwokiyin siir kigsibiyam. ³³ Mi ta wiga saeya ina yinokninkinkiya diminin saiir tirkiyin mi saeya ini nididkakar ywokiya, saiir kiuim kirie biri nwokim. Mi saeya ha nita ogmwo ini Jisis siir igmiiga kingiina ini akai kaiyirou hiuniya. Mi saeya ina boinmauugiya digworaekwo hoimgakim siir. ³⁴ Mi Jisis siya ta wig aiir boinki, yinisim! Kiriir naingwo tibmiia kariir kirie aiiram naingwo tibmiia, kiriirin wadie saeya nwoaiginiugika. Mi kira ha dam! Kiriir kwoinin sibgu dwowipisunam mi kiriir ma dig nwoki oki.

³⁵ Mi Jisis siir yaiya ha niki boinin mi kam nhirim Jairas siir omaka hiranki nitkim mi sima yaboini siir, kiriir yinisima bidi yaonama. Kira kiigi wara inkamin nowamwarkaiyuwiyin saika hirii kipi ninkinanae. ³⁶ Mi siya ta yaiya sima boina saiirin ini hindara wakaemumuin. Mi siya Jairas siir boinki, kira kipi nidid! Kira kariirimin hindarar daingwo tibmii iski. ³⁷ Mi Jisis siya iikamim simiir yikidugig, sima pi saika kipi nam. Pita, Jems mi siir nomiyau ieya Jon, Jisis saika simasimar yinkin am. ³⁸ Mi sima Jairas siir omaka saiir nimbiamim mi Jisis siya kigi, sima pi nankaninouwi, sima hiniin biri nougim, wamki kimaii, nhwokou nhwokouim ini warar youwonikiyim. ³⁹ Mi Jisis siya ha napninopkainamin omaka apinaua hiriir mi siya simiir ini boiniu, kima dimusi nankaninouwi ta yinisim aiirsiyin? Ta yinisima saeya biri naonamka. Niingaka. Saeya nhwo whini. ⁴⁰ Mi sima yaibu siir yiewaiyiugi, Jisis siya iikam hoimgakim omakanau hir nwowim siya simiir yikrop apniki. Mi Jisis siya mi saiir yopii ado sowawai mi kam nwoimim siir kigna mirii ikim, hiriirin simasimar youapninopkainam maeyauwa yinisim aeya nwo aiirin. ⁴¹ Mi Jisis siya saiir ina aiir yonkwoki mi ina boinkiyin saiirin, Talita kumi! Krima ta yaiya saiirin hiniina boinkim, yinisim yinugiyin. Kara kiriir boinki, kira dinsiingi! ⁴² Mi biri kimiminkika ta yinisim yinugiyina ha ninsiin idwokiya ina yapririrama. Saiir biewiyim iurwhisko. Mi sima ti diminin siir kigim mi sima ini mouni haniina siinkaokiyim. ⁴³ Mi Jisis siya ina boinikidugiyin kima inkam nwir kipi boinmau ti diminin. Mi siya simiir boinki, ta yinisim yinugiyina nae saiir ti hauu ae. Iriig.

6

*Om Nasaretan iikamim sima Jisis siirin digiumii haimriiyugigim
(Mt 13:53-58; Lk 4:16-30)*

¹ Jisis siya ti omin siir haiburgigin mi ini siir omki om iirar swoki amin. Mi kamim siir kigna miriyyim sima ini saikar yinkin amin. ² Mi Juda simiir ii komiia Sabat, Jisis siya omaka yaimin dimin nidwokai wakaeya saiir yapninopkainam. Mi Adi Komii siir yaiya simiirin hir ini boinmimauuu. Mi iikam kasa rani, siir yai wakaeyim mi sima mounan asi siinkaokikim. Mi sima boin, tiki inkamin ta ninokninkina siir hir nwowa mi siya papi haigin, ha? Mi ti hiniin dimin komiyyin siya panina tirkin, ha? ³ Mi tari ti inkamin omaka miriyyin mi siya, aniya? Mi siya ini iikamim nuanim krimiir hiriinan yowoin, aniya? Mi siya Jems siir yaowaekin, aniya? Mi Josis, Judas mi Saimon mi siir yokmanim sima ini krimaka tirar nwowim, aniya? Mi sima hiriinan kwoin naingwowim mi ini simasimar priidwo boinaiyamim. ⁴ Mi Jisis siya simiir boinki, profet inkamin iki siya hinda tinda namiyim sima siirin pi ha kigi, siya inkam komiigin. Mi siir omki om hirin siir yopii adim mi siir iripa o nhieyim yim sima pi ha kigi, siya inkam komii rani.

⁵ Mi siya dimin komii komii bi swoki miriigin siir om hirin. Niingaka. Mi siir ina simiirin wi nhirmi arar hainiwokmaigi, siya iikam homgak wao biri hainiwokmaiigin. Niingaka.
⁶ Mi Jisis siya iikamim simiir kigiyin sima biri naingwo tibmiigim mi siya ini iingas arar pikrimgribgiyin. Mi siya ini omin siir omin siir kingiin nwowim, ini simiir yamin. Mi siya hiran iikamim simiir boinmimauuwam Adi Komii siir yaiya saiir. Iriig.

*Jisis siya kam iuur nwiso mii simiir hauugikin
 (Mt 10:5-15; Lk 9:1-6)*

⁷ Mi Jisis siya aposel kam iuur nwiso simiiram yikiuna. Mi siya simiirin nwonisa nwonisa yikropki. Mi siya simiirin kirie ini warar yinkin hauugiyin, yiu biyeyim simiir ninimniskiyam. ⁸ Mi Jisis siya simiir boinki, kima nae digworaekwo homgak kipi hainam. Kima pi paekopin hugwokwo apiyin siirara hainam. Mi umir minim onau kipi haiginam. Niingaka. Kima pi kimiir piu niinga niinga dam! ⁹ Kima iga pa diyopkimkikiunam. Mi kima yuisa koua niya saiirin pi kwokwisa kipi niinam. Niingaka. Kwokwira diinam.
¹⁰ Mi Jisis siya yai kwira ina swoki boinkiyin aposel kamim simiir, iya nwisko mi apnimbiiyami om hir mi inkam nwrkin ha boinwini, kowa ta omaka saiir uni oni mi yaeya omaka iram kipi swoki amimin. Niingaka. Ta omaka irua kowa nwowa saiirara dwo kripkai kipi kisae kimrae. Mi iya kowiir miya dig nwokii ti om iir mi kowa wi haniingi dam. Mi ta omaka aiirin wi haniingi haiburgig mi kowa wa dam. ¹¹ Mi iya kima om whir napnimbiiyamiyim mi sima kimiir yai biri wakaekim mi kima ti om iirin ha timi haiburgik mi yaeya om whiram timi am. Mi sinim kimiir iga imiir nwowim simiirin wa dikrimkrinkiigig. Mi sima wa nwoki aingwowoknakiyim simiir siyiuin miyik rani. ¹² Mi aposel kamim sima Jisis siir yai aiir wakae namim mi sima ina yamin. Mi sima ina yapboinmamauwamim Adi Komii siir yaiya saiir, iki omom omom imiir. Mi sima boin, kimiir mhi kwoinim ti kisina haigi, hiriyyar kipi nwokripkai. ¹³ Mi sima yiu biye hoingakim iikam imiir nwowim simiirin haniingi haiswonimniskiyam. Mi sima wa waekimnanin pi siirar mi iyopi iikam makak imiirin mi sima pi wadieyar mi okii. Ti wa waekimnanin siir kirie rani, Adi Komii siir kirieya wadie saeyar nwowaiginiuwu. Iriig.

*Jonin op baptais haiginiuwiyin siya bidi yaonamin
 (Mt 14:1-12; Lk 9:7-9)*

¹⁴ Tariinanin inkam komiiyin nu kigriraowiyin Herot siyar wakaewin, ta yaiya Jisis siir inigin omom omomim bidi yiniyokiiyin. Iikam nhirim sima boinki, Jonin op baptais haiginiuwiyin iikam imiir, siya bidi yinsiin idwown ie hirankin. Mi ti siya dimin komii komiiyim simiir asi mi inimniskii. ¹⁵ Mi nhirim sima boin mi tari Ilaijakin, aniya? Mi nhirim yim ina boinim mi tari ti profet inkamin biyanin siya, aniya?

¹⁶ Iya Herot siya Jisis siir inig iir wakaewinin haigiririrniyin mi siya ina boinkiyin, biya Jon siir niyin kara bidi iki kaigrip haiyin mi tariinanin siya ina swoki insiin idwokiyin, aniya? ¹⁷ Biyin Herot siya kam nhirim simiir nikropkikin Jon siir nonkworinuwam mi wiyinsopni kogrinukikaiyam omaka hiuyokiyokaiya saiir hir hugripkiikikaiyam. Mi Herot siya ti diminin dimusi bi tirkin, Herodias saiirsi tirkin. Mi Herodias saeya io Jon saika nwoka. Saeya Filip siir wiga. Herot siir nomousimin. Mi ta Filip siir wiga ini Herot siya hainikii onkwona. ¹⁸ Mi Jon siya Herot siir boinki, kira ti kiriir nomousimin siir wiga saiir hainikii nonkwonain yio ti hiriinan siyiuin miyik rani. ¹⁹ Mi Herodias saeya kwoin biye Jon siiram ywo siir nisomaowam mi saeya dig bi nwoka. Niingaka. Dimusi rani, Jon siya ini omaka hiuyokiyokaiya saiir nwokaiyin.
²⁰ Herot siya Jon siirsi nididigin. Siya ina ninokninkinin Jon siya inkam wadiek, siya dimin whir bi swoki tirbusrankin. Niingaka. Siya inkam komiiyim simiir siyiu aka bi nantamyiryirikin. Niingaka. Mi siya Jon siir asi kigriraokin. Mi siya siir yai aiir wakaeyin mi siya ina yaingwoyimiuyokiyin. Siir kwoinin miyik biri nwokin, siya ini hikak ywokiyin.

²¹ Herot siya nae komiia kwira diriraerarkwokin iya siir apugi naokainakiya saiir naingwokikin. Siya ta naeya inkam komiini mii miriiyim kamim mi inkam komiiyim

omom omomim sim kigriraowiyim mi yai niniyim simiir biyan kamim mi nu Galiliyan inkam komii ikim simiiram diriraerarkin. Herodias saeya Jon siiram in ii miyik amar niki oka Jon siir nisomaoamin. ²² Mi Herodias saiir yinisim yinugiyina ha napnropkainaniya ta omaka nae naeya saiir mi saeya ini ig ini swaeniya. Mi Herot siya mi inkam komii komii nhirim saika naeyim sima ini mairgimairga ywokiyim saiirimin. Mi inkam komii Herotin nu kigriraowiyin siya ta yinisim yinugiyina saiir sriigi, kira dimuam naingwowi, ha? Kira kariir ti boinmauugi mi kara kiriir nwoki hauugi. ²³ Mi Herot siya ina yokopaisisirkiyin ad isao! Ti diminin kara nimbini mi kira kariiram boini dimin whir kiriir hauuwam mi kara kiriirin wa hauugii. Mi kira kariir nu mi kariir digworaekwowim simiirim boini, bopwoniya kikintiokiyam haimii kiriir hauugiyim mi kara kiriirin wa mi hauugi. ²⁴ Mi ta yinisima ha napnaniyama mi ini saiir yopii aiir yani sriinakiiya, kira pi dimu haiyam boini, ha? Mi yopiiya ina boinkiya, kira pi ti Jonin op baptais haiginiuiyin pi siir mwo iir kaigrp haiyam tini boiniu. Mi kira pa whainani kariirim. ²⁵ Mi biri kimiminkika ta yinisim yinugiyina, ti inkam komiiyin nu kigriraowiyin Herot mi saeya siir boinki, kara minam naingwowi, kira pi Jonin iikam baptais haiginiuiyin siir mwowin pi mobmirni kaigrp haiginki mipi kariir whauugi. ²⁶ Mi saeya hiriinan boina mi ti inkam komii Herotin nu kigriraowiyin siir kwoinin ini hikakar ywokiyin. Mi siyar yaingwowaarkaigi, kara bidi iki imbinkiyin mi iikamim saika nidwo aeyim simiirsi warar mi aingwokin. Mi siya ta wiga saiir yai paninsi yiriyu boinsi. ²⁷ Mi bi kimiminkin ti inkam komiiyin nu kigriraowiyin Herotin, siya ina yikropkiyin, inkam nwirin yai niniyin siir Jon siir mwo iir nini kaigrphainakiyim. Mi ti inkamin yai niniyin ina yamin, maeyauwa siir hiugripkiikikaiya saiir. Mi Jon siir nii iir ini kaigrphainaki. ²⁸ Mi Jon siir mwoin mobmorni haiginam. Mi siya ha hainaniyin mi ta yinisim yinkopaka saiir ini hauuni. Mi ta yin kopaka ya ini saiir apu aiir ini hauuua, saeya kigam. ²⁹ Mi kamim Jon siir kigna miriiyim sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima ina yitim Jon siir piuis biyeya saiir hainakiyam. Mi sima ie ini kikaiyu saiirin. Iriig.

Jisis siya hauu aeyim kamim 5,000 kim

(Mt 14:13-21; Lk 9:10-17; Jo 6:1-14)

³⁰ Mi Jisis siir aposel kamim ha swoki haiyug apnaniyim, sima ini saikar swoki amwoniyim. Mi sima siir ini boinmauuni miyim sima miriinaniyim mi yaiyim sima boinmimauuim iikamim simiir. ³¹ Iikam kasa rani, haimii tamii ninap anapim. Mi Jisis siir aposel kamim mi Jisis siyar, sima naeni ii karamaeka. Mi Jisis siya simiir asi boinkim, humbae! Krma nami maeyauwa iikam karamaeya saiir. Krma pu haimiisima nwoki siisi. ³² Mi sima i aiir kwiriyim mi ina yamim simasimar maeyauwa iikam karamaeya saiir.

³³ Mi iikam kasa rani simiir kigwo kwirigiyim. Mi sima ina yinokninkinkiyim simiirin. Mi iikamim om komii komiiyanim ini ta maeyauwa saiirim yamim. Mi bi ini simar iwit okwokwokinim. Jisis siya mi siir aposel kam ima, yim mhoyiya yimbiam. ³⁴ Mi Jisis siya mi siir aposel kam ima, sima ha nakuuim mi Jisis siya iikam hoimgakim simiir kigin mi siya simiirsiiyin naingwoyimok prasae biri kinkin. Sima sibsibnankim inkamki bi kigriraowikim simiirin. Niingaka. Mi siya simiirin digworaekwo kasa biri nowimwarkaiyugin. ³⁵ Hya bieyin nikiiyamtibin mi siir aposel kamim sima saikar ini boiniu, ta maeyauwa inkam karamaeka, bie isi nikiiyam kingiin nwowamtibin. ³⁶ Kira iikamim simiir dikropki sima pi hinda tinda nwoki amtibim iki omim simiir. Mi sima pi nae nwoki sain aeyamtibim. ³⁷ Jisis siya simiirin ina yowarkii boinkiyin, simiirin nae kimar hauu ae. Mi sima Jisis siir boinki, kira minam naingwowi krma umirim kamarim kam nwira K400.00 hainamim nae simiir sain hauu aeyim, aniya? ³⁸ Mi siya simiir sriigi, kimiir waraurin naeyim pariiga nwowi, ha? Kima tikina kignaki. Sima nini kigninokninkinkinkiyim mi sima boin, krma bretim iriiyar mi anasu whis ha nwowi.

³⁹ Mi Jisis siya siir aposel kamim simiir boinki, kima ti iikam isid komiiyin simiir boinki sima maeyau maeyau didwowaam tib, ta ko kibi aiir. ⁴⁰ Mi sima hiniin hiniina yidwonam, nab whirin kamarim iriiyar (100) mi whirin, kam nwis iuur (50). ⁴¹ Mi Jisis siya ti bret iriiyarim mi anasu whis iko, siya simiir haiyin mi siya ninomor koua hiriir kaoki mi

ina boin wadiekiyin. Mi siya bretin haniingin yinibimbir priiginki mi siya siir aposel kamim simiir hauugi. Mi iikam imiirin sima nwoki hid hauunamim. Mi anasu whiso iriipi hiriinanar mi tirki ina mi inspimspak inoop priiginkiyim. Mi ini iikamim simiir swoki hid hauunamim. ⁴² Mi sima nae dig nwokiyim mi simiir mhiiyim ina yaekiniugiyim. ⁴³ Mi sima bret anasu haimii haimiyyim ina yaepipiru haiginkiyim. Mi nae haimii haimiyyim sima naepipiru haiginkiyim, nibim iuur isa swoki haiginam. ⁴⁴ Kamim ti bret anasu imiir naeyim 5,000kim. Kasa rani. Hoimgakim. Mi wig yinim hir warar ninkin okim mi sima simiir wara biri mwaingim. Kamim simiirarar mwaingim. Jisis siir kirieya naeyim homgak saeya nwokikim. Iriig.

Jisis siya whii hirin op idwovar napnikin

(Mt 14:22-33; Jo 6:15-21)

⁴⁵ Mi Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir yikrop kwiriigi sima i aiir kwirinamim. Mi sima siir biya yamkwokin whii mirmiya om Betsaida hiriir iyikidam. Mi siya iikam isid komiyyin simiir nikropkiyam warar mi aingwo. ⁴⁶ Siya iikamim simiir nikropkiyin mi yio siya mhiua hiriir iyyam, siya nhwo hir ini kwisboiniu. ⁴⁷ Mi naiowaka kamim siir kigna miriyyim ini whii hirar yakiririr mairibim. Mi Jisis siya ini whiigbid hirar yokworibin. ⁴⁸ Mi siya kigi opud komiyya simiir i aiir namitiuwua, sima igwir hiniin biri kignamkim minan mirii idamkim. Mi iya imiimar niki oyakwoka biri niki pirkin iuguskika mi Jisis siya opa saiir ida yapamyakwok simiirimim. Siya minam naingwokin, simiir nap haiburgikam. ⁴⁹ Mi kamim siir kigna miriyyim simar kigwin, siya whii aiirin op idwovar nouwapniyakwoki. Mi simiir kwoinim ha naingwokim, siya wraig mi iuwi. Mi sima haniingi yinkau ankau siirsiyin. ⁵⁰ Iya sima siir kigwinim mi sima ina yididwinim. Mi Jisis siya biri kimiminkin siya ina yanka boinkiyin, kima kipi nidid! Kima kirie dwowin! Karairgin ti nitin. ⁵¹ Mi siya i aiir kwiriiiun mi siya ini simakar ywowin. Mi biri kimiminkika opud komiyya ina digiya. Mi sima ini mouni haniina siinkaokiyim. Mi simiir kwoinim ini warar whriewhriekiyim. ⁵² Sima biri naingwowoknakim ti bret anasum Jisis siya hid hauum iikam imiir. Niingaka. Simiir kwoinim ina niki whriewhrie kripkaiyyim. Iriig.

Jisis siya haiswoniskiiyyim iikam makakim om Genesaret hiranim kasa rani,

(Mt 14:34-36)

⁵³ Mi sima whii aiir iyikidnaidam mi ini om Genesaret hiran maeyau aiir yaka kuiu. Mi simiir iya hir yaka kunimborugig. ⁵⁴ Iya sima i aiir haiburgika mi ti omin siir hiran iikamim sima biri kimiminkim, Jisis siirin ina kigninokninkinwinim. ⁵⁵ Mi simiir iikamim ina yitkrinkiyim om Genesaret siirar. Ta maeyaua sima kua saiirar biri nwokim. Mi iya sima wakaekiya Jisis siya ini hapi nwowin mi simiir iikamim makakim simiirin hiini yohaiginam. Mi sima ina hainamim siiram. ⁵⁶ Mi omisisim whiekakim mi om komii ima mi ti omom omomim Jisis siya bidi yapyokii digim. Mi simiir makak iikamim maeyauwa iikam homgaki ninkiniuwiya maket pi saiir hirar nini haiginiuwi. Mi iikamim ti makak iikam imiir hainaniyyim sima Jisis siiram yikiugi, kira wadie simiir nwokii mi ti iikam makakim simiir inim kiriir yuis aiirarar piki onkwokii mi sima pi wadieyar nwoki okiyim, aniya? Mi iikam hoimgakim siir yuis aiir nonkwowim, sima ini wadieyar ywowim. Mi sima whiekakarim, ini wadiekinar ywokiyim. Iriig.

7

Yidiwi wanwiyae simiir niwiiyyin Adi Komii siir siyiu komii saika dig biri nwokin

(Mt 15:1-9)

¹ Farisi kamim sima mi kam nhirim siyiu komii ninokninkini ikim, sima om komii Jerusalem hir haiburgigim mi sima ini Jisis saika yamwoniyyim. ² Mi sima kig, kamim siir kigna miriyyim sima pi naei. Sima ina min simiirim bi biri hiisokim mi sima krimiir yidiwi wanwiyae simiir siyiu iir bi sibgu apkim. Mi simiir inam miyyik biri nwokim.

³ Mi Farisi kamim mi Juda hiran iikam homgak ikim, sima simiir yidiwi wanwiyae simiir siyiu imiirar niki tirkripkaiiyim. Iya simiir ina op hiisok karamae nwowiyim, sima pi nae niki ae rani. Niingaka. ⁴ Iya sima maeyaua nae haiginiya maket saiir namiyim mipi sima nae sainaki mipa swoki iti. Mi naeyim sima hainaniyim sima pi op nini hiisokni karamae nwowi mi sima pi nae rani. Siyiuim sima tiriyyim sima siyiu whiruwani biri tirikim. Niingaka. Sima simiir yidiwi wanwiyae siyiu imiirar tirikim simiir digworaekwowim. Mi simiir digworaekwo whiekakim hiriyyar hiisok digikim. Mobmir mob mi yhi two ikim sima simiirin bi swoki kimbuwikim.

⁵ Farisi kamim sima mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim mi sima Jisis siir asi sriigim mi sima ti kamim kiriir kigna miriyyim, sima krimiir yidiwi wanwiyae siyiuim simiir nap karamae dimusi nwowi? Simiir inam miyyik biri nwokim, sima isi hiriinanar nonkwo aeyim. ⁶ Mi Jisis siya simiir boinki, biya Aisaia, profet inkamin siya ta yai ailar niki win boinkikin kimiiramim. Kima niksisaeyakawaiwigim. Siir yokwowa hiniina win boinkika,

ti iikam isidin sima kariir inig iir hainanam boiniyim, sima yai ara nhinkini. Simiir kwoinim kanaka biri namasugim. Niingaka. ⁷ Mi kamim simiir siyiu imiirara boinmimauwiyim mipa boini ta yaiya Adi Komii siirga. Mi sima kariir inigin whisariya hainani mi sima kariir inig iirim naingwo tilmii rani. Niingaka.

⁸ Mi Jisis siya simiir boinki, kima Adi Komii siir siyiuin bidi haiburgigim mi ini kimiir yidiwi wanwiyae siyiu imiirar napim. ⁹ Mi siya ina boin taraowamin simiirin, kara ina ninokninkinin kimiir niksisaey siyiuin. Mi kima hiriya naingwowi, ti simiir siyiuin siyiu wadiyairgin. Mi wim kima Adi Komii krimiir Wanin siir siyiuin digiumii siir haimriyugigi. ¹⁰ Mi panao kara pi kimiir siyiu iir boinmauu wakae haiginiuwi. Biya Moses siya hiniina boinkin, kira, kiriir yopii ado sowiirwai yai sibgu wakaeyokna. Mi inkamin siir yopii ad owiir nigbumbuwi mi siirin wi hindara disomaokingi. ¹¹ Mi panao kara pi kimiir siyiu iir boinmauu wakae haiginiuwi. Biya Moses siya hiniina boinkin, wim kima hiniina boinkim, inkamin umir digworaekwokakin mi siya wa hauuwi siir yopii ad owiirin. Niingaka. Siya wi hauu rani. Mi siya ha boini, ti umirin Adi Komii umirkin kara pi kowiirwai swoki hauu rani. Niingaki, niingakiinga. ¹² Mi siya ti inkamin wi sowiirwai whindiriraerar haiginiu rani. Niingaka. ¹³ Mi kima kimiir yidiwi wanwiyae siyiuim simiirar napi mi kima Adi Komii siir yaiya saiir wakaeyim pi boriisopi. Mi kimiir siyiu imiirara napama naingwowi. Mi kima ti hiriinan tirim mi kimiir kwoinim hiniina naingwowi, kimiir siyiuin kima tiriyyin wadiyairgin. Iriig.

Inkamin kwoin biyie nwowiyin mipi miyyik nwo rani.

(Mt 15:10-20)

¹⁴ Mi Jisis siya iikam imiir yikiuna mi siya simiir boinki, kima ta kariir yaiya saiirar wakae nonkworinugi. ¹⁵ Diminin inkam ieya nonkwo haiyyin mi ha naeyin, yio inkamin io siya biri hiohaiginiuwikin. Niingaka. Mi kwoin biyeyin inkam siir kwoinaw nwo kaiyyin yio nik rani, pi siya tirkumbugi inkam iirin. ¹⁶ Inkamin winwo rino kakairgin, siya yaimin diminim ha wakaeyimok.

¹⁷ Mi siya ha haiburgigin iikam isid komiyyin siir mi siya ina yamin omaka. Mi kamim siir kigna miriyyim sima siir srii biyan boiniyo yaiya siya boina saiirim. ¹⁸ Mi siya boinki simiirin, wim kima windi kimiir kwoinim biri naingwo omokikim, aniya? Mi kima tari biri ninokninkinkim, diminin inkam ieya nonkwo haiyyin mi ha naeyin, yio inkamin io siya biri hiohaiginiuwikin. Niingaka. ¹⁹ Ti hiniin diminim mhii kwoinan tani. Niingaka. Pi dini siyiu siir namki. Mi mhoyiya pi waisi hir nini iugigi. Ta yaiya Jisis siya boina saiir yaimwokiayimwowa ya hiniinga, iki naepai naepaiyim dimin kamaekim kima simiirin hiriya sbae sbae. ²⁰ Mi Jisis siya ina bointiraowin, diminin inkam siir mhii kwoinaw nwo kaiyyim mipi idowiiya nitinaka mi ti hiniin inkamin pi miyyik nwo rani. ²¹ Mi kwoin biyeyim inkamni mhii kwoinaw nwo kaiyyim mipi hiranka hiugrimkripnanini mi inkam iirin pi simar tirkumbugi. Mi sima ti siyiu biyeyim hiniin hiniingim, kwoin biyie naingwo, hii nanae mi hii tauae mi inkam nitkikaigai aokao mi inkam siyamar

naingwona. ²² Wig hainikii nonkwona, kigmair mi digworaekwo biyie biyie ikim mi niksasae mi hindara mwrakboin mi inkamin siyamar naingwonaeyin mi nwirni dimin mi boinbu mi nantamyiriyir mi whaowae diriraerar. ²³ Ti digworaekwo biyie biyeyim inkam siir kwoinau hir nwokaiyim mi iya sima idowiiya nitiyim mipa boiniski. Mi ti hiriinan siyuin inkamin pi biyie sima nwowi. Iriig.

Nu Finisia hiran wiga saeya Jisis siirim naingwo tibmiiga
(Mt 15:21-28)

²⁴ Jisis siya ha nhiingiyin mi ti om iir haiburgig mi siya nu Taia hir nwowim omim simiir yam. Mi siya omaka ira saiir yapninopkainam. Mi siya pi boriisopi inkam nwirkin siir kipi ninokninkin. Mi siya asi mi aguprakaiyim wi dig mi owi. Niingaka. Siya wi dig nwo rani. ²⁵ Mi wig ira saeyar wakae Jisis siya ini tir nwowin mi ta wiga saiir yinisim yinugiyina yiu biyeyin ini saiir hir nwokaiyin. Mi saiir apua biri kimiminkika ina yitsisaua Jisis siirim. Mi saeya ini siir igmiiga kingiinar ini akai hiuniya. ²⁶ Saeya ta wiga nu whiranka saeya Juda wig rani. Saeya nu sim Finisia nu komii Siria hir nwowin mi siir hiranka. Mi ta wiga saeya Jisis siirim sriinanae saiir yinisim yinugiyina saiir nwowin yiu biyeyin siir haiswoniskigiyam. ²⁷ Mi Jisis siya saiirin boiniyo yaiya saiir boinki, krima biyin yinisimim simiir naeyim simiir tiki hauu ae. Krima krimiir yinim simiir naeyim simiir kipi haii mi wra kipi nitkiniugi. Niingaka. ²⁸ Mi saeya ini siir yaiyaka yowarkii boina, Biyan Inkam Komii kiriir yaiya yaimwowainga. Iki wra sima kingiin nwowiyim mi naeyim pi yin ima nae krimkrinkiigi mipi wra ima niuimim ae. ²⁹ Mi Jisis siya saiir boinki mi kira ta hiniina boina mi kira ha ti swoki am kiriir oma hiriir. Mi yiu biyeyin kiriir yinisima saiir nwowin diyio kara bidi hugitkiigiyin. Mi kariir kirie aeyar nwo haiginiugika kiriir yinisima wadie asi nwokika. Mi kiriir naingwo tibmiya ini kirie ywowaowa. ³⁰ Mi saeya ha swoki ama saiir omaka hiriirin mi saeya ini kigu saiir yinisima hii hirar whini. Mi ti yiu biyie saiir nwowin bidi yamigusamin. Iriig.

Jisis siya haiswoniskiigikin inkam waeyai wiingirwiiyin

³¹ Mi Jisis siya ha haiburgigin nu Taia hiran om iirin mi siya om Saidon siir om bopwovar yapam. Mi siya ina swoki amin nu haimii komii whirin Dikapolis hiriir. Mi siya whii Galilia hiriir yapnimbiiyam.

³² Mi sima inkam nwirin Jisis siirim yinkikwona apnam. Siya ti inkamin wiingirwii waeyaigin. Mi sima Jisis siirim sriinanae, siir ina ti inkam iir hainiwokmaigiyim. ³³ Mi Jisis siya siir nikiunamin mi iikam imiirin hirar haiburgig. Mi ini sowa sowar ini owouwo. Mi Jisis siir inna ti inkamin siir wiin aiir yaka hopkaigi. Mi yaeyapa ha piginkiyin siir ina iir mi ini ti waeyaiyin siir kwiryae aiir yaka hougwokiyin. ³⁴ Mi Jisis siya ninomor kou hiriir kaoki mi siya ina iyaeniskiigiyin. Mi siir kwoinin ha naingwoyimiyokiyin mi siya siir boinki, Efata, ta yaiya Jisis siirar yaiginka. Mi krimiir yaiya hiniina boinika, kira wakaeki! ³⁵ Mi biri kimiminkin ti inkamin siir wiina ina wakaeomokiya. Mi siir yaiya ina mi boinomokiya. ³⁶ Mi Jisis siya simiir boinikidukikinki, kima ti diminin inkam nwir kipi swoki boinmauimimin. Mi yim sima ta yaiya siya boin nikidukiya simiir saiir biri swoki wakaekim. Niingaka. Yim sima ti diminin ini siirar swoki haigiririr boinamim. ³⁷ Mi sima ini hindara yanaakiyim mi ina boinim, digworaekwo hoimgakim siya tiriiyim pi wadie kinar nwowi. Mi siya inkamin wiingirwii nwowiyin siir mi diriraerari mi wi wadieyar mi okii. Mi siya inkamin waeyai nwowiyin siir mi diriraerari wi digar mi owi. Iriig.

8

Jisis siya hauu aeyim iikamim 4,000 kim
(Mt 15:32-39)

¹ Mi ta iya iikam isid komiyyin ina swokini oniyim mi sima nae karamaekim. Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiirim yikiuna. Mi siya simiir boinki, ² kara ti iikamim simiirsi naingwoyimiyoki iiyim kwoim sima kanaka nwokaigiyim. Mi sima nae karamae asi nwokim. ³ Mi sima mhiiriima nwowi mi kara simiirin ha nikropki simiir oma hiriirin

mi nhirim kingiinanki nitki waeyao, yim wi siyu hir pi napakaigai yamisi. ⁴ Mi kamim siir kigna miriyyim ina yowarkii boinkiyim siir yai aka, ta maeyauwa inkam karamaeka mi krima naeyim pi papiyankin mi inkiguna haii, ti iikamim simiir hauu aeyamin? ⁵ Jisis siya simiir sriigi, kima bretim pariiga nwokaii? Mi yim ina boinkiyim, krima bretim iriyyar nhisa nwokaii.

⁶ Mi siya iikamim simiir boinki, nu iir grinkin idwokiyyim. Mi siya ti bret iriyyar nhiswo simiir haiiyin mi Adi Komii krimiir Wanin siirim boin wadieki mi ina yiniimbirpriiginkiyim. Mi siir kigna miriyyim kamim simiir hauugi mi yim sima ina yapninkwokwo hauuwamim iikam imiir. ⁷ Mi simiir antiou sisimim ha mi haiyim mi Jisis siya Adi Komii siirim simiirim wara mi boin wadieki. Mi siya kamim siir kigna miriyyim simiir boinki, sima antiousisimim simiirin warar mi hidninkwokwo hauunamim. ⁸ Mi sima ha nae digiyim mi simiir mhiyyim ina yaekiniugiyim. Mi ti nae haimii haimiyyim sima naepipiru haiginaowidim, nibim simiir swoki haigiyim iriyyar is. ⁹ Ti iikamim sima iriparin 4,000 kim kasaka rani. Mi Jisis siya simiir yikropki mi sima ina yamim. ¹⁰ Mi siya biri kimiminkin siir kigna miriyyim kamim simaka kwirii namin i aiirin. Mi sima nu Dalmanuta hiran maeyau aiirim yam. Iriig.

Farisi nhirim Adi Komii siir dimin komii komiyyim simiir kigam sriigim
(Mt 16:1-4)

¹¹ Mi Farisi kamim sima yai Jisis saikar yinkinwaomwarkii boin. Mi sima siirim boinki, kira ninomoran dimin komii komii nhirim krimiir wiisimauu mi krima nwoki inokninkini kira Adi Komii siir yinisimkin. Mi sima siiram kinankiugim. ¹² Mi Jisis siya ha niyeniskiigiyin mi siir piua ini hikak warar ywokiya. Mi siya ina boinin simiirin, ti iikamim ta ii aiir nwowim, kima ti dimin komii komiyyim simiir kigam dimusi kauwok boinanaekim, ha? Kara kimiirin tisa boinkiyin, kara wi yaeya dimin komii komii nhirim simiir swoki diriraerarki rani, ti iikamim ta ii aiir nwowim simiiram. Niingaki, niingakiinga. ¹³ Mi siya simiir haiburgikin, ini i aiir swokani apni kwirii namin whii yarmiiya hiriir swoki iyikidnadamim minkin. Iriig.

Farisi mi Herot sima niksisaekim simiir mi simiir yaiya ini ti yisin bret niyopiiniyyin siir hiriinan yowoa
(Mt 16:5-12)

¹⁴ Mi kamim siir kigna miriyyim sima pi naingwo owouugikim. Mi sima bretim wara biri ninkin hainanikim. Niingaka. Mi sima bretin hara nwokai twonau hirin. ¹⁵ Mi Jisis siya simiir boiniyokin, kima sibgu mintirao! Farisi kamim simiir diminin bret niyopiiniyyin yisin wi siir kipi kigna diriraerar. Mi Herot siirin iriipi hiriinan. Mi kima ti simiir hiriinan siyuun siir kipi nap! ¹⁶ Mi sima sima whrie boinam, krima bret karamaekim mi siya ta yai hiniina krimiir asi boinkikin. ¹⁷ Jisis siya ina ninokninkinin siyu biyeyin inkam nhirim sima tiriyin. Mi siya simiir boinki, kima hiniin yai dimusi whrie boini, krima bret karamaekim? Mi kima tari biri naingwowoknakim? Mi tari kimiir kwoinim ini hu habni kwoinan ywowim, aniya? ¹⁸ Kima nhwokakaigim mi kimiir nhwoim ti digworaekwo imiir kig rani, aniya? Kima wiingakaigim kimiir wiinim wakae rani, aniya? Mi tari kimiir kwoinim ini yaingwo owouu iuguskiyyim, aniya? ¹⁹ Mi iiya kara niinimbir priiginim bret iriyyarim 5,000 iikamim simiirim mi kima nibim pariiga haigii ti bret haimii haimiyyim kima naepipiru haiginim? Mi sima boin, nim krima nibim iuur isa yae haigi. ²⁰ Mi iiya kara niinimbir priiginim bret iriyyar nhiswo 4,000 iikamim simiirim, kima nibim pariiga yiu haigi ti nae haimii haimiyyim kima naepipiru haiginim? Mi yim ina boinim, krima nibim iriyyar isa yae pipiru haigi. ²¹ Mi Jisis siya simiir boin mi kima tari kariir kirie aiir biri ninokninkinkim, aniya? Iriig.

Jisis siya haiswoniskigiyin inkam nwirin om Betsaida hirankin

²² Mi sima om whirin Betsaida hiriir yimbiam. Mi hiran inkam nhirim sima inkam nhwokwisae nwirin Jisis siiram yinkikwona apnam. Mi sima Jisis siirim boinki, kariir ina ti inkam nhwo kwisaeyin siir donkwoki. ²³ Mi Jisis siya siirin om mwisa hiriir yinkikwona

apnam. Mi siirin haniingn yasaiginiugi Jisis siya. Mi siya siir ina siir yaka onkwoki mi siya ina sriigiyn siirin, kira digworaekwowim ina kigomokiyim iyie? Niingaka. Aniya? ²⁴ Mi tiki inkamin siir nhwonain ina kigomokiyin. Mi siya boin, kara inkam nhirim simiirin ina kigim. Mi siya boin, kara simiirin paenan kigi mi sima ina napriririm. ²⁵ Mi Jisis siya ina ina swokini onkwoniyn ti inkamin siir nhwo iir. Mi taka iya ti inkamin ini haniingi sibgu anaokigomokiyin. Mi siir nhwonain ini biimiyakinkiyin. Mi digworaekwo hoimgakim siya kigiyim waugi biri kimirkaigikim. Niingaka. Inidowiiyar ywokiyim. ²⁶ Mi Jisis siya ina yikropkiyn siir omaka hiriir. Mi siya ina boinkiyin, kira pi om hir kipi swokini apririr iu. Pi kira namkin mipi kiriir omaka dapiiyam iuguski. Iriig.

Pita siya boinkin Jisis siya Kraiskin
(Mt 16:13-20; Lk 9:18-21)

²⁷ Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simaka nhinam, ti omisisimim ti om komii sowir kingiin nwowim, Sisaria Filipai simiirim yam. Mi Jisis siya siyu hinar yap srii yam kamim siir kigna miriiyim simiir, iikamim sima kariirin paniina naingwokim, ha? ²⁸ Mi sima siirin ina boinkiyim, nhirim kiriirin hiniina dapikim, kira Jonin baptaiyiyn siya. Mi nhirim hiniina dapikim Ilaija mi nhirim sima hiniina boini, kira profet inkamkin. ²⁹ Mi Jisis siya simiir srii mi wim kima kariirin paniina naingwowi? Mi Pita siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, ni kira Kraiskin, inkamin inkam whinkinsiis haiginiuwiyin mi siya. ³⁰ Mi Jisis siya simiir boinikidukikinki, kima ti diminin inkam nwirin kipi swoki boinmauusran. Iriig.

Jisis siya min boinmauugin siya nao nami mi siya ninsiin idwo aeya
(Mt 16:21-28; Lk 9:22-27)

³¹ Mi Jisis siya haniingn boinmauubwakainam kamim siir kigna miriiyim simiirin. Mi siya boin, ninomor kou hiranki nitin inkamin karaingn. Mi kara wi hik kimpipisu kasa hai rani. Mi inkam adiyaowaeyin siyu komii kigriraowiyim mi inkamin naemin krimiirsi ninkin imiiaeyin Adi Komii siir pris mi kamim Adi Komii siir siyu komii iir ninokninkin ikim. Mi sima wi digiumii kariir haimriiyugigi. Mi kariirin wi sima nisomaoki. Mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi ie hirankin. Kara ini kimiir inkam komii yauni oniyin mi ini inkam kinar swoki owin. Jisis siya hiniina boinkikin. ³² Yaiyim Jisis siya boinim, siya biri nimprio boinkin. Niingaka. Siya ini idowiiyar boinmauu wakaekiyin, siya biri nimprio boinkin. Niingaka. Mi Pita siya siir yikiunanam mi siya ini siir yani ikuin. ³³ Mi Jisis siya ha haiyug kaokiyin kamim siir kigna miriiyim simiir mi siya Pita siir ywo io. Mi ina boinkiyin, Setan kira kariir digiwa damki! Kira Adi Komii siir bi ninokninkin. Niingaka. Kira inkami kwoinin siirarar ninokninkin.

³⁴ Mi Jisis siya iikam whiekakim simiirim ykiuna, sima siirim nitim. Mi kamim siir kigna miriiyim simiirim warar yinkin kiuna. Mi siya simiir boinki, inkam nwirin kanakar niti mi siya siir digworaekwowim simiiram kipi naingwokwonanae ti aingwo owou. Mi siya siir piu aiirsi kipi naingwoyimi yok mi siir piu hik kimpipisukak dwo. Mi siya ti paeyin hiniya nirio ninkin kara haiyin siir hiriinan hik aiir haii mi siya kariir mhoiia wi haini wit. ³⁵ Mi inkamin siir piu aiirsiya naingwoyimi yoknanaeyin mi tiki inkam hiriinanin siya wi omwai waiya rani, siya wa kigugu iuguskii. Mi inkamin siyama naingwona karam nwowiyin mi naenam minsi nidid karamae nwowiyin yio wi hiriayar nokwoyokiyokiii. ³⁶ Mi inkamin ti nuin siir digworaekwo hoimgakim simiir haii mi siya ha nao nami mi ti digworaekwo whiekakim siirin wi simar whin diriraerar naowidi, aniya? ³⁷ Ti inkamin digworaekwo hoimgakakin mi siirin wi sima swoki saininiyoknanaowidi omwai waiyam? Niingaka. ³⁸ Ti iikamim tiki nwowim sima siyu miyik tir tani, simiir iga hinda tinda nokwowikim mi sima Adi Komii siir yaiya digiumii haigingigi. Mi inkam nwirin krimaka nwowi mi siya yaewan kindiyu wani mi siya kariir yai aiirin warar mi kindiyu wani. Karaingn ti inkamin ninomor kouanin biya kimiir tir nikauni onakiyin. Mi mhoiia kara swoki iti nua tiriir mi kara wi yamdiyar swokauni kindiyu wani ti inkam iirin. Mi iya kara swoki iti mi wi kariir Adi Komiiyiyn siir dimin kirie komiiyiyn paenan

niuwiyaiyin, wi saikar ninkin iti. Mi Adi Komii siir paekwosimin kintid kintidnanim ninomor kou hiranim wi saikar ninkin owi. Iriig.

9

¹ Mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiirin yaimwowa boinkii, ti kam nhirim krimaka nokwoim, sima wi niki ao rani. Niingaka. Wa niki owi. Mhoiyya wa kigwini Adi Komii siya wi iikam hoimgakim simiir Biyan Inkam Komii nrowi simiir kigriraowam. Mi siir kirieya wi warar ninkin iti. Iriig.

Jisis siir piua ya ini saa yimbiamkiya

(Mt 17:1-13; Lk 9:28-36)

² Mhoiyya iiyim iriyar kwira yamki mi Jisis siya ina yikiunamin Pita Jems mi Jon simiirin. Mi sima mhiu whirin siir iinainam. Ti mhiuin haruwa rani, ini kougi kou hirar nrowin. Mi simasimar ini owiu ti mhiu iirin. Mi Jisis siir piua ina kisinakiya simiir whwonkam idar. Mi siya ini yaeya piu ywokiyin. ³ Mi siir yuis minim ini whisinin ywowim mi sima ini namnamiinan ywowim. Inkamkin hiisokiyim yuisim hiriinan whisinin biri swoki imbiyamikim. Niingaki, niingakiinga. ⁴ Mi Ilaija Moses sowa bidi bidinan inkamko mi sowa warar yimbiam. Mi sowar ini kigu sowa Jisis saika boinai. ⁵ Pita siya ti hiriinan diminin siir kigin mi siya ina boinkiyin Jisis siir, dimin taemin nowomwarkaiyuan inkam! Wadieka, krima tirirar nrowim mi krima amirim kwoima mirii ira Mosesnika mi ira Ilaijanika mi ira kiriirga. ⁶ Sima tiki kam nwoimim ini nididkakar ywokiyim. Mi Pita siya taka yaiya ntiin ntiin asi boinkikin. ⁷ Mi wau kwira ha nita simiir yauni kiikirinuni. Mi yai kwira waunau hirar yimbiamki ina boinkiya, tikin kariir yinisimkin kariir kwoinin ini siiramar naingwokwonanaeyin, kima siir yaiya sair wakae. ⁸ Mi kamim siir kigna miriiyim sima ina dikaoraekaokiyim mi sima inkam nwir biri ninkin kigin. Niingaka. Sima Jisis siirar kig, simaka saisar nrowi.

⁹ Mi mhiukiu hir haiburgigim mi ha niunaiiniyim mi Jisis siya ina swoki kauwok boin taraokiyin. Ti diminin kima kignamin wi inkam nwirni kipi swoki boinmauumimin. Niingaka. Kima kariirama tiki o. Inkamin ninomor kouanki nitin kariiram. Iiya siya naonami mi siya swoki insiin idwowa ie hirankin mi wi haniingi boinkii ti diminin kima kigin. ¹⁰ Mi sima ini ta yaiya sairar yaingwokwokaiyim. Mi simasimar boin, saeya ta yaiya ie hiranki ninsiin idwonaniya saeya dimu yaiga, ha? ¹¹ Mi sima Jisis siir srii, sima ti kamim siyu komii ninokninkiniyim sima hiniin dimusi boinkim, biiyin wi Ilaija siya niti, ha? Mi inkamin krimiir whinkinsiisiyin Mesaia yio wi mhoiyya niti, ha? ¹² Jisis siya simiir boinki, hiiipa! Kaimwoirga. Mi bii wi Ilaija siya niti digworaekwo hoimgakim simiir diriraerarkwokinam. Yokwo Komiiya ya hiniina boinka, ti inkamin ninomor kou hiranki nitin siya iripi hiriinan yaigakin. Ta Yokwo Komiiya saeya hiniina boinkika, ti inkamin ninomor kouanki nitin, wi hikpai hikpai kasa hai rani. Mi sima siirin wi yai miyik swoki boin tani, aniya? ¹³ Kara kimiirin tisa boinkiyin, Ilaija siya bidi yitin. Mi kamim simiir kwoin imiirarar napim mi sima siirin siyupai siyupai haniingi tirtumbuninkin haiginiu. Mi Yokwo Komii saeya hiniina boinka Ilaija siirin. Iriig.

Whran nwirin yiu biyiekakin Jisis siya haiswoniskigigin

(Mt 17:14-21; Lk 9:37-43a)

¹⁴ Mi ti kam nwoimim ina swoki itim, ti kam nhirim Jisis siir kigna miriiyim simiiram. Mi sima ini simaka swokini owiuwim. Mi sima kig, iikam isid komiiyin simakar nrowi. Mi kam nhirim Adi Komii siir yai ninokninkiniyim sima Jisis siir kigna miriiyim kamim, simakar ninkinwamwarkii boini. ¹⁵ Mi ti iikam hoimgakim sima Jisis siir kigwinim mi sima ina yanaawinim. Mi sima siirim iwitnam. Mi sima siir ini boiniu, hie! Akamwai! ¹⁶ Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir sriigi, kima ti kamim Adi Komii siir yai ninokninkiniyim simaka dimu yai boinaikim, ha? ¹⁷ Mi inkam nwirin ti iikam isid komiiyin simakar nrowin mi siya Jisis siir yai aair wakae boinki, hae, dimin taemin nowomwarkaiyuan inkam! Yinisimin yiu biyie waeyai mikrimin ini siir nrowin. Mi

kara siirin kiriirim asi nikiunanikin. ¹⁸ Tinokiiinokin ti yiu biyieyin pi siir piu iiyam mi siirin pi siya nitirimtiowi. Mi siir yaiya yaeyopa hapi whopiigi nakii ibirgini. Mi siya siir big imiirar swoki aegiyimiyiki. Mi siir piua iki kirie namwoiuiwym, swoki onkwo sipkaiyim. Niingaka. Mi kara kiriir kigna miriiyim kamim simiirim boinkin, ti yiu biyie iirin sima mi haiswoniskiigiyim. Mi sima dig biri nwokim. Niingaka. ¹⁹ Jisis siya ta yai aiir wakaeyin mi siya iikamim simiir yaiyaka yowarkii boinki, kima ti iikamim naingwo tibmii karamaekim! Niingaka. Wim kima ti hiniin hikim kariir hauuwi. Kara iiyim kimaka wi pariiga nwowi ti hik imiir haiyim, ha? Kima yinisimin kariirim wikiu nanani. ²⁰ Mi sima ti yinisimin Jisis siirim yikiunani. Mi yiu biyieyin Jisis siir kigin mi ti yinisim iirin haniingi haigiitirimtio. Mi yinisimin nu iirar yikiiwariyimiyoukin mi ina diwartaewarnamin. Mi yaeyop biyieya hapi whopiigi nakii ibirginkin siir yaiya. ²¹ Mi Jisis siya siir ad iir srigi, iiyim pariigim siya hiriinan nwokaiyim, ha? Mi siir adin ina boinkiyin, iya siya yinisim sapisapar nwowin saiirar nwobwakainakin. ²² Tinokiiinokin ti yiu biyieyin siya haigiitirimtio nanaei siirin mi pi paeya mi itkaigi mi pi opa mi itmaigi siya siir tio aokiyamar tirkin. Mi kira dig nwowi mi kira krimiirsi daingwoyimiyouk mi krimiir whindiriraerar haiginiu! ²³ Jisis siya boinki siirin, hiipa! Kaimwoka! Mi kira ina naingwo tibmiiyin siiramin, aniya? ²⁴ Mi ti yinisimin siir adin biri kimiminkikin ina kauwokiyan kara bidi yaingwo tibmiiyin mi kariir naingwo tibmiiya komii rani! Kira kariir naingwo tibmiiya saiir kinsiis haiginiuugi kirie nwokiyam!

²⁵ Mi Jisis siya kig iikam isid komiiyin namwoniin. Mi siya ti yiu biyieyin siir asi nikwao boinkikin, kira ti yiu biyie waeyai wiingirwii tirbumbu haiginiuuiyin kara kiriir boinki, kira ti yinisimin siir diuguski. Yio hiniin kipi tirbumbu haiginiu. Mi kira siir piu kipi swoki omimin. ²⁶ Mi yiu biyieyin ina dikauraekaukiyan. Mi siya ti yinisim iir haigiitirimtiogig. Mi siir piua ina yinkinimnisnakiya mi siya ina yamin. Mi ti yinisimin siir piua ini naoni piunan ywokiyan. Mi iikam nhirim sima boin, siya bidi yaonamin. ²⁷ Mi Jisis siya siir ina aiir nonkwo kininsiin okwokiyan mi siya ina yinsiin okwokiyan.

²⁸ Mhoiia Jisis siya omaka namin mi kamim siir kigna miriiyim sima ina sruiyim siirin, krima dig nwo karamae dimusi nwowi? Yiu biyie simiir ninimniskiiyim, ha? ²⁹ Mi siya simiir boinki, Adi Komii siirim srii boina sasairga ti yiu biyie siir niniskiiyiyin, dimin whirin dig nwo rani. Iriig.

*Jisis siya kwisaka ina swoki boinin siya wa naonami
(Mt 17:22-23; Lk 9:43-45)*

³⁰ Mi sima ti om iir haiburgigim mi nu Galili hiriir yapriokiinam. Mi Jisis siya pi borisopi inkam nwrkin siir ninokninkinim, maeyauwa siya nwowa. ³¹ Mi siya kamim siir kigna miriiyim simiirin haniingi sibgu siboboiniu haiginiu, inkamin ninomor kouanki nitin siirin wi siya nikropki simiiram, sima nisom aokiyam. Mi siya iiyim wi kwoima nwokwowaki ienau hirin. Mi siya wa swoki insiin idwowi. ³² Mi sima biri ninokninkinkim ta yaiya siya boina. Mi sima siir sruiyam tirkim mi sima ini siirsi swoki ididim. Iriig.

*Yipikin siya kougikou nwowin, ha?
(Mt 18:1-5; Lk 9:46-48)*

³³ Mi sima om Kapeneam hiriir yimbiam. Mi sima omaka bidi yapninopkainamim mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir ini sruiyu, kima siyu hirin dimu yai napboinainikim, ha? ³⁴ Mi sima ini yai mikrimar yokwonainmimikim. Yim sima siyu hirin min napboinainikim, yipikin krimiir kou nwowin, ha? ³⁵ Mi Jisis siya ha nidwowin mi siya kam iuurnwiso siir kigna miriiyim simiirim yikiuna, sima nitim siirim. Mi siya ina boinkiyin, inkamin kimiir kou nwowam naingwowi mi siya wi siyamar kipi naingwona. Siya hiniina daingwo, an kara iikamim simiir aowa dwo. ³⁶ Mi siya yinisim sapisapin nwira yinkikwona apnani mi simiir bopwoniya hirar ini okmwun okwoni. Mi Jisis siya yinisimin siir ina aiir yonkwo mi siya simiir boinki, ³⁷ Inkamin kariirim naingwowi mi siya yinisim nwir kigriraowi mi siya kariirarar kigrirao haiginiu rani. Niingaka. Siya Adi Komii siirin wara mi kigriraowi, siya nikropkikin kariirin mi kara ha nitkin. Iriig.

Inkam in io krımıir nwo karamae nwowiyin mi wi krımıir nomiiyau nwowi
(Lk 9:49-50)

³⁸ Jon siya Jisis siir boinki, dimin taemin nowamwarkaiyiuan inkam! Krıma inkamin nwira kigi, yiu biyeyim simiir ninimniskiiyin kiriir inigin siir kirie aiir. Mi siya krimaka biri namasugin mi krıma siirin asi boinikidugin siya wi yiu biyie pi ninimniskiiisi. ³⁹ Jisis siya Jon siir boinki, krıma siir kipi nikidu! Inkam nwirin kariir inig iir tiri dimin komii whir mi siya kariirin wi yai biyie wara ninkin boin tani. ⁴⁰ Inkamin io krımıir nwo karamae nwowiyin yio siya krımıir nomiiyaugin. ⁴¹ Kara kimiirin yaimwovar boinki, wim kima Kraisi isidgin mi inkam nwirkin kimiir hauu kwiyaei op mi ti inkamin digworaekwo wi ta mii airsi haii. Mi ta yaiya, ya yaimwoka. friig.

Siyu biyieki nipiyaokiigin inkamin siir naingwo tibmiiya
(Mt 18:6-9; Lk 17:1-2)

⁴² Mi inkamin ti yinisimin siir whinkiyopsibgi haiginiuwi, ta naingwo tibmiiya Adi Komii siiram saiirin mi bii siya mi aonami yai karamaeka. Mi ti hiriinan inkamin siiramin siiya komii nhira hai siir nii iir nomborugiyam. Mi siirin wi whii komii solwara hir tani omboru kimai whiridgi. ⁴³ Mi kira ha naingwowi in kiriira saiirin siyu biyie ti tirhaiginiu mi kira saiirin kaigrip itkiigi. Mi kira ina kwiruwa sasa mi onami ti omin Adi Komii siya kigriraowiyin siir iikam whiekak imiir siirin wi wadiyar mi owi. Mi kiriir ina kwiso hiriayar nwokripkaii mi wi siyu biyie sowa tiri. Yio ti hiriinan siyuin, siyu miyik rani. Mi kiriirin wi sowa nipiyaokinami maeyauwa paeya niutingi karamae nwowiya saiir hiriirin. Mi tariigina ya miyik rani. ⁴⁴ Mi ta maeyauwa saiir hiran iiyim biri swoki aokaowikim. Niingaka. Mi wi inkami kip sima naei. Mi paeya hir mi iuiya, biri swoki iutingimiminika. Niingaka. ⁴⁵ Mi kira ha naingwowi iga kiriira saiirin siyu biyie ti tir haiginiu mi kira saiirin kaigrip itkaigi. Mi kira iga kwiruwa sasa mi onami ti omin Adi Komii siya kigriraowiyin siir iikam whiekakim simiir mi siirin wi wadiyar mi owi. Mi kiriir iga kwiso hiriayar nwokripkaii mi wi siyu biyie sowa tiri. Yio ti hiriinan siyuin, siyu miyik rani. Mi kiriirin wi sowa nipiyaokinami, maeyauwa paeya niutingi karamae nwowiya saiir hiriirin. Mi tariigina ya miyik rani. ⁴⁶ Mi ta maeyauwa saiir hiran iiyim biri swoki aokaowikim. Niingaka. Mi wi inkam kip sima naei. Mi paeya hir mi iuiya, biri swoki iutingimiminika. Niingaka. ⁴⁷ Mi kira ha naingwowi nhwona kiriirin siirin siyu biyie ti tir haiginiu mi kira siirin habitkiigi. Mi kira nhwona nhiruwa sasar mi o nami, omin Adi Komii siya kigriraowiyin digworaekwo whiekakim simiir, wi wadiyar mi owi. Mi kiriir nhwona nhiswo hiriayar nwokripkaii mi wi siyu biyie sowa tiri. Yio ti hiriinan siyuin miyik rani. Kiriirin wi sowa nipiyaokinami maeyauwa paeya niutingi karamae nwowiya saiir hiriirin. Mi tariigina ya miyik rani. ⁴⁸ Mi ta maeyauwa saiir hiran iiyim biri swoki aokaowikim. Niingaka. Mi wi inkam kip sima naei. Paeya hir mi iuiya, iriipi hiriinan bi swoki iutingimiminika. Niingaka.

⁴⁹ Paeya wi iikamim simiir idwovar nikrimkrinkinami wa krıma nikrimkrinkiniyin siir hiriinan. ⁵⁰ Wa siya dimin wadiekın. Mi wa siir hiiya dig nwokiiyim mi kima wi panina swoki tiri ti wain siya hiigak swoki okiyim? Kimiir kwoinin hii karamae nwowiyin wain siir hiriinan kipi nwo. Niingaka. Kima ti wa kibiyin hiigak nwowiyin naemin sibgu pridaiyın mi krımıir kwoinim hiriinan dwo. Mi kima, kimiir nomiiyauiim simaka kwoin hiinsima nwoki owi. friig.

10

Jisis siya wig hanikii nonkwonani siyuin siir boinmimauugin
(Mt 19:1-12; Lk 16:18)

¹ Jisis siya ta maeyau aiir haiburgigin mi siya ina yamin Judia simiir nu komii iir. Mi siya Jodan ie mirmii hiran om imiir yam hir nwo imiir. Mi iikam hoimgakim ina swoki itim ini saıkar swoki amwoniyim. Mi siya inokininokın simiirin Adi Komii siir yayim biiya

siya niki owomwarkaiyiüm mi ini simiirar swoki owomwarkaiyiün. Siir siyiün hiriir tirikin.

² Farisi sima ha nitim mi sima Jisis siiram ini ikunani. Mi sima siir srii, krimiir siyiün wadieki pi yamisi owin siir wig aiir sopkiyim, aniya? Mi sima Jisis siiram kinankiuwam tirkim. ³ Mi Jisis siya ina yowarkii boinkiyin simiir yai aiirin, siyu komiiyin biya krimiir brougaeyin Moses siya hauugiyin krimiir mi siya paniina boinkikin, ha? ⁴ Mi sima boin, Moses siya wadie bidi ywokiyin. Inkamin yokwo win hauugi siir wiga saiir sopkiyam mi saeya wa swoki ami saiir pomou adim. ⁵ Mi Jisis siya simiir boinki, kima pi nantamyiriyirkim kimiir siyu inakar. Mi Moses siya ti siyu komiiyin kimiirin yokwo hiriinansi win hauugikin. Siya Adi Komii siir siyukiin tani. Niingaka. ⁶ Bidi bidiniyarin Adi Komii siya nonkwokwokiyim digworaekwo hoimgakim mi siya ina yinkin onkwokwokiyim wiggam sowiirwai warar. ⁷ Mi kamın siir yopii ad owiir asi haiburgigi mi siya siir wigaka asi namasu kripkaii. ⁸ Mi sowa wi piu kwiruwar nwowi. Mi sowa wi yapa yapa nwo rani. Niingaka. Siya mi saeya sowa wi hiniina nwo rani, yapa yapa. Niingaka. Sowa wi piu kwiruwar nwoiski. ⁹ Diminin Adi Komii siya nokiyopmasugiyin inkamki siir nikripim wi dig nwo rani.

¹⁰ Mi mhoiia sima omaka hiriir swoki amim mi siir kigna miriirim kamim sima srii siirin ta yai aiiramın. ¹¹ Mi siya simiir boinki mi ti inkamin siir wig aiir sopkii mi siya yaeya wig nonkwonaei, yio ti kamın siir wig aiir soggin. Mi siya siir biyan wig aiirin siyu miyik biri tirikikin. ¹² Mi wig ira saeya saiir kam iir soggi mi yaeya kam nini owiwi mi ta wiga saeya pi soggi saiir kam iirin. Mi ta wiga saeya saiir biyan kam iirin siyu miyik biri tirigika.

Jisis siir dimin miyik miyikim yinisisimim simiir hauu piuai haiginiugim piuanan (Mt 19:13-15; Lk 18:15-17)

¹³ Mi sima yinisiim sapisap nhirim Jisis siirim yinkikwona apnani. Sima minam naingwokim, siir ina simiir nonkwokiyim. Mi kamim siir kigna miriirim sima io simiir ywoki. ¹⁴ Jisis siya hiriinan kigiyin siir kwoinin miyik biri naingwokikin. Mi siya simiir boinki, kima ti yinisisimim simiirin kariirim kigninkinki yimbi niti kariiram. Kima simiir kipi nikidu naowid. Adi Komii siir omin digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin ti hiriinan yinisisimim simiirgin. ¹⁵ Kara kimiirin yaimwowa boini, inkamin Adi Komii siir omin digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin siir namim naingwowi mi siir naingwo tibmiya yinisiim praigakni kwoinan dwo. Mi Adi Komii siya wi siirar sibgu kigriraowi. Mi siir kwoinin hiriinan nwo karamae nwowi mi siya wi ti omin siir napinopkainam tani. Niingaki. Niingaka. ¹⁶ Mi Jisis siir ina simiir yonkwo. Mi siir ina ha nonkwowa mi siya simiirin ina whinkinsis haiginiün. Iriig.

Inkamin digworaekwoki naokingugunankai ikin (Mt 19:16-30; Lk 18:18-30)

¹⁷ Jisis siya ha napnamın mi inkam nwirin siirim iwit nani. Mi siya ogmwo siir igmiiga kingiina ini akai hiuni. Mi siya siir sriigi, dimin taemin nowomwarkaiyuwan inkam kibi! Kara wi paniina tiri kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin inokiinok siir haiyamın, ha? ¹⁸ Jisis siya siir boinki, kira kariirin inkam wadie dimusi nikiugin, kiriir kwoinin ha naingwokin kanakanairgi niuwi inkam wadieyin, aniya? Adi Komii sasairgin inkam wadieyin. ¹⁹ Kira ti siyu komiiyin siir bidi yinokninkinin: Kira inkam kipi nit mi wig kipi sop mi kira hii kipi tauae mi kira inkam nwirni kipi niksise boin hiuriyu. Mi kira kiriir yopii adwo sowiirwai aowa dwo. ²⁰ Mi ti inkamin siya Jisis siir boinki, dimin taemin nowomwarkaiyuwan inkam! Kara yinisiim sapisapar nwonaniyin mi tisa nadigniyin. Kara ti siyu komiiyin siirar napikin. ²¹ Jisis siya siir kigin mi siir kwoinin ina yaingwo bunan siirsi. Mi siya siir boinki, diminin whir tir karam kira nwowin. Kira kiriir digworaekwo hoimgakim tini hainaki inkam nhirim sima sainim. Mi kira umir simiir haii mi wi inkam paeprikabim simiir hauu. Mi mhoiia kira Adi Komii siir omin siya kigriraowiyin digworaekwo hoimgakim simiir, siir hirin wi dimin miyikakar mi owi. Mi

kira kariir mhoiyya wit. ²² Ti inkamin ta yai aiir wakaeyin mi siir whwonkamin miyyik biri swoki onamkin. Mi siir kwoinin ini hikakar ywokiyin. Mi siya hikak dimusi biri nwokin siir digworaekwowim kasaki waeyao.

²³ Mi Jisis siya ina kaoyokiyokiigiyin. Mi siya kamim siir kigna miriyyim simiir boinki, inkamin digworaekwo hoimgakakin siya wi miinan miriinami Adi Komii siir omin siya kigriraowiyin digworaekwo hoimgakakim siir napninopkainamim. Whisarii rani, simiir kwoinin ini simiir digworaekwo imar nwowim. Sima pi boriisopi inkam nwir hauuwim. ²⁴ Mi kamim siir kigna miriyyim sima ta yai aiir wakaeyim, sima ini hinda yanaakiyim. Mi Jisis siya ina swoki owarkii boinkiyin simiir yai aiirin, ti yinisisimim inkamin Adi Komii siir omin siya kigriraowiyin digworaekwo hoimgakakin simiir kigriraowiyin siir hiriir nami, siya wi miinan mirii nami. ²⁵ Mi hab saeya tidiyinin yuis paniiyin siir no iir ninopkainamim wi dig nwo rani mi inkamin umir digworaekwo whiekakakin siya wi ta haba miinan saeya miriyya sair hiriinan mi mirii rani. Niingaka. Siya wi mi komiigi komii mirii nami Adi Komii siir omin digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin siir hiriir namamin. ²⁶ Mi kamim siir kigna miriyyim sima ini hindara yanaakiyim. Mi sima, sima sima yomboin amboinam mi hiriinanki niuwi mi wi nhinga haii kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyyin iinokiinok, ha? ²⁷ Mi Jisis siya simiir kaokiyin mi ina boinkiyin, inkam wi dig nwo rani. Adi Komii krimiir Wanin siya wi digar nwowi. Adi Komii sasar whinkinsiis haiginiuwi siirin, ti dimin taeminim.

²⁸ Mi Pita siya Jisis siir boinki, wakae! Krima digworaekwo hoimgakim bidi haiburgigim mi krima tisi kiriir mhoiyya nitim. ²⁹ Mi Jisis siya boin, kara kimiirin yaimwowa boini iikam whiekakim kariirim naingwo tibmii mi ha haiburgigi ti digworaekwo hiriinanam, omaka, nomiiyau yokman, apu, adi, yinisiim mi numir ³⁰ mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinan, digworaekwo homgak imiirar swoki hauu kiyyiwi, kamim kariir kigna miriyyim kimiirin. Mi kima wi dimin kasa hai rani. Wi ti hinin digworaekwowim simiir hai. Omaka nomiiyau, yopii, yokman, yinisiim mi numir, taka iya kam nhirim siyiu biyie wi kimiirar mi tirbumbugi. Mhoiyya kima wi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyyin wi siir haii. ³¹ Mi tariinanin kam nhirim inigak nwowim mi sima mhoiyya simiirin wi aowa nikworinugigi. Mi ti kamim aowa nwowim, mhoiyya wi inigak sima nwowi. Iriig.

Jisis siya kwoimaka ina swoki boinin siya nao nami mi siya wa swoki insiin idwowi
(Mt 20:17-19; Lk 18:31-34)

³² Sima om komii Jerusalem hiriiram yapnam mi Jisis siya simiir biyya yamkwokin. Mi kamim siir kigna miriyyim sima ina yanaakiyim. Mi ini sima simar yomboin ididnamim. Mi iikamim simiir mhoiyya napkiyim sima ini nididkakar mi owim. Mi Jisis siya kam iuur nwiswo siir kigna miriyyim simiir yikiuna. Mi siya simiirin haniingii boinmimauu diminin mhoiyya siir tiranin. ³³ Mi siya boin, wakae! Tariinanin krima om komii Jerusalem siir niyyami. Mi prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim mi sima inkamin ninomor kouanki nitin saikan wi yaigaka mi owi. Mi sima wi siir nisomaowama boinaii. Mi sima wi Juda iikam tani wi simiiram nikropki sima nisomaowam siirin. ³⁴ Mi sima siirin yai bibiyie wi haniingii mi boinaiginiuwi. Mi yaeyop wi siir mi yasi mi siirin wa mi tiowi mi siirin wa mi itaoki. Mi siya iyo wi kwisa nwokwowaki ienau hirin. Mi ii kwoimaka siya wa swoki insiin idwowi. Iriig.

Jems Jon sowa inig komiigak nwowam sriigo
(Mt 20:20-28)

³⁵ Mi Sebedi siir yinisiim nwiswo Jems Jon sowa Jisis siirim yit mi siir ini boini, dimin taemin nowomwarkaiyyiwan inkam! Mi kira dimin whirin kiriir sriiyam mini. Mi nikrira minam naingwowi ti diminin kira kririir tirkiyim. ³⁶ Mi siya sowiir boinki, kowa dimuam naingwowi, kara kowiirin dimu minkiyim? ³⁷ Mi sowa siir boinki, iya kira Adi Komii siir om hiran digworaekwo hoimgakim simiir kigriraowi mi kira kririirin wi haniingin dimbingi, nwirin wi iiniga dikmwon idwo mi nwirin wi yaioyaeya timi okmwon idwo. ³⁸ Mi Jisis siya sowiir boinki, kowa tari biri sibgu ninokninkinko ti diminin kowa

sriiyin kariir? Mi kowa ta hika kara haiya saiir hiriinan hika wa haii? Mi kowa wi digar nwowi ti mob opkakin kara kwiyaeiyin siir kwiyaeiyim? Mi kowa wi digar nwowi kariir hiriinan op baptaisim, aniya? ³⁹ Mi sowa siir boinki, nikrira wi digar nwowi. Mi Jisis siya sowiir boinki, kaimwoka ti op mobin kara kwiyaeiyin mi wo kowa wa timi kwiyae. Mi ta opa kara baptaisa, wo kowa hiriinan wa timi baptais. ⁴⁰ Wi nhinga namisi idwowi kariir iniga mi kariir yaioyae aka. Ti diminin yio kariir dimin tani. Niingaka. Wi Adi Komii kirmiir Wanin siyar hidi simiirin. Mi wi nhinga namisi idwowi iniga yaioyaeya.

⁴¹ Mi kam iuurim Jisis siir kigna miriyyim sima ta yai aiir wakaeyim mi sima io prasae bi swoki okim Jems, Jon sowakan. ⁴² Jisis siya simiirim yikiuna, sima siirim nitim. Mi siya simiir boinki, kima bidi yinokninkinim inkam komiyyin omom omom kigriraowiyin sima nikworinuwi wi digar nwowi. Mi sima inokininokin mii wa hauunanaei. ⁴³ Mi ti siyiu hiniinin yio kimiir tir kipi nwo. Niingaka. Mi inkam nwirin kimiir yaowae nwowim naingwowi mi siya whisarii mii prii miriyyan inkam dwo. Kimiir mii imiir whinmiriyyam. ⁴⁴ Mi inkam nwirin kimiir biyyan inkam nwowam naingwowi mi siya inkam ninganan dwo wigkam whiekakim simiir mii imiir whinmiriyyam. ⁴⁵ Mi ti hiriinan inkamin ninomor kou hiranki nitin siya minam biri nitkin kam nhirim siir mii imiir miriyyim. Niingaka. Siya hiniinam biri nitkin. Siya minam nitkin simiir miyyan inkam nwowam. Mi siya biri naingwoyimyokin naosiyin. Niingaka. Siya naowamar nitkin iikam whiekakim simiir nanmaiwarkananaowidam. Mi simiir dimin biyieyim siya bidi haiyoprimdiyumiigiyim mi sima ini rirmiyyar ywokiyyim. Iriig.

*Jisis siya haiswoniskiiyyin inkam nwirin Batimiaskin
(Mt 20:29-34; Lk 18:35-43)*

⁴⁶ Mi sima om komii Jeriko hiriir yimbiam. Mi iya sima om komii Jeriko hir haiburgigin mi ina yamim. Mi kamim siir kigna miriyyim sima mi iikam isid komii ikin, sima ini saika yinkin amim. Mi sima kig Batimiasin Timiasni yinisimin siya siyugbid hirar nidwowini mi siya nhwokwisaekin. Mi siya iki iikamim simiiramar priikau priikauwikin umir minamin. ⁴⁷ Mi siya wakaie Jisisin om Nasaretanin ini tir nwowin. Mi siya ina kauwok boinkiyin, Jisis Inkam Komii! Devidni isidin siirin kira kariirsi timi aingwobuna! ⁴⁸ Iikam hoimgakim sima siir yik, kira yai tanki. Mi siya yai ini komiyyar swoki kauwok boinkiyin, kira ti Devidni yinieyim simiir yinisimin, kira kariirsi timi aingwobumbu. ⁴⁹ Mi Jisis siya ina yamokwo naingwoyokiyiyyuin. Mi siya ina boinkiyin, siirin wiku nani. Mi sima ti nhwokwisaie inkamin siirim yikiunam mi sima siirin ina boinmauu wakaekiyim kiriir kwoinin kirieya dwonam mi kira dinsiin siya kiriiram nikiunaei. ⁵⁰ Mi siir yiuisa ina kiwbro itkingiga. Mi siya biri kimiminkin, ina yinsiin iwitnamin Jisis siirim. ⁵¹ Mi Jisis siya siir boinki, kira dimuim naingwowi, kara kiriirin pi dimu minki? Mi ti nhwokwisaie inkamin siya Jisis siir boinki, dimin taemin nowomwarkaiyyiwan inkam, kara minam naingwowi, kariir nhwonan pi nanaokigimokiyim. ⁵² Mi Jisis siya siir boinki, kira ha dam! Kiriir naingwo tibmiyya saeya nwowaiginiugikin, wadie kiriirin. Mi biri kimiminkin siir nhwonan ini wadieyar ywokiyyin mi ina kigimokiyin. Mi siyiu hirin siya ini siir mhoiyya yapnamin. Iriig.

11

*Jisis siya om komii Jerusalem hiriir napninopkainamin inkam komiyyin nu kigriraowiyin siir hiriinan nwonamkin
(Mt 21:1-11; Lk 19:28-40; Jo 12:12-19)*

¹ Mi sima omisim whiswo om komii Jerusalem siir kingiin hir nwowo sowiir hiriir yimbiam. Mi sima ti om whiswo Betfasi Betani mhiu Oliv kingiin hir nwowo sowiir hiriir bidi yimbiamim mi Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir nwisni yikropki. ² Mi siya sowiir boinki, kowa ti omin kingiin tirar kwowin siir dam! Mi iya kowa ti omisim iir napnimbiiyami mi kowa pi donki haomisimin siirar napkigami. Siirin sima bidi yimboruninkinin biyya inkam nwirkin siir biri niki idwokin mi siya wa wakaeyokna rani.

Niingaka. Mi uridin siir nimbuninkinin pi hinar hakaingig. Mi siirin pa whainani kara nidwonamam. ³ Mi inkam nwrki sriigii, kowa dimuam nikiunami siirin, ha? Mi kowa wi hiniina dowarkii boin, Yaowae Komii siya miigakin siirin. Mi siya pi kimimin tani pa swoki ikropki kiiiramar. ⁴ Mi sowa ina yamwo. Sowa kig donki haomin omaka ira saiir anoka hir nimbuninkini mi siya ini idowiiya hinar nwowin siyiuka kingiin hir mi sowa siir hakainam. ⁵ Mi kam nhirim kingiin hir nwowim sima boinki sowerin, kowa ti donki haomin siirin dimusi hakainami, ha? ⁶ Mi sowa simiirin Jisis siya boinmaugiya yaiya saiir hiriinanar boinki. Mi sima ini wadiyar ywokiym sowerin. ⁷ Mi sowa ti donki haomin Jisis siirim hainani. Mi soweri yuiso siir idwo hir haigin mi Jisis siya siir idwowa yidwo. ⁸ Mi iikamim simiir yuisim siyu iirar hakinwin mi nhirim paeya kwiya undimtio hainaki siyu iir haiginwinam. Sima siirin hiriinan minam tirkim, siir inigin siir hainanwinam inkam komiyyin nu kigriraowiyin siir hiriinan. ⁹ Iikam nhirim bii ywo mi nhirim mhoii ywo. Mi sima ina kauwok boinkiyim,

Hosana! Kira ti inkamin Adi Komii krimiir Wanin siir kirieni nitin siir kinsis haiginiu.

¹⁰ Siya krimiir kigriraowam nitkin biya krimiir brougaeyin Devid siya kigriraowa saiir hiriinan. Krima ini maigimairga nwowinim mi kira siir kinsis haiginiu, kira inkam komii kiingin.

¹¹ Mi Jisis siya ha namin om komii Jerusalem hiriir yimbiam. Mi siya ina yapninpokainamin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir mi siya ina yapkigyokiyokiyin omaka yainau hir mi omaka akpitga warar. Mi siya digworaekwo hoimgakim simiir napkig digiyin mi siya mi nhirim simiir miriyyim naingwokin. Mi biiyin ina yikiyamtibin. Mi kam iuur nwisio siir kigna miriyyim sima mi siya, sima om Betani hiriir asi nam tibgin. Iriig.

Jisis siya pae fikin siir boinkin siya wi yin kipi bud

(Mt 21:18-19)

¹² Mi iigwir nugakin sima om Betani hir haiburgikyakwokim mi ina swoki amyakwokim om komii Jerusalem hiriir. Mi Jisis siir mhiya ina yaokiya. ¹³ Jisis siya pae fikin wira kigi, arurig hinar nokwolini mi kwo saeyara nopki kaisisi. Mi siya siir kigiyin mi ina yamin hiriir siir yinim ini hansiru siya naeyam. Mi siya ini niinga yaka kigiun, yin biri budgin, nhiruwa sim karamaeyar ywowin. Niingaka. Siya kwo ara ninkiniugin. Mi ti pae fikin siir iya yin siya budiya saeya waeyao ¹⁴ Mi Jisis siya ti paeyin siir boinki, kira wi yin kipi swoki bud mimin. Niingakiinga. Mi kamim siir kigna miriyyim ina wakaekiyim ta yaiya siya boinkiya. Iriig.

Jisis siya niparnatnowidninkigikim kamim Adi Komii siir omaka digworaekwo saiir haiginim

(Mt 21:12-17; Lk 19:45-48; Jo 2:13-22)

¹⁵ Mi sima om komii Jerusalem hiriir nimbiamim mi Jisis siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hiriir yapninpokainam. Mi siya kamim digworaekwo haiginim ta omaka aiir mi kamim ti nae digworaekwo imiir sain ikim, siya simiir ini nhinikriopnatnouwidninkigi. Mi siya kamim umir ninowana haiiyim simiir hiiyim simiir wara yinakinhiimnhin itkiigi. Mi kamim ipiyin mi haiginim simiir hiiyim warar mi inkim inakinhiimnhin itkiigi. ¹⁶ Mi Jisis siya simiir boinkidugi, sima nae digworaekwowim ti siyuun Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiirim napriokianamiyyin siir pi haiginisi. ¹⁷ Mi siya simiir boinki, Adi Komii siir yaiya hiniina boinka, kariir omaka wi hiniina dapi, iikam hoimgakim simiir omakaka Adi Komii siirim kwisboinka. Mi ta omaka nae min kima nini haiginiya mi kima ini inkamin hii tauaeyin si nini idam oniiyim inkamki kisi mi siir hiriinan nini tirnikim.

¹⁸ Mi prismi inkam komii komiyyim mi kamim siyu komii ninokninkini ikim, sima ta yai aiir wakaewinim mi simar kig iikam whiekakim Jisis siir siyu iirara napim mi sima ini nididkakar ywowim. Dimusi rani, iikam whiekakim sima siir siyu iirar napi mi sima siir nisomaoni siyuam asi hansirkim.

¹⁹ Mi naiowaka kamim siir kigna miriyyim sima mi siyar, sima om komii Jerusalem hir haiburgikrib mi sima ini om Betani hiriirar swoki am tibim. Iriig.

Inkam naingwo tibmii mi siya ha kwisboini mi diminin siya sriiyin wa haii
(Mt 21:20-22)

²⁰ Mi igwir nugakin sima ha napnamyakwokim mi ina kigamim ti pae fikin bidi waiyugusamin. ²¹ Pita siya ta yaiya Jisis siya boina saiir swoki aingwokiyyin mi siya ina boinkiyin, dimin taemin nowomwarkaiyyuan inkam, kira kigi ti pae fikin ii kira boingikin, siya bidi waiyugusamin. ²² Mi Jisis siya simiir yai aiir yowarkii boinki, kima Adi Komii siirim naingwo tibmii mi ti hiriinan diminin kima wi siirar mi tiri. ²³ Mi kima ti mhiu iir boinkii hiniin, kira damki, whii komiyya saiir hir damikwomaiyyu. Mi ti inkamin siya kwoin whisair naingwo karamae nwowi, siya hindara naingwo tibmii iski mi ha boini, ta kariir yaiya wi kaimwovar nwowi. Kara kimiirin yaimwowa boini, diminin ti inkamin siya boini mi wi siir hiriinanar nimbiam. ²⁴ Mi iya kira nhwo kwisboinkii dimin whir haiyam mi kira naingwo tibmii mi ha boini mi wi kaimwovar nwowi kira wi ti dimin iirar haii. Kara kimiirin yaimwowa boini, ti diminin kima kwisboinkiyim mi wi simar swoki imbini. ²⁵ Iya kima Adi Komii siirim kwisboiniyyim mi inkam nwrkin kimiir tirbugin mi kima kwoin biyie siirim kipi nwo io saika nwowam. Niingaka. Kima nae saikar dombudninkin ae. Mi kima hiriinan tiri mi Adi Komii siya kimiirin wi hiriinan siyyu iirar swoki tir haiginiuwu. ²⁶ Mi kima ti inkamin kimiir tirbuin saika nongwomamair ae karamae nwowi mi Adi Komii siya kimiir dimin biyieyyim wi simiir haiyoprimdiyumiigi rani. Mi siya wi kimaka mi ingwomamair ae rani. Niingaka. Iriig.

Sima Jisis siir sriigim ta miyya nhinga hauuga siirin
(Mt 21:23-27; Lk 20:1-8)

²⁷ Mi sima ina swoki amim om komii Jerusalem hiriir. Mi Jisis siya ina yapninopkai namn omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir. Mi kam nhirim pris nwowim mi kam nhirim Adi Komii siir siyyu komii iir kigriraowi ikim mi Judami kam adiyaowaeyim siyyu komii kigriraowiyim, sima yitso Jisis siiramin. ²⁸ Mi sima siir ini sriini, kiriirin kirie nhinga hauugin, ta miyya saiir Biyan Inkam Komii nwowin? ²⁹ Mi Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, kara iriipi hiriinan pi kimiir mi kwasrii dimin whirin siirim. Mi kima kariir yai aiir wakae boini mi kara kimiirin pa mi boinmauwu inkamin ta miyya kara miriyya saiir boinkiyin. ³⁰ Mi yipikin Jon siir nikropkiyyin iikamim simiir baptais haiginiuwam? Adi Komiiyyin ninomor kouanin siya piyamisi ikropkiyyin, iyie? Mi tari nuan inkamkin piyamisi ikropkiyyin, aniya? ³¹ Mi sima io simasimar yinwo anwo mi krma ha boini, ti diminin ninomor kou hirankin mi siya wa boini mi kima dimusi nwokim siirim biri naingwo tibmiigim, ha? ³² Mi krma ha boini, siya inkami diminkin, ta yaiya wi dig nwo rani. Niingaka. Mi sima iikamim simiirsi swoki ididi. Iikam hoimgakim ina ninokninkinim Jon siya profet inkamkingin. ³³ Mi sima Jisis siir yai aiir asi wakae boinkim, krma ninokninkin tani. Mi Jisis siya simiir boinki, kara iriipi hiriinan pi kimiir mi boinmauu rani. Niingaka. Inkamin kariir boinkiyin ta mi aiirimim. Iriig.

12

Boiniyyo yaiya inkam biyieyyim wain numira saiir kigriraokim
(Mt 21:33-46; Lk 20:9-19)

¹ Mi Jisis siya boiniyyo yai nhirim simiir boinki, siya boin, inkam nwirin numir waina ha yiyokninkinam mi ina yitkii ninkin iuin. Mi siya ie komiiyyin ina yopin. Mi diyamir komiyya ira yopkikaigi ti ie iir, wain imiir warbrompropnamim. Mi pada briipriya haini miriinainam koua hiriir, kamim saiir kigriraowim simiirim. Mi siya simiir boinki ta numira kima sibgu kigrirao. Mi iya ti paeyim sima budgin mi sima higi mi nhirim wi kimar whin haii mi nhirim wi kariir whin hauugi. Mi iya siya simiir boingigin mi siya ina haiburgigin siir om iirin. Mi siya ina yamin aru maeyauwa. ² Mi iya ta wain numira saeya higiya mi numiran inkamin siya yikropki inkamin whisarii mi primiriyyin siir,

kamim wain numira saiir miriyyim simiirim. Siya minim nikropkikin ta numira saiir nae nhirim siir hauugiyim. ³ Mi kamim numir kigriraowiyim sima ti inkamin whisarii mii priimiriyyin siir yankabrimdinu okwo mi sima siirin ina yipimpar haiginiugiyim. Mi siirin ini niingar swoki ikropkiyin. ⁴ Mi siya whisarii priimiriyyin inkamin nwira swoki ikropki simiiram. Mi siirin sima mwo iir yikirki mi siirin haini yigbumbu haiginiugi. ⁵ Mi siya whisarii priimiriyyin inkam nwirin nwoimaka ina swoki ikropkiyin. Mi ti inkamin yio hiriinan, ina mi isomaokiyin, sima mi siya kamim whisarii mii priimiriyyin simiirin hoimgakar yikropki. Mi sima nhirim hindara mi tioki mi nhirim ina yisomsom aokiyim. Mi sima ti hiriinan siyuiin nwiruwanu biri tirkin. ⁶ Mi siir hirin nwiruwar nwowi siya siirar yinisimkin, siir kwoinin siiramar naingwokwonanaeikin. Mhoigi mhoiya ini siir yinisim iirar yikropkiyin ti kamim numir aiir kigriraowiyim simiiram. Siya hiniina boinkikin, sima wi kariir yinisimin wi siir yaiyar wakaeyoknaei. ⁷ Mi ti kamim ta numir aiir kigriraowiyim sima, sima simar yomboin amboin, ti inkamin siir adni digworaekwo whiekakim wi siya hai. Hundie! Krima siir nisomaoki. Mi ta numira wi krima krimar nwoki. ⁸ Mi sima siir nisom aowam kauwok boinkikim mi siirin numwowa hiriir yisom itkaigi.

⁹ Mi Jisis siya ina swoki sriyyin, ta wain numira saiir adin wi paniina tiri? Mi iya siya niti mi wi ta numir aiir kigriraowim kamim wi simiir nisomsom aoki. Mi ta numira wi inkam nhirim simiir boinki, sima kigriraowim saiirin. ¹⁰ Mi kima tari Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir nwowim simiir biri mwangim? Siya hiniina boinkikin, ti kougouwin yaewan kima kindiyu wangigin mi tariinanin siya ini bopwonauan kougou yamwoiun. ¹¹ Siirin biiki biyyin, Biyyan Inkam Komiiyin siya tirkin mi ti diminin ha nimbiyamkin. Mi krima siir kigiyim ini wadiyar ywokiyim. ¹² Mi ti Judami inkam adiyaowae komii komiiyin sima bidi yinokninkinim Jisis siya ta boiniyio yaiya simiirar kwaboinka. Mi sima Jisis siir nonkworimdinu hainamim tirkin omaka hiuyokiyokaiya saiir hiugripkiikikaigigim mi sima ini iikamim simiirsi yididim. Mi sima siir haiburgigim mi sima ina yamin. Iriig.

*Mi sima Jisis siir srigim umir hauuim inkam komii Sisa om whiranin siirim
(Mt 22:15-22; Lk 20:20-26)*

¹³ Mi sima Farisi simiir nhir ima mi Herot siir kam nhir ima simiir yikropki mi sima yam Jisis siirim. Mi sima Jisis siirin minam kinankiugim siya yai biyie boinim. Sima bidi yinokninkinim, siya hiniina boinkiswo, ihi Farisi kamim Judami isidin sima wi io pi ywowin siirin. Iyie? Siya ha boinkiswo. Niingaka. Mi Herotni isidin sima wi io simiir pi mi owin. ¹⁴ Sima ha nitim mi siir ini boini, inkamin nowomwarkaiyuwiyin, krima bidi yinokninkinim yayim kira boiniyim kaimwowairgim. Kira inkam nwiruwaniiyim biri naingwowikin mi kira inkamin inigakin yaeya yai biri swoki boinikin mi inkamin inig karamaeyin yai whirni. Niingaka. Mi kira iikamim simiirin Adi Komii siir siyuiin siir yaimwo imiirarar boinimauuwi. Kira paniina naingwowin? Mi krima takis inkam komii Sisa siir hauuwi mi wi wadiyar nwowi. Iyie? Niingaka. Wi hauu rani, aniya? ¹⁵ Mi Jisis siya bidi yinokninkinim, simiir niksisaeya. Mi siya simiir boinki, kima kariiram dimusi kinankiwi, kariir niksisaeyim? Kima umira kwira whainani kara kigam. ¹⁶ Mi sima umira kwira hainani siirim. Mi siya srii taka hiniin umir whwonkama nhiniir inigin nwoka, ha? Mi yim sima ina boinkiyim, inkam komii Sisa siirga. ¹⁷ Mi Jisis siya ina wakae boinin simiir yai aka, Sisa siir diminin kima Sisa siirar hauu. Mi Adi Komii krimiir Wanin siir diminin yio Adi Komii siirar timi hauu. Mi sima ini siir siirara yaingwokwowim. Iriig.

*Sima Jisis siir srii inkamin naonamiyin mipa swoki insiin idwowi
(Mt 22:23-33; Lk 20:27-40)*

¹⁸ Mi mhoiya Sadyusi nhirim Jisis siirim yit. Sadyusi sima hiniina naingwokim, inkamin naonamiyin wi swoki insiin idwo rani. Mi sima siir ini sriini. ¹⁹ Inkamin iikam nowomwarkaiyuwiyin Moses siya hiniina winkikin yai kwira krimiirim, iya inkam

nwirin siya naonami mi siya yinisimkak biri nwogigin mi wiga ina ywokiya mi ti kamin siir nomousimin wi siya swoki onkwonaei ta wiga? Mi mhoiia siya yiniekek nwowi siir yaowaeyin siir igsopa wi siya nwoki okwokairinanaowidi? ²⁰ Mi simayao iriayar nwiskiniuwi, yaowae wig siya yonkwona mi mhoiia siya ina yaonamin. Mi siya yinie biri niyogigin, ini niingar yaoyopnisugika siir wiga. ²¹ Mi yaowae saika nwokaiyin mi ini siya swoki onkwona ta wiga, yio iriipi hiriinan ina mi aonamin. Mi siya ini yinisim karamaeyar mi ogigin, yinie bi mi iyogigin. Mi nwoimakan iriipi hiriinanar mi tir. ²² Hirii hiriinankina ti kamiyao iriayar nwiswo ta wig irua saiirara nonkwonakim. Mi sima yinie biri swoki iyogigin. Mi mhoiia ta wiga ina mi aonama ²³ mi mhoiia ti kamiyaowim naonamim sima swoki insiin idwodwo dgi ieyankin mi ta iia, ta wiga wi nhiniir wig nwowi? Kira bidi yinokninkinin ta wiga simiiryao wigar niki oka, Sadyusi sima hiniina sriigin siirin.

²⁴ Jisis siya simiir boinki, kima Yokwo Komiiya saiir yai biri ninokninkinkim. Mi kima Adi Komii siir kirieya saiir biri mi inokninkinkim? Mi kima yaimwoni bi mi inokninkinkim? Mi kimiir kwoinim miyik paniinsi yaingwosi. ²⁵ Iya kamim naonamim sima nnsiin idwowi ie hirankin, sima wi wig nonkwonakak nwo rani. Niingaka. Sima wi ninomor kouan paekwosimim simiir hiriinan nwowi. ²⁶ Mi ta yaiya sima kamim naonamim simiir boina, sima wa swoki insiin idwowi, ie hirankin. Mi kima tari yokwowa Moses siya winkiya saiir biri mwaingim, ti niwiiyin paeya paekikopim simiir niuwa. Mi Adi Komii krimiir Wanin siya Moses siirin saiir boinmauukin, siya hiniina boinkikin, kara Ebrahim, Aisak, Jekop omwai waiyayokiyokiiyim simiir Adi Komiiyin. ²⁷ Adi Komii siya ti kamim naonamim simiir Adi Komii rani. Niingaka. Siya kamim omwai waiyayokiyokiiyim simiir Adi Komiiyin. Wari kimiir kwoinin miyik rani, ini biyie ywowin. Iriig.

*Adi Komii siir siyu whiekakim simiir biyan siyu ieya
(Mt 22:34-40; Lk 10:25-28)*

²⁸ Inkam nwirin siyu komii ninokninkiniyin siya ina yitin. Mi siya wakaeni sima yainan ninii. Mi siya wakae Jisis siya boiniyim yayim simiir, siya yai wadie imiirara boini. Mi siya Jisis siir asi sriigin, piki hiniin siyu ikin, siyu whiekakim simiir bi nwowin? ²⁹ Jisis siya siir yai yamdi hiniina yowarkii boin, biyan siyuin sima hiniina win boinkikin. Wakae! Kima ti iikamim Isrelanim, kima ti biyan siyuin siir sibgu wakae! Krimiir Adi Komii nwiruwani siyairgin Biigi Biyan Inkam Komiiyin ³⁰ kira kiriir Biyan Inkam Komiiyin siirim daingwo. Mi kiriir mhii kwoinim mi kiriir kirieya siirara hauu iguski. ³¹ Mi mhoiian siyuin yio hiniingin kira inkam whiekakim simiiramar daingwo irkak, kira naingwokwonanaeiya kiriir piu aisi saiir hiriinan. Siyu whirkin ti siyu whiswo sowiir kou biri nwokin. Niingaka. ³² Mi ti inkamin siyu komii ninokninkiniyin siya Jisis siir boin, inkamin iikam nowimwarkaiyuwiyin! Kira yai wadieya boini. Hiipa, kaimwoka! Adi Komii siyairgin Biyan Inkam Komiiyin, inkam nwir karamaeka. Niingaka. ³³ Mi krimiir mhii kwoinim mi krimiir kirieya siiraramar daingwokwonanaei. Krima naingwokwonanaeiya krimiir piu airam saiir hiriinan. Krima ti siyu whiswo sowiirar dap iski. Mi ti siyuin ini ti Adi Komii krimiir Wanin siiram nanag hauuwiyin siyuin wraisu minim sim mi ini siir kou ywowin. ³⁴ Mi Jisis siya ta siya wakae boinkiya saiir wakaekiyin mi siya ina yaingwokiya ti inkamin ninokninkin wadieka. Mi Jisis siya siir boinki, kira aru nwo rani, ini kingiinar nwowin kariiram nitim mi kariir aowa nwowin. Mi kara wi kiriir Biyan Inkam Komii nwowi kiriir kigriraowam. Mi iikam hoimgakim sima Jisis siirsi yidid mi siirim yai nhirim paniinsi swoki sriisi triig.

*Jisis siya simiirin Kraiis siirim sriigin
(Mt 22:41-46; Lk 20:41-44)*

³⁵ Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir nwowin mi siya yayim iikam imiirin hirar yowomwarkaiyu. Mi siya simiir srii mi sima ti kamim siyu komii ninokninkiniyim, sima hiniin dimusi boinkim, Kraisin Devidni yinieyim simiir yinisimkin, ha? Mi ta yai

hiriinana sima boina, kima paniina naingwokim? ³⁶ Adi Komii siir naeyiwin Devid siir niisiimauugin. Mi Devid siya hiniina win boinkikin, Adi Komii siya kariir Biyan Inkam Komiiyin siirin hiniina boinkikin, kira kariir ina inig aiir didwo. Mi mhoiya kara kiriir sau omomin wi siir waorimtiokiigi. Mi sima kinaka wi kirie nwo rani, wi kiriir aowa nwowi.

³⁷ Mi ta yaiya yokwoni siya win boinkika. Devid siya siirin hiniina dapikiuwi Kraisi siya Biyan Inkam Komiiyin. Mi siya Devid siir apu dimusi nwokin? Ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin Mesaia mi iikam isid komiiyin ini maingimairgar ywokiwin, siir yai wakaeyamin. Iriig.

Jisis siya kamim siyu komii ninokninkiniyim simaka yaigakin

(Mt 23:1-36; Lk 20:45-47)

³⁸ Mi Jisis siya simiir nowimwarkaiyuwin mi siya ina boinin, kima sibgu mintarao siyu komii ninokninkiniyim kamim simiirsiiyin. Mi sima yuis bripri kaiiyim mipa nouaptatao ami. Sima minam naingwowi, iikamim maeyau kwiruwa nidwowyim sima simiir nwoki boin winim, akamnaei. ³⁹ Sima minam naingwowi Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya iikamim simiir whwonkam ida minam nidwokai, iya nae komii aiir naei mi nae miyik miyikim wi simiirar nwoki hauuim biyin. ⁴⁰ Sima wig igabaeyim simiir omaka imiir kininbimiramikim simiir kamim naonamim. Mi sima nhwo kwisboiniyim mi yai priei boiniyim, sima pi niksisaei. Mi mhoiya sima inkam komiiyin yai hidiiyin saika nokwo boini mi sima wi hik hiriinansi haii. Iriig.

Wig igabaeya digworaekwo karamaeya Adi Komii siir hauuga umir mirmii kwisuwa sairo
(Lk 21:1-4)

⁴¹ Jisis siya miya umir haiigiya Adi Komii siir omaka hir nwokaiya sair kingiin hirar nidwokin. Mi siya ina nidwo kigriraowin iikamim umir nitkaigaiyuwin umir haigi miya sair. Mi umirkak kamim yim umir hoimgakar mi itkaigaiyu. ⁴² Mi wig igabae ira digworaekwo karamaeya sair kamim bidi yaowin, saeya ha nita sair umir mirmiisim kwiswo ina mini itkaigaiyuugiga. Mi ti umir mirmii mirmii kwiswo saeya nitkaiyuugigo iriparin ini kwiruwar ywowa. ⁴³ Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiiram yikiuna, sima siirim nitim. Mi siya simiir boinki, kara kimiirin yaimwowa boini, ta wig igabeya digworaekwo karamaeya sair kamim bidi yaowin, saeya umir prasae biri nini itkaiyuugiga ta umir miya sairin. Mi iikamim umir sair nitkaigaiyuwin ini ta wiga saeya taouugam. ⁴⁴ Ti iikam omkakim sima umirkakim, simiir umirim ina nwokaiyim. Mi sima nhirim umir miya aiir haigigi. Mi ta wiga saeya niingakiinairga mi sair umirim ina yitkaiyu swokiwin. Mi saeya ini niingar ywokiya. Nhirim nae sainaeyim biri swoki onaowidgim. Niingaka. Iriig.

13

Jisis siya Adi Komii siir omaka sair boinkin wi sapi bimbirgigiyami

(Mt 24:1-2; Lk 21:5-6)

¹ Jisis siya Adi Komii siir omaka sair haiburgigin mi siya ina yapamin. Mi inkam nwirin siir kigna miriiyin siya boinki siirin, dimin taemin nowimwarkaiyuwan inkam! Ti siya komii komiiyim simiir kigi. Mi omaka miyik miyikim Adi Komii siir omaka kingiin nwowim simiir kigi! ² Mi Jisis siya siir yai aiirin hiniina yowarkai boinki, kira ina kigin ti omaka komii komiiyim, aniya? Mi kira wa kig rani, siya nhirim ini siya nhirim simiir idwo haiginim. Niingaka. Mi sima wa nhimnhinkinainami. Mi nhirim wa niki ipimpamki. Iriig.

Jisis siya boin hikpai hiikpai whiekakim wa nimbiiyam

(Mt 24:3-14; Lk 21:7-9)

³ Jisis siya mhu Oliv siir nidwokin mi siya yidwo kigi yarmiya hiriir, Adi Komii siir omaka komiiya hapi nwowi mi Pita, Jems, Jon mi Endru simasimar yit Jisis siirimin. Mi sima siir ini srini, ⁴ kira krimiir boinmauugi, wi paka hiniin iya sair nimbini ti

digworaekwowim. Wi piki hiniin dimin iki nimbini biyeyin krima ninokninkinamin. Mi ti digworaekwowim ini kingiin nwowim wi simbi nimbini, ha?

⁵ Mi Jisis siya simiir boinki, kima ha hiirtarao, kimiirin wi inkam nwirkin pi niksisaesi. ⁶ Kam nhirim sima wi kariir inig iir nini kinsina dapnii. Mi sima wa boini, ti inkamin yio karairgin. Mi sima wi iikam hoimgakim simiir niksisaesi mi sima wa nwoki aingwo tibmiyim. ⁷ Mi iya kima ha wakaei yayiya ini kingiin tirar kwiniya mi yaii kwira ini hindankin mi kirirniya mi kima wi kipi naingwoyimyokwin, takina ya wi bi nimbini. Mi iya digiyana ya ina niki owa. ⁸ Kam nhirim om whiranim wi om whiraka nini iniiyuwi. Mi nu whiran kamim wi nu whiran kamim yaii simaka nini iniiyuwi. Mi maeyau nhirim ninin wa mi iti mi mhi wa mi aowi. Mi tiki hiniin diminpai diminpaiyim sima nimbiam, mhoiia wi komiia nasae owiuguski wi gwo rani. Niingaka.

⁹ Kima kimasayar timi mintirao, kimiirin wi sima nonkworimdinu hainami kamim yai hidwiniyim simiirim. Mi sima kimiirin wi omaka yai nidwokai wakaeiya hirar tioki. Mi sima kimiirin wi inkam komii komiiyim omom omom kigriraowiyim mi inkam komiiyim nu kigriraowi ikim, wi simiir whwonkam ida nini okmwin okwoiwi. Mi kima wi kariir yaiwin kibiya saiir niki boinmimauuwim simiirin. ¹⁰ Iya digiyana wi aisiima niki digi rani, iikamim omom omomanim hinda tinda nwowim sima ta yaiwin kibiya saiir tiki wakae digi. ¹¹ Mi iya sima kimiir nonkworimdinu hainami inkam komiiyim yai hidwiniyim siirim mi kima wi kipi nidid mi wi ha kipi naingwo, krima wi panin yayim sim boini, ha? Niingaka. Yai hoimgakim Adi Komii siya wi ta ii aiirar boinmimauugi. Mi yayim kima boini mi wi kima boin tani. Niingaka. Wi Adi Komii siir naeyuin siyar boini. ¹² Mi yaowae wi siir nomousim iirar nikropkii kamim sau ninitiyim simiirim, sima nitim siirin. Mi adin siir yinisim iirin wi ti hiriinan siyu iirar mi tiri. Mi yinisimim yim wi simiir yopii adim simaka ninii yai. Mi simiirin wa nikropki kamim sau ninitiyim simiirim, sima nitkikikinim simiirin. ¹³ Mi iikam hoimgakim sima kima io wi whisarii nwo rani, kima kariir siyu iir napikim. Mi sima wi ti hiriinan siyuin siir asi tiri kimiirin. Iya digiyana saeya digi mi ti inkamin hikpai hikpasi niki karam nwowim mi siirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkinaei. Iriig.

*Dimin biyeki biyeyim wi sipi nimbini
(Mt 24:15-28; Lk 21:20-24)*

¹⁴ Mi iya kima ti dimin biyeki biyeyin om kopbumbuwiyin siir kigi, siya wi maeyauwa haiyaeiya wi saiir nokwowini. Mi inkamin ta yayia saiir mwaini, siya wi sibgu dinokninkin mwain. Mi ta iya iikamim nu Judia hir nwowim, sima wi mhuia hiriir nidamami. ¹⁵ Mi inkamkin piu aeyin hii hir nidwo siiswaki, siya wi siir omaka hiri swoki iwit iyam tani, siir digworaekwo imiir hainakiyim. Niingaka. ¹⁶ Iya inkamin siya siir numir aiir tirkwowaki, siya wi swoki haiyug am tani, siir yuis aiir hainakiyimim. Niingaka. ¹⁷ Mi yimbisimim wigim yinpiugak nwowim mi nhirim yinisimim mwiiyar niki aeyim mi sima wi hik prasae hai rani. ¹⁸ Mi kima nhwo kwisboin ti diminin ta iya nao komiigi kiniya saiir kipi nimbini. ¹⁹ Mi ta iya wi hik prasae hai rani. Mi iya Adi Komii krimiir Wanin siya ti digworaekwo whiekakim simiir nonkwokwowim mi ta hiriinan hika bi nimbiamka, tariinanin tasa niki oyokiyokwiya. Mi mhoiia iriipi hiriinan, ta hik hiniina wi nimbiam tani. Niingaka. ²⁰ Mi Adi Komii siya ta ii aiirin haruwa nikwoninkikripna karamae nwowi mi iikam whiekakim sima wi hinda priiyop itkaigii. Mi siya iikamim siya nimbingiyim simiirsi naingwoyimiyokin mi siya ta iya haruwa asi nikwoninkikripnakika.

²¹ Mi ta iya inkam nwirin kimiir boinkin, kigi! Kraisin tisi tapi nwowin. Mi nwirin yio wa mi kwaboini, kigi! Krai siya isi hapi nwowin. Mi kima wi kaimwo kipi nwo ta yai aiirin. ²² Mi mhoiia kam nhirim wi ha niksisaesi, kara Kraiskin mi kara profet inkam nwirin, wi simiir hiriinan nwonanii. Mi sima dimin komii komiiyim mi miipai miipaiyim wa mi kininankiwi iikamim Adi Komii siya nimbingiyim simiir niksisaeyam. ²³ Mi kima

sibgu mintarao, ti digworaekwowim tapa kara boinmimauu digiyim kimiir, mhoiia wi simar swoki imbiyami. Iriig.

Mi mhoiia yaowae adin ninomor kouanin wi sipi niti

(Mt 24:29-31; Lk 21:25-28)

²⁴ Mi iia ta hik komiia saeya digi mi taka iia bieyin wi hindara kakauu iuguskii. Mi bwana wi mi who rani. Niingaka. ²⁵ Mi nauunim wi ninomor hiranka nikiikii nainii. Mi digworaekwo kirie kirieyim ninomor kouanim wa kiisiskii. ²⁶ Mi wi sima kigwini Yaowae Adin ninomor kouanin wau mirsima saika ninkin iti. Mi siir kirie komiia mi siir dimin miyikin paenan niuyaeyin wi warar ninkin iti. ²⁷ Mi ta iia siya wi siir paekwosimim simiir nikropki. Mi siya wi iikam whiekakim nuanim siya nimbinkiyim hinda tinda nwowim, wi simiir nikiuna digi, maeyau kwiruwa nangiriyuniyim. Iriig.

Whrou siya ii hidni siyiuin siir nikrigin

(Mt 24:32-35; Lk 21:29-33)

²⁸ Kima whrou siirar dinokninkin, iia pi whrou siya woki ti hiriinanin krime pa ninokninkini opin wi sipi niuwi. Mi opud naowin wa mi ikii kini. Ta hiriinan iia saeya opki niuwiya. ²⁹ Mi hiriinankiniuwi mhoiia wi kimar kigi ti diminin ini yimbiyamin. Mi kima wi nwoke inokninkinkiyim, iia Yaowae Adin ninomor kouanin siir iia tiriir nitana kingiin bidi ywowa. ³⁰ Kara kimiirin yaimwowa boini, ti iikamim nwowim sima wi niki ao rani mi ti digworaekwo hoimgakim wa nimbiamyami. ³¹ Mi nu ninomorwo yo wa digii mi kariir yaiya wi wara digi rani. Niingaka. Iriig.

Inkam nwirkin ninokninkin tani ta iia siya niti

(Mt 24:36-44)

³² Inkam nwirkin ninokninkin tani ta ii aiirin nugak, nabie mi naiowaka. Niingaka. Mi paekwosimim ninomor kouanim yim hiriinan ta iia saiir mi inokninkin tani. Mi Adi Komii siir yinisimin iriipi hiriinan ta ii aiirin wara mi inokninkin tani. Niingaka. Adin sasar ninokninkin iski ta ii aiirin. ³³ Kima mintarao mi kima wi nhwo kipi whwonkai kima ninokninkin tani, tikiin wi paka hiniin iia sae nimbini. ³⁴ Siya inkam nwirin siir hiniingin siir omaka saiir haiburgikin mi ina yapnamin maeyau gwira. Mi kamim whisarii mii priimiriyyim siir mii imiir, siya miyiyim simiirin yapa yapa yonkwo digig. Mi siya inkamin ano iir kigriraowiyin siir boingig, kira sibgu kigrirao nhwo kipi whwonkai. Jisis siir boiniyo yaiya dig ywokiya. ³⁵ Jisis siir yaiya tasa niki ama. Mi kima wi asi kigriraowi kima ninokninkin tani, iia omakan inkamin siya niti. Siya wi paka hiniin iia sae namisi iti, siya niibopwo namisi iti, iyie? Wi iuumaka namisi iti, iyie? Wi nugak namisi ityakwoki kima ninokninkin tani. ³⁶ Mi kima sibgu kigrirao, siya kimiirin wi hindara nhingaknisi. Siya wa kignisi, ina niki whwonkaiyim. ³⁷ Ta yaiya kara kimiir boinmauugiya, kara iikam hoimgakim simiir warar boinkika, kima mintarao! Iriig.

14

Prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim sima Jisis siir nisomaowam boinkim

(Mt 26:1-5; Lk 22:1-2; Jo 11:45-53)

¹ Mi ta ii komiia Pasova dimin whirkin kimbu karam nwowiya, bretin waisikaiyin yis karamaeyin siir nikwo aeia iia mi ta nae komiia uga nikwo aebwakainami. Mi prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim sima boin, krime Jisis siirin wi panina nonkworimdinu hainprakaii? ² Mi sima boin, krime wi ta ii komiia Pasova wi saiir kipi nisikina nim wi ti iikamim siir whin nwowim wi sima pi whininiisi siirsiyin. Iriig.

Wiga saeya wain Jisis siir mwo iir naokinkika

(Mt 26:6-13; Jo 12:1-8)

³ Jisis siya om Betani hir nwokin Saimon siir omaka aiir. Ti inkamin paowaigi piskimkopuin. Mi iia Jisis siya ha niki idwo aeyin mi wig ira ina yapninopkainaniya

siirim. Mi ti wa mobin umir prasae bi saingin. Mi saeya kwaigwowa ina kinis haigiya ti wa mobin siir kibokouwa. Mi ti wa mobin piuii miyikakin ini Jisis siir mwo iirarar yaokin swokiyin. ⁴ Mi iikam nhirin ta omaka saiir nwowim, simiir kwoinim miyik biri naingwokikim ini io kwoin yaingwokiyim. Mi sima, sima simar yomboin amboin, saeya ti wa kibiyin siirin whisarii dimusi priidiriraerarkikin, ha? ⁵ Mi tiki wa krimiir tirankin sainakikiswo mi siya pi umir prasae di saini. Mi siya umir paeyarim kamairim pi iuur iriyyar K300.00 nanar pi sainin. Mi siir umirim pi iki iikamim digworaekwo umir minam whaowaeiyim simiir pi hauuin. Mi sima io ta wig aiir ywoki. ⁶ Mi Jisis siya boinki, kima ta wiga saiirin hindara kig ninkinki. Mi kima saiirin yai whisarii dimusi boini? Saeya kariirin siyu wadieki wadieyin siirar tirkika. ⁷ Mi iikam paeprikabim inokiinokin sima wi kimakar nwokripkaii ti nu iirar. Mi kima digworaekwo simiir hauuwi, wi hiriyyar ti hauu. Mi ankara kimaka wi ii priei nwo rani. Niingaka. ⁸ Diminin wig aeya tiram naingwowi, saeya wa tiri. Saeya ti wa wadieyin kariir piu naokinkiyin, ie haingikaiyam naokin haiginiugikin. ⁹ Kara kimiirin yaimwowa boini mi ti nuim hinda tinda nwowim wi yai win kibiya saiirar mi boinmimauuwi. Mi ti omom omomim wi ti diminin siirar mi haigiririr boiniyokiyokiii, ta wiga saeya tirkiyin. Mi sima wi siirimar naingwokwowi. triig.

*Judas siya ini apwougig wira inkam komiiyim simiir
(Mt 26:14-16; Lk 22:3-6)*

¹⁰ Mi Judas Iskariot siya kam iuur nwiswo simiir nwirkin. Mi siya prismi yaowae adim simiirim yam, wir simiir nini apwougigim. ¹¹ Sima ta yaiya saiir wakaewinim, sima ini maingimainga ywowim. Mi sima ina yimbiingiyim umir siir hauuwam. Mi ta ii aiirarin Judas siya ina yap hansir bwakaiyin, Jisis siirin simiir kinmauu itim. ¹² Mi biiki biyan iya bret waisikaiyin yis karamaeyin siir naeiya ina yimbiniya. Mi sima sibsib yinisimim saiir yisomsom aokao ta nae komiia Pasova saiirim, saiir naekwowakam. Mi kamim siir kigna miriiyim sima siir srii, krima nae pi papi nini diriraerariuwi, ta nae komiia saiir naeyim, kira naeyamin, ha? Mi sima Jisis siirin hiniina sriigim. ¹³ Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim nwisa yikropki. Mi siya sowiir boinki, kowa om komii iirar dapninopkainam. Mi inkam nwirin op two komiia opkaka saiir hainani mi siya kowiirin pi om komii hir napyiskaigin mi kowa wi siir mhoyia dam. ¹⁴ Mi siya omaka ir napninopkainamkin mi kowa saikar dinkin apninopkainam. Mi kowa ta omaka saiir adin siirin pi hiniina tini boiniu: Dimin taemin nowomwarkaiyuwan inkamin siya hiniina boinkikin, kariir maeyaua ini papi nwowa ta nae komiia Pasova kamim kariir kigna miriiyim simaka naeyana, ha? ¹⁵ Mi kowiirin wi siya niisiimauuwi, maeyau kwira omaka anauwa kouana saiir nwowa. Mi ta maeyaua hii ipii saiirara. Mi kowa krimiir naeyim wi ta maeyau aiir tini diriraerar kwokin, krima naeyam. Siya sowiirin hiniina boinkikin. ¹⁶ Mi inkam nwiswo siir kigna miriiyo ina yamwo. Mi sowa om komii hiriir yimbiyam. Mi digworaekwowim Jisis siya boinkiyim sowa ini simiirar ini kigiuwim. Mi sowa nae komiia ina diriraerar kwokino ta Pasova nae komii aiiram.

¹⁷ Mi naiowaka Jisis siya siir kigna miriiyim kam iuur nwiswo sima yitrib. ¹⁸ Mi iya sima hiiya nae haigin aeiya saiir hirar nidwoyokai aeyim mi Jisis siya boin, kara kimiirin yaimwowa boini, inkam nwirin krimaka tir nidwokai aeyin kariirin wi wir siya napwouwi. ¹⁹ Mi kamim siir kigna miriiyim sima ini hikakar ywokiyim. Mi sima, sima sima yinsrii ansrii siirin mi tari kara, aniya? ²⁰ Mi Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, kima ti kam iuur nwiswo kimiir nwirkin niuwi ini tirar nwowin. Mi ti inkamin in kanakar ninkin inopkai haiiyin ta twowa nae haigiya mi wi siyar napwouwi wira kariirin. ²¹ Hiiya! Ti inkam yaowae adin ninomor kouankin nitin siya wi sipi naowi. Siya karaigin. Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya hiniina boinkika mi wi mintarao ti inkamin wir kariir napwouwin sau omomin siir, siirin wi hik prasaeki nimbiyam tani. Mi ti inkamin siir yopiiya siir naokaina karamae nwokiswo, ini wadieki wadieya mi owin. Dimusi rani, ti inkamin siya wi hik prasae hai rani. triig.

Jisis siya komunion kamim siir kigna miriyyim simiir hauu aekin
(Mt 26:26-30; Lk 22:14-20; 1Ko 11:23-25)

²² Mi sima ha niki aeyim mi Jisis siya Bretin nhira hai mi siya Adi Komii siir boin wadieki. Mi siya ina yinibimbir hauugiyin kamim siir kigna miriyyim simiir. Mi siya boin, kima hai, tikinin yo kariir kipka. ²³ Mi siya mob wainin ira mi hai. Mi siya ina mi boin wadiekiyiin Adi Komii siirim. Mi siya ina hauugiyin simiir, sima kwiyaeyam. ²⁴ Mi siya simiir boinki, takina ya kariir nhieka Adi Komii siya nimbingig aeya. Mi kariir nhieya wa naokiinainami iikam whiekakim simiir whindiriraerar haiginiuwam. ²⁵ Kara kimiirin yaimwowa boinkii, ti op wainin kara wi idip idip swoki kwiyae rani. Niingaka. Mi hiriyyar namiyokiyokiii mi wi iya kara wainin Adi Komii siir omin digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin wi siir hinar nini kwiyae yu iski. Jisis siya hiniina boinkikin. ²⁶ Mi sima mwai kwira wao. Mi sima mhu Oliv hiriir yam. Iriig.

Jisis siya Pita siir boinki siya wi digiumii siir haimriyugigi
(Mt 26:31-35; Lk 22:31-34; Jo 13:36-38)

²⁷ Mi Jisis siya simiir boinki, kima wa nidamgrirgigi wi kanaka nwo rani. Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir nwowa hiniina boinka, inkamin sibsib kigriraowiyin Adi Komii siya nisomaokii mi siir sibsibim wa nidam ninoopkii. ²⁸ Mi kara wa swoki insiin idwowi ie hirankin. Mi biyyin wi karar namkwokini nu Galiliya hiriirin. Mi wim kima wi kariir mhoiyya niti. ²⁹ Pita siya ina yowarkii boinkiyin siir yai aiirin, yim sima kiriirin wa nidamgrirmiigigi mi ankara niingaka. Kiriirin wi kinsu rani. Niingaki, niingakiinga. ³⁰ Mi Jisis siya siir boinki, kara kiriirin yaimwowa boini mi ta niyyaka iumin kwisaka wi niki ik rani mi kira kariir inigin wi hiriyyar miisisei kripkaii. Mi kwoimaka wi kira wakaeki iumin ini nikiyakwokin. ³¹ Mi Pita siya ini igao yaiyar boinkiyin, kara kiriirin wi swoki imprio rani. Niingaki! Niingaka! Mi kara kinakar ninkin aowama mini mi kara kiriir inigin wi mi imprio rani. Mi kam nhirim siir kigna miriyyim yim iripi hiriinan yai aairar mi boinki. Iriig.

Jisis siya maeyau miyika Getsemani nhwo saiir kwis boinikin Adi Komii siirimin
(Mt 26:36-46; Lk 22:39-46)

³² Mi sima maeyau kwira saiir yimbiyam Getsemani. Mi Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir boingig, kima tapaiir didwoki, kara nhwo nikini kwis boiniwi. ³³ Mi siya Pita Jems mi Jon simiirarar yikiunam, saika namam. Mi siya ini hikakar ywokiyyin. Mi siir kiuin kiugak bi nwokikin. ³⁴ Mi siya simiir boinki, kima whaowae nwoi kariir kwoin siyarin ini wara yiyyuamwankiyin. Mi kariir piua ini warar yinkisimsibnakiya. Kima tirar dwoki mi kima sipgu mintarao. ³⁵ Mi siya ha kwapnamin mi ini hindara yakai whinamin nu hinar. Mi siya ina kwisboinkiyin Adi Komii siirim. Adi Komii, kira digar mi owi mi ta hika wi kariir mi imbini rani. ³⁶ Mi siya boinki, adiyoi! Iya kira digworaekwo hoingakim simiir tiramar naingwowi, kira wi digar mi owi. Mi ankara hiniina naingwowi, ta kariir hika kira saiir hainaowid. Mi kira kariir kwoin iirara kipi nwo, kiriir kwoin iirar timi o.

³⁷ Mi siya ha swoki itin mi ina kigniyin, sima nhwo ara grinkin whini. Mi siya Pita siir ini boini, Saimon! Kira nhwo whini, aniya? Mi kira pi haimiisima nidwo kao rani, aniya? ³⁸ Kima didwo kao mi kima nhwo min timi sriiboin. Mi dimin whirkin kimiiram kinankiuwi, wim wi nikiisi. Kwoinin ina naingwowin dimin taemin tiramin mi piua saeya kinii rani.

³⁹ Mi siya ina swoki amin nhwo ina swokini kwisboiniuin. Mi siya yaiyim biyya siya nikini sriiboiniuin, simiirar swokini sriiboiniu. ⁴⁰ Mi siya ina swoki itin kamim siir kigna miriyyim simiiram. Mi yim sima nhwoki nridnanaekim mi sima nhwo asi grinkinwhinkim. Mi sima siirin ini yai kaonis boinam whaowaeyim.

⁴¹ Mi siya kwoimaka ha swoki itin simiiram mi siya ina ini boiniyin simiirin, kima ina niki grinkinwhinkripkaiyim, aniya? Ina dig ywoki, kima ti kigi, iya ti inkam yaowae adin

ninomor kou hirankin nitin siir nonkwonakiyana kam bibiyeyim sima, bidi yimbiniya.
⁴² Kima dinsiin, krima pi nami. Ti kigwin, inkamin wir kariir napwougigin isi nitin. Iriig.

Sima Jisis siir nini onkworimdinu hainakikin
 (Mt 26:47-56; Lk 22:47-53; Jo 18:3-12)

⁴³ Jisis siir yaiya biri niki digika mi Judasin kam iuur nwiso simiir nwirin siya ina yitin. Mi kam isid komiiyin saika yinkin it. Mi sima kamkiu minim mi dan minim simiir warar yinkin hainani. Mi prismi yaowae adim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim mi kam adi yaowae yim siyiu komii kigriraowi ikim simiirin sima nikropkikim siir nonkworimdinu hainakiyam. ⁴⁴ Mi inkamin wir Jisis siir napwouwin mi siya hiniina boinirargig kima pa kigin, inkamin pi kara nini aepirimdiniuwi mi ti inkamin siyaargin. Mi kima pi siir donkworimdinu hainam.

⁴⁵ Mi Judas siya ha namn mi siya ini Jisis siirimar youap hiririu namn. Mi siya ina ini boiniuwun, dimin taemin nowomwarkaiyiawan inkam. Mi siya ina yaka aepirimdiniuin siirin. ⁴⁶ Mi sima Jisis siirin ina yonkworimdinu kihainamim. ⁴⁷ Mi Jisis siirar inkam nwirin siir kingiinar nokwoin siir kamkiuin ha kwakiwokhaiyin mi ini ti prismi yaowae adin siir mi whisarii prii miriiyan inkamin siir wiin aiir yaka haingrip itkigiya. ⁴⁸ Mi Jisis siya simiir boinki, kima ti kariirim nitim mi kima ti kamkiu minim mi dan minim simiirin wara dimusi hainanikim, kariir nonkworimdinuwamin, ha? Kima ha naingwokim kara kimiir hiyan inkamkin, aniya? ⁴⁹ Ti kasa rani, kara kimiir nowomwarkaiyiawan Adi Komii siir omaka saiir hir. Mi kima kariir bi nonkworimdinugim. Mi Yokwo Komii saiir yaiya ini kaimwovar ywowa. ⁵⁰ Mi kamim siir kigna miriiyim sima ha haiburgigim siirin mi yim sima ina yidamkiyim. Iriig.

⁵¹ Mi whran nwirin Jisis siir mhoyia namn siya yuis arar kainamkin. Mi sima siir nonkworimdinu haiyam tirkim. ⁵² Mi ta siir yuisa ini sima yinikiwhro hainaowida. Mi siya ini parurar iwit amin. Iriig.

Jisis siya inkam komiiyim yai hidiyim simiir whwonkam ida ini okwo iu
 (Mt 26:57-68; Lk 22:54-55,63-71; Jo 18:13-14,19-24)

⁵³ Mi sima Jisis siirin prismi biiki biyan yaowae adin siir omaka hiriir yikiunam. Mi prismi yaowae adim mi inkam adiyaowae yim siyiu komii kigriraowiyim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim mi sima ina yitim ta omaka aiirara namwonyam. ⁵⁴ Mi Pita siya Jisis siir mhoyia yam. Mi siya kingiin bi nwokin, ini aru hirar ywokiya. Mi siya ina yapnropkainamin hira saiir ano iir, prismi biigi biyan yaowae adin siir omaka maeyau hiriir. Mi siya kamim waikaowiyim pae simaka ini idwo oniyu. ⁵⁵ Mi prismi yaowae adim mi inkam komiiyim yai hidiyim mi sima kam nhirim simiir yikiuna sima boinmauwim siyiu biyeyim Jisis siya tirim simiir. Mi sima siirin wi hiriinansi nwoki isomsomim. Mi sima ha kigim siirin mi siya dimin biyie whir bi tirkim. Niingaka. ⁵⁶ Mi ti kamim sima yaimwoni bi boinkim, sima hindara priiboinkim. Mi simiir yaiyim iripa bi nwokin ini yapa yapa ywowim. ⁵⁷ Mi kam nhirim siirin pi whisariya priininsiin okwo boinki. Mi sima hiniina boinkim. ⁵⁸ Nim krima ha wakaekim siya hiniina boinkin, ta Adi Komii siir omaka inkamkar nonkwo miriia saiirin wi kara niipirgigi. Mi ti kwoimim dig nwoki mi kara saiirin wa swoki haininansiin mirii nami. Saiirin wi inkamki nonkwo mirii rani. Niingaka. ⁵⁹ Mi ta yaiya ti kamim sima boina, yim sima iriipa hiriinan yaimwoni bi mi boinkim. Simiir yaiyim iripa bi namasugim, ini yapa yapa ywowim.

⁶⁰ Mi prismi biiki biyan yaowae adin siya simiir whwonkam ida yinsiin okwoki. Mi siya ina sriiyin Jisis siirin mi kira ti yaiyim sima priiboin priiboimim simiir yai yamdi nowarkii boin tani, aniya? ⁶¹ Mi Jisis siya yaimin yaiminkin, ini hindara yokwo tanin. Siya yaimirsim bi nowarkii boinkin. Mi ti prismi biiki biyan yaowae adin siya ina swoki sriiyin mi kira ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin mi siya aniya, iyie? Mi kira ti yinisimin Adi Komiiyin dimin whirki kimbu karam nwowin siir ieya, aniya? ⁶² Mi Jisis siya ina boinin, ihi, karargin. Mi kima wi kariirar kigi ti Inkam Yaowae Adin ninomor kouankin nitin, ini Adi Komiiyin kiriekakin siir ina iniga saiir nidwouwin. Mi kara niti, kara wi waumirsisim

whisinanim ninomor kou hiranim, simakar ninkin onaiinii. Mi kima wi kariirar kigwini. ⁶³ Mi prismi biiki biyan yaowae adin siya yinakiwomwitki siir yuis bripriya siya niiya saiirin. Siya whisarii bi niinikiwomwitka, siya iokakin. Mi siya ina boinkiyin, krma pi inkam nhiram kipi swoki ikiuna yai whinboinamin. Niingaka. ⁶⁴ Kima bidi wakaekiyim yai bibiyeyim siya boinkiyim Adi Komii siir mi kima ini paniina yaingwokiyim? Mi sima hoimgakarim ini yai kwiruwar kiritkin boinkiyim, siya siyu biye bidi tirin, siya wa dao.

⁶⁵ Mi kam nhirim yaeyop siir yaswaiyugi mi sima siir yaimwo whwonkamim yuisni kogrugim mi siirin ina tioim. Mi sima boin, kira profet yai ti boinki, kiriirin nhinga tiowi, ha? Mi kamim waikaowiyim sima yikiunam siirin. Mi sima siirin haniingi yipimpar. Iriig.

Pita siya miisisaekin Jisis siirin

(Mt 26:69-75; Lk 22:56-62; Jo 18:15-18,25-27)

⁶⁶ Mi iya Pita siya omaka maeyau akpitga nu hinar niki okin mi wig ira prismi biigi biyan yaowae adin siir mi miriia saeya ina yita. ⁶⁷ Mi iya saeya Pita siir kiga siya pae hir nidwo oniyin mi saeya siir whwonkam iirar ini kigsib boiniu. Ni kira iriipi hiriinan Jisisin om Nasaretanin saika mi okin. ⁶⁸ Mi Pita siya ini hindara miisisaekiyin. Niingaka. Kara ninokninkin tani siirin, kara ta yaiya kira boina saiirim warar whaowaei. Mi siya ina youapnaniyamim hira saiir ano kingiin hiriir. Mi iuumin ina yikiyakwokin. ⁶⁹ Mi ta wiga mi miriia saeya Pita siir swoki kiga mi saeya kam nhirim saiir kingiin hir nwowim simiir boinki, tiki inkamin Jisis siir kigna mirii inkam nwir ieyairgin. ⁷⁰ Mi Pita siya ina swoki miisisaekiyin. Niingaka. Mi mhoiia kam nhirim saikar nokwowim sima swoki boinhiuriyugi siirin, kaimwoki kaimwairga kira kipi niksise ni kira iriipi hiriinan Jisis siir mi kigna miriian inkam nwirkin, nu Galili hiran inkamkin. Sima hiniina boinkikim. ⁷¹ Mi Pita siya ina yikopaisisirkiyin, kaimwoki kaimwo kiinga! Kara ti inkamin kima boinin siir bi ninokninkinkin. ⁷² Mi biri kimiminkikin, iuumin kwisaka ina yikiyin. Mi Pita siya ina swoki aingwownakiyin yaiya biia Jisis siya boina siir. Jisis siya hiniina boinkin, iuumin kwisaka niki ik karam nwowi mi kira kariir inigin wi kwoima miisisei. Mi Pita siya nou prasae bi kinkin. Iriig.

15

Sima Jisis siirin Pailat siirim yikiunam

(Mt 27:1-2,11-14; Lk 23:1-5; Jo 18:28-38)

¹ Mi prismi yaowae adim sima nugak imumar yamyakwok adiyaowayim siyu komii kigriraowiyim mi kamim siyu komii ninokninkiniyim mi inkam komiiyim yai hidi ikim simiiram, sima yai iripa hangiriyu boina. Mi sima Jisis siirin weyin sopni yimboru kinam Pailat siirim. ² Mi Pailat siya Jisis siir srii, kira Juda iikamim simiir nu iir kigriraowan inkam komiigin, aniya? Mi Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, wa yaiya kira boina ini mi owa. ³ Mi Pailat siya yaowae adim simiir wakaeyin sima yai whiekakim siirara boin hiuriyugi. ⁴ Mi Pailat siya Jisis siirin ina swoki sriigiyin, kira yai wakae boin tani, aniya? Wakae! Sima yai whiekakim ini kiriirarar boin hiuriyuim. ⁵ Mi Jisis siya yai kwir biri swoki wakae boin srankin. Niingaka. Mi Pailat siya asi kintirgikin. Iriig.

Pailat siya boinkin Jisis siirin pae hiiniya nirioninkinin siir ninkin irinu inankiiyim

(Mt 27:15-26; Lk 23:13-25; Jo 18:39-19:16)

⁶ Biewi biewiyim ii komiia Pasova wou nikwo aeya mi Pailat siir siyuin hiriirar tirikin, siya maeyauwa mi biye miriia kamim hiugripkikikaiyim simiirin pi nwira nokmwim apniki. Iikamim simiir kwoinkin naingwowin inkamin siir. Mi Pailat siya simiirim pi siirar nikropki. ⁷ Mi ta iya inkam nwirin Barabas nikuwiyin, omaka hiuyokiyokaiya saiir nwokaiyin mi kamim wra nwowiyim inkam komii komiiyim omom omom kigriraowiyim io simaka nwowim mi simiir nhir imiir nisomsom aokaowim siya simakar nwokaigin. ⁸ Mi iikamim ha naninkiniuniyim mi sima Pailat siir boinki, tiki siyuin, biia kira tirin biewi nhirim digiyim mi kira pa nikrop apniki ta maeyauwa mi biye miriia hiuyokiyokaiya saiir nwowin simiir inkam nwirni. Mi tariinanin kira siira

ti swoki tir. ⁹ Mi Pailat siya simiir yai yaka yowarkii boinki, kima minam naingwowi kara Juda simiir inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir niuguskiyim, aniya? ¹⁰ Mi Pailat siya hiniin asi boinkikin. Dimusi rani, siya bidi yinokninkinin prismi yaowae adim simiir kwoinim. Sima Jisis saika whwokwoka nwo rani, simiir kwoinin i ieyar kwaewaowi bii sima nwowim. Mi sima siirim asi nikiunanikim siirin. ¹¹ Mi iikamim simiir kwoinim prismi yaowae adim sima ini boinurwokaiyu. Mi sima pi hiniin nwoki boinkiyim Pailat siya Barabas siir dikrop apniki. ¹² Mi Pailat siya simiirin ina swoki boinkiyin mi kara pi paniina tiri ti inkamin kima boiniyin Judami iikam simiir inkam komiiyin nu kigriraowiyin, ha? ¹³ Mi sima siir yai yamdi ina kauwok boinkiyim, siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika dinkin irinugi! ¹⁴ Mi Pailat siya simiir sriigi, dimusika, ha? Siya dimu dimin tirbukin, ha? Mi sima ina kauwok boinamankiyim, siirin ti paeyin hiiniya nirioninkinin saikar dinkin irinugi! ¹⁵ Mi Pailat siya iikam isidin simiirim hiirgin mi siya Barabas siir asi kigninkin apnikikin. Mi siya Jisis siirin kamim yaii niniyim simiirim iyopmauugi, sima nipimparim siirin. Mi mhoiia sima siirin ina yikropkiyin paeyin hiiniya nirioninkinin saika ninkin irinugiyim. Iriig.

Mi kamim yaii niniyim sima Jisis siir nighbumbugin
(Mt 27:27-31; Jo 19:2-3)

¹⁶ Mi kamim irim haiiyim sima Jisis siirin inkam komiiyin omom omom kigriraowiyin siir omaka maeyauwa hiriir yinkikwona apnam. Mi sima kam nhirim yaii niniyim simiirim yikiuna, sima ta maeyau kwiruwa saiirarar naninkiniuniyim ¹⁷ mi sima Jisis siirin yuis paridnana kwira yitomwaniu haiginiu. Mi sima urid nimridgakin whira hopwhro mi sima siir mwo iir kaigrisiugi. ¹⁸ Mi sima siir yigbumbu, akamie! Juda iikamim simiir nu kigriraowi inkam komiigin! ¹⁹ Mi sima siir mwowin paekopin hougwokwo apiyin siir yikrimkrae. Mi sima siirin yaeyop haini mi yaswaiyu mi sima ogmwo ha huiim mi ina kaiyirou kisanaim siir inig iir hainanam. ²⁰ Mi sima siir mingigin digiyim mi ta yuis pariidnan briipriya ina swoki isaia. Mi sima siirin ini siir yuis aiirar swoki ii haiginiugiyim. Mi sima Jisis siirin ina yikiunamin paeyin hiiniya nirioninkinin saikar ninkin irinugiyam. Iriig.

Mi sima Jisis siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika yinkin irinugi
(Mt 27:32-44; Lk 23:26-43; Jo 19:17-27)

²¹ Inkam nwirin Saimonkin siya om Sairini ankin Aleksanda Rufas sowiir yaowae adgin. Mi siya omisisimim om komii siir yaba nwowim simiir haiburgigim mi siya ina yapamin siyu maeyau niinga aiir. Mi sima siyu bopwo hir yinapyiskai om komii siir kingiin. Mi sima kimidiniya igao yai siir boinwin paeyin hiiniya nirioninkinin Jisis siirin siya haiyam. ²² Mi sima Jisis siirin maeyau kwira saiir hiriir yikiunam ta maeyauwa saiir iniga Golgota. Mi ta maeyauwa saiir inig mwowin inkam mwo kiuni maeyauga. ²³ Mi sima op wain simiir naba saikar yinkin aepibmigiya siir hauuwam minkin mi siya biri kwiyaekin. ²⁴ Mi sima paeyin hiiniya nirioninkinin siirin saikar yinkin irinugi. Mi siir yuisim ini sima hidnonkwokwo hainamim. Mi sima gwo kwira sae gwo satu, sima minim gwokim ti hiniin diminin pi nginga haii. ²⁵ Iya nugakar niki oyakwoka 9:00 klok mi sima paeyin hiiniya nirioninkinin siirin saiirar yinkin irinugiyakwok. ²⁶ Mi siir mwo kouga ta yaiya siir boina saiir winki yokwoni. Sima hiniina win boinkikim, Juda iikamim simiir nu kigriraowi inkam komiigin. ²⁷ Mi sima Jisis siir kingiin inkam nwisoo hii tauaeiyo sowiirin warar yinkin irimdinugik paeyin hiiniya nirioninkinin siir. Mi nwirin iniga mi nwirin yaioyaeya. ²⁸ [Mi Adi Komii siir Yokwo Komii saiir yaiya ini kaimwowa ywowa bidi bidinan sima wina mi tariinanin saeya bidi yimbiniya. Mi ta yaiya hiniinga, sima siirin kamim hii tauaeiyim simaka yinkin huiwiopmasugi.]

²⁹ Mi iikamim haimii tamii napim siir yapikbumbu mi sima mwo ina yapkintirim. Mi sima siir boinki, biya kira hiniina boinkin, Adi Komii siir omaka wi kara niipirgi mi ii kwoimim dig nwokii mi wa swoki haininansiin okwoki. ³⁰ Mi kira kinakina tami diriraerarna mi kira pa nwoki iuuniyim wari paeyin kiriir nirioninkinin siir waraurankin!

³¹ Mi prismi yaowae adim mi kamim siyu komii ninokninkini ikim, sima Jisis siirin warar yapikbumbu. Mi sima, simasimar yomboin amboin, siya inkam nhirim simiirin bidiyar whindiriraerar haiginiuin. Mi siya, siya siyar diriraerar namim panopi, ha? ³² Mi ti inkamin siya nimbinkiyin siya Israel simiir inkam komiigin, simiir nu kigriraowikin. Mi siya paeyin hiiniya nirio ninkinin siir hirankin krimar kigwokwoiungi. Mi krma wa nwoki aingwo tibiikiyim kiriiramin. Mi inkam nwisio Jisis saikar ninkin irimdinugiyo paeyin hiiniya nirioninkininsi yo sowa iriipi hiriinan siirin warar mi inkin igbumbu. Iriig.

Jisis siya bidi yaonamin

(Mt 27:45-56; Lk 23:44-49; Jo 19:28-30)

³³ Mi iya nabie bopwo nwowa mi iya ina kakauugiya. Mi hinda tinda ini niyar ywokiyim. Mi iya bie nad nwowamtibin, iya ii kwoim nwowiya saiir yadig iurib. ³⁴ Mi ii kwoim namwoiwiya mi Jisis siya ina kauwok boinkiribin, Eloee, Eloee, lema sabaktani? Ta yaiya saiir yaimwokiya yaimwowa hiniinga, kariir Adi Komii, kariir Adi Komii kira kariirin digiumii dimusi haimriiyugigin, ha? ³⁵ Mi kam nhirim kingiin hir nokwowim sima siir yai wakaeyim mi sima ina boinim, wakaee! Siya Ilaija krimiir wanwiyaeyin siirim nikiuwi. ³⁶ Mi inkam nwirin ina iwitnamin hamgan hainakiyim. Mi ta op kausrira siir idwo yaokinki. Mi kimidiniya paekop inakar yinkin udgi mi Jisis siir yaiga yaka onkwo mauugi siya kwiyaeyim. Mi ti inkamin siya boin, ha tiki o. Krma niki kigriraowi siirin pi Ilaija siya nasi whindiriraerar iungi paeyin hiiniya nirioninkinin siir hirankin. ³⁷ Mi Jisis siya ha kauwankii boinkiribin mi siya ina iyie hikainamtibin.

³⁸ Iya Jisis siya naowa ta yuis komiia Adi Komii siir omaka saiir nitiyisiuwa saeya ini bopwoniya yinwitamnainiya. Mi ina yugusnainama nua hiriir. Mi ta yuis prieiya ini kwisa ywokiya. ³⁹ Mi kamim yaii niniyim simiir bii nwowi inkamin siya Jisis siir whwonkam ida nokwokin mi siya kigiya siya hiriinan niyae hikainamtibin mi ini siya siyar boinkiyin, kaimwoki kaimwokinga! Tiriiginin Adi Komii siirar yinisimkin. ⁴⁰ Mi wig nhirim hirar mi inkini okim mi sima arurig hirar nokwo kaokikim. Mi nhirim simaka hir ninkin okwo kaokim. Ira Maria om Makdalanka mi ira Maria Jems sapisapin mi Josis sower apu aeya. Mi ira Solomonika. ⁴¹ Biya Jisis siya nu Galili hir nwowin mi ta iya ti wigim siir mhoiya namkim. Mi sima siir nae diriraerarim mi wig isid komii whirin yim sima iriipi hiriinan Jisis saikar yinkin am om komii Jerusalema hiriirin. Mi sima hir ini owou. Iriig.

Sima Jisis siirin siyano siir haigigi

(Mt 27:57-61; Lk 23:50-55; Jo 19:38-42)

⁴² Mi naiowaka Josepin om Arimatianin ina yitribin. Siya yai hidan inkam wadiekin. Mi yio siya iriipi hiriinan iya Adi Komii siya iikam simiir kigriraowana iya saiirimar mi owini. ⁴³ Mi Juda simiir ii komiia waka nwokwowaki mi tapa ya nae diriraerar haigigik ni iiga mi Josep siya asi napninopkainamkin Pailat siir kigam. Siya biri nidid namkin. Niingaka. Siya Jisis siir piuis biyeya saiir hainakiyim sriiyugigin. ⁴⁴ Mi Pailat siya ini hindara yanaawinin ta yaiya saiir wakaewinin, Jisis siya naonama. Mi siya kamim yaii niniyim simiir biyan inkamin siirim yikiuna mi siya siir sriii, Jisis siya bidinanar naonamkin, iyie? Tariinanar kwaokin. ⁴⁵ Mi iya siya yaii nini kamim simiir bii nwowiyin siir yai aiir wakaeyin mi siya Josep siir boinki siya Jisis siir piuis biyeya saiirin hati hainam. ⁴⁶ Mi Josep siya yuis whisinana kwira sainam. Mi siya Jisis siir piuis biyeya ina ini hiunis hainakiya paeyin hiiniya nirioninkinin siir hirankin. Mi siya siirin yuis whisinana saiir whrinainam mi siirin siya siyano whirin siir ini haigigik. Mi ti siyanowin inkamkar nopkikinkin. Mi siya siya komiia kwira warnani ie iir warkin tinugigam. ⁴⁷ Maria om Makdalana mi Maria Josisni yopi aka, sowa kogwokwo haigikigo maeyauwa Jisis siir piuis biyeya saiir haigigiya. Iriig.

16

Jisis siya bidi yinsiin idwown ieyankin mi ini omwaiyar swoki waiyan
(Mt 28:1-8; Lk 24:1-12; Jo 20:1-10)

¹ Mi Juda simiir ii komiia dig nwokiya mi Maria om Makdalana mi Maria Jemsni yopii aka mi Salomi saeya sima waim piuii miyik whakiyim simiir sainam. Sima Jisis siir piu aiir naokinam sainamkim. ² Mi iigwira sima bieyin bidi maskwokiyakwokin mi saiirar yamyakwok Sandeya, siyanowin inkam haigigigiyin siirim. ³ Mi simasimar yapboinaiyam, krimiirin pi nhinga whin mirii ta siia komiia saiir waritkinkiyim, ha? ⁴ Mi iia sima siyanowin siir nini kigiuwim mi simar kigi siia komiia hir nwo rani. Niingaka. Bidi inabaki itkinkiya iemiga. Taka siia, siia prasae rani. ⁵ Mi sima siyano iir napninopkainamin mi sima kigam whranisim nwirin simiir ina inig miia nidwokai. Siya yuis whisinin briipriya kwira nii idwokai. Mi sima siir nini kigiuwim mi ini hindara ini anaaiuwuwim. ⁶ Mi siya simiir boinkaiwin, kima kipi kignanae kara bidi yinokninkinin, wim kima Jisisin om Nasaretanin siirim hansiri paeyin hiiiniya nironinkinin sima ninkin irinugiyin siirin. Mi siya tapaiir nwo rani, bidi yinsiin idwonamin! Mi ini omwaiyar swoki waiyan! Kima ta maeyauwa sima haigigiga saiir ti kwakig siya hir nwokaii. ⁷ Kima dam! Mi kima pi kamim siir mii kigna miriiyim pi simiir tini boiniu mi Pita siirin warar. Mi kima pi hiniina tini boiniu, Jisis siya kimiir biia bidi yamkwokin nu Galilia hiriir. Mi kima siirin wi hir nini kigiwi. Biia kimaka siya niki boina saiir hiriinan! ⁸ Mi ti wig oumim ina yidamniyamim idowiiya hiriir, ti siyano iirsi. Mi sima ina yidam iugusamim, kugak bi nwonamkim simiir kiim ini hindara yinirkinamim. Mi sima inkam nwiraka yai paniinsi yimboboinamsi. Niingaka. Sima pi nididnamkim. Iriig.

Jisis siya Maria om Makdalana saiir hiriir yimbiyam
(Mt 28:9-10; Jo 20:11-18)

⁹ [Jisis siya Sande nugak imumar yinsiin idwonamyakwok. Mi siya biigi biyin Maria om Makdalana saiir hiriir yimbiyam. Mi ta wiga, biia Jisis siya niniskigiya yiu biye iriiyar nwiso sima nwokaiya saiir mi saeyairga.] ¹⁰ Maria saeya ini kigi ti siir nomiiyauim naingwoyimiyok ou prasae biri kinkim siirsiyin. Maria saeya biyin siir nomiiyauim biia saika nwokaiyiuim simiir ini boinmauuu. ¹¹ Mi Maria saeya simiir boinki Jisisin ini omwaiyar swoki waiyan kara siir bidi kignaniyin. Mi sima ta yaiya saiir wakaeyim mi sima biri naingwo tibmiigim. Iriig.

Jisis siya siyu hirin inkam nwiso siir kigna miriiwo sowiir hiriir yimbiyam
(Lk 24:13-35)

¹² Mi ta saiir mhoiia inkam nwiso siir kigna miriiwo sowa om komii hir haiburgigo mi ha napamwo mi sowa siirin siyu hir yapiyiskai. Mi Jisis siya sowiir hiriirin yaeya piu kwir yam. ¹³ Mi sowa ha swoki amwo mi kimidiniya kam nhirim simiir ini boinmauuu. Mi yim sima sowiir yai aiirim bi swoki aingwo tibmiigim. Niingaka. Iriig.

Jisis siya kam iuur nwirim siir mii kigna miriiyim simiir hiriir yimbiyam
(Mt 28:16-20; Lk 24:36-49; Jo 20:19-23; Ap 1:6-8)

¹⁴ Mi kam iuur nwirim siir mii kigna miriiyim iia sima naeyar niki idwo aeyim mi Jisis siya ina yimbiyamin simiir hiriir. Mi siya simiir ini iku whisarii rani, sima bi naingwo tibmiigim. Mi kam nhirim sima pi nantamyiriyirkim kam nhirim sima naboiniyim Jisis siya bidi yinsiin idwown ieyankin mi siya ini omwaiyar swoki waiyan. ¹⁵ Mi siya simiir boinki, kima iki omom omomim hinda tinda nwowim simiir dam mi Yai Win Kibiya saiir dapboinmamauuam iikamim simiir. ¹⁶ Mi inkamin naingwo tibmii mi siya ha baptais mi siirin wi Adi komii siyar kaoprigiokwowi. Mi yipiki inkamkin naingwo tibmii karam nwowi, yim wi siya griritkaigi. ¹⁷ Mi iikam whiekakim naingwo tibmiiyim simiirin kirie wi Adi Komii siya hauuwi dimin komii komiiyim simiir diriraeraram. Mi sima wi kariir inig iirar ninimniskiiyami uridyiu bibiyeyim simiirin. Mi sima wi yaeya yaigin kwira boini. ¹⁸ Mi simiir inam mipugin biyu dapiyin siir nonkwowi mi op biyeya kwiyae

aokaowiya saiir kwiyaе mi ti hiriinan diminin wi simiirsi nao rani, sima. Mi simiir inam makak inkamim simiir mi hainii mi sima wi wadieyar mi oki. Iriig.

Adi Komii siya Jisis siirin ninomor koua hiriir yikiunam

(Lk 24:50-53; Ap 1:9-11)

¹⁹ Mi mhoiia krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siya siir yayim simiirin dig nwoigim mi Adi Komii krimiir Wanin siya ina yikiunamin siirin ninomor koua hiriir. Mi tariinanin siya ini siir ina inigmiya ini idwoiun. ²⁰ Mi kamim siir kigna miriyim, sima ina yamim hinda tinda. Biyan Inkam Komiiyin siya ini simakar yinkin miriyamin. Mi siya simiir yai imiirin warar mi whinkinsis haiginiuwam dimin komii komiiyim sima tir imiirin. Mi ti diminin ikamim simiir nisiimauugin. Mi ta simiir yayia kaimwokikaimwowaiga, Adi Komii krimiir Wanin siir yaiga. Iriig.

LUK

Luk siya winkika ta yokwowa mi yio siya paowai udikin. Mi siya Pol saikar nwowikin mi siya Judan inkam tani, siya Grik inkamkin. Mi ti niwiiyin siya winkikin Grik hiran iikamim simiiram, yio Jisis siirgin. Grik hiran iikamim sima minam naingwowi, sima siyiu miyik iirar nwoki idwowim. Luk siya ti niwiiyin Jisis siir boinkin, siya inkam wadiekwadie ieyairgin. Mi siya iikamim simiirsi naingwoyimi yokin mi simiir dimin biyeyim ini siyar mi inakiyim. Iriig.

¹ Biya iikam whiekakim sima simiir yapa yapa kwoin imiirar winkinankiugiugikim inkam komii Tiofilas siiram, dimin taeminim krimiir tiriir nimbiniyim. ² Yim sima dimin taeminim yipiki aposel kamim sima kigim mi iikam nhirkim, sima mi boinmimauum simiir mi wakaeyokna apikim. Mi ti niwiiyim. Yim tariinanan ini krimar nonkwowim. ³ Kara Lukgin, niwii whiekakim biyanim mi tariinanan ikim simiirin kara bidi sibgu hidgiyim. Mi kara ti niwiiyim biigi biyanim mi tariinanan ikim, simiirin kara kiriiram bidi winkiyin inkam komii Tiofilas kiriiram. ⁴ Mi kira wi hiniina ninokninkinim, ta yaiya sima nowomwarkaiyuwa kiriir, saeya kaimwo kinga.

Adi Komii siir paekwosimin Sekaraia siir boinki Jonin wi sipi nimbini

⁵ Mi iya Herot siya nu kigriraowan inkam komii nwowin, nu Judia hirin pris inkamin nwira nwokin, siir inigin Sekaraiakin. Siya Abaisani pris isidin siirgin. Mi siir wiga, ya Eroni isidin siirga, saiir inigin Ilisabetka. ⁶ Mi sowawaiyin Adi Komii siir whwonkam idan dimin whirki bi kimbuge ini wadeki wadeyar ywowo. Mi sowa Biyan Inkam Komiiyin siir siyupai siyupai whiekakim simiirar napiko. Mi siir yayim simiirin ha mi wakaeyoknaekim. ⁷ Mi sowawaiyin yinie bi niyio miminko. Dimusi rani, Ilisabet saeya wig pioa ningaka. Mi sowawaiyin wai bidi ywowo.

⁸ Ya Sekaraia siir isidin siya miriia iya saeya. Mi Sekaraia siya pris inkamin krimiir kaoprigi okwowyin siir miya Adi Komii siir whwonkam ida miriigin. ⁹ Mi siirin sima yimbingi maeyauwa hiuyokiyokaiya dimin whirki kimbu karamae nwowa Biyan Inkam Komii siira dimin taemin min ninkin imiiaeyia siirin hiriir yokmwun apninopkaigi. ¹⁰ Mi ta ii airin iikam isid komiiyin sima idowiya hirar ywo. Mi yio siya dimin taemin imiirar niki inkin imiiaeyiyin mi yim sima ini idowiya hirar kwisboinim. ¹¹ Mi Biyan Inkam Komii siir paekwosimin ina yimbiyamin siir hiriir. Mi ini hiya dimin taemin haigin ninkin imiiaeyia ini saiir kingiin hirar yamkwoniyin. ¹² Mi iya siya Biyan Inkam Komii siir paekwosimin siir kigiyyin mi siya ini hindara yanaakiyyin mi siya ini nididkakar ywowin. ¹³ Mi Adi Komii siir paekwosimin, siya siir boinki, Sekaraia, kira kipi nidid. Adi Komii krimiir Wanin siiram kira kwis boina, siya bidi wakaewinin. Mi kiriir wiga Ilisabet saeya yinisim yinkamiyyinin wi nwira naokinaei. Mi siir inigin wi Jon dokdap haiginiu. ¹⁴ Mi kira wi maigimairga taokitaoka siirim nwowi. Mi iikam whiekakim iriipi hiriinan, wi maigimairga taokitaoka siiramar mi owi. ¹⁵ Mi siya Adi Komii siir whwonkam idan wi inig komiigak nwowi. Mi siya wi op wain mi iki op bibiyie nhirim, kwiyaehaowaeiyim, wi simiir wara kwiyaeha rani. Mi iya siir naokinaei, Adi Komii siir naeyiuin wi siirar naninkiniuuwi. ¹⁶ Mi Isrel simiir iikam nhirim, wi siya nikiunami Biyan Inkam Komiiyin, simiir Adi Komii krimiir Wanin siirim. ¹⁷ Mi siya Adi Komii siir naeyiuwin mi siir kirieya biya Ilaijani nwowa wi saiir hiriinankak nwowi. Mi siya wi Biyan Inkam Komii siir biya namkwokini. Mi adim simiir kwoinim wi siya kisina haigii mi sima wi simiir yin imiiram nwoki aingwowim. Mi iikamim nantamyiriyirim, simiir kwoinim wi siya kisina haigii. Mi sima wi iikamim dimin whirki kimbu karamae nwowim, ninokninkin komiigakim wi simiir kwoin hiriinan kinar nwowi. Mi iikamim simiir kwoinim wi siya kisisop haigiwini Biyan Inkam Komii siiram. Adi Komii siir paekwosimin hiniina boinkin.

¹⁸ Mi Sekaraia siya paekwosimin siir yai aka hiniina yowarkii boin mi ta yaiya saeya kaimwoki niuwi mi kara wi paniina ninokninkini, kara waibiyie bidi ywowin mi kariir wiga ya iriipi hiriinan waibiyie bidi mi owa. Siya hiniina boinkikin. ¹⁹ Mi Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosimin siir yai aka hiniina yowarkii boin, kara Gebrielkin, kara Adi Komii siir whwonkam ida nokwowikin. Kariirin siya nikropkikin kariir nauuni boinmauuniyam. Kara ta yaiwin kibiya kariir boinmauuniyam hainanikin. ²⁰ Kira wakae! Dimusi rani, kira kariir yai aiir naingwo tɔbmii rani. Mi panao kariir yaiya pi kara tirbugii mi kira pi waeyaimikrim nwowi. Mi wi iya ti digworaekwo whiekakim sima nimbiniyana wi sairar nadigiwi mi ta kariir yaiya wi kaimwowa nwowi. Adi Komii siir paekwosimin hiniina boinkin.

²¹ Mi iikamim Sekaraia siiram nwowim sima ina yinaingwoyimiyok boinim, siya dimu dimin minkimimini, maeyaua hiuyokiyokaiya dimin whirki kimbu karamae nwowa sair hirin? ²² Mi iya siya idowiiya ha napnaniniyin mi siya yai simaka bi nani boinikin. Mi sima ina yinokninkinkiyim mi tari siya yaeya dimin win bidi kignaniyin maeyaua dimin whirki kimbu karamae nwowa sair hirin. Mi siya simiirin ini inarar yani kinmimauuuun mi siya ini waeyaimikrimar ywokripkaiyin.

²³ Mi siir miini iiyim dig nwokiyim mi siya ina swoki amin siir omaka hiriir. ²⁴ Mi taka ii aiararin siir wiga Ilisabet saeya ini yinpiugakar ywokiya. Mi idowiiya napririr karamae saeya nwowim bwanim iriiyar. Saeya hiniina boinka, ²⁵ mi Biyan Inkam Komiiyin siya kariirsi naingwobumbugin mi siya kara nididnanaekaiya iikam whiekakim simiir whwonkam ida, siya bidi yitkiigiya. Iriig.

Paekwosimin siya Maria sair boinkin, Jisis siirin wi saeya naokinaei

²⁶ Mi bwan iriiyar whir aka, paekwosim Gebriel siirin Adi Komii siya yikropki nu Galili hiran omisim whirin Nasaret siirim. ²⁷ Mi kopaksim ira, sair yopiigar whausokninkin prapraskiya, saeya hii min bi nanaeka, sima sairin whran nwirin siiram boiritmaiga siya nonkwonaim siir inigin Josepkin, siya Devidni isidin siir hirankin. Mi ta kopaka sair inigin Mariaka. ²⁸ Mi paekwosimin sairam ha namin mi siya sair ini boiniu, Akam, Adi Komii siya kariirsi naingwobumbugin. Mi siya ini kinakar nwowin. ²⁹ Mi Maria saeya ta yai aiir wakaeya saeya ini hindara yanaakiya. Taka yaiya saeya paniin, paniin yaiga. ³⁰ Mi paekwosim siya sair boinki, Maria, kira kipi nidid. Adi Komii siya kariirsi naingwobumbugin. ³¹ Wakae! Kira wi yinpiugak kipi nwowi. Mi kira yinisim yinkamiyinin wi nwira naokinaei mi kira siir inigin wi Jisis nokdap haiginiu. ³² Mi siya wi inig komiigak nwowi. Mi siirin wi hiniina boini, Adi Komii ninomor kouanin siir yinisimkin. Mi Biyan Inkam Komii Adi Komii siirin wi siir brougaeyin Devid nu kigriraowiyin wi siir hiriinan nokmwɔn okwo haiginiuwi. ³³ Mi siya inokninkin wi Judami inkam komii nwowi. Miya inkam komii nu kigriraowiyin wi siir hiriirar nwoyokiyokiikaeyami. Niingaka.

³⁴ Mi Maria saeya paekwosim siir yai aka hiniina yowarkii boin, tiriiginin wi paniina nimbiam? Kara kamkak rani. Kara inkam nwir aka bi nwoka mi kara wi yinkak ha nwo rani. ³⁵ Mi paekwosim siya sair yai aka hiniina yowarkii boin, Adi Komii krimiir Wanin siir naeyuuin wi kariir naninkiniuni mi siir krieya kariirin wi saeya kinsis haiginiuwi. Mi mhoiia kira wi ti yinisimin siir naokinaei. Mi sima wi ha boini siirin dimin whirki bi kimbugin. Siya Adi Komii siir yinisimkin. ³⁶ Wakae! Biya kariir yopiia Ilisabet saeya wai bidiyar ywowa mi saeya ini yinkakar swoki owa. Saeya bwanim iriiyar whira ywo Biya sima ha boinkim saeya wi yinpiugak nwo rani. ³⁷ Dimin whirkin Adi Komii siya tir karamae bi nwokin. Niingaka.

³⁸ Mi Maria saeya siir yai aka hiniina yowarkii boin, wakae! Kara Biyan Inkam Komiiyin siir miyan wiga. Wa kira boina siya kariirin wi hiriirar mi tiri. Mi paekwosimin siya sair haiburgigin mi siya ina yamin. Iriig.

Maria saeya Ilisabet sair ini kigi

³⁹ Mi ii nhirim bidi yamkiyim mi Maria saeya bi kimiminka, ina nhinana, mhu nhirim om whirin nu Judia hir nwowim simiir hiriir. ⁴⁰ Mi saeya Sekaraia siir omaka aiir napninopkainama mi saeya kimidiniya Ilisabet saiir ini boinu, akam. ⁴¹ Mi iya Ilisabet saeya ta akam Maria saeya boina saiir wakaeya mi ti yinisimin ina kaknanaokaigiyin. Mi Adi Komii siir paekwosimin ini saiirar yaninkiniuwim. ⁴² Mi saeya ha kauyikiya mi ina boinkiya, kira ini kina wigar ywowa. Mi iki wig nhirim simiir kouwin ina kirar ywowa. Mi wari yinisimin kiriir mhinanau nwokaiyin, yio ini sakisar mi owin. ⁴³ Kara panin wiga, ti Biyan Inkam Komiiyin siir apua ta kariiram nita? ⁴⁴ Wakae! Kariir wiina, kiriir yai aiir wakaeya, akam, kira boinkiya mi ti yinisimin kariir mhinanau nwokaiyin ina kaknanaokaigiyin mi siya ini maigimaigar ywokiyin. ⁴⁵ Kira Adi Komii siiram naingwo tibmii wiga kira maigimaiga ha dwo. Mhoiya kiriirin wi Biyan Inkam Komiiyin siya boina wi saiir hiriinan tiri. Ilisabet saeya hiniina boinka. Iriig.

Maria saiir mwaiga

⁴⁶ Maria saeya mwai waowa saeya hiniina boinka, Kariir mhi kwoinim ini Biyan Inkam Komiiyin siiramar naingwo irkakim. ⁴⁷ Kara Adi Komii siiram maigimaigaei, kariir nanmaiwarkainain inkamkin. ⁴⁸ Kara miyan wig ningaka. Mi siya ini kariirsiyar swoki aingwo bunan. Mi Tariinanin mi mhoiya iripi hiriinan, iikamim sima kariirin wi hiniina boini, kara wig bimbuiwani. ⁴⁹ Dimusi rani, Adi Komiiyin kirieki kiriekakin, siya kariirin dimin komiigi komii iirar tirkin. Mi siir inigin dimin whirki bi kimbugin. ⁵⁰ Yaiyae yaiyaeyim hirii hiriinan kinaigim. Sima pi inan ii okwoki mi Adi Komii siya iikamim siirsi naingwo ididim wi simiisi naingwobumbuwi. ⁵¹ Adi Komii siir ina mii kirie kirieyim saeyar nonkwo miriigim. Mi iikamim simamar naingwonaeyim, simiirin siya bidi nhinikriropkiyim hinda tinda. ⁵² Mi inkam komii komiiyim nu kigriraowiyim, simiir miyim wi Adi Komii siya nikripkii mi iikamim inig karamaeyim, simiirin wi siya hainanpraprasa. ⁵³ Siya dimin miyik miyikim wi iikamim mhiigi naowim wi simiir hauwi. Mi iikamim iki digworaekwoki naokinguguninkinim simiirin wi piu ninga ninga siya nhinikriropkii. ⁵⁴ Mi siya ini naingwobumbuwa biya siya nimbina ini saiirar swoki aingwowoknakiyin. Mi siya Isrel simiir iikamim simiir whinkinsiis haiginiugin. ⁵⁵ Siya krimiir brougaeyin Ebrahim saika bidi yimbiniin mi siya siir yinneyim mhoiya niti, simiirsi naingwobumbuwi. Maria saeya hiniina waoboboinka. ⁵⁶ Maria saeya Ilisabet saikan bwanim whwoima ywo. Mi saeya ina swoki ama saiir oma hiriir. Iriig.

Ilisabet saeya Jon siir yaokaina

⁵⁷ Ilisabet saeya naokainani iya yinisim iir, ina yimbiyama. Mi saeya yinisim yinkamiyin iir yaokaina. ⁵⁸ Mi saiir inkannanim, saiir omaka kingiin nwowim, simiir hiranim mi saiir nomiyau ikim, sima ta yai aiir wakaeyim Biyan Inkam Komii siya Ilisabet saiirsi naingwobumbuwin mi sima ini maigimaiga wara mi inkin owim saikan. ⁵⁹ Mi ii iriyar kwoimaka sima yinisimin siir mio isa ina kitiyopnir haiyim. Mi sima minam namkim siir adin Sekaraia siir inig iirar swoki okdap haiginiuwim. ⁶⁰ Mi siir apua saeya boin. Ningaka! Siir inigin Jon dokdap haiginiu. ⁶¹ Mi sima saiir boin, krimiir brougae wanwiyaeyim biya ti hiriinan inig iir bi nokdapkim. ⁶² Mi sima siir adin siiram kinmimauu srii, krma yinisim siir inigin wi panina dapi? ⁶³ Mi mhoiya Sekaraia siya simiir boinki, yokwo siir hauugiyim pi winmauugiyim. Mi siya hiniina winmauugi, siir inigin Jonkin. Mi sima ini hindarar yanaakiyim. ⁶⁴ Mi bi kimiminkikin, Sekaraia siya yai ina swoki kaonis boinkiyin. Mi siya ini Adi Komii siir inig iirar hainanprapraskiyin. ⁶⁵ Mi simiir inkam inkannanim simiir omaka kingiin nwowim sima nidid prasae bi kinkim. Mi ta yaiya ini mhuim nu Judia hiranim ini simiirar yiniyokiigya. ⁶⁶ Mi iikamim ta yai aiir

wakaeyim, sima ini sima simar yinaingwoyimyok boinim. Ti yinisimin siya wi panin panina nwowi. Sima ina yinokninkinkiyim, Biyan Inkam Komiiyin siir kirieya ini saika nwowa. Iriig.

Sekaraia siir mwaigim

⁶⁷ Jon siir adin, Sekaraian Adi Komii siir paekwosimkin bidi yinkiniukikaiyin. Mi siya diminin mhoiia nimbiamanim simiirin ina kauwok boinkiyim.

⁶⁸ Krima Biyan Inkam Komiiyin, krimiir Adi Komiiyin siir inig iir hainanprapraskii. Mi siya siir iikamim, Isrel hiranim simiir whinkinsiisim nitkin. Mi sima ini rirmiiya wokiyim. ⁶⁹ Siya ninansiin okwokikin nanmaiwarkainan inkam komiiyin, krimiir nanmaiwarkainam Devidni isidin siir inkam nwirin siir. Siir miyan inkam nwowam. ⁷⁰ Siya siir profet inkamin dimin whirki kimbu karame nwowin siirin bidi bidiniyarin hiniina boinkin. ⁷¹ Siya krimiirin, krimiir sau omomin simiir hiranki nanmaiwarkainaei. Mi siya krimiirin wi kamim krimaka nomboin ii ae karam nwowim, wi simiir in kirieya saiir hirankar nispsimpaki hainakii. ⁷² Siya nimbina krimiir brougae wanwiyaeyim simaka mi saeya. Mi siya ta naingwobumbuwa krimiir niisiimauuga. Ta nimbini kibiya siya haiyaprapraskiya, siya saiir swoki aingwowoknakikin. ⁷³ Ta siir nimbini kibiya krimiir brougaeyin Abraham saikar nimbinkin. ⁷⁴ Mi siya krimiirin krimiir sauan omomin siir in hirankar nanmaiwarkainaei. Mi krima siir mi aiir mirii, krima wi nididgak nwo rani. ⁷⁵ Mi krima siir whwonkam idan wi dimin whirki kimbu rani, wi wadiyar haiyaprapras okwowi. Mi wi rirmiiya dwo. Mi igwir igwirin krima wi hiriyar nwoyokiyokiii. ⁷⁶ Mi kira ti kariir yinisim yinkamiyinin mhoiia sima kiririn wi Adi Komiiyin ninomor kougikouanin siir profet inkam dapi. Mi kira wi Biyan Inkamin siir biya namkwokini. Siir siyu iir kisisop diriraerarkwokinim. ⁷⁷ Mi siya yayim wi siir iikam imiir boinimimauuim. Mi simiirin wi siya nanmaiwarkainaei. Mi simiirin dimin biyeyim igbid kamyau siya bidi haiyoprimdiyumiigiyim. ⁷⁸ Whisarii rani, Adi Komii siir kwoinin krimiirsi naingwobumbuwin mi hiinsima krimiirsi nwokin. Mi siya wi ti siir nikropkii, bienan krimiir whwoyakiyam. ⁷⁹ Mi siya wi iikamim niibwomambwo nwokaeyamim mi naokao kingiin nwowim, wi simiir nokya haiginiuwu. Mi krimiirin wi siyar niisiimauu api kwoin miyikin hiinsima nwowiyin siirin.

Sekaraia siya hiniina boinkikin.

⁸⁰ Mi yinisimin ina mwriiyin mi siir kwoinin mi siir piu aka ini kirie warar yinkin okiyim. Mi siya maeyau siiyin nu apa niinga saiir hirar nwoninaeyin mi ini Isrel simiir iikamim simiir hiriyar yimbiamin. Iriig.

2

Maria saeya Jisis siir yaokainaki

(Mt 1:18-25)

¹ Mi taka iya Sisa Ogastasin nu komii Rom hiran inkam komii nwokin. Mi siya siir biyan inkam komii komiiyim simiir boinki ti omisisimim siir hir nwowim siya kigriraowiyim simiir hiran iikamim simiir inig imiir nini winakiyam. ² Mi siyuin inig haiyin iikamim omom omanim simiir mi ta ii aiir haibwakainakim. Mi taka iya Sairinias siya nu Siria hiran omom simiir biyan inkam komii nwokin. ³ Mi iikam whiekakim sima ini simiir yapayapa omamar swoki amim. Mi simiir inigim simiir om hirar ini winaki yokwoni.

⁴ Mi Josep siya om Nasaretin, nu Galili hir nwowin siir haiburgigin mi siya ina yamin siir brougaeyin Devid siir om iiram, Betlehem nu Judia hir nwowin siirim. ⁵ Josep siya mi wiga siya boritmaiya Maria, sowar yam. Sowa minam namkwo, inig nini dapmauwuwuam. Mi taka iya Maria saeya yinpiugakar nwonamka. ⁶ Mi iya sowa om Betlehem hirar nwowa mi yinisimin ina kaknanaokaiyin. ⁷ Mi taka iya sower yinisim yinaomiyinin ini saiirar yaokainan. Mi saeya yinisim iirin yuis mirmiiya saiir higrinu.

Mi siirin bulmakaumi twowa nae haigiya saiir kikaiyu whwonkai. Mi simani bulmakauni omaka saiir whwonkaigim. Dimusi rani, omakam inkamki whwonkaiiyim inkam kina bidi digiyim. Iriig.

Adi Komii siir paekwosimim sima ini boinmauwuwu kamim sibsib kigriraowiyim simiirin

⁸ Mi kam nhirim sibsib kigriraowiyim, niyaka sima omin siir kingiin hir waikaowigim, maeyauwa sibsib ima naeiya saiir. ⁹ Mi Biyan Inkam Komii siir paekwosimim simiir hiriir yimbiam. Mi Biyan Inkam Komii siir paeya namnamiinan ha wokiinaiiniyim mi ini simiirar yamitkiniuwun. Mi sima nidid prasae bi kinwinkim. ¹⁰ Mi paekwosimin ina boinin simiirin, waka! Kima kipi nidid. Kara yaiwin kibiya kimiir nauuni boinmauugigam nitkin. Mi ta yaiya iikam whiekakim simiir kwoinim wi maigimairga komii saeya nwowaiginiuwu. ¹¹ Mi taka iya brougae Devid siir om hirin wig ira yinisim yinkamiyinin nwira yaokaina. Mi ti inkamin kimiir nanmaiwarkainankin. Adi Komii siyar nimbinkikin siirin, Biyan Inkam Komii Kraiis nwowam. ¹² Mi kima siirin hiniina nini kigninokninkiniuwu mi siyairgin. Mi kima wi yinisim nwirin yuis mirmini saeya higriniun wi siir nini kigiwi. Mi siya ini bulmakaumi twowa nae haigiya, ini saiir whwonkaiyin. Adi Komii siir paekwosimin siya hiniina boinkikin. ¹³ Mi bi kimiminkikin ninomor kou hiran paekwosim whiekakim ina yiuunaiiniyim mi sima ini ti paekwosimin saikar yauni oniyim. Mi sima ini Adi Komii siir inig iir hainan prapraskiyim. Mi sima mhoyia hiniina boinki,

¹⁴ Adi Komii krimiir Wanin ninomor kou hiranin siir inig iir hainanki. Dimusi rani, Adi Komii siya big nasirwaiya bidi ywokiyan simiirin mi iikam whiekakim nuanim sima iripa dingwomamair aeikiyam.

¹⁵ Mi iya Adi Komii siir paekwosimim mi sima swoki ama ninomor kou hiriir, simiir haiburgigim mi kamim sibsib kigriraowiyim sima sima yomboin amboinki, humbae! Krima om Betlehem hiriir nami. Ti diminin hir nimbiamin siir nini kignaki. Biyan Inkam Komii siya boinkiyin krimiir. ¹⁶ Mi sima biri kimiminkim ina yamsauwim mi sima Maria, Josep mi yinisimin twowa bulmakaumi nae haigiya saiir kikaiyu whwonkaiyin, simiirni ini kigi. ¹⁷ Mi iya ti kamim sibsib kigriraowiyim sima siir nini kigiuwim mi sima ti yaiyim Adi Komii siir paekwosimim sima boinmauugigim simiir ti yinisimin siirim mi sima ini sowiirwai boinmauuniyim. ¹⁸ Mi iikamim ti kamim sibsib kigriraowiyim simiir yai aiir wakaeyim mi sima ini hinda yanaakiyim. ¹⁹ Maria saeya ti yaiyim saeya wakaeyim simiir simiira naingwokwokaigika. Mi saiir kwoinai hiran haigi okai, saeya biri naingwo owouga. ²⁰ Mi kamim sibsib kigriraowiyim sima ha swoki apamim mi sima mwai ina yapwowaowamim Adi Komii siir inig iir hainanam digworaekwuwim sima wakaeyim mi sima kigim simiir. Mi digworaekwo whiekakim Adi Komii siir paekwosimim sima boinmauugikim bidi yimbiamkiyim. Iriig.

Sima siirin Jisis yokdap haigini

²¹ Mi mhoyia ii iriyar kwoimim namkiyim mi siir mioisa ina kitiyopnir haiya. Mi sima siir inigin Jisis yokdap haigini. Mi Adi Komii siir paekwosimim sima biyar dapkikinkin, iya siya siir yopiya saiir mhinau hir niki okai karamaeyar niki owin saiirar. Iriig.

Simion Ana sowa Jisis siirin omaka komiia Adi Komii siira saiir hir ini kigi

²² Ta iya sowa buga niyoprikmaiya sowa buga siyiun biya Moses siya winboinkiyin mi siir hiriinanar mi tir. Mi siir ad yopiyo ina hainamwo siirin om komii Jerusalem hiriir, Biyan Inkam Komii siir in nini onkwo hauugiyam. ²³ Yai komii kwira Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir nwowa, saeya hiniina winboinkika, biiki biyan yinisim yinhaomiyinin, yo minim nimbingin, Biyan Inkam Komiiyin siir hauugiyam, siir yinisimar nwowim. ²⁴ Yokwo Komii saiir yai kirie kwira saeya hiniina boinkika, iya wigkamwo sowa yinisim yinkamiyin yinhaomiyinin, Adi Komii siir omaka komiiya saiir hainam mi yo sowawaiyo iriipi hiriinan inmab haomwo isa timi isom hainam. Mi

inmab aiiram mi whaowaekin, mhautam haomwo isa timi isom hainam. Mi Josep, Maria sowawaiyin om komii Jerusalem hiriir asi namkwo.

²⁵ Mi inkam nwirin om komii Jerusalem hir nwokin, siir inigin Simion. Mi ti inkamin siya dimin whirki bi kimbugin. Niingaka. Siya inkam wadiekin. Siya Adi Komii siiramar mi kwisboinikin mi siya ii aiirimar niki owi, iya Adi Komii siya inkam nwirin siir nikropki, Isrel hiran iikamim simiir mhi kwoin imiir kirie haiginiuwam. Mi Adi Komii siir naeyiun ini saikar nwowin. ²⁶ Adi Komii siir naeyiun siir bidi yisimauun mi siya wi niki aosau rani. Niingaka. Siya Biyan Inkam Komiiyin Krai iya siya nitana saiiramar niki owi. ²⁷ Adi Komii siir naeyiun siyar huirworwokai insiingikin mi siya Adi Komii siir omaka saiir hiriir yapninopkainam mi yopii adwo yinisim Jisis siirin ina hainaniyin Adi Komii siir omaka saiirim, Adi Komii siir hauugiyim, simiir siyu ieya boinin siir hiriinan. ²⁸ Mi Simion siir ina ti yinisim iirar yinkwo mi siya Adi Komii siir inig iirin hiniina hainan prapas boinki,

²⁹ Biyan Inkam Komii diminin biya kira nimbini, kara siir bidi kigin. Mi tariinanin kara naonami, kira kariirin ha kigninkinki. Tariinanin kara kiriir miyan inkamin wi margimairgar nwowi.

³⁰ Inkamin krimiir nanmaiwarkaininin kara siir bidi kigin.

³¹ Kira ti dimin iirin iikam whiekakim hinda tindanim simiir whwonkam ida diriraerarkin.

³² Siya paenan minam niuyakin iikam whiekakim Juda iikam tani, simiir kwoin imiir nanaakninki haiginiuwam. Isrel kiriir iikamim inig komii simiir hauu haiginiuwam.

³³ Mi iya siir yopii adwo sowawaiyin hiriinan wakaeywo ti hiriinan yayim Simion siya boinin sowiirwai yinisim iir mi sowawaiyin naingwoyimyok pranae bi kinkwo. ³⁴ Mi Simion siya simiirniyin haniingi yigboinmamair haiginiu. Mi siya Maria Jisis siir apua saiirin hiniina boinki, waka, ti kowiirwai yinisimin, Isrel simiir iikamim wi higa siya niniuwi. Mi nhirim wi siya swoki anmaiwarkinaei. Ti inkamin siya, Adi Komii siya nimbini. Mi siir siyu iirin wi siya niisiimauwi mi nhirim wi saikar ninkinwamwarkii boini. Mi nhirim wi yaewan siir kindiyuwangigi. ³⁵ Mi iikam whiekakim simiir kwoin aowa aowanim wi idowiyar nwoki. Mi mhoiya sima siirin wi siyu miyik miyiknan tir tani. Mi kira siirin hiriinan kigi mi kiriir kwoinin wi hindara hiugimkikiugi, siirsiyin. Mi ta hik hiriinana wi sauin, inkam piu nitiyin mi ha kimpipisugiiyin, wi hiriinan kimpipisugi. Simion siya hiniina boinkikin.

³⁶ Mi profet wig ira om komii Jerusalem hir nwoka, saiir inigin Anaka, saeya Fanyuel siir yinisimka. Asa siir isidin siir hiranka, saeya waibiyie bidi yowa. Biya saeya kam pua niki owa, saeya biewiyim pariiga ywo, iriyar whis (7). ³⁷ Mi mhoiya saiir kamin ina yaonamin mi wig igabae niinga saiir biewiyim pariig, kamnwii whii (84). Mi saeya inokinin Adi Komii siir inig hainanim bi siisika, saeya Adi Komii siir inig iirin ni nabie ni nabie hainanika. Mi ii nhirim, saeya nae minim pa mi haiyaei iiyim saeya nhwo Adi Komii siiram kwisboiniyim Adi Komii siir omaka komiia saiir. ³⁸ Mi iya Josep Maria sowawaiyin ta omaka Adi Komii siira saiir hirar niki owo, Adi Komii siir ninkin imiiaeyim mi Ana saeya ha nimbiniya mi saeya ini Adi Komii siir inig iir ini igboinmamairniya. Mi saeya kimidiniya ti yinisimin siir yai imiir boinimauu, iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim, siirim nwokwokinim, Isrelan iikamim hir nwowim simiir nanmaiwarkainam. Iriig.

Josep siya om Nasareta hiriir swoki haiyug apnam

³⁹ Sima digworaekwo whiekakim diriraerar digiyim, Biyan Inkam Komiiyin siir siyu ieya boinin siir hiriinan mi sima ina swoki amim nu Galili, simiir oma Nasareta hiriir.

⁴⁰ Mi ti yinisimin ha mwriigiya mi siirin ma minkin bi nipiyaokimiminkin siya ini kiriekakar ywokiya mi siya ini ninokninkin miyik whiekakar mi okiya. Mi Adi Komii siir naingwoyimyoka ini saikar nwowa. Iriig.

Yinisim Jisis siya ina yamin Adi Komii siir omaka saiirim

⁴¹ Mi biewii biewiiyim ta ii komiyya wou nikwo aeiya Pasova Jisis siir yopii adwo, sowawaiyin om komii Jerusalem hiriyar namnanaeiko, sowawaiyin bi nwokaigiiko. ⁴² Jisis siir biewiiyim iuur whisa namwo iuwim mi siya wara yinkin am, siir yopii ad owakan, ta ii komiyya wou nikwo aeiya saiirim. Biewii biewiiyim biya sowawai niki tirkiyim simiir hiriinan. ⁴³ Mi wou nikwo aeni iya dig nwokiya mi sima ina swoki amim mi yinisim Jisis siya om komii Jerusalem hirar ywoki. Mi siir yopii adwo sowawaiyin ha bi naingwoko siya ini hirar ywoki. Niingaka. ⁴⁴ Mi sowawaiyin ha naingwoko siya ti iikam whiekakim sowaka waiyar napamim simaka napami mi ta nabie kirieya sowa sowa asi napamko. Mi sowa sowiir nomiiyauim mi sowiir ad igrimim simiirim hansiram siya simaka mi owi. ⁴⁵ Mi sowawaiyin ha hansiranaeyo siir bi swoki kigin. Niingaka. Mi sowawaiyin, om komii Jerusalema hiriir asi swoki haiyug hansranamko siirim. ⁴⁶ Iiyim sowawai siirim hansiro, kwisa hansir mi kwoimaka saiir ini kiguu, omaka Adi Komii siira saiir hir nwowi siya, Juda simiir inkamim siyupai, siyupaiyim sim nowomwarkaiyuwiyim simiir bopwoniya hir nidwokai wakaemimiki, simiir yai min dimin imiir mi siya simiirin ina mi kinawaomwarkii sriiyin. ⁴⁷ Mi kamim siir yai imiir wakaekiyim mi sima ini hindarar yanaakiyim ti yai whiekakim siya ninomkninkin boinkiyim simiirin. ⁴⁸ Mi sowawaiyin siir nini kiguwin mi sowa ini hindara yanaakiyo. Mi siir yopiiya saeya siirin hiniina ini boiniu, yinisim! Kira kririirwaiyin hiniin dimusi tirgikin, ha? Krirawaiyin kiriirsiyin pranae pranae bi naingwoyimyok hansirko. ⁴⁹ Mi siya sowiirwai yai aka hiniina yowarkii boin, kowawaiyin kariirim dimusi hansirko? Mi kowa bi ninokninkinko, kara pi kariir Adin siir omaka tirar nwowi, ha? ⁵⁰ Mi sowawaiyin bi ninokninkinko ta yaiya siya boina saiir yaimwokiayimwo aiirin.

⁵¹ Mi siya ini sowakawai warar swoki inkin amin om Nasareta hiriirin. Mi siya ini yopii ado sowiirwai yaiyar mi wakaeyoknan. Mi ti yaimin diminim siya boinim, ini yopiiya saiir kwoinawu hirar haigi okaiyim. ⁵² Mi Jisis siya komii namwoiuwin mi siir ninokninkina ini warar mi inkin opnirtaraokiya. Mi iikam ikim sima ini siiramar yaingwokinim. triig.

3

*Jonin op baptais haiginiuwiyin yai siya boinmimauugin
(Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Jo 1:19-28)*

¹ Taibirias Sisa siya kigriraokiyim omom omom nhirim nu Rom hiranim, biewiiyim iuur iriyyar (15). Mi Pontias Pailat siya nu Judia siir kigriraowan inkam nwokin. Mi ta ii aiirin Herot siya iikamim nu Galili hiranim, simiirin saiir kigriraokin. Mi siir akamin Filip siya nu Itaria mi nu Trakonaitis sowiir kigriraowan inkam komii nwokin. Mi Laisenias siya nu Abilini siir kigriraowan inkam nwokin. ² Anas, Kaiafas sowa prismi biyan inkam nwoko. Mi ta iya Jonin Sekaraiani yinisimin maeyau siiyin nu apa saiir hir nwowin mi Adi Komii siir yaiya siir hiriirin, saiirar nimbiamkin. ³ Mi Jon siya omom omom whiekakim ie Jodan siir kingiin hir nwowim, simiir hiran iikamim simiirin siya hiniina boin, kima kimiir dimin biyeyim digiumii simiir haimriiyugigi mi op wa nwoki baptais haiginiyim mi Adi Komii siya kimiir dimin biye biyeyim biya kima tirkaiyuim wi haniingin haiyoprimdiyumiigi. ⁴ Jon siya hiniina boin profet inkamin siir yai aiirin. Yai nhirim profet Aisaia siya winboinkiyim Yokwo Komii saiir, yim hiniingim, mi inkam nwirin maeyau siiyin nu apa niinga, hir kauwok boinkiyin siya hiniina kauwok boinkikin, Biyan Inkam Komiiyin siir siyuim simiir kisisop diriraerarkwokin. Siir siyu iir sibgu diriraerarkwokin. Profet Aisaia siya hiniina boinkin.

⁵ Mi maeyauwim ieno ieno whiekakakim yim ha timi hainkrimkrinkinkwokin. Mi mhiu komii komiiyim mi mhiuisisim ikim, wi sima dopkiyimikiina mi siyuim mipugnan wrieyokim yim timi oprimtioki mi siyuim haigi inamnaniyim, yim timi iyiohimikmai diriraerarkwokin.

⁶ Mi iikam whiekakim wa nwoki kigninokninkinkiyim, inkamin Adi Komii siya nimbiniin krimiir nanmaiwarkainanin siirin. Profet Isaia siya hiniina boinkikin.

⁷ Jon siya iikam isid komiiyin siiram nitim saika nwowim simiirin hiniina boinki, kima iikam miyiknanki mi iuwi, ini wrakiwranan ywowim. Mi kimiirin nginga boinkikim kariirim nidamnaniyim, op kimiir baptais haiginiugiyim? Mi Adi Komii siya wi kimiir nonkwoninwomwiirninkin tani, aniya? ⁸ Mi kima iikam whiekakim simiirin hiniina diisimauu, kima kimiir dimin biyie whiekakim, simiirin bidi haiyoprimdimiigiyim. Mi kima, kima kima hiniina kipi ninkinwamwarkii boin, nim krma Ebrahim krimiir brougaeyin siir iikamkim mi siya wi digar nwowi mi krma wi iikam miyikar nwowi. Niingaka. Mi Adi Komii siya naingwowi mi tiki siiyam siyar mi diriraerarii, siya wi digar mi owi mi sima wi Ebrahim siir yinisimar namwoiwi. ⁹ Ua ini paemii hirar haigin taowaigina mi pae whiekakim nae miyik bud karamae nwowim yim wi paenau sima niyitkaigaiki. Mi wim kima ini ti paeyim simiir hiriinan ywowim.

¹⁰ Mi sima siirin hiniina srii, krma wi paniina tiri. Simiirin hiniina niisimauuim, krimiir dimin biyeyim bidi haiyoprimdiyumiigiyim, ha? ¹¹ Mi Jon siya simiirin boiniyo yaiya hiniin boinki, inkamin yuis kwisairgakinuwi mi siya kwira, inkamin nginga nwowin, siir timi hauu. Mi inkamin naeminkin naokingugunankaiyin yio iriipa hiriinanar timi tir. ¹² Mi kamim omom omomi umir haiyim, yim iriipi hiriinan ina mi itim Jon siirim, op simiir baptais haiginiuim. Mi sima siirin hiniina srii, iikam nowamwarkaiyuan inkam, krma wi paniina tiri, simiirin hiniina niisimauuim, krimiir kwoin biyeyim, bidi haiyoprimdiyumiigiyim? ¹³ Mi Jon siya simiirin hiniina boinmauugi, kima umirmairin gavman siya boinkiyin siirarar hai. Yaeya umir nokii kipi swoki inkin hai. ¹⁴ Mi kamim yai niiniyim yim iriipi hiriinan siirin ina mi sriiyim, krma wi paniin paniina tiri? Mi siya simiirin hiniina boinki, kima inkam nhirmi hindara kipi priitopriitio mi kima simiirin whisarii kipi priiboin hiuriyu mi simiir umirim whisarii kipi priiyiksasae hai. Mi kimiir kwoinin hiinsima dwo ti umirsimin kima haiyin kimiir mii aiirsi.

¹⁵ Mi iikam whiekakim sima ina yinaingwoyimiyok boinim, ti inkamin siya Kraisin Adi Komii siya nikropkiyin iikamim sim nanmaiwarkainam, aniya? ¹⁶ Jon siya simiir yaiyaka hiniina yowarkii boin kara kimiirin op ara baptais haiginiuwi, inkamin kariir mhoiia nitin kariir kouwin ini siyar ywowin mi siya ini yaowae adnan ywowin, kara ini yinisimnan ywowin. Mi kara siir miyim wa sibgu inomokninkin mirii rani. Kara inkam miyik rani. Niingaka. Mi kara op arar baptais haiginiuwi mi Adi Komii siir naeyuin siirin wi siyar hainuae haiginiuwi mi ti dimin biyie imiirin wi paenan siyar niu iuguski. ¹⁷ Siya ini inkamin twonidim twonau haigiiyin mi ha nokwobrombropiyin, ini siir hiriinan ywowin. Mi iya iki twonid imiir nokwobrombrop digiyim mi kasim pa kuubrukigi. Mipi twonid niingam simasima namwokaiyuwi mi simiirin pi omaka nae haigiya hir nini haigiyuwi. Mi siya kas imiirin pa nhisopkininaka mi simiirin pi pae nhisopkin namginki. Mi ta paeya saeya wi niutingi rani. Niingaka. Saeya wi hiriyar niuyokiyokiikaeyami.

¹⁸ Mi Jon siya ti hiriinanim simiir boinmauu digiyin mi siya Yaiwin Kibiya saiir yai kiriekirie kibi whiekakim simiir warar yinkin boinmauu.

¹⁹ Jon siya gavmanin siir biyan inkamin Herot io siir nwokin. Dimusi rani, siya siir nomousimin Filip siir wiga Herodias saiir hainikii nonkwonan mi siyu biyie nhirim siya tirim io simiirsi wara mi inkin okin. ²⁰ Mi Herot siya siyu biyie komii whirin ha swoki tirin mi ini ti biyanim simakar swoki inkin haiginkiyin. Whisarii rani, Jon siirin siya hiugripkiikaigin. Iriig.

*Jon siya baptais haiginiugin Jisis siirin
(Mt 3:13-17; Mk 1:9-11)*

²¹ Iya Jon siya iikamim simiir baptais haiginiuin mi siya Jisis siirin ini warar mi inkin baptais haiginiuin mi iya Jisis siya nhwovar niki kwisboinin mi ninomora ini omaka anonanar haiwaokiya. ²² Mi Adi Komii siir naeyuin ina yuwiniyin. Mi sima kigwin siir naeyuin inmabnan siinaini siiram. Mi yai kwira ninomor kou hir kauwok boinkiya saeya hiniina kauwok boinkika, kira kariir yinisim wadieki wadie kiingin. Mi kariir kwoinin ini

kiriiramar naingwokwonanaeyin. Mi kariir mhii kwoinim, kiriirimin ini maingmairga ywokiyyin. Iriig.

*Jisis siir yidiwii wanwiyaeiyim simiir inig ima
(Mt 1:1-17)*

²³ Hiya Jisis siya siir biewiyim, kamnwir iura nwowin mi siya ha mirii bwakainakin. Iikamim simiir kwoinim ha naingwokim, Jisis siya Josep siirgisiir nhiekiniuwi. Niingaka. Siya Adi Komii siirgisiir yinisimkin. Mi Josep siya Hilai siir yinisimkin.

²⁴ Mi Hilaiyyin, yio Matatni yinisimkin. Mi Matatin, yio Livaini yinisimkin. Mi Livaiyyin, yio Melkaini yinisimkin. Mi Melkaiyyin yio Janaini yinisimkin. Mi Janaiyyin, yio Josepni yinisimkin. ²⁵ Mi Josepin yio, Matataiasni yinisimkin. Mi Matataiasin, yio Emosni yinisimkin. Mi Emosin, yio Neamni yinisimkin. Mi Neamin, yio Eslaini yinisimkin. Mi Eslaiyyin, yio Nagaini yinisimkin. ²⁶ Mi Nagaiyyin, yio Meatni yinisimkin. Mi Meatin, yio Matataiasni yinisimkin. Mi Matataiasin, yio Semeni yinisimkin. Mi Semenin, yio Josekni yinisimkin. Mi Josekin, yio Jodani yinisimkin. ²⁷ Mi Jodanin, yio Joanani yinisimkin. Mi Joanenin, yio, resani yinisimkin. Mi Resanin, yio Serababelni yinisimkin. Mi Serababelin, yio Sialtielni yinisimkin. Mi Sialtielin, yio Neraini yinisimkin. ²⁸ Mi Neraiyyin, yio Melkaini yinisimkin. Mi Melkaiyyin, yio Edaini yinisimkin. Mi Edaiyyin, yio Kosanamani yinisimkin. Mi Kosanamain, yio Elmadamni yinisimkin. Mi Elmadamin, yio Erni yinisimkin. ²⁹ Mi Erniyyin, yio Josuani yinisimkin. Mi Josuain, yio Eliesani yinisimkin. Mi Eliesain, yio Jorimni yinisimkin. Mi Jorimin, yio Matatni yinisimkin. Mi Matatin, yio Livaini yinisimkin. ³⁰ Mi Livaiyyin, yio Simioni yinisimkin. Mi Simionin, yio Judani yinisimkin. Mi Judanin, yio Josepni yinisimkin. Mi Josepin, yio Jonamni yinisimkin. Mi Jonamin, yio Elaiakimni yinisimkin. ³¹ Mi Elaiakimin, yio Meliani yinisimkin. Mi Melianin, yio Menani yinisimkin. Mi Menanin, yio Matatani yinisimkin. Mi Matatanin, yio Netani yinisimkin. Mi Netanin, yio Devidni yinisimkin. ³² Mi Devidin, yio Jesini yinisimkin. Mi Jesiyyin, yio Obetni yinisimkin. Mi Obetin, yio Boasni yinisimkin. Mi Boasin, yio Salmoni yinisimkin. Mi Salmonin, yio Nasoni yinisimkin. ³³ Mi Nasonin, yio Aminadapni yinisimkin. Mi Aminadapin, yio Atmini yinisimkin. Mi Atminin, yio Anaini yinisimkin. Mi Anaiyyin, yio Hesroni yinisimkin. Mi Hesronin, yio Peresni yinisimkin. Mi Peresin, yio Judani yinisimkin. ³⁴ Mi Judain, yio Jekopni yinisimkin. Mi Jekopin yio Aisakni yinisimkin. Mi Aisakin, yio Ebrahimni yinisimkin. Mi Ebrahimin, yio Tirani yinisimkin. Mi Tirain, yio Nehoni yinisimkin. Mi Nehoin yio Serakni yinisimkin. ³⁵ Mi Serakin, yio Reuni yinisimkin. Mi Reunin, yio Pelekni yinisimkin. Mi Pelekin, yio Ebeni yinisimkin. Mi Ebenin, yio Selani yinisimkin. ³⁶ Mi Selain, yio Kenani yinisimkin. Mi Kenanin, yio Apaksatni yinisimkin. Mi Apaksatin, yio Siemni yinisimkin. Mi Siemin, yio Noani yinisimkin. Mi Noain, yio Lemekni yinisimkin. ³⁷ Mi Lemekin, yio Matusalani yinisimkin. Mi Matusalain, yio Inokni yinisimkin. Mi Inokin, yio Jaretni yinisimkin. Mi Jaretin, yio Mahalalelni yinisimkin. Mi Mahalalalelin, yio Kenani yinisimkin. ³⁸ Mi Kenanin, yio Inosni yinisimkin. Mi Inosin, yio Setni yinisimkin. Mi Setin, yio Adamni yinisimkin. Mi Adamin, yio Adi Komii yinisimkin. Iriig.

4

*Setan siya siir nipiyaokiiyam tirkin
(Mt 4:1-11; Mk 1:12-13)*

¹ Adi Komii siir naeyiun ini Jisis siir yaninkiniuniyyin mi siya ie Jodan siir haiburgigin mi ina swoki amin. Mi Adi Komii siir naeyiun siya yikiunam maeyau siyyin apa niinga inkam karamaeya saiiir hiriir yam. ² Mi siya ta maeyau siyyin apa inkam karamaeya saiiir

nwown, iiyim kam nwise ywo (40). Mi ta iya Setan siya Jisis siirimin sair kinankiukin. Mi ta ii aiirin Jisis siya nae bi naekin ningaka. Siya mhiirima nwokin.

³ Mi Setan siya siir boinki, kira Adi Komii siir yinisimkiniuwi mi kira pi ti siiyain siir boinki mi siya pi bret nwoki imbiyamim. ⁴ Mi Jisis siya siir yai anaka hiniina yowarkii boinki. Yokwo Komii saeya hiniina boinka inkamin nae aram naingwowyin siya wi kiriekak nwo rani. Ningaka. Inkamin bret ara naeyam naingwowyin siya siirin wi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siir hauu rani. Ningaka.

⁵ Mi Setan siya siirin ina yikiunainamin mhiukiua hiriir mi bi kimiminkikin, siya ina yiisimauuwim nu tiran omom omom whiekakim simiir. ⁶ Mi siya boinki, kara ti kariir omom omomim mi kariir dimin taemin whiekakim wi kariir hauuwi. Mi kira wi nu kigriraowan inkam komii nwowi, whisarii rani, yim ti digworaekwowim kariirargim mi kara inkam nwir mi hauuwi kara wa mi hauuwi, kariirar kwoinkin. ⁷ Kira ogmwo kariiram hiui mi kariir inig iir hainani, ti digworaekwo whiekakim yim kariirgim. ⁸ Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, Yokwo Komii saeya hiniina boinka. Kira Biyan Inkam Komiiyin siir inig iirarar hainan siya kariir Adi Komii mi kira siir mii aiirarar donkwo iski.

⁹ Mi Setan siya Jisis siirin om komii Jerusalem hiriir yikiunam. Mi Jisis siirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya sair akou hir ini okmwon okwoiu. Mi siya siir boinki mi kira Adi Komii siir yinisim kininginiuwi mi kira pa diswit natkinainam. ¹⁰ Yokwo Komii saeya hiniina boinka mi Adi Komii siya wi siir paekwosimim simiir boinki. Sima kariirar sibgu kigriraowim mi kira wi nao rani. ¹¹ Mi sima wi kariir nonkwowini simiir inam mi kariir iga wi siiya kwirki swoki hain tani. Ningaka. ¹² Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, Yokwo Komii sair yaiya saeya hiniina boinka, kira Biyan Inkam Komiiyin siirim kipi kinankiu mi siirim kipi srii, ti hiriinan dimin biyeyin siya kariir whindiraraerarkiyim. Ningaka. ¹³ Mi iya Setan siya siirim kinankiuguguwin, ti dimin taemin whiekakim simiir mi Jisis siya bi wakaeyoknakin. Mi Setan siya Jisis siirin ina haiburgigin mi ina ini sinsin wokmainakiyin. Iriig.

Jisis siya nu Galili hir mirii bwakainakin

(Mt 4:12-17; Mk 1:14-15)

¹⁴ Mi Jisis siya nu Galili hiriir namim mi Adi Komii siir naeyiu miyikin siir kirieya ini siyakar ywown mi dimin taemin whiekakim Jisis siya diriraerarim simiir yaiya ina haigiririr boinama omom omomim simiir. ¹⁵ Mi siya iikam whiekakim simiirin, simiir omaka yai nidwokai wakaeya sair hir boinmimauugin mi sima ini siir inig iirar hainan prapraskiyim. Iriig.

Mi om Nasaretan iikamim sima digiumii Jisis siir haimriiyugim

(Mt 13:53-58; Mk 6:1-6)

¹⁶ Mi Jisis siya omin yinisim sapisap siyar naemrwii okwonaniyin Nasaret siirimar swoki am. Mi Jisis siya Judami ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya ta omaka yai nidwokai wakaeya sair yapninpokainam. Hinokiinokin siya tiriya sair hiriinan mi siya ini Yokwo Komiiya sairar yokwo mwaingiyin. ¹⁷ Mi sima siirin profet Aisaia siya wina yokwowa bidi bidiniyar sair hauu mi siya mii kwira hiniina boina sairam hansirkin,

¹⁸ Adi Komii siir naeyiun ini kariir tir nwown. Mi siya kirie kariirin minam hauugin mi ha nimbinkin, siir yaiwin kibiya iikamim sima sima sipiyimiyokmaeyamiyim simiir boinmimauuim. Siya kariirin minam nikropkikin kara ta hiriinan yaiya iikam simiirin hiniina boinmimauuim mi digworaekwowim uridnan kimiir nitkiyim mi kimiirin wi rirmiia kara nwowaiginiuwi mi iikamim nhwokwisae nwown simiir nhwowim wi wadie kara nwowaiginiugi. Mi iikamim hikak nwown simiirin wi rirmiia kara nwowaiginiugi.

¹⁹ Siya kariirin minam nikropkikin. Iya Adi Komii siya nanmaiwarkainana iikamim simiir kara sair boinmimauukin.

²⁰ Mi siya ha mwain digiyin mi yokwowa ina swoki haiginikougiya. Mi ina swoki hauugiya inkamin yokwo imiir kigriraowiyin siir. Mi siya ha swoki idwowin mi ta omaka yai nidwokai wakaeya sair nwowim iikamim simiirin ta ii aiir nowomwarkaiyi buwakainamkin mi simiir nhowim siirara kaonanaekiyim. ²¹ Mi siya simiir boinki, yaiya tariinan kima kwawakaekiya Yokwo Komii saeya boina, tariinanin saeya tasi nimbiraraowa. ²² Mi sima siirin ina boin wadiyeyin mi sima naingwoyimi yok prasae bi kikinkim yai miyik miyikim siir yai hiranka nimbiniyim simiirsiyin mi sima boin. Ti yinisimin siya tari Josep siir yinisimkin, aniya? Mi siya krimiir hiriinanargin mi siya ti hiriinan yai miyik miyikim papiyanki haigim? ²³ Mi siya simiir boinki, kara kimiirin pi boiniyo yai kwira sair yaimwoki yaimwo aiir boinmaugi, inkam iikam nhirmi whindiriraerariyin yo ti hiriinan inkamin sasar timi whindiriraerarna. Siyu hiniinin Kapaneam kira tirnaniyin mi ti kiriir ombud om iirin hiriinan siyu iirar timi tir. ²⁴ Mi siya boin, kara kimiirin yaimwower boini, iikamim sima simiir omki oman profet inkamin siir yai bi wakaeyoknaeikin. Niingaka. ²⁵ Waka! Kara kimiirin yaimwoki yaimwowa boini, bidi bidiniyarin Ilaija siya nwowa mi wig igabae niinga nhirim nu Isrel hir nwokin. Mi taka iya naoki bi swoki kinmiminka biewiiyim whwoim haimii (3 ½ yia). Mi iikam whiekakim ti nu iir nwowim sima mhi prasae bi naokim. ²⁶ Mi Adi Komii siya Ilaija siirin iki wig igabae niingam nu Isrel hir nwowim simiirin bi nikropkikin. Niingaka. Siya siirin, wig igabae niinga irua om Sarefat nu Saidon hirana sairam nikropkikin nae sair hauu aeyim. Mi ya saeya nu Isrel hiran wig rani. ²⁷ Mi profet Ilaija siir iya iriipi hiriinan mi siya iikam nhirim nu Isrel hiranin paowaigi piskomkopowim, simiir nwrni miyik bi nwokin. Niingaka. Mi niinga nwokiyin Neman sasargin. Neman siya Isrelan tani, siya Sirian inkamkin. Jisis siir yaiya hiriinanka. ²⁸ Mi ta iya iikam whiekakim sima ta omaka yai nidwokai wakaeya sair hir nwowim sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima bidi yinokninkinkiyim ta yaiya Jisis siya simiirar huriyi buboinkin. Mi simiir mhi kwoinim haugihauga asi whwiyekikim. ²⁹ Mi sima ha ninsiin okwokwoki yim mi Jisis siirin ina kiyaiwotnaniyam in om in siir yaba hiriir. Mi sima siirin mhiuisim whirin simiir om ieya nwowin mi sima siirin hiranki nitkiigi yim tirkin. ³⁰ Mi sima dig bi nwokin whisarii rani, Adi Komii siyar nikidukin simiir kwoinim mi sima asi nididkim. Mi Jisis siya ini simiir bopwower yapnam in. Mi siya ina yugusamin. Iriig.

*Jisis siya inkam nwirin uridyiu biyiekakin siir haiswoniskikin
(Mk 1:21-28)*

³¹ Mi Jisis siya om komii Kapaneam nu Galili hiranin siir namkin. Mi Juda simiir ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwoyiya siir iikam nhirim sairar mi owomwarkaiyug in Adi Komii siir yai aiir. ³² Mi sima ta siir yai aiir wakaeyim mi sima ini hindara yanaakiyim. Dimusi rani, siir yaiya inkamin inig komiigakin siir hiriinan boinkin ta yaiya kirie komiigaka. ³³ Mi omaka yaimin dimin nidwokai wakaekiya, inkam nwirin yiu biyiekakin hir nwokin. Mi siya ina kauwok boinamnankiyin, ³⁴ hie! Jisis om Nasaretanin, kira dimu dimin tiram nitkin, ha? Kira krimiir nonkwoninwomwiirnininkinam nitkin, ha? Kara kiriirin ina ninokninkinin kirargin Adi Komii siir yinisimin dimin whirki kimbu karamae nwowin mi iikam whiekakim krimiir nanmaiwarkainanin. ³⁵ Mi Jisis siya igao yai ti yiu biye siir yikwao boinki, kiriir yaiya ti tanki! Mi yiu biyeyin siya ti inkam iirin iikam whiekakim simiir whwonkam idar haigi irimtiogigin mi siya ina yamin. Mi siya siir bi nonkwoninwomwiirnininkingigin. ³⁶ Mi iikam whiekakim sima hiriinan kigi yim mi sima ini hindara yanaakiyim. Mi simasimar in hiniina yimboin amboin, ae! Ta yai hiniina saeya panin panin yaiga. Mi siya yiu biyeyim simiirin wi inkamin kirie komiigakin mi inigak ikin mi siir hiriinan boinmimauwi. Mi sima hiriinan wakaeyim mi sima ti inkam iirin ina haiburgigim mi sima ina yamin. ³⁷ Mi ti dimin hiriinanin Jisis siya tirkiyin ina haigiririrkiyin, omom omom imiirin. Iriig.

*Jisis siya iikam kasa bi haiswonimniskiigin
(Mt 8:14-17; Mk 1:29-34)*

³⁸ Mi Jisis siya ta omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya saiir haiburgigin mi Saimon siir omaka aiir yam. Mi Saimon siir niua saeya ma piu huua kiniya saeya niiga. Mi kamim sima ini ikiunaki Jisis siirin saiir nini kigniyam. ³⁹ Mi siya ha namin, kimidiniya hiiya saeya whina saiir kingiinar ini okwowiwin mi siya ta ma huua kiniya igao yai saiir boinki mi ta ma piu huua kiniya ina haiburgiga. Mi saeya biri kimiminkika saeya ina yinsiin idwo sasaugiya mi saeya ini simiir nae imiirar swoki insiin diriraerara.

⁴⁰ Mi iya bieyin nikiiyamki tibiin, iikamim nomiiyaugakim, sima simiir nomiiyaum mapai mapaiigi niyim simiirin ina yikiunaniyim, Jisis siirim. Mi siir ina ti iikamim makak makakim simiir piu imiir nonkwokiyim mi siya simiirin ina yinimniskigiyim. ⁴¹ Mi ti uridyiu bibiyeyim iikam whiekakim simiir hir nwowim sima ini warar yinkin amkiyim mi sima igao yaigak hiniina ywonamim. Hie! Kira Adi Komii siir yinisimkin. Mi Jisis siya igao yaigak simiir ywoki mi siya yai simiir bi kigninkin boinaikin. Dimusi rani, sima ina ninokninkinim siya inkamin Mesaia Adi Komii siya nimbiniin siya krimiir nanmaiwarkainanin.

*Jisis siya yai omakam yaimin dimin nidwokai wakaeiyim simiir hir boinmimauugin.
(Mk 1:35-39)*

⁴² Mi bienainakarim siya tiki om iir haiburgigin mi siya maeyauwa inkam karamaeya saiir yam, nhwo Adi Komii siirim kwisboinim. Mi iikam whiekakim sima ina yamim Jisis siirim hansiram. Mi iya sima siir hansiryiskaiyin mi siir kwoinin kimidiniya sima yikpitmaiym ti simiir om iir haiburgigsi, siya pi om whira namisi. ⁴³ Mi siya simiir boinki, kara yaiwin kibiya iya Adi Komii krimiir Wanin siya digworaekwo whiekakim mi iikam ikim, simiir kigirkakana saiirin pi iki omom omom nhirim simiir mi boinmimauwi. Kariirin Adi Komii siyar nikropkikin mi kara hiriinan asi tiri. ⁴⁴ Mi siya ha boin digiyin mi siya ina haiburgigin simiirin mi siya ina yamin Adi Komii siir yaiya saiirin iki omakam, yaimin dimin, nidwokai wakaeiyim nu Judia hiranim simiir asi boinmimauwamkin. Iriig.

5

*Jisis siya boinkin Pita siya anasu hoimgak asi haigin
(Mt 4:18-22; Mk 1:16-20)*

¹ Mi igwira Jisis siya Genesaret whiigbid hir nwokin. Mi iikam whiekakim sima ha nitim, ini saikar yaninkiniuniyim. Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiir wakaeyam. ² Mi siya igopsim iswo sowiir kigi sowa whiigbid hir nwowi. Mi kamim anasu haiiyim sima ti i iswo sowiir bidi haiburgigo. Mi sima haimna hiisoki. ³ Mi Jisis siya iisim ira saiir kwirii, ta iya Saimon Pita siirga. Mi siya Saimon Pita siir boinki siya i aiirin hamiisima wokiyopkiyim yaba hiriir mi siya ta ikopsim aiir yidwokai boinmimauugi Adi Komii siir yai aiirin, iikam whiekakim simiir.

⁴ Mi Jisis siya yai ha boin digiyin mi siya Saimon Pita siir boinki, iya whiidopwoniya kinaniyam, kira mi kiriir isidin kima haimna ditmai anasu kikaiyim. ⁵ Saimon Pita siya ina yowarkii boinin, inkam komii ta nii kirieya krima whisariiyar miriinanaemaowikim, anasu whirmin whirmin bi swoki igimiminkin. Mi kira pi boinkin, kara pi asi nitmai. ⁶ Mi sima ha nitmaikiyim mi simiir haimna anasu kasa bi nigikim mi haimnain pi hiriir pi inanbirgiyin. ⁷ Mi sima simiir iripa miyan kamim i ira saiir nwowim simiirin kinkina, simiir whinmiriyyim mi sima ha nitim mi anasum ina yiskaina haigimimirkiyim. Mi i iso ini hindara iyimiminkiywo. ⁸ Saimon Pita siya hiriinan kigiyin mi ogmwoin Jisis siir kingiina ini hiuu mi ina boinin, Biyan Inkam Komii, kira kariir haiburgik mi kira ha dam! Dimusi rani, kara dimin biye tiran inkamkin. ⁹ Siyar mi kamim saikar nwowim, sima ti anasu whie komiiyim sima haiyim simiir kigiyim ini hindara yanaakiyim. ¹⁰ Sebedi siir yinisim nwisso Jems, Jon sowa Saimon Pita sima iripa mi kwiruwa miriigim. Sowa iriipa hiriinan ini warar mi inkin anaakiyo. Mi Jisis siya Saimon Pita siir boin, kira kipi nidid ti anasu kira haiyim, mhoiia kira iikamim simiirin wi hiriinan haii, kariir mhoiia

nitamin. ¹¹ Mi sima i iso ha nadu hūwamasukuniyim mi simiir digworaekwo whiekakim ini hirar iyopnisugikim mi sima ini Jisis siir mhoiiyar yamim. Iriig.

*Jisis siya inkamin paowaigi piskomkopouin siir haiswoniskigin
(Mt 8:1-4; Mk 1:40-45)*

¹² Higwira Jisis siya om whirin inkamin paowaigi piskomkopouin siya nwowin siir ini owou. Mi ti inkamin siir piua paowaigi bidi yinkiniua mi iya siya Jisis siir kigwinin mi siya ini Jisis siir igmiiga whwonkam ida kingiinar yakai kaiyrou whinainamin. Mi ina boinaiyin, Inkam Komii kira naingwowi mi kariirin wi dig kirar nwowaiginiugi. ¹³ Mi Jisis siir ina ha ninkikiya mi siir yanonkwowuin mi siya boin, kara ha naingwowi, kiriir ma ha digi! Mi ta ma bi kimiminkika ina digiya. ¹⁴ Jisis siya igao yai siir boinki, kira sibgu mintaraa! Kira wi inkam nwirni kipi boinmauu ti diminin. Niingaka. Mi pa dam inkamin naemin kimiirsi ninkin imiiaeyin Adi Komii siirin pris inkamin kimiir kaoprigi okwowyin siir tini boinmauuu. Mi kira Adi Komii siirin nae pa dinkin imiiaeki! Kiriir piu wadie nwowa saiirsi. Mi yaiya krimiir brougae Moses siya winkiya saiir hiriinan. Mi ti kamim nwoki inokninkin wini kiriir paowaiyim bidi wiskiyim. ¹⁵ Mi diminin Jisis siya tirim simiir yaiya ina yiniyokiigiya. Mi iikam whiekakim siir yai wakaenakiyim nitkim mi maim simiir piu nwokaiyim simiir warar haiswoniskiigiyim. ¹⁶ Mi ii nhirim siya maeyaua inkam karamae pi saiir napninopkainami mipi nhwo hir nini kwisboiniuwi. Iriig.

*Jisis inkamin iga iin ninsimsiriuwun siir haiswoniskiigigin
(Mt 9:1-8; Mk 2:1-12)*

¹⁷ Mi iigwir nabie Jisis siya iikam nhirim simiir niisiimauugin mi Farisi kam ikim mi kamim siyiu komii komiiyim sim ninokninkiniyim sima hir warar ninkin idwokim. Sima ti omom omom whiekakim nu Galili mi nu Judia mi om komii Jerusalem simiir hirankim nitkim. Mi Biyan Inkam Komiiyin siir kirieya ini Jisis saikar nwowa, makak iikamim simiir haiswoniskiiyim. ¹⁸ Kam nhirim sima ha nitim, inkam nwirin iga ina ninsimsiriuninkinin siirin hiigakar hainamin, sima siirin omakanau hiriir haininopkainamim tirkim, Jisis siir igmiiga nini haiginiuum. ¹⁹ Dimusi rani, ini iikamki yinkiniu waowim, sima ini siyuum yinkinyaeyaonamim, ti makak inkamin siir haininopkainamim. Mi sima siirin akoua hiriir hainainam mi sima maeyau kwira saiir yami iinkiniingi. Ta hiiya saiir digar mi ti inkamin ta hii aiir whwonkaiyin sima siirin hiigakar yonkwosiisnainam iikam ima nwowa maeyaua saiir bopwoniya. Mi sima Jisis siir whwonkam ida yauuni kikinuu. ²⁰ Iya Jisis siya simiir naingwo tilmii kirie saiir kigiyin mi siya ina boinin, nomiiyau, kiriir dimin biyeyim kara bidi haiyoprimdiyumiigiyim. ²¹ Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim simasimarin ina yomboin amboinim. Yipikin ti inkamin Adi Komii siir hiriinan boinin? Inkam nwirkin bi swoki haiyoprimdiyumii srankin dimin biyeyim. Niingaka. Adi Komii siirarar miiga. ²² Mi simiir kwoinim Jisis siya bidi yinokninkinkiyim mi siya simiir boin, dimugin? Ti hiniin kwoinin kimiir waraur nwokaiyin, ha? ²³ Piki hiniin dimin kirie ikim kara mirii karamae nwowiyim mi piki hiniin dimin ikim hiinsima nwowiyim kara mirii karame nwowiyim? Mi kara ha boini kiriir dimin biyeyim kara bidi haiyoprimdiyumiigiyim ta mii hiriinana ya mii kirie, o mii komii rani, aniya? Mi kara ha boinki, kira dinsiingi mi kiriir hii aiir hainam ya mii komiiga, iyie? Mii komii rani, aniya? ²⁴ Yaowae Adin ninomor kou hirankin nitin karargin. Mi kimiirin wi karar niisiimauuwi kirieya dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyim mi Jisis siya ti inkamin iga ina ninsimsiriuin siir asi boinkikin. Kara kiriir boinki, kira dinsiingi! Mi kiriir hii aiir dinsiin hainam mi kira pi kiriir omaka damigusam! ²⁵ Mi siya biri kimiminkikin ina yinsiin hainamin siir hiiya mi siya ini iikamim simiir whwonkam idar yapnamim mi siya mwai ini Adi Komii siir inig iirar hainan ap waowaowamin. ²⁶ Mi sima ina yanaakiyim mi sima naingwoyimiyok prasae bi kikinkim mi sima ini Adi Komii

siir inig iirar hainanprapraskiyim mi ina boinim, ae! Dimin prasae rani, tapa krime kwakigiyin. Iriig.

Jisis siya Livai siir nikiunakin

(Mt 9:9-13; Mk 2:13-17)

²⁷ Mi ti diminin siir mhoiia, Jisis siya napnamin mi siya kigi inkam nwirin omom omomi umir haiyin siir inigin Livaikin, siya omaka siya nidwokai miriia sair hir nidwokai. Mi Jisis siya siir boinki, kira kariir mhoiia wit. Mi Livai siya ha ninsiingiyin mi siir digworaekwowim ini hirar grirgingikim mi siya ini Jisis siir mhoiia yamin. ²⁸ Livai siya ha ninsiingiyin mi siir digworaekwowim ini hirar yinsiin haiburgigin mi siya ini Jisis siir mhoiia yamin.

²⁹ Mi Livai siya nae komiia ina diriraerarin siir omaka hirar, Jisis siiram. Mi kam hoimgakim omom omomi umir haiyim mi kam nhir ikim, sima warar yinkin idwokai ae sowakan. ³⁰ Mi Farisi kamim mi kamim siyu komii komii ninokninkiniyim sima Farisi simiirar isid whirkin. Kamim Jisis siir kigna miriyyim, simiirin hiniina yiniinansao boin, kima wari kamim omom omomi umirim yaeya swoki inkin haiyim mi kamim siyu biyie tiriyikim, nae op min simaka dimusi nidwokai ae kwiyae, ha? ³¹ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin ma kamaeyin, yo siya inkamin paowai widiyin siiram bi swoki amikin. Niingaka. Mi iki makak iikamim pi simasimar nami kamim paowai widiyim simiiram. ³² Kara inkamin paowai widiyin siir hiriinankin, kara iikam miyik miyikim sima ha naingwowim krime iikam miyikim simiir mhi kwoin ninkpit haigi aram bi nitkin. Niingaka. Kara iikam biyeyim hiniina naingwowim krime miyik rani, simiir mhi kwoin imiir ninkpit haigiyim nitkin. Iriig.

Nae haiya aeni yaiga

(Mt 9:14-17; Mk 2:18-22)

³³ Mi Ferisi iikam nhirim sima Jisis siir boin, Jon siir kigna miriyyim kamim, sima ii kasakasa bi haiyaeikim mi nhwo pranaepranae bi kwisboinikim. Mi Farisi simiir kigna miriyyim kamim yim iriipi hiriinan. Mi kamim kiriir kigna miriyyim, yim hiriinan bi tirkim, yim sima nae pa mi aei mi opa pa mi kwiyaei. ³⁴ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, kima ha naingwowi, iya iikamim ti inkamin wig nonkwonain siir wigwas nae airam niti, sair naeyam mi kima wi sair haiyaki, aniya? Niingaki, niingaka. ³⁵ Mi mhoiia iikam biyie nhirim sima ninkaknan nwowi siir nikiunakiyim. Mi siya siir inkam inkamnanim simiir haiburgigi mi taka iya ya nikrani sima nae wi sair haiyaki.

³⁶ Jisis siya min boiniyokin, inkamin, yuis win haimiia sair kipi kintio hai, yuis kaba sair nitkin panim. Mi siya hiriinan tiri mi ta yuis miyika wi saeya nonkwobumbuwi. Mi ta yuis wina saeya wi yuis biyeya saika wi miyik kig rani. Niingaka. ³⁷ Inkamin wain opa wraisu is kaba sair bi naokaiigin. Niingaka. Mi siya hiriinan tiri mi ti wain opa saeya niyopiinaiinii mi wi ta wraisu is kaba sair mimbimbirgi mi ta wain opa wa naokininkwokwo iuguski. ³⁸ Niingaki, niingakiinga. Mi kira ta wain opa wraisu is miyik aiarar daokai. ³⁹ Ta yaiya sair yaimwokiayimwowa saeya hiniinga. Iikamim Moses siir siyu iir napiyim sima boriisopi Jisis siir siyu iir swoki apim mi sima wi hiniina boini ti siyuin siyu paii rani. Mi sima siyu winin digumii siir haimriyugigim mini mi sima siyu biyanin siiramar naingwowi. Iriig.

6

Judami ii komiia piu siisiya dimin taemin tir kamae nwowiya saeya mii haiyani iiga
(Mt 12:1-8; Mk 2:23-28)

¹ Mi Juda simiir ii komii kwira piu siisiya dimin taemin tir karam nwowiya Jisis siya witnid numirim simiir bopwowa napriokinamkin. Mi kamim siir kigna miriyyim witnid nhirim simiir kigringirgi haiyamim mi sima ina yinibromprop yonkwomromrok apaeiyamim. ² Mi Ferisi nhirim sima boin mi kima Moses siir siyu komii iir dimusi

taouga diriraerarkim, ti diminim Judami ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir haiyam mi kima simiir dimusi tirkim, ha? ³ Jisis siya simiirin hiniina yowarkii boin, kima ti diminin biia Devid siya tirin Adi Komii siirin, siir bi nwankim, iya siir isidin sima mhiigi naowim mi sima naeyim, aniya? ⁴ Mi Devid siya omaka komiia Adi Komii siira saiir napninopkainamin mi siya kimidiniya bretin Adi Komii siir ninkin imiiaeyin siir haiyin mi siya ina yaeyin. Mi haimiyyin, kimidiniya siir isid iir hauu ae. Mi kima tari siir biri mwaininokninkinkim, siyu komii siir siyuin, hiniin boinkin. Tiki bretin inkam niingaki bi swoki aeikin. Niingaka. Yio pris simiiraraargin. ⁵ Mi Jisis siya ina swoki boin, kara Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin siya, ta Judami ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir Biian Inkam Komii asi nauuni onikin. Mi kima io kariir dimusi nwowi, ha? Iriig.

Jisis siya inkamin ina biyekakin siir haiswoniskigin

(Mt 12:9-14; Mk 3:1-6)

⁶ Mi Juda simiir ii komii kwira piu siiskuwakia, dimin taemin tir karamae nwowiya Jisis siya simiir omaka yaimin dimin nidwokal wakaeiya, saiir yapninopkainam. Mi siya simiir yowomwarkaiyu. Mi inkam nwirin hir warar ninkin okin, siir ina iniga bidi yinsimsiriunamin ini paeyaryaowainan ywokiyama. ⁷ Mi kamim siyu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, sim Jisis siirim hirar kaonanae. Sima biri ninokninkinkim, siya ti inkamin siirin pi Judami ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir nasi haiswo niskii mi ta hiriinana saiirsi hiuriiyu boinam minkim siirin. ⁸ Mi Jisis siya bidi yinokninkinin simiir kwoin imiirin mi siya ti inkamin inakin naoninsimsiriuwun siir boinki, kira tiriir winsiin apnani. Mi tiki inkamin siya ina ini okwouiwin. ⁹ Mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiir srii, siyu komiyyin siya panina boinkikin, Judami ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiirin? Mi krma siyu miyik ti tir iyie? Mi siyu biyie ti tir, aniya? Mi krma siir ti haiswoniski haiginiu, ta ii komii aiirin, iyie? Mi krma siirin hiriyyar ti kignisu ao, iyie? ¹⁰ Mi Jisis siya iikam imiir kaoyokiyokigiyin mi siya ti inkam iir boinki, kiriir iindibin ti inkiyinyinki. Mi ti inkamin hiriinan tirkiyin mi siir ina ini wadieyar swoki okiya. ¹¹ Mi simiir kwoinin ini haugi haugar whwiyekikaigiyim. Mi ini sima simar whrieboinamin mi krma Jisis siirin wi panin panina tiri? Iriig.

Jisis siya aposel kamim iuur nwisa yimbin

(Mt 10:1-4; Mk 3:13-19)

¹² Mi taka iya Jisis siya ina iiyamin mhiuwisim whirin siir, nhwo Adi Komii siiram kwisboinam. Mi ta nii kirieya siya ini hirar kwisboin pirkinkaiyin, Adi Komii siiram. ¹³ Mi biyeyin ha maskwonaidniyakwokin mi siya kamim saika miriyyim simiiram yikiugi mi siya ti kam iurnwiso simiir yimbin. Mi siya simiir inigim ina dap haiginiuim aposel. ¹⁴ Simiir inigim hiniin hiniingim. Mi Saimon siir inigin Pita yokdap haiginiu mi siir nomousimin yio Endrugin mi nhirim yim sim inigim hiniin hiniingim Jems, Jon, Filip mi Bataromiu. ¹⁵ Matyu, Tumas mi Jems Alpiasni yinisimin mi Saimon siir inig whirin Selot. Ti inig Selotin siir yaimwokiyaimwowa hiniingim miya siya miriia bi mirii kikripikin. ¹⁶ Judas, Jemsni yinisimin mi Judas Iskariot inkamin wir Jisis siir napwouwin siir sau omomni. Iriig.

Jisis siya makak iikamim simiir haiswonimniskigin

(Mt 4:23-25)

¹⁷ Mi siya ha digikin mi Jisis siya ini simakar yinkin apniyamin mi siya maeyau hikmainana saiir yokwo iikam isid whiekakim simakar. Mi iikam whiekakim nu Judianim mi om komii Jerusalem, an ikim mi omom om komii Taia mi om komii Saidon sowiir hiriir wainam ikim. Whiigbid whiigbida wainamin, simiir hiran iikamim sima warar yinkin it. ¹⁸ Mi sima siir yai aiir wakaeyam nitkim mi siya simiir ma imiir mi haiswonimniskiiyim mi iikam nhirim uridyiu biyieki ninkiniuwim simiir warar. Mi siya ina haiswoniskii haiginiuwin. ¹⁹ Mi iikam whiekakim sima ina Jisis siir nonkwowim minkim. Dimusi

rani, siir kirieya sima bidi kigiya, iikam whiekakim makakim siya haiswonimniskigim. Mi sima ini wadieyar ywokiyim. Iriig.

Jisis siya iikamim maigimaigakakim mi iikamim hikak nwowim simiir boinmimaugim

(Mt 5:1-12)

²⁰ Mi Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir kaoki mi ina boinkiyin, kima ti iikam paeprigabim kima maigimaigra dwo. Dimusi rani, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim kima miriyyim simiirar kigriraowikim. ²¹ Kima ti iikamim tariinanin miigi naowim kima maigimaigra dwo. Dimusi rani, mhoiyya kima wi digworaekwoki naokingugunankaii. Mi kima iikamim ti tariinan ninouninkiyim, mhoiyya kima digworaekwo whiekakak nwowi mi kima wi yaibu simiir grinkaniei.

²² Kira iikamim kinaka nombopboin ae karam nwowiyim mi io kinaka nwowiyim mi yai biyie kiriir nigbumbu boiniya mi digiumii kiriir haimriiyugigiyin kira siiramim maigimaigra dwo. Sima ti diminin kiriir whisarii tir tani ni kira ti Yaowae Adin ninomor kouankin nitin kariir siyu iir napkin. ²³ Biyya krimiir brougae wanwiyaeyim, hiriinanar mi tirkim, profet inkam imiirin. Mi kira ti hiriinan diminin siya nibbiyami kira maigimaigra prasae kipi nwo, ogmwo warar dinwomwokam. Dimusi rani, mhoiyya kira wi digworaekwo miyyik miyyakak nwowi mi ti digworaekwowim ini Adi Komii siyar niki onkwo idwowim, ninomor kou hir.

²⁴ Kima ti iikamim umir digworaekwoki naokingugunankaiyuwiyim mi wadie sibgu owipisukaeyamim, kima sibgu mintirao, mhoiyya kima wi hik whoimoni hai rani. Dimusi rani, kima wi ninomor kouan digworaekwowim simiir hai rani. Niingaka.

²⁵ Kima mintirao kima wi mhi naekak nwo rani, mhoiyya wim wi mhiigi naowi. Mi kima mintirao ti iikamim yaibu niniemamairim kima wi ninouninki prasae kin tani. ²⁶ Mi kima sibgu mintirao iya iikamim sima kimiir nikboin praprasa mi biyya krimiir brougae, iriipi hiriinanar mi tirkim, profet niksise imiirin. Iriig.

Siyuun io nwowi inkamim simiiram napiyaowi ikin

(Mt 5:38-48; 7:12a)

²⁷ Mi kara kimiirin pi hiniina boinmaugii, iikamim kariir yai aiir wakaeiyim simiiram dapiyao. Mi iikamim io nhwo nanaowiyim, kima simiirin siyu miyyik iirar swoki tir haigini. ²⁸ Mi iikamim yaibiyie kimiir nikbumbuwi mi kima simiirin yai miyyik aiirarar boinaigini mi iikamim sima siyu biyie kimiir tirhaiginiuwu mi kima simiiramim Adi Komii siiram srii, siya simiir whinkinsiis haiginiuwim. ²⁹ Mi inkam nwirkin kiriir yaeka aiir naka tioki mi ha ti swoki inkpit okwoki, yaeka kwira saiir swoki tiokiyim. Mi inkam nwirki kiriir yuis prieiya saiir nishaii mi kira siirin hiriyyar kigninkin haigi. Mi kira yuis haruwa kwira, saiir warar swoki inkim hauugi. ³⁰ Mi inkam nwirkin dimin whiram srii mi kira siirin ha hauugi. Mi inkam nwirki diminin kiriir maeyau hiranki nini hainaki mi kira ha kipi swoki boin, kariir swoki hauugi. Niingaka. ³¹ Diminin kira naingwowyin sima kiriir tiram mi kira simiirin hiriinan dimin iirar swoki tir.

³² Mi iikamim kiriiram naingwowyim simiiram naingwowi, yo dimin komii rani. Mi Adi Komii siya kiriirin wi hiniina boin tani kira inkam wadiekim. Niingaka. Mi iikamim dimin biyekakim yim sima iikamim simiiram naingwowyim, simiiramar naingwowikim. ³³ Mi iikamim siyu miyyik kiriir tiriyim mi kira simiirin siyu miyyik mi tiri, yo dimin komii rani mi Adi Komii siya kiriirin wi hiniina boin tani, kira inkam wadiekim. Niingaka. Mi iikamim dimin biyekakim yim sima iriipi hiriinanar mi tirkim. ³⁴ Mi kiriir diminin inkam nwirni hauugi, hindara haisasae miriinakiyam, siya kariirin wa swoki hauuwi, yo tiriginin yo dimin komii rani, Adi Komii siya kiriirin wi yaigak saiirsi nwo rani. Niingaka. Mi iikamim dimin biyekakim yim sima iikamim dimin biyekakim simiir dimin imiirar mi hauu miriisasaekim mpa swoki hainani. Mi yim sima iriipi hiriinan dimin imiirar mi ingigir haiigim. ³⁵ Niingaka! Kira iikamim io kinakar

nwowyim simiiram dapiyao mi simiirin siyu miyikar timi tir. Mi diminin hindara haisasae miriyyin, siirin haiyim kipi swoki aingwo. Niingaka. Mi kira hiriinan tiri mi Adi Komii siya kiriirin wi dimin miyik miyik imiira hauwi. Mi kira wi Adi Komiiyin ninomor kouanin siir yinisimkiin nwowi. Dimusi rani, Adi Komii siya iki iikam bibiyeyim siirim naingwo karam nwowyim simiiramar naingwobunaekin. Mi wim kima hiriinanar timi tir. ³⁶ Mi kima simiiram in Adi Komii siya naingwobumbuwa saiir hiriinanar timi aingwobumbu. Iriig.

Kima inkam nwirni siyuin siir kipi hid

(Mt 7:1-5)

³⁷ Mi kima iikamim simiirin kamim yai hidiyim simiir hiriinan hid karamae nwowi mi Adi Komii krimiir Wanin siya kimiirin wi mi hid rani. Niingaka. Mi kima iikamim simiir dimin biyeyim simiir haiyoprindiyumiigi mi Adi Komii siya kimiir dimin biyeyim simiirin wi hiriyyar mi haiyoprindiyumiigii. ³⁸ Mi kima digworaekwowim iikamim simiir hauwi mi Adi Komii siya digworaekwo kimiir wa mi iyopkiyyiwi mi siya wi yaeya digworaekwo miyik whiekak nhirim warar swoki inkin iyopkiyyugi kimiirin. Mi kima ti hiniin diminin siir hauugin iikamim simiir. Mi Adi Komii siya kimiirin wi ti hiriinan dimin iirar swoki hauwi.

³⁹ Mi Jisis siya boiniyo yaiya kwira boin simiirin, inkam nhwokwisae nwirin, siya wi inkam nhwokwisae nwirin siir swoki iisiiimauu ap rani. Niingaka. Mi siya hiriinan tiri mi sowa nwisairarin wi ieyar napnatkaigai swonami. ⁴⁰ Yinisimin iki ninokninkinam namiyin, siya inkamin iki siir nowomwarkaiyyuwiyin siir ninokninkin aiir biri swoki haiburikin. Niingaka. Mi iya yinisimin siya ninokninkin komiigak nwowi mi mhoiyya siya wi inkamin siir nowomwarkaiyyuwiyin wi siir hiriinana swoki owi.

⁴¹ Mi kira paeka sima kiriir nomiiyauwin siir nhwo iir nwowa saiir dimusi boinkin mi kira wari paemir komiyya saiir biri kigin kiriir nhwo iir nwokaiya, aniya? ⁴² Mi kira, kiriir nomiiyauwin siirin panin panina ninokninkinkin? Nomiiyau, kara paekasima kiriir nhwo siir nwowa saiir haiyam mini. Mi kira paemir komiyya kiriir nhwo iir nwowa saiir biri ninokninkinkin, aniya? Kira niksisaeyan inkamkin! Biyyin kira, kiriir nhwo iir nwowa paemir komiyya saiir tiki hai. Mi kiriir nhwown wadie nwowi mi mhoiyya kira paekasima kiriir nomiiyauwin siir nhwo iir nwowa saiirin wi haniingi haii. Iriig.

Pae biyeyin siya nae biyeyar mi budikin

(Mt 7:16-20; Mk 12:33-35)

⁴³ Pae miyikin siya nae biyie bi budikin. Mi iriipi hiriinan pae biyeyin siya nae miyik bi budikin. ⁴⁴ Iya inkamin siya bidi kigninokninkinin ti paenid hiniinin tabgin o amka. Inkamin amin nio siir hiranka bi nirkuuwigin. Mi inkamin tabnidim pae twaa siir hiranka biri whinaigin. Niingaka. ⁴⁵ Iikamim paenankim. Mi inkamin kwoin miyikakin, siya mi miyik miriyyin mi inkamin kwoin biyekakin yio wi mi biyie mirii. Ti hiniin diminim. Yai aeya boininkiiyiyim mi kima dinokninkinki ti inkamin siir mhi kwoinim ti dimin hiniinin bidi yinkiniukikaiyin. Iriig.

Omaka miriini siyu whisko

(Mt 7:24-27)

⁴⁶ Mi kima kariirin hiniina dimusi nikiwi, Biyyan Inkam Komii Biyyan Inkam Komii mi kima kariir yai wakaeyokna karamae dimusi nwowi? ⁴⁷ Yipiki iikamkim kariir yai aiirim nitim mi kariir yai aiir wakaeyam nitim. Mi ha wakaeyoknaim, ti iikam hiniinim yim hiniingim. ⁴⁸ Ti iikamim yim sima ti inkamin omaka miriyyin siir hiriinankin. Biyya siya ie komii iir iki opnainam mi yinim ina inansiingiyim mi op komiiyin siya ha niunaniyyin mi owie komiiyin ha mi aikinani mi ta omaka gobmi wanmi bi swoki kinmiminka. Niingaka. Dimusi rani, siya omaka miyik bidi sibgu miriyyin. ⁴⁹ Mi inkamin kariir yai bidi wakaeyin. Mi siya biri wakaeyoknakin mi yio ini ti inkamin ie ida haimbwaenaeyin mi ie mi sibgu priigi karamae nwowyin, ini siir hiriinan ywown. Mi mhoiyya op komiiyin ha

nakiinamainiyin mi ini omaka aiirar kaihiomai namiyamin. Jisis siya simiirin hiriinan boinkin. triig.

7

Jisis siya sauan isidin simiir biyan inkamin siir mi miriyyin siir haiswoniskigin (Mt 8:5-13)

¹ Jisis siya ha boin digiyin iikamim simiirin mi siya simiir haiburgigin mi om Kapaneam hiriir yimbiam. ² Mi nu Rom hiran sauan isidin simiir biyan inkamin siya, siir miyan inkamin siirima naingwonanaeikin mi siya niya ma komiika, siya nao kingiina nwokin. ³ Ti simiir biyan inkamin siya Jisis siir yai bidi iki wakaeyin mi siya iki Juda simiir biyan inkamim simiir yikropki sima Jisis siir nikiunakiyim. Mi siir miyan inkamin siir haiswoniski haiginiuwim. ⁴ Mi sima Jisis siir hiriir nimbiamin mi kimidiniya sima yikiuwirwirna siirin. Tiki inkamin siir biyan inkamin siya inkam biyeeki mi iuw. Niingaka. Inkam wadie iyargin mi kira siirin sibgu tirhaiginiu. ⁵ Siya Juda krimiir iikamim simiiramar naingwokwonanaeikin mi krimiir omaka yamin dimin nidwokai wakaeya saiirin siyar miriiga.

⁶ Mi sima ta yaiya ha boindigiyim mi Jisis siya ini simakar yinkin amin. Mi iya sima ti inkam makakin siir omaka kingiin namwowuim mi biyan inkamin siya siir nomiiyau nhirim simiir yikropki Jisis siiram siyu hir napiyiskai boinwinam. Mi sima hiniina yaboini, Inkam Komii! Kira yaki prii it, an kara inkam miyik rani mi kira kariir omaka aiirin pa nit rani. Niingaka. ⁷ Mi an kara iriipa hiriinan kiriiram paniinsi mi itsi. Kara ha naingwowi, kira yaiarar boinki mi kariir miyan inkamin pi wadie nwoki okiyim. ⁸ Dimusi rani, an kara ini inkamin inig komiigakin mi kariir hauuwiyyin, ini siir aowa ywowin. Mi an kararini ini sauan isidin kara kigriraowiyin ini simiir kou ywowin. Mi kara iki nwirni boinkiyim mi siya pa mi ami mi kara nwirniyyin iki hiniina boinkiyim, kira wit mi siya pa mi iti mi kara kariir miyan inkamin siirin ha boiniyim, kira ta mi hiniina saiir mirii mi siya pa mi mirii.

⁹ Mi ii Jisis siya ta yai aiir wakaeyin mi siya ini hindara yanaakiyyin. Mi siya ti iikam isid komiiyyin siir mhoiyya nwokiyim simiir haiyugkaakiyyin mi hiniina boinki mi Isrel hiran iikamim kara ta hiriinan naingwo tibmii saiir biri kigin. Niingaka. ¹⁰ Mi ti biyan inkamin siya nikropkiyim kamim sima ina swoki amim simiir omaka hiriir mi sima kigni ti siir miyan inkamin wadieki wadie bidi swoki okiyin. triig.

Jisis siya igabae ira saiir yinisimin siir haiswoniski okwonaowidgin

¹¹ Mi mhoiyya Jisis siya om komii whirin siir yam, siir inigin Nen. Mi kamim siir kigna miriyyim mi iikam isid komiiyyin saika ninkin amkin. ¹² Mi ii siya om komii siir omwois kingiin nwowamin mi iikam isid komiiyyin sima ti isidin inkam wiirin siir nio haiginamim sima om komii siir omwois hiranki napnimbini. Ta igabaeya saiir yinisim nwirkinwiruwan sisiyairgin. Mi om komii hiran iikam whiekakim saika ninkin itkim. ¹³ Mi ta iya Biyan Inkam Komii siya saiir kigiyin mi siir kwoinin saiirsiyyin naingwoyimiyyok pranae biri swoki kinkin. Mi siya saiir boinki, kira kipi nou. ¹⁴ Mi siya kingiin ha namim mi ta hiiya inkam wiirin siya whina saiir yonkwoki. Mi ta hii aiir hainamim kamim sima ini hindara yamikwoiim. Mi siya siir boinki, whranisim, kara kariir boinki, kira dinsiin okwoki. ¹⁵ Mi whranisimin niki aonamin siya ina yinsiin idwokiyin mi siya ina boinaikiyyin. Mi Jisis siya siirin ina swoki boinkiyin siir apu aiiram. ¹⁶ Mi iikamim sima asi nididgim. Mi sima ina yomboin ididnamim, amburii, tiki profet inkamkin. Mi sima ini Adi Komii krimiir Wanin siir inig iirar hainanim mi sima boin, profet inkam komii nwirin krimiir bopwoniya tir bidi yimbiniyyin, Adi Komiiyyin bidi yimbiniyyin siir iikamim simiir nanmaiwarkainam. ¹⁷ Mi ti diminin Jisis siya tirkiyyin siya ini nu Judia siirar haigiririr boinamim mi nu maeyau nu Judia siir kingiin hir nwowim simiir warar. triig.

Jon siya siir kigna mirii inkam nwisu sowiirin Jisis siiram yikropki (Mt 11:2-19)

¹⁸ Mi Jon siir kigna mirii kamim sima dimin whiekakim Jisis siya tirim, Jon siir boinmauu mi siya inkam nwisu sowiirim boinki, sowa siirim nitim. ¹⁹ Mi Biyan Inkam Komii siirim yikropki mi siirin hiniina tini sriiyu mi kira ti profet inkamin nitim boinin siya mi krima kiriirim dwokwokin, iyie? Siya rani, nwrkin?

²⁰ Mi iya sowa Jisis siir hiriir nimbiyamo. Mi sowa hiniina boin, Jonin op baptais haiginiuwiyin kriiririn siya nikropkikin kiriirim nitim mi siya boin mi kira ti inkamin profet inkamin sima boinin nitam siya. Iyie? Krime wi yaeya inkam nwrin dwokwokin?

²¹ Mi taki iya Jisis siya iikamim mapai mapaikakim kasaka biri haiswoniskikin. Mi iikamim uridyiu biyekakim ha haiswonimniskiigi mi iikam nhwokwisae kasaka biri diriraerarkikin mi sima ina swoki kigomokiyim. ²² Mi Jisis siya Jon siir kigna mirii inkam nwisu sowiirin hiniina yowarkii boin, kowa ha dam, Jon siir tini boinmimauuu ti diminim kowa kig namim mi kowa wakaeyim simiir mi nhwo kwisaeyim ha swoki kaokiyim mi iikamim iga bibiyie nwowim ina swoki sibgu apririramim. Mi iikamim paowaigi piskomkopouwim sima ini wadiyar swoki okiyim. Mi inkam wirim ina swoki insiin idwowim mi inkam paeprikabim sima ini Adi Komii siir yokwo yayin miyika sairar wakaeyim. ²³ Yipiki inkamkin siya io kariir nwo karamae nwowiyin siya ha maingimainga. Mi siir naingwo tibmii kana mi siya hiriir maingimainga yokiyokii.

²⁴ Mi inkam nwisu Jon siya nikropkiyo mi sowa ina swoki amo mi Jisis siya Jon siirin iikamim simiir boinmauu. Mi siya ina boinin, kima maeyau nu siin apa sairin dimu dimin kigam namkim? Mi kima tari au whirin opudgi hugswoswowin siir kigam namkim. Aniya? Niingaka. ²⁵ Kima dimu dimin komii kigam namkim? Mi kima tari inkam nwrin yuis miyik miyik niyin siir kigam namkim, aniya? Mi inkamim yuis miyik niyim mi dimin taemin miyik miyikakim sima ti hiriinan inkamim yim ini inkam komiirim nu kigriraowiyim simiir omaka hirar nwowim. Jon siya ti hiriinan inkamin siya rani. ²⁶ Kariir boinmauu, kima dimu dimin kigam naingwowi profet inkam? Ihi kara kimiir boinmauuwi, siya profet inkamaingin mi siya ini profet nhirim simiir haiburin. ²⁷ Ti inkamin Jon, Yokwo Komii saeya hiniina boinkin siirin, waka, kara inkamin kariir yayi sair boinmimauwanin wi siir nikropki mi siya wi kariir biyar namkwokini. Mi kariir siyiuin wi siyar kisisop haigikwokini. ²⁸ Kara kimiir boinmauuwi Jon siya inkam komiikin mi siya ini inkam komiirim yopiigim naokainam ini simiir haiburim mi tiki isidin iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana sair sima inig komiigag wao rani. Niingaka. Siya ini simiir aowa ywowin.

²⁹ Mi iikam whiekakim mi kamim omom omomi umir haiyim sima ta Jisis siir yayi aiiir bidi wakaeyim mi sima Adi Komii siir inig iirar hainanprapraskiyim mi sima ini siir yayi aiiir wakaeyoknam mi sima op Jon siir hiranki baptais. ³⁰ Mi Farisi kamim mi kamim siyiu komii komiirim simiir ninokninkiniyim mi siyiu miyikin Adi Komii siya hauuwun, digiumii siir haimriyugig. Mi Jon siya simiirin op paninsi baptais haiginiusi.

³¹ Mi Jisis siya simiir boinki, ti iikamim nuanim tapa digiumii Adi Komii siir haimriyugigim, kara simiirin panin panin iikam nimbin haiginiuwu, sima panin panin iikamkim? Mi kara pi kimiir boinmauugi. ³² Sima ini yinisimnan ywowim maeyau nae haiginiya simiir yopii ad aka namiyim sair hiriinan. Mi iya sima maeyau nae haiginiya sair nwowim mi sima yinisim nhirim simiirin hiniina boinki. Mi krime kid ina masim kimiiramim mi kima mwai wao rani. Mi krime tisa nouuboponim mi kime krime nouuim pi boriisopi. ³³ Jonin op baptais haiginiuwiyin ha nitin mi nae op wain minim ina haiyakiyim. Mi kime hiniina boinkim, uridyiu biyeyin ini siir piu hir nwowin. ³⁴ Kara Yaowae Adin ninomor kou hiranan bidi yitin. Mi kime nae op wain mina mi kwiyae aeikin. Mi kime boin, kigi! Tiki inkamin siya hunan naeikin. Mi siya waina mi kwiyaeikin. Tiki inkamin kamim omom omomi umir haiyim mi kamim dimin biyekakim simiir nomiiyugin kime hiniina boinkim. ³⁵ Iikamim Adi Komii siir siyiu imiir napim mi

iikam nhirim sima hiriinan kigiyim mi sima ina yaingwokiyaim Adi Komii siir siyuin mi siir yaiyim sima wadieki wadie kiingim. Jisis siir yaiya hiriinanka ini dig ywokiya. Iriig.

Wig ira dimin biyiekaka wa Jisis siir iga aiir niyopka

³⁶ Mi Farisi inkam nwirin Jisis siirim yikiugi nae siir omaka hir nidwokai aeyim mi siya ina iiyamin mi nae ini saika ini idwokai aeyuin. ³⁷ Mi wig ira dimin biyiekaka ti om iir nwoka. Saeya wakaewin Jisis siya Farisi inkam nwirin siir omaka hir naei. Mi ta wiga saeya wa mobin piuii miyikakin ira hai mi saeya ina yita. ³⁸ Mi wa mobin ha hainaniyin mi saeya Jisis siir igmii kingiin ha nini idwowa mi saeya ina youa. Mi saiir ouwobim ini siir iga aiirar yauni hougin iuim. Mi ini saiir mwowan kana saiirar yinak whwosinkiya. Mi ha niinak digiya ini siir igrib iirar yankabmamaira. Mi saeya hiriinan tir digiya mi wa ini siir iga aiirar iyopa. ³⁹ Mi ti Farisi inkamin Jisis siir nikiuna aeyin nae, siya ti diminin siir kigiyin mi siya hiniina yaingwo mi ti inkamin siya profet inkam kiinginiuwi mi siya pa ninokninkini ta wiga in siir nokwowa saiirin mi saiir siyu iir warar. Ta wiga saeya dimin biye tiran wiga. ⁴⁰ Mi Jisis siya hiniina boin, saimon, kara yai nhirim kiriir boinmauwam mini. Mi Saimon siya boin, inkamin iikam nowomwarkaiyuwiyin kira kiriir yaiyim ha boinki.

⁴¹ Mi Jisis siya boin, inkamo nwisawowowi sowa umirim hindara niki priihainaniko inkam nwirin siir hirankin. Mi nwirin paeyarin iur mi nwirin paeyarin hara mi hai. ⁴² Sowa tiki umir iir swoki hauukiuyu dig nwo rani. Mi tiki inkamin siya ina kisina boinin, kowa umir kariir kipi swoki hauukiuyu, yo dimin komii rani. Yipiki sowiir nwirki wi maigimaiga komiigak nwowi ti inkamin siirim? ⁴³ Mi Saimon siya hiniina yowarkii boin, kariir kwoinin hiniina naingwowi ti inkamin umir komii haiyin wi siyar nwowi maigimaiga komiigakin. Jisis siya boin, wa kiriir yaiya kaimwoka. ⁴⁴ Siya ha boin digiyin, Jisis siya ta wig aiir kwakaowin mi siya Saimon siir boinki, kira ta wiga tir nwowa saiir kigi. Kara kiriir omaka napninopkainaniyin mi op kariir iga aiir hiisokim bi swoki hauugin. Niingaka. Mi ta wiga saeya kariir iga saiir ouwob aiirar hiisoka mi ini saiir kan aiirar yinak waisinkiya. ⁴⁵ Mi iya kara kiriiram nitin, kira kariir bi nankabmamarwinkin. Niingaka. Karar napninopkainaniyin mi saeya ini kariir igrib iir yankabmamaanaeya. ⁴⁶ Mi kira wa piuii miyikakin kariir mwo biri swoki aokin haiginiugin. Niingaka, ta wiga saeya wa miyikni saeyar hiisok haiginiugin kariir iga. ⁴⁷ Kara kiriir boinki, saeya kariiramar naingwo kiini. Ta wiga saeya aknainan niisiimauuga iikam whiekakim simiir. Dimusi rani, saiir kwoin komiyyin kariiramar naingwo kiinga mi kara saiir dimin biye biye whiekakim simiir asi haiyoprimdiyumiigi swokikim. Mi kara inkamin dimin biye sim tirin siir haiyoprimdiyumiigi, ti inkam hiriinanin siya kariiramin haimisima naingwowi. Mi siya ta yai aiir ha boin digiyin. ⁴⁸ Mi Jisis siya wig aiir boinki, kara kiriir dimin biye imiir bidi haiyoprimdiyumiigiyim. ⁴⁹ Mi iikam nhirim ta hiiya siya nidwokaiya saiir nwowim sima sima yomboin amboinin Yipiki siya pi krimiir dimin biye biyeyim pi simiir haiyoprimdiyumiigi? ⁵⁰ Mi Jisis siya ta wig aiir boinki, kiriir naingwo tibmiiya kiriir dimin biye biyeyim saeyar haiyoprimdiyumiigi, kira ha dam mi kiriir mhii kwoinin hiisima dwonam. Iriig.

8

Wig nhirim sima Jisis siir mhoiia yapnam

¹ Mi mhoiia Jisis siya om komii komii ikim mi omisisim ikim simiir hiriir yapnam. Siya Adi Komii siir yaiwin kibi aiir boinmauwugin iya Adi Komii siya digworaekwo whiekakim nuanim simiir kigirkakana mi kam iur nwiso ini saikar yinkin amim. ² Mi wig nhirim biiya Jisis siya haiswoniskiyim uridyu biyiekakim mi makak makak ikim sima saika yinkin apnam. Ira Mariaka, Makdalanka. Biiya Jisis siya uridyu biyeyim saiirin iriirar nwisawoniski. ³ Joana saeya inkam nwirin Susa inkam komiyyin Herot siir yaimin dimin winiyin siir wig aeya mi Susana saeya mi wig nhirima sima ini saika yinkin

amim. Ti wigim sima Jisis mi kamim siir kigna miriyyim simiir nae digworaekwo imiir whindiraerar hauu aekim simiir yapayapa umir imiirar. Iriig.

Inkam nwirin wit nid nitkinkin numir
(Mt 13:1-9; Mk 4:1-9)

⁴ Iikam nhirim ha niki woknaniyyim om komii komii nhirim simiir hirankin, Jisis mi iikam whiekakim ha nahaingiriyiuniyyim. Mi Jisis siya boiniyio yai kwira simiir boin,
⁵ Inkam nwirin witnidim siir numir hir nitkinim namkin mi siya ha nonkwo krimkrinkii itkinamin mi nhirim siyiu hir yamikiigiiyyiu mi ini iikamkim yinkin okwo brombrop namim mi ipiyyin minim sim yatkikin idwo aenamim. ⁶ Mi witnid nhirim maeyau siiyakaka saiir nakaiyyim, yim ha whakiyyim mi nuin opak bi nwokin mi ti witnidim ina waiyyugusnamim. ⁷ Mi witnid nhirim urid nimridgakin siir bopwoniya nakaiyyim, yim ini sima yiisirindinunamim. ⁸ Mi tiki witnid nhirim nu miyyikni nikiiyyim mi sima ini wadieyar whaknainamim mi ini nae hoimkakar budkiyyim mi simiir nhirim wowira wowira kamarim iriyyar iriyyara bud. Siir yayim ha digiyyim mi Jisis siya ina swoki boinkiyin, kira inkamin wiingakaargin ta kariir yai aiir wakae, kira sibgu daingworinu kripkai. Iriig.

Ta boiniyio yaiya saiir yaimwo aeya
(Mt 13:10-17; Mk 4:10-12)

⁹ Mi kamim siir kigna miriyyim sima Jisis siir srii, wari boiniyio yaiya saiir yaimwokiyaimwowa paniinga? ¹⁰ Mi siya simiirin hiniina yowarkii boinki, Adi Komii siya simiir yaimwok yaimwoim aowa aowan yayim kimiir bidi boinmimauuwun, iya Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, kimiir bidi boinmimauuwun iki boiniyio yai ara kara boiniyyim simiir nhwowim isa kigim mi wiinim isa wakaeyim, sima ninokninkin wao rani, ti dimin iirin. Iriig.

Wit nidin siir boiniyio yaiya saiir yaimwo aeya
(Mt 13:18-23; Mk 4:13-20)

¹¹ Taka boiniyio yaiya saiir yaimwok yaimwowa hiniinga, tiki witnidin Adi Komii krimiir Wanin siir yai aeyarga. ¹² Mi ti witnidim siyiu nikiiyyim, yim ini iikamim Adi Komii siir yai wakaeyim simiir hiriinan ywowim mi mhoiyya Setan siya ina swoki itnoutninkiiyyim, simiir naingwo tibmiini siyiuin siir kikinokou mi Setan siya ha naingwokin simiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaeisi. ¹³ Mi witnid nhirim maeyau siiyakaka saiir nikiiyyim yim ini Adi Komii siir yai wakaeyoknam mi sima ini maingimaingayowim mi ta yaiya simiir kwoina bi nigruramka simiir naingwo tibmiyya komii bi nwoka sima haimiisima naingwo tibmiigim, iya simiirin dimin whirkin kinankiuwiyim mi simiir naingwo tibmiyya asi niki iuguski. ¹⁴ Mi witnidim uridin nimridgakin siir bopwoniya nakaigaiyyim, yim ini iikamim Adi Komii siir wakaeyoknaeyim simiir hiriinan yowim mi iya sima ha napnamim mi hikpai hikpaiyyim mi maingimaingaim umir digworaekwowim nu tiranim ini simar yiisirindinu waigiyim mi simiir naeyim miyyik paninsi budsi. ¹⁵ Mi witnidim nu maeyau miyyik nikiiyyim yim ini iikamim Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna nonkworinukripkaiyyim mi simiir mhi kwoinim hiinsima nwowim ini simiir hiriinan ywowim. Mi simiir kwoinim Adi Komii siirim naingwo tibmii kiingim mi sima siir yai aiirar wakaeyokna diriraerar yokiyokiiyyim. Yim ini ti nae whiekakim numiran sasaeyim wai sibgu okiyim simiir hiriinan ywowim. Iriig.

Sima yuukidin niuyaeiyyin two aowa hangumu haigikin
(Mk 4:21-25)

¹⁶ Mi inkamin sima yuukidin niuyaeiyyin siirin twoni biri higriniuwikin mi hii aowa biri haigiprakaiigim. Niingaka. Siya romiyasin bopwoniya nwowin siir ninankiigin. Mi iikamim sima omaka hiriir napninopkainami mi sima pi pae aiirar kigami. ¹⁷ Tariinanin dimin nhirim aowa aowa nwowim mi sima mhoiyya wi idowiiyar nimbiyami. Mi digworaekwo nhirim inkamki higriniuum mi mhoiyya wi Adi Komii siyar haiginki idowiiya mi iikamim sima siirin wa kigi.

¹⁸ Kima mintarao mi kima yayim sibgu wakaeyokna. Yipiki inkamkin ninokninkin miyikak nwowin mi Adi Komii siya siirin wi hiriinan ninokninkin miyik aiirar swoki inkin hauugi. Mi yipiki inkamkin siya kwoinarar naingwowi siir kwoinawu hira ta yayi sair nonkwowim mi ha wakaeyoknaei mi hiriinan inkamin yayi miyikim siir kwoinawu hira nwokaiyim, ti yayim simiirin wi Adi Komii siyar swoki hai siir hirankin. Iriig.

*Jisis siir apu aeya mi siir nomousisim ima
(Mt 12:46-50; Mk 3:31-35)*

¹⁹ Ta iya Jisis siir apua mi siir nomousisimim sima siir kigam nitkim mi iikamim ini yinkiniukikinim mi sima siir kingiin paniinsi yamsi. ²⁰ Mi inkam nwirin siir boinki, kiriir apua mi kiriir nomousisimim sima ini yab hir nokwowim, sima kiriir kigam mini. ²¹ Mi Jisis siya ina yowarkii boinin, yipiki iikamkim Adi Komii siir yayi miyika sairim naingwo tibmiyim mi ha wakaeyoknam, yim ti hiriinan iikamim yim kariir apu mi nomousisimkim. Iriig.

*Opud komiia Jisis siya boinkiya ina digiya
(Mt 8:23-27; Mk 4:35-41)*

²² Mi iigwira Jisis siya mi kamim siir kigna miriirim sima ina kwirinamim i kopsim ira sair. Mi siya simiir boinki, krime pi whigbid yarmiya nami. Mi sima ina yamim. ²³ Mi isima ha hugainama mi Jisis siya nhowo bidi whwonkaiyim mi opud komii kwira ha hugnatmaiya mi opa pariiparii mirkimirka ninkinim ta i aiirin. Mi sima nwomainainamim pariipariisim. ²⁴ Mi kamim siir kigna miriirim, sima Jisis siir yayi indguwu mi sima ina boinin, Biyan Inkamti, Biyan Inkamti, hae, nambi nwomainainamiri. Mi siya ha ninsiin idwokaiyim mi io ti opud hinin komiia sair ywoki. Mi opud hinin komiia ina digiya mi opa ini mokmokwaiyar yomaikiya. ²⁵ Mi siya simiir boinki, kimir naingwo tibmiya ini pinda yama? Mi sima ha nididim mi ina yinaingwoyimiyokim. Mi sima sima yimboin amboinin, ti yipikin? Ti opud hinino sowir boinkiyin mi sowa ini siir yayi aiirar wakaeyoknakiyo. Iriig.

*Jisis siya inkam uridyiu biyekakin siir haiswoniskikin
(Mt 8:28-34; Mk 5:1-20)*

²⁶ Mi mhoiia sima ina kignaidamim Gegesan iikamim simiir oma hiriir. Tiki omin ini nu Galili siir whigbid yarmiya nwowin. ²⁷ Mi Jisis siya isima sair haiburgigin mi ha kunamin mi inkam nwirin ti omin siir hirankin, siya ina yitin siirim. Mi uridyiu biye nhirim ti inkamin siir nwokim. Ti haruwa rani ti inkamin siya yuis biri kaigin mi siya siir omaka biri nwowikin. Niingaka. Mi siya siyanowim inkam kikaiyim simiir nwokin. ²⁸ Mi iya siya Jisis siir kigiyin mi siya ha kauwaeyimiyok ougiyin mi siya ogmwo ini siir igmiiga kingiinar ini huiwuin mi siya ina kauwok boinkiyin, Jisis o! Adi Komii ninomor kouanin siir yinisimin, kira kariirin dimu tiram mini? Wakae! Kira kariirin hik kipi hauu. ²⁹ Mi Jisis siya ti uridyiu biyeyin siir boinki, siya ti inkam iir haiburgigin. Ti kasa rani, ti uridyiu biyeyin siya nonkwowin ti inkamin siir. Mi kamim inokinok siir kigiraowiyim, sima siirin wiyinsopni (sen) mi tidop (hankap) kurimdinuwikim siir iga in imiirin. Mi siya ti wiyinsop minim pi simiirar mi anka bimbir nami. Mi uridyiu biyeyin siya siirin maeyau siin apa niinga inkam karamaeya siirin pi hiriir mi inkin aeyokiyok nami ti inkamin siirin. ³⁰ Mi Jisis siya siir srigi, kiriir inigin yipikin? Mi siya boin, kariir inigin uridyiu biye whiekakim. Dimusi rani, uridyiu biye whiekakim ini siir yaninkiniuwuim. ³¹ Mi ti uridyiu biyeyim sima ini Jisis siirima kauwoknanaekiyim, kira krimiirin ie biyeyin paekakin siirim kipi niyopriyugi.

³² Hu isid komii whirin ti mhu kopsim whirin kingiina kwowin siir naekim. Mi ti uridyiu biye whiekakim sima Jisis siirim asi kauwok boininaekim. Kira krimiirin ti hu isid komiirin siirim dikropki. Mi Jisis siya simiirin asi kigninkin amkikin. ³³ Mi ti uridyiu biyeyim ti inkamin siir haiburgigin mi ti huim simiir piuar yamkiyim. Mi ti hu isid komiirin mhuikiu hiranki niwitnaniniyim mi ini siyapai amounana sairar yamim.

Mi sima ini ta whii aiirar yani amaimaiyuwim mi sima opa ha kwiyaeeyim mi sima ina yaonamim.

³⁴ Mi kamim ti hu imiir waikaowiyim sima ti dimin iir kigiyim mi sima ina yidam namim. Mi ta yaiya sima ina haigiririr boinama iikam whiekakim hinda tindanim simiir. ³⁵ Mi iikamim sima ti diminin siir ini kigiu. Mi sima Jisis siir hiriir nimbiyamim mi ti inkam iir kig uridyiu biyeyim siir bidi haiburgigim. Mi siya yuis bidi kaiyin mi siir kwoinin ini wadieya nwowin mi siya Jisis siir igmiiga kingiinar nidwowi. Mi iikamim sima hiriinan kigim mi sima ina yididgiyim. ³⁶ Mi iikamim ti diminin siir kignakiyim sima iikam nhirim simiir boinmamauu siyuin Jisis siya haiswoniskiyin ti inkamim siir. ³⁷ Mi iikam whiekakim Gegesa hiran nu maeyauwim sima Jisis siir boinki, kira krimiir haiburgik mi ha dam. Sima nidid prasae bi kikinkim mi sima hiriinan asi boinkim mi Jisis siya isim aiir kwirii mi siya namim swoki minkin. ³⁸ Ti inkamim uridyiu biyeyim sima haiburgigin, siya Jisis siirim kauwok boinanaeki, kara kinaka nami. Mi Jisis siya siirin ina swoki ikropkiyin mi ina boinkiyin, ³⁹ Kira kiriir oma hiriirar swoki am. Mi dimin whiekakim Adi Komii siya tirkiyim simiir tini boinmamauuwu. Mi ti inkamim siya ha namim mi ti yaiyim iikam whiekakim om komii siir hiranim ini simiirar boinmamauuwuwun dimin whiekakim Jisis siya tirim simiir. Iriig.

Jisis siya haiswoniskikin wiga siir yuis nonkwowa

(Mt 9:18-26; Mk 5:21-43)

⁴⁰ Mi iya Jisis siya ha swoki amin whiigbid yarmiia hiriir mi iikam whiekakim sima hirar nwowinim mi sima siirin ina boin maigimairga winim. ⁴¹ Mi inkam nwirin ina yimbiniyin siir inigin Jairaskin. Siya maeyauwa iripa yai boinaia hiuyokiyokaiya saiir biyan inkamkin. Mi siya igmwowin Jisis siir igmiiga kingiinar ini hiiuu mi ina kauwok boinanaekikin, kira kariir omaka wit. ⁴² Mi siir yinisima irki iruwaka mi saeya yinkopaka. Mi saiir biewiyim iuur whisko. Mi saeya naowamar tiri. Mi Jisis siya ha napnamim mi iikam isid komiiyin sima ini Jisis siir mhoiyar yamim. Mi sima ini iripa iripa yonamim. ⁴³ Mi wiga ira nwowi, iinokiinokin saeya piu biyieka napidwodwomaimiiga biewiyim iuur whis, kamim paowai udiyim simiir nwirkin saiir ma aiir bi swoki owaiginukin miyik. Niingaka. ⁴⁴ Mi ta wiga saeya Jisis siir digiuwa kingiin ha nita mi saeya ini siir yuis prieiya saiir mwois iirar yaka onkwokiya mi saeya hiriinan tirkiya mi bi kimiminkika ta piu biyieya saeya nwowa ina yinkisanakiya mi mhoiia saeya bi swoki imbiyamka. ⁴⁵ Mi Jisis siya srigi, yipikin ina kariir naka onkwokiyan? Mi iikam whiekakim ina boinkiyim, an niinga, an niinga. Mi Pita siya ina boinkiyin, inkam Komii iikam isid komiiyin wasi kiriirar nokwoyokaiyim, simar kwakikin namkim. ⁴⁶ Mi Jisis siya boinki, ina kariirin nwirka nonkwokikin. Mi kara ina kinankiugiyin, kirie nhirim kariir bidi haiburgigim. ⁴⁷ Mi ta wiga saeya ninokninkinkiya mi saeya ini nidid komiigakar yowa mi saeya siirsi bi swoki imprioka mi saeya igmwo ini Jisis siir imiiga ini hiiuwuwa. Mi iikam whiekakim simiir whwonkam ida saeya ina boina, iya kara Jisis siir yuis aiir nonkwokiya, kariir ma biri kimiminkika saeya ina digiya. ⁴⁸ Jisis siya boinki, kariir yinisim yinkopak, kiriirin kiriir naingwo tibmii miyika saeyar nwowaiginugika mi kira ha dam mi kiriir mhi kwoinin hiinsima dwonam.

⁴⁹ Mi Jisis siya ha niki boinaiyin mi biyan inkamim Jairas, siir omaka hiran inkamim siya ha nitin mi ina ini boiniuwun siirin, kiriir yinisim yinkopaka bidi yaonama. Kira inkamim dimin taemin nowimwarkaiyuwiyin kiigi siir kipi ninki. ⁵⁰ Mi Jisis siya ta yaiya aiir wakaekiyin mi siya Jairas siir yai anaka hiniina yowarkii boin, kira kipi nidid. Mi kira hindara daingwo tibmii iski mi kiriir yinisim yinkopaka saeya wi miyika nwoki owim. ⁵¹ Mi Jisis siya Jairas siir omaka hiriir yam mi siya iikam whiekakim simiirin omakanau hiriirin saika biri kigninkin apninopkai namkim. Niingaka. Pita, Jon, Jems mi ta yinisim yinkopaka saiir yopii ad owa simasimar yapninopkainam saikan. ⁵² Mi iikam whiekakim sima ta yinisim yinkopaka saiirimar nanka ninougim mi sima hirar nounanaekim. Mi Jisis siya simiir boinki, kima kipi nou, saeya biri naoka, saeya nhwo whwonkaii. ⁵³ Mi sima siirin yaibu prasae biri niekim. Dimusi rani, sima bidi yinokninkinim, saeya bidiya

yaonama. ⁵⁴ Mi Jisis siya ta yinisim yinkopaka saiir ñin aiir yonkwoki mi ina boinkiyin, yinisim yinkopak, kira dinsiingi. ⁵⁵ Mi ta yinisim yinkopaka saiir pugiina ina swoki ita saiirim. Mi biri kimiminkika saeya ina yinsiin idwokiya. Mi Jisis siya simiir boinki, kima nae nhirim saiir hauu ae. ⁵⁶ Mi ta yinisim yinkopaka saiir yopii ado sowa ini mounana sinkaokiyo. Mi Jisis siya sowiirin ina boinkiyin, ti diminin siirin kowa inkam nwirni kipi swoki boinmauu mimin. Iriig.

9

Jisis siya kamim siir kigna miriyyim mi simiir hauugin
(Mt 10:5-15; Mk 6:7-13)

¹ Jisis siya kam iuur nwiso siir kigna miriyyim simiir yikiuna iripa haingiriyuim mi siya kirie komii mi inig komii simiir hauuwim. Uridyiu biyie biyeyim mi mapai mapaiyim simiir haiswonimniskiiyim. ² Mi siya simiirin ina yikropkiyim iya Adi Komii siya siir digworaekwowim simiir kigirkakana saiir boinmimauuam mi makak iikamim simiir mi inimniskiiyim. ³ Mi siya simiir boinki, kima digworaekwo wara kipi hai apnam mi kima nae minim mi umir hoknibim mi paekopim hogwokwo apiyim simiir wara kipi hainam. Mi kima yuiso kwokwisa kipi hainam. ⁴ Mi omaka kima napninopkainami mi sima wadie kimiir nwowini mi kima ta omaka aiirar dwokripkai. Mi ti om iirin wi ta omaka saiir hirankar haiburgig. ⁵ Mi sima kimiirin simiir omaka hiriir namamin wadie nwowin karamae nwowi mi kima ti om iir haiburgig. Mi nusin imiir dikrimkrinkiigig sima wa ninokninkinkiyim, krima miyik rani. ⁶ Mi kamim Jisis siir kigna miriyyim sima ina yitkrinkiyim omom omomim simiir mi Adi Komii siir yaiwin kibiya saiir yapboinmamauuam mi iikam makakim omom omomanim hinda tindanim simiir warar mi inkin haiswonimniskiiyam. Iriig.

Herot siya Jisis siir yai wakaekin
(Mt 14:1-12; Mk 6:14-29)

⁷ Mi inkam komiiyin Herot nu Galili kigriraowiyin ti yai whiekakim simiir wakaekiyin mi siir kwoinin ini hindara whriewhriekiyin. Dimusi rani, nhirim ha boini, Jonin op baptais haiginiuwiyin ieyankin bidi swoki insiin idwowin. ⁸ Mi nhirim hiniina boin, Ilaija bidi yimbiyamin. Mi nhirim hiniina boini, biyan profet inkam nwirin bidi swoki insiin idwowin. ⁹ Mi Herot siya hiniina boinki, Jon siir niyyin karar bidi kaigripkiyin. Mi ti inkamin siya yipikin kara ti siir yaiya hiniina wakaewinin, ha? Mi siya Jisis siir kigam mini. Iriig.

Jisis siya naeyim 5,000 kamim simiir hauu aekim
(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Jo 6:1-14)

¹⁰ Mi aposel kamim ha swoki itim mi dimin whiekakim sima tirim sima Jisis siir ini boinmimauuni. Mi siya simiirin warar yinkin ikiunam mi sima iikam nhirim simiirin hirar haiburgig mi simasimar yam om whirin siirin. Mi ti omin siir inigin Betsaidakin. ¹¹ Mi iya iikamim sima wakae digiyim mi sima ini siir mhoiyar yamim. Mi sima siirim ha namim mi siya ini maigimaigra yowowinin simiirin. Mi siya Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana saiir yowomwarkaiyu simiirin mi iikamim makakim, simiir warar mi inkin haiswonimniskii haiginiu.

¹² Mi iya biyeyin ha nikiiyamtibin, kam iuur nwiso siir kigna miriyyim sima ha nitim siirim mi sima boin, kira iikamim simiir dikropki sima iki om nhirim hinda tinda nwowim pi simiirim nwoki amim mi sima pi hir nwoki whwonkaowiyim mi nae minim pi hir nwoki inkiguna aeyamwiyim. Whisarii rani, ta maeyauwa krima nwowa om karamaeka. ¹³ Mi Jisis siya simiirin igao yaigakar ywoki, simiirin nae kimar hauu. Mi sima ina boinim, krima nae hirii hirii karamaekim. Krima bretim iriyyar mi anasu whis simasimar nwowi. Mi kira hiniina naingwowi ti iikam whiekakim nwowim, krima naeyim simiir digar pini sainaki, aniya? ¹⁴ Kamim hir nwowim 5,000kim mi Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir boinki, kima simiir boinki, sima kam nwis iuur iuura kiiyop idwodwoam.

¹⁵ Mi kamim siir kigna miriyyim sima ini hiriinanar mi tirim mi sima iikam imiirin ina yokmwim idwowim. ¹⁶ Jisis siya ti bret iriyyarim mi ti anasu whis iko ha haiyin mi siir nhwown ninomor koua hiriir ha kaokiyin mi siya ina boin wadiekiyin Adi Komii siirim. Mi siya ina yinop hauugiyim kamim siir kigna miriyyim simiir mi iikam simiirin ini simar hid nonkwokwo hauunamim. ¹⁷ Mi iikam whiekakim ha naekiniu digiyim mi nae haimii haimiyyim sima naepiruru okiyim mi nibim sima haigimirninkinkiyim iuur is. Iriig.

Pita siya Jisis siir boininkiggin siya Kraiskin
(Mt 16:13-19; Mk 8:27-29)

¹⁸ ti gwira Jisis siya Adi Komii siirim nhowo sasar ini kwisboiniu. Mi kamim siir kigna miriyyim sima ina yamim siirim. Mi siya simiir sriigi, iikamim kariirin paniin nikiuwigim? ¹⁹ Mi nhirim yim hiniina boinikim, Jonin op baptais haiginiuwiyin siya. Mi nhirim yim hiniina boini, kira Ilajakim mi nhirim yim hiniina boini, profet inkam nwirin bidi yinsiin idwown. ²⁰ Mi siya simiir sriigi boinki, wim kima paniina dapikim? Mi Pita siya ina ywowarkii boinin, kira ti inkamim Adi Komii siya nimbingiyin Mesaia siya. Iriig.

Jisis siya boin kara naonami wa swoki insiin idwowi
(Mt 16:20-28; Mk 8:30-9:1)

²¹ Mi Jisis siya simiir boinki, ta yaiya inkam nwirni kipi swoki boinmauumimin. ²² Mi Jisis siya ina swoki boinkiyin kara Yaowae Adin ninomor kouanin kara wi hik kimpipisu prasae hai rani. Mi biyan inkamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowiyim mi prismi biyan inkam mi kamim siyu komii komiyyim sim ninomokninkiniyyim, sima wi digiumii siir haimriyyuwi mi sima siirin wa nisomaowi mi siya ii kwoimaka wa swoki insiin idwowi ie hirankar.

²³ Mi siya simiir boinki mi inkamim kariir siyu imiir napam niti mi siya diminim siir kwoinawu hir nwokaiyyim digworaekwowim simiir haiburgigi mi siya kariir mii imiir mirii mi kariir siyu imiir dap iski. Mi siya kariir mii aiararar miriyyokiyokii mi kariir siyu imiirarar timi apiyokiyokii. Mi siya ti paeyin hiniya nirioninkinin siirin hiriyyar haiyokiyokii kariir hiriinan. ²⁴ Mi yipiki inkamkin digiumii siir digworaekwo mi diminim siir kwoinawu nwokaiyyim simiir haimriyyu karamae nwowi mi siir kwoinin omwai waiyaiyin wi miyyik nwo rani. Mi siya wi hindara kigugu iskii. Mi yipiki inkamkin digiumii siir digworaekwo mi diminim siir kwoinawu nwokaiyyim simiir haimriyyuwi mi siya wi omwai hiriya waiyayokiyokii. ²⁵ Mi yipiki inkamkin ti nu siir digworaekwo whiekakim simiir haingiriyu haigin mimiri siyamar mi inig komiigak ha mi owi mi ti digworaekwowim wi sima whinkinsiis haiginiuwu siirin omwai waiyayokiyokiikaeyamim, aniya? Niingaka. ²⁶ Mi yipiki inkamkim kariiram maigimaigra karamae nwowi mi digiumii kariir yai aiar haimriyyuwi mi mhoiyya kara Yaowae Adin ninomor kouanin siya swoki iti digworaekwo whiekakim Adi Komii siya kariir hauuwim paenan niuyaeiyim mi Adi Komii siir paekwosimim simaka niti mi taka iya kara kiriirin wi digiumii saiir swoki haimriyyuwi. Mi mhoiyya siya wi Adi saika nwo rani. Niingaka. ²⁷ Kara kimiirin yaimwower boini, ti iikam nhirim tirar nwowim, kima wi niki ao rani. Mi diminim iya Adi Komii siir dimin taemin imiir kigirkakana wi saiirar nimbiyami. Iriig.

Jisis siir piua ya ini saa yimbiyamkiya
(Mt 17:1-8; Mk 9:2-8)

²⁸ Mi Jisis siya ti yaiyyim ha boin digiyim mhoiyya ii iriyyar kwoimim namkiyyim mi siya Pita Jon mi Jems simiir yikiunam mhuusim whirin siir kiua hiriir, nhowo Adi Komii siirim kwisboinim. ²⁹ Mi siya hirar kwisboinin mi siir whwonkamim ina yigiyin mi siir yuisa paenan ha niuyakiya mi saeya ini whisinana ywokiya. ³⁰ Mi biri kimiminkikin inkam nwisu ini saikar yamokwo boinainiyo. Moses, Ilaija so. ³¹ Mi sowa Adi Komii siir diminim paenan niuyaiyin saika ninkin imbinikin. Mi sowa iya Jisis siya naonama saiir nimbiyami diminim Jerusalem hir, Adi Komii siya nimbinin bidi bidiniyar simiir boinmimauugim. ³² Mi Pita siya mi siir nomiiyau nwis owa sima nhowo whwonkaigim mi sima ha ninsiingiyim mi simar kigi paeya Jisis mi inkam nwisu saika nokwowo simiir

hir niuyaki. ³³ Mi sowa Jisis siir haiburgigim minko mi Pita siya siir boinki, Biyan Inkam Komii, krima tir nwowim wadieka. Mi krima omaka amirim wi ouuma mirii, ira kiriirga mi ira Moses mi ira Ilaija Pita siya ta yai aiirin whaowaeya priiboinkin, siya bi ninokninkinkin. ³⁴ Mi siya yai aiirar niki boinin mi waua ini simiira yauni kikirinuniya, sima ina yididgiyim. ³⁵ Mi yai kwira ta wau aiir kauwok boinkiya, saeya hiniina kauwok boinkika, wari yinisimin kariir yinisimkin. Mi kara siir bidi yimbinin. Kima siir yai aiirar wakaeyokna. ³⁶ Mi ta yaiya ha boinkiya mi sima kigi, Jisis sasar nwoki. Mi kamim siir kigna miriiyim sima yai ha ninkin tankiyim mi ta iya ti diminin sima kignamin, sima inkam nwir bi swoki boinmauumiminkin. Iriig.

Jisis siya yinisim nwirin uridyiu biyiekakin siir haiswoniskiigin

(Mt 17:14-18; Mk 9:14-27)

³⁷ Mi igwira sima mhuusim whirin siir haiburgigim mi ha niuunamim mi iikam isid komii whirin, sima Jisis siirin siyiu hir yapyiskaiwin. ³⁸ Mi ti iikam isid komiiyin simiir hiran inkam nwirin siya ina kauwok boinamnankiyin, iikam nowomwarkaiyuan inkamin mi kara kariiramar kwisboinki. Kira kariir yinisim yinkamiyin iir kigi, siya kariir yinisim yinkamiyin nwirki nwiruwa ieyairgin. ³⁹ Mi uridyiu biyie whirin siya nonkwokin siirin. Mi bi kimiminkikin, siya ha kauwok boinkiyin mi ti uridyiu biyie ieyar haigi itiwamwakikingig. Mi yaeyopa pa nimbinaniyami siir yai hirankar mi siya ti yinisimin siir piu aiirar nonkwobumbuninkinikin mi siya siir bi swoki haibur sranikin. Niingaka. ⁴⁰ Mi kara kamim kiriir kigna miriiyim simiiram bidiyar kauwok boinanaeyin ti uridyiu biyie siir haiswoniskiyim mi sima dig bi nwokim. ⁴¹ Mi Jisis siya ina yowarkii boinin mi ti iikamim tariinananim kima naingwo tibmii karamaekim. Kimiir mhi kwoinin miyik nwo rani. Mi kara kimaka wi pariig iya nwowi, ha? Mi kara kimiirin wi pariig iya whindiriraerar haiginiuwu mi kima wa nwoki aingwo tibmiyim, ha? Mi siya ti inkam iir boinki. Yinisimin tiriir whainani. ⁴² Mi siir yinisimin ha niki apnaniyin mi ti uridyiu biyeyin ini siyar haigi owomwak inamnaniyin. Mi Jisis siya igao yaigak ti uridyiu biyeyin siir boinki mi siya ti yinisim iirin ina haiswoniski haiginiugiyin. Siya ini siir ad iiramar swoki ikropkiyin. ⁴³ Mi iikam whiekakim sima Adi Komii siir kirie komiia sair kigiya sima ini hindara yanaakiyim. Iriig.

Jisis siya kwisaka ina swoki boinin kara wi kapi naowi

(Mt 17:22-23; Mk 9:30-32)

Mi iikam whiekakim ina niki aingwoyimyokripkaiyim, ti diminim siya tirim simiirsiyin mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, ⁴⁴ kimiir wiinim sibgu mauugi. Mi mhoiia Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin siirin wi wir nhirim sima napwouwi. ⁴⁵ Mi sima ta yaiya siya boina sair bi ninokninkinkim, ta yaiya sair yaimwokiayimwowa simiirsi nimprioka mi sima sair paniinsi sibgu yinokninkinsi. Mi sima pi nididgim ta yai aiiramin siir paniinsi srissi. Iriig.

Yipikin siya kougikou nwowin

(Mt 18:1-5; Mk 9:33-37)

⁴⁶ Mi kamim Jisis siir kigna miriiyim sima yaiya kwira yiniinsao boin, yipikin simiir kougikou nwowin. ⁴⁷ Mi Jisis siya bidiya yinokninkinin kwoinin simiir hir nwowin. Mi siya yinisim sapisap nwirin siir asi nikiunakin. ⁴⁸ Mi siya simiir boinki, inkamin ti yinisim sapisapin siirin kariir inig iir kigriraowi yo siya kariir kigriraokin. Mi inkamin kariir kigriraowi mi siya inkamin kariir nikropkiyin siirin warar ninkin kigriraowi. Mi inkamin yinisim sapisapnan kimiir waraur nwowi mi kimiir kougikouin ini siyar yowowin. Iriig.

Inkamin io nhwo kimiir nanao karamae nwowiyin siya kimiir nomiiyaugin

(Mk 9:38-40)

⁴⁹ Jon siya ina yowarkii boinin, Biyan Inkam Komii, krima inkam nwira kig, uridyiu biyeyim simiirin kiriir inig iir haiswonimniskigin. Mi siya krimiir yai bi wakaeyoknakin mi krima siirin hiriinansi nikidugim. Dimusi rani, siya krimiir isid rani. Niingaka.

⁵⁰ Mi Jisis siya siir boŋki mi kam nhirim siir kigna miriyyim sima, kima siir kipi nikidu. Inkamin io nhwo kimiir nanao karamae nwowiyin yio siya kimiir nomiiyaugin. Iriig.

Sameria hiran om whirin siir iikamim sima Jisis siir siyu iir haiginikougin mi siirin ina swoki ikropkiyin

⁵¹ Iya Adi Komii siya Jisis siir swoki ikiunamana ninomor koua hiriir saeya ini kingiin nwowa. Mi Jisis siir kwoinin om komii Jerusalema namim asi naingwokin. ⁵² Mi siya kam nhirim simiir yikropki, yai siir biyyin sima nwoki haigiririramim mi sima ha namim nu Sameria hiran om whirin siir yapninopkainam. Mi sima siir digworaekwo nhirim simiir diriraerarim minkim. ⁵³ Mi omin siir hiran inkam nhirim sima siir biri nikiunamkim simiir omaka hiriir. Dimusi rani, Sameria iikam sima iripa mhi kwoin biri nwowikim Judami iikam simakan sima ina ninokninkinim siya pi om komii Jerusalem hiriir nami. ⁵⁴ Inkam nwiso siir kigna miriyo Jems, Jon sowa, sowa hiriinan siyuin siir kigin mi sowa siir boinmauu, Biyyan Inkam Komii, krɪma paeya ninomor kou hirana saiirim nikiugi, saeya ti iikamim tiranim simiir nwoki iuniyim, aniya? ⁵⁵ Mi Jisis siya ha haiyug okwokiyyin mi siya io sowiir ywoki. ⁵⁶ Mi sima om whira yapnam. Iriig.

Inkamin Jisis siirim nami

(Mt 8:19-22)

⁵⁷ Mi sima siyu hiran niki apamim mi inkam nwirin siir boŋki, kira omom omomim kira nami mi kara wi kiriir mhoiyya ninkin apiyokiyokiii. ⁵⁸ Mi Jisis siya siir boŋki, niimauan wraim yim ieno kakargim mi ipiyinim yim iriipi hiriinan whie kakargim. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin yio omaka maeyau whwonkai karamaekin. ⁵⁹ Mi siya inkam nwirin siir boŋki, kira kariir mhoiyyar wit. Mi siya boin mi kira kariirin wadie tiki oki. Kariir adin siir piuis biyyeya saiir niki hangikaigigi. ⁶⁰ Mi Jisis siya siir yowarkii boŋki mi inkam wiirim yim inkamim kariir mhoiyya nit karamae nwowiyim sima haingikai. Mi ni kira iya Adi Komii siya siir digworaekwowim mi siir iikamim simiir kigirkakana saiir yai imiir tini boinmimauuwu.

⁶¹ Inkam nwirin siya siir boŋki, Biyyan Inkam Komii, kara kiriir mhoiyya nitam mini mi kira kariirin pi wadie dwoki. Kara yai minim kariir isidin simaka nini idwo boinaigigi.

⁶² Mi Jisis siya siir boŋki, inkam i kigriririyin, siir nhwowin idaowa hiri hiriya kaonanaei mi ti hiriinan inkamin siya wi Adi Komii siya kigrirao tani. Niingaka. Iriig.

10

Jisis siya kamim kam nwoim iuur nwisa yikropki Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwam

¹ Mi mhoiyya Biyyan Inkam Komiiyin siya ina swoki imbinin kamim kam nwoim iuur nwiso. Mi siya simiirin nwinnwisa yikropki mi sima siir biyyar yamkwokin. Mi siya simiirin om komii komiiyim mi omisisimim mhoiyya siya namanim simiirin simiir hiriir yikropki. ² Mi siya simiir boŋki, iikam whiekakim simiir kwoinim wadie bidi ywowim sasaeyim wai nwowim simiir hiriinan. Mi iikam whiekakim sima ta yai aiir wakaeyama tiri. Mi iikam whiekak rani, simiirim namim mi simiir nikiunakiyim mi sima bidi gririgiyim. Mi numiran adin, Adi Komii siyargin, siirim sriigi siya kam nhirim simiir nikropkiyim mi simiir kwoin imiir hiiurworwokaiyim mi sima siir mhoiyya nwoki amim. Ti hiriinan inkamin siya numira sasaeyim wai nwowiyim simiirim namiiyin mi ha ningugu haiswonaniyim ini siir hiriinan ywowin. ³ Kima dam! Kara kimiirin huyinsim prikprinkan nikropkin niimau mie komii komiiyim wra bibiyeki nwowim simiir hiriir. Mi kimiirin wi kigriraowan inkam kakar nwowi. ⁴ Mi kima umir hoknibim wara kipi hainam mi iga nii aka mi kima siyu bopwo hiran inkam napkigami mi simiirin yai kipi kainanam. Hindarar daparkaknam, ii naeisi. ⁵ Mi kima omaka ir napninopkainami mi biyyin kima wi hiniina tini boiniu, kima ha mairgimairga iikamim ti omaka aiir nwowim. ⁶ Mi inkam nwirin kwoin hinsima nwowiyin siya ta omaka aiir nwowi mi siya wi kimiir yayar wakaeyoknaei mi siir kwoinin wi hinsima nwowi. Mi hiriinan inkam kamaeki

niiwi mi kira hikak nwowi mi ta yaiya hiriyyar swoki okainani. ⁷ Mi kima ta omaka irua aiirar dwokripkai. Mi kima nae op minim sima hauuwi simiir dae kwiyae. Mi kima ti nae imiirsiyin umir kipi hauu simiirin. Dimusi rani, kima dimin miyyik miyyikim simiir bidi hauuwim. Mi sima kimiirin hiriinansi hauu aei. Kima omaka irni irni kipi whwonkaiyam. ⁸ Mi kima om komii whira napninopkainami mi inkam nwrkin kimiirin wadie nwowini, siir omaka hiriir namim mi nae minim siya hauu wini mi kima wi kipi boriisop wa dae. ⁹ Mi kima ti om komii hiran inkamim makakim simiir warar timi haiswonimniskii haiginu mi kima simiirin hiniina boinki, iya Adi Komii siya siir dimin taeminim mi siir iikamim simiir kigirkakana, saeya kimiir kingiin bidi yamwoniya. ¹⁰ Mi kima om komii whirin siir napninopkainami mi sima kimiir bi boin wadie winkim simiir omaka hiriir namamin mi kima ti om komii siir siyuuin siir yaba hir dikwowin kima hiniina boin, ¹¹ ti kimiir om komiyyin siir nu sinim sima ini krimiir iga imiir nwowim mi krima pi kimiirarar swoki hauugigi. Mi kima sibgu daingworinu. Dimusi rani, kima krimiir yai imiir bi wakaeyoknakim, iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim, simiir kigirkakana ini kingiin yamwoniya mi kima ta yaiya digiumii saiir haimriiyugim. ¹² Kara kimiirin pi hiniina boinki, mhoyiya iya Adi Komii siya iikamim dimin biyekakim simaka boinaini iya saeya nimbiyami mi ta hika wi hika om komii biyekibiyeyin Sodom hiran iikamim dimin biyie tirim wi simiir haiburi. Ti omin Isrel siir omkin. Iriig.

*Om nhirim naingwo tibmii karamae nwowim simiirsi naingwoyimiyoki
(Mt 11:20-24)*

¹³ Jisis siya ha niki boinin mi siya boinki, kima Juda iikamim om Kolosiyanim Adi Komii siya kimiirin wi hik prasae hauu rani mi om Betsaidan Juda iikamim kima iriipa hiriinan, Adi Komii siya kimiirin wi hik prasae mi hauu rani. Dimusi rani, dimin miyyik miyyik whiekakim Adi Komii siya kimiir tirim mi kima simiir biri kigim mi kima simiir biri wakaeyoknakim. Niingaka. Kima ini digiumii simiirar haimriyukripkaiyim. Mi biya Adi Komii siya dimin miyyik miyyikim iikamim Juda iikam tani om Taia om Saidon sowiir hiranim simiirin hiriinan hauugiso mi sima ha kigiso mi sima sinin wa pi masin mi aknainan bidi pi yisiimauuin Adi Komii siirin, dimin biyie biyeyim sima tirim simiirsiyin mi sima ha pi yaingwo tibmiyyin Adi Komii siirimin. ¹⁴ Mi ta iya Adi Komii siya iikamim simiir hidi mi hika kimiir nimbiyami saeya wi komiigi komii nwowi. Wi hika om Taia mi om Saidon sowiir nimbiyama saiir haiburi. ¹⁵ Kima ti iikamim om Kapaneamanim, nu Isrel hiranim kimiir kwoinin ha naingwowi, Adi Komii siya kimiirin ini kougikou haiginin, aniya? Niingaka. Adi Komii siya kimiirin iikam miyyiki miyyiknan mi ikuwi. Mi kima wi inkam biyienan nwowi. Mi siya kimiirin wi maeyau biyeya paekaka wi saiir nitkaigi.

¹⁶ Mi siya kamim siir kigna miriyyim simiir boinki. Yipiki inkamkin kimiir yai aiir wakaeyoknaei. Mi yipiki inkamkin digiumii kimiir haimriyuwi. Mi yipiki inkamkin digiumii kariir haimriyuwi mi siya inkamin kariir nikropkiyin digiumii siir warar mi inkin haimriyuwi, yio Adi Komii siyairgin. Iriig.

Kam, kam nwoim iuur nwiso sima ina swoki itim

¹⁷ Mi mhoyiya ti kam, kam nwoim iuur nwiso ha swoki itim mi sima ini maingimairga komiigakar ini oniyim. Mi sima hiniina boin, Biyan Inkam Komii, krima kiriir inig iirar boinkiyim mi uridyu biyeyim sima ini krimiir yai aiirar mi wakaeyoknam. ¹⁸ Mi siya simiir boinki, kara bidi kigiyin Setanin diyanan tionaiinyin ninomor kou hirankin. ¹⁹ Wakaei! Kara kirie komiyya kimiir bidi hauugiya mi owiniyai mipug minim kima wi simiirar ninkin okwo mirii nami mi sima wi kimiir pi rani. Mi Setan siir kirieya wi kimar nikwowaisii. Mi kimiirin wi dimin whirki swoki tirbu rani. Niingaka. ²⁰ Mi kima hiniina kipi boin maingimairga. Uridyu bibiyeyim ini krimiir yai imiirar wakaeyoknam. Niingaka. Kima Adi Komii siiramar maingimairga kimiir inigim siya bidi win haiginim ninomor kou hir. Mi sima wa nwoki inokninkinim kima Adi Komii siir yinisimkim. Iriig.

Jisis siya maingimairga ha nwowin mi ina boin wadiekinyin Adi Komii siirin
(Mt 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Mi taka iya Adi Komii siir naeyiun Jisis siir mhii kwoin imiir hiurworwokai mi siya ini maingimairga ywowin. Mi Jisis siya boin, Adi Komii, kira nu ninomor sowiir Biyan Inkam Komiigin. Kara kiriir boin wadieki, kira dimin nhirim kamim ninokninkakim mi kwoin miyik miyikakim simiirsi nimpriokin nu tiranim mi kira inkamim naingwo omok karamaeyim simiir yiisimauu. Ihi, Adi Komii, kiriir kwoinin siya hiriyyar nwowikin.

²² Kariir Adi Komiyyin siya digworaekwo whiekakim, kariir ina bidi hauu digim. Inkam nwirkin kariir biri ninokninkin, Adi Komii sasar ninokninkini kariirin. Mi inkam nwirkin Adi Komii siir ninokninkin tani. Kara siir Yinisimin kakanar ninokninkini siirin. Mi ikamim kara boinmimauuim yim ina ninokninkinim Adi Komii siirin.

²³ Mi kamim Jisis siir kigna miriyyim simasimar nwokin mi siya ina haiyug boinkiyin. Iikam nhirim sima dimin kirie kirieyim wari bi kigim. Adi Komii siya kimiirim naingwokwonanaeikin mi siya dimin kirie kirieyim kimiir asi niisimauugim. Mi kima nhirim simiir kou asi nwowi. ²⁴ Kara pi kimiir boinki. Biya profet kamim mi inkam komiyyim nu kigriraowiyim, sima ti diminin tariinan kigim, simiir kigamar naingwokim mi sima bi kigim. Mi sima ti yayim tariinan kima wakaeyim, simiir wakaeyamar naingwokim mi sima simiir bi wakaekin. Niingaka. Iriig.

Nu Samerian inkam nwirin Juda inkam nwirin siir whinkinsiisgin

²⁵ Mi inkam nwirin siyu komii ninokninkiniyyin, siya Jisis siirin kinankiugin. Mi siya boin, iikam nowomwarkaiyuwan inkam, kara wi paniina tiri kwoin budin inokinok omwai waiya yokiyokiiyyin siirin, ha? ²⁶ Mi Jisis siya siir yai aka ina yowarkii boinin, Yokwo Komii saeya paniina boinka? Kira paniina mwaingin saiir yaimwokiayimwowa, ha? ²⁷ Mi siya hiniina yowarkii boin, Yokwo Komii saeya hiniina boinka, Biyan Inkam Komiyyin siya kiriir Adi Komiigin mi kiriir mhii kwoinin siiramar daingwo irkak mi kiriir piugiina mi kiriir kirieya mi kiriir kwoinbud ieya simiirar hauu irkak siirin. Kira kiriir nomiiyau iirimim hiniina daingwo kira kramar naingwonaeyin saiir hiriinan. ²⁸ Mi Jisis siya siir boinki, ihi, kira ini wadieya yowarkii boinin. Mi kira hiriinan tiri mi kira wi omwaiya waiya yokiyokiii.

²⁹ Mi inkamin siyu komii ninokninkiniyyin siya siir inig iirar sibgu diriraeramar naingwowi. Mi siya Jisis siirin hiniina srui, Yokwo Komii saeya boina yayi kira hiniina boinkin kira nomiiyau nwirnyam naingwowyim, kira kramar naingwonaeya saiir hiriinan daingwo. Mi ti nomiiyau nwirin kira boinin siya yipikin, ha? ³⁰ Mi Jisis siya hiniina yowarkii boin, inkam nwirin om Jerusalem hir haiburgigin. Mi om Jeriko hiriir yapnam. Mi siyu hirin siirin inkam biye nhirim sima yapiyiskaiwin mi sima siir digworaekwo whiekakim simiir haii mi sima siirin ina yipamparin. Mi sima hiriinan tirgikim mi ina yamim. Mi siya ini siyu hirar ywokiyyin mi siya naowim pariiparii. ³¹ Mi taka iya pris inkam nwirin krimiir kaoprigi okwowyin ti siyu iir napniyamkin. Mi siya ti inkam iir kigin mi siya kimidiniya siirsi yapiyoknam mi siya siyu miga hiriir yapnam. ³² Mi iriipi hiriinan Livai inkam nwirin nu Judianin ta maeyau kaimwo aiir mi imbiniiyyin mi siya ti inkam iir kigin mi siya ina mi apiyoknamin siyu miga hiriir. ³³ Mi inkam nwirin nu Sameria hirankin. Simiir sau omomin siya ti siyu iir mi apnam mi ti inkamin siir hiriir yimbiam mi siya siir kigin mi siir kwoinin siirsiyyin naingwoyimiyyok prasae bi kikin. ³⁴ Mi siya siir kingin ha namim mi wa op wain minim siir paowai imiir yaokinki, wadie simiir nwoaiginiugiyim mi siya ina udgiyyim siir paowaiyyim. Mi siya ti inkamin siirin ha kininsiin idwokiyyin mi siirin siir donkiyyin siir idwo yaki kikinidwoki. Mi siya siirin omaka ira inkamki sain whwonkaiiya saiir hiriir yikunam mi siirin ina sibgu kigriraowin. ³⁵ Mi igwir nugakin siya ti inkamin omakanin siirin umirim kam nwira hauugik mi siirin hiniina boinmauugi, ti inkamin siirin kira sibgu kigriraowin. Mi kiriir umir nhirim siir hauu saini mi iya kara swoki iti wa swoki hauukiyyiwi kiriirin. ³⁶ Jisis siya boin mi tariinanin kira paniina naingwowi, yipikin ti inkam nwoimim

simiir nwirin ti inkamin, kamim hii tauaeiyim sim nonkwobumbu ninkingikin siirsi naingwoyimiyoikin, ha? ³⁷ Mi inkamin siyiu komii ninokninkiniyin siya boin, ti inkamin siirsi naingwoyimiyoikin mi siir whindiriraerin siya. Mi Jisis siir boinki mi kira ha dam mi hiriinanar tini tiriu. Iriig.

Mata Maria so

³⁸ Mi Jisis siya mi kamim siir kigna miriiyim sima ha napnamim mi sima om komii whirin siir yapninopkainam. Mi wig ira saiir inigin Mataka, siirin saeya yikiuna apninopkainam saiir omaka hiriir nae hauu aeyim. ³⁹ Mata saeya nomousima ira nwowi, saiir iniga Mariaka, Maria saeya Biyan Inkam Komiiyin siir igmiiga kingiina ini idwoni, saeya siir yai imiir wakaemimika. ⁴⁰ Mi Mata ya ini nae diriraerarnanaeya mi saiir kwoinin ini haugihauga whiyekiyin. Mi Mata saeya Jisis siiram yam mi ina boina, Biyan Inkam Komii kariir nomousima kariir bidi haiburgika mi naeyim kanakana diriraerarnanaei. Mi kira saiirim naingwo rani, aniya? Kira saiir boinki, saeya kariir whindiriraerarniyim. ⁴¹ Mi Biyan Inkam Komiiyin siya hiniina yowarkii boin Matara, Mata! Kiriir kwoinin haugihauga kipi whiyeki mi kipi naingwoyimiyoik. Waridimin whiekakim kira miriiyim simiirsiiyin. ⁴² Kariir yai aiir ninokninkinim miriiyim, saeya ini mi nhirim simiir haibura, ta miya Maria saeya nimbina saeya ini mi nhirim simiir haibura. Mi kara saiirin pi nikropki rani. Niingaka. Iriig.

11

Siyiutin Adi Komiiyim srii boini ikin

(Mt 6:9-13; 7:7-11)

¹ Mi iigwira Jisis siya maeyau kwira saiir kwisboinkin Adi Komii siirim. Mi mhoiia siya ha kwisboin digiyin mi inkam nwirin siir kigna miriiyin siir boinki, Biyan Inkam Komii, kira krimiir dowomwarkai haiginiu Adi Komii siiram kwisboiniya biya Jon siya kamim siir kigna miriiyim simiir nowomwarkaiyiutin saiir hiriinan. ² Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, iya kima Adi Komii siirim kwisboiniyim kima hiniina kwisboin,

krimiir Adi Komiiyin krima ha naingwowi iikamim sima kiriir inig iir hainanam daingwo. Mi iya kira kiriir iikam whiekakim simiir kigirkana iya saeya nimbiamana krima saiirim naingwowi.

³ Mi iinokiinokin krima naeyim whaowaeiyim mi krima kiriiram sriiiyim mi kira naeyim pi krimiir digar mi hauuwi.

⁴ Mi kira krimiir dimin biyeyim iriipi hiriinan wa timi inkin haiyoprimdiyumiigii. Mi iriipa hiriinan krima haiyoprimdiyumiigiyim iikam krimiir tirbuwiyim simiir dimin biyeyim simiir hiriinan. Mi kira hik komii krimiiram kipi kigninkinki krimiir kinankiuwam.

⁵ Mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki mi kimiir inkam nwrkin siya nomiiyau miyikaki niuwi mi kira siir omaka hiriir nami hirii tirii niibopwo kira kiriir nomiiyau iirimn hiniina nini kauwiuwi, nomiiyau kira kariirin bretim nhouma whauugi. ⁶ Dimusi rani, kariir nomiiyau nwirin siya siyiu hir napniyin mi kariir omaka tiriir yimbini, kara nae siir hauugi karamaeka. ⁷ Mi ti inkamin omaka hiranin siya ina yowarkii boinin, kira kigi kariir kipi ninki. Anowin bidi haiginikouwin. Kariir yinim krima nib bidi whwonkaiyim. Kara pi nini rani, dimin kiriir hauugiyim. ⁸ Kara kimiir boinki, ta omaka saiir adin siya hiniina naingwokin, ihi, siya kariir nomiiyau topmwokin mi kara nae siirin pi hiriinan nii komiia pi saiir hauu rani. Niingaka. Mi siya ti inkamin kira kauwoknanaeyin saiirsi nhakiugin. Mi siya ti inkamin pa ninsiini mi siir naeyim pa hauugi. ⁹ Kara kimiir boinki mi kima Adi Komii siirim kwisboini mi siya kimiirin diminin wa hauuwi. Mi kima dimininim hansiri mi kima siirin wa kigi. Mi kima ano kaigakani mi Adi Komii siya anoin kimiiram wa haiwaoki. ¹⁰ Mi iikam whiekakim sima Adi Komii siirim kwisboiniyim, sima diminin wa hai. Mi inkamin dimininim hansiriyin mi siya wa kigi. Mi inkamin ano kaigakani mi Adi Komii siya anoin siirim wa haiwaoki.

¹¹ Mi kimiir inkam nwirkin, siir yinisimin anasuim siir ad iirim kauwi mi adin siirin wi mipug biyeyin siir nama hauugi, aniya? Niingaka. ¹² Mi yinisimin ad iirim ipiyin yin kaskakam srii mi adin siirin pi owinyai biyeyin siir nama hauugi, iyie? Yio iriipa hiriinan. Niingaka. ¹³ Mi krma iikamim dimin biyeyar tirikim krma dimin miyikin hindara mi priihauuwikim, krmiir yinisim imiirin mi krma hiriinanar dinokninkin, Adi Komiiyin ninomor kouanin siya naeyiu miyikin, pi iikamim siirim kwisboiniyim pi simiirar swoki inkin hauwi. Iriig.

Sima hiniina boinkim Jisis siya Bielsebul saikar miriigin
(Mt 12:22-30; Mk 3:20-27)

¹⁴ Uridyiu biyeyin inkam waeyaiyin siir nwokaiyin Jisis siya haiswoniskiigin ti inkamin siya waeyaigin. Mi uridyiu biyeyin siya ha namn mi ti inkam waeyaiyin siya ina swoki boinaigiin. Mi iikamim sima ini hindara yanaakiyim. ¹⁵ Mi kam nhirim sima boin, siya uridyiu biye biyeyim simiirin Bielsebul siir kirieya sair haiswoniskiigin. Uridyiu biye simiir biyan inkamin siir inig whirin Setankin. ¹⁶ Mi kam nhirim sima siirim kinankiuwam naingwokim mi sima siirim asi kauwknanaekikin kiriepai kiriepaiyim ninomor kou hiranin simiirim, simiir nisiimauuam. Mi sima wa nwoki inokninkinim Adi Komii siya nimbinkin iikamim simiir whindiriraerarim. ¹⁷ Mi siya simiir kwoin imiir bidiyar yinokninkinkiyin mi siya simiir boinki mi nu whiruwam iikamim sima isido whisa nwowi, yaii niniyam mi ti iikamim sima wi miyik nwo rani mi ad nwirni yinisimim simani isido whisa nwoki, yai niniyam mi simani wi miyik nwo rani. ¹⁸ Mi Setan siir isidin whisa nwowi mi yaii sowa swoki inii mi siir isidin wi kirie panin panina nwowi, ha? Kima hiniina boinkim kara uridyiu biyeyim Bielsebul siir kirieya sair haiswoniskigin. Ta yaiya sair yaimwowa hiniinga, Setan siir isidin whisa ywoki mi yaii ina yiniyim. Mi Setan siir isidin hiriinan tiri mi sima wi kirie nwo rani. Niingaka. Sima wi hindara kigugu iuguskii. ¹⁹ Mi kaimwokiniuwi, Bielsebul siya kariir whinkinsiisi mi kara uridyiu biyeyim simiirin ha haiswoniskii mi kimiir kamim simiirin niinga whindiriraerarkim mi uridyiu biyeyim ha haiswoniskikigim, ha? Niingaka. Kiriir isidin sima bidi yinokninkinim simiirin Adi Komii siir kirieya saeyar haiswoniskigim, Bielsebul siir kirieya sae rani. Niingaka. Wari yai hiriinana kima kariir boinkiya, kima pi niksisaekiingim. ²⁰ Niingaka. Adi Komii siir kirieya saeyar haiswoniskigin uridyiu biyeyim. Mi iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana sair nisiimauuwi saeya kimiir bidi yimbiam.

²¹ Mi inkam kirie nwirin siya sau minim siir omaka hirar sibgu hai okwokaowi mi siir digworaekwo whiekakim wi wadiyar sibgu owi. ²² Mi inkam nwirin siya kirie komiigakin ini ti inkamin omaka hai okwokaowin siir kirie aair haiburin mi siya siir sau kamkiu minim siir kinsiisiyim simiir sinaiyin mi ti siir digworaekwo minim ina hid hauugiyim, siir nomiiyau nhirim simiir.

²³ Inkamin kariir whindiriraerariyin yio kariir ioan inkam tani. Inkamin kariir whindiriraerar karamae nwowiin yio siya kariir ioan inkam ieya. Mi ti inkamin iikamim kariirim naingwo tibmiyim simiir tibrumbuwiin mi ti hiriinan inkamin yio siya iikamim simiir kwoin imiir whiewhrie haiginiuwiyin mi ha ninoopamiyim ini simiir hiriinan ywowin. Iriig.

Uridyiu biyeyin siya ina swoki itin
(Mt 12:43-45)

²⁴ Mi iya uridyiu biyeyin siya inkam nwirni haiburgigiyim mipi maeyau kwira nami piu nini siisnakiyam. Mi siya hiriinan kig karamae nwowi mi siya pa boini, amba swoki ami omaka biya kara haiburgiga sairamar. ²⁵ Mi siya ina swoki amin ti inkamin biya siya niki owin siiramar mi siya ina ini kigiuwin ti inkamin siya niinga niinga nwowi. Mi siya ini omaka inkamki nhisiya mi ha piuaiya inkamki nitam ini sair hiriinan ywowa. ²⁶ Mi siya ha namn, uridyiu biye iriirar nwisu simiir siyiu biyeyin ini simiir siyiu biye imiir haiburim mi siya simiir warar yinkin ikiunam. Mi sima omakanan ti inkamin siir

mhiinau hiriyyar yapninopkainam. Ti inkamin biya biye nwowin mi tariinanin siya ini biyeke biyeyar yasae owoguskiyin. Iriig.

Mairgimairga haini siyugin

²⁷ Jisis siya ta yai aiirin iikam isid komiiyin sima nwowa saiir boinkin. Mi wig ira simaka hir ninkin owa saeya ina kauwok boinanaekiya, ta wiga biya kiriir naokaina mi mwoii kiriir haigiyu imiiaeya, saeya ina mairgimairga. ²⁸ Mi Jisis siya boinki, ihi mi iikamim Adi Komii siir yai wakaeyim mi siir mhoiia namim, sima ha mairgimairga. Mi sima ini wadie nwowim, simiir mairgimairga ini kariir apua saiir mairgimairga aiir haiburim. Iriig.

Kam nhirim sima kiriepai kiriepaiyim nikiugim

(Mt 12:38-42)

²⁹ Mi iikam whiekakim siir nokwoyokaiyim mi siya simiirin ina boinmimauuwun, kima ti iikamim tir nwowim, kima dimin biyekakim. Iikamim kiriepai kiriepaiyim nikiuim simiir niisiimauuwam, Adi Komii siir kirieya kara boriisopi kimiir niisiimauuim. Mi kara dimin komii whirin pi kimiir niisiimauuwi, Jona siyairgin. ³⁰ Biya Jona siya anasu komiia saiir mhiinau namkiyin mi mhiinau hirar yokai mi ti diminin Adi Komii siya niisiimauugin, siir kirieya iikamim om komii Niniva hiranim simiir. Mi iriipi hiriinan, kara Yaowae Adin ninomor kouanin ti iikamim tariinananim kimiir niisiimauuwi Adi Komii siir kirieya. Diminin wi kariirar diriraerari mi kima Adi Komii siir kirie aiirin wi haniingi kigi. ³¹ Bidi bidiniyarin wig ira inig komiigaka saeya nu Siva hirankin napiyokiyokiiinika saeya ii kasa bi napka. Saeya yai miyik miyikim inkam komiiyin nu kigriraowiyin Solomon siya boinim simiir wakaeyim nitka. Kariir yayim ini Solomon siir yai imiir haiburim mi kima kariir yai bi wakaeyoknakim. Mi ta hiriinan iya, Adi Komii siya siir iikamim simiir hidni mi ta wig komiia inigaka saeya kimiirin wi hiniina ninsiin okwo boini, Adi Komii siya kimiirin wi hik komii hauuwi. Dimusi rani, kima siir yai miyik miyik imiir bi wakaekim. ³² Iya Jona siya Adi Komii siir yai kirieya saiir boinmimauuun mi om Niniva hiran iikamim simiir mhi kwoinim bidiyar kisina haigiiyim. Mi kariir yai kirieya saeya ini Jona siir yai kirie aiir haibura mi kimiir mhi kwoinim bi swoki kisina haigikim. Mhoiia Adi Komii krimiir Wanin siya iikamim simiir hidim niti mi om Ninivan iikamim sima wi hiniina ninsiin okwo boini, Adi Komii siya kimiirin wi hik prasae hauu rani. Dimusi rani, kima siir yai kirie aiir bi wakaeyoknakim mi kimiir mhi kwoinim bi kisina haigikim. Niingaka. Iriig.

Krimiir kwoin iirin paenan krimiir nhwo ieyar niuya haiginiuwi

(Mt 5:15; 6:22-23)

³³ Mi iikamim paeya niuyaeiya ienau mi twonau min bi haigiika. Niingaka. Mi sima romiyas iirar ninankii mi iikamim sima napninopkainami mi sima wi pae aiirar nwoki kigim. ³⁴ Kimiir nhwoim paenan simar niuya haiginiuwi kwoin iirin mi kimiir nhwoin dimin miyik kigi mi kwoinin iriipa hiriinan pi wadeyar mi naingwowi mi ini yuukidin omaka bopwoniya hangomu haiginiyin mi omaka irkak aiirar niuya irkakiya ini siir hiriinan ywowin. Mi kiriir nhwoin siya dimin biye kigi mi kiriir kwoinin wi biyeyar mi inkin owi, omaka yuukid haingimu haigin karamae nwowiya saiir hiriinan mi omaka irkaka wi saiir niuya rani. ³⁵ Mi kima sibgu wakaeyok, kimiir nhwoim omaka anonan kipi haiwaoki, wi dimin biyeke wara ninkin amisi. Mi wi kiriir kwoin iir turbumbuwi. ³⁶ Mi kiriir kwoinin siya miyik nwowi mi kiriir siyiun ini wadeyar mi inkin owin. Ti hiriinan inkamin siir kwoinin paeya inkam niuya haiginiuwiya ini saiir hiriinan ywowin. Siya digworaekwo whiekakim simiir sibgu kigomokim. Iriig.

Siyu biyeyim Farisi kamim mi kamim nowomwakaiyuwiyim sima tirkim

(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

³⁷ Mi Jisis siya ta yaiya saiir ha boin digiyin mi Farisi inkam nwirin siya yikiuna siirin saika naeyim. Mi siya ha napninopkainamin siir omaka hiriir mi hii aiir yidwokai. ³⁸ Mi ti Farisi inkamin siya Jisis saika nidwokai aeyin siya ini nanaakakar yokiyin. Mi siyar

kig Jisis siya op bi whaugin, Juda simiir siyiun siya boina saiir hiriinan mi siya nae ha bi naekin mi siya ina yaingwoyimiyoikin. ³⁹ Mi Biyan Inkam Komiiyin siya siir boinki, kima Farisi kamim, kima kimiir piu aiirin idananaar hiisokpraprasi mi kwoin kimiirin yio miyik nwo rani. Mi kima ini inkamin mobmor mob minim idanara hiisokiyin mi aowa iokakar nwowiyim mi kimiir mhii kwoinim ini simiir hiriinan ywowim. Inkam nwirniyim kigmar mi hii tauae ti hiriinan siyiim. ⁴⁰ Kima habwhaowaenankim! Adi Komii siya piu kwoin sowiirar nonkwokwokikin. Kima ti diminin siir bi ninokninkinkin, aniya? ⁴¹ Mi kimiir diminpai diminpaियim inkam paeprikabim simiir hauwi, naeyim mobmor mobnau nwokaiyim simiir hiriinan mi kimiir mhii kwoinim Adi Komii siir whwonkam ida wi wadieki wadeyar nwowirkaki.

⁴² Farisi kamim kima mintarao! Dimusi rani, digworaekwo whiekakim kima haiiyim haimii pi Adi Komii siirar mi hauwi. Ti siyu hiriinanin yio wadeyairgin. Mi kima iikam nhirim simiir swoki haimriiyugii mi kima Adi Komii siirim bi naingwowaokim. Biya kima siyu miyik iir tiki tir mi Adi Komii siiram daingwo mi ti dimin komii komiiyim simiir tir, ti hiriinan siyiun siya wadeyin. Ti siyiun kima tirin dimin haimiiyim Adi Komii siir hauwim yio siyu wadiekin siir kipi haiburgik. Mi ti dimin komii whirin Adi Komii siirim naingwonanaeyin siir warar dinkin tir.

⁴³ Farisi kamim, kima mintarao! Kima omaka Adi Komii siir yai nidwokai wakaeiya, pi iikamim simiir whwonkam ida hirar nidwokaiyamar maigimaigaeikim sima kimiir boin maigimaigam. Mi kima minam mi aingwodikim maeyaua iripa yai nidwo boinaiya iikamim sima kimiir inig imiir nwoki hainanim. ⁴⁴ Kima mintarao! Kima ini ieyin inkam whigi nwokaiyin owainie krin karamae nwowiyin mi iikamim sima siir idwodar ninap anapi, sima ninokninkin tani. Mi iikamim sima kimiirin hiniina kigi kima mii miyika mirii mi ta mii miyika ini nuin inkam whii priigintimdinuiyin siir hiriinan ywowin. Mi kimiir mhii kwoinim ini biyieki biyie ywowim mi sima ninokninkin tani mi sima kimiir yai imiir asi naingwo tibmiigim.

⁴⁵ Mi inkam nwirin siyu komii ninokninkiniyin siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin yaimin diminim sim nowomwarkaiyuwiyin, wara yaiya kira boinkiya kira hik krimiir wara ninkin hauugii. ⁴⁶ Jisis siya ina yowarkii boinin, kima kamim siyu komii nowomwarkaiyuwiyim kima ha timi inkin mintarao! Dimusi rani, kima siyu kasaka bi haiginkim Adi Komii siir siyiun saika ninkin owim mi inkamim simiirin wi wakaeyokna dig rani. Kima siyupai siyupai imiirar haigini mi sima kam nhirim siyu komii siir sibgu ninokninkin karamae nwowiyim simiir bi whindiriraerikim. Niingaka. Mi simiirin hik komii komii imiirar hauwi. ⁴⁷ Kima mintarao! Biya kimiir yidiwi wanwiyaeyim sima profet inkamin Adi Komii siir yai aiir boinmimauuim simiir nisom aowim mi simiir ieyim kimar piuai haiginiu. Mhoiyya sima nwoki kigninokninkinim. ⁴⁸ Ti siyiun, kima kam nhirim simiir mhii kwoin imiirin hiniina niisiimauugin mi kima siyiim biya krimiir yidiwi wanwiyaeyim sima tirim simiiramar maigimaigaei mi ti hiriinan kwoinin ini simiir hirar nwowin. Mi profet inkamim kima nisomsom aokaokim mi ieyim simiir haingikaiyim ini kimar piuaiyim. ⁴⁹ Mi Adi Komiiyin bidiya yinokninkinin biyan Yokwo Komiiya siya hiniina win boinkikin, kara wi profet kamim mi aposel kamim simiirin wi iikamim Isrelanim simiiram nikropki mi simiirin wi kam nhirim sima ninkinaeyokiyok isomsom aokaowi. Mi nhirim hik kimpipisu ara hauugigi. ⁵⁰ Mi tariinanin kara wi iikamim nu Isrel tiranim wi hik kimiir hauwi, biya kimiir yidiwi wanwiyaeyim sima nisomsom aokaowim profet kamim simiir. Mi kara kimiirin wi saiirsi swoki itrinaei. Mi Adi Komii siya bidi bidinana nidwo kigiyokiyokigin ti nu ieyar whiuwiniuna kima profet kamim simiir nisomsom aokaowim mi ini tarinana yamwoniyin. ⁵¹ Biiki biyan profetin Ebel siir yisomao mi ini mhoigi mhoiyan profetin Sekaraia siirar yadigniyin. Sima siirin Adi Komii siir omaka saiir bopwo hirar nisomaokin. Ihi, kara kimiir boinki, ti iikamim nu tir nwowim. Kara kimiirin wi dimin biyie iirar nonkwobumbuninkin haiginiuwi, ti siyu biyeyin biya kima tirin siirsiyin!

⁵² Kima kamim siyiu komii nowomwarkaiyuwiyim kima mintarao! Kima siyiuin Adi Komii niyim namiyin siirin ina ninokninkin. Mi kima ti siyiu iir wakaeyoknam naingwo rani. Mi inkam nwrkin Adi Komii siir siyiu iir napim naingwowi. Sima wi dig nwo rani. Dimusi rani, kima siyiu kasaka bi haiginkim mi simiir siyiuin ini kima haiginokouwin. Kima inkam biyie kiingim. Kima ini inkamin omaka nae haigiya sair anowin siir haiginokougigiyin ini siir hiriinan yowwin. Mi kima nae simiir bi hauugin mi sima yaba hirar nwowim ina yaonamim.

⁵³ Mi Jisis siya ta omaka aii haiburgigin mi ha napniyamim mi kamim siyiu komii sim nowomwarkaiyuwiyim sima yai siir boin hiuriyuim yinkinyaeyaowim. Mi sima siir yai aiiim mi kininkiu siya yai bibiyie boinim, dig bi nwokim. ⁵⁴ Mi sima ini siiramar kaowim, yai biyie kwirki pi siir yai hiranka kwimbini mi sima siirin wa nwoki isomaowim. Iriig.

12

Niksisaeni siyiuin siirsi mintarao

(Mt 10:26-27)

¹ Iikam kasaka rani, hir nwomimirim. Sima ini iripa iripa ywonamim. Mi nhirim simiir iga idwovar ninkin okwo nami. Mi taki iya Jisis siya kamim siir kigna miriim bii simiir iki boinmimauugig, kima sibgu mintarao Farisi simiir yis iirsiyin. Kara simiir siyiuin yayairgi nhinkiniyim simiir boinkin. ² Mi Farisi simiir yayim mi siyiu biyie whiekakim tariinanin aowa aowa nwowim mi mhoiia sima wi idowiyar nimbiam. Mi nimprio yai whiekakim mhoiia simiirin wi inkamkar ninokninkin iuguskii. ³ Mi yai whiekakim biya niyim niyim kima nimprio boinim mi mhoiia iikamim sima simiirin wi idowiyar kigirkaki nabienan. Mi yai whiekakim hiinsim hiinsima kima boinim omakanau hir mi mhoiia wi Adi Komii siyar niisimauu iuguski mi wi iikam whiekakim wi simar wakae irkaki. Iriig.

Inkamim dimin whirua siirsi arar didid iski

(Mt 10:28-31)

⁴ Kariir nomiiyauwim, kara kimiirin pi hiniina boinkii kima inkamki kimiir nisomaosi kipi nidid. Mhoiia sima kimiirin dimin whir swoki tirbu rani. Niingaka. ⁵ Mi inkamin kima nididanin mi kara kimiirin wi siir niisimauuwi. Kima siirsi didid Adi Komii siiyairgin sima kimiir nisom aowi. Mi Adi Komii siya kiriekakaairgin mi mhoiia siya inkamim simiir piugina wi maeyau biyieya paekaka sair mi itkaigi. Ihi, kara kimiir boinki, kima Adi Komii siirsiyar didid.

⁶ Kima dinokninkin, inkamim sima ipiyin sisim iriiyarim umirsim kwiso (02 toea) sowiir saingin. Mi Adi Komii siya ti hiriinan ipiyin sim ira sair bi swoki aingwowowuwika iya saeya naowiya. Niingaka. ⁷ Mi kamim kimiir mwo nwowim siya bidi mwainim mi nuan iikamim kima simiirsi kipi nidid, kima ini ipiyin sisim whiekakim simiir haiburim mi Adi Komii siya wi kimiirar kigiraowi. Iriig.

Jisis siir inig iir boinmimauuni siyiu ikin

(Mt 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ Kara kimiir boinkii mi inkam nwrkin kariir inigin iikam whiekakim simiir whwonkam ida boinmimauuwi mi iripa hiriinan, Yaowae Adin ninomor kouanin kara kiiir inigin wi Adi Komii siir paekwosimim simiir whwonkam ida mi boinmimauuwi. ⁹ Mi inkamin kariir inigin iikam whiekakim simiir whwonkam ida nimpriowi mi iripi hiriinan kara siir inigin wa mi impriowi Adi Komii siir paekwosimim simiir whwonkam idain.

¹⁰ Mi inkam nwrkin Yaowae Adin ninomor kouanin yai biyie kwir siir boini mi Adi Komii siya siir dimin biyeyim wa haiyoprimdiyumiigi. Mi inkamin Adi Komii siir naeyuun siir nikbumbuwi mi Adi Komii siya siir dimin biyeyim simiirin wi haiyoprimdiyumiigi rani. Niingaka. ¹¹ Mi sima kimiir nikiu nami omaka Adi Komii siir yai nidwokai wakaeiya sair hiriir. Mi inkam komii komiiyim gavmaniyim mi kamim inigakim simiir whwonkam ida hiriir mi kima kipi nidid mi ha kipi naingwo. Mi krma

simiir yai aka wi paniina nowarkii boini, ha? Mi krɪma wi paka hiniin yaiya saiir boini simiirin? ¹² Mi tariinanin kimiirin pi Adi Komii siir naeyiun siyar kwiisiimauwi, yaiya kima nini boiniuwi simaka. Iriig.

Boiniyio yaiya inkam umirkakin whaowaeyin siir boinka

¹³ Inkam nwirin ti iikam isid komiyyin siir hiranin, siya Jisis siir boinki, iikam nowomwarkaiyuwiyin kira kariir yaowaeyin siirin pi hiniina boin, siya kririr adin siir digworaekwowim pi kwisa sioitkin hid. Mi kwira pi kariir whauu. ¹⁴ Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, pi paniina tiri, yipiki kariir nimbinin kimiir digworaekwo minim simiir hidam, ha? ¹⁵ Mi siya simiirin ina swoki boinkiyin, kima mintarao! Kima sibgu kigriraowi mi kima wi dimin whirim kigmair tani. Mi inkamin digworaekwo whiekakakin siirin kwoin miyyik wi ti digworaekwowim sima hauu rani. Niingaka, niingaka.

¹⁶ Mi Jisis siya boiniyio yaiya kwira boin simiirin mi umir digworaekwo whiekakak, inkamin mi siir nuin sasae miyyikar niigin. ¹⁷ Mi siya siir kwoin au hirin hiniina yaingwokai, kara pi paniina tiri? Kariir numiran sasae whiekakim simiirin omaka haigi dig karamaeka mi simiirin wa haigi dig rani. ¹⁸ Mi siya boin, kara wi hiniina tiri. Kara wi kariir omakaim nae haigiyyim wi simiir ninimnhinkiigi mi wi komii komii ara mirii. Mi kariir wit whiekakim mi sasae miyyik miyyik whiekak ikim, wi ti omaka imiir haigii. ¹⁹ Mi mhoiia kara wi hiniina nwoki boinin, kara dimin miyyikak inkamkin. Ti kariir nae dimin miyyik whiekakim wi biewii kasaka nwo rani. Mi kara nae opin kwiya ei mi kara wi hiinsimhiinsima maigimaigra nwoi. ²⁰ Mi Adi Komii siya siir boinki, kira inkam habwowaekin, ta niyaka kira pi saiirar nao nami mi digworaekwo whiekakim kira diriraerargikim wi nginga haii? ²¹ Mi Jisis siya ina swoki boinkiyin iriipi hiriinan inkamin siya digworaekwo whiekak imiir haingiriyu haiginmimiriyin siyamar mi siya Adi Komii siir whwonkam ida wi digworaekwokak nwo rani. Niingaka. Siya wi inkam paeprikabnan nwoi. Iriig.

Naingwoyimiyo kni siyugun

²² Mi Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir boinki, kara kimiirin pi hiniina boinki, kima kimiir piu aiirsi kipi naingwoyimiyo kni mi hiniina kipi boin, krɪma wi dimu naei? Mi kima kimiir piu aiirsi kipi naingwoyimiyo knanae. Mi hiniina kipi boin, krɪma krimiir piua wi dimu dimin nitimwaniuwi? ²³ Kwoin budin yio nae siir hiriinan tani. Mi piua ya yuis saiir hiriinan tani. Niingaka. ²⁴ Kima ipiyyinim simiir kigninokninkinki sima sasae bi ninkinikim mi sima sasae bi ningugu haigim mi sima nae biri haingiriyu haiginikim. Mi sima nae digworaekwo minim, simiir omaka karamaekim. Mi simiirin naeyim Adi Komii siyar hauuwikim. Adi Komii siir kwoinin hiniina naingwowi, kima ini ipiyyin imiir haiburim! ²⁵ Mi yipiki inkamkin siya biewii nhirim omwai swoki hainis waiyayokiyokiyim swoki aingwown, ha? ²⁶ Mi kima hiriinan diminsim whir tir karamae nwoi mi kimiir kwoinin ti hiriinan dimin whir iirsi dimusi naingwoyimiyo knim, ha? Mi kima hiriinan kipi tir. ²⁷ Kima kip imiir kigi sima mwriyyim mi sima yuis minim sima sima bi miriinanai kim. Niingaka. Biya Solomon siya piuai miyyik whiekakaigun. Mi siir piuaiyyim ti kipim simiir bi haiburgim. Niingaka. ²⁸ Ihi, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwowowim wadiekwadieyairgim. Kowim panaoin sima pi numir hir whaki mi ko imiirin wakar swoki akitkaigaigi paenau hiriir. Mi ti kip hiriinanim yim Adi Komii siya piuaiigim mi kipa ya dimin komii rani. Mi kimiir naingwo tibmiya komii rani mi iikam kima ini kou ywowim. Mi kima hiriinana timi inokninkinkin. Adi Komii siya wi kimiirar mi sibgu kigriraowi mi kimiir digworaekwo whiekak ikim. ²⁹ Mi kima hiniina kipi naingwoyimiyo kn boin, krɪma wi dimu dimin naei mi wi papiyan op mi kwiya ei. ³⁰ Sima kamim naingwo tibmii karamaeyim ti nuin siir tiranim, simiir kwoinin ti dimin hiriinanim simiirimar naingwokwo nanaeikim. Mi kimiir Adin siya bidi yinokninkinin, kima wi piki hiniin diminin siir haii. ³¹ Mi kima Adi Komii siya siir

iikamim simiir kigirkakana kimiir kwoinim saiirim naingwokiini mi ti dimin hiriinanim siya wi kimiirar ninkin hauuwi. Iriig.

*Siyiun dimin miyikim ninomor kou haingiriyu haigini ikin
(Mt 6:19-21)*

³² Kima kariir iikamim sibsib nanim kima kipi nidid. Dimusi rani, kimiirin Adi Komii siya bidi yimbinin siir digworaekwo whiekakim yim wi kima kigriraowi. ³³ Mi kima digworaekwo whiekakim kam nhirim simiir hauuwi mi sima saini mi ti umirim inkam paeprikabim simiir hauu. Ti hiriinan siyiun mhoiia wi siya whindiriraerar haiginiuwi dimin miyik miyikim. Adi Komii siir omin dimin biyie whirki bi swoki tirbuwikin. Mi ninomor kou hirin diminki bi swoki kiguguwikin mi hiiyan inkam karamaekin mi dimin imiirin kikomki bi swoki kripikin. Niingaka. ³⁴ Mi maeyauwa kiriir dimin miyik miyikim sima nwowim mi kiriir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiin wi ti om iirar mini owouwi. Iriig.

Miiyan kamim diriraerar kaowim simiir yaiga

³⁵ Mi kima yiuisim haruwa kisina kainam mi piuwop aka kigoknam. Mi yiukidin kima hangumuwi mi ha dwo, diminin mhoiia nimbiniyanin siirim. ³⁶ Kima ini kamim simiir biiyan inkam iirim nwokwokiniyim simiir hiriinan ywowim. Sima wigwas naeya saiir naenakiyim mi ina swoki itim. Mi siya ninmiga hir naka okwo kiekikomni mi sima anowin wa haiwao sasugi. Mi Adi Komii siiramin hiriinana sibgu okwokin. ³⁷ Mi biiyan inkamin siya niti, siya siir miiyan kam imiirin hiniina nini kigiwi sima nhwo bi whwonkaigim mi ti miiyan kamim sima ha maigimaiga. Kara kimiirin yaimwovar boini mi biiyan inkamin siyarin wi yiuisa miiyana wi saiir kisina kaii piuwopaka mi siya wi kimiir boinki, kima hiiya saiir didwo mi kimiirin nae wi siyar hauu aei. ³⁸ Mi siya niibopwo niti mi biiyan iuumin haigigi mi siya ha kigi sima ini siir miiyar miriiyim mi ti miiyan kamim sima ha maigimaiga. ³⁹ Kima ti dimin iir daingwo. Mi omakain adin siya biiya ninokninki hiiyan inkamin pi kariir omaka niti mi siya ti hiiyan inkamin siirin wi kigninkin apninopkai rani, siir omaka hiriirin, siir digworaekwo imiir haiyam. Niingaka. ⁴⁰ Kima iriipi hiriinan ha timi o kugiu kariiram. Dimusi rani, kara Yaowae Adin ninomor kouanin iya kara niti kima wi saiir ninokninkin tani. Niingaka. Iriig.

*Miiyan inkam miyik mi miiyan inkam biyie simiir boiniyo yaiga
(Mt 24:45-51)*

⁴¹ Mi Pita siya Jisis siir srii, Biiyan Inkam, kira ta boiniyo yaiya krimiirarar hauuwi, iye? Mi inkam nhirim simiir wara rani. Aniya? ⁴² Mi Jisis siya ina yowarkii boinin, panin biiyan inkam ikim, kwoin miyikakin siir miiyan kamim simiir sibgu kigriraowiyin? Ti hiriinan inkamin yo siya biiyan inkamin siya nimbinkin siir miiyan kamim simiir kigriraowim. Simiir naeni ii aiirin wi siyar nwoki inokninkin haiginiuwim. ⁴³ Mi mhoiia Biiyan Inkam Komiiyin siya wi sipi swoki iti. Mi siya ti miiyan inkamin siirin hiniina nini kigni, biiya siya boingigin saiir hiriinana swoki miriiyin mi siya wi siir boini Kiriir miiya wadieka, ti hiriinan miiyan inkamin siya wi maigimaiga komiigaka mi owi. ⁴⁴ Kara kimiirin yaimwovar boini, Biiyan Inkam Komii siya siir miiyan inkamin wi siir digworaekwo whiekakim simiir kigriraowan biiyan inkam nokmwun owaiginiuwi. ⁴⁵ Mi ti miiyan inkam nwirin siir kwoinin tari wi hiniina naingwowi, kariir Biiyan Inkam Komiiyin niki itsisau rani. Mi siya siir miiyan iikamim simiirin ha tioin mi siya nae op minim mi opa kwiyaeha whaowaeiya mi siya saiirin ina kwiyaeyin. ⁴⁶ Mi siya hiriinan tiri mi ti inkamin siir biiyan inkamin siya niti, iya ti miiyan inkam ieya nwowin karamae nwowa saiir mi siya wi ninokninkinwun tani iya siya hindara kinkak iti. Mi siir biiyan inkamin, siirin wi haniingni nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Mi siya siirin wi iki siir miiyan kam nhirim siir yai aiir wakaeyokna karamae nwowim, wi simakar ninkin ikropkii.

⁴⁷ Mi inkamin siya siir biiyan inkamin siir yai imiirin bidiyar yinokninkin mi siya biiyan inkamin siya boinin simiir bi wakaeyokna diriraerarkin mi siirin biiyan inkamin siya idgiuni wi kasaka nipimpar tani. ⁴⁸ Mi miiyan inkamin siya biiyan inkamin siir kwoin

iiir ninokninkin karamae nwowi mi siya mii miyyik mirii karamae ha nwowi mi siirin idgiuin wi komii nimpimpar tani, biyan inkamin siya. Mi yipiki iikamkim digworaekwo whiekak Adi Komii siya hauuwim mi sima hoimgak mirii digworaekwowim simiir swoki iyopkiiyuwim yamdi. Mi yipiki iikamkim digworaekwo Adi Komii siya swoki inkin hauuwim mi ti iikamim sima ti digworaekwowim simiir swoki iyopkiiyuwamin, kima mii nhami nhami kipi mirii. Iriig.

Jisis siya iikam isidin simiir niinikibirim nitkin
(Mt 10:34-36)

⁴⁹ Mi Jisis siya boin, kara iikamim simiir niinikibirim nitkin inkamin pae nikrimtiowiyin haimii haimiia siir hiriinan. Kara hiniina naingwowi ti diminin siya dimbiyamki. ⁵⁰ Biyyin kara hik mi kimpipisu mi wa naonami, wi simiir niki haii. Mi ti diminin siya nimbiniisiiyin ta kariir hika wi hiriya niki oyokiyokwiii. ⁵¹ Mi kimiir kwoinim ha naingwowi, kara nu tirin yayiim simiir nikwowaisiiyim nitkin. Niingaka. Kara kimiir boinki. Kara iikamim simiir niinikibirim nitkin. ⁵² Mi tariinan mi mhoyiya iriipi hiriinan iikam iriivarim sima omaka irni nwowi mi isidin wi whisa nwowi ouumim wi iso sowaka ninii mi iso wi ouumim simaka ninii. ⁵³ Mi iikamim sima wi yapayapa nwoki. Mi adin wi siir yinisim yinkamiyinin saika swoki kwinii mi yinisim yinkamiyinin wi siir adin saikar swoki inii. Mi yopiiya wi sair yinisim yinugiyina saika swoki kwinii mi yinisim yinugiyina wi sair yopi anakar swoki kwinii. Mi giwaiya wi sair yiniwig anakar kwinii mi yiniwiga wi sair giwai anakar mi ninii. Iriig.

Siyuin diminki nimbiamiyin siir ninokninkini ikin
(Mt 16:2-3)

⁵⁴ Mi Jisis siya ha boin digiyin, siya iikamim simiir boinki, kima ha kigikim waua maeyaua bieki nikiiyamtibiyin hiranki nimbiniya mi kima bi kimiminkikim pa boinki, naoin kinim mini? Mi kaimwouarga naowin ha kinikin. ⁵⁵ Mi kima hiniina kigiwii iya krakarwaiga mi kima pi hiniina boini waka biewii prasae niki rani. Mi saeya wi hiriinana mi imbiyami. ⁵⁶ Kima yayiairgi nhinkini inkamim! Kima nu ninomor sowiir diminim simiirar bidi sibgu kigninokninkinim. Mi kima ta miya Adi Komii siya miriia sair ninokninkin karamae dimusi nwowi, ha? Iriig.

Kira inkamin kiriir boiniuriyu boiniyin saikar kitbmii boin
(Mt 5:25-26)

⁵⁷ Mi kima siyu miyyikin siir sibgu naingwo hid karamae dimusi nwokim mi ha diriraerarim, ha? ⁵⁸ Iya kira boinam nami inkamin kiriir boinhiuriyu boinin saika boinim, kowa siyu hirar niki owamiwo mi ta iya kowa iripa yai sairar sibgu boinam. Mi kowa hiriinan tir karamae nwowi mi siya kiriirin wi inkamin yai hidiyin siirim niku namisi mi inkamin yai hidiyin siya wi poris inkamin siir in hauugiisi mi poris inkamin kiriirin wi maeyaua hiuyokiyokaiya mii biyie miriia sairim nikropkisi. ⁵⁹ Kara kimiir boinkii, kira maeyauwa hiuyokiyokaiya sairin wi niki haiburgig sasau rani. Bi kira digworaekwo whiekakim kira niki prii haiyim, simiir tiki hauukiyyu dig. Iriig.

13

*Inkam*in siir mhi kwoinim ninkpit haigi karamae nwowi yio wa kigugu iuguski

¹ Mi ta ii aiirin iikam nhirim hirar nwokim mi sima Jisis siirin kam nhirim Galiliyanim simiir boinmauu. Mi kamim wraisu Adi komii siir ninkin imiiaeyim, Adi Komii siir omaka aiir sima ha namim mi Pailat siir isidin warar yinkin apninopkainam. Mi simiirin ini simar yisomaowim mi simiir nhieyim ini wraisu nhieyim simaka yinkin okiyim. ² Mi Jisis siya simiir boinki, kimiir kwoinim ha naingwowi, ti Galiliyan inkam nhirim hiniina naowim, simiir dimn biyeyim ini iikam nhirim Galiliyanim simiir dimn biyie imiir haiburim, aniya? Niingaka, niingakiinga. ³ Kara kimiirin pi hiniina boini. Niingaka, niingakiinga! Mi kimiir mhi kwoinim kisina haigi karamae nwowi mi kima wi hindara kigugu iuguski simiir hiriinan. ⁴ Mi biya ti iikam iur iriivar nwoimim om Siloam siir

hiran omaka bripriya saeya nirimdinu aokaowim, kima paniina naingwowi ti iikamim simiir dimin biyeyim ini iikam nhirim om komii Jerusalem hiranim simiir dimin biyie imiir haiburim, aniya? Niingaki, niingaka. ⁵ Kara kimiirin pi hiniina boini. Niingaka, niingakiinga! Kimiir mhii kwoinim kisina haigi karamae nwowi mi kima wi hindara kigugu iuguski. Iriig.

Paeyin nae miyik bud karamaeyin siir boiniyo yaiga

⁶ Mi Jisis siya boiniyo yai kwira ina swoki boinin, inkam nwirin siya swapwo wira yinkin siir wain numira saiirin mi mhoiia siir paenid iirim yit. Mi ini niinga yowoin. ⁷ Mi siya numiran miyan inkamin siir asi boinkikin, kigi. Mi biya biewii whoimim kara ti swapwoin siirin hiniina bi kigin. Siya naekak bidi yowoin. Niingaka. Siya ini hiriinana swoki okripkaiyin. Mi kira siirin diigi. Mi siya nu siir hiiya whisariiyar niugugusi. ⁸ Mi numir hiran miyan inkamin siya ina yowarkii boinin siir yai anakan, Biyan Inkam Komii, kira siirin ti biewii iirara tiki kigninkin osasae. Kara siir miyin wa hambimbiri mi whrinim wa krinkinki. ⁹ Mi nae wi iki biewii whirin siir budi. Mi niingakiniuwi mi kira wa diigi. Iriig.

Mi Juda simiir ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya Sabat Jisis siya wig ira saiir haiswoniskigin

¹⁰ Mi Juda simiir ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya Jisis siya iikamim simiirin maeyauwa Adi Komii krimiir Wanin siir yai nidwokai wakaeiya saiir hir nowamwarkaiyugin. ¹¹ Mi wig ira hir nwoka mi uridyiu biyie whirin saiir nwokin mi ti uridyiu biyeyin siya ma saiir hauuwun biewiyim iuur iriyyar whoimgim. Mi ta wiga saiir digiukuun asi ninsimsiriugin mi saeya paniinsi sibgu okwosi. ¹² Mi Jisis siya saiir kigin mi saiirin ina yikiunan mi siya saiir boinki, ta wiga kiriir dimin biyeyim kara bidi haiyoprimdiyumiigiyim. Mi kira ini wadiyar sibgu okiya. ¹³ Mi siir ina ta wiga saiir yonkwoki mi bi kimiminkika saeya ina sibgu okwo tidwokiya. Mi saeya ini Adi Komii siir inig iirar hainankiya. ¹⁴ Mi prismi biyan inkam komiyyin maeyauwa Adi Komii siir yai nidwokai wakaeiya saiir bii nwowiyyin, siir mhii kwoinim ini haughauga whiyekiyin Jisis siya ta wiga Judami ii komiia Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya ini saiir haiswoniskiyin. Mi siya simiirin hiniina boinki. Mii mirii iyyim iriyyar kwirkim. Mi kima minam naingwowi inkamki kimiir ma imiir haiswoniskiyim. Mi kima miini ii imiirar wit. Kima ti dimin hiniinin Judami ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir kipi nit. ¹⁵ Mi Jisis siya siir yaiyaka hiniina yowarkii boin, kima yai airga nhinkin inkamkim! Judami ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya Sabat saiirin, kima whiekakim pa nami omaka bulmakaumiya saiir mi simiirin pa mi ikiunami sima op nini kwiyaeyuwim. ¹⁶ Mi taka wiga saeya, Ebrahim siir isidin simiir yinisimka. Biewiyim Setan siya nonkwowim saiir iuur iriyyar whoimgim. Mi ini wadiyar mi owa, ta wiga saeya ini ti bulmakauwim simiir haiburim mi kara ta wiga Judami ii komiia Sabat saiir asi haiswoniskigin. ¹⁷ Mi Jisis siya hiriinan boinin mi kamim io siir nwowim sima nidid prasae bi kinkim mi sima ini yai mikrima ywokiyyim. Mi iikam whiekakim sima ini maigimaigra ywokiyyim ti dimin komii komiyyim siya tirkiyyim simiiramin. Iriig.

Mastet nid mi wit sowiir boiniyo yaiga

(Mt 13:31-32; Mk 4:30-32)

¹⁸ Mi Jisis siya ina swoki owarkii boinin, Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana, saeya ini dimu diminan yowowa? Kara saiirin pi dimu nikrii, ha? ¹⁹ Adi Komii siir isidin sima ini ti paenid whirin siir hiriinan yowoin, krima dapiyin mastet. Mi mhoiia siya wi pae komiinan namwoiuwin mi siya ini pae nhirim simiir haiburin. Mi ipiyyin whieyim ini siir kwiya imiir haigiyyim.

Yisni boiniyo yaiga.

(Mt 13:33)

²⁰ Mi siya ina swoki boinin, kara Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana wi dimu dimin nikrii, ha? ²¹ Ti iikamim sima yisnankim. Mi wig ira yisin plaua two komii saika pridgika. Mi mhoiyya ti plauan ina iyopingiyin mi ini saa yimbiiyam. Mi Adi Komii siir iikamim wi hiriinan nimbiiyami. Iriig.

Ano simkin
(Mt 7:13-14,21-23)

²² Mi iyya Jisis siya om komii Jerusalem hiriir namn mi om komii komii mi omisisimim simiir hiran iikamim simiir warar yowimwarkaiyuam Adi Komii siir yai aiir. ²³ Mi inkam nwirin siir srigi, Biyan Inkam Komii, Adi Komii siya krimiirin wi nhirmiyarar nanmaiwarkainaei saika nini owouwam iyie? Niingaka, aniya? Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, ²⁴ kima kimasayar mintaraona. Mi kima miinan mirii ti ninomor kouan anosimin siir napninopkainamamin. Anoin karargin, iikam whiekakim sima hiriir namamar naingowowi mi sima wi dig nwo rani. ²⁵ Mi omakan Adin saiir anoin wi siyar ninsiin haiginikouwi. Mi kima wi yaba hinar nini okwo kaigakan boini, Biyan Inkam Komii, kira anoin krimiiram haiwaoki! Mi kimiirin wi hiniina nowarkii boini, kara kimiir ninokninkin tani, kima papiyan omanki nitkim? ²⁶ Mi krma siir yai aiirin wi hiniina nowarkii boini, biya krma nae op minim kinakar nae kwiyaekin. Mi kira krimiir oman siyu iir nokwoin mi krimiirin ini kirar yowomwarkaiyuin dimin taemin imiirin. ²⁷ Mi siya wi kimiir swoki boinki, kara ninokninkin tani kima papiyankim, kima siyu biyie tiran iikamkim, kima dimin biyiekak kamkim kariir haiburgik mi ha dam! ²⁸ Mi kima wi Ebrahim, Aisak, Jepok mi profet inkam whiekakim Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana saiir nwowim mi wim kima damki yab hinar dwoki! Mi kima wa kauwaeyimiyok ouwi mi kimiir bigmiuim wi kikiyikikiyika kini io nwowimin. ²⁹ Mi iikam biek nimbiniyin mi biek nikiiyamiyin mi maeyau kwiran ikim, sima wi iyya Adi Komii siya siir dimin taeminim mi siir iikamim simiir kigirkakana wi saiirar ninkin idwokai aei. ³⁰ Ihi, iikamim tariinan inig komii karamae nwowim mi mhoiyya inig komiigak wi sima nwowi. Mi iikamim tariinan inig komiigak nwowim mhoiyya sima wi inig komiigak nwo rani. Iriig.

Jisis siya Jerusalem siirsi nougin
(Mt 23:37-39)

³¹ Mi bi kimiminkikin ta ii aiirarin Farisi kam nhirim sima ina yitim mi siir boinmauu, kira ti omin siir haiburgik mi maeyau kwira dam. Herotin kiriir nisomaowam tiri. ³² Mi Jisis siya simiir boinki, kima wra biyeyin siirin hiniina tini boiniu. Wakae, panao waka kara pi uridyu biyeyim mi kamim makakim pi simiir niki haiswonimniskii. Mi mhoiyya kariir miyim digi mi kara piu wa siisi. Herot siya wi kariir nisomao rani mi wi kariir mii aeyar nadigiuwi. ³³ Mi panao waka uga kara wa napnami. Dimusi rani, sima profet inkamin kariirin om whir kipi nisomao. Niingaka. Sima kariirin Jerusalem hinar disomao iski.

³⁴ Jerusalem, Jerusalem, profet inkamim kirar nisomsom aokaowikin mi kamim Adi Komii siya kimiiram nikropkiyim, kima siiyani simiirar mi kaiyimikikim. Mi ii kasa rani, kara kiriir yinisisimim simiirin iripa haingiriyu kigriraowama tiri, kakaruk yopiya saiir hiriinan yowoin saeya saiir yinim saiir pidga aowa hopkrimkrikiuwiyim. Mi kima pi boriisopi. ³⁵ Wakae! Tariinanin Adi Komii siya digiumii kimiir om iir bidi haimriiyugiyin kimiir omin kimar kigrirao, kara kimiir boinki. Mi kima wi kariir kig rani mi ti ii aeya nadigiuwi iyya kima hiniina boini, Adi Komii kira ti inkamin kiriir inigi nitin siir whinkinsis mi wadie siir dwowaiginiu! Iriig.

14

Jisis siya inkamin piu minkan noni aokaowin siir haiswoniskigin

¹ Mi Juda simiir ii komii kwira Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya Jisis siya Farisimi biyan inkamin siir omaka hir nini aeyugin. Iikamim sima ini siiramar kaoraraowim, siya inkam haiswoniskiyim. ² Mi inkam nwirin siir pua noni

aokaowin, Jisis siir kingiinar nwokin. ³ Mi Jisis siya ti inkam iir kigin mi kamim siyu komii ninokninkiniyim, Farisi kamim siya simiir sriigi mi ina boinim, Moses siir siyuun wadie bidi ywokiin. Mi krma inkam makakin ta Judami ii komiia piu siisiya Sabat dimin taemin tir karamae nwowiya saiirar haiswoniski, iyie? Niingaka? ⁴ Mi sima ini wakaemumuim. Mi Jisis siya ti inkamin siirin ina yikiunan mi ina haiswoniskiyin mi siirin ina yikropkiyin. ⁵ Mi Jisis siya simiir boinki mi inkam nwirin kimiir bopwoniya waraurin, siir yinisimin mi siir bulmakauin siya ie whira namai whiriidami mi ti inkamin siya siirin wi Judami ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya wi saiir haisauki rani, iyie? Niingaka? ⁶ Mi sima ta yaiya siya boina, saiirin yai kwir bi nowarki boinkim. Iriig.

*Inkam*in siya hiniina kipi naingwo kara inig komiigakin

⁷ Jisis siya ta nae aiiram nitim kamim simiir kigin sima biyan ipiiyim simiir nidwokaigim. Mi siya boiniyo yai kwira simiir asi boinkin, siya ina boinin. ⁸ Mi inkam nwirki kiriir nikiunami, wigwas nae komiia saiirim. Mi kira ipiia biyana saiir kipi nidwokai. Dimusi rani, ti inkamin siya wi inkam inig komiigakin kiriir haiburin siir nikiunaeksi. ⁹ Mi hiriinanki niuwi, ti inkamin kiriir nikiunain siya kiriirin wi hiniina boini, kira ta biyan ipiia ti inkamin siir hauugi mi kira wi nidid komiigakar nwowi kira mhoigi mhoiyan ipiia saiir nini idwoiwi. ¹⁰ Mi kira hiriinan kipi tir mi iya inkam nwirin kiriiram nikiugi naeyam kira mhoiyan ipiia saiirar tini idwoi. Kira hiriinan tiri mi ti inkamin kiriir nikiunain siya niti mi siya wi kiriir boini, nomiiyau kira ta biyan ipiia saiir wini idwokaini. Mi siya hiriinan tiri. Mi kira wi inig komiigakar nwowi ti iikamim kinaka nidwokai aeyim simiir whwonkam ida. ¹¹ Inkamin siir inig iirar hainanaeyin, siirin wi Adi Komii siya nikwowsii. Mi inkamin siyamar naingwona karam nwowiyin mi siir inigin wi Adi Komii siya haiginki kougikou. Iriig.

¹² Mi Jisis siya ti inkamin naeyim siirim nikiunain simiir boinki mi kira nae kwir diriraeri, kira kiriir nomiiyau nomousim mi kiriir iripa isidin simiir kipi nikiuna mi kiriir iripa omom umir hoimgakakim. Mi mhoiia wi sima nikiunaeksi kira simiir omaka hir nini aeyuim mi sima wi nae kiriir swoki hauukiysi. ¹³ Niingaka. Kira nae komii diriraerari mi kira wi inkam paeprikabim mi iikamim piu simiirim biyie nwowim mi iga biyekakim mi nhwokwisaeyim simiir dikiuna. ¹⁴ Ti hiriinan iikamim sima naei wi kiriir swoki ikiuna hauu ae rani mi kira wa maigimaiga. Dimusi rani, mhoiia nae kiriirim, wi Adi Komii siya swoki hauuwi dimin miyikim kimiir, iya iikam miyikim miyikim sima swoki insiin idwowi ie hirankin saiir. Sima inokiiinokin wi saikar nwoyokiyokiii. Iriig.

Nae komiini boiniyo yaiga

(Mt 22:1-10)

¹⁵ Ti iikam nae saika naeyim simiir nwirin siya ta yai aiir wakaekiyin mi siya Jisis siir boinki, inkamin Adi Komii siir iikamim simiir maeyaua kigirkakana, saiir nidwokai aei siya ha maigimaiga. ¹⁶ Mi Jisis siya siir boinki, inkam nwirin nae komii bidi diriraerarin. Mi siya iikam whiekakim simiir bidi yimbinin ta naeya saiirim nitimin. ¹⁷ Mi naeni iya ha nibiyama mi siya siir miyan inkam iir yikropki, siya iikamim biya siya nibinin simiir nikiunakiyim. Siya simiirin hiniina boin: Kima wit. Digworaekwo whiekakim bidi diriraerar digim. ¹⁸ Mi iikamim sima sima hiniina yomboin amboin, krma wi nam tani. Inkam nwirin siya miyan inkamin siir boin, kara numira kwira sain, kara pi saiir nini kigiwi. Kaimwoka kara pi nam tani naeyimin. Kara kiriir naeyam bi nitkin mi kara pi boriisopi kira io saiirsi kipi nwo. ¹⁹ Mi nwirin ina mi boinkiyin, kara mi miriiyim bulmakauim iura sain mi kara simiir nini kigiuwam mini. Wakae! Kara pi nam tani. Kara kiriir naeyam bi nitkin mi kira pi io kariir kipi nwo kara pi boriisopi. ²⁰ Mi nwirin ina mi boinin, kariir wiga tapa nonkwonaka kara pi nam tani, kiriir nae aiiram. ²¹ Mi ti miyan inkamin ha swoki amin siir biyan inkam iiram mi ti yayim simiir ini boinimauuu. Mi omakain adin siir kwoinin ini haugahauga whiyekiyin mi siir miyan inkam iir boinki, kira ha damsisauu siyusisimim ti omin siirim mi kira kam

paeprikabim mi kamim piu simiirim biyie nwowim mi nhwokwisaeyim mi iga biyie ikim. Kira simiirin kariir omaka tiriir wikiunani. ²² Mi mhoiia ti miyan inkamin siya boin, biyan inkam, kara kiriir yai aiirar bidi wakaeyoknan mi ipii nhirim ini niinga niki owim. ²³ Biyan inkamin miyan inkam iir boin, kira siyu komii simiir omisisim whiekakim simiir dam. Mi iikamim simiir wikiuna ninopkainani. Kara minam naingwowi kariir omaka mirninkinkiyim. ²⁴ Kara kiriir boini. Ti iikam whiekakim biya kara niki ikiunam, sima wi kariir naeya saiir swoki ae rani. Iriig.

Inkamın tiki sibgu aingwo Jisis siir mii aiir miriيامın
(Mt 10:37-38)

²⁵ Iikam isid komiiyin Jisis saikar napnamkim mi siya ha haimasiyao kaowin mi simiir boinki. ²⁶ Mi inkamin kariirim niti mi siya siir ad yopii wig mi yokman mi siir nomousismim digiumii simiir haimriiyugig mi digworaekwowim siir kwoinki naingwo ikim mi hiriinan tir karamae nwowi sima wi kariir mhoiia nit rani. ²⁷ Yipiki inkamkin kariir mhoiia niti mi siya paeyin hiiniya nirioninkinin siir haisi nididi mi ti hiriinan inkamin siya wi kariir mhoiia sibgu it rani. Niingaka. ²⁸ Mi kimiir nwirkin siya omaka bripri ira mirinainamim mini koua hiriir mi bii siya pi niki sibgu idwo hidi, ta omaka saiir miriyan naemar imiiram siya niki inokninkinim siir naeyim wi ta omaka saiirar digi, iyie? Niingaka. ²⁹ Mi siya bii hiriinan tir karamae nwowi mi mhoiia sima yin ninansiingiyim mi siya ta omaka saiir mirii ninokou karamae nwowi. Mi iikamim sima wi siir niewaeyiwi. Mi sima wi hiniina boini, ³⁰ ti inkamin ta omaka saiir miriyan, siya wi saiir mirii ninokougik rani. ³¹ Mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin, siya inkam komii nwirin nu kigriraowiyin yaii saika ninii mi siya pa niki idwo hidnami. Mi siyarın siir sauan kamim (10 Tausen) hoingak karamaeki niuwi mi inkam komii nwirin siir sauan kam ima ywo hoingak (20 tausen) mi siya bii tiki sibgu hid mi siirin wi ti inkam komii nwirin siir isid ieya niyopakaiyiwi, iyie? Niingaka? ³² Mi siya hiniina naingwowi, kara wi dig nwo rani mi siir sauan omomin aru hirar niki owim, kam nhirim saiirar nikropki, ti io aiir nokwowaisiyim. ³³ Mi iriipi hiriinan mi kimiir nwirkin siya siir digworaekwo whiekakim digiumii simiir haimriiyiwi mi siya sibgu naingwo karamae nwowi mi siya wi kariir kigna miriyan inkam nwo rani. Iriig.

Wa kirie karamaekin
(Mt 5:13; Mk 9:50)

³⁴ Wa siya dimin miyikin. Mi wa siya hii karamae nwowi mi ti wa siirin wi paniina swoki tiri, siya wadie swoki amwoiuuwamin, ha? ³⁵ Ti hiriinan wain naeyaka siir bi pridikin. Mi krıma siirin nu miyik nitkiigi numiran sasaeyim wi miyik sibgu ii rani. Wakae, kima hindarar prii itkaigi. Iriig.

15

Sibsibin whaowaeyin siir boiniyo yaiga
(Mt 18:12-14)

¹ Mi iigwira kamim omom omomi umir haiiyim mi kam nhirim dimin biyie tiriyim mi kam nhir ikim, sima Jisis siir kingiina yit siir yai imiir wakaeyam. ² Mi Farisi kamim mi kamim siyu komii ninokninkiniyim sima io nwokim Jisis siirin mi sima hiniina boin, ti inkamin kamim dimin biyie tiriyim nae simaka nidwokai aekin. ³ Mi Jisis siya ta boiniyo yaiya simiir asi boinkin

⁴ mi kimiir inkam nwirki siir sibsibim kamairim iriyarki niuwi, (100) mi siir sibsib irin whaowaei mi siir adin wi paniina tiri? Mi siya ti sibsib kamnwii iuur iriyar idiyim (99) wi hirar haiburgigi mi yim wi hirar nokwo aekii. Mi siya wi ti sibsib irin siirim nini hansir iwi. ⁵ Mi siya siir hansir haii mi siya siirin wi siir waeyao niwouu apnami. Mi siya pi maigimaiga nwonami. ⁶ Mi iya siya siir omaka hiriir swoki imbiyami mi siya wa kauwok boinami siir nomiiyauim mi siir inkamnanim, simiiramin, iripa saika haingiriyu owim. Mi siya wi simiir boinki, kima kanaka timi maigimaiga! Dimusi rani, kariir

sibsib irin niki whaowaekiyin kara siir bidi hansiryiskai haiyin. ⁷ Kara kimiir boinkii mi ninomor kou hiran iikamim yim ini, iriipi hiriinanar mi owim. Mi iikam kamnwii iuur iriiyar nwiyim, (99) sima ha naingwowi, sima dimin biyie bi tirkim mi sima ti hiriinan iikam imiirin maingimainga wao kintani. Mi dimin biyie inkam nwiruwakar tiri mi siir kwoinin ha kisina haigii mi ninomor kou hirin wi maingimainga komiia nwowi siiramim. triig.

Umira whaowaeya saiir boiniyo yaiga

⁸ Mi wiga umir iurgaki niuwi mi mhoiia kwira ina swoki whaowaekiya mi saeya wi paniina tiri, ha? Saeya wi iriiyasmir pae bignaei. Mipa bigna nhiskig kaeyami, saiir bidi mi kiga. ⁹ Mi saeya hansir haii mipa kauwok boinki saiir nomiyauim mi saiir inkam inkamnanim, sima iripi nwowim. Mi saeya ina boinkiya, kima maingimainga kanaka dwo! Kariir umir kwira niki whaowaekiya bidi swoki hansiryiskaiya! ¹⁰ Kara kimiir boinkii mi iriipi hiriinan Adi Komii siir paekwosimin siya inkamin dimin biyiekakin naingwo tibmiyiyin siirimar maingimaingaeikin. triig.

Whranisim nwirin ad haiburgigin siir boiniyo yaiga

¹¹ Jisis siya boin, inkam nwirin siir yinisim yinkamiyino nwisko. ¹² Mi nomousimin ad iir boin, adi, kara minam naingwowi, kira digworaekwo whiekakim kririir yao whid hauu kariirin panaowar whauu. Mi adin ina hidgiyin siir digworaekwo whiekakim siir yinisim nwis owiram. ¹³ Mi bi kimiminkin, ti nomousimin siir umir digworaekwo whiekakim ina hauugiyim, inkam nhirkim sainim. Mi siya om whirin kingiin tani, siir ini owou. Mi siya ti om iir nwowin mi siir umir digworaekwo whiekakim ini siyu biyeyim siya tirim simiir yuguguskiyim. ¹⁴ Mi siya siir digworaekwo whiekakim hiriinan niuguguskiyim mi mhoiia ti omin siirin mhi komiia ina yamaoiua. Mi siya ini dimin whirmim whirmim karamaeyar yamwo iuwim. ¹⁵ Mi siya ti om whirin siir hiran inkamin siir mi asi nini miriiyugin. Mi ti inkamin siya yikropki siirin, maeyaua hu nimiiyaeya saiirim, siya kigiraowim simiirin. ¹⁶ Siya minam naingwowi siir mhiya ti binim simiir isim hugi sim naemimin itkikinim simiir naeyim. Mi siirin nae minim, inkam nwirki bi swoki hauugin. ¹⁷ Mi mhiinae karamae siya nwowa mi siya ha naingwoyimyokin mi siya ina boinkiyin, kariir adin siir miyan kamim yim sima naeyim wara whaowae rani. Mi kara tir namwoniyan mhi ina yamaoniyan. Mi kara hiriinanar nwowi, an wi kapi naowi. ¹⁸ Mi haniingi niuwi, an ti swoki am kariir adin siirim. Mi kara siirin wi hiniina boini, adi kara siyu biyie Adi Komii mi kira kowiir whwonkam ida bidi tirin. ¹⁹ Kara inkam miyik rani mi kira kariirin kiriir yinisim kipi nikiu. Mi kira kariirin, kiriir miyan inkamnan boin. ²⁰ Mi siya hiriinan boinkiyin mi siya ina swoki amin siir ad iiramar. Mi siya aru tirar nwowamin, siir adin saiirar kigwinin. Mi siir adin siiriyin naingwoyimyok prasae bi kinkin. Mi siya niwitnamim mi ini yinisim iir yaka iwit ankabmamairiuwin. ²¹ Mi yinisimin ina boinkiyin Adi, kara dimin biyie Adi Komii mi kira, kowiir whwonkam ida tirkim. Mi kara inkam miyik rani, kira kariirin, kiriir yinisim kipi nikiu. ²² Mi adin siir miyan kam imiir boinki, kima biyan yuis prieiya saiir whainanisasa mipi siir wini kaiyaginiuni. Mi siirin iindihop ha timi iyopkikiu haiginiu. Mi siirin su ha timi ii haiginiu. Mi siya siiramim pranaepranae bi maingimaingakim. ²³ Bulmakau irpakiyinin ira tini hainaki mipa disomao. Mipi krimar nongwomamair aei. ²⁴ Dimusi rani, ti kariir yinisimin siya naonamnan bidi yowin. Mi tariinanin siya ini omwaiya swoki waiyain siya bidiyar iki whaowaekiyin. Mi kara siir bidi swoki kigin mi sima nae komii asi naekim.

²⁵ Mi yaowaeyin numir nwokin mi mhoiia siya ha nitin omaka kingiin hiriir mi siyar wakaeni, ii kidim, pi ninkiniuwi. Yim sima mwai waowi. ²⁶ Mi siya siir miyan inkam nwir iir yikiuna mi ina sriiyin, sima dimu dimin tiri? ²⁷ Mi siir miyan inkamin siirin ina boinin, kiriir nomousimin bidi swoki itin. Mi kiriir adin siya kao irpakiyinin ira yisomao siirim. Dimusi rani, siya siir yinisim iir bidi swoki kigin. Mi siir dimin whirki bi kimbugin. ²⁸ Mi yaowae siir kwoinin ini haughauga whiyekiyin. Mi siya omaka hiriir paniinsi yapninopkainamsi. Mi siir adin ha napnaniniyan mi siirin yai miyik imiirar

yani boini siya napninopkainamim. ²⁹ Mi siya adin siir yaiyaka hiniina yowarkii boin, biewii kasaka rani, kara kiriir miyan inkamnan nwowin mi kara kiriir yaiyaka iigwir bi nantamyiriyirkin. Mi kira meme ii kariir bi swoki hauugin. Kara kariir nomiiyauim maigimaiga simaka mi owim. Niingaki, niingakiinga. ³⁰ Mi ti kiriir yinisimin siya kiriir digworaekwo whiekakim ini iki wigim hii nanaeyim, simiir yugugusgikin mi siya ha swoki itin mi kira ini siirsi yaingwoyimyokin. Mi kira bulmakau yinisim irpakiyinanin ina mi isomin siirim. ³¹ Mi adin siir boinki, yinisim, inokinokin kira kanaka nwokin mi kariir digworaekwo whiekakim, yim kiriirgin. ³² Mi tariinanin krima ha maigimaiga mi krimiir mii kwoinim, wadiyar dwo. Ti kiriir nomousimin siya naonamnan bidiyar iki owin. Mi tariinanin siya ini omwaiyar swoki waiyain. Siya bidiyar iki whaowaekiyin mi tariinanin krima siir bidi swoki hansiryiskaiyin. Iriig.

16

Biiyan inkam nhirim simiir boiniyo yaiga

¹ Mi Jisis siya kamim siir mii kigna miriyim simiir boinki mi inkam nwirin umir digworaekwokakin siya biiyan inkam bidi yimbini, siir digworaekwo whiekakim simiir kigriraowim. Mi inkam nhirim sima ini boini ti inkamin digworaekwo whiekakin siir, ti kiriir biiyan inkamin siya kiriir umir digworaekwowim kasaka bi niuguguskikim mi iya ini kingiina nwowa kiriir digworaekwowim sima digi. ² Mi biiyan inkamin siir hiriinan wakaeyin mi siya biiyan inkamin siiram yikiugi mi ina boinin siirin, panin panina tirkin ta yaiya kara wakaeya kiriir? Kira kariir digworaekwo whiekakim kiriir in nwowim simiir tini win naki. Kira wi kariir biiyan inkam nwo rani. ³ Mi ti biiyan inkamin siir kwoinin aowa aowa hiniina yaingwo. Kara pi panina tiri? Biiyan Inkam Komiiyin siya kariir huriyiumigiyim tiri. Mi kara kiriekak rani, nu wa nop rani. Kara inkam nwirni nae umir digworaekwo kaugiki aeyim pi nididi. ⁴ Mi tariinanin kara bidi yinokninkinkyin, diminim kara tiranin mi iya inkamin siya kariir huriyiumigi siir mii sair hirankin mi ta hiriinana sairsiyin kariirin wi inkam nhirim sima nikiunami, simiir omaka hiriirin. ⁵ Mi siya inkamim siir biiyan inkamin siir dimin priihaiyim simiirin nwinwira yikuuna mi siirim in yamim. Mi biiyin nwira ieya yam mi mii kigriraowan inkamin ina sriiyin siirin. Diminim kira priihaiyim kariir biiyan inkamin siir hirankin pariigim? ⁶ Mi siya boin, wel twowim kamairim iriyarkim. Mi mii kigriraowi inkamin ina boinin, kira ti diminim kira priihaiyim simiir yokwo aiir hai mi kira kamnwis iuuriuwa 50 simiirar kwidwo winki. ⁷ Mi mhoiya inkam nwirin ina swoki itin, biiyan inkamin mii kigriraowiyin siya ina sriiyin, diminim kira priihaiyim pariigim? Mi siya ina boinin, wit nibim kamairim iriyarkim 100 mi siya siir boinki, kira ta yokwowa kira wina diminim kira priihaiyim sairim pi kam nwiyuwa winki. ⁸ Mi mhoiya biiyan inkamin siya ini ti inkamin mii kigriraowiyin siir inig iir hainankiyin. Dimusi rani, siya inkamin kwoin miyikakin, siir siyuin siir hiriinan tirkin. Mi Jisis siya ha niki boinin mi nu tiran iikamim simiir kwoinim umir diriraerar sainiyim ini Adi Komii siir iikamim simiir haiburim, sima ninokninkin miyikakim.

⁹ Mi Jisis siya hiniina boinki simiirin. Mi umir digworaekwo whiekakim kima nonkwowim kima iikam nhirim umir digworaekwowim whaowaeyim simiir hauu. Mi sima wi kimiir nomiiyau kin nwoki owim. Mhoiya kima naonami mi kima wi Adi Komii siir om miyikin siir nami. Mi siya kimiirin wi hiniina boini, kima siyu miyik bidi tirim. Mi inokinokin kima wi kanaka nwoyokiyokii. ¹⁰ Mi inkam nwirin siya dimin simim simiir sibgu kigriraowi mi siya wi dimin komii komiiyim simiir warar mi sibgu inkin kigriraowi. Mi inkamin miisimim simiir sibgu mirii karamae nwowi mi siya mii komii komiiyim simiirin wi mi sibgu mirii rani. ¹¹ Mi kima umirim nu tiranin simiir sibgu kigriraow karamae nwowi mi kima Adi Komii siir dimin miyik imiirin wi panina sibgu kigriraowi, ha? Niingaka, kima inkam wi dig nwo rani. ¹² Mi kima inkam nwirni dimin sibgu kigriraow karamae nwowi mi Adi Komii siya dimin miyikin wi panina hauwi, inokinok nwoyokiyokiyin, ha?

¹³ Mi miiyan inkam nwirin siya, biiyan inkam nwisowiiir miiyim iikwiruwa bi swoki miriikin. Niingaka. Mi siya kwoin biyie wi nwirin siir nwowi mi nwirin wi miiyik siir nwowi. Mi siya wi nwirin siir wakaeyoknaei mi nwirin wi digiumii haimriyuwi. Mi kima Adi Komii krimiir Wanin siirim miriiyim, umir sairim wara kipi naingwo. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siya iikam whiekakim simiir kigirkakana saiir boinkin (Mt 11:12-13; 5:31-32; Mk 10:11-12)

¹⁴ Farisi sima umirim naingwokwowikim. Mi sima ti hiriinan yai whiekakim Jisis siya boinkiyim simiir wakaekiyim mi sima siir yikbumbu boin. ¹⁵ Mi Jisis siya simiir boinki mi kima kimiir siyu miiyikin iikam whiekakim simiir whwonkam ida hiniina niisiimauuwi kima iikam miiyikim. Mi Adi Komii siya kimiir kwoin imiir bidi yinokninkinim. Diminim inkamki hainaniyim, yim Adi Komii siir whwonkam idain dimin komii rani.

¹⁶ Moses siir siyu komiini yai mi profet kamim simiir yai aka sowa iya Jonin op baptaisiyin siya nwowa sairar yadigiwa. Mi Jon siir iya tasi tariinana namwoniya mi Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana mi saiir yaiwin kibiya omom omom whiekakim simiir nimbiam. Mi iikam whiekakim sima Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana saiir namamar naingwokwowi. ¹⁷ Ninomor nu sowa wa digi. Mi Moses siir siyu komii siir yaisisimim sima wi wara swoki kigugu rani.

¹⁸ Mi kamin siya siir wig aiir sopki mi irni swoki inkwonaei, yio wig nonkwonani siyugi siyu iirar nikripikin. Mi inkam nwirin siya wig ira inkam nwrki sopkiya saiir nonkwonaei, yio wig nonkwonani siyuin siir taouugakin mi siya hii nanaenanaei. Iriig.

Umirkak inkam mi Lasaras so

¹⁹ Biiya inkam nwirin umirki naokingugunankaiyin, siya tir nwokin mi inokiiinokin siya yuis miiyik miiyik imiirar niigin. Mi inokiiinokin siya nae miiyik imiirar haiikin mi simiirar naekin siya wadie nwowim. ²⁰ Mi inkam paeprikab nwirin hirar mi inkin okin siir inigin Lasarskin, siir piua paowai biyieya. Mi siirin siir isid ieyar hainam umirkak inkamin siir omaka anoka kingiin hir ini kikiniugik. ²¹ Mi siya ti umirkak inkamin naeyim siir hii aowa naekrimkrinkiiyim simiir niuimim aeyamar naingwowi mi iya ti umirkak inkamin siir miiyan kamim sima nhiskiyim naemim priiginim naeyim simiir mi ti inkam paeprikabin siir mhiya ini simiirar yaekiniuin. Mi wraim sima nitiiyim pi siir paowai imiir taowaei. ²² Mhoiia ti inkam paeprikabin ha naonamin mi siirin Adi Komii siir paekwosimim sima hainam mi siya Ebrahim saika ini owou. Mi ti inkam umirkakin ina mi aowin mi siirin ina haingikaiyin. ²³ Mi siya ini maeyau paekaka saiir nwowin mi hik kimpisu komii hir haiyin. Mi siya koua hiriir kaokiiyin mi siya kigi Ebrahim siya kingiin nwo rani mi Lasaras siya saika ninkin owi. ²⁴ Mi umirkak inkamin ina kauwokiya, adi Ebrahim kira kariirsi daingwoyiyim mi kira Lasaras siir dikrop iuungi siir inain op hopmiiyim mi opa kariir kworiyaeya saiir hougin noksisaeiyim. Kara ta pae aiirin hik kimpipisu prasae hai rani. ²⁵ Mi Ebrahim siya boin, yinisim tariinanin kira dimin whirin ina naingwokiya. Biiya kira omwaiya niki waiyan mi kira digworaekwo whiekakakar nwokin. Mi Lasaras siya dimin biyie biyeyim simiir haiigin. Mi tariinanin siir kwoinin ti om iirin ini wadiyar yamwoniya mi ni kira ini hik kimpipisu yama haiyuin. ²⁶ Mi dimin whirin Adi Komii siya bidi haigin, ie komii whirin kimiir mi krimiir bopwoniya tir. Mi iikamim tir nwowim sima ti ieyin siir niyapidnaidamim sima dig nwo rani. Mi iikamim yarmiiya mi owi, krimiir tiriir niyapidnaidniyim sima wi dig mi o rani. ²⁷ Mi umirkak inkamin siya boin, adi kara kiriirin hiriinansi srii, kira Lasaras siirin kariir adin siir omaka hiriir dikropki. ²⁸ Kariir nomousimim iriyarkim. Mi Lasaras siya simiirin yai kirie aiirar tini boiniu. Mi sima wi ti om biyeyin hik kimpipisu kara haiyin siirar swoki inkin itisi. ²⁹ Mi Ebrahim siya ina boinin, sima Moses mi profet kam ikim simiir yaigakargim. Sima simiirin igao yai bidiya boinin sima ta yai aiirar wakaeyokna. ³⁰ Mi umirkak inkam ieya boin. Niingaka. Adi Ebrahim ta yaiya saeya simiirin wi dig nwo rani. Mi inkam wiir nwirin siya ie hiranki ninsiin idwowi mi simiiramin ha nami mi simiir mhi kwoinin wa ninkpit haigii. ³¹ Mi Ebrahim siya ina boinkiyin siirin mi sima

Moses mi profet kamim simiir yai imiir wakaeyokna karamae nwowi mi inkam nwirin ie ankin ninsiin idwowi mi sima iriipi hiriinan wi siir swoki aingwo tibmii rani. Niingaka. Iriig.

17

Dimin biyeni siyugin

(Mt 18:6-7,21-22; Mk 9:42)

¹ Aiyo, aiyo mi Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir boinki, diminpai diminpaiyyim wa nimbiyami iikam whiekakim simiir kwoin imiir nipiyaokiiyam mi sima dimin biye tiram. Mi simiir naingwo tibmiiya wa whaowae iuguskii. Aiyo, aiyo mi inkamin, inkam nwirni naingwo tibmiiya saiir tirbuwiyin kira mintarao mhoiia kira wi hik komiigi komii haii. ² Mi siya ti yinisim sapisapim simiir nwir iir tirkii, siyu biye tiram mi hiriinankiniuwi, ini mi owin kam nhirim sima siir niyyin siya komiia saika dinkin kog. Mi siirin whii komii solwara saiir ditmai whiridgi, yipi nwoki aeyikriku whiridamim. ³ Kimakimasiyar mintaraona! Mi kimiir nomiiyauin, siya siyu biye tiri, kima io saiir dwo mi siya siir kwoinin kisina haigii mi kira siir dankabmamair boin. ⁴ Mi siya dimin biye kiriirin ii kwiruwa saiirarin idip idipin iriyyar kwisa tiri mi siya kiriiram in idip idipin iriyyar kwisa niti mi ha nini boini, kara pi naingwoyimyoki kira kariir dimin biyeyim simiir haiyoprindiyumiigiyim. Iriig.

Naingwo tibmiini siyugin

⁵ Aposel kamim sima Biyan Inkam Komiiyin siir boinki, kira krimiir naingwo tibmiiya saiirin komii swoki inkin hauugi. ⁶ Mi Biyan Inkam Komii siya simiir boin mi kiriir naingwo tibmiiya saeya mastid nidni haniin sapisapki niuwi mi Adi Komii siya kiriirin wi dimin komii iirar tirhaiginiuwi. Mi kira paeyin siirin ha boinkii, kira, wara kiriir miyyim ti ophainam whii komii solwara hiriir! Mi siya wi kiriir yai aiarar mi wakaeyoknaei. Iriig.

Miiyan kamim simiir siyugin

⁷ Mi kimiir inkam nwirki siya miyan inkamkaki niuwi, siir numir aiir hainopam mi siir sibsib imiir kigriraowam mi mhoiia siya ha swoki iti mi siir biyan inkamin siirin wi hiniina boini, kira ha witsisau, nae kanaka wini idwokai aeni. Mi kira wi hiniina boini, aniya? ⁸ Niingaki, niingakiinga. Mi kira wi siir boinmauuwi, kira kariir nae imiir diriraerar mi kira yaeya piuwopa ha kikognani mi naeyim ha diriraerar hainani. Bii op nae minim pi kara niki ae kwiyae mi mhoiia kira op nae minim pa timi ae kwiyae. ⁹ Mi siya ti siir miyan inkamin siirin pa boin wadie ta siya siir yai aiir wakaeyokna diriraerara sairsiyin, aniya? Niingaki, niingaka. Ya siirar miiga. ¹⁰ Mi kima iriipi hiriinan digworaekwo whiekakim Adi Komii siya boinim, kima simiir diriraerari mi kima wi hiniina boin, krma miyan iikam miyik rani. Diminim krma diriraerariyim krma Adi Komii siir kwoin iirar diriraerari. Iriig.

Kam iuurim paowaigi piskimkopouwim Jisis siya haiswoniskiigim

¹¹ Jisis siya siyuin om komii Jerusalem hiriir namiyin siir namkin mi siya nu Sameria nu Galili sower bopowar napnamkin. ¹² Mi siya om whirin siir nimbiyamin mi kam iuurim paowaigi piskimkopouwim siirin siyu hir yapyiskaiwin. Mi sima aru hirar niki okwowim ¹³ mi sima ina kauwok boininaekiyim, Biyan Inkam Komii, Jisis kira krimiirsi daingwoyimiyok. ¹⁴ Mi Jisis siya simiir kigin mi siya ina kauwok boinkiyin simiirin, kima ha dam, wara kimiir piim prismi tini iisimauuu. Mi sima ha napnamim mi simiir piim ini miyikar ywokiyim. ¹⁵ Mi simasimar yinkig ankigna simiir piim wadie nwokiyim. Mi simiir nwirin sasa swoki iwitamin. Mi siya ina kauwok boin hainan prapasamin Adi Komii siir inig iir. ¹⁶ Mi siya Jisis siir igmiiga whwonkam ida ini hiuu. Mi siya ina boin wadiekinyin siirin. Ti inkamin siya nu Samirian inkamkin. ¹⁷ Mi Jisis siya hiriinan kigiyin mi siya ina boinkiyin, ti kam iuurim paowaigi piskimkopouwim, simiirin kara haiswoniskiigiyim mi iriyyar nwiiyim ini papi nwowim? ¹⁸ Mi ti iriyyar nwiiyim Adi Komii siir inig iir hainanam bi nitkim, aniya? Mi ti inkam nwiruan om whiranin sasar yit Adi

Komii siir inig iir hainanamin. Mi ti kam iriyyar nwiyyim Isrelmiyyim, yim ini panina tirim, ha? ¹⁹ Mi mhoiyya Jisis siya boinki, kira dinsiingi mi ha dinsiin apnam, kira naingwo tibmiiya kariiram, kiriirin wadie saeyar nwoaiginiugin. Iriig.

fiya Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana wi sapi nimbini
(Mt 24:23-28,37-41)

²⁰ Mi Farisi kamim sima Jisis siir sriigi, fiya Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana wi paka hiniin fiya sae nimbini? Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, fiya Adi Komii siya siir iikam whiekakim, simiir kigirkakana saeya nimbiam, iikamim simiir nhwowim wi dimin kirie kirie komii komii kig rani. ²¹ Mi sima wi hiniina boin tani, kigi, siya tisi tapi nwowin. Niingaka. Wakae, fiya Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana saeya ini kimiir mhii kwoinaw waraurar nwoa kima wi sair kig rani. Niingaka.

²² Mi siya ha boin digiyin mi siya kamim siir kigna miriyyim, simiir boinki, mhoiyya fiya wa nimbiam mi kimiir mhii kwoinim Yaowae Adin ninomor kouanin kara nitana fiya, sair kigamar naingwowi mi kima wi siir kig rani. ²³ Mi mhoiyya kam nhirim wi sima boini kimiirin, kigi, siya isi hinda nwowin, kigi siya tisi tinda nwowin. Mi wim kima wi hiriinan inkamim simiir yai kipi wakaeyokna yim sima kimiir niksisaie. ²⁴ Kima ina ninokninkinim fiya ninomora yakii mi ta ninomor kwirkaka wa yaarkakii. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin siya nimbini, wi hiriinanar tiri. Mi iikam whiekakim sima siirin wa kigirkakwini. ²⁵ Mi bii kara wi hik kimpipisuwar niki haii mi iikamim ta ii aiarar niki owim, sima digumii wi kariir haimriyuwi. ²⁶ Siyiuin biya Noaki nwoa fiya sair tirin. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin siir fiya siya nitana yio wi iriipi hiriinanar mi tiri. ²⁷ Mi sima nae hirar niki aeyim mi op minim hirar niki kwiyaeyim mi wigkamim ha nonkwonam fiya Noa siya siyaiya hiriir napninopkainamin mi op komiyyin ha nitin, simiirin ini siya yakirindipugiyim. ²⁸ Mi Lot siir fiya, ya iriipi hiriinanar mi tir. Mi sima naemin hirar niki aeyim mi opmin hirar niki kwiyaeyim mi digworaekwo minim hirar niki sainim mi digworaekwo nhirim, inkam nhirmi hauuwim sima sainim mi numir sasae ha ninkikinim mi omaka minim ha mi mirii. ²⁹ Mi Lot siya om komii Sodom siir haiburgigin mi ha namim mi ta ii aiarin Adi Komii siya pae aiar yikropki. Mi siya komii komiyyim paekak paekakim, ina kinanaiiniyyim ninomor kouankin iikamim simiir tiodwomaiyam. ³⁰ Mi iriipi hiriinan fiya Yaowae Adin ninomor kouanin siya swoki iti, wi idowiyar nimbini, iikamim simiir whwonkam idar. Mi sima wi digworaekwo kasa tir tani.

³¹ Mi ta hiriinan fiya inkam nwirin siya omakanau hir nwowi mi siir digworaekwowim, nu hir nwowi mi siya wi siir digworaekwo imiiram niunainam tani, simiir hainakiyam. Mi siya wi hindara nidam iuguski. Mi iriipi hiriinan inkam nwirin siya numir hir nwowi mi siya wi omaka tiriir swoki it rani, yuismin imiir hainankiyam. Niingaka. Siya wi hindara nidam iuguski. ³² Mi kima Lot siir wig aiar dinokninkinki, saeya om komii Sodom siir swoki haiyug kaokiya mi sairin Adi Komii siya diriraerarki mi saeya sol ha nwokiya mi yinpae yamwoia. Mi iriipi hiriinan, kima kipi swoki haiyug kao hindara didam iugusam. ³³ Mi inkamin siyamar naingwonaeyin, Adi Komii siiram naingwo karamae nwowiyin, yio wi hindara kigugu iuguskii. Mi inkamin siyamar naingwo karam nwowiyin mi Adi Komii siir yai aiar wakaeyoknaeyin mi siir kwoinin wi hiriyyar nwoyokiyokikaeyami, Adi Komii saikar. ³⁴ Kara kimiir boinkii, ta nii aiararin, inkam nwisoi hii kwiruwa sairarar whwonkai mi Adi Komii siya sower nwirin siir hainami mi siir nwirin, yio wi hirar nwokii. ³⁵ Mi wig iso sowa mii iripa miriiguwaki mi Adi Komii siya sower ir aiar nikiunami mi ira, ya wi hirar nwokii. ³⁶ Mi inkam nwisoi sowa numir hir nwowi mi Adi Komii siya wi nwir iirara nikiunami mi nwirin yio wi hirar haiburgigi. ³⁷ Mi kamim siir kigna miriyyim, sima ta yai aiar wakaeyim mi sima ina sriyyim, Biyan Inkam Komii ti diminin wi papi nimbiam? Mi Jisis siya simiirin boiniyio yai boinkin, maeyauwa inkam whiigi nwoa, wakikiyao wabim sair nwowikim mi inkam whiyyim pi simar mi aei. Iriig.

18

Wiga inkam in yai hidiyin siirim nikiunanin sair whindiriraerarim sair boiniyo yaiga
¹ Jisis siya boiniyo yai kwira simiir boin simiir niisiisiimauugin sima inokinokin
 nhwo Adi Komii siirim kwisboinim mi sima kipi nhaku. ² Siya hiniina boin mi om komii
 whirin yai hidi inkam nwirin hir nwokin. Ti yai hidi inkamin siya Adi Komii siirsi bi swoki
 ididkin. Mi iriipi hiriinan inkam imiirsi bi mi aingwoyimiyokikin. ³ Mi wig igabae ira ti
 om iir nwoka. Inokinokin saeya ti inkamin yai hidiyin siirin hiniina nini boiniuwika,
 kariir ioan inkamin siya kariir nonkwobumbuwam tiri mi kira siir boin hiuriyiunatkaigi.
⁴ Biya ti inkamin yai hidiyin sair whindiriraeraram bi naingwokin. Mi mhoiya siya siir
 mhi kwoinain hiniina yaingwo, kara Adi Komii siirsi nidiid rani mi kara iikam imiirsi bi
 mi aingwo ididkin. ⁵ Mi taka wig igabaeya kariirin kigi saeya ninkinanaei. Kiya sairin yai
 pi kara whinboini mi inokinokin saeya wi kariiram nitnanaeisi mi kariir piua mhoiya
 wa nhaku iuguski. ⁶ Mi Biyan Inkam Komii siya ina boinin, kima ti yai hidan inkam
 biyeyin siir yai imiir wakaeki mi ti yai hidan inkam biyeyin, siya ta wiga sair yai bidi
 whindiriraerarim. ⁷ Mi wi paniina tiri? Mi iikamim Adi Komii siya nimbiniim siirim mi
 ni nabie siirim nouim mi tari Adi Komii siya yai wi simiir whinboin tani, aniya? Mi siya
 kaoguguwi mi tari wi simiir whindiriraerar tani, aniya? Niingaka. Adi Komii siya yai
 hidan inkam miyikiingin. ⁸ Kara kimiir boinki mi siya simiirin siyu wa whindiriraerar
 sasagi. Mi mhoiya Yaowae Adin ninomor kouanin siir iya, siya wi sair kigi iikamim
 simiirin sima bidi yamsi aingwo tibmiyim, iye? Niingaka? Iriig.

Farisi kamim mi kamim omom omomi umir haiyim simiir boiniyo yaiga

⁹ Kam sima hiniina naingwowi, sima inkam miyikim mi sima hiniina naingwowi
 inkam nhirim sima inkam miyik rani. Ti hiriinan inkamim Jisis siya boiniyo yaiya
 simiir boinkin, ¹⁰ inkam nwiso nhwo kwisboinim namko omaka Adi Komii siira sair
 hiriir. Mi nwirin inkamin omom omomi umir haii ikin mi nwirin Farisi inkamkin. ¹¹ Mi
 ti Farisi inkamin sasa ha nokwokiyan mi siir mhi kwoinain hiriin hiniina kwisboinki, Adi
 Komii kara ti inkam nhirim simiir hiriinan tani, kara ti kiriirim sriiyin. Mi sima hiiya
 tauaeikim mi siyu biyeyar mi tirikim mi wiga mi sopikim. An kara, niingaka. Kara ti
 inkamin omom omomi umir haiyin siir hiriinan tani. ¹² Mi wik whiekakim simiirin kara
 ii kwokwisa haiyaeikin nae karamae. Mi digworaekwo whiekakim kara haiyim, kara
 iuura soitkinikin mi haimii pi kiriir mi hauwi. ¹³ Mi inkamin omom omomi umir haiyin
 siya arurig ha nokwokiyan mi siya ninomor koua hiriir kaowim pi boriisopi. Niingaka.
 Mi siir niyin ina kaiyirounainamin mi siya ina boinin, Adi Komii kara dimin biyeyan
 inkamkin. Kira kariirsi daingwobumbu! ¹⁴ Kara kimiir boinki, ti inkamin omom omomi
 umir haiyin, Adi Komii siya siirin inkam miyik yikiuwun. Mi siya siir omaka hiriirar
 swoki amin. Mi ti inkam nwirin yio. Niingaka. Mi inkam sama naingwonaeyin, yio wi
 Adi Komii siya nikwowaisii. Mi inkamin saam naingwo karamae nwowiyin mi Adi Komii
 siya siir inigin wi kougikou haiginki. Iriig.

Jisis siya yinisim sapisapim simiir nokboinmamaingin
 (Mt 19:13-15; Mk 10:13-16)

¹⁵ Mi sima yinisim sapisapim Jisis siirim nikiunanikim. Sima minam naingwokim,
 Jisis siya in simiir nonkwowim. Mi kamim siir kigna miriym sima ti hiriinan kigiym
 mi sima io simiir ywoki. ¹⁶ Mi Jisis siya yinisim sapisapim simiirin ina yikiunan siir
 kingiin hiriir mi siya ina boinin kima yinisimim kariirim kigninkinki, kima simiir
 kipi nikidu. Dimusi rani, Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana ti
 hiriinan iikamim simiirgin. ¹⁷ Kara kimiirin yaimwovar boini, inkamin iya Adi Komii
 siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana sair nitam naingwowi mi siya
 ti yinisim sapisapim simiir hiriinan dwo mi hiriinan karamki niuwu mi siya wi sair
 napninopkainam tani. Niingaki, niingakiing. Iriig.

Biyan inkamin umir digworaekwo whiekakakin siir yaiga
 (Mt 19:16-30; Mk 10:17-31)

¹⁸ Mi Judami biyan inkam nwirin siya Jisis siirin hiniina srii nowomwarkaiyiwan inkam miyik mi kara wi paniina tiri. Kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin inokininok siir haiyamin, ha? ¹⁹ Mi Jisis siya siir boinki, kira kariirin inkam miyik dimusi dapkin, ha? Adi Komii sasairgin inkam miyikin. ²⁰ Kira siyu komii iir bidiyar yinokninkinin. Kira wig kipi hainikii nonkwona. Mi inkam kipi mi isom ao. Mi hii kipi mi tauae mi kira inkam nwirni kipi mi iksisae boinhiuriyiu, kira kiriir yopii ado sowerwai yai imiirar wakaeyokna. ²¹ Mi biyan inkamin ina boinin, iya kara yinisima nwonaniyin mi ini tariinanar yamwonyin kara ti siyu iirar wakaeyoknakin. ²² Jisis siya ta yai aiir wakaeyin mi siya siir boinki, diminin whira niki whaowaei. Kira kiriir digworaekwo whiekakim inkam nhirim simiir hauu sima sainim mi kira ti umirim inkam paeprikabim simiir hauu. Mi kira hiriinan tiri mi ninomor kou hirin kira wi digworaekwo whiekakakar nwowi. Mi kira kariir mhoiyar wit. ²³ Mi ti biyan inkamin ta yai aiir wakaeyin mi siya ini hikakar ywokiyin. Dimusi rani, siya umir digworaekwo whiekakak inkam kingin.

²⁴ Jisis siya ti inkamin siir mhii kwoinim hikak nwokiyim simiir kigiyin mi ina boinin, inkamin digworaekwo hoingakakin, siya Adi Komii siir omin siya kigriraowiyin dimin taemin imiir siir namimin wi miinan mirii. ²⁵ Mi haba ti tidiyinin yuis panyin siir no iir ninopkainamimin wi miinan mirii. Mi inkamin umir digworaekwo whiekakin siya wi ta haba miinan saeya miriia sair hiriinan mi mirii rani. Niingaka. Yio wi mi komiigi komii mirii nami Adi Komii siir omin digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin siir namimin. ²⁶ Mi kamim sima hiriinan wakaeyim mi sima ina boinim mi hiriinanki niuwi mi kwoinbudin inokininok omwai waiyayokiyokiyin wi nhinga haii? ²⁷ Mi Jisis siya ina boinin, diminin inkamki tir karamae nwowiyin yim wi Adi Komii krimiir Wanin siyar diriraerari.

²⁸ Mi Pita siya ina boinin, waka, krma krimiir omin mi krimiir digworaekwowim simiir bidi haiburgigim mi krma tisi kiriir mhoiia nitim. ²⁹ Mi Jisis siya simiir boinki, ihi, kara kimiirin yaimwovar boini mi yipiki inkamkin Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigrakakina saiirim sibgu naingwowin mi siya omaka mi wig mi nomiiyau mi yopii ad yinisim, simiir haiburgik ³⁰ mi ti iiyim Adi Komii siya wi hiriinan ii imiirar swoki inkin hauukiyiwi. Mhoiia iya saeya nimbiyami mi sima kwoinbudin inokininok omwai waiyayokiyokiyin wi siir haii. Iriig.

*Jisis siya kwoimaka ina swoki boinin kara naonami wa swoki insiin idwowi
(Mt 20:17-19; Mk 10:32-34)*

³¹ Mi Jisis siya kam iuur nwisio siir kigna miriyyim simiir yikiuna mi simiir boinmauu, waka, panao krma om komii Jerusalem hiriir nami. Mi yai whiekakim profet kamim sima win boinin, Yaowae Adin ninomor kouanin kariiram, sima wa nimbiyamkini. ³² Mi sima kariirin wi kam nhirim isid whiranim Juda inkam tani simiir hauugi. Mi sima wi kariir nigbumbu tirbumbu haiginiwi mi wi yaeyop kariir mi yaswaiyiwi ³³ mi sima kariirin wi idgiu mini nipimpari mi wi kariir nisomaoki mi sima kariirin hiriinan tiri mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi ie hiranki. ³⁴ Mi kamim siir kigna miriyyim sima ta yai aiir bi ninokninkinkim. Ta yaiya sair yaimwokiayimwowa saeya simiirsi nimprioka mi sima ta yaiya siya boina sair bi sibgu naingwokim. Iriig.

*Jisis siya inkam nhwokwisae nwirin siir haiswoniskikin
(Mt 20:29-34; Mk 10:46-52)*

³⁵ Mi Jisis siya om komii Jeriko kingiin ha nimbiyamin mi inkam nhwokwisae nwirin siya siyu mig hirar nidwovikin. Mi siya inkamim simiiramar mi priikau priikauwikin umir digworaekwoim. ³⁶ Mi siyar wakaewin iikam isid komiyyin napnaniyyim mi siya kam nhirim simiir sriiwin, sima dimu mini? ³⁷ Mi sima siir boinki, Jisisin omisim Nasaretanin isi napnaniyyin. ³⁸ Mi siya ina kauwok boinanaekiyin, Jisis kira Devidni isidin siir yinisimkin, kira kariirsi daingwobumbu! ³⁹ Mi kamim bii napnamim sima io siir ywoki, kira yai tanki. Mi siya ina swoki kauwok boinanaekiyin, kira Devidni isidin siir yinisimkin kira kariirsi daingwobumbu! ⁴⁰ Mi Jisis siya ha namikwonyin mi simiirin ina

boinkiyin, siirin kariiram wikiunani. Mi siya kingiin ha nitin mi Jisis siya siir sriigi. ⁴¹ Kira panina naingwowi, kara kiriirin pi dimu tiri, ha? Mi siya boin, Biyan Inkam Komii kariir nhwoin wadie swoki okiyim tiri. ⁴² Mi Jisis siya siir boinki, kiriir nhwoin ha kaoki, kiriir naingwo tibmiya, kiriir nhwoin miyik saeya nwowaiginiugikin. ⁴³ Mi bi kimiminkikin siir nhwoin ina swoki kaokiyin. Mi siya ini Jisis siir mhoiyar yamin mi ini Adi Komii siir inig iirar boin wadiekinyin. Mi iikam isid komiyyin sima hiriinan kigiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainankiyim. Iriig.

19

Sakias siir niwiigin

¹ Jisis siya om komii Jeriko siir yapninopkainam mi ina yapnamin. ² Mi inkam nwirin hir nwokin, siir inigin Sakiaskin. Siya kamim omom omomi umir haiiyim simiir biyan inkamkin mi siya umir hoimgakakin. ³ Siya Jisis siir kigsibim minkin, siya yipikin. Mi iikam isid komiyyin sima hirar nwokin mi Sakias siya inkam priei rani. Mi siya Jisis siir paninsi kigsi. ⁴ Mi siya biya iwitankwokin mi pae wirin siir iiyam, Jisis siir kigwinam. Siya bidi yinokninkinin Jisis siya pi ti siyu iir napnani mi siya ti pae iir asi nii winkin. ⁵ Mi Jisis siya ta maeyauwa saiir nimbiyamin mi siya koua hiriir kaokiyin mi siya siir boinki, Sakias, kira ha wuuni. Panoo kara pi kiriir omaka hir nwowi. ⁶ Mi siya ha niuun idudunaiiniyin mi siir mhi kwoinim maingimairga ha nwonaiiniyin mi siya Jisis siirin siir omaka hiriir yikunam. ⁷ Mi iikam whiekakim sima hiriinan kigiyim mi sima io siir ywo. Siya inkamin dimin biyekakin siir omaka whwonkaiyam dimusi namkin? ⁸ Mi Sakias siya ha ninsiin okwokiyyin mi siya Biyan Inkam Komii siir boinki, Biyan Inkam Komii kira waka! Kara panaoin digworaekwo whiekakim pi bopwoniya tir haigin mimiri mi kara haimii pi kam paeprikabim simiir hauwi. Mi kara inkam nwirni diminim kara niksise haiiyim mi kara siirin idip idipin wi kwiya swoki hauukiyyuwi. ⁹ Mi Jisis siya siir boinki, tapa Adi Komii siya bidi swoki anmaiwarkainam iikamim ta omaka saiir nwowim simiirin. Ti inkamin siya iripi hiriinan Ebrahim siirar yinisimkin. ¹⁰ Yaowae Adin ninomor kouanin siya iikamim kiguguwim simiirim hansirikin simiir nanmaiwarkainam. Iriig.

Miiyan kam iurim umir haiyim simiir boiniyo yaiga

(Mt 25:14-30)

¹¹ Iikamim sima ta yai aiir wakaekiyim mi Jisis siya boiniyo yai kwira simiir warar mi inkin boin. Mi siya om komii Jerusalem siir kingiin bidi ywowamin, sima hinina naingwokim Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigrakana, saeya wi kingiina kwombini. ¹² Mi siya ina boinin, inkam komii nwirin siya hir nwowin om whir nami mi sima siirin wi nu kigriraowan inkam komii dikmwon owaiginiu. Mi mhoiya siya wa swoki iti siir oma tiriir. ¹³ Mi siya miiyan kamim simiir haiburgigim tirin mi siya siir miiyan kam iurim simiirim yikiugi mi siya umirim simiirin paeyarim hasisa hid hauugi. Mi siya simiirin ina boinkiyin mi kima umir mii simiir mirii mi kima wi kariirar mirii kigwin. ¹⁴ Mi tiki inkamin siir oman iikamim simiir mhi kwoinim ini hauugi hauuga whiyekiyim siiramin. Mi kam nhirim sima kam nhir imiir boin siir mhoiya namim. Mi sima boin, krima pi boriisopi ti inkamin siya krimiir nu kigriraowan inkam komii kipi nwo.

¹⁵ Mi sima siirin ini nu kigriraowan inkam komiyyar yokmwun owaiginiuin mi mhoiya siya ina swoki itin. Mi siya boin, ti miiyan kamim simiirim dikiugi, biya umir kara niki hauugikim. Mi kara ninokninkinim tiri sima ti umirim kara hauuwim sima nwinwira pariiga swoki inkin mirii hai. ¹⁶ Mi nwirin bi siya yit, yio hinina boin, biyan inkam kara umir mii ti umir paeyar haso sowiirin, umir paeyarim kam nwira (200 Kina) mirii hai. ¹⁷ Mi biyan inkam ieya boinki, kira miiyan inkam wadiekim mi mii miyikar sibgu miriikin. Mi kira dimin simin siirin bidi sibgu kigriraowin. Mi kara kiriirin pi inig komiigak nwowaiginiugi, kira wi om komii komii iurim simiir kigriraowi. ¹⁸ Mi nwisaka ina mi itin, yio ina mi boinin, biyan inkam kara kiriir umir paeyar haso, sowiirin umir

paeyarim iuura (100 Kina) swoki inkin mirii hai. ¹⁹ Mi biiyan inkamin siya siir boinki, kara kiriirin om komii iriiyarim simiir kigriraowan inkam nikmwın owaiginiuwi. ²⁰ Mi nwirin ina mi itin, yio ina mi boinin, biiyan inkam kiriir umir paeyar haso tisi tapi nwowo. Kara sowiirin kwankab aka kogin. ²¹ Kara kiriirsiyin dimusi bi nididgin, kira inkam paii rani. Diminin inkam nwirki haiginiyin mi kira siirsi bi naingwoyimiyokikin pi kira mi haii. Mi sasaeyim inkam nwirki ninkiniyim, iriipi hiriinan pi kira swoki ingugu haii. ²² Mi biiyan inkamin siya ti miian inkam iir boinki, kira miian inkam biyekin! Kiriir yaiya kara kiriirin wi sairsi boin wokiyopnatkaigi. Mi kira hiriinan ninokninkini, kara inkam miyik rani mi kara diminim inkam nwirki haiginiyim pi kara mi haii mi sasaeyim inkam nwirki ninkiniyim pi kara mi ingugu haii. ²³ Mi kira umirim miianau haigi karamae dimusi nwokin mi kara swoki itkiswo wa pini haini, yaeya umir nhirim simiir warar. ²⁴ Mi siya kamim siir kingiin nokwowim simiirin hiniina boinki, kima wara umir paeyar haso sowiir hai, iki inkamin umir paeyarim kam nwirkakin siir hauugi. ²⁵ Mi sima siir boinki, biiyan inkam, siya umir paeyarim kam nwira bidi haiyin. ²⁶ Mi siya ina boinin, kara kimiir boinki, yipiki inkamkin digworaekwo whiekak nonkwowim mi mi miyik miriiyim kara simiirin digworaekwo nhirim wi idwowa swoki inkin hauugi. Yipiki inkamkin digworaekwo hoimgak karamae nwowin mi mi miyik mirii karamae nwowin mi mhoiia siya wi niinga niinga nwowi, digworaekwowim wi karar swoki hai. ²⁷ Mi yipiki iikamim sima io kariir nwowiyim, sima pi boriisopi, kara simiir mi kigriraowan inkam komii nwowim, kima simiirin tiriir wiku nani mi simiirin kariir whwonkam ida disomaoki. Iriig.

Jisis siya Jerusalem hiriirin inkam komii nu kigriraowiyin siir hiriinan napninopkai namkin

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Jo 12:12-19)

²⁸ Mi Jisis siya simiir yai aiir nowarkii boin digiyin mi siya biiyar yapnamkwokin, siyiun om komii Jerusalem hiriir namiyin siir. ²⁹ Mi siya om Betfasi om Betani, mhiu whirin sima dapiyin Oliv siir kingiin nwowamin mi siya biiyin inkam nwisio siir kigna miriiyo sowiir yikropki. ³⁰ Mi siya sowiir boinmauugi, kowa iki omin hapi nwowin siirim dam mi kowa pi donki haom irin siir kigi, sima bidi yieyok okwowin pae aka. Mi siirin inkam nwirkin bi nidwokin. Mi kowa pi siir whakainani. ³¹ Mi inkam nwirin siya kowiirin hiniina srii, kowa wara donkiyin dimusi hak hai nami? Mi kowa hiniina dowarkii boin, Biiyan Inkam Komiiyin siya miigakin siirin. ³² Mi Jisis siya sowiirin ina yikropkiyin mi sowa ha namo mi sowa ti digworaekwo whiekakim siya boinkiyin simiirar ini kigu. ³³ Mi sowa wiewinsopin ti donki haomin siir nieyokin siir houwhroko mi siir adin siya sowiir srii, kowa wari donki haomin siirin whisarii dimusi haki, ha? ³⁴ Mi sowa ina boino, Biiyan Inkam Komii siya siirin miigakin. ³⁵ Mi sowa donki haomin ina hainaniyin Jisis siirim. Mi simiir yuisim donki siir idwo yitimwaniu. Mi sima Jisis siirin siir idwo yokmwın idwo. ³⁶ Mi siya donki siir idwo ha nidwo namın mi iikamim simiir yuisim ini siyiun iirar piuai winim. ³⁷ Mi siya mhiu Oliv siir haiburgigin mi ina yiunamin mi siyiun om komii Jerusalem siirim namiyin, siir kingiin nwoniyim mi iikam isid komiiyin siir kigna miriiyim sima ina maigimaigra bwakai namim. Sima min swoki aingwokikim, kiriepai kiriepaiyim biiya sima kigim mi sima ha kauwoknanaekiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainankiyim. ³⁸ Mi sima ina kauwokiyim, Adi Komii kira ti inkam komii nu kigriraowiyin Biiyan Inkam Komiiyin siir inigi nitin siir whinkinsiis haiginiu! Iikamim ninomor kouanım sima Adi Komii siiramin wi wadiyar nwowi mi wi mhi hiinsima nwowi. Krıma Adi Komii krimiir Wanin ninomor kouanin siiramar daingwo iski siir inig hainanim. ³⁹ Mi Farisi kam nhirim sima ti iikam isid komiiyin saika ninkin okim mi sima Jisis siir boinki, nowamwarkaiyiuan inkam, kira io kamim kiriir kigna miriiyim simiir dwoki sima yai tanki! ⁴⁰ Mi siya ina yowarkii boinin, kara kimiir boinki mi yai mikrim nwowi mi wi siiya imar kauwok boinki, kariir inig hainanam. Iriig.

Jisis siya om komii Jerusalem siirsi nougin

⁴¹ Mi Jisis siya om komii Jerusalem kingiin nwowamin mi siya om komii iir kigin mi siya ini siirsiyar youwin. ⁴² Mi siya boin mi ta ii aiirin kira hiniina ninokninkini, siyuin hiinsima kiriir nwowaiginiuwiyin, yio wi wadieyar mi owi mi tariinanin ti diminim aowa aowa nwowim, kira simiir bi kigin. Mi kima wi miyik nwo rani. ⁴³ Kira wakaeki! Mhoiia ii kwira nimbiamyami mi sima wi io kiriir nwowi mi sima ieyin wi whira nopi yaii kinaka niniiyim. Mi kiriirin hinda tinda wi simar kaeyokwai irkaki. ⁴⁴ Mi sima wi kiriir nonkwobumbu ninkini mi iikamim ta hiir aiir kinaka nwowim simiir warar. Mi sima siiyam wi siya nhirni idwo kigninkingik rani. Niingaka. Dimusi rani, kira iya Adi Komii siya kiriir nanmaiwarkainanaei saiir bi naingwokin. Iriig.

Jisis siya iikamim omaka Adi Komii siira umir saiir ninwowana haiyim simiir nhinikropkikim

(Mt 21:12-17; Mk 11:15-19; Jo 2:13-22)

⁴⁵ Mi Jisis siya omaka Adi Komii siira saiir napninopkai namin mi siya iikamim umir mi ta omaka aiir miriyyim simiirin ina yikrirop atkiigigiyim. ⁴⁶ Mi siya simiir swoki boinki, Yokwo Komii saeya hiniina boinka, kariir omaka Adi Komii siirim kwisboinan omakaka. Kima saiirin hiyan kamim simiir omakanan diriraerarkim.

⁴⁷ Mi iinokiinokin siya iikamim simiirin omaka Adi Komii siira saiirar nowom-warkaiyuwikin. Mi prismi yaowae adim mi siyu komii ninokninkiniyim mi iikamim simiir biyan kam ikim, sima Jisis siir nisomaoni siyuim noksirkim. ⁴⁸ Mi iikam whiekakim sima Jisis siir yai wakaeyamar naingwokripkaii mi kamim simiir bi nwowiyim siir nisomaoni siyuim asi noksirgugugim. Iriig.

20

Sima Jisis siir sriigim siirin inigak nhinga nwowaiginiugin

(Mt 21:23-27; Mk 11:27-33)

¹ Mi igwira Jisis siya omaka Adi Komii siira, iikamim simiirin yai saiir hir boinmimaugun mi yaiwin miyika saiir warar mi inkin isiisiimaugun. Mi prismi biyan inkamim mi kamim siyu komii ninokninkiniyim mi kamim bi nwowi ikim. Sima siirim nitkim. ² Mi sima siir boinki, kira krimiir boinmauugi, kira inig komii papi haigin kira ta miya saiir miriyyin? ³ Mi siya simiirin hiniina yowarkii boinki mi an kara iriipi hiriinan yai kwira kimiir sriiyim tiri. Kima kariir boinmauugi, ⁴ ta baptaisa Jon siya hauuwa ya Adi Komii siirga, iyie? Inkamniyar diminka? ⁵ Mi sima ini sima sima yomboin amboinim mi krima hiniina boini siya Adi Komii siir hiranka nitkin. Mi yio siya wi hiniina kwaboini, kima Jon siirim naingwo tibmii karamae dimusi nwokim, ha? ⁶ Mi krima ha boini, yio inkamniyar diminkin mi iikam whiekakim sima wi siyani krimiir kaiyimiki whisarii rani, sima hiniina naingwo tibmiikini Jon siya profetkin. ⁷ Mi sima Jisis siir yai aiir asi nowarkii boinkim, krima ninokninkin tani, Jon siirin nhinga nimbingin. ⁸ Mi siya simiir boinki mi ankara iriipa hiriinan kara kimiirin pi hiniina mi boinmauu rani. Kara ta miya saiir miriyyin ti hiniin inig komiyyin nhinga hauugin. Iriig.

Inkam biyeyim numir waina saiir kigriraowiyim simiir boiniyo yaiga

(Mt 21:33-46; Mk 12:1-12)

⁹ Jisis siya ta boiniyo yaiya iikamim simiir boinka. Inkam nwirin wain ninkinkin numir. Mi ta wain numira kam nhirim simiir in yonkwo sima umir mi saiir miriyyim. Mi siyarin om whirin aru nwowin ii haruwa bi nini owoukin siirin. ¹⁰ Mi iya numir waina saiir ningugu haiyana mi siya whisarii mi priimiriyan inkam nwirin siir yikropki, ti kamim numir waina saiir miriyyim simiirim. Siya minam naingwokin ta numira saiir nae nhirim siir hauuwim. Mi kamim sima ta numir aiir miriyyim sima ti whisarii mi priimiriyan inkamin siir yipimparki. Mi siirin ini niinga niinga swoki ikropkiyin. ¹¹ Mi siya miyan inkam nwirin ina swoki ikropkiyin simiirim. Mi siirin iriipi hiriinan ina mi tirbumbu haiginiugiyin mi sima siirin ini niinga mi ikropkiyin. ¹² Mi siya miyan inkamin nwoimaka ina mi ikropkiyin. Mi sima siir tirbumbu haiginiugi mi siirin yaba hiriir

yikrirop apniki. ¹³ Mi numiran adin siya boin, kara wi paniina tiri? Kara wi kariir yinisim yinkamiyinin kara naingwokwonanaeyin wi siirar nikropki mi sima wi siir yaiyar nwoki wakaeyoknaei. ¹⁴ Mi ti kamim ta numir aiir miriyyim sima kigwin siir yinisimin namin. Mi sima hiniina boin, ti yinisimin siya numiran adin siir yinisimkin. Humbae, krime siir nisomaowi mi ta numira saiirin wi krimar nwoki onkwowim. ¹⁵ Sima siirin numira saiir hiranki kinaniyamin mi siirin numwo hir yisom itkingik. Mi Jisis siya simiir sriigi mi ta numira saiir adin siya simiirin wi paniina tiri, ha? ¹⁶ Mi siya wa niti, ti kamim ta numir aiir miriyyim wi siya nisomsom aokaowi. Mi siya ta numir waina kam nhirmi hauugi. Mi ti iikamim sima hiriinan wakaeyim mi sima ina boinim, siya hiriinan kipi tirmimin. ¹⁷ Jisis siya simiir kaokiyin mi ina sriigiyyin, ta yaiya Yokwo Komii saiir nwowim saiir yaimwoka yaimwowa paniina boinka?

Ti yinpaeyin omaka miriyyan kamim sima nitkaigiyyin tariinanin siya ini biyan yinin omaka kougou nwowin siir hiriinan yimbiyamin.

¹⁸ Iikamim sima ti yinpaeyin siir idwo nikii, wi hindara niki ikrimkrip iuguguski. Mi ti yinpaeyin siya inkam nwirni idwo nikii mi siya wi ti inkam iir nisimsiin iuguski mi wi dimin sisimnan namwo iuwi, Jisis siya hiniina boinkin.

Umir hauuni siyugin.

(Mt 22:15-22; Mk 12:13-17)

¹⁹ Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyyim mi prismi biyan inkam ikim sima ina ninokninkinim Jisis siya ta boiniyio yaiya simiirar boini. Mi ta ii aiirarin sima ina nhingiyim siir nonkwowam mi ini iikam imiirsi yididim. Iriig.

²⁰ Mi sima siirimin ina kaowim. Mi sima kam nhirim simiirin umir saingi mi ina yikropkiyyim siir kanau kigam. Mi ti kamim sima inkam miyyiknan niksisaenamkim, sima siirim kinankiugim. Siya pi yai biyie kwir boini mi sima siirin wi inkam komiyyin nu kigriraowiyin wi siir iin hauuwi siya hidam mi siir wi hik kimpipisu siya hauuwi. ²¹ Mi ti kamim kanau kaowim sima Jisis siirin hiniina boinki, inkamin dimin taeminim sim nowamwarkaiyyuwiyim krime bidi yinokninkinim, kiriir yaiya saeya ini wadiyar ywowa, kira iikamim simiirin yai miyyik imiirar sibgu boinmamauuwikin. Kira kamim inigakim simiirsi bi nididikin. Niingaka. Kira Adi Komii siir siyiuim mi siir yaimwokiyaimwowim, iikamim simiirin saiirar boinmamauukin. ²² Kira paniina naingwowi? Krime umirim takisa inkam komii Sisa om komii Rom kigriraowiyin siir hauu, aniya? Iyie? Niingaka? ²³ Mi Jisis siya bidi yinokninkinin, ta sima siir kinankiu. Mi siya simiirin hiniina asi boinkin, ²⁴ umir kwira kariir wiisimauugi. Ta aknain inig minim ta umir aiir nwowim nhiniirga? Mi sima boin, Sisa siirga. ²⁵ Mi siya simiir boinki mi Sisa siir diminin yio kima om komii Rom siir kigriraowiyin Sisa siirar hauu. Adi Komii krimiir Wanin siir diminin yim kima Adi Komii siirar timi hauu. ²⁶ Mi ta yaiya saiirin iikamim simiir whwonkam ida wi swoki kinankiu rani. Dimusi rani, siya yai biyie kwir bi boinkin mi sima ta yaiya saiir saiirar yaingwokwonanaeyim mi sima yai bi waka boinkim. Iriig.

Sima Jisis siirin iikamim naonamiyyim mi ha swoki insiin idwowyim simiirim sriigim
(Mt 22:23-33; Mk 12:18-27)

²⁷ Mi kam nhirim Sadyusini isidin simiir hiranin sima Jisis siirim nitkim. Sadyusi sima hiniina boinkim: Inkamin naonamiyyim bi swoki insiin idwowyim. ²⁸ Mi sima siir sriigi, inkamin dimin taemin nowomwarkaiyyuwiyin Moses siir yai kwira biya krimiirimin hiniina winboinkika mi inkam nwirin wig nonkwonaei mi siya yiniekek bi nwokin mi ha naonami mi ti inkamin siir wiga wi siir nomousim ieyar swoki haii. Mi siya wi siir yaowaeyin siir yinisim imiir nwoki iyowim. ²⁹ Mi iwinyaowim iriirar nwise nwowi. Mi yaowaeyin wig siya yonkwona mi siya ini yinisim karamaeyar yaonamin. ³⁰ Mi nwisaka siya swoki onkwona ta wig aiirin. ³¹ Mi mhoyiya nwoimaka iriipi hiriinana mi tir. Mi ti iwinyaowim ta wig aiir nonkwonam sima ini yinie niyio karamaeyar yaokaowim. ³² Mi mhoyiya ta wiga iriipa hiriinan ina mi aonama. ³³ Mi iya inkamim naonamiyyim

sima ninsiin idwowi, ta wiga saeya wi nhiniir wig nwowi, ti iwinyao iriyyar nwiso saiir nonkwonam sima?

³⁴ Mi siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki mi tariinanin ti nu iirin wigkamim wa napninkwonaei. ³⁵ Mi iikamim naokaowim sima ha swoki insiin idwowi mi omwai waiyaei mhoiyya sima wi wigkam ninap nonkwonani siyugak nwo rani. ³⁶ Mi sima wi nao rani. Sima wi Adi Komii siir paekwosimim simiir hiriinan nwowi. Adi Komii siyar hidninsiin idwokin ie hirankin. Mi sima wi siir yinisim asi nwowi. ³⁷ Moses siya krimiirin bidiyar sibgu boinmauwun, iikamim ie anki swoki ninsiin idwowyim simiirin. Yokwo Komii saeya ti paekikopim, paeya niutingi karamae nwowi saeya niunamin simiirin hiniina boinka, Biyan Inkam Komiiyin siya Ebrahim siir Adi Komiiyin mi Aisak, Jekop sowiir Adi Komii warargin. ³⁸ Mi iriipi hiriinan kamim naowim, Adi Komiiyin simiir Adi Komii rani. Niingaka. Ti Adi Komiiyin kamim omwai waiyayokiyokiyim ieyankin ninsiin idwowim simiir Adi Komiiyin. Mi iikamim Adi Komii siya nimbinim mi omwai swoki waiyam mi sima inokininokin wi Adi Komii saikar nwoyokiyokikaeyami. ³⁹ Mi siya hiriinan boinin, kam nhirim siyu komii ninokninkiniyim, sima siir yai aka ina yowarkii boinin, inkamin dimin taemin nowamwarkaiyuwiyin, kira yai wadiyar boinkin. ⁴⁰ Mi sima yai nhirim siir swoki sriiyamin ini yididim. Iriig.

Jisis siya Farisi simiir sriigin inkamin Adi Komii siya nikropkiyin Kraisin krimiir nanmaiwarkainanin siirim

(Mt 22:41-46; Mk 12:35-37)

⁴¹ Mi Jisis siya simiir boinki mi sima hiniina dimusi boinkin, kraisin Devidni yinisimkin, ha? ⁴² Mi yokwo Samim Devid siya hiniina boinkin, kariir Biyan Inkam Komiiyin siya kariir Biyan Inkam Komii iirin hiniina boinkin, kira kariir ina iniga saiir didwo.

⁴³ Devid siya Kraisiir hiniina boinkin, mhoiyya kara kiriir sau omomin wi kiriir aowa nokmwun owaiginiwi.

⁴⁴ Devid siya siirin Biyan Inkam Komii dapikin. Mi siya siir yinisim dimusi swoki kwokiukin mi Farisi kamim sima hiniina sriigin, ha? Iriig.

Kamim siyu komii nowamwarkaiyuwiyim simiir siyugin

(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

⁴⁵ Mi iya iikam whiekakim sima hinar nwowim sima Jisis siir yaiya saiirar wakaekim. Mi siya kamim siir kigna miriyyim simiir boinki, ⁴⁶ kima ti kamim siyu komii ninokninkiniyim simiirsi mintarao. Sima yuis priei ara nii apamar naingwowikim. Mi sima minamar mi aingwowikim, iikam whiekakim sima simiirin maeyauwa iripa nwowiya saiir nokboinmamarim. Mi sima minamar mi aingwowikim iikam whiekakim simiir whwonkam ida omaka Adi Komii siir yai nidwokai wakaeya mi saiir biyan ipii imiir nidwokaiyim. Mi biyan ipiyya nae komii nidwokai aeyim saiir mi idwokaiyim. ⁴⁷ Mi sima wig igabaeyim simiirar mi iksisaeikim. Simiir omaka imiir nii kinimbimbir haiikim. Mi sima nhwo priei minam kwisboini iikamim simiir inig hainanim. Mi mhoiyya Jisis siya niti sima wi hik ti hiriinan dimin imiirsi haii. Iriig.

21

Wig igabaeya saeya umir Adi Komii siir hauuga

(Mk 12:41-44)

¹ Jisis siya ha kaoyokiyokiigiyin mi siya kam umirkakim sima umir miyya Adi Komii siir omaka saiira, saiir nitkaikaiyuwi. ² Mi siya kig wig igabae paeprikaba mi saeya umirsim kwiso Adi Komii siir miyanau hiriir haigigi. ³ Mi siya ina boinkiyin, kara kimiirin yaimwowar boinki, wig igabae paeprikaba saeya umir komii iirar haigigika mi saiir siyuin saeya hauugiya umir ini ti iikam whiekak imiir haiburim. ⁴ Ti kara hiriinan dimusi boin tani. Mi ti iikamim sima umir whiekakakaigim mi sima haimiyyara hauugikim, diminin Adi Komii siir priihauunan. Mi ta wiga saeya umir karamae kiinga. Mi saiir umir

haimiisima ini simiirar hauuswokiyim. Mi saeya nae sainan umir karamaeya ywokiya. Iriig.

*Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir boinkin wi sapi bimbirgi
(Mt 24:1-2; Mk 13:1-2)*

⁵ Kam nhirim sima hiniina boinkim Adi Komii siir omaka airin, ta omaka saeya omaka wadieka sima siya miyikim simiir puaigim mi diminim Adi Komii siir priihauuwim simiir warar mi puaigim. Mi Jisis siya boin, ⁶ ti digworaekwowim tariinan kima kigim, iya nimbiyami mi sima siya nhirin wi siya nhirni idwo kigninkin o rani. Mi sima wa nhimnhinkii iuguguski mi simiirin wa nitkaigaiki. Iriig.

*Jisis siya hik whiekakim nimbiyamanim simiir boinkin
(Mt 24:3-14; Mk 13:3-13)*

⁷ Mi sima siir sriigi, inkam nowamwarkaiyuan inkam, ti diminin wi paka hiniin iya sae nimbiyami? Mi wi piki hiniin diminin siya nimbiyami biyin mi krma wa nwoki inokninkinim, ti diminim ini kingiina nwowim wi simbi nimbiyami, ha? ⁸ Mi Jisis siya ina boinin, kima mintarao, kimiirin wi sima niksisaeksi. Mi sima whiekakim sima wi kariir inig iir nini dapni mi sima wa boini, ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin, yio karargin! Mi sima wi hiniina boini, iya kingiin nwowa mi kima simiir mhoii kipi nam. ⁹ Mi mhoiia kima wi hiniina wakaesi sauwa ini ninita mi yaiya ini mi iniiya mi kima kakak kipi nwo. Ti hiriinan diminim bii wi sima nimbiyami mi kima iya Jisis siya nitina wi asiima niki imbiyam tani. Niingaka. ¹⁰ Mi siya simiirin hiniina boinki, nu whiran iikam isid whirin, wi nu whiran iikam isid whirin yaii sima ninii. Mi inkam komii nwirin nu kigriraowiyin siir isidin, wi inkam komii nwirin iriipi nu mi kigriraowiyin wi yaii siir isid inaka mi ninii. ¹¹ Mi ti nu iirin nin komii komiiyim wa nimbiyami. Mi maeyau nhirim mhoii komii wa mi aowi mi naokao komii komiiyim wa mi imbiyami. Mi ninomor kou hirin wa nimbiyami dimin kirieyim kimiir kwoin imiir kimainokam.

¹² Mi ti digworaekwo whiekakim wi niki imbiyam tani mi sima kimiir nonkworimdinu diriraerar bumbuwu. Mi sima kimiirin wi omaka Adi Komii siira wi saiir hir boinhuriyiu boini mi sima kimiirin wi maeyau biye hiuyokiyokaiya mii biye miriia wi saiir nikmwim apninopkaigi mi sima wi kariir inig iir nikwowaisiyim tiri, whisarii rani, kima kariir mii kigna miriigim mi kimiirin wi sima nikunami, inkam komiiyim nu kigriraowiyin mi kamim omom omom kigriraowiyim simiiram. ¹³ Ti hiriinan iya saeya wi kimiir siyu miyik nwowi kariir yaiwin kibi aiir boinimauuwim. ¹⁴ Mi kima yaiya kima nowarkii boinana simiir saiirsi kipi naingwoyimiyo. ¹⁵ Mi yaiya kima boinana wi kara hauuwi mi ninokninkin aka. Omomim sima ta yaiya kara hauuwa wi saika nantamyiriyir tani. ¹⁶ Kimiir yopii ad mi nomousisim nomiiyau mi kimiir iripa o nhieyim kimiirin wi sima kinmauu iti kimiir sau omomin simiirin. Kimiirin nhirim kimaka nwowim wi simar nisomaowi. ¹⁷ Iikam whiekakim simiir kwoinin haughauga wi dimusi whiyie rani kimiiram, kima kariiram naingwo tibmiigim. ¹⁸ Mi kima kariiram naingwo tibmiikini mi kariir mii aiir sibgu onkworinu mirii mi kima wi swoki kigugu rani. Niingaka. ¹⁹ Kima kirieyar sibgu o mi kima kimiir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wa swoki haiyim. Iriig.

*Jisis siya om komii Jerusalem siir boinkin wi sipi nidwomaii
(Mt 24:15-21; Mk 13:14-19)*

²⁰ Mi mhoiia kima ha kigi sauan omomin ini om komii Jerusalem siir namwokwoyokainiyim mi kima ha dinokninkin, iya ti om komii iir nidwomwaiyana ini kingiin nwowa. ²¹ Mi taka iya nu Judia hiran iikamim sima wi mhuu iir nidamami. Mi iikamim hir nwowim sima ti om komii siir haiburgik mi maeyau kwira dam. Mi iikamim om komii siir yaba nwowim, sima siir hiriir kipi swoki am. ²² Dimusi rani, taka iya ya saeya Adi Komii siya swoki tirbuwana iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim simiir dimin biye whiekakim simiirsi mi yai whiekakim Yokwo Komii saiir hir nwowim wa nimbiyamkini. ²³ Mi naingwoyimiyo komiiga wigim yinpiugak nwowim mi wigim

yinisim mwii haigiyeu imiiaeyim ta iya sairin! Hik komiia wi ti nu iir nimbiamyami mi Adi Komii krimiir Wanin siir kwoinin haughauga whiyeya wi ti iikam isidin siir naeyiskaiyuwi. ²⁴ Mi simiirin wi kamkiu ieyar niuguguski. Mi simiirin wi simiir sauan omom ieyar ninkinikou hainami mi simiirin nu whiran isidin simiir bopwoniya nini hauugigi. Mi iikamim naingwo tibmii karamaeyim simiir iga om komii Jerusalem siir namikwoni mi ti iikam isidin sima wi hiriyyar digi mi om komii Jerusalem wi simiir iniga nwowi mi wi simiir iya Adi Komii siya nimbina simiiram wi sairar digi. Iriig.

Yaowae Adin ninomor kouanin siya nitni ii aeya
(Mt 24:29-31; Mk 13:24-27)

²⁵ Diminpai diminpai wa nimbiamyami bie bwan nauun simiirin. Mi nu tirin iikam isid whiekakim simiir kwoinin wa noki, hinin komiia bipibipiyakina whii komii Solwara hir sairsi. ²⁶ Mi iikam whiekakim simiir kwoinin wa naingwowi. Aei! Dimu dimin biyekin krimiir nimbiamin mi simiir kwoinin wa noki mi nhwo wa mi aowabrom-brokainami. Dimusi rani, dimin komii komiyyim ninomor kouanin wi ninnanar nitki. ²⁷ Takana saeya nimbiamyami iya mi wi sima kigwini kara Yaowae Adin ninomor kouanin ini waumirsim kwira saika ninkin itin, siya kirie komiigakin. Mi dimin komiyyin paenan niuyaeiyin wi saika ninkin iti. ²⁸ Mi mhoyia ti dimin hiriinanin sima nimbiamyami bwakaii mi ta iya kima wa dokwo. Mi kimiir mwowim wa kininsiina kaoki. Dimusi rani, iya Adi Komii siya kimiir nanmaiwarkainana saeya kingiin bidi yamwoniya. Iriig.

Whrou siya ii niisiimauuwikin
(Mt 24:32-35; Mk 13:28-31)

²⁹ Mi Jisis siya boiniyo yai kwira simiir boinki. Siya ina boinin, kima whrou siir kigi mi pae nhirim simiir warar. ³⁰ Mi kima hiniina kigi auwim ini nisabim whrou wokam, kima ha dinokninkin op komiigi niuni iya ini kingiin nwowa. ³¹ Mi iriipi hiriinan kima ti digworaekwo whiekakim nimbiamin simiir kigi mi kima wa dinokninkinki, iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ini kingiin nwowa. ³² Kara kimiirin yaimwovar boinkini, iikam whiekakim ta ii aiir niki owim sima wi niki ao rani mi ti dimin whiekakim sima wa nimbiamyami. ³³ Nu ninomoro yo wa digi mi kariir yaiya wi wara dig rani. Niingaka. Iriig.

Mi kamim siir kigna miriyyim sima mintarao

³⁴ Mi kima, kimasiyar mintarao inokinokin kima nae naeyarimar kipi naingwo, kima opa kwiyae whaowaeiya sair kipi kwiyae. Mi kima dimin taeminim piu aiir nwowaiginiuwiyim wadie, simiiram kipi naingwo. Mi siyu hiriinanin kimiirin wi siya nikwowsii, kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin kariir iya saeya wi kimiirar nimbini, saun wraisu namitiuwiyin siir hiriinan. ³⁵ Iya kara swoki iti, ta iya iikam whiekakim mi nu haimihaimiyyim hinda tinda nwowim wi simiir nimbiamyami. ³⁶ Inokinokin kima hindara waikao. Mi inokinokin kima nhwo Adi Komii siirimar kwisboinanae, siya kirie kimiir hauuwim. Mi ti diminin siya nimbiamyami mi kima wi wadiyar nwoki mi kima wi Yaowae Adin ninomor kouanin wi siir whwonkam ida nokwowi.

³⁷ Mi inokinokin Jisis siya iikamim simiirin Adi Komii siir omaka sair hir nowamwarkaiyugin. Mi niyaka siya pi mhu whirin sima dapiyin Oliv pi siir nini whwonkaowi. ³⁸ Mi iikam whiekakim sima imuma nhingiyakwokikim Jisis siir yaiya sair wakaeyim Adi Komii siir omaka sair hir. Iriig.

22

Prismi biyan kamim mi kamim siyu komii ninoknikini ikim, sima Jisis siir nimprio hainam tirkim.

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Jo 11:45-53)

¹ Mi iya wou nikwo aeya dimin whirki kimbu kamae nwowiya bretin yis kamaeyin siira, sima sairin Pasova dapikim saeya wi sapi nimbiamyami. ² Mi prismi yaowae adim

mi kamim siyu komii ninokninkiniyim, sima Jisis siir nisomaoni siyuam hansirkin. Mi sima ini iikam imiirsi yididim. Mi sima ina boinim, krima Jisis siirin wi paniina nisomaowi?

Judas siya Jisis siirin bidi yimbinin bii nwowi kamim simiir napwouwin.

(Mt 26:14-16; Mk 14:10-11)

³ Mi Setan siya Judas Iskariot, sima dapiyin, siir kwoin iir haurworwokaigin. Mi siya ti kam iuur nwiso Jisis siir kigna miriiyim simiir nwirkin. ⁴ Mi Judas siya prismi yaowae adim mi kamim Adi Komii siir omakaim simiir kigriraowiyim, simaka ini boiniu. Siya hiriinan minam tirkin, Jisis siir nisomaoni siyuin siirim hansirkin simiir in hauuim. ⁵ Mi sima ini maigimaiga ywokiyim. Mi sima ina kitibmii boinim umir siir hauuwim. ⁶ Mi Judas siya simiir yai aiirin ini wadieya ywokiyin. Mi siya ina hansirin Jisis siirin simiir kinmauu itim. Mi siya minam naingwokin iikamim sima ti diminin siir kipi ninokninkin. Jisis siir kinmauu iti. Iriig.

Inkam nwiso Jisis siir kigna miriiyo yaewouwa saiir naeyim sowa ini diriraerarkwokin
(Mt 26:17-25; Mk 14:12-21; Jo 13:21-30)

⁷ Iiya wou nikwoaeiya, dimin whirki kimbu karamae nwowiya, bretin yis kara-maeyin ina yimbiyama. Mi ta iya sima sibsib yinisim iirin wi saiir nisomaowi, ta Pasova nae komiia saiir naeyam. ⁸ Mi Jisis siya Pita, Jon, sowiir yikropki mi siya sowiirin, ina boinimauugiyin, kowa dam, krimiir naeyim wou nikwo aeyim, pasova, pi kowa tini diriraerarkwokin, krima naeyam. ⁹ Mi siirin ina yowarkii boinkiyin, kira paniina naingwowi, krira pi papi diriraerar haigin kwokini? ¹⁰ Mi siya sowiirin ina boinimauugiyin, wakae! Kowa pi om komiia hiriir napninopkainami mi inkam nwirin op twokak haiyapni, siya kowiirin pi siyu hir napyiskaiwini mi kowa pi siir mhoiyar dam. Mi omaka siya mi apninopkainami, wo kowa pi saiir warar timi apninopkainam. ¹¹ Mi kowa pi ta omaka saiir adin siir tini boiniu, inkamin dimin taemin nowomwarkaiyuwiyin, siya hiniina boinkikin, siir maeyau huuyokiyokaiya, nae diriraerarana ini papi nwowa? Kara mi kariir mi kigna miriiyim kamim, krima nidwokai aeyam, ta Pasova aiir. ¹² Kowiirin wi siya niisimauuwi, maeyau komiia huuyokiyokaiya koua nwowa pi saiir niisimauuwi. Ta maeyau hii mi ipii digworaekwo whiekakim nae min kowa diriraeraranim ini hirar nwokwokinim. ¹³ Mi sowa ha namo mi sowar kig, digworaekwo whiekakim, Jisis siyar boinkiyim hirar nwowi. Mi sowa yaewouni naeyim Pasova ina ini diriraerariuwo. Iriig.

Jisis siya bret mi op wain opa siir kigna miriiyim simiir hauugin

(Mt 26:26-30; Mk 14:22-26; 1Ko 11:23-25)

¹⁴ Mi iya ha nimbiam Jisis siya, siir aposel kamim simaka yidwokai hiiya saiir. ¹⁵ Mi siya simiirin ina boinin, kara kimaka ta yaewou komiia Pasova, saiirara gwomamair aenami. Kara wi kapi naowi. ¹⁶ Kara kimiirin yaimwower boinkii, kara ta yaewou komiia Pasova kara wi yaeya yaewou swoki ikwonikripna rani. Wi iya Adi Komii siya, siir iikam whiekakim simiir kigirkakana, wi saiir nadiguwi. ¹⁷ Mi Jisis siya mobisimin op wainkakin ira hai mi siya nhwo Adi Komii krimiir Wanin siiram ha kwisboinkiyin mi siya ina boin wadiekiyin, Adi Komii siirin mi mhoiia siya ina boinin, ha, ti hai, kima kimar ti onkwokwo kwiyaeyam. ¹⁸ Kara kimiirin pi hiniina boinkii, kara pi ta wain opa tariinanana pi saiir kwiyaeyam. Niingaka. Wi iya Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana wi saiir nadiguwi. ¹⁹ Mi Jisis siya bretin ina mi haiyin mi siya ina mi kwisboinkiyin, Adi Komii siiram mi siirin ina boin wadiekiyin. Mi siya simiirin ha ninoop hauuwim mi ina boinkiyin, tariigina ya kariir kip aeya, kara kimiirin minam hauugin, kimiir kirie haiginiuwam. Mi kima hiriinan tiri mi wi kariiram nwoki aingwokiyim. ²⁰ Mi sima ha nae digiyim mi siya op mobin iriipi hiriinana swoki tir. Mi siya simiir boinki, tiki mobin op wainkakin, ya kariir nhie aeya, ya nimbiam win aeya. Kara kimiir whinkinsiis haiginiuwam naingwokin.

²¹ Kima kaoki! Inkamin wir kariir napwouwanin, ini kanaka warar ninkin idwokaiyin ta hii aiirin. ²² Yaowae Adin ninomor kouanin wi sipi naowi, Adi Komii siya nimbina wi saiir hiriinanar tiri. Mi kara minsi naingwoyimiyoki, ti inkamin wir kariir napwouwin, siirin wi hindara nonkwobumbuninkin iuguskii. ²³ Mi siya hiriinan boinkiyin mi kamim siir kigna miriyyim, sima ini sima, simar yinsrii ansriiyim, ti hiriinan siyuuin siirin wi nhinga diriraerari? Iriig.

Jisis siir kigna miriyyim sima yai minam ninkinwaomwarkii boinkim yipikin biyan inkamin

²⁴ Kamim siir kigna miriyyim sima yai kwira saiir ninkinwaomwarkii boinkim. Sima boin, krimiir bii nwowan inkamin yipikin, ha? ²⁵ Mi Jisis siya simiir boin, nu kigriraowiyim inkamim yim inig komiigak bidi yowim, iikamim simiir kigriraowamin. Mi sima ha naingwowi iikamim simiirin nomiiyau dapim. ²⁶ Kima, kima kima hiriinan kipi tir. Niingaka. Inkamin kimiir bii nwowam tiri, siya inkamin i idao nwowiyin siir hiriinan dwo. Mi kimiir biyan inkamin siya miyan inkamnan dwo. ²⁷ Yipikin biyanin, ha? Mi tari ti inkamin hindara priiyidwo aeyin siya, iyie? Si rani mi tari inkamin nae diriraerariyin mi tari siya, aniya? Kimiir kwoinim ha naingwowi siyairgi niuwi, aniya? Niingaka. Yio inkamin nae naeyin, siya. Mi an kara ti kimakar mi idwokai aeyin, ini iriipi miyan inkamar mi owin, kimiir kinsis haiginiuwam.

²⁸ Iya dimin taeminim, kariir kinanankiuim, wim kima kanakar nwokim. Kima kariir bi haiburgim, kima ini kanakar yitinakiukripkaiyim. ²⁹ Mi iya Adi Komii siya digworaekwo whiekakim, simiir kigirkakana ya kariir bidi hauugiya. Mi iriipi hiriinan kara kimiir bidi mi hauugiyin. ³⁰ Mi kariir iya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana kima wi kanakar nidwo ae kwiyaei, kariir hii aiirarar. Mi kima wi ipiia, inkam komiiyim nu kigriraowiyim simiira wi saiir nidwokaii. Mi kima wi Isrel simiir isid iuur whiso wi simiir yai hidan inkam nwowi. Iriig.

*Pita siya digiumii Jisis siir haimriiyugin
(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Jo 13:36-38)*

³¹ Mi Jisis siya Saimon Pita siir boinki, saimon, saimon! Wakae! Adi Komii siya wadie bidi yokiyin Setan siirin, kimiir kinankiuwam. Mi siya kimiirin wi widim sim niinibrombropiyim, wi hiriinan niinibrombropi, witnidim yim sima mi kasim yim sima. ³² Mi kara nhwo Adi Komii siiram bidi kwisboinin kiriiramim. Mi kiriir naingwo tibmiiya wi digi rani. Mi mhoiia kiriir kwoinin kisina haigii mi wi kariirim nwoki itim. Mi kira wi kiriir nomiiyauim. Simiir nwoki whindiriraerim. ³³ Mi Pita siya siir boinki, Biyan Inkam Komii, kara maeyaua hiuyokiyokaiya kinaka nikin hiugripkiikikaiyim nidid rani mi kara wi kinakar mi aowi. ³⁴ Mi Jisis siya ina boinkiyin, Pita, kara kiriirin pi hiniina boinkii, panao niyaka iuumin pi nik karama niki owi mi kira kariir inig iirin, idip idipin wi kwoima miisisei, hiniin, kara Jisis siir bi ninokninkinkin. Iriig.

Umir miya mi nib mi kamkiu ikin simiir yaiga

³⁵ Mi Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir srii, biya kara nikropkiya kimiir mi kima umir miya mi nib min, kamkiu min bidi hainamim, aniya? Mi yim sima ina boinim. Niingaka, niingakiinga. ³⁶ Mi mhoiia Jisis siya simiirin hiniina boinki mi tariinanin inkamin umir miya mi nib minkaki niuwi, yim simiir warar timi inkin hainam. Mi inkamin kamkiu karamki niuwi, yio wi siir yuis aiirar timi hainam, inkam nhirkim sim sainim mi yio siya, wi siir kamkiu iir nwoki sainim. ³⁷ Dimusi rani, Yokwo Komii saeya hiniina boinkika, sima siirin wi iki inkam biyeyim wi simiir in hauugii. Kara kimiirin pi hiniina boini, tiki diminin kariirin wa nimbiam. Kaimwoka, tiki yayim Yokwo Komii saeya boinkiyim, tariinanin tisi bidi yimbiniyim. ³⁸ Mi kamim siir kigna miriyyim sima boin, inkamin nowomwarkaiyuwiyin, kira kigii! Krima kamkiuwo whisa nwowi, tirin. Mi siya simiir boinki, hindara daingwo owougi, kima kariir yai aiir ninokninkin tani. Iriig.

*Jisis siya nhwo mhiu Oliv hir kwisboinkin
(Mt 26:36-46; Mk 14:32-42)*

³⁹ Mi Jisis siya ha namin mi siya mhiu Oliv hiriir yam, nugak siya niki tiryakwokin saiir hiriinan. Mi kamim siir kigna miriiyim sima siir mhoiiyar yam. ⁴⁰ Mi siya ha nimbiyamin ta maeyau aiir mi siya simiir boin, wim kima nhwo tir kwisboin, Adi Komii siiram. Mi ti diminin wi kimiiram pi kinankiuwisi. ⁴¹ Mi siya simiirin ha haiburgigin mi yio siya arurig sa ini owiu. Siya Inkamki kabitkiya mi arurig ha namikaiyiuwiya saiir hiriinan. Mi siya Adi Komii siiram ogmwo hir ini hiiuu, nhwo siiram kwisboinim. ⁴² Mi siya ina boinkiyin, Adi Komii, diminin kira tirimar naingwowi, ti dimin biyeyim, ti kariir nipiyaokiiyim, simiir swoki haiyam tiri, yio kiriirar kwoinkin. Kira kariir kwoin iir kipi nwo. Niingaki, niingakiinga. Kira kiriir kwoin iirar dwo. ⁴³ Mi Adi Komii siir paekwosimin ha nitin siiram, siya yauni kinsis haiginiuni. ⁴⁴ Jisis siya hik prasae bi haigin mi siya nhwo ina kwisboinin. Mi siir pua bidu ini wara yanka ninitkiya. Mi ta biduwa ini nhienan nua hiriir yaokiinainama.

⁴⁵ Mi siya nhwo ha kwisboin digiyin mi siya ina swoki insiin apnamin kamim siir kigna miriiyim simiiram. Mi siyar kigam sima nhwo hirar whini. Ta hika ini komii yowa mi sima nhwo asi whinamkim. ⁴⁶ Mi siya simiir boin, kima nhwo dimuam grinkin whini, ha? Kima dinsiin idwoki mi nhwo kwisboin yi miyik rani, Setan siya kimiiram kinankiuim. Iriig.

*Judas siya Jisis siir sau omomin siir in hauugi
(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Jo 18:3-11)*

⁴⁷ Mi Jisis siya ha niki boinaiyin mi iikam isid komiiyin ina yitin siirim. Mi inkamin sima dapiyin Judas, ti kam iur nwisu Jisis siir kigna miriiyim simiir nwirkin. Simiir biyyin siya nwonanikin. Siya siir kingiin minam namkin siir nankabmamair boinim. Yio simiir ad wanmi siyugun. ⁴⁸ Mi Jisis siya siir boinki, Judas, kira Yaowae Adin ninomor kouanki nitin siir dimusi napirimdini mi ti hiriinan siyiu kira siirin wi sau omomin siir in asi hauugii, aniya? ⁴⁹ Mi kamim Jisis siir kigna miriiyim sima ti diminin nimbiyamin siir kigin mi sima ina boinim, Biyan Inkam Komii, kira hinina naingwowi, krima siirin kamkiuni ti hampimpit, aniya? ⁵⁰ Mi simiir nwirin, prismi biyan inkamin siir mi miriiyin inkamin, siir inigan wiina siya haingrip itkiigi. ⁵¹ Mi Jisis siya hiriinan kigiyin mi siya boin, ti hiriinan siyiuin kira ti itkiigi. Mi Jisis siir ina siir wain aiir ha nonkwokiyin mi ini wadieyar swoki okiya.

⁵² Mi mhoiia Jisis siya prismi yaowae adin mi kamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir bii nwowiyim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim, kima siir nonkworinuwam nitkim, kima wara kamkuu dan minim hainaniyim, pi hiiyan inkamin saika nintiowi, aniya? ⁵³ Inokinokin, kara kimakar nwokin Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir mi kima kariirin, hir bi nonkwokim. Mi ta kimiir ii aeya Setan siya kariir nikwowaisiiyana. Iriig.

*Pita siya boin kara Jisis siir bi ninokninkinkin
(Mt 26:57-58,69-75; Mk 14:53-54,66-72; Jo 18:12-18,25-27)*

⁵⁴ Mi siya ha boin digiyin mi sima siirin ina yonkworimdinu inkikwona apnamin. Mi sima siirin prismi yaowae adin siir omaka hiriir hainam. Mi Pita siya simiir mhoiiyar yapriiraowam. ⁵⁵ Mi sima paeya hira omaka aiir hiuyokiyokaiya saiir yainau hir yangin oni. Mi Pita siya ini simaka warar mini oniyiuwin. ⁵⁶ Mi miyan wig ira saeya Pita siir kiga, siya pae hir nwoniyin mi saeya boin, ti inkamin Jisis saikar nwokin. ⁵⁷ Mi Pita siya ina boinin. Niingaka. Wig! Kara Jisis siir bi ninokninkinkin. ⁵⁸ Mi mhoiia inkam nwirin ina swoki boiniyin, ni kira ti isidin siir inkam nwirkin. Mi Pita siya ina boinkiyin, nhinga boinkin! Ankara wara rani. ⁵⁹ Mi mhoiia bi kwamhiimhiigin, inkam nwirin, ha swoki kwitin, igao yai siya ini boini, kaimwokiinga, ti inkamin siir inkam nwir ieyairgin. Mi siya nu Galili hiran inkamkin. ⁶⁰ Mi Pita siya ina boinkiyin, nhinga boinkin! Niingaka. Kara wara diminin kira boinin siir bi ninokninkinkin. Mi siya hiriinanar niki boinin mi

iuumin ina yikiyin. ⁶¹ Mi Biyan Inkam Komiiyin ini Pita siirar haiyug okwo kaokiyin. Mi Pita siya, ta yaiya biya Jisis siya niki boina siir, saiir swoki aingwokiya, tapa niyaka, iuumin pi niki ik karam nwowi mi kira kariir inig iirin idip idipin wi kwoima misasaei, kara Jisis siir bi ninokninkinkin. ⁶² Mi Pita siya idowiiya ha napniyamin mi siir noua hir yani iyop bwaemaiyu. Iriig.

Sima Jisis siir yipimpar mi yaebu siir yiewaiyu

(Mt 26:67-68; Mk 14:65)

⁶³ Mi inkamin Jisis siir kigriraowin siya siir yigbumbu mi siirin ina mi ipimparin. ⁶⁴ Mi sima siir whwonkamin, yuisni kikogropikou. Mi siirin ina sriiyin, kira profet inkamnanki niuwi mi kira krimiir boinki, kiriirin nhinga tiowi, ha? ⁶⁵ Mi sima siirin yai bibiyie nhirim simiir warar yinkin igbumbu. Iriig.

Sima Jisis siirin kaunselmiyam yikiunam

(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Jo 18:19-24)

⁶⁶ Mi mhoiia bieyin ha nimbi idniyakwokin mi Isrelmi biyan inkam komii komiiyim mi prismi yaowae ad ikim mi kamim siyu komii ninokninkiniyim, sima iripar yamwoni kaunsel simiir omaka aiirarar. Mi sima Jisis siirin simiiram yikiunam. ⁶⁷ Mi sima boin, kira krimiir boinki, kira Kraiskin, iyie? Kira Krai rani, aniya? Mi siya simiir boinki, kara kimiirin pi hiniina boinkii, pi kara kimiir mi boini mi wim kima pi kariir yai aiir mi aingwo tibmii rani. Niingaka. ⁶⁸ Mi kara, kimiiram pi diminam srii mi wim kima pi kariir wakae boin tani. ⁶⁹ Mi tariinanin mi mhoiia iriipi hiriinan, kara Yaowae Adin, ninomor kouanin, wi Adi Komiiyin, kirie komiikakin, siir iikam whiekakim, simiir kigirkakana wi siir ina iniga saiir inigmiiya nidwowi. ⁷⁰ Mi sima boin, ana, kira Adi Komii siir yinisimkin? Ihi. Yio ina yowarkii boinin, wasi kimar bidi boinki iskiyin. Karargin. ⁷¹ Mi sima ina boinin, krma yaeya yai kwiram dimusi swoki hansrani? Krma whiekakar, yaiyim siya boinkiyim bidi wakaekiyim. Iriig.

23

Sima Jisis siirin inkam komii Pailat siir whwonkam ida boin wokiyopnatkaikim

(Mt 27:1-2,11-14; Mk 15:1-5; Jo 18:28-38)

¹ Sima Jisis siir yai wakae digiyim mi sima whiekakar nhinki mi Jisis siirin ina yikiunamin inkam komii Pailat Romanin siirim. ² Mi siirin haniingin boiniuriyu bwakainam, inkam komii Pailat saika mi sima ina boinin, krma ti inkamin siir bidi kigin siya Isrel krimiir isidim simiir siyu imiir bidi haiprid haiginiuwun. Mi krimiirin siya mi boinkin takis umirim inkam komiiyin om komii Romanin siir hauusiyin. Mi siya hiniina mi boinkin mi Mesaia Kraisin karargin mi nu kigriraowan inkam komiiyin iriipi karargin. ³ Mi Pailat siya Jisis siir srii, kira Juda iikamim simiir nu kigriraowan inkam komiikin, aniya? Mi siya Pailat siir yai aiirin ina yowarkii boinin, kiar bidi boinki iskiyin. ⁴ Mi Pailat siya ha haiyug kaowin pris simiir biyan kamim mi iikam ikim simiir boinki, kara ti inkam iirin dimin whir bi hidiyiskaikin siya dimin whir bi tirbukin. ⁵ Mi sima ini komiia kauwok boinkiyim mi siya ta yai aiirin siyar boinkin iikam whiekakim nu Judianim simiir boinimauuwun mi sima ina yanaakiyim. Mi siya ti hiriinan siyuin nu Galili hiranki diriraerar yokiyokiiniyin mi tisi tirar namwoniyin. Iriig.

Sima Jisis siirin inkam komii Herot siir whwonkam ida boinwokiyopnatkaigikim

⁶ Mi Pailat siya hiriinan yai aiir wakaekiyin mi siya simiirin ina sriigiyin mi ti inkamin siya nu Galili hiran inkamkin, aniya? Mi sima ina boinin ihi siya nu Galilian inkamkin. ⁷ Mi iya sima hiriinan boinin Jisisin nu haimiiyin Herot siya kigriraowiyin mi siir hirankin mi siya siirin Herot siirim asi nikropkikin. Mi ta ii aiirin Herot siya om komii Jerusalem hirar mi okin. ⁸ Mi Herot siya Jisis siir kigin mi siya ini maingmairga ywowin. Siya siir yai imiir wakaekin mi ii haruwa rani, siya naingwokwonanaeyin Jisis siir kigamin. Mi siya minam kaokin Jisis siya dimin kirie komii whir diriraerarim siir whwonkam idan, biya iikamki kig karamae nwowim simiir. ⁹ Mi Herot siya Jisis siiram

yai kasa bi kiniwamwarkii sriinanaekin. Mi Jisis siya siir yaiisim kwir bi swoki wakae boinkin. ¹⁰ Mi pris simiir biiyan kamim mi kamim siyiu komii ninokninkini ikim sima Jisis siir kingiin hirar yamikwoni mi sima siirin ina boin hiuriyiu kripkaiyim. ¹¹ Mi saiir mhoiia Herot siya mi siir sauan kamim sima Jisis siir yikbumbu. Mi siirin siyiu miyik bi tirkim mi sima yuis win kibiya kwira hai mi sima ta yuisa siir kaihaiginiu mi sima siirin ina swoki ikropkiyin Pailat siirimar. ¹² Biia Herot sowa Pailat io sowa sowa ninwo anwowiko. Mi ta ii aiirarin sowa io bi nwoko ina yimboino. Dimusi rani, Pailat siya Jisis siirin Herot siirim nikropkikin. Iriig.

*Pailat siya Jisis siirim boinkin paeyin hiiniya nirio ninkinin siir nirinuim
(Mt 27:15-26; Mk 15:6-15; Jo 18:39-19:16)*

¹³ Mi Pailat siya ina yikiunan prismi yaowae adim mi kamim Isrel simiir bii nwowi ikim mi iikam ima simiirar yikiuna. Mi sima maeyau kwiruwar hangiriyiu omimir. ¹⁴ Mi siya simiirin ina boinin, ti inkamin kariiramin kima nikiunaniyin mi kima siirin hiniina boin, siya iikam whiekakim simiir siyiu imiir bidi haiprid haiginiuwun. Mi kara siirin kimiir whwonkam ida bidi sriiyin. Mi kima wakae, ti digworaekwowim kima boin hiuriyiu natkaikiyam tirim siir, kara siirin simiir bi hidiyiskaikin. Siya dimin whir bi swoki tirbukin. ¹⁵ Herot siya iripi hiriinan. Mi siya ini krimiirimar swoki ikropkiyin. Wakae, ti inkamin siya dimin whir bi tirbukin mi krima siirin wa nisomao rani. Niingaka. ¹⁶ Mi kara pi kariir kam nhirim simiir nikropki siirin idgiuni nipimparim mi kara siirin pa swoki iuguski. ¹⁷ Mi simiir siyiuin hiniinkin, simiir yaiwou Pasova whiekakim Pailat siya inkamin pi nwira nikrop apniki maeyauwa mi biyie miriia hiuyokiyokaiya saiir hirankin. ¹⁸ Mi iikam whiekakim, sima hiniina kauwok boinki komiiyar ti inkamin Jisis, siirin disomaoki mi Barabas siirin duguski krimiiram. ¹⁹ (Biia yaii kwira Barabas siya niniika om komii hir biiyan kamim omom omom kigriraowiyim simarkar mi siya inkam nisomaokin mi sima siirin maeyauwa mi biyie miriia hiuyokiyokaiya saiir asi nikrop apninopkaikikin.) ²⁰ Mi Pailat siya simiirin yai ina swoki boinin. Siya Jisis siir niuguskiyam naingwokin. ²¹ Mi iikamim sima ini komiia kauwok boinkiyim, siirin paeyin hiiniya nirio ninkinin siir dirinugi! Siirin paeyin hiiniya nirio ninkinin siir dirinugi! ²² Mi Pailat siya kwoimaka simiirin ina swoki boinkiyin, dimusika? Ti inkamin siya dimu tirbukin? Kara siirin dimin whir bi hidiyiskaikin mi krima siirin pi kariir kam nhirim simiiram nikropki sima pi nipimparim mi siirin pa swoki iuguski. ²³ Mi sima ina kauwok boinanaeyim, siya Jisis siirin pae hiiniya nirio ninkinin siir nirinuim. Mi ti yaiyim sima kauwok boinin Pailat siir yaiya aiirin ini sima ikwowaisigiyim. ²⁴ Mi Pailat siya ini simiir yai aiirar wakaeyoknan. ²⁵ Mi iikamim sima ti inkamin yaii niniiyin biiyan kamim omom omom kigriraowiyim simaka mi inkam nisomaowin siirim kauwok boin siir swoki ikrop apnikiyim simiiramin mi Pailat siya siirin ina yuguskiyin. Mi siya simiir yai aiirar wakaeyokna mi siya Jisis siirin ina hauugiyin sauan kamim simiir in mi sima siir wa nwoki isomaowim.

*Sima siirin paeyin hiiniya nirio ninkinin siir yirinugi
(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Jo 19:17-27)*

²⁶ Mi om komii Rom hirin sauan kamim sima Jisis siirin ina yikiunamim mi sima inkamin nwira yapyiskai, Saimonin om komii Sairiniyanin siir. Mi siya om komiia hiriir napninopkainamim nitkin mi sima siir yankabrinu mi ti paeya hiiniya nirio ninkinin siir yikmwon itiyiskai mi siya ini Jisis siir mhoiia yitiyiskai apamin.

²⁷ Mi iikam kasa rani, siir mhoiia napnamim mi wig kasa rani, Jisis siiram ninou mwamwanamim. ²⁸ Mi Jisis siya ina haiyug boinkiyin, kima ti om komii Jerusaleman wigim, kima kariirim kipi nou. Kima kimasiyar douna mi kimiir yinisisim imiirsi warar. ²⁹ Wakae, mhoiia igwira nimbiyami mi iikamim sima wi hiniina boini, wigim yinisisim naokaina karamae nwowim, yinisisim imiirin nwoti haigiyiu imiiaae karamae nwowim, sima ha mairgimairga.

³⁰ Mi ta iya sima wi iki mhiu komii mi mhiuisisimim simiir boinki, kima krımıir idwo wini pamkirinuni! ³¹ Mi om komii Rom hiran iikamim sima siyu biye kariir tiri, kara inkamin dimin biye tir karamae nwowin mi mhoiia sima tari simiirin siyu biye komii warar ninkin tiri, kamim dimin biyekakim. Mi sima wa diguguski.

³² Mi kamim yaii niniyim sima inkam nwiswo sowiir warar yinkin ikiunam, sowa siyu biye diriraerarko. Mi sima sowiirin Jisis saika ninkin isomaowam naingwokim. ³³ Mi sima maeyau kwira saiir yimbiyam, ta maeyauwa saiir inigin mwokiuka. Mi ta maeyauwa sima Jisis siirin hir nirinugim paeyin hiiniya niro ninkin siir. Mi sima ti inkam biye nwiswo sowiir warar yinkin irinugi mi nwirin Jisis siir iniga mi nwirin yaioyaeya. ³⁴ Jisis siya ina boinin, Adi Komii, kira simiir dimin biyeyim simiir haiyoprindiyumiigi. Sima ninokninkin tani ti dimin sima tir iirin. Mi sauan kamim sima satu ina gwowim siir yuis aiirim mi inkamin pi kaigriniuwi mi ta yuisa pi siya haii. ³⁵ Mi iikamim sima ini hirar yokwowim mi ina kaowim. Mi biyan kamim nu Judianim sima siirin hiniina yigbumbu, siya iikam nhirim simiirarar whindiriraerarkin. Mi Kraiskingi niuwi siirin Adi Komii siya nimbingi mi siya, sisiyar whin diriraerarna. ³⁶ Mi kamim sauanim yim iriipa hiriinan kingiin ha mi itim siir mi igbumbu. Mi sima op waina kwoin kausriiya siir yaka hauu. ³⁷ Mi sima ina boinkiyim, kira Juda simiir nu kigriraowan inkam komiiki niuwi mi pi kinakinar whindiriraerarna. ³⁸ Mi siir mwo koua nwowa yaiya, hiniina winboinka. Ti inkamin Juda simiir nu kigriraowan inkam komiikin.

³⁹ Mi ti inkam biye nwiswo Jisis saika ninkin irindinuwo mi nwirin Jisis siir yigbumbu. Kira Mesaia Kraiskin, aniya? Mi kira kinakinar diriraerarna mi pi kririir warar mi whindiriraerar. ⁴⁰ Mi nwirin siya ta hiriinan yai aiir wakaekiyin mi io siir yo mi krira ta siir hiriinan hik aiir haii mi kira Adi Komii siirsi nidid rani, ha? ⁴¹ Sima kririir nisomaowi siyu biye krira tirin siirsi, sima siyu miyik iirar mi tiri. Mi ti inkamin siya dimin whir bi tirbugin, siya wi whisariiyar naowi. ⁴² Mi siya ina boinin, Jisis mhoiia kira kiriir nu kigriraowan inkam komii nimbiam mi kira kariirin wi timi naingwo. ⁴³ Mi Jisis siya siirin ina boinin, kara kiriirin yaimwowa boini, kira panaoin pi kanakar nwowi ninomor kou hir. Om miyikin iikam miyikim omwai sim waiya yokiyokiyin siir. Iriig.

Jisis siya naonamaeya

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Jo 19:28-30)

⁴⁴ Mi iya hiriir tiriir nabie bopwo nwowa. Mi hinda tinda iya ina kakauu iuguskiya mi ti nu whirkakin ini niya ywokiyan. Mi biyeyin nad nworibin ii kwoim hiniin mi iya ina swoki pirkinkiriba. ⁴⁵ Mi iya niya niki owa ta yuis komiia omaka komiia Adi Komii siira maeyauwa hiuyokiyokikaiya dimin whirki kimbu karame nwowa siir nitomanouwa ini bopwoniya yinwhitamkiya mi mirkwisa yimbiyam. Mi ti siyuin Adi Komii siya krımıir niisiimauugikin. Mi krıma nhwo siirim kwisboini siyugak bidi yamwowiin. ⁴⁶ Mi dimin taeminim nimbiam digiyim. Mi Jisis siya ini komiia kauwok boinkiyin, Adi Komii, krımıir Wanin kariir inigin yokiyokiiyan pi kiriir in hauugigi. Siya hiriinan boinkiyin mi siya ina yaonamin. ⁴⁷ Mi sauan kamim simiir biyan inkamin siya ti dimin iir kigiyin mi siya ini Adi Komii siir inig iirar hainankiyin, siya ina boinin, ihi, kaimwoki kaimwokinga, ti inkamin siya inkam miyiki miyikin. ⁴⁸ Mi iikam whiekakim sima siir kaowam nitim mi sima ti digworaekwowim nimbiamim simiir kigiyim mi sima ini simiir ingas imiirar pikrimgribgiyim mi ina swoki amim simiir omaka. ⁴⁹ Mi Jisis siir nomiiyau whiekakim, siir sibgu ninokninkinim mi wigim nu Galiliyanim biya Jisis siirim nitim, sima aruriga ywokwo mi sima ina kigmimikim ti digworaekwowim nimbiamim. Iriig.

Mi sima Jisis siir piuis biyeya siiyenowin siir ini kikaigik

(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Jo 10:38-42)

⁵⁰ Mi inkam nwirin hirar nwokin, siir inigin Josepkin. Siya wadieki wadiekin, siya Juda kaunsel inkamkin. ⁵¹ Mi iki kaunsel kam nhirim omisim kigriraowiyim simiir kwoin aka bi nwokin, ti diminim sima Jisis siir tiram minim. Siya om Arimatia nu Judia hiran inkamkin. Yo siya iya Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana

saiiram nwowikin. ⁵² Mi ti inkamin siya ina yamin inkam komii Pailat siir omaka mi ina sriiyin, siya Jisis siir piuis nhinga saiir hainamin mi siya ini wadiya ywokiyin. ⁵³ Mi Jisis siir piuis biyieya siya saiir hiunis haiyin, pae hiiniya nirioninkin siir hirankin. Mi yiuis whisiinana saiir higriniu mi siya siir piuis biyie aiirin siyano whirin siir kikaigik. Mi ti ieyin sima siya komiia saiir nopkikaikin. Mi biya sima ti ie iirin inkam nwir bi kikai miminkin. ⁵⁴ Taka iya Fraideka sima Juda simiir ii komiia Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir nae digworaekwo imiir diriraerar haiginkim saeya wi sapi nimbiamyami.

⁵⁵ Mi wigim nu Galili hiranki nitim Jisis saika mi sima Josep siir mhoiiyar yam. Mi sima ti ie iir warar kigmimik. Mi sima Josep siir warar ninkin kaokim siya Jisis siir piuis biyieya wi panina namisi diriraerar haigi. ⁵⁶ Mi sima ha kig digikim mi sima ina swoki amim simiir yapa yapa omaka. Mi sima wa minim mi digworaekwo miyik miyikim piu miyik whakiyim ina diriraerar haiginim. Jisis siir piuis biyieya saiir naokinim, pi whiisi mi simiir ii komiia Sabat nikiuwiya sima piu siiskuwak, siyiu komii siya boina mi saiir hiriinan. Iriig.

24

*Jisisin ieyankin bidi yinsiin idwowin
(Mt 28:1-10; Mk 16:1-8; Jo 20:1-10)*

¹ Mi wik kwira saiir biyan iya Sande sima nugak imumar yamyakwok sima maeyauwa Jisis siir haingikaiya saiir hiriir yam. Sima wain piui miyik whakiyin siir hainam, biya sima niki diriraerar haiginin mi sima ina hainamim. Mi sima Jisis siir piu aiir naokinim tirkim. ² Sima ta siya aiir kig, sima niki warkikua, saiirin sima bidi warakpitkikiya. ³ Mi sima ha napninopkai namim mi sima ninomor kouan, Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir piuis biyie aiir bi kigim. ⁴ Sima ina yangwoyimiyokim mi sima inkam nwisowiiir kig simiir kingiin hirar nokwowi sowiir yiuiso hindara kigniniyaei. ⁵ Mi ti wigim sima sima nidid prasae bi kikinkim. Mi sima ogmwo niimwowim nua hiriir kaiyirou nam mi simiir whwonkamim ini nua hiriir kaowim. Mi ti inkam nwisowiiir boin, kima inkamin omwai waiyokiyokiiyin siiram dimusi hansiri ta maeyauwa inkam haingikaiya, inkam wiirniya saiir, ha? ⁶ Siya tapair nwo rani. Bidi yinsiin idwo namim! Kima yaiya biya siya kimiir boinmauuwa saiir ti swoki aingwowarkaigi, ii siya nu Galili hirar niki owin. ⁷ Siya kimiirin hiina boinmauuugin, sima Yaowae Adin ninomor kouanin kariirin wi iikamim dimin biyekakim simiir hauuwi mi siirin wi paeyin hiiniya nirioninkin saika sima ninkin irimdinu inankii. Mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi! ⁸ Sowa hiriinan boino mi ti wigim sima ina yangwowarkaigiyim ta yaiya biya Jisis siya boina saiir ⁹ mi sima ta maeyauwa inkam haingikaiya saiir haiburgik mi ina swoki amin. Mi sima kam iuur nwirim siir mii kigna miriyyim simiir ini boinmauuu mi kam nhirim simiir warar, ti digworaekwo whiekakim sima kigim simiir. ¹⁰ Mi Maria om Makdalanaka mi Joana mi Maria Jemsni yopii aka, simar nwokim mi wig nhirim simakar ninkin okim sima ti yaiyim aposel kamim simiir boinmauuu. ¹¹ Mi ti aposel kamim simiir kwoinim ha naingwokim ti wigim sima niksisaie mi simiir yai aiir bi naingwo tibmiigim. ¹² Mi Pita siya ha ninsiinin mi maeyauwa inkam haingikaiya saiir hiriir iwitnam mi siya ti ie iir ini waisi kaowiu mi yiuis imiirara kig sima sima nwokai. Mi siya omaka hiriir swoki am mi ini ti dimin iir ini aingwoyimiyokiuin. Iriig.

*Inkam nwisowiiir Jisis siirin siyiuin omisim Emeasa namiyin siir hir kig
(Mk 16:12-13)*

¹³ Mi ta ii aiirarin inkam nwisowiiir simiirairgo, sowa omisim whirin sima dapiyin Emeasa siir hiriir napnamko. Ti omin siya om komii Jerusalem siir aru ywowin. Mi ini omisim Emeas hirar yamwowiuin, siir prieyin kilomita iuur kwirkim. ¹⁴ Sowa ha napnamo mi sowa digworaekwo whiekakim ti ii imiir nimbiamim simiir yapboinaiyam. ¹⁵ Mi sowa ha napboinaiyamo mi ini sowa sowa yinsrii ansriiyamo mi Jisis siya ina yimbiamin sowiir kingiin hirin mi ini sowaka yapamin. ¹⁶ Mi sowiir nhwowo dimin whirki bi

kimirkaigo mi sowa ha bi ninokninkinko, siya Jisiskin. ¹⁷ Mi Jisis siya sowiir boin, kowa dimu nouapboinaiyami, ha? Siya hiriinan boinin mi sowa ha nokwowo mi sowiir mhii kwoininini ini hikakar ywowo mi sowiir whwonkamo miyik bi nwoko. ¹⁸ Mi inkam nwirin, siir inigin Kliopaskin siya siir yai aka hiniinan yowarkii boin mi iikamim omom omomiyim Jerusalem hirarar bidi yamwomimiriim. Mi tari kinakinairgin ti diminin Jerusalem hir nimbiyamim siir ninokninkin karamae nwowin, aniya? ¹⁹ Siya hiriinan boinkiyin mi Jisis siya sowiir srii, dimukin, ha? Mi sowa siirin hiniina boin, ti diminin Jisisin om Nasaretanin siir nimbiyamkin. Siya profet inkamkin mi siya mi miyik miyik komii komiiyim mi yai miyik miyik komii komii ikim Adi Komii siir whwonkam ida mi iikamim simiir whwonkam ida miriikin. ²⁰ Mi prismi bii nwowi kamim mi kaunselmi biyan kam ikim, sima hauugim Jisis siirin sauan kamim simiir in, sima nisomaowim, paeyin hiiniya nironinkinin siir ninkin irinuwim. ²¹ Krira biya hiniina naingwo tibmiigo, ti inkamin siya Isrelmi iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwiyin. Ihi, mi yai kwira hiniinga. Ti digworaekwo ima nimbiyama, ii kwoimim bidi yamkiyim digworaekwo whiekak nhirim simaka nimbiyamkin. ²² Mi tapa wig nhirim krimiir isid iirin sima nini boinanankim krimiirin. Sima nugak imumar namiyakwokim maeyauwa inkam haingikaiya saiir. ²³ Mi sima Jisis siir piuis biye aiir bi kigim. Niingaka. Mi sima ina swoki haiyug apnamim mi sima hiniina ini boiniu, krima paekwosim nwisowowirin nhwonan whin kignanikim sima hiniina boinkikim, Jisis siya ini omwaiyar swoki waiyain. ²⁴ Sima ha boin digiyim mi krimiir kam nhirim sima ha namim maeyauwa inkam haingikaiya saiir mi sima digworaekwowim wig ima boinim simiir hiriinanar swoki kigu. Mi yim sima Jisis siir bi kigim.

²⁵ Mi Jisis siya io sowiir ywoki, kowa kwoin karamaeko! Kowiir mhii kwoininini ini hiinsima ywowaowim profetkim boiniyim yai whiekakim simiiram naingwo tibmiiyim. ²⁶ Pi paniina tiri, ha? Mi kowa tari bi ninokninkinko, Mesaia Kraisin Adi Komii siya nimbinin siya wi hik kimpipisu prasae hai rani, biyain mi siya mhoiyya wi Adi Komii siir hiranki haii inig komiiyain, aniya? ²⁷ Mi Jisis siya Moses siir yayim simiirar kwaboinbwakainam mi profet whiekakim simiir ima mi siya sowiir boinmimauu. Mi siya Yokwo komii saeya boinim yayim siir, simiir boinmimauu.

²⁸ Mi sima ti omin sowa namim tirin siir kingiin hir yimbiam. Mi Jisis siya hiriinan tirin mi siya ina yapsasaeyamin. ²⁹ Mi sowa siir yikidu mi ina boino, kira kriraka tirar dwo. Biyain bidi yikiyamkiyain mi iya pi sapi kakauu. Mi siya ina yapninpokainamin mi ini sowakar ywowin. ³⁰ Mhoiyya sima naeyim tirim mi Jisis siya sowakar yidwo. Mi siya bretin ha haiyin mi ina boin wadiekinyin Adi Komii siir mi haimeihaimiyo sowiir yinop hauu. ³¹ Siya hiriinan tirin mi sowiir nhwowo ini biimi siya kinkiyo mi sowa siirin ina yinokninkinkiyiyo. Mi siya hir bi swoki omiminkin ina kwakigugugiyin, sowa siir bi swoki kigmiminkiko. ³² Mi sowa boin, krira siyiu hirar niki apniyo mi kririirin yayim siyar niki apboinmamaunikin mi Yokwo Komii saiir yaimwowim simiirar boinmimauugin, kririirin. Kaimwoka ta ii aiirarin kririir mhii kwoininini maigimairga bidiyar ywowo!

³³ Sowa hiriinan boinaiyo mi bi kimiminkiko, sowa ta ii aiirar swoki insiin haiyug apnamo om komii Jerusalem hiriirin. Mi sowa ti Jisis siir kam iuur nwirin simiir ini kigu mi nomiiyau nhir ikim, sima maeyau kwiruwa haingiriyiu owi. ³⁴ Mi sima sowiir boin, kaimwoki kaimwokiinga, Yaowae Adin ninomor kouanin bidi swoki insiin idwowin. Saimon siya bidi kigin siirin. ³⁵ Mi sowa ina mi boino, digworaekwo whiekakim sowiir nimbiyamo siyiu hir. Mi sowa boin, siya bret iir ninopkin mi krira siirin ha kigninokninkinkikin. Iriig.

Kamim siir kigna miriiyim sima Jisis siir bidi kigim

(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Jo 20:19-23; Ap 1:6-8)

³⁶ Sima ta yai aiirar niki idwokai boinaiyim mi Jisis siya biri kimiminkikin simiir bopwoniya hirar yamikwoiu. Mi siya simiir boinki, naingwobumbua kimakar dwo. ³⁷ Mi sima ini hindara yanaakiyim mi ini nididkakar ywonamim. Simiir kwoininini ha

naingwokim sima aknain kwir kigi. ³⁸ Mi siya simiir boin, kima dimusi nanaai, ha? Mi kimiir kwoinim hiniina dimusi sibnaingwoyokiyokiyami, ha? ³⁹ Kariir iga ina owiir kigi. Karaingin ti nokwowin, kimiir inim kariir donkwo mipa kig. Aknaina saeya kipkak kiugak rani, ta kima kiga kariirin saiir hiriinan. Niingaka. ⁴⁰ Siya hiriinan boinin mi siya siir iga inwo simiir yiisimauu. ⁴¹ Mi sima ini mairgimairga ywowim mi sima bi niki aingwo tibmiigim. Mi sima ina yinaingwoyimiyoim. Mi siya simiir sriigi mi kima tari nae nhirkakim tapaiirin, nwo rani, aniya? ⁴² Mi sima anasu haimiyyin sima nanagin siir hauu. ⁴³ Mi siya ha haiyin mi ini simar kigwo aeiyin siirin.

⁴⁴ Mi siya ha nae digiyin mi siya simiir boin, biya kara kimaka niki owin, kara kimiir bidi boinmauwun. Digworaekwo whiekakim biya kariir winboinim, Mosesni siyu komiyyin yokwoni sima winin mi profetmi yokwo aka mi yokwo Sam sima ti digworaekwo whiekakim sima wi hiriyar nimbiyam digi. ⁴⁵ Mi Adi Komii siir yai imiirin siyar nanaakninkii haiginiugikin iikam imiirin ta omaka aiir nwowim. ⁴⁶ Mi siya simiir boin, Yokwo Komii saeya hiniina boinka, Mesaia Kraisin wi hik sipi hai mi ii kwoimaka wa swoki insiin idwowi ie hirankin. ⁴⁷ Mi iikam miyikim sima siir inigin wi iikam isid whie komiyyin ti nu iirin wi simiir boinmimauwi mi simiir dimin biyeyim wi Adi Komii siya nwoki haiyoprimdiyumiigiyim. Kima ta mi aiirin om komii Jerusalem tirar mirii bwakainam ⁴⁸ mi ti digworaekwo imiir boinmauwam. ⁴⁹ Ini wakaeyim, ti diminin biya Adi Komii siya boinin kimiir hauuwim, yo tariinanin kara kimiirim nikropkiyim tiri. Kima ti om komii siirar dwo mi iya ninomor kouan kirieya saeya niti kimiirim wi saiirar dadigiu. Iriig.

Adi Komii siya Jisis siirin ninomor kou hiriir swoki ikiunam

(Mk 16:19-20; Ap 1:9-11)

⁵⁰ Mi Jisis siya ha boin digiyin mi siya simiirin ina yikiunamim mi om Betani hirar yadigiu. Mi siir ina ha ninansiinakiya mi nhwo ina kwisboinkiyin mi siya iikam imiir yikboinmamairin. Adi Komii siya simaka nwowam. ⁵¹ Siya nhwo simiirar niki kwisboinmamairin mi siya simiirin ini hirar iyopnisugikin mi Adi Komii siya siirin ini hirankar yikiunakiyin mi ninomor kou hiriir yam. ⁵² Mi sima siir inig iir hainan mi ini om komii Jerusalem hiriir swoki amim mi sima ini mairgimairga komiigakar ywonamim. ⁵³ Mi inokiinokin sima Adi Komii krimiir Wanin siir omaka sairama nami, siir inig iir hainanim. Iriig.

JON

Jon siya winkika ta yokwowa. Jon siya Jisis siir mii kigna miriiyan inkam nwir ieya mi ta yokwowa siya iikam whiekakim simiirim winkika iki hinda tinda nwowim tiki nu iirar. Mi siya minam winkikin iikam whiekakim wi ha nwoki aingwowim Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin mi sima wi siiram nwoki aingwo tilmii kiinim mi kwoin miyikin omwaiwaiyayokiyokiiyin siir nwoki haiyim. Jon siya miyim simiir bi winboinkikin, siya yayim, siya boinim simiirara boinkim. Iriig.

Bidi bidiniyarin inkamin ha nwokin mi krimiirin wi yai miyik miyik siya boinmimauwi

¹ Bidi bidiniyarin iya Adi Komii krimiir Wanin siya nu iir nonkwokwowin mi yio ti inkam nwirin yipiki yai miyik miyik krimiir boinmimauwanin yio ha nwokin. Mi yaiya siyargin. Siya Adi Komii saika nwokin mi sowa nwisairarin nwiruar nwowiskiko mi siya ini siir hiriinanar swoki owin. ² Mi bidi bidiniyarin iya dimin whirki niki imbiyam karamaeyar niki owa mi yio siya Adi Komii saika hirin sairar nwokin. ³ Ti inkamin siyargin digworaekwo whiekakim simiir bwamki bwamin. Mi Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiirin hiriinan sairsi nonkwokwokin. Dimin whirki saisar bi nimbiyamkin. Niingaki, niingakiinga. ⁴ Tiki inkamin siyargin digworaekwo whiekakim omwai waiyaiyim simiir bwamki bwamin. Mi ti omwai waiyaiyim yim iikam krimiir pae niyuanan ywowim ya iikam imiir whinkinsiis haiginiuwika, sima Adi komii siir ninokninkinim mi omwai nwoki waiyam. Ya ini paeya siyu kigimok apiya ini hiriinan yuyakiya. ⁵ Mi ti inkamin mi siir yai aeya hinda tinda pi paenan sowar niuyakii. Mi ti dimin biyeyim niibwomambwonan iikam krimiir mhii kwoinawu nwokaiyim, ti diminin paenan niuyaiyin siir niimuim wi dig nwo rani. Niingaki, niingaka.

⁶ Inkam nwirin Adi Komii siya nikropkiyin dimin taeminim iikam krimiir boinmimauwam, siir inigin Jonkin. Siya Adi Komii siir yaian inkamkin ⁷ Siya minam nitkin, ti inkamin siir yai aiir boinmimauuniyim iikam imiir yipiki paenan niuyaeiyin mi sima Jon siir yai aiir wakaei mi sima ti inkam iiramim wa nwoki aingwo tilmii kiinim. ⁸ Mi yio siyarin, ti inkamin paenan niuyaeiyin si rani. Niingaka. Yio siya ti inkam komiiyin dimin whirki kimbu karam nwowin, yipiki paenan niuyaeiyin siir yai aiir boinmimauwam nitkin, iikam whiekak imiir. ⁹ Mi ti inkamin paenan niuyaeiyin siya nu tiriir bidi yitin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam mi ta hiriinana sairsika yipikim ti tir nwowim sima wi nwoki inokninkinim Adi Komii siirin.

¹⁰ Mi bidi bidiniyarin, Adi Komii siya nu tiran digworaekwo whiekakim siirsiyar nonkwokwokikin. Mi siya ti nu iir nitin mi iikam whiekakim sima ti inkam iirin ha bi naingwokim, digworaekwo whiekakim siyar nonkwokwokikim. Niingaka. ¹¹ Mi siya ti nuin siyar nonkwokwowin siir nitin mi siirgisiirar iikamim Isrel hiranim, sima saika bi nomboinkim. ¹² Mi iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyim mi ha naingwo tilmii kiinim, siya simiirin ha boini, ini ywowim sima Adi Komii siir yinisim mi owi. ¹³ Sima Adi Komii siir yinisim yopii adim simiir naokainakiyim simiirsi bi nwokin. Niingaka. Sima Adi Komii siir yinisim minki nwokin, siir kwoinkar tirkikin mi sima siir yinisim asi nwokin.

¹⁴ Mi ti inkamin nua tiriir nitin, siya ini inkam krimiir hiriinanar yauni oniyin. Mi krma siir dimin kirie kirieyim paenan niuyaeiyim simiir bidi kigim, siya inkam bimbiuwigi bimbiuwi rani. Siya ini Adi Komii siir hiriinanar swoki owin mi siya iikam imiir bi kimbuwikin. Mi siya bi swoki iksisaeminikin. Niingaki, niingaka. Yaimwo boinan inkamkin. Siya yai iyopan inkam tani. Siya ti hiriinan siyu kibikibiyim simiir asi tirkin. Dimusi rani, Adi Komii siir yinisim nwirki nwiruwan, iya siir naokaina, siirin hiriinanar naokainakikin.

¹⁵ Jon siya simiirin ti inkamin siir boinmauu wakaekin. Siya hiniina boinkin, ti inkamin bii kara boinin kimiir, yio siyairgin. Mi ti inkamin kariir mhoyiya nitin, kariir kouwin ini siya ywowin. Dimusi rani, bidi bidiniyarin siya ha nwokin. Kariir bi niki aokainakin.

¹⁶ Mi iikam krīma Adi Komii siir dimin miyik miyikim simiir asi haigim. Dimusi rani, ti inkamin, Adi Komii siir dimin miyik miyikim ini siya nonkwowin. Mi siya ti dimin miyik miyikim krīmiirin wi hiriyyar hauunanaei. ¹⁷ Adi Komii krīmiir Wanin siya siyiu komiyyim Mosesni hauugikin mi yio siya kimidiniya krīmiir swoki kwahauu, krīma wakaeyokna apam. Mi krīmiirin Jisis Kraisi sasar hauu iski naingwobumbu komiyya mi siyiuin, siyiu miyiki miyik sibgu tiri ikin. Mi siya krīmiirin siir yai miyika sair warar mi inkin hauugi. ¹⁸ Inkam nwirmin nwirminkin Adi Komii siir bi swoki kigmiminkin. Niingaki, niingaka. Inkamin nwirki nwiruwairgin, saika kingiin nwowin. Yio Adi Komii siir yinisim ieyarigin mi krīmiirin siyar nanaakninkii haiginiugin Adi Komii siirin hiniin, siya paniingin? Mi krīma siirin wa nwoki inokninkinim. Iriig.

*Jonin, iikam baptais haiginiuwiyin siya simiirin ha boinkin, siya yipikin
(Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Lk 3:1-18)*

¹⁹ Isrel simiir biyan kamim, pris imiirin mi Livaimi piugana sair kam ikim, yipiki pris imiir whindiraerariyim Adi Komii siir omaka aiir, simiirin sima yikropki, Jon siiram. Mi sima siir hiriir ha nimbiyamim mi sima siir ini sriiyiu, kira dimu mi miriigin, ha? ²⁰ Mi siya dimin whir bi nimpriokikin. Siya ini hiriyyar haknoudninkinswokiyyin. Mi siya boin, kara ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin Isrel simiir iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwam, Mesaia, kara si rani. Niingaka. ²¹ Mi sima siirin hiniina srii mi kira ti inkamin Isrel simiir iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwamin siya karamaeki niuwi mi kira yipikin, ha? Mi kira tari ilaijakin, ha? Mi Jon siya ina yowarkii boinkiyin. Niingaka. Kara ilaija rani. Mi sima siirin ina swoki sriiyim mi kira ti profet inkamin krīma nwowinin nitam siya, ha? Mi siya ina swoki owarkii boinkiyin, kara si rani. Niingaka. ²² Mi sima siirin ina swoki sriigiyim mi kira tari yipikin, ha? Krīma ti kamim krīmiir nikropkiyim simiirin hiniina nini boiniuwam tiri, kira ti si. Mi kira krīmiir boinki hiniin, kira yipikin, ha? ²³ Mi Jon siya simiirin hiniina boinki, Kara ti si. Kara inkamin maeyau siiyin nu apa hir kauwok boinamnankiyin siya hiniin, iikam kima siyiuin sibgu kisisop diriraerarkwokin. Biyan Inkam Komii siiram siya napnaniyam.

Biya profet Aisaia siya yokwo komii sairin hiniina winboinkikin.

²⁴ Mi Farisimi iikamim yipiki ninokninkin komiigakim Mosesni siyiu si ninokninkinim mi siir sibgu apim, ti kam imiirin sima nikropkikim Jon siiram, iki sriipai sriipaiyim sim nini sriiyiuwam. ²⁵ Mi sima Jon siirin hiniina boin mi kira ti inkamin Adi komii siya nimbingiyin Isrelmi iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwam kira siya karamaeki niuwi mi kira ti inkamin ilaija siya karamaeki mi iuwi mi kira ti profet inkamin krīma nwokwokin siya karamaeki mi iuwi mi kira iikam imiirin op dimusi baptais haiginiugin, ha? ²⁶ Mi Jon siya hiniina yowarkii boinki mi kara iikam imiirin op arar baptais haiginiuwi. Inkam nwirin ini kimaka waraurar nitapiyokin mi wim kima siir mi inokninkin tani. ²⁷ Yio siya ini kariir mhoyiya nitin. Mi siya inig komiigakin, kariir kouwin ini siya ywowin. Mi an kara inkam paeprikab niingakin mi kara iga siya niya sair uridin wa kara waisi hakrani. Niingaka.

²⁸ Mi ti diminim yim om Betani hir nimbiyamkim, Jordan iegbid mirmiyya maeyauwa op Jon siya baptais haiginiuwa iikam imiir. Iriig.

Jisis siya ini krīmiir sibsibnan ywowin krīmiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyam

²⁹ Mi igwira, Jon siya Jisis siir kigwinin siya siiram napniyin mi siya iikam imiir boinki, kima ti kigwin, i inkamin nitin. Siya ini sibsibnan ywowin siirin Adi Komii siya nikropkikin krīmiir dimin biyie biyeyim krīma tirim simiir haiyoprimdiyumiigiyam naowim. ³⁰ Yio ti inkamin biya kara kimiir niki boinin hiniin, inkamin kariir mhoyiya

nitin kariir kouwin ini siya ywowin. Mi ti inkamin siyaargin. Dimusi rani, siya bidibidiniyar nwokin Adi saikan kariir apua kariir bi niki aokainakin. ³¹ Biya kara siirin ha bi ninokninkinkin, siya pindankin mi kara iikam imiirin op baptais haiginiuwim. Ti tapa kara tira sair hiriinan, Isrel kimiir iikamim simiir niisiimauwam. Mi kima wi ha nwoki inokninkinim siya yipikin.

³² Mi Jon siya digworaekwo whiekakim siya kigin simiirin ina boinmimauu digim. Mi karar kigwin Adi Komii siir naeyiwin inmabnan siinanaiiniyin, Adi Komii siir om hirankin mi ini siirar yauni siinatkiniiyin. ³³ Mi biyarin kara ti inkam iir bi ninokninkinkin, Adi Komii siya nimbingiyin iikam whiekakim simiir whinkinsiis haiginiuwam. Niingaka. Kariirin Adi Komii siya nimbingikin iikam imiirin op baptais haiginiuwam. Mi siya kariirin hiniina boinki, kira wi Adi Komii siir naeyi iir kigwini, siya siinanaiini mi siya wi inkam nwirin siir piu nasiinatkinii. Mi ti inkamin yio iikam imiirin wi Adi Komii siir naeyi iirarar baptais haiginiuwi. Mi siirin wi siyar tirkii, iikamim simiir mhi kwoinaw kwirii idwokaiyam. ³⁴ Jon siya hiniina boinkin, an kara siir bidi kigin mi kara kimiirin pi ha boini, siya Adi Komii siir yinisimkin triig.

Jisis siya kamim siir kigna miriyyim nwiiya yikiuna

³⁵ Mi iigwir nugakin, Jon siya siir kigna mirii inkam nwiso sowaka nwoyakwoko Jordan iegbid. ³⁶ Mi ta maeyau aiirarin siyar kigwin Jisis siya pi napni. Mi siya ina boinin ti inkamin siya ini sibsibnan ywowin, siirin Adi Komii siya nikropkikin, iikam imiir whindiriraeram naowam. ³⁷ Mi siir kigna miriyo inkam nwiso sowa hiriinan wakaeyo mi sowa ini Jisis siir mhoiyar yamo. ³⁸ Mi Jisis siya ha niyaekaowinin mi siyar kigwin sowa siir mhoiyar niti. Mi siya sowerin ina sriiwinin, kowa dimu diminim kigi, ha?

Mi sowa ina yowarkii boino siirin, Rabai, kira papi nwokaiigin. [Ti inigin siir inig mwoki mwowin, iikam nowomwarkaiyuwigin.] ³⁹ Mi siya soweri yai aka hiniina yowarkii boin, kowai winikignaki. Mi sowa ini saikar yinkin amo, siir maeyauwa siya whwonkaiiya sair nini kignakiyam. Mi sowa saika hirar nwoninaekwowako, ini ii aeyar digiriba. [Bieyin nad bidi ywowin ii kwiinanairga.]

⁴⁰ Inkam nwirin siir inigin Endrukin, siya Saimon Pitani nomousimkin. Ti inkam nwiso Joni yai wakaeyo mi Jisis siir mhoiyya ha namo soweri nwir ieya. ⁴¹ Mi biri kimiminkikin Endru siya ina yamsauwin siir yaowaeyin Saimon Pita siiram. Mi siya nini kigiuwun mi siya siir ini boiniu, krira Mesaia siir bidi kigo. [Mi inkamin siir inig mwokimwowin, Kraiskin, inkamin Adi Komii siya nikropkiyin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam] ⁴² Mi ti siya boina siir sair mhoiyya mi siya Saimon siirin ina yikiunamin Jisis siiram. Mi Jisis siya siir kigwinin mi siya siirin hiniina boin, kira Saimonkin, kira Joni yinisimkin. Mhoiyya kiriir inigin wi Sifas kisina dapi. [Ti inigin siir inig mwoki mwowin Pitain. Grik simiir yaigina ha dapikin siya.]

Jisis siya Filip Nataniel soweram nikiunakin

⁴³ Mi iigwira Jisis siya nu haimii whirin Galili hiriir namam tirin mi siya Filip siir kigin mi siya kimidiniya siir boin, kira kanakar wit. ⁴⁴ Filipin yio om Betsaida hiran inkamkin. Endru Pita sima iripa om whiruwankim. ⁴⁵ Filip siya ha namin mi siya Nataniel siir nini kigiuwun mi siirin hiniina ini boiniu, ti inkamin biya Moseskin si winboinkiyin, Yokwo Komii sair, siirin krira bidi kigin. Mi profet kamim yim iripi hiriinan siirar mi win boinkikin. Yio Jisiskin, Josepni yinisimin, om Nasaret hiranin siya. ⁴⁶ Mi Nataniel siya siir boinki, ti om Nasaretin dimin kibi whirki bi swoki imbiyamiminkin. Niingaka. Mi Filip siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, kira unkini kignaki siirin.

⁴⁷ Mi Jisis siya Nataniel siir kigwinin, siya siiram namin mi siya siirin hiniina boinwin, kima hoimgakin ti Isrelan inkam kibiyin siir kigwin, siya bi niksisaeikin mi siya yaimir bi nwowikin. Niingaka. ⁴⁸ Mi Nataniel siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, kira kariirin panin panina ninokninkinkin, ha? Mi Jisis siya siir yai aka hiniina swoki owarkii boin, kara kinaka nwo karamaeki windi, kara kiriirin iya Filip siya niki ikiuna karamaeyar niki owin, kara kiriirin pae pigin siir mii hirar niki idwowin sairar ninokninkinkin. ⁴⁹ Mi

Nataniel siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin iikam nowomwarkaiyuwiyin, kara kiriirin ina ninokninkinin, kira Adi Komii siir yinisimkin. Mi kira wi Isrel simiir iikamim simiir kigirkakan inkam nwowi. ⁵⁰ Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, kira ha naingwo tibmii kiingin, kara Adi Komii siir yinisimkin mi ta yaiya kara boina kiriir hiniin kara kiriirin pae pigin siir mii hir kigin, kira siir mii hir nidwowin mi kira ha naingwo tibmiigikin, aniya? Ya tariingina, ya dimin komii rani, mhoiyya kira wi dimin kirie komii komii kasa kig rani. Yim tiriiginim ini saiir haiburim. ⁵¹ Mi siya simiirin ina swoki boinkiyin, kara kimiirin yaimwovar boini, mhoiyya wi kimar kigi Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin siir anowin haiwaokiyin. Mi Adi Komii siir paekwosimim wi kimar mi kigi ini haimii tamii wokuun apiuunim kariir kigam, Biiyan Inkam Komiiyin siiram. Iriig.

2

Inkam nwirin om Kena hir nonkwonakin mi op niinga saiirin Jisis siya tirkiya ini op waina yimbiyama

¹ Mi ii kwoimaka wigkamwo om Kena nu haimii Galili hirano pi nonkwonam tirko. Mi Jisis siir apua ya hir warar ninkin oka. ² Mi sima mi Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim simiiram warar yinkin ikiuna. Ta sowa nonkwonaina saiir kignakiyim. ³ Mi mhoiyya sima wain opa ha kwiyae swokiyim mi Jisis siir apua kimidiniya siir boin. Wain opa sima bidi kwiyae swokiya, haimii simki bi swoki omaigikin. Niingaka. ⁴ Mi Jisis siya saiir yai aka hiniina yowarkii boin, wig, kira kariir kipi boin, hiriinan tiramin, yio kariirar diminkin. Kariir iya bi niki imbinika, kara kanakana niisiimauunana hiniin kara yipikin. ⁵ Mi siir yopiiya ti kamim ti digworaekwo imiir diriraerarim simiirin hiniin asi boinka, diminin pi siya boini, kima tiram mi kima pa tir.

⁶ Mi Isrel simiir iikamim sima winboinkiyin, siyu whirin siya hiniina boinkin. Iya sima nae naeyam tiriyim, biiyin inop tiki diu mi mhoiyya dae. Mi sima kamhau komii komiiyim Judamiyim iriiyar ira nwowi mi ti kamhau iriiyar irim sima irira opim 20 galans mi 30 galans minanar pi ywowin. ⁷ Mi Jisis siya simiir boinki, wara kamhau imiirin op kunaokaigi. Mi sima ha kunaokaiyim ini yaigiyaigi yaki inkikiniyim. ⁸ Mi iya sima ha kunaokai digiyim mi siya simiirin ina boinkiyim, kima op nhirim ti inkamin ta wigwas naeya saiir kigriraowin siiram tiki tibna kunanam. Mi ta Jisis siya boina saiir mhoiyya sima opa ina tibna kuna hainamim siir hauuwam. ⁹ Mi ti inkamin siya ta opa Jisis siya tirkiya wain nikpitmaigiya saiir kwiyae kiuwin, op wain nimbiniyama mi siya bi ninokninkinkin, sima ta opa papi namisi haiga. Mi ti kamim ta op aiir nonkwo diriraerarim yim sima ina ninokninkininim, maeyauwa sima haiya. Mi ti inkamin ta wigwas nae aiir kigriraowiyin, ina yikiugiyin ti inkamin wig nonkwonain siiram, ¹⁰ nim krima hiniina tirikim, iikam imiirin bii pi wain kibiki kibi iirar hauu kwiyaei. Mi iya sima hoimgak kwiyaeanaekiiyim mi iki wainin biyerigsim nwowiyin yipi hainiingi hauu kwiyaei. Mi nikira hiriinan bi tirkin. Nikira wain kibiki kibiyin kimidiniya mhoiyya hauu iikam ima kwiyaeamin.

¹¹ Ya tariingina ya dimin kirie komiyya Jisis siya tira biigi bii saeya. Siya ta saiirin om Kena nu haimii Galili hir nwowin siir hir tirkin. Mi ta iya siya siir kirie komiyya mi siir dimin miyik miyikim Adi Komii siya hauuwun siir, siya kamim siir kigna miriiyim simiirin saiir niisiimauugin. Mi wa ha nwoki aingwo tibmii kiinim Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin. ¹² Mi ta saiir mhoiyya Jisis siya mi siir apu aeya mi siir nomousisim ima mi kamim siir kigna mirii ikim, sima ina yamim om whirin siir Kapaneam. Mi sima ii nhirim hinar mi o. Iriig.

Jisis siya iikamim Adi Komii siir omaka aiir haiginim digworaekwo iikam nhirkim sainam simiir nhinikriropkikin

(Mt 21:12-13; Mk 11:15-17; Lk 19:45-46)

¹³ Mi Juda simiir iikamim wou sima nikwo aeyana Pasova ini kingiin nwowa. Mi Jisis siya om Jerusalem hiriir asi namkin. ¹⁴ Mi iya siya Adi Komii siir omaka aiir

nouapninopkainamin mi siyar kig iikamim sima bulmakau, sibsib mi ipiyin, sim haigin iikam nhirkim sainim. Mi yim sima umir pi simiirsiyar mi haii. Mi siyar kig, ti kamim sima kam nhirim nu whiranim simakar nidwokaiyokaii, ipii kwiruwar Isrel simiirgi simiir umira saiirgisaiir ninowana haiyam. ¹⁵ Mi siya ti hiriinan digworaekwowim simiir kigin mi siya uridin ha haiyin, kimidiniya brouwisidnan yonkwokwo mi siya ina nhinkii piiryimyoknamin sibsib, bulmakau minim simiir mi kamim umir ninowana haiiyim simiir warar. Mi siya simiirin ina yinkinaeyokiyok piiryimyoknaniyam. Mi hii minim simiir warar yinkin iriid nhimnhinkiiyam mi simiir umirim ini maeyau maeyau iswapiyar ywowamim. ¹⁶ Mi siya iikamim yipiki ipiyin min haiginim iikam nhirim sima sainam siya simiir boinki, ti kimiir ipiyin minim ti hainaniyam. Kara pi boriisopi kima kariir Adin siir omaka saiirin hiniin tirim. Maeyaua iikamim ninkiniuwia dimin taemin wokiyok sainiya saiir hiriinan nwowim. ¹⁷ Mi kamim siir kigna miriyyim sima yai kwira Yokwo Komii sima mwan kiga, saiir swoki aingwowaakaigi. Saeya hiniina boinka, Adi Komii, kariir kwoin komiyyin kiriir omaka aiir sibgu kigriraowam naingwowi, kara ha naingwowi, saeya wadie hiriyyar dwo.

¹⁸ Mi ta siya tirkiya saiir mhoiyya Isrel simiir kaunselin simiir biyyan kamim ina yitim. Mi sima ha nitim siiram mi kimidina siir ini boini mi kiriirin Adi Komii siya nwoaiginiuwu inig komiigak hiriinan tiram mi panao kira pi dimin kirie komii whir tir krimiir whwonkam idain, krimiir niisiimauuwam. ¹⁹ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kima ta Adi Komii siir omaka aiir niininkii mi kara saiirin wi ii kwoimuwar swoki kwamirii ninikougii. ²⁰ Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin, ta Adi Komii siir omaka saiir miriyya biewiyyim kamnwis iriyyar whira miriiga. Mi nikira ha boinkin, saiirin wi ii kwoimuwar kwamirii ninikougii wi dig nwo rani. ²¹ Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir bi boinkin. Niingaka. Siya siir piu aiirar boinkin. ²² Mi mhoiyya kamim sima Jisis siir nisomaokiyim mi siya ha naonamin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo ie hirankin. Mi kamim siir kigna miriyyim sima yaiya biyya Jisis siya boina saiir swoki aingwowaakaigiyim mi sima haniingyi yaingwo tibmii kiingi Adi Komii siir yaiyyim biyya sima winkiyim Yokwo Komii simiiram. Ya ta yaiya ya Jisis siir yaimwo aeyairga.

Jisis siya iikami kwoin bidi yinokninkinin

²³ Mi Jisis siya om komii Jerusalem hirar niki owin, Judami iikamim simiir ii komiyya wou nikwo aeya Pasova mi ta maeyau aiirarin iikam kasa rani, dimin kirie komii komiyyim Jisis siya tirim simiir kigim. Mi ti dimin hiriinanim sima kigim iikam kasa rani, naingwo tibmii kiingiyim siirim. ²⁴ Mi Jisis siya simiir naingwo tibmiikiin aiir bi naingwo tibmiigikin. Niingaka. Mi ti hiriinan saiirsika siya, hiniin paniinsi yaingwosi siirin simiir in hauuwim. Dimusi rani, siya iikam simiir kwoin imiir bidi yinokninkin kinin. ²⁵ Siya iikamim simiir kwoin imiirin bidiyar yinokninkinin. Mi siirin inkam nwrki bi haiburgin iki iikamim simiir kwoin imiir ninokninkinim mi sima siirin wi inkam nwrki swoki boinmauu rani, iikam simiir kwoin imiirin. Niingaka. Iriig.

3

Jisis siya Nikodimas saika boinaigin

¹ Inkam nwirin siir inigin Nikodimaskin, siya Isrel simiir iikamim simiir kigriraowiyim biyyan inkamim simiir nwrkin siya Farisi inkamkin. ² Mi igwir niyyaka siya Jisis siiram yamwii. Mi kimidiniya siir ini boiniu, inkamin iikam nowomwarkaiyuwiyin, krima bidi yinokninkinim, kiriirin Adi Komii siyar nikrop iuungikin dimin kirie komii komii krimiir niisiimauuwam. Inkamki simiir tirim wi dig nwo rani, Adi Komii siya siir whinkinsiis haiginu karamae nwowi ti dimin iiram. Niingaka. ³ Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kiriirin pi ha boini ta yaiya yaimwowaairga. Inkamin yinisimnan yaeya swoki aokaina karamae nwowi siya wi Adi Komii siya kigirkakiyyim digworaekwo whiekakim wi simiir kig rani. Niingaka. ⁴ Mi Nikodimas siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin waibiyie niki owiyin mi siya wi paniina swoki ami siir yopiini mhiinawin,

siir swoki aokainakiyim, ha? ⁵ Mi Jisis siya siir yai aka ina swoki owarkii boinkiyin Kara kiriirin yaimwovar boinki, inkamin op baptais karamae nwowi mi Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiun siirin kwoin rirmiia nwowiyin siir hauu karamae nwowi siya wi dig nwo rani, Adi Komii siya kigirkakiyim siir digworaekwo whiekakim simiir kigim. ⁶ Mi inkamin siir yopiigi naokainakiyin yio nu tiranar inkamkin mi yipiki inkamin Adi Komii siir naeyiun kwoin win siya hauuwiyin, yio siya wi inkam win nwowi. ⁷ Kira ta yaiya kara boinkiya kiriir sairsi kipi nanaaki Adi Komii siir naeyiun kiriirin wi kwoin win siyar hauu haiginiwi. ⁸ Opuda ya hindanki pa hugnani mi tindanki pa mi hugnani. Mi kira saeya hugiyim pa wakaei mi kira saiirin ha ninokninkin tani saeya pindanki hugnaniya mi ini pinda hugnama. Adi Komii siir naeyiun ini ta saiir hiriinan yowoin. Krima ninokninkin tani siya dimin taemin imiirin paniin paniina tiri mi iikam imiirin paniin paniin whinkinsiis haiginiwi. ⁹ Mi Nikodimas siya Jisis siir swoki srii, ti dimin hiriinanin wi paniina nimbiam, ha? ¹⁰ Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, kira inkam komiiyairgin mi kira iikamar mi owomwarkaiyuwikin mi kiriir ninokninkina iki digworaekwo whiekakim simiir ninokninkina ini Isrel simiir iikamim simiir ninokninkina saiir haibura. Mi kira ti digworaekwo imiir ninokninkin karamae dimusi nwokin, ha? ¹¹ Kara kiriirin yaimwovar boinkii, nim krima diminin krimar ninokninkinim mi krimar kigim simiirarar boinikim. Mi wim kima inokinokin ti yayim krima boiniyim pi yaewan simiir kindiyuwani. ¹² Mi kira ti digworaekwoim nuanim kara kiriir boinimauuim ti dimin hiniinim yinisimnan yopiigi swoki aokainaki mi opud kira simiiram naingwo tibmii kin karamae nwowi mi kira wi paniina naingwo tibmii kini kara Adi Komii siir omin ninomor kou hir nwowin siir digworaekwowim simiir boinimauwi, ha? ¹³ Mi karaairgin Adi Komii siir omin siir hiran inkamin, karaairgin inkamin Adi Komii siir omin ninomor kou hir nwowin siir hiranki niunaiiniyin. Kanakanairgin Adi Komii saikar nwowin siir om iir bidi bidiniyar.

¹⁴ Ini Moseski si nonkwokwowin mipugin mi paeyaka ha nikin koginankiigiyin ini siir hiriinan yowoin, maeyau siiyin nu apa niinga saiir hir. Mi ti hiriinan siyiun iikamim sima kariirin ninomor kouan inkamin paeyin haaniya nironinkinin saikar wi hiriinanar mi inkin irinu inansiingii. ¹⁵ Mi iikam whiekakim kariirim naingwo tibmii kini sima wi omwai Adi Komii saikar waiyayokiyokiikaeyami inokinokin. ¹⁶ Adi Komii krimiir Wanin siya iikam whiekakim nuanim simiiram naingwokwonanaeikin mi siya siir yinisim nwirkinwiruwan siir asi nikropकिन. Mi yipiki siiram naingwo tibmii kini sima wi nao rani mi wi kigugu iguski rani. Niingaka. Sima wi omwai hiriayar waiyayokiyokiikaeyami Adi Komii krimiir Wanin saikar ¹⁷ Adi Komii krimiir Wanin siya siir yinisim iirin iikamim nuanim simiir hidam bi nikrop iungikin. Niingaka. Siya minam nitkin iikamim nuanim simiir nanmaiwarkainam naowam.

¹⁸ Mi yipiki Adi Komii siir yinisimin siiram naingwo tibmii kini Adi Komii siya siirin wi warar ninkin hid rani mi siya wi maeyau paeki nwowa wi saiir wara nam tani. Niingaka. Mi yipiki Adi Komii siir yinisimin siiram naingwo tibmii kin karamae nwowin siirin Adi Komii siya bidi hidin. Dimusi rani, siya ti Adi Komii siir yinisim nwirki wiruwan siiram bi naingwo tibmiigin. ¹⁹ Adi Komii siya iikam imiirin hiniina hidgim, kariir yayim ini beki whwoyanan yowowim. Kara ti nu iirin minam nitkin Adi Komii siir dimin taeminim simiir niisiimauuwim mi sima Adi Komii siir dimin miyik miyikim simiiram bi naingwokim, sima nuan dimin biyeyim simiiramar naingwo kripkaigim. Dimusi rani, sima dimin biye tiram naingwokim. ²⁰ Mi yipikin siyu biye tiriyim, yim Adi Komii siir yinisimin paenan niuyaeiyin yim siir io omomkin. Sima Adi Komii siir yinisimin siir siyu iir sibgu apim pi boriisopi. Dimusi rani, dimin taemin biyeyim sima tiriyim wi si nhinkiisi. ²¹ Mi yipiki siyu miyik tiram naingwowim yim Adi Komii siir yinisimkin bienan whwoyaeiyim kariiram wit. Mi siya iikam imiirin siyu miyikin Adi Komii siya naingwoin siya tiram wi simiir nwoki iisiimauuim. triig.

Jon siya ha boinkin Jisis siya yipikin

²² Mi ta saiir mhoiia Jisis siya mi kamim siir kigna miriyyim sima om komii Jerusalem siir haiburgigim mi sima omisim whirin nu Judia hir nwowin siir yam. Mi sima ii nhirim hira ywo mi sima iikam imiirin op ina baptais haiginiuwim. ²³ Mi Jonin yio iriipi hiriinan iikam imiirin op ina mi baptais haiginiuwim om Inon Selim kingiin hir. Dimusi rani, ta maeyau aiirin op kasa rani mi iikamim siirin minam nini kignikim siya op simiir baptais haiginiuwim. ²⁴ Herot siya Jon siir bi niki hiugripkikaigin maeyaua mii biye miriia saiir.

²⁵ Mi Jon siir kigna mirii kam nhirim sima Judami inkam nwirin Isrelanin saikar ninkinwamwarkii boinkim. Sima op baptaisni siyiuin siir ninkinwamwarkii boinkin. ²⁶ Mi sima asi nitkin Jon siir kigniyam. Mi sima siir boin, inkamin iikam nowomwarkaiyuwiyin, kira ina ninokninkinin inkamin kinaka nwowin Jordan iegbid mirmii hirin siirin kira krimiir boinin. Tariinanin siya iikam kasa bi baptais haiginiugin. Mi iikam whiekakim ini siiramar ninantionanamim mi sima krimiiram nit rani. ²⁷ Mi Jon siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin dimin whirin siir kwoin aigi bi swoki haigin, kiriirin siyar bidi boinki pi kira hai. ²⁸ Kima bidiyar wakaeyim yaiyim kara boinim, kara ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam si rani. Niingaka. Yio siya ini kariir mhoiia nitin. An kara biya minam nami, hindara boinmimauuami sima siir nwoki inokninkinim. ²⁹ Inkamin wig nonkwonaeyin ta wiga ya siirgisiiraiga. Mi Jisis siya ini ti inkamin siir hiriinan yowowin mi nim krima iikamim yipiki siiram naingwo tibmiyyim nim krima ini siir wignan yowowim. Mi iya siyar wakaewiniyim siir nwirin ini nitin mi siya pi maigimaiga nwowini. Mi siya dimin taeminim siya boinim simiir wakaeyim siya pi maigimaiga nwoi. Kariir hiriinan ta maigimaiga komiigak kara mi owa saiir hiriinan. Kara Jisis siir nwirkin. Kara siir yai aiir wakaesibwinin kara hikak bi nwowinkin, kara ini maigimaigar yowowinin. Kara hik karamaeka iikamim siiram ninantionanamim simiiramim. Niingaka. ³⁰ Mi kara ha naingwowi siir inigin kougikouwa damki mi an kara ha mi aingwowi kariir inigin yio nuginuwa dokwokopoukimaigik.

Siya yipikin ninomor kouanki nitin.

³¹ Jisis siya Adi Komii siir omin siir hiranki nitkin mi nuan iikamim simiirin ini siyar haiburim. Mi yipikin nuanki nitin, yio ini nuan digworaekwowim simiiramar naingwowin. Mi yipikin Adi Komii siir omin siir hiranki niti, yio wi digworaekwo whiekakim simiir haiburi. ³² Dimin taeminim siya kigim mi siya wakaeyim siya simiir asi boinmimauugin. Mi inkam nwirkin simiir bi swoki wakaeyokna diriraerarkin. Niingaka. ³³ Mi yipiki siir yai aiir sibgu wakaeyokna api, yio hindara nanaakninkii haiginiuwi ta Adi Komii siir yaiya ya yai kaimwoka. ³⁴ Mi inkamin yipiki Adi Komii siya nimbingiyin mi ha nikropkiyin, siya wi Adi Komii siir boinmimauuwi. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyuin siirin siya bidi yinkiniukikaiyin mi siirin siyar whinkinsiis haiginiuwi ta mii aiir miriyyamin. ³⁵ Adin siya siir yinisimin siiramim pranaepranae bi naingwokwonanaeikin. Mi siya pi siirar mi kigninkini digworaekwo whiekakim simiir kigirkakamin. ³⁶ Mi yipiki Adi Komii siir yinisimin siiram naingwo tibmii kiini, siya wi inigakar nwoyokiyokiii inokiinokin. Mi yipiki siiram wakaeyokna karamae nwowiyin siya wi omwai waiyayokiyokii rani, inokiinokin. Niingaka. Adi Komii siya siirin wi io prasae nwo rani. Mi siya siirin wi hiriyar nonkwoninwoimwiirnininkin kripkaii. Iriig.

4

Jisis siya nu haimii Sameria hiran wiga saikar boinaigin

¹ Farisi kamim Mosesni siyu komii siir napiyim, simar wakae, iikam whiekakim ini Jisis siiramar yamim, simiirin op siya baptais haiginiuwam. Mi Jon siirin ini siya haiburin. ² [Simiirin Jisis siyar bi baptais haiginiugin. Niingaka. Simiirin kamim siir kigna miriyyim sima baptais haiginiugin.] ³ Mi iya Jisis siya hiriinan wakaeyin, Farisi kamim sima bidi yinokninkinim mi siya nu haimii Judia siir asi haiburgigin. Mi nu haimii Galili hiriir asi swoki amkin. ⁴ Mi iya siya ti siyiuin nu haimii Galiliya namiyin siirar niki apamin mi siir

kwoinin Adi Komii siya swoki hiurworwokaigi, siyiun nu haimii Sameria namiyin siir napriokiinamim.

⁵ Mi siya omisim whirin nu haimii Sameria hiranin siir yimbiam. Ti omin siir inigin Saikakin. Ti omin ini nu maeyaua Jekopki si hauuwa siir yinisim iir Josepni numirim ini sair kingiin hir nwowin. ⁶ Mi ti aeyawieyin op sima kunaeyin ta maeyau aiir nwowin, siirin Jekop siyar nopgikin. Mi Jisis siya piugi piyaokin mi siya ti aeyawieyin saika kingiin hir ini idwo mi ta iya ya nabiebpwoka.

⁷ Mi Jisis siya hinar niki idwovin mi wig ira Sameria hirana ina yita op kunanakiam, ti aeyawie iir. Mi Jisis siya kimidiniya sair boinki, kira kariirin op kuna hauugi, kara kwiyaeyam. ⁸ [Mi kamim siir kigna miriyim yim ini om komiia hiriir yamim nae sainam.] ⁹ Mi Jisis siya sairin hiriinan boinkiyin mi ta Samerian wiga ina yowarkii boina, ni kira Isrelan inkamkin mi ankara Samerian wiga mi kira kariiramim opam dimuam boinkin, kira kwiyaeyam, ha? [Isrel simiir iikamim mobmir mob minim Samerian iikamim krma nae kwiyaeyim simiirara bi ninggir ae kwiaekim. Sima ha naingwo tibmii kiini wi Adi Komii siya pi boinisi yim miyik rani.] ¹⁰ Mi Jisis siya sair yai aka hiniina yowarkii boin mi kira diminim Adi Komii siya priihauuwiyim kiriir mi kira kariir mi inokninkini ti opam kiriiram sriiyin mi kira kariiramim pi op miyika iikam imiir whinkinsiis haiginiuwia omwai Adi Komii saika waiyayokiyokiyam pi sairam nwoki sriiyim. ¹¹ Mi ta wiga siir yai aka hiniina yowarkii boin, inkam komii, kira two karamaeka mi tiki aeyawieyin siir opa kingiin kingiin nwomai rani. Mi kira ta op aiirin pi panin panina haii, iikam imiir hauuwam simiir whinkinsiis haiginiuwam, omwai sima waiyayokiyokiyim, ha? ¹² Ti aeyawieyin krimiir brougaeyin Jekop siyar hauugigin krimiirin mi siya mi siir yinisim ikim yim sima siirar mi kwiaekim. Mi siir bulmakau sibsibim yim iripi hiriinan ta op aiirar mi kwiaekim. Mi kira ha naingwowi, kira ini Jekop siir haiburin, ha? ¹³ Mi Jisis siya sair yai aka hiniina yowarkii boin, iikamim ta op aiir kwiaeyim, yim wi kwoinkar swoki haei. ¹⁴ Mi yipiki kara hauuwi ta op aiir, yio wi kwoinki haei rani. Niingaka. Mi taka opa kara hauuwana, siir whinkinsiis haiginiuwam, ya wi sinkai rani, ya wi hiriirar nwoyokiyokiikaeyami inokininokin. ¹⁵ Mi ta wiga saeya ina swoki boinkiya siirin. Inkam komii, kira wara op hiriinana kariir whauugi mi mhoiya kariir kwoinin wi haei karamae nwoki owim. Mi kara wi tiriir swoki it rani, op kunanakiamim.

¹⁶ Mi Jisis siya sair boinki, kira kiriir kam iir tini ikiunaki. ¹⁷ Mi ta wiga siir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kam karamaeka. Mi Jisis siya sair yai aka hiniina yowarkai boin, kira kaimwovar boini, kira kam karamaeka. ¹⁸ Biya kiriirin kamim iriyara iki onkwona mi wara kam kinaka nwowin yio kiriir kamki kam tani. Ta kiriir yaiya ini kaimwovar ywowa. ¹⁹ Mi wig saeya siir boinki, inkam komii, kara ini hainngi yinokninkinkiya, kira profet inkamkin. ²⁰ Krimiir brougaeyim yim sima Adi Komii siir inig iirin iripa ti mhuu iir haingiriyu hainanikim. Mi wim kima Isrelan iikamim, wim kima ha boini, krma Adi Komii siir inig iirin om komii Jerusalem hinarar hainan iski.

²¹ Mi Jisis siya sair yai aka hiniina yowarkii boinki, wig, kira kariir yaiya kaimwo sair dwoki. Higwira saeya nimbini, krma Adi Komii siir inigin wi ti mhuu iir hainan tani mi wi om komii Jerusalem hir mi hainan tani. Niingaka. ²² Mi wim kima Samerian iikamim, wim kima diminim kima kig karamae nwowiyim simiiram hainanikim. Mi nim krma diminim krma kigninokninkinim simiiram hainanikim. Dimusi rani, Adi Komii siir miya iikam nanmaiwarkainaeiya Juda iikam krimiir hiriir nimbini. ²³ Mi iya ta ii aeya nimbiamana ini kingiin nwowa. Mi iikamim yipiki naingwo tibmii kingikininim mi Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiun siya simiir whinkinsiis haiginiuwu mi sima siir inigi inig iirin siyu miyiki miyik iirar hainani mi Adi Komii siya ti hiriinan iikamim siiram naingwo tibmii kuniyim mi siir inig iirgi iir hainaniyim simiiram naingwowikin. ²⁴ Adi Komii siya piu karamaekin, siya ini siir naeyiun siir hiriinan ywovin. Mi yipiki siir inig iir hainani, sima wi daingwo tibmii kiin. Sima wi piu ara kipi hainan, sima simiir mhii kwoinin warar hauu iuguski.

²⁵ Mi wig saeya siir boin, kara bidi yinokninkina Mesaia siya wi sipi niti, inkamin Adi Komii siya nimbingiyin krimiir whinkinsiis haiginiuwam, sima dapiyin Krai. Mi iya siya niti, siya krimiirin wi dimin kasakasa nowomwarkaiyu rani. ²⁶ Mi Jisis siya saiir yai aka hiniina yowarkii boin, karairgin, kraisin, ti kinakar boinin.

²⁷ Mi iya siya saika niki boinaiyin mi kamim siir kigna miriyyim ina yimbiniyim. Mi iya sima hiriinan kigim sima ini mouni haniina siinkaokiyim. Dimusi rani, siya ta wig anaka boinaigin. Mi siirin inkam nwrki bi swoki boinkin hiniin, kira dimu diminim naingwowi? Mi kira saika dimuam boinkin?

²⁸ Mi ta wiga saiir op twowa ini hirar kwaiburgika. Mi saeya ina iwitama oma hiriir. Mi saeya iikam imiirin dimin taeminim siya boinim saiir simiirar ini boinoudninkiniu. ²⁹ Mi saeya kimidiniya simiir ini boiniu, kima unki it, iki inkamin dimin taeminim kara tirim biya simiir haknoudninkinin, tari Krai siya piyamisi owin? ³⁰ Mi sima om hir haiburgigim mi sima ina yamim Jisis siir kignakiyam.

³¹ Mi iya ta wiga saeya om hirar niki owa mi kamim siir kigna miriyyim sima naeyim siiram ha nonkwowim mi ina boinim, inkamin nowomwarkaiyuwiyin, kira nae ti ae. ³² Mi siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara bidi yaeyin, naeyin kima ninokninkin karamae nwowin siir. ³³ Mi kamim siir kigna miriyyim sima, sima simar yinsrii ansriina. Mi siiram nae inkam nwrki hainanikin, ha? ³⁴ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kariir naeyin yio hiniingin, kara ti inkamin kariir nikropkiyin kara siir kwoin iirarar dap. Mi kara miya siya nimbingiya kariir saiir dankabimbid digi.

³⁵ Wim kima hiniina boinikim, bwanim pi whiia nwokii mi sasaeyim pi sasae wai haniingin nwokii. Mi kima pi hainii ningugu haii. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, kima iki numiran sasaeyim simiir kigi, sima sasae wai bidi ywowim. Kima simiirin hindara ti inguguae. ³⁶ Mi inkamin numiran sasaeyim simiir ningugu haiiyin, iikam nhirkim sim sainam yio ini ti inkamin, hinda tinda namiyin, iki iikamim simiir kwoin imiir kiyaiyam ini siir hiriinan ywowin. Mi sima ha sibgu wakaeyoknaei mi wa nwoki aingwo tibmii kiinim. Mi inokininokim sima wi omwaiyar nwoki waiyayokiyokiikaeyamim. Mi inkamin ti sasae imiir ninkinin mi inkamin ti sasaeyim wai nwowiyim simiir ningugu haiiyin, sowa nwisairarin pi maingimairga nwoswowi. Mi yipiki Adi Komii siir yai aiir boinmimauwiyim mi yipiki iikamim simiir kwoin imiir kiyaiyim, Adi Komii siir yai aiir wakaeyim, yim ini ti inkam nwisoi sowiir hiriinan ywowa. ³⁷ Ta yaiya ya kaimwowaiga. Inkam nwirin yio hindira niyokninkinami mi nwirin yio wi hindira ningugu haiyami. ³⁸ Ta kara nikropkiya kimiirin ya numirim inkam nhirkim niyokninkinim simiir sasae imiir ningugu hainan ywowa. Ti numirim yim inkam nhirkim niyokninkinkim. Ya ini biigi bi sima boinmimauwa kariir yai win kibiya iki iikam nhirim simiir, ini saiir hiriinan ywowa. Mi wim kima ti yai win kibi kibiyim iki iikamim biya naingwo tibmiiyim mi simiir swoki boinmimauwami.

³⁹ Mi mhoiya nu haimii Sameria hiran iikamim sima Jisis siiram ina yaingwo tibmiiyim. Whisarii rani, sima ta wiga saiir yai aiir wakaekim. Saeya hiniina boinka, siya dimin taeminim biya biya kara tirim mi tariinan mi tir ikim, siya simiirin ini hiriir haknoudninkin digiyin. ⁴⁰ Mi iikam whiekakim om Saika nu haimii Sameria hiranim sima Jisis siiram ha nitim mi sima kimidiniya siir srii siya simaka hir mi owim. Mi Jisis siya sima iyyim kwisa ywo.

⁴¹ Mi iikam whiekakim siir yai aiir wakaeyim sima ina yaingwo tibmii kiinim. Dimusi rani, sima siirgisiir yaiyar wakaekim. ⁴² Mi sima ta wig aiir boin, tariinanin krima siir yai aiiram bidi yaingwo tibmii kiingiyim. Krima yaiya kira boina krimiir saiir bi naingwo tibmii kiingim. Niingaka. Krima asi naingwo tibmii kiini krima krimiir wiingi wiingar wakaekim. Mi krima bidi yinokninkinkiyim siya Kraiskin, nuan iikam whiekakim krimiir nanmaiwarkainain inkamin siya. Iriig.

Jisis siya gavmani mi miriyyin inkam nwirin siir yinisim iir haiswoniskiigikin

⁴³ Jisis siya hapaiirin iyo kwisa ywo. Mi mhoiyya siya hir haiburgigin mi ini nu haimii Galili hiriyyar swoki amin. ⁴⁴ Jisis siyarin, hiniina boinkin, siir oman iikamim sima profet inkamin siirin ha bi naingwowikim siya inkam komiigin mi inigakin. Niingaka. Sima hiniina bi naingwowikim. ⁴⁵ Mi iyya Jisis siya siir oma hiriir swoki amin mi Galili hiran iikamim sima siiram in i mairgimairga ywowinim. Dimusi rani, dimin taeminim siya tirim Judami ii komiyya wou nikwo aeya Pasova om komii Jerusalem hir sima bidi kigmimikim.

⁴⁶ Mi Jisis siya om Kena nu haimii Galili hiriir swoki amin, omin opa siya tirkiya wain nikpitmaigiya siir. Mi om Kapaneam hir nwowin gavmani inkam komii nwirin siir yinisim yinkamiyinin makakin. ⁴⁷ Mi siya wakae Jisis siya nu Juda hir bidi haiburgigin mi siya nu haimii Galili tirii nitam tari. Mi siya ha nam in Jisis siiram mi kimidiniya siir ini boiniu, saika namim om Kapaneam hiriir siir yinisim iir nini haiswoniskiiyuwim. Siir yinisimin ini nao kingiin nwowin. ⁴⁸ Mi Jisis siya siir boinki mi kima, kara dimin kirie komii komii tir karamae nwowi mi kima wi kariiram naingwo tibmii kin tani. Niingaka. ⁴⁹ Mi ti inkam komiyyin siya hiniina boinki, Biiyan Inkam Komii, kira kanakar wit, kariir yinisim iir kignakiyam. Yinisim ieya naonamin yio miyik rani. ⁵⁰ Mi Jisis siya siirin ina yikropkiyin, kira ti am kiriir yinisimin wi omwaiyar swoki waiyaei. Mi ti inkamin siya Jisis siir yai aiir wakaeyin mi ina yamin. ⁵¹ Mi iyya siya ha swoki haiyug apnamin mi kamim siir miriyyim, sima siirin siyu hir yapiyiskaiwin. Mi sima boin siirin, kiriir yinisimin ini wadiyar swoki owin. ⁵² Mi siya kimidiniya simiir srii, paki hiniin iyya wadie sae nwokikin kariir yinisimin, ha? Mi sima siir boin, siir piu huua kinya ii nabe bopwo digika. ⁵³ Mi ta yaiya sima boina siir, saiir mhoiyya mi siir adin ina swoki aingwokiyyin yaiya Jisis siya boina ii nabe bopwo hiniin kiriir yinisimin wi omwaiyar swoki waiyaei. Mi siya mi siir yinwig ima simaniyyin ini hiriyyar yaingwo tibmii kin swokiyim Jisis siiram.

⁵⁴ Mi ya tariigina ya dimin kirie komii kwisaka aeya, Jisis siya tira iikam imiir nisiimauuam, iyya siya nu haimii Judia hir haiburgigin mi ha napnamin nu haimii Galiliya hiriir. Iriig.

5

Jisis siya inkam nwirin whinausim kwira Betesda dapiya saiir hir haiswoniskiigin

¹ Mi tiriiginim yim dig nwokiyim mi Juda simiir ii komii kwira nae iripa haingiriyyu aeya ina yimbiyama. Mi Jisis siya asi swoki amkin om komii Jerusalem hiriirin. ² Mi om komii Jerusalem hirin anowin napninopkainamiyyin iikamkim sim kiyaininopkainamiyyin sibsib siir kingiin hirin whinausim kwira ini hir nwowa. Mi iikamim sima Hibru simiir yaigina hiniina dapikim Betesda. Mi ta whinausima saiir kingiin hirin iuruwim iriyyara nwowi iikamkim sim nidwowam. ³ Mi iikam whiekakim makak makakim ini hirar ninidwodwokaowim. Iikamim nhwokwisaeyim mi iikamim igrib iindib niimwowaeyao minkin kipiiyim mi iikamim kiu min naoninsimsiririu ikim. Sima minam ninidwodwokaowi Adi Komii siir paekwosimin siya tirkiyyim op aiirin imigak nwokiyam. ⁴ Mi ii nhirim Adi Komii siir paekwosimin iki siya niunaiiniyyim mi ta whinausima pi imig iga siya nauni iniunii. Mi inkamin iki biigi bii natmainamiyyin ta opa Adi Komii siir paekwosim ieya tiriya mi ta siir ma pa digi. ⁵ Mi inkam nwirin iuru hir nidwowin biewiyyim maki siya niyyim kam nwir iuur iriyyar whoimgim (38). ⁶ Mi Jisis siya ti inkamin siir kigin siya hir whinin mi siya ina yinokninkinkiyin siya maki kwokiyaeya bi niigin. Mi Jisis siya siirin hiniina boinki, kira hiniina naingwowi kira wadie swoki okiyim, aniya? ⁷ Mi ti inkamin maki niinanaekaigiyyin siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, Biiyan Inkam Komii, iyya Adi Komii siir paekwosim ieya tirkiyyim ta op aiirin mi kariirin inkamki haidunamam whaowae ta whinausima saiir aowa hiriirin. Mi kariirin pi nhirkim swoki haiburi, bii pi sima natmaidunami.

⁸ Mi Jisis siya siir boinki, kira dinsiin okwoki mi kiriir nibmir aiir hai mipa dapnam. ⁹ Mi biri kimiminkikin, ti inkamin siir ma ina digiya mi siya ini siir nibmir aiirar yinsiin hainamin. Taka iyya ya Judami ii komiyya piu siisiya Sabat, iyya dimin taemin sima tir

karamae nwowiya saeya. ¹⁰ Mi siya nibmir ha hainamin mi gavmani inkamim sima ti inkamin Jisis siya nwowaiginiugiyin wadie siir sriiwin, tapa Judami ii komiyya piu siisiya Sabat, dimin taemin tir karam nwowiya saeya mi kira wara kiriir nibmira saiir dimusi hainanikin. Moses siir siyuin hiriinanin siirin igbidgak bidi yowwin. ¹¹ Mi siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin wadie kariir nwowaiginiugiyin kariirin siya nokmwin haigikin ta kariir nibmir aiir ninsiin hainaniyamin. ¹² Mi sima kimidiniya ti inkam iir swoki kwasrii, yipikin kiriir boinkiyin ta kiriir nibmir aiir hainaniyamin, ha? ¹³ Mi ti inkamin wadie Jisis siya nwowaiginiugiyin siya bi ninokninkinkikin ti inkam iirin. Dimusi rani, Jisis siya siir bidi haiburgigin mi siya paniinsi yinokninkinkisi, iikam kasakiwaeyao hir nokwowim.

¹⁴ Mi mhoiyya Jisis siya siirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hir kigin mi siya kimidiniya siir boin, waka, kira mhoiyya wi dimin whir kipi swoki tir. Niingaka. Kira hiriinan tiri mi ta hika mhoiyya kira haii, ya wi hika biyya kira haiya wi saiir haiburi. ¹⁵ Mi ti inkamin ha namin siya kimidiniya Juda simiir inkam komii komiyyim simiir ini boiniu, ti inkamin wadie kariir nwowaiginiugiyin yio Jisis siyairgin. ¹⁶ Mi ti Isrelmi inkam komii komiyyim sima Jisis siirin siyu biye asi tirkim. Dimusi rani, iikamim maki niyyim simiirin siya Juda simiir ii komiyya piu siisiya Sabat, dimin taemin whir tir karamae sima nwowiya siya saiir haiswonimniskigin.

¹⁷ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kariir Adin siya inokinokin hiriyyar miriigin. Mi an kara iriipi hiriinan asi mi mirii. ¹⁸ Mi ta yai hiriinana Jisis siya boina mi Isrel simiir biyan inkam komii komiyyim siir nisomaowam asi tirkim. Dimusi rani, ti makak iikamim siya haiswonimniskiiyim Judami ii komiyya piu siisiya Sabat, dimin taemin tir karamae nwowiya sasa rani. Niingaka. Sima siirin io minsi nwokim ta siya boina hiniin, Adi Komiiyin kariir Adgin. Mi siya ini inkam komii siya siyar swoki onain Adi Komii siir hiriinanin. Mi siirin saiirsi nisomaowam tirkim. triig.

Adi Komii siya siir yinisim iirin inigak bidi ywohaiginiuwun siir mai aiir miriyyamin

¹⁹ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kimiirin yaimwovar boini, kara siir yinisimin dimin whirin kariir kwoin aigi bi swoki aingwo tirkim. Niingaka. Kara diminim kara kigmimikim kariir Adin siyar tirim kara simiirarar tiri. ²⁰ Adi Komii siya kariiram nhami nhami bi naingwokwowikin mi siya digworaekwo whiekakim siya miriyyim kariir asi niisiimauugin. Mi digworaekwowim siya niisiimauwi wi digworaekwowim ti kara tirim wi simiir haiburi. Mi ti dimin taeminim kima simiir kigi mi kima wi nanaa pranae kin tani. ²¹ Adi Komii siya hidninsiin idwowyim iikamim naokaowim omwai swoki waiyam siir hiriinan. Mi kara siir yinisimin iikamim yipikim kara hauuwam tiriyim kwoin miyyik yio kariirar kwoinkin. ²² Mi kariir Adin iikam imiirin siyar bi hidikin. Niingaka. Mi siir kirieya siir yinisimin kariir bidi hauuwun mi siirin kara bidi kisina owun mi iikam imiirin wi karar hidi. ²³ Mi iikam whiekakim wi kariir inig iir asi hainani, kariir Adin siir inig iir sima hainana saiir hiriinan. Mi yipikin kariir inig iir hainan karamae nwowi siir yinisimin kima tira saiir hiriinan mi sima kariir Adin yipikin kariir nikropkiyin wi siir inig iir mi hainan tani. Niingaka.

²⁴ Kara Jisiskin kara kimiirin yaimwovar boinkii mi yipikin kariir yai aiir wakaeyoknaei mi ha naingwo tibmii kiini mi sima wi kariir Adin yipikin kariir nikropkiyin wi siir yai aiir warar mi wakaeyokna aingwo tibmii kiini. Mi yipikin kariir nikropkiyin siya wi siir naeyiu iir hauu haiginiuwi simiirin mi kima wi inigak nwoyokiyokiikaeyami. Adi Komii siya wi simiir wara hid rani mi sima wi nao rani. Niingaka. Mi sima wi yaeya kwoin win haii omwai waiyayokiyokiikaeyamim. ²⁵ Kara kimiirin yaimwovar boinkii, iya Adi Komii siya nimbina iikamim naokaoim simiiram ya bidi yimbiniya. Mi sima wi kariir yai aiirar wakaekii, Adi Komii siir yinisimin. Mi sima wi yaeya kwoin win haii omwai waiyayokiyokiigiyamiyin. ²⁶ Adi Komii siya bi naowikin, siya kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyyin siir bwamki bwamin siyairgin. Mi ti hiriinan siyuin siya kariirin digworaekwo whiekakim omwai waiyayokiyokiyyim simiir bwamki bwam iir asi mi

tirkikin. ²⁷ Adi Komii siya ha boinkin, kara siir yinisimkin mi iikam imiirin wi kara hidi. Dimusi rani, kara ini inkamnan ywowin. Mi kara simiir kwoinim ina ninokninkinin. ²⁸ Mi kima wi ta sairsi kipi nanaaki. Mi iya saeya nimbiamy mi iki iikamim niki aokaoim mi simiir ienau hir nwokaiyim sima wi kariir yai aair wakaekii, Adi Komii siir yinisimin. ²⁹ Mi sima wi ie hirankar ninsiin idwonani. Mi yipiki siyiu miyik tirim yim wi omwaiyar waiyayokiyokiigiyami. Mi yipiki siyiu biyie tirim iya sima ninsiin idwowi wi yaigak nrowi. Mi sima wi paeya nami mi inokninkin simiirin wi hiriyar niunanaei.

Jisis siirin iikam nhirkim yanaakninkii haiginiu

³⁰ Kara dimin whirin kariir kwoin aigi bi naingwo miriigin. Niingaka. Damin taeminim kara wakaeyim Adi Komii krimiir Wanin siya boinim kara simiirarar tiri mi kara iikam imiirin asi hidi. Mi kara iikam imiirin wadiyar sibgu hidi. Dimusi rani, kara kariir kwoin ara naingwo diriraerar tani. Kara Adi Komii siir kwoin iirar napi yipikin kariir nikrop iuungiyin nua tiriir.

³¹ Mi ti yayim kariir kwoinkar priinaingwo boinkiswo mi kima wi ha di ninokninkini ti yayim kara boinim kaimwoki piyamisi owim, iyie? Kara hindara priiboini. ³² Mi inkam nwirin yio ina mi owin yio siya Jonkin siirin Adi Komii siya nimbingikin, kariir yayia sair sibgu boinmimauuwam. Kara bidi yinokninkinin yayim siya boinmimauuwim kariirim yim kaimwowaigim. ³³ Mi wim kima kam nhirim kimidiniya Jon siiram yikropki mi ti inkamin siya boinkiyin simiir yio karaigin. ³⁴ Kara kamim kariir yai aair nanaakninki haiginiuwim simiirin yai karamaeka. Niingaki. Niingaka. Mi ti digworaekwowim ti kara boinmimauuwim kimiir, kima simiirin wi nwoki sibgu inokninkinim. Mi kima wi kariir yai aairim nwoki wakaeyokna aingwo tibmii kinim. Mi kimiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkanaei. ³⁵ Jon siya ini pae niyuanan ywowin kimiir niuya haiginiuwam. Mi Adi Komii siir dimin taeminim simiir nisisimauuwam. Mi ta iya siya omwaiyar niki waiyan, kima siiramin nhami nhami bi naingwo tibmii kingim. ³⁶ Damin nhirim ini ta yayia Jon siya boina kariir ini sair haiburim ya hiniinga. Mi dimin miyik miyikim Adi Komii siya boinkiyim kara tiram yim iikam kimiir nanaakninkii haiginiugim kariirin hiniin, kariirin Adi Komii siya nikropkikin. ³⁷ Kariirin Adi Komii siyar nikropkikin mi kariirin siya boininkigikin mi siyar mi anaakninkii haiginiugikin. Mi wim kima siir yai aair bi wakaekim mi siir whwonkam iir bi kigim. Niingaka. ³⁸ Mi siir yayia kimiir kwoinai bi haigi nonkworinuga. Niingaka. Dimusi rani, kima kariir yai aairim bi naingwo tibmii kingim, kara ti inkamin Adi Komii siya nikrop iuungikin. ³⁹ Wim kima Yokwo Komii sair yayim simiirin ha sibgu mwainikim. Dimusi rani, kima sair sibgu ninokninkinam mi sair naingwo tibmii kinam tiri. Mi kimiirin wi Adi Komii siya nwoki hauuwim kwoin winin omwai waiyayokiyokiigiyamiyin. Mi wara miyim kima mwainkigmimikim yim kariir yai imairgim. Mi wim kima hiniinam naingwo mwananaei, Adi Komii siir miyim kimiirin wi omwai simar nwoki waiyayokiyokii haiginiuwim. Mi wara miyim kima mwan kigmimikim yim kariir miigim. ⁴⁰ Mi wim kima kariirim naingwo tibmii kinim pi boriisopi, kwoin winin omwai waiyayokiyokiyyin kara kimiir hauuwim.

⁴¹ Kara pi boriisopi iki iikamim kariir inig iir hainan prapasim. Niingaka. Ya tariigina ya dimin komii rani. ⁴² Mi kara kimiirin ina ninokninkinin kimiir kwoinim Adi Komii siirim naingwo hiririu kin tani. ⁴³ An kara kariir Adin siir inigni nitkin mi ta kara nita ya Adi Komii siya nitni hainaka tisi kara nitiskiyin. Mi wim kima kariir yai aair bi naingwo tibmii kingim. Mi wim kima simiirin ini yimiyyuwim. Mi inkam nwrki nitkiswo mi siya siir yai imiir nini boinmimauuniyim mi wim kima siir yai imiirin wa pi wakaeyin mi kariirin iyie? ⁴⁴ Mi kima kariir yai aairamin wi panina naingwo tibmii kin, ha? Kima wi dig nwo rani. Mi kima, kima kimar ninan hainanamar tiri mi kimiir inigim Adi Komii siya hainanim pi boriisopi. Niingaka. ⁴⁵ Kima ha kipi naingwo kimiirin kara wi kariir Adin siir boinmimauwi, kimiir boinwokiyopnatkaigiyim. Niingaka. Mi Mosesin yipikin naingwo tibmii komiigak kima nwowiyin wim kima ha naingwowi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi. Mi Adi Komii siya kimiirin wi dimin whirki kimbu kamae sairsi nwoki

ikiuwim. Kimiirin wi siyar boinmauwu kariir Adin siya boinwokiyopnatkaigiyamin. ⁴⁶ Mi kima Moses siir yai imiiram naingwo tibmii kiini, kima tira saiir hiriinan mi kima kariir yai aiiram wa mi aingwo tibmii kiini. Dimusi rani, yaiyim Yokwo Komii hir nwowim kariirim siyar winboinkiyim mi kima simiiram bi naingwo tibmii kiingim. ⁴⁷ Mi ti yaiyim Moses siya winboinkiyim kima simiiram naingwo tibmii kiin karam nwowi mi kima kariir yai imiiram wa paniina naingwo tibmii kiini, ha? Yi siyu karamaeka. Niingaka. Iriig.

6

Jisis siya hauu aeyim kamim 5,000kim, siya wigiyim simiir wara bi mwaingim
(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Lk 9:10-17)

¹ Mi mhoiia Jisis siya ti yaiyim ha boindigiyim mi siya ina iyikidamin Galili whiigbida hiriir, saiir inig whirin sima dapiyin ta whii aiirin whii komii Taibiriaska. ² Mi iikam whiekakim sima ini Jisis siir mhoiyyar sidkaenamim. Dimusi rani, sima dimin kirie komii komii kasa bi kigim iikam makak makakim siya ninimniskiyim. Mi sima siir mhoiia asi sidkaenamkim. ³ Mi Jisis siya mhuusim whirin siir iiyam. Mi siya kimidiniya siir kamim siir kigna miriyyin simakar ini ii idwoiu. ⁴ Mi Juda simiir ii komiia wou nikwo aeiya Pasova ini kingiin nwowa. ⁵ Mi Jisis siya ha niyaeyok kaokiyin mi siyar kigwin, iikam isid komiyyin nitin siiram. Mi siya Pilip siir boinki, krima bretim pi papi haii ti iikam ima naeyamin, ha? ⁶ Mi Jisis siya Pilip siirin hiriinan boinkiyin mi yio siyarin bidi yonkwokiyin siyuin pi siya tiri. Siya Pilip siirin minam kinankiugin, siir kwoinin pi paniina namisi aingwokii. ⁷ Mi Pilip siya siir yai aka hiniina yowarkii boin mi krima bretim K200.00 saini. Mi ti hiriinan iikam isid komiyyin krima simiirin haimii haimiia hauuwim pi digi dig nwo rani. Niingaka. ⁸ Mi siir kigna mirii inkam nwirin, Endru nikiuwiyin Saimon Pitani nomousimin, siya Jisis siirin hiniina boin, ⁹ whranisim nwirin tir nwowin, siya bret baliyim iriyyara nwowi mi anasuwo whisa mi owi. Mi ti hiriinan bret iriyyariuwam mi anasu whisuwa iko, ti hiriinan iikam isid komiyyin pi dig swoki o mimin tani. Niingaka. ¹⁰ Mi Jisis siya simiir boinki, kima simiirin nab nab dokmwim idwo. Mi ta maeyaua sima nidwowa ya kokaka. Mi ti 5,000 kamim ini ta maeyaua kokaka ini saiirar priigrinkin idwonamim. [Sima wigiyim simiir warar bi mwaingim.]

¹¹ Mi sima ha grinkin idwokiyim mi Jisis siya ti bret iriyyarim ha haigiyin mi siya ina boin wadiekinyin Adi Komii siir. Mi mhoiia siya ina yinibimbiiir hauugiyim kamim siir kigna miriyyim simiir mi ti bret haimiyyim simiirin kimidiniya sima yap hauuwam iikam imiir sima naeyam. Mi mhoiia siya anasuwo ha mi haiyin, ina mi inoop inispampak hauugiyin kamim siir kigna miriyyim simiir, bret imiir siya niki tirkiya saiir hiriinan. Mi iikam imiirin ha nonkwokwo hauunamim mi sima ini simiir kwoinkar priigrinkin idwo aenamim. ¹² Mi mhoiia simiir mhiyyim dig ha nwokiyim mi Jisis siya siir kigna miriyyim kamim simiir boinki, wara nae haimii haimiyyim sima naepipiru okiyim ti swoki tauhaiginam iripa. ¹³ Mi ta siya boinkiya saiir mhoiia, nae haimii haimiyyim simiir swoki taugin haiyam mirisim kwirki bi swoki okikin ini hiriyyar taugin haiswokiyim mi sima simiirin nib komii komiyyim iuur isa tauhaigi. Mi ti nib komii komii iuur iswo ini yaigyaiga yaki itkikiniyyim ti nae haimii haimiyyim sima naepipiru okiyim.

¹⁴ Mi ti iikamim sima ti dimin kirie komii komiyyim siya tirim simiir kigim mi sima ina boinim. Ti profet inkamin Adi Komii siya boinin, nua tirii nitam siyairgin. ¹⁵ Mi Jisis siya bidi yinokninkinkiyin, sima siir nonkwonamam tiri simiir kigirkakan inkam komii nwowam. Mi siya mhuua hiriirin sasar asi swoki amkin. Iriig.

Jisis siya whiia saiir op idwower napnaidamkin
(Mt 14:22-33; Mk 6:45-52)

¹⁶ Mi mhoiia iia bieyin ha nikiyyantibin mi kamim Jisis siir kigna miriyyim sima ina yapniyantibim whiia hiriir. ¹⁷ Mi sima kimidiniya i ira saiir yani apni kwiriinam. Mi ina iyikidamim whiia saiir mirmiia hiriir. Mi iia bidi kakauu iuguskiya mi Jisis siya

simiiram bi niki amsisaukin. ¹⁸ Mi ta iya opud komiyya ha hugnaniya mi hinin komiyya ina mi ii okwonaniya. ¹⁹ Mi kamim Jisis siir kigna miriyyim sima kignaidamim kilomitisim iriyyar kwir nanaigim. Mi simar kigwin Jisis siya op idwower napnii. Mi siya simiir iya saiir kingiin napamin mi sima nidid pranae bi kinwinkim. ²⁰ Mi Jisis siya simiir boinki, kima kipi nidid, ti karaigin nitin. ²¹ Mi sima maigimaiga siiram ha nwowim mi siirin ina yinkikwona kwiriyyin. Mi biri kimiminkim, sima ina yimbiyamim ta maeyaua sima namam tira saiirin. Irig.

Iikamim yim Jisis siiram naphansirkim

²² Mi igwira iikamim sima bidi yinokninkinkiyim, tapair nwomaiya iya iruwaiga. Mi sima Jisis siirin wara bi kigwo kwiriigikim kamim siir kigna miriyyim simakan. Niingaka. Sima siirin tirar haiburgim. ²³ Mi siyaii nhirim om komii Taibirias hiranki nitiyim yim ta maeyaua Jisis siya boin wadiekiya Adi Komii siiram mi bret siya hauu aeya kam 5,000nim sim saiir kingiin hiriir nitikim. ²⁴ Mi iikamim sima hiriinan kigim, Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim, sima tir nwo rani mi sima kimidiniya siyaii sim nhirim sim kwiriinaidam om komii Kapaneama hiriirin Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim simiiram hansiram. Irig.

Jisis siya ninomor kou hiran bret miyiknankin

²⁵ Mi iikamim sima Jisis siirin whigbid mirmiyya hir kiguwin mi sima kimidiniya siir srii, inkamin nowomwarkaiyuwiyin, kira tiriirin paka hinin iya sae nitkin, ha? ²⁶ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kimiirin yaimwower boinkii, kima kariiramim minam swoki aingwo hansirnikim bretim kara hauu aeyim kimiir mi kimiir mhiyyim ha nae kinugiyim simiiram. Mi kima kariiramim dimin kirie komii komiyyim kara tirim kima kigim simiiram bi hansirnikim. Niingaka. ²⁷ Kima naeyim biye nwowiyim simiiram kipi mirii. Kima naeyin kwoinbud hauu haiginiuwiyin omwai waiyayokiyokiyam siiram miriinananae. Mi kara ti inkamin ninomor kouanki nitin, kimiirin wi kara hauuwi siirin. Dimusi rani, Adi Komii krimiir Wanin siya kariirin inigak bidi ywohaiginiugiyin. Mi kara siir mii aiir miriyyam nitkin.

²⁸ Mi sima siir swoki srii mi krima wi dimu dimin ti tir big nasmirwaiya Adi Komii siya nwowamin krimiiramim, ha? ²⁹ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, tiki diminin kima tiranin, big nasmirwaiya Adi Komii siya nwoi mi maigimaiga siir nwowaiginiuwi, kima kariir yai aiiram daingwo tibmii kin, inkamin yipikin Adi Komii siya nikrop iungiyin nua tiriir.

³⁰ Mi sima siir yai aka hiniina swoki owarkii boin, kira wi piki hinin dimin kirie komii komiyyim sim tiri, krima kigamin. Mi krima wa nwoki aingwo tibmiiyim kiriir yai aiiramim, ha? ³¹ Krimiir yidiwi wanwiyaeyim iya sima nu siiyin apain siir hir nwowim sima dimin whirin mana dapiyin siirarar naekim Yokwo Komii saeya hiniina boinka, ti naeyin ninomor kouanki nitkin Moses siyar hauu aekim simiirin. ³² Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, kara kimiirin yaimwower boinkii ti bretim ninomor kouanki nitin kimiirin Moses siyar bi hauugin. Niingaka. Kariir Adin kimiirin siya hauugin ninomor kougi kou hiran breti bretim. Mi tiki hiriinan naeyin kimiirin wi omwai siya waiyayokiyokii haiginiu rani. Niingaka. Kariir Adin ti hiriinan nae kibiyin siir om hiranin siyar hauuwikin bretim omwai kima waiyayokiyokiyam. ³³ Mi bretim Adi Komii siya hauugiyin ninomor kouwanin iikam kimiir, yio Jisis karaigin. Mi kimiirin kwoin win wi karar hauu haiginiuwi omwai waiyayokiyokiyam. ³⁴ Mi sima siir boinki, Biyan Inkam Komii, wari kiriir bretim krimiirin inokiiinok hiriyyar whauunanae mi nim wi omwai hiriyyar nwoki waiyayokiyokiyim. ³⁵ Mi Jisis siya simiirin ina boinkiyin, ti bretim kwoin win hauu haiginiuwiyin iikam imiir omwai sima waiyayokiyokiyam, yio karaigin. Yipiki kariirim niti yio wi mhiigi nao rani. Mi yipiki kariirim naingwo tibmii kini, yio wi kwoinki haei rani. Niingaka.

³⁶ Kara kimiirin pi hiniina boinkii, kima kariir bidiyar kigim mi kima bi naingwo tibmii kigim. ³⁷ Mi iikamim yipiki Adi Komii siya hauugiyim kariir in nonkwowim, yim sima

wi kariir siyiu iirar napi. Mi kara iikamim kariirim nitim mi kariirim naingwo tibmii kiinim, simiirin wi hiuyarmai rani. Niingaka. ³⁸ Kara ninomor kou hir haiburgigin mi ha niuunaiiniyin, kara kariir kwoin iirara napam bi nitkin Niingaka. Kara nua tiriirin minam niuunaiinikin, ti inkamin kariir nikropkiyin siir kwoin iirarar napim. ³⁹ Mi ti inkamin kariir nikropkiyin siir kwoinin yio hiniingin. Kara ti iikamim siya hauugiyim kariir, kara simiir nwirni kipi haiburgig. Niingaka. Iikam imiirin wi karar swoki hidninsiin idwowi, iya Adi Komii siya iikam imiir hidana. ⁴⁰ Ti diminin kariir Adin siya naingwowin kara tiram yio hiniingin mi ti iikamim yipiki kariir yai aiir wakaeyim mi ha ninokninkinim kariir, siir yinisimin. Mi sima kariiram naingwo tibmii kiinim mi ha mi wakaeyoknam kariir yai aiir, simiirin wi kara hauu haiginiuwi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siirin. Mi simiirin wi karar swoki hidninsiin idwowi. Mi sima wi omwaiyar waiyayokiyokii iya Adi Komii siya simiir hidana.

⁴¹ Mi ti yayim siya boinkiyim simiir mhoyiya Isrel simiir kamim io ha nwowim mi ina nhinkii boinainamim Jisis siir. Dimusi rani, siya hiniina boinkin, bretin ninomor kouanki nitin yio karaigin. ⁴² Sima hiniina boin, tiki inkamin siya Jisiskin, Josepni yinisim ikin. Krima siir yopii ad owiirin bidiyar iki inokninkinim. Mi siya hiniina dimusi boinkin, kara ninomor kou hir haiburgigin mi ha niuunaiinikin, ha?

⁴³ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, kima, kima kimar kipi nomboinyokaina. ⁴⁴ Inkam nwirki siir kwoin aiggi bi swoki aingwo tibmii kiingin pi siya yaingwo tibmii kiin kariiram siirin Adi Komii siyar hiurworwokaigikin. Mi siirin wi siyar swoki hidninsiin idwowi mi siya wi yaeya kwoin win haii. Mi wi omwaiyar swoki waiyayokiyokiii. Ya tariigina wi iya Adi Komii siya iikam imiir hidana wi sair nimbiyami. ⁴⁵ Yaiya profet kamim sima winboinkiya Yokwo Komii sair ya hiniinga. Adi Komii siya wi iikam kasa nowomwarkaiyu rani, dimin taeminim wadie simiir nwowaiginiuam. Mi iikamim yipiki kariir Adin siir yai aiir wakaeyim mi ha ninokninkinim, kariiramim wi sima naingwo tibmii kiini. ⁴⁶ Ti iikam whiekakim simiir nwirki Adi Komii siir bi swoki kigimiminkin. Niingaka. Kana kanaigin siir kigin ti inkamin Adi Komii siya nikrop iuungiyin nua tiriir.

⁴⁷ Kara kimiirin yaimwovar boini, inkamin kariiram naingwo tibmii kiiniyin, yio wi yaeya kwoin win haii. Mi siya wi omwai hiriyyar waiyayokiyokiigiyami. ⁴⁸ An kararin ini bretnan ywowin, iikam imiirin karar whinkinsiis haiginiuwi omwai waiyayokiyokiiyamim. ⁴⁹ Biya kimiir yidiwi wanwiyaeyim iya sima nu siiyin apain siir nwowim, sima manaim Adi Komii siya hauuwim simiirarar naeyanankim. ⁵⁰ Mi an kara ti inkamin Adi Komii siir om iir haiburgigin mi ha niuunaiiniyin nu tiriir, an kara ini bretnan ywowin, iikam imiir whinkinsiis haiginiuam. Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kiini, yim wi nao rani. Niingaka. Yim wi omwai hiriyyar waiyayokiyokiigiyami. ⁵¹ An kara ini bretnan ywowin, iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam omwai sima waiyayokiyokiiyim. Ankara Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin siir hiranki nitkin. Mi iikamim ti bret iir naei, yim wi omwai hiriyyar waiyayokiyokiikaeyami. Yio ti bretin nuan iikamim sima naeyanin ya kariir piu aeyairga. Mi simiirin wi kara nwoki whinkinsiis haiginiuam, yaeya kwoin win haiyamim omwai waiyayokiyokiiyamim.

⁵² Mi ti dimin taeminim siya boinim simiir mi Isrel simiir iikamim simiir kwoininim ina iwitpaomaigiyim. Mi sima ini sima simar yinkinwamwarkii whrie boinamim. Sima hiniina boin, ti inkamin siir piua krimiirin wi paniina hauuwi, krima naeyamin, ha? ⁵³ Mi Jisis siya simiirin ina boinkiyin, kara kimiirin yaimwovar boini. Mi kima ta kariir kip aiir nae karamae nwowi ti inkamin ninomor kouanki nitin mi kima kariir nhie aiir kwiyae karamae mi owi mi kima wi yaeya kwoin win hai rani, omwai waiyayokiyokiiyamim. Niingaka. ⁵⁴ Mi inkamin kariir kip aiir naei mi kariir nhie aiir mi kwiyaei, yio wi yaeya kwoin win haii, omwai waiyayokiyokiiyamim. Mi siirin wi karar swoki hidninsiin idwokii mi siya inkamnan wi omwaiyar swoki waiyai iya Adi Komii siya iikam imiir hidana. ⁵⁵ Kariir kipa saeyairga diminki dimina naeiya. Mi kariir nhieya saeyairga diminki dimina kwiyaeiya. ⁵⁶ Mi inkamin kariir kip aiir naei mi kariir nhie aiir mi

kwiyaei, yim sima kanakar nwowi mi ankara simaka mi owi. ⁵⁷ Adi Komii siyairgin digworaekwo whiekakim omwai waiyayokiyokiiyım simiir Adın mi yio siyarın omwai hiriıyar waiyayokiyokiikaeyamikin. Mi kariirin siya nikropkikin mi ankara iriipi hiriinan omwai asi mi waiyayokiyokiii. Mi yipiki kariir kip aiir naei, yio wi omwai hiriıyar waiyayokiyokiikaeyami ti digworaekwo imiirsi. ⁵⁸ Karaırgın ti bretin, Adi Komii siir omin ninomor kou hiranın siir hiranki nitin. Ti bretin yio ti bretin kimiir yidiwi wanwiyaeyım biıya sima naeyın siir hiriinan tani. Niıngaka. Sıma ti bret iir naeyım mi iıya sima waıbiyie nwowa mi sima ina yaonamım. Mi yipiki ti bretin kara hauuanın siir naei, yim wi omwai hiriıyar waiyayokiyokiikaeyami. ⁵⁹ Jısis siya yayıım omaka yaimın dimın nidwokai wakaıya om Kapaneam hirana saiir hir boınmımauugin. İriig.

Jısis siir yayıa saiir miıyım, iikam imiirin wi sima whınkınıis haıgınııwi omwai waiyayokiyokiiyamın

⁶⁰ Mi iikam whiekakim yipiki siir kigna miriıyım sima ta yayı aiir wakaeyım sima hiniına boın wari yayı hiriinanım kira boınım, krıma simiirin ninokninkin tani. Mi krımiirin hikak sima nwowi. Mi ti hiriinan yayıım simiiramın pi nhınga nwowi, simiir wakaeyamın, ha?

⁶¹ Mi Jısis siya bidi yınoknınkıkiyın ti yayı hiriinanım sima boınım. Mi siya simiir boınki mi ti yayıım kara boınım simiir miıyım kimiir kwoınım sima haıprıdkikaıgım, aniya?

⁶² Mi kima ti inkamın Adi Komii siir omin ninomor kou hiranın kariir kigıi kara swoki ami, ti omin kara niki itin siir mi kima wi paniına naıngwokii, ha? ⁶³ Iikam kima, kima kimar whınkınıis ankınsıisnaim omwai waiyayokiyokiiyamın wi dig nwo rani. Niıngaka. Adi Komii siir naeyıın mi ta yayıa kara boın aka mi sowa sowaırgo kimiir whınkınıis haıgınııwano omwai waiyayokiyokiiyam. ⁶⁴ Mi kimiir nhirim yım kariirim bi naıngwo tıbmııgım. [Mi Jısis siya bidiyar yınoknınkıkiyın iıya siya kamım siir kigna miriıyım simiir nımbinım mi yipiki inkamkın siiram naıngwo tıbmıi kın karamae nwowın, siirin wi wir siya napwouwi siir sau omomin siya hainım siirin.] ⁶⁵ Mi Jısis siya simiirin hiniına boınki, kara kimiir bidiyar iki boınkiyın, inkam nwırki kariiramın siir kwoınairga bi swoki aıngwo tıbmıi kınmımınkin. Niıngaka. Pi siya yaıngwo tıbmıi kın mi siir kwoının Adi Komii siyar bidi hiurworwokaıgıyın.

⁶⁶ Mi ti yayıım siya boınım simiir mhoııya iikam whie komııya biıya siir niki kigna apım mi tariinanın sima siirin ini digıumıi haimriıyugıgım. Mi sima siir haıburgıgım mi ina yınoopamım. ⁶⁷ Mi mhoııya Jısis siya siir kigna miriıyım kam iıur nwıso simiir sıi mi wım kima tari kariir haıburgıgam warar mi aıngwowi? ⁶⁸ Mi siir yayı aka Saimon Pita siya yowarkıi boın, biıyan Inkam Komii, krıma wi nhiniıram nami, ha? Kiriir yayıa sasaırga krımiir whınkınıis haıgınııwana, omwai krıma waiyayokiyokiiyamın. ⁶⁹ Nım krımarın ina ninoknınkınım kırıirin, yipikın ti krıma wakaeyokna aıngwo tıbmııyın kiraırgın ti inkamın Adi Komii siya nımbıngıyın. ⁷⁰ Mi Jısis siya simiir yayı aka hiniına yowarkıi boın, kimiirin kara bidi yımbinın kariir kigna miriıyan kam iıur nwıso nwowam. Mi kimiir nwırın yio miıyık rani, ini yıumi biıyan inkamın Setan ini siir hiriinan ywowın. ⁷¹ Siya Judas siir boınkın, Saimon Iskariotni yınisimın. Siya ti kam iıur nwıso siir kigna miriıyım simiir nwırkın. Mi mhoııya Jısis siirin wi wir siya napwouwi iki kam biyıeyım simiir, sima hainım siirin. İriig.

7

Jısis siir nomousisımım sima siiramın hiniına bi naıngwo tıbmıi kııngım siya Kraıskin, inkamın Adi Komii siya nikropkiyın

¹ Mi tiriıgınim dig nwokiyım mi Jısis siya ini nu haimıi Galili hirar yapmiriıyın. Dimusi rani, inkam komii komııyım biı nwowıyım hiranım sima siir nisomaowam tırkın. ² Mi Isrel simiir iikamım simiir iıya kingiın nwowa, irıpa sima haıngiriıyıı owıya yaewou naeya saiir nikwo aeyam amar omaka saiir. Ya ta iıya simiir ii aeya numırın sasaeyım wai biı nwowım, simiir nınkin imiıyaeyam Adi Komii siir. ³ Mi Jısis siir nomousisımım sima siir boın, kira ti om iir haıburgık mi kira nu haimıi Judia hiriir dam mi iikamım

yipiki kiriir yai aiir naingwo tibmii wi sima nwoki kigim, dimin taeminim kira tiri. ⁴ Mi inkamin ha naingwowi iikamim siir dinokninkin mi siya siir dimin taeminim hindara kipi nimprio diriraerar. Niingaka. Mi kira ti hiriinan dimin taeminim simiir tiri mi biiyin kirar tiki iisiimauuna hinda tinda. Mi ti dimin taeminim iikamim sima nwoki kigim kira diriraerarim dimin miyik miyikim. ⁵ Mi siir nomousimim yim simiir hiriinan yayim hinda piuainga mi boinkim, sima bi mi aingwo tibmii kingim. ⁶ Mi simiir yayim ha boin digiyim mi Jisis siya simiir boin, kariir iya bi niki imbinika karar nisiimauunana hiniin, kara ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya. Mi kima paki hiniin iya sae mi ami ta iya Isrel simiir iikamim yaewou iripa sima ninkin imiiaeyana, numiran sasaeyim wai bi nwowiyim sim Adi Komii, yio kimiirar kwoinkin. ⁷ Iikamim nu tiranim sima io kimiir bi nwowikim Niingaka. Sima io kariir nwowikim. Whisarii rani, simiir aowa aowan dimin taeminim sima tiriyim kara haknoudninkinikim. ⁸ Kimar ti am simakan, ta yaewou aiiram. Ankara niingaka pi wara nam tani. An kara ii nhirim tirar niki owamar naingwowi. Kara simiirin hiniinin asiima niki iisiimauuwim pi boriisopi, kara ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya. Niingaka. Ya ina niki owa. ⁹ Mi siya simiirin hiriinan boinkiyin mi siya ini nu haimii Galili hirar ywokiyin. Iriig.

Jisis siya yaewou naeya amar omaka saiir naeya saiirin warar ini ikwo aeyiu

¹⁰ Mi Jisis siir nomousimim ha namim sima ta yaewouwa saiir nikwo aeyam mi yio siya ini mhoiyar mi amin. Siya iikam whiekak aka bi namkin. Siya sasar yimprio am. ¹¹ Mi Isrel simiir iikamim iya sima ta yaewou aiir nikwo aeya, yim sima kimidiniya Jisis siiram yoksirboin. Mi sima ini simasimar yinsrii ansriiyim siya ini papi nwowin. ¹² Mi Jisis siiramim simasimar whrie boinam. Nhirim yim hiniina boin, siya inkam wadiekin. Mi nhirim hiniina boin, kiya yio inkam paii rani, iikam ima naingwo tibmii yamin, siir kwoinkar priinaingwo boini iikamim simiir nikpitmayamin. ¹³ Iikam hoimgaki bi boinkim Jisis siir nhinkiiyamin. Niingaka. Dimusi rani, sima minsi nididkim, Isrel simiir biyan inkam komii komiiyim pi sima wakaei mi simiirin pi sima niki.

¹⁴ Mi ii kwoimim yaewou sima nikwo aeyim simiir mhoiia Jisis siya iikam imiirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hirin, ini idowiyar boinmimauuin. ¹⁵ Mi Isrelmi inkam komii komiiyim sima hiriinan kigim, sima ini hindara yanaakiyim. Mi sima boin, ti inkam hiriinanin ti dimin taeminim yokwo tir nwowim, siya simiirin panin panina ninokninkinkim? Mi siya ti iikam imiir kwomwarkaiyuun, inkam ninokninkin komiigaknan siya skulam bi swoki amiminkin. Niingaka. ¹⁶ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, ti dimin taeminim ti kara nowomwarkaiyuuwim kimiir, yim kariir tani. Niingaka. Ti yayim yim Adi Komii siirgim, inkamin kariir nikropkiyin. ¹⁷ Mi inkamin siir kwoin komiiyim Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiiram naingwowi mi siya pa ninokninkinkii ta yayi kara boinmimauuwa. Kara kariir kwoinkar priinaingwo boini iye? Kara Adi Komii siir yai imiir boini. ¹⁸ Mi inkamin siir kwoinkar naingwo boini, yio ti hiriinan inkamin yio siir inig iirar hainanamar tiri. Mi inkamin ti inkamin siya nikropkiyin mi ha nitin, siir inig iir hainani mi yai ha boinmimauuwi mi yio ti inkam hiriinanin, yio inkam wadiekin bi iksisaeikin. Niingaka.

¹⁹ Biya Moses siya siyu komii siir siyuim kimiir hauuwim mi kimiir nwirki ti siyu iir bi swoki sibgu apkim. Niingaka. Mi kima kariir nisomaowam dimuam tiri, kara ti Moses siir siyu iir nap karamae nwowin, ha? ²⁰ Mi iikam nhirim siir yai akan sima yowarkii boinki, yipikin kiriir nisomaowam tirin. Mi kira ti hiriinan yai boinin mi tari kiriirin uridiugi bidi ii okwokaiyin, aniya? ²¹ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kima io kariir dimusi nwo rani mi kibi kwira, iikamim makiniyim simiir kara ninimniskiiyim, Judami ii komiia piu siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir mi kima kwoin bibiye kariiramim saiirsi naingwowi. ²² Mi biya Moses siya kimiirin min boinkin, kimiir yinisim yinkamiyinin simiir miois imiir kitiyopnir haiyim. Niingaka. Yio kimiir brougae ima tirkin biiyin. Mi wim kima kimiir yinisim yinkamiyinin simiir mioisim Juda simiir ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya, saiirar mi

kitiyopnimmir haiigim. Mi Moses siir siyiuin siirar mi apkin. ²³ Wim kima ti diminim Judami ii komiia Sabat piu siiskuwakia dimin taemin whir tir karamae nwowiya saiirin ini Moses siir siyiu iirar mi apim. Mi kima pi io kariir dimusi nwowi, ti makak iikamim kara ninimniskiiyim simiirsiiyin ta Judami ii komiia piu siiskuwakia Sabat dimin taemin whir tir karamae nwowiya saiir, ha? ²⁴ Diminim kara kimiir boinim kima simiirin hindara whisariia kipi hid. Wim kima ha naingwowi kara Moses siir siyiu iir mi ikwowaisii. Kima sibgu daingwo omoki mi kima pa nwoki inokninkinim kariir yayiim kaimwowaigim. Iriig.

Mi iikam nhirim sima boin Jisisin Kraiskin inkamin Adi Komii siya nikrop iuungiyin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam siya

²⁵ Mi iikam nhirim om komii Jerusalem hiranim sima boin, ti inkamin siya sima nisomaowi. ²⁶ Kima siir kigi! Siir dimin taeminim iikam imiir siya boinim, siya isi hindara krinkinkiyim. Mi siirin inkam nwrki bi swoki boin hiuriyu miminkin. Mi inkam komii komiiyim sima hiriirar yaingwo mi tari Kraisk siyaigi sae, ti inkamin Adi Komii siya nikrop iuugiyin, iyie? Si rani? ²⁷ Mi ti inkamin Adi Komii siya siirin panin panina nimbingikin. Krima ina ninokninkinim siir om iirin. Mi mhoiia ti inkamin Kraisk nikiuwiyin, Adi Komii siya nimbingiyin, siya swoki iti mi iikamim sima wi ha ninokninkin tani, siya pindanki nitkin. Mi hiriinanki niuwi siya tari Kraisk rani.

²⁸ Mi ti dimin taeminim iikam ima boinkiyim simiir mhoiia, Jisis siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hirar niki owin mi siya ini komiiyar kauwok boinkiyin. Wim kima ha naingwowi kara yipikin mi kara pindankin nitkin. Kara kariir kwoinairgi bi priinaingwo itkin. Kariirin Adi Komii siyar nikropkikin mi kara asi nitkin. Kwoinim siyar naingwowyim yim kaimwowaigim mi kima siir ninokninkin tani. ²⁹ An kara siirin ina ninokninkinim, whisarii rani, kara biia saika hirar niki okin mi kariirin nua tiriirin siyar nikropkikin. ³⁰ Mi ti dimin taeminim siya boinim simiir mhoiia, inkam komii komii nhirim ina yamim siir hiugripkikikayam mi siir nonkwonamim maeyauwa mi biyie mriia saiir hiriir. Mi sima siir bi nonkwokim. Dimusi rani, iia siya namana ya kingiin niki o rani. ³¹ Mi iikam whiekakim, dimin taeminim siya nowomwarkaiyuwim simiir wakaeyim, sima ina yaingwo tibmii kiiingiyim siiramin. Mi sima boin, mhoiia ti inkamin Kraisk nikiuwiyin Adi Komii siya nimbingiyin tiriir nitam, dimin kirie Komii komiiyim siya tiri wi tari ti inkamin siya tirim dimin kirie komii komiiyim wi tari simiir namsi haiburi? Niingaka. Iriig.

Mi sima polis inkam nhirim simiir yikropki, Jisis siir nonkwowam

³² Mi Farisi kamim sima hiriinan wakaeyim, iikamim sima Jisis siir haigiririr boini mi sima mi prismi biyan inkam ikim, sima polis inkamim simiir asi nikropkikim siir nonkwowamin. ³³ Mi iia sima nita Jisis siiram mi Jisis siya ina boinwinin simiirin, kara kimaka tapaiirin ii priei nwo rani mi kara wi kapi swoki ami ti inkamin kariir nikrop iuungiyin nua tiriir siiram. Mi wi saikar swokini owouwi. ³⁴ Mi mhoiia kima kariiram hansirni, kima wi kariir kig rani. Mi ti omin kara namanin kima kariiramin wi mhoiia siiram nintitrop it rani. Niingaka. ³⁵ Mi ti yai hiriinanim siya boinkiyim simiir mhoiia, Isrel simiir biyan inkam komii komiiyim sima simasimar yinwhrie anwhrie boinamim, siya ti hiriinan boinin mi siya wi pinda nami krima siir kig karamae nwowi, ha? Mi siya wi iki omom piugan kwirniyim Isrel simiir piugana saeya wara nwo karamae nwowim wi simiir nami? Mi siya wi iki omom Isrel simiir iikamim simiir kam nwonwirakin ninkin hopkai waiyim wi simiir nami? Mi siya Adi Komii siir yayi wi Grikmi isidin hiranim wi simiir nini boinimauuwuwi, aniya? ³⁶ Mi siya hiniin dimusi boinkin? Mhoiia kima kariiram hansirni kima wi kariir kig rani, kara wi omin kima nintitrop it karamae nwowin wi siir nami. Iriig.

Jisis siya opa iikam imiir hauu haiginiuwana kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyam saiir boinkin

³⁷ Mi iikam ta yaewou naeya saiir nikopkaini iya saiirar niki ikwo aeyim amar omaka saiir hir mi Jisis siya ha ninsiin okwokiyin ini komiiyar kauwok boinamnankiyin. Yipiki kwoinki haei yio kariir wini kigni mi siirin wi op kara hauu kwiyae haiginiugii. ³⁸ Ya ini Yokwo Komii saeyar boina yaiya ini saiir hiriinana ywowa. Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kiini, yio wi Adi Komii siir naeyiun hiriyyar namyokiyokiyyin wi siir haii. Yio wi opa ieno anki niriidkinmwimoinaniniya wi saiir hiriinan niriidkinmwimoinanini siir kwoin hirankin mi wi siya whinkinsiis haiginiuwi iikam nhirim simiirin. ³⁹ Jisis siya ta hiriinan yaiya Adi Komii siir naeyiu iir boinkin. Mi yipiki siiram naingwo tibmii kiini, tiriiginin wi ini haniin siir kwoin iir kwirii idwokaii. Mi ta iya Adi Komii siir naeyiun bi niki itkin. Dimusi rani, Jisis siya bi niki aonamkin mi bi niki insiin idwonamkin omwai waiyayokiyokiyamin. Mi Adi Komii siir omin ninomor kou hiranin siir hiriir bi niki amkin, kirie komii haiyamin. Niingaka. Iriig.

Mi iikamim isido whisa yiinibirgi. Nhirim yim sima kwoin mi aingwo mi nhirim yim sima kwoin

⁴⁰ Mi iikam whiekakim hir nwomimirim sima boin, kaimwoka, ti profet inkamin krime nwokwokinin siyairgin. ⁴¹ Mi nhirim sima boin mi tari Kraisi siya ti inkamin krime nwokwokinin Adi Komii siya nikropkiyam. Mi Jisis siya nu Galili hirankin nitkin mi nhirim yim hiniina boin, ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyanin siya wi nu haimii Galili hirii nimbiyami. Niingaka. ⁴² Adi Komii siya Yokwo Komii saiirin hiriyyar boinkikin. Ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyanin yio Devidni namougin. Siir yopiiya siirin wi om Betlehem omin biya Devid siyar nwowin wi siir hir naokinaei. Mi hiriinanki niuwi mi siya tari Kraisi rani. ⁴³ Mi iikam whiekakim hir nwowim kasa rani. Mi sima isido whisa yiinikibirnam, nhirim yim sima dimin mi boin mi nhirim yim sima dimin mi boin, Jisis siirin. ⁴⁴ Mi ti yaiyim simiir mhoiyya, nhirim kimidiniya Jisis siir yonkwowam tir, maeyauwa mii biye miriyya saiir hir hiugripkikikaigiyim. Mi sima siir bi nonkwokim. Dimusi rani, ta iya siya naowana ya bi niki imbinika. Iriig.

Inkam komii komiiyim sima Jisis siiram bi naingwo tibmiigim

⁴⁵ Mi ti dimin taeminim simiir mhoiyya, polis inkamim sima Jisis siir haiburgigim mi sima ina swoki amim prismi biyan inkamim mi Farisi kam ikim simiiram. Mi sima simiirin hiniina boinwin, kima siir nonkwonani karamae dimusi nwokim, ha? ⁴⁶ Mi polis inkamim sima simiir yaiyaka hiniina yowarkii boinki, biya inkam nwrki ti inkamin siir hiriinan yai bi swoki boinmin boinminkin. Niingaka. ⁴⁷ Mi Farisi kamim sima hiniina yowarkii boin mi siya iki iikam nhirim simiir kinsinan mi tari kimiirin ini warar yinkin hiuspak haiyin siir siyu iir napam, aniya? ⁴⁸ Mi kima hiriyyar kigi, inkam komii komiiyim kimiir kigirkakiyim mi Farisi krime, krimiir inkam nwrkin ini warar wakaeyoknan siir yai airamim, aniya? Niingaka. ⁴⁹ Yim ti iikamim, yim Moses siir siyu komiiyim siir siyu imiir bi ninokninkinkin krimiir hiriinan. Mi simiirin wi Adi Komii siya tirbugii, iya siya iikam imiir hidana. ⁵⁰ Mi Nikodimasin ti inkamin Jisis siiram namwiyyin niyaka yio ti Farisi inkamim simiir inkam nwrkin. Mi siya simiir boin, ⁵¹ Krimiir siyuun yio ha boinkin, krime kamim simiir kigirkakiyim, krime inkamin yai boiniyin siir yai airim tiki mauugi mi diminin siya tiranin siiram tiki kigi mi mhoiyya krime wi haini boinim, siya wadeki piyamisi owin, iyie? Wadie rani. ⁵² Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin mi ni kira iriipi hiriinan nu haimii Galili hiran inkam paeprikabgin, aniya? Kira Yokwo Komii saiir sibgu mwaini mi kira wa nwoki inokninkinim, profet inkam nwrin wi nu haimii Galili hir swoki imbiyamimin tani. Niingaka. Iriig.

8

Wiga, kamkaka wig nhirmi kam aka nwowiya saeya

¹ [Mi iya sima simiir yai imiir digiyim mi ti iikamim hir haingiriyu owim ina nhinmaigiyim simiir yapa yapa oma. Mi Jisis siya yio kimidina mhiu whirin Oliv nikiuwiyin siir yam. ² Mi iigwir nugak imuma Jisis siya ina swoki amyakwokin omaka

Adi Komii siir inig hainaniya saiir. Mi iikam whiekakim ha nitim ini siirar ini idwo kaeyokainiyim. Mi siya ini simiir bopwonau hirar yidwokai owomwarkaiyuwin. ³ Mi kamim siyu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim sima wiga kamkaka wig nhirmi kam aka nwowa saiirin warar yikiunani. Mi sima kimidina saiir boinki, saeya iikamim simiir whwonkam idar ninsiin okwokiyeim. ⁴ Mi sima kimidiniya Jisis siir boinki, inkamin nowomwarkaiyuwiyein ta wiga, wig nhirmi kam aka nwowa krima saiir bidi kigim. ⁵ Krimiir siyu komiyein Moses siya winkiyein yio hiniina boinkikin, ta hiriinan wiga krima saiirin siyani kaiyimik aoki. Mi ni kira pi paniina boini ti hiriinan siyu iirin, ha? ⁶ Sima ti hiriinan yayim minam boinkim sirni haniin siya kiyiskaiyim mi siirin pa nwoki boin hiuriyuim. Mi siirin pa nwoki onkwonamim maeyauwa mi biye miriia saiir hugripkiikaiyam. Mi sima siir bi swoki iksisaekim. Niingaka. Siya bidiyar yinokninkinin. Mi Jisis siya ha waisiinainamin mi siya kimidiniya nu iir win.

⁷ Mi sima hirar niki okwowim mi sima siiramin ina kintinu sriiraraokiyim. Mi Jisis siya ha ninkiyeyin okwokiyein mi siya ina boinkiyin simiirin, yipiki kimiir nwirin dimin biye tir karamae nwowin, bi pi siya dit saiirin siyani. ⁸ Mi siya ha swoki waisiinainamin mi siya yai nhirim ina swoki winamin nu iir. ⁹ Mi yayim Jisis siya boinim simiir mhoiya, sima ina kiwomwokairaraokiyim nwonwira nwonwira simiir oma namim. Mi biyein adiyaowae waibibiyeyim sima haiburgig hirin. Mi mhoiya yainan whran, kopak mwigak ima. Mi sima ina yamim simiir oma. Mi hapaiirin Jisis saisar ywoki ta wig anakan. ¹⁰ Mi Jisis siya ha ninsiin okwoyinyinkiyin mi siya kimidina saiir srii, wig, sima ini papi nwowim? Tapaiirin inkam nwrki swoki o rani, kiriir boin hiuriyuwamin wari dimin biyeyim kira tirim simiirsyiin, ha? ¹¹ Mi wiga siir yai aka hiniina yowarkii boin, inkam Komii tapaiirin inkam nwrki swoki o rani. Niingaka. Sima bidi yamswokiyim. Mi Jisis siya saiir boin, an kara iriipi hiriinan wari siyu biyeyim kira mi tirim pi simiirsi boin hiuriyu rani. Mi kira tapaiir haiburgig mipi ti am. Mi kira wi dimin biye kipi swoki tirmimin. Niingaka. Iriig.]

Jisis siya ini bieki whwoyanan ywowin nu iir

¹² Mi Jisis siya yipiki siir kigna apim, simiirin ina swoki boinkiyin, kara ti nu iirin ini bienan whwoyan. Mi yipiki kariirin naingwo tibmii kiini mi kariir yai imiir wakaeyoknaei mi siya wi siyu biyeyin niibwomambwonan nwokiyamin wi siir nap rani. Niingaka. Siya wi yaeya kwoinwinin omwai waiyayokiyokiyein wi siir haii bienan whwoyaeiyin. ¹³ Mi Farisi kamim sima Jisis siir boinki, wari dimin taeminim kira boiniyim yim kiriir kwoinkar priinaingwo boini. Wari dimin taeminim kira boiniyim yim dimin komii rani, yim krimiirin ha niisiimauu rani, kira yipikin. Niingaka. ¹⁴ Jisis siya hiniina yowarkii boin. Niingaka. Ti dimin taeminim kanakanar boin wakaenam yim kaimwowaigim. Dimusi rani, kara ina ninokninkinin omin kara nitin mi omin kara namanin. Mi wim kima ha ninokninkin tani kara pindanki nitkin mi kara wi pinda nami. ¹⁵ Wim kima kariirin nuan dimin imiirarar hidikin. Kima kariirin dimin mwoni bi boinkim. Mi kima kariirin ini hiriyar boin hiuriyu kripkaiyim. Mi an kara inkam imiirin hiriinan bi hidikin. Niingaka. ¹⁶ Mi kara iikamim kariir whwonkam ida nokwowim simiir dimin taeminim sima tirim simiir hidi, kara wi wadiyar hidi. Dimusi rani, kara kariir kwoin airgi priinaingwo hid rani. Niingaka. Adi Komiiyein yipiki kariir nikropkiyein siya ini kanakar nwowin. ¹⁷ Kimiir siyuin yio hiniina boinkin, inkamwo pi nwisa ywoki kwoin whiruwa iki diminin sowar boinin pi kaimwo siya nwokii. Dimusi rani, sowa kwoin whiruwa bidi ywokiyo. ¹⁸ Kara kimiirin dimin taeminim kariirarim simiir boini, kara ti inkamin Adi Komii siir omanki nitin. Adi Komiiyein kariir Adin, yipikin kariir nikropkiyein, siya mi kara, krira kimiir ninokninkin haiginiuwam tiri kariirin hiniin, kara yipikin. ¹⁹ Mi sima siirin hiniina srii, kiriir Adin ini papi nwowin? Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin mi kima kariirin ha ninokninkin karamae nwowi kara yipikin mi kima kariir Adin siirin wi wara mi inokninkin tani. Mi kima kariir ninokninkini mi kima kariir Ad iirin wa mi inokninkini.

²⁰ Jisis siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir maeyau kwira hiuyokiyokaiya maeyaua umirim Adi Komiini sima hauuwiyim, sim haigiya saiir hir boinmimauugin. Mi sima siir bi nonkwokim maeyaua mii biyie miriyya saiir hir hiugripkiikikaiyamim. Dimusi rani, siir iya naowana ya bi niki imbinika. Iriig.

Kima omin kara namanin siirin wi wara nit rani

²¹ Mi Jisis siya simiirin ini hiriyyar swoki haingiyas boin taraowamin. Kara wi kapi namkripkainami. Mi mhoyiya kima wi kariirim hansirnanaei. Mi mhoyiya kima wa naonami. Dimusi rani, ti dimin biyeyim kima tirim simiirsika. Mi kima omin kara namanin wi siir wara nam tani. Niingi, niingaka. ²² Mi Isrel simiir biyyan inkam komii komiyyim sima hiniina boin mi siya hiniina dimusi boinkin, kima omin siya namanin wi siir wara nam tani? Mi ti yayim ti siya kwaboinkiyim, yim tari hiniina boinkim, siya wi siya siyar swoki isomaonaei. Mi krime wi wara ninkin am tani, ha? ²³ Mi Jisis siya hiniina yowarkii boin, wim kima nu tiran iikamkim mi an kara ninomor kouan inkamkin wim kima ti nuin siir tirankar nitkim, an kara kouanki nitkin. ²⁴ Kara kimiirin ti hiriinan siirsi boinmimauugin. Kima wa naonami. Dimusi rani, kimiir dimin biyeyim kima tirim simiirsika. Mi kima ha bi naingwo tibmii kiingim kara ti Inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya. ²⁵ Mi sima siir yai aka ina swoki owarkii boinim, ihi mi kira yipikin? Mi Jisis siya ina swoki owarkii boinin, kara ti yayim kimiir bidiyar iki boinmimauuin, iya kara biigi bi Adi Komii siir yai aiir boinmimauuin. ²⁶ Kara kimiirin wa pi boinin mi wa pi mi hidin dimin biyie biyeyim kima tirim simiirsiyin. Mi tariinanin iyie? Yio ini niinga ywowin. Mi tariinanin kara nuan iikamim kimiirin pi yaimin diminim kara hainaniyim siir hiranki, inkamin yipiki kariir nikropkiyin pi simiir boinmimauuwi. Siyairgin kaimwoki kaimwowin. Mi ta saeyairga kara boinmimauuwiya iikamim nuanim kimiir.

²⁷ Sima ha bi ninokninkinkim ti dimin taeminim siya boinmimauuwim, yim siir Adin siirgin. Niingaka. ²⁸ Mi Jisis siya simiir boinki, mhoyiya iya kima kariir hainani, inkamin ninomor kouanki nitin paeyin hiiniya nirioninkinin siir mi kara ha naonami mi kima wi haini ninokninkini, kara yipikin. Mi kima wi haini ninokninkini, kara ti dimin taeminim kanakanar bi priinaingwo boinkim. Mi ti yayim kara boinmimauuwim kimiir, yim kariir Adin Adi Komii siyar hauugikim kariirin. ²⁹ Mi kariir Adin, Adi Komii siya yipiki kariir nikropkiyin, siya ini kanakar nwowin, siya kariirara bi kigninkinkiikin. Dimusi rani, siir yayim karar wakaekim mi kara siir kwoin iirar napikin. ³⁰ Mi iikam whiekakim ta yayia Jisis siya boina saiir wakaeyim sima ina yangwo tibmii kiingiyim siirim. Iriig.

Jisis siya simiirin minsi boinmimauugin siya simiir whinkinsiis haiginiugin sima dimin biyeyim rirmiiya simiirsi nwowim

³¹ Mi mhoyiya Jisis siya Isrel simiir iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyim mi sima ina yangwo tibmii kiingiyim ti yayim siya boinim simiiram. Mi kima ti yayim kara boinim simiiram naingwo tibmii kiini mi kima wi kariir kigna miriyan inkam nwowi. ³² Mi mhoyiya kima wi haini ninokninkini yaimwoki yaimwowa. Mi ta yaimwoki yaimwowa kimiirin wi saeya whinkinsiis haiginiuwi rirmiiya dimin biyeyim simiirsi nwowim inkamin maeyaua mii biyie miriyya saiir hir hiugripkiikikaiyin mi ha haiburgigiyin, siir hiriinan.

³³ Mi sima ina yowarkii boinim, nim krime Ebrahimni namouwim, krime biyya inkam nwirniyim niinga niinga bi swoki mirii miminkim. Mi kira hiniin dimusi boinkin, kima wi inkamin maeyaua mii biyie miriyya saiir hir hiugripkiikikaiyin mi hir ha haiburgigiyin mi rirmiiya ha nwowiyin wi siir hiriinan nwowi.

³⁴ Mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiirin yaimwovar boinkii, iikam kima yipiki dimin biyie tirim, yim ini iikamim maeyaua mii biyie miriyya hir hiugripkiikikaiyim dimin biyeyim ini haniin simiir kwoin imiir kwirii idwokaiyim ini simiir hiriinan ywowim.

³⁵ Iikamim maeyauwa mii biyie miriyya saiir hir hiugripkiikikaiyim, sima diminim sima naingwowyim wi tir tani. Mi inkamin yipiki om hirar nwowiyin yio nikrani, diminin iki siya naingwowyim tiram, yim wa tiri. ³⁶ Mi kara ti yinisimin kimiirin wadie tir

haiginiuwi mi kima iki dimin biyeyim simiirsiyin wi rirmiiyar nwowi mi kima mhoiia wi rirmiigirirmiiyar nwoki.

³⁷ Kara ina ninokninkinin, kima Ebrahim siir namougim. Wim kima kariir nisomaowam tiri. Dimusi rani, kima yayim kara boinmimauuim simiiram naingwo tibmii kiin tani. ³⁸ Kara kimiirin yayim kariir Adin biya siya niisiisiimauuim kariir, simiir boinmimauuwi. Mi wim kima ini dimin taeminim biya kimiir ad ima boinmimauuim ini simiirar swoki tirim.

³⁹ Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin, krimiir adin Ebrahimkin. Mi Jisis siya ina swoki boinkiyin mi kima Ebrahim siir yinisimki niuwi mi kima wi dimin taeminim siya tirim wi simiir hiriinanar ti tir. ⁴⁰ Mi ti yayim kara boinmimauuwim, yim yaimwowaigim, yim ti yayim yim kara wakaenani ima Adi Komii siirim. Mi wim kima ini hiriayar niksise kripkaiyim kariir nisomaowamin. Abraham siya ti hiriinan siyu iir bi swoki tirmiminkin. Niingaka. ⁴¹ Wim kima dimin taeminim kimiir ad ima tirim simiirar tirkim. Mi sima siirin ini igao yayar boinkiyim, krma hiyin tani. Krma ad nwiruwan yinkim Adi Komii siirgisiirgim. ⁴² Mi Jisis siya simiirin hiniina boin mi Adi Komii siya kimiir Adgi niuwi mi kima kariiram warar timi aingwokwo, ti inkamin yipikin Adi Komii siya nikrop iuungiyin nua tiriir siir om hiranki. Kara tiriirin kariir kwoin ara napam bi nitkin. Kariirin siyar nikropkikin. ⁴³ Mi kima ti yayim kara boinim simiir ninokninkin karamae dimusi nwokim? Kima wi ninokninkin tani. Dimusi rani, kima, kima nwowa sair hiriinan nwo rani mi kima kariir yai airin wi ha wakaeyoknarani. ⁴⁴ Wim kima kimiir adin Setan siir yinisimkim. Mi wim kima dimin biye biyeyim siya naingwowyim simiirar mi aingwowikim. Mi bidi bidiniyarin, siya inkam nisomsom aowaki waiwigin siya miyiknansim bi swoki omin ominkin. Dimusika, minsika siya simiir whinkinsiisamin yaimwoni wara bi boinikin. Siya niksiseayaki waiwigin, iikamim simiir kwoin imiir nikpitmayam. Mi iya siya niksiseayim, siya siir kwoin iirar napikin. Dimusi rani, siyairgin iikamim niksiseayim simiir adin. ⁴⁵ Kara kimiirin yaimwovar boini yayim kara boiniyim kara yaimwo imiirarar boini. Kara bi niksiseaikin mi kima simiiram bi naingwo tibmii kinikim. Dimusi rani, kara kimiirin Setani dimin taeminim sim boinkin. ⁴⁶ Mi kimiir nwirki hiriinan boin karamae dimusi nwowi, ti dimin taeminim kara tirim yim kipii rani, ha? Kara kimiirin yaimwovar boini mi kima kariiram naingwo tibmii kinim payop. ⁴⁷ Mi tiriiginim yipiki Adi Komii siir yinisim nwowi, yim sima dimin taeminim Adi Komii siya boinim simiir wakaeyoknakim. Wim kima Adi Komii siir yinisim tani mi kima dimin taeminim siya boiniyim simiir panisi wakaeyoknasi. Iriig.

Ebrahim siir apu aeya naokaina siir, an kara hiriayar nwokin

⁴⁸ Mi inkam komii komiiyim Isrel simiir iikamim simiir kigirkakiyim sima siir boin, biya krma kiriirin yaimwovar boinkikim, ti nu haimii Samerian inkamin, kiriirin yiu biyeki bidi ii okwokaigin. ⁴⁹ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kariirin uridyugi bi nii okwokaigin. Kara, kariir Adin siir inig iirarar hainan praprasa. Mi wim kima kariir swoki igbumbuwi mi kima kariir inig iir bi hainanikim. ⁵⁰ Kara dimin taeminim minam bi tirkim, iikamim kima kariirin hiniina boinim, kara inkam wadiek. Niingaka. Adi Komii siya iikam kimiirin wi mhoiia niisiimauuwi kariirin hiniin kara inkam wadiek. Mi dimin taeminim kara tirim, wi siyar hidi. ⁵¹ Kara kimiirin yaimwovar boini, yipiki kariir yayim kara boinim simiir naingwo tibmii kinin yio wi nao rani. Niingaki, niingakiinga. Sima wi omwai hiriayar waiyayokiyokiiyami. ⁵² Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim, simiir kigirkakiyim, sima siir boin, krma ini haini yinokninkinkiyim kira asi whaowaei, kiriirin uridyugi bidi yitkiiyin. Mi kiriir kwoinin siya kiyipiyaokiinaowidi. ⁵³ Mi inkamin Ebrahim nikuiwiyin mi profet inkam ikim yipiki Adi Komii siir yai aair nowomwarkai haiginiugigim yim bidi yaonamim. Mi ni kira kimidiniya hiniina boin, yipiki kariiram naingwo tibmii kinni wi nao rani. Yio wi omwai hiriayar waiyayokiyokiii. Mi kira hiriayar naingwowi Ebrahim siya mi profet inkam ikim, simiir kouwin ini kira ywowin, ha? Mi kira hiriayar mi naingwowi kira ini Adi Komii siir hiriinan ywowin? ⁵⁴ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin mi

kara kariir inig iirar swoki hainan prapras, yio dimin komii rani. Kara wi hiriinan tir tani, Adi Komii, kariir Adin yipikin kima boinin hiniin kima siiram naingwo tibmii kiini, siya siyairgin kariir inig iir hainan prapras. ⁵⁵ Kima ha boinkim, kima siirin ina ninokninkinin mi kima siiram naingwo tibmii kiin tani. Niingaka. An kara siirin ina ninokninkinin mi kara ina mi wakaeyokna aingwo tibmii kiinin siiram. Mi kara ha boini, kara siir bi ninokninkin. Kara wi ikam kimiir hiriinanar pi mi owin niksisaeyan inkam. Niingaka. Kara siirin ina ninokninkinin mi kara siiram asi wakaeyokna aingwo tibmii kiini. ⁵⁶ Kimiir brougaeyin Ebrahimin minam naingwokwonanaekin, iya kara haiburgigana Adi Komii siir om iir mi nua tiriir nitim, inkam nauuni oniyim nuan ikamim kimakar. Siya bidi yinokninkinin mi siir kwoinin maingimairga komiigak asi nwokin. ⁵⁷ Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim sima siir boin, kira waibiyie bi niki okin mi kira Ebrahim siirin ha kigin, aniya? Kiya, nipi niksisaei. ⁵⁸ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kimiirin yaimwovar boini, biya Ebrahim siir yopiiya siir naokaina, ankara hiriyar nwokin. ⁵⁹ Mi ti yayim siya boinim simiir mhoiia, kamim siiya ina haiyim siir kaiyimik aowam. Mi Jisis siya idowiiya bi nwokin. Mi siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya sair haiburgigin mi ina yapnaniyamin idowiiya hiriir. Iriig.

9

Inkam nhwokwisaeyin siir niwiigin

¹ Mi Jisis siya ha napnamin sasar mi siya inkam nhwokwisaeyin siir kig, siir yopiiya siirin hiriinan nhwokwisaeyar naokainakika. ² Mi kamim siir kigna miriiyim sima siir srii, inkamin nowomwarkaiyuwiyin, siyu biyie nhinga tirkin, ti inkamin siir yopiiya siirin hiriinan nhwokwisaeyar naokainain. Siyar, iyie? Siir yopii ad owa? ³ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, ti inkamin mi siir yopii ad owa simani dimin biyie bi tirkin? Siya nhwokwisae hiriyar nwokin. Dimusi rani, Adi Komii siya siirin wi dimin kibiki kibi iir tirhaiginiwi, ikamim simiir niisiimauwam. ⁴ Krima Adi Komii siir dimin taemin imiirar tirkripkai, inkamin yipikin kariir nikropkiyin tiriirin. Krima ti iyim siya nimbingiyim krimiir hiriyar tir. Dimusi rani, mhoiia ta ii aeya niti, ikamim sima wi ti hiriinan dimin iir tir tani. ⁵ Mi kara ti nu tirar niki owin, kara ini paenan niuya haiginunan yowwin, ikamim simiir siyu iir. Kara simiirin Adi Komii siir dimin taemin imiir niisiimauwi. ⁶ Mi ti yayim siya boinim, simiir mhoiia siya yaeyopa nu hiriir ha yaskiigiyin mi siya kimidiniya nu inakar yinkin hiubrombropki nu bropair nwokiyam. Mi siya kimidiniya siir nhwo iir yaki itimakiugiyin. ⁷ Mi ti siya nitimakiugiyin inkamin siir nhwona iir sair mhoiian, siya siir boinki, kira whiia Siloam nikiuwiya sair tani whaunaki.

⁸ Mi siya ha swoki itin mi ikamim saika kingiin hir nwowim mi ikam nhirim yipiki siir kigin, siya nu hir nidwowin umiram ikam imiiram kauin, sima, sima simar yinsrii ansriina, ti inkamin biya hir nidwowin mi umiram ikam imiiram kauin siir hauuwam mi tari siyairgin ti inkamin, iyie? Si rani? ⁹ Mi ikam nhirim sima boin, ti inkamin siyairgin nu hir nidwowin krimiiram kauin. Mi nhirim sima boin. Niingaka. Ti inkamin si rani, siir whwonkamn ti inkamin nhwokwisae nwowin siir whwonkamnankin. ¹⁰ Mi siya simiir boinki, karaigin, ti inkamin biya nhwokwisae niki owin. Mi ta siya boinkiya simiir sair mhoiian, sima kimidiniya siir srii, kira panin panina tirkin wara kiriir nhwoin wadie nwokiyin mi kira hinda tinda ha kigomokiyin? ¹¹ Mi siya simiir boinki, inkamin Jisis nikiuwiyin siir yaeyopa nu hiriir ha yaskiigiya mi siya kimidiniya nu inaka yinkin hiubrombropki, brop nwokiyam mi mhoiia siya kimidiniya kariir nhwo iir yaki itimakiugi. Mi siya ina boinkiyin kariirin, kira kiriir whwonkamn whi Siloam sair tani whausoknaki. Mi ta sair mhoiian, kara ina yamin kariir nhwo iir whausoknakiyim. Mi kariir nhwoin ini ta sairsiyar kigomokiyin, hinda tinda. ¹² Mi ta siya boina sair mhoiia, sima siir srii, siya ini papi nwowin? Mi siya ina yowarkii boinkiyin, kara siir ninokninkin tani. Iriig.

Mi Farisi kamim sima ti inkam iir srii Jisis siya dimu dimin tirkin

¹³ Mi mhoiyya sima ti inkamin biyya nhwokwisae niki owin siir yikiunam, Farisi kamim simiiram yipiki Mosesni siyiuim sim sibgu inokninkiniyim. ¹⁴ Mi iyya Jisis siya nu bropairin ti inkam nhwokwisaeyin siir nhwo iir naki itimakiugiyin mi siir nhwoin wadie ha swoki okiyin mi siya ina dikaoraekaokiyin hinda tindain. Siya ti diminin Juda simiir ii komiyya piu siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwoyiya Sabat saiir tirkin. ¹⁵ Mi siya hiriirin simakar yam Farisi kamim simiir kigamin. Mi sima kimidiniya siir srii siya simiir swoki boinmauim, siya wadie panin panina nwokikin, tiki sibgu kigomokiyin. Mi siya ina yowarkii boinin, kariir nhwonain inkam nwirin nu bropairin siya nitimakiu haiginiugikin mi kara op ha nani whausoknakiyin mi kara hinda tinda ina priikigomokiyin. ¹⁶ Mi Farisi simiir iikamim simiir nhirima boin ti inkamin Adi Komii siya bi nikropkikin. Niingaka. Dimusi rani, siya mii Juda simiir ii komiyya piu siisiya dimin taemin whir tir karamae nwoyiya Sabat saiir miriigin. Mi siya Moses siir siyu komii iir bi napkin. Mi nhirim sima boin mi siya uridyugiswo wi ti hiriinan dimin miyyik miyyik imiirar pi tirin? Mi sima, sima simarin isido whisa yinibir. Nhirim yim hiniina boin, Jisis siya inkam paii rani mi nhirim sima boin, siya inkam wadiekin.

¹⁷ Mi sima inkamin biyya nhwokwisae niki owin, siir sriigi, kira panina naingwowi inkamin wadie kiriir nhwo iir nwowaiuginugiyin, ha? Mi siya simiirin hiniina boinki, siya profet inkamkin? ¹⁸ Mi Isrel simiir kigriraowiyim inkam komii komiiyim, sima ti inkam iir bi ninokninkin mi sima paninsi yaingwo tibmii kinsi hiniin, ti inkamin biyya nhwokwisae niki okin mi tariinanin siya ina sibgu kigomokiyin. Mi sima ti yayim siya boinin simiir bi naingwo tibmii kiingim. Sima wi siir yopii ad owiirar srii iski. ¹⁹ Mi sima sowiirwai srii, ana tiriiginin kowiirwai yinisimkin kowawaiyin hiriinan nhwokwisaeyar naokainakikin siirin? Mi siya panin panina kigimokikin, tariinanin ti dimin taemin imiir kigomokiyin? ²⁰ Mi siir yopii ado sowawai boin simiirin, krira ina ninokninkino, tiriiginin kririir yinisimkin yipikin krirawai naokainakiyin siirin hiriinan nhwokwisaeyar naokainakikin. ²¹ Krirawaiyin ninokninkin tani siya panina nanao kaowirirkikin, siya ti dimin taeminim simiir sibgu kigomokiyin. Krira ninokninkin tani, siirin nhinga namsi tir haiginiugikin siya ti dimin taeminim simiir sibgu kigomokiyin. Kima siir srii. Siya inikamae bidiyar ywowin, pi siyar nwoki boinin. ²² Mi siir yopii ado sowa hiriinan yai asi boinko, sowa Isrel simiir inkam komii komiiyim simiir iikamim simiir kigirkakiyim simiirsi nididgo. Inkam komii komiiyim biyya sima hiniina boinkin, inkam nwirki ha boini, Jisis siya Kraiskin, yipiki iikam imiir whinkinsiis haiginiuuwam nitin. Mi sima sowiirin omaka yaimin dimin nidwokai wakaeya wi saiir hiriir kigninkin apninopkaigi rani. ²³ Mi siir yopii ado sowawaiyin bidiyar yinokninkino siirin. Mi sowawaiyin simiir boinki, siya inikamae bidiyar ywowin, kima siirar srii.

²⁴ Mi sima ina swoki ikiunain ti inkamin yipiki biyya nhwokwisae niki owin siiram. Mi sima siirin ina boinin, kira Adi Komii siir hainanprapraski mi mipi yaimwowar boinki. Krira ina ninokninkinim tiki inkamin siya Adi Komii siir siyugi siyu iir sibgu ap rani. Kira hiniina dinokninkin wari inkamin, yio inkam paii rani.

²⁵ Mi siya simiir boin, kara ninokninkin tani tiki inkamin siya wadieki piyamisi owin, iye? Miyyik rani. Kara ti siirarar ninokninkini, biyya kara nhwokwisae nwokin mi tariinanin kara iki digworaekwo whiekakim simiirin ina sibgu kigomokiyim. ²⁶ Mi sima siirin ina swoki sriiyim, siya kiriirin dimu dimin tirkikin? Mi siya kiriir nhwo iirin wadie panina nwowaiuginugigin? ²⁷ Mi siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, kara kimiir bidiyar iki boinmauwun. Mi kima bi sibgu wakaekim. Mi kima pi idip idip wakaeyam dimuam swoki tiri? Mi kima siir wakaeyokna apam naingwowi, aniya? ²⁸ Mi ti siya boinkiya hiriinan saiir mhoiyyan mi sima siirin yai miyyikni bi boinkikin, sima hiniina boinki mi ni kira tari siir yai aiir mi wakaeyokna apam mi tiri. Nim krira niingaka. Nim krira Mosesni miyyim si wingikim sim wakaeyokna apikim. ²⁹ Krira Adi Komii siir miyyim Mosesni boinin siya winam simiirarar ninokninkini. Mi wari inkam paeprikab hiriinanin krira siir ninokninkin tani, siirin nhinga nikropkikin tiriirin. ³⁰ Mi ti inkamin siya simiir boin, ti diminin yio ini saika sa ywowin. Kima ninokninkin tani siirin nhinga

namisi ikropkikin. Siya nitkin mi kariir nhwain wadie siya nwowaiginiugikin. ³¹ Krima ti siirin ina ninokninkinin, Adi Komii siya ti hiriinan inkam biyeyim dimin taeminam siiram sriiyim simiir yai bi swoki wakaekin. Siya iki iikam miyik miyikim yipiki siir kwoin iirara napiyim, simiir yai imiirarar wakaekin. ³² Mi bidi bidiniyarin iya Adi Komii siya nu iir nonkwokwokiyan mi ini tariinanar yadigniyin, krima hiriinan bi swoki wakaemiminkim, inkam nwirin, inkamin nhwokwisae nwowiyin siir bi swoki whindiraerarkin, siya sibgu kigomokiyim iki dimin taeminim sim. ³³ Mi ti inkamin Adi Komii siya nikropki karamaekiswo siya wi ti hiriinan dimin miyikar pi tirin? Niingaka. ³⁴ Mi ti kamim sima siir boinki, kiriir yopiya kiriir naokainakiya, saeya kiriirin siyu biyeyan inkam naokainakikin. Mi tariinanin kira dimin taemin krimiir nisiimauuwam tiri, aniya? Mi ta sima boina hiriinan saiir mhoiyan sima siir yikidu mi sima siirin omaka yaimin dimin nidwokai wakaeya saiir hirankar yikropki. triig.

Iikamim Jisis siiram naingwo tibmii karamae nwowiyim yim ini iikamim nhwokwisae nwowiyim ini simiir hiriinan yowwim

³⁵ Mi Jisis siya hiriinan wakaewinin, sima siirin idowiya hiriir nikrop apnikiyim mi siya kimidiniya siiram hansiram. Mi mhoiia siya siir hansiryiskaiyan mi siya kimidiniya siir srii, kira inkamin Adi Komii siya nikropkiyan siir om hirankin, kira siiram in naingwo tibmii kiin? ³⁶ Mi ti inkamin ina yowarkii boinin Biyan Inkam Komii, kira kariir boinmauu ti inkamin siya yipikin mi kara pi siir yai aiir niki wakaeyokna apim. ³⁷ Mi Jisis siya siirin hiniina boin, kira siir bidiyar iki kigin ti siyairgin ti kinaka boinaiyin. ³⁸ Mi ti inkamin siir yai akan hiniina yowarkii boin, Biyan Inkam Komii, kara ina naingwo tibmii kiinin kirairgin inkamin Adi Komii siir om hiranin. Mi siya ogmwo ha waisii hiunanainamin mi siya kimidiniya siir inig iir hainan.

³⁹ Mi mhoiia Jisis siya ina boinin, kara ti nu iirin minam nitkin iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kiinim mi iikamim yipiki siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowim simiir hidam. Kara tiriirin minam nitkin iki iikamim yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim yipiki iki iikamim nhwokwisae nwowim simiir hiriinan nwowim simiir whinkinsis haiginiuwam nitkin. Mi sima wi siiram nwoki sibgu aingwo tibmii kiinim. Kara minam nitkin iikamim yipiki ha naingwowim, sima Moses siir siyu komiiyan siir yai imiir bidi sibgu inokninkinim, iikamim sibgu kigomokiyim simiir hiriinan. Kara simiir nisiimauuwam nitkin. Tiriiginim, yipiki Adi siiram naingwo tibmii karamae nwowim iki iikamim nhwokwisae nwowim simiir hiriinan, sima nwowa saiir hiriinan. ⁴⁰ Mi Farisi kam nhirim yim saika hir warar ninkin okwokim mi sima bidi wakaekiyim dimin taeminim siya boinkiyim mi sima kimidiniya siir boin mi kira hiriayar naingwowi nim krima iriipi hiriinan nhwokwisaekim ti iikamim simiir hiriinan, aniya? ⁴¹ Mi Jisis siya simiir boinki, kimiir kwoinim ini ti iikamim nhwokwisae nwowim ini simiir hiriiran yowwim. Mi ta hiriinan saiirsika, kimiirin wi Adi Komii siya boinwokiyopnatkaigi rani. Mi wim kima inokniinokin hirii hiriayar boininaekim, kimiir mhii kwoinim dimin whirki swoki kinyiskai rani. Mi kima ina ninokninkinim Adi Komii siirgisiir dimin taemin imiirin. Mi hiriinanki niuwi kimiirin Adi Komii siya boinwokiyopnatkaigiyim wi digar nwowi. Mi kimiir dimin biyeyim wi haiyoprimdiyumiigi rani, sima wi hiriayar nwokripkaii. triig.

10

Jisis siya iikam imiirin inkamin sibsib kigriraowiyin siir hiriinan kigriraokin

¹ Kara kimiirin yaimwovar boinkii, inkamin hira sibsib imiir hiuyokiyokaiya sairgisaiir ano iir napninopkainam karamae nwowi mi siya hinda kaina iyami hir aiirin, yio ti hiriinam siyuun, yio ini inkamin digworaekwo tauaehaiyam namiyin ini siir hiriinan yowwim. ² Mi inkamin anoki ano iirar napninopkainamiyin, yio siya inkamki inkamin sibsib imiir kigriraowikin. ³ Mi inkamin ta hira saiir anowin napninopkainamiyin siir kigriraowiyin, siya pi ti inkam iir kigwini, siya siirin pa

kigninkin apninopkaigi. Mi sibsibim pi siir yai aiir wakae sibgii mi siya sibsibim simiir inigim irira irira pa dapkii mi siya simiirin pa whinapnaniyami idowiiya hiriir. ⁴ Mi siya siir sibsib imiirin pa nikiunaniyami mi simiir biyin pi siyar nwonami. Mi ti sibsibim siir mhoiyya asi sidkaenamkim. Dimusi rani, simiirin siya nikiunaim mi sima siir yai aiir wakaesibgiyim mi sima ini siir mhoiyyar sidkaenamim. ⁵ Mi inkam nwrkiswo, sima wi siir di wakaeyoknaei mi wi siir mhoiyya di mi ami. Niingaka. Sima wi siirsi pi yididin mi wa pi yidamin. Dimusi rani, sima inkamin yipiki simiir kigriraowiyin siir yainan wakaeki rani. ⁶ Jisis siya ti yayim Farisi kamim simiirin boiniyo yai ara boinkin. Mi sima simiir bi sibgu ninokninkin siya tiriiginim, yo siyar boinakin. Iriig.

Jisis siyairgin inkam kibiyin yipikin sibsib sibgu kigriraowiyin

⁷ Mi ti kamim sima ti dimin taeminim Jisis siya boinim simiir bi ninokninkin. Mi siya simiirin ina swoki boinkiyin, kara kimiirin yaimwovar boinkii, karaigin sibsibim simiir anowin. Iikamim yipiki sibsibnan nwowi mi Adi Komii siiram ha niti simiirin wi kara whinkinsiis haiginiuwu. ⁸ Iikamim yipiki biya kariiram niki itim Isrelmi iikamim sima kigriraowim, yim hiyan iikam niki okim. Sima inokinokin sibsib imiir tauaehayamar nitikim. Mi sibsibim simiir yai imiir bi swoki wakae sibgim. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir sibsibnan nwowim yim wi ti hiriinan inkamim simiiram kipi naingwo tibmii kin. Niingaka. ⁹ Anowin karaigin. Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kinin yo ini sibsibin hira sairgisair ano iir napninopkainaniyin ini siir hiriinan yowwin. Mi ta hiriinan sairsika, siirin wi asi nanmaiwarkinaei. Mi mhoiyya siya idowiiya nami mi siya wraisu nae mi kii minim simiir kigi mi wi haini naei. ¹⁰ Mi yo hiyan inkamin, yo dimin taemin imiir tauaehainaki aramar nitikin. Mi sibsib imiir nisomsom aokaogig mi digworaekwo imiir nonkwobumbuninkingig aramar niti. Mi ti kara nitin sima wi nao rani, sima wi omwai waiyayokiyokii siyuin Adi Komii siya naingwowin siir.

¹¹ Kara ini inkam miyikin sibsib sibgu kigriraowiyin ini siir hiriinan yowwin. Kara wi minsi naowi, kariirgi kariir sibsibim simiir whinkinsiis haiginiuwam wadie sima sibgu owam. ¹² Mi ti miyan inkamin yipikin umir aramar miriyyin, yo inkamin sibsibgi sibsib kigriraowiyin si rani. Mi sima wi siir sibsib nwo rani. Mi siya niimauan wra biyeyin siir kigwini mi siya siirsi nididwini mi wa nidamnani. Mi niimauan wra biyeyin pi sibsib imiir ninkin aeyokiyoknami. Mipi siya simiir irni yonkwo, iki nhirim yimba kakidamkii hinda tinda. ¹³ Mi ti inkamin ti hiriinan nidamamin, yo siir sibsib imiiram bi naingwowikin. Yo siya sibsib imiirin umiramar kigriraowi. ¹⁴ Kara ini inkam kibiyin sibsib sibgu kigriraowiyin ini siir hiriinan yowwin. Kara ti iikamim kariir sibsibnan nwowim simiirin ina sibgu inokninkinim mi sima ina mi sibgu inokninkinim tiki iikamim yipiki kariir sibsibnan nwowim simiirin. Mi sima kariirin ina ninokninkinim mi ina naingwo tibmii kinim kariirim. ¹⁵ Kara mi kariir Ad ieya kriraniyin, krira krira ina sibgu ninan inokninkinao. Mi krira nwirni nwirniyamin ina ninan aingwokwowo. Mi krira ini nwiruar yowwiskiyo. Mi ti hiriinan siyuin, kara ina ninokninkinin tiriiginim yipiki kariir sibsibnan nwowim mi sima kariirin ina mi inokninkinim. Kara mi kariir sibsib ima krima krima irni nwirniyamin ina ninan aingwokwonam. Mi kara wi hiriirnansi naowi simiir whinkinsiis haiginiuwam. ¹⁶ Mi iki iikam nhirim kariir sibsib nwowim, yim sima kariir piugana Isrel simiir iikam tani. Kara simiirin wi tiki nhir imakar ninkin kigriraowi. Mi sima kariir yai aiir wakae mi sima wi kariir siyu iirar napi. Mi mhoiyya sima wi piugan kwiruar nwowi. Mi simiirin wi kakananar kigirkaki.

¹⁷ Kariir Adin siya kariiram in naingwokwonanaeyin. Dimusi rani, kara iikam imiirsi naowam naingwokin. Mi kara wa swoki insiin idwowi mi wi omwaiyar swoki waiyai. ¹⁸ Kariirin wi inkam nwrki tir tani, kara naowamin. Niingaka. Kara kariir kwoin iirar nwowi. Ti dimin taeminim Adi Komii siyar boinkikim mi kara asi tiri simiirin. Kariirin siyar bidi boinki iskiyin naowamin mi kariirin wi siyar swoki kiwaki omwai kara swoki waiyayokiyokiyamin.

¹⁹ Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim isido whisa yinikibir mi sima ta yai aiir yinkinyaeyo boin. Nhirim, yim sima dimin whir boin mi nhirim yim sima dimin whir mi boin. ²⁰ Mi iikam whiekak ima boin, siirin uridyugidi bidi ii okwokaiyin mi siir kwoinin siya kiyipiyaokii. Mi siya ti hiniin dimin taeminim sim asi priiwhaowae boini. Mi kima waraur dimusi nokwowi siir yai aiir wakaeyamin? ²¹ Mi nhirim sima boin, siir yaiyim siya boinim, siya iki inkamin uridyugakin siir hiriinan swoki boin tani. Niingaka. Uridyiu biyeyin ti inkam nhwokwisaeyin siir nhwonain pi hiriinan wadie di swoki ohaiginiuwu, iki dimin taeminim sim sibgu dikaoraekaokiyamin. Iriig.

Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim sima Jisis siir nikwowaisiigim

²² Jisis siya ti diminim om komii Jerusalem hir boinkin, iya iikamim iripa sima haingiriyu owa saiir. Ta iya sima swoki aingwokiya kamim simiir digworaekwo biye imiir niinikinhiimniin itkiigiigiya Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir hirankin mi saeya bidi swoki haiwaokiya Adi Komii siir inig iir hainanam. Mi ta iya ya naopii iiga. ²³ Jisis siya omaka Adi Komii siir inig hainaniya Solomongi si miriyya saiir iuru aiir napririrkin. ²⁴ Mi iya siya hiarar niki apriririn mi Isrel simiir inkam komii komiiyim ha nitim kimidiniya siir ini kaiyokaini mi sima ina sriiyim mi kira ti hiriinan yaiyim krimiirin iiyim wi pariga kinanankiuwi? Kira krimiirin hindara boinmauu kiin iski, kira ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin iikam krimiir whinkinsiis haiginiuam siya, iyie? Si rani? ²⁵ Mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiir bidiyar iki boinmauim mi kima kariir yai aiir bi naingwo tibmiigim. Ti dimin miyik miyikim ti kara tirim, kara kariir Adin siir kirie aiirar mirii, tiriiginim yim min niisimauugim kara yipikin. ²⁶ Mi kima kariir yai imiirim bi naingwo tibmii kiingim. Dimusi rani, biya kara kimiir bidiyar iki boinim, kima kariir sibsib rani. ²⁷ Kariir sibsibim sima kariir yai aiirin pa wakaei mi ankara simiirin irira irirain ina ninokninkinin. Mi sima pi kariir yai aiirar mi wakaeyoknaei. ²⁸ Mi simiirin kara wi hiriinansi whinkinsiis haiginiuwu. Mi sima wi inigak hiriyyar nwoki waiyayokiyokkaiyeyamin mi sima wi nao rani. Mi kariir iikamim sibsibnanim, simiirin wi inkam nwirki kariir inanki nispakii hainaki rani. Mi sima kariiram naingwo tibmii kiin karamae wi ha nwo rani. Niingaki, niingaka. ²⁹ Kariir Adin yipikin ti iikam imiir hauugiyin, siyairgin iki digworaekwo whiekakim simiir kougi kou nwowin. Mi iikamim yipiki siir siyiu iir sibgu apim simiirin wi inkam nwirki swoki ispakii hai rani, siir in ankin. Mi sima siirin hiriinansi nikwowaisiyyim wi digmin digmin nwo rani. ³⁰ Kara mi kariir Ad ieya krirani ini nwirruwar yowowiskiyu.

³¹ Mi ti yaiyim siya boinkiyim simiir mhoiyyain mi Isrel simiir inkam komii komiiyim, siiya ina yuhaiyim siir kaiyimik aowam. ³² Mi Jisis siya simiir sriigi. Kara tapairin dimin miyik miyik kasa bi tirkin, kimiir whwonkam idain ti dimin taeminim kariir Ad ieya nimbingiyim kara tiram. Mi kima siiya kariirin piki hiniin diminim simsi kaiyimikam tiri? ³³ Mi Isrel simiir kigriraowiyim sima siir boinki, krima siiya ti dimin kibikibiyim kira tirim simiirsi kaiyimikam tir tani. Niingaka. Krima kariirin siiya pi dimusi kaiyimik rani, kira yai miyiknan bi boinkin kira inkamaigim mi kira hiniin dimusi boinkin, kira ini Adi Komii siir hiriinanar swoki owin. ³⁴ Mi Jisis siya simiir yai akan hiniina yowarkii boin, Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir hir nwowa hiniina boinka, iikamim sima hiniina boinkim, kara hiniina boinkin wim kima ini Adi Komiinan yowowim. ³⁵ Krima ina ninokninkinin, Adi Komii krimiir Wanin siir yaiyim Yokwo Komii saiir hir nwowim yim kaimwowaigim mi sima wi digmin digmin nwo rani, simiir kisinain. Mi Adi Komii siya iikamim yipiki siya siiboboiniuwim siir yai aiir, yim sima ini Adi Komii siir hiriinan yowowim. ³⁶ Kariirin Adi Komii siyar nimbingiyin mi siya kariirin ina yikropkiyin nua tiriir mi kima kariirin hiriinan dimusi boinkim, kara dimin biye boinmimauuwu. Dimusi rani, kara krimiirin pi hiniina boini, karaigim Adi Komii siir yinisimin. ³⁷ Mi kara diminim kariir Adin siya nimbingiyim kariir simiir tir karamae nwowi mi kima wi hiriinan saiirsi nwowi ti yaimin diminim simiiram naingwo tibmii kiin karamaeyin. ³⁸ Mi kara siir mii aiir mirii mi inkam nwirki kariir yai aiirim naingwo tibmii kiin karamae nwowi mi kira

wa ti aingwo tɔbmii kɔn ti mɔiyim ti kara tir imiiramɔn. Mi kɔma wi hiriinan nwoki sɔbgu inomokninkinim Adi Komii siya mi kara krira ini iripar yinkiamasuwo. Mi krira ini nwiruwar ywowiskiyo. Mi kririir kwoino ini whiruwar ywoki iskiyin.

³⁹ Mi sima ina swoki kinankiuim siir nonkwoim mi siirin maeyau biyeya mii biyie miriia sair hir hugripkiikaigam. Mi siya simiir haiburgigin mi ina yamin. ⁴⁰ Mi siya simiir haiburgigin mi ina swoki amin. Mi siya ie Jodan siirar swoki iyapidnam mi siya kimidiniya maeyaua biya Jonki si baptais haiginiua ikamim sim, sair hiriir yimbiam. Mi siya kimidiniya hir ini owou. ⁴¹ Mi ikam whiekakim ha nitim mi kimidiniya sima ini boini, Jon siya ikamim makiniyim simiirin hiriinan dimin miyik bi tirkin ti inkamin siir hiriinan. Mi dimin taeminim ti inkamin siya boinimauuwim krimiir yim kaimwouairgin. ⁴² Mi ikam whiekakim hir nwowim, sima ina yaingwo tɔbmii kɔngiyim siyairgin Kraisin inkamin yipiki Adi Komii siya nikropkiyin, ikam krimiir nauuni whinkinsiis haiginiuniam. Iriig.

11

*Inkam*in Lasaras nikiuwiyin, bidi yaonamin

¹ Inkam nwirin Lasaras nikiuwiyin siya om Betani hir nwowikin mi siya makiniigin. Ti om Betaniyin yio omin Maria mi sair yaowae aeya Mata sowa nwowi ieya. ² [Ta wiga Maria nikiuwiya biya Biyan Inkam Komii siir iga kwis owiir naokina wain piui miyik whakiyin si mi mhoiya saeya siir iga kwis owiirin, kimidiniya sair kan aiarar swoki iyaoki. Mi ti sair pomou ieya makiniyin.] ³ Mi siir yokmano yaiya ina boinkiyi Jisis siiram, Biyan Inkam Komii, kiriir nomiyauin kira naingwokwonanaeyin siya makinii. ⁴ Mi Jisis siya ta yai aiar wakaewinin mi siya ina boinkiyin, Lasaras siya ta ma hiriinana siya wi sairsi nao rani. Niingaka. Mi ti hiriinan diminin siya nimbiam mi ti ikamim wi siir inig iir hainanprapraskii mi sima kariir inig iirin wi warar mi hainanprapraskii, ti Adi Komii siir yinisimin.

⁵ Jisis siya Mata mi sair nomosim aeya mi Lasaras siya sowiir pomouwin simiiram naingwokwonanaekin. ⁶ Mi Jisis siya hiriinan wakaewinin, lasaras siya makini mi siya bi niki amsaugin. Mi siya maeyaua siya nwowa hirarin iyim kwisa swoki okiiyunam. ⁷ Mi ti ii kwiso ha digiyo mi siya kimidiniya kamim siir kigna miriirim simiir boin. Humbae, nimbi swoki ami, Judia nu haimii hiriir. ⁸ Mi siir kigna miriirim kamim sima siir boin, inkamin nowomwarkaiyuwiyin, kira ti om iir namam swoki tirin, ti omin siir hiran kamim hir nwowiyim, sima siyani kiriir kaiyimik aowamar niki tirkim krima tir mi owi pi wadeyar mi owi, aniya? ⁹ Mi Jisis siya hiniina naingwokin siya paenankin mi siya simiir boinki, aniya igwira, ii aeya pirinkiyim mi ii aeya kakaugiyim, aaim iuur kwiskak rani, aniya? Mi inkamin nabie napriririyin, yio bi swoki akaiikin. Mi wi pa nopi? Dimusi rani, yio siya nabieyar kigomok api. ¹⁰ Mi siya niyaka, napamwii mi siya ha nakaii mi wi pa nopi. Dimusi rani, siirin dimin whiki niuya haiginiu karamaeka. ¹¹ Mi ti hiriinan Jisis siya boinkiya sair mhoiyan, siya simiirin ina swoki boinkiyin, tariinanin Lasaras siya ini nhwo whinin mi kara hiriirin, pa nami, siir nini inidguuwamin mi siya pa nwoki insiin idwowim. ¹² Mi siir kigna miriirim kamim sima siir yai akain ina swoki owarkii sriyim, Biyan Inkam Komii mi siya nhwo whini mi mhoiya siya wadie ha swoki owi mi krima wi tirar timi o, aniya? ¹³ Mi Jisis siya hiniina boinki, lasaras siya bidi yaonamin mi simiir kwoinin ha naingwokim siya nhwo whini. ¹⁴ Mi diminki diminin, Jisis siya simiirin ini haini boimauuniskiyin. Lasaras siya bidi yaonamin. ¹⁵ Mi kara maingimainga asi nwowinkin, kara siya naonama kara saika hir bi nwokin. Dimusi rani, kima wi haini ninokninkini kariirin Adi Komii siya nikropkikin tiriirin, iya kara siir whinkinsiis haiginiuwi. Mi tapa krima pi siiram nami siir nini kigiuwam. ¹⁶ Mi inkamin Tumas nikiuwiyin, sima dapiyin siir inig whirin hiniingin. Itmwoyin, siya boin, kam nhirim Jisis siir kigna miriirim simiir, humbae nimbi nami inkamin nowowarkaiyuwiyin saikar mi krima pi saikar nwoki aonamin. Iriig.

Jisis siya ha nitin, siya kimidiniya Lasaras siir yokman iso sowakar ini boini

¹⁷ Mi Jisis siya ha nitin mi siirin hiran kam ima boinwin, Lasaras siya naonama iiyim kwiiya yamki. Mi krma siirin ini siyano whirin siir ini wokaigigin. ¹⁸ Mi om Betaniyin, yio ini om komii Jerusalem siir kingiinar kwowin 3 kiromita nanairgin. ¹⁹ Mi iikam whiekakim Isrel hiranin ina yitim om Betaniya tiriir, Mata mi Maria sowiir kignakiyam mi sowiir nini kinsis haiginiuniam. Dimusi rani, sowiir pomouwin Lasarasin bidi yaonamin.

²⁰ Mi Mata saeya hiriinan wakaewina, Jisis siya ini nitin mi saeya ha nama, siirin siyiu hir yapyiskaiwin. Mi Maria saeya ini omaka hirar ywokiya. ²¹ Mi Mata saeya Jisis siir boin, Biiyan Inkam Komii, kira biiya wakaewina saiirar nitkiswo mi tirar nini onikiswo mi kariir pomouwin, wi di yaowi. Niingaka. ²² Mi kara ina ninokninkinin, Adi Komii siya dimin taeminim kira srii siiram, siya wa hauugii kiriirin. ²³ Mi Jisis siya saiir boinki, kiriir pomouwin siya wa swoki insiin idwowi ie hirankar mi wi omwaiyar swoki waiyayokiyokiii. ²⁴ Mi saeya ina yowarkii boina, kara ina ninokninkina, iya dig nwokii, iya Adi Komii siya iikam imiir hidana, siya wi omwaiyar swoki waiyai. ²⁵ Mi Jisis siya saiir boinki, karaigin iikamin ieyanki ninsiin idwowyim mi omwai ha waiyayokiyokiiyim simiir bwamki bwamin. Mi iikamin omwai swoki waiyayokiyokiii, sima wi yaeya kwoin win haii. Mi yipiki kariir yai aiir wakaeyoknaim, sima wa naonami mi mhoiyya sima wa swoki insiin idwowi ie hirankar. Mi sima wi omwaiyar swoki waiyayokiyokiii. ²⁶ Mi yipiki omwaiyar niki waiyai mi siya kariiramin ha naingwo tibmii kiini, sima wi yaeya kwoin miyik haii mi sima wi omwai hiriir waiyayokiyokiiyami. Mi kira ti yai imiiramin ina naingwo tibmii kiina? ²⁷ Mi saeya ina yowarkii boina, ihi, Biiyan Inkam Komii, kara kiriir yai imiiramin ina naingwo tibmii kiina. Kara kariiramin dimusi naingwo tibmii kiin tani, kara ina ninokninkina, kira Adi Komii siir yinisimkin, inkamin Adi Komii siya nimbingiyin ti nu iir nitam. Iriig.

Jisis siya inkam wiiirin siirsi nougin

²⁸ Mi Mata saeya hiriinan boinkiya mi saeya ina swoki ama. Mi saeya kimidiniya saiir nomousima Maria saiiram yikiugi. Mi sowa sowa ha nwowo mi saeya saiir boin, Biiyan Inkam Komiiyin siya ini nitin mi siya kariir boinkikin, kiriir nini boinmauniam hiniin, siya ini papi nwowin. Mi ta saeya boinkiya hiriinan, saiir mhoiyyain, saeya ina yama ti dimin iir tiram. ²⁹ Mi Maria saeya ti yai imiir wakae digiya mi saeya bi kimiminkika, ina iwitnam sasaua Jisis siir kiguam. ³⁰ [Jisis siya oma hiriir bi niki imbiyamkin, siya ini maeyauwa Mata saeya napyiskaiwina siir, ini hirar niki owin.] ³¹ Mi Isrel simiir iikamin Maria saika omaka hir nwowim saiir whinkinsiisim, sima hiriinan kigiyim saeya ninsiin iwitnaniyama mi sima bi kimiminkikim, ini saiir mhoiyyar yamim. Sima hiniina naingwokikim, saeya ieyin siir wokaigikin hiriir nami, hir nini ouwouwam.

³² Mi Maria saeya maeyaua Jisis siya nwowa hiriir nimbiam mi saeya siir kiga mi saeya ini siir igmiigar ini akai huiua. Mi saeya siir inig iir ha hainana mi saeya ina boinkiya, Biiyan Inkam Komii, kira biiyar nitkiswo tiriirin mi kariir pomouwin wi di naowi. ³³ Mi Jisis siya saiir kigiyin, saeya noua mi iikamin saika nitim simiir mi kigiyim sima mi ouim mi Jisis siya hik prasae bi nwokin siir pua ini warar yinkin whiridgiyin. Mi siya maigimairga bi nwokin. ³⁴ Mi Jisis siya ina boinkiyin, kima siirin ini papi haingikaiyin? Mi sima siirin ina boinim, Biiyan Inkam Komii, kira unkini kigni. ³⁵ Mi Jisis siya ini hindara iyisrimsripugiyin. ³⁶ Mi siya ha nouwin mi Isrel simiir iikam ima boin, siir kaoki, siya siiramin, pranae pranae mi aingwokwowi. ³⁷ Mi kam nhirim sima boinki, biiya siya inkam nhwokwisaeyin siir nhwonain, siya niki tirkiyin mi siya bi kigimokikin aniya, ihi mi siya ti inkamin Lasaras nikiuwiyin mi siya siirin wi naonamsi nikidu rani, aniya? Iriig.

*Lasaras siir*in Jisis siya hidninsiin idwokin mi siya ini omwaiyar swoki waiyan

³⁸ Jisis siir kwoinin ini hindara wrieyimyokiyin mi siya ina yamin ieyin sima kikaigiyin siir, siiram. Mi ti siyanoin sima wokaigiyin siir, siir iiyin siiyani sima bidi

warkintopokgigin. ³⁹ Jisis siya boŋki, ti siiyain ti warnam. Mi ti inkamin naonamin siir yokmana Mata saeya wakae boŋki, Biyan Inkam Komii, siya kwokiyaeya bi naokin, iiyim kwiiya yamki mi siya tariinanin pi nhami nhami whak rani. Kipi haiwaoki. ⁴⁰ Jisis siya saiir boŋki, kara kiriir boŋkii, kira siir yai imiiram naingwo tibmii kiini, kira wa kigi Adi Komii siir kirie aiirin, saeya tirkii. ⁴¹ Mi sima siya ha warnama mi Jisis siya ha kigiyin mi ina boŋkiyin, Adi, wadieka, kira bidi wakaeyim dimin taeminim kara kiriiram srii boŋkiyim. ⁴² Kara ina ninokninkinin, kira inokininokin kariir yai imiirar wakaeikin. Mi kara ti siirin pi dimusi boŋki rani, ti iikamim ti tir nwowim, sima wa nwoki inokninkinin kariirin kira nikropkikin nua tiriirin. ⁴³ Mi ti diminin siya kwisboŋkiyin Adi Komii siiram, siir mhoiiyan mi siya ini komiiyar kauwok boŋkiyin, Lasaras, kira tiriir idowiiya wapnanini. ⁴⁴ Mi ti inkamin yipiki niki aonamin ina yapnaniniyin idowiiya. Mi siir iga inim yuisni sima bidi whrinkeyim iya sima siir haingikaigiya. Mi yuisa siir whwonkam iir bidi yitwaniugiya. Mi Jisis siya simiir boŋki, wari yuisim siir nwowim haigi. Mipi siirarar kigninkinki. triig.

Mi Isrel simiir inkam komii komiiyim sima minam kitibmii boŋnam tirkim Jisis siir nisomaowam

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Lk 22:1-2)

⁴⁵ Mi iikam whiekakim, yipiki Maria saika namim, sima ti dimin iir kigiyim, Jisis siya tirkiiyin, sima ina yaingwo tibmii kiingiyim siiram. ⁴⁶ Mi kam nhirim ha namim, kimidiniya sima ini boŋmauuu Farisi kam imiirin ti diminin Jisis siya tirin. ⁴⁷ Mi mhoiiya Farisi kamim mi prismi inkam komii komii ikim mi kaunsil inkam ikim, sima iripa ha haingiriyu owim mi ina boŋim, krima wi paniin paniina tiri? Siya dimin komii kirie kirie kasa bi tirkim. ⁴⁸ Mi krima siirin ti hiriinan dimin iirar kigninkin tirkripkaii mi iikam whiekakim wi siiraramar nami. Mi iikam whiekakim sima siiraramar nami mi om komii Rom hiran inkam komii komiiyim sima simiir kamim yaii niniyim simiir nikropkii mi ta omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiirin, wi sima nini ipirgini mi Isrel krimiir iikamim wi warar ninkin onkwobumbuninkingigi.

⁴⁹ Mi inkam nwirin Kaiafas nikiuwiiyin, yipiki ti biewi iir nwowin prismi biigi Biyan Inkam Komiiyin siya simiir boŋki, kima, dimin sim whir swoki inokninkinmimin tani. Niingaka. ⁵⁰ Kima tari ta saiir ninokninkin tani, ti inkam nwiruwani siya siyar mi aowi, yio ini mi owin. Mi Isrel krimiir piugana saiir iikamim yim wi wara nao rani. ⁵¹ Siya ti diminin siir kwoin airgi bi priinaingwo boŋkin. Niingaka. Siya ti biewiiyin siir biigi biyan prismi inkam komii nwokin. Mi yayim siya boŋkiyim, siya profet inkamnan boŋkikin, siya hiniina boŋkikin, Jisis siya wi sipi naowi Isrel simiir iikamim simiir whinkinsiis hainginiuwam. ⁵² Siya wi simiiram ara nao rani. Niingaka. Siya wi iki iikamim yipiki Adi Komii siir yinisisimnan nwowim, iki hinda tinda nwowim, wi simiir ninkiamasuwam warar naowi. Mi sima iripar nahaingiriyu iuwi mi wi piugan komii kwiruwar nwokii. ⁵³ Mi taka iya mi mhoiiya iripi hiriinan, Isrel simiir inkam komii komiiyim, wi Jisis siiram kininankiuwi siir nisomaowam. ⁵⁴ Mi ti hiriinan saiirsika, Jisis siya idowiiya nu haimii Judia simiir iikamim simiir bopwonau paniinsi yapririsi. Mi siya hir haiburgigin mi siya kimidiniya nu siiyin apa niingain siir hiriir yam, om komii whirin sima dapiyin, Ifrem. Mi hirin siya siir kigna miriiyim kamim, simaka ini owou.

⁵⁵ Mi ii komiia Isrel simiir iikamim iripa sima haingiriyu owiia yaewou nae komiia Pasova saiir nikwo aeiya ini kingiin nwowa. Mi biya ta hiriinan yaewou nae komiia pi saeya yimbiam mi iki iikamim, simiir yapa yapa om hirar nwowim, sima pi om komii Jerusalem hiriirarar nami. Mi simiir dimin taeminim sima ninkin imiiaeyanim Adi Komii siir pi prismi inkam imiir nini hauuiwi. Mi Adi Komii siya wi ha niki boŋim, sima dimin whirki bi kimbugim. Moses siir siyu komii siir yai aeya boŋkiya saiir hiriinan. ⁵⁶ Mi iikam whiekakim ha nitim om komii Jerusalema hiriir mi sima kimidiniya Jisis siiram ini hansirni. Mi sima omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir omaka yainau hirirar namwo iuwim mi sima irni nwirniyin sima, sima simar yinsrii ansriina, kima paniina naingwowi Jisis siirin? Krima hiniina naingwowi, siya wi nit rani, nae iikam

krımaka nini aeniyam. ⁵⁷ Mi prismi inkam komii komiiyim mi Farisi inkam ikim sima iikam imiir boınki, yipiki Jisis siir kigi, siya ini papi nwowin mi sima wi simiir wini boınmauuni. Mi biyan inkam komii komiiyim, wa nwoki amim siir nonkwowam. Iriig.

12

Maria saeya wain umir komii sainin Jisis siir iga kwis owiir naokinkikin
(Mt 26:6-13; Mt 14:3-9)

¹ Mi iiyim iriyyar kwira niki owim, iikamim iripa sima haingiriyu owam, yaewou nae komiyya Pasova dapiya sair nikwo aeyam mi Jisis siya ini om Betani hiriyyar swoki amin, omin, Lasaras siya nwowiyin siir, inkamin yipiki biya Jisis siya hidninsiin idwown, ie hirankin, iya siya naonama sair mhoiyya. ² Mi sima nae ina diriraerarim Jisis siya hirar naeyam. Mata sasar yinkin diriraerar kamim nae diriraerarim simakan. Mi inkamin Lasaras nikiuwiyyin, yio nae Jisis saikar yidwo ae. ³ Mi mhoiyya wiga Maria nikiuwiya, Lasaras siir yokmana saeya wa yuکیدin, piuii miyyik whakiyyin, kimidiniya Jisis siir iga kwis owiir yaokinki mi ti wa hiriinanin siirin umir prasae bi sainikin. Mi mhoiyya saeya kimidiniya sair kan aiar swoki iyaonam. Mi ta siir piuiya omaka ini warar yitnopkiya mi digworaekwo whiekakim ini wadiekinar whakiyyim. ⁴ Mi Jisis siir kigna miriyyin inkam nwirin Judas Iskariot nikiuwiyyin, inkamin yipiki mhoiyya wir Jisis siir napwouwi Isrelmi inkam komii komiiyim simiir in hauugi, siya boınki siirin. ⁵ Mi sima ti hiriinan wain piuii miyyik whakiyyin siirin umir hai karamae dimusi nwokin? Mi sima siirin umirim pi 300 kina pi haiyim mi ti umirim wi iki iikam paeprikab nhirim sim pi hauuwin. ⁶ Siya iki iikam paeprikabim simiiram bi naingwokin siya hiyan inkam nwokin. Tinairin umir Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim sima haigiyin siyar kigriraokin. Mi umirim siya tauaehaiyim, yim ini siya haigiprakaiyim. ⁷ Mi Jisis siya siir boınki, sairrarar kigninkinki. Ti diminin ti saeya niyopkiyyin kariir, yio minam diriraerarkwokinka, mhoiyya iya sima kariir kikaigii ienau, sairamka. Dimusi rani, kariir iya ini kingiin nwowa. ⁸ Mi iikam paeprikabim yim wi kimiir bopwo waraurar nwowi iinokiinokin. Mi ankara niingaka. Iigwarki niuwi, kara wi kimiir haiburgigi. Iriig.

Prismi biyan inkamim Lasaras siir nisomaowam kitbmii boınkim

⁹ Mi Isrel simiir iikamim hiriinan wakaeyim, Jisis siya ini om Betani hir nwowin. Mi sima ina yamim hiriir siir kigam. Sima siir kigam bi namkim, sima Lasaras siir kigam namkim, yipikin Jisis siya swoki hidninsiin idwown ie hirankin. ¹⁰ Mi prismi Biyan Inkam Komii komiiyim, sima minam kinankiugim Lasaras Jisis sowiir nimprio isomaowim. ¹¹ Dimusi rani, dimin taeminim Jisis siya tirim mi iikam whiekakim sima Isrel simiir inkam komii komiiyim simiir yayim, simiirin ini hindara ikworipukimaigikim. Mi sima ini siiraramar yinmiininkinamim. Iriig.

Jisis siya om komii Jerusalema hiriirin, inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir hiriinan nwonamkin

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Lk 19:28-40)

¹² Mi igwir nugakin, iikam whiekakim ta yaewou nae komiyya pasova nikiuwiya sairam nitim, sima iripa ha nahaingiriyuniyim mi simar wakaewin, Jisis siya wi sipi niti om komii Jerusalem tiriirin. ¹³ Mi sima sikwowim ha haiyim mi kimidiniya siyiu iiar haiyikwokwowin. Mi mhoiyya sima ina kairwao boınkiyim, Adi Komii kira wadiekim. Kira ti inkamin siir inig iir hainanprapraski, yipiki ti tiriir nitin Adi Komii kiriir ogsop aiar nokwokairinam. Kira ti inkamin siir whinkinsiis haiginiu, Isrel krımıir iikamim simiir kigriraowim. ¹⁴ Mi Jisis siya donki ha haiyin mi siya ina yidwonamin siir idwo. Yokwo Komii sair yai aeya boınkiya sair hiriinan,

¹⁵ iikamim yipiki om komii Saion siir hir nwowiyim, yim kipi nidid! Tariinanin kiriir inkam komiiyin nu kigriraowiyin ini nitin, siya ini donki haomin siir idwo nidwonaniyin.

¹⁶ Mi kamim siir kigna miriyyim, sima bi ninokninkinkim sima ti hiriinan dimin tirim. Mi mhoiyya iya Jisis siya swoki iti, omwai siya waiyai mi siya ha nami Adi Komii siir om iir mi siya wi inig komiigak ha nwowi. Mi mhoiyya sima ina boinim, krima yayim Yokwo Komii saeya boinim simiir ti swoki aingwowoknaki mi sima ti hiriinan diminin siir dimusi tiri.

¹⁷ Mi iikam whiekakim yipiki biyya Jisis saika nwowim, iya Lasaras siya swoki insiin idwowa ie hirankin mi ti iikamim, sima ti dimin iir kigim mi kimidiniya sima haigiririr boinam ti diminin siya tirin. ¹⁸ Mi ti hiriinan siirsi bwaekiinaniyamkim iikam whiekakim Jisis siir kigwinamin. Sima bidi wakaewinim hiniin, Jisis siya ti hiniin dimin komiyyin si tirkin. ¹⁹ Mi Farisi simiir kamim, yai sima simar yomboin amboin, simiir kigi, diminim siya tirim kima kaiyaonaowidi kima wi dig nwo rani, iikam whiekakim ti nu iiranim, wi siiraramar ninkirionaei. Iriig.

Grik simiir iikam nhirim Jisis siir ini kignaki

²⁰ Mi iikam nhirim Grik simiir piugana saiirim, sima om komii Jerusalem hiriir nitim, Isrel simiir iikam nhirim simaka yinkin it yaewou nae komiyya Pasova saiir nikwo aeyam.

²¹ Sima kimidiniya inkamin Pilip nikiuwiyin siiram yam siir nini kigiuwam. [Siya om Betsaida hirankin.] Sima boin, inkam Komii, krima minam naingwowi, Jisis siir kigim mi yai saika boinim. ²² Mi Pilip siya ha namim kimidiniya Endru siir ini boiniu mi mhoiyya kimidiniya sowar yam, Jisis saika boinamin. ²³ Mi Jisis siya sowiir boinki, iya kingiin bidi yitkiya, kararin ti inkamin Adi Komii siir om hiranki nitin, Adi Komii siya wi kariir hauuwi, siir inig komiyyin mi siirin wi kara haii. ²⁴ Kara kimiirin yaimwovar boinkii, twonidim nua nikiigiyam karamae nwowi mi hapairin nhisuwakar nwokii mi kira simiirin nu ha haingikaii mi mhoiyya sima wi yin kasa budgi rani. Mi ti hiriinan siyyuin kara naowi mi inkamim kariirin ha haingikaii mi mhoiyya kara ha swoki insiin idwowa mi wi iikam kasa whinkinsiis haiginiu rani, kariiram naingwo tibmiyyim. ²⁵ Mi yipiki simiir kwoin iirar napi, sima wi sima simar swoki onkwobumbuninkinaei. Mi yipiki simiir kwoin imiirar nap karamae nwowi ti nu iirin mi sima Adi Komii siir kwoin iiraramar naingwo iskii, yim wi omwai hiriyyar waiyayokiyokiikaeyami. ²⁶ Mi iikamim yipiki kariiram naingwowim mi kariir mii aiir miriyyim, yim wi maeyaua kara nwowa wi saiir warar mi owi. Mi kariir Adin, Adi Komii siya, simiirin wi inkamim inigakim wi simiir hiriinan nwo haiginiuwi. Mi sima wi inig komiigak dimusi nwo rani, sima kariir kigna apkim. Iriig.

Jisis siya naonama saiir boinkin

²⁷ Tariinanin kariir kwoinin miyyik miyyik nwo rani, kariir kwoinin ini warar yaowhriewhrieyuwin mi kara pi paniina ti boin? Mi kara hiniina boini, adi, kara ti haiburgik ti diminin nimbiniyyin kariir nisomaowam siirsi? Niingaka. Dimusi rani, kara ti nu iirin hiriinanamar nitkin. ²⁸ Adi Komii, kira kiriir inigin siir tirki, komii nwokiyamin. Mi Jisis siya ti hiriinan yai imiir boinkiyin mi yai kwira ninomor kouana ina kauwok boinkiya, kara kariir inigin, komii bidiyar iki okiyin mi tariinanin pi komiyyar swoki okii.

²⁹ Mi iikam whiekakim saika kingiin hir nokwowim, sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima boin, ninomorka. Mi iikam nhirim yim hiniina boin, paekwosimkin, Adi Komii siir inkamin siya boinkii siirin. ³⁰ Mi Jisis siya simiir boinki, taka yayi kariiram bi boinkika, kariir whinkinsiis haiginiuam. Niingaka. Ya kimiiram boinkika, kimiir whinkinsiis haiginiuam. ³¹ Mi tariinanin taka iya nita, Adi Komii siya wi ti iikamim ti nu iir nwowim wi simiir dimin biyie biyeyim sima tirim wi simiirsi hidi. Mi tariinanin siya Setan siirin wi haini nikwowaisiigii, yipikin dimin biyie biyeyim ti nuin siirim simiir kigirkakiyyin. ³² Mi mhoiyya inkamim kariirin paeyin hiniiniya nirioninkinin saika ninkin irinugii mi simiir kwoinim wi kara kiyaii, kariiram naingwo tibmiyyim mi kariir mhoiyya nitim. ³³ Jisis siya ti yai hiriinanin minam boinkin, iikamim simiir niisiimauuwam hiniin, siya wi paniina namisi aonami. ³⁴ Mi mhoiyya iikam whiekakim sima siir yai aka hiniina yowarkii boin, Moses siir siyu komiyyin krima napiyyin, ti inkamin biyya

siya winkyin Yokwo Komii aiir, yim hiniina boinkikim inkamin yipiki Adi Komii siya nimbingiyin, iikamim omwai waiyayokiyokiyanim simiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi kira hiniin dimusi boinkin, inkamin Adi Komii siir om hiranin, siirin wi paeyin hiiniya nirioninkinin saika ninkin irinugi mi siya wa naonami, ha? Yipiki siya ti inkamin Adi Komii siir omin siir hiranin? ³⁵ Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, bieyin wi ii priei whwoki rani, iikam kimiir waraurin. Kima iya bie ieya whwokii mi kima wi wadie haini nwokii. Mi niya wi ti siyu iir higriniu rani. Mi kara kimiir haiburgigi mi kima wi inkamin, niyiyim niyiyim napiyin, siyu iir sibgu kigomok ap karamae nwowiyin maeyaua siya namam tira saiir hiriir, ini siir hiriinan ywowin. ³⁶ Kima kariiram kigna ap mi kariiram daingwo tibmii kiin, karaigin bienan whwoyaei iya kara ti nu iir nwowi. Mi mhoiia kima wi dimin miyikimiyik imiiram naingwo tibmii kiin. Iriig.

Isrel simiir iikam whiekakim sima Jisis siir yai imiiram bi naingwo tibmiigim mi siir siyu iir bi kigna apkim

³⁷ Mi ti iikamim sima dimin kirie komii komiyyim siya tirim, iikamim makiniyyim simiir siya haiswonimniskiiyyim simiirin bidiyar iki kigim mi sima siiram hiniina bi naingwo tibmiigim siya Mesaiakin yipiki Adi Komii siya nikropkiyin. ³⁸ Sima siiram bi naingwo tibmii kiingim ta yaiya profet Aisaikin siya win boinkiya ya wi kaimwower nwowi, siya hiniina boinkikin,

Biiyan Inkam Komii, wi nhinga naingwo tibmii kiin, ti krimiir yai imiiram? Mi Biiyan Inkam Komiiyin siir kirieya wi nhinir niisiimauwi? Ini inkam karamaeyar yowowiskiyin.

³⁹ Mi iikamim sima wi siiram naingwo tibmii kiin tani mi wi siir mi kigna ap rani. Dimusi rani, biya yaiya Aisaia siya kaimwower swoki winkyia yai kwira yokwoni, ya hiniina win boinkika, ⁴⁰ simiir kwoinim Adi Komii siya bidi kinkripim mi sima wi hindarar nanaingwoyimiyyok iwi. Mi sima hirii hiriyyar naingwo whriewhriei mi sima dimin taeminim wi sibgu naingwo omok rani. Mi sima sibgu naingwo omoki mi simiir nhwowim sibgu kigi mi sima wi haini naingwo tibmii kiin mi wi haini sibgu wakaeyokna api siiramim mi simiirin wi haini haiswonimniskii. Mi yim sima, wi dig nwo rani. ⁴¹ Aisaia profet inkamin siya ti hiriinan dimusi bi boinkikin, siya Jisis siir bidi kigin, siya siir inig komii iir haiyin mi siya hiriinansi boinourwokaigikin.

⁴² Mi tiki iyyim inkam komii komiyyim Isrel simiirim, sima ini Jisis siiramar yamim. Sima Farisi inkamim simiirsi nididgim mi sima hiniin paninsi boinsi, sima Jisis siiram naingwo tibmii. Mi sima hiriinan boini, sima siiram naingwo tibmii kiin mi simiirin wi Farisi inkam ima kiyitkikinkii idowiiya hiriirin, omaka yaimin dimin nidwokai wakaeya saiir hirankin. ⁴³ Mi simiir kwoin komiyyin ha naingwowi, iikam nhirim simiirin hiniina boinim, sima inkam wadiekim mi simiir inig imiir hainanprapraski. Mi sima Adi Komii siiramim komiiwao naingwo rani mi Adi Komii siya wi ha niki boinim, sima inkam wadiekim. Mi simarin, yo ini niingaki, niingar yowowiskiyim. Iriig.

Mi mhoiyan iikamim simiirin wi Jisis sikisiyar hidi

⁴⁴ Mi Jisis siya ini komiyyar kauwok boinkiyin, yipiki kariiram naingwo tibmii kiin, siya wi kariiramar kipi naingwo tibmii kiin. Siya wi ti yipikin kariir nikropkiyin, nua tiriir wi siiram warar ti aingwo tibmii kiin. ⁴⁵ Mi ti iikamim yipiki kariir kigim mi sima yipiki kariir nikropkiyin ti nu iir siir warar timi kig. ⁴⁶ Kara ti nu iir nitin, kara ini bienan whwoyanan ywokiyin. Mi ta hiriinan saiirsika mi yipiki kariiram naingwo tibmii kiin mi kariiram niti, siya wi biyie nwo rani, inkamin niibwomambwo nwowiyin siir hiriinan. ⁴⁷ Mi yipiki kariir yai imiir wakae karamae nwowi mi simiir mi wakaeyokna ap karamae mi owi mi kara siirin wi hid rani. Kara ti iikamim nu tir nwowim simiir hidam bi nitkin. Niingaka. Kara simiir whinkinsiis haiginiuwam nitkin. ⁴⁸ Mi kimiir iikam nhirkim kariir nikwowaisii mi kariir yai imiir mi wakae karamae mi owi mi mhoiia inkam nwirin siirin wi siya hidi. Mi yaiyim biya kara boinmimauuim, siirin wi simiirar swoki hidi, iya Adi Komii siya iikam imiir hidi. ⁴⁹ Tiriiginim yim kaimwo dimusi bi nwokim, kara kariir

kwoin ara bi diriraerarkin mi ha bi boinmimauugin. Niingaka. Adi Komiiyin, yipiki kariir nikropkiyin, kariirin siya boinkikin boinamin. Mi kara simiir asi boinourwokai haiginiugin. ⁵⁰ Kara ina ninokninkinin yayim siya boinkiyim, iikamim omwai sima waiyayokiyokiigiyamim siya tirkiyim. Mi ti dimin taeminim ti kara boinmimauuim, yim kariir Adin siya boinmimauugi ima kariir. Iriig.

13

Kamim Jisis siir kigna miriiyim simiir igam siya hiisokim

¹ Mi ii komiia wou nikwo aeiya Pasova, waka nikwo aei. Mi Jisis siya bidiyar yinokninkinkiyin siir iya siya naowana, ti nu iir haiburgigna siir Adiyin siiram swoki amim siir swoki kigiuwam ya bidi yimbiniya. Siya inokninkin yipiki siir iikam nwowim, siir iikamim ti nu iir siya simiiramar naingwokwonanaeikin mi tariinanin siya wi simiir niisiimauwi, siya pariiga naingwokwowi simiiramin.

² Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim, sima nae ina yaeyim. Setan siya Judas siir kwoin iirin bidinanar kwirii idwokaigin, Saimon Iskariotni yinisimin wir Jisis siir napwouwin mi siirin iki inkam biyeyim sim in hauugiyam. ³ Jisis siya bidiyar yinokninkinin, ti digworaekwowim siir Adin siir inarar nonkwokikin. Mi siya bidiyar mi inokninkinin hiniin, siya Adi Komii siir hiranki nitkin mi siya wi siir hiriyyar swoki ami. ⁴ Mi mhoyia Jisis siya ha ninsiin okwokiyin, ipiia siya nidwokaiya maeyauwa nae sima nidwokai aeya saiir hirankin mi siya siir idan yuusa ina yiskaia. Mi siya siirin yuusa piu niyaowiya saiir kaihaiginiu. ⁵ Mi siya siirin yuusa piu niyaowiya ha kaiyaiginiuin mi mhoyia siya opa kimidiniya two ira saiir yaomaigi. Mi siya, siir kigna miriiyin inkam nwirin siir iga kwis owiir hiisoki mi mhoyia siya sowerin yuusa piu niyaowiya saiir yiyiaki. ⁶ Mi Jisis siya ha namin Saimon Pita siir hiisok haiginiuwam mi siya siir boinki, Biyan Inkam Komii, kira kariir iga kwiso pi warar ninkin hiisokii?

⁷ Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, tariinanin kira ninokninkin tani, ti diminin kara tirkiyin mi mhoyia kira wi haini ninokninkini. ⁸ Pita siya Jisis siir boinki, kira kariir iga owiir kipi hiisok. Niingaka. Mi Jisis siya ina boinkiyin mi kara kariir iga kwis owiir hiisok karamae nwowi mi kira wi kariir kigna miriiyan inkam nwo rani. ⁹ Mi Saimon Pita siya ina yowarkii boinkiyin, Biyan Inkam Komii, kira kariir iga owirara kipi hiisok, kira kariir ina mwo minin warar dinkin hiisoki. ¹⁰ Jisis siya boinki, inkamin kariiram naingwo tibmii kani, yio ini inkamin op whaugiiyin mi whauriyanan ha nwokiiyin, yio mhoyia op whauam bi swoki naingwowikin. Niingaka. Siya wi siir iga aiararar hiisoki. Kima ombudarin ini whauriyaninar nwoswowim inkamin op whauwiyin mi whauriyanan ha nwokiiyin siir hiriinan. Nwuruwakin hiriinan nwo karamae nwowin. Yio ini inkamin op min whauae karamae nwowiyin hiriinan tainakiyanar nwowiyin ini siir hiriinan ywowin. ¹¹ Jisis siya bidinanar ninokninkinkin, yipiki wir siir napwouwi mi siirin inkam biyeyim sim in hauugi sima hainam. Siya kamim siir kigna miriiyim simiir boin, kimiir kwoinin ini inkamin op whaugiyin mi whauriyanan ha nwokiiyin ini siir hiriinan ywowim. Mi inkam nwirin siir kwoinin yio miyik rani, yio ini inkamin op min whauae karamae nwowiyin, hiriinan tainakiyanar nwowiyin, ini siir hiriinan ywowin.

¹² Mi mhoyia Jisis siya simiir iga imiirim ha hiisok digiyim mi siya siir yuusa ha swoki iyyin mi siya ha swoki idwokaiyin ipii aiir. Mi siya simiirin ina sriiyin, kima ina ninokninkinin, ti kara tirkiyin hiriinan? Kara kimiirin pi hiniina boinkii, ¹³ wim kima kariirin hiniina boinikim, Biyan Inkam Komii mi Inkam Nowomwarkaiyuwiyin, yio ini ywowin kima kariirin hiriinan boinin yio. Dimusi rani, kararin, kara ini inig komiigak ywowin. ¹⁴ Kara kimiir Biyan Inkam Komii mi kimiir Nowomwarkaiyuwan Inkamkin mi kimiir igam kara bidi hiisokiyim. Mi kima ti diminin kara mi tirin wi siir hiriinanar timi tir. Mi kima kimiir nomiiyauwim simiir igam wi hiriinanar timi hiisok haiginiu inkamin, inkam nwirni mi priimiriyyin umir hai karamae nwowiyin. ¹⁵ Kara ti diminin kimiirin minam niisiimauugikin, kima wi ti kara tirin wi simiir hiriinanar tir. ¹⁶ Kara kimiirin yaimwower boinkii, inkamin whisarii mi priimiriyyin siya inkamin

siir kigriraowiyin siir kou bi nwokin. Mi siya hiriinanam bi namkin iki digworaekwo whiekakim simiirin siir inigi wara nwowim. Niingaka. Inkamin iki inkam nwrini nikropkiyin siya siirin pa boinkii hiniin, ti inkamin yipiki siir nikropkiyin siya ini siir kou ywowin. ¹⁷ Mi tariinanin kima bidi yinokninkinkiyim ti diminim kara boinim mi kima ti dimin imiir sibgu api mi kima wi maigimairga prasae nwo rani.

¹⁸ Mi kara kimiir hoimgakar boin tani. Niingaka. Kara bidi yinokninkinin yipiki kara nimbinim kariir iikam nwowi. Mi Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinkika, ti diminim wi sipi nimbiyami. Inkamin nae kara hauuwi mi ti inkamin kariirin wi siya tirbuwi. ¹⁹ Mi ti diminim ti kara boinmimauuwim kimiir kara minsi boinmimauugin mhoiyya ti dimin ima nimbiyami mi kima wa nwoki inokninkin kiinin, kara ti inkamin Adi Komii siir om hiranki nitin siya iikam whiekakim ti nuin siir tiranim simiir whinkinsis haiginiuwankin. ²⁰ Kara kimiirin yaimwower boinkii, iikamim yipiki kara nikropkiyim simiir sibgu kigriraowi, yio kima ini kariir kigriraowan iikam ywowim. Mi yipiki kariir sibgu kigriraowi, yio ini Adi Komii siir boin maigimairganan ywowin, yipikin kariir nikropkiyin. Iriig.

Jisis siirin Judas siya iyopmauugi sau omomin siir in

(Mt 26:20-25; Mk 14:17-21; Lk 22:21-33)

²¹ Mi mhoiyya Jisis siya ti dimin imiir boin digiyin mi siir kwoinin hik prasae bi kinkin. Mi siya simiirin hiniin boinmauu wakae, kara kimiirin yaimwower boinkii, kimiir nwirin, kariirin wi wir siya napwouwi mi kariirin wi iki kam biyeyim simiir in nonkwokii sima nisomaowam. ²² Mi kamim siir kigna miriyyim sima, sima simar yinkao ankaona. Dimusi rani, sima bi ninokninkinkim siya yipikin. ²³ Mi kara inkamin Jisis siir kigna miriyyin siya naingwokwonanaeyin, an kara saika kingiinar kinmasu idwokin. ²⁴ Mi Saimon Pita siya kimidiniya kariir kinmauugi kira siir sriigi, kira siir sriigi hiniin, siya yipikin? ²⁵ Mi ta Pita siya sriigiya kariir saiir mhoiyyan, kara ina yamasunamin Jisis siir kingiin mi ina yaki sriiyin, Biyan Inkam Komii, wi nhinga tiri hiriinanin, ha? ²⁶ Mi Jisis siya kariirin hiniina boinki, kara pi ti bret iir haii mipi op hopmaigii mi pa hauugii mi ti inkamin siya kariir tiri hiriinan mi ta yaiya siya boinkiya saiir mhoiyyan siya ti bretin ina hauugiyin Judas siir siya naeyam. ²⁷ Mi mhoiyya Judas siya ti bret iirin ha naeswokiyyin mi Setan siya kimidiniya siir kwoin iir kiyaiigi mi Jisis siya siir boinki, diminim kira tiram naingwowyin, kira kipi kimimin, kira ha tirsauigi. ²⁸ Mi kamim nae hir nidwokai aeyim, sima ta yaiya Jisis siya boinkiya siir, sima saiir bi ninokninkinkikim, siya dimu nasi boinkikin. ²⁹ Mi krima kamim siir kigna miriyyim krima bidi yinokninkinin, krimiir umir tipnairin Judas siya nonkwowikin. Mi krimiir nhirim yim ha naingwokim siya siirin naeyam boinkii, nae sainakiyam ta yaewou nikwo aei ii komiyya saiir nikwo aeyam. Mi siya ha mi boinkii, iki iikam paeprikabim umir simiir tini hauuwu. Iriig.

Siyu winin siir yai aeya.

³⁰ Mi Judas siya bret iir nae swokiyyin mi siya biri kimiminkikin ina yamsaugiyin idowiiya hiriir, ya niibwomambwo komii aeyairga. ³¹ Mi Judas siya namkiya idowiiya saiir mhoiyyan mi Jisis siya ina boinkiyin, kara ti inkamin Adi Komii siir om hiranki nitin, kara wi inig komiigi komii iirar haii. Dimusi rani, dimin taeminim kara tirim iikam imiir whinkinsis haiginiuwam simiirsika. Mi Adi Komii siya wi iripi inig komiigi komii iirar mi haii. Dimusi rani, ti dimin taeminim kara tiri simiirsika. ³² Mi kara ti inkamin ninomor kouanki nitin iikam imiirin dimin kirie komii komiyyim paenan niuyaeiyim Adi Komii siirin simiir nisiimauuwi mi Adi Komii siya iripi hiriinan iikam imiirin wi kariir kirie komii komiyyim paenan niuyaeiyim wi simiir mi isiimauuwi. Mi Adi Komii siya ti siirin wi kimimin tani, siya wa tirsauigi. Dimusi rani, siyairgin ti kariir dimin kirie komii komiyyim paenan niuyaeiyin simiir bwamkibwamin. Yim tiriiginim, yim ini siir hirirar nwowim. ³³ Ti kariir yinisisimim kara ti nu iirin kimaka wi ii priei nwo rani. Mi mhoiyya kima wi kariiram swoki hansirni. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, ti yaiyim biya kara niki boinim Isrelmi inkam komii komiyyim sim hiniin, kima omin kara namanin wi siir

wara nam tani. ³⁴ Mi kara kimiirin pi yaeya yaiwin swoki boinkii, siyiun kima sibgu napanin kima irni nwirniyam nhami nhami kipi naingwokwo, ti siyiu hiriinanin kara naingwokwowyin kimiiram siir hiriinan. Mi kima irni nwirniyam wi hiriinanar timi inan aingwokwo. ³⁵ Mi kima irni nwirniyam ninan aingwokwowi mi iki iikamim hinda tinda nwowim sima kimiir kigi mi sima wi hiniina boini, kima Jisis kariir kigna miriyan inkamkim. Iriig.

*Jisis siya Pita siir boinkin siya wi digumii siir haimriyugigi
(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Lk 22:31-34)*

³⁶ Saimon Pita siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, Biyan Inkam Komii, kira wi pinda nami? Mi Jisis siya hiniina yowarkii boin, kira wi kariir mhoiia nit rani, maeyauwa kara namana sair hiriirin mi mhoiia kira wi haini niti kariir mhoiyan. ³⁷ Pita siya siir yai akan hiniina yowarkii boin, Biyan Inkam Komii mi kara kiriir mhoiia tariinanar mi itin ini mi owin? Kara naowam asi naingwowi. Dimusi rani, kara kiriiram naingwo tibmii kiingin. ³⁸ Jisis siya ina yowarkii boinkiyin, ana kira kanakar ninkin aowamar naingwowi. Dimusi rani, ni kira kariiram naingwo tibmii kiingin, aniya? Kara kiriirin yaimwovar boinkii, iumin niki ik karamaeyar niki owi mi kira idipidipin kariirin wi kwoima miisisei hiniin, kira kariir bi ninokninkin. Iriig.

14

Jisis siyairgin siyiun Adi Komii siir hiriir namiyin

¹ Jisis siya ina swoki boinkiyin, kiriir kwoinin kwoin biyie biyie naingwowam mi hikak nwowam kipi kiwaki. Mi kira Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwo tibmiikiini mi kira tariinanin wi kariiram warar timi aingwo tibmiikin. ² Kariir Adin siir omaka maeyauim hiuyokiyokaiyim kasa rani. Hiriirin biyin wi kara nami mi digworaekwowim wi bi kara nini diriraerarkwokini kimiiram. Kara kimiirin pi ti sim boinmauwu. Dimusi rani, ti digworaekwowim yim kaimwowaigim ina nwowim. ³ Mi mhoiia kara ti om iir diriraerar digigi mi kara wa swoki iti kimiir nikiunakiyam mi taka iya kima wi ti omin kara nwowin siir hirin wi haini nwowi. ⁴ Mi kima ina ninokninkinim siyiun kara namanin maeyaua kara nini owowu. ⁵ Mi inkamin Tumas nikiuwiyin siya Jisis siir boinki, Biyan Inkam Komii, krima ninokninkin tani maeyaua kira namana. Mi krima wi panina ninokninkini siyiun hiriir namanin? ⁶ Mi Jisis siya siir boinki, siyuananin ini karar yowwin mi inkamin Adi Komii siir kigi, inkamin yaimwokiayaimwovar boiniyin siyiun ini karar yowwin. Mi iikamim simiir whinkinsiisiiyim digworaekwowim inokinok kanaka waiyayokiyokiiyim simiir siyiun ini karar yowwin. Mi yipiki Adi Komii siiram nami mi sima wi kariiram warar timi it, yipiki simiir hiriinan ti siyiu iir mi apin. ⁷ Mi tariinanin kima kariir bidi yinokninkiniiyim mi kima kariir Adi Komii iirin wi warar mi inokninkini. Mi tariinanin kima siirin ina ninokninkinim mi ina mi kigim.

⁸ Mi inkam nwirin Filip nikiuwiyin siya Jisis siir boinki, Biyan Inkam Komii, Adi Komii siirin krimiir diisimauu mi krimiir kwoinin wi ta hiriinan sairsi nwoki wokmai haiginiuwim. ⁹ Jisis siya siir boinki, kara kimaka kwokiyaeia bi nwokin mi tariinanin kima ina niki whaowae kripkaiyim. Filip kira kariirin ina ninokninkinin? Yipiki kariir kigin mi siya kariir Adin siirin warar bidi mi kigin. Mi kira kariiram kariir Adin siirin kiriir niisimauuam dimuam srigin hiniin, kariir Adi Komiiyin siya paningin? ¹⁰ Filip kira ninokninkin tani, kariir Adi Komiiyin siya kanaka tir nwowin mi kira nwiruwar nwowo? Digworaekwowim kara niki boinmimauuwim kimiir, yim kariir yai rani. Adi Komiiyin yipiki ti kariir kwoin iir kwirii idwokaiyin siya siir kwoin iirarar napikin siir mi imiir miriyanin. ¹¹ Kima ti yayim kara boinmimauuwim simiiram daingwo tibmiikin kara mi kariir Ad ieya, krira ini nwiruwar yowowskiyo. Mi kima ti yayim simiiram naingwo tibmii karamae nwowi mi kima wi haini kigi, diminpai diminpaiyim kara tirim iikamim simiir whinkinsiis haiginiuam. Mi kima wi haini ninokninkiniki ti siirin hiniin kara mi kariir Ad ieya, kriraniyin ini nwiruwar yowowskiyo. ¹² Kara kimiirin yaimwovar boinkii, iikamim yipiki kariiram naingwo tibmiikinim mi digworaekwowim

sima tiri, yim wi ti digworaekwowim kara tirim wi simiir haiburi. Dimin taeminim sima tiri, yim wi kara tirim wi simiir haiburi. Dimusi rani, kara wi kariir Ad iiram swoki ami mi wi saika nini owouwi mi wi Adi Komii siir naeyiu iir nikropkii, simiir whinkinsiis haiginiuam. ¹³ Dimin taeminim kima Adi Komii siiram srii kariir inig komii iir mi kara simiirin wa hauugii kimiir. Mi iikamim wi ta hiriinan sairsi hainan prapraskii Adi Komii siir inig iirin. Dimusi rani, yio karar tirkikin. ¹⁴ Mi kima diminamin kariir inig komii iir sriigii mi simiirin wi karar tirkii mi wa hauugii kimiir. Iriig.

Jisis siya ha boinkin, Adi Komii siir naeyiun wi siya nikropkii simiiram

¹⁵ Mi kima kariiram naingwokwonanaei mi kima yayim kara boinimauuwim simiirin wa wakaeyokna api. ¹⁶ Kara wi kariir Adi Komiiyin siiram sriigii mi siya kimiirin wi yaeya hauugii, yipiki kimiiram niti, kimiir whinkinsiis haiginiuam mi siya kimaka wi hiriyyar nwokripkaigiyamim. ¹⁷ Siya Adi Komiiyin mi Adi Komii siir naeyiugin yipiki yaimwokiayimwo boiniyin iikam imiir mi siya simiir kwoin imiirin yaimwo imiirarar boinkikin. Siya wi iki iikamim nu tiranim simiir kwoin nwo kai rani. Dimusi rani, sima siir bi kigim mi siir bi mi inokninkinim. Mi kima wi haini ninokninkini siirin. Dimusi rani, siya wi kimakar nwowi mi mhoiyya siya wi kimiir kwoinau kwirii idwokaii.

¹⁸ Kara wi kimiir haiburgig rani mi kima wi kima kimar nwo rani, yinisimin yopii ad karamaeyin siir hiriinan. Kara wa swoki iti. ¹⁹ Iya kingiin bidi yitkiya mi ti iikamim ti nu iiranim sima wi kariir swoki kig rani mi wim kima kariirin wa kigi. Mhoiyya kima naowi mi kima wi omwaiyar swoki waiyai. Dimusi rani, kara wi kapi naowi mi kara wa swoki insiin idwowi. ²⁰ Mi mhoiyya kara swoki insiin idwowi omwai swoki waiyam mi kima wi haini ninokninkini ti siirin, kara mi kariir Ad ieya Adi Komii krira wi nwiruwar nwowi. Mi kima ta sairin ina mi inokninkinin, kara mi kima krira ini nwiruwar mi owim.

²¹ Mi yipiki kariir yai aiiir ninokninkini mi simiir wakaeyokna api, sima kariiraramar daingwokwo iski. Mi hiriinankiniuwi, kariir Adi Komiiyin siya wi simiiram mi aingwokwowi. Dimusi rani, sima kariiram naingwokwokim. Mi hiriinankiniuwi mi kara wi simiiramar mi aingwokwowi. Mi simiirin wi hiniina niisiimauuwi kara ini simakar nwowin. ²² Mi inkamin Judas nikiuwiyin siya boinki, (yio tiriiginin yio Judas Iskariot si rani) Biyyan Inkam Komii, kira, karar niisiimauunaei krimiir, wi panina niisiimauuwi mi iikamim ti nu iir nwowim ninokninkin karamae sima ywo, ha? ²³ Mi Jisis siya siir boinki, yipiki kariiram naingwo tibmiikiini mi kariir yai imiir wakaeyoknaei mi kariir Adin, Adi Komii siya wi siiram mi aingwokwowi mi siya mi kara krira wi ini hainin siir kwoin iir kwirii idwokaii. ²⁴ Mi yipiki kariiram naingwo tibmiikiin karamae nwowi mi yayim kara boinim simiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi ti yayim kara boinim, yim kariir kwoinairga bi priinaingwo boinkim, yim kariir Adin, Adi Komii siir hiranki nitkim yipiki kariir nikropkiyin ti nu iir nitam.

²⁵ Kara ini kimakar niki owim mi ti dimin taeminim kara kimiir asi boinimauuwi. ²⁶ Mi whinkinsiisan inkamin Adi Komii siir naeyiun, yipiki mhoiyya Adi Komii siya nikropkii kariir maeyau aiiir nokwokairinaowidim kimiirin wi siya niisiimauuwi dimin taemin whiekakim mi kimiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi yayim biyya kara niki boinim kimiir simiir swoki aingwovarkaiyamim. ²⁷ Mi kara kimiir haiburgigi mi kara kimiirin wi kwoin hiinsima nwowaiginiugigi. Mi ti kwoinin hiinsima nwowiyin kara kimiir hauuwi, yio ti kwoinin hiinsima nwowiyin, iikamim ti nu iiranim sima hauuwun yio siir hiriinan tani. Yio ini siir kou ywowin mi yio ini sakisa ywowin. Kima wi kipi nidid mi wi kipi nidgin, ti diminin siya nimbiyami. Niingaka. ²⁸ Kima bidiyar wakaeyim kara boinim yayim hiniin, kara wi kapi niki amkii mi kara wa swoki iti kimiiram. Mi kima kariiram naingwokwonanaei mi kima wi maingimairga nwokii, kara kariir Ad iiram nami. Dimusi rani, siya ini kariir kou ywowin mi kimiirin wi siyar whinkinsiisi dimin taeminim simiir tiramin. ²⁹ Ti diminim kara kimiir boinimauuwim biyya, yim ina niki owim bi niki imbiyamkim. Mi mhoiyya sima nimbiyami mi kima wi haini ninokninkini mi wi haini naingwo tibmiikiini kariiramin hiniin kara ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin siya. ³⁰ Kara kimaka pi hirihirii yai boin tani. Dimusi

rani, inkam biyieyin Setan nikiuwiyin yipikin, iikamim ti nu iirar nwowirkakim simiir kigrakakiyin, siya ini nitin kariir nonkwonakiyam siya kariir kou bi nwoyin. Niingaka. ³¹ Mi kara ha naingwowi iikamim ti nu iiranim sima hiniina daingwo, kara ini Adi Komii siiramar naingwokwowin. Mi ti hiriinan saiirsika, kara wi hiriinan asi tiri inokiinokin. Siya inokiinokin kariir kariirar boinanaei. Mi kara wa kiwakii siiram, Setan siya nonkwonamim kariirin. Mi tariinanin kima dinsiingi, krma pi ta maeyau aiir haiburgigi mipi pi namkii. friig.

15

Jisis siya ha boinkin urid kibiyin iikam whinkinsiis haiginiuwiyin karaingin

¹ Jisis siya boin, uridgiuridin karaingin. Kariir Adin yio ini inkamin siir numiran urid iir kigriraowiyin ini siir hiriinan yowwin. ² Mi iikamim yipiki kariiram naingwo tibmiikini, yim ini kariir kwiyakwiyanan yowwin. Mi yipiki kariiram sibgu wakaeyokna ap karamae nwoyi, yim ini kwiyam waiwhwokaiyim nae bud karamae nwoiyim ini simiir hiriinan yowwin mi simiirin wi kariir Ad ieya kaibwaembwae itkiigi. Mi kwiyam nae budiyim, yim wi kariir Ad ieya niyikii yaeya kwo swoki sainam. Mi biewi whirki niuwi sima wi nae kasakasa bud rani. ³ Wim kima wadie bidinanar nwoyim. Dimusi rani, kariir yayim kara boinmimauuwim kimiir, yim ini kimiir kwoinaw waraurar nwoyaiyim. ⁴ Mi kima kariiram naingwo tibmii kiini mi kara wi kimiir kwoinaw kwirii idwokaii. Mi kwiyam uridbud iir nitinaku karamae nwoyi, ya wi naesim whir swoki bud rani. Mi iikam kima kariiram naingwo tibmii karamae nwoyi, kima wi mii miyik sibgu mirii rani.

⁵ Kara ini uridnan yowwin mi wim kima ini kariir kwiyakwiyanan yowwin. Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kiini, kara wi inan siir kwoinaw kwirii idwokaii. Mi siya wi mii miyik aiirar mirii. Mi kima kwoin whiruwa kanaka nwo karamae nwoyi mi kima wi mii miyik swoki mirii mimin tani. ⁶ Mi yipiki kariiram naingwo tibmii kiin karamae nwoyi, simiirin wi Adi Komii siya niniikriropkii, inkamin iki kwiyam biyie biyieyim sim kainiyimnik itkiigigiyin nua bieki whwoswomswaeyim wi simiir hiriinan tiri. Mi mhoiia ti hiriinan kwiyam ha haii mi wi paeya nitoudnankaigii mi yim wi hirar nwoyi iusomswaekiyamim. ⁷ Mi kima kariiram naingwo tibmii kiini mi kariir kwoinaw kimiir kwoinaw nwoyaii mi kimiirin siya kiyaii, siir napam mi mhoiia kima Adi Komii krimiir Wanin siiram sriii, diminin kima naingwowin siiram mi siya wi hiriinanar mi imbiyami, ti kima sriigiyim Adi Komii siiram. ⁸ Mi kima mii miyik mirii mi iikamim sima wi kariir Adin Adi Komii siir inig iir hainanprapraskii. Mi kima iikam imiirin wi hiniina niisimauuwi, kima kariir kigna miriiyan inkamkim mi kariiram naingwo tibmiigim. ⁹ Kara ini kimiiramar naingwokwonanaeyin Adi Komii siya mi aingwokwonanaeya kariiram saiir hiriinan. Mi kima kariiram kiwaki, kara kigriraoyokiyokiyam mi kara naingwokwowam kimiiramim. ¹⁰ Mi kima kariiram naingwo tibmii kiini mi kima wi kariiram nwoyi kiwakiyim kara kigriraoyokiyokiyam mi kara naingwokwonanaeyam kimiiramim, ta kara mi wakaeyokna apa kariir Adin siir yay aiir, saiir hiriinan. Mi siya kariirin ta hiriinan saiirsiyar kigriraokin mi saiirsiyar naingwokwonanaekin. Mi an kara ta siya naingwoyimyok naingwokwonanaeya ini saiir warar ninkin owin.

¹¹ Kara ti yayim kimiir boinmimauuwim, kara minsi boinkin, kara hiniinam naingwowi kariir maingimairga kimiir waraur dwo mi ta maingimairga wi kimiir kwoinaw waraur nwoyi inkinukikaiyim. ¹² Kara kimiir boinki, ti yayim kima wakaeyokna apanim, kima irni nwinnyam dinan aingwokwo, ta kara naingwokwowa kimiiram saiir hiriinan. ¹³ Inkam nwirki wi yaeya dimin komii whir swoki tir tani, ti iikamim siya naingwokwonanaeyim simiirin. Niingaka. Dimin komii ta siya naowi simiirsi wi sasar tiriskii. ¹⁴ Mi kima ti dimin taeminim kara boinmimauuwim simiir wakaeyokna api mi kima wi kariir nomiiyau nwoyi. ¹⁵ Mi tariinanin kara kimiirin pi hiniina boin tani, kima kariir mii priimiriyan inkamkim. Dimusi rani, iikamim ti hiriinan nwoyim yim sima diminin simiir kigriraowiyin inkamin siya tiriyim simiir bi ninokninkinikim. Niingaka. Mi ankara kimiirin pi hiniina boini, wim kima kariir nomiiyauyim. Dimusi rani, yaimin

diminim kariir Adin siya boinmimauuwim kariir, kara kimiir bidi boinmimauuwim. ¹⁶ Kima kariirgi kariir bi hirirugim mi kariir siyu iir bi napkim. Niingaka. An kara kimiir nimbingin kima kariir siyu iir napim mi mi mii miyik miriyim. Mi ti diminin wi hiriyar nwoki okripkaiyim. Mi kima ti dimin iir tiri mi Adi Komii siya kimiirin wa hauwi diminin kima sriiyin siiram. Dimusi rani, wim kima kariir yai aiir wakaeyoknaeikim. ¹⁷ Mi ti hiriinanki niuwi mi kariir yaiya kimiirin pi hiniina boini, kima irni nwirniyamir nhami nhami kipi naingwokwo. Iriig.

Mi nuan iikamim sima wi iikamim Adi Komii siir siyu iir napim wi simiir sau omom nwowi

¹⁸ Mi nuan iikamim sima wi kimiiram naingwo rani mi kima ta saiirin wi hiriyar daingwokwonanae, sima biya kariiram bi naingwokim. ¹⁹ Mi kima ti nu iirin hinda tndan dimin taemin tiri mi iikamim ti nu iiranim wi kimiiram naingwowi, wi simamar naingwonaeya wi saiir hiriinan naingwowi. Kimiirin kara bidi yimbiingiyim kariir siyu iir napim. Mi wim kima ti nuin siir tiran tani mi iikamim ti nuin siir tiranim sima wi kimiiram naingwo rani. ²⁰ Kima yayim kara niki boinmimauuwim kimiir, simiiram ti swoki aingwowoknaki. Inkamin yipiki inkam nwirni miriyin, yio siir biyan inkamin siir kou bi nwokin. Mi sima dimin biyie kariir mi tiri mi sima kimiirin wi hiriinan siyu biyeyar mi tiri. Mi sima kariir yai aiir mi wakaeyoknakiswo mi sima kimiir yai imiirin wa pi wakaeyoknan. ²¹ Mi sima ti hiriinan siyu biyeyin wi kimiir tiri. Dimusi rani, kima kariir siyu iir napikim. Sima Adi Komiiyin yipiki kariir nikropkiyin tiriir sima siir siyu iir nap rani. ²² Mi kara simiir boinmimauuwam nit karamaekiswo mi dimin miyik tir karamaekiswo mi Adi Komii siir nikwowaisiigiswo, yio wi dimin komii di yowwi. Mi an kara simiirin dimin taeminim bidiyar iki boinmimauuwim. Mi kara dimin miyik miyik imiirar bidi mi tirin. Mi tariinanin sima Adi Komii siirin ini digumii swoki haimriyugigim. Mi Adi Komii siya hiniina boinkikin, sima siyu miyiknan bi tirkim mi simiirin Adi Komii siya nonkwobumbuninkini. ²³ Mi yipiki kariiram naingwo karamae nwowi mi io whwonkam kariir kaowi mi kariirim naingwo tibmii kiin karamae nwowi mi yim tiriiginim sima, kariir Adin io whwonkam siir kaowiyim mi siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowiyin ini hiriinan yowwim. ²⁴ Mi kara diminin biya inkamki tir karamae nwowin, siir tir nwowi mi sima Adi Komii siirin ha nikwowaisiigiswo, yio tiriigin sima wi dimin biyie di tiri. Mi sima diminim kara tirim simiirin bidiyar kigin mi sima Adi Komii siirin ina swoki ikwowaisiyyim mi sima io whwonkam karar mi kariir Ad ieya, kimidiniya kririirni swoki anao. Mi tiriiginin wi dimin biyie komiigi komii nwowi. ²⁵ Mi ti dimin hiriinanin ti sima tirin siya nimbiyami mi ti yayim Yokwo Komii hir nwowim sima kigna apiyim, yim wa nimbiyami ti kamim sima boinkiya saiir hiriinan. Ti yayim yim hiniina boinkikim, sima kariirin wi hinda whisarii io whwonkamar mi anaowi.

²⁶ Mi mhoiyya yipiki iikam imiir whinkinsiisi, siya wi sipi niti. Siya Adi Komii siir naeyiugin, yipiki wi yaimwo ara boini. Siya wi Adi Komii siir omin siir hiranki niti. Mi siya wi Adi Komii siir haiburgigi mi siirin wi kara nikropkii iikam kimiiram mi kariir dimin taeminim wi siya ninomokninkin haiginiuwu. ²⁷ Wim kima iriipi hiriinan, kariirin mi kariir mii aka, saiirin wi yaimwowar mi boini. Dimusi rani, iya karar mirii bwakaina, kara kimiirar ninokninkin haiginiugin, kariir yaiya mi kariir miya iya kima kanaka nwowa. Iriig.

16

¹ Jisis siya boin mi kara ti kariir yayim pi kimiir boini mi kima ta kariir yai aiirin wi kipi naingwo owouumimin mi wi iki dimin biyeyim simiiram kipi kigninkwonam. ² Mi sima kimiirin wi omaka yaimin dimin nidwokai wakaeya wi saiir hiranki nhinikriropkii. Mi mhoiyya ii aeya nimbiyami mi iikamim yim wi hiniina naingwowi, sima kimiir nisomaowi, sima Adi Komii siir whinkinsiisi. ³ Mi sima ti dimin hiriinanin kimiirin wi hiniina tiri. Dimusi rani, sima kariir Adin, Adi Komii siya mi kara, kririir bi ninokninkinko mi sima wi kririiram mi aingwo tibmii rani. ⁴ Mi ti diminim, ti kara

boinmimauuwim kimiir mi mhoiyya ti dimin ima nimbiamami mi sima ti dimin hiriinanin siya kimiir nimbiamami mi kima wa nwoki aingwowarkaigiyim ti diminim kara boinim simiir. Mi ti diminim yim wi Adi Komii siir naeyiu ieya tiri.

Adi Komii siir naeyiuin siir mii aeya.

⁵ Mi tariinanin kara pi kariir Adin, Adi Komii siir kigam nami, yipiki kariir nikropkiyin mi kara ha nitin. Mi kimiir nwrki kariiramin hiniina bi swoki aingwokin mi hiniina bi swoki sriigin, kira pinda nami? ⁶ Mi tariinanin kara kimiirin pi hiniina boinki. Kimiir kwoinim maigimairga nwo rani. ⁷ Mi kara kimiirin yaimwowa boinkii. Tiriiginin yio wi wadieyar nwowi. Mi kara nami kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi. Dimusi rani, kara nam karamae nwowi mi ti inkamin kimiir whinkinsiis haiginiuwanin, siya wi niki it rani, kimaka nwowamin. Niingaka. Mi kara nami mi siirin wi kara nikropkii, kimiiram, kimaka nauuni oniyam. ⁸ Mi mhoiyya siya niti, iikamim ti nu iiranin wi siya nauuni iisiimauuni, ti dimin biyieyim sima tirim sima ninokninkin karamae nwowim simiirin. Mi sima ninokninkin tani, piki hiniin ikin wadieyin. Mi Adi Komii siya simiirin wi hiriinan sairsiyar hidi. ⁹ Mi iikamim yipiki dimin biyie tirim simiirin wi siya niisiimauuwi. Dimusi rani, sima kariiram bi naingwo tibmii kiingim. ¹⁰ Siya iikam imiirin wi diminim dimin whirki kimbu karamae nwowim simiirarar tiri. Dimusi rani, mhoiyya kara nami kariir Ad iiram mi kariir igsopa wi siya nokwokairinanaowidi. Mi kima kariirin wi kig karamae hiriinan sairsi nwowi. ¹¹ Mi iikam imiirin wi siya niisiimauuwi hiniinin, iikamim ti nuin siir tiranim yipiki siyu biyieyim sim napim, simiirin wi Adi Komii siya hidi. Dimusi rani, Adi Komii siya ti inkamin Setan nikiuwiyin yipiki ti nu iir kigiraowiyin siirin wi warar ninkin hidi.

¹² Kara dimin kasa naingwo rani, kimiir boinamin. Mi kara simiirin pi kimiir boin tani. Dimusi rani, tariinanin sima simiir ninokninkin tani. ¹³ Mi mhoiyya Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiuin yipiki yaimwo boiniyin siya niti mi wi siya niisiimauuwi, dimin wadie wadieyim mi dimin kiingi kiinim. Siya yayim wi siir kwoin aigi naingwo boin tani. Niingaka. Yayim siyar wakaeyim, siya wi simiirgi simiirar boinmimauuwi kimiirin ti diminim mhoiyya nimbiniyanim. ¹⁴ Siya wi kariir inig iir hainanpraprasa. Dimusi rani, ti dimin taeminim ti kara boinmimauuwim, siya wi simiir haii mi wi simiirar swoki hiurworwokai haiginiuwi kimiir kwoin imiirin. ¹⁵ Digworaekwowim kariir Adin, Adi Komii siirim yim kariirgim. Mi kara hiriinan asi boini, Adi Komii siir naeyiuin kariir yayim wi siya hainaowidi mi wi siya boinmimauuwi kimiirin, kimiir kwoinai haigi okaiyam. Iriig.

Tariinanin kima ini maigimairga karamae niki owim mi mhoiyya kima wa maigimairgaei

¹⁶ Ii priei rani, kima kariir kig karamae niki oki. Mi mhoiyya iikwirki niuwi, kima kariirin wa swoki kwakigwini. ¹⁷ Mi kam nhirim siir kigna miriyyim sima, sima simar yinsrii ansriina, ta yayia sair yaimwokiayaimwowa ta siya boinkiya ya paninga? Siya hiniina boinkin, mhoiyya kima wi kariir kig rani. Mi mhoiyya kima kariirin wa swoki kigwini. Mi siya ti siir warar mi boin, kara kariir Adin siiram nami mi siya hiriinan dimusi boinkin? ¹⁸ Mi sima diriyar boinki, ti siya boinkiyin siya dimu kwaboinkikin, siya ii priei bi kwaboinkikin? Krima ta yai aiir bi swoki inokninkinkikim. ¹⁹ Jisis siya bidi yinokninkinkiyin kwoinin sima naingwowin siir sriiyam ti dimin iiram. Mi siya simiir boinki, kima, kima kima minam ninsrii ansriigim, ti diminin kara boinkiyin hiniin, mhoiyya ii priei rani, kima kariir kig karamae nwowi. Mi mhoiyya iikwirki niuwi, kima kariirin wa swoki kigwini. Ana kima ti dimin iiram sriigin? ²⁰ Kara kimiirin yaimwowa boinkii, mhoiyya kima wi kariiram nougii mi kima wi nouboboin prasae kinki rani mi kima wi maigimairga nwo rani. Mi iikamim nuanim, sima wi maigimairga prasae kinki rani. Mi kima wi maigimairga nwoki rani mi mhoiyya kima wi maigimairga haini nwowi. ²¹ Mi wiga yinisim naokainam tiriyim, saeya ina ninokninkina iya yinisim ieya kaknanaokaiyana. Kariir iya ini kingiin nita. Mi saeya pi kimpipisu prasae swoki

kin tani mi saeya pi maingimairga nwo rani, ti siiramın. Mi mhoiyya saeya pi yinisim iir yaokainaki mi saeya pi ta kimpipisu aiir swoki aingwoki rani. Niingaka. Saeya maingimairga dimusi nwo rani, saeya yinisim iirin bidi yaokainakiyin. ²² Tariinanin kima maingimairga nwo rani. Dimusi rani, kara wi kapi naowi. Mi mhoiyya kara swoki insiin idwowi, kara wi omwaiyar swoki waiyai. Mi kara wi kimiir swoki kigi mi kima wi maingimairga prasae nwo rani. Ta maingimairga kimiir kwoinaw waraur nwokaiya saiirin wi inkam nwrki niniskii hai rani. Niingaka.

²³ Mi mhoiyya ta iya saeya nimbini, kima wi diminam kariiram srii rani. Kara kimiirin yaimwower boinkii, kima Adi Komii siiramın diminam srii, siya kimiirin wa hauugii. Dimusi rani, kima kariir yai aiir wakaeyoknakim. ²⁴ Mi biya mi tariinanin iriipi hiriinan, kima Adi Komii siiramın diminamın kariir inig komii iir bi srii boinkikin. Niingaka. Mi kima siiramın diminam sriigii mi kima wa haiwini. Mi siya kimiirin wi maingimairga komiiyar nwokii. Iriig.

Jisis siya nuan dimin biyie biyeyim bidi ikwowaisiigim

²⁵ Kara kimiirin boiniyo yai boini mi mhoiyya ta ii aeya nimbini mi kara ti diminim simiir yaimwokiayimwowim wi boinmimauu rani. Niingaka. Kara kimiirin wi yaimwo imiirarar boini, Adi Komii siirin. Mi mhoiyya kima siir ninokninkini, kima wi wadie nwoki owim. ²⁶ Mi mhoiyya ta ii aeya nimbiam, kima Adi Komii siiramın wi kariir inig komiiyin siir inig iir kwisboinki. Mi kara siiramın dimin taeminamın wi kimiiram srii rani. Niingaka. ²⁷ Dimusi rani, krimiir Adi Komii krimiir Wanin, siyarin ini kimiiramar naingwokwokripkaiyin. Mi siya diminin kima sriigii siiram, siya wa wakaei. Siya kimiiramın ina naingwokwowin. Dimusi rani, kima kariiram naingwokwowikim. Mi kima wi haini ninokninkini, kara Adi Komii krimiir Wanin siir haiburgigin mi nua tiriirin ha nitkin. ²⁸ Biya kara Adi Komii siir haiburgigin mi kara ti nu iirin ha nitkin. Mi tariinanin kara ti nu iir haiburgigi mi kara wi hiriyyar swoki ami Adi Komii siir kigam.

²⁹ Mi kamim siir kigna miriyyim sima siir boin, yayim tariinan kira boiniyim kira nimprio boin tani, ini hindara haknowidninkinkiyim. Kira boiniyo yai boin tani. ³⁰ Mi tariinanin krima ini haini yinokninkinkiyim, dimin taemin whiekakim kira simiirin ina ninomokninkin digin mi krima pi kiriir sriiyam swoki min tani. Niingaka. Diminim kira boini yim kaimwowaigim. Krima hiriyyar ninokninkini, kira Adi Komii siir haiburgigin mi ha nitkin ti nu iir nauuni oniyam. Dimusi rani, wara yayim kira boiniyim krimiir, yim bwamkibwamim simiirar nanaakninkii haiginiuwu. ³¹ Jisis siya boinki, tariinanin, kima ini hiriyyar naingwo tibmii kinim, kara Adi Komii siir haiburgigin mi tiriirin ha nitkin, aniya? ³² Iya bidi yimbiniya. Niingaka. Sima bidi yitim. Mi ikamim kimiirin wi yapa yapa sima nwowaiginiugii mi kima wi hinda tinda ninoopami. Mi an kara ti inkam nwiruw an wi kanakanar nwoki kara wi kanakana nwoki rani. Niingaka. Adi Komii siya wi kanakar nwowi. ³³ Kara ti diminin kimiir bidiyar iki boinmauwun, kima kanaka nitanakiukripkaii mi kima mhii hiinsima nwowi. Mi ti nuan ikamim dimin biyie kimiir tirhaiginiuwu, kima wi kipi krii, wi sibgu dokworinu. An kara ti siyiu bibiyeyim ti nuan ikamim sima tirkiyamiyim simiirin bidi yokworipukimaigim. Iriig.

17

Jisis siya Adi Komii siiramın minam sriigin siir kigna miriyyim kamim simiir whinkinsiis haiginiuwim

¹ Mi ti dimin taeminim Jisis siya boinkiyim simiir mhoiyyan, siya koua ha ninansiina kaokiyin mi siya ina boinkiyin, Adi, kariir iya bidi yimbiniya. Kira kariir inig iir hainanki ti dimin taeminim wi kira tiri kariir simiirsi. Mi ti hiriinan siyiuin kara, kiriir yinisimin wi kiriir inig iir nwoki hainankiyim. ² Dimusi rani, kira kariirin inig komii bidi hauugiyin, kira hiniina boinkikin, yio ini ywowin. Mi kara wi ti nuan ikamim simiir nwoki hauuwim, yipiki kira hauugiyim kariir. Mi simiirin wi yaeya inig win kara hauu haiginiuwu mi sima wi wadie hiriyyar nwoki oyokiyokikaeyamim. ³ Ikamim kiriirin ina ninokninkinim,

Adi Komii nwiŋki nwiŋruwan kinakinairgin. Mi kira mi Jisis Kraiŋ kara inkamɪn kira nikropkiyɪn, kara hiriinanam nitkin sima kririir ninoknɪnkinim mi kririir siyiu iir nwoki apim. Mi hiriinananki niuwi, iikamim yipiki ti digworaekwo imiiram naingwo tibmii kinim yim wi wadie hiriirar nwoki oyokiyokiikaeyamim. ⁴ Mi iikam imiirin kiriir inig komii iirin kara bidi yiisimauuwim ti nu iiranim. Kara dimin taeminim kira nimbingiyim kariir kara tiram, yim bidi digiyim. ⁵ Adi, kira ti inig komiyyin biya nu iir niki onkwokwo karamaeyar niki owin, iya kara kinakar niki owa mi ha haiyin mi kira siirin kariirar swoki hauugi.

⁶ Kara ti iikamim yipiki kira hauugiyim kariir, ti nu iiranim simiir nanaakninkii haiginiuwam tiri mi simiir boinmauwam tiri hiniin, kira paningin. Sima kiriir iikamim mi kira simiirin kariir bidi hauugiyim mi sima ini kiriir yai imiirar wakaeyokna apim. ⁷ Mi tariinanin sima bidi yinokninkinkiyim dimin taeminim kara tirim simiirin, biya kira hauugiyim kariir, kara tiram. ⁸ Kara yayim biya kira boinim kariir simiir bidi boinimauuwim mi sima, simiiram ina naingwo tibmii kinim. Mi sima ina ninokninkinim kiriirin, kariirin kirar nikropkikin mi kara kiriir om waraurankar niunaininikin tiriirin.

⁹ Kara kiriirin minam sriigii ti kamim ti tir nwowim simiir whinkinsiis haiginiuwim. Kara kiriirin minam bi sriigikin, iikamim yipiki ti nuan dimin taeminim sim napiyim simiir whinkinsiisim. Niingaka. Kara kiriiram minam sriigikin iikamim yipiki kira hauugiyim kariir simiir whinkinsiis haiginiuwim. Dimusi rani, sima kiriir iikamim. ¹⁰ Dimin taeminim kara nonkwowim yim kiriirgin. Mi tiriiginim kira nonkwowim yim kariirgin. Iikamim wi kariir inig komii iir nwoki hainanim. Dimusi rani, tiki iikamim ti tir nwowim simiirsika. ¹¹ Mi tariinanin kara wi kapi niti kiriir kigamin. Mi mhoiyya kara wi ti nu iir nwo rani mi yim sima wi tirar nwowi. Adi Komii, kira wadiekin simiirin kira kigrirao, kiriir kirie komii aeya. Ta kirieya biya kira hauugiya kariir. Mi ti iikamim ti tir nwowim sima wi iripa kinaka ta kirie aiirsi nwowi. Kririir hiriinan, ta iripa krira mi owiya saiir hiriinan. ¹² Mi iya kara simakar nwowa, simiirin karar kigriraokim, kiriir inigin siir kirieni. Mi yim sima ini wadie kinar nwowim, nwiŋki nwiŋruwaiggin, yipikin wi sasar nonkwobumbuninkini. Mi ti kiriir yayim Yokwo Komii hir nwowim biya, biyan kamim sima winkyim, wi hiriinanar mi imbiyami. ¹³ Mi tariinanin kara wi kapi niti kiriiram. Mi ti yayim ti kara boinim kara ti nu iir nwowim mi sima bidi wakaekiyim ti yayim kara boinkiyim kiriir. Mi kariir maigimaigra wi simiir kwoinaw nwoki owim. ¹⁴ Kara simiirin yayim kira boinimauugiyim kariir simiir boinimauugin. Nuan iikamim sima wi io whwonkam simiir nanaowi. Dimusi rani, ti iikamim sima nuan digworaekwowim simiir nap rani, kariir hiriinan, ti simiir nap karamae kara mi owa saiir hiriinan. ¹⁵ Kara kiriirin minam bi sriigin simiir nikiunam, ti nuin siir tirankin. Niingaka. Kara kiriiram minam sriigikin, simiir kigriraowim. Mi ti inkam biyeyin Setan nikiuwiyin, simiirin wi nonkwobumbuninkin tani. ¹⁶ Sima ti dimin taeminim ti inkamim siya boiniyim simiir bi wakaeyokna apikim. Ta wakaeyokna ap karamae kara mi owiya simiir saiir hiriinan. ¹⁷ Kira ti kam imiir dimbingi kiriir inkam nwowam ta kiriir yaimwowa kara boinimauuwa simiir saiirsi. Kiriir yayim yim yaimwowaigim. ¹⁸ Kara bidi yikropkiyim simiirin iki iikamim nuanim simiiram kariir mi aiir miriyyam. Ta biya kira nikropkiya kariir mi kara ha nitin nuan iikamim simiiram kiriir mi aiir miriyyam saiir hiriinan. ¹⁹ Kara, kakanar hauunakin kariir piu aiirin pi naonamim kiriiram. Mi ti iikamim kira nimbimim sima wi kiriir siyiu iir nwoki apim, ta kiriir yai kibiya kara boinimauuwa simiir, saiirsi.

²⁰ Kara ti kamim ti tir nwowim simiiram kwisboinki rani, kara kiriiram ti iikamim yipiki kiriir yai aiir wakaei mi sima kariiramim wi haniingii naingwo tibmii kiiŋgikini.

²¹ Adi, kariir kwoin komiyyin ha naingwowi, sima nwiŋruwar dwowiski, ti kira mi kara krira mi owiya nwiŋruwa saiir hiriinan. Kariir kwoin komiyyin ha naingwowi, sima kririiramar wakaeyokna ap iski. Mi ti iikamim ti nuin siir tiranim, sima wa nwoki inokninkinim, kariirin kira nikropkikin tiriirin. ²² Kara kariir kirieya mi kariir dimin kirie

komiiyin biiya kira hauugiyin kariir, kara simiir bidi hauugiyin mi sima wi nwiruwa asi nwowi, ta nwirua krira mi owiya saiir hiriinan. ²³ Kara wi simiir kwoin iir kwirii idwokaii, ta kira mi kwirii idwokaiya kariir kwoin iir saiir hiriinan. Mi sima wi nwiruar nwoki owim mi iikamim ti nuin siir tiranim, sima wa nwoki inokninkinkiyim hiniin, kariirin kira nikropkikin ti nu iir nitamin. Mi kira simiiram wa timi aingwokwonanae ta kira naingwokwonanaeiya kariiram saiir hiriinan.

²⁴ Adi, kira ti kamim kariir bidi hauugiyin mi sima ini kariir ywowim. Kariir kwoin komiiyin ha naingwowi, sima wi kanakar wini oni, omin mhoiyya kara nwowanin siirin mi sima kariir dimin komiiyin paenan niuyaeiyin wi siir nwoki kigim. Dimusi rani, kira kariiram naingwokwonanaeikin iya kira ti nu iir nonkwokwowa mi kira ti dimin komiiyin paenan niuyaeiyin kariirin hiriinansi hauugin. ²⁵ Adi, kira dimin whirki bi kimbugin. Iikamim nuanim sima kiriir ninokninkin tani mi sima kiriir siyiu iir mi sibgu ap rani. Niingaka. Ini kanakanar ywowiskiyin mi ti kamim ti tir nwowim yim sima ina ninokninkinim, kariirin kirar nikropkikin tiriirin mi ha nitkin. ²⁶ Kara simiirin, kiriir bidiyar iki boinin mi kara simiirin pa swoki boinmauwu hiniinin, kira wi simiiram daingwokwonanae, kira naingwokwonanaeiya kariiram saiir hiriinan. Mi kara wi simiir kwoin imiir nwoki kwirii idwokaiyim. Iriig.

18

Jisis siirin Judas siya hauugin sau omomim simiir in.

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Lk 22:47-53)

¹ Mi mhoiyya Jisis siya Adi Komii siiram ha kwisboin digiyin mi mhoiyya siya mi kamim siir kigna mirii ikim, sima ta maeyau aiir haiburgigin mi sima ha namim mi kimidiniya ieiisim whirin Kidron nikiuwiyin siir iyapidnam. Ya tariigina ya numir aeya, hir nwowa. Mi Jisis siya mi siir kigna mirii ikim kamim sima hir ini idwowiu. ² Mi inkamin Judas nikiuwiyin wir Jisisni napwouin, siya ta numir aiir bidi yinokninkinin. Dimusi rani, Jisis siya mi kamim siir kigna mirii ikim sima inokninkin iripa hir haingiriyiu owikim. ³ Mi mhoiyya Judas siya kam nhirim yaii niniiyim mi kam nhirim yipiki omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowiyim yipiki prismi biyan inkam nwowim mi Farisi kam ikim, siya simiir yikropki hiriir namamin. Mi Judas saikan sima simar yam ta numira saiir hiriirin. Mi sima sau, irim hipig minim warar yinkin hainam mi sikwo paeyim warar mi inkin bigna apnam. ⁴ Jisis siya ti dimin taeminim iikam ima tiranim siir, siya bidiyar yinokninkinin. Mi siya simiir kingiingikingiin ha nitin mi ina ini sriniyin, kima nhiniiram kigi? ⁵ Mi sima siir boin, krima Jisisin om Nasaretanin siiram nitkin siir nonkwonamam. Mi Jisis siya simiirin ina boinkiyin, karaigin Jisisin.

Mi inkamin Judas nikiuwiyin, yipiki wir Jisis siir napwouin, yio ini simaka hirar ninkin okwowin. ⁶ Mi Jisis siya ha boinkiyin hiniin, karaigin Jisisin. Mi ti kamim hir nwowim, sima siir kigim mi sima ha swoki kriinamim mi ina yakaigainamim nua. ⁷ Jisis siya simiirin ina swoki srugiyin, kara kimiirin bidiyar iki boinkiyin hiniin, kima nhiniiram kigi? Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin, krima Jisisin om Nasaretanin siir nokwonamam nitkin. ⁸ Mi Jisis siya ina swoki boinkiyin, kara kimiirin bidiyar iki boinkiyin hiniin, karaigin Jisisin. Mi kima kariir nonkwonamam niti mi kima ti kariir kamim simiirin pi hindara kigninkin amki. ⁹ Mi siya ti diminim ha boinkiyim mi ti yayim biiya siya boinin, wi simiir hiriinanar mi imbiyami. Biiya siya hiniina boinkin, adi, iikamim yipiki kira hauugiyin kariir, kara simiirin wi nwirni nonkwo iuguski rani. Niingaka. ¹⁰ Saimon Pita yio kamkiuwun whira nwowi mi siya ha kiwokhaigiyin maeyauwa siir hopkrikiuwa hiranki mi siya ha kinawana yomkiyin mi siya kimidiniya inkam nwirin Malkas niukiuwiyin siir wain aiir haingrip itkiigi yipikin prismi biyan inkam komiiyin si mii miriyyin. ¹¹ Jisis siya Pita siir boinki, kira, wara kiriir kamkiuwun maeyauwa siir hopkrikiuwiya saiir ti swoki hopkrikiugi. Kara ti kamim simiirar mi kigninkin diriraeramar mi tiri, ti diminim sima tiram tirin kariir. Kariir Adin siya

nibingiyin kariir siya hiriinanamar nimbingikin ti hiriinan dimin iir tiram. Sima kariirin wa tiowi mi kariirin wa kimbipisu haiginiuwi. Iriig.

Sima Jisis siirin inkam komiiyin Anas nikiuwiyin siirim yikropki

¹² Mi kamim yaii niniiyim mi kamim simiir kigriraowi ikim, sima simar ywoki kamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowiyim simakan. Mi sima Jisis siirin ha nonkwonamim mi sima siir inao ha kogrimdinunamim, ¹³ mi sima siirin bi kimidiniya inkamin Anas nikiuwiyin siiram yikunam, siir kigiuwim. Siya Kaiafasni niugin, yipiki prismi biyan inkam komii nwowin ti biewi iir. ¹⁴ Ti inkamin Kaiafas nikiuwiyin biya Isrelmi iikamim sim niki boinin hiniin, siya siyar mi aowi ini mi owin, iikam whiekak krimiirsiiyin. Iriig.

Pita siya Jisis siir wokinomokou boinkin

(Mt 26:69-70; Mk 14:66-68; Lk 22:55-57)

¹⁵ Mi sima Jisis siirin ha nikiunanamin hiriir mi Saimon Pita mi inkam nwirin Jisis siir kigna miriiyin, sowa siir mhoiiyar yam. Mi prismi biyan inkam komiiyin yio siya bidi yinokninkin ti inkam nwirin siir kigna miriiyin siirin. Mi siya ha namim, kimidiniya hira omaka aiir nidyokiyokaiya saiir bopwo hir ini okwokaiyu. ¹⁶ Pita yio hiriinan bi tirkin, yio siya ini anowin napninopkainamiyin hiira saiirin, ini hirar yokwowin. Mi inkamin Jisis siir kigna miriiyin yipiki prismi biyan inkam komiiyin siya ninokninkin siya idowiiya ha swoki apnaniyamim mi siya wiga anowin napninopkainamiyin siir hir nokwowa saiir yani boiniu, Pita siir nikiunaninopkainamam hiriir. ¹⁷ Mi wiga hira saiir ano iir kigraowiya saeya Pita siir boinki, ana kira Jisis siir kigna miriiyan inkam nwirkin, iyie? Mi Pita siya ina boinkiyin, kara wara rani.

¹⁸ Ya taka iya pan prasaeki bi nwoke mi iikamim yipiki prismi biyan inkam komiiyin siir mii miriiyim mi kamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowi ikim sima pae aiirar nokwoyokai onikim simiir piuum huua kinam. Mi Pita siya ha mi amin mi siya simakar mini okwo oniyiu, siir piua huua mi kinim. Iriig.

Prismi biyan inkam komiiyin siya Jisis siir srii, srii nhirim

(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Lk 22:66-71)

¹⁹ Prismi biyan inkam komiiyin siya Jisis siir srii, yaiyim biya iikam imiir siya boinmimauuim simiiram. ²⁰ Mi Jisis siya siir boinki, inokninkin kara maeyauwim iikam hoingaki haingiriyiu owiyim simiir hirar mi boinmimauugin. Mi kara kariir yaiyim omaka yaimin dimin nidwokai wakaeyim mi omakam Adi Komii siir inig hainani ikim, simiir hir bidiyar mi boinmimauuin. Kara, kariir yaiyim bi swoki imprio boinmiminkin. Niingaka. ²¹ Dimusika, kira ti hiriinan diminim kariir sriiyin, ha? Kira iki iikamim kariir yai aiir wakaeyim simiirar srii. Kira kara boinim yaiyim simiiramim simiir srii sima ina ninokninkinim dimin taeminim kara boin imiirin. ²² Mi mhoiia Jisis siya hiriinan ha boinkiyin mi inkam nwirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowiyin saika kingiin hir nokwowin, Jisis siirin siya yobwaeki mi ina boinkiyin, ti hiniin yai biyeyim prismi biyan inkam komiiyin siir kipi boin. ²³ Jisis siya siir boinki mi kara yai biyie boinkswa mi kira nhirmiyin ha mi boinkiswo yio nikrani mi kara ti yai wadie aiirar boinkiyin mi kira kariirin whisarii dimusi tiokin, ha?

²⁴ Mi sima Jisis siir srii digiyim mi sima siirin ina kogrimdinuwim mi ti inkamim sima siirin hiriinankakar yikropki prismi biyan inkam komii nwirin Kaiafas nikiuwiyin siir nini kigiuwam. Iriig.

Pita siya Jisis siir misisaekin mi siya ina swoki boinkiyin kara siir bi ninokninkin

(Mt 26:71-75; Mk 14:69-72; Lk 22:58-62)

²⁵ Pita siya pae hirar niki okwo onikripkaiyin siir piua huua kinam mi kam nhirim sima srii siirin, ana kira Jisis siir kigna miriiyan inkam nwirkin, iyie? Si rani? Mi Pita siya ini hiriirar misisae boinkripkaiyin. Niingaka. ²⁶ Mi inkam nwirin prismi biyan inkam komiiyin siir mii miriiyin, ti inkamin yipiki Pitaki si haingrip itkiigiyin siir wiin aiir mi

siir piugani inkam nwir ieya. Mi siya srii siirin hiniin, biya kara ta numir aiir nwowin kara kiriirin hir kigin, kira saikar nokwokin, ana kira? ²⁷ Pita siya ha swoki miisiseyin mi siya ina boinkiyin, kira kariir bi kigin. Mi ta siya boinkiya saiir mhoiiyan kakarugin ina yikiyin. Iriig.

Sima Jisis siirin gavmani inkamin Pailat nikiuwiyin siiram yikropki
(Mt 27:1-2,11-14; Mk 15:1-5; Lk 23:1-5)

²⁸ Mi kamim Jisis siir nikiunamim sima Kaiafas siir omaka aiir haiburgigim mi sima siirin gavmani inkam komiiyin siir omaka hiriir yikiunam. Ya tariigina ya iya bidi pirinkiyakwoka. Mi inkam komii komiiyin Isrel simiirim sima gavmani inkam komiiyin siir omaka hiriir paniinsi yamsi. Dimusi rani, pi sima omaka inkamin yipikin Isrel simiir piugana saiir karamaeyin pi saiir napninopkainami mi Moses siir siyu komiiyin yio ha boinkin, sima wi miyiknan nwo rani, Adi Komii siir whwonkam idan wi iki inkamim piu iokak nwowiyim wi simiir hiriinan nwowi. Mi sima naeyim ii komiia yaewou nikwo aeya Pasova saiir naeyim wi kipi mi ae. ²⁹ Mi sima hiriir bi napninopkainamkim. Mi gavmani inkam komiiyin Pailat nikiuwiyin siya idowiiya ha napnaniyin mi ina yani sriiyuin simiir, kima ti inkamin siir dimusi boin huriyugin? ³⁰ Mi sima siir yai aka hiniina yowarkii boin, siya dimin tirbu karamaekiswo mi krima siirin pi tiriir di yikiunani. Niingaka.

³¹ Mi Pailat siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, siirin kima kima ti ikiunam mipi kima kima tini hidu siirin kimiir yapa kaunsil aka. Mi kimiir yapa siyu iirar tini tiriir kimiir brougae wanwiyae ima boingigim kimiir inkamin dimin biye tiriyin mi siirin ha tiriyin, siir hiriinan. Mi sima siir yai aka ina yowarkii boinim, om komii Rom hiran gavmanin siya wi krimiir kigninkin tir tani siir ttoamin mi siir nisomaowamin. ³² [Mi ti diminin nimbiyamin mi sima wi yaiya biya Jisis siyar niki boina wi saiir hiriinanar swoki tiri, siya naowamin.] ³³ Mi ta Pailat siya boinkiya saiir mhoiiyan siya ina swoki apninopkainamin gavmani omaka saiir hiriir. Mi siya siir kam imiir boinki, sima Jisis siirin kingiin hiriir nikiunamim. Mi siirin ina sriiyin, ana kira Isrelmi iikamim simiir kigirkakan inkamkin, iyie? Si rani?

³⁴ Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boin mi yio tiriiginin yio kiriirar kwoinkin, ti kira boinkiyin hiriinan, iyie? Kira nhirmi yai wakaekin? ³⁵ Mi Pailat siya siir boinki, kira hiriir naingwowa kara Isrel simiir piugana saiir inkam nwirkin, aniya? An kara niingaka. Kiriirin Isrel simiir piugana saiir iikamim mi simiir prismi biyan inkam komii komiiyin sima nonkwonakikim mi kiriirin sima nikiunanikin tiriirin. Kira dimu tirkin? ³⁶ Mi Jisis siya siir boinki, kara ti iikamim ti nuin siir nwowim simiir kigriraowan inkam tani. Mi kara ti iikamim ti tiranim simiir, kigriraowan inkam nwokiswo mi iikamim yipiki kariir siyu iir napim yim wi kariirar pi whinkinsis haiginiuwun yai simaka niniiyamin. Mi sima kariirin wi di yonkwonanii. Niingaka. Mi kara wi tir di yowowi, iikam imiir kigriraowam. Niingaka.

³⁷ Mi ta Jisis siya boinkiya saiir mhoiiyan mi Pailat siya siirin ina swoki sriigiyin. Ana kira inkamin iki iikam nhirim simiir kigriraowan inkamkin, iyie? Si rani? Mi Jisis siya siirin ina boinkiyin, kira kariirin ha boini, kara Inkam Komiiyin. Kariir apua kariirin ti nu iir naokainaka mi kara ti nu iir asi nwowi mi ti hiriinan saiirsika, kara wi ti dimin whuruwan siirara asi tiri iikamim simiir ninokninkin haiginiuwam mi yaimwo simiir boinam. Mi yipiki yaimwokiayimwo aiir sibgu wakaeyokna api, yio siya kariir yai aiir wakaeyoknaekin. ³⁸ Mi Pailat siya siirin ina swoki sriigiyin, yaimwokiayimwowa ya paniinga. Iriig.

Pailat siya simiir boinki, Jisis siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika ninkin irinugiyim

(Mt 27:15-31; Mk 15:6-20; Lk 23:13-25)

Mi ti yayim sowa boinkiyim simiir mhoiiyan mi Pailat siya ina swoki apnaniyamin idowiiya hiriir Isrel simiir kam imiiram. Kara ha naingwo rani, siya dimin biye whir bidi

tirin mi siya wa nao rani. Niingaka. ³⁹ Mi kimiir siyiun yio hiniingin kara inokiiinokin inkamin nwira nikropkiikin maeyauwa mi biyie miriia sair hir hugripkiikikaiyim sair hirankin ii komiia wou nikwo aeiya Pasova sair. Mi kima ha naingwowi ti Isrelmi inkam komiyyin siirin kara pi yikropki rirmiia nwowamin kimiiram, iyie? Hiniin kipi tir? ⁴⁰ Mi sima ha kauwok boinkiyim mi ina boinkiyim, si rani! Krima minam naingwowi, kira Barabas siir dikrop apniki. Ti inkamin Barabas nikiuwiyin, yio hiiyan inkamkin mi inkam nisomsom aokaowan inkamkin. Iriig.

19

¹ Mi mhoiia Pailat siya Jisis siirin ha swoki ikiunaninopkainamin mi siya siir kamim yaii niniiyim simiir boinki, Jisis siirin idgiuni sima nipimparim. ² Mi sima siirin idgiuni ha nipimparim mi sima uridin amridamridkakin ha haiyin, kimidiniya siir mwo iir kaigrisiuhaiginiu. Mi sima yuis paridnana mi urid amridamridkakin ha mi haiyo inkam komiyyin nu kigriraowiyin siya niyo hiriinana kimidiniya siir ii haiginiu. Mi sima siirin haini hopmimin gwo mi ina boinkiyim, ³ krimiir kwoin komiyyin hiriyyar naingwowi, ti Isrelmi inkam komiyyin wi hiriya nokwoyokiyokigiyami. Mi sima siir kingiin ha nitim mi kimidiniya siir tio. ⁴ Mi Pailat siya idowiiya ha swoki apnaniyamin mi siya kimidiniya ikamim hir nwowim simiir swokani boiniu, kima ta sair ti wakaeki, siirin pi kara nini ikiunanakii mipi idowiiya waraur nikrop apnikii. Mi kima ta sair dinokninkinkii, kara siirin ha naingwo rani, siya dimin biyie whir bidi tirin mi siya pa nao rani. Niingaka. ⁵ Mi mhoiia Jisis siya idowiiya ha napnaniyamin, ti urid amridamridgakin, siir mwo iir kaigrisiugiyin mi yuis paridnana sima mi ii haiginiugiya aka, yo ini hiriinanar ywonaniyamo. Mi Pailat siya ina boinkiyin, siir kigi, ti siya inkamin. ⁶ Mi prismi Biyan Inkam Komii komiyyim mi kamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya sair kigriraowiyim, sima siir kigiyim mi sima ina kauwok boinkiyim, siirin paeyin hiiiniya nirioninkinin, saika dinkin irinugi, siirin paeyin hiiiniya nirioninkin saika dinkin irinugi. Mi sima ti hiriinan yai kauwok boinkiyim mi Pailat siya simiir boinki, kimar ti onkwonam siirin mipi kimar nwoki inkin irinugiyim paeyin hiiiniya nirioninkinin siir. Kara siirin dimin whir siya tirbu bi hidyiskaigin mi siya pi sairsi ha nao rani. Niingaka. ⁷ Mi Isrel simiir inkam komii komiyyim sima boinki, yaiyim siyu komii siirim krima napiyim yim hiniina boinkim, siya wa dao. Dimusi rani, siya hiniina boinkin, siya Adi Komii siir yinisimkin.

⁸ Mi Pailat siya ti hiriinan yai imiir wakaekiyin mi siya nidid prasae bi kinkikin. Dimusi rani, Jisis siya ha boinkin, siya Adi Komii siir yinisimkin. ⁹ Mi siya Jisis siirin ina swoki ikiunaninopkainamin gavman simiir omaka komii aiir. Dimusi rani, siya ha naingwokin, Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin. Mi siya siir boinki, kira kariir boinki, kira pindankin. Mi Jisis siya bi wakaekiyin siya ini yai mikrimar ywowin. ¹⁰ Pailat siya siir boinki, kira kariir yai aiir wakaekiyin karamae dimusi nwowi? Mi kira ha naingwo rani, kara kirie komiigakin mi kiriirin wa nonkwo iuguski rani mi kiriirin paeyin hiiiniyan nirioninkinin saika wa mi inkin irinugi rani, aniya? ¹¹ Mi Jisis siya siir boinki, kira ini kariir kou ywowin, dimusi rani, kiriirin Adi Komii siya kigninkin tirkin ti dimin iirin. Dimusi rani, inkamin yipiki kariir nikropkiyin tiriir, kiriir iingii nonkwowam, yio siya dimin biyie prasae bi tirkin. Mi ni kira, dimin komii bi tirbugin. ¹² Mi Pailat siya ta hiriinan yai aiir wakaeyin mi siya hiniina yaingwo, siya Jisis siirin wi paniina nonkwo iuguskii. Mi Isrel simiir kam ima boinki siirin mi kira siir nonkwo iuguskii karam nwowi mi kira tari om komii Rom hiran inkam komiyyin Sisa simiir kigirkakiyin siir whinkinsis haiginiu rani. Mi inkamin ha boini, iki ilkam nhirim simiir kouwin ini karar ywowin mi simiirin ini karar kigirkakim mi yio ti hiriinan inkamin yio Sisa siir sauan omomkin. ¹³ Mi Pailat siya ta yai aiir wakaekiyin mi siya Jisis siirin ina yikunaniyamin idowiiya hiriir. Mi siya kimidiniya ipiia maeyaua inkam komiigi nidwokai hidiya yaimin dimin sair yidwokai, maeyaua ha dapiya siiya siyu. Mi Hibru simiir yaigina ya hiniina dapika, Gabata.

¹⁴ Ya ta iya, ya Isrel simiir iikamim nae sima diriraeraran ii aeya, wou nikwo aeni ii komiyya Pasova nikiuwiya saiiram ya saeya ya nabiebpwoka ta Pailat siya boinkiya hiriinan simiir, tisi kimiir inkam komiyyin, kima siir kigi. ¹⁵ Mi sima ina swoki kauwok boinkiyim, siirin disomaoki, siirin disomaoki. Mi siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika dinkin irinugi. Mi Pailat siya simiir sriigi. Dimuka? Mi kima ha naingwowi, kara kimiir inkam komiyyin kimiir kigriraowiyin siirin paeyin hiiniya nirioninkinin saika ninkin irinugiyim, anyia? Mi prismi biyan inkam komii komiyyim siir yai aka hiiniina yowarkii boinki, Sisa sasairgin krimiir kigriraowiyin inkamin, yaeya inkam nwir karamaeka. ¹⁶ Mi ta sima boinkiya saiir mhoiiyan mi Pailat siya siirin kimidiniya siir kamim simiir iin yonkwoki mi siirin sima yonkwonam mi siirin ha kiyainamin mi sima paeyin hiiniya nirioninkinin saika yinkin irinugi. Iriig.

Jisis siirin kam ima ninkin irinugikin paeyin hiiniya nirioninkinin saika
(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Lk 23:26-43)

¹⁷ Mi kamim yaii niniyyim sima siirin ha nonkwonamim mi paeyin hiiniya nirioninkinin siir ninkin irinugiyam tirin, yio ini siir waeyaowar swoki itiyiskainamin. Mi siya kimidiniya maeyaua ha dapiya inkam mwokiu saiir hiriir yam. (Mi Hibru simiir yaigina ha dapika Golgota.) ¹⁸ Sima siirin ta maeyau aiir yinkin irinu inankiigi. Mi sima inkam nwisu saika hir warar yinkin irinu inankiigi paeyin hiiniya nirioninkinin siir. Nwirin yio iniig miya mi nwirin yaioyae miya. Mi Jisisin yio ipwoniya ywokai. ¹⁹ Mi diminin Pailat siya winboinkiyin mi siya kimidiniya siir kam imiir boinki, sima saiirin paeyin siir nirioninkinin saika dipakiugi. Mi yayim siya winkiyim yim hiiniina winboinkikim, tikinin yio Jisisin om Nasaretanin siya, Judami inkam komiyyin simiir kigriraowiyin. ²⁰ Mi Juda simiir iikamim ti yayim simiirin ina mwainim. Dimusi rani, maeyaua kam ima ninkin irinu inankiigiya Jisis siir, paeyin hiiniya nirioninkinin siir, ya ini om komii Jerusalem siir kingiin hir nwowa. Pailat siya ta yaiya Hibru simiir yaigin aiir win boinkikin, Rom, Grik simiir yaigino sowiir warar. ²¹ Mi mhoiyya Isrel simiir prismi biyan inkam komiyyin ha namin, siya Pailat siir ini boinku, kira hiinin kipi winboinki Judami iikamim simiir inkam komiigin, simiir kigriraowikin. Niingaka. Kira hiiniina ti winboinki, ti inkamin siya siyar boinan hiinin kara Juda simiir iikamim simiir kigriraowan inkamkin. ²² Mi Pailat siya siir yai aka hiiniina yowarkii boinki, diminin kara winkiyyin, yio bi swoki kisinaeikin hiriyyar nwowikin.

²³ Mi kamim yaii niniyyim, sima siirin ha ninkin irioninkin inankiigiyyin mi ti kam nwiiyyim sima Jisis siir yuisim ha haiyim mi ina sioitkin hidim. Sima whieyim kwiiya sioitkin mi sima nwonira nwoniran whieyim kwokwira inan hai. Mi sima siir yuis bripriya sima nii haiginiugiya pan karamae nwowiya saiir warar yinkin hai. ²⁴ Mi kamim yaii niniyyim sima boin, ta yuisa ya hiriinanar dwo, krima saiirin pi kipi niinikiwomwit. Krima saiiramin pi gwo kwira satu nikiuwiya pi saiir gwowi. Mi krima pa nwoki kigim saiirin pi nhinga haii, kira, iye kara? Mi sima saiirin hiriinanar mi tir. Mi ti yayim biya profet kamim sima winkiyim Yokwo Komii aiir ini hiriinanar mi imbiyamim. Mi ti yayim yim hiiniina boinkikim,

kamim wi kariir yuis imiir nonkwokwo hidhainami mi simiirin wi nwirni nwirni hauugii. Mi sima gwo kwira satu nikiuwiya wi kariir yuis bribriya wi saiiram mi gwowi.

Mi ti kamim yaii niniyyim yim ti dimin imiirin hiriinanar mi tir.

²⁵ Mi Jisis siir yopiiya mi siir yokman aeya mi Maria saeya yipiki biya Klopasni wig niki owa sima mi Maria Makdalan aka, sima maeyaua kam ima nirioninkin inankiigiya Jisis siir paeyin hiiniya nirioninkininsi, siir kingiin hirar yokwo. ²⁶ Mi Jisis siya hiriinan kigin, siir yopiiya kariir kingiina nokwowi, Jonin, yipikin Jisis siya naingwokwonanaeyin mi siya siir yopii aiir boinki, wig, kariir yinisim yinkamiyyinin wa siyairgin kinaka kingiinar nokwowin. ²⁷ Mi ta siya boinkiya kariir siir kigna mirii inkamin saiir mhoiiyan, ta wiga ta tir nokwowa ya kariir apuga. Mi ta iya siyar boinkiya mi saeya ha nama mi saeya ini kariir omaka hirar yasae owiugusama. Iriig

Jisis siya nao aeya

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Lk 23:44-49)

²⁸ Mi mhoiyya Jisis siya ina yinokninkinkiyin, ti dimin taeminim tirim yim ini digidig ywokiyim yaiyim biyya profet kamim sima winboinkiyim Yokwo Komii saiir. Mi ti yaiyim Yokwo Komii saiir nwowim yim kaimwowaigim siya hiniina boinkikin. Kara kwoinki haei. ²⁹ Mi two ira hir nwowa wain opkaka mi sima dimin whirin haimgan haimgankakin siir hopmaigi wain op aiir mi sima siirin paeyin hisop nikiuwiyin siir kwiya anaka yinkin udgi. Mi sima ina yaki hopkaigiyin Jisis siir yai aiir. ³⁰ Jisis siya ta wain op aiir kwiyaeyin mi siya ina boinkiyin, dimin taeminim ini digidig ywokiyim. Mi ta siya boinkiya yai hiriinana saiir mhoiyyan siir mwoin ha kaiyirounainamin mi siya ina yaonamin. Mi siir kwoinbudin siir haiburgigin ini Adi Komii siiramar swoki amin. Iriig.

Mi kamim yai niniyim ha nitim Jisis siir pris aiirin sima yaki hainwitki

³¹ Mi Isrel simiir biyyan inkam komii komiiyim ha namim mi sima Pailat siir ini sriiyu, siya siir kam imiir nikropkiyim iki kamim paeyim hiiniya nirioninkinim simiir ninkin irinugiyim simiir igrib imiir nini irintiokiyim mi sima pi nwoki aosasauunamim. Dimusi rani, ya taka iya ya nae iikam ima diriraeraran aeya, Judami ii komiyya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya. Sima pi boriisopi ti kamim paeyim hiiniya nirioninkinim simiir hirar nwowim. Dimusi rani, Sabata ya Judami ii komiyya piu siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya yaewou nae komiyya saiir nikwo aeya Pasova saeya nimbiamiyim ya ii komiigi komii aeyairga. ³² Mi ti sima sriyya Pailat siir saiir mhoiyyan, siya kamim ina yikropkiyim. Mi sima ha namim, kimidiniya inkam nwisio Jisis saika ninkin irinu inankiyo sowiir igrib imiir ini okwimkwaki. ³³ Mi sima Jisis siiram ha nitim mi sima ina ini kigiyim, siya bidi yaonamin. Mi sima siir igribo wara paniinsi yokwimkwakisi. ³⁴ Inkam nwirin yai niniyin siya bidi yaka haingripkiya siir pris aiirin sauni. Mi nhie, bwiya minim ina naokiinainamim. ³⁵ [Kara Jonkin ti dimin imiir kigin mi ti hiriinan siyiuim kara kigim. Mi kara simiirin ta yokwo aiir asi winkikin mi kima wa nwoki inokninkinim siya Adi Komii siir yinisimkin. Mi ti dimin taeminim kara winboinkiyim, yim kaimwowaigim mi kima simiiram ha ti aingwo tibmiikin.] ³⁶ Mi ti dimin taeminim nimbimbiniyim, yim ini Adi Komii siir yaiyim yipiki biyya profet kamim sima winboinkiyim Yokwo Komiiya saiir ini hiriinanar mi imbiyamim. Ti yaiyim hiniina winboinkikin, sima wi siir kiu whir niinirio rani. ³⁷ Mi yai nhirim Yokwo Komii saiirim yim hiniina boinkikin, iikamim sima wa kigii, inkamin yipiki siir priska aiir haingripkii. Iriig.

Inkam nwisio Jisis siirin siyano whirin siir ini wokaigig

(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Lk 23:50-56)

³⁸ Mi ti diminin ti kam ima tirim simiir mhoiyyan mi inkamin Josep nikiuwiyin, om Arimatianin siya kimidiniya Pailat siir srii, Jisis siir piuis biyieya paeyin hiiniya nirioninkinin siir hiranki hiunis hainamim. Josep siya Jisis siir yai aiiram naingwo tibmiigin mi siya ta naingwo tibmiyya idowiya bi nwoka. Dimusi rani, siya Isrel simiir inkam komii komiiyim simiirsi nididgin. Mi Pailat siya siirin wadiyar ywokiyin. Mi siya ha namim mi Jisis siir piuis biyieya ina ini hiunishaiyiun. ³⁹ Mi inkamin Nikodimas dapiyin, yipiki biyya Jisis siiram namwiyyin niyyaka, siya warar yinkin am Josep saikan. Mi siya wain piuii miyyik whakiyin 50 kilowa hainam. ⁴⁰ Mi sowa Jisis siir piuis biyieya ha hiunis haiyo mi sowa siir piu aiirin wain ha hainiyopkiyo mi yiuis wina saiir whrinki siir piu aiirin. Ti siyu hiriinanin Isrel simiir iikamim naonamiyim, simiir diriraerarkiiyim simiir hiriinan mi mhoiyya sima siirin pa haingikaigii ienauin. ⁴¹ Mi maeyaua kam ima ninkin irinugiya paeyin hiiniya nirioninkininsi Jisis siir, ya numira ini hir nwowa mi ta numira saiir hirin, siyano whirin biyya inkam haingikai karam niki owin yio ini hir nwowin. ⁴² Mi sowa Jisis siir piuis biyieya siir ini wokaigig. Dimusi rani, taka iya ya Judami ii komiyya piu siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir nae imiir

diriraeraranka. Mi hiriirin ii hoimgak nwokwokin tani mi sima wi yaeya maeyau kwiram ha hansiram tani, siir haingikaiyamin. Niingaka. Iriig.

20

*Jisis siya ha swoki insiin idwowin ini omwaiyar swoki waiyan
(Mt 28:1-8; Mk 16:1-8; Lk 24:1-12)*

¹ Mi tariigina ya Sande nugaka, iya bi niki kinipimpirkin waokika, imumar niki oyakwoka mi Maria Makdalana ina yama maeyaua ti siyano ieya nwowa ti inkam nwisowa wokaigiga Jisis siir, saiir hiriir. Mi saeya ha nita mi saeyar kig, siya biya ti siyano iir niki haigin topokougiga, saiirin inkamki bidi waritkinkiyin ti ieyin siir hirankin. ² Mi saeya ha niwitnaniya kimidiniya Saimon Pita siya mi kara kririir ini kigni, inkam nwirin siir kigna miriyyin yipiki Jisis siya naingwokwonanaeyin. Mi saeya kririir ini boini, krimiir Biyan Inkam Komiiyin siir piuis biyieya inkamki bidi hainama ti siyanoin siir hiranki mi krima ninokninkin tani, sima saiirin ini papi haiginim. ³ Mi Pita krira ha haiburgigo mi krira ina yamwo siyano iiram. ⁴ Mi krira ha niwitamo mi Pita siirin kimidiniya kara iwit haiburgig mi ti siyano siir biyyin kara iwit imbiyam. ⁵ Mi kara ha nini waisii kaokiyin, yuis aiirarar kigi, ya hirar nwokaii. Mi kara hiriir bi napninpokainamkin, ⁶ Saimon Pitan yio mhoiyya ha niwit nimbiniyyin, yio ini ti siyano iirar iwitninpokai iugusamin. Mi siya yuis aiirarar ini kigu, yuisa ya hirar nwokaii. ⁷ Siya yuis kwira siir mwo iir sima wreyimiyok kogiya saiirarar kig. Mi yuis kwira siir piu aiir sima nitimwaniugiya ya hir wara bi nwokaiga. Niingaka. Ya maeyau gwir bidi whrinhaigiya. ⁸ Mi an kara iriipi hiriinan ti inkam nwirin Jisis siir kigna miriyyin, yipiki bi ti siyano iir niwit imbiyam an kara siir mhoiyya ha mi apninpokainamin mi kara ti digworaekwo imiir mini kigiuwun mi kara ina yinokninkinkiyin. ⁹ Mi biya mi tariinanin iriipi hiriinan krima ta yaiya saiir bi sibgu inokninkinkim. Adi Komii siir yaiyim Yokwo Komii saiir winboinkiyim hiniin, siya wa swoki insiin idwowi ie hirankar. ¹⁰ Mi krima ina swoki amim oma hiriir. Iriig.

*Jisis siya Maria om Makdalana saiir hiriir yimbiyam
(Mt 28:9-10; Mk 16:9-11)*

¹¹ Maria saeya siyanoin siir iemig hirar niki okwo ouwa. Mi saeya ha nouu hiunanainama mi ina ini waisiikaokiya. ¹² Mi saeya ha nini waisiikaokiya mi saeya paekwosim nwis owiirarar kigi, yuis whisinankak nii idwodwokaiyo hiya Jisis siir piuis biyieya saiir niohaiginkiya saiir. Mi nwirin yio siir mwoki nwowin hiriir yidwokai mi nwirin yio siir iga owa nwowo hiriir yidwokai. ¹³ Mi saiirin sowa srigi, wig kira dimusi nouwi? Inkamin krimiir Biyan Inkam Komiiyin siir piuis aiir hainamin, krima ninokninkin tani, sima saiirin ini tari papi yamisi haiginim. ¹⁴ Mi ta saeya boinkiya hiriinan saiir mhoiyyan mi saeya ha kwaeyaeyokaowa mi saeya ini Jisis siirar kwakiga saiir kingiin hirar namikwoniyyin. Mi saeya ha bi naingwoka siya Jisiskin. Niingaka. ¹⁵ Jisis siya saiir srii, wig, kira dimuam nouwi? Mi kira nhiniiram hansirni? Saiir kwoinin ha naingwoka, siya ti inkamin numir aiir kigriraowiyin siya niuwi. Mi saeya siir boinki, inkam, kira siir piuis biyie aiir hainami mipi kariir boinmauugi. Kira saiirin ini papi haigingigin. Mi saiirin pi kara nini hainakii. ¹⁶ Mi Jisis siya saiir boinki, Maria mi saeya ha haiyug inansiina kaokiya mi ini siirar kigiya. Mi saeya siirin Hibru yaigina saiir boin, Robonai Tiriiginin yi hiniina boinkikin, Inkamin Nowomwarkaiyuwiyin. ¹⁷ Jisis siya saiir boinki, kariir kipi nonkwo. Niingaka. Kara pi kariir Adin siiram niki am tani. Kira dam mipi kariir nomiiyauim simiir tini boinmauuwu. Kara wi kapi nami siiram, yipiki kariir Adin mi yipiki iriipi kariir Adin. Kariir Adi Komiiyin mi iriipi kariir Adi Komiiyin siiram. ¹⁸ Mi mhoiyya Maria om Makdalana ha swoki ama, kimidiniya kamim siir kigna miriyyim simiir ini boiniu, hiniin, saeya Biyan Inkam Komiiyin siir bidi kignaniya, saeya yaiyim siya boinmimauugiyim saiir simiir ini boimimauuu. Iriig.

Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir hiriir yimbiyam
(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Lk 24:36-49)

¹⁹ Mi Sande niyaka, kamim siir kigna miriyyim sima omaka iripa hirirar nwomimirkim. Mi simiir anowin haini kimkiknam iikamim simiirsi, sima kigisi simiirin. Dimusi rani, sima pi nididgim Isrel simiir inkam komii komiyyim simiirsi, sima pi nonkwonakiisi simiirin sima nisomaowam. Mi sima hirar niki owim mi Jisis siya ha nitin ini simiir bopwonau hirar yamikwoniyyin. Mi siya simiir boinki, kimiir kwoinim kirie dwoki. ²⁰ Mi siya hiriyyar niki boinkripkaiyyin mi siya siir inao mi siir pris aka ina yisiimauuwun simiir. Mi krime ti han imiir kigim mi krime maigimaigra prasae bi kinkim Dimusi rani, krime hiriyyar yaingwoki, krimiir Biyyan Inkam Komiiyyin bidi swoki insiin idwown ie hirankin. ²¹ Mi Jisis siya krimiir boinki, kimiir mhi kwoinim hiinsima dwoki. Kimiirin wi kara nikropkii, kariir mii aair miriyyam, kariir Adin siya nikropkiya kariir tiriir nitam, saair hiriinan. ²² Mi ta siya boinkiya saair mhoiyyan, siya ha kuugiyin krimiir mi ina boinkiyin, Adi Komii siir naeyu iir haigi. ²³ Mi kima dimin biyie biyieyyim ini hainin inkami kwoin kwirii idwokaiyyim wi simiir haiyoprimdiyumiigi. Mi kima simiirin haiyoprimdiyumiigi karamae nwowi, sima wi hiriyyar nwokripkaii simiir kwoinawu hirin. Iriig.

Jisis siya Tumas siir hiriir yimbiyam

²⁴ Mi iya Jisis siya nita siyar nini isiimauuniyam siir kigna miriyyim kamim simiir mi inkam nwirin Tumas nikiuwiyin yio simaka hir wara bi nwokin. Siir inig whirin Didimaskin ²⁵ Mi mhoiyya krime kamim siir kigna miriyyim, krime siir kigim mi krime siir boin, krime Biyyan Inkam Komii siir bidi kigim. Mi Tumas siya ina yowarkii boinin mi kara noim siir ina hir nwowim simiir kig karamae nwowi mi kariir ina nowin siir pris aair nwowin siir mi hopkaigi karam mi owi mi kara pa naingwo tibmii kiin tani, siya omwai bidi swoki waiyan.

²⁶ Mi ii iriyyar kwisim namkiyyim simiir mhoiyyan, krime iripa maeyau kwira hiugripkiya sairrarar haingiriyu omimirkim mi krime anowin ha mi haiginikounam mi yio Tumasin yio krimaka hir warar nwokin. Mi krime anowin bidiyar mi haiginikouwin mi biri kimiminkikin Jisis siya ha napninopkainaniyyin mi siya krimiir bopwoniya ha namikwokainiyyin mi ina boinkiyin krimiir, kimiir mhi kwoinim hiinsima dwoki. ²⁷ Mi ta saair mhoiyya siya Tumas siir boinki, kariir inam tiriir dwoki mi kariir ina owiir kigi mi kariir ina kariir pris aair timi hopkaigi. Kira kariirin digiumii kipi haimriiyu. Niingaka. Kira daingwo tibmii kiin. ²⁸ Mi Tumas siya siir boinki, kira kariir Biyyan Inkam Komiiyin mi kira kariir Adi Komiiyin. ²⁹ Mi Jisis siya siir boinki, kira kara swoki insiin idwowa mi ha bi naingwo tibmii kiingin. Dimusi rani, kira kariir kigin mi ha naingwo tibmii kiingin, aniya? Mi yipiki kariir kig karamae nwowim mi ha naingwo tibmii kiinim hiniin kara ini omwaiyar swoki waiyan, simiir maigimaigra ini kariir haiburim. Iriig.

Jon siya ha boinkin siya ta yokwo aairin dimuam winkikin

³⁰ Jisis siya dimin taemin miyyik miyyik kasa bi tirkin iikam imiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi krime kamim siir kigna miriyyim ti dimin taeminim simiir kigim mi kara simiirin hiriyyar bi win digim ta yokwo aairin. Niingaka. ³¹ Kara ti dimin taeminim simiirarar kwaowinkikin. Mi ti iikamim yipiki ta yokwo aair mwainim kima wa nwoki inokninkinim hiniin, Jisis siyairgin inkamin Krai nikiuwiyin yipikin Adi Komii siya nikropkiyyin ti nu iir iikam krimiir whinkinsiis haiginiuwam. Siya Adi Komii siir yinisimkin mi kira siiram naingwo tibmii kiin, kira wi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin wi siir hiranki haii. Iriig.

21

Jisis siya kam iriyyar nwiso siir kigna miriyyim simiir hiriir yimbiyam

¹ Mi mhoiyya igwira Jisis siya kimidiniya krimiir hiriir yimbini, kamim siir kigna miriyyim whii Taibirias kingiin hir. Siya hiniina tirkin. ² Saimon Pita mi Tumas, siir inig whirin Didimaskin mi Nataniel om Kena nu haimii Galilianin mi Sebedi siir yinisim nwiso

krɪra mi inkam nwisɔ Jisis siir kɪgna mɪrii iko, krɪma ɪrɪpa hɪrɪrar haŋgɪriyɪu omimirkim. ³ Mi Saimon siya krimiir boŋki, kara iya kwiriinami, haimna anasu simki nɪigiyam nitmaii. Mi nim krɪma ina mi boŋkiyɪm, krɪma pɪ kinakar nami. Mi krɪma ha namim mi ina yani kwiriinam i aiir. Mi haimnam ina yitmaiɪm. Mi nii kirieya krɪma anasu whirmin whirmin sim bi swoki kibokiin miminkim ini ii aeyar yinkianonkwokiyakwoka. ⁴ Mi iya biɛyɪn ha kaiidowarkinaniyɪn, Jisis siya opkamaiga kingiin hɪrar yokwoyakwok. Mi krɪma siir kɪgna mɪriiyɪm kamim ha bi ninokninkinkim siya Jisiskin. Krɪma ha naŋgwokim siya inkam nwɪrkin. ⁵ Ti whranim, kima whiruwasiim bidi kibokiinim, iyie? Nɪingaka? Mi krɪma ina yowarkii boŋkiyɪm, krɪma anasu bi kibokiingim. Mi siya krimiir boŋki, ⁶ kima wari kimiir haimnan inig miiya ditmaigi mi kima pɪ anasu niki kikaiyɪm. Mi krɪma krimiir haimnan ha swoki itmaigiɪn mi krɪma siirin kibokiinim dig bi nwokim. Dimusi rani, siirin anasu kasaki bi nɪigigin. ⁷ Mi kara, inkamin siir kɪgna mɪriiyɪn Jisis siya naŋgwokwonanaeyɪn, kara Pita siir boŋki, tiriiginin Biyan Inkam Komii ieyairgin. Mi Pita siya hiriinan wakaeyɪn, iriiginin hapi nokwowin yio Biyan Inkam Komii ieya mi siya siir yuisa ina iya. [Dimusi rani, siya siir yuisa minsi niki isaigiga, anasu haiyam niki isaigiga.] Mi siya siir yuisa ha niya mi ina yami atamin mi siya ina kiyaidamin Jisis siiram. ⁸ Mi krimiir kam nhirim Jisis siir kɪgna mɪriiyɪm yim igwirni i aiirar kignaidam nua hiriirin mi sima haimnan anasugin ninkiniuin siirin warar yinkin kaiginaidam. Krɪma aruwao bi nwokim, 100 mita nanairgin. ⁹ Mi krɪma ha namim, nu hir ha nadu okwoiwim mi krimar kig, paeya hɪrar niuwi. Mi anasu, bret minim yim hir warar mi owi. ¹⁰ Mi nu krɪma nadu kuikwoniya saiir mhoiyan Jisis siya krimiir boŋ, wara anasu nhirim haimna anki kima niskainam tiriir whainani. ¹¹ Mi ta siya boŋkiya hiriinan saiir mhoiyan, Saimon Pita siya ina swoki amin mi siya i hir nani okwokaiyuiin mi siya haimna iirin ina kiwarkinaidniyɪn nua tiriir. Haimnan anasugi bidi yinkiniuin mi anasuiim haimnanau hir nwokaiyɪm 153 gim mi haimnan bi nimbiryamkin. ¹² Mi Jisis siya kimidiniya krimiir boŋ, wit kima unkini aeni. Mi krimiir nwirki ha bi sriigim siirin, siya yipikin. Dimusi rani, krɪma omkakarɪn bidi yinokninkinim, siyairgin Biyan Inkam Komiiyɪn. ¹³ Mi krɪma hɪrar niki okwowim mi Jisis siya ha nitin, bret iir ha nini haiyɪn mi siya kimidiniya krimiir hauu. Mi siya anasuin ha mi haiyɪn mi ina mi hauuwɪn krimiir.

¹⁴ Ya tariigina ya kwoimaka aeya Jisis siya nimbiyama kamim siir kɪgna mɪriiyɪm simiir hiriir ieyanki siya ninsiin idwowa saiir mhoiyan. Iriig.

Jisis siya dimin taeminim Pita siir srii

¹⁵ Mi ta nae krɪma naeya saiir mhoiyan, Jisis siya Saimon Pita siir boŋ, Saimon, Joni yinisimin kira kariiram nhami nhami naŋgwokwo rani, ini iki nhirim simiiram naŋgwokwowiya ini saiir haiburin, aniya? Mi Pita siya siir boŋki, ihi, Biyan Inkam Komii, kira ina ninokninkinin kara ini kiriiramar naŋgwokwowin. Jisis siya siir boŋ, kira iki kamim yipiki kariir siyɪu napiyɪm simiir kigrirao, inkamin sibsib kigriraowiyɪn siir hiriinan. ¹⁶ Jisis siya siirin ina swoki sriigiyɪn, Saimon, Joni yinisimin kira kariiramin ina naŋgwokwowin? Mi siya siirin ina swoki boŋkiyɪn, ihi, Biyan Inkam Komii, kira ina ninokninkinin ta siirin, kara kariiramin ina naŋgwokwowin. Jisis siya boŋki, iikamim yipiki kariir siyɪu iir napi, simiirin wi kira kigriraowi, inkamin sibsib kigriraowiyɪn siir hiriinan. ¹⁷ Mi Jisis siya ina swoki sriigiyɪn, Pita, Joni yinisimin kira kariiramin ina naŋgwokwowin? Mi Pita siya ini yididin. Dimusi rani, Jisis siya siirin idip idipin kwoima srii mi siya ina yowarkii boŋkiyɪn, Biyan Inkam Komii, kira digworaekwo whiekakim simiirin ina ninokninkinin. Mi kira ta kara mi aŋgwokwowa kariiram siirin ina mi inokninkinin. Mi Jisis siya siirin ina swoki boŋkiyɪn, kira iikamim kariir siyɪu iir napiyɪm simiir kigrirao inkamin sibsib kigriraowiyɪn siir hiriinan. ¹⁸ Kara kariirin kaimwovar boŋkii. Biya kira whranisimar niki owa, kira kariir yuisim kinakina niinakɪn kira pɪ kariir kwoin iirar priiyapriiyapi hinda tindan. Mi mhoiya kira waipɪu namwoiwɪ mi kariir yuisim wi inkam nwirki nii haiginiuwɪ mi wi inkam nhirkim sim udrimdinuwɪ, uridni. Mi kariirin wi aka maeyaua kira nam kamae nwowiya wi saiir

hiriir nikiunami. ¹⁹ [Jisis siya ti dimin iirin min nikri boinkin, mhoiia Pita siya naowi, siya wi Adi Komii siir inig iir hainan prapraskii.] Mi ta saiir mhoiian Jisis siya siir boinki, kariir mhoiian wit. Iriig.

Jisis siya inkam nwirin siir kigna miriyyin, yipikin siya naingwokwowyin siir boinkin ²⁰ Mi Pita siya ha niyaeyim yok kaokiyin mi siya ini kariir kaokiyin, inkamin siir kigna miriyyin, yipikin Jisis siya naingwokwowyin siir digiwa nokwowin. Kara ti inkamin siir kigna miriyyin siya yipikin biya ipiia saiir niki idwokaiyin Jisis siir kingiin siir ina inig miya mi siirin kara srigin Biyan Inkam Komii, kiriirin wi wir nhinga napwouwi iki inkam biyeyim simiir in hauugiyamin, ha? ²¹ Pita siya kariir kaokiyin mi siya Jisis siir srigiyyin mi ina boinkiyin. Biyan Inkam Komii, mhoiia krma ti inkam iirin wi panina tiri? ²² Mi Jisis siya siir boinki mi kara ha naingwowi ta saiirin siya wi hiriian niki owi mi wi iya karar swoki iti wi saiir nadigni. Yio tiriiginin, yio kimiir dimin tani. Wim kima kariir kigna ap. ²³ Mi ti yayim wi iikamim yipiki Jisis siir siyu iir napiyim wi simiiram haigirirki. Mi kara ti inkamin siir kigna miriyyin wi nao rani. Jisis siya hiriinan bi boinkikin, kara wi nao rani, siya ha boinkin. Mi kara ha naingwowi ti siirin, ti inkamin wi hiriian tiki okwokin kariiramar, yio tiriiginin yio kimiir dimin tani. Niingaka.

²⁴ Karaigin ti inkamin siir kigna miriyyin, yipiki ti dimin iir boinin mi simiirin kara winkikim ta yokwo aiirin. Kima ta saiirin ina ninokninkinim ti yayim kara boinkiyim yim yaimwo imairgin, kara bi niksisaeikin.

Mhoigimhoian yai aeya.

²⁵ Jisis siya dimin kasa bi tirkin. Mi iikamim sima simiirin yokwoni hiriian winswokikiswo kara ha naingwowi, wi maeyau nokiigak di yowowi ti nu iirin, ti hiriinan yokwo imiir nonkwowim. Niingaka. Iriig.

APOSEL

Biiyin Luk siya yokwo Luk saiir winkin mi ta saiir mhoiiyan siya kimidiniya yokwo Aposel saiir win. Yi ti niwiiyin yio miyim aposel kamim sima miriiyim simiir boinkim. Siya yokwowa inkam nwirin Tiofilas nikiuwiiyin siiram winkika mi siya Tiofilas siiraram bi winkikin. Niingaka. Siya iki ikamim hinda tinda nwowim simiiram warar ninkin winkikin. Mi ta yokwowa saiir yaigiyaiyim yim min boinkikim Biiyan Inkam Komii siir naeyiun aposel kam imiirin panina kisosop diriraerarkin mi ti aposel kamim ha namkim dimin taeminim Jisis siya tirim simiir boinmimauuwamin. Iriig.

¹ Nabie Tiofilas. Biiya kara yokwoni kiriir niki win hauugiyim miipai miipaiyim Jisis siya miriiyim mi yaipai yaipaiyim siya boinmimauuwim. ² Biiya yokwoni kara mi win boinkiyim, iya Jisis siya nua tiriir nita. Mi miyim siya nap miriiyim. Mi iya Adi Komii siir naeyiun siya mi boinmimauuim yayim siir aposel kamim siya nimbinim simiir. Mi siya simiirin ina boinmimauuim iya siya swoki amana ninomor koua hiriir. ³ Biiya siya hik prasae bi haigin mi siya asi naonamkin. Mi siya ina swoki insiin idwowin ie hirankin. Mi siya ha nitin, iyim kam nwisa ini oni aposel kamim simakan. Mi sima nwoki inokninkini siya ini omwaiya swoki waiyan. Sima bidi kigim, siya simaka nidwo boinaiyin. Mi siya simiir boinmimauu, Biiyan Inkam Komiiyin ikamim simiir kigriraowim. ⁴ Mi igwira sima maeyau kwirua ywomim Jisis saikar. Mi Jisis siya yaiya kwira boinmauu wakae simiirin. Mi iya sima nidwo aeya mi ta yaiya saiir boinkin. Kima om komii Jerusalem tirin wi asiima kipi niki haiburgik ha tiki o. Adi Komii siya bidi iki imbinkiyin ti dimin komiiyin siiram. Adi Komii siir naeyiun kara biiya kimiira bidi iki boinmauu wakaekiyin. ⁵ Jon siya baptais haiginugikim ikam imiirin op. Mi wi ti priei nwo rani, Adi Komii siir naeyiun wi kimiir naninkiniuni.

Jisis siya ina yamigusamin ninomor koua hiriir.

⁶ Mi igwira aposel kamim sima Jisis saikar ywoyakwok. Mi sima Jisis siir srii. Hae! Ti krimiir Biiyan Inkam Komiiyin taka iya saeya Isrel simiir ikamim simiir kirie haiginiuwanka. Mi sima wi biiya niki owin isid komiiyin, wi siir hiriinanar swoki owim, aniya? ⁷ Mi Jisis siya ina swoki owarkii boinkiyin, siya ti dimin hiriinanin kima sriiyin kima ninokninkin tani, wi paka hiniin iya sae nimbiyami. Adi Komii siirar diminkin, wi siyar nimbinki, iya digworaekwo ima nimbiyamana. ⁸ Mi mhoiia ta iya Adi Komii siir naeyiun kimiir naninkiniuni mi kima wi kariir yaiya saiir boinmauwami om komii Jerusalem mi nu Judia mi nu Sameria mi hinda tindan nuim wi digar nwo irkaki. Iriig. ⁹ Mi iya Jisis siya siir yaiya dig nwokiya mi Adi Komii siya yikiuna siirin ninomor koua hiriir namim mi sima ini siirar kigninkwokwokiyim. Mi siya ina yokwoninopkainamin waua saiir hiriir.

¹⁰ Mi simiir nhwonaim ini siirar kaoyokiyokiikiyim. Mi inkam nwiso biri kimiminkiko ina yimbiniyo. Mi ini simiir kingiina yamikwoniyo. Mi ti inkam nwiso sowa kaiya yiuisa whisinanka. ¹¹ Mi sowa boin, kima ti nu Galiliyan kamim kima tirara dimusi nokwo kaowi ninomora hiriirin. Ti inkamin Jisis, Adi Komii siya nikiunainamin mi siya wi hiriinanar swoki iti, iya siya swoki iti. Iriig.

Mi sima inkamin nwira yimbin Judas siir mi aiir hainaowidim Adi Komii siir mi aiir miriiyam.

¹² Mi iya Jisis siya nama mi yim sima ina mi haiburgigim ti mhiu iirin. Mi ti mhiuin siir inigin mhiu oripkin. Mi sima ini om komii Jerusalem hiriir swoki amim. Mi tiki mhiuin ini om komii Jerusalem siir kingiin hira nwowin. Siya aru biri nwokin. ¹³ Mi sima om komii Jerusalem siir napninopkainamin mi sima ini simiir whwonkai omaka saiirar yapiiyamim. Mi simiir inigin hiniinkin. Pita mi Jon mi Jems mi Endru mi Pilip mi Tumas mi Batolomyu mi Matyu mi Jems Alfiasni yinisimin mi Saimon Selot siya, Judas, Jemsni yinisim ikin. ¹⁴ Mi sima tiki kam whiekakim sima ini kwoin whirua ywokiyim. Mi sima

nhwo ina kwisim Adi Komii siirim. Mi wig nhirim mi Jisis siir apu aeya Maria mi Jisis siir nomousim ikim sima wara mi srii Adi Komii siirim.

¹⁵ Mi iigwira ti iikam, kamar iriyar nwirim (120) Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim sima hirar nwomimirkim. Mi mhoiia Pita siya ina yinsiin okwokiyin. Mi siya yai ina boinmimauukiyim simiirin. ¹⁶ Hae, ti kariir isidin. Bidi Bidiniyarin ti inkamin Judas nikiuwiyin Adi Komii siir naeyiun siya boinmimauukikin, krimiir wanwiyae Devid siir. Mi mhoiia wi siya niisimauuwi Jisis siirin simiir. Mi ta yaiya Devid siya winkiya saeya wi sapi nimbiam. Ta yaiya saeya ini kaimwowa ywowa. Mi tariinanin saeya bidi yimbiniya. ¹⁷ Biya Judas siya krimiir isidar niki owin mi siya ta mii hiriinana krima mi miriia saira mi miriigin. Pita siir yaiya hiniina boinkikin. ¹⁸ Judas siya ti nuin umir siya saingin. Ti umirin ta mii biyeya Jisisni siya tira sairsi haigin. Mi siya ini sasar swoki diriraerbumbunan. Mi siya whisin ha haiyin Mi ini sasar diyankriku aomamin. Mi siya ha nikiinaiiniyin mi siir mhiya ina hambirgiya. Mi mhi kwowim ina yikikiigiyim. ¹⁹ Mi om komii Jerusalem hiran iikamim sima ina wakaewinim yaiya haigiririrniya. Simiir yaigina hiniina dapika ta maeyau aiirin Akeldama. Mi saiir yaimwokiayimwowa hiniina dapika nhieni maeyauka. Mi sima hiniin asi dapkim ti nuin umir siya saingin, inkam nisom aowam. Mi siir nhieya ta maeyau aiir naokiinainamka.

²⁰ Mi ti yaiyim yokwo Sam nwowim hiniina win boinkikim, siir omaka wi sasar dokwobimbirginkiyam. Wi inkam nwirkin kipi nii apririr mimin. Mi yokwo saiir yai haimii whirin hiniina boinkika, siir miya wi inkam nwirki kisina onaowid. Wi niinga kipi nwoki.

²¹ Mi yai kwira Pita siya boina hiniinga, krima tariinanin inkam nwira ti okmwini okwo ti isidin krimaka napriririyim simiir inkam nwirni iya Jisis siyar niki owin mi krimaka napriririn siir. ²² Mi krima ti inkam nwirin siir ti imbin Jonin iikam baptais haiginiuwun op siir kigin mi Jisis siya mi owa nu tir mi siya mi am aka koua hiriir. Mi krima wi ti hiriinan inkamin wi siir ninbini. Pita siya hiniina boinkikin ²³ mi yim sima ina yomboin amboinim, krima piki hiniin inkamin si boini, mi sima inkam nwisa boin ti inkamo sower inigo hiniingo. Nwirin Basabaskin mi siir inig whirin Jastas mi nwirin Matiaskin. ²⁴ Mi iya sima nhwo kwisim mi ina boinkiyim, ti krimiir biyan inkam komiiyin kira bidi yinokninkinin iikam whiekakim simiir kwoinim kira wiisimauu haiginiu krimiirin, ti inkamin kira nimbinkiyin siirin. ²⁵ Judas siir mii aiir hainawidam. Mi Judas siya nidamami mi siya wi hindara natisir whaowae iwi. ²⁶ Mi sima inkam nwiso soweri inan dapswo. Mi Jastas siya ini yikiigiyin. Mataias siya yokwo naowid. Mi sima siirin minam nokmwini okwokin aposel kam iur nwirim simaka miriiyim siya. Iriig.

2

Adi Komii siir naeyiun nu tiriir nitkin.

¹ Ta ii komiia Juda sima naekwowaka nae komiia sae mi ta ii komiia saiir iniga Pentikoska mi saeya tariinanin bidi yimbiam. Mi iikam hoimgakim Jisis siirim naingwo tibmiiyim sima ini ta maeyau nae naekwowaka ini saiir yaninkiniuwim. ² Mi iya sima omaka hir nidwokaiya Mi dimin komii whirin ini omaka yainau hira yimbiamkiya. Mi krima hapi opudga naukwhawanikin. Mi omaka irkaka ini wara yinyokiigiyin ti diminin. ³ Mi siya paeyonan nimbiamkiyin mi ini pariidan yupimparkiyin. Mi ini iikamim simiir irira nwira yakaigimkikiu iuwim. ⁴ Mi Adi Komii siir naeyiun mi ini simiira yaninkiniu iun. Mi Adi Komii siir naeyiun kirie siya siya hauugikin simiirin. Mi sima omom omomi yaiyim sim asi boinamkim iya ti dimin komii siya nimbiam.

⁵ Mi Juda iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim sima maeyau kwiruwa ywo ta ii komiia nae naekwowaka saiirin. Mi simiir siyiun hiriya tirikin, Adi Komii siir inig iir hainaniyim. ⁶ Mi ti dimin komiiyin whinmamaoni hiniin naukwhawanikin. Mi sima ti iikam isidin ini ta omaka aiirara yamwomimiriyim. Mi sima ini hinda yanaakiyim. Mi sima wakaeki sima irira nwira simiir yapa yapa yai imiirar boinami ⁷ mi sima ini hindarar yanaakiyim. Mi sima ina yaingwoyimiyokeyim. Mi sima boin, ti iikamim tari

nu Galili hirankimaingim, aniya? ⁸ Mi krimiir yaigina saiir dimusi swoki wakaei. ⁹ Mi nim krima nhirim nu Batiyankim mi nhirim nu Midia ankim mi nhirim nu Iramankim mi nhirim nu Mesoptemiyankim mi nhirim nu Judankim mi nhirim nu Kabadusiyankim mi nhirim nu Pontasankim mi nhirim nu Esiyankim ¹⁰ mi nhirim nu Prisiyankim mi nhirim nu Pamfiliyakim mi nhirim nu Isip ankim mi nhirin Ribianim om Sairini kingiin nwo ikim mi nhirim om komii Romanki nitkim. ¹¹ Mi om komii Roman iikam nhirim yim Judan iikamkim mi nhirim simiir siyuuin sima tiriya siir haiburgigim mi sima ini Juda simiir siyu iirara yapim mi nhirim mhuuisim whirin Krit nikiuwiya siir hiranki nitkim mi nhirim nu Arebiyankin nitkim mi krima ti iikam hoimgakim om whiruwan tani. Niingaka. Krima om whir om whirankim. Mi krima whiekakarim ini krimiir yapa yapa yaigin imiira swoki wakaeyim dimin komiyyin Adi Komii krimiir Wanin siya tirin. Pita siya hiniina boinkikin. ¹² Mi sima ti iikam whiekakim ini mouni haniina siinkaokiyim. Mi simiir kwoinim ini wara whriewhriekiyim mi sima ina nhinkii boinaigiyim. Ti diminin panin panina nimbiyamkikin, ha? ¹³ Mi kam nhirim sima simiir boinbu mi yaibu sima yiewaiyu. Mi sima ina boinim, sima ti kamim waini opa saiir kwiyaekim mi sima asi whaowaei. Iriig.

Pita siya yai boinmimauugin

¹⁴ Mi Pita aposel iuur nwirim simaka yisiin okwoki. Mi siya ina kauwok boinkiyin iikam whiekakim simiiram, kima ti Judan iikamim aru maeyauankin nitim mi kima ti Judan iikamim om komii Jerusalem tiran ikim kara kimiirin ti isidin omom omomi yai boinim simiir boinmimauuam tiri. Mi kima kariir yai aiir wakaei. ¹⁵ Kima ha naingwokim ti kamim op biye kwira wain dapiya sae kwiyae whaowaei. Niingaka. Siya bieyin nad nadu okwonyakwokin ha bi kwiyaein. ¹⁶ Mi profet inkamin Joelin siya yayim Adi Komii siya boinmimauukiyim siir siya hiniina win boinkikin. Mi tariinanin ti yayim bidi yimbiniyim. Bidi bidiniya siya hiniina win boinkikin,

¹⁷ mi Adi Komii siya boinki, siya dig kingiin nwowi mi kariir naeyuun siirin wi kara nikropki iikam whiekakim kimiiram. Mi kimiir yinugiyin yinkamiyinin sima wi kariir yai aiir boinmimauuwami. Mi whranim diminin kara niisiimauuin sima wi siir kigi. Mi kimiir waibibiyeyim simiirin wi nhwo kara nikiumauu haiginiwi. ¹⁸ Mi taka iya iriipi hiriinan kariir naeyuun wi kariir mi miriyyim iikamim wi simiir hauugi mi sima wi kariir yai aiir boinmimauuwami ¹⁹ mi dimin komii whirin wi kara nin diriraerariuwi ninomor kou hir. Kara diminpai diminpaiyim wi nu tir diriraeri. Mi nhie mi pae mi wau wi nua tiriir nimbini. ²⁰ Mi bie wi whwo rani mi iya wa nimirugi. Mi bwana wi nhienan nimbiyamki mi mhoiya ii komiyya nimbini mi kima wa kigwini Biyan Inkam Komiiyin nitin. Taka iya saeya wi ii komii kin nwowi. ²¹ Mi iikam whiekakim Biyan Inkam Komiiyin siir inig iir dapikiuwini mi simiirin wi Adi Komii siya niniskii hainaki mi sima wi omwaiya waiyayokiyoki.

Profet Joel siya hiniina win boinkikin.

²² Pita siir yayi tasa niki ama. Kima ti iikamim ti Isrelmi isidin siirim kima ta kariir yayi saiir ti wakae. Kara kimiirin Jisisin om Nasaretanin siir digworaekwowim siya tirim simiir boinmimauuim tiri. Adi Komii krimiir Wanin siya hauuga kirie komiyya siirin. Mi siya mi kirie kirie asi miriigin kimiir whwonkam idain. Yim kima bidi kigim. ²³ Biya Adi Komii siya hindara naingwo kikaigin siir kwoinarar. Sima Jisis siirin kimiirim yikiunani siirin kima nwoki isomaowim. Mi siirin kimar yikropki inkam biyeyim simiirim. Mi sima siirin paeyin hiniya nirioninkinin saika yaka inkin tionugi mi siirin ina yaka isomaokiyin. ²⁴ Mi ta siya nao nama Adi Komii siya siir hika hiriinansi naoyopnisugikin. Mi siya omwaiya swoki waiyan mi ieyin siir haiginikou dig bi nwokin.

²⁵ Mi Devid siya hiniina win boinkikin siirin, kara bidi kigin ti Biyan Inkam Komiiyin. Mi siya inokionokin kariir ina iniiga saiir kingiin minam nokwowi kariirin kirie siya hauu haiginiuim. Mi kara wi dimin whirsi naingwoyimiyok rani. Niingaka.

²⁶ Kara wi mairgimairga asi nwowi. Kara mwai minam waowi piua nhinmi kinim. fiya kara nao nami mi kara wi kariir piu aiirsi naingwoyimiyo rani. Mi saeya wi wadieya swoki owi. ²⁷ Mi kira kariir piugina wi yiumi om hir niyopnisugik rani. Niingaka. Mi kira kariir piu aiirin wi nu hir kignisu whiigrimgrinkinam tani. Niingaka. Kara ini kiriir yinisim topmwo ywowin. ²⁸ Kara bidi swoki iyopmauugiyin kariir inigin. Mi kara mairgimairga asi nwokikin.

Mi yayim Devid siya winkiyim Mesaiyani, siya hiniina win boinkikin.

²⁹ Pita siir yaiya tasa niki ama. Hae! Ti iikamim kara kimiir boinmauu wakaeki krimiir wanwiyayin Devid siirin. Mi Devid siya bidi bidinanar naokin mi sima siirin ini ienau haingikaigiyim. Mi tariinanin krima siir ieyin ina kigyokiyokiikaeyimim. ³⁰ Devid siya Adi Komii siir profet inkamkin. Mi Adi Komii siya Devid siir isidin simiir yinisim nwirin siir yimbingi iikam hoimgakim simiir kigriraowam inkam komiiyin nu kigriraowiyin siir hiniin. Mi Devid siya bidi wakaewinin mi bidi mi inokninkinin. ³¹ Mi siya bidi yinokninkinkyin dimin Adi Komii siya tirkiyin hiniingin. Mi siya hiniina win boinkikin, inkamin siya Mesaia siya nimbingi siya wi sipi naowi mi siya wa swoki insiin idwowi ie hirankin. Mi Adi Komii siya siir piugina wi yiumi om hir niyopnisugik rani mi saeya wi ienau hir mi whiigrimgrinkinam tani. Niingaka.

Devid siya inkamin siya nimbinkiyin Mesaia siirin hiniina win boinkikin. ³² Pita siir yaiya ina nika ama. Tiki inkamin Jisis siyargin. Mi siirin Adi Komii siya bidi kininsiin idwokiyin ie hirankin. Mi krima kigninkinkikin siirin. Mi krima asi boinmauugim. ³³ Mi Jisis siya bidi yamin ini ninomor kou hir nwowin. Mi siya ini Adi Komii siir ina iniiga saiir nidwowin. Mi taka iya Adi Komii siya siir naeyuin siir yikropki simiirim biya siya nimbina simiiram naeyuin ini nu tiriir yitin. Mi ti sima tariinanin kima kigim mi kima wakaeyim. ³⁴ Devid siya ninomor koua hir bi namkin. Niingaka. Siya hiniina boinkikin, Adi Komii, kira Kariir Biyan Inkamin siirin kira kariir ina iniiga saiir didwo. ³⁵ Mi wi kara nikwowaisiigi kamim kinaka nomboin ii ae karamae nwowiyim. Mi wi kira nokwonaowid iski.

³⁶ Mi Pita siir yaiya tasa niki amyokiyokiya. Hae! Ti Isrelan iikamim kima ti wakae ninokninkin. Adi Komii siya Jisis siirin, inigin whisaira yokdap. Biyan Inkam Komii mi inkamin siya nimbingiyin Mesaia. Ti inkamin Jisisin paeyin hiiniya nironinkinin saika kima naka inkin irinugiyin mi kima siirin ina yaka isomaokiyin. Pita siya hiniina boinkikin. Iriig.

Iikam whiekakim simiir kwoinim ina kisina haigiyim mi sima op ina baptaisim

³⁷ Mi sima ta yai aiir wakaeyim mi simiir piua ini hikak wara ywokiyim. Mi sima Pita siir boinkiyim mi aposel kam nhirim simiir warar yinkin boinki, hae! Nomiiyauim krima pi dimu dimin tiri? ³⁸ Mi Pita siya simiir boinkin, kimiir kwoinim ti kisina haigi. Mi Jisis siir inigin op siir ti baptais mi kimiir dimin biyeyim wi Jisis siya niinak iuguskii. Mi kima hiriinan siyuin siir tiri mi Adi Komii siir naeyuin wi kimiirim nwoki itim. ³⁹ Biya Adi Komii siya hiniina boinkin, kariir naeyuin wi simiir hauugii. Simiirin kara niki ikiunakim, taka yaiya kara hauua kimiir mi kimiir yinisisimim mi kimiir iikamim aru maeyau ankin nitim, simiirin wi Adi Komii siir Biyan Inkam Komiiyin wi siya hauuwi iikamim siya nikiunam simiirin. Mi Adi Komii siya ta yaiya bidi bidinanar boinkin mi Pita siya saiir asi bommimauugin.

⁴⁰ Mi Pita siya simiirin yai whirni whirniya boinmimauuam. Mi siya yai kwiruwa biri boinkin. Mi siya ina yimbisu boinkiyin, kima mintarao, ti iikamim miyik rani, wim wi siyu biye sima niisimauuwi. Kimiir kwoinim ti kisina haigi. Ti iikamim simiir kwoinan kipi nwo. ⁴¹ Mi taka iya iikamim Pita siir yai aiir wakaeyokiyim mi sima ina yaingwo tibmiikiyim mi op ina baptaisim. Mi ti iikam hoimgakim kasa rani, 3,000 kim. Iriig. ⁴² Tiki iikamim simiir piuim bi nhakiukim. Niingaka. Mi simiir kwoinim simiiramar naingwokwonanaekim. Aposel kamim sima boinmimauuwim diminpai diminpaiyim

simiir Adi Komii siirimin ini iripar boin wadieyim. Mi sima, sima sima swoki inkinsiis ankinsiisnam mi nae iripa sima mi aeyim iriipi hiriinan.

Ti siyiu miyikin iikam winim naingwo tibmiiyim simiir siyugin.

⁴³ Mi aposel kamim sima dimin komii komiiyim kasa biri tirkim. Mi sima kigim mi sima ini wara yanaakiyim. ⁴⁴ Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ini om whiruwar waiyim. Mi simiir digworaekwowim nwiruwanini inigin biri nwokim. Niingaka. Ini simiir ombudni inigar ywowim. ⁴⁵ Mi iikam nhirim umir digworaekwowam whaowaeiyim mi sima simiir digworaekwo hoimgakim mi simiir nuin pi iikam nhirimi niyopmauugi sim sainim mi ti digworaekwowim simiir umirim nwiruwanini inigin bi nwokim. Niingaka. Ini simiir omkakni inigar ywoim mi inkam nwirkin umiram mi whaowaei mi sima siirin pa mi hauugi. ⁴⁶ Mi inokininokin sima Adi Komii siir inig hainaniya omaka sair haingiriyiu onanaekim. Mi sima pi simiir omaka simiirar nii idwodwokai aeyarkaki. Mi simiir mhii kwoinim ini wadieyar ywokiyeim. Dimin whirkin bi tirkikim mi sima ini maingimainga ywokiyeim. ⁴⁷ Mi sima Adi Komii siir inigin ha mi hainanim mi siirin ina mi boin wadiekiyim. Mi iikam nhirim sima boin, ti iikamim, iikam wadie imairgim. Mi iikam nhirim Biyan Inkam Komiiyim siir yai air wakaeyim mi simiir kwoinim ina kisina haigiyim mi sima ini naingwo tibmiiyan iikam ywowim. Mi sima ini iripar ywowim yapa yapa biri nwokim. Iriig.

3

Inkam nwirin iga biyeyin mi mhoyiya ini wadieya ywokiyein

¹ Mi Pita, Jon sowa igwir naiowaka biyeyin nad nwowamin mi sowa ina yapamtibwo. Mi naiowaka sowa Adi Komii siir omaka sair yapninopkainam, nhwo kwisam. ² Mi inkam nwirin om komii Jerusalemanin siir iga miyik rani. Mi siir apua saeya naokainakiyin siirin hiriinanar naokainakin. Siir iga miyik rani. Inokininokin sima siirin Adi Komii siir inig hainaniya omaka sair omaka ano hir kikiniu idwogikikin. Mi ti anowin siir inigin wadiekin. Tiki inkamin siya hindara priikau priikauwikin iikamim iki Adi Komii siir inig hainaniya omaka sair niyamiyim umir digworaekwowam simiiram. ³ Mi tiki inkamin iga biyekakin mi siya Pita Jon sowiir kigwinin sowa Adi siir omaka sair namo mi siya ina sriwinin umirim sowiiram. ⁴ Mi Pita sowa Jon ini tiki inkamin ini siir ywokwo kaonanaeyo. Mi Pita siya boinki, kira kririir kaoki. ⁵ Mi tiki inkamin siya ha kaokiyin mi siir kwoinin hiniina yaingwoki pi kara kwaeyae kaowi mi kariirin pi umir sowa hauwi. ⁶ Mi Pita siya boinki, ao! Kara umir karamaeka. Niingaki, niingaka. Kara diminin, whira nwowi pi kiriir hauugi. Tiki diminin biyan diminkin. Mi Jisis Kraisin om Nasaretanin siir kirieya mi kira ha dinsiin apririrki. ⁷ Mi Pita siya tiki inkamin iga biyekakin siir ina air ini onkwo kininsiin okwoki. Mi siya biri kimiminkikin ina yinsiin okwotidwokiyein mi siya ina yapnamin. Mi siir ogmwo painwowim biri naptidwomwoknamkin. Niingaka. Ini wadieyar ywonamim. ⁸ Mi siya ini wadieyar yinsiin okwotidwok apnamin. Mi siya Adi Komii siir omaka hiriirin ini sowaka yinkin apninopkainamin. Mi siya ina yopnatkiigi boinamin, hae! Adi Komii kira wadiekin. ⁹ Mi iikam whiekakim sima siir kigiyim siya napririramin mi siya ini Adi Komii siir inigin siirar hainan yokiyokigiyamin. ¹⁰ Mi tiki iikamim sima bidi yinokninkinim tiki inkamin umirim priikau priikauin mi siya. Adi Komii siir omaka sair omaka anoin siir niki idwokin. Mi tiki anoin siir inigin wadiekin mi sima ini wara yanaakiyim ti diminin siir tirkiyin. Iriig.

Pita siya yai Adi Komii siir omaka sair boinmimaugun.

¹¹ Mi iya ti inkamin siir ina Pita Jon sowiir nonkworinuwun mi iikam whiekakim ha niwitnaniyim, ini simaka yamwoniyim. Mi sima imii imii simaka yinkin apninopkainamim ta maeyau haimiyya hugripkikikaiya Adi Komii siir inig hainaniya omaka sair omaka yainau hir. Mi ta maeyau sair iniga Solomonka. Mi sima ini kakakar ywokiyeim ti inkamin siir nini kigiuwim. ¹² Mi Pita siya kigwinin mi siya iikamim simiir boinwin, kima Isrel hiran iikamkim kima kakak dimusi nwokikim ti

dimin iirsiyin? Mi kima kririir dimusi kaowaiyuwi? Kima ha naingwokim kririir kirieya saeya niuwi? Mi kririir siyu miyikin siya niuwi? Niingaka. Kririir kirieya saeya bi tirkikin mi tiki inkamin ha bi napririrkin? Niingaka, niingakiinga. ¹³ Jisis siir kirieya saeya nwoaiginiugigin ti inkamin wadie. Mi krimiir brogaeyim Ebrahim, Aisak, Jekop simiir Adi Komiiyin iriipi hiriinan Jisis siir inig iirar mi hainankin. Mi Jisis siirin kimar kwikropkikim Pailat siirimin, siya nisomaowam. Mi Pailat siir kwoinin siir nikropkiyamar tirkin. ¹⁴ Mi wim kima inkam miyikin siir boriisop. Kima inkam biyie siir nikiunam naingwokim. Ti inkamin digumii kima haimriiyuin inkam biyie rani, inkam wadie ieyairgin. Siya dimin whir biri tirbusrankin. Niingaka. Mi kima ti inkam nwirin inkam nisomaokiyin mi omaka hiuyokiyokaiya saiir nwokaiyin mi kima kimidiniya siir yikiuna. ¹⁵ Mi kima ti inkamin kwoin miyikin inigak nwoaiginiuwiyin inokinok nwokripkaigiyamiyin krima siir yisomaoki. Mi siirin ini Adi Komii siyar swoki kininsiin idwokiyin ie hirankar. Mi Jon krira siir bidi kigiyin. ¹⁶ Mi Pita, Jon sowiir yaiya tasa niki ama. Jisis siir kirieya saeya kininsiin okwokin tiki inkam iga biyieyin. Kima siir bidi kigin mi siir bidi yinokninkinim. Siya wadie asi nwokin naingwo tibmiiya Adi Komii siya hauugiya kririir mi siirin wadie saeya nwoaiginiugin.

¹⁷ Hae! Tiki iikamim, kima biri ninokninkinkim tiki hiriinan siyuin kima tirin. Mi kimiir yaowaeyim sima biri mi ninokninkinkim. Niingaka. ¹⁸ Biya profet kamim sima winkiya Jisis siya wi hik sipi haii mi siya wa naonami. Mi ti digworaekwo whiekakim biya sima winkyim, yim Adi Komii siyar tirkikim. ¹⁹ Pita siya nu Isrel hiran iikamim simiir asi boinkikin, kimiir kwoinim ti kisan haigi mi Adi Komii krimiir Wanin siiram daingwo tibmii. Mi krimiir dimin biyieyim wi siyar niinak itkiigi. ²⁰ Mi Adi Komii siir kirieya wi krimaka asi nwowi. Mi Adi Komii siya Jisis siir nikropkii mi siya wi krimaka namwoni. Tiki inkamin biya siya niki imbinin siyairgin, Mesaia. ²¹ Mi tariinanin Jisis siya ini ninomor kou hiran niki idwo kaowin. Siya minam niki idwo kaowi ti digworaekwowim win kina nimbiyamkiyim. Mi siya nua tiriirin wa swoki iti. Biya Adi Komii siya profet kamim simiir huirworwokai haiginiugin. Yim sima ini saiirar mi boinmimauuim. ²² Mi Pita, Jon sowa ina niki boinyokiyokiyamwo. Moses siya hiniina boinkikin, wi Adi Komii siya nokmwim okwo haiginiuwu kimiir inkam nwirin profet inkam nwowam. Ta siya mi okmwim okwo haiginiuwa mi ta siya mi ikropkiya kariir saiir hiriinan. Mi digworaekwo whiekakim siya boinmimauuwim kima sibgu wakaeyoknam. ²³ Mi iikam whiekakim ti profet inkamin siir yai wakae karamae nwowim mi simiirin wi Adi Komii siya tirkii mi sima wa naokaoki. Mi sima wi iki Adi Komii siir iikam nhirim simaka nwo rani. Niingaka. ²⁴ Mi profet Samyuel mi profet kam nhirim siir mhoi nit ima sima boinki, tiki digworaekwo whiekakim wi simbi nimbiyami tariinanin. ²⁵ Kima ti iikam whiekakim kima profet kamim simiirarar isidgin. Adi Komii siya nimbin tibmiikikim kimiirin. Mi kimiir isidin siir inkam nwirki niuwi wi siya whin diriraerar haiginiuwami iikam whiekakim, omom omom anim simiirin. Adi Komii siya ta yaiya kimiir brogaeyin Ebrahim siir boinmimauugikin. ²⁶ Mi Adi Komii siya Jisis siirin Isrel krimiir isidin siir waraur yikropki biyin, kimiir whin diriraerar haiginiuwam mi kimiir kwoin imiir kisan haigiyam dimin biyieyim kima tirim simiir si. Iriig.

4

Mi Isrel hiran inkam komii komiiyim sima yikropki Pita, Jon sowiirin omaka hiuyokiyokaiya saiir hiriir sowiir hiugripkiikikiyam.

¹ Iya Pita, Jon sowa yaiya niki boinmimauuwo iikamim simiir mi pris inkamim mi inkamin Adi Komii siir omaka saiir biyanin mi Juda iikamim naokaowim mi ha ninsiin idwowim simiiram naingwo tibmii karam nwowim mi simiirin hiniina dapikim, Sadyusi. Mi sima sowiiram inokakar namkim. ² Mi tiki isidin sima ini owiu io komiia Pita, Jon sowiir ta sowa boinmimauuwa yaiya iikamim simiir ta Jisis siya naonama mi siya swoki insiin idwowa ie hirankin saiirsi. ³ Mi sima sowiirin naowar kaeyokairibim iya biyeyin nad nwowamtibin mi ini ii aeyar pirkinkiyakwoka. ⁴ Mi iikam nhirim sima taka sowiir

yaiya saiir wakae digiyim mi sima ina yaingwo tibmiigiyim Adi Komii siiram. Mi kamim naingwo tibmiiyim sima iriparin 5,000 kim. Kasa rani. Iriig.

⁵ Mi iigwir nugakin bii nrowi kamim mi Juda simiir isidin siir biyan inkamin mi kamim Adi Komii siir siyu komii ninokninkiniyim sima ha nitim, sima om komii Jerusalem hirirar yamwoni, ⁶ Ananias saikar. Prismi biyan inkam komiyyin mi Kaiafas mi Jon mi Aleksanda sima tiki biyan inkam komiyyin pris siir isidin mi yim sima wara yinkin am om komii Jerusalema hiriirin sima hirira yaninkiniyuim. ⁷ Mi sima Pita, Jon sowiir yikiunaki. Mi sowa ha nito ini simaka yamikwoniyim. Mi sima sowiir sriigi, nhinir kirie aka inkam iga biyeyin siir haiswoniskiigiya. Mi nhinir inig ikin ti diminin kowa tirin. ⁸ Mi Adi Komii siir naeyuin Pita siir piu ara naninkiniuniyim mi siya simiir boinkii, kima inkam komiyyim Isrel hiranim mi Juda simiir isidin siir biyan inkamim ⁹ mi kima kririir srii? Ti dimin kibiyin krira tirkiyin ti inkamin iga in ninsimsiriuin siir mi siya wadie paniina nwokikin, ha? ¹⁰ Kara kimiir boinkii, Isrelan inkamim simiir warar ninkin boinkii, kima siirin inar kigim ti inkamin iga in ninsimsiriuin siya isi wadieyar nwowin. Krira ti diminin Jisis Kraisin om Nasaretanin siir inig iir tirkikin. Mi kima Jisis siirin paeyin hiiniya nirioninkin saikar ninkin irinugigin mi kima ina yaka isom aokiyin siirin. Mi Adi Komii siya siirin ie hiranka swoki kininsiin idwowin. Mi ta hiriinan kirie kaimwowa mi tiki inkamin wadie saeya nwokikin. ¹¹ Mi Jisis siya ini siya omaka miriyyin ini siir hiriinan ywowin. Yokwo Komii saeya hiniina boinkika, wim kima ini inkamin omaka miriyyin ini siir hiriinan ywowin.

Mi wim kima ti siyan omaka kougounanin siir nonkwo miriyyim pi boriisopi. Mi kima siirin ini digiumii haimriiyugigim. Adi Komii siya tirkikin ti siyan omaka kougounan.

¹² Mi krimiir dimin biyeyim wi inkam nwirkin swoki inak itkiki rani. Mi krima inigak wa swoki o rani, inokininokin. Niingaka. Jisis siyairgin. Inkam nwirkin krimiir dimin biyeyim simiir niinakim dig bi nwowikin. Niingaka. Jisis siir inigin wadie siya nwowaiginiugin. Inkam nwirki bi nwowaiginiugin. Niingaka. Pita siya hiniina boinkikin.

¹³ Iya kamim siyu komii ninokninkiniyim. Kaunsil, sima Pita, Jon sowiir kigwino sowa yai nokwo boinmimauuniyo mi sowa biri nididko yaowae komiyyim simiirsiiyin. Mi sima ina yinokninkiniyim Pita, Jon sowa biri swoki skul miminko. Sowa ninokninkinkak rani. Mi sima hinda asi nanaakikim. Mi sima hiniina naingwokim sowa Jisis saikar nwoko mi sowa yai boinmimauusiiyin paniinsi yididsi. ¹⁴ Mi sima kigwin ti inkamin siir iga inin ninsimsiriunamin sowa diriraerirkiyin. Mi sima sowiirin yaigak paniinsi ywosi. Ti inkamin iga in biyeyin siya ini sowiir kingiin hir yokwowin mi sima hiriinansi nwokim. ¹⁵ Mi sima yikropki Pita, Jon sowiirin idwowaia hiriir kamim siyu komii ninokninkiniyim, kaunsil, omaka saiir akpitga hir yani okwo iu. Mi sima mhoiia ini sima sima swoki boinkiyim sowiirin. ¹⁶ Mi sima boin, krima wi paniina tiri tiki inkam nwisowiiirin? Sowa dimin komiyyin whira yiniskii. Mi iikam whiekakim om komii Jerusalemanim sima kigin mi sima wakaeyin mi sima ina boinim, krima wi paniina haigiprakaii? ¹⁷ Krima pi boriisopi ti diminin siya nhinkiiki mi wi iikam nhirkim pi wakaeisi. Mi sowiirin wi krima boinikiduwu. Sowa ta Jisis siir yaiya saiirin hiri kipi boinmimauunanae. ¹⁸ Mi sima ina swoki ikiunam Pita, Jon sowiirin. Mi sima sowiir boinikiduki kowa Jisis siir inigin wi kipi swoki boin nhinkimimin. Wi niinga dwoiuguski wi kipi niisiisiimauu. Niingaka.

¹⁹ Mi Pita, Jon sowa ina yowarkii boinkiyo simiir yai aiir, kima kima tiki aingwo hidna. Krira wi Adi Komii siir yai aiir nasi wakaeyoknaei krira niki inokninkin tani. ²⁰ Ni krira kririir yaiya wi pan tani. Krira wa boinmimauuwi iikamim simiirin digworaekwo whiekakim krirar kigim mi krirar wakaeyim. ²¹ Mi sima yai paenan haniinggin yiu mi ina boinim, diuguski, wari inkam nwiswo yopi nami. Mi kamim siyu komii ninokninkiniyim, kaunsil, sima ini sowiir tioni siyuam whaowaeyim. Mi sima ini tiki iikam whiekakim simiirsi yididgiyim. Adi Komii siir inig iir hainankiyim. Mi ti inkam iga biyeyin siir bidi kigiyin, iga siira wadie nwokiya mi sima asi naingwo tibmiigim. Mi sima asi nididgim

sowiir tiosiyin. ²² Mi tiki inkamin Pita, Jon sowa haiswoniskiigiyyin siya adi yaowae komiigin siya yinisim tani. Mi ti inkam iga biyieyyin siir biewiyim tari kam nwis, kwis kwoim nanairgim. Iriig.

Kamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyyim sima nhwo minam kwiskim Adi Komii siir kirie aiir haiyyim.

²³ Mi iya sima Pita, Jon sowiir niuguskiya mi sowa ina swoki haiyyug apnamo sowiir nomiyyauim simiir naboimamauuamim ti diminin sowa tirin siir. Mi prismi biyan inkamin mi kam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim sima sowiir boinki. ²⁴ Mi tari Pita, Jon sowiir nomiyyauim sima ta sowiir yai aiir wakaewinim mi sima ini kwoin whirua ywokiyyim. Mi sima nhwo ina kwisboinkiyim Adi Komii siirim, hae! Ti Biyan Inkam Komiiyyin kirar nonkwokwokim ninomor nu mi whii komii aka mi tiki digworaekwowim, nu tir nwowim kinakinar nonkwokwoswokim. ²⁵ Biya kiriir naeyuin, yai kwira siya boinkika krimiir brougaeyin Devid siir, kiriir mii miriyyin siir. Devid siya hiriinan bidi boinkiyin,

tiki iikamim sima Judan iikam tani. Mi simiir kwoinin haugihauga dimusi whiyiekim?

Mi sima ti iikamim iikam nhirmi tirbuam dimusi naingwokim, ha? ²⁶ Mi inkam komiiyyin omom omom kigriraowiyin mi kamim bii nwowi ikim sima maeyau kwiruwa ywomim. Mi sima Adi Komii siya nimbinkiyin Mesaia mi inkamin siya. Sima sowakar nintiowam tiri. Devid siya hiniina boinkikin.

²⁷ Mi nhwo sima kwisboinkiya yaiya ta saeyirga niki amyokiyokiiya. Hiipa! Taka yaiya, yai kaimwoka. Mi tariinanin ta saeya nimbiyama. Herot mi Pontias Pailat mi iikamim Juda iikam tani ikim mi Isrelan iikam ikim, sima om komii Jerusalem hirirar yamwo iim. Sima minam haingiriyiugim ti inkamin kira nimbingiyin Mesaia, ti miyan inkam kibiyin Jisis siir nisomaowam. ²⁸ Mi sima iripa yai hiriinanam haingiriyiu boinaikim, ta yaiya biya kirar boinkiya saiir tiram. Mi sima tariinanin saiir tiram naingwowi. ²⁹ Mi kira ti biyan inkam tapa kira bidi kigiyin, yaiya sima ninii nintiowa. Mi kiriir kirieya krimiir whauugi kiriir miyan kamim mi krime wi simiirsi nidid rani, kiriir yai aiir boimimauuwim. Niingaka. ³⁰ Kira kirie krimiir whauugi iikamim makakim simiir ninimniskiiyam. Mi kira krimiir hauugi mi krime wi mii prasae mirii rani. Jisis siir inigin kiriir miyan inkam miyyikin, sima Adi Komii siir boinki. ³¹ Iya sima nhwo kwis digiyim mi ini sima kinankiugiyim, ta omaka ninii hanin nitkiya mi ini praprasa kinkiya. Mi ti Adi Komii siir naeyuin ini iikamim simiir yapa yapa piua yaninkiniuuim mi sima ini Adi Komii siir yaiya saiir boimimauuwim mi tiki iikamim sima biri nidigim. Niingaka. Iriig.

Iikam whiekakim siiram naingwo tibmiiyyim sima ini kwoin whiruwar ywowim.

³² Mi iikamim naingwo tibmiiyyim, sima ini kwoin whirua ywowim. Inkam nwirin ha bi boinikin ti diminin kariirairgin. Niingaka. Mi simiir digworaekwo whiekakim ha biri boinikim nwiruwanikim. Niingaka. Simiirin pi sima ombudka wokiyok haii.

³³ Mi aposel kamim sima Biyan Inkam Komiiyyin Jisis ie hirankin siya ninsiin idwowa saiirin nididmir nididmir biri boimimauugim simiirin. Niingaka. Mi Adi Komii siya simiirin hiriinansi kirie haiginiugin. ³⁴ Mi simiir inkam nwirkin dimin whiram paninsi whaowaesi. Dimusi rani, simiir nhirim nu digworaekwo omakakin ninkiniuwiyim pi sima nokmwim saini inkam nhirmi. Mi sima umir pa haii ti digworaekwo imiirsi. Mi sima ti umirim pi ti kamim digworaekwowim whaowaeyim pi simiir hauwi. Mi simiir inkam nwirki dimin whiram paninsi whaowaesi. ³⁵ Mi ti digworaekwo whiekakim simiir umirim sima pa hainani, aposel kamim simiir hauugikim mipi sima hid hauuami kamim digworaekwowim whaowaeyim simiir.

³⁶ Mi inkam nwirin om komii Jerusalem hir nwokin, siir inigin Josepkin. Mi kimidiniya aposel kamim sima swoki kisina dap siir inigin Banabas. Ti inigin siir inig tipmwowin kaoprigi okwovikin. Mi siya Livaini isidgin mi siya nu Saipras hirankin. ³⁷ Siya iriipi nugakairgin. Mi ti siir nuin ini inkam nwirkin sainin mi ti nuin siir umirim siya ini aposel kamim simiir ini hauugikin. Iriig.

5

Ananaias Sapaira sowawaiyairgo

¹ Inkam nwirin Ananaias nikiuwiyin mi siir wig aeya Sapaira, sowiirwai nuin ini inkam nwirkin sainin. ² Mi Ananaias siya umir haimiyyin ini siyar yonkwonaowidin. Mi siir wiga saeya bidi yinokninkina, ti umir haimiyyin saiir kam ieya hainaowidin. Mi umir haimiyyin siya haipirugigin, siya ha hainamin, ini aposel kamim simiir ini hauugikin, ti umir haimiyyin. ³ Mi Pita siya Ananaias siir boinki, kiriirin yiu bibiyie whiekakim simiir biyanin, Setan, siya nipiyaokinamkin mi kira Adi Komii siir naeyiu iir asi niksisaekin. Ti nuin siir sainin umirim mi haimii ini kirar hainaowidin. Mi kira hiriiran dimusi tirkin? ⁴ Biya tiki nuin kiriir inigin nwokin. Mi kiriir kwoin ieyar naingwo priihauugikin, umir hai yamin. Mi ti hiriinan kwoinin, kiriir dimusi nimbiamkin? Ni kira inkam ara bi niksisaekin. Niingaka. Ni kira Adi Komii krimiir Wanin siir warar niksisaekin. Pita siya hiniina boinkikin. ⁵ Iya Ananaias siya ta yaiya Pita siya boinkiya saiir wakaeyin mi siya ina yakai aonamin. Mi kamim ta yai aiir wakaeyim, sima ina yididgiyim. ⁶ Mi whranim ha nitim, siirin ina ini kog hainakiyin. Mi ina hainamin mi sima siirin ina ini haingikaigikim.

⁷ Mi mhoiia Ananaias siir wiga ina yita. Mi saeya biri ninokninkinka, sima saiir kam iir haingikaiyin. ⁸ Mi Pita siya Sapaira saiir sriwin, kiriir kamim ti nuin siir umir whiekakim siir sainim ini krimiirara hauuswokiyeim, aniya? Mi saeya ina yowarkii boinkiya, ihi. Mi saeya ya pi niksisaeka. ⁹ Mi Pita siya saiir sriwin, nhinga boinkin, kowiirwai kwoinin whiruwa nwoki iskiyin ti dimin iir tiramin? Kowiir kwoinin ha naingwokin, Adi Komii siya biri ninokninkinkin, aniya? Mi kowa Adi Komii siir naeyiu iiram dimusi kinankiugin? Wakae! Ti whranim kiriir kam iir nini haingikaigikim mi sima isi ano hir nokwowim mi sima kiriir kogainamam mini ienau swokini haingikaigikim kiriirin. Pita siya hiniina boinkin. ¹⁰ Mi taka wiga biri kimiminkika, saeya ini Pita siir igmiiga kingiinar yaowakainama mi ina yaowiugusama. Mi tiki whranim ina yapninopkainamim mi ina ini kigiium, taka wiga bidi yaowigusamkiya. Mi sima twowai ina haiyim, saiir kogainamim. Mi saiirin, ini saiir kamim siir kingiinar swokini haingikaigika. ¹¹ Mi iya iikamim naingwo tibmiyyim sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima ini mouni haniina siinkaokiyim mi sima ini nididkakar ywokiyeim. Mi iikam nhirim yim iriipi hiriinan ini mouni haniina mi siinkaokiyim mi ini kakak wara mi okiyim. Iriig.

Dimin kirie komii komii whiekakim ina yimbiamim.

¹² Mi aposel kamim sima tirim dimin kirie komii komiyyim, iikam whiekakim sima bidi kigim. Mi iikam whiekakim naingwo tibmiyyim, sima inokinokin Adi Komii siir omaka haimiyyin hugripkiikikaiyin, pi siir hirar nwowi. Mi ta maeyau haimiia hiuyokiyokaiya saiir inigin Solomonka. Mi iya sima hir nwowiyeim, simiir mhii kwoinim pi whiruwa nwo iski. ¹³ Mi iikam nhirim naingwo tibmii karam nwowim, sima boin simiir siyiuin siyiu wadiekim. Mi sima pi nididgim simaka paninsi yamasusi. ¹⁴ Mi iikam whiekakim ta yai aiir wakaeyim mi sima ina yaingwo tibmiikiyim. Mi ti iikamim sima ini Adi Komii siir iikamim simaka iripa isid whiruwar ywowim. ¹⁵ Mi sima iikamim makmakakim, simiirin siyiuim om komiia namiyim, ini simiir hiriir hainamim. Mi nhirim sima hii idwo ini haiginiu mi nhirim nibmir idwo ini haiginiu. Sima hiniina naingwokim, iya Pita siya tiriir napni mi siir aknaina pi krimiir namitkini mi krma pi wadiyar nwoki. ¹⁶ Mi omisisimim om komii Jerusalem siir kingiin nwowim, simiir hiran iikamim simiir makak iikamim ina mi hainamim, om komii Jerusalem hiriir. Mi iikamim yiu biyieki ninkiniukikaiyim yim sima ini warar mi inkin amim. Mi simiirin aposel kamim sima yinimniskii haiginiugi. Iriig.

Aposel kamim simiirin ina yonkwobumbuninkin haiginiium.

¹⁷ Mi biyan pris inkamin mi Saidyusi kam ikim sima aposel kamim simiir mii aiiram kigmairgim. Mi sima io asi nwokin simiirin. Sima hiniina naingwokim, iikam whiekakim wi aposel kamim simiir yai aiirara wakaei mi wi krimiir yai aiir wakae rani. ¹⁸ Mi sima ina nhinamim, ini aposel kamim simiir ini onkwoium. Mi simiirin omakanau

hir ini hiugripkiikikaigig. ¹⁹ Mi tapa niyaka Adi Komii siir paekwosim nwirin ina yiuunaniyirin ta omaka aposel kamim simiir, kiyitkaigaigiya saiir omaka anoin siir ini haiwaaki. Mi sima ina yapnananiyim idowiiya tiriir. Mi Adi Komii siir paekwosim ieya boinki simiirin. ²⁰ Kima taka Adi Komii siir omaka saiir kwapiiyam, siir yayim iikamim simiir tini boinmimauuu. Mi siyiuin kwoin miyik haiyin simiir diisiimauu. Adi Komii siir paekwosimin siya hiniina boinkin. ²¹ Mi aposel kamim sima ti Adi Komii siir paekwosimin siir yai aiir wakaeyim mi sima nugakar yamyakwok Adi Komii siir omaka saiir. Mi sima siir yayim, iikamim simiir ini boinmimauuu. Mi iya sima yayi boinmimauuwa mi ti Saidyusiyan kamim mi biyan pris inkam ikim mi Isrelmi isidin si inkam komii ikin sima ini maeyau kwiruwa ini owuwim. Mi sima kamim yayi niniyim, simiir yikropki sima nini ikiunakiyim, aposel kamim simiirin. ²² Mi kamim yayi niniyim, sima ha namim omaka aposel kamim simiir hiugripkiikikaiya saiir simiir ninkikwonanakiyam mi sima hir biri nwokim. Mi kamim yayi niniyim, sima asi swoki amkim mi ini inkam komi komiirim simiir ini boinmimauuwim. ²³ Mi sima boin, ano bidi haiginokoukripkaigigin. Mi krima ti kamim omaka hiugripkiiya saiir kigriraowiyim simiir ini kigu. Yim sima omaka hiuyokiyokaiyim, simiir omaka anowim simiira nokwo kaoirkaki. Mi krima anowin ha nini haiwauuwim, simiirin inkam nwir biri haiwao kigim. Niingaka. Ina omaka niinga niinga haiwao hinsisirkiiyim. ²⁴ Iya tiki inkamin, Adi Komii siir omaka kigriraowiyim mi biyan pris inkam ikim, sima ta yai aiir wakaewinim mi sima ini warar yanaawinim. Sima biri ninokninkinkim, iya ti dimin ieya nimbiyamim. ²⁵ Mi inkam nwirin siya ini kignaki mi siya ina ini boiniin simiirin, kamim kima hiugripkiikikaigaigigim sima isi Adi Komii siir omaka saiir nokwokai boinmimauuim, iikamim simiir. ²⁶ Mi biyan inkamin Adi Komii siir omaka saiir kigriraowiyim mi siir isidin, siir whinmiriirin sima yamswoki aposel kamim simiir swokini kiyitnimnir hainakiyam. Mi sima simiirin nhimbwonhimbwo bi kiyitnimnir hainakikim. Sima ini iikamim simiirsi yididim. Dimusi rani, simiir kwoinim hiniina naingwokim, nimbi siiyani sima pi kaiyimikisi. Iriig.

²⁷ Mi sima ha nikiunaniyim, ini kamim siyu komii ninokninkiniyim kaunsel simiir whwonkam ida ini okwoniyim. Mi biyan inkamin pris siya simiir srii. ²⁸ Biya krima kiiirar niki boinwakaekikim. Kima Jisis siir yayi hiriirii kipi boinmimauunanae. Mi wim kima krimiir yayi nantamyiriyirnamkim. Mi yai ina swoki boinmimauuamim, iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim simiir. Mi wim kima simiirin hiniina nini boinmimauuu Jisisin krima mi isomaokii. Sima hiniina boinkim. ²⁹ Mi Pita siya mi aposel kam nhirima, sima ina yowarkii boinkiyim, Adi Komii siir yayi kou ini saeyar ywowa mi kima saiirara wakaeyokna iski. Kiiir yayi saiir aowa ywokaiya. ³⁰ Mi kima Jisis siirin paeyin hiiniya nironinkinin saika yinkin irinugi mi siya ina yaonamin. Mi krimiir wanwiyayim simiir Adi Komii siya swoki kininsin idwonaowid ie hirankin siirin. Mi siya tariinanin ini krimiir Adi Komii wara ninkin owin. ³¹ Mi Adi Komii siya yikiunainam Jisis siirin ninomor kou hiriir. Mi siya ini Adi Komii siir ina iniiga saiir kingiinar yaka kinmasu idwowin mi Jisis siya krimiir Biyan Inkam Komiiigim. Mi siyairgin krimiir dimin biyeyim simiir niinak itkigiigiyin. Mi nu Isrelmi iikamim, simiir mhi kwoinim pi siyar kisina haigi mi simiir dimin biyeyim pi Jisis siya niinak itkigiigi. ³² Ti digworaekwowim krima kigpriginim mi krima ini whinboinan kam ywowim. Mi Adi Komii siir naeyuin iriipi hiriinan, ha mi whinboinikim. Adi Komii siya siir naeyuin minam hauugikim, iikam whiekakim siir yai aiir wakaeyoknaim simiiram. Pita siya hiniina boinkin.

³³ Sima ta yayi saiir wakaekiya simiir kwoinim ini hauugihauuga whiyekiyim, aposel kamim simiiram. Mi sima simiir nisomsom aowam asi naingwokim. ³⁴ Mi inkam komii nwirin Farisi simiirgin siir inigin Gamelielkin. Tiki inkamin siyu komii ninokninkinikim. Mi iikam whiekakim, ini siir inigin siir hainankiyim. Mi Gameliel siya omaka yai nidwokai wakaeya, saiir omaka yainau hir yinsiin okwokai boinki, kima wari aposel kamim simiirin idwowiiya dinkikwona apniyam. ³⁵ Mi ti inkamin siya kaunsil kamim siyu komii ninokninkiniyim simiir boinki, kima ti nu Isrelan kamim, kima sibgu

mintirao, diminin kima tiram naingwowin ti kam imiir. ³⁶ Mi biya inkam nwirin Tiudas nikiuwiyin, siya hiniina boinkin, karaigin biyan inkam komiyyin. Mi iikamim kamairim kam nwir 400 sima ini siir isid ywowim. Mi mhoyiya siirin kam nhirim sima yisomaoki mi siir isidin ina yidam ninoopkiyim mi siir miyyim ina yikigiyim. ³⁷ Mi mhoyiya Judasin om Galiliyanin siya ina yitin. Mi taka ii hiniina iikamim simiir inigim sair winamkim gavman siya. Mi tiki inkamin Judasin siya iikam kasa biri nikiunakin, siir siyu iir napam. Mi siirin iriipi hiriinan, ini kam nhirim sima yisomaokiyin. Mi siir isidin ina yidam ninoopkiyin. ³⁸ Mi wim kima wara kam nhirim simiirin kipi nisomsom aoki. Kima simiirin hinda kigninkinki. Mi taka miya inkamni inig ara hainanikiswo mi wa pi yikigiyin. ³⁹ Mi ta miya Adi Komii siirgi niuwi mi inkamki ta miya sair nikiduim wi dig nwo rani. Niingaka. Kima wi inkam tio rani, kima wi Adi Komii siirar tiowi. Gameliel siya hiniina boinkin kaunsil imiirin mi yim sima ini Gameliel siir yaiya mi wakaeyoknaim. ⁴⁰ Mi kaunsil sima yikiunaki, aposel kam imiirin. Mi sima simiirin ha tiokiyim mi sima ina yuguskiyim. Mi sima ina boinkiyim, kima ha dam! Mi kima Jisis siir inigin pi kipi swoki apboinmamauwam. ⁴¹ Mi aposel kamim sima kaunsil simiir haiburgigim mi sima ina yamim. Mi sima ini hindara boin maigimaigra namim. Mi sima boin, ini wadieyar mi owin krima Jisis siir inigin hik siira mi haiyim. ⁴² Mi inokinokin sima yai pi Adi Komii siir omaka mi iikamim simiir omaka ikim, pi simiir hir boinmamauwi. Jisis siyairgin, Mesaia ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin siya. Iriig.

6

Mi sima kamim iriyyar nwise yimbin aposel kamim simiir whin miriyyim

¹ Mi taka iya Jisis siir isidin ini komiyyar yoraraowamin. Mi Judan iikam nhirim nu Grik hir nwowim, io sima ywo Judan iikam nhirim nu Isrel hir nwowim simiirin. Mi sima io dimusi biri nwokim, Isrelan isidin sima wig igabae niingam Grik hiranin, simiirin sibgu biri kigriraokim. ² Mi ti aposel kam iuur nwise sima, kamim kigna diriraerariyim simiirin asi nikiunakim. Mi sima boin, nim wi Adi Komii siir yaiya sair pi haiburgikisi, nae hidamin. Yio ti siyu hiniinin yio miyik rani. ³ Ti nomiyauim kima kamim iriyyar nwise tiki hansran hainaki krimiir isidin siir kam nhirim simiir ta miya, wig igabaemi hidauwiya nae sair kigriraowim. Mi ti kam iriyyar nwise Adi Komii siir naeyuin simiir ti inkiniukikai. Mi sima ninokninkin inkam dwo. ⁴ Mi nim krima inokinokin nhwo ara kwisnanaei, iikamim simiir boinmamauwim, Adi Komii siir yai aiir. Ya ta hiriinan miya, ya krimiir miiga. ⁵ Mi iikamim naingwo tibiyyim, iya sima ta yai aiir wakaeyim mi sima boin, ta yaiya, yai wadieka. Krima ini maigimaigra wara nwowim. Mi sima Stiven siir yimbin, inkamin Adi Komii siir naeyugin ninkiniuwim. Mi kam nhirim sima nimbiniim simiir inigim hiniin hiniingim, Filip, Prokoras, Naikena mi Taimon, Pamenas mi Nikolas. Nikolas siya om Antiok hirankin. Biya siya Juda simiir isid biri nwokin mi tariinanin siya simiir isid bidi ywowin. ⁶ Mi kam iriyyar nwise ha nimbingiyim mi simiirin ina yikiunaniyim aposel kamim simiiram. Mi ina simiirin ha nonkwokiyim simiir mi sima Adi Komii siiram in a sriigiyim.

⁷ Mi Adi Komii siir yaiya maeyau kwiruwa biri nwoka. Niingaka. Hinda tinda bidi yiniyokiya. Mi Jisis siir isidin om komii Jerusalem hiranin, ini hoimgakar yamwoiim. Mi prismi isid komiyyin, simiir mhi kwoinim ina yinkpit haigigiyim. Iriig.

Juda inkamim sima nokwoyokaigim Stiven siirin.

⁸ Stiven siya inkam imiirsi naingwoyimi yok prasae biri kinkin. Mi siya iriipi hiriinan kiriekak. Mi siya dimin kirie komii komii whiekakar mi tiriikin, iikam imiirin. ⁹ Mi Stiven siya Adi Komii siir yai aiir boinmamauwin mi iikam nhirim saikar yinkinwamwarkii boin. Mi iikam nhirim saika boinim, Juda inkamkim. Mi nhirim nu haimii whirin Sairini hiranki nitkim mi nhirim nu Aleksandriankin nitkim. Mi nhirim nu Silisiankin nitkim mi nhirim nu Esiankin nitkim mi tiki iikam isid komiyyin sima Stiven saikar ninkinwaomwarkii boinamar tirkim. ¹⁰ Stiven siir yaiya ini saeya yokwonaowida. Mi simiir yaiya ini yikigiya. Stiven siirin kwoin miyikin Adi Komii siya hauugin mi siir yaiya

asi nokwonaowidga. ¹¹ Mi sima kam nhirim simiir ini ikiunaki mi ina boinim, pi kima tini iksisaeyiu. Mi ti kamim niksisaeyim sima boin, Stiven siya Moses siir nigbumbugin mi siya Adi Komii siirin wara mi inkin igbumbu. Tiki kamim niksisaeyim sima Stiven siirin hiniina boinkim. ¹² Mi kamim priyiksasaeyim sima kam adi yaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim, simaka ini boiniu. Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim simiirin wara mini boiniu mi sima yai biyie Stiven saika ini boiniu. Mi sima Stiven siirin omaka inkam komiigin nidwokai wakaeya yai, saiir hiriir kiyitnimnir hainam. ¹³ Mi tiki kamim niksisaeyim mi sima niksisaeyim yaiyim simiir boinkikim mi tiki kamim sima ina boinim, inokinokin Stiven siya Adi Komii siir omaka saiir nigbumbuwikin. Mi Adi Komii siir siyiu komiyyin siir wara mi ikbumbu. ¹⁴ Krima bidi wakaekiyim siya hiniina boinkin, taka omaka Adi Komii siira, wi Jisisin om Nasaretanin siya tirbumbugi. Mi siya siyiuim Moses siya hauuwim krimiir, wi siya kisina haigini. Ti kamim niksisaeyim sima hiniina boinkim. ¹⁵ Mi iikam whiekakim ta omaka yai nidwokai wakaeya saiir nwowim sima Stiven siir whwonkam iir kigiyim ini Adi Komii siir paekwosimim siir whwonkamnan ywokiyyin. Iriig.

7

Stiven siir yaiga

¹ Mi biyan inkamin pris siya sriigi Stiven siirin, ta yaiya kaimwowaiga, aniya? Ta sima boina. ² Mi Stiven siya boin, hae! Kima ti nomiiyauim mi ti inkam komii komiyyim kima ini wakaekiyim, biya krimiir brougaeyin Ebrahim siya nu Harana hiriir biri niki amkin. Siya nu Mesopotemia hinar niki owin mi Adi Komiiyin ninomor kouanin ina yimbiamin siir hiriirin. ³ Mi Adi Komii siya boinki Ebrahim siirin, kira kiriir omin siir ti haiburgig mi kiriir piugan aka mi kira, kima iki nu kibi whirin si tini owiu. Tiki nuin wi kara niisiimauu haiginiuwi kiriirin. Adi Komii siya hiniina boinkin siirin. ⁴ Mi Ebrahim siya Kaldian iikamim simiir nuin siir haiburgigin mi siya ini nu Harana hiriir yamin ini hir yamwoiuin. Mi iya siya nu Haran hir nwowin mi siir adwai biyeyin ina yaonamin. Mi Adi Komii krimiir Wanin siya yikropki Ebrahim siirin ti nu kima nwo iirim. ⁵ Mi Adi Komii siya tiki nuin Ebrahim siir biri nikiu iuguskikin. Niingaka. Siya hindira nikumauu aekin siir nu tipmwo rani, siya haimisima biri nikumauugin. Tiki nuin ini niingar mi owin. Adi Komii siya yimbingi siirin, mhoiyya kara tiki nuin wi kiriir nikumauu iuguskii. Kiriir yinisisimim simiir wara ninkin ikumauugi tiki nuin. Ta iya Adi Komii siya nimbingiya, Ebrahim siya yinisisimim karamaeya nwokin. ⁶ Adi Komii siya hiniina boinkin, kiriir yinisisimim wi iki om whirni nuin kimiir kingiin nwo karam nwowin wi siir nwoami. Ebrahim kiriir yinisisimim wi kam nhirim simiir mii mirii. Sima wi mii niingar mirii, wi umirkak nwo rani, simiirin. Mi kamim simiir kigriraowi sima simiirin wi siyiu miyiknan tir tani. Sima miriyyokiyokiyim biewiyim kamairim kamnwir (400). ⁷ Mi mhoiyya ti kamim mii simiir kigrirao miriyyim simiirin wi hik hauugi. Iya kara hik simiir hauwi mi kiriir yinisisimim wi ti om iir haiburgigi. Mi sima wi kariir mii aiir namiriini mi wi kariir inig iir hainani nu Isrel hirin. Adi Komii siya hiniina boinkin. ⁸ Mi Adi Komii siya Ebrahim siir niisiimauuin, siyiuin miois kitiiyin, yio Adi Komii siya nimbingi ieya. Mi iya kima ti siyiuin miois kitiiyin siir kigiyim mi kima pa ninokninkinki, kimaigim Adi Komii siir kamim. Mi iya Aisak siir naokaina Ebrahim siir yinisisimim mi ii iriyyar kwoimim namkiyyim mi siya siir mioisa ina kitiiyopnir haiya. Mi mhoiyya Aisak siya Jekop siir ad ywo. Mi Jekop siya ini kam iuur nwisio ini simiir ad ywowin. Mi yim sima ini ti hirinan siyiu kaimwowin miois kitiiyin ini siirar swoki tirim.

⁹ Mi ti Josep siir nomiiyau iuur nwirim sima io siir ywo. Mi siirin sima iyopmauugi kam nhirkim sainam. Mi sima siirin wara yinkin ikiunam nu Isiba hiriirin. Mi iya siya nu Isib hir nwowa mi Adi Komii krimiir Wanin siya ini saikar ywowin. ¹⁰ Mi hikpai hikpaiyim Josep siir nimbiamim mi siirin Adi Komii siyar whinwokin. Mi ti hikpai hikpaiyim siir biri niyopakaiyugim. Niingaka. Mi Adi Komii siya hauu haiginiu, kwoin miyikin Pero siir, nu Isib simiir inkam komiyyin simiir nu kigriraowiyin siirin. Mi siya Josep siirin ini

wadieyar kigriraowin. Siya bidi yinokninkinin Josep siya ninokninkin wadiekakin. Mi Pero siya siir asi nokmwın okwokin, biyan inkam komii nu Isib simiir nuın siir inkam komii nwowim. Mi inkamim mi digworaekwowim siir omaka nwo ikim, siya simiir biyan inkam komii wara ywowin. ¹¹ Mi nu Isiban iikamim mi nu Kenanan iikam ikim, sima ini nae karamaeyar ywokiyim. Mi sima mhi komii ina yaowa mi krimiir brougae wanwiyaeyim naeism bi swoki inkiuguna haimiminkim. Niingaki, niingaka. ¹² Mi Jekopin Josepni adin siyar wakaeki naeyim ini nu Isib hir nwowim. Mi siya siir yinisiim yinkamiyinin krimiir wanwiyaeyim simiir yikropki nae imiir nini hainakiyam. ¹³ Mi mhoyiya kwisaka sima ina swoki amin. Mi Josep siya ha namın mi siya ina ini boinuwin siir yaowae imiir, kima bidi yinokninkinim kariirin? Kimiir nomousimin, karaargin. Mi Pero siya ini wara kigninokninkiniyin Josep siir yaowae imiirin. ¹⁴ Mi Josep siya boinki simiir, wara krimiir ad wai biyeyin Jekop siirin wara wikiunani nu Isiba tiriir wit. Mi siir piugana sima wara wınkin it. Mi ti iikamim sima iriparin kamnwoim iur iriyara yimbiam. ¹⁵ Mi Jekop siya nu Isiba hiriir asi namkin. Siya wi waibiyie hirar nwowim. Mi wi hirar nwoki aowim. Mi krimiir brougae wanwiyaeyim mi Jekop siir yinisiim ikim sima ini hirirar mi aowim. ¹⁶ Mi simiir piuis niinga ini simiir yinisiimim sima swoki hainamim Ebrahim siya sainin nuın siirim siir haingikaiyam. Tiki nu Sekemin, Ebrahimkin saingin. Hemoni yinisiimim simiir nugın.

¹⁷ Biyarin Adi Komii siya Ebrahim siir boinkin, iya ti biewi kamair kamnwirim (400) dig nwokiyim mi siir piugana nu Isib hir haiburgik mi sima ina yamim. Mi tiki simiir iikamim ini hoimgakar ywokiyim. ¹⁸ Mi inkam komiiyin nu Isib hir kigriraowin, siya bidi yaowin. Mi inkam komii nwirin ina swoki okiyin. Mi siya Josep siir mii kibi aiir bi ninokninkin, siya whaowaeya nwokin. ¹⁹ Mi siya simiirin mii prasae bi hauugin. Niingaka. Mi siya simiirin ina yipimpar miimiyim. Mi mii komii komiiyin ina mi hauuin mi simiir yinisiimim hindara asi priiytkikininisugim. Mi sima, simiir nimiiyaeni siyuam whaowae mi sima asi naokaonamkim. ²⁰ Mi taka iya Moses siir apua siir naokainakiya mi saeya siir adni omaka hir haigiprakaiyim bwanim whwoim. Mi saeya siirin mwii ina yapimuaeya. Ti yinisiimin yinisiim kibikin. ²¹ Mi Moses siir ad yopiiyo sowawaiyin siirin hipiuin siir kikaiyugo. Mi sowawaiyin ina hainamin siirin mi sowa kimidiniya aumiinau hir ini kikaiyugig. Mi iya siya aumii aowa hir nwokaiya mi Pero siir yinisiim kopaka saeya siir kigin mi ini saeya hai namın siirin. Mi siirin ini saeya yimiiyaeyin. Mi siya ini sair yinisiimnana ywowin, ti yinisiimin. ²² Iya siya Pero siir omaka hir nwowin mi siya ina mwiraraokiyin. Mi nu Isib hiran inkamim sima yowomwarkai haiginu nu Isib hiran diminpai diminpaiyim siirin. Mi Moses siir kwoinin iki nu Isib simiir digworaekwo whiekakim simiir asi ninomokninkin digim. Siya inkam biyie rani, inkam wadie ieyargin. Mi yayim siya boiniyim, siya biri kiyikriu boinikin. Niingaka.

²³ Mi iya Moses siir biewiyim kam nwisa namwoiim mi siir kwoinin ina yaingwokiyin an wi iki kariir isidin Isrel hiran iikamim wi simiir nini kignaki. ²⁴ Mi Moses siya ha napnamın mi siyar yapkigam nu Isiban inkam nwirin, Moses siir oman inkam nwirin siir nonkwobumbuninkini. Mi Moses siya siir oman inkamin siir whinintioin mi ti inkamin ini siya tioaokiyin. ²⁵ Mi Moses siya hiniina naingwokin kariir oman iikamim sima ina ninokninkinim Adi Komii siya ta miya kariir nimbingiya. Siya minam nimbingikin. Isrelan iikamim simiir whindamkiyim nu Isib tir nwowisi. Mi Isrelan iikamim sima hiniin biri naingwokim. Niingaka. ²⁶ Mi iigwir nugakin, Moses siya ina yapamyakwokin. Mi siya kigam, inkam nwiso Isrel hirankinano sowa yaii nini. Mi siya ti inkam nwiso sowiir yaii aiir yibirmiigi. Mi siya sowiir boin, kowa om whiruwaniarargo mi kowa kowa yaii dimusi nini? ²⁷ Mi ti inkam nwirin yaii bi niniyin, siya yiriyu boinki, Moses siir yayi sair mi siirin ina iyop isiskiyin. Mi siya boin, nhinga boinkin, kira krimiir yaowae komii nwowin mi krimiir mii hid miriyam? ²⁸ Mi tari kira kariirin ii kira niki isomaokiyin nu Isib hiran inkamin siir hiriinanam swoki boini? Mi kariirin pi hiriinan swoki isomaokiyim, aniya? ²⁹ Mi iya Moses siya tiki inkamin siir yayi sair wakaekiyin

mi siya ina yidamkiyın, ini Midian simiir nuın ini siir yamwoıuın siya. Mi mhoııya siya wig nokwonain mi siya yınisim yinkamiyino nwisı iyioninkin.

³⁰ Mi biewi kam nwisı dig nwokiyım iıya siya ti nu siiyın apa niınga siir nwowa. Mi iıgwıra Adi Komii siir paekwosımın ha nitın siirim mi siya paeya paekikopım sim nımbiyama saıir yainau hir yımbiyam, mhiu Sainai kingiin hir. Ta maeyau nu siiyın apa niınga saıir hir. ³¹ Mi Moses siya kigiyın mi siya ini hindara yanaakiyın. Mi siya ha naprıraoamın kingiin kigam mi ini siya wakaeki, Biıyan Inkam Komii siir yaiya boınkiya, ³² kimiir brougae wanwiyaeyım simiir Adi Komiiyın kara Ebrahim, Aısak mi Jekop kimiir wanwiyaeyım simiir Adi Komii warairgin. Mi Moses siir piua ini nopnpar kinkiya. Mi siya ti paekikopım simiir kaowın mi siya ina yididın. ³³ Mi Biıyan Inkam Komii siya siir boınki, wari kiriir iıga souwa diski. Wari nuın kira nokwowın nu kibiki kibi ieyairgin, bimbıuwi rani. ³⁴ Kara bidi kigin, ti dimın biyieyım sima tir haiginiuwım kariir iikamım nu Isib hir nwowım simiirin. Kara bidi kigin, simiir noua. Kara hiriinanam nitkin, simiir whindiriraeraram mi simiir hika saıir niınakiyım. Mi kiriirin wi kara nikropki nu Isiba hiriir namım. Mi simiirin wi kira nini kigriraowıuwım.

³⁵ Biıya Moses siir oman iikamım sima siir boınki, niınga boınkin kiriirin, krimiir yaowae komii nwowın mi krimiir mi hidın? Adi Komii siya nikropkikin ti inkamın Isrel simiir yaowae komii nwowım. Mi sima wi nu Isib hir nwoki haıburgigım mi sima wa nwoki amım. Adi Komii siir paekwosımın ti paekikopım paeki niıgiyım Moses siirim nitkin siir naunı kirie haiginiıniyım. Mi Adi Komii siya boınkiya yaiya, siya simiirin namım, simiir whindiriraerar haiginiuwam mi siya hiriinanam nitkin. ³⁶ Mi Moses siya nu Midian hir haıburgigin mi siya simiirin nu Isib hirankar ini ikiıunanaki mi sima ina yamıgusamım. Mi siya nu Isib simiir nuın dimın kirie komii komii whiekakım hainı tirbumbugik mi simiir nuın ini biyieya ywokiyın. Mi miı kwıra siya miriıya op paridnana sae, siya kimprinaidama mi biewi kam nwisı siya nwowım ti nu siiyın apan siir mi miı komii komii nhirim ini hirar yımbiyamım. ³⁷ Biıyarın ti inkamın Moses niıkuwiyın siya Isrel hiran iikamım simiir boınkin, krimiir inkam nwirin wi Adi Komii siya nokmwın okwowi profet inkam nwowam. Mi siya wi kaoprigi okwowan inkam nwowi, kariir hiriinan. ³⁸ Mi Moses siya Isrel simiir isidın simakar nwowın, krimiir brougae wanwiyaeyım nu siiyın apa niıngan siir mi Adi Komii siir paekwosımın siya Moses siirimın mhiu Sainai hiriir yam, siir yaiya iınokiınok nwoyokiyokıııya saıirin hir ini boınmımauugig iikam whiekakım krimiir boınmımauuam. Mi ta yaiya Moses siya nini hauuniya krimiir, saeya kiriekaka, kwoın miıyikin omwai waiyayokiyokıııyın iınokiınok krimiir hauı haiginiuwam.

³⁹ Mi krimiir wanwiyaeyım sima Moses siir yaiya saıir biri wakaekım. Mi sima Moses siir yaiya ini digııımiı haigıngikım. Simiir kwoınım ini nu Isib siirimar swoki aıngwo hisraenamım omın biıya sima nwo iıiram. ⁴⁰ Mi Isrelan iikamım sima Eron siir boınki, kira tidiyıu min ti ikrimtıo iıupımpıt krıma kuuwam mi sima wi krimiir adi komiınan nwoki owım. Mi krıma wi simiir yai iımiir niki wakaeyoknam. Mi tiki inkamın Moses niıkuwiyın krimiir niki ikiıunaniyın nu Isib hirankın siya mhiua hiriir namın mi siya biri swoki itkin. Niıngaka. Krıma biri ninoknınkınkım dimının siir tirın. ⁴¹ Mi taka iıya bulmakau yın irın aeyini sima nonkwokwokikın. Mi sima wraisu ira yısom siir niımiıyaeyam. Mi sima mınsi hauugikım, wi simiir pi nonkwowisi. Mi iıya sima ti dimın iıir kigım mi ini ogmwomır karamaeyar ywokiyım. Mi sima yaewou nae komiıya ina ikwo aekiyım. ⁴² Mi Adi Komii siya digııımiı simiirin whısariı biri haimrıııyugın. Mi siya simiirin ini hindara kignınkın diriraerarkiyın. Mi bie bwın nauunım ini simiir adi komiınan ywowım. Biıki biıyın profet kamım simiir yaiya hiniına wın boınkikım,

kıma ti Isrelan iikamım iıya kıma nu siiyın apa hir nwowa ti biewi kamnwıso mi ti wraisuın nhııir nisom hauugikın? Mi kıma kariirim bidi yaıngwowım, aniya?

⁴³ Niıngaka. Kıma ti wraisuın Adi Komii nıksisae Molok siir nisom hauugikın. Mi ta kimiir wraisu is omaka kıma haiyapyokiyokaiya ti nu siiyın apa siir, ti biewi kamnwıso kıma mınam hainamkım Molok kimiir adi komii nıksisaeyın siir

inig iir hainanam. Mi kima ti nauunin Refan nikiuwiyin siya kimiir adi komii niksisaenan nwokin mi kima ini siir inig iirar mi hainanim. Mi ti tidyuin kimar nikrimtio diriraerarim, kima simiir inig imiir hainankim. Mi kima hiriinan tiri mi kimiirin wi kara nhinikriropki, nu Babilon hiriir. Mi kima wi simiir aowa mirii kaeyami.

⁴⁴ Adi Komii siir yaimwowim saiir yimbiam. Mi Adi Komii siya minam niisiimauugin, sima wa nwoki aingwowim, Adi Komii siya ini krimaka nwowin. Mi Adi Komii siya yiisiimauu Moses siirin, ta omaka wraisu isa saiirin. Biya iya krimiir brougae wanwiyaeyim nu siyin apa siir nwowim, sima omaka wraisu isa saiir yapninopkainam Adi Komii siir inig iir hainanam. Moses siya ini hiriinana swoki miriyyin. ⁴⁵ Siya krimiir brougaeyim sima nu siyin apa siir hiriir namim mi ta omaka wraisu isa saiirin warar yinkin hainam. Mi sima ini simiir inkam komiyyin Josua, saikar yitim. Mi iikamim ti nu iir nwowim, simiirin Adi Komii siya nikrirop nhingiyim mi sima ina yidamkiyim. Mi ti nuin krimiir brougaeyim simiir inigar nwoyokiyokiiyin mi ini Devid siyar yimbiniyin. ⁴⁶ Mi Adi Komii siya ini Devid siiramar yaingwokwonanaeyin. Mi Devid siya Adi Komii siir sriigi mi kara omaka ira ti mirii, kiriir inig iir hainanam, kira ti Jekopni Adi Komiiyin mi kira wi saiir nwoki owim, aniya? Siya ina boinkiyin. Niingaka. ⁴⁷ Mi Devidni yinisimin Solomonin Adi Komii siir omaka siya bidi miriigika.

⁴⁸ Mi Adi Komii krimiir Wanin siya ninomor kou hirankin, siya taka omaka inkamkin nonkwo miriia saiir biri nwowikin. Niingaka. Bidi bidinanarin profet inkamin siya ta yaiya hiniina win boinkikin, ⁴⁹ Adi Komii siya boinki, ninomora ini kariir ipiinan ywowa kara nidwowika. Mi tiki nuin kariir iiga siir nokwowikin. Kima wi paka hiniin omaka sae mirii, kariiramin. Kara wi piki omin si nidwosiisnaki. ⁵⁰ Mi kariir ina tiki digworaekwowim simiir biri nonkwo diriraerarkim, aniya? Niingaka. Kara nonkwokwokim tiki digworaekwo whiekakim.

Adi Komii siya boinkiyim, profet kamim sima winkiyim.

⁵¹ Stiven siir yaiya tasa niki ama. Kima tiki kamim nantamyiryiryiyim kimiir wiina panina wakaei. Mi kima inokininokin Adi Komii siir naeyuin siir yai paninsi wakaei. Mi kima ini kimiir brougae wanwiyaeyim simiir siyu biye biya sima tirkaiyuwim mi kima ini simiir hiriinanar swoki tirim. ⁵² Kimiir brougae wanwiyaeyim hik prasae biri hauugim profet kamim simiirin. Mi simiir nwrkin niinga biri nwokin, hik hai karamae. Mi profet kamim sima boina hiniin, ti inkam wadiki wadiyeyin wi sipi niti. Mi kima ti profet kamim simiirin ina yisomsom aokiyim. Mi mhoiia siya ha nitin mi siirin ini warar yinkin isomaokiyin. ⁵³ Mi Stiven siir yaiya tasa niki amyokiyokiiya. Adi Komii siir siyu komiyyin siir paekwosimin siir boinmauugiyin mi siir paekwosimin kimidina Moses siir kwaboimauu mi Mosesin kimiir swoki kwaboimauu mi kima ti siyu iir bi sibgu apkin. Niingaka. Iriig.

Sima Stiven siir kaiyimik aoki siyani

⁵⁴ Mi sima bidi wakaeyim yai whiekakim Stiven siya boin hiuriyugiyim mi simiir kwoinim ini haughauga whwiyekiyim mi bigim ini kikiyikikiyikar kinkiyim. ⁵⁵ Mi Adi Komii siir naeyuin ini Stiven siirarar yaninkiniuniyin. Mi siir nhowin ninomor koua hiriir ninansiina kaokiyin mi ini siyar kigiyin dimin komiyyin paenan niudkwakwakiyin, yio Adi Komii siyairgin. Mi siyar mi kigi Jisis siya Adi Komii siir ina iniiga saiir kingiina naka kinamasu okwowi. ⁵⁶ Mi Stiven siya boinki simiir, wakae! Kara bidi kigiyin ninomora piiggiya. Mi kara inkamin nwira kig ninomor kou hirin, siya ini Adi Komii siir ina iniiga saiir kingiina yaka kinamasu okwowin. ⁵⁷ Mi sima biri wakaeyokim mi sima yai ina nhinki boinainamim. Mi sima whiekakarim, ini siiraramar yinoopnamim. ⁵⁸ Mi sima siirin ti om komiyyin siir idwowiya hiriir kiyitninnirnaniam. Mi sima siya komii komiyyim ha haiyim, ina kaiyimikim siir. Mi kamim biya yai siir niki boin hiuriyuim, simiir yuis nhirim ina yisitkikinkiyim. Mi inkam nwirin Sol nikiuwiyin siir igmiiga hir haigingig mi sima siya ina kaiyimikim siirin. ⁵⁹ Mi iya sima siyani Stiven siir kaiyimikim

mi siya ina kauwankii boinkiyin, Biiyan Inkam Komiiyin siiram. Mi siya ina boinkiyin, Biiyan Inkam Komii, Jisis, kira kariir paekwosimin siir haigi. ⁶⁰ Mi Stiven siya ogmwo ha hiugiyin mi siya ina kauwok boinkiyin, Biiyan Inkam Komii, kira wi yamdi simiir kipi swoki onkwobu, ta sima kariir tirkiya sairsi. Niingaka. Mi kira simiir dimin biyieyim simiir diinak itkiigi. Mi siya ti yayim simiir boin digiyin mi siya ina kwaonamin. Iriig.

8

¹ Sol siir kwoinin ini maingimairga ywokiya, sima Stiven siir nisomaokiyin.

Sol siya kamim Adi Komii siir yayia sair boinmimauwiyim simiirin siya nisomsom aokaokim.

Mi taka iya iikam whiekakim sima Adi Komii siir isidin om komii Jerusalem hir nwowin, siir diriraerar bumbuninkin haiginiugim. Mi sima om komii Jerusalem hir asi haiburgim. Mi sima ina yinoopkiyim ti omim ti nu whiso sower nwo, simiir. Nu Judia mi nu Sameria. Mi ini hiriir yamim. Mi aposel kamim sima om komii Jerusalem hirin wara biri haiburgim, simaka. Niingaka. ² Mi kam nhirim Adi Komii siiram naingwo tibmii kiiniyim, sima youu haingikaiwak, Stiven siirin. Sima nou prasae biri nougim.

³ Mi ti inkamin, Sol nikiuwiyin, siya siyu whiruwa biri tirkin Jisis siir isid iirin. Mi omaka omakaim siya tionhintaraoami. Mi simiirin pi hirankar kiyit kiigiki. Mipi omaka sima hiugripkiikikaiya pi sair kiyitnoudnankaigi simiirin. Iriig.

Sima yai win kibeya sairin nu Sameria hir boinmimauugim.

⁴ Mi iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim, sima ini omom omomim simiir yinoopamim. Mi sima ini Jisis siir yai kibiya ini tiki omom simiir yap boinmimauuamim.

⁵ Mi Filip siya nu komii whirin Sameria siir hiriir yapiinam. Mi siya inkamin Adi Komii siya nimbini Kraist, siya siir yai imiir boinmimauuamkin. ⁶ Mi iikam whiekakim sima ini ta Filip siir yayia, sairamar maugiyim. Mi sima kigi, dimin kirie komii komiiyim siya diriraeranim. ⁷ Mi iikam whiekakim ti om iir nwowim uridyiu bibiyie sairara, bidi yinkiniukikaiyim. Mi tiki uridyiu bibiyieyim, Filip siya ninimniskigiyim sima ina nhinki kaunamim. Mi iikam whiekakim iiga in ninsimsiriunakiyamim, simiirin Filip siyar yinimniskii digi. ⁸ Tiki iikamim nu Sameria hiranim, sima ini maingimairga ywokaeyamim.

⁹ Mi ti nu komii Sameria hirin, inkam nwirin hir nwowin, siir inigin Saimonkin siya nop nao kiriekin. Mi iikam whiekakim siir kigiyim ti diminin siya tirin mi sima ini hindara yanaakiyim. Mi siya simiir boin, adi yaowaeyin karaigin. ¹⁰ Mi iikam whiekakim ti omin siir hiranim mi iikam nhirim inigakim mi nhirim inig karamae ikim mi sima ini Saimon siir yayia sairar wakaeyim. Mi sima boin, wara inkamin kiriekin Adi Komii siya hauugin siirin kirie. ¹¹ Saimon siya diriraeranim sima bidi bidinana kignanaekim, ta nopa siya nanaowiya. Mi sima tiki iikamim Saimon siir yayia sair asi wakaeyoknakim.

¹² Mi Filip siya ta yai win kibiya ini sair boinmimauuwun iikamim ti omin siir hiranim simiir. Siya minam boinmimauugin, iya Biiyan Inkam Komiiyin siya iikamim simiir kigiraowi mi Jisis Kraist siir inigin siir wara yinkin boinmauu simiirin. Mi sima ini ta yayia siya boina, ini sairim yaingwo tibmiikiyim mi siya iikam imiirin op ina baptais haiginiuswowim. ¹³ Mi ti inkamin Saimon nikiuwiyin siya ta yai aiar wakaeyin mi siya ina yaingwo timiigiyin. Mi Saimon siya ini saikar ywowin. Mi ti dimin kirie komii komiiyim siya simiir kigin Filip siya diriraeranim. Mi siya ini kakakar ywokiya.

¹⁴ Mi aposel kamim om komii Jerusalem hir nwowim, sima wakaewin, nu komii Sameria hiran iikamim sima bidi wakaeyoknaim Adi Komii siir yai airim. Mi sima ina yikropkiyim Pita Jon sowerin, sowa kignakiyam. ¹⁵ Mi sowa om komii Jerusalem hir haiburgiko mi sowa ha napdinamo mi nu komii Sameria hiriir yapnimbiiyam. Mi sowa nhwo iikamim naingwo tibmiiyim simiiram ha nini kwisiuwo mi Adi Komii siir naeyuin simiira yaninkiniuuin. ¹⁶ Sowa bidi yinokninkino, biya sima whisariya baptaisim Jisis Biiyan Inkam Komiiyin siir inigi iirin. Sima Adi Komii siir naeyuin siir biri niki haigin

nīngar niki okim. ¹⁷ Mi Pita, Jon sowiir ina sōmim mwo imiir ha nonkwowim mi sowa ina boinkiyō, Adi Komii, kiriir naeyiūn sōmim waninkiniuni.

¹⁸ Mi Saimon siya kigi, aposel inkam nwisō sowa iikamim sōmim mwowim sōmim nonkwokiyim. Mi ini siyar kigi, naeyiūn sōmim naninkiniūn. Mi siya umir asi nini hainakikīn sowiir sainam. Mi siya ina boinkiyin, ¹⁹ mi kowa wari kirieya kariir warar mi hauugi. Mi kariir ina inkam nwirni mwo mi onkwowi mi Adi Komii siir naeyiūn wī nwirni mi aninkiniūwim. ²⁰ Mi Pita siya boin Saimon siir, diminin Adi Komii siya priihauugiyin kira ha naingwōwī pī umir aka sainim, aniya? Nīngaka. Wari kiriir umirim wī kinakar ninkin kiguguki. ²¹ Kira taka kirie aiir haiyim, wī dig nwo rani. Minsika, kiriir kwoinin Adi Komii siir naeyiūn saika miyik nwo rani. Nīngaki, nīngaka. Inī biyeki biye ywokiyin. ²² Kiriir kwoinin tī kisina haigi, kira Adi Komii siiram tī sriinanae kiriir dimin biyeyim igbid kamiyau sōmim haiyoprimdimiigiyim kiriir mhi kwoinnau nwokaiyim mi kira wī wadiyar nwoki owim. Mi Adi Komii siya wī sair saira naingwokwonanae rani. ²³ Pita siir yaiya tasa niki amyokiyokiyi. Kara bidi kigin kiriir mhi kwoinim whwokwoka bi nwowikim. Mi kira siyū miyikin siiram paninsi yaingwosi. ²⁴ Saimon siya ina boinkiyin, kowa Adi Komii siirim tī sriinanae kariir dimin biyeyim sōmim nīnak itkiigiyim tī dimin biyeyim kariir kwoināu tīr nwokaiyim. Mi kariirin wī sima nonkwoninwomwirninkinisi.

²⁵ Iya Pita, Jon sowa swoki haiyuk apnama om komii Jerusalem hiriir mi sowa Adi Komii siir yai win kibiyim ini tī iikamim tī omi sisimim nu Sameria hir nwowim, ini sōmim swoki apboinmamauamo. Iriig.

Filip siya Adi Komii siir yaiya nu Itiopia hiran inkamin siir boinmimauugin

²⁶ Adi Komii siir paekwosim nwirin Filip siir boinki, kira om komii Jerusalem siir tī haiburgik mīpī tī siyū komiyyin Gasa namiyin pī siir hiriir dapnyam. Mi kira pī tī siyū siyin nu apa nīngan siir dam. ²⁷ Mi Filip siya ha napiinamin tī siyū iir mi siya nu Itiopian inkamin om komii Jerusalem hir nini hainangikyakwokin Adi Komii siir inig iir mi siya siirin siyū hir yapiduna, tī nu Itiopian inkamin. Mi siya tī inkamin sōmim wig komiyya nu Itiopia hir kigriraowiya, sair umir digworaekwowim sōmim biyan inkamkin, tī inkamin. Mi ta wiga sair inigin Kandesika. ²⁸ Mi tiki inkamin ina swoki amim, siir oma hiriir. Mi siya karisa sair ii idwokainam. Mi hos iso sowar kiwowotnam, ta karisa. Mi siya yokwo kwira biya profet Aisai siya wingiga, sair nidwokai mwainamkin. ²⁹ Mi Adi Komii siir naeyiūn siya boinki Filip siir, kira pī ta karisa pī sair pida dapam. ³⁰ Filip siya ha niwītnamin kingiin hiriir mi siya yap wakaeyam, tiki inkamin ta yokwowa biya profet Aisai si wingiga siya sair nidwokai mwainnami. Filip siya siir boinki, kiriir kwoinin ta yokwowa kira mwaina sair bidi yinokninkinkiyin, aniya? ³¹ Mi tiki inkamin siya ina wakae boinkiyin, Filip siir yaiya sairin. Inkam nwirkin kariir boinmimauu karamae nwowi, kanakana wī paniina ninokninkini. Nīngaka. Tiki inkamin siya boinki, kira wiinaini, Adi Komii siir yayim kariir wini boinmimauuni. ³² Ta yaiya siya mwainama saeya hiniinga.

Inī sibsib yinisimnan ywowin, sima siirin ha haimim mi ina yisom aowin. Mi siya yaimin dimin biri nomboboinamkin, siya ini sibsibnan ywowin. Sima, sōmim kan imiir kinkrimkrip haiyim mi sima biri kauwigim. Nīngaka. ³³ Mi sima siir yigbumbu haiginu. Mi sima siirin yai miyiknan biri boinkim. Mi siirin simar swoki isom aoki. Siir iya tī nu iir nwowa ini dig ywokiya. Mi siir ijsopa bi nokwokairinanaowidgin. Mi siir niwiiyin wī nhinga boinmimauuwi siir iikam imiirin. Nīngaka.

³⁴ Tiki inkamin nu Itiopianin, siya yokwowa ha mwain digiyin mi siya Filip siir boinki, kara kiriir srii, tiki inkamin profet, siya ta yokwowa nhiniiram winkika? Mi siya, siyamar winaka, iyie? Mi tari inkam nwiram nasi winkika? ³⁵ Mi Filip siya siir yai imiir wakae digiyin mi siya ina kwaboinmamauun tī yayim siir. Siya ina boinin, siya ta yai win kibiya yokwoni Jisis siirim winkika. ³⁶ Mi sowa ha namwo tī siyū iir mi sowa

whiisim kwira sair yimbiiyam. Mi tiki inkamin siya Filip siir boinki, kira Kigi! Tasi opa kwomaiya, kara op baptaisam tiri. Mi dimin whirki, kariir siyiun op baptaisiiyin siir biri haiginikougün? ³⁷ Mi Filip siya swoki boinki, kariir kwoinin naingwo tibmiikiinkiswo mi kira wa pi tibiin. Mi tiki inkamin siya ina swoki wakae boinkiyin, kariir kwoinin ina naingwo tibmiigiyin Jisis siirimin, Adi Komii siir yinisimin. ³⁸ Mi ti nu Itiopiya hiran inkamin siya boin, kariir karisa pi tir kugiki. Mi Filip sowa ti inkamin nu Itiopiyanin sowa ina yapnatmaimainaniyamwo. Mi Filip siya siirin ina baptais haiginiun. ³⁹ Mi sowa opa sair haiburgikwo mi sowa ina yapnaidamwo. Mi biri kimiminkikin Adi Komii siir naeyiun, ini Filip siirar yikiunamin. Mi tiki inkam komiiyin Filip siir biri swoki kigikin. Niingaka. Mi siya ini maigimaiga ywowamin. ⁴⁰ Mi Adi Komii siir naeyiun Filip siirin om Asdot hir ini diyankinisugik. Mi siya omom omomim simiira yap boinmamauuam Adi Komii siir yai win kibiya sairin. Mi mhoiya siya nu Sisaria hiriir yapnimbiiyam. triig.

9

Sol siir kwoinin ha kisina haigikiyin mi siya ina yaingwo tibmiigiyin Kraiis siirim.

¹ Mi taka ii aiararin Sol siir kwoinin miyik biri nwokin. Siya kamim Jisis siir kigna miriiyin simiir nisomsom aowam tirkin. Mi siya prismi biiki biyan yaowae adin saika ini boiniu. ² Sol siya siir sriiyin mi siya ina boinkiyin, kariirin wi yokwo kira win hauugi mi wi kara hainami Juda simiir Biyan Inkam Komiiyin om Damaskas hir nwowin siiram. Mi siya yokwowa, ha win digiya mi ina kwauugiya siir. Taka yokwowa siir kirie aeyairga. Siirin saeyar kinsis haiginiuwi Jisis siir isidin saikar nap miriiyin simiirin wi saeyar kiyitnimnir hainami, omaka sima hugripkiikikaiya om komii Jerusalem hir nwowa sairim sair kiyitkaigaikiyam. ³ Mi Sol siya ha napamin om Damaskas kingiin hir mi bi kimiminkikin parid komii whirin ninomor kou hiranki nikiinainiyin, ini Sol siirar kaigikiunainiyin, hinda hinda bi namkin. ⁴ Mi siya ina yakainamin nua hiriir. Mi siya ina wakaekiyin, yai kwira siiram nikiugiya, Sol! Sol! Kira kariir diriraerarbumbuam dimusi tirkin? ⁵ Mi Sol siya boinki, ti inkam komiiyin kira yipikin? Mi siya ina boinkiyin, kara Jisiskin, inkamin kira diriraerar bumbukiyin siyairgin. ⁶ Kira dinsiin apnam mipi om komiia hiriir dam. Mi kira pi kariirimar didwo hirgiugu. ⁷ Kamim Sol saika napnamim sima ini kakakar ywokiyim. Mi sima ini yai kaonis boinam yankabguguwim. Mi sima yaiya sairar wakaekim sima inkamin siir biri kigim. Niingaka. ⁸ Sol siya ina yinsiin okwokiyin. Mi siir nhwoin ini waugiwauga yiigiyin, bi sibgu kigomokin. Niingaka. Mi sima siir ina sair yinkikwona apnam om Damaskasa hiriir. ⁹ Mi iiyim kwoim, Sol siir nhwoin nhwokwis nhwokwis nwokiyim. Siya naesim biri naekin mi opisim biri kwiyaekin. Niingaka.

¹⁰ Inkam nwirin Adi Komii siir mi kigna miriiyin, om Damaskas hir nwowin, siir inigin Ananaiskin. Mi siyar whin kig mimikwin, Jisis siya siir boinki. Ananais! Mi siya ina boinkiyin, Biyan Inkam Komii, kara tisi tirar nwowin. Kira dimuam nikiuwi? ¹¹ Biyan Inkam Komii siya siir boinki, kira dinsiingi! Mipi tiki siyiun nap wrieyok karamae nwowiyin pi siir dapnam. Tiki siyiun, siir inigin biri nap wrieyokin. Mi kira pi Judas siir omaka sair dap iiyam. Mi inkam nwirin om Tasas hiranin mipi siirim tini sriiyu. Siir inigin Solkin. Siya ini nhwo hirar kwisin. ¹² Mi siya nhwowa niki kwisin mi ini siyar kwiskigmimikwinin inkam nwirin, Ananais nikiuwiyin, siya Sol siiramar swoki iti mi siir ina siir nini onkwoni mi siir nhwoin pi nwoki nanaokigimokiyim. Biyan Inkam Komii siya Ananais siirin nhwo hiniina nikiuauugin. ¹³ Mi Ananais siya wakae boinki, Biyan Inkam Komii, kara bidi wakaeyin iikam whiekakim sima siirsiira haigiririr boininaei. Mi siya kariir isidin om komii Jerusalem hiranin, simiirin siyu miyik miyiknan biri tirkin. ¹⁴ Prismi yaowae adim sima siirin inigak bidi yowaiginiuwim yokwo hirin ti hiriinan siyu iir tirim. Siya minam nitkin iikamim kariir yai aiarar naingwo tibmiiyim simiirin uridni nombiru kiyitnimnir nainamim, omaka hugripkiikikaiya sair nini kiyitkaigaigikim. ¹⁵ Mi Adi Komii siya boinki Ananais siirin, kira ta kariir yaiya

saiira ti wakaeyoknanam. Sol siirin kara bidi yimbiingiyin. Mhoiyya siya wi hinda tinda nami mi wi kariir yaiya saiir nap boinmimauuwami iikam whiekakim Judami isid nwo karamaeyim simiir. Mi siya Juda simiir iikamim simiirin wi wara ninkin boinmimauuwi mi inkam komiiyim nu kigriraowiyim simiirin wi wara ninkin boinmimauuwi. ¹⁶ Siirin wi kara niisiimauuwi mi siya hikpai hikpaiyim, wi kariir mii aiirsi hai.

¹⁷ Mi siya Adi Komii siir yai aiir wakaeyin mi siya ina yamin Judas siir omaka. Mi siir ina ini Sol siir piu aiir ini onkwoiun. Mi siya siir boinki, nomiiyau Sol! Ti Biyan Inkam Komiiyin Jisisin siyu kira kigni kariirin siya nikropkikin kiriirimin. Kara kiriir nhwoina iir haiswoniskiiyam nitkin. Mi Adi Komii siir naeyiun wi kiriir piu niki anikiniuniyim. ¹⁸ Mi diminin Sol siir nhwonau hir nwokaiya, opsu srananka. Mi saeya biri kimiminkika. Saeya nhwonau biri nwokaiga. Niingaka. Siir nhwonain ini biimiya kinkiyin. Mi siya ha ninsiin apnamin mi siirin op ina tibaiginiun.

Sol siya yai win kibiya saiir boinmimauugin om Damaskas hiran iikamim simiir.

¹⁹ Mi mhoiyya siir nhwoin wadie ha nwowin mi siya nae minim ina yaeyim. Mi siir pua ini kirieya ywokiya. Sol siya ii nhirim Jisis siir isidin simakar ywo om Damaskas hir. ²⁰ Mi siya ha napamin mi simiir omaka komiyya yai nidwokai wakaeya saiir yapninpokainam. Mi Jisis siir yayim simiir ini boinmimauuui. Mi siya boin, Adi Komii siir yinisim tipmwoki tipmwo ieyarigin. ²¹ Mi iikam whiekakim sima siir yaiya saiir wakaekiya sima ina yinsiin whriewhriekiyim. Mi sima ina boinkiyim, tiki inkamin, siya yipiki inkamkin? Tiki inkamin, iikamim biyya Adi Komii siir inigin siir niki hainanim mi siya niki turbumbuninkin haiginiugim siyu bibiyeyim om komii Jerusalem hirin. Mi tariinanin tisi mi imbiniiyin krimiir tiriir. Mi krimiirin wi siya kiyitkaigaigi, omaka hiuyokiyokaiya saiir. Mi krimiirin prismi yaowa adim simiiramain wa mi ikunamim.

²² Mi Sol siir yaiya biri kiyikrikiukika. Mi Juda iikamim om Damaskas hir nwowim, sima ini siir yaiya saiirar wakaeyoknam. Mi sima ina yinsiin whriewhrie boinim tiki inkamin Jisis Adi Komii siya nimbngiyin siya Mesaiakin.

²³ Ii nhirim kasa rani, namkiyim. Mi igwira sima maeyau kwiruwa yidwo boinai, sima minam nidwo boinaigim, Sol siir nisom aokiyim. ²⁴ Mi Sol siya Juda simiir ioyaiya sima saowa hira saiir anowin om komii hir nwowa saiir hir waikaowam boina, ni nabie ni nabie, siir nisomao ni siyuam, siya bidi wakaewinin kam nhirim sima naboimauuniya siir. ²⁵ Mi igwir niyyaka Sol siir isidin ina iiyamwiiyim, ta siya hira om komii siir nidyokiyokaiya saiir. Mi sima hir nami ii okwowim mi Sol siirin nibni yami kikaiyiugi. Mi uridin ina yimborugiyin nib iir. Mi sima ina yonkwo kikiraraokiyin siirin, nua hiriir mi siya ina iwiskii idamamin. Iriig.

Sol siya om komii Jerusalem hir nwokin.

²⁶ Mhoiyya Sol siya om komii Jerusalem hiriir yam, siir kwoinin minam naingwokin, Jisis siir mii kigna miriiyim kamim siya simiir isid mi owim. Iikam whiekakim sima saika biri nidwo boinaigim, ini siirsi yididim. Simiir kwoinin ha pi naingwokin, Jisis siir isidin simiir inkam nwirkin. Niingaka. Sol siyairgin. ²⁷ Banabas siya Sol siirin ina yikiunamin, aposel kamim simiiram. Mi siya simiir ini boinmimauuui Sol siirin. Siya boin, siya Biyan Inkam Komii siirin ti siyu iir napiyiskainikin. Biyan Inkam Komiiyin siya siirar boinkikin mi Sol siya iikam imiirin Jisis siir inigin om komii Damaskas hir boinmimauugin. Banabas siya hiniina boinkikin. ²⁸ Mi Sol siya aposel kamim simaka asi nwokin om komii Jerusalem hirin. Siya biri naingwo ididkin. Niingaka. Siya ini Jisis siir inigin siirar boinmimauuyokiyokiiyin om komii Jerusalem hirin. ²⁹ Sol siya ini Juda simiir iikamim simiir boinmimauuin. Mi sima Grik simiir yaigina saiir bidi yinokninkinim. Sol siya simaka ninkinwamwarkii boinkin. Mi siirin pi sima pi kwisomaowin. ³⁰ Mi kam nhirim naingwo timiiyim, sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima siirin ina yikiunaniyim om Sisaria tiriir. Mi sima siir boinki, kira om Tasas hiriir dam. Mi siya simiir yai aiir wakaeyin mi siya ina yamin.

³¹ Isid whirin ti Jisis siir isidin nu Judiyanim mi nu Gaririyanim mi nu Sameriyani ikim simiirin dimin whirkin bi tirbugim. Niingaka. Sima ini wadieya ywowim. Mi sima ini Adi Komii siiraramar yaingwo iskiyim. Mi Adi Komii siir naeyiun siya yowomwarkai haiginiu simiirin. Mi simiir isidin ini hiriyar yamiyokiyokiyamin mi ini komiia yasae okiyin. Iriig.

Pita siya Inias siir haiswoniskiigin.

³² Omom omomim hinda tinda nwowim, Pita siya bidi yapyokiyim. Mi siya Adi Komii siir isidin om Lidia hir nwowin, simiir hiriir yapnimbiiyam. ³³ Mi tiki omin inkam nwirin ini hir nwowin, siir inigin Iniaskin. Mi siir piu minim bidi yinsimsiriunakiyamim. Mi biewiyim omaka ara siya nwokaigiyim iriayar whoim. Mi ti biewi iriayar whoimim siya bi napririrkin. Niingaka. Siya omaka hirira nwokaigigin. ³⁴ Pita siya Inias siir boinki, Jisis Kraisi siya kiriirin wadie bidi ywowaiginiugiyin. Mi kira dinsiingi maeyaua kira whwonkaiya sibgu diriraerargig. Mi siya ina yinsiin idwosasaugiyin. ³⁵ Iikamim tiki om whiswo sowiir hirano Lida mi Saron simar kigiyin Inias siya ninsiin okwokiyin mi siya ini wadieyar ywokiyin. Mi tiki iikamim simiir kwoinim ina yaingwo tibmiigiyim. Mi simiir kwoinim ini Adi Komii siiraramar yaingwo tibmiigiyim.

³⁶ Wig ira Adi Komii siiram naingwo tibmiia, ini om Jopa hir nwowa saiir inigin Tabitaka. Grik simiir yaigina hiniina dapika, Dokas. Taka wiga saiir siyiun, bimbuiwi rani, saeya tiriyim iikamim simiir. Pi sima nae digworaekwowim whaowae pi saeya mi hauuwi. ³⁷ Mi saeya taka wiga ii kwira maka niiga. Mi saeya ina yaowigusamkiya. Mi sima saiir piuis biyieya ina hiisok hainanaimim mi sima saiirin mowinau hir ini haigigig. ³⁸ Om Lida ini om Jopa siir kingiinar kwowin. Mi kamim Jisis siir mi kigna miriyyim om hir mwowim, sima wakaeki, Pita siya om Lida hir nwowi. Mi sima inkamwo nwisayikropki siiram. Mi sowa ha namwo mi Pita siir ini boinaki, hae! Kira ha witsisau! ³⁹ Mi Pita siya ini tiki inkam nwisoi ini sowakar yito. Mi siya ina yimbiamim om Jopa hiriir mi sima siirin mouwiya hiriir whiniyam. Mi ti wig igabaeyim, sima yokwo ouwin Pita siir whwonkam idan. Mi ti yuisim Dokas saeya panim, sima Pita siir yiisiimauu. Iiya saeya krimakar nwowa mi ti digworaekwowim saeya nonkwokwokim. ⁴⁰ Pita siya iikam whiekakim simiir nikrop iuungiyin mi siya ogmwo yami hiugi simiir mhoiyan. Mi nhwo Adi Komii siiram yami kwisboinki. Mi Pita siir whwonkamim ini taka wiga saiir piu is nhinga ini saiir swoki kwaimisyao kaowin. Mi siya boin, Tabita! Kira dinsiin idwoki. Mi saiir nhwoin ina yanao kaowirirkiyin mi saeya ini Pita siirar yinsiin idwo kaowirirkiya. ⁴¹ Mi Pita siya ta wiga saiir ina aiir ini kiyai mi ina kininsiin okwokiya. Mi siya simiir yikiuna iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim mi wig igabaeyim simiirin wara yikiuna. Mi Dokas saeya ha niunaiiniya mi ini simiir whwonkam ida yauni iun okwoniya. Mi sima saiir kigim mi sima ina yaingwokiyim, saeya ini omwai swoki waiya. ⁴² Mi taka yaiya ina haigiririrkiya om Jopa siirar. Mi iikam whiekakim ta yai aiir wakaewinim mi sima ina yaingwo tibmiigiyim Biyan Inkam Komii siiram. ⁴³ Ii kasa rani, Pita siya om Jopa hir nwowin, Saimon siir omaka aiir. Saimon siir miya iki wraisupai wraisupaiyim, naeyim simiir isim, simiir diriraerar nonkwokwowikin. Iriig.

10

Mi Adi Komii siir paekwosimin siya Konilias siir hiriir yimbiam mi siir yaiyim siir ina boinimauugig.

¹ Inkam nwirin nu komii Sisaria hir nwowin, siir inigin Koniliaskin. Siya kam kamair iriayarim (100) yaii niniiyim, ini simiir biyan inkam komii ywowin. Siya kamim irim haiiyim nu Itali hiranim mi sima iripa nu komii whiruakim. ² Mi siya Adi Komii krimiir Wanin siiraramar naingwokwonanaeikin mi siir inig iirar hainanikin. Mi siir omakan iikamim yim iripa hiriinan Adi Komii siiraramar mi aingwowikim. Mi siya umir digworaekwo nhirim iki Judan iikamim umir digworaekwowim whaowaeiyim, pi simiira mi hauuwi. Mi siya inokiinokin Adi Komii siiraramar mi sriininaeikin. ³ Mi iigwira bie

nad nwowam tibiin mi dimin whirin nhwonan siya whinkigiyin, ini paenan yiuyakiyin. Mi ini siya kigwinin, Adi Komii siir paekwosim nwirin nouapninopkainaniyin. Mi Adi Komii siir paekwosimin siya ina ini dapikiuuun, Konilias siir inig iir, Konilias! ⁴ Mi Konilias siya ina kigididwinin Adi Komii siir paekwosim iirsiyin. Mi siya boin, Biyan Inkam Komii, dimukin kira boinin kariir? Adi Komii siir paekwosimin ina boinkiyin, kara bidi wakaeyin nhwo kira kwisboinin mi umir digworaekwo minim kira hauuwim, iikamim sipimiyokmaeyamiyim sim. Adi Komii siya bidi kigin ti hiriinan siyuun kira tirin mi kara kiriiram asi nitkin. ⁵ Mi kira pi kam nhirim pi simiir dikropki, sima pi om Jopa hiriir dam. Mi kima pi inkam nwirin Saimon mi siir inig whirin Pitakin mi kima pi siir wikuunani. ⁶ Tiki inkamin ini Saimon nwirin siir omaka saiir hir nwowin. Mi siya wraisupai wraisupaiyim sim isim simiir diriraerar nonkwokwowikim. Mi siir omaka ini whii komiia solwara nikiuwiya, ini saiir whiigbid hir miriia. ⁷ Mi iia Adi Komii siir paekwosimin ha namkiyin mi Konilias siya inkam nwiso siir omaka miriio sowiiram yikuuna. Mi ti inkam nwiso sowiir nwirin yo yai niniigin mi triiginin yai niniiyin siir kwoinin Adi Komii siiraramar naingwokwonanaeikin. Mi ti inkamin siir miia Konilias siir whinmiriigin. ⁸ Mi Konilias siya yayim Adi Komii siir paekwosim ieya boinmimauugiyim mi siya kam nwoimim simiir swoki boinmimauugi. Mi siya simiirin ina yikropkiyim om Jopa hiriir.

⁹ Mi ti kam nwoimim ha napnamim mi sima bopwo yapwhonkainamwii. Mi ii gwira sima ha swoki insiin apnamyakwokim mi ini om Jopa kingiin hiriir yapnimbiiyamim. Mi taka iia Pita siya omaka akou hiriir iiyam. Mi simiir omaka akouwin yo ini hindara yitkinin. Mi siya nhwo kwisboinam hiriir niyamkin. Mi bie mwokou bidi yamikwoniyin. ¹⁰ Mi Pita siya mhiigi naokin, siya pi naeyim tirkin. Mi sima nae ina iki diriraerarim. Mi dimin whirin nhwonan siya whinkigwinkin, siir hiriir nimbiamin. ¹¹ Mi ini siyar kigiyin ninomora piigikiya. Mi dimin whirin ina yikiinaiiniyin. Tiki diminin, ini nibmirnan ywowa. Mi ta dimina saiir mwis mwis whiiyim, bidi yinkiamamasugiyim. Mi saiirin ina yonkwokiikiiraraokiya nua tiriir. ¹² Mi nibmira saiir yainau hir nwokainaiiniyim wraisupai wraisupaiyim kasa rani. Mipug ipiyin mi hu hab mi it ti hiniin hiniin wraisu ikim. ¹³ Mi Pita siya ti digworaekwowim simiir kigiyin mi yai kwira ina kauwok boinkiya siiram, Pita! Kira disiin idwoki mipi ti wraisu imiir disomsom anagae. ¹⁴ Mi Pita siya ina yowarkii boinkiyin, Biya Inkam Komii, kibie idwai kara pi ti hiniin wraisu biyeyim pi simiir swoki isomsom anagae rani. Niingaka. Juda simiir siyuun igbidgak bidi yowwin, ti nae hiriinanin simiir naeyim. Mi an kara iripa hiriinan igbidgakin. ¹⁵ Mi taka yayia kwisaka ina swoki boinkiya Pita siiram. Bidi wakae! Diminin Adi Komii siya boinkiyim kira kipi nantamyiryir mi ha kipi naingwo wi biyie nwowi. Niingaka. Wi biyie nwo rani. ¹⁶ Mi ta yayia kwoimaka ha swoki boinkiya Pita siir mi biri kimiminkikin ti diminin ina swoki kwankaiinamin ninomor koua hiriir.

¹⁷ Mi Pita siya ina yaingwo whriewhriekiyin tiki diminin nhwonan siya whinkigwinin siirsiyin. Mi siya ini siir siira yaingwowin, tiki diminin siya dimuam nimbiniin? Mi iia siya siir siira niki aingwokwonanaeyin mi ti kam nwoimim Konilias siya nikropkiyim sima Saimon siir omaka aiir naka apyiskaiyuun mi sima ini ta omaka saiir omaka anoka yaka okwoiuwim. ¹⁸ Mi sima ina yaka ikiuuuwim, ta omaka! Saimon Pita ini tir nwowin, aniya? ¹⁹ Mi Pita siya diminin nhwonan siya whinkigin ini siirar niki aingwokwo kripkaiyin. Mi Adi Komii siir naeyuun siya boinki siir, bidi wakae! Kam nwoimim sima kiriiram hansrani. ²⁰ Mi Pita siya ha niuunamin mi ina yauni iuun boinin ti inkamin kima hanranin siya karaigin. Mi kima dimuim nitkin. ²¹⁻²² Mi sima ina boinkiyim, krimiir biyan inkam komii Konilias siya nikropkikin mi krima asi nitkin. Mi siya kam kamair iriiyarim (100) yai niniiyim simiir bii nwowikin. Mi krimiirin siya nikropkikin. Mi siya inkam wadiekin, dimin biyie bi diriraerarikin. Mi siya bidiya mi aingwo tibmiiyin. Mi siya Adi Komii siirsiyin, pa mi ididi. Mi Judan iikamim sima Konilias siir boin, siya inkam wadiekin. Mi Adi Komii siir paekwosimin siir boinmaugikin. Mi Konilias siya krimiirin asi nikropkikin, siir omaka namim kiriir yayim simiir mi

wakaeyim. ²³ Mi Pita siya simiir boinki, sima ta omaka aiir priiyamim. Iriig. ²⁴ Mi ii gwir niugakin, Pita siya ini simaka yinkin amyakwokin. Mi Jisis siir isidin om Jopa hiranin, sima wara yinkin amyakwok simakar. Iigwira sima ha napnamyakwokim mi siyiu hir yapwhwonkainamwii. Mi ii gwir niugakin ina yinsiin apnamyakwokim. Mi sima kimidiniya om Sisaria hiriir yapnimbiiyam. Mi Konilias siir piugana mi siir nomiiyauim simiirin, biiyar yikiunakwokin. Mi sima ini hirirar yokwokinim Pita simiirim. ²⁵ Pita siya ina yapnimbiiyam, Konilias siir omaka saiiir hiriir. Mi siya ha mi apnaniyin mi sowa ini omakanau hirar yiniyapyiskaiyo. Mi Konilias siya ini Pita siir igmiiga nini akai hiuniyin siir inig iir hainanam. ²⁶ Mi Pita siya kinisiin okwoki siirin mi siya boin, kira ti insiin okwoki. Kara kiriir hiriinan inkamaargin. ²⁷ Mi Pita siya Konilias saikar naboinei iyamim siir omaka hiriir mi ini siyar ii kiginamin, iikam whiekakim sima hirarar nidwokaimimirkwokini. ²⁸ Mi Pita siya boinki simiir, Judan iikamim, ina ninokninkinim nim krima om whiran iikamim simaka kingiin bi napkinmasuwikim. Niingaka. Krima igbidgak hiriinasi nwokim, Adi Komii siya kariirin hiniina boinmauugikin, kara inkam nwirin hiniina kipi dap inkam biyie. Niingaka. ²⁹ Mi kara kimiir yaiya pi saiiir wakae boin tani. Niingaka. Kariirin kima nikiunakikin mi kara tiriir asi nitkin. Mi kara panaoin pi kimiir swoki kwasrii? Kima dimuam nikiugikim kariiramim?

³⁰ Mi Konilias siya boinki, mhisi biiya ti ii kwoimim namkiyim mi dimin whirin iya bie nad nwowamtibin kara nhwo kwisa Adi Komii siiram kariir omakanau hir mi ini kara kigi Adi Komii siir paekwosim nwirin kariir whwonkam ida namikwoniyin. Mi siir yuusa ini twakwo hignan yinyakiya. ³¹ Mi siya boinki, Konilias, Konilias! Adi Komii siya bidi wakaekiyin kira sriigiya siiram mi siya iikamim umir digworaekwowam whaowaeyim kira priihauuwim mi tariinanin Adi Komii siir kwoinin ini simiirar naingwokwokaigiyin. ³² Mi kira kam nhirim simiir dikropki om Jopa hiriir namim Saimon Pita siir nini ikiunakiyam. Mi ti inkamin ini Saimon nwirin siir omaka saiiir nwowin. Mi siya ti inkamin wraisupai wraisupai is mii miriigin. Mi siir omaka ini whii komiia solwara nikiuwiya, ini saiiir whigbid miriia. ³³ Mi kara kam nhirim kiriir waraur asi nikropkisasauyim. Mi kira siyiu miyik tirkin mi kira ha nitkin. Mi krima omakakim ti tirarar namwoniyim Adi Komii siir whwonkam ida krima minam nitkim, yai whiekakim Biyan Inkam Komiiyin, siya boinmauugikim simiir wakaenakiyam. Konilias siya hiniina boinkikin. Iriig.

Pita siya Adi Komii siir yaiya Konilias siir omaka saiiir hir boinmauuu.

³⁴ Pita siya iikam imiirin hiniina swoki boinki, kibie idwai! Kara tapa tisa ninokninkinin, Adi Komii siir kwoinin hiniina bi swoki naingwowikin, kimiir isid ikin mi siir isid ieya. Niingaka. Adi Komii krimiir Wanin siya whiekak krimiiramar naingwo irkakikin siya isid whirua whisuwamar bi swoki naingwowikin. ³⁵ Niingaka. Siya iikam whiekakim iki hinda tinda nwowim siirim naingwo tibmiiyim mi siyiu miyik napiyim siya simiiram naingwowikim. ³⁶ Kima bidi yinokninkinkiyim taka yaiya Adi Komi siya hauugika Isrel simiir isidin siir. Mi siya krimiir Biyan Inkam Komiiyin, Jisis Kraiis siir yaiwin kibi imiir boinmauuwi. Mi krimiirin siya ninkiyamasu haiginiugim, Adi Komi saika kwoin whirua nwowam. ³⁷ Mi taka yaiya biiyin nu Galili hir nimbiiyamka. Mi ini nu Judia hir nwowim omisisimim ini simiira yinyokii irkaka. Ta yaiya kima bidi yinokninkinim bii Jon siya bidi boinmauuwim, op baptais haiginiuni siyiuin. ³⁸ Taka yaiya Jisis siirga. Mi siya om Nasaret hirankin. Adi Komii siya nimbingikin siirin. Mi siir naeyuin ini wara yinkin ikropkiyin. Mi siir kirieya mi iriipi hiriinan ini wara mi inkin hauugiya saiiir. Mi siya omom omomim ini simiir yamin mii kibiya saiiir napmiriiyamam. Mi siya iikam biyeyim yiu biyie siya diriraerarbumbuninkin haiginiuim, ini siya haiswonimniskiiyamim. Mi Adi Komii siya miia siya miriia ini saika ywowin. ³⁹ Kima bidi kigim digworaekwo whiekakim Jisis siya tirim, nu Judia mi om komii Jerusalem hir. Mi nu Judan inkam komii komiiyim sima Jisis siirin ini paeyin hiiniya nirioninkinin, saika yinkin irinugiyin. Mi sima siirin ina yaki isomaokiyin.

⁴⁰ Mi ii kwisaka dig nwokiyo mi siirin ini Adi Komii siyar swoki kininsiin idwowin ie hirankin. Mi siya Jisis siirin krimiir niisiimauu haiginiugin. ⁴¹ Mi Judan iikam whiekakim sima siir biri kigikim. Niingaka. Siirin krima krima kigikin. Biyan Adi Komii siya nimbinim siir yai boinmimauuam. Mi siya kininsiin idwoki siirin ie hirankin. Mi krima ini saikar yidwo aeyim. ⁴² Mi siya hiniina boinmimauugikin krimiirin, ta Adi Komii siir yaiya iikamim simiir sibgu boinmimauu haiginiu. Adi Komii siya nimbingikin Jisis siirin. Mi siya wi krimiir Biyan Inkam Komii nwowi. Adi Komii siya nimbinkin siirin Inkam Komii nwowam, iikamim nuanim simiir yai hidam. Mi siya wi iikamim omwai waiyayokiyoyim mi iikamim naokao ikim, siya wi simiir hidi. ⁴³ Biya ti profet inkamim Jisis siir diminpai diminpaiyim yokwoni sima winpriginkim profet kamim sima boinim, inkamim Biyan Inkam Komiiyin siirim naingwo tibmii mi siir dimin biyeya wi siya niinak itkiigi. Iriig.

Mi iikamim Juda iikam tani mi Adi Komii siir naeyiun ini simiir wara yaninkiniuniyin.

⁴⁴ Mi iya Pita siya yaiya niki okwo boinin mi Adi Komii siir naeyiun ina yaninkiniuniyin iya sima Pita siir yai imiirar niki wakaeya saiirar. ⁴⁵ Mi tiki Judan kamim naingwo tibmiiyim Pita saikar ninkin itim, sima kigiyim ti kamim Judan iikam tani mi sima iripi hiriinan Adi Komii siir naeyiun ini simiir wara mi aninkiniuniun. Mi sima ini hindara yanaakiyim. ⁴⁶ Mi sima wakaeki, sima omom omoman yayim sim boinamim mi sima Adi Komii siir inigin siir hainanim. Mi Pita siya hiniin asi boinkin. ⁴⁷ Mi wi nhinga haiginikouwi ta opa ta iikamim simiir tibaiginiuwiya saiir siyiun. Mi Adi Komii siir naeyiun ti krimiir mi aninkiniuniyin mi simiirin ini hiriinanar mi inkiniun. Pita siya hiniina boinkin. ⁴⁸ Mi Pita siya simiir boinmimauu wakaeki, kima Jisis Kraiis siir inigin op siir ti baptais. Mi sima siir boinki, kira ii nhirim krimaka tira timi o. Iriig.

11

Pita siya om komii Jerusalem hiran iikamim naingwo tibmiiyim yai simiir boinmimauugin.

¹ Aposel kamim sima mi Jisis siir isidin nu Judia hir nwowim sima bidi wakaekiyim, nhirim Juda iikam tani mi simiir nhirim Adi Komii siir yaiya saiir wara mi ikin wakae. Mi sima ina yangwo tibmiikiyim. ² Mi iya Pita siya om Komii Jerusalem hiriir napnimbiiidinamin mi kamim miois kitiyim sima saikar yinkin waomwarki boin. ³ Sima boinki, kira ti kamim miois kit karamae nwowiyim nae simiir omaka bidi ini idwokai aenakiyim. ⁴ Mi Pita siya boinmimauugin iikamim simiir digworaekwo whiekakim mi siya boinki.

⁵ Kara om Jopa hir nwowin mi kara nhwo ha kwisboinin mi dimin whirin nhwonan kara whin kig winkin ninomor kou hiranki nitin ini nibmirnan ywowa. Taka nibmira saiir haimii haimii whiiyim uridni bidi yinki amamasukiyim iripa. Mi saeya ini kariiramar hiririunaiiniya. ⁶ Kara bidi sibgu kigninokninkiyim, tiki diminim saiir yainau nwokainaiiniyim. Wraisupai wraisupaiyim niimauanim mipuk ipiyin mi it, ti hiniin hiniin wraisuim, saiirara nwokainaiinikim. ⁷ Mi ini kara wakaekiya yai kwira kauwok boinkiya kariirim. Kira wara wraisuim simiir disomsom anagae! ⁸ Mi kara ina wakae boinkiyin, Biyan Inkam Komii. Kibie idwai! Kara pi hiriinan wraisuim krima haiyaiyim kara pi simiir swoki ae rani, sima wraisu paiigi waeyao. ⁹ Mi ta yaiya, kwisaka ha swoki boinkiya ninomor kou hir, saeya hiniina boinkika, dimin wadie Adi Komii siya tirkiyin siirin ha kipi boin, dimin biyiekin. Niingaka. ¹⁰ Mi tiki diminin kwoimaka, ha ninkinyaeyaogugunamin mi siya ina swoki amin ninomor koua hiriir. ¹¹ Mi biri kimiminkikin tiki kam nwoimim, omaka kara nwowina ini saiir akpitga yamikwoniyim. Inkam komii nwirin nu Sisaria hiranin siya kariiram nikropkikin simiirin. ¹² Mi Adi Komii siir naeyiun siya boinmimauugin kariirin, kira simaka dam. Kiriir kwoinin kipi naingwoyimoknanae. Mi tiki nomiiyau iriiyar nwirim sima ini kanakar yinkin itim.

Mi krimar yapiiyam siir omaka aiir. ¹³ Mi siya krımıirın Adi Komii siir paekwosımın siya kigin, siir omakanau hir nımbiyamın, siir boınmauwın. Adi Komii siir paekwosımın siya hınıına boınkin, om Jopa hıran kam nhirım Saimon siirim dikropki. Mi siya pi simaka swoki inkin itım. Mi siir inig whırın Pitakin. ¹⁴ Mi siya wi kiriir boınmauwi Adi Komii siya kiriir dimın biyeyım wi panına nınak itkiigigii? Mi siya wi kiriir omakain inkamım simiir dimın biyeyım wi simiir warar mi inak itkiigigii mi simiirın wi siyar swoki ikıunaei. ¹⁵ İiya kara yai simiirar niki boınmımauuın mi Adi Komii siir naeyıuın ina yanınkınu iuwın simiir. Biya krıma niki tira saiir hırıinan. ¹⁶ Mi ini kara swoki aıngwowaıgıyın, ta yaiya Biyan Inkam Komii siya boına. Siya hınıına boınkin, Jon siya baptais haıgınıugım inkamım simiirın op aiir. Mi wi kara hauugi Adi Komii siir naeyıuın wi krımıir nanınkıniuni. ¹⁷ Biya krıma, Biyan Inkam Komiiyın Jısis Kraıs siıramar naıngwo tıbmıikım. Mi Adi Komii siya naeyıuın krımıirın ini hindara pırhauugınan ywokiıyın. Mi tariınanın irıpi hırıinan, Adi Komii siya ta hırıinan pırhauua ini saiir kaimwowaı swoki kwahauuın, ti iikamım Juda iikam tani simiir. Mi kara wi dıgar nwowi Adi Komii siir yai aiir nırııyu boınım, anıya? Nıngaka. Pita siya hınıına boınkıın. ¹⁸ Mi İiya sima ta Pita siir yai aiir wakaeyım mi sima ini hindara wakaemumuım, yai biri waka boınkim. Mi sima Adi Komii krımıir Wanın siir inig iir hainanıım mi sima boın mi Adi Komii siya ti iikamım Juda iikam tani simiir mhiı kwoın imiir asi nımkpıt haıgıkım. Mi sima wi omwaiya nwoki waiyayokıyım. İriig.

Om Antiok hıran inkamım ina yaıngwo tıbmıikiyım.

¹⁹ İiya sima Stıven siir kaiyımık aokıyın mi ti kamım naıngwo tıbmıiyım, sima ini hikakar ywokiıyım. Mi sima nu komii whıswo Finısia mi Saıpras mi om Antiok hir ini o naki. Sima ta Adi Komii siir yai aiirın iki om nhirım simiir wara bi boınmımauugım. Nıngaka. Sima Juda iikamım simiirara boınmımau haıgınıugım. ²⁰ Mi kam nhirım simaka hırar nınkin okım. Mi ti kamım, ti nu whıswo Saıpras mi Sairini sowiir hirankım. Mi İiya sima om Antiok tiriir nımbiniyım mi sima Judan iikam tani Grik simiir wara mi boınmımau. Mi sima Biyan Inkam Komii Jısis siir Yai Kıbiya Yokwo Komii saiir nwowa, saiirın wara mi inkin boınmımau. ²¹ Mi Biyan Inkam Komii siir kırieya simaka hırar nwoka. Mi iikam whiekakım sima ina yaıngwo tıbmıiyım. Mi sima ina yamım Biyan Inkam Komii siirim.

²² Om komii Jerusalem hıran iikamım Adi Komii siirim naıngwo tıbmıiyım, sima ta yai aiir wakaewınım mi sima Banabas siir yıkropki om Antioka hırıir. ²³ Mi İiya siya ha nımbiyamın mi siya ina ini kıgu, Adi Komii siir naıngwobumbuwa simiir hir nwowi. Mi siya ini maırgımaırga ini owıuwın. Siya iki iikam whiekakım simiir kwoın imiir boınıurwokaıgın, simiir Biyan Inkam Komii siirim nwoki ami inokıınokın. ²⁴ Banabas siya inkam wadıekın mi Adi Komii siir naeyıuın ini siırar yanınkıniıniıyın mi ta siir naıngwo tıbmııya kırie asi namwoıuga. Mi İiya sima siir yai wakaeyım mi iikam isid briıriyın, sima ini Biyan Inkam Komii siir isid iırrama swoki itım. ²⁵ Mi mhoııya Banabas siya ina yamın, om whırın Tasas dapiyın siir. Mi siya Sol siirim ini hanııru. ²⁶ Siya siir nini kıguın mi siirın ini om Antiok hırıir yıkıunamın. Biewııyın whır sowa nwowın. Sowa iikamım om Antiok hıranım naıngwo tıbmıiyım simaka nıdwo boınaıgım. Mi iikam isid komııyın sowa boınmımau Adi Komii siir yai aiir. Om Antiok hırin, kamım kına mıriıyım bıgi bııyın simiir inıgım hınıına dapkım Kristen.

²⁷ Mi ta İiya profet kamım sima om komii Jerusalem siir haıburgıgım mi ini om Antiok hir yamwoıuım. ²⁸ Profet inkam nwırın siir inıgın Agabaskın. Mi siya Adi Komii siir naeyıu siir kırieya saiir yokwoki. Mi siya yai komııya kwıra boınmauugi. Siya ina boınkıyın, mhoııya mhiı komııya wa naoki, ti omom omomım ti nu iir nwowım. Mi İiya ti dimının siya nımbiyamın mi Krodias siya inkam komii nwokın omom omom kıgrıraowam. ²⁹ Mi kamım om Antiok hıranım kına mıriıyım, sima irıpa yai mınan nomboıntıbmııkımaıgım, umır nhirım simiir nomııyauım nu Judia hir nwowım, simiir hauugıyım nae sima saın aeyım mi simiir dirıraerar haıgınıuwam. Mi sima yapa yapa

nwonira simiir kwoin ara yaingwoki, umir nhirim simiir hirar nwowim. Mi sima haimii simiir hauugi. ³⁰ Sima hiriinan tirim mi sima Banabas mi Sol sowiir hauugi ti umirim. Mi ti umirim kimidiniya sowa hainam, inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim om komii Jerusalem hir nwowim simiiram. Iriig.

12

Herot siya yisom aoki Jems siirin mi Pita siirin omaka hiuyokiyokaiya saiir ini haigigik.

¹ Mi taka iya inkam komiiyin nu kigriraowiyin Herot mi siya tirbumbuninkin haiginiugi, kamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim simiirin. ² Siya tibatoo simsiokikin simiirin Jon siir nomiiyauin Jems, siirin nhiridni nikrip aokiyam. ³ Mi Juda simiir iikamim sima maingimainga dimusi bi nwokikim, Jems siirin siya nisomaokikin. Mi siya Pita siirin wara asi ninkin haiginikoukripiigik. Mi siya Pita siirin ta iya yaewou komii nikwo aeya saiir hiuninikougik. Mi ta iya Juda simiir iikamim nipu waisikaiyin siirar niki aekim. Mi ta nae komiia saiir iniga pasovaka. ⁴ Mi siya Pita siir yankabrinunaowid. Mi siya Pita siir ini hiuyokiyokaigik. Mi siya Pita siirin kamim yaii niniyim iuur iriayar nwikim simaka ini whinapiyikiugig. Mi sima siirin nii nabie nii nabie waikaokim. Mi ti kamim irim haiiyim hiniin hiniina waikaokim, nwiyim nugak mi nwiyim nabie mi nwiyim naioka mi nwiyim niyaka. Mi Herot siir kwoinin ina yaingwokiin, iya ta yaewou nikwo aeya nae komiia Pasova dapiya saeya digi mi siya Pita siirin wa nini haiwao ikiunakii, Juda simiirim sima nisomaokiyam. ⁵ Mi Pita siya omaka sima hiuyokiyokaiya saiir nwokaiyin mi sima siirin ina waikaowim. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima ina sriinanaeyim Adi Komii siirim, siya whindiraerarin siirin. Iriig.

Pita siirin omaka hiuyokiyokaiya hirankin nini ikiunakikin paekwosim ieya.

⁶ Herot siya ina yaingwowin, Pita siirin waka omaka inkam komiigin nidwokai wakae winiya yai wi saiir hiriir nikiunami. Iya bi niki pirinka mi niyaka Pita siya inkam nwisu yaii niniyo sowiir bopwoniya whwonkaowiigin. Sima siir ina kwiso ti inkam nwisu yaii niniyo sowaka ninkin widgikin. Whisin ha wrokikin kam nhirim siir kigriraowiyim, sima ta omaka hiuyokiyokaiya saiir ano iirar waikaowiiyim. ⁷ Mi Biyan Inkam Komiiyin siir paekwosimin biri kimiminkikin ini Pita siir kingiina yamikwoniin ta omaka hiuyokiyokaiya saiir hir. Mi ta paeya niuyaiya ini ta omaka saiir hira yimbiyamkiya. Mi Adi Komii siir paekwosimin siya Pita siir prisu saiir ini hogwo iyopswoswo boinu. Mi siya ina boinin, kira ha dinsiinsasau. Mi Pita siya ina yinsiingiyin. Mi wiyin sop whiswo ini siir indib hiranki hiuwrokiyo mi ini nua yamikiigiuyiwo. ⁸ Mi Adi Komii siir paekwosimin siya boin siirin mi kira kariir piuwopa kikogi mi kariir iga ha timi iigi. Mi siya hiriinana mi tir mi Adi Komii siir paekwosimin ina swoki boinkiyin mi kariir mwinisa tioyanani mi kira kariir mhoiia wit. ⁹ Mi Pita siya ta maeyaua hiuyokiyokaiya saiir haiburgigin mi siya ini Adi Komii siir paekwosimin siir mhoiia yamin. Mi siya bi mi inokninkin ti diminin Adi Komii siir paekwosim ieya tirin. Mi siya ina yaingwowin, kara tari nhwo namisi whini iyie? Tari nhwo whin tani. ¹⁰ Mi sowa ha napniniyo, bi nwowinin inkamin yaii niniyin siiram waikaowin siir kwaiburgiko, ha swoki kwapnaniyo nwirin ano whirin si swoki kwaowaikaowin siir swoki kwaiburgiko mi ha napnaniyamwo ano komiiyin, aiyini haiginikouwin idowiyanin ini sasa haiwaowinin. Mi sowa ini hinda yapigusnaniyamwo. Mi sowa om komii siir yam. Mi siyu whirin siir youapam. Mi biri kimiminkikin Adi Komii siir paekwosimin ina kwaiburgigin Pita siirin.

¹¹ Mi Pita siir kwoinin ina yaingwokiin mi siya boin, kara bidi yinokninkinin, Biyan Inkam Komiiyin siya nikropkikin siir paekwosimin. Mi kariirin Herot siir inankin siya nispakii hainakikin. Mi siyu whiekakim mhoiia Juda simiir isid ieya tirim naingwowim mi simiir hirankar nikiunakin.

¹² Siya ti dimin iir ninokninkinamin mi siya ina yamin Maria, Jon siir apua saiir omaka aiir. Mi Jon siir inig whirin Makin. Mi iikamim kasaka rani, ta omaka aiir

nwowim. Sima Adi Komii siirim hirar sriinanaekim. ¹³ Mi Pita siya ta omaka saair ano'in yabanin, siirar yaki kaigakanu. Mi wig ira hir miriyya saair inigin Rodaka ano saeya yami haiwaoki Pita siirimin. ¹⁴ Mi saeya wakaesibnama, Pita siir yai aiirin mi saeya ini maigimairga ywonama. Mi saeya ano bi niki haiwaokika. Mi saeya ha niwitnama mi kimidiniya simiir iikamim simiir boinmauugik Pita siya ini ano hira nokwowin. ¹⁵ Mi sima saair yanugaugau, kira pi whaowaei! Mi imiimii saeyar nwowa mi ina boinkiya. Niingaka. Kibie idwai. Siya tisi tirar nwowin! Sima boin, wari siir piunain aeya. ¹⁶ Mi Pita siya ini ano iirar kaigikankripkaiyin. Mi sima ano'in ha haiwaokiyin siir kigam mi sima ini hindara yanaakiyim. ¹⁷ Mi Pita siya simiir yikidugi, kima yai kipi sisi. Mi sima yayim ina tankiyim. Mi siya simiirin ina boinmimauuim, Biyan Inkam Komii siya nikiunakikin kariirin, omaka hiuyokiyokaiya saair hirankin. Mi siya ina boinin, kima Jems siir boinmauu mi nomiyau nhirim simiir warar ti diminin. Mi Pita siya simiir haiburgigin mi siya ina yamin om whira.

¹⁸ Mi iya ha pirkinkyakwoka kamim yai niniyim, sima ini hindara hinsir whaowaekiyakwokim. Dimusi rani, sima Pita siir bi kigin. Mi sima boin, Pita siya ini pinda yamin? ¹⁹ Mi Herot siya miinan napmiriigin Pita siirim hansirin mi siya siir bi kigin. Mi siya kamim yai niniyim ini simiir yikin. Mi siya yai ina boin tibmiikimaiyin kamim yai niniyim simiir nisomaowam. Mi Herot siya nu Judia hir haiburgik mi siya om komii Sisaria hiriir yam mi hir ini owou. Iriig.

Herot Siya bidi yaonamin.

²⁰ Herot siya io prasae bi nwokin iikamim ti om whiso, Taia Saidon hiranim simiirin. Mi iripa haingiriyunani mi ina yitim siirim. Mi sima yai Blastas saika kitimii boinkim, omaka haimeiyin bidi hiuyokiyokaiyin ti inkam komii nu kigriraowiyin siya whwonkaiyin mi ta maeyaua siya kigriraowika. Mi sima ina boinanaeyim inkam komii siir ta simiir iowa pi digiyim mi krimiir kwoinim ha naingwowi iikamim krima ti nu iir nwowim, krima naeyim inkam komii siir nu iir sainaekim. Mi sima asi boinanaekim ta iowa pi digiyim.

²¹ Mi Herot siya iikwira yimbinki. Mi ta ii aiirin, siya siir piuai miyikim simiirar piuai mi siya ini siir ipii aiirar yidwokaiyin. Mi siya simiirin ina yowarkii boinin. ²² Mi iikamim ina kauwok boinkiyim. Mi sima ina boinin, ta yaiya tari inkamni yai rani? Saeya Adi Komii siirar yaiga. ²³ Mi Herot siya Adi Komii siir inig iir bi hainankin. Mi biri kimiminkikin, Biyan Inkam Komii siir paekwosimin siya diriraerarkiyin mi Herot siya ini igi yaewimwhirkii aonamin.

²⁴ Mi ti Biyan Inkam Komiiyin siir yaiya ini komiyya ywokiya. Mi omom omomim ini sairar haigiririr boinyokiyokiyamim. ²⁵ Mi Banabas, Sol sowa om komii Jerusalem hir mirii dignaniyo mi sowa ina swoki itwo, om Antioka tiriir. Mi sowa Jon mi siir inig whirin Mak dapiyin siir wara yikunam mi siya ini sowaka yinkin amin. Iriig.

13

Mi sima yimbinki Banabas Sol sowerin Adi Komii siir yai boinmimauuim.

¹ Mi iikamim naingwo tibmiyim om Antiok hiranim simiir kam nhirim profetkim mi nhirim tisakim sima ini wara ninkin owim. Ti kamim simiir inigim hiniinin hiniingim, Banabas mi Saimon siir inig whirin piu yhiuwinankin mi Lusias om komii Sairini hirankin. Sol, Maneyen sowa biya inkam komii Herot siir omaka irua sairara whwonkaigo. ² Mi iya iikamim Biyan Inkam Komiiyin siir inig hainanim mi sima nae minim ini wara yinkin haiyakiyim. Mi Adi Komii siir naeyu miyikin ina boinkiyin, kima Banabas, Sol sowerin, ta miya kara boina saair miriyyim ti imbin tibmii. ³ Mi sima nae minim ha haiya digiyim mi Adi Komii siirim mi srii digiyim mi simiir inain ina yinkwokiyim sowerin. Mi sowerin ina swoki ikropkiyo Adi Komii siir mi aiir miriyyim. Iriig.

Banabas Sol sowa nu Saipras hir boinmimauugo yai kibiya saair.

⁴ Adi Komii siir naeyiun siya nikropkikin Banabas, Sol swowiirin. Mi sowa ini om Selusia hiriir yapiinamwo. Mi om komii Selusia hirin sowa ini siyaiini yani kwiriinamwo. Mi siyaiiya sowiirin ini mhiu whirin Saipras nikiuwiyin siir hiriir yuginam mi sowiirin hir yatkiniugig. ⁵ Sowa om komii Salamis hir yamasu. Mi Juda simiir inkamki nwowiya maeyauim Adi Komii siir yayim simiir boinmimauu. Jon siya sowaka warar yinkin owin sowiir whindiriraerarin.

⁶ Sowa ti mhiuisimin Saipras siir yapyokiyokwiwo mi om Komii Pefos hiriir yimbiam. Sowa inkam nwira ini kigi ti omin siir hirin. Ti inkamin siya nop nao kiriekin. Siya Juda hirin profet inkamnan yowin. Mi siya pi Juda simiirar mi iksisaei. Siir inigin Ba Jisiskin. ⁷ Mi siya simiir inkamin bii nwowiyin siir inigin Sesias Polaskin. Mi siya saika yamwoni Sesias Polas siir kwoinin bimbiiuwi rani. Mi siya yikiugi Banabas, Sol sowiirin. Siya sowiirin minin nikiunakin, siir kwoinin Adi Komii yai wakaeyam naingwowi. ⁸ Mi sowiirin Elimas siya yikidu. Mi ti inkamin nop prasae bi naowikin. Mi sima siirin Ba-Jisis dapikin Grik simiir yaigina hiniina dapikin Elimas. Mi siir kwoinin ti simiir inkamin bii nwowiyin, siir kwoin iir kisina haigiyam naingwowi. Mi ti siir kwoin miyikin pi nwoki itkiigiyim. ⁹ Mi Sol siir inig whirin Polkin. Mi Adi Komii siir naeyiun siirar yaninkiniuu. Mi siya siir kaonanaeki ti inkamin nop naowiyin mi siya ina boinkiyin siirin, ¹⁰ Kira Setan siir biiyan yinisim kiingin. Kira siyu miyikin io simiirar nwowikin. Mi niksisaeni siyu mi siyu biye whiekak ikim, ini kiriir waraurar nwowim. Mi kira Biiya Inkam Komiiyin siir siyu miyik imiir tir bumbuwikin. Mi kira ti hiriinan siyu biyeyin siir bi niugiskikin, aniya? ¹¹ Mi wakae panaowin Biiyan Inkam Komiiyin siir ina pi saeya tiowi kiriirin. Mi kiriir nhwona pi nhwo kwisae nwoki. Mi panaowin kira pi bie iirin kigninokninkin tani mi kira wi ti prieirig sim kipi niki oki. Pol siya hiriinan yai boinkiyin mi bi kimiminkikin Elimas siir nhwona ini nhworiikaka ywokiya. Mi siya ina priiap priiap amin. Siya minam naingwokin inkam nwrkin siir ina nnkwoim mi siyu siir niisiimauu apamin. ¹² Mi inkam komiiyin omom omomim kigriraowiyin siya ti diminin siir kigiyin mi siya ina yaingwo tibmiikiyin. Mi siya ini kakar ywokiya, yaiya Biiyan Inkam Komii siya boina sairsiyin. Iriig.

Sowa om Antiok hiriir yam nu Pisidia siir.

¹³ Pol siya mi inkam nwiso sima siyaiiya sair kwiriinam. Mi sima om Pepos siir haiburgigim mi sima ina yakiyamim mi om Pega hir yamasu iu. Mi nu Pamfilia hiriir yam. Mi Jon siya simiir haiburgik. Mi siir inig whirin Makin. Siya om Komii Jerusalema hiriir swoki amin. ¹⁴ Sowa om Pega siir haiburgig mi ina yapnamwo om Antioka yimbiam nu Pisidia siir. Mi Juda simiir ti komiia sima ina yamim maeyaua yai boinaiya sair. Sowa ina ini idwokaiyuwo simaka warar. ¹⁵ Simiir maeyaua yai nidwo boiniya sair kigriraowiyim yaowae komiiyin siyuni yayim, bidi bidinanin Moses siya winim mi bidi bidinan profet kamim sima mi winkiyim, sima simiir mwain digiyim mi mhoiya sima ina sriiyim, Pol kira mi kinaka miriyyim kamim kima yaigakiniui mi yaiya kima naingwonaniya pi sairar kwaboim iikamim krimiir kwoin imiir kirie haiginiugikim.

¹⁶ Mi Pol siya ha nokwokiya mi siir ina ina yiisiimauugiya. Mi siya ina boinkiyin, kima ti iikamim Isrelranim, kima kariir yaiya sair wakaeki. Mi ti Judain iikam tani ikim ti tir mi owim mi kima kimiir kwoinim Adi Komii krimiir Wanin siir hauuam nitim mi kima kariir yaiya sair wara dinkin wakaeki. ¹⁷ Ti Isrel simiir Adi Komiiyin siya bidi yimbinkiyin kimiir yidwi wanwiyayim simiir. Mi iya sima nu komii Isib hirar niki priywokaigiyim, sima om whirni omin siir nwokim. Adi Komii siya diriraerarkikin mi sima ini isid komii ywokiya. Mi mhoiya siir kirieka nikiunamkin mi sima nu komii Isib siir haiburgigim mi sima ina yamim. ¹⁸ Mi nuin iikam karamaeyin mi Isrel sima siir nwokim. Mi sima whisariiya priywokim, sima nu karamaekim. Mi simiirin Adi Komii siya kigriraowim biewiyim kam nwis (40) sima priywokaigiyim. ¹⁹ Adi Komii siir kirieya saeyar tirkiya mi ti nu komii Kenan hiran iikam isid iriir whiswo sima ina yaokaokiyim. Mi sima yapa yapa omkim mi yapa yapa yaigingim. Mi ti omin simiir nuin ini Adi Komii siya hauugiyin Isrel simiir. ²⁰ Biewiyim sima ti nu komii iir nwowim 450 gim. Mi ta iya Adi Komii

siya nimbina kamim yai hidiyim simiir mi simiir kigriraowim mi ina ywowim mi profet Samyuel siya ina yimbiamin. ²¹ Mi mhoiia sima ina sriiyim profet inkamin Samyuel siirim, kira krimiirin inkam komiiyin nwira dimbingi siya krimiir kigriraowim. Mi Adi Komii siya hauugin kwoin miyik Samyuel siir, siya ini Sol siirar yimbiyiyin, siya Kis siir yinisimkin, siya Bensamin siir piugana saiir hiran inkamkin. Biewiyim siya kigriraowim simiir kamnwiskim (40). ²² Mi Adi Komii siya nhinikropki siirin. Mi kimidiniya Devid siir yokmwim okwo haiginu simiir inkam komii nwowim. Mi siya boinki, kara bidi kigin Devid siirin Jesini yinisimin. Kariir kwoinin ini ti inkamin siiramar naingwo iskiyin. Siya wi kariir siyu imiirar napi. ²³ Bidi bidiniya Adi Komii siya ha boinkin, inkam nwirin wi kara nikropkii Isrel simiir isidin siir whindiriraerar haiginuam. Mi siya hiriinan tirin mi siya Jisis siir yikropki krimiiram krimiir dimin biye biyeyim simiir niinak itkiigiyim. Mi siya Devidni piugana saiir hirankin. ²⁴ Jisis siya bi niki itkin. Mi taka iya Jon siya yayim saiir boinmimauugim Isrel simiirin mi simiir mhi kwoinin wi nwoki kicina haigiyim mi op wa nwoki baptaisim. ²⁵ Jon siya ta miya saiir mirii digiyin kingiina nwokin. Mi siya boin kima paniina naingwowi, kara yipikin? Ti inkamin kima nwokwokinin kara si rani. Kima waka! Inkam nwirin wi kariir mhoiia niti, siya inkam komiigin, kara inkam kuingin, komii rani. Niingaka. Kara inkam biyenankin. Iga siya niinaniya wi saiir uridin siirin wa whro rani. Niingaka. Jon siya hiniina boinkikin.

²⁶ Kima ti nomiiyauim, kima kariir brogaeyin siir yinisimkim, kima tir nwowim. Mi kima kariir yayi saiir wakaeki mi ti ikamim Judan ikam tani mi kima ini tirar ninkin owim mi kima kimiir kwoinin Adi Komii siir hauugiyam nitim mi kima kariir yayi saiir warar dinkin wakaeki. ²⁷ Ikamim om komii Jerusalem hir nwowim mi simiir biyan inkam ima mi ti inkamin siir bi sibgu ninokninkin. Mi digworaekwo hoingakim sima Jisis siir tirim bidi bidinanin profet kamim sima winin ti digworaekwowim tariinanin bidi yimbiniyim. Juda simiir ii komii komiiyim sima ti profet kamim simiir yayim pi simiir mwaini. Mi sima simiir sibgu ninokninkin tani. Niingaka. ²⁸ Mi sima siirin yai biye kwir bi tisiryiskaigim. Niingaka. Mi sima ina kauwok boinkiyim Pailat siiramin, siya ti tirki siyiuin siir prii isomaokiyain. ²⁹ Sima bidi diriraerar digiyim digworaekwo whiekakim biya profet kamim sima winkiyim yayim siirim. Mi sima siirin paeyin hiiniya nioninkinin siir hirankar swoki iniskii hai. Mi sima siirin siyano whirin siir ini haigigik. ³⁰ Mi Adi Komii siya swoki hidninsiin idwoki siirin ie hirankin. ³¹ Ti kamim biya Jisis saika napmiriiyim mi sima nu Galili siir haiburgigim mi ini om komii Jerusalem hiriir yamim. Mi ti kam kaimwowim Jisis siya simiir hiriir swoki imbiyam. Mi sima ini siirar kigim ii whiekakim. Ti diminin sima kigin mi ini ikamim simiir boinmimauuwim.

³² Mi krma ta yai kibiya kimiir asi boinmimauuwi ti diminin Adi Komii siya nimbinkikin, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir hauugiyim. ³³ Diminin Adi Komii siya nimbinkiyim krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir mi tariinanin simiir yinisimim krimiir tiriir bidi yimbiniyim, Jisis siya wa swoki insiin idwowi ie hiranki, hiriinanam tirkikim. Ti yayim ta yokwo Sam kwisa saiir winkiyim. Mi saeya hiniina boinkim, kira kariir yinisimkin. Mi tariinanin kara ini kiriir Adi ywowin.

³⁴ Mi siya siir ie hiranki kinisiin idwoki. Mi siya mhoiia wi swoki ao rani. Niingaka. Adi Komii siya hiriinan boinkikin.

Dimin kibiki kibiyin kara wi kimiir hauugii. Biya kara ti diminin Devid siiram niki boinkin siir hauuim.

³⁵ Mi yokwo Sam kwira ya iripi hiriinanar mi boinkika.

Mi kira wi kiriir inkam kibiki kibiyin siirin wi ienau hirar kignisu whiigramgrinkinkaeyam tani. Niingaka.

³⁶ Iya Devid siya niki owin mi siya ta Adi Komii siir mii miyika saiira niki miriiyim mi siya ina yaonamin. Mi siirin, siir brogaeyin siir hiriinanar swoki haingikaigi. Mi siya ini ie hirar whiigramgrinkinkaeyamin. Siya ta yayi yokwo Sam nwowa saeya Devidni biri win boinkika. Niingaka. ³⁷ Ti inkamin Adi Komii siya ieyankin hidninsiin idwowin siir pua ienau hir bi whiigramgrinkinka. Niingaka. ³⁸ Kima ti nomiiyauim kima bidiya

yinokninkin niinim. Kríma ta yaiya saiirin hiniina boinmauwuwi kimiirin, ti inkamin siya krimiir dimin biyeyim simiirsi nankab ougin. ³⁹ Moses siir siyu komiiyin krimiir dimin biyeyim wi siya niinak rani mi krimiirin wi siya nikiunaowid rani mi krimiirin wi inkam miyik dap rani. Niingaka. Ti inkamin siyairgin iikam whiekakim krimiir dimin biyeyim simiir niinak itkiigiyanin. Mi yipikin inkamin naingwo tibmii mi siirin wi Jisis siya piiiyao haiginiuwuwi mi siya wi rirmiia nwowi. Mi krimiirin wi siyar swoki ikiunawidi. Mi siya krimiirin wi iikam wadieya nikiuwuwi. ⁴⁰ Mi kima ha hirgiugiuwin ti diminin profet kamim biya sima wina yaiya saeya nitisi. Sima hiniina boinkikim, ⁴¹ bidi bidinanin propet kamim sima hiniina boinkikim,

kríma ti kamim nigbumbuwanim kima wa timi kinankiuraraowin mi wi saiir saiira timi naingwokwonanae. Wim wi saeya griritkaigii. Kara ta kimiir iya kima niki owa, kara mii komiia tariinanin saiirar miriigin. Mi inkam nwrki ta miia saiir miriiyim naboinkin kima saiirimín wi naingwo tibmiinam tani.

Pol siya hiniina boinkikin.

⁴² Mi iya Pol, Banabas sowa ta maeyaua yai nidwo boinaiya saiir haiburgiko mi ina yapniyamwo idowiiya hiriir. Mi sima ina nhinkigiyim. Mi sima ina boinkiyim, sowerin, ini wakae namwo kowa! Aka Judami ii komii kwira kowa wa swoki it. Mi wi ta yaiya saiir swokini boinmimauuni krimiirin. ⁴³ Mi iikamim ta maeyaua yai nidwo boinaiya hir wakae dignamim mi sima ina nhinkigiyim. Mi Juda iikam nhirim mi kam nhirim, Juda iikam tani mi tiki Juda iikam tani simiir kwoinim ina kisina haigiyim. Mi sima ini Juda iikamim simiir siyu siirarar ywowim. Ta maeyaua yai nidwo boiniya saiir haiburgigim mi sima ini Pol, Banabas sowerin mhoiia yamim. Mi sowa yayim ina boinmimauuim, hiniin kima daingworinu ta Adi Komii siir naingwobumbuwa wi kimiir hauugii.

⁴⁴ Juda simiir ii komii kwira iikamim ti om komii iir nwowim, sima nit swokiyim pariiparii, ta Adi Komii siir yaiya sowa boina saiir nini wakaeniyim. ⁴⁵ Triipi hiriinan Juda hiran Biyan Inkam Komiiyin ina kigim iikam whiekakim maeyau kwirua nwowi. Mi sima ina kigmairim ta sowerin mii aiirimín mi simiir kwoinim simiirim ini haugihaugi whyekiyim. Mi sima ini yai biyeyim simiir yigbumbuim mi ini Pol siir yayim simiir yanugaugauwim. ⁴⁶ Mi Pol sowa Banabas simiirin yaimwo aiirar boinmimauugo. Mi sowa boin, krira ta yai kibiya Adi Komii siira bii Juda iikamim kimiir boinmimauuniyam nitkwo. Mi kima ta yai aiirin digumii haingigigi, aeya wim kima boinae mi nim kríma ti kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siirin wi hai rani. Mi wakae kima! Panoo krira pi kimiir haiburgigi mi krira pi iki isid whirin siyim nami. Mi ta yaiya pi simiir nini boinmauugigi, sima Juda simiir iikam tani. ⁴⁷ Biyan Inkam Komii siya hiniina boinkikin kariirin,

kara kimiir nimbangikim siyu miyik iki iikam isid whirin simiir nisiimauuwim Juda iikam tani siyuin nitmaisok okwowyin siir. Mi kira ini pae niuyanan ywowin, simiir niuya haiginiuwam. Mi iki om whiekakim ti nu iir nwowim, simiirin wi ti yai aiir boinmauwuwi kira. Mi simiirin wi siyuin nitmaisok okwowyin wi kira pi yisiisimauu haiginiuwuwin.

⁴⁸ Mi iikamim Juda iikam tani sima ta yai aiir wakaeyim mi simiir mhi kwoinim ini wadieya ywokiyim. Sima ini maigimaiga ywokiyim ti Biyan Inkam Komiiyin siir yaiya aiirimín. Mi iki iikam whiekakim Adi Komii siya nimbimim, kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siir haiyim. Mi sima ina yaingwo tibmiiyim.

⁴⁹ Mi Adi Komii siir yaiya ini ta maeyau aiir yamkiya. ⁵⁰ Mi Juda simiir biyan kamim sima ini hopsowoiu wigim inigakim Adi Komii siir inig iir hainaniyim simiir kwoin imiir. Mi Biyan Inkam Komiiyin ti om komii siir nwowiyim simiirin warar. Mi sima ina yigbumbuim Pol, Banabas sowerin. Mi sima ina kauriirgiyim sowerin sowa ti nu iir kipi nwo. ⁵¹ Triipi hiriinan mi sowerin iga hir nwowim sinim ini ti omin siir yikrimkrinkigigin. Mi dimin biyeyin ini simiir hirar ywokiyim. Mi sowa ini om komii Aikoniam hiriir yamwo. ⁵² Mi iikamim naingwo tibmiiyim om Antiok hiranim sima ini maigimaiga kiina ywowim. Mi Adi Komii siir naeyuun siir kirieya ini simiir yaninkiniu iuwim. Triig.

14

*Inkam nwis*o sowa om Aikoniam hir miriigo.

¹ Mi om Aikoniam hirin, sowa hiriinana swokini tiri. Sowa ina yapninopkainamwo Juda simiir maeyaua yai nidwo wakae saiir mi yai hir ini okwo boiniu. Mi iikam isid komiiyin Judainim mi Grik an ikim, sima ina yaingwo tibmiigiyim. ² Mi Juda iikam nhirim bi naingwo tibmiigim mi sima iki iikam nhirim Juda iikam tani, simiir kwoin imiir ini hopswoiu. Sima io ti Jisis siir isidan inkam nwisowiiir nwowim. ³ Mi aposel inkam nwisowiiir sowa om Aikoniam hirin ii kasaka bi nwoko. Mi sowa ini kirieya ywonamwo. Ti Biiyan Inkam Komii siir yai aiir boinmimauuwim. Mi sowiir inim ti Biiyan Inkam Komiiyin siya kirie haiginiu mi sowa kiriepai kiriepaiyim ina tiramwo. Ta kirieya Biiyan Inkam Komiiyin siya niisimauuga iikamim simiir. Ta siir naingwobumbuwa mi saiir yayim ini kaimwowa ywowim. ⁴ Mi ti om komiiyin siir hiran iikamim sima isido whisa ywo. Mi nhirim Juda maka ywo mi nhirim aposel inkam nwisowiiir sowa.

⁵ Mi mhoyiya kam nhirim Judan iikam rani mi Juda sima ina nhinamim. Mi ti isid whiso simiir biiyan iikamim sima nhinam sima Pol, Banabas sowiir diriraerarbumbuwm naingwokim. Sima sowiirin siyani kaiyimik aokiyim naingwokim. ⁶ Mi sowa ta io aiir bidi hirnao. Mi sowa nu Likionia hiran om komiiyo Listra mi Debi om nhirim sowiir kingiin nwowim, simiir hiriir yidamam. ⁷ Mi sowa ta yai win kibiya Jisis siira ini omom omomim simiir yaboimamauuyokiyamwo. friig.

Pol, Banabas sowa om Listra hir miriigo.

⁸ Mi om Listra hirin, inkam nwirin ini hir nidwowin, siir igao bidi yinsimsiriunamwo, siir apua aeyar naokaininkinkiyin siirin mi hiriinana nwokin. Tiki inkamin siya bi swoki apririr sranikin. Niingaka. ⁹ Mi siya wakaeki Pol siya Adi Komii siir yai aiir boinmimauuin. Mi Pol siya siirsiira kaonanaei. Mi ini siyar kigiyin ti inkamin naingwo tibmii dig namwo iuwun mi siya wi wadieyar nwowi. ¹⁰ Mi Pol siya igao yaiya boinki, kira dinsiin okwoki! Mi siya bi kimiminkikin ina yinsiin okwokiyin mi ina yopnatkiigiyamin mi siya ina yapririrkiyin. ¹¹ Mi iikam whiekakim ti diminin Pol siya tirkiyin siir kigiyim mi sima nu Likionia simiir yaigina saiir kauwok boinki! Krimiir wanin ini inkam pua swoki imbiniyin. Mi tapa tisi krimakar nwowim. ¹² Mi sima Banabas siirin hiniina mi dap Sus mi Pol siya yai boinan inkamkin mi Sima Pol siir inigin Hemis asi dapkim. Ti inig whiso Sus mi Hemis dapiyo, yim simiir wanmi digworaekwokim, simiir inig imiir hainanikim. ¹³ Ta omaka Sus siir inig hainaniya ini ti om komiiyin siir yaba miriia. Mi prismi yaowae adin ta omaka saiir kigiraowiyin mi bulmakau ii nhirim ina hainamim. Mi kipim ina yomboboriuninkinim mi ina hainamim. Mi ti om komii siir anoin siir kingiin yamwoiu. Mi iikam whiekakim sima warar yitim digworaekwowim sowiir hauugiyim. Mi ti digworaekwowim sima sowiir hauuwim, biiya sima simiir wanin Sus siirin hiriinan naeyim simiirar mi inkin imiiaekim. ¹⁴ Mi aposel inkam nwisowiiir Banabas, Pol sowa, ta hiriinan yaiya saiir wakaeyo mi sowa ina kigo. Mi sowa ini io simiir yowow. Mi sowiir yuiso ina yinikibimbirgiyo. Mi sowa ini iikamim simiir bopwoniya iwitninopkainamwo. Mi sowa ina kauwokiyo, ¹⁵ kima ti kamim kima hiniin dimusi tirkim? Krira inkamaigo, krira kimiir hiriinanaigo. Krira Jisis siir yai win kibiya kimiir boinmimauuam nitko. Mi kima ti siyu biyeyim simiir duguski. Mi kima Adi Komiiyin krimiir yaimin dimin wakaeyiyin siiramar daingwo tibmii. Nu ninomor mi whiii komii komii ikim mi digworaekwo hoimgakim ti nwowim siya nonkwokwokim. ¹⁶ Kibie! Biiyan iiyim iikam whiekakim ti nu iir nwowim siya simiirar kigninkin. Sima simiir kwoinka naingwo diriraerarkim. ¹⁷ Mi siya bi naguprakaigin. Mi kima pi siirim whaowae rani. Niingaka. Mi siya kimiirin dimin miyik iirar diriraerar haiginiugin. Mi naowin ninomor kou hir nwowin pa mi diriraerarki kimiirim mpa mi kinaini. Mi naeyim siya diriraerarkiyim ini wadieya yimbiamim. Mi naeyim siya dig haiginiuwu mi kimiir kwoinim maigimaiga asi nwowi. ¹⁸ Mi sowa ta yaiya saiir boin digiyo mi

sowa mīnan nap mīrii nanaeko iikamim sīmiir nīkiduwim. Mī sima ti wraisuim nanag hainamim sowiir kipi hauu biya sīmiir wanin Sus siir hauuwim mī siir hīriinan. Iriig.

¹⁹ Mī Juda iikam nhirim om Antiokanim mī om Aikoniaman ikim, sima ina yitim. Mī iikamim sīmiir kwoinim sima ini hopswoni. Mī sima siya minim ina kaiyimikim Pol siir. Mī sima Pol siirin ini om komii siir yaba hīriir kinaniyamin. Sīmiir kwoinim ha naingwokim, siya naowigusami. ²⁰ Mī iikamim naingwo tibmiiyim sima ini siirar yokwo kaeyokaiyim. Mī siya ha ninsiingiyin, ini oma hīriirar swoki apninopkai namin. Mī iigwira siya Banabas saika yam om whirin min nīkiuwiyin Debi hīriirin.

Mī Pol Banabas sowa nu Siria hir nwoin omisimin Antiok mī sowa hīriir swoki am.

²¹ Mī sowa ta yai win kibiya ti omin siir hiran iikamim sīmiir boinmimauu haiginiu. Mī sowa hiriinan tirkiywo mī iikam whiekakim ina yaingwo tibmiiyiyim. Mī mhoiia sowa ina swoki amwo ti sīmiir om whoimim Listra mī Aikoniam mī om Antiok hīriir. ²² Mī ti om whoimim iikamim naingwo tibmiiyim sowa nwoki whinkinsis haiginiuwi sīmiirin. Mī sowa sīmiirin haningī boinanae. Mī kima kimiir naingwo tibmii aiirin donkworinukripkai. Biya krīma siyiuin hikpai hikpai haiiyin mī siir tiki hopniin apnam. Mī mhoiia krīma wī ti Adi Komii siir om kibiyin iikam whiekakim mī digworaekwo ikim sīmiir kigirkakiyim wī siir nami. ²³ Mī sowa kam adi yaowae nhirim sīmiirin siyiu komii kigriraowam yimbini. Mī omkakim Adi Komii siir inig hainaniyim omom omomanin sīmiir hiran iikamim naingwo tibmiiyim sīmiirin warar. Mī sowa Adi Komii siirin sriyo mī nae minim ini wara haiyakiyim. Mī sowa ti iikamim naingwo tibmiiyim Inkam Komiiyin siirara hauuswokiyim, siya kigriraowam.

²⁴ Mī mhoiia sowa nu Pisidia sowiir boponau air yapam. Mī nu Pamfilia hīriir yapnimbiiyam. ²⁵ Mī sowa om komii whirin Pega yai hir boinmimauugik. Mī mhoiia sowa om Atelia hīriir yapiinam. ²⁶ Mī om Atelia hirin, sowa siyaiini yani kwiriinam. Mī siyaiia sowiirin, om Antiok hir swokaka atkiniugig. Biya ti omin iikamim Adi Komii siirin naingwowyim mī sima Adi Komii siirin kwisboinki, ti inkam nwisowiwam mīiia sowa mīriia sair kirie haiginiuwim. Mī sowa hiriinana tiro mī sowa ina swoki imbiyamwo ti om iirar.

²⁷ Mī iia sowa om Antiok hīriir nimbiamwo mī sowa iikamim naingwo tibmiiyim sīmiiramin ina yikiuna digim, sima maeyau kwiruwa nwowim. Mī sowa ina boinmimauuim digworaekwo whiekakim Adi Komii siya sowiir whindiriraerarim. Mī sowa ina boino, Adi Komii siyar niyok haiginiugikin kririir siyiuin iikam nhirim Juda inkam tani ta Adi Komii siir yaiya sair boinmimauuim. Mī sima wī nwoki aingwo tibmiiyim. ²⁸ Mī sowa iikamim naingwo tibmiiyim simaka ii kasa bi nwoko. Iriig.

15

Iikam Whiekakim naingwo tibmiiyim ini om komii Jerusalem hirara yaingiriyiuium

¹ Mī nu Judia hiran kam nhirim, sima ina yapiinamim om Antioka hīriir. Mī iikamim naingwo tibmiiyim yai sīmiir ini boinmimauugig. Mī sima boin mī kima siyiuin Adi Komii siya hauugiyin Moses siir kima siir tir karam mwowī mī kimiir mioisim kitiyopnir hai karamae mwowī mī Adi Komii siya kimiirin wī wara kaoprigi okwo rani. Niingaka. ² Mī sima hiriinan yai boinkiyim mī Pol sowa Banabas sowa to prasae bi nwoko sīmiirin. Mī sowa simaka yai prasae bi niniinansaoko. Mī iikamim naingwo tibmiiyim sima yikropki Pol, Banabas sowiirin. Mī kam nhirim om Antiok hiranim sima ini wara yinkin amim om komii Jerusalema hiriinin, ta yaiya sair nini bointibmii kimaigikim aposel kamim mī inkam adiyaowaeiyim siyiu komii kigriraowiyim simakar.

³ Mī sīmiirin iikamim naingwo tibmiiyim sima nikropikim. Mī sowa ti nu komii whiso Finisia mī Sameria sowiir bopwo hir napamko. Mī iikamim naingwo tibmiiyim ti nu whiso sowiir hir nwowim omisisimim sīmiir hiran iikamim sīmiir ini boinmimauuwu ta yaiya. Mī sowa sīmiirin hiniina ini boiniu, Adi Komii krīmiir Wanin siya bidi kisina haigiyin iikamim Juda iikam tani sīmiir kwoinim. Mī nu Finisia mī nu Sameria hiran iikamim mī sima ini maigimairga taokitaoka ywokiyim Pol siir yai aiiramin.

⁴ Mi sowa om komii Jerusalem hiriir nimbiamwo mi iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiyim mi aposel kam ikim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowi ikim, sima sowiir boin wadiewin. Mi Pol, Banabas sowa digworaekwo whiekakim Adi Komii siya tirim sowiir mi simiir ini boinmimauuwu. ⁵ Mi Farisi simiir iikam nhirim naingwo tibmiyim sima ina yinsiin okwo boinkiyim, kam nhirim Juda iikam tani simiir, simiir mioisim ti kitiyopnimnir hai. Mi kima simiir boinki, sima Moses siir siyiu iir dap.

⁶ Mi ti aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyiu komii kigriraowiyim sima iripa yidwo hid boinai ta yai aiirim. ⁷ Sima yai whiekakim boinai digiyim mi Pita siya ina yinsiin okwokiin. Mi siya simiirin ina boinkiyin, ti nomiiyauim! Kima bidi yinokninkinim. Adi Komii siya hid haiginiugikin miyim krimiir. Mi bidi bidiniya kariirin siyar nimbingikin ta Jisis siir yai win kibiya saiir boinmimauuwam iikam nhirim Juda iikam tani sima wakaeki mi sima wi wara nwoki aingwo tibmiyim. ⁸ Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yinokninkinin simiir kwoinim. Mi siya ina mi inokninkin iikamim Juda iikam tani simiir kwoinim. Mi siya siir naeyuin ini simiir hauugiyin krimiir hauugiya saiir hiriinan. ⁹ Mi siya Juda iikam tani simiirin yaeya siyiu whir bi tirikin mi Juda iikamim simiirin yaeya bi mi tirkin. Niingaka. Iikamim siiram naingwo tibmiyim simiir dimin biyeyim wi Jisis siyar whinkaopriigi okwowi. ¹⁰ Mi kima tariinanin Adi Komii siirim dimusi kinankiwi? Mi kima ti iikam nhirim Juda iikam tani naingwo tibmiyim mi kima hik simiir dimusi hauugim? Biya krimiir yidiwi wanwiyaeyim mi krima ti hik hiniinim simiir haiyim wi dig nwo rani. Niingaka. ¹¹ Mi krima ha naingwo tibmii mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir naingwobumbua wi saeyar swoki kaoprigenaowidi krimiirin. Mi simiirin iriipi hiriinan wi wara mi inkin kaopriigi okwowi. Pita siir yaiya ini dig ywokiya.

¹² Sima ti iikamim yai bi boinmiminkim simiir wiinim Pol mi Banabas sowiir yaiyama mauugim. Mi sowa simiirin min boinmimauugim dimin kirie komii komiiyim Adi Komii siya diriraerarim Juda iikam tani simiir mi sowa simiir boinmimauugim.

¹³ Mi sowa ta yai aiir boin digiyo mi Jems siya ina yisiin okwo boinkiyin ti nomiiyauim! Kima kariir yai aiir ti wakaeki. ¹⁴ Saimon siya kimiir bidiya iki boinmimauuwun hiniin, Adi Komii siir kwoinin ini simiiramar yaingwo hiririugiyin ti iikamim Juda iikam tani simiiram. Mi siya kiyaina iikam nhirim simiirin, sima siir isid nwowim. ¹⁵ Mi taka yaiya profet kamim sima boina mi saiir hiriinanairga. Mi sima David siir isid iiram win boinkikim. Taka yaiya hiniina boinkika,

¹⁶ krimiir Biyan Inkam Komiiyin siya hiniina boinkikin, mhoiyya kara swoki iti mi ta Devid siir omaka nakainam ya wi kara swoki haininasiin okwowi. Mi iki saiir digworaekwo nhirim, biye nwowim, yim wi yaeya kara swoki grab mirii. ¹⁷ Mi iikam nhirim Juda iikam tani yim wi kariiram wit. Mi iki iikam whiekakim nu whiranim kariiram naingwo tibmiyim, yim iriipa hiriinan kariir warairgim. Mi siya hiniina boinkin. ¹⁸ Biiki Biyan Inkam Komiiyin, siya ta yai aiir bidi boinin. Mi tariinanin siya ina swoki boinkiyin,

¹⁹ mi Jems siir yaiya tasa niki amyokiyokiya. Kariir kwoinin hiniingin, iikamim Juda iikam tani simiir kwoinin ina kisina haiginamin Adi Komii siirim mi krima simiirin kiigi kipi ninki. ²⁰ Niingaka. Krima simiirimin yokwo ti win hauugi. Mi simiir yokwowa hiniina win boinki mi sima siyiu biye whiekakim uruwai siyaowainiyim simiir duguski. Mi sima hiinanaeni siyiuin siirsi dapiyok. Mi sima iki wraisupai wraisupaiyim simiir nhie imiir kipi mi kwiyae. ²¹ Krima dinokninkin, biya hiriinan mi tariinanin iriipa hiriinan iki om komii komii whiekakim inkam kakairgim, Moses siir siyiu komii siir yai imiir boinmimauuam. Mi sima siir yai aiirar mwainikim maeyauim yai sima nidwo wakaeyim simiir. Mi Juda simiir ii komii komii ikim. Iriig.

Sima yokwo iki iikam nhirim Juda iikam tani Adi Komii siirim naingwo tibmiyim simiirin win hauugika

²² Mi aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowi ikim mi inkam ima sima yai maeyauu kwirua minam nidwo binaigim, inkamwo nwise nimbinkiyim Pol, Banabas sowaka namim, om Antiok hiriir. Mi ti inkam nwise sima nimbino sowiir inigo Judas mi siir inig whirin Basabas mi nwirin, Sailaskin mi iikamim naingwo tibmiyim simiir biyin ini sowa yowowo.

²³ Yokwo kwira sima sowiir win hauugiya Juda iikam tani simiiram mi saiir yayim hiniina win boinkikim, krima aposel kamkim mi krima inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim krima kimiir nomiyaukim. Krima winkika ta yokwowa kimiirim ti nomiyau nhirim, Juda iikam tani om Antiok anim mi nu Sirianim, kimiirim. Ti akamim! ²⁴ Krima bidi wakaeyim! Krimiir kam nhirim kimiirim nitkim mi yayim sima boinim kima ini kakar ywokiyim. Mi kimiir kwoinim sima pridaiginiugim. Mi krima simiirin hiriinan bi boinkikim. ²⁵ Krima ta yaiya saiir wakaeyim mi krima ini kwoin whirua ywowim. Mi krima ina boinim, nim inkamo nwise ti ikropki kimiirim ti krimiir nomiyau wadie nwise sowaka Banabas Pol. ²⁶ Mi sowa naosi bi naingwoyimiyo, krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraisiir mii aiir napmriiyamin. ²⁷ Mi krima Judas Sailas sowiir asi nikropkiko, ta yai aiirin pi sowiir yaiga nini boinmimauuniyim kimiirin. ²⁸ Mi Adi Komii siir naeyiu miyikin ini krimaka nwowin. Mi krima yai bidi kitbmii boinim mi krima kimiirin pi yapa hik kwiri swoki inkin hauugi rani. Niingaka. Mi kima ti hiriinan dimin iirarar tir. ²⁹ Mi kima wraisuim sima nisomaowim mi uruwai siyaowaini hauuim, kima simiir kipi nae. Mi kima wraisuim nii ara sima nomboru aokiyim simiir kipim kipi mi ae. Mi simiir nhieyim kipi mi kwiyae. Mi kima hiinanaeni siyuin siirsi dapiyok. Kimasiya kigriraona mi ti hiriinan siyu iisi dapiyok. Mi kima wi wadieya sibgu okripkai. Ta yokwowa ini digyokiya.

³⁰ Iikamim sima nikropkikim mi sima om Antiok hiriir yapiinamim. Mi sima iikamim naingwo tibmiyim simiirin ha nikiunamim maeyau kwirua haingiriyiu owim mi ta yokwowa ina hauua simiir. ³¹ Mi iikamim naingwo tibmiyim sima ta yokwowa saiir mwainim mi sima ini mairgimairga ywokiyim. Ta yaiya simiir whinkinsiis haiginiuga sima winkiya. ³² Mi profet inkam nwise Judas, Sailas sowaigo mi sowa yai miyik miyikim iikamim naingwo tibmiyim simiir asi boinmimauugo mi simiirin sowa whinkinsiis haiginiugo. ³³ Mi sowa om Antiok hirin ina iki onanaeyo bi namsasaugo. Mi iikamim naingwo tibmiyim sima sowiirin ina boin wadiekiyo. Mi sima ina swoki ikropkiyo simiirimar. ³⁴ Mi Sailas siir kwoinin ina yaingwowin, kara wi om Antiok tirar nwowi.

³⁵ Mi Pol, Banabas sowa om Antiok hir nwoko. Mi sowa kam nhirim simaka yinkin miriyim, iikamim simiir nisiisimauuam Adi Komii siir yai aiir. Mi Biyan Inkam Komiiyin siir yai win kibiya saiir boinmimauuam.

Pol, Banabas sowa ini yapa yapa yamkiyo

³⁶ Mi mhoiia bwan nhirim bidi yakaigiyim mi Pol siya Banabas siir boin, krira swoki ami iki nomiyauim om komii komiyim simiir nwowim simiir swoki apkig ami biya krira boinmimauuim Biyan Inkam Komii siir yaiya saiir. Mi krira simiir ninokninkinim, sima ina namisi sibgu owim, iye? Niingaka. ³⁷ Banabas siya minam naingwokin Jon siya saikar namim mi siir inig whirin Makin. ³⁸ Mi Pol siya ina boinin, ti inkamin biya krimiirin nu Pamfilia hir haibugikin mi siya mii kriraka miriyam wara bi nitkin mi krira siirin wi wara kipi nikiunam. ³⁹ Mi sowa io ti dimin iir haniingi ywonanae. Mi sowa iripa bi miriigo. Mi Banabas siya Mak siir yikiunam mi sowa siyai ira saiir kwiriinam mhiuisim whirin Saipras siir hiriir namam. ⁴⁰ Mi Pol siya Sailas siir yikiunam mi ini sowa yamwo. Mi iikamim naingwo tibmiyim sima boin, Adi Komii siir naingwobumbuwa saeya wi kowaka nwonami. ⁴¹ Sailas sowa Pol nu Siria mi nu Silisia ti nu komii whiswo sowiir bopwo hir napamwo mi iikamim naingwo tibmiyim simiir whinkinsiiskim sowa. Iriig.

¹ Pol siya wara yankin am om Debi mi om Listra sower hiriirin. Mi om Listra hirin inkamin naingwo tibmiiyin nwira nwowi. Siir inigin Timotikin mi siya Juda wiga sair yinisimkin. Saeya bidi yaingwo tibmiiya. Mi siir adin Grik inkamkin. ² Sima iikamim naingwo tibmiiyim om Listra mi om Aikoniam hiranim, sima siir siyu imiir boinkim, Timoti siya inkam wadiekin. ³ Pol siir kwoinin ha naingwowi Timoti siya saika wara namim. Mi siya siirin ina yikunaniyin. Mi siir moisa ina kitiyopnir haiya. Siya Juda kamim hir nwowim simiirsi naingwokin mi ti hiriinan siyuin siir asi tirkin. Juda iikam whiekakim siir ninokninkinim Timoti siir adin Grik inkamkin. ⁴ Pol, Sailas mi Timoti sima ina yapnamim om komiiyim simiir. Mi ta yaiya aposel kamim mi inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowi ikim, biya sima nimbointibmii kimaiya iikamim naingwo tibmiiyim om komii Jerusalem hiranim simiiram mi sima ti kam nwoimim simiirin sairar swokini boin naingwo iu. Mi sima boin, kima ti siyu iirar ti swoki ap. ⁵ Mi omom omomim ti kam nwoimim sima naboimamauuim simiir hiran iikamim naingwo tibmiiyim ini komiiyar ywokiyim. Mi inokinokin simiir isidin wi komiiyar nworaraowi. Iriig.

Pol siya whinkigmimikwinkin nu Masedonia hiran inkamin siirin.

⁶ Mi sima ti nu whiso Frisia mi Galesia sower boponiya napamo mi Adi Komii siir naeyuin siya boinikidugi, kima nu Esia hirin wi yai kipi nini boinmimauuiu. ⁷ Mi sima nu Misia hir ini apieyokmainaki. Mi sima minam tirkim, pi nu Bitinia hiriir napninpokainamim. Mi ini Jisis siir naeyiu ieya yikidunaowidim simiirin. ⁸ Mi sima nu Misia hirin asi napkindiyugikim. Mi sima ina yapnaniyim om Troas tiriir. ⁹ Mi niyaka Pol siya dimin whirin nhwonan whinkigwinkin. Mi inkam nwirin nu Masedonia hiranin siya ina yinsiin okwo kauwok boininaekiyin Pol siiram. Kira wara whii komiia solwara nikuwiya sair whii mirmiiya tiriir wit! Nu Masedonia tiriir, krimiir nini whindiriraerar haiginiuniam. ¹⁰ Pol siya ti dimin iir bidi kigiyin mi krime bi kimiminkikim ini digworaekwo imiirar diriraerar namim nu Masedonia hiriir namimin. Krime bidi yinokninkiyim Adi Komii siya nikiugikin krimiirimin. Yokwo Komii sair yai win kibiya simiir boinmimauuim. Iriig.

Lidia Saeya bidi yaingwo tibmiiya.

¹¹ Mi krime siyaii aiirin om Troas hir nwowa sair yani sain kwiriinam. Mi ta siyaiya ini om Samotras hiriirar kigririinama. Mi igwira om Niapolis hiriir yakiyam. ¹² Mi krime ti om iir haiburgigim mi om Filipai hiriir yapnimbiam. Biya siya ti omin Rom hiran iikam nhirim sima nini kripkii whinikin. Mi ti om komiiyin ini nu Masedonia siir nu haimii iir nwowin. Krime ii kasa bi niki onakikim ti om iirin. ¹³ Mi Juda simiir ii komiia krime om iir haiburgigim mi ina yapniyamim ti ie siir kingiin hiriir. Ha naingwokim ta opa sair kingiin hirin, saeya nhwo kwiskak maeyaugi niuwi. Mi ta opni maeyaua krime kigi wig nhirim hir nwowi. Mi krime yai simaka yidwo boinai.

¹⁴ Wig ira sair inigin Lidiaka. Saeya ta wiga Adi Komii krimiir Wanin siir inig hainan kirieka. Mi saeya ta yai aiir wakaeya mi sair omin Taiatairakin. Mi saeya yuis pariidnan pani miya sair miriiga. Mi saeya umir pi sair siyar mi hai. Biyan Inkam Komiiyin siya kisina haigikin sair kwoinin mi sair wiina ini yaiya Pol siya boinkiya ini sairima mauugiya. ¹⁵ Mi sairin op ina baptais haiginiua mi saika iripa omaka irua whwonkaiyim simiirin warar. Mi sairin op ha baptais digiya mi saeya boinki krimiirin, kima kariirin ha naingwowi kara Biyan Inkam Komiiyin siirim bidi yaingwo tibmiikikina mi kima pa nwoki itim kariir omaka aiirin. Mi saeya krimiir boinanaeya mi krime ini sair yai aiirar mi wakaeyoknanamim. Iriig.

Pol, Sailas sowerin omakanau hugripkiikikaigo om Filipai hir.

¹⁶ Mi igwira krime ti ieyin siir kingiin hiriir napnamim mi Adi Komii siirim ini sruiyu ta maeyau aiir. Mi wig ira mi niinga priimiriya saeya krimiirin siyu hir yapyiskaiwin. Mi saeya ta wiga uridyiu biyieki bidi yinkiniukikaiya. Mi saeya iki boskwonauwan yaimin diminin pi saeya nisiisiimauuwi. Mi ta wiga sair biyan iikamim sima umir komii pi

miiya saeya miriyya pi sairsiyar mi haii. ¹⁷ Ta wiga saeya ini Pol siya mi krɪma, saeya ini krɪmiir mhoiyya yita. Mi saeya inokɪnokin pi hiniina kauwok boinkii, kɪma ti kamim Adi Komiiyin ninomor kou hir nwowiyin siir mi miriyyim, kɪma krɪmiirin siyyuin Adi Komii siya kaoprɪgi okwowyin siir boinmimauu. ¹⁸ Inokɪnokin ta wiga hiriinan siyyu iirar tirnanaeka. Mhoiyya Pol siir piua ina piyaokiya mi siya ha haimisiyao okwo kaokiyin ta wig aiirim mi siya yiu biye iir boinkii, kara kɪriirin Jisis Krai siir inig iir boinki, kira ta wig aiir duguski! Mi ha damki! Mi ti uridyiu biyeyin bi kimiminkikin, ta wig aiirin ina yuguskiyin mi siya ina yamkiyin.

¹⁹ Mi ti omin siir biyan inkam komiiyin sima bidi kigii, ti diminin mi sima ina yinokninkiyim, ta wiga saiir umir miiya nikiyya. Mi sima Pol, Sailas sowiir yonkworɪmɪnu mi sima sowiirin ina kiyainamwo mi sima maeyaua sima nidwo boinaiyya biyan inkam komiiyin saika hir ini boinaiyyu, sowiir boiniyopnatkaigiyam. ²⁰ Mi sima sowiirin biyan inkamin yai wakaeyin, siirim yikiunam. Mi sima ina boinim, ti inkam nwiswo Juda hiranko. Ti krɪmiir om komiiyin sowa nini priidiriraerarbumbuniko. Mi krɪmiir iikamim kakak asi nwokim. ²¹ Mi sowa simiirin yaeya siyyu whir bi niisiisimauugo. Mi nim krɪma om komii Rom simiir siyyuin siir napikim. Mi ti siyarin yio iripa bi namasugin. Mi krɪma ti siyyuin sowa niisiimauuwɪn siir kipi nap, yio ini yaeya siyyu ywowin. Mi ti yayim sima boinim ini dig ywokiyim. ²² Mi iki iikamim simiir yayim ini sowiirar swoki inkin boinhiuriyyugiyim. Mi inkam komii komiiyin yai hidiyim sima yinikiwɪmwitki sowiir yuiso. Mi sima boinki, sowiirin idgiu hankak dwoki. ²³ Mi sowiirin idgiuni yiparnanae. Mi sowiirin omaka hiuyokiyokaiya saiir dokmwɪn apninopkaigi. Mi inkamin ta omaka hiuyokiyokaiya saiir waikaowiyin siir boinki, kira sowiirin wi sibgu waikao. ²⁴ Mi ti inkamin waikaowiyin, ta hiriinan yai kirie aiir wakaeyin mi ta omaka hiuyokiyokaiya sowiirin saiir omaka igibopwo hir yami okmwɪn idwokaiyyu. Mi siya sowiir iga kwiiyim pae komii komii wiso sowaka yinkan irioninkin widgig.

²⁵ Mi hirii tirii niibwopwowin Pol, Sailas sowa Adi Komii siirim sriiwii. Mi Adi Komii siir mwayim ini simiir warar waokaowiiyo. Mi kamim sowaka ninkin hiugripiiyim, sima ini sowiirar wakaemimikwiiyim. ²⁶ Mi bi kimiminkikin nin komiiyin ina yitkiwiiyin. Mi ta omaka saiir iyyinpaeyin whiekakim ini praprada kinkiyim. Mi ti omaka simiir hiugrimkripiikikaiyim simiir anowim ini sima sima haiwaokiyim mi ti kam whiekakim weyinsopim simiir ninimnirkaiyim ini sima simar hiuwhromwhro ikiigiyamim. ²⁷ Mi inkamin ta omaka saiir waikaowiyin siya ha ninsiingiyin ta omaka hiuyokiyokaiya saiir ano whiekakim simiir kigiyim haiwaokiyim mi siir kwoinin ina yaingwokiyin tari kam whiekakim tapaiir hiugripiikikaiyim bidi yidamkiyim. Mi siya siir kamku iir asi kiwokhaigin siya siyar swoki hampipitnam. ²⁸ Mi Pol siya ini komiyya kauwok boinkiyin! Kira kinakina kipi diriraerarbumbuna. Krɪma bi nidamamkim krɪma tisi tirirar nwowim. ²⁹ Mi ti inkamin waikaowiyin ina kauwok boinkiyin, paeya niyuaeiya saiirim mi siya ina iwit ninopkainaniyin omaka apanauwa hiriir mi siya nidid prasae bi kinkin, siir kiu minim ini nopnopa warar kinamin. Mi ini Pol, Sailas sowiir igmiiga ini akai hiuuwin. ³⁰ Mi siya ina yikiuna apninaniyamo sowiirin yaba hiriir. Mi ina boinin, kowa inkam komiiko kara piki hiniin diminin siir ti tir? Mi Adi Komii siya pi kariir niki animaiwarkainam. ³¹ Mi sowa ina boino, kira krɪmiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siirim daingwo tibmii. Mi Adi Komii siya wi kiriir nwoki anmaiwarkainaei. Mi kiriir omakan iikamim iriipi hiriinan, wi siyakinar nanmaiwarkaina swowi. ³² Mi sowa ta yai win kibiya Biyan Inkam Komiiyin siira simiir boinmimauugim siya. Mi iikamim siir omakanim simiir warar yinkan boinmimauu. ³³ Mi ta ii aiirin, ti inkamin omaka hiuyokiyokaiya saiir waikaowiyin sowiir paowaiyim ini siya hiisokim. Mi bi kimiminkikim siya mi iikamim siir omaka iruanim sima op ina baptaisim. ³⁴ Mi siya sowiirin ina yikiunamin siir omaka hiriir. Mi siya sowiirin nae minim ina hauu aeyin. Mi maigimaigra prasae rani, siya nwowa iikamim omaka irua saika whwonkaiyim simakan. Mi sima Adi Komii siirimin ina yaingwo tibmiiyim.

³⁵ Mi iigwir nugakin, inkam komiiyim yai hidiiyim om komii Rom hiranim sima swoki ikropkiyakwok, kam nhirim yaii niniyim simiirin omaka hiuyokiyokaiya saiir hiriir. Mi sima ini boiniu, kira ti inkam nwisowiiirin ti ikrop apniki. ³⁶ Mi ti inkamin omaka hiuyokiyokaiya saiir waikaowiyin siya Pol siir ini boinmauuu. Mi siya boin, iki inkam komiiyim yai hidiiyin om komii Rom hiranim sima bidi boinkiyim kowiirin pi kara nikropkii mi kowa ta omaka hiuyokiyokai aiirin haiburgig mi ha dapniyam mi kowiir kwoinin hiinsim hiinsima dwo. ³⁷ Mi Pol siya simiirin ina boinmauuin, krira ini om komii Rom hiran inkam ywowo mi sima kririirin yai miyik bi sibgu boinkim. Mi diminin krira tirbuin siir bi boinmauugim. Niingaka. Sima kririirin iikamim simiir whwonkam ida, hindara priitokim. Mi sima kririirin omaka hiuyokiyokaiya saiirin whisariya nokmwun apinopkaigiko. Mi tari sima kririirin hindara haigiprakai ikrop apniyamam naingwokim, aniya? Niingaki, niingakiinga. Om komii Rom hiran inkam komii komiiyim simar wit. Mi kririirin simar swoki ikrop apniki idwowiya hiriirin.

³⁸ Mi kamim yaii niniyim, sima ta yaiya saiir wakaenamim mi ina yamim mi biyan inkam komiiyim yai hidiiyim, simaka ini boiniu mi biyan kamim yai hidiiyim, sima ha wakaewinim, sowa ini om komii Rom hiran inkamar mi owo mi sima ina yididim. ³⁹ Mi sima ha namim mi sima sowiirin ina ini ouumikmik boiniuwin. Mi sima boin, krira kowiirin siyu miyiknan bi tirkikim. Mi sima ina whinapniyamim idowiya hiriir. Mi sima boinki, kowa ti om komiiyim siir haburgik mi kowa maeyau kwira dapnam. ⁴⁰ Mi sowa ina haiburgigo ta omaka hiuyokiyokai aiirin. Mi sowa Lidia saiir omaka hiriir yam. Mi sowa iikam nhirim naingwo tibmiiyim simiir ini kigu. Mi sowa yai nhirim simiir boinmimauu, simiir kwoinim kirie nwoki owim. Mi sima ha haiburgigim mi sima ina yamim. Iriig.

17

Mi om komii Tesalonaika hiran iikamim sima Pol Sailas sowiir tioim minkim

¹ Mi sowa ha napnamo mi sowa om whirin Amfipolis hiriir yapnimbiiyam. Mi sowa ti om iir haiburgigo mi sowa om komii whirin Apolonia hiriir yimbiiyam. Mi sowa ti om iir mi haburgigo mi sowa om komii whirin Tesalonaika hiriir yimbiiyam. Mi omaka ira Juda simiirga yai nidwokai wakaeiya ini ti om iir nwowa. ² Pol siir siyuun iki om komii komiiyim siya namim, siya pi Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya mi siya pi simaka ninkin apinopkainami. Mi Juda simiir ii komii komii kwoimim siya simaka yinkinwamwarki boin, Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir yai imiir. ³ Mi siya Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir yai imiirin minam boinmimauugin simiirin, Adi Komii siya bidi yimbinin inkam nwirin, hik haiyamim. Mi siya wa naonami mi siya wa swoki insiin idwowi. Mi siya boinki, ti inkamin Adi Komii siya nimbinin, siya Jisis siyairgin. ⁴ Mi Juda iikam nhirim simaka hinar nwowim, sima ini Pol siir yai aiirim yaingwo tibmiiyim. Mi sima ini Pol, Sailas sowiir isid ywowim. Mi iikam whiekakim Grikanim, yim sima iriipi hiriinan Adi Komii krimiir Wanin siirima mi hainanikim. Mi simiir iikam isid briipriyin sima ini sowaka yinkin itinakiim. Mi bi nwowi wigim, yim ini hiriinanar mi tirim.

⁵ Mi Juda simiir kwoinim whwokwoka bi nwokikim mi sima inkam biyeyim siyu hir napamim simiiram yikiuna. Mi sima iikam whiekakim ina yikiuna digim. Mi ta yaiya sima nini boiniu mi simiir kwoinim ini haugahauga whiyekiyim. Mi sima ini yaiiyamar yaingwokiim. Mi sima Jeson siir omaka saiir nokwoyokaigiyim mi sima ina hansranim simiirin. Sima minim tirkim, simiirin iikam whiekakim simiir niyopmauugiyim. ⁶ Mi sima simiir bi kigim. Mi sima Jeson mi iikam nhirim naingwo tibmiiyim simiir yikiunam ti om komiiyim siir biyan iikamim simiirin. Mi sima hiniina kauwok boinam, ti kamim siyu bibiyie tirbumbuwi ima ti omom omom imiir. Mi tariinanin sima tisi om iir mi atirbumbuniyim. ⁷ Mi Jeson siya yikiunam simiirin siir omaka hiriir. Ti iikam whiekakim sima om komii Rom hiran inkam komiiyim Sisa siir siyu imiir nanugaugaugim. Sima ina boinim, inkam Komii nwirin ina nwowin, siir inigin Jisiskin. ⁸ Mi iikamim mi biyan inkam komii ikim ti om komii siir nwowim, sima ti hiriinan yai imiir wakaeyim mi sima

ina yanaakiyim. ⁹ Mi biyan inkam komiiyim sama boin, kimiir yaiya yai paii rani mi kima pi ta yai aiir saingig. Mi Jeson mi iikamim naingwo tibmii ikim, sama umirim ha saingigim mi sama ina yamim. Iriig

Mi Sol siir isidin sama om Beria hir miriigim.

¹⁰ Mi ta iya saiir niyaka iikamim Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim, sama Pol, Sailas sowiirin om Beria hiriir yikropki. Mi iya sama om Beria hir nimbiyamim mi sama ina yapninopkainamim Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya saiir. ¹¹ Mi Juda iikamim om Beria hiranim, simiir kwoinim iikamim om Tesalonaika hiranim simiir hiriinan tani. Niingaka. Mi sama ini maingimainga nwowim, simiir yai aiir wakaeyamin. Mi inokinokin sama Adi Komii siir yayim yokwo hir nwowim, simiira mwainanaeikim. Mi sama nwoki inokninkini, simiir yaiya yai kaimwoka. ¹² Mi Juda iikam whiekakim om Beria hiranim, sama ina yaingwo tibmiiyim. Mi Grik wig whiekakim inigakim mi Grik kam ikim, sama ina mi aingwo tibmiiyim. ¹³ Mi mhoiia Juda iikamim om Tesalonaika hiranim sama wakaeki, Pol siya Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauuwi om Beria hirin. Mi sama asi namkim ti om iirin. Mi sama ini hopswoiu iikamim simiir kwoinim mi sama ina yanaakiyim. ¹⁴ Mi bi kimiminkim iikamim naingwo tibmiiyim sama Pol siir yikropki whiigbida hiriir. Mi Sailas Timoti sowa ini om Beria hirar ywokiyo. ¹⁵ Mi sama Pol siirin siyaiini minam nani whinapyikiu kwiriigim, siirin om Atens hir nadu atkiniugigim. Mi Pol siya yayim ina boinmimauugigin simiirin, Sailas, Timoti sowiirim. Siya simiirin hiniina boingig sowiiramim, sowa wa witsisau kariiramim. Mi sama ina swoki haiyiug apnamim om Beria hiriir. Iriig.

Pol siya om komii Atens ta Adi Komii siir yaiya hir boinmimauugin

¹⁶ Pol siya om komii Atens hir ywokwokin, Sailas, Timoti sowiirimim. Mi siya ina kigin ti om komiiyin sama uruwai siyaowaini inigin siirara hainani mi siir kwoinin miyik bi naingwokin. ¹⁷ Mi siya omaka Juda simiira yai nidwokai wakaeya, saiir yapninopkainam. Mi siya Judan iikamim mi nhirim Juda iikam tani Adi Komii siir inig hainaniyim, siya yai simaka yinkinwamwarkii boin. Mi siya inokinokin pa mi ami maeyaua iikamki ninokniyuwa saiir. Mi siya yayim pi iikamim simiir hirar mi boinmimauuwi. ¹⁸ Mi kam nhirim Epikuriamni siyu ninokninkiniyim mi kam nhirim Stoikni siyu ninokninkini ikim sama yai saika yinkinwaomwarkii boin. Nhirim yim ha boin, ti inkamin yai priiboin priiboiniyin siya dimu minam naingwowi? Mi nhirim ina boinim, siya uridiyu biyeyin om whiranin siir yai imiir boinmimauuwi. Pol siya Jisis Kraisi siir yaiwin kibi aiir boinmimauugin simiirin. Siya boin, Jisis siya ie hiranki ninsiin idwokin. Mi siya ta hiriinan yaiya saiir boinkiyin mi sama ta siir yaiya saiir bi wakaenokninkinkim. Mi sama siirin yai biye asi nikbumbugim. ¹⁹ Mi sama Pol siirin asi nikunamkim simiir biyan inkam komiiyin siiram, maeyaua yai nidwo boinaiya mhiuki Ariopagas hirana saiirim. Mi sama boin, krima ta yaiwin kibiya kira boinmimauua iki iikamim simiir mi krima saiirim naingwowi saiir wakaeyim. ²⁰ Krima ta kiriir yaiya saiir wakaeyim mi krima ini wara wakaeyimyokiyim. Ta yaiya, ini saa ywowa. Mi krima ta yaiya saiir yai mwo imiir ninokninkinim naingwowi. ²¹ Mi iikamim om komii Atens hiranim mi nhirim om whiran iikam ikim, sama om komii Atens hirara yamwoni. Mi sama inokinokin yaeya yai whir bi boinikim. Niingaka. Sama ti yaiwin imiirara whrie boinanaeikaigim.

²² Mi Pol siya biyan inkam komii komiiyim mhiu Aripagas hiranim, simiir whwonkam ida yinsiin okwo boinki. Mi siya boin, kima ti kamim om komii Atens anim kara kimiirin bidi kigim, kima miini haniin miriigim wou nikwo aeyamin. ²³ Mi iya kara waraura nwowa mi karar bidi kigim digworaekwowim wou kima nikwo aeyim simiirin. Mi kara biya kwira kig. Mi sama yaiya hir wina hiniina winboinka. Ti Adi Komiiyin krima ninokninkin karamae nwowin. Mi ti Adi Komiiyin kima whaowaeyin mi kima siir inigin hindara whisariiyar, priihainani. Mi kimiirin ti Adi Komiiyin, kima ninokninkin karamae nwowin siir boinmimauuwam tiri.

²⁴ Adi Komii siya'irgin nu ninomor mi digworaekwo whiekakim simiir nonkwokwokiyeim. Siya, nu ninomor sower nwowim digworaekwowim mi simiir Biyan Inkam Komii'gin. Mi siya omaka inkamki nonkwo miriyeim, siya simiir bi nwowikin. Niingaka. ²⁵ Siyar hauugikim digworaekwo whiekakim iikam imiirin. Mi omwai waiyayokiyokiiyin kwoinbudin pi siyar nwowaiginiwi mi simiir kwoinim asi niyaei. Mi digworaekwo whiekakim simiirin hiriinanar mi hauu haiginiu. Mi Adi Komii siirin digworaekwowim, inkam nwrkin bi hauumauu haiginiugin. Mi siya dimin whiram bi whaowaekin. Niingaka. ²⁶ Biiki biyin Adi Komii siya inkam nwrin Adam siir nonkwokwokikin. Mi siir yinieyim, ini hoingakar ywokiyeim. Mi sima piuim kwirua bi nimbiyamkim, ini piupai piupai yimbiyamim. Mi simiir nu maeyauim sima nwowanim siyar yimbingi, bidi bidiniya siya tiki kwoinin siira naingwokwokaigikin nu maeyau simiirin yapa kikitintio haiginiuim. Mi siya tiki iyeim ti digworaekwo whiekakim sima nimbiyamiyim, simiir warar yinkin imbingi. ²⁷ Mi Adi Komii siya hiriinan minam tirkin, krma siir kigninokninkinim. Mi siya aru nwo rani, ini krimiir kingiinar nwowin. ²⁸ Mi siir kirieya krimiirin omwai saeya waiyayokiyokii mi krma asi nongwomamair aekiyami ti nu iirin. Kimiir inkam nwrin siya hiniina winboinkikin, krma ti ombud komiiyin Adi Komii siirara yinisisimkim.

²⁹ Mi krma ini Adi Komii siir yinisin ywowim, mi krimiir kwoinin ha kipi naingwo, Adi Komii siya uruwai siyaowai mi siya pae minim krma nonkwokwowyim siya simiir hiriinan tani. Niingaka. ³⁰ Biya kamim ninokninkin karamaeyim mi Adi Komii siya simiirin yai hirii bi boinkin digworaekwowim sima tirim ta ii aiirin. Mi tariinanin siya yai ina boinaeyin iikam whiekakim iki omom omomim simiir nwowim. Mi siya boin, kimiir kwoinim ti kisina haigi. Mi dimin biyeyim simiir haimriyugig. ³¹ Mi siya iya kwira yimbin simiir yaimin diminim simiir hidam. Mi siirin Adi Komii siya ie hiranki swoki hidninsiin idwokin. Mi krma nwoki ninokninkini, siya Adi Komii siirgisiira inkamkin. Ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin siya'irgin, yai hidiyin.

³² Mi iya sima ta yaiya, Pol siya boina inkamin ieyanki ninsiin idwowin siira sair wakaekiyim mi nhirim ini siir boin grinamim. Mi nhirim ina boinim, krma wi kiriir yai aiarar swoki wakae ti dimin iirin. ³³ Mi Pol siya simiirin ha haiburgigin mi siya ina yamin. ³⁴ Mi iikam nhirim yaeya naingwo tibmiigiyim, sima asi namkim saikan. Mi Daionisias siya nu Ariopagas hiran kamim siyu komii ninokninkinim simiir inkam nwrkin. Mi wig ira sair inigin Damariska. Mi iikam nhirim sima ini simakar yamim. Iriig.

18

Pol siya om Korin hir miriigin.

¹ Mi mhoiia Pol siya om komiiyin Atens siir haiburgigin mi siya om whirin Korin siir yam. ² Mi siya Judan inkamin nwira kig siir inigin Akwilakin. Mi siya nu maeyaua Pontas dapiya sair hiranki nitkin. Siya mi siir wig aeya sowa waiyin nu komii Itali hirin aii bi haiburgigo. Mi siir wiga sair inigin Prisila. Mi Biyan Inkam Komiiyin om komii Rom hir nwoiyin siir inigin Klodias. Siya nhinikriropki Judan iikam whiekakim om komii Rom hir nwowim simiirin. Sowawai ti om komiiyin Rom siir asi haiburgigo mi ina yito. Mi Pol siya sowerin hir ini kigu. ³ Siya ta miya sowawai miriia wraisu is pani miya omaka miriia sair hiriinan mi aiarar mi miriigin, umir mi haiyim. Mi siya sowerwai omaka asi whwonkaigin. ⁴ Mi Juda simiir ii komii komiiyin, Pol siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeiya sair napninopkainamkin. Mi siya yai simaka yinkinwaomwarki boin. Mi siya Juda mi Grik hiran iikamim simiir kwoin imiir ini boinurwokaiyu sima Jisis siirim naingwo tibmiiyim.

⁵ Mi mhoiia Sailas sowa Timoti ina haiburgigo nu Masedonia hirin mi sowa ina yitwo Pol siirim. Mi Pol siya inokninkin yaiwin kibiya sairara boinmimauuwikin. Mi siya Juda simiirin ina boinaekiyin. Jisisin Biyan Adi Komii siyar nimbingikin, Judan iikamim kimiir kaoprigi okwowam. ⁶ Mi sima siir yai aiar yanugaugau mi sima siirin ina yigbumbuim. Mi sima nu sinim siir yuis aiar nwowim asi nhiskigikim. Dimusi

rani, siya pi brombroponamkin. Mi siya ina boinkiyin simiirin, kima kigugukaeyami kimiirar diminkin, yaikakin wi kimakima nwowi. An kara yai karamaeka. Panaowin kara pi iki iikamim Juda iikam tani kara pi simiirin nami. ⁷ Mi Pol siya ta Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya saiir haiburgigin mi siya inkam nwirin siir omaka saiir yam. Ti inkamin siir inigin Tisias Jastaskin. Siya Juda inkam tani, siya ti inkamin Adi Komii krimiir Wanin siir inig iirar hainanikin. Mi siir omaka ini ta Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya ini saiir akpitga ywowa. ⁸ Mi ta Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya saiir biyan inkamin saiir kigriraowiyin, siir inigin Krispaskin. Mi siir wig yin ima, simani bidi yaingwo tibmiiyim simiir Biyan Inkam Komii iirim. Mi om Korin hiran iikam whiekakim sima ta Pol siir yai aiir wakaekiyim mi sima ina yaingwo tibmiigiyim. Mi simiirin op ina baptais haiginiuwim.

⁹ Mi iigwir niyaka Pol siya dimin whirin nhwonan siir whin kig. Mi Biyan Inkam Komiiyin siya boinki siir, kira kipi nidid. Niingaka. Kira ha boinmimauugi, mi kira yai mikrim kipi nwo. ¹⁰ Mi kara kinakar nwowi mi inkam nwirin wi kiriir hopswow rani mi kiriirin wi siya tirbumbu rani ti om komiiyin kariir iikam whiekakim ini tirar nwowim. Ta yaiya Adi Komii siya boinkika. ¹¹ Pol siya om Korin hiran, biwiyin whira ywo. Mi bwanim iriyyar whira yinkin o. Mi siya simiirin Adi Komii siir yai aiir boinmimauugin.

¹² Mi ta iya Galio siya nu komiiyin Grik hiran biyan inkam komiikin, hir nwowikin. Mi ta iya Juda sima wara yinkin nihin, Pol siir nwowam io. Mi sima siir yikiunam biyan inkam komiiyin yai hidiyin, saika nokwo boinam. ¹³ Mi sima boin, ti inkamin, iikam whiekakim simiir kwoinin siya boiniurwokaiyugin Adi Komii siir inig hainanam. Mi ta siir yaiya ti siyu komii saika iripa bi namasuga. Niingaka. ¹⁴ Pol siya ina naingwowin simiir yai aka nowarkii boinamin. Mi Galio siya Judan kamim simiir boin mi ti inkamin siya siyu biye tiriikiswo mi kara kimiir yai aiirin wa pi wakaeyin. Mi siya ti inkamin krimiir oman siyuin saika bi nantamyiryirkin mi siyu biye bi tirkin. Niingaka. ¹⁵ Mi tiki diminin siya krimiir oman dimin tani. Niingaka. Juda hiran iikamim kimiir siyuin mi siir diminkin. Mi digworaekwo whiekakim simiir inigim, yim kimiirar diminkin kimakima ti kitibmii boin. Mi kara ti hiriinan diminin siir yai nidwo wakaeyim pi boriisopi. ¹⁶ Mi siya simiir maeyaua yai inkam komii aka nokwo boiniya, saiir hiranka yikriropnatkiikiigi. ¹⁷ Mi sima Sostenis siir yankabrinunaowid. Siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya saiir biyan inkamkin. Mi sima siirin maeyaua yai nokwo boiniya, saiir kingiin hirar yipimpar. Mi Galio siya ti diminin sima tirkiyin, siirsi bi swoki naingwoyimyokikin. Iriig.

Pol siya om Antiok nu Siria hir nwowin siir hiriir swoki am.

¹⁸ Pol siya om Korin hiran, ii kasa bi nwokin. Mi mhoiyya siya iikamim naingwo tibmiiyim simiir boingig, ha dwoki! Mi siya ha nhinamin siyai aiir kwirinam mi Akwila sowa wai Prisila ini saika yinkin amwo Senkria hiriirin, maeyaua siyai ima namasuwiya om Korin kingiin hir nwowa saiirim. Mi kana ina piiyaonama. Dimusi rani, siya Adi Komii saika bidi yimbinin, dimin whir tiramin. Mi siya Juda simiir siyuin siir napkin. Mi siyaiya ha hiuyanama mi sima ina yamim nu Siria hiriir. ¹⁹ Sima om Efesas hiriir yimbiyam. Mi Pol siya sowerin ti om iir haiburgig. Mi siya ina yapninopkainamin Juda simiir omaka yai nidwokai boiniya saiir. Mi siya Juda kamim simaka ini whrieboinaiyu. ²⁰ Mi sima siirin ina sriiyim, kira krimaka wi ii prieiriga nwonami, aniya? Mi siya ina boinin, kara wi dig nwo rani. ²¹ Mi mhoiyya siya simiir boinki, ha dwoki! Mi Adi Komii siya kariirim naingwowi mi kara wi kimiirima swoki iti. Mi siya om Efesas siir haiburgig mi siyaiya saiir yani kwirinam.

²² Mi siyaiya ina yamamasu iuwa om Siria hir. Mi Pol siya siyaiya saiir haiburgigin mi ina kunaidamin. Mi siya om komii Jerusalem hiriir yam. Mi iikamim naingwo tibmiiyim siya simiir ini boiniu ti akamim! Mi siya hiriinan tir digigin mi ini om Antiok hiriir yapiinamin. ²³ Pol siya om Antiok hiran, ii prieiriga nwokin. Mi mhoiyya siya ina yamin. Siya ti nu whiswo sowerin yam, Galesia mi Frisia hir nwowim omisisim nhirim

simiir nap miriyyamkin. Mi siya iikam whiekakim naingwo tibmiiyim, simiir whinkinsiis haiginiugin.

Apolos siya Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwikin om Efesas hir.

²⁴ Mi Juda inkam nwirin ti om komiiyin Aleksandria hirankin. Siya om Efesas hir namwonikin, siir inigin Apoloskin siya yai miyyik miyyik ara boinikin. Siya Adi Komii siir yai aiirin, bidi yinokninkin digin. ²⁵ Mi yio siya bidiyar mi inokninkinin, dimin taemin nhirim Jisis siya diriraerariyim. Mi siya ini simiirar kauwok boinamin. Mi siir yaiya siya boina Jisis siir, siya bi kiyikriku boinkikin. Niingaka. Mi siir yaiya ina yinyokiiyiya hinda tinda. Biya Jon siya, siir boinmimauuwun yayim, simiir kwoin kisina haigiyam mi op baptaisim. Mi siya simiir boinmimauugin. ²⁶ Siya Juda simiir omaka yai nidwokai wakaeya saiir yam. Mi siya yayim ini hindara ini boin iskiyim mi siya simiirsi nidid kwoin bi naingwokin. Prisila Akwila sowawaiyar wakaeyo mi sowa siirin ina yikiunamin sowiirwai omaka hiriir. Mi sowawaiyin siirin haninggin yanaakninkii haiginiu Adi Komii siir siyu imiirin siirin. Mi siya wi nwoki sibgu inokninkinim. ²⁷ Mhoiia Apolos siya nu komiiyin Grik hiriir namim minin mi iikamim naingwo tibmiiyim om Efesas hiranim sima boin maigimaigra haiginiugi siirin. Mi yokwowa sima win hauugi, nu komii Grik hiran iikamim naingwo tibmiiyim simiirim. Mi sima hiniina win boinki, kima siirin wi dikiunam kimiir omaka hiriir. Mi iya siya nu komii Grik hir nimbiyamin mi iikamim naingwo tibmiiyim simiir piu nhinmi siya ini kin haiginiuu. Biya Adi Komii siya naingwobumbuwa simiir kwoin imiir kisina haigiyam. ²⁸ Mi siya ini igaokaka ywowin, Juda sima boinim yai bibiyeyim iikamim simiir whwonkam ida mi siya simiirin yayim Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir nwowim Jisis siya inkamin biya Adi Komii siya nimbingiyan krimiir whindiriraerar haiginiuwam mi siir boinkika. Mi sima asi nongwomamair aekiyamkim. Iriig.

19

Pol siya om Efesas hir miriigin

¹ Apolos siya om Korin hir miriigin. Mi ta iya Pol siya iki nupai nupaiyim simiir nap miriyyin. Mi siya om Efesas hiriir yap nimbiyam. Mi ti omin hiran iikam nhirim naingwo tibmiiyim, simiir ini kigu. ² Mi siya sriiyu biya kima naingwo tibmiiyim mi kima Adi Komii siir naeyu miyyik iir bidi yaeyin? Mi sima boin, niingaka. Krima Adi Komii siir naeyu miyyikin siir yai bi wakaemiminkim. ³ Mi Pol siya boinki simiirin, kima piki hiniin siyuuin si baptaisim. Mi yim ina yowarkii boinkiyim, nim krima Joni siyuuin op siya baptaisim mi siir baptaisim.

⁴ Mi Pol siya boin, biya Jon siya iikamim simiirin op baptais haiginiugim mi siya ti siyuuin min niisiimauugin, sima naingwo tibmiiyim. Jon siya Juda iikamim simiir boin, kima ti inkamin kariir mhoiia nitin siirim daingwo tibmii. Ti inkamin siya Jisisin siyairgin. ⁵ Mi sima ta Pol siir yaiya saiir wakaeyim mi ini Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iirar dapim mi op ina baptaisim. ⁶ Mi Pol siir ina simiir yonkwoki mi Adi Komii siir naeyuuin ini simiir yaninkiniuniyin. Mi sima ini yaipai yaipaiyim ninomor kou hiranim, ini simiirar boinamim profet kamim yayi sima boiniya mi sima simiir hiriinana boinkim mi sima Adi Komii siir yayi ina boinmimauuwamim. ⁷ Ti kam whiekakim iur nwisko, Adi Komii siir naeyu miyyik iir haiyim.

⁸ Mi Pol siya ina yapninpokainamin omaka Juda simiira yai nidwokai boinaiya saiir. Mi yayi siya nini boiniuwa, siya ini hindara ini boiniskiyin. Siya nididmir nididmir bi boinkin mi siya ini simakar yinkinwamwarkii boinin simiir kwoin imiir boiniurwokaiyam. Mi siya simiirin Adi Komiiyin siir iikam mi siir digworaekwowim simiir kigiraowiyin siir boinmimauuim bwanim parig whoim. ⁹ Mi nhirim ini boriisop waeyaowim, bi naingwo tibmiigim mi iikam whiekakim simiir whwonkam idan mi sima yai biyie Biyan Inkam Komiiyin siir siyu iir yigbumbu boinim. Mi Pol siya simiir haiburgigin mi siya iikamim naingwo tibmiiyim simiirar yikiunam mi inokiinokin Pol

sima skulam Tiranans hiriir namikim, Adi Komii siir yaiya saiir whrie boinaiyuwam. ¹⁰ Siya hiriinanar diriraeraryokiyokiiyin biewiyo whis. Mi iikamim nu Esia hiranim, sima bidi wakaeyim Biyan Inkam Komii siir yai imiirin. Mi Judan iikam mi Grik an iikam yim ina mi wakaeyim. Iriig.

Siva siir yinisim yinkamiyin ima.

¹¹ Adi Komii krimiir Wanin siya hauugikin Pol siirin kirieni, ti dimin kirie komiiyin mi ti diminin, yio ini sa ywoiskiyin. ¹² Mi sima yuis mirim pi Pol siir piu aiir naka iprakna haii mi mhoiyya pa hainami iikamim makakim simiir piu imiir nini hainiiyuwi mi ta simiir ma simiir niya pi digar nwoki. Mi iki uridyiu biyie biyeyim simiir nwowim ina haiburgigim mi ina yamim. ¹³ Mi ti Juda iikamim omom omom nhirim sim yapyokiyokii inkamim uridyiu biyekakim simiir yinimniski. Mi sima boin, nim ti yiu bibiyeyim sim nanimniskiyami ti Jisisni inigin si niki kinankiwi. Mi sima yiu biyie siir boinki, ti inkamin Pol siya boinin siir inig ieya niuwi mi kira damki. ¹⁴ Juda simiir yaowae adin pris Sipakin, siir yinisimim iriyar nwisko. Mi sima ti hiriinan siyiu imiir tirikim. ¹⁵ Mi ti uridyiu biyeyin siya simiir yayaka hiniina yowarkii boin, kara Jisis Pol sowiir bidi yinokninkinin mi wim kima yipikim. ¹⁶ Mi ti uridyiu biyeyin ti inkamin siir piu hir nwokin, sima diriraerar niskinakim mi sima ta omaka saiir haiburgig mi ini paru parura yidam natkiiginamim. Nhie aunowaiga. ¹⁷ Mhoiyya Juda iikam whiekakim mi Grik iikam whiekak ikim, sima om Efesas hir nwowim, sima ta yaiya saiir wakaeyim mi iikam whiekakim sima nidid pranae bi kinkim. Mi sima Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iirar hainanim. ¹⁸ Iikam whiekakim naingwo tibmiiyim mi sima ina yitim. Mi digworaekwo biyie whiekakim biya sima tir kaiyuim, ini simiir ini boininkiniyim, iikamim simiir whwonkam ida. ¹⁹ Mi iikam whiekakim nop min nanaowiyim mi naeboin wir minim pa samsakikini wigam. Mi simiirin ina ikom swokiyim pae arar, iikam whiekakim simiir whwonkam ida. Mi digworaekwowim yokwo sima winim simiir iripar mwainim, hiniina yimbiam. 50,000. ²⁰ Mi ti hiriinan siyiuin sima tirin mi Biyan Inkam Komii siir yaiya ina kiririrama mi ta yaiya ini komiyya ywokiya. Iriig.

Mi om Efesas hiran inkam whiekakim sima Pol siirim in io yai prasae bi saokim.

²¹ Mi saiir mhoiyya, Pol siir kwoinin Adi Komii siir naeyiu miyik ieya yowomwarkaiyu, nu Mesedonia mi nu Grik hiriir napamim mi mhoiyya siya om komii Jerusalem hiriir namam naingwokin. Mi siya boin, kara ti omom simiir nini kignaki. Mi mhoiyya kara wi om komii Roma hiriir nami. ²² Mi siya inkam nwiso siir whin miriiwo sowiir yikropki, Timoti, Irastas sowa nu Mesedonia hiriir namim. Mi Pol siya nu komii Esia hirar iki okiyin.

²³ Mi taka iya hik komiyya om Efesas tiriir yimbini. Mi sima nansao prasae bi kinkim. Mi ta hik komiyya whisarii bi nimbiyamka, Pol siya siyiuin iikamim sima naingwo tibmiiyin Jisis siirim mi siir boinmaugin. Mi ta hika asi nimbiyamka. ²⁴ Inkam nwirin hir nwowin siir inigin Demitrias siya ti inkamin digworaekwo paipayim silvani nonkwokwokin. Ta omaka wiga Atemis saiir inignana saiir inig iir hainanam. Mi siir miyan kamim, ti digworaekwowim simiir nonkwokwowyim mi sima umir prasae bi haiigim. ²⁵ Mi siya siir mi miriiyim simiirim wara yinkin ikuna. Mi siya simiir boinki, krima mi kwiruwa miriigim, kima dinokninkin, krima umir komii asi haii, ti miyim krima miriiyim simiirsi haii. ²⁶ Mi ti inkamin Pol, iikam isid komiiyin pi siya nhinpriiginaei. Mi simiir kwoinin pi siirima naingwowi. Mi kima bidi kigim mi kima bidi wakaeyim siya ti hiriinanin om Efesas hirira bi tirkin. Niingaka. ²⁷ Ta Pol siir yaiya ini krimiir umir miya saiirar yikripkiya mi hiriinana sasa rani. Niingaka. Mi sima wi ta omaka komiyya Atemias wi saiir haimriyugigi mi wi ta wiga saiir inig iir mi hainan tani. Niingaka. Mi ta omaka komiyya mi ta wig aeya, yo wi hiriyyar nokwosaoaekaeyami. Ta wiga inig komiigaka mi iikam whiekakim nu komii Esia hiranim, sima saiir inig iir hainanikim. Mi ta Pol siir yaiya wi ta simiir wiga inig komiikak nwowa, wi saiir nikworinuwi. Siya hiniina boinkin.

²⁸ Mi sima ta yai aiir wakaekiyim mi simiir kwoinim ini haugihauga whwiyekiyim mi sima ini komiia kauwok boinkiyim, Atemias! Saeya om komii Efesas krimiir biyan wig komiiga. ²⁹ Mi ti om komiyyin siir hiran iikamim, yai ini komiia nhinkii kauwokiyyim. Mi sima diriyar yinsiin iwitnam, maeyaua iripa yai sima nidwo boiniya saiirim. Mi sima Gaias, Aristakas sowiirin wara yinkin kiwowit hainam. Ti inkam nwisu nu komiyyin Mesedonia hiranko sowa ti inkam nwisu Pol saika nap miriigo. ³⁰ Mi Pol siya iikam whiekakim, simiir bopwo napninopkainamim minkin. Mi iikamim naingwo tibmiyyim sima yikidu siirin. ³¹ Mi nu komii Esia hiran inkam komii nhirim sima Pol siir nomiiyaugim. Mi sima yai siirim boinki mi sima siirin ina boinikidukiyyim, kira maeyaua yai iripa nidwo boinaiiya, wi saiir kipi napninopkai. ³² Ti iikam isid komiyyin, ta omaka yai nidwokai wakaeya saiir nwowim sima omkakarim ini diriyar nhinki kauwok boinkiyim. Mi sima yai whiruwani biri kauwok boinkikim. Nhirim yai whirni, nhirim yai whirni hiniin hiniina kauwok boinki. Mi iikam hoimgakim sima biri ninokninkinkim ta iripa sima nwowa mi sima bi ninokninkinkim inkamin ta iripa sima nwowa saiir bii nwowanin. ³³ Juda sima Aleksanda siirin bopwoniya hiriir iyopninopkaigi, simiir bii nwowam. Mi iikam whiekakim sima ini whiekakar kauwok boinkiyim. Mi Aleksanda siya ina yiisiimauugiyyin, simiir yai imiir niribmi boinim. Mi siya simiir yai aiir nowarkii boinkiyim tirkin. ³⁴ Mi iikam whiekakim sima ina kigninokninkinkiyim siya Juda inkamkin. Mi sima whiekakim ini diriya nhinkiikauwok boinkiyim. Atemisa om Efesas krimiir biyan wig komiiga. Mi sima idip idip ini ta yaiya saiir saiirar iyop boininaeyim.

³⁵ Inkamin omaka komii nidwokaiyyin yaimin winiyyin om Efesas hiran iikamim simiir yayim siya yinsiin okwo paringigi. Mi siya ina boinin, kima ti om Efesasan iikamim kima wakae! Krima ta omaka aiirin minam kigriraowi, Atemis saiir inig iir hainanam. Mi ta siya haiya praprasa ninomor kou hiranki nikiinainiya saiir wara kigrirao. Mi iikam whiekakim sima bidiya yinokninkinim. ³⁶ Mi ta yai aiirin wi inkam nwiirki nanugaugau rani. Niingaka. Mi kima yai tanki! Mi kimiir kwoinim haeya kipi kinki mi dimin whirin ha kipi nanka diriraerarki. ³⁷ Kima bidi yikiunaniyyim ti inkam nwisu sowiirin. Mi sowa ta omaka Atemisa saiir dimin whir bi tauae haigo. Niingaka. Mi sowa krimiir biyan wig komiia saiir bi nigbumbugo. Niingaka. ³⁸ Mi Demitras siya mi kamim mii saika miriyyim sima yaigakiniuwu, inkam nwirin saikain mi sima iya ta omaka yai wakaeya mi sima saiir dam, yai boinamin. Mi sima ta yaiya, inkam komiyyin saika tini boiniu. ³⁹ Mi kima yaigakiniuwu, kimiir kwoinaw waraurar tiki okainam. Mi wi yaowaeyim yai nidwokai wakaeyim, om Efesas hiranim, simaka tini boiniu. ⁴⁰ Mi om komii Rom hiran iikamim sima krimiirin wi yaigak nwowi, ta krima ninii nansaowa maeyaua iripa nidwo boinaiiya saiir. Mi krima hiriinan wi whisarii dimuim ninii nansaowi? Mi sima krimiirin inkam komii komiyyim simaka boini mi krima wi yai karamaeyar nwowi. Siya hiniina boinkin. ⁴¹ Mi yai siirim dig nwokiyyim mi siya simiirin ina boinkiyin, kima ha ti nhinkinam. Iriig

20

Pol siya nu Masedonia mi nu Grik hir napmiriigin.

¹ Mi ti yaiya sima ninii nansaowa dig nwokiya mi Pol siya iikamim naingwo tibmiyyim simiir yikiunam. Mi siya yai nhirim simiir boinmauugi, simiir kwoin imiir kirie haiginiuwim. Mi siya simiir boingig, ha dwoki kima mi siya om Efesas hir haiburgigin mi ina yamin nu Madedonia hiriir. ² Mi siya om whiekakim simiira yapmirii, siya yai kasa biri boinimauugin iikamim naingwo tibmiyyim simiirin, simiir kwoin imiir kirie haiginiuwim. Mi siya mhoiia nu Grik hiriir yimbiam. ³ Mi nu Grik hirin siya bwanim whwoima ywo mi mhoiia siya nu Siria hiriirin siyaa aiir kwiriinamim yaingwo. Mi siya wakae, Juda sima yaiya siirim nomboin tibmiikimaigim, siir nisom aokiyim. Mi Pol siir kwoinin ina yaingwowin, kiya? An wi nu Masedonia hiriirar swoki ami. ⁴ Sopata siya om Beria hirankin, siya Piras siir yinisimkin, siya Pol saika namkin. Mi inkam nwiswo om Tesalonaika hiranko, Aristakas mi Sekandas. Mi Gaias siya om Debi hirankin. Mi Tikikas mi Trofimas yo nu komii Esia hirankin nitko. Mi Timoti siya sowaka yinkin am.

Mi sima ini Pol saika yamim. ⁵ Sima ti kamim biya namim, krimiirimin sima om Troas hir ywokwokin. ⁶ Mi iya Juda simiir ii komiia wou sima nikwo aeya, bretin niyopiin karamae nwowiyin siira, ya bidi yamkiya. Mi mhoiia krma siyaiia saiir yani kwiriinam mi om Filipai siir haiburgig. Krma ii iriyyar aka om Troas hiriir yimbiam mi krma iyyim iriyyar kwisa ywo om Troas hirin. Iriig.

Mi om Troas hirin Pol siya Yutikas siirin ie hiranki hidninsiin idwokin

⁷ Mi biyan ii komiia krma iikamim naingwo tibmiiyim simaka maeyau kwiruwa ywo. Mi sima nae ina yaeyim. Mi Pol siya yai iikam imiirin ina boinmimauugigin. Siya asi boinmimauugigin, siya waka namim naingwowi. Mi siya yai priei asi boinyokiyokiiyamkin mi niibwobwo boin digiwii. ⁸ Mi krma omaka anaua kouana saiir nwokin. Mi ta omaka pae hoimgakim niuyaiyim haniinggin haingomu ininankiinan. ⁹ Mi inkam nwirin, whrankin, siir inigin Yutikaskin. Mi siya ounib nidwokin. Mi Pol siya yai ina boinanaeyin. Mi Yutikas siya ta yai aiir wakaeninidin mi siir nhwoin ina yasae whinwowam iuguskiyin. Mi siya ina wariniwarkiinan nua hiriir. Mi ti ounibin omaka anau kwoimaka saiir nwokin. Mi sima ha nhiniuungiyim siir haiyim mi sima yauni kigi, siya bidi yisom aokiyin. ¹⁰ Mi Pol siya wara yinkin iunainam. Mi siya ti whranin siir yauni anka idwo iu. Mi siya ina boinin, kima kipi naingwoyimiyok, siya tisi irkak piuar swoki owin. ¹¹ Mi Pol siya ha swoki iyyamin koua hiriir mi siya paimirim ina ini iinikimkir hauu iuwun. Mi sima ina yaeyim. Mi siya yai simaka boinainanaewiiyin mi ini ii aeya yinkiyanonkwokiyakwoka. Mi siya simiirin haiburgikyakwokin mi siya ina yamin. ¹² Mi ti whranisimin siya ini wadiya swoki owin. Mi sima siirin ina yikiunamin siir omaka hiriir. Mi simiir kwoinin ini wadiyar yaingwokiyim. Iriig.

Pol siya om Troas hir haiburgig mi om Mailitas hiriir yamin.

¹³ Krma biya namkwokinkim mi siyaiia saiir yani kwiriinam. Mi om Asos hiriir yimbiam. Mi ti om iirin krma Pol siirin ini hansiriu. Mi siirin siyaiini krma pi yuginamin. Biya siya niki boinkin siyaiini kwiriinamamin. Mi Pol siya simiiram nua yapriokiiwin om Asos hiriir. ¹⁴ Mi Pol siya krimiirin om Asos hir ini kigni mi krma siirin siyaiini yuginam. Mi krma om komii Mitilini hiriir yimbiam. ¹⁵ Mi krma ti om komii Mitilini siir haiburgigin mi ina kwiriinamim siyaiini. Mi iigwira krma mhiuwisimin Kaios siir kingiin yakii pirkin idamyakwok. Mi iigwira krma ha swoki iyikidnaidamim mi mhiuwisim whirin Semos siir kingiin pirkinnaidamyakwok. Mi iigwira ha swoki iyikidnaidamim mi krma om komiiyin Mailitas siir kingiin yaki pirkin idamyakwok. ¹⁶ Mi Pol siya om Efasas hir namasunamim pi boriisopi. Mi siya nu Esia hiriir mi amim pi mi boriisopkin. Dimusi rani, siya minam nankanamkin om komii Jerusalem hiriirin, ii komiia nae naekwowakiya Pentikos nikiuwiya saiir wara ninkin owowim. Iriig.

Pol siya om Efasas hiran biyan inkam komiiyim simiir boingigin ha dwoki.

¹⁷ Mi krma om komii Mailitas hir nimbiyamim mi Pol siya yaikiuin ina hauugiyin om Efasas hiriir, inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim simiirim boinkikin sima siirim nitim. ¹⁸ Mi sima siir hiriir nimbiyamim. Mi siya yai ina boinmimauuwun simiirin. Kima bidiya yinokninkinim iya kara winwina nita nu Esia hiriirin mi siyuim kara diriraerim, iyyim kara nwokaigiyim kima bidi kigin. ¹⁹ Hi kasa rani, Judan iikamim sima siyu biye kariir tirim naingwowim. Mi ti hiriinan siyuin, kara pi hika mi haii. Mi an kara kariir inigin ini aowar ikworinugigin mi ini Adi Komii siir inig iirar hainan iskiyin. ²⁰ Kara ta yaiya kimiir boinmimauuwiya, saiirsi nidid rani. Mi kimiir omaka ima mi maeyau iripa yai boini aka kara kimiirar niki boinmimauugin, ta yai kibiya. ²¹ Kara Juda iikamim mi Grikan iikam ikim, kara simiirin yai prasae bi boinkim simiir kwoinin Adi Komii krimiir Wanin siirim kisina haigiyim. Mi sima krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siirim daingwo tibmii. ²² Adi Komii siir naeyiun siya boinkikin kariirin mi kara tapa ha napnamkin, om komii Jerusalem hiriirin. Mi iya kara hiriir nimbiyami, kara ninokninkin tani sima kariirin wi dimu tir wini. ²³ Iki omom omomim kara nami, Adi Komii siir naeyiun siya boinkikin kariirin. Sima hik wa hauwi mi kariirin wi

omaka hiuyokiyokaiya wi saiir hiukripkiikaigigi. ²⁴ Kara hiniinam naingwo rani, kara irkak piua nwokripkaiyim. Niingaka. Siya dimin komii rani, kara wi ta kariir piu aiirsi naingwoyimiyok rani. Niingaka. Kariir kwoin komiiyin dimin komiiyin Adi Komii siya hauugiyin ini siyar nwowin. Mi siir digi, ta miya siya hauugiya kariir mi kara siir yai win kibiya saiir boinmauu siir naingwobumbuwa krimiir hauugiya.

²⁵ Biya kara kimaka napmiriigin mi kara Adi Komiiyin siir iikam imiir kigriraowiyin mi siir digworaekwo ikim kara siir yai imiir boinmimaugun. Mi tariinanin kara ina ninokninkinin mhoiia kima wi kariir whwonkam iir swoki kig rani. Niingaka. ²⁶ Mi kara tapa kimiirin pi yai asi boinmimaugigi ta yaiya prasae rani. Mi kimiir nwrkin siya siyu biye tirkin mi ti hiriinan siyuin yo yaiya wi kariirim kipi nit. ²⁷ Mi kariir kwoinin nidid kwoin naingwo rani, Adi Komii siir yayim mi siir digworaekwowim mi siir siyupai siyupaiyim kimiir boinmimausiyin. Niingaka. ²⁸ Kima, kima kimasia kigiraona, Adi Komii siir iikam nhirim naingwo tibmiiyim simiir kigrirao. Adi Komii siir naeyuin siya hauugin ta miya simiir kigriraowam. Mi kima sibgu kigrirao, Adi Komii siir isid iirin. Mi Jisis siir nhieya paeyakwiya siya naowa mi ha naokiinaiiia simiirin saeyar yanmaiwarkaina. Mi kima simiirin sibsibim kima kigriraowiyim mi simiir hiriinan kigrirao. ²⁹ Kara bidi yinokninkin iya kara kimiir haiburgigi mi kara nami mi mhoiia inkam biyeyim niti wi kimakar namwoni. Mi sima kimiirin wi wra biyeyin sibsib pirimtio aokaowiyin mi wi siir hiriinan pirimtio aokaowi. ³⁰ Mi kimiir inkam nhirim, wi yaimwoni boin tani wi hindara niksise boini. Iikamim naingwo tibmiiyim sima, simiir siyu imiir nwoki apim. ³¹ Kima sibgu kaorarao iinokinokin. Biya kara piugi bi piyaokin ti biwi whoimim, kara ni nabie ni nabie boinmimaugun ta yai win kibi aiirin. Mi kara kimiirsiyin naingwoyimiyok prasae bi kinkin nhwo kariirin ouwoba pi wara griekiinaiini mi kima kipi naingwo owouu.

³² Mi tariinanin kara kimiirin ini Adi Komii saika yinkiamasukikinim paeni haniin, kimiirin siya kigriraoim. Mi ta siir yaiya naingwobumbukaka, ti hiriinanin wi kimiirar kirie haiginiwi. Mi wi siya hauugi dimin miyik miyikim kimiir. Mi siir isidin dimin whirkin bi kimbugin simiir warar yinkin hauu. ³³ Kara inkam nwrni umir digworaekwowim simiirim bi kigmairgin. ³⁴ Mi kima bidi yinokninkinim. Iya kara kimaka nwowa, kara kanakana mirii inkiguna hainae. Mi kariir digworaekwowim pi kanakana swoki saini. Mi kariir isidin kanaka nwowiyin mi kariir whinmiriiyim simiirin pi wara mi sain hauwi. ³⁵ Kara kimiirin bidiya yiisimauuim siyuin umiram kara miriinaaeiyin. Mi wim kima hiriinanar timi miriinaae iikamim umir digworaekwo karamaeyim simiir hauuwam. Mi kima sibgu donkworinu Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir yaiya. Siya hiniina boinkin, inkamim digworaekwo haiwiniyin siya wi wadieyar mi owi. Mi inkamim digworaekwo hauwi yo ini wadieyar ywokiyin. Pol siir yayim hiniingim.

³⁶ Mi Pol siya ti yai imiir boin digiyin mi siya ogmwo ina hiunainamin. Mi siya ini simaka kwisin, nhwo Adi Komii siirim. ³⁷ Mi sima nou prasae biri kinkim siirsiyin. Mi sima Pol siirar yankab ouugi. ³⁸ Mi sima yaiya Pol siya boina saiirar naingwokim kima wi kariir whwonkam iir swoki kig rani mi sima hik prasae biri swoki okikim mi sima ina whinapnaniyamim siyai hir yani whinap kwiriigi. Mi sima ina boinkiyim siirin, ha dam! triig.

21

Pol siya siyai air kwirinam mi siya om komii Jerusalem hirii yam

¹ Krima simiir haiburgigim mi krima siyai aiirim yam. Mi siyaiya ina hiunisnama. Mi krima omin Kos nikiuwiyin, siirim hiririunaidam. Mi igwir nugakin krima mhu sim whirin Ros nikiuwiyin, siir yimbiamyakwok. Mi krima siir haiburgigim mi om Patara hirir yimbiam. ² Krima siyai ira nu Finisia namana saiirim hansrani. Mi krima ta siyaiya saiir kwiriyim mi ta siyaiya ina hiunisnama. ³ Mi krima ha namim, mhuusim whirin Saipras nikiuwiyin bopwoniya nidwomaiyin siir kwakig kigam yo yaioyaeya

kwomaimigii. Mi krīma nu Siria hiriir yimbiam. Mi krīma om Taia hir yamamasu iu. Mi siyaliya digworaekwowim ti om iir yigingig. ⁴ Mi krīma iikamim naingwo tibmiiyim simiir ini kigiu. Mi krīma ti om iirin iiyim iriyyar kwisa ywowak. Mi Adi Komii siir naeyiu miyyikin siya hiurworwokaikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kwoin imiirin. Mi sima Pol siir boinmauu, kira om komii Jerusalem hiriirin wi kipi nam. ⁵ Iya krīma nimbinamim ti om iirim ini hiriyyar digigim mi krīma ti om iirin ha haiburgigim mi ina yamim. Mi kamim naingwo tibmiiyim mi simiir wigyin ima mi krīmiirin sima yana whinapkinisugig om komii siir yaba hir. Mi krīma whigbid hirin ogmwo ha nani hiiuim mi ina sriiyim Adi Komii siirim. ⁶ Mi krīma simiir boingik, ha dwoki! Mi yim sima iriipi hiriinan krīmiir mani boinki, ha dam! Mi nim krīma siyai ira sair kwiriinam. Mi sima ina swoki amim simiir omaka hiriir.

⁷ Mi krīma om komiyyin Taia siir haiburgigim mi om komii whirin Toleses siir yimbiam. Mi krīma iikamim naingwo tibmiiyim simiir boingig, naiowaka kima! Mi krīma iya kwira ywowak simaka. ⁸ Mi igwira krīma om komii Toleses hir haiburgigim mi om komii whirin Sisaria hiriir yimbiam. Krīma inkamim Adi Komii siir yai napboinmamauiwiyin Filip, siir omaka hiriir yam. Mi siya kam iriyyar nwisso aposel simiir whinap miriyyim mi simiir nwirin mi siyairgin. Mi krīma saika ini owou. ⁹ Siir yinisim yinugiyinim idigim. Simiirin kamki bi niki onkwonakim. Adi Komii siir naeyiu siya tirkikin simiirin mi sima Adi Komii siir yai aair asi boinmimauugim, ti yinugiyin idiyim. ¹⁰ Krīma ii kasa biri nwokim ti om iirin. Mi profet inkamim Agabas nikiuwiyyin, siya nu Judia hirankin nitkin. ¹¹ Siya krīmiirim nitin mi Pol siir piuwopa sair ini hainaki mi siir iga inim simiira swoki kogrimdinunam. Mi siya boinki, Adi Komii siir naeyiun, hiniina boinkikin, om komii Jerusalem hir nwowim Juda simiir iikamim sima ta piu wopa sair ad iirin, wi hiriinana kogrimdinuwi. Mi sima siirin, wi iki iikamim Juda iikam tani wi simiiram nikropki. Agabas siya hiniina boinkikin ¹² mi krīma ta yaiya sair wakaewinim mi krīma ti inkam nhirim krimaka nwowim, krīma ini Pol siirar boininaeyim, siya wi om komii Jerusalem hiriir kipi swoki amimin. ¹³ Mi Pol siya ina ywowarkii boinin mi kima dimusi nounanaei? Mi kariir kwoinin biyie kima nwowaiginiuwi. Mi kariir kwoinin ha naingwowi, sima kariir kogrimdinuki windi mi kariir mi isom aoka windi om komii Jerusalem hirin. Dimusi rani, kara krīmiir Biyyan Inkam Komiyyin Jisis siir inig iir boinmimauuwi. Kara yai min karamaeka, yio dimin komii rani. ¹⁴ Mi krīma siirin wi yaeya kwoin pa swoki kisina haigi. Mi krīma ta yai aairin asi niuguskikim. Mi krīma ina boinin, krīmiir dimin tani, krīma Adi Komii siir kwoin iirara napiski.

¹⁵ Mi ii nhirim bidi yamkiyyim mi krīma digworaekwowim ina diriraerar haiginamim om komii Jerusalem hiriir namim. ¹⁶ Mi inkam nhirim naingwo tibmiiyim om komii Sisaria hiranim, sima krimaka warar namkim. Sima krīmiirin siir omaka hir whinapyikiugig. Siya ti mhiuisim whirin Saipras siir hiran inkamkin. Siya bidiniya naingwo tibmiigin mi krīma siir omaka hir ywo.

Mi Pol siya om Komii Jerusalem hiran biyyan iikamim yai simiir boinmimauugin.

¹⁷ Iya krīma om komii Jerusalem hiriir nimbiamim mi iikamim naingwo tibmiiyim sima krīmiir kigwinim, ini maigimaiga ywowinim. ¹⁸ Mi igwira Pol siya krimaka yam, inkam komii komiyyim Jems sima iripa mi kwiruwa miriyyim siyiu komii kigiraowiyim, simiir kignakiyam. ¹⁹ Pol siya simiir boingig, nabie kima! Mi siya simiirin haniingin sibgu boinmimauugi, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya tirim siir miya sair, iki iikam nhirim Juda iikam tani simiir. Pol siya biyyan kamim simiir yai wakaewinin mi siya ina yamin simiir omaka aairim.

²⁰ Iya sima wakae digiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainanim. Mi siirin sima boin, nomiiyau! Kira wakae! Juda simiir iikamim kasa rani, tausenkim, Adi Komii siirim naingwo tibmiiyim. Mi sima ini Moses siir siyiu komii iiraramar naingwo tibmiiyim mi sima siir napam naingwowi. ²¹ Mi kam nhirim sima kiriirin hiniina mi boinki, Pol siya Juda simiir iikam nhirim iki iikamim Juda iikam tani simiir nu nwowim

simiir mi boinmimauuwi, sima Moses siir siyiuin ha boinin siir haiburgigim, kima kimiir yinisisimim simiir mioisim simiir kipi kitiyopnir hai. Mi kima Juda simiir biyan siyiu iirar kipi napkrpkai. Mi sima hiniina boinkim, ²²krima bidi yinokninkinim kiriirin mi ta kiriir yaiya bidi yama. Mi sima wa ninokninkini kira bidi yitin mi krima kiriirin wi paniina tiri! ²³Mi krima kiriirin pi siyiu whirin siir boinmauuwi. Mi kira wi hiriinan siyiu iirar tir. Mi ti kam nwiyyim ti tir nwowim, sima dimin whirin Juda simiir siyiu iir tiram naingwowi. ²⁴Mi kira ti kamim simaka dinkin am. Mi kira simaka nami mi ti Juda simiir siyiuin ti kam nwiyyim sima tiri mi simaka timi inkin tir, whauriyinan nwowam. Mi kira umirim wara timi haigin simiir kan aiir piriyaowim. Mi iikam whiekakim wa ninokninkinki. Mi ta yaiya sima boina kiriir mi saeya hindara niksisaeka kaimwo rani. Mi sima nwoki ninokninkinki kira siyiu komiini yayim simiirar mi wakae yoknaeikin. ²⁵Mi iikam nhirim Juda iikamim naingwo tibmiyyim krima yokwo bidi win hauugiyim simiiram. Mi ta yokwowa hiniina boinki, kima kigrirao! Mi wraisuim kamim sima hauuwiyyim, uruwai siyaowainiyim, kima simiir kipi nae. Mi kima wraisuin nii ara sima nomboru aowiyin siir kipi nae. Mi nhie aiir kipi mi kwiyae mi kima hii kipi nanae. Ti yokwo saiir yayim hiniina boinkim. ²⁶Igwira Pol siya kam nwiyyim, simiir yikiunam, op whauim. Mi sima op ha whau digiyim mi sima ina yapninopkainamim Juda simiir omaka Adi Komii, siir inig iir hainanam. Mi sima, simiir boin wakaeki wi paka hiniin iya sae digi, ti siyiuin op whauiyin! Mi wraisuim sima wi nwonira yapayapa nanag hauugi Adi Komii siirin. Iriig.

Juda sima Pol siirin hirar yonkworimdinuin.

²⁷Mi mhoyiya ii iriyar kwisaka dig kingiin nwowim mi Juda iikamim nu komii Esia hir nwowim, simar kig Pol siya simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya, saiir nwowi. Mi iikam whiekakim simiir kwoinim sima ini hopswo iu Pol siir nonkworimdinuim. ²⁸Mi sima haniingin kauwok nanaeki. Kima ti Isrelan iikamim, kima krimiir whin diriraerarki. Ti inkamin siya iki omom omom whiekakim simiir kamim siya nisiimauuwi. Mi Moses siir siyiuin mi Isrelan iikam ikim mi ta Juda simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya wi siya nanugaugauwi. Mi ti diminin sasa rani. Niingaka. Siya pi iki Grik simiir iikam nhirim simiir wara mi ikmwim apninopkainami, ta Juda simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiirin. Mi taka omaka miyyik bi nibiyamka. Sima hiniina boinkikim. ²⁹Biya sima kigin ti inkamin Judan inkam tani Trofimasin, siya om Efesas hirankin. Mi siya Pol saikar nwokin om Komii Jerusalem hirin. Mi simiir kwoinin ha naingwokim Pol siya nikiunami siirin simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hiriirin. Mi ta yaiya asi nibiyamka. ³⁰Mi om Komii Jerusalem hiran iikam whiekakim sima ini hindira yanaakiyim. Mi iikamim ina iwitnamim mi maeyau kwiruwa yamwomimiriu mi sima Pol siir yankabrinu. Mi sima siirin ini simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir yaba hiriir kiyainaniyam. Mi sima ta omaka saiir ounibim ina kwaiginimokounamim.

³¹Mi sima Pol siir nisom aokiyam tirkim mi yaiya ti kamim yaii niniiyim simiir bi nwowiyin ofisa inkamin siir hiriir yimbiam. Sima hiniina boinkim, iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim ini hinda yanaakiyim. ³²Mi siya bi kimiminkin kam nhirim yaii niniiyim mi simiir biyan ieya, simiir yikiunam mi ina iwitnaniyamim iikam hoimgakim simiirim. Mi iya sima kamim yaii niniiyim mi simiir biyan kamim simiir kigwinim mi sima Pol siir bi swoki tiokim, ina yuguskiyin. ³³Mi kamim yaii niniiyim simiir biyan inkamin ofisa siya ina yamin Pol siir kingiin mi ina yonkworinuwim siir. Mi kamim yaii niniiyim simiir boinki, sima siirin weyinsopo whisa kogrimdinu. Mi siya ina sriiyin simiirin mi ti inkamin siya yipikin? Mi siya dimu tirkim? ³⁴Iikam isid komiiyin hirar nwokim mi nhirim yaeya yai gwir kauwok boinki mi nhirim yaeya yai gwir. Mi sima yai prasae bi ninkiniugim. Mi biyan inkamin siya yai mwowa saiir sibgu wakaeyok rani. Mi siya ina boinkiyin, kima kamim yaii niniiyim simiir omaka hir tini whinapyikiugig siirin. ³⁵Sima Pol siir hainamim mi sima siirin ta omaka saiir ninmiga ini kikiniuu. Mi iikam isid komiiyin sima kigin, sima minam nitkim Pol siir nisom aokiyam. Mi siya kamim yaii

niniyim simiir waeyao yidwokainam mi sima ina yamim. ³⁶ Iikam isid komiiyin simiir mhoyiya yam. Mi sima ina kauwok boinamim, siirin disom aoki. Iriig.

Pol siya Juda iikamim simiir boinmimauugin biiki bii naingwo tibmiiya saiir

³⁷ Mi kamim yaii niniyim sima Pol siir nikiunamim naingwokim simiir omaka. Mi Pol siya boin simiir biyan ofisa inkam iir mi kara yai gwira kiriir piki boinmauu? Mi simiir biyan ofisa inkam ieya boin mi kira Grik simiir yai aiirin ha boinikin? ³⁸ Kariir kwoinin ha naingwokin aingwo kira ti nu Isipan inkamin siya niuwi. Biya inkam komii komii gavman simaka yaii kira niniigin. Mi kira ti inkamin 4,000 kamim yaii niniyim simiir nikiunamin nu siiyin ap hiriir mi kira ti inkamin siya? ³⁹ Mi Pol siya boin. Niingaka. Kara Juda inkamin nu komii Silisia hiranin siya. Mi kariir omisimin Tasaskin mi kara ti omin siir hirankin. Mi kariir omin siya inigakairgin. Inni wakaeyin? Kara iki iikamim yai simiir pini boinmimauuu. ⁴⁰ Mi biyan inkamin siya ini wadieya ywokiyin. Mi Pol siya ti nin iirar ywokwokaigi mi siir ina ina yinkiyiniyainama koua hiriir, iikam whiekakim simiir whwonkam idar. Mi ti iikam whiekakim yai ina yinkin tankiyim. Mi Pol siya simiirin Hibu simiir yai aiir boinki. Iriig.

22

¹ Pol siya ina boinin, kima ti yaowae adim, kima wakae! Kara kimiir yai yamdi pi hinina nowarki boini tariinanin. ² Mi simar wakaeki, Pol siya Hibu simiir yaigina saiir boinki mi sima yai ina tankiyim yai bi sisimiminkim. Mi Pol siya ina boinin.

³ Kara Juda inkamkin, apu kariira, kariirin om Tasas hir naokainaka, ti nu komiiyin Silisia siir hir. Mi hiran kara yinisim sapisapar haiburgigin. Mi kara om komii Jerusalem tir nae mwrii okwonamkin. Inkamin kariir nisiimauuwun, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir siyusae siyusae imiir yo Gamelielkin. Mi kara kirie asi nwokin, Adi Komii siir siyu iir napamin. Wa kirie kima mi haiya mi hiriinan saeyairga. ⁴ Kara diriraerbumbugin iikamim naingwo tibmiiyim simiirin, ta kara naingwo tibmiiya saiir hiriinan. Iikam whiekakim kara simiir nisomsom aokaowima naingwokin. Mi kara simiirin pi weyin sopni mi kogrimdinu hainami, omaka hiuyokiyokaiya pi saiir hir mini kiyitkaigaigigi. ⁵ Mi prismi yaowae adin mi inkam adiyaowaeeyim siyu komii kigiriraowiyim, sima bidi kigninokninkinim kariirin. Mi yayim wi sima boinmimauuwi. Yokwowa sima win hauugika kariirin Juda simiir iikam isid komiiyin om Damaskas hir nwowim siirim mi kara ina yapamin om Damaskas hiriir iikamim naingwo tibmiiyim ti om iir nwowim simiir udrimdinu haiyam mi simiirin om komii Jerusalem tiriir nikiunaniyam naingwokin. Mi sima hik nwoki haiyim, siyu biyeyim sim tirim simiirsiiyin. Iriig.

Iiya Pol siya naingwo tibmiiya mi siya saiir boinmimauugin.

⁶ Mi iya kara napyokiyokiyama siyuin om Damaskasa namiiyin hiriir mi om Damaskas kingiin hiran, nabe bopwo hir ywowam. Mi bi kimiminkikin, pae komiia ninomor kou hiranki nitkiya ini kariiramar hiririu naiiniya. ⁷ Mi kara nu ha namikiiyuin mi kara wakaeki inkam nwirin siir yaiya kariir boinki, Solti! Solti! Kira kariir dimusi tərbumbu haiginiuwi. ⁸ Mi kara siir yai yamdi ina yowarkii boinin, Adi Komii kira yipikin? Mi siya kariirin ina boinin, kara Jisisin om Nasaret hiranin siya. Kira kariir tərbumbu haiginiuwi. ⁹ Kamim sima kanaka nwowim sima ina kigim paeya niuyakiya. Mi inkamin yai kanaka boinaiyin sima siir yai bi wakaekim kanakana wakaekin siir yayim. ¹⁰ Mi kara boinki, Biyan Inkam Komii kara pi dimu tiri? Mi siya ina boinki kariirin, kira dinsin apnam om Damaskas hiriir. Mi tiki om iirin inkam nwirin wi siya nikiunamauuwini mii whiekakim kara nimbinim kiriirim. ¹¹ Mi ta paeya saeya prasae bi niuyakika mi kara dimin taeminim bi nanaokigimokikim. Mi kamim kanaka nwowim, sima kariir ina aiir asi nonkwokim. Mi kariirin ina yinkikwona apnamim om Damaskasa hiriir.

¹² Mi inkam nwirin hirar nwokin ti inkamin siir inigin Ananaiskin. Ti inkamin siyairgin siyu komiini sibgu apiyin. Mi Juda iikam whiekakim om Damaskas hir nwowim sima

siirin hiniina boinkikim, ti inkamin inkam miyikin. ¹³ Mi siya kariir kingiina yamikwoni mi siya kariirin ina boinin, nomiyau Solti! Kiriir nhwona ha kaowirirki. Mi ta iya kariir nhwona ina kigomokiyin mi kara dimin taeminim ina kigirkakiyim. Mi Ananais siirin ini wara yinkin kigiyin. ¹⁴ Mi siya kariirin ina boinmauun, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir Adi Komiiyin bidi yimbinin kiriirin. Kira siir kwoin iirin wa ninokninkini mi kira ti inkamin siya nimbinkiyin siirin wa kigi mi siyar boiniyim yayim kira wa mi wakaei. ¹⁵ Kira siir yaiya wi saiir boinmimauuwi iikam whiekakim simiir, ti digworaekwowim kira kigim mi kira wakaeyim. ¹⁶ Mi kira dimuim swoki owi? Kiriir kwoinin op baptaisim daingwoki. Mi Jisis siir inig iiram kauwoki mi siya wi kiriir digworaekwo biye imiir nwoki haiyoprimdiyumiigi. Iriig.

Adi Komii siya nikropkikin Pol siirin iki iikamim Juda iikam tani simiiram.

¹⁷ Mi mhoyia iya kara ti om komii Jerusalem tiriir swoki ita mi kara Juda simiir omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hir sriiyin Adi Komii siirimim mi kara digworaekwowim nhwonan whinkigmimikin. ¹⁸ Mi kara krimiir Biyan Inkam Komiiyin siir kig. Mi siya kariirin hiniina boinki, ini wakaeysin kira! Kira wi kipi kimimin wi om komiiyin Jerusalem siir haiburgig mi ha dam. Mi kira kariir yai aiirin ti om iir boinmimauuwi mi sima wi wakae yokna rani, ta yai aiirin. ¹⁹ Mi kara ina boinin, Biyan Inkam Komii, sima bidi yinokninkinim biya kara omaka whiekakim yai nidwokai wakaeiyim, simiira namkin. Mi kariir siyiuin iikamim kiriirim naingwo tibmiyiyim simiirin omaka hirar ninkinikou tiokin. ²⁰ Mi biya sima Stiven siir yisomaoki. Siya kiriir yai boinmimauuan inkamkin. Ta iya kara simaka kingiin warar ninkin okin. Mi kariir kwoinin hiriir mi naingwo ti hiriinan siyiuin wadiyairgin. Mi kamim siir nisomaowim mi simiir yuis minim kara simiir kigiriraokim. Kariir siyiuin hiniingin. Iikamim naingwo tibmiyiyim pi simiir nipimpari. ²¹ Adi Komii siya kariir boinkikin, kira dam! Mi kiriirin wi kara nikropki aru maeyaua, ta yaiwin kibiya inkam nhirim Juda iikam tani simiir boinmimauuam. Pol siya hiniina boinkikin.

²² Mi Juda iikam whiekakim sima ta yaiya Pol siya boina, saiir yikidugi. Mi sima ina kauwok boinkiyim siirin, disomaoki! Ti hiriinan inkamin siya omwai kipi waiya. Niingaka. ²³ Mi sima io prasae bi nwokim. Mi sima asi priikauwok priikauwokim. Mi simiir yuis minim ina yisim mi ina yonkwo whriwridamim. Mi nu whrinanin ina yop kabitkiyin koua hiriir. ²⁴ Mi kamim yai niniyiyim simiir biyanin siya simiir boinki, Pol siirin dinkikwona apnam yai niniyiyim simiir omaka hiriir mi siirin kima dipimpar. Mi siirin yaimwokiyaimwowa saiirim srii. Kima wi nwoki sibgu inokninkinim iki iikamim sima siirimim hiniin dimusi kauwok boinkim? ²⁵ Mi sima Pol siirin idni kogrinu okwo sima tioam idgiuni. Kamim irim haiiyim simiir biyan inkamin ini Pol siir kingiina ywokwowin. Mi Pol siya hiniina boinki siirin, inkam komiiyin yai wakaeiyin siya kariirin hiniina bi boinkikin, kara dimin whir bidi tirbuin. Niingaka. An kara om komii Rom hiran inkamkin mi kima kariir kipi tio. ²⁶ Bi nwowiyin inkamin ta hiriinan yai aiir wakaeysin mi siya biyan inkamin kamim yai niniyiyim simiir kirgiraowiyin, siir ini boinmauui. Kira panin tirim naingwowi? Ti inkamin siya om komii Rom hirana inkamkin. ²⁷ Mi simiir biyan inkamin ina yitin Pol siirim. Mi siir ini boini, kira kariir boinmauu, kira om komii Rom hiran inkamkin, aniya? Pol siya ina boinin, ihi! Kara om komii Rom hirana inkamkin. ²⁸ Mi simiir biyan inkamin siya ina boin. Mi kara umir prasae bi saingin mi kara ini om komii Rom hiran inkam ywowin mi Pol siya boin, an kara, niingaka. Kariir adin siya om komii Rom tiranairgin mi an kara iriipa hiriinan Rom tiran inkam asi mi owi. ²⁹ Mi kamim yai niniyiyim saika kingiin nokwowim, siir tioam, sima bi kimiminkim, sima ina yagimgigiui. Mi simiir biyan inkamin siir kwoinin ha naingwokin Pol siya om komii Rom hiran inkamki niuwi mi siya asi nikidugin. Mi kara wara asi nidugin.

Pol siya inkam komiiyin yai wakaeiyin siir whwonkam ida nokwokin

³⁰ Mi simiir biyan inkamin siya ta yai aiir sibgu wakaeiyim naingwowi. Ti Juda iikamim simiir tirim, Pol saika dimu diminkin? Mi siya ii gwira ina hakiyin wiyeyin sopin siir

ninirkaayin. Mi yaiya ina yikiukiya prismi yaowae adim mi Judami kamim siyu komii ninokninkiniyim simiirim, sima nitim, iripa yai nidwo boinim. Mi siya Pol siir yikiunaiini nua tiriir mi sima siirin ina yikiunamim simiir whwonkam ida nokwoam.

23

Pol siya Judami kamim siyu komii ninokninkiniyim yai simiir boinmimaauugin

¹ Pol siya kamim siyu komii ninokninkinim simiir simiira kaonanaeyin mi siya ina boinkiyin. Ti nomiyauim! Kariir siyuin Adi Komii siir whwonkam ida kara dimin whir bi tirbugin. Kariir kwoinin ini wadieki wadieya ywowin, dimin whirki bi tirbugin kariir napririr airin mi ini tariinanar yadigniyin. ² Mi prismi yaowae adin Ananias nikiuwiyin siya kamim siir kingiin nokwoim simiir boinki sima siir yai aair nripugiyim. ³ Mi Pol siya siir boinki, Adi Komii krimiir Wanin siya wi kiriir tiowi, kira tioa kariir mi sair hiriinan. Mi iikamim sima ha naingwokim, kira inkam wadieki niuwi mi kiriir kwoinin ini biyeki biye ywowin. Kira ti tir nidwown mi kira kariir hidam tirkin siyu komii iirin. Kirairgin siyu komii iir sibgu ap karamae nwowiyin. Iya kira boina, simiirin kariir tioam. ⁴ Mi kamim Pol saika kingiin nokwowim sima boin mi kira tari Adi Komii siir biyan prisin siir nigbumbuwi, aniya? ⁵ Pol siya boinki, ti nomiyauwim! Kara bi ninokninkin, siya Adi Komii siir biyan priskin piyasi owin? Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinkika, kira kimiir biyan inkamin siir kipi nigbumbu.

⁶ Pol siya ina ninokninkin, kam nhirim siyu komii ninokninkiniyim simiirin. Mi nhirim Farisimi siyuin siir napikim. Mi nhirim Sadyusimi siyuin si napikim. Mi siya siyu komii kigriraowiyim simiiram hiniina kauwok boinki, kima ti nomiyauim an kara Farisimi inkamkin. Mi kariir adin, iripi hiriinan Farisi inkamkin. Kara ha naingwowi iikamim naokaowim sima wa swoki insiin idwodwowi ie hirankin. Mi kara bidi boinkiya ta yaiya mi ti hiriinan siyuin kima yaigak kariir asi nwokim. ⁷ Mi siya ta yai aair boinkiyin mi ti isid whiso Farisi Sadyusi sima io ina yinwo anwowim mi sima ina yinkibirnakiyim. ⁸ Mi Sadyusiyam kamim sima boin, inkamin wi ie anki swoki insiin idwo rani. Niingaka. Mi Adi Komii siir paekwosim karamaeka mi siir pugana iripi hiriinan. Niingaka. Mi Farisiyam kamim sima ti digworaekwowim simiirin ini kaimwowa ywowim. ⁹ Mi sima yai komii asi kauwoknanaekim. Mi kam nhirim siyu komii niisiimauwiyim, sima Farisi simiir isidin siir hirankim. Mi sima ini yai kirie aairar yinsiin okwo boinkiyim. Krima ti inkamin siirin siyu whir bi kigin. Mi tari naeyugin nasi boinaigin saikain iyie tari Adi Komii siir paekwosimin siya nasi boinaikin, aniya?

¹⁰ Simiir iowa ini komiyya ywokiya. Mi yaii nini kamim simiir biyan inkamin siya ini nididkakar ywokiya, ti isid whiso sowiirsiyin. Pol siirin wi sima pi nonkwobumbu ninkin haiginiuwisi. Mi siya kamim yaii niniyim simiir asi boinkikin, kima diuunam! Mi Pol siir donkworinu naowid mi siirin kimiir omaka hiriir dikiunam. ¹¹ Mi igwir niyaka krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siya wi Pol siir kingiina nokwokaowi. Mi siya boin, kira kipi nidid! Biya kariir yaiya kira boinmimaauugin om komii Jerusalem hirin mi kira kariir yaiya om komii Rom hirin wi hiriyyar swoki boinmimauuwi. Adi Komii siya hiniina boinkin. Iriig.

Judan kamim sima Pol siir nisom aowam boin tibmiikikaigim

¹² Mi nugakin Judan kamim sima maeyau gwiruwa ywoyakwok, yai kitibmii boinam. Sima boin, kibie idwai! Krima wi naemin nae rani mi wi op mi kwiyae rani. Mi iya krima pol siir nisomaoki mi wi ha nae. ¹³ Judan Kamim ta yai aair nimbintibmiikimiyim kam nwis nanairgim. ¹⁴ Mi sima biyan prisim mi inkam adi yaowaeyim siyu komii kigriraowiyim simiiram yam. Mi sima boin krima bidi yimbin tibmii kimaiyim. Krima wi naemin niki ningugu ae rani. Krima iya Pol siir nisom aowi mi krima nae minim wa naei. ¹⁵ Kima mi kamim siyu komii kigriraowi ikim, kima inkam komiiyin om komii Rom hir nwown siirim dikiugi. Mi siirin pi hiniina boin Pol siirin siya wiku naiini tiriir. Mi krima

siir yaimwoki yaimwowa krīma niki wakaeyam mini. Mi iya Pol siya kimiiram napnani mi krīma wi siiram naguprakai wini siyiu hir, siir nisom aowam.

¹⁶ Mi siir yokmana saiir yinisim yinkamiyinin siyar wakaemimik ta yai aiirin, Pol siir nisom aowinam boina mi siya asi namkin kamim irim haiiyim simiir omaka. Mi siya ina yapninopkai boinmauu siir papiyeyin Pol siirin. ¹⁷ Mi Pol siya kamim irim haiiyim simiir biyan inkamin siir yikiuna mi ina boinin, ti whranisim iirin dikiunam yai niniyim kamim simiir biiki biyan inkam iirim. Siya yaigakin, siya saika boinim mini. ¹⁸ Mi biyan inkamin siya siirin ina yikiunamin biiki biyan inkam iirim. Mi siya boin, Polin inkamin sima hiugripkiikikaiyin siya boinkikin kariirin ti whranisimin siir nikiunaniyim kiriirim. Siya yaiya kwira nwowi mi siya kiriir boinmauwim naingwowi. ¹⁹ Mi biiki biyan inkamin siir in aiir yinkwoki mi siirin ina yikiunamin maeyaua inkam karamaeya saiir. Mi siya srii, kira kariirin pi paka hiniin yaiya saiir boinmauwi? ²⁰ Mi whranisim ieya boinki, Judan kamim sima yai bidi yomboin tibmiikimaiyim kiriir sriiyim, waka kira Pol siir wikiunaiini kam whiekakim siyiu komii ninokninkiniyim simiirim mi sima wi siir niksise. Mi sima siirin haniingi srisasae ta yaiya saiir yaimwoki yaimwo aiirimin. ²¹ Mi kira simiir yai aiir kipi wakaeyokna. Mi simiir inkam nhirim kamnwisanairgin. Mi sima ina boinim, krīma wi nae minim wi mi ae rani mi op minim wi mi kwiyae rani. Mi iya krīma Pol siir nisomaowi, wi saiirar nadiguiwi. Mi tariinanin sima ini siyiu nwokwokinim siirim. Sima krīmiiram minam nwokwokini, kiriir kwoinin wadie nwowi mi kira Pol siir dikropki. ²² Mi biiki biyan inkamin siya ti whranisimin siir boin ta yaiya kira niki boinmauu kariir mi kira wi inkam nwir kipi boinmauu mimin. Mi siya siirin ina yikropkiyin. Iriig

Kamim irim haiiyim simiir biiki biyan inkamin siya yikropki Pol siirin inkamin Filiks nikiuwiyin omom omom nhirim sim kigriraowiyin siirim.

²³ Mi biiki biyan inkamin yai niniyim simiir bi nwoywo inkam nwisō, sowiirim yikiugi. Mi ina boinkiyin kowa kam kamair nwoim iurim 70 hosim simiir idwo nidwo ikim mi yai niniyim kam kamair iurim 200 sima warar. Mi kima tapaiirin pi iriyar kwii min haiburgig mipi om komii Sisaria hiriir damwii niyar. ²⁴ Kima hosin ira timi inkin haii Pol siya nidwo namim. Mi krīma siirin inkamin omom omom nhirim sim kigriraowiyim Filiks mi siirim dikiunam. ²⁵ Mi biiki biyan inkamin yokwowa kwira win hauugi Filiks siirim. Ta yokwowa hiniina boinki,

²⁶ kara Klodias Lisiaskin, ta yokwowa kara win hauugika biyan inkamin omom omom nhirim sim kigriraowiyin Filiks kiriirim. Nabile! ²⁷ Mi ti inkam iirin Judan kamim sima yonkworinu mi siirin sima pi yisomaowin mi kara siirin bidi wakaeyin siya om komii Roman inkamkin. Kara mi kamim yai niniyim, krīma simiir hiriir yimbiam mi siirin simiir in hirankar yikiunaki. ²⁸ Kara ta yaiya sima priiboin hiuriyua ti inkam iir, kara saiir yaimwo iir ninokninkinim mini. Mi kara simiir kamim siyiu ninokninkiniyim kausil simiirim yikiunam. ²⁹ Mi kara simiir asi sriigin. Mi kariirin sima boinmauugi yai nhirim simiir siyuniyim. Mi ta yaiya sima siir boinuhuriyugi. Mi Kara siirin dimin whir bi kigwo tirkin, siir nisom aowamin mi siir hiugripkiikikaiyim. Niingaka. ³⁰ Mi yaiya ini kariirima yimbiniya. Tariinanin sima yaiya kwira boinimprio kimai ti inkam iir nisom aowam. Mi kara bi kimiminkikin, siirin ina yikropkiyin kiriirim. Kara kamim yai siir priiboin hiuriyuum simiir boinki, sima kiriir whwonkam ida wa mi okwo boini piki hiniin diminkin ti inkamin siya tirin. Siir yayim hiniina win boinkikin.

³¹ Mi Kamim yai niniyim sima ini siir yaiya mi wakaeyoknam. Mi Pol siirin ina yikiunamin, om komii Antipatris hiriir niyakar yamwii. ³² Iya ha pirkinikiyakwoka mi kamim yai niniyim ini simiir omaka hiriirar swoki amim. Mi kamim hos idwo nidwonamin sima sima whinam Pol siirin om komii Sisaria hiriirin. ³³ Kamim hos idwo nidwonamin ina yimbiamim om komii Sisaria hiriir. Mi sima yokwowa ina ini hauu iuwa ti inkamin, omom omom kigriraowiyin siir. Mi sima Pol siirin siir, whwonkam ida yokwin okwo. ³⁴ Mi siya ta yokwo aiir mwainin mi siya Pol siir srii, kira piki hiniin nu komii siir nwowikin? Mi Pol siya boinki, kara nu komii Sailisia ankin. ³⁵ Mi inkamin

omom omom kigriraowiyin siya boinki, iya kamim yai kiriir priiboin hiuriyuum sima nimbini mi kara pi kiriir yai aiir wakae. Mi siya simiir boinki, sima Pol siir nikiunamin omaka komiia biyan inkamin Herot siya miriia sairim mi wi kam nhirkim nwoki waikaowim. Iriig.

24

Juda simiir biyan iikamim sima Pol siir boinwokiyopnatkaigi.

¹ Mhoiia iiyim iriyara yamki mi biyan prisin Ananias mi inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim sima ina yapiniyim. Mi inkam nwirin siir inigin Tetalaskin, siya simaka wara yinkin apini. Tiki inkamin siya siyu komiini siyu bidi yinokninkin digin. Mi sima inkamin Filiks nikiuwiyin omom omom kigriraowiyin, siir boinmauu ta sima niniinansaowa Pol saika. ² Inkamin omom omom kigriraowiyin siya Pol siirim yikiuna. Mi siya ha namin mi Tetalas siya yayim ini siir boinhiuriyu bwakainamin. Siya ina boinin, inkam komii Filiks! Kira sibgu kigriraokin krimiirin mi krima wadie asi nidwowi mi krima yaii min bi niniigim. Kiriir kwoin miyikin krimiirin wadie siya whinwohaiginiukin. ³ Mi bwan bwanim hinda tinda dimin whirkin bi tirkin. Krimiir kwoinin ti hiriinanin krima kiriir boin wadieki. ⁴ Mi kiriirin kara wi ii priei nikidu o rani. Mi kara kiriir sriiyim naingwowi, kira kariir yaimirsima sair wakaeyim, pi kara boini. ⁵ Krima ti inkamin Pol siir bidi yinokninkinim siya inkam paii rani. Mi io biyin pi siya nwowi. Mi omom omomim siya namiyim mi siya pi Judan iikamim simiir nigbumbuwami. Mi sima asi nanaakikim tiki inkamin siya om Nasaret hiran isidin siir biyan inkamkin. ⁶ Siya Adi Komii siir omaka sair diriraerarbumbuwim kinankiugin mi krima siir asi nonkworinugim. Mi krima siirin, wi krimiir siyu komii iirsi nwowi yaigak. ⁷ Mi yaii nini kamim simiir biiki biyan inkamin Lisias siya ina yitin. Mi siya ini igaokaka yowwin. Mi siya siirin ini krimiir in tiranka yispakii hainamin. ⁸ Mi Lisias siya boin, kamim Pol siir boinwokiyopnatkaiyim sima wi kariir whwonkam ida nimbini. Mi wi kira srii ti inkam iirin. Mi kira wi siir yaiga yaiya sairar wakae, ti dimin taemin whiekakim krima boiniuriyuwim siir, kaimwowaigim. Tetalas siya hiniina boinkin. ⁹ Mi Juda iikamim yim iriipa hiriinan siir mi whinwo mi sima yai Pol siirara boinhiuriyu. Sima ina boinkiyim, ti yai whiekakim yaimwowaigim. Iriig.

Pol siir yayim inkam Komii Filiks siir boinmauugin.

¹⁰ Mi ti inkam komiyyin siir ina ina kinmauugiya, siya pi ninsiin okwokiyim. Mi Pol siya siir yai yamdi ina yowarkii boinin, kara bidi yinokninkinin, biewi kasa rani, kira ti iikamim simiir kigriraowim. Ta yaiya kara kiriir yai yamdi nowarki boina, kariir kwoinin ini wadieya ywokiyin. ¹¹ Kira simiir sriii, kira ti hiriinan yayim wi simiirar swoki wakae. Mi iiyim iuur kwisa yamki, kara om komii Jerusalem hiriir namin mi Adi Komii siir inig iir hainaniuin. ¹² Mi sima kariirin ha bi kigim, Adi Komii siir omaka kara inkam nwiraka yaii bi niniinansaokin. Mi simiir omaka yai nidwokai wakaei aka mi kimiir om komii hirin. Niingaka. ¹³ Taka yaiya tapa sima boinhiuriyuwa mi saeya. Mi sima kariirin wi yaimwoni boin tani. Mi sima wi kariir boinwokiyopnatkaini siyuam whaowaei. ¹⁴ Mi kara ta yai kwira pi kiriir boinmauuwi, kariir kwoinin Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwowyin ini krimiir brougae wanwiyayim simiir kwoin hiriinanar swoki owin. Mi kara Jisis siir siyu iir sibgu apkin. Mi sima boin, ti siyuin pi niksisaei, kaimwo rani. Mi kara yai whiekakim siyu komiyyin Moses siya hauugiyin simiirim naingwo tibmii. Mi kara Adi Komii siir yayim profet kamim sima winkiyim biya, simiiram wara ninkin aingwo tibmii. ¹⁵ Mi kara ina naingwo tibmiyyin. Mi kara Adi Komii siirima nwokwokini siya iikamim naonamin, simiir hidninsiin idwowim. Mi iikam miyik ikim mi iikam biye ikim. Mi sima iriipa hiriinan, ina ninokninkinim tiriiginin. ¹⁶ Kariir kwoinin inokinokin kirieya nwowikin, dimin biye tirbumbusi. Mi Adi Komii siir whwonkam ida mi iikam whiekakim simiir whwonkam ida warar. ¹⁷ Mi kara biewi nhirim om nhirim simiirar mi okin. Mi mhoiia kara ina swoki itin om komii Jerusalem tiriir. Mi kara umir

digworaekwowim iki iikamim whaowaeyim simiirim hainanikin. Mi kara nae nhirim ina mini inkin iimiyagikim Adi Komii siirim. ¹⁸ Mi kara hiriinan siyiu iir tirkin, Adi Komii siir omaka sairin. Mi sima ini kariirar kigim siyiuin op sibgu whau aeyin, kara tirin. Mi iikamim kanaka nwowim hoimgak rani. Mi inkam nhirkim yai bi sisikikim. Niingaka. ¹⁹ Mi Judan inkam nhirim nu komii Esia hiranki nitim, sima tir warar ninkin okim mi sima ti kamim kanaka yaigakin niuwi mi sima ha wit, kiriir whwonkam ida wini okwo boini, ta yaiya. Mi ti hiriinan siyiuin yio wadie ieya mi sima bi nitmiminkim. ²⁰ Mi hiriinanki niuwi mi sima ti kamim diminin kara tirbuin sima kigin pi siir boinmauu kiriirin, iya kara kaunsil kamim siyiu komii kigriraowiyim simiir whwonkam ida nokwo boina. ²¹ Mi tari yai kwiruwarga biya kara simiir boina? Mi kara hiniina boinkin iikam whiekakim naonamim mhoiia sima wa swoki insiin idwowi mi ta yaiya yai biyieka, aniya? Mi wi simar swoki boinim? Pol siya hiniina boinkin.

²² Filiks siya bidi yinokninkin digin iikamim naingwo tibmiiyim simiir siyiuim, sima tiriirim. Mi siya Juda iikamim simiirin asi boinmauugin, sima Lisias siirim nwokwokim. Mi ta simiir yaiya wi siyar hidi. ²³ Mi siya bii nwowiyin kepten inkamin siir boinki, siya Pol siirin omaka mi biyie miriia huuyokiyokaiya saiir nokmwun apninopkaigiyim. Mi kira siirin hirii kipi nikidu okripkai. Mi kira iki siir nomiyau imiirin kipi nikidu, siirin dimin taemin hauusiyin. Iriig.

Filiks siya Pol siirin omaka huuyokiyokai aiirin biwiyi whisa huugripkikikai.

²⁴ Hi nhirim bidi yamkiyim mi Filiks siya siir wiga Drusila saika yit. Mi saeya Judan isidin siir hiran wiga. Mi siya Pol siir yikiuna siir yai aiir wakaeyam, iikamim Jisis Kraiss siirim naingwo tibmiiyim simiir. ²⁵ Mi Pol siya ti siyiu miyikni napiyim siyiuim simiir boinmauugin. Mi siyiuin digiumii haimriiyugigi ikin. Mi mhoiia Adi Komii siya wi iikamim simiir hidi. Pol siya hiniina boinkin. Mi Filiks siya ina yididgiyin. Mi siya boinki, kira ha dam! Mi mhoiia kara igaki niuwi, wi kapi nikiugi kiriirimin. ²⁶ Mi Filiks siya dimin whirin siirim nrowi, siir kwoinin ha naingwokin Pol siya umir nhirim pi kariir hauwi. Mi inokininokin siya siir asi nikunakin yai saika boinaiyim.

²⁷ Mi Filiks siya Juda iikamim simiirim hiirugin mi sima siiram nwoki aingwowim mi siya Pol siirin omaka huuyokiyokaiya saiir asi kigninkin okaigin. Mi mhoiia biwiyi whiso digiyo mi Festas siya Filiks siir mi aiir kwainaowid. Iriig.

25

Pol siya Sisa siir yikiuna siir yai aiir wakaeyim.

¹ Festas siya bidi yitin nu komii Sisaria hiriirin. Mi siya iiyim kwoimuar ywowak. Mi siya ina yamin om Jerusalem hiriir. ² Mi biyan prisim mi Judami inkam komii komii ikin, sima ina yamin mi sima yai Pol siir boinuriyiu. Mi siya simiirsiyin minsi nikripkikin, sima Festas siir boinainanaekim. Mi sima hiniina boinkim, ³ kira krimiirin hindara whindiriraerar haiginiu. Mi kira Pol siirin om komii Jerusalema tiriir dikropki. Mi sima hiriinanam mini siirin, siyiu hir nisomaowinim. ⁴ Mi Festas siya ina yowarkii boinin, Pol siirin om komii Sisaria hir huugripkikikaiyin, iya ini kingiina nwowa, kara wi kapi swoki ami ti om iir. ⁵ Mi kimiir inkam komii komiiyim sima wi kanaka winkin it. Mi ti inkamin siya dimin whir tirbuwi mi wi kima nwoki hid boinim.

⁶ Festas siya Juda kamim simaka nwowim iiyim iriayar kwoim iurnankim. Mi siya om komii Sisaria hiriir yam. Mi igwira siya omaka yai boiniya saiir hir ini owou. Mi siya ina boinkiyin, Pol siirin omaka huuyokiyokaiya saiir hirankin wikiunanani. ⁷ Mi Pol siya bidi yimbiniyin. Mi Judan iikamim sima om komii Jerusalem siir haiburgig mi ina yapiniyim. Mi sima siir kingiina yamikwoni mi yai bibiyeyim sima Festas siir boinmauu ti dimin biyie whiekakim Pol siya tirim simiir. Mi sima siirin whisariya priiboin huriyugim. Siirin inkam nwrkin bi kigin dimin biyie siya tirin. ⁸ Mi Pol siya Festas siirin hiniina yowarkii boinki, kara dimin whir bi swoki tirbusrankin, Judan iikamim simiir siyiu komii iirin. Mi kara simiir Adi Komii siir omaka sairin dimin whir bi tirbugin mi simiir inkam komiiyin Sisa nikiuwiyin siirin iriipa hiriinan. Niingaka. ⁹ Mi Festas siya Judan iikamim

simiirim hiiram minkin. Mi siya Pol siir boinki, kira om komii Jerusalema hiriir namim, wi wadieyar mi owi, aniya? Mi hiriinanki niuwi mi ta kiriir yaiya kara saiirin wi om komii iir wakaemimiki. ¹⁰ Mi Pol siya boin, ta omaka yai boiniya kara nwowa mi inkam komiiyin Sisa om komii Rom hiranin mi siya kigriraowiya mi kara Rom tirana inkamkin, ta omaka saeyairga kariir yai wakaeiya. Kira bidi yinokninkin kiin, kara Juda iikamim simiir dimin whir bi tirbugin. Niingaka. ¹¹ Mi kara simiir siyu nikripkiswo mi an kara wi pi yaowin, ya yai karamaeka. Sima wira wi isid whirni napwouni mi kariirin wi sima nisomaowi. Mi ta yaiya sima boinuriyuwa kariir saeya kaimwo karamaeki niuwi mi kara wi simiir omaka yai wakaeiya wi saiir namtani. Niingaka. Kara inkam komiiyin Sisa nikiuwiyin saika boinam naingwowi. Kara Rom hiran inkamkin. ¹² Mi biiyin Festas siya siir kam kintidnamim simaka iki boin. Mi siya boin mi kira inkam komiiyin Sisa nikiuwiyin, siirim nikiunam minkin mi pi siya niki wakaeiyim kiriir yai aiirin. Mi kira ha dam siirim! Iriig.

Festas siya Agripa siir srii ta Pol siir hik aiirimin.

¹³ Ii nhirim bidi yamkiyim mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin Agripa mi siir wiga Benaisi saeya sowa om komii Sisaria tiriir nitko, Festas siir nankabmamair boinkaeyami. Akamie! ¹⁴ Sowa ii kasaka bi nwoko mi Festas siya boinmimauugi Pol siir hik imiirin. Siya hiniina boinkin, inkam nwirin tiranin ini tir hiugripkiikikaiyin Filiks siya hiugripkiikikaigigin mi siya ina yamin. ¹⁵ Biiya kara om komii Jerusalem hir nwowa mi Judami biiyan pris ikim mi inkam adiyaowaeiyim siyu komii kigriraowi ikim, sima kariiram nitkim. Pol siya simiir siyu imiir tirbumbugin. Mi Judan iikamim sima kariir nini sriinikim Pol siirin sima nisomaowam. ¹⁶ Mi kara simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, om komii Rom krimiir iikamim krimiir siyuin hiniin tani, inkamin yai wakae boin karamae nwowiyin siirin whisarii bi nisomaowikin. Mi inkamin iki yaigakin bii pi siya nokwowi, kamim yai siir boin hiuriyuwim simiir whwonkam idan. Mi krimiir ii haimiia siirim tiki oki, siir yaiyim sima boin hiuriyuwim simiir mi boinim.

¹⁷ Mi sima kariiram nitkim mi kara bi kimiminkin, ini omaka yai boiniya saiir yamidwokaiyuin. Mi kara kamim yai niniiyim simiir boinki kima Pol siir wonkwonani. ¹⁸ Mi kamim yai siir boinhiuriyuwim sima ina yinsiin okwokiyim. Mi kariir kwoinin ha naingwokin, sima Pol siir boinhiuriyuugi ti dimin biyie whiekakim siya simiirsi naowi. Mi sima hiriinan yaiyim simiir bi nokwo boinkim. Niingaka. ¹⁹ Mi sima wou nikwo aeni siyuin saiirsi ninkinwamwarkii boinkim. Mi ti inkam nwirin naonamin Jisiskin. Pol siya ina swoki boinin, siya bidi yinsiin idwowin. Mi sima siirin warar mi inkinwamwarkii boinkim. ²⁰ Mi kara ina boinin, ta yaiya saiir yai mwo aiir ninokninkinam naingwowi. Mi kara siir wani siyuin siir bi ninokninkinkin mi kara wi dig nwo rani. Mi kara Pol siir asi sriigin mi wi wadieyar nwowi krira om komii Jerusalem hiriir namamin. Mi ti kiriir yaiyim kara pi ti om iir nini wakaeiyim. Mi sima kririir boinmimauuwini mi krira wa ninokninkini, aniya? ²¹ Mi Pol siya hiniina boinkin. Niingaka. Kara omaka hiuyokiyokai aiir nwowima naingwowi mi mhoiia kara om komii Rom hiriir nami mi inkam komiiyin Sisa siya nwoki sibgu boinaiginiuwi kariir yai aiirin. Mi Festas kara, kamim yai niniiyim simiir boingig, sima sibgu waikaorarao siirin. Mi wi kara niki ikropkiyim inkam komii Sisa siirim. ²² Mi Agripa siya Festas siir boinki, kariir wiinga wakaeiyama mini ti inkamin siir yaiya. Mi Festas siya ina boinin, kira waka wakae siir yaiyim.

²³ Mi iigwira Agripa mi Benaisi sowawaiyar yit mi sowawai mi inkam nhir ima sima piuai kasa bi piuainanikim. Mi sowawaiyin ina yapninopkainamo omaka yai nidwokai boinaiia saiir. Mi kamim yai niniiyim simiir bii nwowi ikim mi om komii hir nwowiyin inkam komii ikin, sima iriipi hiriinan ini warar yinkin apninopkainamim. Mi Festas siya bidi boinkiyin, sima Pol siirin wara yinkin whinapninopkainani. ²⁴ Mi Festas siya ina boinin, inkam komiiyin nu kigriraowiyin Agripa mi ti kamim krimakar ninkin owim kima ti inkamin siir kigi. Mi iikam whiekakim om Jerusalem an ikim mi tiran ima mi tiki Juda inkam ima sima kariir whwonkam ida bidi boinwinim. Mi sima ina kauwoknanaekiyim

kima siirin disomaoki! Siya wi irkak nwowisi. ²⁵ Kara siirin dimin whir bi kigwo tirkin mi siya wa naonam tani. Niingaka. Mi siya ti yayim Sisa siir nini boinmauugikam tirkin. Kara siir nikropkiyim bidi boinin. ²⁶ Mi kara diminin siya tirin siir bi ninokninkinkin mi yokwo paninsu win hauugisi inkam komii Sisa siirimin. Hae! Ti inkam komii nu kigriraowiyin Agripa, kara ti inkamin kiriirim nikiunanikin mi ti iikam whiekakim kimiiram warar. Kima siir yai aiir sibgu wakaeyim mi kara pi yayim wakaeraraoki yokwoni win hauugiyam. ²⁷ Kara inkamin Sisa siirimin whisarii nikropki rani. Niingaka. Kara yokwo win hauu karamae nwoki, siyiu biyie biyieyim sima boinin siirin, siya tirim simiirin, yio ti hiriinan siyiuin miyik rani. Iriig.

26

Pol siya yayim Agripa siir boinmauugin

¹ Mi Agripa siya boinki Pol siir, kira, kiriir yai imiira boinki. Mi Pol siya siir ina ina yiisiimaugiya koua hiriir mi ina boinkiyin.

² Inkam komiiyin nu kigriraowiyin Agripa, kariir kwoinin ini wadieya ywokiyin. Ta kariir yayi pi kiriir whwonkam ida boini kara pi ta yayi Juda iikamim sima boinhiuriyuwa pi saiir nowarkii boinki. ³ Kira bidi yinokninkin digin Juda iikamim simiir siyiu whiekak imiirin. Mi sima yayim ina yinkinwamwarkii boinin simiir wanmi siyiu imiir. Mi kara ha naingwowi kira pi kariir yai aiir sibgu wakaeyoki. Mi kariir yayi prieiki niuwi mi kiriir piua wi kipiki piyao.

⁴ Mi iya kara yinisima nwowa mi Juda hiran iikam whiekakim sima bidi yinokninkinim kariir siyiu iirin. Mi inoknokin mi tariinanin iriipi hiriinan, tisa nwowin. Mi kariir omki om hirar nwo aka mi mhoiya kara om komii Jerusalem hir mi o aka, sima bidiyar yinokninkinim. ⁵ Mi iikamim kariirin bidinanar ninokninkinkin. Mi sima hiriinan naingwokiswo mipa pi boinin. Mi sima kariir bidi yinokninkinim kara Farisi simiir wanmi siyiuin siir naingwo diriraerarkin. Ti siyiuin ini kirie waiwii ywowin. ⁶ Mi kara minsi naingwo tibmiigin, Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yimbiingiyin Jisis siya wi ie hirankin swoki insiin idwowi. Mi sima kariirin hiriinansi boinwokiyopnatkaigikin. ⁷ Mi Juda iikam iuur whiswo, sima nii nabie hainankim Adi Komii siir inigin. Mi sima iriipa hiriinan ta siya nimbina saiirim warar ninkin okwokini, Jisis siya ie hiranki ninsiin idwowi. Inkam komii ti hiriinan siyiuin kara naingwo tibmiya mi sima saiirsiya boinwokiyopnatkaigi kariirin. Juda iikamim sima boinwokiyopnatkaigi. ⁸ Mi iikam whiekakim kima ti tir nwowim kima naingwo tibmii karamae dimusi nwokim Adi Komii siya wi iikamim naokaowim simiir hidninsiin idwowi.

⁹ Biya kara hiniina naingwokin, iikamim Jisisin om Nasaret hiranin siir siyiu imiir napiyim, pi kara nipimpar itkini. ¹⁰ Mi kara om komii Jerusalem hirin hiriinana tirkin. Mi kariirin biyan prisim inigak sima nwowaiginiugin. Kara Adi Komii siir iikamim omaka hiuyokiyokaiya saiir hirin kasa bi hiugrimkripkiikinoudnankaigikim. Mi iya sima kariir sriya simiir nisom aowam mi ini wadieya ywokiyin. ¹¹ Mi ii kasa rani, omaka whiekakim yai nidwokai wakaeyim hik kara hauwin. Mi kara simiirin minim tirkin, sima Jisis siir nigbumbuwin mi sima siirin digiumii haimriiyugigim. Mi kara io prasae bi nwokin simiirin mi iki omom omomim sima namiyim kara pi simiir mhoiyar mi siuyokiyokii, simiir nipimpar itkinam. Iriig.

Pol siya iya siya naingwo tibmiinama saiir boinmauugin.

¹² Mi iigwira kara om Damaskas hiriir namim mi kariirin biyan prisim inigak sima nwowaiginiugikin iikamim naingwo tibmiyim simiir tioam. ¹³ Inkam komii Agripa, nabie bopwowin kara siyiu hir napamin mi ini karar kigwinin paeya ninomor kou hiranka niuyanaiiniya. Mi ta paeya prasae bi niuyakika mi bie siya saika dig bi nwokin ini saeya hiigriniugiya. Mi saeya ini kariirar yauuni iuyaniya mi kamim kanaka ninkin apniyim simiir warar. ¹⁴ Mi krime ina yamakaigaiyuim nu hirar. Mi kara wakaeki yai gwira ninomor kou hir boinki, Hibru simiir yai aiir. Siya hiniina boinki, Solti! Solti!

Kira kariir dimusi diriraerarbumbuwi? Mi kira kariirsi dimusi nidamkin? Ni ti hiniinin kinakinar swoki idimdirginakin pae minaka. ¹⁵ Mi kara ina yaki owarkii boinkiyin ta yaiya ninomor kou hir boinkiya saiir. Biyan Inkam Komii kira yipikin? Mi Biyan Inkam Komiiyin siya ina boinkiyin, kara Jisiskin, inkamin kira diriraerarbumbuwin siya. ¹⁶ Kira dinsiin okwoki, kara kiriirimin ti diminin siiram nitkin. Kara kiriir nimbingigi kira kariir miyan inkam nwowim. Mi diminin tapa kira kigin simiir tini boinmimauui. Mi kira digworaekwo nhirim mhoiia kara niisiimauwi mi kira wi simiir wara ninkin boinmimauui. ¹⁷ Mi kara kiriir nikropkii, iki iikamim Juda iikam tani simiiram. Mi yai kariira simiir nini boinmimauuiuwim. Mi wi kara swoki anmaiwarkainaei kiriirin mi kiriir isid ieya mi Juda iikam tani ikim, simiir hirankin. ¹⁸ Mi sima Setan siirin wi digiumii haigingig mi simiir kwoinim wi nwoki kisina haigiyim. Mi sima sibapsibapni siyiuin niibwomambwo napiyin wi siir haiburgig. Mi sima siyiu miyikin nabienan kigomok apiyin wi siir nwoki apim. Mi sima ta Setan siir kirieya wi saiir haiburgig mi wi Adi Komii siiram niti, sima wi kariiram naingwo tibmii. Mi simiir dimin biyeyim wi kara ninak itkigi. Mi sima wi Adi Komii siir isidin siir nwoki owim inigak. Jisis siya hiniina boinkikin.

Pol siya boinmauugin inkam Agripa siirin Adi Komii siir miya siya napmiriia saiirin.

¹⁹ Inkam komii Agripa nu kigriraowiyin, kara ti diminin ninomor kouwanin nhwonan siir whinkigmimikwinkin. Mi kara siir yai aiir nanugaugugin. ²⁰ Niingaka. Kara yayim bii om Damaskas hir boinmimauugin. Mi kara om komii Jerusalem hiran inkam imiirin mhoiia boinmimauugin. Mi om whiekakim nu Judia hiranim mi iikam nhirim Juda iikam tani mi kara yai simiirin hiniina boinmimauu, kima kimiir kwoinim ti kisina haigi Adi Komii siiram mi siyiu miyik iir dap. Mi sima nwoki kigi. ²¹ Kara simiirin hiriinan boinin mi Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim mi sima kariirin asi nonkworinugin, Adi Komii siir omaka akpitga hirin mi sima kariir nisom aowam minkim. ²² Mi ta iya kariirin Adi Komii siya whindiriraerar haiginiugin. Mi kara tirin minam nwowi yai kimiir boinmimauuwam, inkam komii komiiyim mi inkam nhinga ikim. Mi kara yaeya yai bi swoki boinmimauugin. Kara ta yaiya biya profet kamim mi krimiir brougaeyin Moses, simiir yaiya saiirar boinmimauukin. ²³ Mi sima hiniina boinkim, siya hika wa haii mi ie hirankin wi bii siya swoki insiin idwowi. Mi siya siyiu miyikin nabienan kigimok apiyin wi siir boinmimauuwi, Juda iikamim mi Juda iikam tani.

²⁴ Pol siya yayiar niki okwo boinin mi Festas siya ini komiia kauwok boinkiyin. Pol! Kira pi whaowaei! Mi kira skul prasae bi kinkin mi ta kiriir ninokninkin komiia kiriirin saeya tiorowhriei haiginiuwu. ²⁵ Mi Pol siya ina boinin inkam komii Festas, kara whaowae rani. Niingaka. Kara yai mwowa boini mi kara kwoinkakin mi ti hiniin yayim sim asi boinkin. ²⁶ Mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin siya ti digworaekwo whiekakim ina ninokninkin. Mi kara siir asi boinmauugin. Mi kara bi nididigin ti digworaekwo whiekakim kara boinmimauuim siir wiinga wakaeyim mi siir nhwoka kigimokim. Ti diminim boskwo bi nibiyamkim. ²⁷ Inkam komii Agripa, nu kigriraowiyin kira profet kamim simiir yai imiiramim ina naingwo tibmiiyin, aniya? Mi kara bidi yinokninkin, kira bidi yaingwo tibmiiyin. ²⁸ Mi Agripa siya Pol siirin hiniina boinki, kariirin kira kiyagin pi naingwo tibmii sasaugiyamin. ²⁹ Mi Pol siya boinki, kira tariinamar mi naingwowi ini wadiyar mi owin. Mi kira mhoiyam mi naingwowi iriipi hiriinan ini wadiyar mi owin. Mi kara Adi Komii siirimin kiriirim srii boinkikin inkam Agripa mi inkam nhirim kimiiram warar, kariir yai aiir wakaeyim. Tapa kara ha naingwowi, kima ta kariir naingwo tibmiiya saiir hiriinanar timi naingwo tibmii. Kara ti wiyin sopin sima kogin siir bi boinkin. Niingaka.

³⁰ Pol siya hiriinan boinkiyin mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin, siya inkam komii nwirin mi Benaisi saeya mi iikam whiekakim hir wara nwo ikim, sima ina yinsiin okworirigiyim. ³¹ Mi sima ha napnamim mi ina yimboin amboinnamim sima simar ti inkamin siya dimin whir bi tirbugin. Mi sima siirin wi whisarii nisom ao rani. Niingaka.

³² Mi Agripa siya Festas siir boin mi ti inkamin siya Sisa siirim nikiuna karamkiswo siir yai aiir wakaeyam mi krima siirin wa pi yuguskiyin. triig.

27

Sima Pol siirin siyaiya om komii Roma hiriir nama saiir yani whinapyikiu kwiriigi.

¹ Sima bidi boin tibmiigiyim krima siyai aiirin nu Itari hiriir namana. Mi Pol siya mi kam nhirim hugripkiiknowidnankai ikim omaka hiuyokiyokaiya saiir mi simar kwiriinam siyai aiirin. Mi yaii ninii kamim simiir bii nwowiyin Julias mi siya kigriraowidam simiirin. Mi ti inkamin yaii niniiyin siya ti isidin yaii niniiyin om komii Rom hiran inkam komiiyin mi siir isidgin. ² Mi krima siyai aiirin om Adramitiam hir yani kwiriinam mi ta siyaiya ini ti nu komiiyin Esia siir omisisimim simiir gaeya hiriira kikinama. Mi Aristakas siya om Tesalonaika nu Masedonia hiran inkamin siya krimaka yinkin am. ³ Mi igwira om Saidon hir yamasuuu. Mi Julias siya Pol siirin ini siyiu miyik iirar tirin. Mi siya siir biri nonkwobugin, siir nomiiyau imiir kignakiyamin mi naeisim simiir hir nini hainakiyamin. ⁴ Mi krima ti om iir haiburgigim mi ina swoki hiuyananim. Mi krimiir siyaiya opudga hugiriyugika mi krima mhiuisim whirin Saipras siir yaeka yaeka yokigiyam. Mi opuda krimiir bi namitiunika. ⁵ Mi krima nu Silisia mi Pamfilia sowiir kingiin hiriir iyikrio naidam. Mi krima om whirin Maira nu komii Lisia hir nwowin siir yadu amasuuu. ⁶ Mi tiki om iirin kamim yaii niniiyim simiir biyan inkamin siya siyai ira om Aleksandria hiranki nita saiir kigin mi siyaiya saeya pi nu komii Itali hiriir namam tirka. Mi siya krimiirin ta siyaiya saiir asi niugipriiginamkim.

⁷ Krima ha haiburgigim mi ii kasa rani, siyai hir kigwai amim. Mi krima miinan miriinaidnikim mi ini om Naidas kingiin tiriira yimbi idniyim. Mi opud komiia ha hugnaniya mi krima mhiuisim whirin Krit siir hiriir wokmainaidam mi ini mhiu yaekayaeka yakiiyamim. Mi Salmoni idnabin ina yakii owarkinamin. Mi opuda krimiir bi namitiunika. ⁸ Krima miinan miriinanamkim, iya krima ti mhiuisim siir yaekayaeka nakiiyokiyokiyama. Mi mhoyia krima maeyau gaenau kwira miyika huiimasu kuwiya, om Lasia kingiin hir nwowa, saiir yaka amasuuu.

⁹ Mi ii hoimgakim bidi digiyim mi Juda iikamim simiir ii komiia mi nae sima haiyaeiya iya ya iriipi hiriinan bidi mi digiya. Mi Pol siya simiir asi boinmimauugin. ¹⁰ Ina wakaeyim, kima! Hi paii rani, pi nam tani mi siyaiya mi digworaekwo whiekak ikim mi sima sima rani mi krima iriipi hiriinan pi wara mi inkin omainainami. Mi kara bidi yinokninkinin. Pol siya hiniina boinkin. ¹¹ Mi kamim yaii niniiyim simiir biyan inkamin siya Pol siir yai bi wakaeyoknakin. Niingaka. Siya ini siyaiya saiir biyan inkamin mi saiir nonkwo saini ad ieya, siya ini sowiir yai aiir wakaeyokna iskiyin. Mi sowa boin, humba! Nimbi nami. ¹² Mi ta maeyaua tapa krima namasua panki nwowi, iya miyik bi nwowika. Mi sima ta maeyaua saiir haiburgigim minkim. Mi sima om Finiks hiriir namam kininkugim. Mi iya panki nwowiya digikiswo mi wi ha pi yamin. Mi Finiks maeyaua siyaiigi namasuwiya, ini mhiuisimin Krit nikiuwiyin ini siir pida nwowa. triig.

Mi opuda ha hugnaniya mi hinin komiia whii komii solwara hirana ina hugnatmainaniya.

¹³ Mi opudsima, simiir yaioyae miya hugnani. Mi simiir kwoinim ha naingwokim sima pi wadieyar sibgu iwaoidami. Mi sima idmira siya komii si nomboru itmaiya ina kiboknainiya. Mi sima mhiuisim whirin Krit siir yaeka aiirar kikinkripkainanim. ¹⁴ Mi biri kwakimiminka, opud komiia ina yimbiyama. Mi ta opuda saiir iniga whiimamaoka, saeya not is ankin nitka mi saeya mhiuisim Krit hiranki hugnatmainanika. ¹⁵ Mi opuda ini siyai aiirar yamitiuniya. Mi siyaiya ini opud aeyar hughainama. Mi krima ini daogugugiyim mi ini saeyar yaninkinkripkaiya. Mi krima maeyau kwira asi nakiiyamkim. ¹⁶ Mi krima mhiuisim whirin Koda siir yakii haiburgigim mi ina yamin. Mi krima miinan mirii naidamkim, ta siyaiisim ira mhoyi nomborukiyitkiya saiirin. ¹⁷ Mi sima saiirin siyai komiia saiir idwo yami haiyitkin mi sima ta siyai komiia saika

yinkin kogrinu. Mi sima nidid prasae bi kinkim nu Libiya hiran siiyinin siir niyikiusi mi sima ta yiuisa koua nitkina asi whrohaigikim. Mi ini indimindima yakiidamim. ¹⁸ Mi ii gwira opud komiia ina swoki huga mi siyaiya saeya kairimdiyiam hinda tinda mi sima sasae digworaekwo nhirim opa asi nitnowidnamaigikim. ¹⁹ Mi ii gwira krma digworaekwo kirie kirie nhirim siyai aiir nwokaiyim ina yitnowidnamaigiyim opa. ²⁰ Mi iiyim kasa rani, krma bie nauun sowiir kig karam nwowim. Mi opud komiia ya ini hiriayar hugkripkaiya. Mi krma ina yaingwokiyim, krma ombudarin pi hiriayar nwomainainami.

²¹ Ii kasaka rani, sima naemin ningugu ae karam nwowim. Mi mhoiia Pol siya simiir yinsiin okwo boinki, kima ti kamim, kima kariir yai aiir wakaeyoknakiswo kara boina ti mhuusimin Krit siir kipi haiburgig. Mi ta hiriinan dimina pi krimiir di yimbiyami. ²² Mi tapa kara pi kimiir boinmauwu, kimiir kwoinin kirieya dwo kipi naingwo idid, krimiir nwirki pi kigugu rani. Niingaka. Pi siyaiya sasa nwomainaowidi. ²³ Kara Adi Komii krimiir Wanin siir inkamkin mi kara siir inig iirar hainanikin. Mi ii niyaka Adi Komii siir paekwosimin kariir kingiin tirar nokwoidniwigin. ²⁴ Mi siya boin, Pol, kira wi kipi nidid! Kira wi inkam komiiyin Sisa wi siir whwonkam ida tini okwo boiniu. Mi Adi Komii siya bidi wakaeyin kiriir srii aiirin. Mi waka iikam whiekakim kinaka nwowim siyai waraur mi sima wi wara kigugu rani. Adi Komii siir paekwosimin siya hiniina boinmauugigin, ²⁵ kima ti kamim, kima kipi nidid! Kara Adi Komii siirima naingwo tibmiigin mi digworaekwowim siya kariir boinmauukiyim mi wi sipi nimbiam. ²⁶ Krma ha dakiyam mi krma pi mhuusim whirin pi siir namamasuwu. Pol siya hiniina boinkin.

²⁷ Mi iiyim krma nakii waiwaiyim iur kwii. Mi krma whii komiia Edria saiir yimbiam mi iya nii bopwo kingiin nwowa mi kamim siyai aiir miriiyim simiir kwoinin ina yaingwoidamwiyim, sima mhuusim whirin siir kingiin mi owidami. ²⁸ Mi sima idmira siiyani yimboru itmai mi ina hiumiikuum. Mi ta idmira sima hiumiikua 120 pida yimbiam. Mi krma ha swoki amim mi ina swoki hiumii kiuum mi pariiga yimbiam 90 pid. ²⁹ Mi sima ini nidid kwoin yaingwowim. Sima nidid kwoin minsi naingwokim, siyaiya pi siya komii sae naeyikiuwisi. Mi sima siya komii komii kwiiyim asi nomborbu itmaigikim ta siyaiya saiir idao hir. Mi ta siyaiya ini hirar yakirira. Mi sima ina sriiyim Adi Komii siirim bieyin pi nimbiiidni sasauim. ³⁰ Mi kamim ta siyai aiir miriiyim, sima pi nidamam tirkim mi sima ta siyaiisima idwo haiytkina, saiir asi haiyitmai namkim. Mi sima simiir yiksisenam, krma siya nhirim pi siyaiya saiir irib hir nimbobu itmaigi. ³¹ Mi Pol siya kamim yaii niniyim simiir biyan inkamin siir boin mi ti kamim siyai tirin wara nwo karam nwowi mi sima whiekakarim wa niuguski. ³² Mi kamim yaii niniyim sima siyaiisima mhoiia nomboru kaimikiya saiir id aiir asi nikripkikim mi ya ina yakiyama.

³³ Mi iya bieyin maskwo kingiin nwoyakwokin mi Pol siya iikam whiekakim simiirin ina boinmaeyakwokin, kima nae ti aeyakwok. Ii kasa rani, kima naingwoyimyokim mi kima nae bi naekim, mhuirima nwoyokiyokigim ti ii iur kwiiyim. ³⁴ Mi kara pi kimiir boinmauugi kima nae nhirim simiir hai mi wi saeya kirie haiginiuwu kimiirin mi kima wi kigugu rani. Niingaka. Kima whiekakarim wi hiriinana swoki o digi wi dimin whirkin kimbu rani. ³⁵ Mi siya hiriinan boinkiyin mi siya paimirim ini simiir whwonkam ida haiyin mi ina boin wadiekiyin Adi Komii siirim. Mi siya ha niinikimkir priiginkiyin mi ina yaeyin. ³⁶ Mi iikam whiekakim simiir kwoinin ini wadieya ywokiyim mi yim iriipa hiriinan, ina mi aeyim. ³⁷ Mi iikam whiekakim krma ta siyai aiir nwowim iriparin kamarim iur nwoim mi niinga iur iriayar nwir 276. ³⁸ Mi sima nae digiyim mi sima witnidim ina yitmaikiyim whii komii solwara hiriir. Mi simiir siyaiya pi nwoki bokiyim. triig.

Siyaiya ina yimbuwamkiya

³⁹ Mi iya ha pirkiniuguskiyakwoka mi kamim siyai aiir miriiyim sima nu iirin ina kigiyakwokim. Mi sima ti nu iir bi ninokninkinkim. Mi sima gae komii kwira saiir kigi

ina hiriyar yonakaeyama. Mi saiir hirin siyin kibiyin whira nwowi. Mi sima saiirim yombointibmiinam, siyaiya hir naka ikripkiniuim. ⁴⁰ Mi sima idmir whiekakim sima boritmaimayim siyani ini hirar yikrimkrip priimiigigim. Mi sima wiewinsopin igwira siyai aiir kindimdiyugiya saiir nwowin ina hakiyin. Mi sima yuis komiia ina yitkinim siyaiya saiir koua hiriir. Mi sima ha naingwokim, siyai aiirin pi opud aeya nwoki hugainaiidamim siyina hiriir. ⁴¹ Mi siyaiya nuyin whirin whii idopwoniya nidwomaiyin siir yaka iyikiuu. Mi iribin ina yiniyaekin iuguskiyin nua hiriir. Mi idaowin ini opnau hirar ywomaigiya. Mi hinin komiia ha nita idao iir yaki ituu mi ta siyaiya saiir idaowin ina yinkiramkiyin.

⁴² Mi kamim irim haiiyim simiir kwoinin kamim omaka hiuyokiyokaiya saiir nwowiyim simiir nisomsom aowam naingwokim, pi sima natmaimaikiya ami mipi simbi nidamami. ⁴³ Mi kamim irim haiiyim simiir biyan inkamin Pol siirsi yaingwoyimiyok. Mi siya simiirin asi nikidugin. Mi siya iikamim kiyaeiyim bi simiir yikrop atmimai kiyaki, siyina hiriir. ⁴⁴ Mi iikamim kiya karamae nwowiyim yimbi ipii mimirim siyaiya saiirim hininkin kaiyitkimkirkiyin, yim simiir yonkwosiiskwo migidam. Mi krima hiriinan tirim mi krima whiekakarini ini wadieyar yadu owiuim siyin hirin. Iriig.

28

Pol siya Molta hir nwokin

¹ Mi krima wadieya yaki kuuiu. Mi krima wakaeki, ti mhuusimin bopwonau nidwomaiyin siir inigin sima hiniina dapi, Molta. ² Iikamim ti mhuusim siir hiranin, sima krimiirin siyu miyik iirar tirkin. Mi nao ha kinaniyin mi krimiir piuim ini noknoka kinkiyim. Mi sima pae ha namginim mi sima ina yikiunam, krima nini oni iuwim. ³ Mi Pol siya paeyar nhirim ina ini iuginkaeyis hainakiyim. Mi siya ha nini amginiuwun paeya. Mi mipug irin siir piua huua kinkikin mi ina wokitkin naniniyin. Mi kimidiniya Pol siir indibin siir yaki tipninkin. ⁴ Mi iikam ti omin, mhuusimin siir hiranin, sima mipugin Pol siir indib iir tipkiu kripkaiyin ini siirar kigiyim siya siir indib hirar kiririyin. Mi sima boin mi tari kamwonkin ti inkamin inkam nisomaowin mi siyairgin. Siya whii komii solwara hir bi naokin mi Adi Komiiyin siyu miyik tiriyin siya tari siirin pi boriisopi, siya omwai waiyasiyin. ⁵ Mi Pol siya ti mipug iirin, paeya iyarkrip itkaigi mi ini paenau yamikaiyuwin. Mi Pol siya biyie bi swoki okin. Niingaka. ⁶ Mi sima ini hirar ywowim. Simiir kwoinim ha naingwokim siir indibin pi sipi noniki mi simiir kwoinim ha mi naingwokim siya pi sipi naowakainami. Mi sima ini hirgugukiyim ii haruwa rani mi sima ha bi kigikim siir piua ini biyie ywokiya mi sima yaeya kwoin asi kisina haigigim. Mi sima ina boinim, siya tari Adi Komii siir paekwosim kirie nwirkin.

⁷ Mi nu maeyauim ta maeyaua krima nwowa saiir kingiin hir nwowim ti simiir biyan inkamin ti mhuuwisimin siir hiranin, siirgin. Mi siir inigin Pabliaskin. Mi siya ini maigimairga ywowin krimiiramin mi krimiirin siya yikiunam, siir omaka hiriir. Mi krima iiyim kwoima ywo siir omaka hirin. ⁸ Mi Pablias siir adin makakin ma siir niya piu huua kini aka mi mhuinaugi wara mi inkin iugin. Mi Pol siya siirim yam. Mi nhwo siirim ini kwisiu mi ina sriiyin. Mi siir ina ina yonkwowin siir piu aiir mi siya ini wadieya ywokiya. ⁹ Mi siya hiriinan tirkiyin mi iki iikam nhirim makakim ti mhuuwisimin siir hiranin, ina yitim siirim, simiir ma imiir ninimniskii haiginiugiyim. Mi simiirin ini wadieyar ywo haiginiugiyin. ¹⁰ Mi sima krimiirin siyu miyik asi diriraerar haiginiugikim. Mi sima digworaekwo kasa bi hauugikim. Mi iya krima siyai aiir nani apni kwiriyyim mi sima digworaekwo whiekakim ina swoki ani apni haigigiyukiyim, ta krima nakiidama saiirsi haigigiyumamaugikim. Iriig.

Mi Pol siya om komii Rom hiriir yimbiam

¹¹ Mi biya krima ti mhuusimin siirin bwanim whoima niki okim. Mi mhoiia krima ta siyai ira om Aleksandria hiranki nita saiir yani kwiriinam mi ta siyaiya saiir iniga hiniinga paekwosim niswo itmwoyin naokainako. Mi ta siyaiya ti mhuusimin siir hir

nwoka, iya panki nwo digiya saiirim mi krɪma saiir yani apni kwiriinam. ¹² Mi krɪma ha namim mi krɪma om whirin Sairakyus hiriir yimbiam mi krɪma hirin iiyim kwoima ywo. ¹³ Mi krɪma ti om iir haiburgigim mi ina swoki kwiriinamim siyaiini mi om Risiam hiriir yimbiam. Mi igwira krɪma ha swoki kwiriinamim mi opuda krimiir digiumiia hugnani mi krimiirin saeya hugainaidam mi ii kwisaka krɪma Pyutiolai hiriir yimbiam. ¹⁴ Mi krɪma ti omin iikam nhirim naingwo tibmiiyim simiir ini kigu. Mi sima boin, kima wi krimaka tir nwowi iiyim iriyyar kwis mi mhoiia krɪma simiir haiburgigim mi ina yani kwiriinamim siyaiini om komii Roma hiriir namim. ¹⁵ Mi om komii Rom hiran iikamim naingwo tibmiiyim sima krimiir wakaenaniyim, krɪma bidi yimbiamim mi sima ina yitim maeyaua nae haiginiya Apias krimiir nini kigniyim. Mi nhirim krimiiramim omaka ouumim whwonkaiiyim simiir hir ini kigni krimiirin. Mi Pol siya simiir kigwinin mi siya ina boin wadiekiyin Adi Komii siirin mi siir kwoinin ini kirieya ywokiya.

Pol siya yai win kibiya om komii Rom hir boinmimauugin.

¹⁶ Krɪma om komii Rom hiriir yapninopkainam mi sima Pol siirin yapa omaka yokmwim whwonkai, siir kigriraowam. Iriig.

¹⁷ Iiyim kwoima yamki mi Pol siya Judan iikamim, simiir inkam komii komiyyim ti omin siir hir nwowiyim simiirim yikiuna, sima maeyau kwiruwa namwoniyim. Mi sima ha namwoniyim mi siya simiirin ina boinkiyin, kima ti nomiiyauim! Kara dimin whir bi tirbugin krimiir isidin siir nikworinuum mi krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir siyuum kara simiir bi nanugaugugin. Sima kariirin om komii Jerusalem hiran omaka maeyaua hiuyokiyokaiya mi biye miriia saiirin whisariiyar hiugripkiikaigin. Mi sima tapa kariirin om komii Rom tiran inkam komii komiyyim kimiirim asi nikropkikim. ¹⁸ Om komii Rom hiran iikamim sima kariir yaiya saiir wakaeyim mi sima ina yinokninkinim kara dimin whir bi tirbugin mi sima kariirin pa nisomao rani. Simiir kwoinim kariir niuguskiyama naingwokim. ¹⁹ Mi Juda iikamim sima kariir niuguskisi nanugaugugin mi kara yaeya siyu whir karamaeka. Mi kara inkam komii Sisa siirim namim asi naingwokin, kariir yaiya siya wakaeyim. Mi kara Juda iikamim simiirin yai kwir boin hiuriyuwim whaowae. ²⁰ Mi kara kimiirin hiriinansi nikiunakin. Kara kimiir kigam naingwowi mi yai kimiir boinmimauuim wara mi naingwowi. Kara ta yai aiirin minim boinmimauugin inkamin Isrel hiran iikamim sima nwokwokinin siirim. Mi kara minam naingwo tibmiigin, inkamin Adi Komii siya nimbingiyin Mesaia mi siya bidi yimbiniyin. Mi sima kariirin ti weyinsopin hiriinansi kogrinugin. Pol siya hiniina boinkin. ²¹ Mi sima boinki siirin mi krimiirin Juda hiran inkam nwirki bi win hauugikin yokwoni krɪma kiriir ninokninkinim. Mi krimiir nomiiyauim nu Judia hiranim sima krimiir bi boinmimauunikim yai bibiye kiriir nigbumbuwamin. ²² Mi krɪma kiriir yaiyim simiir wakaeyam naingwowi krɪma bidi yinokninkinim omom omoman iikamim, sima ti isidin kira namasuwim siir nigbumbugin. Sima hiniina boinkim,

²³ sima iya kwira yimbingi mi iikam whiekakim ta omaka Pol siya nwowa sima saiir namkim, nugaka namkripkaiyakwokim mi ini naiowaka nhingigiyim. Mi siya simiirin yai win kibiya saiir saiira boinanaekin, iya Adi Komii siya kigriraowana iikamim simiir. Mi siya yai nhirim Moses siir siyu aka nwowim, simiir boinmimauugin. Mi profet inkamim biya sima win boinkiyim Jisis siir saiir wara yinkin boinmimauu. ²⁴ Iikam nhirim siir yaiya saiirin ina yaingwo tibmiiyim mi nhirim bi naingwo tibmiikim. ²⁵ Mi sima kwoin whiruwa bi nwokim mi nhirim sima asi namkim. Dimusi rani, ta yaiya Pol siya hiniina boinkiyin, Adi Komii siir naeyuin bidi yikopsisirkiyin profet Aisaia siirin. Mi Aisaia kimiir brougae wanwiyaeyim simiirin hiniina boingik.

²⁶ Kira ti am iki iikamim simiirim mi simiirin pi hiniina boiniu, kima yai aiirin wa wakae mi kima wi saiir yaimwo aiir ninokninkin tani. Mi kima siirin wa kigi mi kima wi siir kig ninokninkin tani. Niingaka. ²⁷ Ti iikam isidin, simiir kwoinin bidi hiugimkikiunamim mi simiir win minim yai wakaesi boriisopi. Mi simiir nhwowim bidi kwisnamim mi sima kwisnam karamaekiswo mi wa pi yanao

kigomokin mi wiin minim yai bidi pi mi wakaeyin. Mi simiir kwoinim ta yaiya saiir yaimwo aiir bidi pi yaingwowarkai. Mi simiir kwoinim, wa kisina haigi mi sima wi kariirima pi swoki iti mi simiir wi kara ninimniski haiginiugi.

Adi Komii siir naeyiun hiniina boinkikin mi Aisaia siya yokwo asi winkin. ²⁸ Ta Pol siir yai aeyairga niki boiniyokiyokiiama. Siya boin, kima dinokninkin, ta mii miyika Adi Komii krimiir Wanin siya minkika krimiir ninimiskii hainakiyim. Siya bidi yikropkiyin iikam nhirim Judan iikam tani simiirim mi sima wi nwoki wakaeyoknaim. ²⁹ Mi iya Pol siya ta yaiya saiir boin digiyin mi Juda iikamim sima ina swoki amim mi sima sima yai prasae bi ninkin wamwarkii boiniugin.

³⁰ Mi Pol siya biewiyo whisa ywo, ti om iirin mi ta omaka siya whwonkaiya siya saiirin ina sain taraoin mi iikamim siir omaka nii apririr boinaeyim, siya simiirin pi wadiyar nwowini. ³¹ Mi siya iya Adi Komii siya kigriraowi iikamim mi digworaekwo ikim, simiir boinmimauugin. Mi siya iki iikam whiekakim simiirin Biyan Inkam Komii Jisis Krai siir yai aiirar boinmimauugin. Mi yayim siya boinmimauuwiyim, siya bi nimprio boinmimauugin. Niingaka. Siya ini idowiyar boinmimauuwamin mi inkam nirkir saiir nikiduamin wi dig nwo rani. Niingaki, niingakiinga. Iriig.

ROM

Mi iya Pol siya om Korin hir nwowin mi siya ta yokwowa ha winkikin iikamim om Rom hiranim simiiramin mi siya yokwowa kimidiniya wig ira Fibi dapiya saiir hauugi mi ya saeya kimidiniya iikamim naingwo tibmiiyim Judamiyim mi Judami tani ikim simiir ini hauuu. Siya tariigina minam warar ninkin winkika iikamim Judamiyim mi iikamim Juda iikam tani ikim naingwo tibmii karamae nwowim dimin biyeki naokingugunankaiyim sima Jisis siiramar naingwo tibmii iskiyim mi simiirin wi wadie siyar nwoki owaiginiyim Adi Komii saikan. Jisis siya paeyin hiiniya nironinkinin siirin krimiirsi naokin rirmiia krimiir nwowaiginiuwim dimin biyeyim simiirsi. Moses siir siyu komiiyin iikam imiirin wi rirmiia siya nwowaiginiu rani. Niingaka. Biyan Inkam Komii Jisis Krai siiram naingwo tibmii sasaiga iikam ima nwowana wadie.

Ta yokwowa mii whiekakim Adi Komii siya nimbiniim aposel Pol siya miriiyam simiir boinka

¹ Kara Polkin ta yokwowa iikamim om komii Rom kimiiram winkika. Kara Jisis siir miyan inkamkin mi kariirin aposel inkam siya nokmwın okwo haiginiugin mi kariirin siya bidi yimbiniin Adi Komii krimiir Wanin siir yai win kibiya saiir boinmimauuwam iikamim simiir.

² Bidi, bidiniyarin Adi Komii siya bidi yimbiniin ti siir yai miyik miyikim iikamim simiir boinmimauuwim. Mi ti profet kamim sima yai win kibiya saiir hai mi sima yokwo komiia dimin whirki kimbu karamae nwoyiya saiir winki. ³ Ta yai win kibiya saeya Adi Komii siir yinisimin Jisis Krai siir yaiga, krimiir Biyan Inkam Komiiyin. Siya inkam kingin yopiiga naokainakin mi siya Devidni isidin Juda simiir hiranki nitkin. ⁴ Adi Komii siya bidi yiisimauuin, siya inkam ara rani. Mi siya krimiirin dimin kirie whira yiisimauu iya siya siirin ie hirankin hidninsiin idwowin. Jisis siya Adi Komii siirgisiirar yinisimkin Adi Komii siya siirin minsi tirkin siir naeyuin dimin whirki bi kimbugin. ⁵ Adi Komii siya kariirin Jisis Krai siir kirieniyin minam nimbingin ti dimin taeminim Jisis Krai siya tirim simiir aposel inkam nwowim. Mi siya kariirin minam nikropkikin simiir boinmimauuwamin iki iikamim hinda tinda nwowim mi iikamim Juda iikam tani ikim sima wi siir yai imiirar nwoki aingwo tibmiiyim mi siir yai imiiram nwoki wakaeyoknam. ⁶ Adi Komii siya iikamim om komii Rom hiranim kimiirim wara bidi yimbiniin mi siya kimiiram bidiyar mi ikiunan, kima Jisis Krai siir yinisim timi inkin o.

⁷ Mi kara ta yokwowa iikamim om komii Romanim Adi Komii siiram naingwokwonanaeyim kimiiram asi winkika. Mi siya kimiir bidi yimbiniin kima siir iikamkim. Kara minam naingwowi, krimiir Adi Komii mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai sowa wi krimiirar nwoki tirim dimin miyikim mi naingwoyimiyok mi nongwomamair aei aka. Iriig.

Pol siya om komii Rom hiran iikamim simiir kigam naingwokin.

⁸ Kara biyin pi ta yaiya saiir niki boini: Hinda tinda sima kimiirin hiniina haigiririr boini, kima Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwo tibmiiyan iikamkim. Mi Jisis Krai siir inig iirin kara kimiir asi boin wadieki Adi Komii siir. ⁹ Kara Adi Komii siir mii aiir miriiyin mi kariir kwoin komiiyin ina yaingwokiya siir Yinisimin siir yai win kibi aiir boinmimauuim. Mi Adi Komii siya ina ninokninkinin kariirin inokinokin siyar whinkinsiis haiginiuwikin iya nhwo kara kwisboiniyim. ¹⁰ Mi inokinokin kara Adi Komii siiramar sriigin, siya kariir whinkinsiis haiginiuwim mi ii nhirim kara siyugaki niuwi kimiiram wa nwoki itim kimiir kigim. ¹¹ Kariir kwoinin kimiir nini kignakiyamin ina naingwokin mi kara dimin miyikim kimiir hauuwam mini, Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim mi ti dimin hiriinanin wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwi kirie kima nwowim. ¹² Saeya hiniinga, kimiir naingwo tibmiiya saeya kariir

kinsiis haiginiuum mi kariir naingwo tibmiiya kimiir mi kinsiis haiginiuum. Mi ti hiriinan siyiun siya wi krimiir whiekakar nwoki kinsiis haiginiu irkakim.

¹³ Ti nomiiyauim kara ha naingwowi kima ti inokninkin ii whiekakim kara kimiir kigamar naingwowi kariirin dimin whirki nipiyaokii rani. Kara iikam nhirim Juda iikam tani simiir bidi whindiriraerarin mi sima ini naingwo tibmiiyan inkamkin ywowim. Mi kara kimiirin hiriinan whindiriraerarimar naingwokin. Mi iriipi hiriinan kimiir waraurin wi naekaka niki owim. ¹⁴ Adi Komii siya kariir bidi yimbiniin siir yai win kibiya saiir boinmimauum nu Grik hiran iikamim dimin taeminki naokingugunankaiyim mi iikam nhirim nu whiranin dimin taemin karamaeyim simiiram mi iikamim ninokninkin whiekak karamaeyim simiiram warar. ¹⁵ Mi ti dimin hiriinanin, kara iikamim om komii Romanin kimiiram in simiirsi nikwokrimkripaniyam tirkin Jisis Kraiis siir yai win kibiya saiir warar nanaakninkiiyim. Iriig.

Ta Kraiis siir yai win miyika saeya kiriekaka.

¹⁶ Kara ta Kraiis siir yai win miyika saiirsi bi nididgin. Niingaka. Dimusi rani, saeya Adi Komii siir kirieka, iikamim wakaeyoknam mi ha naingwo tibmiiyim simiir whinkinsiisi. Ta yaiya saeya bi Juda iikamim simiir hiriir yam mi mhoiia saeya Juda iikam tani simiir hiriir yam. ¹⁷ Mi Kraiis siir yai win kibiya saeya krimiir niisiimauuga Adi Komii siir yipiki hiniina niisiimauuin siya dimin whirki bi kimbugin siya dimin miyikim krimiir diriraerarin simiir. Mi siya iikamim krimiirin dimin whirki kimbu karamae inkam asi dapkim mi iikamim krima wi iripa mhi kwoin saika ninkin owi. Adi Komii siir yaiya saeya hiniina boinka, ta kimiir naingwo tibmiiya saeyar dapi kimiirin Adi Komii siir whwonkam idan, dimin whirki bi kimbugim mi kima wi omwaiya waiyayokiyokii. Siyiu whir karamaeka. Niingaki, niingakiinga. Iriig.

Ta yaiya iikamim Adi Komii siir yai aiir haimriiyuim simiir siyiu imiir boinka.

¹⁸ Adi Komii siya ninomor kou hir nidwowin siir om iir. Mi ta siir io yaiya saeya wi nimprio rani saeya wi idowiiya nimbini iikamim digiumii siir yai aiir haimriiyuim simiir mi iikamim dimin biye tiriiyim ta Adi Komii siir yai win miyikina ini simar ikworimdinukiya. ¹⁹ Dimusi rani, Adi Komii siya bidi yiisiimauuin siir dimintaemin whiekakim simiirin mi sima wa pi sibgu inokninkin. Mi Adi Komii siya simiirin bidiyar sibgu isiimauuin. ²⁰ Bidi bidiniyarin Adi Komii siyar nonkwokwowim digworaekwo whiekakim simiir mi ta iya saiir hirankar nitiyokiyokiiya mi tisi tariinanar namwoniin. Mi iikamim ti digworaekwowim siya diriraerarin simiirin ha pi kigninokninkinim mi sima Adi Komii siirin ha pi yinokninkinsasaeyin ti digworaekwo imiirsiyar. Ya hiniinga, sima digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim simiirin wa kigi mi sima siir whwonkam in wi kig rani. Mi sima wa nwoki kigninokninkinim siir kirie komiia inokinok nwoyokiyokiiya saiirin. Mi sima hiniina boin karamaeka, krima Adi Komii siir bi ninokninkinkim mi krima siir inig iirin wa hainan tani. Niingaka. ²¹ Sima ina ninokninkinim Adi Komii siya ina nwowin mi sima hiniina naingwo rani, siya Adi Komii kigin mi sima siir inig iir bi hainanikim mi siir bi boin wadiekim. Niingaka. Simiir kwoinim pi whaowaekim mi simiir kwoinim miyik bi nwokim. Sima habwhaowaenan nwokim. ²² Simiir kwoinim ha naingwowi sima digworaekwo whiekakim simiir bidi yinokninkin digim. Niingaka. Simiir kwoinim ini habwhaowaenan ywowim. ²³ Mi sima Adi Komiiyin naonam karamae nwowiyin digiumii siir haimriiyugim mi sima siir inig bi hainankim. Mi sima kimidiniya diminim inkamkar nonkwokwowiyim simiir inig imiir hainan ti uruwai, siyaowai, ipiyin, mi it mi mipug minim mi wraisupai wraisupai ikim.

²⁴ Mi Adi Komii siya simiir haiburgigin mi simiirin, simiir siyiu biyeyin siya kiyainamkim. Mi sima siyiu biyeyin siiram nikwokwo nanaeikin, iraka nwiraka iripa piu nwowamin. ²⁵ Mi ti hiriinan iikamim sima Adi Komii siir yaimwo aiirin digiumii bidi haimriiyuim mi sima pi yaeya niksisaeyaiyar haii. Mi sima pi diminim Adi Komii siya nonkwokwowim pi simiir inig imiir swoki hainani. Mi sima pi Adi Komii siir inig

iiir hainan tani, yipiki ti digworaekwowim simiir nonkwokwowim. Niingaka. Siyairgin wadieki wadieyin mi iikam krima siir inig iirarar hainan, iinokiinokin.

²⁶ Mi Adi Komii siya simiirin siyiu biyeyin siir hirar haiburgik mi sima ini siyiu biyie tiri siyiuin siirar yapim. Mi simiir wigim, sima siyiuin iripa piu simiir kam aka nwowiyim ini yimiyunamim mi sima iripa piu kimidiniya wig nhirmaka ini owou. ²⁷ Mi kamim yim iripi hiriinanar mi tir, sima iripa piu simiir wig imaka bi nwokim, simiir kwoinin iripa piu inkam nwiraka nwowam nikwokwokim mi sima siyiu biyie sima simar yinwo anwona. Mi Adi Komii siya simiir asi tirbugikin, ti siyiu hiriinan sima tirin siirsika. Yio ti hiriinanin yio dimin karamaeka.

²⁸ Mi ti iikam hiriinanin Pi borisopi simiir kwoinin Adi Komii siiram nwowim mi siir digworaekwo ikim. Mi siya simiirar kigninkinki mi sima ini simiir kwoinkar yaingwo diriraerar namim ti siyubiyieki siyiu biyie kiin iirin mi sima wi siyiumwoni nap rani. Niingaki, niingakinga. ²⁹ Simiirin ti dimin biyie biyie hininim sima bidi yaokingugunankaiyim. Digworaekwo whiekakam naingwo mi kwoin biyie biyie iikam nhirmiyam naingwo mi kigmar mi ninkinwamwarkii boin, niksisee yai boin, inkam nisomao, kwoin inkam nwiram niwitpaomai inkam nhirmi boinikikasna. ³⁰ Mi whisariiyar haigiririr boin mi io whwonkam Adi Komii siir nanaonanaei. Mi inkam nwirnsi kiginiyokna karam nwo mi simamar naingwona mi diminpai diminpai sima tiraraowam mi yopii adni yai nantamyiriyir. ³¹ Mi siyiu mwoni nap karam nwo mi nimbini aiir nikrimkrip mi inkam nhirmisi naingwoyimiyok karam nwo mi nhirmaka nomboin ii ae karam nwo. ³² Adi Komii siir siyiu miyikin siya hinina boinkin, iikamim hiriinan siyiu biyeyim simiir tiri yio daonam. Sima bidi yinokninkinim mi sima ti siyiu biyeyin siirin ini hiriyyar tiryokiyokiyamin. Mi ti hiriinan siyiuin sasa rani. Niingaka. Sima ini hindara yininopkainamim mi iikamim ti hiriinan siyiu tiryim sima simiirin pa mi ikboinmamaeri. Iriig.

2

Yaiya Adi Komii siya hidiya ya ninokninkin wadiekwadieyairga

¹ Juda iikam kima Juda iikam tani, simiir simiira priiboin hiuriyuananaei, siyiu biyeyim sima tiriyyim simiirsi, kima hiriinan kipi boin. Dimusi rani, wim kima iki siyiu hiriinanin kima boiniyim simiir, siirar mi tirikim. Mi kima simiir boini mi ta yaiya wi kimar swoki kwaeyopkwonaei. ² Mi Juda iikam kima bidi yinokninkinim, Adi Komii krimiir Wanin siya krimiirin wi kipa kipa hid rani, siya krimiirin wi hiriinankinar hidi. Mi ti iikamim, ti hiriinan siyiu iir tiryim, Adi Komii siya simiirin, wi siyiu miyikimiyik iirar nonkwobumbuninkin iuguskii. Mi ta siya hindana sair bwamkibwamin wi wadieyar namki. ³ Kima iikamim ti hiriinan siyiu iir tiriyyim simiir boinhuriyiuwiyim mi wim kima ti hiriinan siyiu biyie iirar mi tirikim. Kima panina naingwowi, kima wi digar nwowi, iya Adi Komii siya iikamim simiir nonkwobumbuninkinana, simiir dimin biyeyim simiirsi, ha? Niingaki, niingakinga. ⁴ Pi panina tiri, ha? Adi Komii siya kimiirin wi hiriyyar naingwoyimiyokiyokiii mi siya kimiiramim wi ii haruwa nwo rani mi siya kimiir dimin biyeyim asiima bi niki diriraerar bumbu sasauwokin. Niingaka. Mi hiriinanki niuwi mi kima Adi Komii siir siyiu miyikin siir dimusi kiyopsibgii. Mi Adi Komii siya ha naingwowi krimiir kwoinin ti kisina haigi mi siya kimiirin wi ti hiriinan siyiu iirsi tir haiginiuwi. Mi kima tari ninokninkin tani, aniya? ⁵ Kimiir kwoinim bidi yinkisaowaeyim mi kimiir kwoinim paninsi kisina haigisi. Mi ti hiriinan siyiuin, wim kima kimiir dimin biyie imiir haingiriyu haigin ii raraoinami. Mi iripi hiriinan Adi Komii siya kimiir io yayim wi hiriyyar mi haiginonkworinukripkai, siya wi haiginirkii rani ti dimin biyeyim kima haingiriyu haiginmimirim. Mi ta iya Adi siya kimiir dimin biyeyim wi haniingi nitkiigigii mi siya iikam kimiirin wi haniingi nonkwobumbu ninkin haiginiuwi. ⁶ Adi Komii siya iikamim, simiirin irira nwinwira, wi siyiuin sima tirin, wi siir hiriinan yamdiyar swoki hidi. ⁷ Mi iikam nhirim sima miinan miriinanai siyiu miyik iiramim, Adi Komii saika sibgu idwowanin ninomor

kou hir mi sima wi inig komiigak nwowi mi kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiyiin siya wi nonkwobumbuninkin tani. Adi Komii siya wi kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiyiin inokninkinok wi ti iikam imiir hauuwi. ⁸ Mi iikam nhirim yim simamar naingwonaei mipi yaimwo air haimriiyugigi digiumii mipi siyu biyie iir diriraerar nami mi Adi Komii siir kwoinin ti iikam hiriinanin simiiramin wi haugihauga whiyie mi siya simiirin wi haniingi nonkwobumbuninkini. ⁹ Mi mhoiia Adi Komii siya wi hik kimpipisu komii iikam whiekakim siyu biyie tiriyim wi simiir naninkiniuni. Bii wi Juda iikamim siyu biyie tirim simiir mi mhoiyyin wi iki Juda iikam tani hinda tindanim siyu biyie tirim simiir. ¹⁰ Mi Adi Komii siya wi iikam whiekakim siyu miyyik tiriyim, wi nidwo miyyik mi inig komiigak mi iripa niingwomamair aei wi simiir hauuwi ninomor kou hirin. Bii siya wi Juda iikamim simiir tiri mi mhoiia Juda iikam tani hinda tinda nwowim simiir warar. ¹¹ Adi Komii siya ha bi naingwowikin, iikamim inig komiikakim, sima mi iikamim inig karamaeyim yim sima. Niingaka. Kima ini hiriinan kimar ywowim. Mi siya irira nwinira kimiirin wi diminim kima tirim wi simiir digar mi sibgu hidaiginiuwi.

¹² Iikamim Juda iikam tani mi sima Adi Komii siir siyu komii iir bi ninokninkinkim mi sima siyu biyie ha tirkim mi Adi Komii siya simiirin wi hiriinansi nwo rani. Niingaka. Siya simiirin wa nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Mi Juda iikamim simiirin niingaka. Sima Adi Komii siir siyu iirin ina ninokninkinim mi sima siyu biyie ha tiri mi Adi Komii siya simiirin wi ti siyu iirsi boinwokiyop natkaigi. ¹³ Iikamim Adi Komii siir yai airin hindara wakae kimaigiyim mi Adi Komii siya simiirin wi ha boin tani, sima iikam miyyikim. Niingaka. Iikamim siyu komii iir wakaeyokna apiyim, ti hiriinan iikamim simasimargim Adi Komii siya nikiuwanim iikam miyyik. ¹⁴ Mi iikamim Juda iikam tani, tinda tinda nwowim, Adi Komii siir siyu iir ninokninkin karam nwowim, sima diminin simiir kwoinkar naingwokiyin, pi siyu miyyik siirar mi tiri. Adi Komii siir siyu komii ieya boina sair hiriinan siyuin, yio krimiir niisiimauugin. Mi yim sima ina ninokninkinim, piki hiniin dimin iki wadieyin mi piki hiniin dimin iki biyeyin. ¹⁵ Mi siyu hiriinanin sima tirin yio simiir kwoinuin Adi Komii siir siyu komiiyiin ini haniin siya bidi kwirii idwokaiyin. Mi simiir kwoin ieyar niisiimauuwi, piki hiniin dimin ikin wadieyin mi piki hiniin dimin ikin biyeyin. Mi hiriinanki niuwi, simiirin ini simiir kwoin ieyar nowomwarkaiyuim. ¹⁶ Mi mhoiia ii komiia, yaimin dimin imiir hidana Adi Komii siya wi Jisis Kraisi siir boinkii, ti kwoinpai kwoinpaiyim, iikamim hinda tindanim simiir kwoinai kwirii idwokaiyim, simiir kinawhiyimiyye itkikinam. Mi siya simiirin wi ti digworaekwo imiirsi boinwokiyop natkaigi. Mi ti digworaekwowim, sima wa nimbiyami mi Adi Komii siir yai win kibiya kara boinmimauuwiya saeya ta hiriinan yaigaka.

Yaiya Juda iikamim mi siyu komii ikin simiir boin aeya

¹⁷ Juda iikam sima ha naingwowi, Adi Komii siya mi kima, kima iripar nongwomamair aeikim. Mi kimiir kwoinim ha naingwowi kimiir bopwowa paeki bi namai ikougim mi Adi Komii siya ti siyu komii siir yayim kimiir hauugiyim mi kimiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi, aniya? Niingaka. Mi kima kimiir inig imiirar hainaniyim, kima pi ha boini, nim krima Adi Komii siir iikamkim. ¹⁸ Kira Adi Komii siir kwoin iirin siir bidi yinokninkinim. Mi kira ina hid ninokninkinin piki hiniin dimin ikin biyeyin mi piki hiniin dimin ikin miyyikin, kira siyu miyyik iirar napikin. Dimusi rani, sima kiriirin Adi Komii siir yaiya yinisimar nowomwarkaiyukin. ¹⁹ Kima hiniina naingwowi, Adi Komii siir yaiya kima sairin ninokninkin miyyikakim mi kima iikamim habwowaenan nwowim simiir aknainan niisiimauuwam mini Adi Komii siir yai miyyika sairin, ha? Mi kima siyu miyyikin siir niisiimauuwam mini mi sima kimiir nwoki wakaeyoknam. ²⁰ Kima hiniina naingwowi kima digar nwowi, iikamim habwowaenanin simiir nowomwarkaiyuwim Adi Komii siir dimin miyyikim simiir, ha? Mi kima iikamim yinisim sapisapnan Adi Komii siir dimin miyyikim simiir nowomwarkaiyuwam mini mi kima simiir sibgu owomwarkaiyuwamar naingwowi Adi Komii siir dimin imiirin. Dimusi rani, kima hiniina naingwowi Adi Komii siir yaimwokiyaimwowa sair bidi yinokninkinkinin.

Mi sima wi kimiir hiriinana nwoki owim, ha? ²¹ Niingaka. Kima iikam nhirim simiirin ha nowomwarkaiyuwigin, Adi Komii siir dimin imiirin mi kimakima nowomwarkaiyuuna dimusi nwowi, ha? Kima ha boinikim, kima hii kipi tauae mi tari hii kimar tauaeikim, aniya? ²² Kima hiniina boinikim kima hii wig iraka kipi nanae mi kima hiriinan siyu iir bi tirikim iyie? Niingaka. Mi kima pi borisopi iikam nhirim sima uruwai siyaowaini nikwo aeyim. Mi kima nae nhirim Adi Komii siir omaka hiranka tauae hainakikim. ²³ Kima kimiir inig imiirar hainanei inkamkim mi kima ha boinikim, krima Adi Komii siir siyu iirin bidiyar yinokninkinin. Mi kimar taouugaikin ti siyu komii iirin, yio ti hiriinan siyuin kima Adi Komii siir inig iir haigin ikworinugin. ²⁴ Yokwo Komii saeya hiriinan yai kaimwo aiarar mi boinka, iikamim Juda iikam tani sima Adi siir Komii inigin whisarii bi haigin ikwowaisiigin. Dimusi rani, Juda iikamkinim kima niisiimauugim, simiirin.

²⁵ Kaimwoka, iya kima yinisim sapisapa nwowa mi sima kimiir miois aiarar kitiyopnir haiya yio wadiekin ti hiriinan siyuin, siyu komii siyar boinkin. Mi kima ti siyu komii iir haigin ikworinuwi mi sima kimiir miois imiir bi kitiyopnir haigim, iikamim naingwo tibmii karamaeyim simiir hiriinan. ²⁶ Mi kamim simiir mioisa kitiyopnir hai karamae nwowi mi sima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api mi Adi Komii siir yai imiir wakaeyoknae mi siya simiirin wi dimin whirki kimbu karam iikam nokdap haiginuwi mi ti iikamim sima wi kamim miois kitiyopnir haiyim wi simiir hiriinan nwowi. ²⁷ Kaimwoka, kima Juda iikam kinim, wim kima kimiir mioisim bidi kitiyopnir haiyim mi iriipi hiriinan, kima ti siyu komiiyin siir haiyim mi inokinokim kima ti siyu iir bi wakaeyoknaeikim. Niingaka. Mi iikamim Juda iikam tani hinda tindanim sima simiir mioisim bi kitiyopnir haigim mi sima Adi Komii siir siyu iirar wakaeyoknakim. Sima yai wi kimiir boin hiuriyu boini. ²⁸ Mi kimiir yopiiyim sima kimiirin Juda simiir isidin siir hiarar naokainaka windi mi sima kimiirin wi Juda iikamkin hiriinansi niku rani. Niingaka. ²⁹ Mi iikamim Adi Komii siir siyuin siir yaimwokiayaimwowa simiir kwoinawu nwokaiya saiir sibgu apiyin, yim simakisima Juda iikam kinim. Mi ti hiriinan siyuin kwoin ara sima priinaingwo tibmiiyin yio ina Adi Komii siir naeyuin kimiir miois imiir kitiyopnir haiyim ini hiriinan ywowin. Mi yipiki ti Adi Komii siir siyu komiiyin biya Moses siya winkiyin siir yai imiir nap karamae nwowim mi iikam nhirim sima ti hiriinan iikamim wi simiir inig imiir hainan tani. Niingaka. Mi yio Adi Komii siya simiiramin wi nhami nhami naingwokwonanae rani. Iriig.

3

Siyu biyie siya wi siyu miyik iir nikwowaisii rani.

¹ Kima panin panina naingwowi Juda iikam wadie kimar yowiski mi iki Juda iikam tani yim miyik rani, iyie? Mi ti kimiir siyuin miois kitiyopnir haiyin, siya wi kimiirar whinkinsiis haiginuwi iyie? ² Ini mi owin, yio hiriinan siyuin yio dimin karamaeka, yio kimiir whinkinsiis haiginugin, biigibiiyin Adi Komii krimiir Wanin siya siir siyuin Juda iikam kimiir hauugin kima ninokninkinam mi kima siir napim. ³ Kaimwokikaimwoka, Juda kimiir iikam nhirim ti Adi Komii siir siyu komiiyin siir yaiya saiir siyu iir nap karam nwowim simiirin wi panina tiri mi Adi Komii siya wi digiumii siir yai aiarar haimriiyuwi, aniya? ⁴ Niingaki, niingakiinga! Iikam whiekakim ti nu iirar nwoirkakim, sima niksisae yai boini mi Adi Komii siya wi niksisae yai wara boin tani, yio wi yaimwokiayaimwo imiirarar boin iski. Adi siir Yokwo Komiiya saeya Adi Komii siirin hiniina boinka,

inokinokim iikamim yai kiriir boinhiuriyuwiyim mipi kirar swoki atkin okwonaowidi. Mi sima wa nwoki inokninkinim, kiriir yaiya ini kaimwokikaimwovar ywowa.

⁵ Mi ta iya Adi Komii siya krimiir dimin biyeyim, simiirsi nonkwobumbu ninkini, iikamim sima kigninokninkinam mi sima wa naingwowi, Adi Komii siya dimin whirki bi kimbuwikin. Mi krima wi panin panin boini, ha? Mi inkamin ha boini, kiya, siya krimiirin siyu miyik bi tirkin mi krima wi kwoin whiruwa siir kwoin iirarar nwoki,

aniya? ⁶ Niiŋgaki, niiŋgakiŋga, Adi Komii siir siyiuŋ siya dimin whirki kimbuwikiswo mi siya iikam imiirin wi paniin paniina pi sibgu hidin, ha?

⁷ Mi ta kariir niksisaе yaia saeya Adi Komii siir yaimwokiyaимwowa sairin idowiya nwowaiginiugi mi inig komiigak siir nwowaiginiuwi mi siya kariirin dimin biyekak inkam dimusi swoki dapi mi kariirin wi yamdi dimusi swoki tirbuwi, ha? ⁸ Mi ini mi owin, krima wi hiniina boini, humbaie, krima siyu biyie tiri mi iikamim sima wi Adi Komii siir inig iir nwoki hainanim. Mi tari hiriinan siyiuŋ ini wadie siya ywowim, aniya? Niiŋgaki, niiŋgakiŋga. Mi iikam nhirim sima kariirin hiniina nikbumbuwikim, Pol siir yaia saeya hiriinanairga. Mhoiia Adi Komii siya wi yamdi simiir diriraerarbumbuwi ti hiriinan kamim mi siya simiirin wi siyu wadiekiwadie iirar tirhaiginiuwi. Iriig.

Inkam miyik nwir karamaeka. Niiŋgaka.

⁹ Mi krima wi paniin paniina naingwowi, ha? Mi tari iki iikamim Juda iikam tani, simiir kwoinin ini Juda iikam krimar ywowiskiyim, ha? Niiŋgaki, niiŋgakiŋga. Kara kimiirin pi hiniina boinki, Juda iikam kima mi Juda iikam tani ikim, ti nu iir nwowim hinda tinda krima hoingakarim, siyu biyie kinar tiriikim. Krimiir kwoinin siyu biyie tiramin, siyar kiyai. ¹⁰ Tiki yayim, yim yaimwokiyaимwo imairgim. Bidi bidiniyarim, kam nhirim sima winkiyim Adi Komii siir yayim, Yokwo Komii Samni, sima hiniina winboinkikim, mi krimiir nwirniyin, Adi Komii siya wi ha boin tani, dimin whirki bi kimbugin. Niiŋgaki, niiŋgaka. Krima hoingakarim, siyu bibiyeyan iikam kinairgim. ¹¹ Krimiirin inkam nwirki ninokninkin tani, pi hiniin dimin ikin, kaimwokikamwo nwowin mi Adi Komii siir mi inokninkinam naingwowin mi siir wakaeyoknam. ¹² Iikam whiekakim sima Adi Komii siirin digiumii bidi haimriiyugigim sima ini dimin biyie tiran iikam ywowim. Nwirkinwirki siyu miyik bi tirkin. Niiŋgaki niiŋgaka. ¹³ Yai bibiyeyim, sima boiniyim, ini ieyin inkam haingikaiiyin, si budwaki whakiyiyin, ini siir hiriinan ywowin. Sima niksisaе yai kasa bi boinkim mi ti yai bibiyie hiriinanim sima boiniyim iikam imiir yim ini mipugni bigi pikiiyim mi urura ha kinamiyim, ini hiriinan ywowim. ¹⁴ Tinokinokin sima yai bibiyie arar boinanaei iikam imiirin. ¹⁵ Sima bi kimiminikim mipi iki iikam nhirim io simiir nwowi mi simiirin pa mi isomsom aokaokii. ¹⁶ Maeyau mauyauim sima namiyim, sima digworaekwo imiirin pi haniingim nonkwobumbuninkingigi mi mi iikamim sima pi hik prasae hai rani, simiirsiyin. ¹⁷ Sima iikam nhirmi bi ninki amasuwikim iripa nongwowamair aeyam. Niiŋgaka.

¹⁸ Sima Adi Komii siir inig iir hainanam bi naingwowikim; yipiki inkam komiigi komiyyin.

¹⁹ Mi krima ina ninokninkinim, digworaekwo whiekakim siyu komii siya boinim mi iikamim sima wi siyu komii siir aowa nwoki owim. Mi inkam nwirkin ha boin karamaeka, kara inkam wadiekin. Niiŋgaka. Krima iikam whiekakim maeyaumaeyauwanim Adi Komii siir whwonkam idain dimin biyie bidiyar tirbuwim. Mi Adi Komii siya krimiirin wi ti siyu komii ieya boinwokiyaимnatkaigi. ²⁰ Mi ta hiriinan sairsika krimiir nwirki nwirki Adi Komii siir siyupai siyupaiyim simiir bi napkin mi Adi Komii siya krimiirin wa ha dap rani, dimin whirki bi kimbukin. Niiŋgaka. Adi Komii siir siyu komiyyin siya siyar niisimauugin, krimiirin. Inkamin siyu biyie tiriyin. Iriig.

Iikamim Krai siir yai aiirim naingwo tibmii wi iikam miyik sima nwowi.

²¹ Mi tariinanin Adi Komii siya krimiirin idowiya bidi ywokiyyin, yipikin siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karam nwowin. Mi yio ti diminin siyu komii saika bi namasugin. Niiŋgaka. Yio ini sa ywowin mi yayim Moses siya bidiya winkiyim mi profet kamim sima mi winki ikim, sima ti dimin iir winboinkikin. ²² Tiki siyu miyikin siya hiniingim, iikamim Jisis Krai siir yai aiirim naingwo tibmiyyim, ti iikamim sima Adi Komii siya dapiyim dimin whirki bi kimbugin. Mi iikam whiekakim naingwo tibmiyyim Adi Komii siya simiirin wi iikam miyik nikiuwi. Adi Komii siya wi hiniina naingwo rani, wim kima Juda iikamim mi nim krima Juda iikam tani. Niiŋgaka. Yio ti hiriinanin dimin karamaeka. ²³ Iikam whiekakim hinda tinda nwowim sima dimin biyie bidiyar tirim

mi Adi Komii siya wi simiir ɪrni nwiɪrni hainan prapras rani mi simiirin wa boin tani kima iikam wadiekim. Niingaka. ²⁴ Adi Komii siir naingwoyimiyoika krimiirin hindara priihaugikin Jisis Krai siya naowa iikam simiir dimin biyeyim simiirsi mi krimiirin saeyar nanmaiwarkainakim Setan siir inankin. Mi Adi Komii siya wi ta hiriinan krɪma naingwo tibmiya Jisis Krai siiram, wi sairsiya dapikuiwi dimin whirki kimbu kamae. Mi ti dimin hiriinanin bi sainikin. Niingaka. ²⁵ Adi Komii siyar nikrop iuungikin Krai siirin, nu tir nauuni aonyam, sibsibin inkamkin nisom inkɪn imiiaeyin, Adi Komii siiram siir hiriinan. Mi siir nhiya ha naokiinaini mi krimiir dimin biye biyeyim wi saeyar haiyoprɪmɪyumiigii, iya krɪma siiram naingwo tibmii. Adi Komii siya hiriinan minam tirkin krimiirin, krɪma wa nwoki inokninkinim siya dimin whirki bi kimbugin. Mi bidi bidiniyarin iikamim dimin biye tiriyim, Adi Komii siya simiirsi naingwoyimiyoikim mi siya simiirin bi nonkwobumbuninkin. Dimusi rani, Jisis siirin wi siya nikrop iuungii, simiir dimin biye biyeyim simiir haiyoprɪmɪyumiigiyam. ²⁶ Jisis Krai siirin siyar nikrop iuungikin nu tir nauuni aonyam mi iikamim sima nwoki kigninokninkinim, siya dimin whirki bi kimbugin. Mi iikamim Jisis siir yai aiir sibgu wakaeyokna apim, siya krimiir dimin biyeyim hiriinansi haiyoprɪmɪyumiigikim. Mi siir whwonkam ida siya krimiirin wi iikam wadie asi nikiuwi.

²⁷ Mi wi paniina tiri, krɪma wi krimiir mii miyikim simiir inig imiirar ti hainan, ha? Niingaka. Tiki mii miyik miyikim, krɪma miriyim krimiir dimin biyeyim wi sima haiyoprɪmɪyumiigi rani. Niingaka. Jisis siir yai aiiram naingwo tibmiyin siyuin, siya siyairgin krimiir dimin biye imiir haiyoprɪmɪyumiigiyin. Mi Adi Komii siya krimiirin ti hiriinan siirsi nikiuwikin dimin whirki kimbu kamaeyin. ²⁸ Krɪma dinokninkin, iikamim Jisis Krai siir yai imiiram naingwo tibmiyim, kwoin whiruwa nwokiyim sima simairgin Adi Komii siya nikiuwiyim dimin whirki kimbu kamae, siya krimiirin ti mii miyik miyikim krɪma miriyim, siyu komii siir siyu imiir krɪma napiyim, simiirsi bi dapikin, dimin whirki kimbu kamae. Niingaka. ²⁹ Kima paniina naingwowi mi tari Adi Komiiyin Juda krimiirarar Adi Komiiyin, aniya? Mi tari iki Juda iikam tani simiir Adi Komii wara rani, aniya? Niingaka. Siya iki Juda iikam tani simiir Adi Komii warairgin. ³⁰ Dimusi rani, Adi Komii siya iki iikam whiekakim hinda tinda nwowim, krimiirar Adi Komiiyin. Kamim miois kitiyopnir haiyim mi ha naingwo tibmiyim Jisis siir yai imiir simiir Adi Komiiyin mi kamim miois kitiyopnir hai karam nwowim mi ha naingwo tibmiyim Jisis siir yai aiir, siya simiir Adi Komii warairgin. Mi ti hiriinan iikamim yim sima, Adi Komii siya dapiyim, dimin whirki kimbu kamae. ³¹ Mi krɪma ha naingwowi iikamim Jisis siir yai imiir wakaeyokna aingwo tibmiyim, ya ini komii saeya ywowa mi kima wi paniina naingwowi, siyu komii siir yayim Moses siya wankiyim, yim dimin komii rani, aniya? Niingaka. Tariinanin ti digworaekwowim, yim siyu komii siir siyumwokisiyumwoin siir nanaakninkii haiginiugin. triig.

4

Adi Komii siya dimin whirki kimbukaramin Ebrahim siir dapkin.

¹ Ebrahim siya krimiir hiriinan inkamaairgin mi siya Juda iikam krimiir brougaekin. Mi krɪma siirin wi paniina naingwowi mi siya Adi Komii siir siyu komiiyin siir siyuum paniin paniina hiuimikainakin, siir whinkinsiis haiginiuwamin, ha? ² Mi kaimwoki niuwi, Ebrahim siya siyu komii siir siyupai siyupaiyim simiir sibgu api mi siirin wi dimin whirki kimbu karam ti dimin ima nwowi mi siya siir inig iirin wa ti hainan. Mi Adi Komii krimiir Wanin siir whwonkam idain Ebrahim siya wi dimin whirki kimbu kamaeyin wi ta hiriinan sairsi nwo rani. Niingaka. ³ Yokwo Komii saeya Ebrahim siirin hiniina boinka, Ebrahim siya Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiir wakaeyoknakin mi Adi Komii siya siirin dimin whirki kimbu kamae sairsiyar nikiugin ⁴ Krɪma ina ninokninkinim, inkamim inkam nwiɪrni mii miriyin mi umir ha haiyin ta miya siya miriia sairsi mi ti hiriinan umirim siya haiyim, siya ti inkamin siirin hinda bi sib hauugin. Niingaka. Yio miya siya miriia sairsi haiigin. ⁵ Mi inkam nwiɪrkin siyu komii siir mii aiir mirii

karamae nwowi mi Adi siya ha kigi, siya ini siir yai aiiram naingwo tibmii künim mi siya ti iikamim dimin biyieki naokingugunankaiyim imiirin wi ha dapi dimin whirki bi kimbukim. ⁶ Mi biya Devidin yio iriipi hiriinan yaiya saiirar mi win boinkikin. Adi Komii siya krimiir miyim simiir bi kigikin. Niingaka. Mi inkamin siyu komii siir yaiyim simiir sibgu ap karamae nwowi mi iya Adi Komii siya siirin dimin whirkin kimbu karamae ha nikiuwi mi yio siya maingimairga dwo. ⁷ Yaiya biya Devidki si win boinkiya yokwo Samni, siya hiniina win boinkikin,

iikam whiekakim simiir dimin biyieyim Adi Komii siya haiyoprimdiyumiigiyim mi yim sima maingimairga dwo. ⁸ Mi Adi Komii siya iikamim siyu biyie napim simiirin wara kinawhiyemiyie boin karamae nwowi mi simiir boinwokiopnatkaigi karam nwowi, yim ti iikamim maingimairga dwo.

⁹ Mi tari Juda iikam miois kitiyopnir haiyim simasimar ti maingimairga, aniya? Iyie? Niingaka. Mi tari Juda iikamim miois kitiyopnir hai karamae nwowim yim sima ha timi maingimairga, aniya? Krima Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir yaiyim simiir ti sibgu naingwo saeya hiniina boinikim, dimusi rani, Ebrahim siya Adi Komii siiram naingwo tibmiigin mi Adi Komii siya siirin dimin whirki kimbu karamae asi nikiugin. ¹⁰ Mi Ebrahim siya ini paniina ywowin Adi Komii siirin ti dimin whirki kimbu karamae naingwowin, ha? Mi siya tari miois bidi kitiyopnir haiyin. Niingaka. Siya miois bi niki kitiyopnir haigin mi Adi Komii siya siirin ha bi dapkin dimin whirki kimbu karamae mi ta saiir mhoiia, siya miois haniingin kitiyopnir hai. ¹¹ Mi siya miois niki kitiyopnir hai karamaeyar niki owin mi Ebrahim siya Adi Komii siiram saiirar naingwo tibmiigin. Mi Adi Komii siya ta saiirsiyar dapikiugin dimin whirki kimbu karamaeyin. Mi siya kamim miois kitiyopnir hai karamae nwowim simiir brougae asi nwokin. Mi ta simiir naingwo tibmii mi kwoin whiruwa sima nwowa Adi Komii siirin mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya siir kwoinairga asi naingwo daphaiginiugin simiirin dimin whirki bi kimbugim. Ya ini diminin hindara priihauuwiyin ini siir hiriinan ywowin. ¹² Mi siya iikamim ti tariinan nwowim miois kitiyopnir haiyim krimiir brougae kin. Mi siya ta miois krima kitiyopnir haiiya krimiir brougae saiirsi bi nwokin. Niingaka. Dimusi rani, krima siir yai aiiram naingwo tibmiigin biya siya mi tira saiir hiriinan. Mi siya miois niki kitiyopnir hai karamaeyar niki owin mi Adi Komii siya siirin, siir naingwo tibmii aiir siya nikiugin dimin whirki kimbu karamaeyin. friig.

Adi Komii siya nimbina ya iikam whiekakim naingwo tibmiiyim simiirga

¹³ Bidi bidiniyarin Adi Komii siya nu whiekakim mi iikamim Ebrahim siya mi siir yinie ikim, simiir nimbingik sima kigrirao irkakim. Siya ta nimbina Ebrahim siirin, siyu komiini siyu siya sibgu apa saiirsi bi nimbingikin. Niingaka. Siya siirin siir naingwo tibmii aiirsiyar nimbingikin. ¹⁴ Mi Adi Komii siya iikamim siyu komiini siyuin siir napiyim simiirara nimbini iikamim hinda tindanim simiir kigrirkakamin mi siya ti iikamim siiram naingwo tibmiiyim simiirin wi paniina naingwowi, yim simiirin dimin karamaeka, aniya? Mi ti simiir naingwo tibmiiya mi ta simiir nimbina ya wi dimin komii nwo rani. ¹⁵ Dimusi rani, krima dinokninkin siyu komii siir siyuin, yio krimiir dimin biyieyim simiir niisiimauugin Adi Komii siya yipiki ti siyu iir niinikibiri wi siirsi nonkwobumbuninkini mi ti siyu komiiyin siya nwo karamkiswo mi wi dimin whirki di nomokouwi, wi hindara pi priidiraerarkaeyamin.

¹⁶ Ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbiniim, iikam krima haiyam, krima simiirin wa haii. Dimusi rani, krima siiram naingwo tibmiigin. Yio siir siyu komii iir napni dimin tani. Niingaka. Adi Komii siya ti digworaekwowim krimiirin hindarar prii hauugin, siya hiriinan minsi tirkin, siya siyu miyik krimiir tir haiginiugin. Mi ti Ebrahim siir isidin, krima wi ti digworaekwowim simiir haii. Yio krima krima rani. Niingaka. Ti digworaekwowim biya siya nimbiniim, wi iki iikamim hinda tindanim, yipiki siiram naingwo tibmiiyim, wi simiir warar ninkin hauwi. Ya akninan krimiir niisiimauuga biya brougae Ebrahim siya tira saiir hiriinan. ¹⁷ Yokwo Komii saeya

Ebrahim siirin hiniina boinka. Kara Adi Komiigin, kara kiriirin wi iikam whiekakim hinda tindanim wi simiir brougae nokmwın ohaiginiuwı. Mi Ebrahim siya krimiir biigi biyan brougae asi nwokin. Dimusi rani, krıma siir yai aiir wakaeyokna apkim. Siya ti Adi Komii iirimın minam naingwo tibmiigin, iikamım naokaowım simiirin wi siya swoki hidninsiin idwowi mi sima wi omwaiyar swoki waiyaei. Mi digworaekwowım, siya boınım nimbini karam nwowım, yım wa mi imbiyami. ¹⁸ Ebrahim siya ini warar iki whaowaeyın, ti digworaekwowım Adi Komii siya nimbini sima wi panın panına nimbiamı mi siir naingwo tibmıya ha naingwowi, ti digworaekwowım wa nimbimbiamı. Siya hiniina naingwo tibmı, siirin wi Adi Komii siya nokmwın okwo haiginiuwı, iikam whiekakim hinda tindanim simiir brougae nwowam. Adi Komii siya Ebrahim siir boıki Ebrahim mhoıya kiriir isidin wi kasakasa nwo rani. ¹⁹ Ebrahim siir biewiyım, kamairım iriyarnanaırgım, (100) mi siya ha naingwowi, siya wai biyie bıdi ywowın, siir naoni iya ini kingiin nwowa. Mi siir wıga Sera saeya iriipa hiriinan walbiyie bıdi mi owa, saeya wi yıniekak nwo rani. Mi siir naingwo tibmıya, siya naingwo tibmıya Adi Komii siir yai aiiram mi dimın taemin whiekakim ya kinisu kamaeka. ²⁰ Siya ha bi naingwokin, ti dimının Adi Komii siya nimbini siir, siya wi tir tani. Niıngaka. Siya hiniina bi naingwokin. Mi siir kwoının bi naingwo owougin Adi Komii siir yai aiirin mi siya Adi siirin hiriyar mi okboınprapas mi siya hiriyar yaingwo Adi Komii siya siirin yınisım yınkamiyının wa hauuwı. ²¹ Ebrahim siya ha naingwo aingwo tibmiigin, Adi Komii siir kirıeya wi digar nwowi mi siya kwoın whıskak bi nwokin. ²² Mi Adi Komii siya Ebrahim siir naingwo tibmıya hiriinan kigiyın mi siya siirin dimın whırki kimbu karam asi nıkiugin. ²³ Ta yaiya Yokwo Komii sair nwowa, Adi Komii siya siirin, dimın whırki kimbu karam Ebrahim siirara biri boıkin. Niıngaka. ²⁴ Ta yaiya krimiir warar boıka, Adi Komii siya wi krimiir warar nıkiuwı, dimın whırki kimbu karamın. Dimusi rani, krıma siiram naingwo tibmiigin, yıpiki Jisis Krais siirin siya hidninsiin idwokin ie hirankın krimiir Yaowae Adın ninomor kouwanın. ²⁵ Adi Komii siya Jisis siirin nua tiriirin minam nikropki iugikin nu tir nauunı aoniyam krimiir dimın biyeyım simiir haiyopridiyumiigiyım. Mi Adi Komii siya siirin ie hirankar swoki hidninsiin idwo mi siya ini omwaiyar swoki waiyan. Mi Adi Komii siya krimiirin dimın whırki kimbu karam asi nıkiuwı. Iriig.

5

Adi Komii siya kimiirin dimın whırki kimbu karam dapaiginiugin

¹ Krıma iikamım Adi Komii siiram naingwo tibmiikim mi ta hiriinan saırsika, ta ii aiirin Adi Komii krimiir Wanın siya krimiirin wi dimın whırki kimbu karam sair nıkiuwı mi krıma wi irıpar nongwomamair aei. Dimusi rani, ti digworaekwowım krimiir Biyan Inkam Komii Jisis Krais siya tirkim krimiiram. ² Mi iya krıma Jisis Krais siirım naingwo tibmıyım mi ti siyının Adi Komii siya bıdi haiwaokiyın krimiir siyın iir niyok haiginiuwıyın krıma Adi Komii siir naingwobumbu aiir haiyam. Mi ta hiriinan saırsika, krıma wi dimın iiramar nikwokwonanaekaigi Adi Komii saıka nongwomamair aeyokiyokiıkaeyamam. ³ Mi krıma ti dimın imiiraram kipi maırgimaırga. Niıngaka. Krıma hikpai hikpaiyım krimiir nimbiniyım, simiiram warar timı maırgimaırga. Dimusi rani, krıma ina ninoknınkınım, krıma hikpai hikpaiyım wa haii mi ti hikpai hikpaiyım krimiir mhiı kwoınım wi simar kinsis haiginiuwı. ⁴ Mi krıma kirıe hiriinanar nwoyokiyokıı mi dimınpai dimınpaigi krimiiram kınanankıuwı mi Adi Komii siya krimiirin wi dimın whırki kimbu karam nıkiuwı. Mi hiriınankı nıuwı krıma wi Adi Komii siya nimbini dimınpai dimınpaiyım wi simiiramar nikwokwonanaeıkaigi. ⁵ Mi krıma hiriinan naingwo tibmı mi krimiir naingwo tibmıya saeya wi kigugu iuguski rani. Niıngaka. Dimusi rani, Adi Komii siya naeyın miıyıkın krimiir bıdi hauugiyın. Mi Adi Komii siir naingwokwowa wi krimiir mhiı kwoınau nwoki okiyım. Mi hiriyar nwoyokiyokıı mi krıma wa ninoknınkıı ti Adi Komii siya nimbini dimın taeminım krimiiram wa nimbiam kını.

⁶ Mi krimarin ini kirie karamaeyar ywowim, Adi Komii siir whwonkam idain, dimin whirki kimbu karamaeyin. Mi iya Adi Komii siya nimbingiya Jisis Krai siya naowana, iikam hinda tindanim dimin biye biyeyim simiirsi, simiir whinkinsiis haiginiuwam. ⁷ Mi tari krimiir nwrki siir piu aiirsi bi naingwoyimiyo kin inkam miyik nwrnisi naowim. Aniya? Niingaka. Mi inkam wadieyin iikam whinkinsiis haiginiuwiyin mi inkam nwrki siiram naingwokwonanaei, ini mi owin, ti hiriinan inkamin siyar mi owim siir hik aiirsiyin. ⁸ Mi krma iikam miyik rani. Mi iya krma dimin biyeyakar niki owim mi Jisis Krai siya ini krimiirsiyar mi aowin. Ti hiriinan siyuin Adi Komii siya krimiir niisiimauugin, siya krimiiram nhami nhami naingwokwonanaei rani. ⁹ Krai siyar nao iski kin krimiirsiyin mi siir nhieya ha naokiinainiya mi krimiirin ini saeya yinaki iskiyin. Mi ta hiriinan sairsiyar nikiugin, Adi Komii siya krimiirin dimin whirki kimbu karamaeyin. Mi kima paniina naingwowi, siya tari kirie karamaekin, krimiirin wi siya whinkinsiis haiginiu rani, dimin biye biyeyim krma tirim, simiirsi nanmaiwarkanaei, mhoiya Adi Komii siya iikam biyeyim simiir nonkwobumbuninkini, ha? ¹⁰ Biya krma iikam miyik miyiknan bi nwokiyamkin, krma Adi Komii siir sau omom nwokim. Mi siir yinisimin Krai siyar naowin mi krimiirin iripa siyar yinkiamasu haiginiu Adi Komii saikan. Mi tariinanin, krma tisi Adi Komii saikar nongwomamair aeyim mi krma bidi yinokninkiyim mhoiya krimiirin wi Adi Komii siya nikiunami ninomor koua hiriir. Dimusi rani, Krai siya ie hiranki minam ninsiin idwokin krimiir whinkinsiisam. ¹¹ Ta sasa rani. Niingaka. Damin whirin krma saika nongwomamair aeiya yo siya, krimiir Adi Komii wadiekwadieyin. Dimusi rani, ti dimin miyik miyikim krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai siya tirkim krimiirin Adi Komii saika ninkiamasu haiginiugin. Iriig.

Ta yaiya Adam Krai sower boinka.

¹² Krma dinokninkin bidi bidiniyarin, biigi biyan inkamin ti nu iir nwowin Adam siyar tirkim, dimin biyeyin mi siya ina yaonamin. Mi siyar tirkiya dimin biyeya ina yisininkinkiya kii auni haniin iki iikamin hinda tinda nwowim simiir. Mi nim krma iripi hiriinan warar mi aowi. Dimusi rani, nim krma siir kigna tirkim ti hiriinan siyuim. ¹³ Siyu komii siir siyuin bi niki imbiyamkin ti nu iirin mi dimin biyeya ya ha nwoka. Mi Adi Komii siya dimin biye sima tirim simiirsi paninsi boinwokiyo pnatkaigisi. Dimusi rani, siya ti siyu komiini siyuim Moses siir bi niki hauugin, siya winam. Mi sima siyuin Adi Komii siir wakaeyoknaeyin, siir paninsi yinokninkinsi. ¹⁴ Iikam nhirim siyu komii saika bi nantamyiryirkim Adam siya nantamyiryira sair hiriinan mi ti naoni siyuin ini sima warar mi inkin iniyopkwona. Adam siirin aknainan min isiimauugin Jisis siir, yipikin mhoiya nitaniin. Mi naoni siyuin Adam siir hirankar nwobwakainaniyin ini Moses siir tirar yadigniyin. Mi ti naoni siyuin Adi Komii siyar boinkiyin ini iikam whiekakim sima warar mi inkin iniyopkwonan. ¹⁵ Mi dimin biyeyim Adam siya tirim mi dimin miyik miyikim Adi Komii siya priihauuwim sima iripa rani. Niingaka. Krma bidiyar yinokninkinim iikam whiekakim wa naokaowi yim dimin biyeyim Adam siya tirkiyim simiirsiyar naokaowi. Mi krma ina ninokninkinim, Adi Komii siya krimiiram nhami nhami naingwokwonanaei rani mi ta siir naingwoyimiyo ka krimiirin hindara priihauugikin. Dimusi rani, ti diminin ti inkam nwiruwan Jisis Krai siyar tirkim. Mi ta naingwoyimiyo ka, ya whwomoni rani, ya ini ti dimin biyeyim Adam siya tirim simiir haibura. Mi ta naingwoyimiyo ka ya iikamin siiram naingwo tibmiyim simiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigika. ¹⁶ Mi ti dimin biyeyin, ti inkam nwiruwan Adam siyar tirkim iskiyin Adi Komii siya ha boinkikin iikam whiekakim wi sima warar ninkin iniyopkwonanaei, ti naoni nonkwobumbuninkina. Mi ti inkam nwiruwan Jisis Krai Adi Komii siir naingwobumbuwa saeyar nimbingikin, iikamin simiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyam. Mi diminin Adi Komii siya tirim, yim Adam siirin simaka bi namasugin, yim ini simakisimar ywowim. ¹⁷ Mi ti inkam nwiruwan Adam, siyu biye sasar tirkim iskiyin mi ta dimin biyeya iikam imiirin ini ini haniin saeyar kwirii idwokaigiya mi ti siyairgin iikam ima naokaowiyin siyuin. Mi ti inkam nwiruwan Jisis

Krais siir miiya Adi Komii siya iikam imiirin ta naingwoyimiyoka hindara priihauugiyam tiri. Mi siya simiirin wi dimin whirki kimbu karamae nikiuwi mi sima ninomor kou hirin, wi wadieyar nwoki ongwomamair aekiyamim inokiiinokin. Mi digworaekwo whiekakim simiirin wi simar kigirkaki. Mi hiriinanki niuwi mi tari Jisis Krais siir miiya ini Adam siir siyiun siir haiburin.

¹⁸ Mi bidi bidiniyarin, ti inkam nwuruwan Adam, siyu biye siyar tirki iskiyin mi Adi Komii siya ha boinkikin, iikam whiekakim wi sima warar ninkin iniyopkwonaei, ta naoni nonkwobumbuninkina. Mi ini hiriinankinar ywowin mi miiyika ti inkam nwuruwan Jisis Krais siya miriia. Mi iikam whiekakim, yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmiiyim Adi Komii siya simiirin wi dimin whirki kimbu karamae nikiuwi. Mi sima wi wadieyar sibgu ongwomamair aekiyami, inokiiinokin. ¹⁹ Mi bidi bidiniyarin ti inkam nwuruwan Adam Adi Komii siir yai aka siya nantamyiryirkin. Mi siyu biye ha tirkin mi ti siyiun dimin biye tiriin ini iikam whiekakim sima warar yinkin hugiyiskainan mi yim sima ini ti iriipi hiriinan siyu biye siirar mi tiryokiyokiyamim. Mi ti inkam nwuruwan Jisis siyar sibgu wakaeyokna apiskiia siir yai aiir mi Adi Komii siya iikamim, yipikin Jisis Krais siiram naingwo tibmiiyim simiirin dimin whirki kimbu karamae asi nikiugim.

²⁰ Adi Komii siyar hauugin siir siyiun iikam imiirin, simiir dimin biyeyim simiir niisiimauwam, sima kasakasa rani. Mhoiia Adi Komii siya simiirin dimin miiyik miiyik imiirar yiisiimauu mi ti dimin miiyik miiyikim ini ti dimin biyeyim sima tirim simiir haiburin. ²¹ Mi ti dimin biyeyim sima tirim, iikam imiirin ini ini haniin simiir warar yinkin kwirid idwokaiyin. Mi siyu whirin, Adi Komii siya niisiimauwin yio hiniingin, siir naingwoyimiyoka iikamim simiirsi mi siya mi tirkiya krimiirin dimin whirki kimbu karamae, ta miiya Jisis Krais siya tira mi krima wi omwaiyar waiyayokiyokiii. iriig

6

Krima Krais saika bidi yaonamim

¹ Mi kima paniina naingwowi, ha? Krima siyu bibiyie whiekakar ti diriraerarnanaei mi Adi Komii siya wi krimiisi nwoki naingwoyimyoknanaeyim. Mi krimiir dimin biyeyim wa nwoki haiyoprindiyumiigiyim, aniya? Niingaka. ² Krima ini inkam wirnan ywowim. Mi krima siyu biyeyim simiir bidi haiburgigim mi krima wi ti siyiun siir swoki apmimin tani. Niingakiniingaka. ³ Mi tari kima bidiyar yinokninkinim, biiya krima Krais saikar nitinakiugim mi sima krimiirin op bidiyar baptais haiginiuwim ya tariigina ini Krais saika naonamni haniin ywowa. ⁴ Sima krimiir bidi baptais haiginiuim mi ta sima baptais haiginiua ya ini krais saika naoni haniin ywowa. Mi Adi Komii siir kirieya Jisis Krais siirin ie hirankar swoki hidninsiin idwokin mi siya ini omwaiyar swoki waiyan. Mi ti hiriinan siyiun nim krima iriipi hiriinan ie hirankar mi insiin idwokim. Mi ini omwaiyar mi waiyam mi krima wi siyu miiyik miiyikim simiirarar napi.

⁵ Yio ini ti siir kirienan ywowin. Biiya krima Krais saikar niki amasukikinim mi saika niki inkin aonam. Mi mhoiia krima saikar namasukikini mi krima wi omwaiyar swoki waiyayokiyokiii siir hiriinan. ⁶ Krima bidi yinokninkinim, krimiir biiyan kwoin biyeyin yio bidi yaonamin paeyin hiiniya nirioninkinin siir, Jisis Krais saika. Siya dimusi bi naonamkin, siya minsi naokin, ti kwoin biyeyin krimiir nipiyaokiiyin dimin biye tiram, siirin wi Adi Komii siyar nwoki onkwobumbuninkinim. Mi hiriinanki niuwi, ti kwoin biyeyin krimiirin wi siya kiyopiyaokiinam tani siyu biye tiramin. Niingaka. ⁷ Mi inkamin naonamiyin siir hiriinan nwowiyin inkamki mi ti siirin saeya bi swoki boiwokiyopkaigiikin swoki kiyopiyaokii rani. Niingaka. ⁸ Ihi, kaimwoka, krima Krais saika bidi yaonamim mi krima hiriirar naingwowi, ⁹ Krima bidiyar yinokninkinim, iia Jisis Krais siya naonama mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwokiya ie hiranki siirin wi saeya swoki nonkwobumbuninkin tani. Niingaki, niingakiinga ¹⁰ Jisis Krais siya kwirkikwiruwa minam naokin dimin biyeyim iikam ima tirim simiirsi. Mi tariinanin siya ina nwowin mi Adi Komii siir dimin taeminim ta mii kwiruwa siya saiirar mirii digi iskiyin, ini siyar yanaakninkii haiginiun. ¹¹ Mi wim ti hiriinan kwoin iirar

timi aingwo, wim kima ini naoni piunan ywowim kimiir biyan kwoin biyeyin yio bidi yaonamin mi siya wi kimiir swoki kiyopiyaokii rani. Niingaka. Kima Krai Jisi saika bidi yamasukikinim mi krma omwai di waiyayokiyokiii, krma Adi Komii siirsiyar waiyaiyokiyokiii.

¹² Mi hiriinanki niuwi, kima ti dimin biyeyim simiirin kintimtinu. Mi kima ti dimin biyeyim kimiir kwoin ieya tiram naingwoyiyim simiirin haimiisima kipi swoki kiwaki. ¹³ Mi kima kimiir iga in minim dimin biye tiram kipi kiwaki. Niingaka. Mi kima kimiir piu irkaka, Adi Komii siirarar hauugi iski, siya siyar nwoki kigrarao irkakim mi krmiirin siyu miyik tiramin wi siyar nwoki whinkinsiis haiginiuwim. Mi wim kima ini naoni piunan ywowim, kimiir Adi Komii siyar hidninsiin idwokin ie hirankin. Mi kima, kimiir piu irkaka siirarar hauugi iski. ¹⁴ Kimiirin nu tiran dimin biyeyim sima kipi swoki ipiyaokii. Niingaka. Dimusi rani, kima siyu komii siir siyuin siir aowa nwo rani. Niingaka. Kima wi Adi Komii krmiir Wanin siir naingwoyiyiyoka sair aowar nwoyokiyokiikaeyami inokininokin mi dimin biyeyim wi krmiir niyopakaiyu rani. Niingaka. Iriig.

Krma siyu miyik imiir sibgu ap

¹⁵ Mi krma pi dimu tiri, ha? Mi krma siyu komii siir haiburgi mi krma Adi Komii siir naingwoyiyiyoka sair aowa nwoi mi krma dimin biyeyim wi hiriirar pi tiryokiyokiikaeyamin, aniya? Niingaki, niingaka! ¹⁶ Kira ti dimin iir bidi yinokninkin kinin. Mi iya kima inkam nwirnyam kiwakiiyim mi siya miriyam mi kimiir kouwin pi kou siyar mi owi mi kima siirar timi wakaeyokna mirii mi kima dimin biye imiiram kiwaki mi kimiir kouwin wi simar mi owi mi wim kima wi simiiramar mi mirii. Mi kima Adi Komii saika aru aru ha nwokii mi kima ha natisir whaowae kaiyuwi mi kima wi hindara kigugu iuguski. Mi Adi Komii siya ini kimiir kou nwowin mi kima wi siiram mirii mi siir whwonkam idain kima wi dimin whirki kimbu rani. Mi kima wi omwaiyar waiyayokiyokiikaeyami. ¹⁷ Biya kimiir kouwin dimin biye imar nwokim. Mi tariinanin kima Adi Komii siirin boin wadie prasae kipi nwoki. Dimusi rani, ti dimin hiriinanin siyar diguguskikim mi tariinanin kima yayim sima boinmimauuwim Jisi Krai siirim simiir wakaeyokna, simiir bidi wakaenonkworinuwim. ¹⁸ Mi iya kima dimin biye sair inar niki owa mi Adi Komii siya kimiirin sairar nanmaiwarkainakin. Mi tariinanin kima ini siyu miyikin Adi Komii siirin dimin whirki kimbu karam nwowin, ini siir nwowim. ¹⁹ Kara kimiiramini iki yai boskwonauwanin simiir boinam bi nitkin. Dimusi rani, kima Adi Komii siir digworaekwowim simiir bi ninomokninkin digim. Mi biya kima niki kiwakiya mi kimiir iga ini hinda tinda iki okwokiyim. Ti siyu biye hiniinim sim tiram, hii nanae mi hii tauae mi iki siyu bibiyie nhir ikim. Mi ti hiriinan siyuin, kima mi kiwaki mi kimiir iga ininim wi dimin miyik miyikim simiirar tiri.

²⁰ Mi biya kimiirin dimin biye imar niyopakaiyuwa mi wim kima rirmiya bi nwokim siyu miyikin siir aowa. Niingaka. ²¹ Mi biya ti digworaekwo biye biyeyim kima niki tirakaiyuwim mi tariinanin kima ini nididgak swoki amwoiim. Mi ti digworaekwo hiniinim sima kimiir bidi whinkinsiis haiginiuwim, aniya? Niingaka. Yim ti hiriinan siyu bibiyeyim yim sima, kima kigugu iuguskiyanim. ²² Mi iya dimin biyeyim sima kimiir kou nwowa mi tariinanin kimiirin Adi Komii siyar nanmaiwarkainakim. Mi ini mi owin, kima siir aowa mi owim. Mi hiriinan ha mi owi, kima wi saikar nongwomamair aekiyami inokininokin. ²³ Mi kima dimin biyeyim simiiram kiwaki, siyu biye kima tiram mi mhoiya kima wi dimu dimin haii, ha? Tiriiginim, yim kimiir swoki onkwobumbuninkin iuguskii, Adi Komii siya ti inigak nwoyokiyokiiya sairin hindara priihauugikin iikamim yipiki krmiir Biyan Inkam Komiiyin Jisi Krai siiram naingwo tibmiyim mi saika nitinakiuwim. Iriig.

¹ Ti akamim, kima siyupai siyupaiyim bidiyar yinokninkin digim. Mi ti yayim kara mi boinmimauuwim kima simiirin bidi mi inokninkinim. Mi ikam kimiir kouwin ini siyu komii siyar yowiskiyin mi siya kimiirin wi nokpaokii rani. Niingaka. Wi kimar naobudgi. ² Kara boiniyo yai kwira pi kimiir boini siyu komiiyin yio hiniina boinkin, iya wig saiir kamin omwaiyar niki waiyaeyin mi saeya siyakar dwo. Mi iya siya naonami mi ti siyu komii siir siyuin saiirin wi siya nikidu rani. Niingaka. ³ Mi saiir kamin ha niki owi mi saeya inkam nwirni piu ha nini owouwi mi siyu komii siya ha boinkin, ta wig hiriinana ya kam nwiruwan wig rani. Niingaka. Mi iya saiir kam ieya naonami mi saeya kam nwirni piu ha nini owouwi yio ti hiriinan siyuin yio yai karamaeka. ⁴ Ti kariir akamim wim kima ini siyu hiriinanin kara nikri boinin ini siir hiriinan yowin. Wim kima Krai saika namasukikinim mi ini paeyin hiiniya nironinkinin siya naonamin ini saika yinkin aonamnan yowim. Mi wim kima ini naoni piunan yowim mi ti siyu komii siir siyuin wi kimiir haiginikou rani. Mi wim kima ini Adi Komii siir yowim yipikin Jisis Krai siir hidninsiin idwouwin ie hirankin. Mi wi hiriinan saiirsayar mirii siir mi miyik miyikim. ⁵ Biya krma, krimiir kwoin imiirar napkim mi ti siyu komiiyin dimin taeminim sim nikiduwim mi krimiir kwoin iirin siyar swoki kiyainamkin, siyu bibiyie tiramin. Mi mhoyia ti siyu biyeyin krma tirin, krimiirin wi siyar swoki onkwobumbuninkin haiginuwi mi krma wa kigugu iuguskii. ⁶ Mi iya krimiir kouwin ti siyu komii ieya nwowa mi krimiirin Adi Komii siyar ini anmaiwarkainaki. Mi krma hiriinana nwokiswo mi krma wi naoni piunan pi yowin ti siyu komii siirsiyin. Mi ta Adi Komii siiram krma miriia, ya krma miriia biyan siyu komii siir yai aeya boinkiya ya saiir hiriinan tani. Niingaka. Krma Adi Komii siiram siyu winin siir mirii siir naeyiu ieya boinkiyin. triig.

Dimin biyie saeya nonkwobumbuninkin haiginuugin

⁷ Mi krma pi paniin paniina boini, ha? Mi krma wi hiniina boini, siyu komiiyin, yio ini biyieki biyie yowin, iyie? Niingaka. Mi siyu komii siya krimiir niisiimauu karamkiswo diminin siyu bibiyie tiriyim simiirin mi krma wi paniina pi yinokninkinin, piki hiniin dimin ikim siyu biyie tiriyim mi piki hiniin siyu ikin, siyu miyik tiriyin, ha? Mi siyu komii siya krimiirin hiniina boinkikiswo, kima inkam nwirni diminam kipi kigmair mi krma wi paniina pi yinokninkinin. Ti diminin, siya dimin biyieki niuwi, ha? Krimiirin siyu komii siyar niisiimauugin. ⁸ Mi iya siyu Komii siya ti hiriinan digworaekwowim simiir nikiduwiyim, yim tiriiginim yi krimiir niisiimauugin piki hiniin dimin ikin siyu biyie tiriyin mi ti siyu biyie hiriinanin. Kariir kwoinin, pi hindara nikwokwowi, diminpai diminpaiyim simiiram kigmairim. Mi siyu komii siya nwo karamkiswo mi kara wi ha di ninokninkini, tiriiginin yio dimin biyiekin. Niingaka. ⁹ Biya karar nwowa kara ti siyu komiiyin siir haimiisima bi swoki inokninkin miminkin. Niingaka. Mi kara siyu komii siir siyu iir paniinsi yinokninkinsi mi mhoyia siyu komiiyin ha nimbiniyin mi karar wakaeyin mi ti nuan dimin biyie biyeyim, kariir kwoinin ini simiiramar ikwokwonamin mi ini ti dimin biyeyim ini simiiramar kigmairnamim. Mi kara ina ninokninkinin kara siyu biyie bidi tirin mi kara wi kapi naowi. ¹⁰ Kima bidi yinokninkinim ti siyu komiiyin Adi Komii siya hauugiyin, yio tiriiginin siya minam naingwokin wadie krma nwowam. Mi krimiir whinkinsiis haiginuwim yio tiriiginin, yio kariir niisiimauugin, kara inkam paii rani, kara dimin biyie tirikin mi kara wi kapi naowi. ¹¹ Kariirin ti siyu komii ieya nikpitmaigin siyu biyie tiramin mi ta dimin biyieya kariirin wi saeyar boinmauugiyiu aowi.

¹² Krma ina ninokninkinim ti siyu komii siir yayim, yim dimin whirki bi kimbugim ini wadieki wadiekinar yowim. Yim Adi Komii siyar hauugikim. ¹³ Mi hiriinankiswo ti siyu miyikin kariirin wi siya boinmauugiyiu aowi, aniya? Niingaka. Dimin biyie saeya tirkin mi kara siyu biyie saiir siyumwokisiyumwoim wi siir nwoki sibgu inokninkinim. triig.

Krimiirin dimin biyie saeya nonkwoninwomwiirnkinkin.

¹⁴ Kríma bídi yínoknínkíním siyú komii íírin Adi Komii siir naeyú ieya hauugin Moses siirin, siya winkiyam. Mi hiriinanki níuwi mi ti siyú komiiyín wi dimín whírki kimbu rani. Adi Komii siir hiriinan mi an tari ini inkamín hindara sípímíyokaeyamiyín ini siir hiriinan ywowín. Mi kariir kouwín ini dimín biyé saeya ywowín mi kara wi ti siyú ímíir nap rani. Níngaka. ¹⁵ Kara bí nínoknínkínín ti siyú hiriinanín kara tírin. Mi ti dimín míiyíkín kara tíram naíngwówím mi kara pí tír tani. Níngaka. Kaimwoka, ti siyú biyéyím kara tíram naíngwo karamae nwowiyím, kara símíirín pa tíri. ¹⁶ Mi íya siyúín kara tíram naíngwo karamae nwowiyín, kara siir tíriyím, yío tíriiginín siyú komii siya kariirín siyú wadíekiwadí íírar nísiímauugin ¹⁷ Mi tariinanín kara ini háini yínoknínkíníyín ti hiriinan siyúín karar bí tírkin. Níngaka. Yío dimín biyéya kariir kwoínau nwokaiya saeya nípiyaokíigin ti siyú íir tíram. ¹⁸ Kara bídi yínoknínkíníyín, ti kariir kwoínín, kariirín wi siya níkpítmai rani, siyú míiyík tíramín. Níngaka. Kariir kwoínín siyú míiyík tíramín ina naíngwówín mi kara hiriinan tírim wi díg nwo rani. ¹⁹ Kaimwoka, siyú míiyíkín kara tíram naíngwówiyín, kara siir tírim pí díg nwo rani. Mi siyú biyéyín kara tíram naíngwo karamae nwowiyín mi kara siirin pa tíri. ²⁰ Ti siyú biyéyín kara tíram naíngwo karam nwowiyín mi kara siirin pa tíri. Yío tíriiginín karar bí tírkin. Níngaka. Dimín biyéya kariir kwoínau nwokaiya, kariirín saeya hopmímín tírkin. ²¹ Kara bídi kígin, ti hiriinan siyúín ini kariir tír nwowín. Kara siyú míiyík tíramín ina naíngwówín mi ti dimín biyéya kariir kwoínau nwokaiya saeya kariirín kínrkín tani. Níngaka. ²² Kaimwoka, kariir kwoínín Adi Komii siir siyú míiyík ííramín, ini maírgímaírga nwowín. ²³ Kara bídi yínoknínkínín, ti kariir kwoínau nwokaiyín siyúín yío ini sa ywowín yío Adi Komii siir siyú míiyíkín ío saika nwowikín. Mi Kariirín pí sowar níngi ankii. Mi ti siyú biyéyín kariir kou nwowín kariirín pí siyar kíyípsíbgí haigíníuwi. ²⁴ Kara ínkam pái rani mi kariir kwoínín whwokwoka bí nwowikín mi kara maírgímaírga bí nwowikín kariir píua ini paenan yíwhírída. Mi kariirín wi níngá kínsíis haigíníuwi ti kwoínín kariir níkpítmaíyín, siyú biyé tíram sírsiyín, ha? ²⁵ Kara Adi Komii krímíir Wanín siir bóin maírgímaírgae Jísís Kraís siirín krímíir Bíyan Ínkam Komiiyín siya níkrópíkín, kariir nanmaíwarkainám, siya kariirín mínám nanmaíwarkainakín, ti kwoín biyéyín kariir kwoínau nwokaiyín siir híuíkmaígiyím. Mi kariir kwoín komiiyín Adi Komii siir yai aír wakaeyokna apím tíri. Mi íi níhírín ti dimín biyéyím kariir kwoínau nwokaiyím, kariirín pí siyar mi íkpítmai ti nuan dígworaekwówím símíir tíram. íriig.

8

Kraís siya haiyoprimdíyúmiigíkín krímíir dimín biyéyím. Mi krímíirín Adi Komii siir naeyúín siyar swokí hauu.

¹ Mi ta saírísíka íikamím yípíkí Jísís Kraís saíka namasúkíkíním, yím wi yaigak wara nwo rani mi wi nonkwobumbunínkín tani, dimín biyéyím kríma tírim símíirsíyín. Níngaka. ² Dímusi rani, kara tariinanín Kraís Jísís síirgin, kariirín dimín biyéyím mi naoni siyú íkín, siir hírankí siya nanmaíwarkainakín. Mi tariinanín kara ti siyú hiriinaním símíir swokí o rani. Níngaka. Kariirín Adi Komii siir naeyúín siya bídi hauuwín siyú míiyíkín mi kwoín budín omwai waiya yokiyókííyín siirín. ³ Mi ti krímíir kwoín biyé híriinanín, Adi Komii siir siyú komiiyín krímíirín wi íkam míiyík siya nokwo haigíníu rani. Níngaka. Mi Adi Komii siya siir yínísím íir así níkrópíkín nua tíriirín. Mi siya ini krímíir híriinanar yauuní oniyín, krímíir dimín biyé biyéyím símíir haiyoprimdíyúmiigíyam Adi Komii sasar nonkwobumbunínkínakín ta siya naonama mi ini ta saeyar yokwóripúkímaígiya dimín biyé saír kírie aírín. ⁴ Mi siya híriinan mínsí tírkin, yípíkí íikamkím krímíir kwoín biyé íir nap karam nwowím mi kríma wi Adi Komii siir naeyúín siir kwoín íírarar nwokí apím. Mi kríma híriinan tíri mi kríma wi kírie kakar nwowi siyú komii siir yai ímíísíyín. ⁵ Mi íikamím kwoín biyé siir kwoín íir napíyokiyókííyím mi símíirín ini ti kwoín biyé íeyar kígrkákín. Mi íikamím Adi Komii siir naeyúín siir yai aír wakaeyokna apíyokiyókííyím yím símíirín wi Adi Komii siir naeyú íeyar kígrkák ískiyín. ⁶ Mi íikamím bídinán siyú biyé ííram naíngwówówiyím

siir napam mi yim ti iikam hiriinanin, yim wa naonami. Mi iikamim simiir kwoininin Adi Komii siir naeyiun, siir siyu iiram naingwokwo nanaeyin mi yio wi omwaiyar waiyayokiyokiii. Mi siya wi iripar nongwomamair aekiyami Adi Komii saikan. ⁷ Mi iikamim bidinan siyu biyeyin siya kigirkakiyim yim ti hiriinan iikamim sima io Adi Komii saika nwoyokiyokiiyim. Yim sima Adi Komii siir siyu iir napim pi boriisopi. Mi sima kiriekaki waeyo siir siyu iir paniinsi yapsi. ⁸ Mi ti hiriinan iikamim simiir biyan kwoin biye iirar napiyim mi Adi Komii siya wi simiiram maigimaigra rani. Niingaka.

⁹ Mi iikam kima tariinanin biyan kwoin biyeyin siir nwo rani. Niingaka. Tariinanin kima ini Adi Komii siir naeyiun kimiir kwoin nau nwokaiyin, ini siir kwoin iir napim. Yio tiriiginin simiir kwoinin ini haniin siya bidi kwirii idwokaiyin. Mi yipikin Jisis Kraiis siir naeyiugin nwo karam nwowin, siir kwoin nau yio ti hiriinan inkamin yio siir tani. ¹⁰ Mi Jisis Kraiis siya kimika nwowi mi kima saika namasukikini mi kimiir pua saeya wa naoki windi. Adam siir dimin biyeyim simiirsi mi kimiir kwoin budin yio wi omwaiyar waiyayokiyokiii, iya Adi Komii siya kimiir dapikiuwi, siir whwonkam idain dimin whirki kimbu kamaeyin. ¹¹ Biya Jisis Kraiis siya naonama siirin Adi Komii siir naeyiun siyar swoki hidninsiin idwoki ie hirankin. Mi siir naeyiun kimiir kwoin bud nau kwirii idwokaii mi kimiir pua ha naonami mi kimiir kwoin bud iirin wi siir naeyiun ieyar nwoaiginiuwi omwai waiyayokiyokiiyam.

¹² Ti nomiiauwwim krima diminin Adi Komii siir naeyiun ieya boinmimauwwim siyu miyikim simiir sibgu wakaeyokna ap. Krima iki siyu biyeyim krimiir kwoin nau nwokaiyim simiir kipi nap. Yim tiriiginin krima simiirin digiumii haimriiyugi. Yio ini diminin krima priihaiyin mi ini siir niyopkiyiuni hiniin ywowin. ¹³ Mi kima kimiir kwoin biyeyin siir napi mi kima wi kimbi naokaowi. Mi kima Adi Komii saika wi aru aru nwokiyami mi Adi Komii siir naeyiun siya wi digar nwowi, kimiir whinkinsiis haiginiuwim. Mi kimiir dimin biyeyim kimiir kwoin nau nwokaiyim, wi siya haiyoprimdiyumiigi. Mi kima wi omwai Adi Komii saikar nwoki waiyayokiyokiiyim. ¹⁴ Mi iikamim Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiun siir kigninkinkii, simiir mhi kwoin nau kwirii idwokaiyam mi ti hiriinan iikamim yim wi Adi Komii siir yinisisim kiin nwowi. ¹⁵ Mi Adi Komii siir naeyiun yipikin, krimiiram nikropkiyin, krimiir mhi kwoin nau, kwirii idwokaiyam. Siya ta mhoiia Adi Komii siya nonkwobumbuninkini, krimiirin saiir boinididam bi nitkin. Niingaka. Siya krimiirin siir yinisisimnan nauuni diriraerarnikin siir kirieya krimiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi krima Adi Komii siiram wi hiniina nwoki ikiuwim, Adiyoo! Adiyoo! ¹⁶ Adi Komii siir naeyiun siyar hiiurworwokaii krimiir kwoin iirin. Mi krima pi hirii hiriyar naingwokwo kripkaii, krima siir yinisisimkim. ¹⁷ Mi krima Adi Komii siir yinisisim nwowi mi digworaekwo miyik miyikim, siya nimbiniin krimiiram siya wi krimiir warar mi inkin sioitkin haiginiuwi. Mi ti digworaekwowim siya hauuwim Jisis Kraiis siir yim wi krimiir warar mi inkin hauuwi. Mi iikamim krimiir nonkwobuninkinam tiri, Kraiis siir nonkwobumbuninkinam sima tira saiir hiriinan. Mi Kraiis siya mi krima, krima wi dimin miyikmiyik imiirar haii. Mi krimiirin wi siya hainan prapasi. triig.

Mhoiia krima wi dimin miyik miyik imiir haii. Mi krimiirin wi Adi Komii siya hainan prapasi.

¹⁸ Kaimwokikaimwoka. Krima bidi yinokninkinim mi krima ha bidi mi hidgiyim, mhoiia Adi Komii siya krimiirin wi dimin miyik miyik imiir niisiimauwi. Mi ti tariinan sima nonkwobumbuninkin haiginiuwim krimiir, ya dimin komii rani. ¹⁹ Digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim ini hindara nikwokwowim. Sima minam nikwokwowi, Adi Komii siya, siir digworaekwo whiekakim, simiir niisiimauwwim yipikin siir yinisisim siir. ²⁰ Digworaekwowim Adi Komii siya nonkwokwowim, sima miyiknan nwo rani. Dimusi rani, simiirin Adi Komii siyar tirbugikin. Sima, sima bi nwokim, hiriinanin. Niingaka. Adi Komii siyar tirkiyin mi sima ini hiriyar nwokripkaiyim mi Adi Komii siya minam naingwowi iikamim sima

nonkworinukripkaiyim simiir naingwo tibmii aiirin. ²¹ Adi Komii siyar boinkikim, digworaekwo whiekakim biyie nwowamin. Digworaekwo sima, sima bi tirbunakim, biyie nwowamin. Niingaka. Krima hiriyyar naingwowi, ti digworaekwowim ti biyie nwokiyamim mhoiyya simiirin, wi Adi Komii siyar swoki grabi. Mi ti nuan digworaekwo biyie biyeyim wi simiir nonkwo rani. Mi mhoiyya simiirin mi Adi Komii siir yinisim ikin, krimiirin wi dimin whirkin kimbu rani. Niingaka. ²² Krima ina ninokninkinim digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim, sima ha mi kimpipisuwikim, wiga yinisim naokainaeya sair hiriinan. Mi digworaekwo whiekakim, hiriyyar ninouninkiyim mi tariinanin ini hiriyyar mi inouninki kripkaiyim. ²³ Mi ti digworaekwowim Adi Komii siya nonkwokwowim sima, sima rani. Niingaka. Nim krima iriipi hiriinan Adi Komii siir naeyiun siir bidiyar mi haiyin, dimin biyanin Adi Komii siya priihauuwim krimiir siir hiriinan. Mi nim krima iriipi hiriinan ina mi inouninkiyim. Mi krima Adi Komii siirima nwowi, iya siya krimiir diriraerarki, siir yinisim nwowam mi krima wi rirmiyya nwokii mi krimiir pua wi dimin whirki kimbu rani. Niingaka. ²⁴ Mi ta krimiir nanmaiwerkaina ya krimiir naingwo tibmii aeyar nanmaiwerkainaka. Mi ta naingwo tibmiiya ya hiniinga, krima hinda niki kaowi dimin taeminim mhoiyya nimbiniyanim krima niki hai karamae nwowim simiiram. Mi inkamin dimin nasae haigiyyin, yio siya dimin whiram bi swoki naingwowikin. Niingaka. ²⁵ Mi diminin krima kig karamae nwowiyyin krima siir haiyamin, hindara kao.

²⁶ Mi ti hiriinan siyiun iya kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siiram saeya kirie nwo karam nwowi mi Adi Komii siir naeyiun pa niti mi krimiirin pi siya nini kinsiis haiginiuni. Mi iya krima nhwo dimin whiram kwisboiniyim, Adi Komii siiram, krima ninokninkin tani siya pi panin panina namisi tiri. Mi iki kwoin ara krima pio, boiniyim krimiirin pi Adi Komii siir naeyiu ieyar hiurworwokai iskii, Adi Komii siirin. ²⁷ Adi Komii siya inkami kwoin kigikin mi siya ina ninokninkinin dimin siir naeyiu ieya tiriyyin krimiir kwoinaw. Mi Adi Komii siir naeyiun krimiiram pi siyar sriinanae iskii Adi Komii siiram mi sowa pi kwoin whiruar nwokii.

²⁸ Krima bidi yinokninkinim digworaekwo whiekakim krimiir nimbiniyim simiirin pi Adi Komii siyar niinikiriimdiyiu haiginkii miyik nimbiamim. Yipikin siiram naingwokwonanaeyim simiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi yipikin krimiir nimbingii, dimin taeminim siya naingwowim simiir tiram mi krima siir kwoin iirar timi wakaeyokna ap. ²⁹ Iikamim Adi Komii siya nimbiniim siir iikam nwowam krima ini siir yinisimin Jisis Kraisi ini siir hiriinan ywowim. Mi ti hiriinan siyiun siya iikam krimiir yaowae adnan asi nwowi. ³⁰ Mi iikamim siya nimbiniim mi ninokninkinim, mhoiyya siir siyiun iir sibgu api mi siya wi krimiiram nikiunaei siir siyiun iir napim. Mi nim krima siya nikiugiyim siir wakaeyokna apam mi krima siir whwonkam idain wi rirmiyyar nwowi mi nim krima wi siir yinisimnanar nwowi. Iriig

Adi Komii siir naingwokwowa wi krimiir haiburgig rani.

³¹ Mi hiriinankiniwi, Adi Komii siya krimiirsi nwowi mi iikam nhirim io krimaka nwowi sima wi digidiga nwowi krimiir niyopakaiyiuim, aniya? Niingaka. ³² Mi siya siir yinisimin siirin krimiiram nikropkiyim bi kisisirgin. Niingaka. Siya ini siirar mi ikropkiyin krimiir nanmaiwerkainaim mi takana ya mi komiiga siya digworaekwowim krimiir hauuwim tariinanin siir yinisimin wi dig nwo rani, niingaka siya wa hauwi siir priihauugiyin krimiir siir hiriinan. ³³ Mi hiriinanki niuwi krimiirin wi nhinga boin hiuriyiwi yipikin Adi Komii siya nimbiniim siir yinisim nwowamin, ha? Mi wi digar nwowi, nwirki hiriinan tirim, ha? Niingaka. Krimiirin Adi Komii siya boinkikin, dimin whirki kimbu karamaeyin. ³⁴ Mi krimiirin wi nhinga boini hiniin, krima dimin biyie tiri iikamkim mi krima wi maeyauwa paeki niuwiya wi sair nami, ha? Wi Jisis Kraisi siya tir tani hiriinanin. Niingaka. Siya bidi yaowin. Mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo ie hirankar mi tariinanin siya ini Adi Komii siir ina inig miya nidwovin, maeyauwa inkam inig komiigakim sima nidwoviya sair. Mi siya Adi Komii siiram

ini siir yinisisimim krimiiram kwisboinin. ³⁵ Mi krimiirin Krai siir naingwobumbuwa saiir hirankin wi nhiinga nispakii haii? Mi iya hiki krimiirim niti mi krimiir piuim kimpipisuwi mi inkam nwrki krimiir diriraerar bumbuwi mi iya krma mhiigi mi aowi mi yuis minam mi whaowaei mi iya yaiigi krimiir mi imbiyami mi krimiir nisomaowam tiri mi ti hiriinan digworaekwowim krimiirin Krai siir naingwokwowa saiir hiranki wi sima namisi ispakii haii, ha? Niingaka. ³⁶ Kaimwoka, ti hiriinan digworaekwowim krimiirin ha nimbiamikim yaiyim Yokwo Komii saeya boinim simiir hiriinan, krma kiriir iikam bidi ywowim. Mi inokiinokin sima krimiir ninkin aeyokiyok isomsom aokaowama tirikim. Mi sima krimiirin ini sibsibim sima nisomsom aokaowiyim ini simiir hiriinan kigim.

³⁷ Mi ti digworaekwowim simiir kipi naingwo, yim dimin komii rani, Krai siya krimiirsi naingwokwonanaeikin. Mi inokiinokin krimiirin simiir bii nwowamin Krai siya whindiraerar haiginiuwikin. ³⁸ Ihi, kara ina naingwo tibmii kinin krimiirin Adi Komii siir naingwokwowa saiir hirankin wi dimin whirki swoki ispakii hai rani. Niingaka. Mi naonami mi tari saeya, aniya? Mi tari irkak piu nwowiya saeya, aniya? Mi tari paekwosim sima, aniya? Mi tari nu tiran biyan kamim sima, ha? Mi tari digworaekwowim ti tariinan nwowim sima, aniya? Mi tari digworaekwowim mhoiia nimbiniyanim sima, aniya? Mi tari kiriepai kiriepai komii komiiyim sima? ³⁹ Mi tari digworaekwowim kou nwowim sima, aniya? Mi tari digworaekwowim nu aoki aowanim sima, aniya? Mi tari iki digworaekwo nhirim sima? Mi ti hiriinan digworaekwo whiekakim sima nispakii haiyim Adi Komii siir naingwokwowa saiir hiranki wi dig nwo rani. Niingaka. Krma naingwokwowa krimiir Yaowaeyin Krai Jisis siir hiranki haiga. Iriig.

9

Pol siya hik naingwoyiyiyok prasae bi haigin Isrel simiir iikamim simiirsiyin.

¹ Kara Krai siir inkamkin mi kara yaimwo imiirar boini, kara kimiirin niksise yai boin tani. Adi Komii siir naeyuin kariirin siyar hiurworwokai haiginiuwu mi ti yaiyim kara boinmimauuim ti digworaekwo simiirim yim yaimwo imairgim. ² Kariir mhi kwoinim inokiinokin Isrel simiir iikamim simiirsiyin nap ouu prasae bi kinikin. ³ Mi kara siyu kakiswo, kara ha naingwowi Krai siya kariirin wi digiumii pi haimriiyugigin mi kariir igsopa wi siyar pi yokwokairiinain mi simiirin wi ta saiirsiyar pi yanmaiwarkainain mi kima kariir nomiiyauim mi kariir piugin aka, kima wi Krai siir nwoki wakaeyokna apim. ⁴ Ti Isrelmi iikamim, Adi Komii krimiir Wanin siya kimiir bidi yimbingiyin, siir yinisisim nwowam mi dimin kirie kirieyim paenan niyuaeiyim kima bidi kigim. Mi siya siir siyu komiiyin siir siyuim kimiirar mi hauugin, siir wakaeyokna apamin. Mi kima bidiyar yinokninkinim siyuin siir inig iir sibgu hainaniyin Adi Komii siya bidi whinkinsiis haiginiuwun mi wi siya mi nanmaiwarkainaei. ⁵ Mi bidi bidinan inkam komii komiiyim inigakim, kimiir yidiwi wanwiyaeyim, wim kima simiir yiniekim, iya siya nua tirii nitin mi siya ini nuan iikamim krimiir hiriinanar yauuni oniyin. Mi digworaekwo whiekakim ini siyar kigirkak iskiyim. Mi krma inokiinokin Adi Komii siir inig iir hainan iski.

⁶ Kara ha bi boinkin digworaekwo whiekakim biya Adi Komii siya nimbingiyim, kimiiram wi tir tani. Niingaka. Mi Isrel kimiir iikam whiekakim Adi Komii siya hiriayar bi nimbini swokim siir isid kina nwowamin. Niingaka. ⁷ Whiekakim Ebrahim siir yiniekina rani. Dimusi rani, sima Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakim Adi Komii siya Ebrahim siirin hinina boinkikin, isidin Aisakni isidin siir hiranki nitim yim sima kimiir isidin, yipikin wi kara hauuwi, kariir digworaekwo whiekakim simiir mi iki nhirim yim wi niinga nwowi. ⁸ Ta yaiya saiir yaimwokiayaimwowa ya hininga, Ebrahim siir isidin siir yinieyim, yim Adi Komii siir isid rani. Niingaka. Mi yinisisim Adi Komii siya nimbini Ebrahim siirgisiir nhekar nwowam siir isidin sima simairgim Ebrahim siirgisiir yinisisimim. ⁹ Mi Adi Komii siya Ebrahim siirin hinina yimbingi, mhoiia kiriir wiga Sera saeya wi yinpiugak sapi nwowi mi saeya wi yinisisim yinkamiyin naokainaei.

¹⁰ Mi ta sasa rani. Nĩngaka. Rebeka saiir yĩnisim yĩnkamiyĩn nwisoye iriipi hĩriinan ad nwĩruwaniyar yĩnisimko. Krimiiir brougae waibiyeyĩn Aisak siirgo. ¹¹ Mi yĩnisim itmwoyino niki aokaina karamaeyar niki owo, Rebeka saiir mhiinau hirar niki okaiyo mi sowa dimin biyie mi dimin wadie ha bi tirkoye. ¹² Mi Adi Komii siya Rebeka saiir boin, kiriir yĩnisim yaowaeyĩn yio wi nomousimĩn siir aowa nwowi mi siya wi siiram mirii. Tiriiginĩn yio krimiiir niisiimauugin, Adi Komii siya siir kwoinkar nokmwĩn okwovikĩn inkamĩn siir yĩnisim nwowamĩn. Mi siyũũn inkamki tĩriyĩn yio siir kwoin iir bi nikpitmaigĩn. Nĩngaka. ¹³ Yokwo Komii saeya hĩniina boinka, kariir kwoin komiiyĩn Jekop siiram nwoĩn mi siirĩn kara yĩmbin siya kariir yĩnisim nwowim. Mi kara Iso siiram bi naingwokĩn mi siirĩn kara yikropki niimaua.

¹⁴ Mi krĩma wi panĩna boini? Mi tarii Adi Komii siya siyũũ miiyik bi tĩrkĩn krĩma hĩriinanar ti boin, aniya? Nĩngaka, nĩngakiĩnga! ¹⁵ Adi Komii siya Moses siir boinkĩ, yio kariirar kwoinkĩn, kara inkam nwĩrnisi mi aingwoyĩmiyoki mi siirĩn ha whĩnkĩnsiis haiginiuwi. Yio kariirar kwoinkĩn, kara iikam imiir mi whĩnkĩnsiis haiginiuwi. ¹⁶ Yio hĩniingĩn, ti dimin hĩriinanĩn, yio inkamĩn kwoinkĩn bi nwovikĩn miiya siya miriia mi siyũũ miiyikĩn siya napĩn siirsi. Nĩngaka. Yio Adi Komii siir naingwoyĩmiyoka saiirar dimĩnkĩn, iikam imiir nikiunamĩn. ¹⁷ Yokwo Komii saeya hĩniina boinka Pero siirĩn nu Isip hirar inkam komiiyĩn nu kirĩraowiyĩn, kara kiriirĩn nu kirĩraoan inkam komii asi nokmwĩn okwo haiginiugin mi ti hĩriinan siirsi nokmwĩn okwo haiginiugin, sima kariir kirie aĩr kigĩn. Mi kariir inĩgin omom omomĩn wi siir nwoiki haigĩn idwoviyim. ¹⁸ Krĩma dinoknĩnkĩn Adi Komii siya inkam nwĩrnisi mi aingwoyĩmiyoki yio siirar kwoinkĩn mi siya inkam nwĩrni mi okmwĩn antamiyĩryĩri, yio siirar kwoinkĩn siya siirĩn wi hĩriiyar mi okmwĩn antamiyĩryĩri. Iriig.

*Adi Komii siya nonkwobumbun*ĩnkĩn haiginiuwa mi siya whĩnkĩnsiis haiginiuwa sowa.

¹⁹ Mi kimiir nwĩrkĩn kariirĩn hĩniina boini mi ta yaiya saeya kaimwokiniuwi mi Adi Komii siya hĩniina dimusi boinkĩn inkamĩn dimin biyie dirĩraerarin siirĩn, ha? Mi yipikĩn siir kwoin iir nĩriiyũ boinanĩn, ha? Inkam nwĩr karamaeka. Nĩngaka. ²⁰ Mi yipiki inkamĩn, Adi Komii siir yai aĩr nĩriiyũ boinanĩn, ha? Mi hau saeya inkamĩn saiir nonkwokwoin siirĩn wi ha boini, kira kariirĩn hĩriinan dimusi nonkwokwokĩn, ha? ²¹ Mi inkamĩn hau nonkwokwoviyĩn, siya nu haimiyyĩn pa haii mi siirĩn hauwo pi kwisa nonkwokwovi, kwira pi wadie sibgu nonkwokwovi mi ta wadie sibgu nonkwokwowa ya dimin miiyik tĩranka. Mi aka sibgu nonkwokwo karam nwoowa, ya iki dimin biyie biyeyeyim sim tĩranka. Yio ti hĩriinan siya mi onkwokwovi, yio siirar kwoinkĩn.

²² Mi Adi Komii siya wi iriipa hĩriinanar mi tiri. Yio siirar kwoinkĩn, siir io aĩr kinwakigii, yipiki siya nĩmbinim, iikam biyeyim simiir nonkwobumbunĩnkĩnam. Mi siya hĩriinan minam tĩrkĩn, siir kirie aĩr niisiimauugin iikam krimiirĩn mi siya krimiirĩn wi aisiima niki onkwobumbunĩnkĩn tani. Nĩngaka. ²³ Mi yio siya iriipi hĩriinan siir kirie komiia mi siir dimin miiyik miiyikĩn simiir mi iisiimauugin iikam imiirĩn. Mi siir naingwoyĩmiyoka krimiirsi nwoowa, krimiirĩn saeyar nĩmbingikĩn mi iriipa saeyar nĩnkiamasu haiginiugin, ti dimin miiyik miiyik siirĩn krimar nonkwokwo haiyam. Mi siya krimiirĩn maĩrgimaĩrga asi nwowaiginiugin. ²⁴ Mi siya krimiir nhĩrmi bi nĩmbingĩn, ti dimin miiyik miiyik imiir haiyamĩn. Nĩngaka. Mi Juda iikam krĩma mi Juda iikam tani ikim, krĩma whĩekakarĩn ti siir dimin miiyik miiyik imiirĩn wi hĩriiyar haiswovi. ²⁵ Mi yayim Adi Komii siya boinkiyim Hosaia siir siya hĩniina winboinkikĩn, iikamim biya kariir iikam nwo karam nwowim, mhoiia sima wi kariir iikam nwoi.

Mi iikamim nu whĩrankĩ nitim, kara naingwobuna karam nwowim, mhoiia kara simiiramĩn wa naingwobunaei. ²⁶ Mi yai kwira Hosaia siir yokwo aĩr nwoowa hĩniina boinka, mhoiia Juda iikamim wi sima boini, nu whĩran iikamim simiir, wim kima Adi Komii siir iikam tani. Mi ti nu whĩran iikamim mhoiia ti Adi Komiiyĩn kwoin budin omwai waiyayoviyoyiyĩn, simiirĩn wi kara nĩmbingĩ kariir iikam nwowam.

²⁷ Mi profet Aisaia siya Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii aiirin hiniina winboinkikin Isrel simiir iikamim simiir nu hiranim, mhoyiya Isrel simiir iikamim simiir yinneyim sima niyiowi, wi yab siyyinan nwowi. Mi Adi Komii siya ti iikam imiir wi hoimgak nanmaiwarkainanaowid rani. ²⁸ Mi Biyan Inkam Komiiyin siya yai wi hirihiirii boin tani, ti iikamim naingwo tibmii karam nwowiyim simiir nonkwobumbuninkinamin. Niingaka. Siya wi simiiram nwo rani. ²⁹ Biya Aisaia siya hiniina winboinkikin mi Adi Komiiyin ninomor kouan sauan kamim simiir kigirkakiyin siya Isrel krimiir iikamim simiirin nhirmi nokmwın onaowid karamae nwowi, krıma wi hindara kigugu iuguskii. Mi nim wi om whiso Sodom Gomora so hiniin tiri. Iriig.

Adi Komii siir yaiya Isrel simiirin saeya whinkinsiis haiginiugin.

³⁰ Mi krıma wi paniina boini, ha? Krıma wi hiniina boini, iikamim Juda iikam tani sima kwoin karamaekim miinan miriyyim Adi Komii siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karamae nwowim. Niingaka. Sima naingwo tibmiya Adi Komii siya simiirin saiirsiyar nikiuwi dimin whirki kimbu karamaeyin. ³¹ Isrel simiir iikamim yipiki Adi Komii siya nimbinim, siir iikam nwowam, yim miinan siyiu komii siir siyiu iir napam mirii. Adi Komii siya wi simiir nwoki ikuum dimin whirki kimbu karamae iikam mi sima wi dig nwo rani. Mi Adi Komii siya wi digiumii simiir haimriiyugi. Siya simiirin wi dimin whirki kimbu karamae iikam nikiu rani. Niingaka. ³² Dimusika minsika, sima siir yai aiir bi naingwo tibmiigim, sima miinan minam mirii miinan simar priimirii haiyim. Mi Adi Komii siya simiirin digiumii asi haimriiyugin mi siya simiirin dimin whirki kimbu karamae paniinsi yikusi. Sima Kraıs siiram bi naingwokim mi sima siir bi mi wakaeyoknakim. Mi sima ini inkamin siiyaki haingiiyin mi ha nhinikaigaiyamiyin, ini siir hiriinan ywowin. ³³ Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinkika, kima wakae, kara Adi Komiikin mi inkam nwirin wi kara nokmwın ohaiginiuwi siya kirieni haniin om Saion hir. Mi iikamim yipiki naingwo tibmii karamae nwowim, simiirin wi siya nonkwobumbuninkini. Mi sima wi inkamin siiyaki haingiiyin mi ha nhinikaigaiyamiyin wi siir hiriinan nwowi. Mi yipiki siir yai aiirim naingwo tibmiyyim sima wi maigimaigra siiram nwowi mi simiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi. Iriig.

10

Isrel sima Adi Komii siir siyiu miyyik iir bi napkim.

¹ Ti akamim kariir kwoin komiiyin ha naingwowi, wi Adi Komii krimiir Wanin siya nanmaiwarkinaei. Isrel simiir iikamim digiumii siyiu biyeyim sima tirin siir haimriiyugigim simiirin wi Adi Komii siya swoki anmaiwarkinaei mi kara inokininokin Adi Komii siiramın saiirar kwisboinikin. ² Kara simiir bidi yinokninkinin mi kara kimiir asi boininkigikin, sima ini Adi Komii siir siyiu iir napama miininkinkripkaiyim. Mi sima ninokninkin miyyik karamaeka dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim sima napam. ³ Mi sima pi whaowaekim dimin taeminim, Adi siya diriraerarkiyim simiir. Mi Adi Komii siya wi krimiir nwoki ikuuwim dimin whirki kimbu karamae iikam. Mi sima simiir siyiu iirar napkim. Mi miinan simamar miriinakim. Mi sima Adi Komii siir aowa bi nwokim. Mi Adi Komii siya simiirin dimin whirki kimbukaram paniinsi yikusi. ⁴ Mi iya Kraıs siya nita, siyiu komii siirin, ini inkam igsop nokwokairinani haniin ikin ini siyar yauni okwokairinaniyin. Mi tiriiginin yio ina digiyin. Mi yipiki Kraıs siir yai aiiram naingwo tibmiyyim simiirin wi Adi Komii siya nikiuwi dimin whirki kimbu karamae.

Nanmaiwarkaina ya omkak krimiirairga

⁵ Mi Moses siya winboinkiya yaiya siyiu komii siira, iikamim simiiramın, siya min winboinkikin, iikamim siir sibgu apim. Mi Adi Komii siya simiirin wi dimin whirki kimbu karam hiriinansi nikiuwim. Mi yipiki siyiu komii siir siyiu iir sibgu naingwo tibmiyyim, mhoyiya sima wi omwaiyar waiyayokiyokiii Adi Komii saikain. ⁶ Yio hiniingın,

Moses siya hiniina winboinkikin, iikamim sima Adi Komii siir whwonkam idain wi dimin whirki kimbu karamae paniina nwowi. Mi siyuiin Krai siir yai aiiram naingwo tibmiyyin sasairgin siyuiin Adi Komii siir whwonkam idan dimin whirki kimbu karam yo. Mi ta yaiya ya hiniina boinkika, kima hiniina kipi naingwo ninomor koua hiriirin wi nhinga nami Krai siir nikiunakiyamim krimiiram? Jisis Krai siya bidiyar yiuuniyin. ⁷ Mi Krima hiniina kipi mi boin, iikamim naokaowim simiir oma hiriirin wi nhinga niuunaiinami Krai siir nauuni ikiunakiyamim krimiiramim Jisis Krai siya bidi yinsiin idwonamin ninomor hirankin. ⁸ Adi Komii Komii siir yaiya hiniina boinkika. Adi siir yaiya ini kimiir kingiingikingiin waraurar nwowa. Mi saeya kimiir mhii kwoinaw waraurar nwoka mi kima ta yai aiirin ina boinkiyim. Mi ta yaiya krima boinkiya saiir yaimwokiayimwowa ya hiniinga, kima Jisis Krai siiram daingwo tibmii. ⁹ Mi kira iikam nhirmaka hiniina boini, Jisis Krai siya kariir Biyan Inkam Komii gin mi kira ha naingwo tibmiikikini, ta Adi Komii siya swoki hidninsiin idwowa Jisis Krai siirin ie hirankin mi kiriirin wi Adi Komii siyar nanmaiwarkainaei. ¹⁰ Mi krimiir kwoinim Krai siir dimin taeminim simiiram naingwo tibmiikikini mi krima ta krima mi aingwo tibmiikikina saiirin ha mi boininkiigii mi Adi Komii siya krimiirin wi dimin whirki kimbu karamae nikiuwi mi krimiirin wi siya nanmaiwarkainaei. ¹¹ Yokwo Komii saeya ti dimin iirin hiniina boinkin mi iikamim siiram naingwo tibmiikikiniyim sima wi hikak nwo rani. ¹² Ta yaiya Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim, hinda tindanim, ti nu iirar nwoirkakim, krimiirar boinkika. Mi krima whiekakarim Adi Komii siir whwonkam idain ini hirii hiriinankinar ywowim. Adi Komii siya krimiir whiekakniyar Adi Komii gin. Mi ini mi owin iikam whiekakim, yipiki siiram kauwok boinim, simiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi mi dimin miyyik miyyikim wi siyar hauu haiginiuwi. ¹³ Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya hiniina boinkika, iikamim Biyan Inkam Komiiyin siir inig iir dapikiuwim simiirin wi siya nanmaiwarkainaei.

¹⁴ Mi sima siiramim wi paniina kauwok boini, sima siiram naingwo tibmiikikin karamae nwowi, ha? Mi sima siiramim wi paniina mi naingwo tibmiikikini, sima siir yai air waka karam nwowi, ha? Mi iikamim sima siirin simiir boinmimauu karam nwowi mi sima wi paniina waka, ha? ¹⁵ Mi Adi Komii siya siir iikam imiir nikropki karam nwokiswo siir yai air boinmimauuam mi sima wi paniina waka, ha? Yio ti hiniin siyuiin miyyik rani. Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya iikam imiirin hiniina boinka. Iikamim yipiki Krai siir yai win kibieya saiir boinmimauuim, yim iikam bimbuiwi rani. ¹⁶ Mi Isrel simiir iikam whiekakim Krai siir yai win kibiya saiiram bi naingwo tibmiikikinkim. Isaia profet inkamin siya hiniina winboinkikin, Biyan Inkam Komii, iikam hoimgak rani, krimiir yai naingwo tibmiikikiniyim mi iki nhirim yim ini niinga ywowim. ¹⁷ Minsika, ti iikamim sima Krai siir yai aiirim whisarii bi naingwo tibmiikikinkim sima ta yai air bidi wakaeyim. Ta yaiya sima saiirin whisarii bi wakaekim, saiirin iikam imar boinmimauuwamkim simiirin. Mi sima asi wakaekim saiirin.

¹⁸ Tariigina kara pi kimiir srii, Isrel simiir iikamim sima ta Krai siir yai win kibiya saiir bidi wakaeyim, aniya? Iki, sima bidiyar wakaeyim. Adi Komii siir yaiya yokwo Sam hir nwowa saeya hiniina boinka, ta yai win kibiya iikam ima bidi yapboinmimauuwa, hinda tindan maeyauim Isrel simiir iikam ima nwowim simiirin.

¹⁹ Mi kara kimiirin pi dimin whirin siir swoki kwasriigi, kimiir kwoinin ha naingwowi, Isrel simiir iikamim sima whaowaekim ta yai air bi ninokninkinkim, aniya? Niingaki, niingakiinga sima bidiyar yinokninkinim. Moses siya bi ti Isrel simiir dimin taeminim simiir winboinkiyin siya hiniina winboinkikin, Adi Komii kara, kara wi iikamim maeyau nhiranim inig komii karamaeyim, wi simiir haii. Mi yim sima kariir dimin taeminim simiir bi ninokninkinkim. Mi kimiirin wi kara kiyopsibgikikaigiki mi kima wi kigmair prasae kin tani, dimin taeminim kara tirim simiiramim.

²⁰ Mi Aisaia, profet inkamin siya bi kaorarao boinkin, iikamim Juda iikam tani simiirin. Siya hiniina boinkin, Adi Komii siir yai aiirin, iikamim miinan kariiram mirii karamae nwowim, yim sima kariir bidi yakigniyim. Mi

iikamim kariiram srii karamae nwowim iikam nhirimi, kara simiir hiriirin bidiyar mi imbiyamin.

²¹ Mi profet inkamin Aisaia siya Isrel simiir iikam imiirin hiniina boinkikin Adi Komii siir yai aiirin, ii kasakasa rani, namkiyim, kara simiiram nikiu kinkina nanaeyim, kariir wakaeyokna apim. Mi sima ini boriisopim mi kariirin sima digiumii haimriiyugig mi sima kariir yai aiir bi wakaeyoknakim. Mi sima ini yantamyiriyir kinim. Iriig.

11

Adi Komii siya Isrel simiir iikamim simiirsi naingwobumbugin.

¹ Kara kimiir sriiyam tiri, kima hiriyyar naingwowi, Adi Komii krimiir Wanin siya siir isidin Isrel simiir iikam imiirin digiumii bidi haimriiyuin, aniya? Niingaki, niingakiinga. Mi an karar in Isrel inkamaigin. Abraham siya kariirar brougaekin mi an kara Bensamini isidin siir hirankin. ² Adi Komii siya siir iikamim bidi bidiniya siyar nimbingiyim, simiirin digiumii bi haimriiyugin. Mi kima bidi yinokninkinim yaiya profet Ilaija siya kwisboinkiya Adi siiram Yokwo Komii hir nwowa Isrel simiir iikamim simiiram, siya hiniina kwisboinkikin, ³ Biyan Inkam Komii, kiriir profet inkamim Isrel sima bidi yisomsom aokaokiyim. Mi hiyim wraisu Adi Komii siiram ninkin imiyyaeiya yim iriipi hiriinan sima bidi mi inikinhimhingiyim. Mi kanakanar nwowi mi sima kariiram hansiri, kariir nisomaowam. ⁴ Mi Adi Komii siya siirin paniin yaiya sae yowarkii boinki, ha? Siya ha boinkikin. Niingaka. Kariir iikam 7,000nim, yim ina nwokripkaiyim kariir yai aiirar wakaeyoknakripkaiyim kara simiirin digiumii bi haimriiyugin. Mi sima Bal simiir niksise diminin uruwai siyaowaini haniin igak siiram bi nakaiswaekim. Niingaka. ⁵ Mi iriipa hiriinan, tariinanin isid haimii whirin ina mi owin, Adi Komii siya nimbinin siya simiirsi naingwobumbugin. ⁶ Adi Komii siya simiir nimbinin siya simiirin whisarii bi nimbingin, siya simiirsi naingwobumbugin. Siya simiir miyim sima miriyyim simiirsi bi nimbingin. Niingaka. Mi Adi Komii siya miyim sima miriyyim simiirsi nimbingiswo mi ta siir naingwobumbuwa wi opa pi kimaiyin.

⁷ Mi krima wi paniina boini? Ti diminin Isrelmi iikamim miinan sima napmiriyyin, siyiu komii siir siyiu iir napam sima siir bi haigin. Mi iikamim Adi Komii siyar naingwobumbum mi ha nimbinim siir iikam nwowam, sima simaigin ti dimin imiir haiyan iikamim. Mi iki iikam nhirim, yim simiir kwoinim Adi Komii siyar tirkikin mi sima ini kwoinam yaowhaeyuim, siir siyiu iir napim. ⁸ Yokwo Komii saeya boina sair hiriinan,

simiir kwoinin Adi Komii siya bidi tirkiyin mi sima ini kwoin karamae ywowim. Mi diminin sima kigiyim, sima siiram kig naingwo tibmii kinim pi boriisopi. Mi diminin sima wakaeyin, sima siiram naingwo tibmii kinim pi mi boriisopi. Mi biya sima nwowa, hiriyyar nwoyokiyokiniyan mi ini tariinanar yadigniyin.

⁹ Adi Komii siir yaiya Devid siya winboinkiya ya hiniinga, sima Adi Komii siirin bidi yaingwo owouugikim mi sima ini yaewou nikwo aeyim inantonanamim. Mi tariigina ya ini uridin krima hiuridkikaiyyin huwam ini siir hiriinan ywowa. Mi simiirin ha kiyiskaii mi simiirin wi hindara nonkwobumbuninkin iuguskii.

¹⁰ Sima inkam nhwokwisaenan dwokiyam, sima kipi nanaokigimokaeyam. Mi sima inkamin dimin hikak haiyin mi ha hiugraknainamiyin, siir hiriinan dwo. Mi simiir dimin biyeyim, simiirin wi hiriinanar timi kikin hiugrak haiginu.

¹¹ Mi kara kimiirin pa swoki sriigii, kima ha naingwowi, ti Isrel simiir iikamim sima bidi yonkwobumbuninkin iuguskii, aniya? Niingaki, niingakiinga. Mi sima Krai siir yai aiir bi wakaeyoknakim mi ta hiriinan sairsi whinkinsiis haiginiugin Adi Komii siya iki Juda iikam tani simiir nanmaiwarkainam. Mi Isrel simiirin wi Adi Komii siya minki mi sima wi io whwonkam Juda inkam tani simiir nanaowi. Dimusi rani, siya dimin miyik simiir hauugin. ¹² Mi siyiu biyeyim sima tiriyin, Adi Komii siirin simar hiuyarmai mi siya iki iikamim Juda iikam tani simiirin dimin miyik asi hauuwi. Mi Isrel simiir iikamim sima Adi Komii siir dimin miyik miyikim, simiirin ini yimiiyuwim mi Adi Komii siya ti dimin

miiyik miiyikim iki iikam nhirim sim asi hauugikin. Mi mhoiia Isrel simiir iikamim sima Kraisi siiram swoki haiyug naingwonanii mi ti dimin miiyik miiyikim wi Juda iikamim ti nu iirar nwoirkakim hinda tinda wi simiir whinkinsiis haiginiuwi.

Adi Komii siya Juda iikam tani simiir nanmaiwarkainakim.

¹³ Mi tariinanin kara ti iikam Juda iikamim tani, tisi yai kimiir nini boimmauuniyin. Kara aposel inkamkin, kariirin Adi Komii siya nikropkikin ti iikamim Juda iikam tani, kimiiram. Mi ta miiya kara miiya kara sairamain maingimaing komii asi nwowi. ¹⁴ Mi iya kara hiriinan tirin mi kariir isidin Isrel sima wi whwokwoka nwo rani. Sima wi dimin miiyik miiyikim Adi Komii siya hauuwim iki iikam nhirim sim, hiuyirmai. Mi kara Juda simiir iikam nhirim wi ti hiriinan siyu iirsi nanmaiwarkinaei. ¹⁵ Adi Komii siya wi iikamim Juda iikam tani simiiram kiwaki, saika nongwomamair aeyam. Dimusi rani, siya Isrel simiir isidin, siirin digiumii bidi haimriiyugigin. Mi mhoiia iya siya simiir swoki ikiunaei siiram swoki itim, ya wi dimin miiyiki miiyiknan nwowi, inkamin ieyanki swoki insiin idwowyin mi omwai ha waiyaiyin siir hiriinan.

¹⁶ Mi inkamin paemiiyin Adi Komii siir nikumauuwi mi iki siir kwiya kwiyaam mi siir kwoim mi siir nidim, yim iriipi hiriinan siirara kinaingim. Mi Ebrahim siya mi profet inkam miiyik miiyik ikim, sima Adi Komii siir yinisisim nwowi, mhoiia simiir isidin simiir yinneyim wi iriipi hiriinan siir yinisisimar mi owi. ¹⁷ Mi Adi Komii siya ibin inkamki nonkwo nankaiyin, siir kwiya wai imiir nikrip haii mi siya ibin sasa nikii whakiyin siir kwiyaam ha mi ikrip haii mi simiirin wi iripa nitimrwaku widgii. Mi sima kirie wi sima simar swoki inhai anainaei. Mi Juda iikamim yim ini ibin inkamki nonkwo inkiniyin, ini siir hiriinan ywowin. Mi Juda iikam tani yim ini ibin sasa nikiiwhakiyin, ini siir hiriinan ywowim. Mi kima isid whisairin ini iripar yitinakiuim, ti pae wiso sowiir hiriinan. Mi wim kima ini ta paeyakwiya waiya ini sair igsop aiir nokwokairiinan ywowin. Mi wim kima opa pi siir mii imiirsiyar mi haii. Mi Juda iikam tani kima kirie pi Juda iikamim simiirsia mi haii. ¹⁸ Mi kima hiriinan nwowi mi kima wi ha kipi naingwo, Juda iikamim simiir kouin ini kima ywowim, yipiki ti paeyakwiyam wainamim Adi Komii siya nikrip haiiyim simiir hiriinan. Mi kima hiriinan dimuam naingwowi, ha? Wim kima ini paeyakwiyanan ywowim mi Juda iikamim yim ini paemiinan ywowim. Wim kima ini paeyakwiyanan ywowim mi kima wi dig nwo rani, pae siir mii imiir op hauuwim, paeyakwiya imiirin paemi ieyar kirie haiginiuwi.

¹⁹ Mi wim kima wi hiniina boini, paeyakwiyam Adi Komii siya nikrip haiyim igsopa krima mi okwokairinaei yio ini mi owin. ²⁰ Ta yaiya, ya yaimwowainga mi kima, kimasiyar mintirao ta sairsiiyin. Simiirin Adi Komii siya nhinikriropkikim. Dimusi rani, sima siir yai aiir bi wakaena apkim. Mi simiir igsopa kima asi nokwokairiinanaowidga, wim kima siir yai aiiram naingwo tibmii kiingim. Mi kima, kimamar kipi naingwona, kima wi ti idid. Mi diminim kima naingwo tibmii kiinim simiirsi ha timi mintirao. ²¹ Juda iikamim, yim ini paeyakwiya kiinan ywowim mi Adi Komii siya simiirin wi hiriirar kigninkin okripkai rani. Niingaka. Simiirin wi siyar nikrimkripkii. Mi wim kima, wi ha kipi mi aingwo, Adi Komii siya krimiirin, wi hiriinan mi tir tani. Niingaka. ²² Adi Komii siya iikamim digiumii siir haimriiyugigim, simiirsiiyin naingwoyimyok karamaeka. Niingaka. Sima ini ibyakwiyaim Adi Komii siya nikrimkripkiyim ini simiir hiriinan ywowim, wim kima ini ibin sasa nikii whakiyin, siir kwiyaam ini simiir hiriinan ywowim. Mi kima siiram wakaeyokna apkripkai karam nwowi mi kima wi hiriirar naingwowi, siya wi krimiir nhinikriropki rani mi wi krimiir nonkwobumbuninkin iguski rani, aniya? ²³ Mi Juda iikamim sima swoki aingwo tibmii kiini, Adi Komii siya wi digar nwowi, simiirin wi simiir naeyiu imiirar swoki iyopkimkikiugii. ²⁴ Mi Juda iikam tani kima ini ibin sasa nikii whakin Adi Komii siya nikripkiyin, ini siir hiriinan ywowin. Adi Komii siya miiya miiya ya ini saikisar ywowa. Mi siya kimiirin ibin inkamki ninkinin, saikar yinkin iyopkikiu haiginiu. Mi Juda iikamim ini ti ibin inkamkin ninkinin ini siir hiriinan ywowin. Mi Adi Komii siya kimiirin Juda iikam tani hiniin tiri, ya tariigina ya mii komii rani, Juda iikam

simiir swoki ikunaei mi simiirin simiir maeyaugi maeyau imiirar swoki iyopkinkikiugii. Niingaka. Iriig

Adi Komii siya iikam whiekakim Juda iikamim simiirim mi Juda iikam tani ikim wi simiirar nanmaiwarkaina swowi.

²⁵ Ti kariir akamim, kara ha naingwowi, ta yaiya saiir yaimwoki yaimwowim simiir ti sibgu inokninkin, biya inkamki sibgu ninokninkin karam nwowa, kara ha naingwowi kima ti diminin siirgisiir ti inokninkin mi kara pi boriisopi, kima hiniina naingwoim digworaekwo whiekakim simiirin kimar yinokninkin iski. Niingaka. Adi Komii siya kiyopsibgi haiginiuwi Isrel simiir iikamim simiir kwoin imiirin mi wi ta iya Juda iikam tani Adi Komii siya nimbiniin siir yinisisim nwowi, sima naingwo tibiim kinnana wi saiirar nadigni. ²⁶ Mi mhoiya ti digworaekwo whiekakim sima digii mi Isrel simiir iikamim ha swoki amswowi Adi Komii siiram mi simiirin wi siyar nanmaiwarkinaei. Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinka,

inkamin iikam imiir nanmaiwarkainainin, yio om Saionanki nitin inkamin siya. Mi kwoin biyeyeyim Jekopni isidin siir kwoinawu nwokaiyim wi siya kindimdiyugii.

²⁷ Mi ta iya, kara simiir dimin biyeyeyim simiir kindiyugii mi ta biya kara nimbina, nimbina ya wa nimbiam. ²⁸ Isrel sima Adi Komii siir yai win kibiya digiumii saiir haimriiyugigim, sima whwokwoka saika bi nwowikim mi Adi Komii siya simiirin io asi nwokin. Mi iki Juda iikamim simiiram asi ninmiininkinamkin. Dimusi rani, Isrel simiir kamim Adi Komii siya bidi yimbiniin siir iikam nwowam. Mi siya simiiramar naingwokwoin. Dimusi rani, bidi bidiniyarin siya simiir brougaeyim Ebrahim, Aisak mi Jekop, simiir bidi boinin hiniin, kimiir isidin wi karar kigriraowi mi simiirin wi siyiu miyik iirar tirhaiginiuwi. ²⁹ Adi Komii siya simiirin wi siyiu miyik iirar tiri. Dimusi rani, siir kwoinin wi swoki kicina haigii rani, iikamim siya nimbinyim, siir iikam nwowam, simiir nanmaiwarkainamin. Niingaka. ³⁰ Biya Juda iikam tani yaewan kima niki kindiyu wankim Adi Komii siir yai aiirin mi tariinanin Adi Komii siya krimiirsi naingwobumbugin mi siya kimiir asi whinkinsiis haiginiuwi. Dimusi rani, Isrel simiir iikamim, sima Adi Komii siirin digiumii haimriiyugigim mi siya kimiiram asi ninmiininkinani. ³¹ Adi Komii siya krimiirsiyin ina naingwobumbuwun. Dimusi rani, Isrel simiir iikamim sima siir yai aiirin yaewan bidi kindiyuwangikim. Mi tariinanin, Adi Komii siya wi simiirsi swoki aingwobunaei mi siya simiirin wa whinkinsiis haiginiuwi. ³² Mi ti siyiuin Adi Komii siir yai aka nantamiyiriyiriyin, Adi Komii siya iikam imiirin wi iikamim hugripkiikikaigiyim wi simiir hiriinan hugripkiikikaigi mi Adi Komii siya krimiirin ti hiriinan tirkiyin mi siya mhoiya krimiirsi naingwobumbuwi mi wi krimiir whinkinsiis haiginiuwi. Iriig.

Krma Adi Komii siir inig iir hainan.

³³ Ha kipi naingwo, krimiir Adi Komiiyin, siya bimbiuwigi mi iuwi digworaekwowim siya ninokninkinim, ini solwara nwowi siyinkrinim ini simiir haiburim mi kougikouwin ini siyar yowiskiyin. Krma ninokninkin tani, ti hiriinan siyiuin siya tiriin mi siya krimiirin wi panin panina namisi tiri, siya hindara tiri. ³⁴ Kaimwoka, Yokwo Komii saeya hiniina boinka,

yipikin Biyan Inkam Komii siir kwoin iir ninokninkinin, ha? Mi wi nhinga boini siirin, hiniinin, kira ti hiniinin si ti tir, iyie? Ti hiniinin si ti tir, ha? ³⁵ Yipiki inkamkin dimin Adi Komii siir niki hauuwi mi mhoiya siya siirin wa swoki iyopkiyuwi siirin, ha?

³⁶ Niingaka. Digworaekwo whiekakim siyar tirkikim. Mi digworaekwo whiekakim simiirin ini siyar kigirkakim mi digworaekwowim yim ini hiriyar nwowim, siir kinsiis haiginiuwam. Mi krma siir inig iirin inokinokin hiriyar hainananaei. Taka yaiya, ya yai kaimwoki kaimwoka. Iriig.

12

Krimiir mhi kwoinim Adi Komii siirin inkamim dimin taemin siir ninkin imiiaeyim simiir hiriinan hauugi.

¹ Ti kariir akamim, kara kimiirin ta yai aiir boininkwokwokii, Adi Komii krimiir Wanin siya krimiiram naingwobumbu prasae bi kinkin. Mi siya krimiirin siyu miyik miyik kasa bi tirkin, krimiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi krma, krimiir mhi kwoinim Adi Komii siirin, inkamin nae siir ninkin imiiaeyin siir hiriinan hauugi. Mi krma siir yai imiir wakaeyokna mi siir mi imiir mirii. Mi siya wi krimaka nwoki ingwomamaier aeyim. Mi ti hiriinan siyuin krma Adi Komii siir inigin wi siir nwoki hainan kiinim.

² Kima siyuum nuan iikamim sima tiriyim simiir kipi kigna diriraerar. Niingaka. Kima Adi Komii siir tiki kigninkinki, kimiir kwoin imiir hiurworwokaiyamin mi kima wi Adi Komii siirgisiiram wakaeyokna apan iikam nwoki owim. Mi kima wi haini ninokninkini digworaekwowim Adi Komii siya naingwowim kima tiram. Yio tiriiginin ini yokiyin, Adi Komii siirin wi maigimaigra siya nwowaiginiuwi. Mi Tiriiginin, krimiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi.

³ Adi Komii siya kariirsi naingwobumbugin mi siya kariirin siir aposel inkam asi nokmwun okwohaiginiugin. Mi ta hiriinan kara inigakin kimiirin hiniina boinim, wim kima inig karamae iikamim kima ha kipi naingwo kima wi inig komiigak iikam nwowi. Niingaka. Kima, kimamar kipi naingwona mi kima, kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siya hauuwa kimiir, saiirgisiir digar hid. Mi kima wi ti diminin siya nimbingiyin tiram wi siir nwoki tirim. ⁴ Krma dinokninkin, krimiir pua kwiruwaigra mi saiir pua haimii haimiyyim kasa rani. Piu haimii nhirim yim dimin whir nonkwo diriraerarikim mi nhirim yim dimin whir mi onkwo diriraerarikim sima dimin whirua bi nonkwo diriraerarikim.

⁵ Mi ti hiriinan siyuin krma iikam kasa rani mi krma ini piu kwiruwananar swoki owim. Dimusi rani, krma Kraisiir yai aiir wakaeyokna apkim mi krma ini iripar yitakiuwim. Mi krma, krma krma ti swoki whinkinsiis ankinsiis irni nwrniyin. ⁶ Mi dimininim Adi Komii siya tiriyim mi siya hauuiyim krimiir sima hirii hiriinankina rani. Niingaka. Adi Komii siya kariirsi naingwobumbugin mi kima wi hainii ninokninkini diminin siya kimiir boinmauun. Mi siya ta yai boinmimauni ninokninkina inkam nwrni hauuwi mi siya siir naingwo tibmiiya saiir digar boinmimaui. ⁷ Mi Adi Komii siya krimiirin kirie siir mi aiir miriiyam hauuwi. Iki iikam nhirim sima whinkinsiisam mi kima ta mi aiirgisiirarar sibgu mirii iski. Mi Adi Komii siya kimiirin kirie siir yai aiir boinmimauiam hauuwi. Mi kima ta miia siya hauua saiirgisiirarar sibgu mirii iski. ⁸ Mi kima iikamim Adi Komii siya nimbinim iikam nhirmi nokboin prapas haiginiuwi mi ti hiriinan siyuin kima tirin simiir, simiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbingiyim iikam nhirmi nokboin prapas haiginiuam mi kima ta mi aiirarar sibgu mirii simiir whinkinsiis haiginiuam. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbingiyim digworaekwo iikam nhirmi sioitkin hauuam mi sima ta mi aiirin sibgu mirii mi simiirin digworaekwowim hoimgakar sioitkin hauu. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbingiyim iikam nhirmi kou nwowim, kima sibgu tir mi kima wi sibgu dwo. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbingiyim, iikam nhirmi naingwoyimiyokim, sima saiirin wi sibgu tir. Mi kima simiirin wi nimbuniniekakar dwoki.

⁹ Kima kipi niksisa, kima irni kwirniyamara daingwo dimin miyik miyikim simiiraramara daingwo. Mi dimininim biye nwoiyim simiiram kipi naingwo. ¹⁰ Irni nwrniyam naingwokwowa, ini kiriir yinwigim simiiram kira naingwowa ini saiir hiriinan yowa iikam nhirmiyam naingwokwowa ini kramara naingwowaieya ini saiir haibura. ¹¹ Kima piugi kipi piyao. Dimininim kima tiriyin Biyan Inkam Komii siir kimiir kwoinin ti siirarar hauu iguski. ¹² Kima maigimaigra hiriyar dwokripkai iya Biyan Inkam Komiiyin Kraisiir siya swoki itana saiiram. Mi iya kimiirin dimin biyeki kimbu haiginiuwi, kima wi sibgu dokworinu. Adi Komii siiramim dimin taeminamin. Tinokinokar srinanae. ¹³ Mi iikam nhirim naingwo tibmii kiniiyim sima paeprikabnan

nwowi mi kima simiirin kimiir digwokworaekwo imiirar hauu. Mi iikam nhirim om whiranim kimaka boinaenakiyam niti, kima simiirin igi haigi idwokaigi.

¹⁴ Mi iikamim kimiir nonkwoninwomwiirninkin haiginiuwi kima simiirin yamdi kipi swoki tir. Kima simiirin siyu miyiki miyik iirar tir. Mi Adi Komii siiram kwisboinki simiir whinkinsiis haiginiuwim. ¹⁵ Mi iikamim maigimaiga nwowi mi wim kima iriipi hiriinan simakar timi inkin maigimaiga. Mi sima hik mi haii mi wim kima iriipi hiriinan hik simakar timi inkin hai. ¹⁶ Kima iripa dongwomamair ae kima ha kipi naingwo, kouwin ini kimar ywowim. Niingaka. Kima iki iikamim inig karamaeyim simaka damasu mirii, iki mi bibiyeyim sima miriyim simiir. Mi kima iki iikam nhirim simiirin ha kipi naingwo, ninokninkin komiigakin kimar yo. Niingaka. ¹⁷ Mi kima iikamim siyu biye kimiir tiri simiirin yamdi kipi swoki tir haiginiu. Mi kima iikam imiirin dimin miyik iirar tirii mi sima wa kigninokninkinkii. Wim kima siyu miyiki miyik iirar tirii. ¹⁸ Mi siyu kakin niuwi, kima digworaekwosi kipi niniinsao. Niingaka. Kimiir kwoin komiyyin iikam imaka nongwomamair aeyam daingwo. ¹⁹ Ti kariir akamim kima iikamim kimiir tirbuwim simiirin yamdi tirbuwam kipi swoki tir. Kima ti iikamim io kimaka nwowim, simiirin Adi Komii siiramar dwo. Wi yamdi siyar tiri. Kima ti diminim Adi Komii siiram dwo yamdi siyar tirim. Dimusi rani, siir yaiya Yokwo Komii sair hir nwokaiyim hiniina boinkim, simiirin mhoiya wi yamdi karar tirhaiginiuwi mi wi karar nonkwobumbuninkin haiginiuwi. ²⁰ Mi kima iikamim siyu biye kimiir tirim simiirin yamdi kipi swoki tir. Mi sima mhiigi naowi, kima simiirin naemin ha timi hauu sima naeyam. Mi sima kwoinki mi haiei, kima simiirin op ha timi hauu kwiyae. Mi kima simiirin hiriinan tiri, mi sima wi nidid prasaekikin tani, ti siyu biyeyim sima tirin kimiir siirsiyin. Mi ti hiriinan siyuin yio ini nhiridmir parid siyitkinkinan ywowin simiir mwo imiir. ²¹ Mi hiriinanki niuwi, kima siyu biyeyim siiram kipi kiwaki, siya nikwowaisiyam. Niingaka. Kima siyu biye imiirin siyu miyikin kima tiriyin siya dikwowaisii. Iriig.

13

Kima gavman simiir siyu imiir dap

¹ Iikam hoimgak krimarin, gavman simiir inkam komii komiyyim simiir yai imiir wakaeyokna. Adi Komii krimiir Wanin siyar nokmwim okwo haiginiugim gavman simiirin, iki iikam whiekakim omom omomanim simiir kigriraowam. Adi Komii siyar nimbingikin, iikam imiirin, gavman nwowamin krimiir kigriraowam tariinanin. ² Mi iikamim gavmani iikamim simiir yai wakaeyokna karam nwowim, yim sima digiumii Adi Komii siir haimriiyuwi mi ti hiriinan kamim, yim siyar nokmwim okwo haiginiugim, ta hiriinan mi aiir nwowamin. Mi sima gavman siir yai aiir wakaeyokna karam nwowi, simiirin wi gavman siya nonkwoninwoimwiirninkin haiginiuwi. ³ Mi iikamim siyu miyik sibgu tiriyim, kima ha kipi naingwo gavman siya wi io kimiir nwowi. Niingaka. Mi iikamim siyu biye tiriyim, sima didid simiirsiyin. Mi kima gavman siirsi nididi, io kimiir nwosi mi kima wi ti hiriinan siyuin siir di tirii kima wi siyu miyik iirarar pi tirin. ⁴ Yim sima Adi Komii siir igsoa sair nokwokairinanan ywowim. Mi kimiirin ini simar kigirkakim mi kima wi iripar nwoki ingwomamair aeyim. Mi kima siyu biye tiri, kima wi didid. Dimusi rani, sima inig komiigak whisarii bi nwokim mi kimiirin simiir kirie aeya nonkwowi mi wi sima nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Adi Komii siir igsoa simar nokwokairinaka, iikamim siyu biye tiriyim simiir nonkwobumbuninkinam. ⁵ Dimino whiskwo kima wakaeyokna api gavman siir yai aiirin. Kimiirin wi Adi Komii siya pi nonkwobumbuninkinisi mi wi mi naingwoyimoknanaeisi. ⁶ Wim kima umiram Gavman simiir asi hauuwi, Adi Komii siir igsoa simar nokwokairinanaowida, kimiir kigriraowam inokinokim mi kima wi wadie nwoki owim. ⁷ Mi kima dimin taeminim gavman simiir iikam ima nikiuwiyim, simiir hauuwam yim ha timi hauugi. Mi Kima gavmani iikamim umiram sima sriigiyim, kima simiirin ha timi hauugi. Mi sima nuni umiram mi sriigii, yi iriipa hiriinan ha timi hauugi. Mi gavmani iikamim yim sima ini krimiir kou ywowim mi krma simiirin siyu miyikimiyik iirar sibgu tir. Iriig.

Mi iikamim iikam nhiram naingwowyim, yim sima Adi Komii siir siyiu iir napikim.

⁸ Mi kima inkam nwiri dimin hai, wi niyopkiiyu karamae kipi swoki o. Mi kima inkam nwiraka wi hiriinankak kipi nwo. Mi diminin whiruwairgin, niyopkiiyu dig nwo karamae nwowi, irni nwirnyam naingwokwowyin. Mi iikamim, iikam nhirmiyam naingwokwowyim yim sima Adi Komii siir siyiu iir napkim. ⁹ Adi Komii siir siyiu komiiyin hiniina boinkin, kima hii inkam nwirni wig aka kipi nanae mi wig irni kam aka kipi mi anae. Mi inkam kipi mi isomsom aokao mi hii kipi mi tauae mi kipi mi kigmar, ti sima sima rani, siyiu komii siir yai nhirim ina mi owim. Mi diminin whiruwairgin simiir kou nwowin, yio hiniingin kima iikamim kimiir omaka kingiin nwowim, simiiram in kiramar naingwonaeya sair hiriinan daingwo. ¹⁰ Iikamim, iikam nhiram naingwowyim sima simiirin siyiu biye bi tirikim mi ti hiriinan siyiu in iikam nhiram naingwowyin, yio Adi Komii siirgisiir siyiu iirar napi.

¹¹ Kima hiriinan tir iya Jisis Krai siya swoki iuuniyana nua tiriir ini kingiin nwowa. Mi kima Jisis Krai siir mi aiir mirii wi kipi mirii piyapiyao. ¹² Thi, iya siya swoki itana nua tiriir, ini kingiin nwowa. Mi krimiir iya ti nuin dimin biye ki naokingugukikaiyin siir nwowana ini dig kingiin nwowa. Mi krma Setan siir siyiu biyeyim yim ti iuguski. Mi Adi Komii siir kirie aiir hai mi Setan siir ti swoki kwatio. ¹³ Krma siyiu miyik iir sibgu ap mi siir sibgu tir. Iikamim nabie kigomok apiyim sim hiniin mi siyiu biye siir kipi nap iki iikamim nii tisisir apiyim simiir hiriinan. Yim ini op biyeya kwiyae whaowaeya sair kwiyae whaowaenan ywowim. Sima hii nanaekim mi yai priinini priininiigim mi io whwonkam nanaokim mi wranan ninsikim. ¹⁴ Mi wim kima wi hiriinan kipi tir kima Jisis Krai siir kirie aiir hai. Mi dimin biyeyim kimiir kwoinki naingwowyim tiram, yim wi kipi tir. Iriig.

14

Krma iikam nhirim naingwo tibmiiyim simiir kipi hid.

¹ Mi iikam nhirmi naingwo tibmiiya kirie nwo karam nwowi Jisis Krai siiram in mi kima simiirin kipi hiuyarmai kima simiiram dapiyao Adi Komii siir inig iirin kinakar hainanam. Mi kima diminin whwokwoka nwo karam nwowyim simiir kipi ninkinwamwarkii boin. ² Boiniyo yaiya kara pi hiniina boini, mi inkam in Adi Komii siiram naingwo tibmiiyin siir naingwo tibmiiya saeya ha boini, ti naepai naepaiyim yim hiriir daeswo, yio siya wa dae. Mi nwirin siir naingwo tibmiiya Adi Komii siiram in kirie nwo karam nwowi, yio wi kiuaekiuaeyim simiirarar timi ae. ³ Mi inkam in naepai naepai naeyin, siya iki inkam in naepai naepai naesi nididiyin siir kipi nigbumbu, yio ti hiriinan siyiu in yio miyik rani. Mi inkam in kiuaekiuae ara mi aeyin yio iriipa hiriinan, iki inkam in naepai naepai imiirar naeyarkakiyin siir kipi mi igbumbu. Mi yio tiriiginin yio iriipa hiriinan miyik rani. Dimusi rani, simiirin Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yanmaiwarkainaswowin. ⁴ Kima hiriirar naingwowi iki iikam nhirim Krai siir mi miriiyim, simiir hidim mi kou ini kimar ywowim, ha? Biyan Inkam Komii siya hidi digworaekwo whiekakim siir iikam ima tirim simiirin wi wadiyar nwowi, iyie? Wi wadie nwo rani, aniya? Simiirin wi Adi Komii siyar whinkinsiis haiginiwi, siyiu miyik tiram in.

⁵ Mi iikam nhirim yim ha naingwowi, ii nhirim simiir kouwin ini ii kwira kou saeya ywowa. Mi iikam nhirim yim ha naingwowi, ii whiekakim ini hirii hiriinankimar ywowim. Mi kima irira nwinwira diminin kima naingwowyin, siiram in sibgu daingwo omok hid. ⁶ Mi iikamim ha naingwowim, ii nhirim iki ii nhirim simiir kouwin ini sima ywowin, yim sima Biyan Inkam Komii siir inigin hiriinan sairsiyar mi hainani. Mi iikamim naepai naepai imiir naeyarkakiyim, yim sima Biyan Inkam Komiiyin siir inigin simirsiyar mi hainani. Dimusi rani, sima ti naeyim Adi Komii siya hauugiyim simiir, siirin simirsi ti swoki boin wadieki. Mi iikamim kiuae kiuae ara naeyim, yim sima Biyan Inkam Komiiyin siir inigin ti simirsiyar mi hainani. Mi sima Adi Komii siirin ti naeyim siya hauuim pi simirsiyar mi boin wadieki. ⁷ Inkam nwirkin siir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyam in, siya bi nonkwokin. Niingaka. Mi inkam nwirki siir kwoin

airgar bi mi aingwo aonamkin. Niingaka. ⁸ Mi krīma omwaiyar mi waiyaei yio Biiyan Inkam Komii siirar diminkin. Mi krīma mi aonami yio iriipa hiriinan Biiyan Inkam Komii siirar diminkin mi krīma omwaiyar mi waiyaei mi krīma mi aonami, nīmkrīma Kraiis siir iikamkim. ⁹ Dimusi rani, siya bidiya yaowin mi ini iki iikamim naokaowim mi iikamim krīma ti omwaiya niki waiyaim siya ini krīmiir Biiyan Inkam Komii nwowin.

¹⁰ Mi dimusika, kīma kīmiir nomiiyauim simiirin whisarii prii hidi, ha? Mi dimusika, kīma kīmiir nomiiyauim simiir niġbumbuim, ha? Mi mhoiia krīma homgakarīn wi Adi Komii siir whwonkam ida nokwowi. Mi diminpai diminpaiyim wi siyar hid iskii. ¹¹ Adi Komii siya Yokwo Komii saiirin hiniina boinkikin,

Biiyan Inkam Komiiyin siya hiniina boinkikin, kara kīmiirin yaimwovar boinki, kara ini omwaiyar waiyain. Ombud komiiyin wi ogmwo kariir whwonkam idair nini hiunii mi sima wa boini Adi Komii kiingi kiinīn kirargin.

¹² Mi krīma irira nwinwira Adi Komii siirin, wi krīmiir yapayapa kwoin imiirar boini, krīma ti dimin taeminim hiniin dimusi tirkim, iya krīma ti nu iir niki owa. Mi krīma wi mintarao, siyiuin krīma tirin iki nomiiyau nhirim naingwo tibmii kiinim sim. Iriig.

Krīma nomiiyauim naingwo tibmiiyim simiir naingwo tibmiiya saiir kipi tirbu.

¹³ Mi krīma, krīmiir nomiiyauwim simiir kipi hid. Kīma ti dimin hiriinanim simiirsi daingwo. Kīma, kīmiir nomiiyau imiirin dimin kipi swoki tirsran simiir nikpitmaiyaamin siyiu biyie tiram mi sima nanka ikiiyamin. Niingaka. ¹⁴ An kara Jisis Kraiis saika bidi yitīnakiukikinin mi kara asi ninomokninkini, digworaekwo whiekakim wadie kina nwo imiirin. Mi nwrki ha naingwowi, ti diminin miyik rani mi siya wi kipi tir mi wi kipi mi ae. ¹⁵ Mi naeyin kira naeyin, kiriir nomiiyauin kiriirsiyin hikak siya nwowi mi ti hiriinan siyiuin, yio nomiiyauam naingwokwowyin si rani. Mi ti dimin hiriinanin kīma naeyin siirin, kīma iikamim yipiki Kraiis siya naowin simiirsiyin, simiir whwonkam ida kipi nae, simiir naingwo tibmii aiir tirbuam. ¹⁶ Mi dimin whir kipi swoki iisiimauu iikam nhirmiyin, wim wi sim pi boinbumbuwisi ti diminin kīma ha naingwokwowyin, yio wadiekin mi yim sima wa boini, yio miyik rani. ¹⁷ Mi dimin miyik miyikim Adi Komii siir isidin siirim, yim naeni dimin tani mi yim op kwiyaeni dimin tani. Niingaka. Yim hiniin hiniingim, dimin whirki kimbu karamae nwo mi iriipa Adi Komii saika nongwomamair aei mi maigimairga nwo. Yim ti dimin hiniinim yim Adi Komii siir naeyiu ieya hauugim. Mi ti diminin simakisimairgim kougi kou nwowim. ¹⁸ Mi kira ta mii hiriinana saiir mirii Jisis Kraiis siiramim mi Adi Komii siya kiriirin wi maigimairga prasae nwo rani, ta miya kira miriia sairamim. Mi kīmiir nomiiyauim yim iriipa hiriinan wi maigimairgar mi owi.

¹⁹ Mi krīma siyiuin krīmiir whinkinsiis haiginiuwiyin, iriipa nongwomamair aeyin mi kirie irni nwrni hauuwiyin, siir dap. ²⁰ Kīma Adi Komii siir miya ti naeyam kīma naeyim tirim simiirsi ara kipi tirbu. Nae whiekakim yim wadiekinargim. Mi ti diminin kira naeyam tirin, kiriir nomiiyau siir whwonkam ida siir naingwo tibmiiya saiir nanka ikii, yio tiriiginin wi biyieki biyie nwowi. ²¹ Mi diminin kira naeyam naingwowin mi opa kira kwiyaeyam naingwowa, kiriir nomiiyau iirin siya nanka ikii mi kira ti hiriinan diminin wi kipi swoki tirmimin wi hindarar ditkii iuguski. ²² Mi diminin kira ha naingwokwowyin yio nae dimin kibikin mi kīma siir naeyam naingwowi yio kimakima dimprio ae, kīma inkam nwrni kwoin nipiyaokiiyim kipi tir, yio kīma mi Adi Komii siya kīmiirarar diminkin. Mi kīmiir kwoinin ha naingwowi siyiuin kīma tiram naingwowin yio siyiu wadiekin mi sima wi maigimairga nwowi. ²³ Mi inkamin kwoinin whisa nwowi diminin siya naeyam naingwowin mi siya siirin wi kipi nae. Mi siya ti dimin iir naei, yio siya dimin biyie bidi tirin. Mi diminin kira ha naingwowin, yio dimin biyiekin mi kira siirin hiriinar tirkripkaii, yio tiriiginin, Adi Komii siya ha boini, tiki diminin yio dimin biyiekin. Iriig.

¹ Mi iikam krīma yipiki naingwo tībmiī kiinim Jisis Kraīs siiram, krīma iki iikamim Jisis Kraīs siiram naingwo tībmiī kiin karamae nwowim simiir whinkinsiis haiginiu, yim wi pi nikii iuguskiisi. Mi krīma, krimamar kipi naingwona. ² Nim wi krimamar pi naingwonaēisi, krīma iki iikamim naingwo tībmiī kiinim simiir whinkinsiis haiginiu mi simiir naingwo tībmiīya Jisis Kraīs siiram in wi kirie nwoki owi. ³ Adi Komii siir Yokwo Komiiya hiniina boinka, siya krimiir Biyan Inkam Komiiyin, siya siir kwoinairga bi nitkin, krimiiram nauni miriiniyim. Niingaka. Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya hiniina boinka, ti yai bibiyeyim sima nigbumbuwiyim, an kara ini warar mi ikin hikin mi krīma wi krimiir kwoinkar kipi naingwo mirii. ⁴ Ti yayim biya sima winkyiyim Adi Komii siir Yokwo Komii aair, yim krimiir nowamwarkai haiginiuwam winkikim. Mi iya sima ti yai imiir winkyiyim, sima minam winkikim krimiir kwoin imiir wokmai haiginiuwam. Mi hiriinanki niuwi, krīma wi naingwo tībmiī kiin pranae kin tani, ta iya omwai Adi Komii saika waiyayokiyokiyana sairam in. ⁵ Adi Komii krimiir Wanin sikisiyairgin krimiir wokmai haiginiuwiyin mi krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin sowiir bwamki bwamin. Mi kara Adi Komii siiram in hiriinan sairam kwisboin yokiyokig in. Mi iya siya kimiir whinkinsiis haiginiuwi mi kima iripa dongwomamair ae, Jisis Kraīs siya tirin siyiuin krimiir niisiimauuw in siir hiriinan. ⁶ Mi krīma wi kwoin whiruwar dwoki mi wi diriyar timi boinki, Adi Komii siir inig iir hainan prapasamin krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraīs siir Ad in. Iriig.

Kraīs siya Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim simiir kinsiis haiginiu swokin.

⁷ Jisis Kraīs siya bidi mi boinin, krīma siir iikam nwowam. Mi iripa hiriinan siyiuin kima nwirni irniyamar timi aingwo. Mi hiriinanki niuwi, iikamim sima wi Adi Komii siir inig iir hainan prapraski. Dimusi rani, sima kimiir siyu iir kigim. ⁸ Mi ti yayim kara kimiir boinimauuwim simiir yaimwokiyaimwowim yim hiniingim, Jisis Kraīs siya Juda iikamim, yipiki miois kitiyopnir haiyim simiir whisarii mi priimiriyan inkam nwokin. Siya simiir niisiimauuwam tirkin siir Ad in siir yaimwo kiina. Mi Adi Komii siya dimin taeminim krimiir brougae wanwiyaeiyim simiir nimbingiyim bidi bidiniyar Ebrahim Aisak mi Jekop simiirin wi siya tiri. ⁹ Kima mi kimiir nomiyauwim naingwo tībmiī kiinim kima iripar dongwomamair ae. Dimusi rani, kraīs siya iki Juda iikam tani simiiram warar nitkin. Mi sima wi Adi Komii siir inig iir nwoki hainan prapasim ti iikam whiekakam siya naingwowiya sairsi. Yokwo Komii sair yayi hiniina boinka,

mi ini mi owin kara ti Juda iikam tani simakar mi owin mi kara mwai wi kiriir inig iir hainan prapas waowi. ¹⁰ Mi Yokwo Komii sair yai kwira saeya ha boinkika, kima iikamim Juda iikam tani, kima maigimairga dwo Juda iikamim simakain. ¹¹ Mi haimii whirin yo hiniina boinkikin, kima iikamim Juda iikam tani, kima Biyan Inkam Komii siir inig iir hainan prapraski. Mi iikam whiekak kamarin, siir inig iirin nhamii nhamii kipi hainan prapraski. ¹² Profet inkamin Aisaia siya Yokwo Komii sairin hiniina win boinkikin, mhoiya inkam nwirin wi sipi niti, yo Jesini isidin siirgin Devidni adin mi iikamim Juda iikam tani hinda tinda nwowim, simiirin wi siyar kigiski. Mi sima wi hiniina naingwo aingwo tībmiī kiini, simiirin wi siya nanmaiwarkainaei.

¹³ Adi Komii siyairgin, krimiir naingwo tībmiī kiina sair bwamki bwamin. Kara ha naingwowi, maigimairga mi iripa nongwomamair aei siyiuin yo kimiir dinkiniukikai. Mi Adi Komii siir naeyuun siir dimin kirie kiriyim wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim, ta Adi Komii siiram kima nwowa siya nanmaiwarkainam. Iriig.

Pol siya siir mi aiiram maigimairgakin.

¹⁴ Ti kariir akamim, kara bidi yinokninkin, kima iikam wadiekim mi Adi Komii siir yai imiirin kimar yinokninkin. Mi irni nwirniyin kimar mi owimwarkaiyuwi, wi digar mi owi. ¹⁵ Mi yokwowa ti digworaekwo imiira igao yai kara winboinkiya, kimiiram, kara bi nididgin simiir boinimauusiyin. Niingaka. Kara minsi winkikin, kima wi pi naingwo owuwisi, ti digworaekwo imiirin. Dimusi rani, kariirin Jisis Kraīs siir aposel inkam

nwowamin Adi Komii siya nokmon okwo haiginiugin. ¹⁶ Mi kara siir miyan inkam asi nwokin, iki Juda iikam tani simiirsi nini miriyyuwim. Mi an kara ini pris inkamnan ywowin, Adi Komii siir yai win kibiya saiir boinmimauuwam simiir. Mi iya sima Jisis Kraiis siiram naingwo tibmii kiini mi Adi Komii siir naeyiwin simiirin dimin whirki kimbu karamae nwohaiginiuwi, siir whwonkam idain mi simiirin kara swoki hauugi, diminin Adi Komii siir hauugiyin siir hiriinan mi siya bigi wi nasmirwaiyar nwoki owim sima siir iikam kungi kin nwowam. ¹⁷ Mi an kara Kraiis siir inkamkin mi kara maingimairga asi nwowi ta miya Adi Komii siira kara miriyya sairam. ¹⁸ Kara pi dimin whir wara boin tani, kara miyim kara miriyyim Kraiis siya whindiriraerarim kariir, pi simiir boini, iikamim Juda iikam tani sima wi siir yai aiir nwoki wakaeyoknaim mi wa nwoki aingwo tibmii kinim. Mi ti yaimin diminin kara tirim siya whinkinsiis haiginiugin. ¹⁹ Kariirin Adi Komii siir naeyiu ieyar whinkinsiis haiginiugin, dimin kirie komiyyim biya iikamki kig karam nwowim simiirin. Mi kara Jisis Kraiis siir yai win kibi kibiyyim om komii Jerusalem hirankar boinmimauunaniyin, ini nu Ilirikam hirar yadigiuwin. ²⁰ Mi ti diminin kara tirim, kariir kwoin komiyyin, simar nwokin, kraiss siir yai win kibiya saiir boinmimauuwamin, iki iikam nhirim, om nhiranim simiir hiranim wakae karamae nwowim simiir. An wi iki omoman kam nhirkim sim niki boinmimauuwim, wi sim pi swoki boinmimauuwisi. Kara yinin inkam nwrkin ninansiin okwogikin omaka siir idwo haigin miriyyim pi boriisopi. ²¹ Nnngaka. Kara Yokwo Komii saiir yaayim simiir wakaeyokna apam tiri, saeya hiniina boinka, iikamim Kraiis siir dimin taemin imiir kig karam nwowim wi sima kigi siirin. Mi iikamim biya siir yai aiir wakae karamae nwowim sima wa ninokninkini siir yai aiirin. triig.

Pol siya om komii Rom hiran iikamim simiir kignakiyam tirkin mi nu Spen hiriir namim warar mi tiri.

²² Inokiinokin kara kimiir kignakiyam ina naingwowin, kariirin ta mii aeyar kwipiyaokiii mi kara kimiir kignakiyamin paniinsi yitsi. ²³ Biewii biewiyyim namkiyyim, kara kimiiram nitima naingwokin. Mi tariinanin kariir miyim tapairin ini dig ywogigim. ²⁴ Mi tariinanin kara kimiir kignakiyam tiri mi nu Spen hiriirin pi mhoiyya nwoki amim. Mi kara, kimaka waraur nini gwo ae sasaenakii mi kariirin wi siyyuam kima nwoki whinkiyansa haiginiugiyim nu Spen hiriir namamin. ²⁵ Mi tariinanarin kara pi om komii Jerusalem tiriir swoki ami Adi Komii siir iikamim hiranim simiiram. ²⁶ Mi iikamim naingwo tibmii kiniiyyim nu Mesodonia mi nu Grik hiranim sima kwoin whiruwa bidi ywokiyyim, umir haingiriyu haiginkiyim, Adi Komii siir iikam paeprikabim om komii Jerusalem hir nwowim simiiram. ²⁷ Kwoin whiruwa sima simar nwokikin hiriinan tiramin. Mi sima om komii Jerusalem hiran iikamim simakan dinaukakim. Iya Juda iikamim sima boinmimauuwa yai win kibi kibiyyim iikamim Juda iikam tani simiir, sima naingwo tibmiiyam Jisis Kraiis siiram, sairsika. Mi ini mi owin, sima Juda iikam paeprikabim om komii Jerusalem hiranim Adi Komii siirim, simiir mi whinkinsiisim, ta simiir dinau aiir digiyam. ²⁸ Biyyin, kara pi ti diminin siir tiram niki ami mi ti umirim sima haingiriyu hauugiyim kara simiir nikini onkwo hauugigi. Mi kara nu Spen hiriir namim tiri mi bi wi kimiir nikini kigigi. ²⁹ Mi iya kara kimiir kigam tiri, kara hiriyya naingwowi Kraiis siir dimin miyyik miyyikim wi kariirarar nakaisiskini. Mi kara simiirin wi kimiirar mi whinkinsiis haiginiuwi.

³⁰ Ti kariir akamim kara kimaka srii komiigakin. Dimusi rani, kima Jisis Kraiis siirim naingwokwonanaei mi Adi Komii siir naeyiu siir kirieya kima irni nwirniyam in nanan aingwokwowim. Mi kara ha naingwowi, kima Adi Komii siiram kariiram wara dinkin kwisboin ³¹ kariir whinkinsiis haiginiuwam, ti iikamim nu haimii Juda hiranim, kariirin wi sima pi nisomaowisi. Mi kima siiram ti umirim kara hauwi Adi Komii siir iikamim om komii Jerusalem hiranim simiir siiram warar timi kwisboin, sima wi maingimairga nwoki owim. ³² Mi Adi Komii siya ha naingwowi kara kimiir wini kignaki mi kara wi kimaka nini ongwomamair aesasaenakiyyim. ³³ Kara ha naingwowi, Adi Komiiyin

yipikin krɪma nongwomamaɪr aeni bwam nonkwowin, siya ini whiekak kimakar nwowin. Kaimwoka. Iriig.

16

Pol siya iikamim simiir nokboinmamaɪrgikin.

¹ Kara kimiirin wig ira saiir boinkii, saiir inigin Fibika saeya Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna api wiga. Mi iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim om Senkria hiranim simiirin saeya whinkinsiisika. ² Kara kimiirin ta wig aiirin minam boinmauu wakaekii, kima saiir nokboinmamaɪr haiginiuwim kima nokboinmamaɪr haiginiuwa iki iikam nhirim Adi Komii siiram naingwo tibmii kinim simiir, saiir hiriinan. Mi kima saiirin siyiu miyik iirar tir siyiuin Adi Komii siya naingwown kima tiram saiir. Mi diminin saeya haiyam naingwown saiirin whinkinsiis haiginiu. Dimusi rani, kariirin saeya whinkinsiis haiginiugin mi iikam nhirim simiirin iriipa hiriinan.

³ Mi ta kariir nokboinmamaɪra kima Prisila mi saiir kam ieya Akwila sowerwai tini boiniu yo sowa Jisis Kraisiir mi kibiya kanaka miriigo. ⁴ Mi biya sowawaiyin parii parii naowim kariir whindiriraersi. Kanakana rani, sowerwai maɪrgimaɪrga, iki iikamim hinda tinda nwowim Juda iikam tani naingwo tibmii kinim yim sima iriipa hiriinan maɪrgimaɪrga bidiyar mi owim sowerwaiyin. ⁵ Mi kima iikamim sowerwai omaka hirar haingiriyu idwokai hainaniyim Adi Komii siir inig iir, simiir ha boin, kara simiir nokboinmamaɪrgikin. ⁶ Mi Maria saiirin ha timi boin, kara saiir nokboinmamaɪrgikin. Saeya kimiirin dimin taemin kasa bi whindiriraerar haiginiuga. ⁷ Mi kima Andronikas mi Junias sowerwai ha timi boin, kara sowerwai nokboinmamaɪrgikin. Mi ti Juda inkam nwisow sowa kanakar ninikin hiuyokiyokaigwo maeyauwa mi biye miriia saiir. Mi aposel kamim sima sowerwai bidi sibgu inokninkinim. Mi biyarin kara Kraisiiram niki aingwo tibmii kin kamaeyar niki owa mi ywo sowa saiirar naingwo tibmii kingwo.

⁸ Mi kima Aplietas siirin ha timi boin, kara siir nokboinmamaɪrgikin. Siya kariir nomiiyau kibikin, Biyan Inkam Komii siir mi aiir miriigin. ⁹ Mi kima Eban siirin ha timi boin, kara siir nokboinmamaɪrgikin. Siya Biyan Inkam Komii siir mi aiirin kanakar miriigin. Mi kima Stekis siirin warar timi boin kara siir nokboinmamaɪrgikin. Dimusi rani, siya kariir nomiiyau kibikin. ¹⁰ Mi kima Apelis siirin ha timini boiniu, kara siir nokboinmamaɪrgikin, kara iikam nhirim simiir yai wakaekin siya Kraisiir siyugi siyiu iirar napkin. Mi siirin iikam biye nhirim siyiu biye sima tirhaiginiuwim mi siya hiriinansi bi nwokin. Mi Aristobyulas siir omakan iikamim simiirin ha timi boin, kara simiir nokboinmamaɪrgikin. ¹¹ Mi kima Herodion siirin kariir isidin siir inkamin siirin pi ha boin kara siir nokboinmamaɪrgikin. Mi kima iikamim naingwo tibmii kiniiyim Nasisas siir omaka iruwanim simiir wi ha timini boiniu, kara simiir nokboinmamaɪrgikin.

¹² Mi kima Traifina mi Traifosa sowerwai ha tini boiniu, kara sowerwai nokboinmamaɪrgikin. Biyan Inkam Komiiyin siir miyim kiigi sowa ninkiko. Mi kima ta wiga Pesis dapiya saiirin ha timi boin, kara saiir nokboinmamaɪrgikin. Saeya kariirgi kariir nomiiyau kinga. Mi saeya Biyan Inkam Komii siir miyim pranae pranae bi miriiga. ¹³ Mi kima Rufas siirin wi ha tini boiniu, kara siir nokboinmamaɪrgikin, ti inkamin Biyan Inkam Komiiyin siir siyiuin siir sibgu apiyin. Mi siir yopiiya, ya ini kariir yopiinan warar mi owa. ¹⁴ Mi kima Asin Kritas, Fligon mi Hemis Patrobas Hemas mi iikam nhirim naingwo tibmii kiniiyim simaka hir nwowim simiirin ha tini boiniu, kara simiir nokboinmamaɪrgikin. ¹⁵ Mi kima Filologas mi Julia mi Nerias mi siir yokman aeya mi Olimpasiya mi iikam nhirim Adi Komii siirin simiirin wi ha tini boiniu, kara simiir nokboinmamaɪrgikin.

¹⁶ Mi kima iikamim warauranim irira nwinwira kima kimar dokboinmamaɪrna. Mi iikamim naingwo tibmii kiniiyim, Adi Komii siir inig iir haingiriyu hainaniyim hinda tindanim yim sima iriipi hiriinan, wi kimiir mi okboinmamaɪrgii. Iriig.

Nikopkaigiyai yai aeya

¹⁷ Ti kariir akamim, kara kimiirin minsi boinmauugi kima mintirao. Kimiirin wi iki iikam biyeyim sima pi niinikibirisi isidin whisa nwowam, Adi Komii siir yaiyim Kima wakaeyim biya simiirsi. Mi ta simiir hiriinan yaiya dimin taeminim iikamki naingwo tibmii kiiniyim, wi saeya kikinwaisiigi mi kima ti hiriinan iikamim simiir kingiin kipi nwo. ¹⁸ Mi ti hiriinan iikamim yim Biyan Inkam Komii siir mii imiir bi miriigim. Niingaka. Yim sima, simiir kwoin imiirar napikim, ti hiriinan dimin iir tiramin. Mi sima pa priiyiksasae hiir kinaop itkaigai boinami mi iikamim ha niki aingwowim sima yaimwowa boini. ¹⁹ Mi wim kima Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apikim mi iikamim hinda tindanim sima kimiir inig iirim bidi haigin idwokiyim mi tariigina kara kimiirin maigimaiga komiiga. Kara ha naingwowi, kima siyu kibi iir sibgu inokninkin. Mi kara pi borisopi kima iki dimin biyeyim simiir tirim. Niingaka. ²⁰ Kimiir kwoin imiirin Adi Komii siya tirikin, iripa nongwomamair aeyam. Mi wi kimimin tani, Setan siirin wi siyar nonkwoniwomwirninkin iuguskii mi siirin wi siyar niinibrombrop itkini. Kara ha naingwowi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir naingwobumbuwa wi kimakar nwoki owim.

²¹ Mi Timoti siya kanakar miriyyin, kimiirin siya nokboinmamair haiginiugikin. Mi Lusias, Jeson mi Sosipata, kariir isidin, yim sima kimiirin wara mi okboinmamairgikim.

²² Kara Tetiaskin, ta yokwowa Pol siira kara whin winboinkika. Mi an kara iriipi hiriinan kariir nokboinmamaira simiiram mi boinkika.

²³ Mi Gaias siya inkamin nae Pol kariir diriraerar hauu aeyin, ti inkamin siir omakain iikamim naingwo tibmiyyim iripa sima haingiriyu owiya yo iriipi hiriinan, siir nokboinmamaira kimiir mi boinkika. Mi Esrastasin inkamin gavmani yokwo digworaekwo winiyin, ti om komii siiranin mi krimiir nomiiyau ieya Kwotas yo sowa iriipi hiriinan sowiir nokboinmamaira kariiram mi winboinkika.

²⁴ Kara ha naingwowi Biyan Inkam Komii Jisis Kraiis siir naingwombumbuwa, saeya kimakar dwokripkai. Ta yaiya saeya kaimwo ywokiya. Iriig.

Kima Adi Komii siir inig iir hainan.

²⁵ Mi kima wi asi niti Adi Komii siir inig iir hainanam siyairgin kimiir naingwo tibmii kiina sair whinkinsiis haiginiuwi, hiriyyar nokwoyokiyokiigiyamam. Mi Kraiis siir yai win kibiya kara boinmimauua Adi Komii siya haigiprakaiya krimiirsi, tariinan saeya idwowiya bidi yimbiamama. ²⁶ Mi tariinanin ta yaimwokyaimwowa idowiyakiidowiya bidi yimbiamkiya Yokwo Komii sairin. Mi Adi Komiiyin yipikin omwai hiriyyar waiyayokiyokiikaeyamiyin, siya krimiir bidi boinkiyin, siir yai aiir boinmimauuam iki iikamim hinda tindanim simiir mi sima wa nwoki aingwo tibmii kiinim.

²⁷ Kara ha naingwowi, krima Adi Komii krimiir Wanin siir inig iir hainanprapraski, yipikin digworaekwo whiekakim simiir ninokninkin digin. Krima siir inig iirin inokiinokar hainanpraprasanae digworaekwoim Jisis Kraiis siya tirim krimiir simiirsi, ta yaiya ini kaimwo ywowa. Iriig.

1 KORIN

Mi iya Pol siya om Efesas hir nwowa mi siya ta yokwowa ha wɔnkika iikamim naingwo tibmiiyim om Korin hiranim simiiramim. Biya iya Pol siya om Korin hir niki owin siya Adi Komii siir yai aiirin biewiiyim whirkakin whir mi haimii ha iki boinmimauu. Mi ti omin Korin nikiuwiyin yio Grik iikamim simiir om komii ieya mi Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim yim hir nwokim. Mi iikam whiekakim yipiki dimin biye tiriyim yim hir warar mi okim. Mi mhoiia iikamim naingwo tibmiiyim yokwowa ina wɔnkiyim Pol siiram, sima ti hiniina win boinki, sima miyiknan nwo rani ini yapiyapi nwowim. Mi iya Pol siya hiriinan wakaewinin mi siya ta yokwowa ha wɔnkikin simiir whinkinsiis haiginiugin dimin taeminim sima tirim wadie sima nwowim. Iriig.

¹ Kara Polkin, kara Krai Jisis siir aposel inkamkin. Kariirin Adi Komii siir kwoinkar naingwo okmwɔn okwo haiginiugin, aposel inkam nwowam. Kara mi kariir nomiyyauwin, Sostanis, krira kimiir boin wadieki. ² Ta yokwowa krira wɔnkika om komii korin warauran iikamim Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwo tibmiiyim kimiiram. Mi Kimiirin Jisis Krai siyar diriraerarkikin mi kimiirin dimin whirkin paniinsi kimbusi. Mi wim kima ini Adi Komii siir inkam kiingi kiinar ywowim. Kima, ti iikam whiekakim omom omomim hinda tinda nwowim simiir hiranim Jisis Krai Biyan Inkam Komiiyin siir inig iir hainaniyim mi siya ini krimiir hoimgakni Biyan Inkam Komiiyar ywowirkakin.

³ Adi Komii krimiir Wanin siya mi Jisis Krai, sowiir mhii kwoinim iripa nongwomamair aeyamin wadie saeya nwowaijiniwi. Iriig.

Pol siya Adi Komii krimiir Wanin siir boin wadiekin

⁴ Kara inokininokin kimiiramim Adi Komii siir boin wadieki, ta naingwobumbuwa siya hauwa kimiir sairsi boin wadieki. Dimusi rani, kima ini Krai Jisis siir iikamkim. ⁵ Kima Krai Jisis saika bidi yamasu kikinim mi kima dimin taemin whiekakim simiir kirie komiigak asi nwokim. Mi kima kwoin miyik mi adi siir yaimwokiyaime wowa sair ninomokninkin boini kwoin miyikak asi nwokim. ⁶ Mi ta Krai siir yai win kibiya saeya inan kimiir bidi kwirii idwokaiya. ⁷ Mi kima Adi Komii siir naeyuin siir dimin miyik miyikim simiiram paniinsi whaowaesi. Niingaka. Inkam Komiiyin Jisis Krai siya nitana wi sairar nadigiwi. ⁸ Mi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiwi mi kima wi kirie hiriyyar nwoyokiyokiyami mi wi ta io aeya digii mi krimiirin wi dimin whirki kimbu rani. Iya krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai siya nitana. Niingaki, niingakiinga. ⁹ Adi Komii siya yaimwo boinan inkamkin mi kimiirin siyar nimbingin siir yinisimin Jisis Krai, krimiir Biyan Inkam Komiiyin, ini haniin kwirii idwokaiyim mi saika nidwo boinaiyim. Iriig.

Iikamim iripa mhii kwoin nwowiyim simiir yaiga

¹⁰ Mi ti kariir nomiyyauwim kara kimiirin, krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai siir inig iir boinin kwokwokii. Kimakima kipi ninkinwaomwarkii boin mi ti kimiir isidin yapa yapa kipi nwo kimiir kwoinim whirua dwo mi yaiya diriyar kiritmai boinki. ¹¹ Ti kariir nomiyyauwim kara, kariir nomiyyauwin Krowi, siir isid ieya boinmaugikin, kimakimarin ini ninkinwaomwarkii boinkaka nwowim. ¹² Kara kimiirin pi hiniina boinmauwakaekii, kima yapa yapa nwonra kimiir nhirim pi hiniina boini, nim nhirim Polnikim mi nim nhirim Apolosnikim mi nim krima Krai nikim. ¹³ Mi ini paniina tirin, kraisiya ini tari haimii haimiia ywowin, ha? Mi tari ti paeyin hiiniya nirioninkinin siirin Pol kariir ninkin irimdinu aokikin kimiir whinkinsiis haiginiuwamin, ha? Kima tari Pol kariir inig iir baptaisim, ha?

¹⁴ Kara Adi Komii siir boin wadieki, kara kimiir waraurin Krispas, Gaias sowiirarar baptaisgikin kara inkam nwir wara bi baptaisgikin. Niingaka. ¹⁵ Inkam nwirki kimiirin wi hiniina boin tani, kima kariir inig iir baptaisim. Niingaka. ¹⁶ Ae, kara tisi haniingi swoki kwanaingwowoknakiyin, kara Stefanasi simiirniiyin warar ninkin baptais haiginiugikin.

Kara ninokninkin tani, kara tari inkam nwir warar bidi yamisi baptaisgikin iyie? ¹⁷ Krais siya kariirin baptaisim bi nikropkikin. Niingaka. Siya kariirin yai win kibiya saiir boinmimauwam nikropkikin. Mi ti hiriinan saiirsika kara kimiirin aowa aowan yayim, kima ninokninkin karamae nwowim pi simiir wara kinawhiyimiyaena boin tani, kamim ninokninkin komiigakim simiir hiriinan. Niingaka. Mi kara hiriina boinkiswo mi ti paeyin Krais siir nirioninkinin hiiniya yio wi inigak di ywowi. Iriig.

Adi Komii siir kirieya ini Krais siir hir nwowa

¹⁸ Kaimwoka, iikamim ha naingwowi, ti paeyin hiiniya nirioninkinin siir yaiya saeya hindara priiboin whaowaei. Mi krima iikamim Adi Komii siya nanmaiwarkainam, nim krimiir kwoinim ha naingwowi, ti paeyin hiiniya nirioninkinin, siir yaiya ya Adi Komii siir kirie aeyairga. ¹⁹ Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya ha boinka,

iikamim ninokninkinkakim simiir ninokninkina wi kara tirbugii. Mi iikamim kwoinpai kwoinpai miyikakim simiir kwoinim wi kara nirimdiyugii.

²⁰ Mi ti iikamim ninokninkikakim mi iikamim kwoinpai kwoinpaigakim iikamim yai kripii nainikiigi ikim mi sima wi inigakar nwowi. Niingaka. Mi Adi Komii siya nu tiran iikamim ninokninkinkakim, simiir ninokninkin imiir bidi tirbugiyim.

²¹ Adi Komii siir ninokninkina ti nuan iikamim simiir kwoinairga naingwo haiyim wi dig nwo rani. Niingaka. Adi Komii siya ta boinbu yaiya sima boinmimauwa saiiram naingwo tibmiyim, iikamim simiirin wi siya nanmaiwarkinaei. ²² Juda sima yaewan minam kindiyu wankim, sima yaeya dimin kirie komii win kigi mi sima wa naingwo tibmii. Mi yim Grikim, ninokninkin komii haiyaramar mi ankaii. ²³ Mi nim krima paeyin hiiniya nirioninkinin Krais siir ninkin irimdinu aokiyin, siir yai aiirar mi boinmimauwikim. Mi Juda iikamim sima ta yai aiir wakae winim mi simiir kwoinim miyiknan bi nwokikim, ini hindara hiugimkikiugiyim. Mi iikamim Juda iikam tani, yim simiir kwoinim ha naingwowi, ta yaiya saeya hindara priiboin whaowaei. ²⁴ Nim krima nhirim Juda iikamim mi nhirim krima Juda iikam tani. Krima Adi komii siir nikiu aiir wakaeyim krima ina ninokninkinim, Krais siya Adi Komii siir kirieya mi siir ninokninkina, saiir niisiisiimauugin. ²⁵ Iikam nhirim sim kwoinim yim ha naingwowi, Adi Komii siir ninokninkina saeya bwam karamaeki niuwi mi yim inkam nhirim sim kwoinim ha aingwowi, Adi Komii siir kirieya saeya opairgi mi iuwi. Mi Adi Komii siir ninokninkina ini ti nuan inkamim ninokninkin komii komiigakim bii nwowim, ini simiir ninokninkin imiir haibura mi Adi Komii siir kirie ini ti nuan iikamim kirie komii komiigakim bii nwowim simiir kirie aiir haibura.

²⁶ Ti nomiyauim kima biya Adi Komii siya nimbina iya kima naingwo tibmiiya mi saiiram ti swoki aingwowoknaki biya kima panin panin inkam nwokim, iya Adi Komii siya kimiir nimbina. Mi nu tiran iikamim ninokninkin komii komiigakim mi kirie komii komiigak nwokim, yim iuarig bi nwokim. Niingaki, niingakiinga. ²⁷ Adi Komii siya bidi hidgiyin iikamim nu tiranim ha naingwowim inig karamae nwowim simiir nimbina, iikamim ninokninkinkakim simiir kiyipsibgi haiginiuwam. Mi siya iikam opairim nuan inkam ima naingwowim simiir bidi yimbiingiyim, inkam kiriekakim simiir kiyipsibgi haiginiuwam. ²⁸ Adi Komii siya bidi yimbiingiyin inkamim yaeyipyaeyipa ti nuan inkamim sima yasururgaiyim. Mi iripa nomboin ii ae karamae sima nwowim simiirin. Dimusi rani, ti iikamim nuanim ha naingwowiyim, sima inig komiigakim simiirin Adi Komii siya bidi ikwowaisiigiyim. ²⁹ Inkam nwirki hainan karamaeka siir inig irarin, Adi Komii siir whwonkam ida. Niingaka. ³⁰ Whisarii rani, krima ini Jisis Krais siirgisiirkiina ywowim. Mi Adi Komii siya Jisis siirin minam nimbiningin Krais siirin siya krimiir ninokninkin haiginiuwim. Mi Adi Komii siya krimiirin wi hiniina nwoki boinim, dimin whirki bi kimbugim mi krimiirin siyar sakii prapras okwokiyim mi krima ini rirmiia ywokiyim. ³¹ Yokwo Komii saeya hiniina boinka, yio siyu miyik rani, inkamim siir inig iirar hainanaeyin, siya Adi Komii siir inig iirar hainan iski. Iriig.

2

Pol siya paeyin hiiiniya nirioninkinin saiir boinmimauugin

¹ Pol siya boin, ti nomiiyauim, iya kara kimiirim nita kara Adi Komii siir yai miyika saiir boinmimauuwim mi kara kimiirin yai kirie kirieyim mi yai aowa aowan ikim, kara simiir bi boinmimauugim. Niingaka. ² Iya kara kimaka nwowa kariir kwoinin hiniingin, kara wi dimin whirim naingwo rani. Niingaka. Kara Jisis Kraisiiraramar yaingwo iski. Mi dimin komii whirin paeyin hiiiniya nirioninkinin siya naowin siirama daingwo iski. ³ Iya kara kimiir waraur nita kara kiriekak sim bi nitkin kara nidid kakar nitkin mi kariir piua nopnopa mi kinka. ⁴ Mi yaiya kara boina mi yai win kibiya kara mi boinmimauua, kara inkamim ninokninkinkakim kimiir kwoinin simiir hiriinan bi hiir boinikin. Niingaka. Kara Adi Komii siir naeyiun siir kirieya saiirar nitkin kimiir niisiisimauuwamin. ⁵ Mi kimiir naingwo tibmiiya inkam ninokninkinkakim simiir hiranki bi haigin. Niingaka. Adi Komii siir kirieya saiir hiranka nitka. Iriig.

Ninokninkina krimiirin Adi Komii siir naeyiu ieyar hauugin

⁶ Kaimwoka, sima iikamim naingwo tibmii kirie kiriekakim yaowae adnan nwowim, simiirin wi yai kirie kirie kapi boinmimauuwi. Mi ta ninokninkina ti nuin siir tiran tani mi ti inkam komii komiiyim nu kigriraowiyim simiir tani. Niingaka. Ta simiir kirieya ini kingiina nwowa wa digiuguski. ⁷ Krima Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauugim. Mi taka nimprio yaiya inkamim nuanim simiirsi nimprioka. Ta yaiya saeya bidi bidiniyar nwoka, iya siya nu iir nonkwokwo karamae nwowa saiirar. Ta ninokninkina kara boinmimauua saeya Adi Komii siya ninokninkina nimprio yaiya mi ta nimprio yaiya iikamim nuanim simiirsi nimprioka. Mi ta yaiya saeya biya nwokwokinka. Siya minam naingwokin, siir siyu miyik miyikim krimiir whwonkam ida diriraeraram mi krima saikar nwoki ongwomamair aeyim. Mi ti sima kara boinkiyim. ⁸ Nuan inkam komii nwirki bi ninokninkinkin ta yaiya saiir bwam iirin. Niingaka. Mi sima ninokninkiswo mi sima ninomor kouan Inkam Komiiyin siirin wi paeyin hiiiniya nirioninkin saika dinkin irinugi. Niingaka. ⁹ Mi ti digworaekwo whiekakim simaigim Adi Komii siya kiyau haigin kwokini iikamim siiram naingwokiinim simiiram. Mi Yokwo Komii saeya hiniina boinkika, tiki dimin taeminim yim iikami nhwoki kig karamae nwowim mi simiir wiingi wakae karamae nwowim mi iikamkim sim naingwowim yim wi nwo rani.

¹⁰ Adi Komii siir naeyiun siyar niisiisimauugim ti siir nimprio yayim krimiirin. Adi Komii siir naeyiun siya siyar ninokninkini diminpai diminpaiyim mi Adi Komii siir kwoinin, iriipi hiriinan, sasar mi inokninkini. ¹¹ Yipiki inkamkin, inkam nwirni kwoinin siir ninokninkinin. Ti inkamin siir kwoinin naeyiun sasar ninokninkin iski. Mi iriipi hiriinan Adi Komii siir kwoinin inkam nwirki ninokninkin karamaeka. Siir naeyiun sasar ninokninkini. ¹² Mi krima ti kwoin hiriinanin nuan inkamki bi hauugin. Niingaka. Krimiirin kwoin miyikin Adi Komii siir naeyiun siyar hauugin. Mi krima wa ninokninkini, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya krimiirin hindara priihauugin.

¹³ Ti diminin krima siirin kimiir boinmimauu wakaekin. Ta yaiya krima inkamin ninokninkinkakin siir hiranki bi haiga. Niingaka. Ta yaiya krima boinmimauua Adi Komii siir naeyiun siyar niisiisimauugin. Mi krima kamim Adi Komii siir naeyiugakim simiir hiriinan asi boinmimauuwi mi sima asi sibgu wakaeyoknaei. ¹⁴ Inkamin Adi Komii siir naeyiu karamae nwowin mi siya wi Adi Komii siir dimin miyik swoki inokninkin tani. Niingaka. Dimusi rani, siya hiniina naingwokin siya hindara priinaingwo whaowaei boini. Mi siya wi ti diminin siir dimin mwo iir ninokninkin tani. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiun siirar diminkin. ¹⁵ Inkamin Adi Komii siir naeyiugakin, siyaigim digworaekwo whiekakim simiir hidiyin mi siirin, inkam nwirki hidim wi dig nwo rani. Niingaki, niingakiinga. ¹⁶ Biya Adi Komii siir inkam nwirin siya Yokwo Komii airin hiniina win boinkikin, ihi, yipikin Biyan Inkam Komiiyin siir kwoin whiekak imiir ninokninkinin. Mi wi nhinga ninokninkini Biyan Inkam Komii siir kwoin iirin mi wi nhinga niisiisimauuwi

siirin, ha? Niingaki, niingakiinga. Siya hiniina win boinkikin. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiun siyar nowomwarkaiyiwi krimiirin mi krime Kraisi siir kwoinin siir hiriinan asi nwowi. Iriig.

3

Adi Komii siir miyan inkamkin

¹ Ti nomiiyauim, biya kara boinmauwim yaiyim mi kara kimiirin kamim Adi Komii siir naeyugakim simiir boinmauuwa sair hiriinan bi boinmimauugin. Niingaka. Yaiyim kara boinmimauuwiyim kara iikamim Adi Komii siir naeyu karamae nwowim, simiir hir boinmimauugin. Dimusi rani, kimiir naingwo tibmiya ini yinisim praigaknan ywowim Kraisi siir siyu iirin. ² Ta yaiya kara kimiir boinmimauuwa ini mwianan ywowim, kara kimiirin mwianan hauu aekin. Kariir yaiya saeya ini nae kirie kiriyim inkam adiyaowaeki naeyim, simiir hiriinan bi hauu aekin. Niingaka. Kima wi Adi Komii siir yai kirieya sair waka rani. Dimusi rani, kimiir kwoinim ini yinisim praigaknan ywowim mi tariinanin iripi hiriinan, kima dig bi mi okim. ³ Dimusi rani, kimiir siyuum kima napdiraerariyim ini iikamim nu tiranim simiir hiriinan ywowim. Ihi, kima kimiir nomiiyauim simaka whwokwoka bi nwowikim mi ninkinwamwarki boini siyuiin ini kimiir waraurar mi inkim owin. Ti siyuiin kima tirin ini kamim Adi Komii siir ninokninkin karam nwowim, ini simiir hiriinan ywowim mi kima simiir siyuiin siir asi napkim. ⁴ Nhirim pi hiniina mi boini, krime Pol siirgin. Mi nhirim pi hiniina mi boini, nim Apolosnikim. Ti hiriinan siyuum kima tiriyim yim ini iikamim nuanim sima tiriyim ini simiir hiriinan ywowim.

⁵ Kima sibgu daingwo, Apolosin yo yipikin? Mi Pol kara yipikin? Krira miyan inkam kinaingwo Biyan Inkam Komiiyin siya kririirin yapiyapa mi hauugin. Mi ta kririir miya kima Kraisi siiramim ini sairar yaingwo tibmiikiyim. ⁶ Kara bii minam nitkin, Adi Komii krimiir Wanin siir yai kibiya sair boinmauwam, inkamim sasaeya ninkiniyin siir hiriinan. Mi Apolosin mhoiya ha swoki itin yo ini hiriinan yai kibi aiar swokini owomwarkaiyuniyin, inkamim ko nakiyin numir, siir hiriinan. Kimiirin kwoin miyikin Adi Komii siyar hauugin numiran sasaeyam sibgu mwrii namiyim simiir hiriinan. ⁷ Mi inkamim sasaeya ninkiniyin, yo inig kamaekin mi ko numir nakiyin, yo iripi hiriinan, inig kamaekin. Sasae imiirin Adi Komii krimiir Wanin siyar diriraerarki mi sima pa nimbiyami mi inigakin pi Adi Komii siyar nwowi. ⁸ Mi inkamim sasaeya ninkiniyin mi inkamim numira sair ko nakiyin sowa hiriinan mi kwiruwa sairarar miriigo mi sowerin digworaekwo mhoiya wi Adi Komii siyar hauuwi miya sowa miriia sair digar. ⁹ Krira iripa Adi Komii siir mi kwiruwa sairar miriigo. Mi kima ini Adi Komii siir numira siya niyokninkinan ywowim.

¹⁰ Adi Komii siir naingwobumbuwa saeyar tirkikin kara biyan inkamim omaka miriyyin siir hiriinan asi nwokin. Kara iyyin paeyin bidi inansiin okwokiyyin mi kara kimiiram asi nitkin, Adi Komii siir yai aiar boinmimauuwam. Mi kariirin Adi Komii siyar hauugin ninokninkin miyika mi mhoiya iikam nhirim ha nitim sima ini miri ninkinokougik ta omaka. Mi kima yapayapa nwonira omaka sibgu haigi siyin miriirao. ¹¹ Kima ina ninokninkinim, yinpaeki yinpaeyin bidi yokwokiyyin, siya Kraisi Jisis siyairgin. Mi wi inkam nwrki yinpaewir swoki inansiin okwo rani. ¹² Inkamim Adi Komii siir mi aiar miriyyin siya ini inkamim omaka miriyyin siir hiriinan ywowin. Mi nhirim yim mi wadie wadiyem simiirar mi miriyyim mi simiir miyim ini gol, silva siyam yipiki hiriirar nwoyokiyokiyyamiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi ta omaka wi hiriirar nwoke okwoyokiyokwiyyim mi nhirim yim mi miyik bi miriigim, simiir miyim ini ki auwim ii priei nwo karamae nwowiyim, ini simiir hiriinan ywowim. Mi taka omaka saeya wi nokwo bripri rani. Niingaka. ¹³ Mi mhoiya iikam whiekakim simiir miyim wi idowiya nimbiyami ya ta iya Adi Komii siya hidana yaimin diminim simiir ya saeya. Mi taka ii aairin Adi Komii siya hidana paeya wa nimbiyami mi miya gol, silva mi siya miyik miyiknan nwowa mi paeya wi sair wara ninkin iunam tani. Niingaka. Mi Miya biye

nwowa ya wi kii aunan niugi nhiskii. Mi siya wa nwoki naingwowim simiir miya wadieki piyamsi owa, iyie, miyik rani, aniya? ¹⁴ Mi inkamin Adi Komii siir mi miyik miyikim simiir mirii, simiirin wi ti inkamin iyyin paeyin haininansiin okwown siir idwo nami haigi siyin miriyyin, wi siir hiriinan nwowi. Mi paeya saiir wara ninkin iu karamae nwowi mi Adi Komii siya dimin miyik miyikim wi ta mi aiirsi hauuwi. ¹⁵ Mi paeya ti mi imiir niu iuguskii mi siya wi dimin miyik miyikim simiir hai rani. Niingaka. Mi siirar kwoinbudin yio wi wara ninkin dig rani. Niingaka. Siirin wi Adi Komii siya hainaowidi. Mi siya wi diminkak nwo rani. Niingaka. Siya wi niinga niinga priiywo kaeyami.

¹⁶ Mi tari kima bi ninokninkin, aniya? Kima ini Adi Komii siir omaka komiia ini saiir hiriinan ywowim mi Adi Komii siir naeyuin ini kimiirar yaninkiniuniyin. ¹⁷ Mi inkam nwirki Adi Komii siir omaka dimin whirki kimbu karam nwowa saiir nininkigii mi Adi Komii siya ti inkam iirin wi yamdiyar swoki onkwo niinwimwiirnkini. Dimusi rani, Adi Komii siir omaka ya krimaigim.

¹⁸ Kira ti dimin hiriinanin kinakina kipi swoki iksisaena. Mi inkam nwirki kimiir bopwoniya waraurin, siya nuan diminim simiir siyu imiir napi mi siya hiniina naingwowi, kara ninokninkin komiikakin mi ti inkam hiriinanin siir mhi kwoinim kisina haigii mi siya, siya siyamar naingwona karamae nwowi mi nuan ikamim sima wi hiniina boini, wara inkamin siir kwoinin bidi yinkisaowaenakiyamin. Mi Adi Komii siya ti hiriinan inkamin, siirin wi hiniina boini, siya ninokninkin miyikakin. ¹⁹ Ninokninkina ikamim ti nuanim simiir siir tirana ya Adi Komii siir whwonkam ida ya bidi yinkisaowaenakiyama. Yokwo Komii saiir yai kwira hiniina boinka mi ti hiriinan ikamim sima ha naingwowi krima ninokninkin komiigakim. Mi ti hiriinan mwrakboini siyiuin sima tiriyin yio ini wraisum haimna anki krima haiiyim ini hiriinan ywowim. Mi Adi Komii siya krimiirin wi hiriinan nitkin tiimdiinu haii, iya krimiir mhi kwoinim hiriinan biyie nwowi. ²⁰ Mi Yokwo Komii saiir yai kwira hiniina boinka, Biyan Inkam Komii siya ina ninokninkin mi inkamin siir kwoinin ha naingwowi kara ninokninkin mi ta siir ninokninkina ya ini niingakiniingar ywowa. ²¹ Mi diminim inkamki diriraerar nonkwokwowim krima simiir biyan inkamim simiir inig imiir kipi hainan. Niingaka. Dimusi rani, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim yim kimiiram nimbingim, kimiir whinkinsiis haiginiuwam mi yim ti digworaekwowim yim kimiiraigim. ²² Pol kara mi Apolos mi Pita, krima tir minam nwokim kimiir whindiriraeraram. Adi Komii siyar nimbina iya kwoinbudin omwai waiyaiyin mi iya naonaman aka. Mi digworaekwo whiekakim tariinan mi mhoiya nimbiamamim siyar nimbinkim, ti digworaekwo whiekakim yim kimiirigim. ²³ Mi wim kima Kraiis siirigim mi Kraiis siya yio Adi Komii siirgin. Iriig.

4

Biyan Inkam Komiiyin siir miyan inkamim yim wi siyar hidi

¹ Kima krimiir dinokninkin, krima Kraiis siir miyan inkamim, siya krimiirin minam nimbinkin Adi Komii krimiir Wanin siir aowa aowan nimprio yai kibiyim simiir kigiraowim ikamim simiir boinmimauuwim. ² Siyu whirin miyan kamim simiirin hiniingin, siya siir mi imiir sibgu wakaeyokna mirii mi siir miyim siya wadie sibgu mirii, siir biyan inkamin siir whwonkam idan. ³ Mi kima kariir boinwokiyopnatkaigii inkam komii komiyyim yai hidiyim simaka, kariir yai imiir, ya ta ii hiriinana ya yaimin karamaeka. An kara iriipi hiriinan nu tiranar inkamkin, kara pindan tani. Niingaka. An kara om whiran inkam tani mi kara wi kakanar swoki hid rani. Niingaka. ⁴ Kariir kwoinin ha naingwowi siya ini rirmiigi rirmiia nwowin dimin whirkin swoki kinyiskai rani, kariir kwoin iir nipiyaokiyamin Biyan Inkam Komiiyin sasar ninokninkini. ⁵ Iya ina niki owa mi kima inkam nwirni siyiuim saiirar kipi niki hid kima Biyan Inkam Komiiyin siirimar tiki okwokin. Mi siya digworaekwo whiekakim mi kwoinim aowa aowa nwowim mi niibwomambwo nwokiyamim, sima wi idowiyar nimbini iuguskii wi kimiminki rani. Mi taka ii aiirin, wi Adi Komii siya boinmimauugi irira nwonira simiir mi imiirin wadieki piyasi owa, iyie? Mi tari miyik rani.

⁶ Kima ti nomiiyauim, ti yayim kara boinmimauuwim, Apolos siya mi kara kririirar yaigim, kimiir whinkisiis haiginiuam, diminim krima diriraerarim mi krima niisimauuim simiir. Mi kima wa nwoki inokninkinim. Saeya hiniinga, kima digiumii Adi Komii siir yaiya saiir kipi haimriiyugig mi kira kipi nantamyiriyir mi digiumii nwirni kipi haimriiyiu mi nwiruani aram kipi naingwo. Niingaka. ⁷ Yipiki kiriir nokmwir okwohaiginiuin inkam komii, iki iikam nhirim simiir kou mwowam? Niingaka. Adi Komii siya hauugim wara digworaekwo whiekakim kima nonkwowim mi kima hiniin dimusi boinkim, dimin miyik miyikim kimiir kiriekar diriraerari.

⁸ Krimiir kwoinim ha naingwokim kima Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir bidi haiyim mi kima digworaekwo whiekakam bi hainguguwikim, aniya? Kimiir kwoinim ha naingwowi kima ini digworaekwoki yaokingugunankaiyim, aniya? Kara hiriirar naingwowi, kima nu kigriraowan inkam komii nwowi mi nim krima wi iriipi hiriinan nu kigriraowan inkam komiiyar mi owi. ⁹ Krimiirin Adi Komii siya nokmwir okwo haiginiugim aposel inkam paeprikab nwowim. Krima ini simiir boin hiuriyiu inkamnan ywowim mi krima wa nwoki aonamim, ha naonamiyin inkamin yaigak nwowiyin mi iikamim nu tiranim simiir whwonkam ida mi ninomor kouan paekwosim ikim, ini simiir hiriinan ywowim. Mi simiir nhwoin ini kririirar habitkinkiyim. ¹⁰ Krima Kraiis siir yai aiirin ina boinmimauuwim. Mi simiir kwoinim ha naingwowi, simiir mwoim sima ninkisaiowaenakiyami. Mi wim kima ha naingwowi Kraiis siir siyupai siyupaiyim simiir bidi yinokninkin digim mi nim krima niingaka, ha? Mi wim kima ha naingwowi, kiriekak kumar ywo iski. Mi nim krima niingaka, ha? Mi wim kima ha naingwowi kirie komiigak kumar ywo mi nim krima niingaka, ha? ¹¹ Mi biya iriipi hiriinan mi tisi tariinanar nadigniyin mi nim krima mhii prasae bi naokim mi kimiir kwoinim ha mi simsinkai op minam mi mwiris minim ha mi haingugu. Mi sima, simiir inaim pa mi unomoknaei kimiir priitio priitiowam mi krima maeyau kwirua nwowipisuam whaowaei. ¹² Krima piu minki piyaowi mi miyim kimiir iingair kipi swoki onkwo mirii umirsisim haiyam mi naemin sainan. Mi iya sima kimiir ngbumbuwiyim mi nim krima niingaka, simiirin pi yai miyik miyik arar swoki boini. Iya sima kimiir tirbuwiyim mi nim krima simiirin pi hindara kigninkin diriraerari. ¹³ Mi iya sima yai biyie kimiir boiniyim mi nim krima simiirin pi yai hiinsima boini. Krima ini nuan kigwo paekwowim simiir hiriinan ywowim mi krima ini mhakwoyinan ywowim. Simiir kwoinim ha naingwokim kimiirin, krima biya hiriinanar nwokim mi tariinanin iriipi hiriinan.

¹⁴ Kara ta yaiya kimiir kiyopsibgi haiginiuam bi winkika. Niingaka. Kima ini kariir yinisisimnan ywowim mi kariir kwoinin ini kimiiramar naingwo irkakin mi ta yokwowa kara winkiya kara kimiirsi kauididgikin. ¹⁵ Iikam whiekakim sima wa niti Jisis Kraiis siir yai aiir boinmimauuwim mi yim tiriiginim yim kimiir ad tipmwo rani. Niingaka. Kima hirii hirii ad karamaeka, kanakanairgin kimiir adin. Whisarii rani, kimiir tiriirin biiki biyiyin kara nitkin, Jisis Kraiis siir yai win kibiya saiirim kara nini boinmimauunikin kimiirin mi kima ha wakaeyim mi ina yitim ta mii aiiramin. ¹⁶ Ta kara boinanaeiya kimiir, kara dimusi bi boinkin, kara minsi boinkin, kima kariir siyiu iir kigna apim. ¹⁷ Kara Timoti siirin hiriinansi nikropkikin kimiir waraurin. Siya ini kariir yinisisimnan ywowin mi kara siiramar naingwokwonanaeikin. Siir naingwo tibmiya, Jisis Kraiis siiram naingwo tibmiya, ini kiriekikirie ywowa mi siya Jisis siir siyiu imiirar sibgu apikin. Mi siya wi Jisis Kraiis siir yai imiirar swoki boinmimauuwi kimiirin, kimiir kwoin imiir swoki boinworwokai haiginiuam, siyiuin Kraiis Jisis siirin kara napiyin siir. Mi siyiuin kara nowomwarkaiyiuwiyim Adi Komii siir iikam imiir. Mi maeyau maeyauim kara ta hiriinan yai kwirua saiir saiira boinmimauu nanaeikim Adi Komii siir iikam imiirin.

¹⁸ Kimiir nhirim sima bidi yantamyiriyirim. Dimusi rani, sima ha naingwowi kara wi swoki it rani, yim sima kimiir kwoin imiir haipridkikaiyim tiri. Mi kima wi kariir yai aiir wakaeyokna rani. ¹⁹ Niingaka, mi Biyan Inkam Komiiyin siya kariirim naingwowi mi kara kimiiramin wa nitsauwi mi kara kamim nantamyiriyiriyim wi simiir yai imiir wakae rani. Niingaka. Kara minam niti Adi Komii siir miya kima miriia saiir nini

apriirir kignakiyim kima Adi Komii siir kirie aiarar nasi mirii, iyie? Kimiir kirie aiarar nasi mirii? ²⁰ Adi Komii siya siir iikamim mi simiir digworaekwo ikim simiir kigriraowikin ta yaiya saeya yai whoimoni rani. Niingaka. Saeya kirie komiigaka. ²¹ Kimiir kwoinin ha naingwowi kara kimiiram in idgiu tioni siyiuin siirim nitim, iyie? Mi kwoin hiinsima nwowiyin siirim pi yit, iyie? Mi kimiirim naingwokwonanaeyin siirim pi yit, aniya? Kima kariir yai aiarar bidi wakaeyokna diriraerarim. Mi kima digworaekwo whiekakim kima tirim simiir ti swoki aingwoki. Mi digworaekwowim biyie nwowim yim kimar sibgu diriraerarkwokin mi kara kimiiram in, wi maingimaigani siyiuin siiramar niti. Iriig.

5

Hii niwit nanaeni siyiuin ini Adi Komii siir iikam nhirim om Korin hiranim naingwo tibmiiyim ini simiir hir nwowin

¹ Yaiya bidi haigiririrkiya, hii nanaeni siyiuin ini kimiir waraur nwowin. Tiki siyiu hiriinanin yio ini kipiiki kipiia ywowin tiki siyiuin yio ini inkamin siir adni wig hainiki nonkwonaein ini siir hiriinan ywowin. Mi iikamim hiranim Adi Komii siiram naingwo tibmii karamae nwowiyim, yim sima ti hiriinan siyiuin siir bi swoki tirikim. Niingaka. ² Kima bidiya iki inokninkinim kimiir inkam nwirin ti hiriinan siyiu biyie siir tirin mi kima nantamyiriyirkak dimusi swoki owi, ha? Kima ti hiriinan siyiuin siirsiiyin naingwoyimiyok ididgak dwo. Mi haninginiuwi, kima siirin ti hainiknatki, yio kimaka kipi nwo. ³ Kaimwoka, kara kimaka kingiin bi nwokin mi kariir kwoinin siya kimaka waraur bidi ywowin mi kara bidiyar mi hidgiyin siir siyiuim siya tiriyim simiirin. ⁴ Kara hiriinan bidi boinkiyin, Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iirin kima iripa haingiriyiu boinai. Mi kariir kwoin ieya mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir kirieya wi kimaka ninkin owi. ⁵ Mi kima ti iikamim naingwo tibmiiyim, ti hiriinan inkam biyie nwirin kimaka nwowin siir hainiknatki Setan siirim mi siirin wi Setan siya nwoki onkwobumbuninkinim. Mi siir kwoinbudin wi Adi Komii siya nwoki anmaiwarkainaowidim. Mi iya Biyan Inkam Komii siya swoki itana siya wi wadieyar nwoki owim.

⁶ Yio ti siyiu hiniinin yio miyik rani, kima hiniina boini, krimiir iikamim wadieyairgim. Mi kima kimiir dimin biyeyim ini hiriyar kignisu okripkaiyim. Kima ta diminsima ninom nikiuwiya sair daingwoki. Saeya pi omaka min ku mi inkamin omakainin, pi kiyinsa diriraerar karam ywo mi ta omaka pi saeyar kurimtioki iuguskii. Mi hiriinanki niuwi, kimiir waraurin dimin biyie inkam nwiruwakar diriraerari mi kima siirin hiriyar kignisu diriraerari. Mi mhoiia wim kima wi ti hiriinan siyiu iirar mi tiri. ⁷ Mi kima kimiir siyiu biyeyin ditkigi, ta diminsima ninom nikiuwiya sair hiriinan mi kimiir kwoinin rirmiia nwoki okiyim. Dimusi rani, Krais siya ini kimiir wou nikwo aeni ii komiinan ywowin. Mi siya ini nimwo op hainaowiyin inkamin, krimiir dimin biyie biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyam mi ini siir hiriinan ywowin. Mi iya paeyin hiiniya nironinkinin Krais siir ninkin isom irinugiyin, siya ini sibsibin biya Judakim sim nisom nanag hauuwun ini siir hiniin ywowin, krimiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyam. Mi Krais siya ini krimiir sibsibnan ywowin. ⁸ Mi nim krma iriipi hiriinan dimin biyeyim, simiirin digiumii timi haimriiyugig mi ha timi haiyoprimdiyumiigi swoki. Ya ini Judaki sima tirin bretin yis karamaeyin ini siir hiriinan ywowin ta ii komiia wou nikwo aeiya, sairin, ta iya bretin yis karamaeyin siir naeiya ya simiir dimin biyie biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyam sair niisimauuga. Mi krma hiriinan tiri, dimin biyeyim biya krma tirkaiyuwim digiumii simiir haimriiyugigi mi krma wi iikam wadieyar nwowi. Mi krimiir yayim iriipi hiriinan wi wadieyar mi owi.

⁹ Mi yokwo kwira kara winkiya kimiiram, kara hiniina win boinkikin, kima iikamim hii niwitnanaeyim simaka kipi napriir. ¹⁰ Kara iikamim naingwo tibmii karam nwowim sima tiriyim hiriinan siyiuim, hii min niwitnanaeyim mi inkamam kigmairi ikim mi inkam nhirmi digworaekwo min tauae haii ikim mi inkamim uruwai siyaowaini siyiu napi ikim, kara simiir bi boinkin. Niingaka. Kima ti hiriinan iikamim simiirin digiumii

haimriiyugigam naingwowi mi kima ti nu iirar ti haiburgik iski. ¹¹ Ta yokwowa kara winkiya saiir yaimwokiyaaimwowa saeya hiniinga. Mi inkamin naingwo tibmiiyin siya hii min nanaei mi siya inkam nwirni dimin nam kigmairi mi uruwai siyaowaini siyiuin siir mi api mi inkam nwirni mi igbumbuwi mi op biyie mi kwiyaei mi inkam nwirni dimin min mi tauae hai mi yio ti hiriinan inkamin, kima saika kipi nombopboin mi nae saika kipi mi ae. Niingaka.

¹² Kimiir kwoinim ha naingwowi ta mii hiriinana inkamin naingwo tibmii Karam nwowiyin siirin kara hidim, aniya? Niingaka. Mi krima inkamim naingwo tibmii kinim simiirara hidiski. ¹³ Iikamim naingwo tibmii karamaeyim simiir siyiuim wi Adi Komii siyar hidi. Adi Komii siir yaiya biya sima winkiya saeya hiniina win boinkika mi ti hiriinan inkam biyieyim kimaka waraur nwowim simiirin hainimiknatatki. Iriig.

6

Iikamim naingwo tibmiiyim sima simiir nomiiyau imiir kipi boiniuriyiu boin

¹ Mi kimiir inkam nwirki siya maingmairga siir nomiiyau nwirni nwo karamae nwowi, yio wi yaigak nwowi. Mi kima siirin hiriinan dimusi kigninkin tirkim siir nomiiyau iir boinwokiyopnatkaigiyamin, iki gavman iikamim yipiki Adi Komii siir siyiu iir nap karamae nwowiyim simiir in nonkwokiyamin, ha? Kima hiriinan Kipi tir! Siya Kimiiram dam, iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiirgair wakaeyokna apiyim kimiiram mi sowiir yayim kimar wakae mi sowiirin kimar hidhaiginiu mi sowa wi iripa nwoki ongwomamair aeyim. ² Kima ti dimin imiir daingwoki, mi nim krima iikamim Adi Komii siirim, mhoyia krima wi nuan iikamim simiir hidi. Mi kima iikamim yipiki ti nu iir nwowiyim simiir hidi mi kima ti dimin sim hiriinanin kima, swoki hidnaei siirin wi paniina sibgu ninokninkini, ha? ³ Kima ti siir daingwoki. Mhoyia krima wi paekwosim imiir hidi mi tariinanin nu tirin kima hiniina daingwo, kima wi digar nwowi. Ti dimin hiriinanin ti kima kimar tirin kimiir waraurar siir hidim. ⁴ Mi hiriinanki niuwu inkamin siir nomiiyauin saika nongwomamair ae karam nwowi mi kima siirin wi dimuam kigninkinkii, iki iikamim kima ninokninkinim, iikam biyie nwowim yipiki Adi Komii siir piugana saiir karamaeyim, simiir hiriirin, ha? ⁵ Ta yokwowa kara winkiya, kara igao yai win boinkikin mi iikam kimiiramim ha win hauugikin mi kima wa nwoki ididim. Dimusika? Mi tari kimiir waraurin inkam nwirmim nwirminki ninokninkin karamaeka ti inkam nwisu naingwo tibmiiyo sowiir hik aiir wokmai haiginiuwamin, aniya? ⁶ An kara ha naingwowi, Niingaka. Mi ti hiriinanin siir tiriyim kimiir iikam nhirim yimbi io kwoin naingwowi Mi simiir nomiiyauim yipiki Adi Komii siir yai aiir napiyim simiirin pi simar swokini kiyainaki. Mi sima pa nami mi simiirin pi iki iikamim yipiki Adi Komii siir siyiu iir nap karamae nwowiyim simiiram nikiunami, simiir whwonkam ida nini okwo boinmimauuwam simiir boinwokiyopnatkaigiyam. Mi simiirin pi sima nwoki whinkinsiis haiginiuwim iripa sima nongwomamair aeyam.

⁷ Mi ti diminin kimiirin wi siya niyopakaiyuwi. Mi wara iripa kima nongwomamair aeya wi saeya tirbugi mi kima mi kimiir nomiiyau ima, wim wi yaigak kima kimar swoki inwo anwonaei. Mi kiriir nomiiyauin siya kiriir tirbuwi, kira siirin yai komiiyam kipi nam mi hindara daingwo ouwouu iuguski mi inokinokin kiriir nomiiyauin siya kinakar nwowi. ⁸ Mi ti siyiu hiriinanin kima tirin kimiir nomiiyau imiir, yio siyiu biyieki biyie kiingin.

⁹ Ti simiir ti aingwoki, iikamim yipiki dimin bibiyie tirim, yim wi omin Adi Komii siya kigirkakiyin digworaekwo whiekakim simiir, sima wi siir wara nam tani. Mi kima ti hiriinan iikam biyieyim, yipiki wi Adi Komii siiram nam karam nwowi saika nwowam, kima simiirsi wi naingwoyimyok rani, aniya? Yio wi miyik nwo rani, ti hiriinan diminim kima, kima kimar swoki iksisaenaei. Mi iikamim yipiki iikam nhirimaka priinanaeyim hii mi naeyiu biyiemini inig hainaniyim mi iikamim yipiki nonkwonam hii sima sima swoki priinanaeyim mi kamim iripa piu kam nhirimaka nwowiyim mi siyiu biyie ha tiriyim, yim wi ti omin Adi Komii siya kigirkakiyin digworaekwo whiekakim simiir, wi siir wara

nwo rani. Nningaka. ¹⁰ Mi iikamim yipiki hii tauaeiyim mi digworaekwowam kigmairiyim mi op biyieya kwiyae whaowaeiya sae kwiyaeiyim mi ha kwiyae whaowaenamiyim mi tiriiginim yipiki yai bibiyie boiniyim mi iikam nhirmi hinda whisariiya priiboiniyim mi iikam nhirmi digworaekwo priihai priihaiyim mi ti hiriinan iikamim yim wi omin Adi Komii siya kigirkakiyin digworaekwo whiekakim sim, wi siir hiriir wara nam tani hir nwowamin. Nningaka. ¹¹ Mi kimiir iikam nhirim biya sima ti hiriinan siyiu iirar bidi iki tirim mi ti dimin biyie hiriinanim kimiir kwoinau nwokaiyim, yim Adi Komii siir naeyiu ieya bidi yinakiyim mi kimiirin siya bidi yimbinim siir iikam nwowam. Mi siya boinkii, kima whauriyinan mi wadie bidi ywokiyim. Dimusi rani, kima Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraisiir siir yai aiiram naingwo tibmii kiingim mi saiir wakaeyokna apkim. Mi kima ini siirar ywowim. Iriig.

Mi kima siyiu wadie tiri, kiriir piu aiirin, iikamim sima wi Adi Komii siir inig iir hainanprapraskii. Dimusi rani, ta sairsika

¹² Mi wim kima hiniina boinkim, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nikopaisisir karamae nwowim krima simiir tiri wadie nwowam wi digar nwowi. Mi kara pi hiniina boini, ti digworaekwo hiriinanim simiir nhirim, krimiirin wi sima whindiraerar tani wadie krima nwowamin. Mi kima ha boini, ti diminim yim wadieyairgim, krima simiirin ha tir mi kara ti simiirin kimiirin pi hiniina boinkii, kara wi ti digworaekwo nhirim simiir tir tani. Dimusi rani, kara simiiram naingwo rani, kariir kwoin iir kiyaiyamim mi kara simiiramim pa nwoki aingwokwonanaeyim. Nningaka. ¹³ Mi wim kima hiniina boinkim, naeyim Adi Komii siya tirim krima wi simiir naei. Krimiirin mhii Adi Komii siya hauugin ti nae ima nwokaiyam mi kima ti naeyim mi mhii ikim simiiramim hiniin kipi naingwo, kouin ini sima ywowin yim ti dimin hiniinim yim dimin komii rani mhoiia wi Adi Komii siyar swoki hauukiiyuwi yaeya mhii mi yaeya nae. Mi krimiir naeyim mi krimiir piu ikim, yim wi siya digi krimiir piuim yim Adi Komii siya tirkikim. Mi krima mi iki nhir ikim, krima dimin biyie irni nwiirni kipi tir krima Biyan Inkam Komii siir digworaekwo imiirarar tir mi siir inig iirarar hainan, digworaekwowim krimiir piu ima tiriyim mi siya wi hiriinan sairsi kigirkaki krimiir piu aiirin. ¹⁴ Biyan Inkam Komiiyin Jisis siya bidiyar iki aonamin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwoki. Mi mhoiia krima naonami mi krimiir piu imiirin wi Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwowi, siir kirie komii aeyar.

¹⁵ Krima ini Kraisiir piu ini saiir iga in mi piu haimii haimiinan ywowim. Kima ta saiir daingwoki mi kima hiriayar naingwowi, tiriiginin yio wadiekin, krima, krimiir piuim Kraisiir piu hiranki ti hai mi wiga hii nanaeiya saiir piu anaka ti inkin itapiyoki, aniya? Nningaka. ¹⁶ Ta saiir daingwoki, inkamin yipiki siir piu wiga hii nanaeiya saika nitapiyoki, yo sowa ini piu kwiruwar ywowiskiyo. Adi Komii siya Yokwo Komii saiirin hiniin boinkikin, inkamin wig iraka iripa piu nwowi, yo sowa ini piu kwiruwar ywowiskiyo. ¹⁷ Mi iikamim yipiki Biyan Inkam Komii siir yai imiir wakaeyokna apim, yim ini saika iripa kwoin whiruwar ywowiskiyim.

¹⁸ Siyiuin hii nanaeiyin siirsi dapiyok. Mi ti iikamim, siyiuin hii nanaeiyin siir siira tiriyim yim simiir piu imiirar kiyopsibgi haiginiyuwi. Mi iki dimin biyie nhirim iikam ima tiriyim yi simiir piu aiir bi tirbuwikin ti siir hiriinan. Nningaka. ¹⁹ Kimiir piuim yim ini wadieki wadie ywowim yim ini Adi Komii siir naeyiuin siir omaka kirienan ywowa. Mi kima ta saiir bi ninokninkinkim? Siir naeyiuin yipiki kimiir hauugikin ini haniin kimiir kwirii idwokaiyam. Kimiir piu ya kimiirgi kimiir piu rani. Nningaka. ²⁰ Yim Adi Komii siir piugim. Dimusi rani, biya Adi Komii siya siir yinisim iirar nikropkikin mi siya ina yaowin paeyin hiiiniya nironinkinin si, krimiir namaiwarkainam. Mi krima Adi Komi siir inig iir hainanki diminim krima tirim simiirsi. Dimusi rani, siya krimiirin dimin kibiki kibi iirar tirkim krimiir nanmaiwarkainamin. Iriig.

¹ Mi ta kara winkiya yokwoni kimiiram kara min swoki win boinkikin, ti digworaek-wowim kima sriigiym, iya kima winkiya kariiram. Mi kariirar kwoinin yio hiniina naingwowi ta saiirin inkamin wig nonkwona karamae mi owi yi ini wadiyar mi owin. ² Mi wigkam whiekakim yim hii nanaeni siyuin, dimin biyekakin siir tirikim. Mi ti hiriinan siyuin yio ini ywowin, kam whiekakim yim simiir yapiyapa wigakar dwo mi iriipi hiriinan wigim simiir yapa yapa kamaka mi owi, yi ini mi owin. ³ Mi inkamin yipiki wigak nwowiyin, yio siya siir wig aiiramar timi kiwaki, iripa nib saika whwonkaiyam. Mi wiga kamkak mi owiya, ya saeya saiir kam iiramar timi kiwaki, iripa nib saika mi whwonkaiyam. ⁴ Kara ti hiriinan minsi boinkikin, wig saeya saiir piua wi sasar kigriraona rani. Niingaka. Saiir kamin wi siya warar timi kigrirao. Mi kamin, yio iriipi hiriinan siir piua siya siyar mi kigriraona rani. Niingaka. Wiga siya nonkwona wi saeya warar timi kigrirao siirin. ⁵ Mi sowowaiyin iripa piu nwowamin wi kipi nimiiyu. Mi ini mi owin sowa kwoin whiruwar mi okii iripa nib mi whwonkai karamae mi owi ii nhirim mi sowa Adi Komii siiram wa nwoki kwis boinim diminamin. Mi mhoyia, sowa diminamin Adi Komii siiram kwisboin digii mi sowa iripa nib whwonkaiyam wa ti swoki aingwo mi Setan siya sowiir kwoin iir nikpitmai karamaeyin wi hiriinanki nwowi. Mi hiriinanki niuwi, sowa wi kam nwiraka mi wig iraka hii saeya priinanaeyami.

⁶ Taka yaiya ya wigkamim nonkwonam simiir boinkika, ta kima niki sriigiya kariir. Mi kara ini kwoin whiruwar mi okiyan. Mi ta yaiya ya Adi Komii siir siyu komii siir yaiya ya saiir hiriinan tani. Niingaka. ⁷ Mi kara hiniina naingwowi ti wigkam hiriinan yim sima kariir hiriinan niingar timi o. Mi Adi Komii siya ikam nhirim yim hiriinanar mi onkwokwokikim nhirim ti hiniin mi nhirim ti hiniin. Adi Komii siya hiriinanar naingwokin ikam nhirim yim ha timi onkwona mi Adi Komii siya ikam nhirim krimiirin hiriinan niingar mi owamar mi onkwokwokikin.

⁸ Mi kara ta saiirin pi hiniina boinkii, wigkamim yipiki nonkwona karamaeyim mi wigim yipiki simiir kamim naowim, yi ini wadiyar mi owim, sima hiriinan niinga mi owim kariir hiriinan. ⁹ Mi kima, kimiir kwoinin sibgu naingwo omok karamae nwowi mi kima ha naingwowi, iripa piu kamaka mi wig aka nwowamin mi kima hindara nonkwonaei, aeya yi nikrani. Mi yio siyu miyik rani, kima hiriinan niingar nwowi. Mi iripa piu kam nwiraka mi wig iraka ha nwowi, yio ti hiriinan yio siyu miyik rani, ini kipiigi kipi ywowin.

¹⁰ Kara ti wigkamim yipiki nonkwonam kimiir boinkii, kara kimiirin igao yai boinkii, wig kima kimiir kam imiir kipi haiburgig. Mi ti yayim kariir kwoinairga bi priinaingwo boinkim. Niingaka. Kariirin Biyan Inkam Komii Krais siyar boinmauugin mi kara kimiir asi boinkin. ¹¹ Mi wiga yipiki saiir kam iir soggigya, saeya kipi swoki onkwona yaeya kam nwirni. Mi hiriinan karamaeki niuwi, saeya wa ti swoki am saiir kamkikam iiramar mi kamim yim iriipi hiriinan yim simiir wig imiir kipi mi sopki.

¹² Mi tiriiginim, yim kariir kwoinkar naingwo boinkikin, ikam nhirim kimiirin Biyan Inkam Komii Krais siya bi boinkikin kariirin ti siirin, yim kariir kwoinkar naingwowaigim. Mi inkamin yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknaei mi siya wiga Adi Komii siir siyu napkaramaeya saiir bidi yasae onkwonakiyin mi saeya siiram naingwowi mi saeya wi hiriinar timi o siirar mi siya saiirin wi kipi sopki ya hiriinar timi o. ¹³ Mi wiga Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna api mi saeya kamin yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna karamae nwowin siirin bidi yasae onkwonakiya mi siya saika hirar nwokripkaiyam tiri mi saeya siir kipi sopki. ¹⁴ Mi saeya siirin wi kipi boriisop mi wi kipi sopki. Dimusi rani, Adi Komii siya ha boinkin, tariigina ya siya bidi yimbiingya. Dimusi rani, siir wiga Krais siir yai imiir sibgu wakaeyokna apka Adi Komii siya ha boinkin, wiga Krais siir yayim simiir wakaeyokna ap karamae nwowiya bidi yimbiingya. Dimusi rani, saiir kamin yio Krais siir yai aiir sibgu wakaeyokna apikin. Mi ti yayim sima kaimwoki niuwi mi Adi Komii siya wi ha boini, kimiir yinisisimim yim wadiekim. Mi ti yayim sima kaimwo nwo karam nwowi mi Adi Komii siya wi ha boini, kimiir yinisisimim yim miyik rani, yim ini iki ikamim Krais siir yai aiir wakaeyokna ap karamae

nwowyim ini simiir yinisisimnan ywowim. Mi yim ti yayim yim kaimwowaingim.
¹⁵ Mi wigkamim Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi wigkamim nonkwonam sima sima ha ninan sopkii mi kima yipiki Krai siir yai aiir wakaeyokna apim, kima simiir boin sima swoki onkwonamin. Kima simiirarar kigninkinki. Mi wiga yipiki Krai siir yai aiir wakaeyokna apa ya saeya saiir kamim siir kwoin iir kipi kiyai, saika hiriyyar nwokripkaiyamin yo sowa yapa yapar timi o. Mi kamim yipiki Krai siir yai aiir wakaeyokna apiyin, yo siya siir wiga saiir kwoin iir kipi mi kiyai, saika hiriyyar nwokripkaiyamin. Yo sowa yapa yapar timi o. Wigkam krimiirin Adi Komii siya bidi yimbiingiyim, siyamar mi krima wi siyu miyikimiyyikin wi siir nwoki apim mi krima wi iki wigkam nhirim mhi hinsima simaka nwoki owim. ¹⁶ Mi ni kira wiga naingwo tibmii kiiniya kira ninokninkin tani, kira kiriir kam iir tiri, siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kinim. Mi iriipi hiriinan, kamim naingwo tibmii kiiniyin, kira ninokninkin tani kira kiriir wig aiir tirkiyim, saeya Adi Komii siiram naingwo tibmii kinim. Iriig.

Krima hiriyyar dwo mi dimin taeminim krima tirim Adi Komii siya nikiuna krimiir siir iikam nwowam krima simiirarar tir

¹⁷ Kara pi ta yai kwira sae swoki kwaingiyas boinami, iikam kima nwinira irira hinina dwo mi diminim Biyan Inkam Komii siya nimbiniim kimiir biya, iya siya kimiir kwoin imiir kiyaiyin siir siyu iir napam simiirarar dap iski. Kara ti dimin hiriinan kaimwowim pi ti iikamim Adi Komii siir siyu iir napiyim iki omom omomim simiirim pi simiirar swoki boinkii. ¹⁸ Mi biya sima kamim simiir miois imiir kitiyopnir haiyim, yi tiriiginin yo min nisiimauugin siya Adi Komii siirgin. Mi Adi Komii siya ti inkamin siir kwoin iir kiyaii, Jisis Krai siiram naingwo tibmii Kinam. Mi siya Adi Komii siir yai aiiramim bidi iki wakaeyoknan mi siya ta wisyaiya sima niga saiirin wi kipi swoki inakmimin. Mi inkamin siir mioisa kitiyopnir hai karamae nwowi mi Adi Komii siya siir kwoin iirin ha kiyaii, Jisis Krai siiram naingwo tibmii kinam mi siya Adi Komii siir yai aiiramim bidi iki wakaeyoknan mi siya wi simiiram kipi kiwaki miois aiir kitiyopnir haiyamim. ¹⁹ Mi inkamin miois kitiyopnir haiyin mi inkamin miois kitiyopnir hai karamae nwowin, yo ti hiriinan diminin, yo dimin komii rani. Mi diminki dimin komiyyin iikamkim sim wakaeyoknaeyin ya Adi Komii siir yai aeyairga. ²⁰ Mi tiriiginim hiriinanar tiri, iikamim sima Adi Komii siiramim saiir naingwo tibmii kinim mi simiir miyim sima miriyyim ta ii aiir, yim ini ywowim. Mi sima wi hiriinanar ti swoki tirnam. ²¹ Mi kira inkamin whisarii mi niingar priimiriigin. Mi kiriir kwoinin Adi Komii siya kiyagin siiram naingwo tibmii kinam, yi ti hiriinanin yi dimin karamaeka kira ta mi hiriinana kira miriyya wi saiirsi kipi naingwoyimyok. Mi inkamin kiriir kigriraowiyin siya kiriirin rirmiyya nwowaiginiugi, yi ini mi owin mi kira ti hiriinan siyuin siir mi owamin maingimairgar timi onam. ²² Ta kima nwowa ti inkamim yipiki kimiir kigriraowim simiir aowa saiir hiriinan ta biya kima nwowa dimin biyie saiir aowa saeya niki kigriraowa saiir hiriinan. Mi kimiir kwoinim Adi Komii siya kiyaii, siiram naingwo tibmii kinam, kima siir yai aiir wakaeyokna apam mi kimiirin wi siyar pi ywohaiginiuwun rirmiyyan ti dimin biyeyim yipiki kimiir kigriraowim simiir aowa kima nwowa simiir hirankin. Mi hiriinanki niuwi, kima tariinanin ini Jisis Krai siir iikam rirmiyya nwowim. Mi kima yipiki, whisarii miyya priimiriigi windi, yipiki ti inkamim kimiir kigriraowim simiir mi ti hiriinan siyuin, iikamim yipiki mi umiram miriyyim, yipiki inkam nhirmi aowa nwo karam nwowim mi kimiir kwoinim Krai siya kiyaii, kima siiram naingwo tibmii kinam mi siir yai aiir wakaeyokna apam mi kima tariinanin ini Krai siir aowa nwowim, whisarii mi priimiriinan. ²³ Mi ta Jisis siya naonama mi siir nhiya ha naokiinaiiniya mi Adi Komii siya kimiirin dimin prasae prasae bi hauugikin kimiir sainamin. Mi tiriiginim ha saingiyim, Adi Komii siir iikam nwowim, kima iki iikam nhirim simiirin hiuyirmai, kimiir nikiunamsi, yaeya siyu whiram simiir aowa nwowam. ²⁴ Mi ta hiriinan saiirsika kariir nomiyauim nim krima wi hiriyyar nwokripkaigi Adi Komii saikan. Mi krima wi

kwoin whiruwar nwoki. Mi krɪma wi ta mii aiirar mirii kripkaii, ta krɪma miriia biigi bi
Adi Komii siya kiyaiya krimiir kwoin imiir. Mi krɪma ha napim siir siyu iir saiir. friig.

Wigim kam karamae nwowiyim mi igibae ikim sim boini

²⁵ Tariinanin, kara ta yokwowa kimiiramim wigim kam karamaeyim simiir win boinkikim. Kara kimiiramim dimusi bi winkikin, biya kima kariiramim simiiram niki sriigikin. Kariirin Biyan Inkam Komii siya bi boinkin. Niingaka. Yim ti dimin hiriinanin kimiirin, yi kariir kwoinkar kwanaingwo boinkikim. Adi Komii siya kariirsi naingwobumbugin mi siya kariirin wadie asi nwo haiginiugin mi siya kariirin kwoin miyik iirar hauu haiginiu mi kima ti kariir yai imiirar timi wakaeyokna ap yim kaimwowaigim.

²⁶ Kara ha naingwowi ti hiriinan siyuin yio wadiekim, inkamim hiriinan wig karamaeyar mi owi. Dimusi rani, taka iya iikamim nuanim sima krimiirin wi siyu miyiknan tir tani. ²⁷ Mi kamim yipiki nonkwonam, kima kimiir wig imiir kipi haiburgig mi wig wim kima iripi hiriinan kimiir kam imiir kipi mi haiburgig. Mi kamim yipiki wig nonkwona karamae nwowin, ni kira wig nonkwonam kipi swoki aingwo mi wiga yipiki kamkak nwo karamae nwowa, ni kira kamkak nwowam kipi mi aingwo. ²⁸ Mi wigkamim yipiki nonkwonam, wim kima dimin biye tiram kipi naingwo. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, iikamim yipiki dimin biye krimiir tirim, sima wi kimiir kimpipisu haiginiuwu iikamim yipiki nonkwonam. Kara hiniina naingwowi, ti dimin hiriinanin kimiir kipi kiyipsibgi haiginiu. Niingaka. Kima nonkwona karamae nwowi, wim wi ti nonkwonani siyuin, hikak siirsi nwo rani. Niingaka.

²⁹ Ti kariir nomiiyauim, ti yaiyim simiir yaimwoki yaimwoim, ti kara win boinkiyim kimiiram yim tisirim. Iya Adi Komii siya nimbingiya krimiir ti nu iir nwowam, ya ini kingiin nwowa, wi sapi digii mi kwoin ara ta saiiram daingwoki mi Adi Komii siir mii aiirarar mirii iski. Mi tariinanarin, inkamim wigakin yipiki Adi Komii siir mii aiir miriyyim sima nhami nhami kipi mirii, iki kamim nonkwona karamaeyim simiir hiriinan sima mi miriia. ³⁰ Mi iikamim yipiki Adi Komii siir mii aiir miriyyim mi ha ninouninkiyim, yim iki iikamim ninouninki karamae nwowim simiir hiriinan dwo. Mi iikamim yipiki maigimaigra nwowim, yim sima iki iikamim yipiki kwoin whwokwoka nwo karam nwowiyim simiir hiriinan dwo. Mi iikam yipiki digworaekwo whiekakakim, yim iki iikamim yipiki digworaekwo karamaeyim simiir hiriinan dwo. ³¹ Mi iikamim yipiki ti nuin siir tiran digworaekwo imiir sainiyim sima ha kipi naingwo, kouin ini sima ywowim. Niingaka. Dimusi rani, ti nuin siir digworaekwowim, mhoiia yim wi simbi digiguskii.

³² Kara ha naingwowi, wim kima ini ti hiriinanar mi aingwowim. Mi ti umiram naingwokwonanaei kwoinin wim wi Adi Komii siir naingwo rani. Mi inkamim nonkwonam naingwo karamae nwowi mi siir kwoinin Adi Komii siir mii aiir mirii aramar naingwowi, yim sima ini big nasmirwaiya Adi Komii siiraramar nwowim. ³³ Mi kamim yipiki wigak nwowim, yim simiir kwoinim ha naingwowi, nuan digworaekwowim simiir wig imiirin wi maigimaigra sima nwowaiginiuwu.

³⁴ Mi inkamim siir kwoinin dimino whisairam naingwowyim, yim simiir kwoinin ha naingwowi Adi Komii siya big nasmirwaiya simiiramar mi owim. Mi sima hiriinanam warar mi aingwowi, simiir wigim maigimaigra simaka mi owim. Mi wiga niki onkwona karamae niki owa mi ta wig kopaksim niinga, saiir kwoinin Biyan Inkam Komiiyin siir dimin taemin imiiraramar daingwo. Sima hiniina daingwo, simiir piua mi simiir kwoinim, yim rirmiyyar dwo Adi siir dimin taemin imiir tiram mi wigim yipiki nonkwonam, yim sima simiir kam imiiramar naingwo iskii, big nasmirwaiya simakar mi owim. Mi sima ti nuan digworaekwowim simiiramar naingwo kripkaii.

³⁵ Mi ti dimin taeminim kara boinkiyim, kara kimiirin hiniina bi boinkikin, kara wari dimin taeminim kima tirim simiir kaiyaokikin. Niingaka. Kara ti diminin kimiirin minam boinkikin, kimiir whinkinsis haiginiuwim wi siyu miyikin siir napam. Mi hiriinanki

niuwu, ti digworaekwowim ti nuin siirim yim wi kimiir kwoin imiir kiyaiwao rani, kima Biyan Inkam Komii siir dimin taemin imiir tiri.

³⁶ Mi inkamin wig aiirin hindara boiritmaiyyin, siya wa ti idid. Dimusi rani, siya iripa piu saika nwowam naingwowi mi siya sairin wi hindara ti nonkwona iski mi yio ti hiriinanin yo sowa hii nanae rani. Dimusi rani, sowa bidi yonkwonao. ³⁷ Mi inkamin siir kwoinin siirin siyar swoki kigriraonaei mi siya hiniina naingwowi, siirin wi iikam nhirkim kiyai rani mi siya wi iripa piu saika mi o rani mi siya ta wig aiirin mi onkwona karam mi owi, yio ini mi owin. ³⁸ Mi kamim yipiki wig nonkwonam, yim sima siyiu miyikimiyik iirar tiri. Mi kamim yipiki simiir kwoin imiirar nwowiyim yim kipi nonkwona, yim ini ywowim mi yim sima dimin komii kibi iirar tirkim.

³⁹ Mi wiga yipiki biya kamkak niki owa mi saeya yaeya kam nwirni nonkwonam kipi tir, iya saiir kamim ha niki owiyin. Mi saiir kamim siya naonamkiswo, aeya nikrani, saeya yaeya kam nwirni nonkwonam ha mi aingwokiswo. Mi ti inkamin, ti saeya nonkwonam tirin, yio siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kinnan inkam dwo wi yaeya inkam kipi nwo. Niingaka. ⁴⁰ Mi kara ti siirin hiniina naingwowi, wiga yipiki saiir kamim naowin mi saeya hiriinan kam karamaeyar mi owi, saeya wi maigimaigar mi owi. Adi Komii siir naeyiun kariirin siya whinkinsiis haiginiugin mi kariirin siya boinkin ti hiriinanin. Iriig.

8

Dimin taeminim uruwai siyaowai ninkin imiiaeyim simiir boini

¹ Mi dimin taeminim panao kara kimiiram winkii, kara pi dimin taeminim iikamim yipiki ti nu iir nwowim yipiki Adi Komii siir siyiu iir nap karamae nwowim mi uruwai siyaowaini ninkin imiiaeyim simiir boinkii. Kara ta yokwowa kimiiramim whisarii bi winkika, biya kima simiiram niki srugikim. Kara ha naingwowi, kima hiriinan bidiyar iki boinkiyim, krima ti dimin iirin ina ninokninkinim. Mi kara pi hiniina boinkii, inkamin dimin taemin whiekak ninokninkiniyin mi ti hiriinan digworaekwowim siirin sima nantamiyiriyiri mi siya paniinsi wakaeyoknasi. Mi krima irni nwirniyam ninan aingwokwowi mi ti hiriinan siyiuin krima krima krimar swoki kinsiisnaei mi krima wi wadie sairsiyar nwowi, Krai siir hiriinanin. ² Mi yipiki ha boini, sima digworaekwo whiekakim bidi yinomokninkin digim mi yio Adi Komii siya simiirin wi ha boini, sima miyik rani, sima bi sibgu naingwo omokim. Mi sima hiniina bi mi aingwokim sima siir digworaekwo whiekakim simiir bidi mi inokninkinim. Niingaka. ³ Mi yipiki Adi Komii siiram naingwokwowyin, yio wi hiniina boini, sima wadiekim mi sima siir iikamkim.

⁴ Mi kara kimiirin pi min boinkii, nae dimin taeminim yipiki sima ninkin imiiaeyim uruwai siyaowaini. Mi ti siyiu hiriinanin, kara pi hiniina boinki, krima uruwai siyaowai simiirin ina ninokninkinim, yim sima kaimwo rani. Yim sima Adi Komii rani. Adi Komii sasairgin biyar whiuwiniunan. ⁵ Digworaekwo kasa kasa rani, ninomor kou hir nwowim mi nu tirin iripi hiriinan. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apkaramae nwowim sima boin, krima ini Adi Komii siir hiriinan ywowim. Mi kam adiyaowaeyim yim ha naingwowi, ti uruwai siyaowaiyim, yim hiriyar nwokim. Mi nim krima iikamim simiirin ina ninokninkinim. ⁶ Adi Komiiyin nwirki nwiruwairgin, siya krimiir Adigin mi siya hiriyar nwokin mi siyairgin digworaekwo whiekakim simiir bwamkibwamin mi krima hiriinanar dwo mi siiraramar dinmiininkin. Mi Jisis Kraisin nwirki nwiruwairgin yipikin hiriyar whauiniunan biya siya ninomor nu sowiir digworaekwo whiekak imiirar mi nonkwokwokin. Mi krimiirin siyar mi onkwokwokikim mi krima siir naeyiu iir haigim mi krimiirin siya whinkinsiiskim mi krima hiriinan asi nwowi.

⁷ Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim, simiir nhirim hiniina kigninokninkin tani, ti niksiae uruwai siyaowaiyim yim dimin komii rani. Yim sima ha naingwowi, sima inkamni haniin yaimin dimina mi omboboini. Mi iya sima naeyim uruwai siyaowai imiir ninkin imiiaeyim simiir naeyim, sima ha naingwowi tiriiginim yim kaimwowaigim. Mi iki naeyim sima swoki aeyim yim uruwai siyaowaini simar niki

inkin imiyyae imairgim mi simiir mhii kwoinim pi miyyik swoki o rani, pi yibgini hanin hindarar kiimitkini. Dimusi rani, simiirin dimin whirkin bi neyokin. Mi Adi Komii siya pi big nasmirwaiya nwoki rani. ⁸ Adi Komii siya naeyim uruwai siyaowaini ninkin imiyyaeyim krima naeyim simiirsi bi naingwoyimyokikin. Niingaka. Mi iki krima mi ae karamae mi owiyim, simiirsi bi mi aingwoyimyokikin yim dimin komii rani mi ti diminim krima naeyim, yim wi krimiir tirbu rani mi Adi Komii siya krimiirin wi hiniina naingwo rani, krima iikam bibiyekim. Niingaka. Mi diminin iki krima nae karamae nwowiyin, yio wi krimiir mi kiyipsibgi haiginiu rani mi Adi Komii siya wi hiriinan saiirsi mi aingwo rani, krima iikam miyyikim. Niingaka. Diminim krima naeyim yim dimin komii rani.

⁹ Yi tiriiginin yio dimin karamaeka. Mi kima wi mintirao diminim kima naei simiirsiyin. Mi hiriinanki niuwi, kima wi iki iikamim yipiki Kraiis siir siyu iir sibgu ap karamae nwowim wi simiir kiyipsibgi haiginiuwi. Mi yim wi hinda kipiyyar nwowiuguskii. Dimusi rani, sima kimiir kigim, diminim sima haiyaiyin kima naekin. ¹⁰ Mi ta hiriinan saiirsika, kira hiniina boini, an kara ti inkamin ti digworaekwo imiirin ina kigninokninkinin. Mi kira ti nae imiirin ha naei ti sima ninkin imiyyaeyim uruwai siyaowaini mi ti inkamin yipiki niki aingwo tibmii kin karamae niki owin Jisis Kraiis siiram mi siya kiriir kigi, kira ti dimin iir naei mi yio siya wi ti naeyim uruwai siyaowaini ninkin imiyyaeyim wi simiir naeyamar mi aingwowi. Mi siir naingwo tibmiya wi sima kiyipsibgi haiginiuwi biyie nwowamin. ¹¹ Mi ni kira ti dimin imiir asi naei, ni kira hiniina naingwowi, uruwai siyaowaiyim yim dimin komii rani. Mi inkam nwirin dimin whirki neyok karamae nwowiyin Kraiis siya siirsi bidiyar mi aowin. Mi siya ha naei ti nae iirin mi ti diminim Kraiis siirim siya niki kigna tirim, yim wi kipiii nwoki rani. Dimusi rani, ti naeyim siya naeyim simiirsika. ¹² Kira wi kiriir nomiyauwin siir kwoin iir kiyipsibgi haiginiuwi kipiii siya nwowam mi siya Kraiis siir yai airin wi sibgu wakaeyokna ap rani. Dimusi rani, wari diminin kira kwatirkiyin siirsika. Mi kima Kraiis siirin, wi ti hiriinan siyu biyeyin wi siir tiri. ¹³ Mi ta hiriinan saiirsika, ti diminin kara naei, yio wi kariir nomiyauwin siir kwoin iir kiyipsibgi haiginiuwi biyie siya nwowim mi dimin taeminim Kraiis siirim siya niki kigna apim, simiir warar. Mi kara mhoiyya wi ti hiriinan dimin imiir swoki ae rani kara pi borisopi kariir nomiyauwin siir kwoin iir nwowaiginiuwim biyie. Dimusi rani, ti dimin taemin hiriinanim simiirsika. Iriig.

9

*Pol siya ma*irgimairga dimusi bi nwokin, siya umirim iikamim naingwo tibmii kinnyim simiir hiranki bi haigin dimin taeminim siya naingwowim simiiramim

¹ Kariirin wi dimin whirki nikidu rani, ti diminim kara tiriyim Adi Komii siirim. Kara aposel inkamin mi Jisis Kraiis siirin karar kigin. Mi Biyan Inkam Komiiyin mi iikam kima Kraiis siir yai airin wi hiriinansi wakaeyokna api. Dimusi rani, Biyan Inkam Komii siir digworaekwowim yim kara tirim kimiir, simiirsika. ² Mi iikam nhirim hiniina naingwo karamae nwowi kara aposel inkam tani, yio dimin komii rani. Mi wim kima om Korin warauran iikamim wim kima kariirin hiniina asi naingwowi, kara aposel inkamkin. Dimusi rani, digworaekwowim kara niisiimauuwim kimiir simiirsika. Mi kima kimaigim Kraiis siir yai aair wakaeyokna apiyim. Mi ti digworaekwowim Kimiirin sima niisiimauugim hiniin, kariirin Biyan Inkam Komii siya nimbingin aposel inkam nwowamin.

³ Mi iikamim ha boiniyim kariirin hiniin kara aposel inkam tani mi kara simiir yai akan pi hiniina nowarkii boinkii wara yayim kara winkiyim simiirin. ⁴ Mi haniinginiuwi, kara dimin taeminim iikam kimiir warauranki ti hai mi kara pa nwoki aeyim diminim kara tirim kimiir simiirsiyin. Dimusi rani, kara aposel inkamkin. ⁵ Mi yipiki Biyan Inkam Komii siir siyu iir napiyim wigim, krima simiir mi onkwonaei yio ini mi owin mi krima wi simaka niki amyokiyokiiyim iki aposel kam nhirim simiir hiriinan iki Biyan Inkam Komii siir nomousisimim simiir hiriinan mi Pita siya, aniya? Mi ini mi owin kara naeyam kariir mii airam mi srii? ⁶ Mi Banabas mi kara krira krirar ti mirii nonkworinu kripkai

nae sainamin mi nae imiir naeyamin kririirgi kririir umir imiirarar ti krinmai, aniya?
⁷ Mi kamim yai niniyan inkam nwowiyim sima nae minim simar bi kigriraonaekim. Mi inkamin numiran sasaeya ninkiniyin mi inkam nhirkim siirin ha pi boinkin, wari dimin taeminim kira ninkikim simiirin wi kira nae rani. Iikamim wi sibsib kigrirao rani, simiirin iikam nhirkim boini hiniin, kima wi simiir mwiii imiir kwiyaee rani. Niingaka. Mi krira kimiiram naeyam srii wi wadieyar mi owi, aniya?

⁸ Tiki yayim yim inkami kwoinarar bi priinaingwo boinkikim. Niingaka. Siyu komiyyin biya Adi Komii siya hauugiyin Mosesni, yio iriipi hiriinanar mi boinkin, ti diminim yim kaimwowaigim. ⁹ Mi bidi bidiniyarin Moses siya yayim Yokwo Komiiniyin hiniina winboinkin, bulmakauin witnid nokwobrombropiyin siir yai aiirin wi uridni kipi kogripikou mi hiriinan tiri, siya wi ti witnid imiir nae rani. Niingaka. Adi Komii siya bulmakau imiiram bi naingwokin iya siya ti yayim Moses siir boinmimauuwim. ¹⁰ Niingaka, siya ti yayim minam winkikin iikam krimiir whinkinsiis haiginiuam bulmakauni haniin. Moses siya ti yayim minam winkikim, krima ti yai imiir ninokninkinim. Mi inkamin yipiki nu hainopin mi inkamin yipiki sasaeyim wai nwowim simiir ningugu haiyin, sowa nwisairarin wi umir kinar haiswowi ta miya sowa miriyya saiirsiiyin. ¹¹ Mi krima Adi Komii siir yayi kimiir bidiyar iki boinmimauuim ya ini naenan ywowa kimiir mhiyim saeyar kinu haiginiuwi. Mi hiriirankiniuwi mi tari kima wi nae krimiir hauu rani, krimiir piu aiirsi, aniya? ¹² Mi iki iikam nhirim yipiki kimiir whinkinsiisiiyim, sima naeyim kimiir warauranki mi haii, simiir piua saiir kirie haiginiuam mi ti hiriinan siyuun yio ini wadieki wadieyar mi owin, krima kimiir biyan inkamim nae mi haiyim. Mi biyar nwoyokiyokiniyan mi tariinanar yadigiyin, krima iikam kimiir waraurankin dimin sim whir bi swoki haimiminkim. Krima inkam paeprikabnan nwokim mi krima mhiigar mi aokim. Mi krima kimiir kwoin imiirin wi hiriinan saiirsi nikpitmai rani. Mi krima hiriinan tiri, wim wi Jisis Kraiis siir yai aiir wakae rani. ¹³ Kima ta yai aiir daingwoki, Isrel simiir pris inkamim yipiki omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir miriyyim, sima simiirin pa mi boinki, sima naeyam ti nae nhirim ti iikam ima hainaniyim ta omaka aiir Adi Komii siiram. Mi ti pris inkamim ti diminim ti kam ima haigingigim hiiya nae haiginiya saiir, sima simiirin pa haii mipa ninkin imiyyae Adi Komii siir mi haimiyyim pi simar swoki aei. ¹⁴ Mi ti hiriinan siyu kaimwoin Biyan Inkam Komiiyin yio iriipi hiriinanar mi boinkin. Ti iikamim yipiki Kraiis siir yaiwin kibiya saiir boinmimauuim, yim sima nae digworaekwo minim wi iikamim yai sima boinmimauuim simiir hiranki haii simiir piu aiir kirie haiginiuam.

¹⁵ Mi ti hiriinan siyuun kariirin ini wadie siya ywowin kimiir aposel inkamin siya sriyamim kimiir. Mi biyarin kara kimiiram bi kaugin diminamin mi tariinanin kara ta yokwowa kimiiram hiriinanam bi winboinkin, kima kariir kigriraowim. Mi kara mhiigi nao kingiin nwokiswo mi kara kimiiram pi naeyam dimuim mi sriigii. Niingaka. Kara pi boriisopi dimin whirin inkam nwirni iinanki haiyim. Mi kara dimin haii mi kara wi ha boin tani kara Kraiis siir yaiwin kibiya saiir boinmimauuim mi umir bi haigin. Niingaka. ¹⁶ Mi kara maigimaiga kanakana bi nwonakin Kraiis siir yai win kibiya saiir boinmimauuamin. Niingaka. Kariirin Biyan Inkam Komii siyar nimbingikin ta saiir tiramin. Mi kara simiir boinmimauu karam nwokiswo mi kariir kwoinin kanakanarin wi io prasae di ywowi. Mi kara ta yayi Biyan Inkam Komii siya boinkiya kariir ya wi digiumii pi haimriiyugigin. ¹⁷ Mi kariir kwoinaiga priinaingwo tirkiswo ta miya Kraiis siir yaiwin kibiya saiir boinmimauuwiya mi kara wi umir digworaekwo ta mii aiirsiiyar pi mi haiyin. Mi ya tariigina ya kariir kwoinaigi bi priinaingwo tirka. Niingaka. Adi Komii siyar nimbingin kariirin ta mii aiir miriyyamin. Mi hiriinankiniuwi mi kara wi umir, digworaekwo nae min hai rani, ta mii aiirsiiyin. ¹⁸ Mi hiriinan tirkiswo mi kara wi piki hiniin umirin si pi haiyin ta miya kara miriyya saiirsiiyin, ha? Kara wi ti si pi haiyin. Mi iya kara Kraiis siir yaiwin kibiya iikam imiir boinmimauuwi mi kara simiiramim wi nae umir minam srii rani. Niingaka. Mi sima Adi Komii siir yayi hinda whisariiyar priihaii. Mi ti hiriinan siyuun ti maigimaiga kara nwowin, ya tariigina ya kariir umir aeya.

¹⁹ Kara inkam nwiirni aowa bi nwoikin mi kara ini iikamim simiir whisarii mi priimiriian inkam ywowin. Mi kara iikam whiekakim simiir kwoinim wi digar piyamisi owin Jisis Kraiis siiram kiyaiiyim, siiram naingwo tibmii kiinim. ²⁰ Mi iya kara Isrel simiir iikamim simaka nwowiyin, kara pi Isrel simiir siyiu imiirar mi api mi Moses siir siyiu komii ikin. Mi ta hiriinan sairsiyairga kara iikamim simiir kwoinim sairsiyar kiyaii, sima Jisis Kraiis siiram naingwo tibmii kiinim. Mi hiriinankiniuwi mi ti Moses siir siyiuin siya boinkiyin kariir, yio wi nwo rani, kariir kou. Mi ti iiyim kara nwowim hir kara simiirar mi apkim mi ta hiriinan sairsiyairga kara simiir kwoinim sairsiyar kiyagin. Mi wi Moses siir siyiu komiini yayim wi sima nwo rani, simiir kouin. Mi sima wi Kraiis siir yaiwin kibiya sairam ninmiininkini. ²¹ Mi kara Moses siir siyiu komiyyin siirin naingwo owouu rani. Mi siirin digiumii bi haimriiyugin. Niingaka. Mi kara tariinanin ini Kraiis siir yai imiir wakaeyokna apin. Mi iya kara iki iikam nhirim yipiki Mosesni yayim sim wakaeyokna ap karamae nwowiyim simaka nwowiyim, kara Moses siir yai imiir bi napikin. Kara ti hiriinan siyiuin minam tirkin, kara wi iki iikamim simiir kwoin imiir niki kiyaiiyim Jisis Kraiis siiram naingwo tibmiikininim. Mi ti hiriinan kara tirin, kara Adi Komii siir siyiu iir bi taouugakin, kara Jisis Kraiis siir siyiu iir napkin. ²² Mi iya kara iikamim yipiki naingwo tibmii kirie nwo karam nwowiyim Jisis Kraiis siiram, simaka nwowiyim mi kara diminin maingimairga sima nwo karamae nwowiyin kanaka, siir bi tirikin. Niingaka kara diminin sima naingwowyin hiniin yio ini ywowin kara siirarar tirikin. Mi hiriinan sairsika, kara simiir kwoin imiirin asi kiyaii kirie nwowamin, Jisis Kraiis siiram naingwo tibmii kiinamin. Mi iinokiinokin kara iki iikamim hinda tindanim simaka nwowiyim, kara diminin iki sima naingwowyin hiniin yio wadiekin, kara siirarar napikin. Mi ta hiriinan sairsika, kara simiir kwoin imiirin hiriinansi kiyagin Jisis Kraiis siiram naingwo tibmii kiinim.

²³ Mi kara iinok iinokin hiriinan ta sairsi tirkin Kraiis siir yaiwin kibiya sair hainanamin. Mi Adi Komii siya kariirin wi hiriinan sairsi hainan prapraskii kariirin mi iki iikam nhir ikim. ²⁴ Kima ta sair daingwoki. Iikam whiekakim iki ninkikin iwitiyim sima biikinar bi nwoowowikim. Niingaka. Nwarkinwiruairgin pi bii iwit okwoiu. Mi ti inkamin bii niwit okwowin diminin pi sasar haiyiskii. Mi ti hiriinan siyiuin, ti iikamim yipiki ninkikin iwitiyim kima Kraiis siir yai airamim hiriinan sibgu wakaeyokna api mi kima dimin miyikin Adi Komii siya wi hiriinan sairsi hauuwi. ²⁵ Mi iikam whiekakim yipiki ninkikin iwitam naingwowyim, dimin haiyim, sima iinokiinokin nhami nhami bi niwitikim mi simiir piua kirie sairsiyar nwoi. Sima ti hiriinan minsi tiri, sima wi iki iikam nhirim simiir nwoki iwit haiburim mi wi diminin Adi Komii siya hauuwi iikamim bii nwowim simiir wi siir nwoki haiyim. Krima dimin komii komii imiirarar tir Adi Komii siiram wakaeyokna apim mi krima wi siir dimin miyik miyik imiir nwoki haiyim. Yim sima ti diminim ti kamim ninkikin iwitiyim bii nwowiyim sima haiyim wi simiir hiriinan biyie nwo rani. Niingaka. Yim sima wadieki wadie imairgin mi wi hiriyar nwoyokiyokikaeyami. ²⁶ Kara ti inkamin yipiki hinda tinda niyaeyimyok kaowiyin siir hiriinan bi ninkikin iwitikin. Niingaka. Kara ini inkamin yipiki maeyaua niwit okwowiya sairgisairamar nanmainonkwowiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi ti hiriinan siyiuin kara iinokiinokin Adi Komii siir mi aiir asi miriinaaei. Mi inkamin yipiki yai niniyyin siya siir ina hinda bi priitio priitiowika. Niingaka. Mi ti hiriinan siyiuin, ta Adi Komii siir miya ta kara miriia ya hinda bi mi priimirii priimiriiga. Niingaka. ²⁷ Kara kariir piu aiirar kirie haiginiunaekin karar kigriraowamin mi saeya wi kariir kwoin iirarar nwoki wakaeyokna apim. Kara ti hiriinamin minam tiri, mhoiya kara Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwi mi siya kariirin wi hiriinan boin tani, kara inkam paii rani mi kara siir dimin miyik miyikim wi simiir hai rani. Iriig.

¹ Ti kariir nomiiyauim kara ha naingwowi kima ina sibgu inokninkinim siyiun Adi Komii siya tirin krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir. Mi ta iya krimiir yidiwi wanwiyaeyim sima Moses siir wakaeyokna apnamim niimau mieki meya hiriir mi taka iya Adi Komii siya wau mirsima saiir yikropki simiir siyu iir nisiimauu apnamam. Mi taka iya siya simiirin bidiyar mi whinkinsiis haiginiun. Mi iikamim sima ini whii komiia pariidnan dapiya ini saiirar mi iyapidnaidamim mi simiir nwrki bi swoki aomin aominkin. ² Mi diminin krimiir yidiwi wanwiyaeyim sima tirin, iya simiirin waumir sima saeya kiikii ikoua sima kigna apam mi iya sima whii komii kwira pariidnan nikiuwiya sae mi iyapidama, yim tiki digworaekwo hiriinanin, yim iikam imiir nisiimauugim sima Moses siirarar wakaeyokna ap iskiyim. Mi sima ini siirarar mi wakaeyokna apim iikamim yipiki baptaisim simiir hiriinan yipiki hiniina nisiimauuim sima Biyan Inkam Komii Kraiis siirgim mi simiirin ini siyar kigirkakim. ³ Mi iya sima niimau boskwonau hir nwowa, sima naeyin mana nikiuwiiyin siir naekim, yipiki Adi Komii siya hauugiyim simiir siir hirankin. Mi tiriiginin simiirin siya whinkinsiis haiginiugin simiir naingwo tibmiiya kirie nwowam. ⁴ Mi sima opa yipiki Adi Komii siya hauugiya simiir saiirar mi kwiyae. Mi tariigina simiirin saeya kinsiis haiginiugin mi simiir naingwo tibmiiya komiigi komii asi nwokika. Mi ta opa sima kwiyae, ya siya komiia saiir hiranki nitka. Mi ta siya komiia ya aknainan Kraiis siir nisiimauuga simiir kwoin iir kinsiis haiginiuam ta opa sima kwiyae simiir piu aiir kinsiis haiginiuam saiir hiriinan. ⁵ Mi Adi Komii siya simiirin ti hiriinan siyu kaimwoin siir asi whinkinsiis haiginiugin, Adi Komii siya maingamainga iikam hoimgakim bi nwokin mi ta hiriinan saiirsika siya hiriinan asi tirkin mi Adi Komii siya iikam imiirin hiriinan saiirsi nisomsom aokao digiyam tirkin. Mi simiir piuis biyeyim niimau hinda tinda digar asi nwokikim.

⁶ Adi Komii siya ti hiriinan diminin minam tirkin, krimiir nisiimauugin krma wi iki dimin biyie hiriinanin sima tirim wi simiiram naingwowisi, simiir tiram. ⁷ Krma uruwai siyaowaini inig kipi hainan, krimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir iikam nhir ima tira saiir hiriinan. Mi ti Adi Komii siir yayim biya Moses siya winkyim Yokwo Komii saiir yim hiniina win boinkikim. ⁸ Mi iikam krma ti hiriinan siyu biyeyin hii sima priininae priininaeyin siir kipi tir, biyan iikam nhirim sima tirim simiir hiriinan. Mi Adi Komii siir kwoinin paenan ha niugiyin simiiram mi siya simiir iikam nhirim ina yisomsom aokaokiyim. Mi 23,000 nim yim iikwiruwa saiirar mi kwaonam. ⁹ Krma Biyan Inkam Komii siir kwoin iir kipi kiyai, io krimaka nwowam, biyan iikam nhirim sima tirim simiir hiriinan. Mi Adi Komii siya io simaka ha nwowin mi siya mipugim ina yikropkiyim mi simiirin ini sima piyaokaokiyim. ¹⁰ Krma Adi Komii saika kipi ninkinwaowarkii boin, biyan iikamim simiir nhir ima tira saiir hiriinan. Mi sima diminam ha boinanaeyim mi Adi Komii siya siir paekwosimin siir yikropki mi siya ha nitin mi simiirin siya yisomsom aokaoki.

¹¹ Mi ti digworaekwowim ti krimiir yidiwi wanwiyaeyim imiir tirim yim iya sima niimau boskwoki boskwonau hir nwowa ha tirkim. Mi ti digworaekwowim Moses siya winkyim Adi Komii siir Yokwo Komii aiir, yim krimiir nisiimauugim krma wi simiir hiriinan kipi tir. Sima ti iikamim ti tariinan nwowim krimiir nisiimauugim, iya Kraiis siya swoki itana ini kingiin nwowa. Mi krma krimasiyar mintiraona krma wi dimin biyie kipi swoki tirmimin biya krimiir yidiwi wanwiyaeyim sima tirim simiir hiriinan.

¹² Yim tiriiginim yim ini ti sima tirim ini simiir hiriinanar mi imbiyamim mi wim kima iikamim yipiki ha naingwowim wim kima kiriekim mi kima Kraiis siir siyu iir napim ini kimiir yidiwi wanwiyaeyim simiir haiburim. Mi kima kimasayar mintiraona kimiir kwoinin iki iikam nhirim sima kiyaii mi kima wi siyu biyie tiri. ¹³ Mi kima wi hiniina kipi naingwo, ti digworaekwowim kimiir kwoin imiir kiyaii, kimiir nikpitmayam mi tiki hiriinan diminin iki iikamim, iki hinda tinda nwowim simiirin ini iriipi hiriinanar mi tirin. Yim sima yaeya rani. Niingaka. Adi Komii siya wadiekin, kimiirin wi siyar whinkinsiisi. Mi siya iki dimin bibiyeyim wi simiir kigninkinki rani, kimiir kwoin imiir nipiyaokiyam mi kimiirin wi sima nikpitmai rani. Kimiirin wi siyar whinkinsiis

haiginiuwi ti hiriinan dimin biyeyim ti kimiir kwoin imiir kiyaiyam tiriyim simiirsi nokworinuum.

¹⁴ Ti kariir nomiiyau kiingi kiinim, kima uruwai siyaowai simiirsiyin aru dwo wim wi simiir inig imiir wara pi hainanisi. Dimusi rani, kimiirin wi Adi Komii siyar whinkinsiis haiginiui mi wi siyar kigriraowi. ¹⁵ Kara ti yayim iikamim yipiki ninokninkin miyikakim kimiiram boinkikin mi kima ti yayim ti kara boinkiyim simiir ti aingwoki mi simiir ti sibgu hid. ¹⁶ Mi iya krima kumuniyin opa mobin siir nwokaiya nhwo saiiram kwisboiniyim mi krima iki saiir kwiyaeyim mi krima hiniina niisiinuuwi, krima mi Kraisiya krima ini nwiruwai ywowiskiyim mi ini kwoin whiruwai mi okiyim ta siir nhie aiiram biiyar naokiinainama mi bretin krima niinibimbir aeyin yio min mi isiimauugin krima mi Kraisiya krima, ini kwoin whiruwai ywowim ta siir piua biiyar naowa yipiki paeyin hiiniyar nironinkinin saika ninkin irinugiyin. ¹⁷ Mi iikam whiekakim krima kasa rani mi krima ini bret haruan siirarar yaeyim. Mi bret haruan krima naeyin yio tiriiginin yio min niisiimauugin krima whiekakarini Kraisiya siir piu kwiruwa saiirarar yinkiamamasuim.

¹⁸ Kima Isrel simiir iikamim simiir daingwoki mi iikamim yipikki ti nae imiir naeyim biiya priskim sim haiginim hiiya naemin dimin haiginiya Adi Komii siiram, yi tiriiginim yim min niisiimauugin sima mi Adi Komii siya, sima ini kwoin whiruwai ywokiym ta hiiya nae min haigin inkin imiiaeya saikan. ¹⁹ Mi ta yaiya kara boinkiya kimiir ya ta saeya, nae minim mi wraisu min ikim yipiki sima ninkin imiiaeyim niksise uruwai siyaowaini mi ti naeyim yim dimin komiigim, iyie? Uruwai siyaowai sima ywo dimin komiyyin? Niingaka. Yim naeyim yim nae imairgin. Mi yim ti uruwai siyaowaiyim, yim tidiyu min imairgin. ²⁰ Mi iikamim yipiki ti dimin taemin imiir nap karamae nwowiyim mi Adi Komii siir naeyim siir ninkin imiiaeyim hini sima nio haiginiyim, yim sima simiirin pi uruwai siyaowaini swoki inkin imiiaeyi pi Adi Komii siir ninkin imiiaeyi rani. Niingaka. Mi kara pi boriisopi kima ti dimin hiriinanim uruwai siyaowaini ninkin imiiaeyim simiir naeyim. Mi kima ti hiriinan dimin imiir tiri, yi tiriiginim yi min niisiimauugin kima mi uruwai siyaowai sima, wim ini iripar yinkiamasuim mi ini kwoin whiruwai ywowim. ²¹ Mi kima Biiyan Inkam Komii siir op mobin wi siir kwiyaeyi rani, kima uruwai siyaowaini op mobin siir kwiyaeyi. Kima wi hiriinan tir tani. Niingaka. Mi kima naeyim Biiyan Inkam Komii siir hiiya saiir haiginiyim siir ninkin imiiaeyam wi simiir nae rani, kima ti naeyim uruwai siyaowaini ninkin imiiaeyim simiir naei: Kima wi hiriinan kipi tir. Niingaka. ²² Mi kima hiriinan tiri, wim wi Biiyan Inkam Komii siir kiyopsibgi haiginiuwi mi siya wi io kimakar nwowi mi kimiirin wi siya pi tioin. Siyairgin kirie komiigakin mi nim krima ini niinga ywowim. Mi siya kimiir tiowi mi kima wi siir nikwowaisii rani. Niingaka.

²³ Wim kima ti digworaekwo imiirin hiniina boinkim, ti digworaekwowim krima tiriyim yim wadiyairgin. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, ti digworaekwo hiriinanim, yim wi kimiir whinkinsiis haiginiu rani, Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apim. Sima wi kimiir kwoin imiir kirie haiginiu rani, Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apim simiir nhirim sima simairgin mi kima, ti kima tirim simiiram daingwoki. ²⁴ Kima wi kimamar kipi naingwona mi kima wi iki iikam nhirim simiir whinkinsiisam daingwo.

²⁵ Mi kima wi kipi nidid wraisuim maket haiginiyim simiir saisiyini mi simiirin hiniina kipi mi srii, ti wraisu biiya uruwai siyaowaini ninkin imiiaekim mi kimiir kwoininim wi hiriinan naingwoyim yok karamae saiirsi nwowi. ²⁶ Mi yayim yipiki Adi Komii siir Yokwo Komii aiir winkyim bidi bidiniyar yim hiniina win boinkikim, ti nuin yio Biiyan Inkam Komiiyini siirgin mi digworaekwowim siir mi owim iripi hiriinan siir. Mi krima ina ninokninkinim mi krima digworaekwo whiekakim simiirin wa naei.

²⁷ Mi iikam nhirim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwowiyim, sima kiiiram boinkii, simiir omaka hiriir namam nae simaka naeyam. Mi kima ti naeyim sima hauuwi kimiir, simiirsiyini wi hiniina kipi naingwo, tiki naeyim inkamki bidi yamisi inkin imiiaeyim, iyie? Kima hindara wakaemumu ae. Mi kima hiriinan tiri mi kima

wi iripa nwoki ongwomamair aeyim ²⁸ Mi kima ti inkam inaka nidwowi mi siya kimiirin ha boini, tiki naeyim biya iikamkim sim niki inkin imiiaeyim uruwai siyaowaini sima. Mi kima ti nae imiirin wi kipi nae wim wi inkamin kimiir nokmwim aeyin wi siir kwoin iir pi kinsisi haiginiuwisi. ²⁹ Kara siir kwoin iir boini, kimiir iir boin tani ti diminim siya niki boinmauui simiir kipi nae. Mi kima hiniina naingwowi, krima ti nae imiir nae karamae dimusi nwowi mi tari yi minsika, iki iikam nhirim yim Krai siir yai imiir bi sibgu wakaeyokna apikim, aniya? ³⁰ Mi kara nhwo Adi Komii siiram kwisboinkiyim mipa mi boin wadiekii. Dimusi rani, ti naeyim kara naeyanim simiirsika. Mi iikam sima hiniina dimusi boinkim kara siyu miyiknan bi tirkin ti dimin taeminim kara naeyim simiirin, ha?

³¹ Mi kara kimiirin ta saiirin pi hiniina boini, ti naeyim kima naeyim mi opa kima mi kwiyaeya mi wraisu minim kima naeyim mi dimin taeminim kima mi tir ikim, kima simiir tiri mi ti iikamim yim Adi Komii siir inig iir hainanprapraskii. Dimusi rani, ti simiirsika. ³² Mi kima wi ti dimin hiriinanim simiir kipi tir. Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim mi iikamim Adi Komii siir isid nwowim wi simiir kiyopsibgi haiginiu rani, siyu biye tiramin. Niingaka. ³³ Yim ti dimin taemin hiriinanim ti kara boinkiyim kimiir, yim kariir kwoinkar naingwo boinkikim. Kara ti dimin taeminim minam tirkikim iikamim simiir whinkinsisi haiginiuwim. Kara ti diminim karamar bi tirkin, kariirar swoki whinkinsisi haiginiuwim. Kara ti dimin taeminim minam tirkin, iikamim simiir whinkinsisi haiginiuwim. Mi simiirin wi Adi Komii siya nwoki anmaiwarkainam simiir dimin biyeyim simiir hirankin ti sima tirim. Iriig.

11

¹ Kima ti dimin taeminim kara tiriyim simiir kigna ap, ti kara mi kigna apiyim dimin taeminim Krai siya mi tirim simiir saiir hiriinan.

Wigim simiir mwo imiir kaigrisu idwokaiiyim, Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir simiir boinka

² Kara kimiirin dimusi bi hainanprapraskikin, kima ti dimin taeminim kara boinmimauui inokinok simiir wakaeyokna tirkim. ³ Kara ha naingwowi kima ti yayim kara boinim simiir dinokninkin Jisis Krai siyairgin kamim simiir kougi kou nwowin mi kamim yim ini simiir wigim simiir kou ywowim mi Adi Komiiyin yio ini Jisis Krai siir kou ywowin. ⁴ Mi ta hiriinan saiirsika mi inkamin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hiriir nami mi siya pagra siir mwo nwowa saiir kibwaehai karamae nwowi mi siya Adi siir yaiya hiriinankakar boinmimauwi, yio ti hiriinan siyuin yio Jisis Krai siir kiyopsibgi haiginiuwu. ⁵ Mi wigim simiir mwowim dimin taemin nitimwaniu karamae nwowi mi sima Adi Komii siir yaiya ha boinmimauwi omaka siir inig hainaniya saiir hir, yi ti hiriinan siyuin yi saiir kam iirar swoki kiyopsibgi haiginiuwu. Mi saeya hiriinan naingwo karamae nwowi mi saeya wi wiga yipikki saiir kan aiir piiiyao iuguskiiya mi nididgak ha nwowiya wi saiir hiriinan nwowi. ⁶ Mi wigim simiir mwowim dimin taemin nitimwaniu karamae nwowi mi saiir kamim saiir kan aiir piiiyaokii mi yi ti hiriinan siyuin yi saiir nisiimauwi hiniin, saeya siyu miyiknan bi napika. Niingaka. Yi wi hiriinan tir tani. Mi wigim dimin taemin simiir mwo imiir nitimwaniu, yim sima wi nididgak nwo rani. ⁷ Mi kamim iya sima Adi Komii siir yai aiir boinmimauwiyim mi iya sima nhwo Adi Komii siiram mi kwisboiniyim, simiir mwowim dimin taemin kipi nitimwaniu. Dimusi rani, kamim yim Adi Komii siir kirieya mi siir dimin kirie komii komiiyim paenan niuyaeiyim mi digworaekwo whiekak ikim simiir sibgu kigirkakikim. Mi yim wigim. Niingaka. Yim sima simiir kamim simiir kirieya mi simiir dimin miyik paenan niuyaeiyim mi simiir inig komii ikim, yim simiir nisiimauwi. ⁸ Adi Komii siya Adam siir piua Iv saiir piua saiir hiranki bi haiga mi siya ha bi nonkwokwokin. Niingaka. Adi Komii siya Iv saiir piu aiirin diminin Adam siir piu hiranki haiyin siir nonkwokwokin. ⁹ Adi Komii siya Adam siirin Iv saiir whindiriraeraram bi nonkwokwokin Adi Komii siya wiga Iv dapiya saiir nonkwokwokin Adam siir whindiriraeraram. ¹⁰ Mi ti

hiriinanin yi ini mi owin wig sima mi itimwaniuwiiyim dimin taemin simiir mwo imiir. Yi ti hiriinanin yio min niisiimauugin, wig imiirin ini kam imar kigirkakim. Mi simiirin ini simar kigriraonamim iya sima omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir namiyim. Sima wi ti hiriinan dimin iir tir. Dimusi rani, Adi Komii siir paekwosimin ini simiirar kigin. ¹¹ Wigim yim simiir kamim simiir aowar timi o. Mi nim krima iikamim yipiki Biyan Inkam Komii siirim, nim krima ini nwiruwar yowowiskiyim. Mi irni nwirniyin ha timi inan whinkinsiis ankinsiis wadie sibgu nwowamin. ¹² Krima irni nwirni dinan whinkinsiishaiginiu, wadie sibgu owamin. Dimusi rani, bidi bidiniyarin, Adi Komii siya biigi biyan wiga saiirin inkamin Adam nikiuwiiyin siir piu hiranki haiyin diminin siir nonkwokwokin. Mi hirankar nitiyokiyokiananiyin mi ini tariinanar yadigniyin, wig sima kam krimiir asi naokainae. Mi ta hiriinan saiirsika krima irni nwirniyam asi naingwowi. Mi iikamim mi digworaekwowim ti nu iir nwowim yim Adi Komii siyar nonkwokwokim.

¹³ Mi kima ti dimin imiir daingwoki mi simiir hidgi. Mi wigim dimin taeminim Adi Komii siiram kwisboinkii mi sima simiir mwowim dimin taemin nitimwaniu karamae nwowi mi ti hiriinanin yio wadiekin, iye? Miiyik rani? Yio miiyik rani, ini biye yowwin. ¹⁴ Mi krima tariinanin ta saiir ti naingwoki mi inkam nwirin siir kana priei nwowi wigmi kanim simiir hiriinan, siya wi nidid prasae kipi kin. Dimusi rani, ta saiirsika. ¹⁵ Mi yim wigim yim ta saiirsiyin nididgak bi nwowikim. Dimusi rani, ta kan hiriinana simiirin Adi Komii siyar hauugin simiir mwo imiir higriniuam. ¹⁶ Mi iikamim ti hiriinan diminin simiirsi ninkinwaowarkii boinam naingwowi mi kara simiirin pi hiniina boini, aposel kam krima iikam imiirin wi dimin whir kigna apam kipi swoki kiwaki mi kara ti hiriinansi boinkikin. Iriig.

Mi om Korin hiran iikamim sima simar tirbunakim kumuniyin aiirsiyin

¹⁷ Mi tariinanin kara iikam kimiirin pi haigin idwoki rani, ti diminin kara kimiir boinkiyin siirsi. Dimusi rani, ti dimin biyeyim, kima tiriyim yim ini dimin miiyik miiyikim kima tirim, iripa kima haingiriyu owiya Adi Komii siir inig iir hainanam, ini saiir haibura. ¹⁸ Mi diminin biigi bii pi kara boinkii, yio hiniingin, kara iikam nhirim sima boina saiir wakaekin, kima Adi Komii siir inig iir hainanam namiyim, kima iripa bi sibgu owikim kima yapa yapae priyo priyo amikim. Mi kara ta yai aiir wakaekiyin mi kara simiir yai nhirim simiirin ini kaimwowar mi okiyin. ¹⁹ Mi ya ini kaimwokikaimwowar ywowa. Mi kima wi kimiir iikam nhirim wi simiir yayim wi simiir niinakrimkripkii mi ti iikamim yipiki ta yaimwokiyaimwo aiir sibgu apiyim yim wi idowiiya simbi nimbini. ²⁰ Mi hiriinamki niuwi, kima iripa haingiriyu owi Adi Komii siir inig iir hainanam mi naeyim kima naei, yim Biyan Inkam Komii siir nae rani. Niingaka. ²¹ Mi kima nhirmiyam niki o karamae nwowi mi simiirin bii kima kimar hainami, kima kimar naeyamar mi hiriinanki niuwi ti iikamim yipiki mhoiyya niti, yim wi mhiigar nini aoni. Mi tiriiginim yipiki bii namim naeyim yimbi kima kimar kwaeswonami mi kimiir mhiiyim pi digi digar nwowi mi kima op minim pa kwiyae nanaei mipa kwiyae whaowaenami. ²² Mi kima kimiir omaka hiran niki idwokai aenaniyim pa nopi, ha? Kima omakakairgim mi kima hiran pi yidwokai aeyin mi kima hiriinan tir tani. Niingaka. Kima omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir nitiyim mi kima pi Adi Komii siir isidin simiir iikamim pi simiir nanokou kao rani. Kima ha naingwowi, yim sima ini kimiir inkam biyienan yowowim mi dimin taeminim yimbi kima kimar kwaeswonami. Mi kima ti iikam paeprikab hiriinanin simiir kiyopsibgi haiginiuwi ti dimin hiriinanin kima tirkiyin. Mi kima paniina naingwowi, kara kimiirin ti dimin imiirin wi paniina ti boin, ha? Mi kara kimiir ti hainanprapraski. Mi ti tari ti simiirsika, aniya? Niingaka.

²³ Mi yaiya kara boinkiya kimiir ya kara Biyan Inkam Komii siir hiranki haiga. Ta yaiya ya hiniinga, Judas siya Biyan Inkam Komii Jisis siirin wir niyaka napwougin mi siirin kimidiniya sau omomin siir in yonkwoki, taka niyaka Biyan Inkam Komii siya bret iir haiya saiir. ²⁴ Mi siya ti bret iir haiyin mi ina boin wadiekiyin Adi Komii siir. Dimusi rani, siirin siya hauugin. Mi siya bretin ha niinibimbürgiyin mi siya siir kigna miriyim kamim simiirin hiniina boinki, tiki diminin yio kariir piu aiir nikrigin. Kara

naowi, kara wi iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwi mi mhoiia kima wi ti kara tirin, wi hiriinanar niki tiriyokiyokiyim. Mi ti tariinan kara tirin, kara min niisiimauugin, kima wi kariiram nwoki aingwokiyim, ti diminim kara tirim kimiir simiiram. ²⁵ Bretin siya hauuwun simiir saiir hiriinan. Mi siya wain op mobin ha mi haiyin mi siya boinki, ta wain opa ti mob iir nwomaiya ya min niisiimauuga, Adi Komii siir yai win kibiya yipiki siya boinmimauuwa kimiir whinkinsiis haiginiuam, ya saiir niisiimauugin. Mi tariigina kara wi minsi tirbwakainaei kariir nhieya saeya naokiinaiini saiirsika. ²⁶ Mi mhoiia kima ti bret iir naei mi ta wain opa mobnau tir nwomaiya saiir mi kwiyaei, ti siya tira saiir hiriinan, yio kima Kraiis siir niisiimauuwi siya iikam krimiir whinkinsiisam naokin. Mi wi siyar swoki itbudgiyim.

²⁷ Mi kimiir nhirim ti bret iir naeyim mi ta opa mob iir mi okaiya saiir mi kwiyaeiyim, yim min niisiimauugin dimin taeminim Biyan Inkam Komii ieya tirim simiir niisiimauugin. Mi kima ti dimin imiir naingwo omok karamae nwowi, kima tira saiir hiriinan mi Adi Komii siya wi ha boini, kima siyiu miyiknan bi tirkim. Mi kima wi ta Kraiis siir nhieya mi siir piu aka, wi sowiir kiyopsibgi haiginiuwi. ²⁸ Mi iikamim simiir kwoinim sibgu daingwo omok mi ti dimin biyeyim yim dinangrirmiigi. Mi mhoiia ti bretin sima naei mi ta opa sima mi kwiyaei, yo dimin komiyyin Biyan Inkam Komiiyin siya tirin siir niisiimauugin. ²⁹ Dimusika? Mi inkamim ta yaiya Biyan Inkam Komiiyin siir piu aiir boina saiir yai mwo aiir ninokninkin karamae nwowi mi siya ti nae iirin ha naei mi ta op aiirin ha mi kwiyaei mi siya wi ha naingwowi, tiriiginin yio dimin bi nikrigin. Mi sima wi sima simar swoki igikiyaonaei Adi Komii siya simiir nonkwobumbunamin. ³⁰ Mi ti hiriinan siyiuin kimiir iikam nhirim makinii mi sima kirie karamae ha nwowi mi kimiir iikam nhirim sima wa naonami. Dimusi rani, sima kimakar ninkin aekim ti bret iirin mi kimakar mi inkin kwiyaeim ta opa ti mob iir nwomaiya saiirin. Mi kima bi niki aingwo omokikim ti dimin hiriinanin kima tirin saiir hiriinan. ³¹ Mi kima Biyan Inkam Komii siir nae iir naeyam naingwowi mi biyyin kima, kimiir kwoinin niki sibgu hidi mi Adi Komii siya kimiirin wi nonkwobumbuninkin tani. ³² Mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin siya krimiir nonkwobumbuninkini siya minam naingwowi krima krimiir dimin biyeyim simiirin digiumii haimriiyugig. Adi Komii siya ti hiriinan minam tiri, krima wi wadie nwoki owim mi mhoiia krima wi ti iikamim yipiki ti nuan digworaekwowim simiir napiyim wi simaka nao rani. ³³ Mi ta hiriinan saiirsika ti kariir nomiiyauwim kima iripa haingiriyu aei Biyan Inkam Komii siir nae imiir, kima wi iki iikam nhirim simiiram tiki o sima nitam. Mi mhoiia kima ti nae iir naei mi kima wa nwoki aingwokiyim ti diminin biya siya tirin krimiir siiramim. ³⁴ Mi kimiir nhirkim mhiigi naowi mi kima biyyin naeyim hapi kimiir omaka hira tiki aenani. Mi mhoiia kira iki nhir imaka wi haini wit mi iripa wi haini wini haingiriyu aeni, Biyan Inkam Komii siir nae imiir naeyamin. Mi Adi Komii siya wi io nwo karamae hiriinanki nwowi mi Kimiirin wi nonkwobunbuninkin tani, wari dimin biyeyim kima tirim simiirsiyin. Kara boinkiyanim tariinan yim hiriinankim. Mi mhoiia kara niti kimiir kigam mi kara kimiirin digworaekwo nhirim kima niki srigiyim kariiram yim wi haini nini boini. triig.

12

Dimin kibi kibiyim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim krimiir simiir boini

¹ Ti kariir nomiiyauwim kara ti yai imiirin minam naingwo winkikin kima ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim krimiir simiir sibgu inokninkinim. ² Kima ta saiir dinokninkinki, biya kima Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakim. Kimiir kwoinim Setan siya kiyopiyaokiyim mi kima kimiir kwoin iirar napkim mi kima uruwai siyaowaini inig asi hainankim. Mi tiriiginin kimiirin wi yaimin dimin whir di swoki boini. ³ Mi hiriinanki niuwi, kara ha naingwowi, kima dinokninkin, iikamim sima hinina boini, Jisis siir ti kiyopsibgi haiginiu! Mi Adi Komii siir naeyiuin wi ti hiriinan iikam imaka nwo rani. Mi Adi Komii siir naeyiuin iikamim simiir kwoinawu nwokai karamae nwowi mi sima

wi hiriinan boin tani, Jisis Krai siya Biyan Inkam Komiigin digworaekwo whiekak imiir kigirkakikin. Niingaka.

⁴ Adi Komii siir naeyiun kirie komii komii kasa bi hauugin iikam imiirin. Mi ta kirie hiriinana Adi Komii siir naeyiun siya siyar hauu iski, yaeya inkam nwir karamaeka. ⁵ Mi krma wi digar nwowi miipai miipaiyim Jisis Krai siir kwoin iirarar naingwo mirii. Mi ti inkamin yipiki krmiir kigirkakiyin, siya siyairgin Adi Komii nwiruwan. ⁶ Digworaekwo whiekakim Adi Komii siirim krma tiriyim krma siir kirie aiarar tiri. Mi Adi Komii siya siyairgin iikamim simiir kwoin imiir kiyaiyin ti digworaekwowim sima tirim simiirsi. ⁷ Adi Komii siir naeyiun siir kirieya siya iikam whiekakim simiirin yapa yapar niisiimauuwikin. Mi krma simiirin hirii hiriinankina bi kigikim. Mi krma simiirin minam tirkim, krma wi iki iikam nhirim Adi Komii siir piugana saiirim wi simiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim. ⁸ Adi Komii siya iikam nhirim yim sima dimin hauuwikim mi nhirim yim sima diminin. Adi Komii siir naeyiun iikam kimiir kwoinim siyar kiyaii. Mi kimiirin siyar sibgu inokninkin haiginiuwi Adi Komii siir yai miyik miyikim simiir ninokninkinim. Adi Komii siir naeyiun sasairgin iki iikam nhirim simiir kiyaiyin. Mi simiirin pi siyar mi isiimauuwi Adi Komii siir dimin taemin imiirin. Mi sima Adi Komii siir yaimwokiayaimwo aiirin pi iki iikam nhirim sim nini boinmimauu iuwi. ⁹ Adi Komii siir naeyiun sasairgin iikam nhirim kwoin kiyaiyin mi sima siir asi sibgu wakaeyoknaei. ¹⁰ Mi siya siir kirieya iki iikam nhirim simiir warar mi hauu mi sima dimin taeminim wi ti hiriinan nwoki tirim. Mi iikam nhirim yim wi dimin kirie komii komiiyim biya inkamki tir karamae nwowim yim wi simiir mi tiri. Mi iikam nhirim yim wi dimin taeminim Adi Komii siirim yim wi simiir nanaakninkii haiginiuwi. Mi iikam nhirim yim wi dimin kibi kibiyim Adi Komii siir hiranki nitim mi dimin taeminim niksisaeyim uridyu biyeni hindanki mi iti yim wi simiir mi boinmimauuwi krmiirin. Mi iikam nhirim yim wi yaeya yaigin kwir mi boini yaigina biya sima ninokninkin karamae nwowa saiir. Mi iikam nhirim yim wi ta yaiya saiir ninkpit boinmimauuwan inkam mi owi iki iikam nhirim sim. ¹¹ Mi ti hiriinan diminpai diminpaeyim yim Adi Komii siir naeyiun sasair hauuwi krmiirin. Siya siir kwoin iirar napikin mi simiirin pi siir kwoinkar mi prihidnonkwokwo hauugi iikam imiirin. Iriig.

Iikam whiekak krma Krai siir pua saiir pua haimii haimiigin

¹² Krma ta saiirin ina ninokninkinim krmiir pua kwiruwaraga mi saiir piu haimii haimiiyim kasa rani mi nim krma iikamim Krai siirim nim krma ini piunan ywowim. Krma kasa rani mi krma ini piu kwiruwar ywowiskiyim. ¹³ Krmiir iikam nhirim yim Judami piugana saiirgin. Mi nhirim yim Grikmikim mi kimiir nhirim yim whisarii mi miriyan iikamkim mi kimiir nhirim yim dimin whirki bi kinyiskaiigin. Mi nim krma ini nwiruwar ywowiskiyim iya Adi Komii siir naeyiun ini hanin krmiir kwoinaw kwirii idwokaiyin. Mi krmiirin nwiruwa nwowamin wi siya ninkiamasu haiginiuwi. Adi Komii siir naeyiun siya nikropkiyin siya ha nitin, siya kimidiniya ini hanin krmiir kwoin imiir yauuni kwirii idwokaini. Mi krmiirin iripa siyar yinkiamasu haiginiu nwiruwa nwowamin. ¹⁴ Krma ina ninokninkinim krmiir piuim kwiruwa rani. Niingaka. Sima hoimgakairgin. ¹⁵ Mi inkam nwiri iga ha boini, kara ina rani mi hiriinanki niuwi mi kara wi ti inkamin siir piu haimii nwo rani. Mi siir iga hiriinan boini, ya dimin komii rani, wi saiir yai kipi wakae. Dimusi rani, ya ti inkamin siir piu haimiiga. ¹⁶ Mi inkam nwirni wiina ha boini, kara nhwona rani mi hiriinanki niuwi mi kara wi ti inkamin siir piu haimii nwo rani. Mi siir wiina hiriinan boini, ya dimin komii rani, wi saiir yai aiir kipi wakae. Dimusi rani, ya saeya ini ti inkamin siir piu haimii ywowa. ¹⁷ Kara pi hiniina boini, krmiir piu irkaka nhwona arar nonkwokwokiswo mi krma dimin taeminim wi paniina pi wakae omokin? Mi krmiir piu irkaka wiin arar nwokiswo mi krma dimin taeminim wi paniin paniina pi whakin? Nim wi dig di ywowi. ¹⁸ Adi Komii siya krmiir piu aiirin piu haimii kwiruwar bi nonkwokwokikin. Niingaka. Siya krmiir piu haimii haimii imiir nonkwokwowin mi simiirin ini yapa yapa maeyaugakar ywowaiginiuwun, siyar naingwokiya saiir hiriinan. ¹⁹ Mi krmiir piu saeya piu haimii kwiruwakiswo mi

krimiir piua wi sibgu di yowi. Mi piugi piua ya wi papi pi yowin. ²⁰ Krimiir piuum sima piu haimii haimii kwiruwa rani, simiir piu haimii haimiiyim kasa rani. Mi krimiir piuum ini kwiruwar ywowiskiyim.

²¹ Mi inkam nwirin siir nhwonan siir ina airin wi hiniina boin tani, krima kiriiram naingwo rani, krima, krima krimar mi owi ini mi owim. Mi ti hiriinan siyuin siir mwoin siir iga kwis owirin wi hiniina boin tani, kara kowiiram naingwo rani kara, kanakanar mi owi ini mi owin. Niingaka. ²² Krimiir piu haimii haimii nhirim krima ha naingwowi, yim dimin komii rani. Mi krimiir piuum ti hiriinan piu haimii haimiiyim sima wara nwo karam nwowi mi krima wi kirie di yowoi. Niingaka. ²³ Mi krimiir piu haimii nhirim nididgak krima nwowiyim, krima simiirin inokinokin hiriirar hagiprakainanaeikim dimin taemini. ²⁴ Mi krimiir piu haimii nhirim yim krima simiir bi haigiprakaiigim. Ti dimin hiriinan yim Adi Komii siya nonkwokwokikim mi piu haimii haimii nhirim krima naingwowyim hiniin yim inigak rani, krima simiirin dimin miyik imiirar higriniuwikim. Mi krima simiirin ha naingwowi, yim ini krimiir piu haimii haimii nhirim simiir haiburim. ²⁵ Adi Komii siya ti hiriinan misi nonkwokwokikin, krima, krimiir. Piu imiirin wi haimii haimii pi nwowisi mi sima wi kwirni kwirni nwoke aingwoyimyokim. ²⁶ Mi krimiir igribin owinyaigi pikiiyim mi siya urur prasae bi swoki kinkiikin piu kwirkaka pi warar ninkin kimpipisugi ta siya mi kimpipisugiya saiir hiriinan yio ini krimiir isidin saikar yinkin owin. Mi inkam nwirki kimpipisuwi mi isid whirkakin yio wi warar mi inkin kimpipisu irkakii saikar. Mi ti hiriinan siyuin, inkam nwirin siya maigimaiga nwowi mi nim krima wi maigimaiga saikar mi inkin owi.

²⁷ Mi wim kima ti iikamim krimakar nwowim, nim krima ini Kraisiir piu saiir hiriinan yowowim. Krima irira nwinira ini siir piu haimii haimiinan yowowim. ²⁸ Adi Komii siya siir iikam nhirim simiirin hiniina nimbingin, hiniina nwowam. Siya biyin kam krimiir nimbingin siir aposel inkam nwowam. Mi krimiir mhoiya siya kam nhirim simiir yimbin profet kam nwowam, yipiki Kraisiir yai imiir ninomokninkin haiginiuwiyim. Mi ti simiir mhoiya siya kam nhirim simiir yimbin, iikam nowomwarkaiyuwiyim Adi Komii siir yaimwokiayimwo aiir. Mi sima wi wadie nwoke owim mi wi Adi Komii siirgisiir siyu iir nwoke sibgu apim. Mi siya nimbingiya simiir saiir mhoiyan, siya iikam nhirim simiir yimbin, dimin kirie komii komiiyim simiir tiram mi nhirim iikamim yipiki maki niyim simiir ninimniskii ikim mi nhirim iikam nhirim sim whindiriraerari ikim siyupai siyupaiyim sim mi nhirim iikam nhirim kigriraowi ikim mi nhirim yaigina biya sima ninokninkin karamaeya saiir ninomokninkinan ikim. ²⁹ Mi tariinanin wi paniina tiri? Mi kima hiriirar naingwowi ti kam whiekakim wi aposel kam kinar nwowi? Mi kima hiriirar mi aingwowi, ti kam whiekakim wi profet kam kinar nwowi? Mi kima hiriirar mi aingwowi, ti kam whiekakim wi iikam nowomwarkaiyuan inkam kinar nwowi Adi Komii siir yai aiir? Mi kima hiriirar mi aingwowi iikam whiekakim wi dimin kirie komii komii kinar mi tiri? ³⁰ Mi kima hiriirar naingwowi iikam whiekakim wi iikamim makak makakim wi simiirar ninimniskii swowi? Mi kima hiriirar naingwowi, krima whiekakim wi yaiginim biya krima ninokninkin karama nwowim wi simiirar ninomokninkin digi? Mi kima hiriirar naingwowi, krima whiekakim wi yaiyim biya sima ninkpit boin karama nwowim wi simiirar ninkpit boin digi? Niigaka. Adi Komii siya iikam krimiirin yapiyapi dimin hauugin irni nwirni ninan whinkinsiisim. ³¹ Kara kimiir boinkii, kima ti dimin komii komiiyim Adi Komii siir naeyu ieya hauuwim iikam krimiir simiir dinokninkinki. Mi tapa kara kimiirin pi dimin kibi whirin iki dimin nhirim simiir haiburin pi siir boinkii, Adi Komii siir naeyu ieya hauuwim krimiir, kima wakaeyokna apam. Iriig.

13

Iikamim irni nwirniyam naingwowyim Krimiir yaiga

¹ Mi kara iikamim omom omomanim simiir yaigin imiir boini mi paekwosimi yaigin ikim mi kara nhirmiyam naingwokwo karam nwowi mi simiirin miyik sibgu tir

karamae mi owi mi ti yai hiriinanin kara boinim yim wi naekak nwo rani. An wi inkamin ii whisarii priihain priihainiyin diminam hain karamae nwowiyin an wi siir hiriinan nwowi. ² Mi Adi Komii siir naeyiun kirie kariir hauuwi mi kara ti Adi Komii siir dimin iirin iikam imiirin wi hainingin boinmimauuwi. Mi kara Adi Komii siir aowa aowan dimin taeminim simiir ninomokninkini mi kara ti dimin taeminim simiir yaimwokiayimwo imiir mi inokninkini mi kariir naingwo tibmiiya kirie ha nwowi mi kara ti mhiu iir boinkii, siya hapi maeyau gwir namwoiuam, kira damki mi kara simiirin hiriinan boinkii namam mi kara iikam nhiram naingwokwo karam nwowi mi kara wi miyan inkam komii nwo rani. ³ Mi kara inokinokin kariir umirim nae naeya sainanaei iikam paeprikabim simiiram mi Krai siir yai win kibi aiir boinmimauuwi mi inkam biyeyin krimiirin paeya ha nitoudnankaigii mi kara simiiram ha kiwakii mi krime paeki ha niuwaokaokii mi kara iikam nhirmiyam naingwokwo karam nwowi. Mi kariir mi kibiya ya wi naekak nwo rani mi sima wi kariir whinkinsis rani. Niingaka.

⁴ Mi krime iikam nhirmiyam naingwokwonanaei mi krime simiiram in wi io nwo sisau rani. Mi krime iikam nhirmiyam naingwokwonanaei mi krime wi simiiram kigmair tani. Mi krime iikam nhirmiyam naingwokwonanaei mi krime wi krimiir inig imiirar hainanprapas rani. Mi krime wi ha mi boin tani, kouwin ini krimar yowin mi krime wi krimamar naingwona rani. ⁵ Mi krime iikam nhirmiyam naingwokwonanaei mi krime simiirin wi siyu miyiki miyik iirar tiri. Mi krime wi krimiir piu aiiramar naingwona rani. Mi krime simiirin wi io aisiima niki osisau rani. Mi krime dimin biyie biyeyim iikam nhirkim tirkumbuninkin haiginiuwim krimiir wi simiir swoki aingwo rani. ⁶ Krime wi maingimairga nwo rani, nhirkim dimin biyie tiri. Mi sima krimiirin dimin miyikni tiri mi krime wi maingimairga haini nwowi. ⁷ Mi dimin taemin biyeyim krimiir tiri, krime wi yaimin dimin nomboboin tani, nim wi yai mikrimar nwowi. Mi inokinokin krime wi dimin miyikam ti aingwo, iki iikam nhirim simiiram. Krime wi nhami nhami kipi naingwo dimin miyik miyikim Adi Komii siya krimiir tiranim siiram. Krime kirie hiriyar dwoyokiyokii mi hiki ti dimin biyie biyeyim krimiir nimbiniyim simiirar timi hai.

⁸ Mi ti kwoin hiriinanin iikam nhirmiyam krime naingwokwonanaeyin yio wi hiriyar nwoyokiyokii. Mi mhoiya ta ii aeya nimbini mi krime wi ii priei boinmimauu rani, Adi Komii siir yai aiirin. Mi mhoiya ta ii aeya nimbini mi krime wi ii priei boin tani iki yaigin nhir imiirin. Mi ti dimin taeminim ti krime naingwowim hiniin yim wi hiriyar namyokiyokiyami, yim wa digii. ⁹ Mi tariinanin krime ti diminim simiirim sibgu aingwo rani, krime simiirin komii naingwo rani. Mi tariinanin krime ti Adi Komii siir dimin mwoki mwowim ini haini boinmimauunamim ti digworaekwowim mhoiya nimbiamanim. ¹⁰ Mi mhoiya ti dimin taeminim digi dig nwo wanim yim wi simbi nimbiamami. Mi ti diminim ti hindara nwo sisae yim, ti krime naingwowim hiniin, yim dimin kibiki kibikim, yim ti digworaekwowim yim wa digiuguski.

¹¹ Mi iya kara yinisim sapisapar nwoa kara yinisim sapisapan boinkin. Mi inokinokin kara boiniyim, kara pa ninokninkini diminpai diminpaiyim ti yinisim sapisapim diminpai diminpai ninokninkiniyim simiir hiriinan. Dimusi rani, kariir kwoinin yinisim praigakni kwoinan nwo kin. Mi tariinanin kara inakamae komii bidi yasae okiyin. Mi ti kwoin hiriinanin yinisim praigananin kara siir wara nonkwo rani. Yio ti hiriinan kwoinin, yio bidi digiyin. ¹² Mi tariinanin krime Adi Komii siir dimin taeminim hoimgak naingwo rani, ti iikamim yipiki simiir aknainim opnain iokaka saiir nonkwo kigiyim simiir hiriinan, digworaekwo whiekakim whauriyinan bi nwo kin. Mi mhoiya krime Adi Komii saika nwowi mi krime wi haini sibgu inokninkini, diminin Adi Komii siya naingwowiyin kougi kou nwo win ta Adi Komii siya ninokninkina iikam whiekak krimiir saiir hiriinan. ¹³ Mi ta ii aiirin, tiki siyu whoimim yio wi hiriyar niki okripkaii mi ti siyuum yim hiniingim, krimiir naingwo tibmiiya ini Adi Komii siirgisiiramar naingwo hirirua. Mi krimiir kwoin komiyyin ini ta nimbina Adi Komii siya nimbina ini saiiramar naingwo tibmii kin iskiya mi krime ini Adi Komii siya mi iikam ikim, ini simiiramar

naingwokwo iskiyım. Mi ti dimın komii komii whoımım yım wı dıgi rani mi whırın yıpikın kougi kou nwowın yio mınkın, iikam nhırmıyam naıngwokwonanae. Iriig.

14

Mi dimın mııyık mııyıkım yıpiki Adi Komii siir naeyıu ieya hauuwım krımıir yım ini iki dimın taemın nhırım simiir haiburım

¹ Mi iikam kima bııkıııyın iikam nhırmıyam daıngwokwo. Yıo tırıiginın kougi kouwın ini siya ywowın. Mi kima Adi Komii siiramın dimınamın wı hırıiyar nwoki naıngwokwokrıpkaiyım kimiir hauuwam siir naeyıuın siir hirankın. Mi ta kırıeya siya hauugiya ti dimınım simiir boınmımauuam yım Adi Komii siya bıdı yıısiımauuım iikam imiir mi taka kırıeya ini iki kırıe nhırım simiir haibura. ² Mi ti iikamım yıpiki yaıgınpai yaıgınpaiyım sim yaıyım sim boınıyım, yıpiki sima ninoknınkın karam nwowım, sima iki iikamım simiir whınkınsiıs haıgınıuwam bı tırkıım yıo Adi Komii siirgin ti sima boının. Mi iikamım wı ninoknınkın tani ti yaıyım sima boını, simiir yaimwokıyaimwowım Mi Adi Komii siir naeyıuın siya kırıe ti iikam imiir hauuwi mi sima wı ti aowa aowan dimın taemınım iikamkı ninoknınkın karamae nwowım wı simiir boını. ³ Mi ti iikamım yıpiki Adi Komii siir yai aıir boınmımauuıyım, sima iikam imiirin mınam boını, kırıe simiir hauuwım, simiir kwoın imiir kırıe haiyınıuwam. Mi ta simiir yaiya, iikam imiirin wı saeya kıpırid haıgınıuwi yıpiki simiir kwoın imiirsi naıngwoyımıyokıyım wadıe sıbgu owam. Mi ta hırıinan yaiya wı simiir nwoki wokmaıhaıgınıuım. ⁴ Mi iikam yıpiki yaıgına Adi Komii siir naeyıu ieya hauuwa simiir saıir boını, sima wı dimın taemınım sima simar swoki kınısiısnaeyım wı simiir boını. Mi yıpiki Adi Komii siir yai imiir boınmımauuıwı iki iikamım simiir, sima wı iikamım Adi Komii siir pıugana saıırım wı simiir whınkınsiıs kırıe simiir naıngwo tıbmııya saeya nwowım.

⁵ Kara ha naıngwowi kima iki yai nhırım kima ninoknınkın karamaeyım simiir boın mi kariir kwoının ha naıngwowi, kima whıekakım Adi Komii siir yai kırıya saıirrar boınım. Ya tariigına ya dimın kırıeki kırıe waiwııya tırana, saeyairga. Mi ti iikamım simiir yaıyım yıpiki Adi Komii siir yai aıir boınmımauuım, yım ini ti iikamım yıpiki yaıgın kwırni yaıyım sima ninoknınkın karam nwowım simiir boınıyım ini simiir haiburım. Mi inkamın yıpiki ta yaiya saıir yaimwokıyaimwowa saıir sıbgu inkpıt boını kımıirin mi tırıiginım sima ırıpa kımaka haıngırıyıu owı mi taka yai hırıinana ya wı Adi Komii siir yaiya saıir hırıinan nwowi.

⁶ Ti kariir nomııyauım, mhıııya kara kımıiram nıti, kımıir kıgnakıyam mi kara kımıirin yaıgına yıpiki Adi Komii siir naeyıu ieya hauuwa saıir nını boını kımıirin mi kara wı kımıir whınkınsiıs haıgınıu rani. Mi kara kımıirin dimın nhırım Adi Komii siya nıısiımauuwım karır, kımıir boınmımauuıwı mi kara Adi Komii siir yaimwokıyaimwo nhır imiir mi isiımauuıwı, yım tırıiginım, yım nıkrani kımıirin wı sima whınkınsiıs haıgınıuıwı.

⁷ Mi inkamın yıpiki ıı haını mi siya sıbgu haın karamae nwowi mi iki iikam nhırım sima wı sıbgu wakae sıbgi rani. Nııngaka. Mi ırııpi hırıinan, inkamın ırıı sıbgu tıo karamae nwowıyın mi siya mwai wı sıbgu wao rani mi iki iikam nhırım sima wı sıbgu wakae sıbgi rani. Mi ti dimın whıso yıo wı mııyıknan nwo rani, wı bıyieki bıyie nwowi. ⁸ Mi inkamın ııyın sıbgu haın karamae nwowi mi iikamım sima wı panıına ninoknınkını, sima yaııyam namı? Nııngaka, sima wı ninoknınkın tani. ⁹ Mi ti hırıinan sıyıu kaimwowın mi iikamım sima yaıgın kwır boını, yıpiki iikam nhırkıım ninoknınkın karamae nwowa mi ta simiir yaiya wı tıki iikam nhırım simiir kiyopsıbgi haıgınıuıwı. ¹⁰ Mi ti nu ııirin, hında tından yaıgınım kasakasa rani, siir nwowım. Mi ti yaıgınım yım yaimwokakınaırgım. ¹¹ Mi hırıinankı nıuıwı mi kara ti dimınım inkam nwırkı boınım kariir, kara wı ninoknınkın tani. Mi siya wı ha naıngwowi, kara om whıran inkamkın. Mi an kara wı ha mi aıngwowi siya om whıran inkamkın. Mi krıma wı ırıpa boın tani. ¹² Mi ya tariigına ya hırıinansıka. Dimusi rani, kima mınam naıngwokım, kırıepai kırıepaiyım Adi Komii siir naeyıu ieya hauuwım mııpai mııpaiyım sim mııııyam. Mi hırıinankı nıuıwı, kımıir kwoın komııyın wı

ti kirieyım simiir haiyım daıngwo siir hiranki miipai miipai imiir miriıyam. Mi hiriinanki niıwi, Adi Komii siir iikamım simiir kwoınım wi hiriinan saeya kirie haiginiıwi.

¹³ Mi iikamım sima yaıgın kwir boini, yaıgina sima ninoknınkın karamae nwowa saıir mi sima wi Adi Komii siiramar ti swoki srii kirie simiir hauuım. Mi sima ta yaiya saıir yaimwokiıyaimwowa wa nwoki sibgu anaaknınkii haiginiıım iki iikam nhirım simiir.

¹⁴ Kara ha boini, siya wa tiri ta saıirin. Dimusi rani, kara Adi Komii siiram kwisboini mi siir inıg iir hainanpraprasi, ta yaıgina kara ninoknınkın karamae nwowa yipiki Adi Komii siya hauuwa kariir, ya kariir kwoınbudın sasar naıngwo kwisboini mi kariir kwoının yio ini hindıra priıyakiirirın. ¹⁵ Mi hiriinanki niıwi, kara Biıyan Inkam Komii siiramın wi kariir kwoınbud ieya kwisboınkii mi kariir kwoının iriipi hiriinan. Mi mwai kariir kwoınbud ieya mi waowi mi kariir kwoının iriipi hiriinan, yio wa mi waowi. ¹⁶ Mi kira nhwo kwisboini Adi Komii siiram mi siir inıg iir mi hainanpraprasi iki yaıgın nhirım ti iikam ima ninoknınkın karamae nwowım simiir mi sima wi paniına ninoknınkini ta kira boına saeya wadieki niıwi mi sima kiriirin wa nwoki boınım hiniın, tariigina ya yai mwoki yaimwo aeyairga. Mi kira yaıgın kwirniıyın wi hiriinanar boini, ha? Mi siya ta yaiya kira boına saıir yaimwokiıyaimwowa wi ninoknınkın tani. Niıngaka. ¹⁷ Mi kira hiriinan tiri mi kira Adi Komii siir inıgın hiriıyar sibgu hainani mi ta kiriir yaiya iki iikam nhir imiirin wi paniına whınkınsiis haiginiıwi?

¹⁸ Kara Adi Komii siirin mınsi boın wadieki, kara iki yaıgınpai yaıgınpaiyım sim boınikın. Mi ti yaıgınım kara boıniyım kima ninoknınkın karamae nwowiyım simiirin yi kara bidi haıburın. ¹⁹ Mi kara iikam nhirım Adi Komii siir piugana saıirım simaka nidwowi mi krıma irıpa ha haıngiriyıu owi Adi Komii siir inıg hainanam mi kara biıyın ha niki aıngwowi, kara diminın priei kipi boın yaıgina krıma ninoknınkına saıirin mi ya tariigina wi simiir nwoki whınkınsiis haiginiıwım wadie sima sibgu owam. Kara simiirin wi dimın whiekak boınmımauu rani, yaıgina sima ninoknınkın karamae nwowa saıirin. Mi tiki yaiyım yım wi simiir whınkınsiis haiginiıu rani.

²⁰ Ti kariir nomııyauım, diminım kima naıngwowyım, kima yinisım praıgakni kwoınan kipi naıngwo. Kima inikamaeni kwoınan dwo. Mi dimın taemin biıyeyım iikamım sim napıyım simiir warar dınkın aıngwoyokiyokıigi, kima simiirin digıumii haimrııyugig. Mi ti hiriinan siıyın siirin hindıra daıngwo owouu iuguski, yinisımın inııyıbar niki owıyın siir hiriinan. Mi dimın mııyık mııyıkım yipiki kima naıngwowyım, yım ini inikamaeki sibgu aıngwo omokiyım kwoın mııyıkın ini simiir hiriinan ywowım.

²¹ Mi Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa biıya profet Aısaıaki si wınkıya, ya iikamım yaıgın kwir boıniyım simiirin hiniına boınkikın,

kara, Biıyan Inkam Komııgın, kara pi ti iikamım yipiki Isrel simiir nuın siir hiranim simiirin pi yaeya yaıgın boini, iikamım yipiki om whıranım sima simiir boınam. Mi yaıgina kara simiir hauuwi mi sima wi kariir yai imiir boınmımauuwi. Mi kariir iikamım sima wi kariiram naıngwo tibmii kın tani. Niıngaka. ²² Mi hiriinanki niıwi, ti yaıgınım yipiki Adi Komii siir naeyıu ieya hauugiyım kimiir, sima iikam hauugiyım kimiir, sima iikam kimiir whınkınsiis haiginiıwi, yipiki Adi Komii siir yai aıiram naıngwo tibmii karamae nwowım mi sima wi saıir wakaeyam nwoki aıngwowım. Ya wi tiriiginım yipiki Jısis Kraıs siiram naıngwo tibmııyım wi simiir wara whınkınsiis haiginiıu rani. Mi wi ti iikamım yipiki Jısis Kraıs siiram naıngwo tibmii kın karamae nwowım wi simiirarar hauuwi. Mi yım tiriiginım yım sima ini hiriıyar naıngwowım Adi Komii siya kaimwokıkaimwowaırgın. Mi Adi Komii siir naeyıın siya inkami kwoın hiurworwokaii, dimın taeminım sima niısiımauwım simiir boınmımauwam, yipiki Jısis Kraıs siiram naıngwo tibmııyım simiir whınkınsiis haiginiıuwankım. Mi hiriinanki niıwi mi wi simiir kwoın imiir nwoki whınkınsiis haiginiıwım siiraramar nanaokoukaowım.

²³ Mi Adi Komii siir iikamım sima irıpa haıngiriyıu owi mi sima yaıgina sima ninoknınkın karamae nwowa saıir boini mi iikam nhirım yipiki ta yai aıir wakae ninoknınkın karamae nwowi mi iikam nhirım yipiki Kraıs siiram naıngwo tibmii

karamae nwowi mi sima ha napninopkainaniyim mi sima wi ha boini, ti iikamim sima pi whaowaei. ²⁴ Mi omkakim Adi Komii siir yai aiirarar boinmimauuwi, yaigina sima ninokninkina saiir mi iikam nhirim yipiki Kraisi siiram naingwo tibmii karamae nwowi ini haniin simiir kwirii idwokaiyim mi ti yaiyim simiir mi wakae karamae mi owi mi siya wi ha naingwowi, siya dimin miyiknan bi tirkin. Mi ta hiriinan yaiya siir kwoinin wi saeya hiugrimkripi. ²⁵ Mi ti yaiyim siir kwoinawu hir nwokaiyim yim siya bi niki inokninkinwaokin mi mhoiia siya wi idowiiyar nwowiguski. Mi siya niti, siya ogmwo wa nini hiuni mi siya wi Adi Komii siir inig iir hainani mi siya wi ha boini, tariigina ya kaimwoki kaimwoka, Adi Komii siya ini simaka nwowin. Iriig.

Sima iripar haingiriyu o Adi Komii siir inig iir sibgu hainanam

²⁶ Iikamim yipiki kanaka ninkin apninopkai miriiyim Kraisi siir mi aiir, kima wakae! Mi iya kima iripa haingiriyu hainani Adi Komii siir inig iir mi kima wi hiniina tir. Nwirin yio wi mwai dokwo wao mi nwirin yio Adi Komii siir mi imiir dowomwarkaiyu mi nwirin yio wi yaiya Adi Komii siya nisiimauuwa siir, yio wi saiir boinmimauu mi nwirin yio wi yaigina kima ninokninkin karamae nwowiya wi saiir boin mi nwirin yio wi yaiya saiir ti swoki inkpit boinki kimiir mi kima whiekakarim wi hiniina tir. Mi kima wi iikamim yipiki hapaiir nwowim wi simiir kwoin imiirsi daingwoyimiyok mi kima ta saiirin hiriinanar tiri mi Adi Komii siir iikamim simiir naingwo tibmiiya wi kirie hiriinan saiirsi nwowi. ²⁷ Mi sima yaigin kwira kima ninokninkin karamaeya saiir boini mi saiirin nwiski mi boini mi nwoimgi mi boini ini mi owin, sima simar timi boin. Mi wim kima whiekakim simiirin wara boinam kipi naingwo. Niingaka. Biyyin inkam nwirki tiki boin mi nwirin yio mhoi timi boin. Mi siya saiir boini mi ta yai aiirin wi nwirki ninkpit boinkii kimiiramin. ²⁸ Mi hapaiirin inkamki ta yai aiir ninkpit boinan inkam karamki niuwi mi inkamim yipiki yaigina kima ninokninkin karamaeya saiir boinin siya kimaka ninkin idwokaii mi siya wi ti yaiyim simiir kipi swoki boinmimin, siya hinda yaimkrimar didwo. Mi mhoiia siya wi sasar boin Adi Komii saikan. ²⁹ Mi yaiya Adi Komii siya nisiimauuwa simiir, ya nwis mi nwoimuwakar timi boin saiirin. Mi iki iikam nhirim yipiki hir nwowim, yim ta yai aiiram maugi mi saiir hidgi, tari ta yaiya saiir yai mwoki yaimwowim ini Adi Komii siir yasi hirirua, iyie? Siir tani. ³⁰ Mi nwirin yio wi hindara boin mi Adi Komii siya ti yai imiirin wi inkam nwirni nisiimauuwi. Mi siya wa ninsiin okwokii ti yai imiir ninkpit boinkiyam mi inkamim bi boinin yio wi hindara didwo tani. ³¹ Mi hiriinan tiri mi kima Adi Komii siir yaiya wi nwinwira nwinwira dokwo boin. Mi ta hiriinan saiirsika mi kima whiekakarim wi nwoki inokninkinim Adi Komii siir yai aiirin mi kimiir naingwo tibmiiya wi kirie nwoki owim. ³² Mi ti iikamim yipiki ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyu ieya priihauuwim simiir haii, Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwim mi sima simiir kwoinin mi simiir yaiyim simiirin sibgu kigrirao. ³³ Dimusika? Adi Komii siya dimin taeminim iripa bi nitapiyokin. Niingaka. Adi Komii siya ha naingwowi, kima iripa haingiriyu owim, siir inig iir hainanam mi kwoin miyik haiyam mi sibgu idwowim mi kwoin hiinsima nwowim mi kwoin whirkiwhiruwa nwowim. ³⁴ Mi tiki wig hiriinanim sima iripa kimaka haingiriyu owi Adi Komii siir inig iir hainanam, yim sima hinda yai mikrimar dwo. Mi nim krima pi simiir kigninkin boin tani iki iikam nhirim simiirin naingwo tibmii kiiiyim simiirin. Mi ti diminin siir boini, siyu komiiyin Adi Komii siir yokwo aiir nwowin yio hiniina boinkin, wigim bi sima nidwokaii, sima wi inkamim inig komiigakim wi simiir hiriinan kipi nwo. ³⁵ Mi sima dimin ninokninkinam tiri mi sima wi simiir omaka hiriir dam mi simiir kam imiirin wi hir tini sriiyu ti diminin Adi Komii siir yai aeya boina saiir yaimwokiayimwowa. Ya hiriinan siyuin siyu miyik rani, iya kima Adi Komii siir inig hainaniyim siir omaka aiir mi wigim saiirar kipi boin.

³⁶ Mi kima kariir yai aiir wakae karamae dimusi nwowi, ti kara boinkiyim wigmi mi wim kima simiirin kimidiniya yaeya yai boin? Mi kima hiriiyar naingwowi, Adi Komii siir yaiya biyyin kimiiram arar nitka, aniya? Niingaka. Mi iikamim Adi Komii siir yai aiir ninokninkinim ini kima kimar ywowiskiyim, aniya? Niingaka. ³⁷ Mi kimiir

nwirin ha naingwowi, siirin yai Adi Komii siya hauugin mi siya ha mi aingwowi Adi Komii siir naeyiun siya siyar naingwo hauugin kiriepai kiriepaiyim siirin mi siya wa dinokninkinki, ta yaiya kara winkiya kimiiram kimiirin Adi Komii siya nimbingikin ta yai aiir wakaeyoknam. ³⁸ Mi ti hiriinan inkamin ta yai aiir nikwowaisii mi wim kima iriipi hiriinan, wi siir timi ikwowaisii.

³⁹ Mi hiriinanki niuwi mi ti kariir nomiiyauim kima ti dimin taeminim Adi Komii siya niisiimauuwi kima boinmimauuwam, wi simiir simiirar daingwokwonanae mi ti kamim yipiki wi yaigina kima ninokninkin karamae nwowa saiir boini mi kima simiirin wi igbid kamiyau kipi hai. ⁴⁰ Mi kima Adi Komii siir inig iir hainani mi iki dimin taeminim simiirin sibgu sibgu tir mi sibgu sibgu kiiriimdiyiu haigin. Mi iikam whiekakim diriirar kipi boinswo. Niingaka. Iriig.

15

Pol siya Krai siya naonama mi siya swoki insiin idwowa saiir boinkin

¹ Mi tariinanin ti kariir nomiiyauim, kara minan naingwowi, kima ta yai win kibiya yipiki biigi bi kara boinmimauuwa Jisis Krai siira, saiir daingwowarkaigi. Kima ti yai imiir wakaeyim mi kimiir kwoinim ini kirieyar ywokiyim. ² Ihi, ini ywokiya ta yai win kibiya kara kimiir niki boina mi kima saiirin hiriirar nonkworinukripkaii mi kimiirim wi saeyar nanmaiwarkainaei. Mi hiriinan kamaeki niuwi mi kima wi hindara priinaingwo tibmii kiini.

³ Mi yaiya kara Jisis Krai siir hiranki kara haiya ya kara bidi boinmimauuwa kimiir. Taka yaiya ya yai whoimoni rani. Mi ta yaiya ya hiniina boinka, Jisis Krai siya krimiir dimin biyeyim simiirsi naokin, ta sima winboinkiya biya Adi Komii siir yokwo aiir saiir hiriinan. ⁴ Mi siya ha naonamin mi sima siirin kimidiniya ienau haingikaigi mi ii kwoimaka siirin Adi Komii siya swoki hidninsiin idwoki. Yim sima biya ta Adi Komii siir yokwo aiirin ti hiriinan dimin kaimwo imiirar mi winboinkikim. ⁵ Mi iya Adi Komii siya Jisis Krai siir hidninsiin idwowa mi siya biyiyin Pita siir hiriir yimbiam mi mhoiia siya siir aposel kam iur nwisu simiir hiriir yimbiam. Mi sima siirin warar bidi mi kigiyim. ⁶ Mi mhoiia, siya iikam whiekakim naingwo tibmii kiiniyim simiir hiriirin idowiyar yimbiam mi sima ini siirar mi kigim. Mi ti iikamim yipiki siiram naingwo tibmii kinim mi siir siyu iir napim, 500 bidi haiburim. Mi ti iikamim simiir nhirim yim ina niki owim mi nhirim yim bidi yaokaowim. ⁷ Mi mhoiia siya Jems siir hiriir yimbiam mi siya siirin bidiyar mi kigiyin. Mi siya siir aposel kamim simiir hiriirin ha mi imbiyamim mi sima siirin bidiyar mi kigim.

⁸ Mi mhoigi mhoiyyin siya ha nitin, kimidiniya kariir tiriir yimbini. Mi kara siirin bidiyar mi kigiyin, yinisimin siir yopiya siirin siyumwoni naokaina karam nwowiyin siir hiriinan. ⁹ Dimusi rani, kara ini aowa ywowin kara inigak bi nwokin. Mi an kara ini ti Jisis Krai siir aposel kamim simiir aowa ywowin. Dimusi rani, biya Adi Komii siir iikamim hinda tinda nwowim simiirin kara tirbugim. Mi kara tariinanin ti hiriinan kwoin asi naingwowi. Kara inkam paigipaii rani, Jisis Krai siir aposel inkam nwowamin. ¹⁰ Mi dimusi rani, kariirin Adi Komii siir naingwobumbuwa, saeyar nitmaisok okwokin mi kariirin saeyar kinsiis haiginiugin. Mi tariinanin kara ini Jisis Krai siir aposel inkam nwowin. Kariirin kwoin miyikin Adi Komii siya hauugin mi siya whisarii bi nwokiyamkin. Niingaka. Kara mii komiia siya hauuwa saiirar miriyyin mi ta miya kara miriia ini iki iikam nhirmi miyim simiir haibura. Kara ta miya kana kanar bi miriigin. Niingaka. Adi Komii siir naingwobumbuwa saeya kanakar nwoka. Mi taka ii aiirin, ta naingwobumbuwa ti mii imiirin sasar mirii iskika. ¹¹ Mi ti diminin yio dimin Komii rani. Dimusi rani, krime whiekakin kimiirin ta Adi Komii siir yai kibi aiirarar mi boinmimauugin. Mi ta yaiya saeyairga kima naingwo tibmii kiina. Iriig.

Iikamim naokaowim wa swoki insiin idwodwowi

¹² Mi ta yaiya krime boinmimauuwa saiir yaimwokiayimwowa ya hiniinga. Iya Jisis Krai siya naonama, siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo. Mi hiriinanki niuwi

mi kimiir nhirim hiriinan dimusi boinkim, iikamim yipiki naokaowim sima wi swoki insiin idwo rani. Mi sima ti hiriinan boinim, sima ini habwowhaenan ywowim mi sima ti hiriinan yai biyie asi boinkim. ¹³ Mi simiir yaiya kaimwokiswo mi ta Jisis Krai siya naonama Adi Komii siya siirin wi di swoki hidninsiin idwowi. ¹⁴ Mi ta Jisis Krai siya naonama mi Adi Komii siya siirin hidninsiin idwo karamkiswo mi ta Adi Komii siir yaiya ta inokiinok krma boinmimauuwiya saeya wi naekak di ywowi. Mi hiriinankiswo mi kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siir yai aiiram nwowa ya wi naekak di ywowi. ¹⁵ Mi ti iikamim simiir yayim sima yai kaimwokiswo mi ta yaiya iikam imiir krma boinmimauuwa Adi Komii siir mi imiir, yim wi pi yiksisaeysin. Dimusi rani, nim krma iikam imiirin min nowomwarkaiyugim, ta Jisis Krai siya naonama mi siirin Adi Komii siya swoki hidninsiin idwowa sair. Mi simiir yaiya saeya yai kaimwokiswo mi Adi Komii siya ti iikamim naokaowim simiirin wi hidninsiin idwo rani, omwai hiriayar waiyayokiyokiyamin. Niingaka. ¹⁶ Mi Adi Komii siya ti iikamim naokaowim simiir hidninsiin idwo karam nwowi mi wi iripi hiriinanar pi mi tirin, siya Jisis Krai siirin wi di mi hidninsiin idwowi, iya siya naonama. ¹⁷ Mi Adi Komii siya Jisis Krai siirin hidninsiin idwo karam wokiswo ta siya naonama mi ta kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siya namaiwarkaina kimiir ya wi dimin komii di ywowi. Mi hiriinan wokiswo mi wim kima wi iikam miyiknan di ywowi Adi Komii siir whwonkam idan. ¹⁸ Mi ta yaiya ti iikamim sima boina saeya kaimwo wokiswo mi Adi Komii siya iki iikamim naokaowim simiirin wi hidninsiin idwo rani. Mi mhoiia ti iikamim naokaowim, yipiki Jisis Krai siiram naingwo tibmii kiinim, sima wi omwai Adi Komii saika waiyayokiyokii rani, sima wi hiriayar nonkwobumbuninkin iuguskii. ¹⁹ Krma Krai siiram daingwo tibmii kiin mi siiram dwokwokin. Mi krma siiram ti iyim ti tariinan krma nwowim ti nu iir, simiiraramar nwokwokini siiram, krmiir whinkinsiis haiginiuwam mi krma wi iikam miyiknan nwo rani, nim wi siyu biyieki biyeyin si nwowi. Mi mhoiia krma naowi mi krmiir naingwo tibmiiya Jisis Krai siiram naingwo tibmii kina, ya wi krmiir whinkinsiis haiginiu rani. Mi mhoiia iki iikam nhirim krmiirsiyin wi naingwoyimok prasae di kini. Mi sima krmiirin wi hiniina pi boinin, krmiir kwoinin yio ini biye ywowin.

²⁰ Mi sima wi hiriinan di boini. Dimusi rani, Adi Komii siya mhoiia wi krmiirar mi whinkinsiisi. Adi Komii siya Jisis Krai siya naonama mi siya siirin bidiyar swoki hidninsiin idwowin. Ya ta yaiya ya yai kaimwowaiga. Mi dimusi rani, Adi Komii siya hiriinanar tirkin. Mi krma ta sairin ina ninokninkinim, siya ti iikamim naokaowim simiirin wa mi hidninsiin idwowi. ²¹ Mi tariinanin, dimusi rani, ti inkam nwiruwam Adam siir dimin biyieya sairsika, iikam, whiekakim wi asi naokaoyokiyokiii. Mi yio ti inkam nwirin Jisis Kraisin, yio dimusi rani, yio siir mi aiirsika mi ti iikamim naokaowim, simiirin wi Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwowi. ²² Mi iikamim Adam siir yinie nwowim, nim krma iripi hiriinan nim krma wa mi aowi, krma wi ii priei nwo rani. Mi ti hiriinan siyiuin, iikamim yipiki Jisis Krai siir piugana sairim yipiki wi mhoiia naowi, Adi Komii siya krmiirin wi yaripar swoki hidninsiin idwodwoswokii iripa saika sibgu oyokiyokikaeyamam. ²³ Mi siya krmiirin wa swoki hidninsiin idwowi iya siir kwoinkar naingwowi krmiiram sair. Jisis Krai siya biyin krmiir dimin biyie imiirsi naowin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo. Mi mhoiia Jisis Krai siya swoki iti mi krmiirin wi Adi Komii siya swoki hidninsiin idwowi, yipiki, Jisis Krai siir piugana sairim.

²⁴ Mi iya Krai Jisis siya swoki iti mi ti dimin taeminim yim wa digii mi digworaekwowim ti nuin siir kigirkakiyim simiir kiriyim yim wi siyar digiguski. Mi kamim bi nwowiyim mi gavmani inkam ikim, yipiki siir mi inaka nantamyiriyirim mi Setan ni isidin yio iripi hiriinan. Mi Jisis Krai siya siir iikam imiirin mi digworaekwo ikim, yim siir Adin, Adi Komii siir hauugii mi yio siya wi inkam komiinan namidwokaiyuwi simiir kigirkakamin. ²⁵ Mi simiirin wi Jisis Krai siyar kigirkaki mi wi ta iya siya siir sau omom iir hainururgi, wi sairar nadiguwi mi siya simiirin wi hiriayar nonkworinu kripkaii siir

whinkwo paekwoni. ²⁶ Mi diminim mhoigimhoii siya tirbugii, yio krimiir naoni siyu ieya mi yio ti diminin yio wi hiriyar digiguski. ²⁷ Dimusika? Adi Komii siir Yokwowa ti dimin iirin hiniina boinka, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim Jisis Krai siir inarar bidi yonkwo digim. Mi ta yaiya ya ha boinka, ti digworaekwowim yim ini Jisis Krai siir whinkwo paekwoni aowa arar nwowim. Mi dimusi rani, Adi Komii siya digworaekwowim Jisis Krai siir whinkwo paekwoni aowa kinar ywowim. Mi ta hiriinan saiirsika, Adi Komii siya wi Jisis Krai siir whinkwo paekwoni nwo rani. Niingaka. ²⁸ Mi Adi Komii siya ti digworaekwowim Jisis Krai siir whinkwo paekwoni aowa kina nwodigi mi yio siyarin Adi Komii siir yinisimin simiirin wi siyar kigirkaki. Mi yio Jisis Krai siyarin wi siir Adin siir whinkwo paekwoni nwowi. Mi digworaekwo whiekakim simiirin wi Adi Komii sasar kigirkak swowi.

²⁹ Mi yim ti iikamim yipiki ha boinim, Adi Komii siya iikamim naokaowim simiirin wi swoki hidninsiin idwo rani mi sima wi piki hiniin siyuun op siirsi baptais haiginiuwi, iki iikamim naokao imiirin? Mi simiir yaiya saeya kaimwo nwokiswo mi Adi Komii siya wi iikamim naokaowim simiirin wi hidninsiin idwo rani. Mi sima iikamim naokaowim simiirin wi op panina baptais haiginiuwi iikamim naokaowim mi wi piki hiniin dimin kibiyin si nibiyami, ti dimin iirsiyin, ha? ³⁰ Mi simiir yaiyim sima yai kaimwo nwokiswo mi krima Jisis Krai siir iikamim simiirin wi hiri hiri dimuam boininaei ta Adi Komii siya simiir hidninsiin idwowa Jisis Krai siir hidninsiin idwowa saiir hiriinan saiir. Mi iikamim yipiki naokaowim, sima swoki insiin idwo karamae nwowi mi nim krima wi Adi Komii siir mi aiir mirii rani mi wi iki iikamim yipiki krimiir nisomaowam tirim wi simiiram nam tani. Niingaka. ³¹ Ti kariir nomiyauim, iikamim inokininokin kariir nisomaowam tiri. Dimusi rani, wim kima ini Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai ini siir piugan aiir nwowim. Yio ti diminin, yio kariir kwoinin maingimainga, siya nwowiyin yio siir dimin mwokimwo ieya mi ta hiriinan saiirsika, kara ta yaiya kimiir asi boinkika. ³² Mi kara nuan inkamim simiir kwoin ara nwokiswo mi an kara wi iki mwanhu mi wra minim om Efesas hiranin simaka bidi pimi intiowin. Mi kara wi piki hiniin dimin kibiyin siir ti haii siir hirankin, ha? Mi kaimwoki niuwi, ta yaiya iikamim naokaowim yim wi swoki insiin idwo rani. Mi krima iikam nhirim simiirin wi hiriinanar kigninkin boinkii, daingwo, owouugi mi mhoiia krima naemin naei mi opin kwiyaei mi krima ha naonami mi nim wi hindara nwoki digiguskiyim. Mi ti hiriinan boiniyim sima, sima yai miyikni boin tani, nim krima ina ninokninkinim. Krima ti sima tira, saiir hiriinan kipi tir.

³³ Ti yaiyim simiir wakaeki, iikamim yipiki kwoin bibiyie naingwowim wi sima kiyipsibgi haiginiuwi iki iikamim yipiki simaka napriririm simiir kwoin imiirin. Yim tiki yaiyim yim yaimwo imairgim. Wim wi nhirim pi kiyipsibgi haiginiuwisi kima sibgu daingwo mi simaka kipi napririr. ³⁴ Wim kima kipiinan bi nwokim mi kwoin miyik bi naingwokim mi kima wari dimin biyeyim kima tirim simiirin digumii haimriiyugig. Mi kimiir nhirim yipiki Adi Komii siir yai aiir ninokninkin karamae nwowim simiirin kara pi ti hiniina boini mi kima wi nididkakar nwowi. triig.

Mi iikamim naokaowim sima swoki insiin idwodwowi simiir piyim yim wi sima nwowi

³⁵ Mi kam nhirim yim wi hiniina boini, ta yaiya iikamim naokaowim simiir boina sima swoki insiin idwodwowam, ya yai paii rani. Mi iikamim naokaowim sima wi panina swoki insiin idwodwowi? Mi sima wi paka hiniin piua sae haii? ³⁶ Mi sima hiriinan boini mi an kara wi hiniina boini, kima inkam paii rani, waka! Mi kira dimin whirni nid haingikaii mi siya wi aisiima niki whaksisauu rani. Mi mhoiia siya ha kinanpiyiknainii mi wa mwriinanainami. Mi kima dimin nidin opak nwowiyin siir haingikaii mi siya wi swoki whak rani mi wi mi mwriinanainam tani. Mi iikamim yipiki naokaowim sima wa swoki insiin idwowi, ti dimin nidin waibrosin kima haingikaigiyin mi ha whaknanaiiniyin siir hiriinan. ³⁷ Mi diminin kira haingikaiiyin siir nidin nid komii rani. Kira nhwo iir bi ninkinkin. Niingaka. Mi iya kira nid iir haingikaiiyim mi mhoiia pi nhwo ieya whaknanainii. ³⁸ Paenid nhirin yio si piua pi sai mi owi mi nhirin siyin yipi sai mi owi.

Mi Adi Komii siya hinda siir kwoin ara naingwokiyin mi ti diminpai diminpaiyim simiir nhwoim ina yimbimbiiyamim.

³⁹ Mi diminpai diminpaiyim sima piu kwiruwa bi nwokim simiir piuim ini kipa kipa ywowim. Inkamim yim sima piu mi nuan wraisuim yim sima piu mi ipiyinim yim sima piu mi anasuim yim sima piu.

⁴⁰ Mi ti diminpai diminpaiyim yipiki ninomor kou hir nwowim, yim simiir piuim yim ini sima mi owim. Mi tiriiginim yipiki ninomor kou hir nwowim, simiir dimin kirie kibi kibiyim paenan niuyaeiyim yim ini sima ywowim. Mi tiriiginim yipiki ti nu iir nwowiyim yim simiir dimin kirie kibi kibiyim paenan niuyaeiyim yim ini sima mi owim. ⁴¹ Mi yio beni dimin kibiyin paenan niuyaiyin yio ini sai mi owin mi bwani dimin kibiyin paenan niuyaeiyin yio ini sai mi owin mi nauun whiekakim yim iriipi hiriinan, sima whiekakar in iripa bi mi okim nhirim simiir kirieya paenan niuyaeiya ini nhirim simiir imiir haiburim.

⁴² Mi iya Adi Komii siya iikamim naokaowim simiir hidninsiin idwowi, simiir kwoinbudin omwai hiriir waiyayokiyokiiyam, yim wi ti hiriinan nwowi. Krimiir piuim ini ti dimin nidim krima haigiiyim numir ini simiir hiriinan ywowim. Mi iya iikam ima naowiyim mi krima simiir puis biyeyim pi iriipi hiriinan ieyar mi haingikaigii. Mi ti piuim sima bi kimiminkiikim pa whiigi sasauwi mi ti piuim Adi Komii siya hidninsiin idwowi mhoiia sima wi swoki whii rani. Niingaka. ⁴³ Mi ti piuim ti ienau krima haingikaigiiyim, yim miyik rani. Mi ti piuim Adi Komii siya hidninsiin idwowanim, wi sima nwowi piu wadieki wadieyin. Mi piuim tiki krima haingikaigiiyim yim kirie rani. Yim ini opair ywowim. Mi ti piuim wi Adi Komii siya hidninsiin idwowi, yim tiriiginim yim kirieki kirie ima. ⁴⁴ Mi ti piuim ti krima haingikaigiiyim, yim nuan piu ima. Mi ti piuim wi Adi Komii siya hidninsiin idwowi, yim ti piuim yim wi ninomor kou hiran piu win nwowi. Nuan piuim mi ninomor kouan piu ikim. ⁴⁵ Taka yaiya ya ini Adi Komii siir Yokwo Komii aiir nwowa. Adi Komii siya biigi biiyin Adam siirar nonkwokwokikin. Siyairgin inkam kiingi kiinim yipiki ti nu iir napriririn. Mi Jisis Krai siirin inkamin ninomor kouwanin sima siirin hiniin boinkikin mi Adamn yipiki mhoiia nwowin, krimiirin wi kwoinbud win siya hauuwi mi krimiirin wi siyar tirkii, omwai hiriir waiyayokiyokiiyamim. ⁴⁶ Mi yim ti piuim ninomor kouanim, krima wi bi simiir niki hai rani. Niingaka. Krima biyin wi nuan pua wi saiir haii mi mhoiia wi ti piuim ninomor kouanim wi simiir haii. ⁴⁷ Adi Komii siya biigibiyyin Adam siirin nuni nonkwokwokin mi Jisis Kraisin, ti mhoiyan Adamn, yio ninomor kouanki nitkin. ⁴⁸ Mi nim iikamim yipiki ti nu iir nwowiyim, nim krima ini Adam siir kwoinbudin ini siir hiriinan ywowim yio Adi Komii siya krimiirin nuni nonkwokwokikin. Mi nim krima iikamim yipiki wi ninomor kou hir nwowi, nim krima wi ti inkam nwirin, Jisis Krai nikuwiyin, nim wi siir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin nim wi siir haii. ⁴⁹ Mi dimusi rani, nim krima ini ti nu iir nwowim Mi hiriinanki niuwi mi nim ini Adamn hiniin ywowim, ti inkamin ti nuin siir tiranin. Mi ti hiriinan siyuin, mhoiia ninomor kou hir nwowi, nim wi Jisis Krai siir hiriinan nwowi, tiki inkam nwirin ninomor kouanin.

⁵⁰ Mi ti kariir nomiiyauim kima wakae! Kara kimiir boinki, ti piuim, ti nuin siirim, Adi Komii siya kigirkakiyin, hiriirin wi wara nam tani, hir nwowamin. Mi digworaekwowim yipiki naokaowiyim mi whiiyim, yim wi ti omin ti digworaekwowim naokao karamae nwowiyim, yim wi simiir hiriir wara nam tani. Niingaka.

⁵¹ Wakae! Pano kara kimiirin pi yayim aowa nwowim simiir boinkii. Mi krima Krai Jisis siir iikamim krimiir nhirim krima wi nao rani mi krima wi hiriinan tir tani. Mi krimiirin Adi Komii siya boinkii mi krimiir piuim yim wi sima nwowi. ⁵² Mi Adi Komii siya siir paekwosim imiir boinkii, kid maskiyam mi wi kimiminki rani, wi sinani haniin sinankii mi ti krimiir piuim wa ninkpitki, iya ti kid ieya maskii. Mi ti iikamim naokaowim, simiirin wi Adi Komii siya hidninsiin idwowi, yim wi swoki ao rani. Niingaka. ⁵³ Adi Komii siya krimiir piuim wi simiir tirkii yaeya piu nwowamin. Mi saeya ninomor kouan piu nwowi mi saeya wi wai piu nwo rani. Niingaka. Sima wi hiriinanar nwoyokiyokikaeyami. ⁵⁴ Kaimwoka, ta pua nu tirana ta krima haingikaigiya,

mhoiia saeya piu win nimbiamy mi wi hiriinan wadieyar nwoyokiyokiikaeyami. Mi ta pua yipiki naonama, mhoiia saeya swoki insiin idwowi mi wi pi ninkpitkii mi wi sai nwowi mi ya wi kwoinbud winin siir haii mi saeya wi hiriyar nwoyokiyokiikaeyami. Mi ta ii aiirin mi ta yaiya Adi Komii siir Yokwo Komii aiir nwowa ya wi digi digar nwowi. Ta yaiya ya hiniina boinka, nao aiirin Adi Komii siya bidi ikwowaisii iguskiya. Mi iikamim mi aokaonanaeyim yim iriipi hiriinan siya bidi mi onkwobumbuninkinkiyim. ⁵⁵ Mi hiriinanaki niuwi, hiriinan tiri mi iikamim wi swoki aokao rani. Niingaka! Mi nao saeya wi krimiiram swoki it rani, krimiirni owakiyam. Niingaka.

⁵⁶ Mi tariinanin krma wi hiriyar kimpipisu kripkaii mi wa mi aowi. Dimusi rani, ti dimin bibiyeyim krma tirim simiirsika. Adi Komii siir siyu komii krimiir bidiyar yiisimauuwun dimin bibiyeyim krma tirim simiirin. Mi ta iya ti dimin bibiyeyim ti krma tirim mi siyu komii ikin, yim wa digiguski. ⁵⁷ Krimiirin Adi Komii siya whinkinsiiskin. Mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siya bidi yonkwobumbuninkinkiyim dimin biye sair kirie imiirin, yipiki krimiir tiriya, krma naokaonanaeyim. Mi hiriinankiniuwi mi krma wi Adi Komii siir ti boin wadie mi siir inig iir ti hainan.

⁵⁸ Ti kariir nomiiyau kingi kinim, yipiki kara naingwokwonanaeyim, kima sibgu dokworinu mi ta yaimwokiyaimwowa kara kimiir boina sairam daingwo tibmiikin. Kimiir kwoinim kipi swoki kisina mimin ti diminim kara boinkiyim simiirsiyin. Kima kirie hiriyar dwokripkai mi ta Biyan Inkam Komii Jisis Kraiis siir mi aiirarar mirii iski. Mi wim kima ta sairin ina ninokninkinim, ta kimiir miya yipiki kima miriia Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siiram ya wi hindara priiyokaeyam tani, ya wi naeyar budi. Mi hiriinankiniuwi, tariigina saeya hiriinan tiri mi ni kira tari siir mi kibi aiir miriigin. Iriig.

16

Umirim Adi Komii siir iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwi ikim

¹ Mi tariinanin kara kimiirin pi min boinkii, waru umirim kima haingiriyu haiginiuim simiir nhirim iikamim yipiki Adi Komii siirim om komii Jerusalem hir nwowim simiir ti whinkinsiis haiginiu. Mi iikamim Adi Komii siirim nu haimii Galesia hiranim kara kimiirin ti hiriinan siyu kaimwo iirar mi boinkii wim kima iriipi hiriinanar timi tir. ² Mi ti umirim ti kima haiiyim, ti miyiyim kima miriiyim simiirsi, kima irira nwiniran sande sandeyim ti umirim simiirin haimii haimeiyim ha timi kiyau haigirarao. Mi iya kima umir budie haiiyim kima komiiyar timi haigi. Mi iya kima sapisap mi haiiyim, kima sapisapar timi haigi. Mi iya kara niti kima wi mi komii mirii rani, umir iripa haingiriyu haiginamin simiir hauuam. ³ Mi kima kimiir kam nhirim simiir dimbin ti umirim kima haingiriyu haiginim simiir hainamim om komii Jerusalema hiriir. Mi iya kara niti mi kara simiir miyiyim wi yokwoni winkii sima hainamim ti umir imaka iki biyan kamim naingwo tibmii kiniiyim simiir nini hauugigam. Mi ti kamim ti kima nimbimim, simiirin wi kara nikropkii om komii Jerusalema hiriir. ⁴ Mi kara ha naingwowi, ini mi owin karar mi ami om komii Jerusalema hiriirin mi sima wi kanakar ninkin ami. Iriig.

Pol siya om Korin hiran iikamim simiir kignakiyam tirkin

⁵ Kara kimiirin wi mhoiia nini kignaki. Kara wi nu Masedonia hiriir niki ami, biyiyin wi hiran nu iir niki boinmimauuwi Adi Komii siir yai aiirin. ⁶ Kara kimakan wi ii priei nwonaki rani. Mi tari wi hiriyar tiri, kara wi bwan hoimgak rigar nwowi iya opudgi hugi mi iya naoki mi kininaei. Mi mhoiia kara om whira namam naingwowi, kariirin wi kima whinam mi kariirin wi siyu hir tini whinapyikiugig. ⁷ Kara kimiirin hindara nini kignakiyim mi ha swoki kwamsauim pi boriisopi. Biyan Inkam Komii siya kariiram naingwowi, kara kimaka bwanim wi iwarigar nwowi.

⁸ Mi kara wi om Efesas tirar nwowi mi wi ta yaewou nae komiia Pentikos dapiya wi saeyar nimbiamy. ⁹ Tariinanin kara tirar nwowamar tiri. Dimusi rani, ti omin siir

tiran iikamim yim sima Adi Komii siir yai aiir wakaeyam tiri. Mi kariir siyiuin yio bidi kiwakiyin ta mii komiyya Biyan Inkam Komiiyin siira, saiir miriyam siir yai aiir boinmimauam. Mi ta mii aiirin sau omom whiekakar nikidugar windi wi dig nwo rani.

¹⁰ Mi Timoti siya kimiiram niti, kima wi siir boinwin akamie. Mi siya kimaka waraur nini onii, kima siirin wi sibgu kigrirao siya mirii Biyan Inkam Komii siir mii aiir, kariir hiriinan. ¹¹ Mi kima siirin wi hiniina kipi boin, siya inigak rani kima wi hiriinan kipi tir. Kima wi siir whinkinsiis haiginiu mi siya kimiiram in wi kwoin maingamaingakakar niki itim. Mi kara siiram in wi tirar niki okwokinim tiki nomiiyau nhirim naingwo tibmiiyim simaka.

¹² Mi tariinanin kara pi krimiir nomiiyauin Apolos nikiuwiyin pi siir boini. Kara siirin minam nimpwirwir sriigripkaii, siya iki nomiiyau nhirim simaka ninkin itim kimiir kignakiyam. Mi siya tariinanar namim pi boriisopi, mhoiyya siyiuin rirmiyya nwokii mi siya wi haini niti kimiir kignakiyam in. Iriig

Mhoigi mhoiyyan yai nhir ikim

¹³ Mi kima sibgu mintirao mi naingwo tibmiiya Jisis Kraiis siiram naingwo tibmiiya sibgu donkworinu. Mi kima siirin digiumii kipi haimriiyugig. Mi kima kipi nidid, kima sibgu dokworinu kripkai. ¹⁴ Mi kimiir miipai miipaiyim kima miriiyim kima iikam nhirimiyamin warar daingwokwonanaei.

¹⁵ Kima Stefanas simiirniyyin ina ninokninkinim nu Grik hirin simaniiyar naingwo tibmiiyim biigi biyyin. Sima mii komii aiirar miriiyim Adi Komii siir iikam imiir whinkinsiisamin. Kima ti kariir nomiiyauim, kara kimiirin pi igao yai boinkii. ¹⁶ Kima simiir yai imiir wakaeyokna mi kamim yipiki simaka miriiyim, simiir yai imiirin iriipi hiriinan wara. Mi simar mi tiriya saiir hiriinanar timi tir, simiir siyiu iirar timi ap.

¹⁷ Mi taka iyya kara maingamaingara asi nwowi. Dimusi rani, Stefanas, Fotyunetas mi Akaikas simiirsika sima kariiram nitkim. Mi wim kima kariiram bi nitkim mi yim sima nikrani, bidiyar yitim kariiram in. ¹⁸ Kima ta saiir dinokninkinki, sima maingamaingara kariiram tiri kara nwowim ta sima mi tiriya maingamaingara kima nwowam saiir hiriinan. Mi hiriinankiniuwi mi kima ti hiriinan kamim simiir diisimauu mi simiir dokboinmamair haiginiu.

¹⁹ Ti iikamim yipiki Adi Komii siir inig iir haingiriyu hainaniyim iripa iki om nhirim nu komii Esia hiranim simiir hiranim, sima kimiir nokboinmamaingikim, Akwila mi siir wig aeya Prisila mi iikamim yipiki iripa Adi Komii siir inig iir haingiriyu hainaniyim simiir omaka hir, sima kimiiram naingwokwonanaei. Mi sima kimiirin pranae pranae bi nokboinmamaingikim. ²⁰ Mi ti nomiiyauim ti om Efesas tiranim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kinim, sima kimiir nokboinmamaingikim. Irni nwirni nokboinmamairiyim nomiiyaunan hindara dapirimdinam.

²¹ Mi tariinanin ta yokwowa Pol kariir iingi iingar nonkwo winkika mi kara kimiiram ha nokboinmamaingikin.

²² Wi Adi Komii sasar hauu iskii, hik komiigi komiyya ti iikam yipiki siiram naingwokwo karamae nwowim simiirin. Kara kimiiram in minam naingwowi krimiir Biyan Inkam Komiiyin siya pi nitsauuim. ²³ Mi kara inokiinokin wi Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siiram sriinanaei siya whinkinsiis haiginiuim siir naingwobumbu komii aeya. Mi ta siir naingwobumbuwa wi kimaka hiriyyar nwoki okripkaiyim. ²⁴ Kara kimiiram in nhami nhami naingwokwo rani, yipiki kima kanaka haingiriyu okiyim Jisis Kraiis siir iikamim. Iriig.

2 KORIN

Mi iya Pol siya nu Maesedonia hir nwowa mi siya ta yokwowa ha wɔnkikin iikamim naingwo tɔbmiiyim om komii Korin hiranim simiiram. Mi iya Taitas siya om Korin hir haiburgigin mi siya ha nitkin nu Masedonia tiriirin Pol siiram mi siya om Korin hiran iikamim kimidiniya siir ini boinmimauuu. Mi yokwowa yipiki Pol siya wɔnkiya biya ti iikam imiiram, sima sair mwainim mi simiir nhirim simiir siyu bibiyeyim ina yitkiigiyim. Mi simiir nhirim hiniina bi naingwokim Pol siya Adi Komii siir miyan inkamkin. Niingaka. Mi Pol siya hiriinan kigin mi siya ta yokwowa ha wɔnkin. Mi ta hiriinan sairsika sima wa nwoki aingwowim siya aposel inkam kiingikiingin. Mi iriipi hiriinan siya Korin hiran iikamim simiirin umir haingiriyu haiginam wara mi boinki iki Biyan Inkam Komii siir isid nhirim yipikim paeprikab nwowim simiir whinkinsiis haiginiuwim iikamim naingwo tɔbmiiyim nu Judia hiranim yipiki umir digworaekwo karamae nwowim simiiram. Iriig.

¹ Kara Polkin, kara Jisis Kraisi siir aposel inkamkin mi Kara siir yai imiir boinourwokai haiginiuwi. Biyarin Adi Komii krimiir Wanin siya kariir nimbinaamar naingwokin aposel inkam nwowam siir mi aiir miriiyam. Mi ta yokwowa kara mi krimiir nomiiyau ieya Timoti krirar wɔnkika kimiiram. Mi tariinanin saeya wi kimiiram niti iikamim Adi Komii siir piugana sairim, warɔ om Korin hir nwowim. Mi iikamim yipiki Adi Komii siirim, iki hinda tinda nwowim mi Grik nu haimii haimii nhirim simiir hiranim yim iriipi hiriinan. ² Kara ha naingwowi Adi Komiiyin krimiir Adin mi krimiir Biyan Inkam Komii ikin Jisis Kraisi kimiirin wi sowanii hauuwi naingwobumbu mi iripa nongwomamair ae.

Pol siya Adi Komii siirin minsi boin wadiekikin siirin siya whinkinsiis haiginiugin

³ Krɔma Adi Komii siir inig iir hainan prapraski, krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraisi siir Adin. Krɔma ina ninokninkinim, siya krimiir Adgin yipiki, krimiirsi naingwokwonanaeyin, siir bwamki bwamkin. Mi krimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiuwam hikim krimiir nimbiniyim simiirsi. ⁴ Siya krimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiuwikin hikim krimiir nimbiniyim simiirsi warar. Mi hiriinanki niuwi mi nim krɔma wi iki iikam nhirim sim niki whinkinsiis haiginiuwim mi wi simiir nwoki iisimauuwim hika simiir nimbiniya sairsi. Mi krɔma simiirin wa whinkinsiis haiginiui, ti dimin taeminim Adi Komii siya whinkinsiis haiginiuwim krimiir. ⁵ Yim ti diminim simiir bwamki bwamin yio hiniingin, dimin bibiyie whiekakim wi krimiir nimbini, krimiir kimpipisu haiginiuwam ta biya sima tira Kraisi siir sima kimpipisu haiginiuwa sair hiriinan. Mi ti hiriinan siyu kaimwowin tiki hikpai hikpaiyim nitim krimiirin wi sima kimbipisu haiginiuwi. Mi ti hiriinan siyu kaimwowin Kraisi siya wi krimiir whinkinsiis haiginiuwi, ti dimin taeminim Kraisi siir wokmai haiginiuwa mi krɔma wi iikam nhirim simiir wara nwoki wokmai haiginiuwim. ⁶ Iikamim dimin biye Timoti kririir tirkin. Dimusi rani, krɔra kimiirin Adi Komii siir yai aiir boinmimauugo kimiirin mi sima ini kimiirar mi whinkinsiis haiginiu mi kimiirar mi wokmai haiginiu ta sair ninokninkinim hiniin, Adi Komii siya wi kimiirar mi whinkinsiis haiginiuwi mi mhoiya siya wi kimiirar mi anmaiwarkainaei. Mi inkamin dimin biye kimiir tirin mi krimiirin Adi Komii siyar swoki whinkinsiis haiginiuwi. Mi sima kinsiis haiginiuwi kwoin miyikak nwowim. Dimusi rani, mhoiya hikpai hikpaiyim nimbini mi kiriirin ha kimbipisu haiginiuwi mi kira ta sairsiyin wa kipi nikwokrimkrip Adi Komii siya wi kariirar whinkinsiis haiginiuwi, ta biya siya whinkinsiis haiginiuwa kririir sair hiriinan. ⁷ Nikrɔra iikam kimiirin ina ninokninkinim. Iya hikpai hikpaiyi nimbiniyim kimiir kimbipisu haiginiuwam, ti hikim kima ini kriraka mi inkin haiyim. Krɔra ina ninokninkino, Adi Komii siya kimiirin wa whinkinsiis haiginiuwi, kimiir wokmai haiginiuwam, ta Adi Komii siya mi whinkinsiis haiginiuwa, kririir wokmai haiginiuwam sair hiriinan.

⁸ Mi nikrira hiriinanar naingwowi, wim kima ti hikpai hikpaiyim kririir nimbiniyim nu komii Esia hir, kima simiirin bidiyar mi inokninkinim. Hikpai hikpaiyim kririir nimbiniyim hindara ninkin iduduraraowi mi ini kririir kirie aiir haiburim mi krira pariiparii pi naowim. ⁹ Krira hiriyar yaingwo, krira wa naowi. Mi iya ti dimin taemin hiriinanim kririir nimbiniyim mi krira pi hiriyar naingwowi, krira wi dig nwo rani, kririirin sima whinkinsiis haiginiugin ta saiir ninokninkinim Adi Komiiyin yipiki naokaowim sim hidninsiin idwown siya siyaingin kririir whinkinsiis haiginiuwiyin. ¹⁰ Siya kririirin bidiyar mi whinkinsiis haiginiuwun ti dimin biyie biyieyim kririir nimbiniyim simiirsi warar mi hiriinan saiirsika, krira paniinsi yaosi. Mhoiia siya kririirin wa swoki whinkinsiis haiginiuwi. Krira hiriyar naingwowi, mhoiia siya wi kririirar swoki whinkinsiis haiginiuwi mi wi kririirar mi kigiraowi. ¹¹ Ta kima whinkinsiis haiginiuwa kririir saiir hiriinan, ta kima kwis boinkiya Adi Komii siiram kririir whinkinsiis haiginiuwam, kima wi hiriinan tir. Mi mhoiia iikam nhirim sima hiriinan wakaei Adi Komii siya dimin taeminim kima kwisboinim siiram, kririir whinkinsiis haiginiuwam, siya simiir bidi wakaeyin mi sima wi siir inig iir hainan-prapraskii mi wi hiniina boinkii, siya wadiek. Iriig.

Pol siir kwoinin ina swoki kisina haigiyin mi siya om Korin hiriir bi namkin

¹² Nikrira ti dimin imiiramin ini maingimaingar mi okiyo kririir kwoinin kririirin hiniina boinkin, tiki miyim ti krira miriyoyokiyoyim iki omom omominim sim mi kimiir waraur, yim wadie kinaingim, Adi Komii siir naeyiun siyar bidi whinkinsiis haiginiuwun kririirin. Kririir siyu iirsiyar ti krira tirin biya iikamim simiir whwonkam ida, yim tiriiginim yim kaimwokinar bidi ywowim. Mi ti nuin siir tiran siyuim ti iikam ima ninokninkiniyin yio kririir bi whinkinsiis haiginiugin ti dimin taeminim simiir tiramin. Niingaka Adi Komii sasaingin kririir whinkinsiis haiginiuwun ti dimin taemin imiir tirim. Krira ti siyu iir napko iya krira iikamim nuanim kimaka waraur nwowa mi krira iikam kimaka ti hiriinan siyu iir asi mi apkripkaigo mi krira ta saiiramin maingimainga prasae bi kinko. ¹³ Mi ti yayim ti kara winkiyim kimiiram ta yokwo aiir simiir yaimwokiyaimwowim yim aowa nwo rani. Mi yim kimiiramin minam winkikim kima sibgu ninokninkinim wari yayim kara winkiyim kimiiram mi wari kinar mwaini simaingim. Kara ha naingwowi, kima ti dimin taemin imiirin ina sibgu inokninkinim. Mi tariinanin kima ini inkam kririirarar niki inokninkinsasaeyim mi an kara ha naingwowi, mhoiia kima krimiir siyu iirin wi hainiingi sibgu inokninkini. ¹⁴ Mi taka iya Biyan Inkam Komiiyin Jisis siya swoki iti mi kririirin siya swoki anmaiwarkainaei mi krira wi maingimainga kimaka nwowi, ta kima nwowa Kraisa saika, saiir hiriinan. Mi kima wi maingimainga krimiiram nwowi yipiki aposel inkamim yipiki kimiir boinimauuim ta yai kibie aiir mi kimiir whinkinsiin haiginiuwim, ta yayi saiir yaimwokiyaimwo imiir.

¹⁵ Kara hiriyar naingwokin kima kariiramin wi maingimainga prasae kin tani. Mi kara biyin pi hiniina boini, kara kimiiramin wa niti kimiir kignakiyamim mi kara wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim, idipidip maingimainga kima nwowam. ¹⁶ Mi iya kara kimiir kignakiyam naingwowi, kara namin nu haimii Masedonia hiriir mi mhoiia nu haimii Masedonia hir haiburgigi mi kara wa swoki iti kimiiramar mi kima wi kariir nwoki whinkinsiis haiginiuwim mi kariirin wa nwoki ikropkiyim nu haimii Judia hiriir mi kara kimiirin wi idipidip asi kigi. ¹⁷ Mi kima hiriyar naingwowi ta iya kara nimbina kimiir kignakiyam kara nonkwowa mi tari kara ti dimin taeminim simiir bi sibgu aingwo omokin mi kariir kwoinin hiriinansi swoki kisina haigigin, ha? Mi kima hiriyar naingwowi, an kara ini ti nuin siir inkam biyenan ywowin yipiki ti hiriinan boinkiyin, ihi, kara wa niti mi kariir kwoinin kara hiriinan tiram naingwo rani, yi ini niingakiniingar ywowiskiyin! ¹⁸ Adi Komii siir hiriinan, yio siya iinokiinokin yai mwowar boinanaeikin. Mi an kara iriipi hiriinan iinokiinokin yaimwo imiirarar mi boinikin. Mi kara kimiirin ha bi boinkin kara wi kapi niti mi iya kariir kwoinin ha naingwowi, kara wi nit rani. Kara kimiirin wi hiriinan boin tani niingaka. ¹⁹ Sailas, Timoti mi karar, krima

aiiramın ina sɔɓɔ wakaeyoknam mi ta hiriinan sairsika kara ta yokwowa kimiiram asi winkikin. ¹⁰ Iikam kima ti dimin taemin biyeyim ti inkam nwiruan siyasiyar tirim kimiir simiirsi kipi naingwo. Kima siir dimin biyie imiir haiyoprimdiyumiigi mi an kara iriipi hiriinan wi siir dimin biyie imiirar mi haiyoprimdiyumiigi. Mi ti dimin taemin bibiyeyim hiriyyar nwokripkaii mi mhoiyya simiirin kara haiyoprimdiyumiigi mi kara wi hiniina tiri, Krais siir whwonkam idan, kara kimiirin wi wadieki wadieyar whinkinsiis haiginiuwi. ¹¹ Mi krɔma iikamim simiir dimin bibiyeyim simiir haiyoprimdiyumiigi. Krimiirin wi Setan siya pi nipiyaokiisi mi wi siya pi mi iksisaesi, ti inkamin yipikin krɔma nwowin io. Ihi, krɔma bidiyar yinokninkinim miyya Setan siya tiram naingwowa. Iriig.

Pol siya hikak Taitas siirsi nwokin siya om Troas hir nwo karamae nwowin

¹² Biyya kara nama biigi bii om Troasa hiriir, Krais siir yai kibi kibi imiir boinmimauuam biyyin kimidiniya Biyyan Inkam Komii siyar yamkwokin mi hirin siyar ini dirirerarkwokin simiir kwoin imiirin. Mi sima yayim yipiki kara boinmimauuim simiiram asi naingwokim simiir wakaeyam. ¹³ Mi kara naingwoyimiyok prasae bi kinkin. Dimusi rani, kara krimiir nomiyauin Taitas siiram nwonanaekin. Mi siya bi nitkin kariir kigniyim. Mi kara iikamim yipiki hapairanim simiirin hiniin asi boingigin kima ha dwoki. Mi kara om Troas hir ha haiburgigin mi kimidiniya nu haimii Masedonia hiriir yam. Iriig.

Aposel kam imiirin Adi Komii siya whinkinsiis haiginiugin Setan siir nikwowaisiyam.

¹⁴ Hindie wit, nimbi Adi Komii krimiir Wanin siir boin wadieki. Dimusi rani, krɔma ini Jisis Krais siir aowa ywowim mi ini saikar yamimasuwim mi krimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi kirie nwowamin. Ti nuan dimin biyie biyeyim simiirsi. Adi Komii siya krimiirin minam nikiunakin Krais siir yai kibiya sair boinmimauuim hinda tinda. Mi ta yai kibiya ya ini piuii miyiknan ywowa omom omomim saeya bidi yinyokiigiya. ¹⁵ Nim krɔma ini piuii miyiknan ywowim, iikamim yipiki Adi Komii siya nanmaiwarkainam simiirar ninyokiigi ti iikamim yipiki biyie nwowim mi whaowaeki ikim. Mi hiriinan tiri krɔma mi krimiir miyim yim wi Adi Komii siir hirankar haiyiskii. ¹⁶ Mi ti iikamim yipiki whaowaeniskiyim yim wi paeni omin siirar nasae oyokiyokiikaeyami krɔma mi krimiir yai aeya ya ini piuii biyenan whaknan ywowa mi simiirin wi saeya tiri mi sima wa naokaonami. Mi yim ti iikam nhirim yipiki wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei, saika hiriyyar nwoyokiyokiikaeyamam, krɔma mi krimiir yai ikim yim ini diminin sɔɓɔ whakiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi simiirin wi siyar tirki, wadie sɔɓɔ owamin. Yipiki inkamkin ti hiriinan diminin siir sɔɓɔ tiri? Inkam nwirmin nwirmin karamaeyarga. Niingaka. ¹⁷ Mi iikam whiekakim Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwiyim sima simiir pi ara boinmimauuwi yim sima hinda umir haiyamar naingwowi mi ta miyya krɔma miriyya, nim krɔma hiriinan bi tirikim. Krimiir kwoinim yim wadiekim mi nim krɔma Krais siir yai kibi aiir boinmimauuwikim. Dimusi rani, krimiirin Adi Komii siya nimbingim mi krimiirin siya nikropkikin ta sairam. Mi krɔma mi Krais siya krɔma ini iripar yamasuim mi krimiir kwoinim ini kwoin whiruar ywowim. Mi Adi Komii siya ini krimiirar kigin, krɔma siir yai aiir boinmimauuim. Iriig.

3

Nim krɔma siyiu winin siir miyyan inkamkin

¹ Ti dimin taeminim krɔma winkiyim kimiiram simiir tir mi kimiir kwoinim wa nwoki aingwowim krɔma krimiir inig imiirar hainanaei mi kima wa nwoki aingwowim hiniin, nim krɔma wadiekim, aniya? Mi wim kima hiriyyar naingwowi, nim krɔma ini iki kam nhirim yipiki kimiir hauugiyim yokwo iki iikam nhirim om whiranim simiiram, ini simiir hiriinan ywowim kimiir boinkiyam hiniin, yim sima iikam wadiekim? Mi wim kima hiriyyar mi aingwowi, nim krɔma ini hiriyyar mi aingwowim kima yokwo krimiiram winkiyim mi iki iikam nhirim yim wa nwoki aingwowim nim krɔma inkam wadiekim, aniya? Niingaka. Krɔma yokwo kwir haiyim pi boriisopi. ² Mi wim kamarin ini ta yokwo hiriinana ini sair hiriinan ywowim, ta krimiiram winkiya. Mi iikamim sima

kigi mi sima wa ninokninkinki krimiir miyim mi wadiekim. Mi nim krima bidinanar ninokninkinkim hiniin, ta yaiya ya yaimwo aeyairga. ³ Wim kima ini ta yokwo hiriinana ini saiir hiriinan ywowim. Wim kima ini yokwowa Jisis Kraiski si winkiya ini saiir hiriinan ywowim. Kariirin siya nimbingikin mi ta yokwowa siya hauugika. Mi an kara ha namin mi kimidiniya kimiir ini hauugig. Siya tidiyini bi winkikin. Niingaka. Siya Adi Komii siir naeyiun saika winkikin yipikin inokinokin omwai hiriyyar waiyayokiyokiiyin. Siya siya bwaeyan siir idwo bi winkikin. Niingaka. Siya kimiir kwoinawu winkikin.

⁴ Mi ni krira pi hiniina boinkii, ni kririir miyo wadieko. Dimusi rani, krira hiriyyar ninokninkini, kririirin Adi Komii krimiir Wanin siyar nimbingiko ti dimin taemin hiriinanin simiir tiram. Kraisi siya kririirin siir kirie aeyar whinkinsiis haiginiugin yipiki siir Ad ieya hauugiya Adi Komii siya siir. Mi krira hiriinan asi naingwowi, ta yaiya krira boinkiya kimiir, ya yai kaimwoki kaimwo aeyairga. ⁵ Mi krira hiriyyar naingwowi, ta miya kririir kirie ara priimiriigiswo, wi dig di ywowi mi krira wi hiniin di mi boini, krira wi digar nwowi. Dimusi rani, kririirin kirie Adi Komii siya hauugin mi krira mi aiir miriyim dig asi nwowi. ⁶ Mi iya Adi Komii siya kririir nimbina iki iikam nhirim simiir boinmimauuwam, siyu winin siir yai kibi aiir boinmimauuwam, kririirin siya siyar whinkinsiis haiginiugin ta mi aiir miriyamin. Mi ti siyu winin siir yaiya ya yokwoni bi winka, ya Adi Komii siir naeyiun siya haigimauuga iikami kwoin. Mi ti siyu komii komiyim bidi bidiniya Adi Komii siyar hauugiyim, yim inokinokin iikamim simiir dimin biye imiir nisiimauuwankim. Mi sima simiir sibgu ap karamae nwowi, sima wi pi naowi. Mi Adi Komii siir naeyiun inokinokin iikam imiirin siyar nikpitmai haiginiuwi, sima sibgu oyokiyokiikaeyamin inokinokin Adi Komii saika.

⁷ Mi ti siyu komiyyin siir yayim Adi Komii siya winkyim siya idwo mi kimidiniya Moses siir hauugi. Mi siya ti hiriinan tirkiyin mi Adi Komii siir kirieya ini paenan Moses siirar yuyakiya mi siir whwonkam in wara yuyakiyin. Mi mhoiyya ti diminin paenan niuyan ina prikiiraraokiyin mi mhoiyyan ini hindara kigugu iguskiyin. Mi ti diminin paenan niuyan Moses siir whwonkam hirin pranae pranae bi niuyakin mi Isrel simiir iikamim sima siir bi sibgu kigsibwinkim. Ti dimin taeminim siyu komii siirin, iikam imiirin simar naokao haiginiuwi, sima Adi Komii siir dimin miyik miyikim paenan niuyaiyim simaka nitkim. ⁸ Mi nim krima iikam imiirin Adi Komii siir naeyiun siir yai imiir boinmimauuwi. Mi ti digworaekwowim krimiirin maigimaigra komiigak simar nwowaiginiuwi mi krima mouni haniin asi siinkaowi yim ini Moses siya winim siyu komii siir yayim biyanin ini simiir haiburim. ⁹ Adi Komii siya ti siyu komiyyin Moses siir hauugin. Yo iikamim simiir dimin biye imiir nisiimauugin mi simiirin hiriinan warar mi nisiimauugin, sima wi iripa nwo rani, Adi Komii saikan, inokinokin. Mi ti siyu komii siir miyim yim kaimwowaigim, bimbuiwi rani. Mi ti kitibmii boin wina saiir miyim yim min nimbingim iikamim sima Adi Komii siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karam nwowim. Mi hiriinanki niuwi mi ta miya ya ini siyu komii siir mi aiir haibura kougi kouwin ini saeya ywowa. ¹⁰ Moses siir miyim mi siyu komii ikin, yo wadieki wadie owairgo. Mi ti dimin whiso, kirie aka mi siir diminin paenan niuyaei ikin yo bidi digiyo mi bidi mi prikiiyamo. Mi ini biyieki biye ywokiyo. Mi Adi Komii siir naeyiun siir miya ya tariinanin ini komiigi komii ywowa. Saeya ina miriyya mi saeya wi prikiyam tani. ¹¹ Mi miya yipiki wi hiriyyar nwoyokiyokiikaeyami ya dimin miyikin paenan niuyaeiyyin siir kirie komiigaka. Mi miya yipiki wi ii priei nwo karamae nwowi ya wi sapi prikiiyami.

¹² Krima ta saiirin ina ninokninkinim, tiki yai kibiyim yim wi hiriyyar nwoyokiyokiikaeyami mi krima siir dimin miyikin paenan niuyaiyyin siiram nwowi, siya nitim. Mi krima siir yaisim kwir swoki haigiprakai rani. Krima simiirin wa boinmimauuwi mi iikamim sima wi nwoki inokninkinim simiirin. ¹³ Krima Moses siya tirim simiir tir tani. Dimusi rani, yo siya bidi yinokninkinin siyu komii siir kirie aiirin saeya digii. Mi siya siir whwonkam iirin yuisni asi nitimwaniugin. Mi Isrel simiir iikamim sima Adi Komii siir dimin kibiyin paenan niuyan siir whwonkam iir niuyan

siya prikiiraraoki mi ha digiguskii, wi sima pi kigisi. ¹⁴ Mi ti Moses siya higriniuin siir whwonkamin yuisni mi Isrel simiir iikamim sima hiniina bi ninokninkinkim, Adi Komii siya simiir kwoin imiirin wi wadieyar nwowi. Tariigina ya ini yuisnan ywowa simiir kwoin iir higriniuam. Mi tariinanin Isrel simiir iikamim sima iripa haingiriyu owi mi sima Moses siir yaiyim simiir mwaini mi simiir kwoinim wi sibgu naingwo omok rani, Krai siir dimin taemin imiiramim sima tira saiir hiriinan. Yi ini yuisnan ywowa ini simiir kwoin imiirar niki higriniukripkaiyim. Mi iya iikamim Krai siir yai aiir wakaeyim mi sima ha naingwo tibmiyim simiiram, yim ini yuisim yipiki simiir kwoin imiir niki higriniuim mi simiirin Adi Komii siya swoki haiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi siya simiir ina kabitnouwidnankaigiyim. ¹⁵ Mi biya hirankar nityokiyokiyin mi ini tariinanar yadigniyin. Mi iya iikam sima Moses siir yai imiir mwainiyim diminin yuisnanin simiir kwoin iir higriniuim. Dimusi rani, sima Krai siir dimin taemin imiir bi ninokninkinkim. ¹⁶ Mi iikamim simiir mhii kwoinim kisina haigii mi sima Biyan Inkam Komii Krai siiram naingwo tibmii kiini, yim ini ti iikamim Adi Komii siya kibwaembwae haigiyim yuisim yipiki simiir niki higriniuim ninokninkin karamae sima nwowam mi simiirin wi siya nitkaigaigi. Mi sima wa nwoki inokninkinim, ti dimin taeminim sima tirim simiir hiriinan. Tiriiginin yio ini Mosesni niki tirin ini hiriinan ywowin. Mi iya siya Adi Komii siir omaka saiir namiyim mi ta yuisa siir mwo hir nwowa yapa hakaigingigi. ¹⁷ Mi ti Biyan Inkam Komii siir yaiya ya Adi Komii siir naeyiu ieyairgin. Mi iya siya iikamim simiir kwoinawu nwokaiyim mi siya iikamim yipiki Moses siir siyu komiiyim mi dimin biyie aka sowiir aowa sima nwowa wi siyar nonkwo iuguskii mi sima wi rirmiyya nwoki. Mi Adi Komii siya simiirin wi hiriinansi boini hiniinin, sima dimin whirki bi kimbugim. ¹⁸ Krima whiekakarim ini opnainan ywowim, aknainan Biyan Inkam Komii siir dimin kibiyin paenau niuyaiyim iki iikamim paenan simiir niuya haiginiuwikim. Mi krimiir whwonkamin higriniu karamae nwowi mi sima wa kigninokninkini Biyan Inkam Komii siir naeyiuin ini krimakar nwowin. Mi krimiir kwoinim siyar kisisana haigiyokiyokii siir hiriinan kinar nwowim. triig.

4

Aposel kamim sima paenan niuyanan boinmimauugim

¹ Adi Komii krimiir Wanin sasairgin krimiirsi naingwoyimiyokin mi krimiirin siyar mi imbingin siir mii aiir miriiyim siir siyu komii winin iikamim simiir boinmimauuwim. Mi hiriinanki niuwi mi krima wi digiumii siir kipi haimriiyiu mi wi ta miya saiir miriisi kipi nidid. ² Krimiir digiuin ti mii bibiyeyim simiirin digiumii bidi haimriiyugigin. Mi ti iikamim yipiki inokninkin ti mii imiirin hindara nimprio miriiyim, yim wi simiirar swoki kiyopsibgi haiginiuwikim. Mi nim krima niksisee mii bi miriigim mi krima Adi Komii siir yai aiir bi mi ikwowsaiigim mi saiirin yaeya bi mi kisina boinmimauuwikim. Niingaka. Krima yaimwokiayimwo aiirar boinmimauuwikim Adi Komii siir whwonkam idan. Mi iikamim ta yai aiir wakaeyim mi simiir kwoinim inokninkin pa ninokninkinkii, krima yaimwo aiirar boinmimauuwi. ³ Mi ti mii kibi kibiyim yipiki krima boinmimauuwiyim iikamim simiir, sima sibgu wakaeyokna karamae nwowi mi yim ti sima omin paeya namiyin siir namanim mi sima wi sibgu inokninkin tani. ⁴ Yim sima ta yai kibieya saiiram bi naingwo tibmii kiinikim. Dimusi rani, yiu biyeyin ti nuin siir tiranin Setan nikiuwiyin simiir kwoinim siya nitkii ikouwi mi sima ti dimin taemin imiirin paniinsi sibgu inokninkinsi mi simiiram paniinsi mi aingwo tibmii kiinsi. Simiir kwoinim Setan siya kiyipsibgi haiginiuwu mi sima ti dimin iirin paniinsi sibgu inokninkinsi mi simiiram paniinsi mi aingwo tibmiisi simiir kwoinim siya kiyipsimsibgi mi sima paniinsi sibgu inokninkinsi Krai siir Yai Win kibieya saiirin. Ti yai kibi kibiyim yim Krai siir dimin taemin kibi kibiyim simiir boinka, yipiki krimiir niisimauuwim hiniin, Adi Komii siya paniingin mi yipikin Adi Komiiinan siyar swoki owin. ⁵ Krira kimiirin, krira krirar bi priinaingwo boinkin mi kima wi kririir inig iirin wa hainan tani niingaka. Krira inokninkin kimiir boinmimauuwiyim krira hiriirar

boinikim Jisis Krai siya Biyan Inkam Komiigin. Mi nikrira kimiir miyan inkamko krira kimiir whinkinsiis haiginiuwikim siir sibgu inokninkinim. ⁶ Adi Komii siya biigi biiyarin ti hiniina boinkikin, niya diminin paenanin wa mi iyuae. Mi ya ta yaiya krimiir kwoinawu bidi kwirii idwokaiya. Krira Adi Komii siir kirieya saiir bidi kigim paeni haniin Jisis Krai siir whwonkam iir niya. Mi ta kirieya, ta krira ninokninkina ya ini paeni haniin krimiirar niya.

⁷ Ya ini wadieki wadie ywowa, ini diminin nibnawu krira haigiyin umir komii sainiyin. Krira nonkwowam mi krira haiyapririram mi ta Yai Win Kibiya Jisis Krai siira ya ini hiriinan ywowa mi nim krira ini ti nibim ini simiir hiriinan ywowim iikam niingam. Mi ti diminin siya haigiyin krimiir kwoinawu, yo iikamim simiir niisimauugim, dimin kibiyim krira tirim simiir. Yim ti dimin hiriinanin simiir bwamim yim krimiir tir nwo rani. Niingaka. Taki kirieya Adi Komii siir hiranki nitka, krimiir whinkinsiis haiginiuwam mi taka kirieya ini kirie nhirim simiir haiburim. ⁸ Mi hinda tinda dimin bibiyeyim pa niti krimiir hauuwam kimbipisu mi sima krimiir bi nikwowaisiigim. Krira ninokninkin tani, ti dimin hiriinanin sima dimuam niti, krimiir hauuwamin kimpipisu mi krira ti dimin taeminim krira tirim simiir bi nonkwo iguskikim. Niingaka. ⁹ Iikam whiekakim krimiir sau omom nwowim mi yo Adi Komii siya krimiir bi swoki haibur miminkin. Iikam nhirim krimiir bidiyar mi ipimpar akaigai aowim mi krira bi naokim. Niingaka. ¹⁰ Mi inokinokin krimiir piuim hankak simiir simiirar nwoninaei biya kam bibiyeyim sima nipimpara Jisisni mi siir piua hankak hankak ha nwoaiginiuwa saiir hiriinan. Mi iya iikam sima ti hanim kariir piu tir nwowim simiir kigim mi sima ina yinokninkinoyim, Jisis Krai siya ini krimakar nwowin mi krimiirin siyar whinkinsiis haiginiuwu mi iya inkamki krimiir nipimpariyim mi krira paniinsi yaosi, krira pi hiriinanar mi owi. ¹¹ Mi ta iya krira ti nu iirar niki owa, iikamim sima krimiiramar kaokim, krimiir nisomsom aowam. Dimusi rani, krira Jisis Krai siir mi aiir miriigin. Mi ti dimin bibiyeyim krimiirar nitiyim mi ta hiriinan saiirsika ti iikamim sima pa ninokninkinkii, Jisis Krai siya ini krimakar nwowin mi krimiirin siyar whinkinsiis haiginiuwu mi krira hiriinan asi nwowi. ¹² Mi inkamim krimiir nipimpariyim mi krira pariipari wa pi yaowin. Mi ti dimin taeminim ti krira tirim, kimiir whinkinsiis haiginiuwim mi kima wi Adi Komii saika nwoyokiyokiigaeyami, inokinokin mi kima wi ta yaiya wi saiiramar naingwo tibmii kripkaii.

¹³ Mi bidi bidiniyarin inkam nwirin Adi Komii siir yai imiir winkyin yokwo Samni, siya hiniina winboinkikin, kara Adi Komii siiram naingwo tibmii kingin mi kara inokinokin siirin iki iikam nhirim simiir boinmimauuwikin. Mi hiriinanki niuwu mi tari ti inkamin hiriinan boinkikin. Dimusi rani, kima Adi Komii siiram siir hiriinan naingwo tibmii kani. Mi krira iriipi hiriinan inokinokin iikam imiirin Adi Komii siirar mi boinmimauuwikim. ¹⁴ Krira ti dimin taeminim iki iikam nhirim simiir boinmimauuwikim. Dimusi rani, krira hiriyar ninokninkini, Adi Komiin yipikin Biyan Inkam Komiin Jisis siir hidninsiin idwown mi mhoiya siya wi krimiir mi hidninsiin idwown. Mi krira wi Jisis saikar nwowi mi krimiirin wi siyar nanmaiwarkainaei mi krira wi siir whwonkam ida kingin namwoiwi. ¹⁵ Mi dimin bibiyeyim, aposel kamim krimiir nimbimbiniyim, yim tiriginim yim kimiir whinkinsiis haiginiugim. Dimusi rani, krimiir yai imiirsika. Mi Adi Komii siir naingwobumbu ini hinda tinda yamkiya. Mi iikamim ta saiiram naingwo tibmii kani mi sima Adi Komii siir boin wadieki mi wi siir inig iir hainan prapraskii, ti dimin taeminim siya tirim simiirsi. triig.

Yim ti digworaekwownim yim dimin komii rani. Dimusi rani, krira wi mhoiya haii.

¹⁶ Krira wi maingimairga nwo karam nwo rani, ti dimin taeminim Adi Komii siya iikam krimiir hidninsiin idwown mi krira whiekakarim wi siir inig iir hainan prapraskii. Mi inokinokin krimiir piuim yim wa naonami mi inokinokin Adi Komii siya wi krimiir kwoin iirar whinkinsiis haiginiuwu wadie nwowamin. ¹⁷ Mi ti dimin taeminim ti hik krimiir hauu haiginiuwim yim dimin komii rani, yim ii priei bi nwowikim. Mi krimiirin

wi sima whinkinsiis haiginiuwi, Adi Komii siir dimin miyyik miyyikim yipiki hiriyyar nwoyokiyokiikaeyamiyim iinokiinok simiir haiyamini ini iki digworaekwo nhirim simiir haiburim. ¹⁸ Mi hiriinanki niuwi, krima krimiir kwoin komiyyin wi ti dimin taeminim krimiir nhwokar kigiyim wi simiiram kipi naingwo. Niingaka. Krima dimin taeminim krima kig karam nwowiyim, Adi Komii siya hauuwi krimiir mhoiyya, simiiram daingwo mi simiiram dwokwokin. Mi ti dimin taeminim ti krima kigiyim, tariinan, yim wa niti mi wa swoki digi mi dimin taeminim yipiki krima kig karamae nwowiyim yim wi hiriyyar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin. Iriig.

5

Dimin taeminim aposel kamim sima tirim yim iikam imiir whinkinsiis haiginiugim

¹ Krima hiriyyar ninokninkini, mhoiyya ta krimiir nuan piu biyieya ya wi sapi naowi mi wipi whiii mi ya wa namkii. Yim ini omakam hindara nini kaigriniu whwonkai sasaeiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi iya krima naowi, krima ina ninokninkinim, krimiir piu kibiya yipiki wi hiriyyar nwoyokiyokiikaeyami, saiirin wi Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwowi mi krima wi hiriyyar nwoyokiyokiikaeyami siir om hirin. Yim ti digworaekwowim yim ini omaka miyyika Adi Komii krimiir Wanin siya mirii okwowa siir om hir krimiiram, krima nwowam ini saiir hiriinan ywowa. ² Mi tariinanin krimiir kwoin komiyyin ini wari omin kouwanin siir waraur nitamar naingwowin, ti piu win kibiyim yipiki wi Adi Komii siya hauuwi krimiir mi krima wi simiirar nini onii. ³ Mi hiriinankiniuwi tiriiginin hiriinan tirkiswo mi krima wi kwoinbudara di ywowi mi hiriirin piu karamae di yapninopkai nami. Niingaka. ⁴ Krimiir kwoin komiyyin ini ti piu winim yipiki wi krima haii Adi Komii siir hiranki, ini simiir haiyamar hugimkripim. Mi ta piu biyieya ta hindara nwoyokiyokiikaeyami, ta krima nwowa ti nu iir ya iinokiinokin hik krimiir swoki hauunanaei. Mi krima pi boriisopi ta pua kwoinbudara nwowiya saiir nwowim krima hiniinam naingwowi, Adi Komii siya piu win kibiya saiir nii kinirkai haiginiuwim. Mi krima ta pua naonanaeiya ta pua nao karamae nwowiya saika ninowanam tiri. ⁵ Yio Adi Komii sasairgin yipiki ti piu win imiir diriraerarim krimiiram, krima haiyam. Mi ta hiriinan saiirsika. Dimusi rani, ti dimin iirsika. Siya siir naeyuin krimiir bidi hauugiyin mi krima wa nwoki sibgu inokninkinim hiniin, krima ti dimin taemin imiirin wa haii ti siya nimbiniim krimiiram.

⁶ Mi ti hiriinan saiirsika krima ina ninokninkinim, ti dimin taeminim Adi Komii siya diriraerarim, siya wi krimiir hauuwi mi iinokiinokin krima wi kirie hiriyyar nwokripkai iripa nongwomamair aeyam. Krima ina ninokninkinim, ta iya krima ta piu aiirar niki owim, krima Adi Komii saika niki orani, siir om iir. ⁷ Krima ti diminim Adi Komii siya diriraerarim krimiiram krima simiir niki kig rani. Mi nim krima bidiyar yinokninkinim krima simiirin wa haii. Dimusi rani, Adi Komii siya bi niksisaekin siya yaimwo ara boinikin. ⁸ Kara kimiirin kaimwowar boinkii, krima naosi naingwo idid rani. Niingaka. Krima ta nu tiran pua saiir haiburgigam tiri. Mi krima wi Biyan Inkam Komiyyin Adi Komii wi saika niki owim siir om hir. Yio tiriiginin ini ti krimiir piu aeya nwowa ti nu iir ini siir haiburin. ⁹ Mi ta pua ta nu iir krimar mi owa krima saiirar mi owi mi krima krimiir piu kibiya Adi Komii siir omana saiirar mi owi, ya ti hiriinana ya dimin komii rani. Krima biyyin minam tiki aingwo, diminin Adi Komii siya naingwowim krima naingwo tibmii kinam mi krima tiram, simiir tiram daingwo. ¹⁰ Kara tiriiginim kimiiram boinkikim. Dimusi rani, mhoiyya krima wi Krai siir whwonkam ida nokwowi mi wi siyar hidi krimiirin, dimin taeminim krima tirim simiirsiiyin. Iya krima ti piuim ti nu iiraninim simiirar niki okripkai mi siya wi krimar tirim wi simiirar swoki hidi. Siya dimin wadie nasi tiri, iyie? Wi dimin biyie tiri krimiirin, krima tirim simiirsiiyin. Iriig.

Aposel kamim sima iikam imiirin minsi whinkinsiis haiginiugim sima Adi Komii saika nongwomamair aeyim

¹¹ Mi iya krɪma Adi Komii siirsi nidida saiir ninokninkinim krɪma miini haniin asi miriigim simiir kwoin imiir kiyaiyam mi sima simiir nwoki wakaeyoknam. Dimusi rani, krɪma ina ninokninkinim, mhoiyya siya krɪmiirin wi dimin taeminim krɪma tirim wi simiirsi hidi. Adi Komii siya krɪmiir kwoin imiirin ina ninokninkinin. Mi an kara ha naingwowi, iikam kimiir kwoinim hiniina daingwo, an kara siyiu miyik iirar napikin. Mi ti dimin taemin hiriinanin simiirin kara whinkinsiis haiginiugin, ta Adi Komii siya mi aingwowa saiir hiriinan. ¹² Krɪma kimiirin hiniina tir tani, kɪma hiniina swoki boinam, krɪma wadiekim, krɪma ti dimin taeminim kimiir boinmauwamin minam naingwokim, kɪma wa nwoki inokninkinim, krɪmiir siyiu paningin. Mi mhoiyya kɪma iikam imiir boini, yipiki ti ha naingwowim, inig komiigak nwowiyim mi yuis miyik miyik ikim ini kou sima ywowim. Mi inkami kwoinim yim ini paniina nwowim mi kɪma simiirin wi ha boini tiriiginim yim miyik rani, ini kipiii ywowim. ¹³ Mi kɪma krɪmiir boini, sima ti hiniin asi boini sima pi whaowaei. Mi nim krɪma kimiirin wi hiniina boini, tariigina ya Adi Komii siir mi aeya ti hiriinan krɪma boina. Mi kɪma krɪmiir boini, simiir kwoinim wadiekim, sima ti hiriinan boinim mi krɪma kimiir boinmauwuwi, yi wi minsi boinmauwuwi, kimiirin wi saeya nwoki whinkinsiis haiginiuwim. ¹⁴ Mi ta Kraisi siya iikam krɪmiirsi naingwokwonanaeiyi mi krɪmiir kwoin imiirin saeyar kiyai mi krɪma ta mi aiir asi mirii iikam kimiir whinkinsiis haiginiuam, ti dimin taeminim simiir kirieni. Krɪma ti hiriinan dimin taemin imiir asi tirkim. Dimusi rani, krɪma bidi yinokninkinim siya siyaargin naowin. Mi krɪma naoni haniinaka ini siyar yaowiskiyin krɪmiirsiyin. Ya tariigina ya hiniinga krɪma whiekakarɪn saika bidiyar yinkin aonamin. ¹⁵ Krɪma naoni haniinaka ini siyar yaoskiyin krɪmiirsiyin mi nim krɪma iikamin yipiki ti nu iir nwowim, krɪma dimin taeminim wi krɪmiir kwoinairga priinaingwo diriraerar tani. Niingaka. Krɪma ti inkam nwiruwam yipikin biyar naowin, yipikin Adi Komii siya hidninsiin idwowin mi omwai ha swoki waiyan iikam krɪmiir whinkinsiis haiginiuwam siir kwoin iirarar dap iski.

¹⁶ Mi hiriinankiniuwu mi krɪma wi hiniina di yaingwowi, iikamin sima wadiekim, iyie? Biyiekim. Dimusi rani, sima inig komiigak bidi ywowim, iyie? Dimusi rani, sima digworaekwoki naokingugunankaigim. Niingaka. Yim ti hiniin digworaekwowim yim nu tirankim. Biya iikam krɪma dimin bibiyeyar niki tira, krɪma Jisis Kraisi siirin inkami siyiu iirarar hidgin. Mi Tariinanin krɪma iikam imiirin wi hiniina hid rani, wadie mi biyie. Niingaka. ¹⁷ Mi iya iikamin sima naingwo tibmii kɪni Kraisi siir yai imiiram mi Kraisi Jisis saika sibgu amasu kikini mi siya simiirin wi iikam win nwo haiginiugi mi wi dimin whirki kimbu rani. Mi ti biyan dimin wrowim yim wa digii. Mi dimin taemin winim yim biyan dimin taeminim wi simiir igsop aiir nokwokairinanaowidi.

¹⁸ Mi ti dimin taeminim krɪmiir tirii nimbiniyim iikam win krɪma nwowam, yim wi Adi Komii sasar tir iski simiirin. Kraisi siya paeyin hiniiniya nirioninkinin siirin ti hiriinan saiirsi naokin, ti dimin taeminim Kraisi siya tirim krɪmiir mi Adi Komii siya ti dimin taeminim Kraisi siya tirim krɪmiir, hiriinan saiirsi tirkin, krɪmiirin siya whinkinsiis haiginiugin mi iikam krɪma yipiki biya Adi Komii siir sau omom niki owim, tariinanin krɪma ini nomiyau saikar swoki owim. Dimusi rani, Jisis siyar ninkiamasugin krɪmiirin. ¹⁹ Mi dimin taeminim krɪma boiniyim kimiir yim ti sima, Adi Komii siya iikamin nuanim krɪmiirin, dimin taeminim Kraisi siya tirin simiirsi ninki amasu haiginiugin. Mi tariinanin Adi Komii siya krɪmiirin bidi yimbiniim nomiyau nwowam. Siya dimin bibiyeyim krɪma tirim simiirsi naingwo rani, simiirin siya bidi haiyoprimdiyumiigiyim mi tariinanin siir miyim ini aposel kam krɪmiir kwauuwa. Siya iikamin nuanim krɪmiiram naingwokwonanaeikin mi krɪmiir ina yinkiamasuin krɪma saika nongwomamair aeyim.

²⁰ Krɪmiirin Adi Komii siya bidi yimbiniim mi krɪma Kraisi siir igsop aiir asi nokwokairinanaowigim. Mi ti dimin taeminim ti krɪma boinmauwuwim kimiir, yim Adi Komii siya boinmauwuuni haniinaka tisi krɪmar boinmauwuwim kimiirin. Krɪma Kraisi siir whinkinsiiskin mi krɪma kimiirin hiniin asi boini, kɪma Adi Komii siiram kiwaki, kimiir whinkinsiis haiginiuwam mi kɪma wi saika nwoki ongwomamair aekiyamin mi wi saika

niki sibgu owim. ²¹ Krais siir kwoinän sasaigän dimän biyie whirki nwo karamae nwowän. Mi krimiirin Adi Komii siyar whinkinsiis haiginiugän mi krimiir dimän bibiyeyim krīma tirim, yim ini siyar haipriginkiyim. Mi simiirin ini Krais siir inarar yonkwokiyim mi krīma naoni haninaka ini siyar yaoiskiyän, krimiir dimän bibiyeyim simiirsiyän mi krīma wi saika asi namasukikini. Siya ti hiriinanän minam tirkin, iikamim krīma yipiki siir yai aiiram naingwo tīmii künim, Adi Komii siya krimiirin wi ha boini, krīma dimän whirki bi kimbugim siir hiriinan. Irig.

6

Aposel kamim yipiki Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwim sima dimän bibiyeyim simiirsiyän hik prasae bi haigim

¹ Mi ni krira, Pol kara mi Timoti siya, ni krira iripa Adi Komii krimiir Wanän saikar miriigo. Mi krira kimiir asi niki, kima Adi Komii siir naingwobumbu aiir bidi haiyim mi ti naeyuän siirän hinda whisariiyar priiyokaeyamam kipi tir. ² Ihi, kima wi hiriinan kipi tir. Adi Komii siir yayim kamim sima winkiyim bidi bidiniyar Yokwo Komii saiir, yim hinina winboinkikim, mi Adi Komii kara, kiriir whinkinsiis haiginiuwam naingwowi kira nhwo kwisboini mi kara ta kira kwisboina saiir wakae mi ti dimänim kira kwisboinkiyim kara simiirin wa whinkinsiis haiginiuwi. Mi iya kara kimiir nimbini mi iikamim ti nu iir nwowim kimiirin wi kara nanmaiwarkinaei mi kimiirin wi kara whinkinsiis haiginiuwi.

Ti kara boinanäm kimiir simiir wakae, tariinanarän Adi Komii siya kimiir hainan praprasam naingwowi. Mi tariigitarinanarän, siya wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi mi wi kimiir nanmaiwarkinaei. Mi hiriinanki niuwi mi ti naeyuän whisariiyar kipi priiyokaeyam mi ta naingwobumbuwa wi kigugugisi.

³ Mi nim krīma inkamim pi borisopi iikam nhirim sima ha naingwowim ti dimän taeminim krīma tiriyim miyik rani. Mi nim krīma dimän biyie whir bi swoki tirmintirminkim, simiir kwoin imiir kiyaiyamän biyie sima nwowam mi sima krimiirin wi ha boini tani krimiir miyim biyekim. Niingaka. Mi krīma dimän biyie tirkiswo mi tiriigänän simiirin wi siya pi kiyopsibgi haiginiuwän mi sima wi di yokworinuwi. Mi ni krira hiriinan naingwo rani, sima kririirin hiriinan naingwo rani. Niingaka. ⁴ Mi ti dimänim krīma tirim simiir tirni haninaka, krīma iikam imiir niisiimauuwikim hinän, krīma Adi Komii siir miyan inkamkim. Krīma iikam imiirin hinina niisiimauuwikim krīma hiriyar nokworinukripkaiigim dimän taemin biyie biyeyim krimiiram ntiyim mi hikpai hikpaiyim krimiir hauuiyim krimiir tirbuwam, krīma simiirsi bi hiuniyanaikim. ⁵ Sima krimiirin bidiyar mi ipimparim mi maeyaua mi biyie miriia saiir hir bidiyar mi hugripkaiikaiyim. Mi krimiir sau omomim sima krimiirin siyu miyiknan bi tirkim sima krimiirin ha mi igbumbu. Mi krīma mi pranaepranae bi miriigim, ini piu whaowaki krimar ywobugiyim. Ii nhirim krīma nhwo bi sibgu whwonkaiigim mi mipi nae karamkamar mi ami. Dimusi rani, krīma Adi Komii siir yai aiir boinmimauugim mi sima krimiirin hiriinansi tiri. ⁶ Krīma krīmaigim siyu miyik sibgu tiriyim mi nim krīma Adi Komii siir dimän taeminim ina ninoknänkinim. Mi nim krīma io bi nanka osisauuwikim, dimän taeminim krimiir kou nwowiyim simiirsiyän. Krīma bigin nasmirwaiya nwowikim mi krīma iikamim simiirin maigimaigra pa mi iisiimauuwi simiir whinkinsiis haiginiuwam mi simiiram naingwokwowam. Mi ti Adi Komii siir naeyuän, ti krimiir kwoinawu nwokaiyän, krīma iikam nhirim simiirin hinina niisiimauuwi, krīma Adi Komii siir miigi mi aiirar mirii. ⁷ Krīma inokänokän yaimwo aiirarar nowomwarkaiyuwikim. Mi Adi Komii siir kirieya yipika krimiir hauugiya, inokänokän krimiirin saeyar whinkinsiis haiginiuwi, krimiir miyim. Ti kamim yipiki yayini digworaekwo nonkwowiyim, sima kimirkaiyam, ti dimän hinänim nhao sau, irim hipig, simiir sau omomin saika ninitam, ini simiir hiriinan ywowim, ti siyu miyikin krīma nwowiyän mi miyim krīma miriirim yim ini hiriinan ywowim. Yim

sima inokininokin krimiir kimirkaiigim, tiriginim yipiki yai biyie krimiir boiniyim mi dimin biyie krimiir tiriiyim yim sima wi krimiir nikwowaisii rani. Niingaka. Simiirin wi krma nikwowaisii. ⁸ Iikam nhirim yim krimiir inig imiir hainani mi nhirim yim krimiir swoki ikwowaisii nhirim pi krimiir mi igbumbu kauwok itkin boini mi nhirim iikam nhirim simakan krimiirin pi yai wadiyar mi boini mi krimiir siyu ikin. Mi yim ti hiriinan dimin taeminim yim dimin komii rani. Mi krma ti dimin taeminim krma tirim simiirin wi hiriinanar tirikrikai. Mi iikam nhirim yim ha naingwowi, krma iikam paii rani, niksisaeyaka waiwiigim. Mi krma hiriinan bi tirikim krma yaimwo arar boinmimauwikim. ⁹ Mi ti iikam hiriinanim yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowiyim mi yim sima iriipi hiriinan krimiir mi inokninkin tani. Mi Adi Komii siya mi siir iikam ima, yim sima krimiirin bidiyar yinokninkinim. Iikamim krimiirin ha naingwowyim, krma wi krimbi naowi mi krma pi omwaiya swoki waiyai. Adi Komii siya kam imiirin minam kiwakikin, krimiir tioim. Mi siya ini krimiirar kigirkakin mi krma paniinsi yaosi. ¹⁰ Mi ti dimin bibiyeyim krimiiram nitiiyim, krimiir kwoin imiir kiyaiyam, krimiirin wi sima tiri, maigimaigra nwo karamin. Mi inokininokin krma wi maigimaigra hiriirar nwokrikaii. Krma paeprikabar mi oka windi, dimin taemin mi tir karamae, krma iikam imiirin wa whinkinsis haiginiukrikaii Adi Komii siir dimin taeminim simiir sibgu onkworinukrikaiyim. Nim krma ini inkamim ti nuin siirin digworaekwo karamae nwowiyin ini simiir hiriinan ywowim. Mi nim krma digworaekwo miyik miyikakairgim mi ti digworaekwo miyik miyikim inkamki simiir nispakii haiyim wi dig nwo rani.

¹¹ Mi kima ti iikamim ti omin Korin siir hiranim, krma kimaka bidi boino mi dimin taeminim krriir kwoinawu tir nwokaiyim kimiir bidi boinmimauwim. Dimusi rani, krma kimiram nhami nhami naingwokwonanae rani. ¹² Krriir kwoinin kimiiram naingwokwonanaeyin bi niki digikin. Niingaka. Krma kimiram nhami nhami naingwokwonanae rani. Mi kimiir kwoinim krriiram naingwowin yio bidi digiyin. Mi kima krriiram naingwokwonanae rani. Niingaka. ¹³ Mi tapa kara kimiirin pi adin siir yinisim iir boiniyin pi siir hiriinan boinkii. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, kima krriiram daingwokwonanae ta krma mi aingwokwonanae iikam kimiiram saiir hiriinan. Iriig.

Krma Adi Komii siir iikamim krma iikam biyie biyeyim simaka kipi namasu

¹⁴ Kima ti iikamim yipiki Jisis Kraiis siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowim iripa simaka kipi namasu. Nii nabieyo yo iripa bi nwowiko mi ti hiriinan siyu kaimwowin, Adi Komii siir iikamim sima iki iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kiin karamae nwowiyim simaka kipi mirii mi diminin sima mi tiriyin siir wara kipi mi tir. Niingaka. Dimin taeminim yipiki wadie nwowiyim mi dimin taeminim yipiki biyie nwowiyim yim iripa kipi nwo. Niingaka. ¹⁵ Mi kima hiriirar naingwowi, Kraiis siya mi Setan siya sowa wi kwoin whiruar nwowi? Yi ti hiriinanin ini niinga ywowin! Mi inkamin yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kiiniyin mi inkamin yipiki hiriinan kwoin naingwo karamae nwowiyin, sowa wi iripa paniina nwowi? Yi tiriginin yio siyu rani! ¹⁶ Mi Adi Komii siir omaka mi uruwai siyaowaini omaka aka, sowa wi iripa paniina nwowi, irua nwowamin? Yi siyu rani! Krimiir piuim sima ini omakanan ywowim maeyaua Adi Komii siir naeyiu ieya nidwokaiyana krimiir kwoinawu tirin. Mi Adi Komii siyarin biya yokwoni hiniina boinkikin, kara wi kariir iikamim simiir mhii kwoinawu nwokaii kara wi simakar nwowi kara wi simiir

Adi Komii nwowi mi sima wi kariir iikam nwowi.

¹⁷ Mi Adi Komii siya ta hiriinan sairsi boinkin,

kima ti dimin biyie biyeyim, ti iikam bibiyeyim sima tiriyim, simiirsiiyin aru duo mi kima simiirin digiumii haimriiyugig. Mi kima ti dimin taemin hiriinanin simiirin digiumii haimriiyugigi mi simiir mi ap karamae mi owi mi kimiirin wi kara haii, kariir iikam nwowam. ¹⁸ Mi kima hiriinan tiri mi an kara wi kimiir Ad nwowi mi wim kima wi kariir yinisimki yinisim yinkamiyin mi yinisim

yinugiyinar nwowiskii, Adi Komiiyin, yipiki ti nuan digworaekwowim simiir tirkiiyin mi ninomor kouan ikim, siyairgin Biyan Inkam Komiiyin ti hiriinan boinkiiyin. Iriig.

7

¹ Ti kariir nomiiyauim, yipiki kara naingwokwowyim, Adi Komii siya ta nimbina krimiir hauugika. Mi hiriinankiniuwi, krima krimiir digiun, ti dimin taeminim yipiki krimiir tiriyim dimin biyie tiram mi ti dimin taeminim yipiki krimiir kwoin imiir kipridiyim, simiirin digiumii haimriyugig. Krima siyiuin Adi Komii krimiir Wanin siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karamae nwoyiyin siirarar dap iski mi Adi Komii siir kipi tir, siya krimiirsi nididim. Iriig.

Om Korin hiran iikamim simiir mhii kwoinim kisina haigigiyim mi Pol siir kwoinin ini maigimaigar ywokiin.

² Iikam kima, kririiram daingwokwonanaei krira kimiir warauran iikam nhirmi dimin biyie whir bi swoki tirbugo. Mi krira kimiir iikamim simiir inkam nwir bi swoki tirbumiminkin mi krira kimiir bi swoki iksisaekim mi kimiir nwirni diminsim whir bi swoki priihaigo, kimiir nhir ima boina saiir hiriinan. Niingaka. ³ Kara ti yayim kimiir nikiyam bi boinkin. Niingaka. Kara biya kimiirin bidiyar iki boinkiiyin mi tariinanin tisa swoki boinkiiyin, krira kimiiram pranae pranae naingwokwo rani, kima naowi, krira kimaka naowamar mi aingwowi, iyie? Wi hiniin kipi tir mi kima omwai mi waiyai mi ni krira hiriinan omwai kimakar mi waiya amar mi aingwowi. ⁴ Kara kimaka kwoino whisa nwo rani kara inokiiinokin iikamim warauranim kimakan hinda maigimaiga arar nwonanaeikin. Mi iya dimin taeminim kririiram nitiiyim, kririir kimpipisu haiginiuum mi krira pi diminim iikam kima tiriyim pi simiirar naingwo kripkaii. Mi tiriiginim kririirin maigimaiga sima nwowaiginiuwu mi kririir kwoinin hiinsima asi nwowi.

⁵ Mi iya krima nu haimii Masedonia tiriirar mi ita, krima wadie bi mini onikim dimin bibiyeyim krimiirin ini hiriirar swoki tirkripkaiyim krimiir piua bi swoki siismiminka. Niingaka. Sima kririirin bidiyar mi ikwao boinim mi bidiya mi inkinyaeyao boinim mi kririir kwoinin iikam kimiirsiyin nidid prasae mi naingwoyimyok prasae bi kinko, dimin taeminim krira tirgigim kimiir mi inkam biyeyin siya niti, wi siya nini tirbuni simiirin. ⁶ Mi Adi Komii siyairgin yipiki inokiiinokin iikam sibgu siiboboiniu haiginiuwiyin, iya sima hikak nwoyiyim. Krimiir kwoinim siyar niki kinsis haiginiugin inkamin Taitas nikuwiyin siya nikropkiyin krimiir nini kigniyam. ⁷ Ihi, siya bidiyar yitin krimiirin siya ini siiboboiniu. Siya krimiirin min nini boinikin, kima siirin panin panina siiboboiniuugim dimin taemin kibi kibiyim kima napim mi kima tirim. Tiriiginim krimiirin maigimaiga sima nwowaiginiuwu. Mi siya ha nitin, krimiirin siya ini boini, siya kimiir bidi kignakiyin mi wim kima krimiir kigam asi naingwokim. Mi kima ti dimin taeminim kima tirim simiirsi asi nididigim, yipiki hik krimiir tirhaiginiuum. Mi wim kima kririiram asi naingwokikim mi wim kima pi krimiir mirmii aair nwowi iya iikam ima boiniyim dimin taemin biyeyim krimakar ninkikiniyim kimiirsi. Mi kima ti hiriinan dimin taemin imiir tirkiiyin mi wim kima kariir tirkii, kara maigimaiga kimaka nwoyim.

⁸ Mi ta yokwowa biya kara winkiya kimiirin hikak saeya mi o karamaeki windi mi an kara ha naingwowi, ta yokwowa biya kara winkiya kimiiram ya dimin wadie aeyarga. Kara hikak dimusi bi nwokin, kara hiriirar naingwokin, kimiirin ii nhirim wi hik saeya hauwi. ⁹ Mi tariinanin, kara maigimaiga komiiga, kara yokwo kimiiram winkiin kara maigimaiga bi nwokin, kima ti hikak dimin taeminim kara winkiin hikak simiirsi nwoyim. Niingaka. Kara maigimaiga minam nwokin hikak kima nwowa mi kimiir mhii kwoinim kisina haigiyim mi ti dimin miyikim simiiram swoki sibgu apim. Ti dimin taeminim kara winkiin kimiiram, simiirin Adi Komii siya bidi haiyim. Kimiir kwoin imiir kisina haigiyam mi kimiirin sima whinkinsis haiginiugim. Mi hiriinan saiirsika krima maigimaiga asi nwoyim. ¹⁰ Ti dimin taeminim simiirin Adi Komii siya haigim mi kimiirin hikak asi nwowaiginiugim mi kimiir mhii kwoinim

siya kisina haigikim. Mi siya wi kimiir asi whinkinsiis haiginiuwi mi kimiirin wi ti dimin taeminim simiirsi asi nanmaiwarkanaei. Ti diminim yim dimin wadie imairgim mi krma simiirsiyin maingimairga nwo karamae kipi nwo. Mi dimin taeminim yipiki nuan iikamim simiir tiriyim, maingimairga nwo karam sima nwowam, yim naokaowikim mi simiirin kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyam sima bi whinkinsiis haiginiuwikim. Niingaka. ¹¹ Sibgu sibgu daingwo omok ti hikim simiir tirim mi Adi Komii siya simiirin ha ninkpitkiyim kimiiram sima ini dimin wadieki wadie imar yimbiyamim. Mi sima kimiir kwoin imiir asi tirkim hiriinan nwowam naingwowim. Mi simiirin digiumii haigingikim, ti dimin bibiyeyim kima napim, yipiki kara winboinkiyim. Kimiir kwoinim sima kiprid haiginiuwi, inkamin yipikin dimin biyie tirin siirin igao yai boinim. Mi kima ti dimin biyie hiriinanim yipiki kimiir nimbiyamim simiirsi bidiyar mi ididim. Mi kima hiriinan bidiyar mi aingwowim, kara niti kimiirin simiirsi whindiraeraram mi wim kima kimidiniya kamim dimin bibiyie tiriyim, simiir whinkinsiis haiginiuam swoki kwanaingwo. Ta yokwowa kimiir tirkika, kima kariiram naingwokwonanaeyim mi kariiram naingwowim, kimaka iripa nwowam mi ya tariigina ya kimiir whinkinsiis haiginiuga kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siiramin kirie nwowim. Kima kariir yai airin bidiyar wakaeyim mi ya tariigina, ya kariir nisiimauuga hiniin, siyiun kima nwowiyin hinda tindan wadie bidi ywokiyin. Mi dimin biyeyim kimiir waraur nwowim simiirin kima bidi sibgu tirkiyim mi siirin kima asi nridnatkikin.

¹² Mi iya kara ta yokwowa saiir winkiya, kara kamim yipiki siyu biyie tirim simiirsi bi naingwokin. Mi iya kara ta yokwo aiir winkyin kimiiram kara ti inkamin yipikin siyu biyie tirin siirsi bi naingwokin. Adi Komii siya kariir kwoin iirin bidi yinokninkinkyin, ta yokwowa kara winkiya iikam kimiiram, kimiir whinkinsiis haiginiuam kara hiniina naingwowi kimiir siyiun idowiiya dwoki Adi Komii siir whwonkam ida. Kima wa nwoki sibgu inokninkinim, kima kririiram naingwokwonanaei mi ta hiriinana saiirsi winkika ta yokwowa. ¹³ Mi dimin taeminim kima tirim kririir, kririir siiboboinu haiginiuim sima sima rani, dimin taeminim kima whindiraerarim Taitas siir wokmaihaiginiuam mi krira ti saika nwowo, krira maingimairga komiiga. ¹⁴ Mi biya kara kimiir inig imiir boinmauu wakaeyin mi kara Taitas siirin ha boinkin kima wadiekim mi ti dimin taeminim kima tirim kariirin wi nididgak sima nwoaiginiu rani, ta kara boina siir. Mi ti dimin taeminim kara boinim iikam kimiirim hiniin sima wadiekim, yim ini ti yayim biya krira niki boinim kimiir whiekakar ini simiir hiriinan ywowim, yim kaimwowaingim. ¹⁵ Biya Taitas siya kimiiram waraur niki itin, kimiir kignakiyin mi kima siirin wadie ha sibgu ohaiginiugiyim mi siirin ha mi sibgu kigriraowim mi kima dimin taeminim siya boinim simiirin ha mi wakaeyokna. Mi siya ta saiir naingwokiyin siya kimiiram pranae pranae bi naingwokwokin, ini biya siya naingwokwowa ini saiir haiburin. ¹⁶ Mi tariinanin, kara ha naingwowi, kima mi kara, krma ini kwoin whiruar ywowiskiyim mi kara kimiiram kwoin whisair bi nwokikin kara maingimairga komiiga. Iriig.

8

Adi Komii siir piugana saiir iikamim sima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis

¹ Ti kariir nomiyauim, krma yai kimiir boinmauwam naingwowi mi kima pa nwoki inokninkinim, dimin miyik miyikim Adi Komii krimiir Wanin siya tirim siir piugana saiir iikamim simiir, nu Masedonia hiran isidin siir. ² Mi iya simiirin iikam nhirkim tiriyim dimin biyie, sima pi maingimairga hiriayar nwokripkaii. Mi sima iikam paeprikabar mi oka windi, sima pa mi maingimairgaei. Dimusi rani, sima bidi yinokninkinim, simiir dimin bibiyeyim simiirin Adi Komii siya bidi haiyoprimdiyumiigiyim mi sima simiir umirim iripa asi haingiriyu hauugii iki iikam nhirim simiir. ³ Kara kimiirin kaimwovar boinkii, sima umirim simiir kwoinkar naingwo hauuwi simiirin. Mi sima umir hoimgak karamaeka windi sima Adi Komii siirin pa mi hauuwi. Mi kara simiiram bi boinkin, sima hiriinan tirim. ⁴ Simiir kwoinim Adi Komii siir iikamim om komii Jerusalem hiranim simiiram naingwokwonanaei simiir whinkinsiisam. Mi sima krimiiram asi

nimpiwirwirkrpkaigim ti umirim simiir hainamim hiriir. ⁵ Sima iuwa rigar hauugim. Sima wadieyar tirkim, sima ta krma naingwowa simiir, sima tiram saiir hiriinan bi tirkim. Bii simiir mhii kwoinim Biiyan Inkam Komii siiram kisina haigi. Mi mhoyiya sima Adi Komii siiram ywo, simiir boinmauuiim, diminin siya naingwowin sima tiram yayim krma boinkiyim simiir, simiir kwoinim krmiiram wara mi inkin aingwokiyeim. ⁶ Biya Taitas siya ta mii aiir mirii bwakainakin, kimiir iikam nhirim simiir whinkinsiis haiginiuwam, dimin taeminim hinda whisariiyar priihauuwim. Mi hiriinanki niuwi mi krma siiram wa swoki srugripkaii, kimiir whinkinsiis haiginiuwam, ta mii aiir digiyam mi ta miya wi iki iikam nhirim simiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim. ⁷ Kima ti om Korin hiran iikamim kima dimin taemin kasa bi tirkim. Mi kima siyu kibiki kibi iirar tirkim. Mi kima iki iikam nhirim simiir siyu imiir asi haiburgim kima Adi Komii siir yai aiiaram naingwo tibmii kungim. Mi kimiirin siyar whinkinsiis haiginiugin siir yai imiir ninokninkinim mi simiirin iki iikam nhirim simiir nwoki boinmauuiim. Wim kima mii miyik miriyamar naingwokwonanaeikim. Mi kima krmiiramar mi aingwokwonanaeikim. Dimusi rani, wim kima ini kima iikam ywowim wim kima Adi Komii siiram naingwokwonanaeikim mi siir iikam ikim. Krira kimiiram hiriinanam warar mi aingwowi kima dimin taemin nhirim siir mii aiir warar mi priihauuwim.

⁸ Krira kimiiram siyu komii bi winkikin, kima siir wakaeyokna apamin. Kara kimiir bidiyar iki iisimauuwim iikam nhirim umir iki iikam nhirim simiir hauuwan daingwo. Kara kimiir kwoin imiir boinworwokai haiginiugin, ti kara winkyim kimiiram, iki iikam nhirim simiiram mi kara wa nwoki inokninkinim, kima iikam nhiramin ina naingwokwonanaeyim, iye? Niingaka. ⁹ Kara kimiir kwoinim simiirin dimusi boinworwokai rani, kima dimin kibi kibiyim krmiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siya tirim simiirin bidi yinomokninkin digim. Siya digworaekwo hoingakakar nwokin iya siya Adi Komii saika nwowin. Mi siya digworaekwowim simiirin digiumii ha haimriiyugigin mi siya ini inkamin digworaekwo karamaeyin ini siir hiriinanar yamwoiun. Siya inkamin dimin taemin karamaeyin siir hiriinan whisarii bi nwokin, kimiirsika. Mi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi Adi Komii siir dimin miyik miyikim simiir haiyam. Mi kima wi siir mii kibi kibi imiirarar mirii iski iki iikam nhirim simiir whinkinsiis haiginiuwim.

¹⁰ Mi yio kariir kwoinin ti dimin taemin imiirin pi hinina boinkii, kimaigim iikamim yipiki umir iripa haingiriyu haiginim Adi Komii siir iikamim om komii Jerusalem hir nwowim simiiram. Wim kima ta hiriinana iki biewiyin namkiyin si tirbwakainakim mi an kara ha naingwowi, kima ta miya bii kima tira saiir mi digi, wi wadieyar mi owi. ¹¹ Mi tariinanin kima umirim iripar ti swoki haingiriyu haigin mi ta biya kima niki tira ya ti digi. Mi biigi biiyarin, iya kima umir iripar haingiriyu haigina, kima ta mii aiir miriyamin pranae pranae bi naingwokwokim. Mi tariinanin ti dimin taeminim kima tirim umir niugugusim kima haingiriyu haiginim yim ti digi. ¹² Mi inkamin siir kwoin komiiyin umir digworaekwo Adi Komii siir hauuwam naingwowin mi Adi Komii siya wi siiram swoki srii rani, dimin taeminim siya nonkwo karamae nwowim simiiram. Adi Komii siya wi diminim siir hir nwowim siya hauuwanim wi simiirarar haii.

¹³ Kara kimiirin hiriinan bi boinkikin, iki nhirim simiir whinkinsiis haiginiuwim hiniin, sima wi wadie hiriyyar nwoki owim mi wim kima niinga nwowi mi wi hikak niki owim. Niingaka. Kara ha naingwowi, kima hirii hiriinankinar dwo. Mi kara minam naingwowi, ti hiriinan siyuun siirar dwo. ¹⁴ Kara ha naingwowi, diminim kima nonkwowim simiirin hinda haimii ara timi hauugi. Dimusi rani, tariinanin ta ii aiiarin kima umir kasaka nwo rani mi yim sima komii nonkwo rani. Mi mhoyiya sima komii mi onkwowi mi wim kima sapisap, kimiirin wi sima mi whinkinsiis haiginiuwi. Mi ti hiriinan siyuun, kima whiekakarim wi wadieyar sibgu owi. ¹⁵ Adi Komii siir yayim yipiki Moseski si winkyim Yokwo Komiiini yim ha boinkim, iikamim yipiki biya umir digworaekwo nae minim sim niki aokingugunankaiyim, mhoyiya sima wi dimin sim whirmin whirminki

swoki onaowid rani. Mi ti iikamim yipiki digworaekwo kwisuwa nonkwowim, mhoiia sima wi inkam paeprikabnan nwo rani sima wi digi digar nwowi. Iriig.

Pol siya wi yaeya inkam nhirim simiir nikropkii om Korina hiriirin.

¹⁶ Kara Adi Komii siiram nhiriyar naingwowi. Dimusi rani, Taitas siir kwoinin siya hiiurworwokaigin. Mi siya waraur nitam asi swoki aingwokin, iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwam. Krira mi aingwowa kimiir whinkinsiis haiginiuwam nitam, saiir hiriinan. ¹⁷ Mi krira siir sriyo, kimiiram swoki itam kimiir kigniyam mi siya ini wadiyar mi owin krira siir kwoin iir bi kiyaigo. Dimusi rani, siir kwoinin hiriyar naingwokin siya wa niti kimiir kigniyamin. ¹⁸ Mi krira kririir nomiiyauwin siirin warar yikropki Taitas saika namam. Mi iikamim Adi Komii siir piugana saiirim, omom kingiin kingiin nwowim simiirim, sima siir inig iir haigin idwokikim. Dimusi rani, siya Adi Komii siir yaiya saiir boinmimauwan inkam kibikin iki iikamim simiir. ¹⁹ Ta sasa rani. Niingaka. Mi Adi Komii siir iikamim sima siir warar mi imbingim krimaka namam, ti umirim simiir hainamam om komii Jerusalema hiriir. Mi krira ti hiriinan dimin imiir tirim mi iikamim sima wi Biyan Inkam Komii siir inig hainanprapraskii ti digworaekwowim simiirsi. Mi sima wa nwoke inokninkinim krira iikamim simiir whinkinsiisam naingwowi ti dimin taeminim simiir tirim. ²⁰ Mi kama wi mintirao wi iki iikam nhirim sim pi boinisi ti umirim sima haingiriyu haiginim krira simiirin kipii yapii bi tirkim. Mi krira ti kririir nomiiyauwo sowiiram asi nikiugiko yipiko hinda tinda kriraka namano, dimin taeminim krira tirim simiir kigmimikam. ²¹ Krira dimin taeminim biya Adi Komii siir whwonkam ida wadie nwowim simiiraram naingwo rani. Niingaka. Krira hiriyar naingwowi, iikam whiekakim sima ta saiirin ina ninokninkinim ti krimar tirim krira wadiekinar tiri.

²² Mi hiriinanki niuwi mi krira krimiir nomiiyauwin wi ti inkam nwisowakar nikropkii krira siir bidi hidim, dimin taeminim siya hidim simiirin. Mi krira hiriyar ninokninkini, siya simiirin wadiyar tirkin. Mi tariinanin siya ina ninokninkinin, kima ini siyu miyik imiir napim. Mi siir kwoin komiirin ta miya saiiram nitam asi naingwokin saiir miriyam. ²³ Mi iikam nhirkim kimiir srii hiniin, Taitasin siya yipikin. Mi kima simiirin hiniina boin, siya krimiir nomiiyauwin, krira iripa mi kwiruwar mirigim. Mi inkam nwisowakar yipiki wi saika ninkin iti sowiir warar ninkin boinkii iikam kimiir nini kignakiyam. Mi kima iki iikam nhirim simiirin wi ha boin, sowa krimiir nomiiyau wadieko. Adi Komii siir piugana saiir iikamim yipiki ti kingiinar kwowim, sima nimbingikim warar nitam. Ti inkam nwisowakar Adi Komii siir mi aiir miriigo iikam simiir whinkinsiis haiginiuwam mi Krai siir inigni boinmimauwam dimin taeminim sima tirim. ²⁴ Mi hiriinankiniuwi, kima simiir kigriraowi ya tariigina ya min niisiimauuga, kima simiiram naingwokwonanaei. Mi kima ti hiriinan siyu iir tiri mi mhoiia iki Adi Komii siir piugana saiir iikamim iki hinda tinda nwowim, sima ninokninkinkii, kima wadiekin, ta kara boinkiya simiir biya iikamim warauranim kimiir saiir hiriinan. Iriig.

9

Umirim iikamim nu haimii Judia hiranim simiir whinkinsiisin simiir boinka

¹ Kima bidiyar yinokninkinim umirim Adi Komii siir piugana saiir iikamim nu haimii Judia hiranim simiir hauugi simiir whinkinsiisam. Mi hiriinankiniuwi mi kara kimiiram pi yokwo priei winki rani, ti simiir boinkiyamin. Niingaka. Pi hinda harki haruwar kwaowinkii. ² Kara ina ninokninkinin, kima ti iikamim hiranim simiir whinkinsiis haiginiuwam tiri. Mi kara kimiir inig iir bidi hainan prapraskiyin mi iikamim Adi Komii siirim nu haimii Masedonia hiranim simiirin hiniin bidi boinim. Krimiir nomiiyauwin Korin nu haimii Esia hiranim, sima iki biwiyin namkiyin, sima iikamim nu haimii Judia hiranim simiir bidi mi whinkinsiisim. Sima bidiyar yinokninkinim, kima iikamim hiranim simiir bidiyar mi whinkinsiis haiginiuwim ti dimin taeminim kima tirim simiir simiirsi, simiir kwoin imiir kisina haigiyam simiir wara ninkin tiram. ³ Kara hiniinam naingwo rani, ti yai kibi kibiyim iikam imiir kara boinim kimiir, sima hindara priiyokaeyamim. Mi ta hiriinan saiirsika, kara krimiir nomiiyauwin simiirin biyin

kimiiram asi nikropkikim kimiir whinkinsiis haiginiuwam, kimiir umir imiir haiyam. Mi sima niti mi sima pa nwoki kigniyim wim kima bidi diriraerar haiginkwokinim. ⁴ Mi nu haimii Masedonia tiran iikamim sima niti mi sima ha nini kignii, kima bi niki diriraerar haiginkim mi kara wi nidid prasae kin tani. Mi an kara hiriyar mi aingowwi, wim kima wa mi ididi. Dimusi rani, simiirin kara boinkin hiniin, wim kima kimiir umirim bidi haiyim mi bidi diriraerar haigin digim. ⁵ Kara ti dimin imiir boinkiyin mi kara krimiir nomiiyauim simiir bidi sriiyim, bii sima nitim, kimiir nini whindiriraerarniyam, wari umir imiir diriraerar haigin sasauukwokinam. Mi mhoiyya kara nu haimii Masedonia hiran iikam simaka niti mi wa nini kigniyim bidi diriraerar haigin digwokinim. Mi ti iikam nhirim simiirin wi hiniina nwoki iisiimauuwim, ti digworaekwowim yim kimiir kwoinkar priinaingwo hauugim.

⁶ Kima ti digworaekwowim simiiramim sibgu sibgu daingwo omok. Mi kima Adi Komii siirin haimiisima hauuwi mi mhoiyya kima wi iriipi hiriinan haimiisimar mi haii. Yio ini inkamim numiran sasaeya ninkiniyin ini siir hiriinan ywowin. Pi siya hoimgak yinkin karamae ywo mi siya pi hoimgak mi ingugu ae rani, pi hiriinan kwisuwar mi ingugu ae. Mi siya pi numir kwirkak aairar yinkin digi mi siya pi hiriinan hoimgakar mi ingugu ae. ⁷ Mi iikam kima irira nwonwira biyyin ti diminim kima tiranim simiiramim sibgu sibgu tiki aingwo omok mi simiirin mhoiyya tir. Umirim Adi Komii siir hauuwiyim kima simiirin hindara kipi naingwo kisisir hauu kima umir digworaekwowim Adi Komii siir hauuwiyim kimiir kwoinim maingimaingakak warar dinkin oki mi Adi Komii siya wi ti hiriinan inkamim siiram naingwokwowi. ⁸ Mi ti digworaekwowim, kima naingwowim kimiir kigriraowam iinokinok yim wi Adi Komii siya hauuwi kimiirin mi yio ti sima sima rani mi siya kimiirin wi yaeya dimin miyikar swoki inkin hauugii kira nonkwowamin. Mi kima iki iikam nhirim simiirin wi simiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim. ⁹ Mi yayim inkamim yipiki biyya ta Yokwo Komii aair winkyin siya hiniina win boinkikin,

inkamim yipiki Adi siir yai aair sibgu wakaeyokna apin mi iikamim yipiki niinga nwowim sim whinkinsiisim mi ti siyiu kibi hiriinanin siya tirin, sima wi siir siira naingwokwonanae kaigii.

¹⁰ Adi Komiiyin yipiki sasaeya inkam nwirni hauuwi siya ninkinam, mi sima nae wi simiirsiyar mi haii mi siya kiriirin wi ti hiniin hiniinim sim hauuwi. Mi siya simiirin wi iwarigar mi tiri mi kira iki iikam nhirim simiirin wi simiir nwoki sibgu whinkinsiis haiginiuwim. ¹¹ Mi Adi Komii krimiir Wanin siya kiriirin wi dimin taemin miyik kasa hauu rani. Mi kira iki Adi Komii siir iikam nhirim simiirin wi simiir nwoki whinkinsiisim. Mi mhoiyya krima niti, wari umirim kima haingiriyu haiginim simiir hainakiyam mi krima simiir nini hainakii mi krima simiirin wi iki iikam nhirim simiir hauuwi mi yim sima wi Adi Komii siir inig iir hainan prapraskii. Ti diminim kima tirkiyim simiirsi. ¹² Mi ti dimin kibi hiriinanin yipiki kima tiri, yio wi Adi Komii siir iikamim yipiki indim nwowim wi simiir whinkinsiis haiginiuwu. Mi ti kima kinsiis haiginiuwu simiir, sima sima rani. Kira simiirin wi warar timi tir haiginiu maingimaingawowamin. Mi Adi Komii siir inig iir hainanamin. Dimusi rani, ti dimin imiirsika. ¹³ Mi ti diminim yipiki kira tirim kiriir nomiiyau imiir, yio wi simiir nisiimauuwi hiniin, kima Adi Komii siir yai imiiramim ha sibgu wakaeyokna apikim. Mi kima Kraisiir yayim simiir nanaakninkii haiginiuwikim. Mi sima ti umirim kima hauuwim simiir kigi mi iikam nhirim mi hauu ikim mi sima wi Adi Komii siir inig iir hainan prapraskii. Dimusi rani, ti simiirsika. ¹⁴ Mi mhoiyya sima kimiiramim wi pranae pranae naingwokwo rani mi sima wi Adi Komii siiram kwisboinkii, kimiir whinkinsiis haiginiuwim mi kimiir kigriraowim. Dimusi rani, kimiir kwoinim siya huirworwokaigim mi kima ti dimin iir asi tirkim. ¹⁵ Ha wit, krima Adi Komii siir inig iir hainani. Dimusi rani, siir yinisimin siya krimiir hauugikin. Mi dimin taeminim krima hauuwiyim yim siir yinisimin yipiki siya hauugiyin siir bi haiburgin. Iriig.

10

Pol siya iikamim yipiki ha boinim aposel kamim miyik rani, siya simiir yai imiir nikidugin.

¹ Kara Polkin, kariir kwoinim ha naingwowi, kimiir kwoinim ti kisina haigi mi ti dimin taeminim Jisis Krais siya tirim simiiram ti aingwo. Siya siir kwoin komiiyin siyamar bi naingwonakin mi siya iikamim simakan dimin taeminim bimbuiwi bi tirkin. Mi iikam nhirim hiranim yim sima kariirin hiniina boinkim, iya siya krimaka tirar niki owa, siya inkam inig karamaenan tirkin mi krimiirin yai ha boinmimauugin. Mi mhoyiya, iya siya om whir namwoiuiwym mi siya krimiiramim pi yokwoni winki. Mi siya krimiiramim pi igao yaiyar boinki ti digworaekwo imiirin. Mi hiriinanki niuwi mi kara kimiirin pi igao yai hiniina boinkii. ² Mi mhoyiya kara kimiir kigam niti mi kima wi igao yai kara boinam kipi tir kimiirin mi kara kimiirin wi igao yai boin tani ti dimin taemin imiirsiyin, ti igao yai kara boinanim iikamim yipiki ha boinim, nim krima ti iikamim tiranim, nim krima dimin biyie biyeyim nuanim sim napikim. Mi iikam imiirin ti digworaekwo hiniinim simiir whinkinsiis haiginiuwikim. ³ Mi ta miya krima miriia krima nuan digworaekwowim simiir bi napikim. Niingaka. Krima ini ti nu iirar nwowim mi krima ti Adi Komii siir mi aiir miriuyim, krima ti iikamim yipiki ti nuan digworaekwowim simiir napiyim simiiram mirii rani. ⁴ Mi ti dimin taeminim Adi Komii krimiir Wanin siirim ti krima nonkwo miriuyim siir mi aiir yim ti nuin siir tiran digworaekwo rani. Niingaka. Nim Adi Komii siir kirieya mi siir dimin taeminim yipiki krimiir whinkinsiis haiginiuiwym simiirarar nonkwowiyim Setan siir dimin taeminim yipiki iikamim siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim simiir kwoin imiir haigi itikrikiuwim simiir nikwowaisiyam. Mi ta Adi Komii siir kirieya ya ini nhao, irim hipig nan ywowa yipiki iikamkim sim nonkwowiyim iki iikam nhirim simaka niniyam. ⁵ Mi ti Adi Komii siir dimin kirie komii komiiyim ti krima nonkwowim, yim ini ti yai bibiyeyim nuan iikamim yipiki sima napiyim ini simiir haiburim. Mi dimin taeminim yipiki sima naingwowyim hiniin, simiir kwoinim ini simar kigirkakim mi sima Adi Komii siir paniinsi yinokninkinsi. Mi ti Adi Komii siir dimin kirie komii komiiyim yipiki krima nonkwowiyim mi iikamim simiir kwoinaw nwoiuiwym dimin taeminim, simiirin krima kiyaii. Mi sima Krais siir yai kibi kibiyim simiir asi wakaeyokna api. ⁶ Mi kima krimiir yai aiir sibgu wakaeyokna api mi mhoyiya krima tiriiginim yipiki nantamyiriyiyim simiirin wi ta kirieya sair kirieni nonkwoninwomwir haiginiuwi.

⁷ Iikam kimiir kwoinim sibgu sibgu daingwo omok, ti digworaekwowim kima ha naingwowim yim wadiekim. Mi kimiir iikam nhirim warauranim yipiki ha naingwo tibmii kinim hiniin, simiirin Krais siya bidi yimbingiyim siir yai imiir boinmimauuwam mi sima wi ti dimin imiiram daingwo. Sima wi hiniina daingwo, sima Krais siirgim mi nim krima ti iikamim ti tiranim iriipi hiriinan Krais siirgim. ⁸ Mi Biyan Inkam Komiiyin Krais siya krimiiram bidi kiwakiyin, siir igasop aiir nokwokairinaowidam. Mi ti diminim krima tirim mi mi ikim, yim kimiir whinkinsiis haiginiuwankim wadie kima sibgu apam mi sima wi kimiir tirbu rani. Mi hiriinanki niuwi, kara krimiir inig imiirar swoki hainanaei, ti dimin taeminim krima tirim simiirsi mi kara wi di yididi hiriinan tirsiyin kara wi maigimaigar pi ywowin. ⁹ Kara hiniina bi naingwokin, ta yokwowa kara winkiya kimiiram, kima ha naingwowi, kimiirin wi saeya kiyopsibgi haiginiuwi, kariirsiyin hinda whisariiyar mi priiyididim. Niingaka. ¹⁰ Kara pi boriisopi kima kariiramim ti hiriinan kwoin iir naingwowim. Dimusi rani, kara ina ninokninkinin kimiir iikam nhirim, sima kariirin ti hiniina boinkim. Sima boin, ta yokwowa Pol siya winkiya krimiiram, siya krimiirin igao yai winboinkikin. Mi iya siya krimaka tir nwowiyim siya pi krimiirsi nididi mi siya krimiirin hiriinan igao yai bi boinikin. Siir yaiyim yim ini niingar ywowim. ¹¹ Mi ti iikam hiriinanim yipiki ti hiriinan yai boiniyim, sima ti yaiyim kara boinmimauuwim simiir daingwo. Mi ti dimin taeminim krima winboinkiyim ti yokwo imiir, ta iya krima

aruwar niki owa mi krɪma kimiiram niti kimiir kignakiyam, krɪma wi ti hiriinan yai kaimwowim simiirar swoki aboini.

¹² Mi krɪma kimiirin iki iikam nhirim yipiki sima simar nomboinyokainaeiyim simiir hiriinan bi boinikim, krɪma iikam wadiekiwadie imairgim krɪma krɪmiir inig imiirar bi hainanaeikim, sima tira sair hiriinan. Mi iikamim ti hiriinan kwoin naingwowyim yim sima ha naingwowi diminin sima naingwowyin mi diminin simar kigiyin iki sima yapa yapa nwonira iriraka tiriyim yim wadiekim mi simiir kwoinim aowa aowa sima simarin ha naingwowi, sima wadiekim. Mi ti iikam hiriinanim yim pi whaowaei. ¹³ Mi nim krɪma wi ti miyim Adi Komii siya hauugiyim wi simiirarar hainan iski. Mi siya krɪmiir bidi yimbiingiyin kimiir waraur miriyamin. Mi hiriinankiniuwi mi krɪma wi iki mi nhirim krɪma mirii karamae nwowim wi simiir wara hainan tani. Niingaka. ¹⁴ Dimusi rani, krɪma biigi biyin kimiiram waraur nitkim Krai siir yai win kibiya sair boinmimauuniyam. Mi hiriinankiniuwi mi krɪma wi digar nwowi kimaka waraur nini miriyim. ¹⁵ Krɪma ti miyim yipiki Adi Komii siya nimbinim krɪmiir simiirarar mirii iskii. Mi Adi Komii siya krɪmiirin minam nimbiringin mi kimiir waraur miriyim mi krɪma hiriinan tir karam nwokiswo mi krɪma wi krɪmiir inig imiirar di hainani iki dimin taeminim iikam nhirkim sim tirim simiirsi. Niingaka. Krɪma minam naingwowi, kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiina saeya komii nwokiyim. Mi iriipi hiriinan ta krɪmiir miya, krɪma nini miriini kimaka waraur ya wi komii nwoki okiyim hinda tindan. ¹⁶ Mi krɪma hiriinan tiri, iki maeyau maeyauim kimiir kingiin waraur nwowin simiir nami mi krɪma wi miyim iikam nhirkim miriigikim iki maeyau nhirim sim krɪma wi krɪmiir inig imiir hainan tani. Mi krɪma wi ha boin tani, ti miyim yim krɪmiir miigim. Niingaka.

¹⁷ Mi ta yaiya ta Adi Komii siir Yokwo Komii air nwowa ya hiniina boinka mi inkamin siir inig iirar hainanamar naingwowi mi siya wi Biyan Inkam Komiiyin Adi Komii siir inig iirarar hainan iski siyairgin siir miyim simiir bwamkibwamin. ¹⁸ Mi tariinanin Adi Komii siya inkam nwirni inig hainani, yo tiriigin yo dimin komiigi komii ieyairgin. Mi inkamin siir inig iirar hainani, yo ti hiriinan diminin yo dimin paii rani, yo ini niingar ywowin. Iriig.

11

Pol siya iikamim aposel inkamnan nwonamim simiir siyu bibiyeyim simiir boinimninkiigin

¹ Kara minam naingwowi, kima ti yai hiriinanim simiir yai nhir imiir ti swoki wakae. Mi tiriiginim kara mi boinki winti inkam biyenana, kara ha naingwowi, kimiir winim ti yai imiiram mau. ² Adi Komii siya kimiiram naingwowi mi siya wi ti iikamim yipiki siirim nwowim simiirin wi siya nimbini mi sima wi hirii hiriinan siyu kinar nwowi mi ti hiriinan siyu kaimwowin Pol kara iikamim warauranim kimiiram naingwokim mi kimiirin kara bidi yimbiingiyim kima inkam nwuruwani nwowim. Mi kima mi siya, kima wi nwuruwar nwoiskii mi ti inkamin siir inigin Kraiskin. Kara minam naingwowi, kimiirin kara nikropkiyim Krai saika, wig kopaksim niinga yipiki kamaka iripa piu niki o karamae niki owa sair hiriinan. ³ Mi tariinanin kara ti iikamim yipiki yai bibiyie boinim mi kimiir kiyaiyim, biya mipugi si niksisaeya mi siya hiira Ivni kwoinin si, siir hiriinan tirim ini simiiram swoki aingwokiyim. Kara pi boriisopi ti dimin biyeyim kimiir kwoin imiir kiyaiyim mi kimiir tirbuwim. Mi hiriinankiniuwi mi kima wi Krai siir siyu iir sibgu ap rani mi wi siiraram naingwo rani. Niingaka. ⁴ Kara pi nididi. Dimusi rani, ti simiirsika. Mi inkam nwirin kimiiram niti mi siya kimiirin wi yaeya yai nini boinmimauuni Jisis siirin mi ti yaiyim ti krɪma boinmimauuwim Jisis siirim kimiir, yim simiir hiriinan tani. Mi ti hiriinan siyu kaimwowin wim wi yaeya naeyu whir haii. Mi yo ti Adi Komii siir naeyuin biya kima niki haiyin kimiir kwoinaw waraur niki okaiyin yo si rani. Mi kima yaeya yai wakae mi ha naingwo tibmii kiini simiiramim mi yim ti yaiyim biya kima niki wakaeyim mi ha naingwo tibmiiyim, yim sim tani. Mi ti inkam hiriinanin kimiiram waraur niti mi kima siirin wi mairgimairga komiiyar mi owi mi siirin wa mi kigninkin

tiri ti dimin iirin. ⁵ Mi an kara ha naingwowi, kara wi dig nwo rani, ti kimiir kam imiir tirkiiyim yipiki ha boiniyim hiniin yim sima Adi Komii siir aposel kamkim. ⁶ Mi ti hiriinan kamim sima boinim yai miyik miyikim yim wi kariir nikwowaisii mi an kara ninokninkinam whaowae rani. Niingaka. Kara Adi Komii siir dimin taeminim ina mi inokninkinin ti simiir yai hiriinanim simiir nikwowaisiiyam. inokninkin krma ti dimin kiingi kinin kimiirgi kimiirar niisiimauugin.

⁷ Mi iya kara Adi Komii siir Yai Win kibi aiir boinimauuwa kimiir, kara kimiiramim umiram bi sriigin umir kariir hauuwim ta kariir mii aiirsi. Mi kara hiriinan mi srii karamae mi owin mi kara kimiir whinkinsiis haiginiuwamin, kariir iingar nonkwo miriiyin miyim, umir pi saiirsiya mi haii kara. Inkamin inig komiigak nwowiyin yio ti hiriinan mii bi miriigin. Dimusi rani, kara kimiiram bi kiwakikin umir kima hauuwim kariirin mi kima ha naingwowi kara kimiirin miyik bi tirkii, aniya? ⁸ Mi iya kara iikam kimakar waraur nwowa mi mii ha miriiyin mi iikamim Adi Komii siir piugana saiirim nu haimii Masedonia hirarim kariirin umir sima hauugikin. Mi ti hiriinan siyiun kara simiir dimin taeminim hinda whisariiyar priihaiwinkin. ⁹ Mi ta iya, kara kimaka waraur miriia, kara nae digworaekwowam bidiyar mi hainguguwin. Mi kara kimiiramim umir nae minam bi sriigin kariir hauuwim. Niingaka. Kariir nomiiyauim nu haimii Masedonia hiranim simar ini hauuni dimin taeminim kara hainguguwim simiirin. Mi ti dimin taeminim biyar tirim mi ha nitiyokiyokiiyim mi ini tariinanar yadigniyim, kara kimiiram bi sriigin. Kimiirin maigimaiga nwo karam sim nwowim mi mhoiia kara kimiiramim wi hiriinan swoki sriimim tani. ¹⁰ Mi ta Kraisiir yai kibiyim ti kariir kwoinawu tir nwokaiyim, kara kimiirin kaimwower boinkii. Mi Grik hiran maeyauim simiir iikamim, simiir nwrki ha bi boinkim, sima wi umir kariir hauuwi ta miya kara miriia simiir hir saiirsi. Niingaka. ¹¹ Mi kima hiniin dimusi naingwokim, kara wi kimiiram kiwaki rani, umir kariir hauuwamin? Dimusi rani, kara tari kimiiram naingwokwo rani, aniya? Kara kimiirin pi hiniina boinkii, Adi Komii siya ina ninokninkinin, kara kimiiramim nhami nhami naingwokwo rani.

¹² Mi kara wi ti dimin taeminim biya karar niki tirim wi simiirar swoki tirkripkaii. Mi kara ti aposel kam bibiyeyim yipiki ha boinim, yim sima iriipi hiriinan dimin miyik miyik imiirar mi tiri, ti aposel kam krma tiriyim simiir hiriinan, simiirin wi kara nanaakninkii haiginiuwi. Mi sima wi simiir inig imiirar swoki hainan praprasii iki iikam nhirim simiir whwonkam idan mi wi ti hiniina boini, sima ti krma tirim simiir hiriinan tirikim. Mi kara hiniina naingwowi, ti diminim kara tiri, yio wi hiniina niisiimauuwi, sima pi niksisaai. Mi ti simiir yayim yim wi naekak nwo rani. ¹³ Tiki kam hiriinanim yim Jisis Kraisiir aposel kam tani yim sima niksisaeyan kamkim mi dimin taeminim sima tiriyim yimbi pi niksisaai. Mi simiir yaigiyayim sima pi simiir wara boininkii rani, yipi simiir kwoin hirarar haigi okaii. Mi sima pi iikamim simiir kwoin imiir kiyaii mi yipiki simiir kigi mi sima pa nwoki boinim, Kraisiir aposel kam kiingikiinim simaigim. ¹⁴ Wi mouni haniin kipi siinkao simiirsiyin, yim tiriiginim yim kaimwo rani. Krma ina ninokninkinim, Setan siyairin siir kwoinin yipi kikintimdinuwi mi siya iikamim simiir kwoin imiir kiyaii. Mi sima pa nwoki aingwowim Adi Komii siir paekwosim miyikin siyairin. ¹⁵ Mi krma hiniina ninokninkini, ti dimin hiniinim yim Setan siya tirkim mi krma wi mouni haniin kipi siinkao, ti iikamim yipiki ti dimin taeminim siya tirim simiir napim simiirsiyin. Yim sima Setan siya tirim, simiir tirkim mi simiir kwoinim yipi pi kikintimdinuwi mi sima pi iki iikami kwoinim sim kiyai. Mi tiki iikamim yimbi ha nwoki boinim, sima iikam wadiekim sima dimin miyik miyik asi tiri. Simiirin hiriirar kigninkin tirkii. Mhoiia Adi Komii siya simiirin wi ti hiriinan dimin bibiyeyim sima tirim wi simiirsi nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Iriig.

Mi iya Pol siya Adi Komii siir mii aiir miriiyin dimin bibiyie kasa rani, siir kimpipisu haiginiuim.

¹⁶ Mi tariinanin kara kimiirin pa swoki boinkii, kima hiniin kipi naingwo kara inkam biyiekin. Mi kima ti hiriinan kwoin naingwowi, kara kimiirin minam srii, kima kariir dikiunam, kara ti inkam biyeyin. Mi kima hiriinan tiri mi an kara wi kariir inig iirar hainan prapraskii, dimin whirin siirsi. ¹⁷ Mi kara kimiirin wi Biyan Inkam Komii siya boinim, wi simiir hiriinan boin tani. Mi kara kimiirin wi min boini, kima kariir inig iir hainan prapraskiyim inkam biyeyim sima boinim simiir hiriinan. ¹⁸ Mi ti iikam hiriinanin yipiki simiir inig imiirar hainaniyim ti dimin taeminim sima tirim ti nuin siir tiranim simiiram mi an kara iriipi hiriinan wi hiriinanar mi tiri. ¹⁹ Mi iikam kima ha naingwowi, wim kima ti dimin taeminim ti kam bibiyeyim ninokninkin karamaeyim sima boinim kimiir, kima simiiram in maingamainga komiigakar nwowim, aniya? ²⁰ Mi kima iikam imiiram in pa kiwakkii, kimiir kwoin imiir kiyaiyam in. Mi wim kima pi simiir yai imiirar mi wakaeyokna api iki iikamim yipiki maeyaua mi biyie miriia sair hir nwowim sima wakaeyokna apiya iki gavmani kamim simiir yayim sair hiriinan. Mi kima simiir kiwakkii, kimiir digworaekwo imiir haiyam mi wi simar digii. Sima kimiir kwoin imiirin niksise yayim sima boiniyim mi kimiirin pi simar kiyai. Mi sima pi simiir inig imiirar hainan praprasa mi kimiirin wi simar kigriraowi. Mi kimiir yaimwo whwonkamim wi sima nobrombropi. ²¹ Wim kima simiirin minam kiwawini, ti hiriinan dimin bibiyeyim kimiir tirim. An kara pi nididi, kimiirin ti hiriinan tirim.

Biya krma kimaka waraurar niki owa, krma bidiyar mi ididim ti dimin hiriinanin sima tirin siir mi tirsiiyin, iikam kimiirin. Mi iikamim ti dimin taeminim ti sima tirim simiiram naingwowi simiir inig imiir hainan praprasa mi an kara iriipi hiriinan, kariir inigin wi simakar mi inkin hainan praprasa. Mi tariinanin kara pi inkam in ninokninkin karamaeyin pi siir hiriinan boini. Kara wi kariir inig iirar mi hainan prapraskii. ²² Mi ti kam hiriinanin ti hiriinan boinim, yim Isrelmi piugana Hibruana sair iikam ima. Mi an kara iriipi hiriinan Isrel simiir piugana Hibru hirana sairgisaiirar inkamkin iki simiir hiriinan. Yim sima ha boinkim yim sima brougae Ebrahim waini yinieyim simiir yiniekin. Mi an kara iriipi hiriinan Ebrahim siir yinieyim simiirar yiniekin. ²³ Mi sima ha boinkim, sima Kraisi miyan kamkim, aniya? Mi tapa kara kimiirin in inkam whaowaeyin ninokninkin karamaeyin pi siir hiriinan swoki boinki Kraisi siir dimin taeminim kara tiriyim kara bimbuiwi bi tirikin, iki sima tiriyim in simiir haiburim. Karaigin miyan inkam wadieyin simiir haiburin kara maeyaua mi biyie miriia sair hirin ii kasakasa bi nwokaigin. Sima inokinin kariir kariira hiugrimkripkiikainanaekim, iiyim kara namnanaeyim idip idip in simiir haiburim. Mi idgiuni kam ima mi ipimpara kariir, ii kwiruwa kwisuwa rani mi iiyim naoni piu kingiin kara nwowim in simiir imiir haiburim. Mi kima hiriinar naingwowi kariir kouin in sima ywowim, aniya? ²⁴ Mi Isrel simiir gavmanin siir inkam komii komiiyim inigakim sima kariirin idip idipin iriirara yonkwo mi idgiuni sima mi ipimparim kariir idip idipin kamnwir iur iriirar kwiiya iyop ipimpar. Dimusi rani, kara Kraisi siir boinimauugin. ²⁵ Mi om komii Rom hiran inkam komii komiiyim sima kariirin idip idipin kwoima yonkwo mi sima kariirin inar mi ipimparim idgiuni. Dimusi rani, kara Kraisi siir boinimauugin. Mi igwira sima kariirin siyani mi kaiyimik mi kara pariiparii naowim. Mi siyaii aka kara ninkin okwomainainamim Solwara whii idopwoniya hir, idip idipin kwoima tir. Mi krma opar mi akiyokiyokii. Mi ii kwoimim simiir ii kwira, opara kara nakiyokiyokiiya niya kwir mi nabieya kwir. ²⁶ Mi ii whiekakim, kara ti siyiuim tiriir nitiiyim mi hinda nami ikim simiir napyokiyokigin. Mi ieyin opin ha niunaniyin mi kariirin pariiparii siya kaiyiripuwun. Mi kam bibiyeyim hii tauaeyim, sima kariiram nagwoprakai kaokim. Kariir tioam mi kariir digworaekwo imiir tauae haiyam. Mi kariirgi kariir piugana Isrel sair iikamim, sima kariiram tirkim kariir nipimparim mi kariir mi isomaowim. Mi iikamim Isrel simiir piugana sair karamaeyim yim sima iriipi hiriinan kariir nipimparam mi tirkim. Mi iya kara om hir nwowiyim iikamim simiir kwoinim pi kariir nipimparam mi nisomaowamar mi aingwowi. Mi iya kara iki niimauin sai priiywokaeyamiyin inkamki nwo karamaeyin siir mi owa, niimauan

wraisuim kariirin sima mi piyimik aokiyim pariiparii. Mi iya kara whii komii solwara saiir whii bopwokibopwoniya hir mi owa, kara pariiparii pa mi okwomainainamin. Mi iikam nhirim Krais siir nomiiyaunan nwonamim miyim kara miriiyim sima tirbuwim pariiparii. ²⁷ Kara miriinanaekiyin mi ini kariir iga in imar ywokiyim wiir. Mi nii niyim kara nhwo nib bi whwonkaigin, kara nhwo Adi Komii siiram kwisboinanaeikin. Mi ii nhirim, kara mhiigar mi aokin mi naemin karamaeyar mi okin. Mi kara opmirsim bi mi kinsinkaigin mi ii whiekakim kara nae kiimii bi mi inkiuguna aekin. Mi opuda kariir hugiyim, kariir piua pi nopnopa, nounoua mi kini. Mi kara yuis miyikak bi nwokin kariir piu aiir sibgu higriniuwamin. ²⁸ Mi ti dimin taeminim yipiki ha niisiimauuwim kara miriiyim ti aposel kam niksisaeyim simiir haiburim ti sima sima rani. inokininokin kara iikamim Adi Komii siir piugana saiirim iki omom omomim sim nwowim simiiram pa mi aingwoyimyoki, sima ini tari wadieyar nasi tirim, iyie? Wadie tir tani. ²⁹ Mi iya kariir nomiiyauim Krais siirim sima dimin biyie tiriyim mi kara simiirsiiyin pi hikakar mi owi. Mi iya inkam nwirin, inkam nwirni kwoin kiyaiiyim mi pi dimin biyie ha tiri mi an kara saikar pi ioar mi owi.

³⁰ Mi kara kariir inig iirar swoki hainan prapras ti dimin taeminim simiirsi mi mhoiia kara kariir inigin wi minsi hainan prapras, ti dimin taeminim yipiki iikam imiir niisiimauuwim hiniin, kara kiriekak bi nwokin mi kariirin dimin whiruwaki bi tirtumbukin. ³¹ Adi Komiiyin yipiki Biian Inkam Komiiyin Jisis siir Adin, siir inigin wi komiigi komiiyar nwoyokiyokiikaeyami inokininokin. Siya ina inokninkinin, ti karar boinim kara bi niksisaekin. Kara miian inkam kibikin. ³² Biia, iya kara om Damaskas hir nwowa mi inkam komiiyin nu kigriraowiyin Aretas nikiuwiyin siir Gavmanin siir inkam komii nwirin siya yimbingi kam nhirim hira om iir nidiyokiyokaiya saiir ano iir kaoraraowim kariiram mi sima kariiram hira waikao. Mi kara hiriir namkiswo, kariirin wi sima pi yonkwowinin mi kariirin wi maeyauwa mi biyie miriia saiir hir pi hugripkiikikaiyin. ³³ Kariirin wi simar pi hugripkiikikaiyin, maeyauwa mi biyie miriia saiir hir. Mi kariir nomiiyauim, Krais siirim, kariirin kimidiniya nibni sima haigigi. Mi sima ha namim hira yipiki om iir huyokiyokaiya saiiram mi sima ti nib mwis haimii haimii whiiyim kimidiniya uridni yomboborugi mi kariirin ina yonkwo kiikiraraokiyim nua hiriir. Mi ini karar yimbainam budgiyin nua hiriir mi kara ina yun iwiskinamin. Mi kara ha haiburgigin mi ina yidamamin. triig.

12

Pol siya nhwo ha whinin mi siirin dimin taeminim Adi Komii siyar yiisiimauu

¹ Kara pi kariir inig iirar swoki hainanprapas kripkaii. Kara ina ninokninkinin ti dimin taeminim yim wi krimiir whinkinsiis haiginu rani. Mi Adi Komii siya wi ha boini, krime wadiekim. Mi kara kimiirin pi min boinkii, dimin taeminim yipiki aowa nwokaiyim Krais siya niisiimauuim kariir pi simiir boinkii. ² Biia, biwi iur whiiyim namkiyim mi taka iya kariirin Adi Komii siya kariir haiyin mi kariirin siya hainainam omin siya nwowin kou hiranin siir hiriir. Mi kara bi sibgu inokninkinin, siya kariir haiyin mi kariir hainainamin koua hiriir. Mi tari kariir piu sasar namka, iyie? Kariir kwoinbudin siya ti niinainamin. Adi Komii sasar ninokninkini. ³ Kara kimiirin pa swoki boinkii, kara ninokninkin tani, kariir piua saeya piyamisi ama, iyie? Kariir kwoinbud ieya. Adi Komii sasar ninokninkin iskii. ⁴ Kara Adi Komii siir om hir nwowin mi ti dimin taeminim kara wakaeyim, kara pi kariir yaigar kaokwo boin tani. Adi Komii siya pi kariir kigninkinki rani, simiir niisiimauuim mi simiirin iikam kimiir boinmauuim. ⁵ Mi ti dimin taeminim yipiki kara kigim yim wadie imairgim. Mi kara wi kariir inig iirar asi swoki hainanprapras: Dimusi rani, simiirsika. Mi kara hiniina naingwo rani. Kara ha naingwowi, kara kariir inig iirin wi dimusi hainan prapas tani, wi ti digworaekwowim yipiki iikam imiir niisiimauuim, kiriekak nwo karam kara nwowim wi simiirsi hainanprapras. Mi digworaekwo whiekakim kariirin sima tirbuim. Kara inkam paeprkab niingakin. Mi Adi Komii siya kirie komiigakin. ⁶ Mi kara kariir inig iirin

wi dimusi hainan praprasam naingwo rani, wi dimin taeminim yipiki kara niisiimauuim wi simiirsi hainan praprasa mi kara wi inkam biyie ha nwo rani. Karar kigim simiirin, kara simiirin niksisa rani. Mi kara kariir inig iirar hainanim pi boriisopi. Dimusi rani, iikam kima wi ha naingwowi, inig komiigak inkamin karargin ti digworaekwowim simiir kou nwowin. Niingaka. Kara ha naingwowi kima ti dimin taeminim kara tirim simiiram daingwoki. Mi diminim kara boinim kimiir mi kima wi haini ninokninkini kariirin, kara inkam wadieki piyasi owin, iyie? Miiyik rani.

⁷ Mi dimin taeminim Adi Komii siya niisiimauuim siir omanim yim wadieki wadie imairgim. Adi Komii siya pi boriisopi kara kariir inig iirar swoki hainanim. Dimusi rani, ti simiirsika. Mi siya Setan siirin hiriinansi kiwakikin diminim kariir piua saiiram nikropkiyim, ma kariir nii haiginiuam mi ti hiriinankiniuwi kara wi kariir inig iirar hainanpraprasnam naingwo rani. ⁸ Kara Adi Komii siiram in idip idipin kwoima srii mi kariirin siyar mi whinkinsiis haiginiu mi ti dimin biyeyin kariir piunau nwokaiyin yio ini siyar mi nhinikriropkiyin. Mi sima kariirin ina kiwakiyim. ⁹ Kara siiram in idip idipin kwoima srii mi siya kariirin idip idipin kwoima boin. Niingaka. Kara siirin wi kariir warauranki hai rani kara wi kinakar nwowi mi tariigina ya wi digar nwowi. Mi iikamim yipiki kirie nwo karamae nwowim, kariir kirieya wi simiir whinkinsiis haiginiuwi mi wi iikamim simiir niisiimauu haiginiuwi. Mi tariinanin kara ti simiirsiyin maigimaigra nwo karam nwo rani kara ini maigimaigra nwowin. Mi ini kariir inig iirar hainanpraprasin ti dimin taemin bibiyeyim kariir tirbuim simiirsi, yim kariir niisiimauugim kara kiriekak rani. Mi Kraiis siir kirieya kariir mhii kwoinauin sasar nwokai. ¹⁰ Kara ina ninokninkinin ta saiirin, ti dimin taeminim kara tirim yim Kraiis siir inigin siir hainanpraprasikim mi kara maigimaigra nwo karam bi mi okin mi biyie bi mi okin mi iikamim kariirin dimin biyie bi mi tirkin mi kariir bi mi kimpipisu haiginiugim mi dimin biyieki bi mi itkin mi kariir bi mi ipimparkin mi kara miiyik bi mi okin yim tiriiginim yim dimin komii rani. Kara maigimaigra nwo karam bi nwokin. Dimusi rani, kara ina ninokninkinin iya ti digworaekwowim sima nimbiyami kirie nwo karamae kara nwowi, kariirin wi Kraiis siyar whinkinsiis haiginiuwi mi kara wi siir kirie aiir haii mi wi wadieyar swoki owi. triig.

Pol siya minam naingwokin om Korin hiran iikam simiir whinkinsiis haiginiuim sima Adi Komii siir siyugi siyiu iir sibgu apim

¹¹ Kara, kanakanarin inkam biyenan boinkikin, kariir inig iirar swoki hainanpraprasnam. Kara hiriinanam bi naingwokin mi kariirin kima tirkin ti dimin iir tirim. Dimusi rani, kima kariir inig iir bi hainanpraprasikim mi iki iikam nhirim simiir bi boinmaugim hiniin, kara aposel inkam kibikin. Mi kara inig karamae nwokiswo mi wari aposel kam nhirim yipiki kima boiniyim hiniin wadiekin, sima wi kariirin dimin whirmin whirmin di swoki haiburi. ¹² Ti dimin taeminim ti kara tirim, kara kimaka biyie bi nwokin. Mi ti dimin taeminim yim kimiir niisiimauugim hiniin, kara Jisis Kraiis siir aposel inkamkin. Mi dimin kirie komii komiitim kara tirim kimiir, iki iikamim simiir niisiimauuim, yipiki simiir kigim mouni haniin sima siinkaowim mi Adi Komii siirin kimiir mi boinmauuiin mi kimiir mi iisiimauuiin hiniin, Adi Komii siir kirieya ini kanakar nwowa. ¹³ Mi Adi Komii siir piugana saiir iikamim iki omom omomim simiirim, sima ta yai aiir haiyim mi kara tari simiirin kara bi hauugin? Kara kimiirin minam bi sriigikin kariirin kima kigriraowim mi nae omaka minam. Niingaka. Mi kima ha naingwowi, ti siyiu hiriinanin yio ini kara mi priitirin mi kara kimiiram srii, kariirsi naingwobunam mi ti dimin biyeyim kara tirim kimiir, kima simiirin wi hindarar ti aingwo owouu iuguski. Dimusi rani, kara kimiir whinkinsiis haiginiuam tiri. ¹⁴ Mi ya tariigina ya kwoimaka aeya kara boina kimiiram nitam, kimiir kignakiyam. Mi kara wi kimiir iikamim simiir dimin whir swoki priiyiksasae hai rani, kariir whinkinsiis haiginiuamin. Niingaka. Kara kimiir dimin taemin imiir boriisopi. Kara ha naingwowi, iikam kima Kraiis siirarar dwo iski. Dimin taeminim yinisisim ima bi haiigim mi simiir

yopii adim simiirin simiirsi bi kigriraowikim. Dimin taeminim pi yopii ad ima haiyiskii mi yinisisimim simiirsiyin pi simar kigriraowi. An kara ini kimiir adnan ywowin Kraisiir dimin taeminim simiirsi mi wim kima ini kariir yinisisimnan ywowim. Mi kara wi dimin whir kimiir warauranki hai rani. Niingaka. ¹⁵ Kara maigimairga komiiga ti kariigi kariir umir imiirar mi igugusim kimiir whinkinsiis haiginiuam. Mi kara wi pranae pranae mirii rani, wi karar naobugi iki iikamim simiir kwoinbud imiir whinkinsiis haiginiuam. Kara kimiir whinkinsiisamin pranae pranae naingwo rani. Mi ti hiriinan siyiu kibiyin kara tirin, kariir digworaekwo imiir niugugusin kimiir yio siyiu wadieyairgin, aniya?

¹⁶ Mi kimiir iikam nhirim yim wi ha boini, ihi, kira kaimwowar boini. Krima ina ninokninkinim, siya krimiir digworaekwo bi kaukiki haigin. Mi Polin yio niksisaeyaki waiwiigin. Mi krimiir kwoinin siya kiyagim mi siir yayim krimiirin ini sima ikwowaisi-ikiyim, inkamin nae niimauan wraisuim simam kiyau haigingigiyin simiir nobropam, ini siir hiriinan ywowin. ¹⁷ Kima kariir boinmauugi, kara paniina tirkin, ha? Mi tari, ti kamim kara nikropkiyim kimiir kignakiyim mi tari sima? ¹⁸ Kara Taitas siirin bidiyar mi sriiyin, kimiiram waraur mi itim. Mi siya bidiyar mi inkin itin ti siir nomiyau nwirin, ti tir nwowin saika. Mi Taitas siya kimiir bidi yiksisaeyin mi kimiir dimin taemin imiir bidi mi priihai priihaiyim, iyie? Niingaka? Mi siya mi kara, krira tari Adi Komii siir naeyiun siir dimin taemin imiirara nap rani, aniya? Mi krira tari dimin whiruan siirara tir tani? Ti dimin taemin hiriinanim simiir sibgu aingwo omoki.

¹⁹ Kara ha naingwowi, kima ta yokwo aiar mwaini mi kima wi ha naingwowi, ta yokwowa krima winkiya kimiiram, krima kimiir kwoin imiir kiyaiyam kinankiugika mi kima wi ha niki aingwowim krimiirin, krima wadiekim. Niingaka. Kariir nomiyauim yipiki kara naingwokwonanaeyim, krima ti kamim yipiki Kraisiirim, Adi Komii siya ini krimiirar kigiyin ti dimin taeminim ti krima boinkiyim kimiir. Mi ti yayim ti krima winkiyim ta yokwo aiar, kimiir whinkinsiis haiginiuam, kima Adi Komii siirgisiir siyiu iirarar dap iski. ²⁰ Krima ta yokwowa kimiiramim whisarii bi winkika, ti simiirsika. Mi kara ta sair saira naingwokwonanaekin. Kara pi boriisopi, mhoiia kara niti, kimiir nini kigniyam mi kara wi ha kipi nini kigni, kima ti dimin taeminim kara boinkiyim kima wakaeyokna apam, kima simiir nap rani. Dimusi rani, wim kima wi ti dimin taeminim kara tiranim kimiir whinkinsiis haiginiuam wi simiiram naingwo rani. Kara minsi naingwoyimiyoki, ti dimin taeminim kimiir waraur kara nini kigi simiirsi naingwoyimiyoknanaei. Mi iikamim irika nwirika niniinansaowi mi irika nwiraka nomboin ii ae karamae nwowi mi yai irika nwirika mi inii mi simiir piu imiiramar swoki aingwokwonaei mi isido whisa mi inibiiri mi yai bibiyie irni nwirni mi inkbumbuwi mi dimin taeminim hindara mi priiboin priiboini, yayim iripa sibgu kitibmii boin karamae mi owi mi wim kima wi ti dimin taemin hiriinanim simiirar mi aingwo tibmii kiini. ²¹ Kara ha naingwowi, mhoiia kara kimiir kignakiyam niti, kariirin wi Adi Komii siya tirki, kimiir whwonkam ida nitsi nididim. Mi kara wi iikamim yipiki kara nhinikriropknaatnoudninkigiyim wi simiirsi nouuboboini, iikamim yipiki Adi Komii siir piugana sairim simiirin wi kara nhinikriropkii. Dimusi rani, sima dimin bibiyie hiriinanim sima tirim, sima simiirsiyin naingwoyimiyok karamaekim. Sima ini dimin bibiyeyim, iikamim hii priinanae prinanaeyim sima tirim simiir napikim. Simiir kwoinim ti hiriinan dimin ima bidi yikpitmayim. Mi hiriinankiniwu mi kara wi ti iikam hiriinanim simiir kig rani. Iriig.

13

Pol siya om Korin hiran iikamim simiirin min boinkin dimin taeminim sima napiyim sima sibgu mintirao.

¹ Tariigina kara kimiir kigam niti ya kwoimaka aeya. Mi kimiir iikam nhirim sima simiir nomiyauwim simiir nikbumbuwi mi kima wi ti yayim yipiki Adi Komii siya boinim, wi simiir wakaeyokna ap. Mi inkamim nwis nwoima mi kiritmai boinkii ti siirin mi sima wi sibgu danaakninkii haiginiugi. ² Kara kimiirin ti iikamim yipiki dimin

biye simiir iikam nhirim simaka tirim, pi simiir boinkii. Biya kara kimaka waraur niki owa kwisaka, kara kimiirin igao yai ti dimin taemin imiir boinkin. Mi tariinanin kara ti aru nwokiyin, kara kimiirin pa swoki boinkii. Mhoiyya kara kimiir kigam swoki iti, kara wi inkam nwirni swoki kiwaki rani, rirmiiya nwowamin, yipiki dimin biye tirin mi naingwoyimyok karamae ha nwowin. Kara kimiirin ti dimin biyeyim kima tirim wi simiirsi nonkwobumbuninkini. ³ Mi kara kimiiram waraur niti mi iikamim dimin bibiyie tirim simiir nini onkwobumbuninkingigam mi kima wi haini ninokninkini kariirin Jisis Krai siyar boinkikin. Mi iya siya kariir boinin, kimiir dimin bibiyeyim simiir nonkwobumbuninkinam mi kima wi haini ninokninkini, siir kirieya kimaka waraur nwowa sapisap rani. Niingaka. Saeya komiiga. ⁴ Mi iya Krai siya iikam krimiir hiriinanar mi owin, inkamim siirin ina mi hainamim paeyin hiiniya nirioninkinin, saika ha ninkin irinugiyim mi siya ina yaonamin. Mi tariinanin Adi Komii krimiir Wanin siya siir kirie komiyya yipiki siir hidninsiin idwowin mi siya omwai ha swoki waiyan, saiirin siir bidi hauugiya. Krima mi Krai siya krima wi iripar haingiriyiu owi mi nim krima inkam kirie komiyan tani. Mi Adi Komii siya krimiirin wi siir kirie komii aiir whinkinsiis haiginiuwu. Mi mhoiyya krima niti mi krima wi siir kirieya saiir niisiimauuwu iikam kimiir waraurin, ta krima hida kimiir saiir hiriinan.

⁵ Kima, kima kimar hidnaei mi kima wi haini sibgu inokninkini, iyie? Niingaka, kima Krai siir yaiya kimiir kwoinawu nwokaiya saiir wakaeyokna apikin. Mi kima tari ninokninkin tani, Krai siya kimiir kwoinawu waraur nwokai, aniya? Mi kima siiram naingwo tibmii kiini, kima tira saiir hiriinan mi siya wi kimiir kwoinawu kwirii idwokai. Mi hiriinan tir karamae nwowi mi siya wi waraur nwo rani. ⁶ Kara hiriyyar naingwo tibmii kiini, kima ina ninokninkinim Krai Jisis siya krimiir kwoinawu nwokaiyin. Krima iikamim yipiki niksisaeyim sim tani. Niingaka. ⁷ Krima Adi Komii siiramim minam kwis boini, siya wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim. Mi kima wi hiriinanki nwowi, iki dimin bibiyeyim simiir wakaeyokna apim. Krima siiramim ti dimin taemin hiriinanim simiiram bi sriigikin mi iki iikamim pa nwoki aingwowim, krima inkam wadiekim. Niingaka. Mi iikamim krimiirin hiriinan naingwowi, krima ini yikiigiyim, ya ta hiriinana ya dimin komii rani. Krima ha naingwowi, wari kima tirim yim ini ywowim, simiirarar dap iski. ⁸ Kima ina ninokninkinim ta saiirin, krima wi ta yaimwokiyaimwowa saiir dimin sim whir swoki kinkrip rani. Krima whinkinsiis haiginiuwawanin diminin whirkiwhiruwaargin ya yaimwokiyaimwo aeya. ⁹ Mi kima Krai siir yai imiir wakaeyokna api, kima tira saiir hiriinan mi krima wi maigimaigra nwo rani, krimiir Adi Komiiyin siir kirieya iki iikamim yipiki dimin bibiyeyim sima napiyim simiir nonkwobumbuninkiniya saiir niisiimauuwim. Mi iikamim krimiirin ha naingwowi, krima ini inig karamae ywowim yio ti hiriinan mi owiyim, yi ini mi owin. finokinokin krima Adi Komii siiramar sriininaeikim, kimiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi kima wi siir yai aiir nwoki wakaeyokna apim, kima tira saiir hiriinan. ¹⁰ Kariirin inigak Adi Komii siya nwowaiginiugin, Adi Komii siir iikamim simiir grabim. Mi an kara kimiir tirbuwam tir tani. Mi hiriinankiniuwu, biyyin kima saiir mwain mi wi kima kimar swoki grabna, iya kara ti aruwa niki owin. Mi mhoiyya kara niti kimiir kigam, kara wi ta kariir kirie aiir nini tirni rani. Kara kimiirin wi hinda grab haiginiuwu. Mi kima wi wadieki wadie nwoki owim.

¹¹ Ti kariir nomiiyauwim, krimiir yayim ini dig ywokiyim mi krima kimiirin pi hindara nokboinmamaigii. Kima dimin bibiyeyim simiirin digiumii haimriiyugig mi kima dimin miyikim simiiraramar dinmiininkin iski. Irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis mi kwoin whirua dwo mi iripa dingwomamair aekiyam. Mi Adi Komiiyin yipikin krimiiram naingwokwo nanaeyin mi krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin, iripa krima nongwomamair aeyam siya wi kimakar nwowi inokinokin. ¹² Kima ti Adi Komii siir iikamim warauranim, kima irni nwirni dikboinmamair mi iin min dinan ininkwo aninkwo.

¹³ Mi Adi Komii krimiir Wanin siir piugana tirana saiir iikamim sima kimiir nikboinmamaigikin. ¹⁴ Kara hiniina naingwowi, Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai siya

kimiiram nwoki aingwobumbuwin. Mi Adi Komii siya wi kimiiramar nwoki aingwokwo irkakim. Mi Adi Komii siir naeyuin siya wi kimakar nwowi, kimiir kwoinau waraur kimiir nomiiyaunan. Iriig.

GALESIA

Pol siya ta yokwowa iikamim yipiki naingwo tibmiiyim nu haimii Galesia hiranim simiiram winkikin. Pol siya simaka hir nwokin. Pol siya Adi Komii siir yaiya omisisimim nu haimii Galesia hiranim simiir boinmimauugin. Mi nhirim ta yai aiir wakaeyim mi sima ina yaingwo tibmiiyim Jisis siiram. Mi mhoiia Judami kam nhirim ha nitim mi ti iikamim naingwo tibmiiyim simiirin sima ini boini sima siyupai siyupaiyim Moseski wingikim simiir sibgu onkworinim mi kamim simiir miois imiirin pi kitiyopnimmir haiyim mi ta hiriinan sairsika sima wi Adi Komii saika nwoki amasukikinim. Mi mhoiia Pol siya hiriinan wakaeyin mi siya ta yokwowa ha win hauugikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir boinkiyam. Adi Komii siya iikam imiirin Jisis siiram naingwo tibmiiya inigak sairsi arar nwoaiginiuwikin. Iriig.

¹ Kara Polkin, kara ta yokwowa kimiiram winkika kara Jisis Kraiis siir aposel inkamkin. Kariirin ta mii aiir miriyamin nuan inkam nwrki bi nokmwim okwo haiginiugin. Niingaka. Mi Jisis siya mi Adi Komiiyin, ti inkamin yipikin Jisisni hidninsiin idwovin ieyankin kariirin sowa nokmwim okwohaiginiugin ta mii aiir miriyam. ² Mi nomiiyauim naingwo tibmiiyim yipiki kanakar nwowim, krima whiekakarim kimiir nokboinmamaigii iikamim Jisis Kraiis siirim naingwo tibmii kiniiyim nu haimii Galesia warauranim.

³ Kariir kwoin komiiyin ha naingwowi Adi Komiiyin krimiir Adin mi krimiir Biyan Inkam Komii ikin Jisis Kraiis kimiirin wi sowa hauuwi naingwobumbu mi iripa nongwomama aeyam.

⁴ Jisis Kraiis siya krimiir Adin siir yai aiiar wakaeyokna miriigin mi siya kwoin whirua asi nwokin krimiir dimin bibiyeyim simiirsi naowim ti siyiu bibiyeyim ti nuin siir tiranim taka ii aiir nwowim simiirsi nanmaiwarkainam. ⁵ Mi dimusi rani, Adi Komii siya ti hiriinan krimiirsi tirkin, krima siir inig iir nwoki hainanyokiyokikaemi inokin. Ihi, yai kaimwowaiga. Iriig. ⁶ Kariir pua ini warar yopaigiya dimusi rani, kima Adi Komii siir bidi haiburgigim yipiki biya kimiir kwoin imiir niki kiyayin dimin kibiyin Kraiis siya priidiraerarkiyin kimiir biya iya siya naonama. Mi tariinanin kima siir yai kibi kibiyim yim biri kimiminkikim simiirin bidi haiburgigim mi kima ini iki yai nhirim kima ha naingwowyim yim wadiekim mi kimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apim ini simiiram ninmiininkinkripkaiyim. ⁷ Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, yaeya yai kibi nhir kamaeka yipiki wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi. Niingaka. Ini ta sasar ywowiskiya ta karar boinmauwa. Kara ti dimin taemin hiriinanin simiir asi boini. Dimusi rani, kam bibiyie nhirim kimiir kwoinim sima pridaiginiugim mi sima minam naingwokim Kraiis siir yai kibiya nanmaiwarkainaeiya sairin sima ninkpitkiyim yai biyie nimbiamam. ⁸ Mi krima mi Adi Komii siir paekwosim ieya krimar niti mi kimiirin yaeya yai nini boinmimauunii mi ti yayim biya krima boinmimauuim simiir hiriinan boinmimauu karam nwowi, yaeya yai nini boinmimauunii mi yipiki ti hiriinan tiri, kara ha naingwowi simiirin wi Adi Komii siya tioidwomaii mi simiirin wi paeya nikropki. ⁹ Krima ti dimin taeminim simiirin bidiyar iki boinmimauuim mi tariinanin krima ini simiirar swoki boinmimauuim. Mi ti iikamim yipiki kimiirin nitim mi kimiirin yaeya yai nini boinmimauuniyim mi ti yayim biya kima wakaeyim kariir kwoin komiiyin ha naingwowi Adi Komii siya simiirin wi dimin biyie tir haiginiuwi paeya nikropkiyam simiirin.

¹⁰ Mi kima hiriir naingwowi ti dimin taeminim kara winkiyim mi kara boinki ikim mi iikamim wi maigimaiga kanaka nwowi. Niingaka. Kara simiirin minam boinkikin, Adi Komii siya wi maigimaiga kanakar nwoki owim. Mi kara ti dimin taeminim simiirin inkamaramar tirkiswo mi inkamim maigimaiga kanaka ha nwokiswo mi kara simiirin wi inkamaramar pi tirin wi Kraiis siir mii kigna miriyan inkam kin di nwowi. Iriig.

Pol siya hiniina niisiimauugin ta aposel miya siya miriia inkami hindanki bi nitka.

¹¹ Ti kariir nomiiyauim, kara ha naingwowi kima ina sibgu inokninkinim ta Kraiis siir Yai Win Kibi aiirin ta kara nanaakninkii haiginiuwa kimiir biya, ya ta yaiya inkami kwoin airga bi priinaingwo boinkika. Niingaka. ¹² Ti yai imiirin kariirin inkam nwrki bi boinmauugin mi inkam nwrki bi mi iisiimauugin simiirin. Niingaka. Yio Jisis Kraiis siya siyairgin kariir nanaakninkii haiginiuwun ti yai imiirin yaeya siyu whirni.

¹³ Tiki yayim yim yai kaimwokim. Dimusi rani, kima bidiyar wakaeyim dimin bibiyeyim kara tirim biya iya kara dimin taeminim Judami iikamim sima tirim simiir napin kara dimin bibiyie kasa bi tirkin iikamim Adi Komii siir piugana saiirim simiirin. Mi kara hiniina naingwokin simiirin hiriyyar donkwobumbuninkin iuguski. ¹⁴ Mi kariir iripa yaioyieya saiir kouwin ini kara ywowun ti yayim Juda iikam krma napiyim simiirin. Dimusi rani, kara bidiyar sibgu wakaeyokna apin dimin taeminim krmiir brougae wanwiyaeyim sima tirim iya Adi Komii siir boiniyim Adi Komii siya big nasmirwaiya simaka nwowam.

¹⁵ Mi Adi Komiiyin iya kara kariir yopiini mhinau hirar niki okaiyin siya kariirin saiirar nimbingikin. Mi mhoiia siya kariirin ha sibgu grabaiginiuwun mi siya kariirin ina boinkiyin, kira kariir mii aiir mirii. ¹⁶ Mi siya kariirin hiriinan boinkiyin, mi siya kariirin ina yiisiimauun siir yinisim iirin mi kara wi ti yai kibi kibiyim Kraiis siirim wi simiir asi boinmimauuwi iki iikamim yipiki Juda iikam tani simiir piugananim simiir. Mi ta ii aiirarin kariirin Adi Komii siya yiisiimauu yipiki siir yinisim iirin, kara ti dimin iiramim inkam nwrniyam bi sriigin kariirin siya boinmauim. Niingaka. ¹⁷ Mi kara om komii Jerusalema hiriir bi mi amkin kamim yipiki biya Adi Komii siya nimbinim bigi bi aposel inkam nwowam simiiram simiir nini sriinakiyam mi kariirin sima boinmauugiyim ti dimin imiirin. Mi biri kimiminkikin kara ina yamsauwin nu komii Arebia hiriir om siiyin apa iikam kwisuwaki nwowiyin siir. Mi mhoiia kara ini om komii Damaskas hiriyyar swoki amin. ¹⁸ Mi mhoiyan biwi whoimim ha namkiyim mi kara kimidiniya om komii Jerusalem hiriir yam mi kara kimidiniya Pita siir kig yipiki kara nini owouwin mi kara nini boiniuwun iiyim iuur iriyyar. ¹⁹ Kara aposel inkam nwr bi swoki kigmiminkin kara Jems siirarar kig Biyan Inkam Komii Kraiis siir nomousimin kara ti inkam iirarar kigin. ²⁰ Mi ti dimin taeminim ti kara winkyim yim yai kaimwo imairgin Adi Komii siya ina ninokninkinin kara kimiir niksise rani.

²¹ Mi ta kara nama om komii Jerusalema hiriir saiir mhoiyan kara hir ha haiburgigin mi kara kimidiniya nu maeyauim Siria, Silisia sowiirim simiir hiriir yam. ²² Mi taka iya, iikamim Jisis Kraiis siir piugana saiirim nu haimii Judia hiranim sima kariir bi kigin mi kariir bi mi kigsibgin. Sima yayim kam ima boinim kariir hiniin simiirarar wakaei, ²³ inkamin yipiki krmiir nipimparin mi krmiir nigbumbuwin mi krmiir nisomsomaowin tariinanin siya ini Yai Win Kibiya Kraiis siira ini saiir boinmimauuwun yipiki siya tirbuwam niki tira. ²⁴ Mi sima dimin taeminim Adi Komii siya tirim kariir simiir wakaeyim mi sima kimidiniya siir inig iir hainanki. Iriig.

2

Aposel nhirim sima kwoin whirua Pol saika nwokikim

¹ Mi biewii iuur whiiyim namkiyim simiir mhoiyan, kara kimidiniya Banabas saikar yam om komii Jerusalema hiriirin. Mi kara Taitas siirin warar yinkin ikunam mi siya kimidiniya kriraka yinkin am. ² Kara hiriirin whisarii bi namkin kariirin Adi Komii siya niisiimauugin mi siya kariirin minam naingwokin kara hiriir namim. Mi kara hiriirin ha namim mi iikamim hapairanim simiirin ina boinmimauuwamin ta Yai Win Kibiya ta kara boinmimauuwiya iki iikamim hinda tindanim yipiki Judami piugana saiir karamaeyim simiir mi kara iikam whiekakim simiirar bi boinmimauu irkakim. Kara kamim Adi Komii siir piugana saiirim hapairanim simiir bi nwowiyim simiirar boinmimauugin. Kara minam naingwokin sima ta Yai Win Kibiya ta kara boinmimauuwa iki iikam nhirim sim, wi sima nwoki aanankii haiginiuwim. Kara minsi nididgin dimin taeminim biya

kara tirim simiirsi mi ti tariinan kara mi tirim yim wi naekak nwo rani. ³ Taitasin ti inkamin yipiki kanaka namin hiriir, yio Grikan inkamkin siya Judami piugana saiir tani mi nim krima kimidiniya ha boin sima Taitas siir miois aiir kitiyopnir haiyam tirim mi Juda hapairan inkam komii komiiyim naingwo tibmiiyim sima siir miois aiir kitiyopnir haiyam ini boriisopim Juda simiir inkamnan nwowam mi siya wi simaka iripa nwoki owim. Niingaka. ⁴ Mi nim krima ti kamim ti dimin iirin hiriinan dimusi bi boinkikim kam nhirim yipiki yaimwoni boin karamae nwowiyim sima krimiir nomiiyau nwokim mi sima Kraiis siir yai imiir bi sibgu wakaeyokna apkim, yim sima Taitas siir miois aiir kitiyopnir haiyam tirkim. Mi ti kamim krimaka nini oniyim krima bi ninokninkinkim diminin sima napiyin. Mi sima kamim dimin taemin nini kigninprionakiiyim sim haniin nwokim dimin taemin kibi kibiyim Kraiis siirim rirmiia krima naingwo tibmii apiyim simiir. Krima tariinanin Moses siir siyu komii iir nwo rani mi krimiirin wi siya nanmaiwarkaina rani, yipiki biya Juda iikamim sima napin. Dimusi rani, krima mi Kraiis Jisis siya, krima ini nwuruwar ywowiskiyim. Mi ti inkamin krimiir kiyaiyam minin krima Mosesni siyuin biyanin siir napim nim wi inkamin maeyauwa mii biyie miriia sae nwokaiyin wi si hiniin pi ywowin. ⁵ Mi krima simiir yaimirsim kwir bi swoki wakaeyokna apmiminkim. Dimusi rani, krima Adi Komii siir yaiya kimiir wokmaihaiginiuwana saiirin sibgu kigriraowi mi kima wi ta hiriinan saiirsi nwowi iki yai bibiyeyim simiir wakaeyokna apim.

⁶ Mi ti kamim hapairanim yipiki inig komii komiigakim mi iki iikam nhirim Adi Komii siir piugananim sim kigriraowiyim mi an kara ha naingwowi ti inkam komii komiiyim sima mi owa ya kariir whwonkam idan ya dimin komii rani. Dimusi rani, Adi Komii siir whwonkam idan iikam whiekakim ini hiri hiriinankinar nwoswowim. Mi kamim yipiki simiir inigim komii nwowim, sima kariirin yaeya yai boinmauwam bi swoki boinmauugim ti yayim kara boinmimauuwanim simiirin. ⁷ Mi sima hiriyar yinokninkin Adi Komii siya kariirin yai miyik miyik imiirar hauugin mi siya kariirin ha nimbingiyin mi ina yikropkiyin mi kara ina boinmimauuwamin siir yai imiirin iki iikamim Juda iikam tani simiir piuganim simiir iikam imiir, Adi Komii siya mi imbingiya Pita siir saiir hiriinan, Yai Win Kibiya Kraiis siira saiir boinmimauuwam iki iikamim Judami piuganim simiirim simiir. ⁸ Adi Komii siya Pita siir whinkinsiis haiginiugin siir yai kibi aiir boinmimauuwam iki iikamim Judamiyim simiir. Ta Pita siir siya whinkinsiis haiginiuwa biya saiir hiriinan. Mi sima bidiyar yinokninkinim kariirin Adi Komii siya nimbingin mi siyar whinkinsiis haiginiugin siir yai kibi aiir boinmimauuwam iki iikamim Juda iikam tani simiir piugana saiir iikam imiir. ⁹ Mi sima ti dimin kibiyin Adi Komii siya tirkiyin kariir siir ninokninkinkiyin ti siya nimbingiyin kariir siir yai kibi aiir boinmimauuwam mi inkam komii komiiyim Adi Komii siir piugana saiirim om komii Jerusalem hiranim, Jems, Kaiapas, mi Jon, sima kimidiniya in Banabas mi kara kririir yonkwo mi ta in sima nonkwowa kririir ya min nisiimauuga sima wadie bidi ywokiym krira ta Adi Komii siir yaiya saiirin hiriyar boinmimauuyokiyokiiyamim iki iikamim nu haimii Judia hir nwowim simiir. ¹⁰ Sima kririirin ti dimin whuruwan siirarar boinkikin. Sima minam naingwokim krira hiniina naingwowi krira umir simiir iikam paeprkabim nu haimii Judia hiranim simiiram hauugiyim. Mi ti diminim kara tiram naingwowim kara simiirin bidiyar tirim. Iriig.

Pol siya dimin biyeyim Pita siya tirim om Antiok simiir boininkigin

¹¹ Krima iripar miriigim Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwim mi mhoiia Pita siya om Antiok hir nini kignakiyin hiran iikam imiir mi kara siirin siir whwonkam idar yik. Dimusi rani, siya ti dimin biyie whirin siir tirkin. ¹² Kara siirin io whisarii bi nwokin ti dimin whuruwan siya tirin siirsika. Biya kam nhirim Jems siya nikropkiyim om Antioka tiriir nitam, Pita siya biya iikamim Juda iikam tani nae simaka nidwokai aekin. Mi mhoiia ti kamim Jems siya nikropkiyim ina yimbiniyim om Antioka hiriir mi Pita siya iikamim yipiki Juda iikamim simiir piugana saiir karamaeyim simiirin ina haiburgigim. Dimusi rani, siya pi nididgin ti kamim yipikim om komii Jerusalem hiranim

yipiki Mosesni yayim biyanim sim napiyim yipiki ha boinim kamim Adi Komii siyu napiyim simiir mioisim yim kitiyopnimnir hai mi ti inkamin siirin io siya yo. Dimusi rani, ta nae siya naeya simaka sairsika. ¹³ Mi Judami piugana saiir iikam nhirim yim ta ii aiirin nae Juda iikam tani simiir piugana saiir iikamim nae simaka naeyim mi ini ta ii aiirar yadigniyin. Mi sima ti iikamim simiirin Pita saika hiarar ywoki mi Banabas siya hiriinan kigin mi siya ini hiriinan siyu biye iirar mi apin mi siirin iriipi hiriinan iki iikam nhirim simaka hiarar mi okmwın ogig. ¹⁴ Mi kara simiirin hiriinan ninokninkin sima Adi Komii siir yai kibi aiir sibgu ap rani mi kara Pita siirin ti iikam whiekakim simiir whwonkam idar boin, ni kira Judami piugana saiir inkamkin mi ni kira dimin taeminim Judami piugana sima tiriyim simiir dap. Mi kira ini dimin taeminim yipiki Juda iikam tani simiir piuganan iikamim sima tiriyim ini simiir napim. Mi ta hiriinan sairsika mi kira iikamim Juda iikam tani simiir dimusi boinimauuwi, simiir kwoin imiir kiyaeiyam mi sima wi dimin taeminim Judami piugana saiir iikam ima napiyim wi simiir nwoki apim, ha? Mi ni kirarin ti dimin hiriinanim simiir bi napkin! Mi ni kira pi nididgin Jemsni kamim yipiki kiriir nini boiniyim simiirsi. Iriig.

Mi yipiki Jisis siir yai imiir sibgu wakaeyokna apiyim wi iikam bimbuiwii nwo rani mi simiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei

¹⁵ Mi nim krıma iikamim yipiki krimiir yopiiyim krimiirin Judami piugana saiir naokainam nim krıma iki iikamim hinda tindanim sima hiniin tani Juda iikam tani simiir piugana sae karamae rani, yipiki ha dapiyim iikam bibiyie yipiki Adi Komii siiram wakaeyokna ap karamae nwowiyim. ¹⁶ Mi nim krıma Juda yiniieyim ina ninokninkinim Adi siya ha bi boinkin iikamim wadie nwowiyim yim dimugi nwo rani, yim sima Mosesni siyuim sim napkim. Niingaka. Dimusi rani, sima Jisis Kraisi wakaeyokna apkim. Krıma Jisis Kraisi siirarar wakaeyokna apkim mi Adi Komii siya wi kwoin ara asi naingwowi krimiirin wadie. Mi krıma Mosesni siyuin siir siyuim sim napkiswo mi nim wi wadie di ywowi. Adi Komii siya ha bi boinkin, inkam nwrki wadiekin Moses siir siyu komii iir bidi sibgu apim. Niingaka. ¹⁷ Mi krıma ha naingwowi Adi Komii siya krimiirin ha boinkin krıma wadiekin. Dimusi rani, krıma Kraisi siir wakaeyokna apkim mi mhoiıya krıma ha wakaıeı Adi Komii siya ini ha boinin krıma Moses siir siyu komii iir dap mi wi siya nwoki grabaiginiuwim mi yio ti kwoin hiniinin yio miıyik rani. Mi krıma Moses siir siyu komii iir nikwowaisii mi Kraisi siiramın ha ninmiininkinami krimiir grabaiginiuwam mi tiriiginin yio wi hiniina niisimauuwi, Kraisi siya krimiirin dimin biyeıeı bidi tirhaiginiuwın mi krimiirin siya bidi tirkiyim dimin biyeıeı tiramin. Ana ti yayim kaimwokim, aniya? Niingaka. Kraisi siya dimin taeminim krıma naingwo tibmiıyım simiir bi tirbuwikin siya krimiirin minanar whinkinsiis haiginiuwikin krıma Adi Komii siir yai imiiram naingwo tibmiı kiinim. ¹⁸ Mi ta biıya kara haimriıyugiga Moses siir siyu komii iir saeya kaimwoki niıwi mi mhoiıya kara ha swoki ami siiram mi ha naingwo tibmiı kiini mi kariirin dimin whirki kimbu karamae siya nwowaiginiıwi Adi Komii siir whwonkam idan mi iikamim sima wa swoki inokninkinkii, kara simiir bidiyar iki iisimauuwın ti siyu hiriinanın mi an tari dimin biyekibiyie iirar tirkin. ¹⁹ Biıya kara miınan mirii nanaekin Moses siir siyu komii iir napamin, kara ina ninokninkinın kara inkam biyeıeı nwokin mi kariirin kimidiniya Adi Komii siya yonkwobumbuninkin haiginiı mi ta hiriinan sairsika kara asi naokin. Mi kariir ıgsopa Kraisi siya asi nonkwokairinanaowidgin mi siirin Adi Komii siya yonkwobumbuninkin haiginiı mi siya ha naonamkin paeyin hiiniıya niriıninkinın siir. Mi tariinanın kariir kwoinin Moses siir siyu iir napam naingwo rani mi ta hiriinana kara inkam miıyik Adi Komii siir whwonkam idan wi sairsi nwo rani. Niingaka. Mi tariinanın kara ini rirmiıya ywokiıyın Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apin. ²⁰ Whisarii rani, Kraisi siya bidi yaowın mi ti siyuim biıyanim kara simiir nap rani, yim bidi digiyim. Mi tariinanın dimin taeminim kara tiriyim kara kariir kwoınairgar naingwo diriraerar tani. Niingaka. Kara Adi Komii siir yinisimin Jisis siiram naingwo tibmiı mi kara siiram naingwokwonanaıeı yipiki kariiram naingwokwonanaıeyın

mi kariirsi naowin mi kariirin siya whinkinsiis haiginiugin kwoin whirua Adi Komii saika nwowim. Mi ti diminim ti tariinan kara tirim kara Adi Komii siir yinisimin Jisis yipikin kariiram naingwokwonanaeyin mi kariirsi naowin kariir whinkinsiis haiginiuwam siir kirieni tirkin. ²¹ Kara ti dimin kibi kibiyim Adi Komii siya tirkiyim hinda whisarii priywokaiyamam bi tirkim. Mi kara simiirin wi digiumii haigingig rani. Niingaka. Mi Adi Komii siya iikam imiirin ha boini sima wadiekim. Dimusi rani, sima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apkim biya Moseski si hauugiyim iikamim sim mi Kraisi siya wi di yiti. Moses siir siyiu komiyyin yio wi Adi Komii siir di tiri, krimiir boinam hiniin, krima dimin whirki bi kimbugim. Kraisi siya whisarii bi naokin siya bwamkakin siya asi naokin. Kraisi sasaingin Adi Komii siir tiri, krimiirin siya hiniin boinam krimiirin dimin whirkin bi kimbugim yio biyan siyiu komiyyin si rani. Niingaka. Iriig.

3

Kimiirin wi piki hiniin dimin iki nwoaiginiuwu wadie nwowamin Moses siir yai ima iyie? Kraisi siir yai ima.

¹ Kima iikamim Galesianim kima iikam paipai rani! Mi kima iki kam nhirim simiir dimuam kigninkinkim kimiir kwoin imiir kiyaiyamin. Mi kima Kraisi siir yai kibi kibiyim simiir bi wakaeyokna apkim, aniya? Krima kimiirin bidiyar iki boinmauwim idowiyar kima kigni haniin ta siya naonama paeyin hiiniya nirioninkinin si. ² Kara kimiiramin pi dimin whiruan siiramar srii. Kima Adi Komii siir naeyuin siirin paniin paniina hai? Mi kima siirin ti dimin taeminim Moses siir siyiu komii ieya boinim simiir wakaeyokna apim mi ha haigin, aniya? Iyie? Mi tari kima Kraisi siir yai imiir wakaeyokna apkim yipiki biya kima wakaeyim? Kaimwokikaimwowim yim ini Kraisi siir yayim sima simar ywowiskiyim. ³ Mi tariinanin kima biyie paniin paniina nwokim? Adi Komii siir naeyuin kimiirin siya whinkinsiis haiginiugin mi kimiir kwoinim siya kiyagim mi kima biigi biyyin Kraisi siir yai kibi kibi imiiramin ha wakaeyokna apkim. Mi tariinanin kima ha naingwowi kima siir dimin taemin kibi kibiyim simiiramin ina sibgu apkripkaiyim kimiir kirieniyar mi kimiir kiuim ini kirieya nwokripkaiyim, aniya? Niingaka. ⁴ Mi ti dimin kibiyin Adi Komii siya tirkiyin yio dimin komii rani. Niingaka. Yio dimin komiigikomii ieyairgin. ⁵ Mi Adi Komii siya siir naeyuin kimiir dimusi hauugikin dimin kirie komii komii kimiir iikamim simiir ingar nonkwo diriraerarim? Siya ti hiriinan dimusi bi tirkin kima yayim biya Moseski si boinmauwim simiir wakaeyokna apkim, iyie? Mi tari minsika, kima Kraisi siir yayim yipiki kima wakaeyim simiir warar mi wakaeyokna apkim? Yim tiriiginim yim Kraisi siirairgin.

⁶ Krima ina ninokninkinim. Dimusi rani, Adi Komii siir yayim biya profet kamim sim winkiyim sima ti hiniina winboinkikim, Ebrahim siya yayim Adi Komii siya boinkiyim siir simiir wakaeyin mi siya ti hiniina boinki, Adi Komii siir yayim yim kaimwowaingim mi siya boinim siya simiirin wa tiri. Ebrahim siya ti hiriinan naingwokin mi siya ha naingwo tibmiigin Adi Komii siiramin mi ta hiriinan sairsika Adi Komii siya hiniina asi boinkin siya dimin whirkin bi kimbugin. ⁷ Kima ti hiriinan siyiu kaimwowin ti kwaboinamin siir dinokninkin. Iikamim yipiki inokinok Adi Komii siiram naingwo tibmii kiiiyim mi sima dimin taeminim siya boiniyim simiirin ha tiri, sima simairgin Ebrahim siirgisiir yinieyim. Dimusi rani, yim sima Adi Komii siiram naingwokim Ebrahim siya boina siir sair hiriinan. ⁸ Adi Komii siya iikamim Juda iikam tani simiirin bidi bidiniyar ninokninkin sima wi simbi naingwo tibmii Yai Win Kibi airam mi sima wi wadie simbi nwowi. Dimusi rani, simiir kwoinim aowa aowa hiniina naingwokim Adi Komii siya ta siya boina wi sair hiriinanar tiri. Mi ta hiriinan sairsika siya biya Ebrahim siir asi boinkin siir yai kibiyim yipiki wi mhoyiya nimbiamy mi yipiki siya siirin hiniina boinin, mhoyiya kirisiyin kara iki iikam whiekakim iki omom omomim simiirin wi yapayapa tirhaiginiuwu kiriir kirieni. Ebrahim siya ti yai imiiram naingwo tibmii kiiigin mi siya ti hiniin asi boinkin, Adi Komii siya wi ti hiniina tiri. Mi Adi Komii siya hiniin asi boinkin siya dimin whirki bi kimbugin. ⁹ Mi yipiki hiniina naingwowi Adi Komii

siya ta siya boina wi saiiir hiriinanar tiri mi Adi Komii siya simiirin wi hiniina boini, sima dimin whirki bi kimbugim ta biya siya boina Ebrahimni, Ebrahim siya dimin whirki bi kimbugin.

¹⁰ Mi iikamim yipiki ti yayim Moseski si winkiyim biya simiirar napkripkaii mi Adi Komii siya wi io simiir nwowi mi simiirin wi siya tiodwomaii. Dimusi rani, siir yai kibi kibiyim Yokwo Komii saeya boinkiyim ti hiniin, iikamim yipiki ti yayim biya Adi Komii siya boinkiyim Mosesni simiir wakaeyokna api ti yokwonau hir nwokaiyim sima simiirin hiriyar wakaeyokna apswo mi hiriinan tir karamae nwowi simiirin wi Adi Komii siya tiodwomaii. ¹¹ Mi yayim Adi Komii siir Yokwo Komii aiir nwokaiyim yim ti hiniina boinkim, iikamim yipiki ha naingwowim Adi Komii siya diminin siya boinin siirin wa tiri mi Adi Komii siya simiirin wi hiniina boini, sima dimin whirki bi kimbugim mi sima wi Adi Komii saikar nwoyokiyokiikaeyami inokinin. Mi tariinanin krima ina ninoknininim Adi Komii siya wi inkamin Mosesni siyu komiiyin biya Adi Komii si si hauuwim siir wakaeyokna apim wi sairsi nikiu rani, siirin hiniin dimin whirki bi kimbugin. Niingaka. ¹² Mi siyuin Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyin yio saika bi namasugin. Niingaka. Adi Komii siir yayim Yokwo Komii hir nwowim yim ti hiniina boinkim, ti iikamim yipiki Mosesni yayim sim wakaeyokna apim, sima simiirar wakaeyokna apkripkaii mi ta hiriinan sairsika sima wi hiriinan asi nwoyokiyokii Adi Komii saikan.

¹³ Krimiir igsopa Krai siyar yokwokairinanaowid mi siya miyikan bi nwokin mi siya ha naonamkin mi ta hiriinan sairsika siya krimiir asi whinkinsis haiginiugin krima Moses siir siyu komiini yayim simiir haiburgigim yipiki Moses siir yai ima boinin krimiir nonkwobumbuninam. Adi Komii siir yayia ta hiniina boinka, inkam nwirin yipiki inkam nhirkim nisomaowi mi paeyin hiniya nironininin si ninkin irinugii, yio tiriiginin yio min niisimauugin siirin Adi Komii siya bidi yimbiingiyin nonkwobumbuninamin. ¹⁴ Mi Adi Komii siya Krai siirin minam tirkin siya biye nwowim mi pi naowim mi ta hiriinan sairsika ti dimin kibi kibiyim yipiki biya Adi Komii siya boinkiyim Ebrahimni dimin kibi kibiyim, yim Jisis Krai siirgisiirgim yim wi iikam imiiram niti yim wi Juda iikamim simiiram nit rani. Krai siya ti dimin hiriinanin siir asi tirkin mi krima iikamim wi siir naeyu iir nwoki haiyim yipiki biya siya boingigin siirin wi siya nikropkii mi krima ti hiriinanar naingwokim Adi Komii siya ta siya boina wi saiiir hiriinanar tiri. Iriig.

Mi yayim yipiki Adi Komii siya hauugiyim Mosesni yim ti yayim Ebrahimni siya hauugiyim simiir maeyau aiir bi kisina onawidgim

¹⁵ Ti kariir nomiyauim, tiriiginin yio krimiir siyu ieya. Mi inkam nwisso sowa diriyar boinkii diminin sowa tiranin siir mi sowa siirin ha winkii gavmani yokwowa saiiir mi mhoiia wi inkam nwirki swoki kisina haigin tani ti yayim sowa winkiyim yim wi hiriyar nwowi ti sowa winkiyim biya simiir hiriinan. ¹⁶ Mi ti hiriinan siyu kaimwowin, Adi Komii siya Ebrahim siir kitibmii boinkikin mi siir prinou ikim. Mi Adi Komii siir yayim Yokwo Komii hir nwowim yim siir yiniyem simiir wara bi boinkin mi simiir hoimgak bi mi imbingin. Niingaka. Yim siir yinisim nwiruwan siirarar nimbingin mi ti yinisim nwiruwan yio Krai siyairgin. ¹⁷ Kara ha naingwowi kima ti diminin siir dimin mwokimwowin siir dinokninin. Biya Adi Komii siya Ebrahim siir kitibmii boinkikin yipiki siya tirana. Mi biewii 430yim ha namkiyim mi Adi Komii siya siir siyu komiiyin Moses siir hauu. Mi yayim wi swoki inak rani, ti Adi Komii siya nimbingiyim mi siya boinimauugiyim Ebrahimni mi sima wi hinda priywokaeyam tani. Niingaka. Yim wi hiriyar nwoyokiyokiyami. ¹⁸ Mi krima ti yayim Adi Komii siya hauuwim Mosesni simiir wakaeyokna api mi krima dimin kibi kibiyim Adi Komii siya nimbiniim simiirin ha haii mi tari ta kitibmii boina Adi Komii siya kitibmii boina Ebrahmnaka ya wi naekak nwo rani mi tariigina ya kaimwo rani. Mi krima ti dimin kibi kibiyim siya nimbingiyim simiirin wa haii. Dimusi rani, nimbina yipiki Adi Komii siya nimbingiya Ebrahimni sairsika, Mosesni sairsi rani.

¹⁹ Mi ti yayiyim Adi Komii siya Mosesni dimusi hauugin? Adi Komii siya ti yayiyim iikam imiirin minam hauugin krimiirin hiniina niisiimauuwim ti diminin krima tiriyin yio miyik rani, yio ini biye ywowin. Mi Moses siir yayiyim yim ini krimiirar niki kigrirao kripkaiyim mi wi Ebrahim siir yinie ieyar nitbudgii yipiki biya Adi Komii siya boinin inkamin. Adi Komii siya siir yayiyim siir paekwosim imiir boinkikin mi yim sima simiirin Moses siir boinmauu. Mi inkam nwiruwan Adi Komii siya mi iikam ikim simiir bopwower nwowiskiyin siyairgin mi siir yayiyim siya pi simiir boinkii mi yim sima pi kwoin whiruwar mi okii simiir tiramin. ²⁰ Mi Ebrahim siirin yio Adi Komii sikisiyar boinkikin ti nimbinim siya tiranim siir. Mi ya ta iya ya bopwonau nwowan inkam karamaeka simiir bopwonau nokwokairiowam Ebrahim siir tiram kwoin whirua siya nwokiyam ti dimin iiram. Adi Komii siya ti hiniina boinkikin siya wi hindara pritirkii ti siya boinin simiirin. Mi ta nimbina Adi Komii siya hauwa Ebrahimni ya ini ti yayiyim Adi Komii siya hauuwim Mosesni ini simiir kou ywowa.

Moses siir siyu komiiyin siya siyairgin krimiir kigriraowiyin krimiir nikiunamam Adi Komii siir kingiin hiriir namam

²¹ Dimuga? Mi ti yayiyim yipiki Moseski si hauuwim iikamim sim mi ta nimbina Adi Komii siya hauwa Ebrahimni sima bidi yikripa? Niingaka. Mi yai kibigi nwokiswo ya iikam imiirin wi saeyar pi whinkinsiis haiginiuwun iripa Adi Komii saika nwowam mi Adi Komii siya wi ha pi boinin ti iikamim yim iikam wadiekim. Dimusi rani, sima ti yai kibi imiir wakaeyokna apkim mi sima wi hiriinan nwo rani. ²² Adi Komii siir yayiyim Yokwo Komii saiir nwokaiyim yim krimiirin ti hiniina boinkim, iikam whiekakim dimin biye tirim nim krima ini paeyin uridgi nitkiyiyin ini siir hiriinan ywowim. Mi ti iikamim yipiki wi Jisis Kraiis siir wakaeyokna api mi Adi Komii siya simiirin wi ha boini sima wadiekim. Dimusi rani, sima hiniina naingwo tibmii kiini ti dimin taeminim biya siya nimbinim simiirin wa tiri.

²³ Biya Kraiis siir yayiyim niki it karamae niki owim mi ti yayiyim Moseski si hauuwim iikamim simiir krimiirin sima kigriraokim mi krima simiir wakaeyokna apim mi ini Adi Komii siyar tirtudgiyin dimin kibigikibi iirar Kraiis siirin yipiki krima sibgu wakaeyokna apanin. ²⁴ Mi ti hiriinan sairsika ti yayiyim yipiki Moseski si hauuwim iikamim simiir krimiir kigriraowam yim min niisiimauugim krimiirin, krima miyik rani mi krimiirin min mi tirkikin krima Kraiis siiram niwitamim mi Adi Komii siya wi ha boini, krima dimin whirki bi kimbugim. Dimusi rani, nim krima hiriir naingwo tibmii kiini ti digworaekwowim siya nimbinim, siya wa tiri. ²⁵ Mi tariinanin Kraiis siir yai kibiyim yim bidi yitkiyim mi Moses siir siyuin krimiirin siya kigrirao rani, yio bidi digiyin. Iriig.

Naingwo tibmii saisaiga Adi Komii siir yinisisim krima nwowana

²⁶ Wim kima Adi Komii siir yinisisimkim. Dimusi rani, wim kima ha naingwo tibmii kiini, dimin taeminim biya siya boinin siya wa tiri mi nim krima wi iripa kwoin whirua Jisis Kraiis saika nwowi. ²⁷ Mi wim kima Adi Komii siir yinisisimkim. Dimusi rani, biya iikam kimiirin yipiki iikam nirkim baptais haiginiuwim, sima kimiirin Kraiis siir inigni baptais haiginiugim mi kima iripa asi nwowi Kraiis saika. Mi Adi Komii siya kimiiramin wi Jisis Kraiis siiram siya naingwowiya wi saiir hiriinan naingwowi. ²⁸ Mi ta hiriinan saisika ti hiriinan asi tirkim mi tariinanin iikam kima isido whisa bi nwoko Juda piugana sima mi Juda piugan tani yim sima mi iikamim hinda whisarii mi priimiriyyim mi iikamim rirmiiya nwowiyim yim sima mi wigkamim yim sima. Niingaka. Adi Komii siya ha naingwokin yi ti hiriinan siyuin yio dimin komii rani. Iikam whiekakim ini hiri hiriinankinar ywowim. Dimusi rani, krima Kraiis Jisis siirgim. ²⁹ Mi kima Kraiis siirginiuwu mi wim wi Ebrahim siir yinie nwowi mi ta hiriinan sairsika mhoiia kima wi dimin kibi kibiyim simiir asi haii yipiki Adi Komii siya nimbinim Ebrahimni siir hauuwam. Iriig.

¹ Yai nhirim yim ti hiniingim, yinisim nwirin dimin taemin whiekakim siir adin siirim yim wi siya haii mi simiirin wi siya kigriraowi mi iya siya yinisimar niki owa siya ti dimin hiriinan simiir bi haigin, siya inkamin hinda siir adni mi whisarii priimiriyyin siir hiriinan nwokin. ² Mi siya ini yinisimar niki okripkaiyin mi siya iikamim simiir yai imiirar wakaeyokna ap yipiki siir kigriraowiyim mi siir dimin taeminim siya haiyanim yim wi ta iya siir ad ieya nimbingiya saiirar nadigiwi mi siya wi haini haii simiirin. ³ Mi biya nim krima ti yinisimin siir hiriinan nwokin mi krimiirin dimin biye saeyar widnonkworinugim mi krima uridyiu bibiyeyim mi iki dimin bibiyeyim ti nuin siirim simiir asi wakaeyokna apkin. ⁴ Mi ta iya yipiki Adi Komii siya nimbina saeya nitkiya mi siya siir yinisim iirin ha nikropkiyin mi siya ini inkamar yimbiyamin. Mi siirin wig ira saeya yaokainaki mi siya ini yayim yipiki biya Moseski si hauuwim Juda iikamim simiirar mi wakaeyokna apkin. ⁵ Siya ti dimin iirin dimusi bi tirkin siya krimiirin wi hiriinansi nwoki whinkinsiis haiginiuwim mi iikamim yipiki Mosesni yayim sim wakaeyokna apim krimiirin wi saeya nwoki owaiginiuwim rirmiya. Mi krima wi Adi Komii siir yinisisim nwoki owim, siir yinisisim siir hiriinan yipiki wi dimin taeminim Adi Komii siya nimbim krimiir simiir haii.

⁶ Dimusi rani, wim kima siir yinisisimkim, Adi Komii siya siir naeyiu iir bidi yikropkiyin yipiki siir yinisisim siir kwoinawu hir nwokaiyin kimiir kwoinawu waraur nwokaiyam. Mi Adi Komii siir naeyiun krimiirin yio min tirkin krima maingimaingawu nwowim mi Adi Komii siir boinim, kira krimiir adgin, kira krimiir adgin. ⁷ Mi tariinanin kima wi ii priei nwo rani, iikamim yipiki maeyaua mi biye miriya saiir hugripkiikaiiyim simiir hiriinan. Niingaka. Wim kima Adi Komii siirgisiir yinisisimkim. Dimusi rani, kima Kraisiir wakaeyokna apikim mi wim kima Adi Komii siir yinisisimkim mi kima ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbim krimiiram yipiki siir yinisisimim, krima simiirin wa haii. Iriig.

Pol siya iikamim nu haimii Galesia hiranim simiirsi naingwoyimyokin.

⁸ Biya Galesia kimiir iikamim iriipi hiriinan wim kima Adi Komii siir bi mi inokninkinkim mi ti uridyiu bibiyeyim mi dimin taemin nhirim kima naingwo tibmiyyim, yim Adi Komii siir hiriinan tani. ⁹ Mi tariinanin kima Adi Komii siirin ina ninokninkinin. Mi kamarin ha ninokninkin tani Adi Komii siya kimiirgikimiirgin, kimiirin siya bidi yimbiyiyim siir yinisisim nwowam. Mi ti uruwai siyaowaiyim tidiyuni kima nikrintio iupimpit kuukaiyuwim kimiir widnonkworinuwim wim ini simiiram swoki akaininkirionaim. ¹⁰ Mi kima ti dimin taemin hiriinanin simiir napim mi kima hiriirar naingwowi Adi Komii siya kimiirin wi hiniina boini, kima wadiekim. Dimusi rani, wim kima ii bwanim mi biewiyyim yipiki biya Moseski boinim krimiir iikamim Judamiyim krima simiir napim. ¹¹ Mi kara iikam kimiiram naingwoyiyim mi kara ini nididkakar ywokiyin dimin taeminim kara tirim yim wi hindara priiywokaeyami. Dimusi rani, ti yayim ti tariinanin kima wakaeyokna apim yim naekak bi nwowikim yim ini ti yayim biya kima niki apim naekak nwo karamae nwowim ini simiir hiriinan ywowim mi kima Adi Komii siirgisiiram sibgu wakaeyokna ap rani, ini niingar ywowsikiyim.

¹² Ti kariir nomiyauim, kara kimiirin pi igao yai hiniina boinkii, kima wari Moses siir siyiu komii kimiir kigriraowin siirin digiumii ti haimriiyugig, kariir hiriinan ta hindara kara mi priiyakiirirara siyiu komii siiram ninkiriona karamae nwowa saiir hiriinan. Mi an kara ini iikam kimiir hiriinan ywowin, yipiki biya Moses siir siyiu komii ieya kigriraokaram nwowim simiir hiriinan. Biya kima kariirin dimin biye bi tirkim mi kara ina ninokninkinin tariinanin kima kariirin wi kimbu rani. ¹³ Kima ina ninokninkinin biya kara biigibii kimiir waraur nita ya dimusi rani, kara maki niigin mi kariir kwoinin ha kisina haigiyin mi kara Kraisiir yai kibi kibiyim kimidiniya kimiir boinimimauu. ¹⁴ Mi dimin biyeyim kariir tirkiyim mi an kara ini makar iyyin mi kimiir kwoinin ti hiniina yaingwo kara miyiknan nwo rani mi kima kariiram naingwo karamae bi nwokin mi kariirin digiumii bi mi haimriiyugigin. Niingaka. Mi kima kariirin hapi Adi Komii

siir paekwosim iir kima haiiyin siir hiriinan haigim. Mi kima kariir haiwinim wim hapi Jisis Kraisi siir nasi haigim. ¹⁵ Biya kima kara nita kima maingimairga prasae bi kinkim. Mi tariinanin kima kariirin paniina naingwowi? Kara tiriiginim iikam kimiir boini biya kara kimakar nwowa wim kima kariiramar naingwokwonanaekim. Mi kima ti hiniina naingwokim, krima wi krimiir yapa yapa nhwo imiirar habaii mi krima simiirin wi Pol siir hauugii mi siirin wi sima nwoki whinkinsiis haiginiuwim. Mi kimiir kwoinin kariiram naingwokwonanaeyim dimusi swoki kisina haigigim? ¹⁶ Biya kima kariiram in naingwokwo prasae bi kinkim mi tariinanin an kara ini kimiir sau omomnan yamwoiun. Dimusi rani, mi tari kara kimiirin yaimwovar boinkin, aniya?

¹⁷ Mi ti Judami iikamim yipiki naingwo tibmii kiinim kimiir miois imiir kitiyopnimnir haiyam tirim, yim sima nimbipai nimbipai kimiir nimbipai tiri mi sima wi kimiir whinkinsiis haiginiu rani yim minam tiri kima aru kariir nwokiyim. Mi sima ti hiriinan minam tirkim kima simiiraramar nwoki sibgu aingwo iskiyim mi simiiraramar nwoki apim. ¹⁸ Mi simiir miya wadiekwosim mi sima kimiiram naingwokiswo kimiir whinkinsiisam mi wi wadieyar pi yowin. Hiriirar dwo! Mi sima inokinin wadie kimiiraramar nwowi iya kara kimaka tir nwowi, yio ti hiriinan siyiun yio miyik rani. Sima ti siyu hiriinanin kara tirin iya kara kimaka iripa waraur nwowa mi ha tira sima saiir hiriinanar ti swoki tir. ¹⁹ Ti kariir nomiyau kibiyim, kara ini wiga yaeya yinisim nwir swoki aokainam tiriya mi saeya diriisusuwiya ini saiir hiriinan yowowa. Kara ini hikak nwowin, biya kara naingwowa kimiiram kima Kraisi siir sibgu wakaeyokna apam. Mi tariinanin kara ini hikakar swoki owin mi kara minam nwowi kima Kraisi siiram swoki sibgu wakaeyokna apim mi kwoin whirua saika nwowin. ²⁰ Kara ha naingwowi kara ini kimakar nwowin mi ta hiriinan saiirsika kara ig yai paninsi boinkisi ta yokwo airin kimiirin. Kara minam naingwowi kimiir whwonkam ida nokwowim mi kimiir kwoin imiir ninokninkinim mi kara kimiirin wi ig yai boin tani kimiir whinkinsiis haiginiuwamin. Mi kara ti arugi aru nwokiyin, kara ninokninkin tani kara kimiirin wi panin panina namisi whinkinsiis haiginiuwu mi ta hiriinan saiirsika kara kimiirin ig yai asi boinkikin mi yai hinsima asi mi boinkikin kimiirin. irig.

Ti niwiiyin Sera Hega sowerin yio aknain krimiir niisiimauugin

²¹ Kara kimiir sriyam tiri, yipiki Mosesni siyu komiiyin siir aowa nwowim mi kima ina sibgu ninokninkin kiinim ti siyu komii siir siyu mwoki nwowim, aniya? ²² Mi Adi Komii siir Yokwo Komiiya ya hiniina boinka Ebrahim siya yinisim yinkamiyino nwisai iyio, nwirin yio wiga Hega dapiya saiirgin yipika Sera saiir mii miriia mi nwirin yio Seranikin yipiki siir biyan wiga Hega ya mhoiyan aeya. ²³ Mi ti siir yinisimin ta wiga whisarii mii priimiriya saeya naokainain, saeya siirin whisarii bi naokainakin. Dimusi rani, saiirin Ebrahim siya nonkwonaka mi siya saika iripa piu ha nwowin mi saeya ini yinkakar ywokiya. Mi yinisimin yipiki Sera saeya naokainain saeya siirin whisarii bi naokainakin saiirin Adi Komii siya nimbipai mi siya whinkinsiis haiginiugin saiirin mi Ebrahim siya iripa piu saika ha nwowin mi saeya ini yinkakar ywokiya. ²⁴ Mi ti yayim yim dimini hain krimiir boiniyokim. Tiki wig iso yo ti kitibmii boin kwiso yipiki biya Adi Komii siya nimbipai iikam imiir, yio sowerin nikriigo. Hega ya yayim biya Adi Komii siya hauuwim Mosesni mhu Sainai kiu hir ya simiir nikriiga. ²⁵ Tiki inig Hegan yio mhu Sainai siir nikriigin nu Arabia hiranin. Mi om komii Jerusalem yipikin Juda iikamim simiirin mi iikamim yipiki hir nwowi ikim yim wig Hega saiirgin. Dimusi rani, Hega saeya yinisim yinkamiyin naokainaka mi siya siir yopiya saeya miriia wi saiir hiriinanar swoki tiri. Siya wi hinda whisarii mii miriyan inkamar mi owi. Mi ta hiriinan saiirsika iikamim yipiki Mosesni siyu komii si napim yim saiir yinisim iir nikriigin. Sima Moses siir siyu komii iirin minam napkim sima ha naingwokim Adi Komii siya simiirin wa nwoki boinim sima dimin whirki bi kimbugim mi ti yayim ti sima wakaeyokna apim yim wi simiir tir tani dimin whirki kimbu karamae sima nwowam. Niingaka. Tiki yayim simiirin wi simar swoki hidi. ²⁶ Mi wiga Sera nikiuwiya ya min

níkriiga yayiim Adi Komii siya hauugiyim Ebrahimni ya simiir níkriiga. Saeya Adi Komii siir omin Jerusalem níkiuwiyin yipikin Mosesni siyiu komii kou siya nwo karam nwowin siir níkriiga. Yim sima siir bidi haiburgigim mi nim kríma iikamim yipiki Kraisi ni yai kibi kibiyim sim wakaeyokna apiyim, saeya ini krímiir yopiinan ywowa mi nim kríma ini saiir yinisisimnan ywowim. ²⁷ Adi Komii siir yayiim yim ha boinkikim, Jerusalemni Adi Komii siir om hir nwowin yipiki wi mhoiia nimbiam yio wi bimbíuwii nwo rani, yio wi ti Jerusalemni ti tariinan nwowin ti nu iir wi siir haiburi. Kríma ina ninokninkinim tiki yayiim yim kaimwowaigim. Dimusi rani, Adi Komii siir yayiim Yokwo Komii saiir nwokaiyim yim hindara boiniyokim ti om whiso sowiir níkriyo yo ti wig iso owa. Ya hiniina boinka,

kira ta wig pioa yipiki biya yiniekak niki o karamae nwowa, kira mairgimairgar dwoki!

Kima kairwao boinki mi yayi whiipani haniin damai kimiir wiga yipiki biya yinpiugak nwo karam nwowa mi yinisiim naokaini kimpipisu hai karamae nwowa saiiram. Yipiki wiga saiir kamki sopkiya saiir hiriinan nwowa saeya wi yinisiim kasa kasa swoki iyio rani mi saeya wi wiga kamkak nwowa wi saiir haiburi.

²⁸ Ti kariir nomiyauim, Aisak siya Ebrahim siir yinisiimkin. Dimusi rani, nimbina Adi Komii siya boinkiya siir saiirsika. Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin nim kríma Ebrahim siir yinisiim asi mi owi. Dimusi rani, ti yai imiirsika. ²⁹ Mi biya yinisiimin Hega saeya naokainain yio. Dimusi rani, saiir kamni iripa piu saika nwokin, siya yinisiim yinkamiyinin yipiki Adi Komii siya whinkinsiis haiginiuwun wig pioa niinga Sera níkiuwiya saiir saeya naokainam siirin siya siyiu miyiknan bi tirkin. Mi tariinanin ta ii aiirin iikamim yipiki Mosesni siyiu si napim sima krímiirin miyiknan bi tirkim yipiki Adi Komii siir naeyiu siir haiyim biya yinisiim yinkamiyin biyeyin siya tira yinisiim miyik iir saiir hiriinan. ³⁰ Mi yayiim Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir nwokaiyim yim hiriyar boinkim? Yim ha boinkim, warí wiga hinda whisarii mi priimiriya siirin ti nhinikriropki saiir yinisiim yinkamiyinin saika. Mi saiir yinisiimin yio adin siir digworaekwowim wi wara hai rani, ti yinisiimin yipiki biya Adi Komii siya nimbingiyin wiga saiir whinkinsiis haiginiuwam saeya naokainain saikan. Mi kima ti yai bibiyeyim simiirin digumii haimriiyugig, ti kamim sima boinim hiniin, kimiir miois imiir kitiyopnir haiyam. Yim ti yayiim kimiir kwoinim wi sima tirbuwi, inkamin maeyaua mi biye miriia saiir hugripkikikaiyin siir hiriinan. ³¹ Ti kariir nomiyauim kríma wiga yipiki whisarii mi priimiriya saiir yinisiim tani mi kríma yayiim biya Isrelmi iikamim simiir widnonkworinua simiiram kipi ninkiriona wiga yipiki hinda rirmiia nwowa ini saiir yinisisimnan ywowim. Kríma hiriyar naingwo tilmii kinni Adi Komii siya wa tiri biya siya boina saiir hiriinan. Iriig.

5

Nim kríma iikam rirmiia nwowan iikamkim mi kríma wi rirmiia hiriyar nwokripkaii

¹ Krímiirin Kraisi siya bidi kiyaiyim yayiim biyanim simiirsi, simiir haiburgigim mi nim kríma ini iikamim yipiki maeyau biyeya mi biye miriia saiir hir hugripkikikaiyim mi hir ha haiburgigim ini simiir hiriinan ywowim, kríma ini rirmiia ywokiyim mi tariinanin kríma ini wadiyar ywokiyin mi ini Adi Komii siir kwoin iirarar napiskiyim. Mi kimiir kwoinim kirie dwo, iikamiyam kipi kiwaki kimiir swoki kiyaiyamni ti dimin hiriinanin simiir napam iikamim yipiki maeyauwa mi biye miriia saiir hir hugripkikikaiyim saiir hiranki nitiyim whisarii mi priimiriyim ini simiir hiriinan ywowim.

² Ti dimin taeminim simiir wakaeki. Kara Polkin, ti hiniina boinkiyin. Mi kima kam nhirmiyam kiwaki kimiir miois imiir kitiyopnir haiyim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi hiniin asi boini, kima wadiekim mi ti diminin Kraisi siya tirin kimiir whinkinsiis haiginiuwam mi kimiir sibgu grabaiginiuwam yim wi kimiir whinkinsiis haiginiu rani mi Adi Komii siya wi ta hiriinan saiirsi boin tani kima wadiekim. Niingaka.

³ Kara kimiirin kaimwower swoki boinkii. Tiki kamim yipiki kam nhirmiyam kiwakiyim simiir miois imiir kitiyopnir haiyim mi tari Adi Komii siya wi ha boini simiirin sima dimin whirki bi kimbangim. Mi sima iki siyiu komii whirin siir yai imiir wakaeyokna ap biiya Moseski si hauugiyin Juda iikamim sim. ⁴ Mi kima iikamim yipiki yayim Moseski si hauuwim iikamim simiir, simiir wakaeyokna api mi Adi Komii siya wi ha boini sima dimin whirki kimbangim mi Kraiis siirin digiumii bidi haimriiyugigin. Mi kima dimin kibiyin Adi Komii siya priihauuwun siirin digiumii bidi haimriiyugigin mi siya kimiirin wi swoki whinkinsiis haiginiu rani. ⁵ Mi nim krima iikamim ti tiranim nim krima Adi Komii siir naeyuin siir kirieni nwowi, yipiki krimiir whinkinsiis haiginiuwiyin. Mi nim krima hiniin hiniina naingwowi tiriiginim Adi Komii siya boinim yim kaimwowaigim. Mi siya wi siya boinim wi hiriinanar tiri. Mi nim krima siiramar kaoraraowi siyar boinim krimiirin hiniin krima dimin whirki bi kimbangim. ⁶ Mi krima Jisis Kraiis siir siyiu iir napi mi krima krimiir miois imiirin ha mi kitiyopnir haiiga wandi mi simiir mi kitiyopnir hai karamae mi owi, yio dimin komii rani mi yio wi krimiir whinkinsiis haiginiu rani mi wi Adi Komii siir tir tani siya krimiirin hiniina boinim krima dimin whirki bi kimbangim. Mi yio dimin komiigi komiyyin yio ti si mi krima Adi Komii siiram sibgu aingwowi mi krima wi nwirni irniyam nwoki aingwokwonanaeyim mi wi dimin miyyik miyyik imiirarar niki tirim.

⁷ Mi biiya kima Kraiis siir yai imiirin wadieyar niki wakaeyokna apkim mi tariinanin kima kimiir kwoinim dimusi kintinuwi. Mi kima siir yai imiirin wi ii priei wakaeyokna ap rani? ⁸ Adi Komii yipikin kimiir nimbangiyin siir wakaeyokna apam kimiirin siya tirkikin siir yai aiir wakaeyokna apim. Mi ta hiriinan saiirsika ta yayi ti kamim yipiki kimiir niksisaeyim yim yayim yim Adi Komii siya bi hauugim simiirin. ⁹ Mi hu nasin siir nauin yio komii rani mi kira siirin sibgu sibgu hai karamae nwowi mi siya ha mimbirgii mi ti kip whiekakim simiirin wi siyar niinopkii mi iikamim wi siir nae rani. Mi dimin biyie biyeyim yipiki kima napiyim yim dimin komii rani mi mhoiyya ti dimin kibiyin ti kima napim wi siya tirbugi. ¹⁰ Kara hiriyyar naingwowi Biiyan Inkam Komii siya wi kimiirar kinsiis haiginiuwi mi kima ti yayim biiya kara boinimauuwim simiirin wi yaeya naingwo rani mi ti iikamim yipiki kimiir kwoin imiir kiyaiiyim, simiirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkini dimin biyeyim sima tirim simiirsi.

¹¹ Iikam nhirim yim hiniina boinikim, ti iikam imiir kara nowomwarkaiyuwin siyiuin simiir miois imiir kitiyopnir haiyam mi kara ti hiriinan siyiuin tirkiswo mi sima kariir dimusi swoki onkwobumbuninkini? Mi kara ti hiriinan niisiimauugiswo mi sima wi kariir di tirbuwi. Dimusi rani, kara simiirin Jisis Kraiis siya naowa paeyin hiiiniya nironinkinin si saiir niisiimauugin. Mi ta hiriinan saiirsika sima hindara asi nanaakim. ¹² Kariir kwoin komiyyin ha naingwowi tiki iikamim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim mi kimiirin siyiu mwoni niisiimauu karamae nwowiyim tiriiginim iikamim naingwo tibmiyyim kimaka nwowim, yim sima kimaka kipi namasu yim arugi aru dwo.

¹³ Ti kariir nomiyauwim, kimiirin Adi Komii siya bidi yimbiniim wari dimin biyie biyeyim yipiki kimiir kwoin ima napim simiir haiburgigim inkamin maeyau biyeya mii biyie miriyya saiir hugripkikikaiyin mi hir ha haiburgigiyin siir hiriinan. Kima sibgu sibgu dwo kimiirin Adi Komii siya bidi kiyaiyin ti dimin biyeyim simiir hiranki mi kima kimiir kwoin imiirin kipi kiwaki ti dimin biyeyim nuanim simiir swoki apim. Kimiirin ti dimin biyie biyeyim simiir hiranki bidi kiyaiyim mi kima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis dimin kibi imiiram napam. Dimusi rani, kima irni nwirniyam ninan aingwokwokim. ¹⁴ Mi Moses siir siyiu komiyyin siirgisiir siyiu komiyyin siir yaimwokiayaimwowim yim ti hiniina boinkikim, kira iikamim kariir omaka kingiin waiyim simiiram naingwokwowiyim, kramar naingwokwowiyim hiriinan daingwokwo. Mi kira ti hiriinan dimin imiir napi mi mhoiyya kira wi dimin kirieki kirieyin ti siyiu komii ieya boinimauuwun wi siir nwoki apim. ¹⁵ Mi kima, kima kimar ninkinwaomwarkii boini mi kima kimar niniinansaowi mi kima wi mintiraona kimasiyar, wim wi kima kimar pi tirbunaeksi. Mi iikamim yipiki yai ninkinwaomwarkii boiniyim mi yayi min

niniinansaowiyim yim ini niimauan wraisu biyeyim wraisu mirisima sairsi niniiyim ini simiir hiriinan ywowim. Wim wi kima kimar swoki onkwobumbuninkinaei ti niimauan wraisu biyeyim simiir hiriinan sima sima nimpiwomwitiyim. Iriig.

Adi Komii siir naeyiuin dimin miyik miyik siyar tiri mi kimiir kwoinim pi dimin biyie biyie tiri

¹⁶ Kara ti yayim kimiir boinkikim Adi Komii siir naeyiuin siiram kiwaki kimiir whinkinsiis haiginiuwim mi kima wi Adi Komii siir yai imiir nwoki wakaeyokna apim mi wi hiriinan sairsi nwowi kima wi ti dimin taeminim kimiir kwoin ima naingwowim wi simiir nap rani. ¹⁷ Kara ti yayim kimiirin dimusi boinmauu rani, dimin taeminim kimiir kwoin ima naingwowiyim yim ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya naingwowiyim yim sim tani. Mi dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya naingwowiyim yim ti dimin taeminim ti iikami kwoinki naingwowiyim yim sim tani, yim ini sau omomnan ywowim kimiir kwoinim hinda tinda simar kiyaiyokiyokiii. Mi tiriiginim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim mi kima diminim kima naingwowiyin siir tiram paninsi yaingwosi. ¹⁸ Mi kima Adi Komii siir naeyiuin siiram kiwaki, kimiir kigiraowam mi kimiir boinam diminin siya naingwowin kimiiram siir tiram mi kima wi Mosesni siyiu komii siir yai imiir nap rani mi ta hiriinan sairsika Adi Komii siya wi ha boini kima dimin whirki bi kimbugim.

¹⁹ Mi dimin taeminim iikamim simiir kwoinki tirim, krima simiirin bidi sibgu inokninkinim yim ti hiniingim, iikamim hii priinanaeyim mi siyiu biyeyim idowiyar pridiraerariyim. ²⁰ Mi uruwai siyaowaini inig hainaniyim mi nop min nanaowiyim mi io nhirmaka nwowiyim mi yai min prininii priininiyim mi dimin taemin haigipraprakaiiyim mi yai bibiyie boiniyim mi iikamim dimin taeminim sima sima haiyamar naingwonaeyim mi kwoin bibiyie naingwowiyin mi isid ninikrimkripiyim. ²¹ Mi dimin taeminim iikam nhirki nonkwowiyim simiiram naingwowiyim mi op biyieya kwyae whaowaeiya sae mi kwiyaeiyim mi mwai bibiyeyim sim mi waowiyim mi dimin biyie biyie nhirim ti hiriinanim simiir hiriinan ikim. Biya kara kimiir bidiyar iki boinmauwun mi tariinanin kara kimiirin pa swoki boinmauwu. Yipiki ti hiriinan siyiu iiri tiri, yim wi Adi Komii saika nwo rani, biya siya nimbina sair hiriinan.

²² Mi dimin taeminim Adi Komii siya siir naeyiu ieya whindiraerariyim iikam imiir yim tisirim, iikamim yipiki Adi Komii siiram naingwokwonanaeyim mi iikam nhir ikim, yim wi maingimaiga nwowi, simiir kwoinim wi wadiyar nwowi, yim wi io nwoisisau rani, yim sima iikam imiirin wi wadiyar tirhaiginiuwu mi iki iikam nhirim simiirin wi hindara priidiraerari, sima biya sima boinim simiirar swoki tiri. ²³ Mi sima iikam nhirmaka wi kimbu rani mi yim sima wi simiir kwoin imiirar kigiraonaei. Mi krima ti hiriinan dimin imiir tiri mi Moses siir siyiu komiiyin yio wi krimiir boinhiuriyiu rani. Niingaka. ²⁴ Mi iikamim Krais Jisis siirim yim ti iikamim ini Krais saika naonan ywowim paeyin hiiniya nironinkin si mi ti nuin siir dimin biyeyim simiir kwoinuin wi sima nwokaikripkai rani. Mi ti dimin biyeyim tariinan tiram sima naingwowim yim bidi iyopgrirmiigiyim mi sima wi hapair swoki o rani. ²⁵ Adi Komii siir naeyiuin krimiirin siyar ninkiamasu haiginiugin Adi Komii saikan mi krimiir kwoinim siiraramar kiwaki siyar kigirkakim ti digworaekwowim simiirsi. ²⁶ Mi krima krimiir inig imiirar kipi hainana, hiniin krima inkam komiigim mi krima iikam nhirmi kwoin kipi kiyopsibgi io sima nwowamin mi krima kwoin bibiyie irni nwirni diminim simiiram kipi naingwo, iki sima tiriyim. Niingaka. Iriig.

6

Kima kimiir nomiiyauwim simiir whinkinsiis dimin taeminim sima tiriyim simiirsi

¹ Ti kariir nomiiyauwim kima ha kigi inkamin ti dimin biyie tirin mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siir naeyiu ieya kigiraowim kimiir kwoinim kima siirin kipi kimbu haiginiu mi ti inkamin siir dimin biyie imiir sibgu tirhaiginiu mi siir whinkinsiis

haiginiu ti dimin kibiyim biya siya niki apim simiir swoki apim. Mi kima kimasiyar mintaraona mi kimiir kwoinim kimasiyar kintimtinuna. Mi iya kima ti inkam iir whinkinsiis haiginiuwiyim kima mintarao. Dimusi rani, diminin wi kimiir kwoin imiir kiyaii mi wi kimiiram kinankiuwi dimin biyie tiramin. ² Kima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiisna dimin biyie biyeyim mi dimin taeminim yipiki kimiir bopwo waraur nimbiyamiyim simiirsi mi ti hiriirnan saiirsika ti hiriinan siyiuin siirsikin kima wi Kraisiir yai imiir wakaeyokna api siya boinim hiniin, kima irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis. ³ Kara hiniin minsi boinkin iikamim yipiki hiniina naingwowim sima inigakim mi inkam nhirmi whinkinsiis karamae nwowiyim yim sima simar swoki iksisaena, ha niki aingwowim nhirmi kouwin ini sima ywowin mi yim sima ini niinga ywowim. Yim sima ini niingar ywowiskiyim. ⁴ Iikam kima, irira nwoniran kima diminim kimar tirim simiir daingwo. Mi sima wadieki niuwi mi kima wi maingamainga haini dwo. Diminin iikam nhirkim tiriyin simiirin, diminin kima tiriyin saika hid. ⁵ Kima ti hiniin kipi tir. Dimusi rani, mhoiia irira nwonira kimiirin wi Adi Komii siya sruii kima ti dimin hiriinanin kima tirin siir dimusi tirkin mi siya simiirin wi yapa yapa hidi.

⁶ Mi ti iikamim yipiki nitim mi yipiki boinimauuim mi simiirin Adi Komii siir yai kibi kibi imiir nisiimauuim mi sima dimin taemin nhirim simiir hauu mi simiirin simiir kigrirao.

⁷ Kima kimar kipi swoki iksisaena. Mi kima Adi Komii siirin dimin whir kipi swoki iksisae. Mi dimin taeminim yipiki iikam ima tirim sima mhoiia wi wadieya namisi haii simiirsiyin, iye? Wi biyie haii iya Adi Komii siya iikam imiir hidana. Yio ini inkamin yipiki numiran sasae ya ninkiniyin ini siir hiriinan ywowin. Mi siya dimin miyik miyik imiirara ninkini mhoiia siya wi dimin kibi kibi imiirarar mi haii. Mi siya dimin biyeyim sim ninkini, nombwi min hiniinim mi dimin taemin nhir ikim mi mhoiia simiir ningugu haii mi siya wi dimin biyie imiirarar ningugu haii. ⁸ Mi iikamim dimin taemin biyeyim simiir kwoinkar naingwo tiri mi mhoiia ti simiir kwoin biyeyin simiirin wi biyie siyar swoki ohaiginiuwi yim ini ti inkamin yipiki nombwi ninkinin siir numir aair ini siir hiriinan ywowim. Mi iikamim yipiki dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya boinim simiir, simiir napim, mhoiia simiirin wi Adi Komii siir naeyiu ieya whinkinsiis haiginiuwi hiriayar nwoyokiyokikaeyamam. Tiriginim yim ini inkamin dimin miyik sibgu inkiniyin siir numir aair ini siir hiriinan ywowim. Mi mhoiia sima wi dimin miyik miyik imiirar ningugu haii. ⁹ Dimin miyikim kira tiriyim simiirin hindara kipi kiyyikik mirii kima inokininokim simiirar tirnanae. Mhoiia iya Adi Komii siya nimbina krimiir dimin miyik miyik imiir haiyam mi krima wi piu minkin kipi piyao ti dimin kibi kibiyim simiir tirsiyin. ¹⁰ Mi krima inokininokim ti nu iirar niki okripkaiiyim krima iikam imiirin sibgu tirhaiginiu mi ti nomiyauim yipiki Adi Komii siir yai kibi imiir wakaeyokna apim, krima simiirin sibgu sibgu tirtatao haiginiu. Iriig.

Pol siya Jisis siiram maingamaingakin yipiki biya paeyin hiiiniya nirioninkinin si naowin

¹¹ Kima whiekakin ta Yokwo Komiiya kara winkiya saiir bidi kigim yipiki kariir iingar nonkwo winkiya. ¹² Mi ti kam hiriinaninim ti kimiiram tiriyim kimiir kiyaiyam kimiir miois imiir kitiyopnr haiyam yim sima minam naingwowi Juda iikamim sima simiir niki boinim hiniin sima inkam wadiekim, kiya yim ini niingaka ywowim. Mi ti siyiuin miois kitiyopnr haiiyin yio dimin komii rani. Jisis Kraisi siya krimiir dimin biyie imiirsi naokin mi ta siya nanmaiwarkaina krimiir sasairga dimin komiigikomiiya. Mi yim sima Juda iikam imiirsi nididgim sima tiosi simiirin. Yim sima Juda simiir kam imiir niksisaekim, sima simiirin wi kwoin bibiyie pi naingwowisi. Mi ta hiriinan saiirsika, yim sima kimiirin siyiu mwoni paninsi yisiimauusi. ¹³ Mi ti inkamim yipiki simiir mioisim kitiyopnr haiyam yim sima Moses siir siyiu komii siir yai imiir bi napkim. Yim sima minaramar naingwokim kimiir miois imiir kitiyopnr haiyam mi sima wi inig komiigak saiirsi niki owim Juda iikamim simiirsiyin mi sima wi simiir inig imiir nwoki hainanim. ¹⁴ Mi an kararun, an kara Jisis siiraramar naingwo iskii yipiki paeyin

hiiiniya niriioninkinin si naowin mi. Dimusi rani, an kara naoni piunan ti siirsi nwokin yio tiriiginin yio dimin whoimoni rani. Ti nuin siir tiran digworaekwowim yim wi kariir kwoin iir kiyai rani mi ti digworaekwowim yipiki ti nuan iikam ima napiyim mi ti digworaekwo hiriinanin kariir nwowim yim bidi yaonamim mi bidi inangrirmii iuguskiyim. Mi kariir kwoinin ti hiriinan diminim simiir wara swoki aingwomimin tani. ¹⁵ Kimiir mioisim inkamka kitiyopnir haiga windi mi sima mi kitiyopnir hai karamaeka windi, yio tiriiginin yio dimin komii rani mi yio wi iikam imiir whinkinsiis haiginiu rani. Adi Komii sasaingin iikami kwoin kisina haigiiyin yaeya wadieki wadie nwokiyam. Yio tiriiginin yio dimin kaimwokikaimwo inig komiigak ieyairgin. ¹⁶ Kara ha naingwowi tiki kimiir iikamim yipiki ti yayim kara niki boinimauuim simiir napim mi ti iikamim hinda tindanim Isrelmiyim yipiki Kraiis siir yai kibi imiir sibgu wakaeyokna apim mi Adi Komii siya kimiirin wi naingwobumbu aiir niisiimauuwi mi wi dimin kibi iirar mi sibgu tirhaiginiuwi mi kima wi iripar mi ongwomamair aei.

¹⁷ Mi tariinan mi mhoiia iriipi hiriinan kara pi boriisopi inkam nwirki hiniina boinim kara ti aposel inkamin Adi Komii siya bi nimbingin. Dimusi rani, kariir piua hanwhie hanwhie kasa nwo rani mi tiriiginim yim kimiirin hiniin niisiimauugim kara ti inkamin yio ini Jisis Kraiis siirgisiirarar ywowiskiyin.

¹⁸ Ti kariir nomiiyauim. Kara ha naingwowi krimiir Biuyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siya bidi hauuwun kimiir kwoinin siir naingwobumbu aeya ya yai kaimwoki kaimwo aeyairga. Iriig.

EFESAS

Mi iya Pol siya mii biye miriyya om komii Rom hir, siya yokwowim kwiiya winki. Kwira iikamim Efesasinim simiiram mi kwira Kolosiyan iikamim simiiram, mi kwira Filipaiyan iikamim simiiram, mi kwira Failimonan iikamim simiiram. Siya ta yokwowa biyyin om Efesas hiriir winkikin sima mwainam mi mhoiyya wi iki om nhirim simiiram nwoki hauugiyim. Siya ta yokwowa inkamin Tikikas nikiuwiyin siir yonkwo hauugi mi simiirin siya ini hauuu. Taka yokwowa min boinka, iikamim naingwo tibmiiyim piu kwiruwa nwowim. Mi pua sair mwoin wi Jisis siyar niki owim krimiir kouwin. Iikamim naingwo tibmiiyim yim ini siir wignan ywowim mi Jisis siya ini krimiir kamnan ywowin. friig.

¹ Kara Polkin Adi Komii krimiir wanin siya kariirin biyyar nimbingin Jisis Kraiis siir yai aiir boinmimauuam. Mi ta yokwowa kara winkika iikamim Adi Komii siirim yipiki om Efesas waraur nwowim kimiiram yipiki Kraiis Jisis siir yai aiir wakaeyokna apiyim.

² Kara hiniina kwisboinkii, krimiir Adi Komiiyin mi krimiir Biyyan Inkam Komii ikin kimiirin wi naingwobumbu siya nwoki hauuwim mi kima wi iripar nwoki ongwomamair aeikiyamim. Iriig.

Krimiirin dimin kirie komii komii Adi Komii siya dimusi bi hauugin Jisis Kraiis siirsikin.

³ Krima Adi Komii siir inig iir hainanki krimiir Biyyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siir Adin. Dimusi rani, iikam krimiirin siya hainanprapraskikim. Dimusi rani, krima Kraiis siirgin mi ti hiriinan sairsika Adi Komii siya siir dimin kibi kibiyim siir om hiranim krimiir asi hauugikim. ⁴ Biyya siya ti nu iir niki onkwokwo karamaeyar niki owin mi ninomor aka, siya sairar nimbingin siir iikam nwowamin mi ta hiriinan sairsika krima Kraiis saika asi namasugim. Mi ti hiriinan tirin siya krimiir kigi, krima dimin whirki bi kimbugim ini wadieki wadieyar ywowim. ⁵ Biyyarin, Adi Komii siya iikam krimiirsi siir kwoinkar naingwokwonanaekin mi siya hiniinam naingwokin krima siir yinisisim nwowim Jisis Kraiis siir kirieni. ⁶ Mi ta hiriinan sairsika, krima siir inig iir asi hainani. Dimusi rani, siya krimiirin siir naingwobumbu komii aiirin hinda whisariiyar priihauugikin Jisis Kraiis siir kirieni yipikin siya naingwokwonanaeyin.

⁷ Biyya Kraiis siya naonama mi siir nhieya ha naokiinainiya mi ta hiriinan sairsika krimiirin wi Adi Komii siya hidana iikam whiekakim simiir wi sairsi nwoki anmai-warkainam. Mi dimin bibiyeyim krima tirim yim siya bidi haiyoprimdiyumiigiyim. Kraiis siya ti dimin hiriinanim krimiirin dimusi bi tirkin siya iikam krimiiramin nhami nhami bi naingwokwokin. ⁸ Adi Komii siya siyairgin dimin taeminim simiir bwamkibwamin. Mi krimiirin siyar bidi haiyoprimdiyumii iskiyin iya siya hidana sairsiyin. ⁹ Mi krimiirin siyar yanaakninkiihaiginiu dimin taeminim biyya aowa nwowim siya naingwowim krima ninomokninkinam yim idowiiya bidi yimbiamim Kraiis siir kirieni. ¹⁰ Mi dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim yim ti sima, mhoiyya iya Adi Komii siya naingwowa wadie nwowana mi digworaekwo whiekakim nuanim wi siya kiyapriigini mi siir omanim yim iriipi hiriinan mi sima wi maeyau kwiruwar namwoiwi mi ti digworaekwo whiekak imiirin wi Kraiis siyar nidwo kigriraoirkaki.

¹¹ Mi ti digworaekwo whiekakim Adi Komii siya naingwowim wi hiriinanar nimbini. Krimiirin Adi Komii siya bidi yimbiingiyin siirgisir nwowim Kraiis saika namasukikinam. Dimusi rani, ti digworaekwowim bidi bidiniya tiram siya naingwowim simiirsika. ¹² Adi Komii siya ti digworaekwo imiirin whisarii bi tirkikin krima yipikim biigibii Kraiis siir yai imiir wakaeyokna apim wi siir inig iir nwoki hainanim mi siir inigin yio komiigikomiigin.

¹³ Wim kima ini krimiir hiriinan ywowim biyya kima wakaeyim Adi Komii krimiir Wanin siir yai kibiyim kimiir grabaiginiuwim mi kima Kraiis siir yai imiir wakaeyokna apkim. Mi kima wakaeyokna apim simiir mhoiyyan, kimiirin Adi Komii siya nimbingim

mi ta hiriinan sairsika kima siir naeyiun saika asi namasukikini yipikin siya nikropkiyin tiriir nitam mi iikamim kimaka waraur nauni oniya ta biya siya boina hiniin siya wi sipi nikropki siirin. ¹⁴ Adi Komiiyin yipiki siir naeyu iir hauugiyin krimiir, siya hiniina niisimauugin mi krima ini hainii yinokninkinkiyim krimiirin mhoyiya siir dimin kibi kibiyim wi krimiir hauuwi yipiki biya siya nimbiniim mi siya boinim tiriiginim yipiki siiram naingwo tɔbmii kiinim. Mi Adi Komii siir iikamim wi rirmiiya simar nwobudgi mi Adi Komii siya wi inig komiigikomii iirar haii. Dimusi rani, ti dimin taeminim siya tirim simiirsika. Iriig.

Pol siya Adi Komii siiram sriigin iikamim om Efesas hiranim simiiram

¹⁵ Dimusi rani, ti hiriinan sairsika digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwowim wim kima Biyan Inkam Komii Jisis siir yai imiiram bidi wakaeyokna apim mi kima wi hiriinan sair naingwokwonanae iikamim Adi Komii siirin simiiramim. ¹⁶ Mi inokininokin an kara Adi Komii siir siira boin wadienanaei. Dimusi rani, iikamim simiirsika. Kara iikam kimiirsi naingwokwokin mi ta hiriiran sairsika, kara Adi Komii siiram asi kwisboini yipiki krimiir Biyan Inkam Komii Jisis Krai siir Adi Komiiyin. ¹⁷ Adi Komiiyin siyargin mi krima siir inig iirarar hainanprapraski. Kara siiramim minam sriigin siir naeyiun kimiir hauugiyim mi siya wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuim siir yai imiir sibgu inokninkinim. Mi ti Adi Komii siir naeyiun wi kimiir nwoki anaakninkii haiginiuim mi kima Adi Komii siirgisiirin wi hainii nwoki sibgu inokninkinim. ¹⁸ Kara hiniina naingwowi Adi Komii siya kimiirin ina whinkinsiis haiginiuim mi kimiir kwoinim wi hainii ninokninkinkii. Mi ti siya boinkiyim kima haiyim mi kima wi hainii ninokninkinkii dimin taeminim biya siya boinim hiniin, siya wi kimiir hauugii mi simiir kibiya ya bimbuiwi rani. ¹⁹ Kara ha naingwowi siya kimiir bidi yiisimauuwin mi kima wi haniingi ninokninkini siir kirie aiirin iikamim yipiki siir yai imiir wakaeyokna apiyim krimiir whinkinsiis haiginiuwi. Siir kirieya ya ini komiigikomii ywowaowa krima sair kimairim wi dig nwo rani mi ta kirieya wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi, ²⁰ ta kirieya Krai siir whinkinsiis haiginiuwa iya biya siya naonama mi Adi Komii siya siirin ina swoki hidninsiin idwowin simakar mi siirin siya saikar yinkiamsu haiginiu siir om hiran dimin taeminim simiir kigirkakim. ²¹ Mi tariinanin digworaekwowim Adi Komii siir om hiranim mi nuan ikim yim ini Krai siyar kigirkakim. Mi uridyiu bibiyeyim mi iikamim om whirua nwowipisu karamae nwowiyim mi gavmani inkam ikim mi ti digworaekwowim ti tariinan nwowim mi mhoyiya nwanan ikim yim siya bidi ikwowaisiigim. ²² Adi Komii siya digworaekwo whiekakim Jisis Krai siir inara bidi yonkwokiyim mi Adi Komii siya siir bidi yimbiingiyin siir piugana sair digworaekwowim simiir kigirkakim. Siya ini krimiir mwonan ywowin ²³ mi iikamim Adi Komii siir piugana sairim yim ini siir piunan ywowim mi iki hinda tinda nwowim simiirin ini siyar niwhwonkai digim. Mi krima wi saika nwoki amasukikinim mi dimin taeminim siyar tirdigikim mi nu whirkakin ini siya siyar yinyokiigiyin. Iriig.

2

Adi Komii siya bidi tirkiyin krimiirin, yipikim biya naoni iikamnan nwowim, sima tariinanin Krai saika nwowim.

¹ Mi biya iikam kima ti siyiun paeya niigikiyamyatonatnoudnankaiiyin siirar niki apkim, iki iikamim naokaowim simiir hiriinan. Dimusi rani, sima Adi Komii siirin digiumii haimriiyugigin mi dimin biye biyeyim sima tirkim. ² Mi ti ii imiirin wim kima ti nuin siir digworaekwo imiir napkim. Biya wim kima inkam komiiyin Setan nikiuwiyin siir digworaekwo biye biyeyim simiir napkim, yipikin inkam komii komiiyin inigakim simiir siyu pai siyu paiyim simiir biyan inkam komiiyin mi uruwai siyaowai mi niimauan uridyiu bibiyie ikim mi uridyiu bibiyeyim maeyau kwiruwa nwowipisu karamae nwowi ikim mi dimin biye biye ikim. Mi iikamim simiirin ini siyar kigirkakim mi tiriiginim yipiki digiumii Adi Komii krimiir Wanin siir niki haimriiyugigim simiir kwoinim wi siyar kiyaii. ³ Biya krima ti iikamim simiir hiriinan nwokim mi krima

diminim krīma naingwowyim simiir napkim. Mi krīma dimin biyie biyeyim krīmiir kwoin ima naingwowyim simiir bidi tirim mi Adi Komii siir iowa krīmiir asi nwoka iki iikamim iki nu nhiranim simiir hiriinan yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim.

⁴ Mi Adi Komii siya ini krīmiiramar naingwokwokripkaiyin mi siir naingwobumbuwa krīmiir bidiyar mirninkinkikaiya iya krīma dimin biyie saiir aowa nwowa. ⁵ Mi krīmiirin kwoin win siya hauu haiginiugin mi siya krīmiiram ha naingwokwonanaekin mi krīma tiriiginim yipiki siirsi yapiyapa mi oki windi yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim, tiriiginim yipiki paeya nami siyiuin si troidwomaiyanim krīmiirin siir naingwobumbu aeyar nanmaiwarkainakim. ⁶ Krīmiirin Adi Komii siya bidi hidninsiin idwokiym Krai saikar mi krīmiirin siyar ninkiamasu haiginiugin iripa saika nwowam. Mi dimin biyie aiirin krīma bidi ikwokopougiga mi krīma ini iripa saika ninomor kou hir nidwonan ywowim. ⁷ Adi Komii siya ti hiriinan minam tirkin ti iiyim mhoyia nimbiniyanim iikam imiir niisimauuwim siya naingwokwonanaeiya krīmiiram Jisis Krai siir inigni mi ta siya mi aingwobumbunanaeiya krīmiirsi ya ti dimin taeminim Jisis Krai siya tirkiyim simiirsika. ⁸ Kima Krai siir yai imiiram naingwo tībmii kiingim mi Adi Komii siya kimiiram asi naingwokwonanaekin mi kimiir asi mi anmaiwarkainakin kima, kima kimar bi whinkinsiisnakim. Mi kima Adi Komii siiram bi miriigim mi siya kimiirin ta hiriinan saiirsi bi nanmaiwarkainakin. Niingaka. Adi Komii siya hinda siir kwoinairgar priinaingwo hauugikin kimiirin. Ya tariigina ya Adi Komii siir naingwobumbu aeya krīmiirsi mi krīmiirin saeyar nanmaiwarkainakim. ⁹ Kima dimin whirin miyiknan bi tirkin mi Adi Komii siya kimiirin ha bi nanmaiwarkainakin mi inkam nwrki wi ha boin tani, siya inig komiigakin mi siya wi siir inig iirar hainana rani. Adi Komii sasaingin hiriinan tiriyin. ¹⁰ Iikam krīmiirin Adi Komii siya bidi tirkiyin siirgisiir nwowim yipiki Krai Jisis siir yai imiiram naingwo tībmii kiinyim mi krīma iripa Jisis Krai saika nwoki amasukikinim. Mi ta hiriinan saiirsika krīma wi mi kibi nwoki miriyyim. Biya Adi Komii siya krīmiirin dimin miyik miyik imiiram nimbingin krīma tiramin mi siya krīmiirin hiriinanam tirkin simiir napim mi siya krīmiiramin minam naingwowi krīma ti dimin taemin kibi kibiyim simiirarar tir. Iriig.

Krai siya piugan kwiso sowiirin iripa bidi yinkiamasuhaiginiuin isid whirua nwowam

¹¹ Kima ti swoki aingwowarkaigi biya iya Juda sima kimiir miois imiir kitiyopnr hai karamae nwowa hiniina niisimauuwam wim kima Adi Komii siir iikamkim mi nim krīma Juda iikamim kimiirin hiniina niwaiyiu boinkim, wim kima Juda iikam tani. Mi nim krīma kamim yipiki krīmiir mioisim kitiyopnr haiyim, kimiirin hiniina dapi, wim kima simiir miois kitiyopnr haiyan inkam tani. ¹² Biya wim kima Krai siir bi ninokninkinkim mi wim kima Isrel simiir iikamim simiir piugana saiir iikam tani. Wim kima, kima iikamkim kima Adi Komii saika bi namasugim. Biya Adi Komii siya siir nimbina iikam nhirim simiir nimbingikin mi sima mi siya ini iripar yongwomamair aeyim yim kima rani, ti iikamim. Wim kima wi ti nu iir nwo rani, ti dimin taemin kibi kibiyim nitim simiiram nwokwokinim. Niingaka. Adi Komii siya wi kimaka nwo rani. ¹³ Mi tariinanin, wim kima ti iikamim yipiki ti diminim biya kara boinmimauuwim simiir ninokninkin karamae nwowim, yipiki iikamim aru nwowiyim sim haniin nwowim mi tariinanin kimiirin Krai siya naonama mi siir nhieya ha naokiinaiiniya mi iikam kimiirin saeya nanmaiwarkainakim mi tariinanin kima Adi Komii siir yai imiir asi wakaeyokna api. ¹⁴ Iikam krīmiirin Krai siyar tirhaiginiugin iripa nongwomamair aekiyamam. Biya Juda simiir piugana saiir iikamim iki Juda iikam tani simiir piuganim iki hinda tinda nwowim simiir sau omom nwokim mi tariinanin ta Krai siir piu aeya naonama mi iki iikamim iki omom omomim hinda tindanim simiirin siyar tirkikim iripa isid whirua nwowim. Mi ti siyiuin biya iripa isid whirua nwo karam nwowiyin paeni haniin niki amai ikouwin yo siya bidi huiikmaigiyin. Mi siya ti hiriinan minam huiikmaigikin, siya minam naingwokin krīmiir tirkiyim krīma piugan kwirkikwiruwa nwowiskiyim. ¹⁵ Mi ta Jisis Krai siya naonama mi ti Moses siir siyu komii siir siyiuim siya tirkiyim

yim bidi digiguskiyim mi ti Judami siyu komii nhirim yim iriipi hiriinan. Mi siya ti hiriinan minam tirkin, ti piugan kwiso sowerin iripa ninkiamasu haiginiuwim iripa nongwomamair aeyam. ¹⁶ Krai siya paeyin hiiniya nirioninkinin siir naowin siya ta hiriinan sairsi naokin ti diminin isid whisair krma nwowiyin siir haiginikouwin siir tirkiyim mi sima bidi yaonamim mi krimiirin siya kiyai iripa nongwomamair aeyam mi Adi Komii siir wakaeyokna apam. ¹⁷ Krai siya ti nu iir nitin siya siir yai kibi kibiyim simiir nanaakninkii haiginiugim mi siya hiniina boinkin, iikamim sima mi Adi Komii siya sima wi iripa nwoki ongwomamair aeyim. Mi ti yayim yim ti iikamim Juda iikam tani yipiki aru nokwokaowiyim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi yim ti yayim Juda iikam kima mi Juda iikam tani ikim yim kimiiramar nitwokim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apim iikamim Adi Komii siir kingiin nokwowim simiir hiriinan. ¹⁸ Mi nim krma ti piugan kwiso. Dimusi rani, Krai siirsikin. Mi Adi Komii siir naeyuin siya siyairgin iikam krimiir kiyayin Adi Komii siiram krimiir wanin mi tariinanin krma wi Adi Komii siiram asi nami.

¹⁹ Mi ta hiriinan sairsika, wim kima iikamim yipiki sima yapa om karamaeyim ini simiir hiriinan ywowim. Wim kima ini iikam nhirim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apiyim mi siir piugani ikim, ini simiir hiriinan ywowim wim kima Adi Komii siir yinisisimkim. ²⁰ Wim kima ini omaka Adi Komii siya miriia ini sair hiriinan ywowim. Nim krma aposel kamim mi profet kam ikim yipiki dimin taeminim Adi Komii siya boinim sim boinimauuwiyim, nim krma ini kougou yaewaonan ywowim yipiki omaka aair ninan hougwowniyim. Jisis Krai siyarin yio ini kougouwin bopwokibopwo nokwokaiyin omaka akou iir hougwowniyin ini siir hiriinan ywowin. ²¹ Siya siyairgin siyinpae minim omaka aairim simiir nonkworinuwiyim yaripa sima sibgu owam. Mi ta omaka siya tirki wi omaka komiigikomiiyar nwokii mi saeya wi omaka bimbuiwi nwo rani, Inkam Komii Krai siya whwonkaiyam. ²² Mi wim kima iikamim Krai siirim, iki nupai nupaiyim simiirim kimiirin Adi Komii siya ninkiamasu haiginiuwim Juda iikam krimaka mi kima whiekakarini ini omakanan ywowim Adi Komii siya nwowam Adi Komii siir naeyuin siir. Iriig.

3

Dimin taeminim Pol siya tirim, siya Judami piugana sair bi tirkin

¹ Kara Polkin, yipikin maeyauwa mii biyie miriia sair saira hiugrimkripkiikainanaeyin. Dimusi rani, kara Krai siir yai kibi kibi imiir boinimauugin iikam kimiirin, kara Judami piugana sair bi boinimauugin, kara nhwo Adi Komii krimiir Wanin siiramim iikam kimiiram kwisboinkikin. ² Kara hiniina naingwowi kima bidiyar wakaeyim ta Adi Komii siir naingwobumbuwa kariir hauugiya mi kariirin siya nimbingikin siir mii aair miriizam iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwam. ³ Mi ti dimin taeminim biya niki haigiprakaiyim yim Adi Komii siya bidi yanaakninkii haiginiuwim mi siya kariir bidi yisiimauuwim mi kara simiir asi ninokninkini. Biya ti diminin kara kimiiramim siirar niki win boinkikin. ⁴ Mi kima simiir mwaini mi kima wi haini ninokninkini kara Krai siir dimin taemin imiirin ina sibgu inomokninkinim yipiki biya Adi Komii siya niki haigiprakaiyim. ⁵ Mi biya iikamim simiir bi ninokninkinim mi tariinanin simiirin Adi Komii siya bidi yanaakninkii haiginiuwim mi siya simiirin krimiir bidi yisiimauuwim kamim yipiki siya nimbingiyim siir aposel inkam mi siir profet inkam nwowam mi siya ti dimin taeminim krimiir nisiimauugin siir naeyuni. ⁶ Mi yayim yipiki siya nanaakninkiiyiyim yim ti sima, mi iikamim yipiki Judami piugana sair karamaeyim simiirin Adi Komii siya bidi tirkiyim Judami piugana saika mi simiirin wi piugan kwiruwar nwo haiginiuwi siir yai kibiya sair kirieni mi wi piu kwiruwar nwoki owiskiyim mi ti dimin taeminim siya nimbingiyim siya wi krimiir hauuwi siir iikamim Krai saika namasukikiniyim. Dimusi rani, ti dimin taeminim Krai siya tirkiyim krimiir simiirsika.

⁷ Siya kariiram naingwokwonanaekin mi kariirin siyar whinkinsiis haiginiugin siir naingwobumbuwa Adi Komii siya nimbingiya siir Yai Win Kibi aair boinimauuwam

siir kirie komiia sair kirieni mi kara dimin taeminim siya boinim kara tiram simiirar mi tirkin. ⁸ Adi Komii siya kariiram naingwokwonanaekin mi siir naingwobumbuwa kimidiniya kariir haigiyumauu kariirin siya nimbingikin. Karaigin inkamin iki iikam whiekakim Adi Komii siir wakaeyokna apiyim simiir mhoigimhoii nwowin. Kariirin siyar nimbingikin Kraiis siir yai kibi aair boinimauuwam iikam kimiir iki Judami piugana sae iikamim sim tani ti yaimin diminim Kraiis siya tirim krimiir. Mi ti yai kibi kibiyim Jisis Kraiis siir boinim yim dimin kibi kibiyim simakisima nwowim yim simiir yaimwokiayimwo ima mi simiirin iikamki mwainim wi dig nwo rani. Niingaka. ⁹ Siya kariirin minam nimbingin iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwim mi sima wi ti digworaekwowim idowiiya nwo karam nwowim wi simiir nwoki inokninkinim. Biya, iya Adi Komii siya ti dimin taemin imiir nonkwokwobwakainan siya ti siir kwoinin siya hidaigiyin biyar nimpriowin mi ini tariinanar yadigniyin. ¹⁰ Mi ta hiriinan sairsika, ti iikamim naingwo tibmiiyim Adi Komii siir piugana sairim siya simiir asi nisiimauugin. Mi yim sima paekwosim ikim mi yipiki ninomor kouan kirieyim sim kigirkakiyim simiir siir ninokninkinpai ninokninkinpaiyim. ¹¹ Mi ti dimin taeminim Adi Komii siya tirim siya siir kwoin iir swoki aingwo tirkin yipiki biya siya nimbingiya krimiir Biyan Inkam Komii Jisis Kraiis siir kirieni. ¹² Nim krma Kraiis Jisis siir yai imiir wakaeyokna api mi krma Adi Komii siirsi kipi nidid. Yio krma ina ninokninkinim ta sairin mi krma Adi Komii siiram dam mi dimin taeminam siiram sriii mi siya wi digumii krimiir haimriiyu rani. ¹³ Kara kimiirin pi hiniina boini, kima kipi nidid ti dimin biyeyim kariir nonkwobumbunin haiginiuwim simiirsiiyin. Dimusi rani, kara iikam kimiir whinkinsiis haiginiugin. Wim, kima maigimairga dwoninae. Dimusi rani, wim kima inig komiigak bidi ywowim ti dimin taeminim kariir kiyopsimsibgi haiginiuwim simiirsi mi ti digworaekwowim iikam kimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi. Iriig.

Pol siya hiniina naingwowi iikamim Efesas hiranim ina ninokninkinim Kraiis siya naingwokwowi aairin simiiram.

¹⁴ Kara ha naingwowi ti dimin kirie kirieyim Adi Komii siya tirkiyim mi ta hiriinan sairsika kara ogmwo siiram ha waisii hiunanainamin mi kara Adi Komii siiram nhowo ina kwisboinin. ¹⁵ Adi Komii siya siir paekwosimim ninomor kou hiranim simiirin iikamim nuanim krimiir hauugikim siir inigni. ¹⁶ Kara Adi Komii siiram hiniina kwisboinkii, siya siir digworaekwo imakan siir kirie komii aairar nwoi mi siya siir naeyiun wi kimiir kwoinaw waraur nikropkii mi kima wi kwoin kirie nwoki owim, ¹⁷ mi kima wi Kraiis siir yai imiir nwoki sibgu wakaeyoknam mi siya wi ini haniin sairsi kwirii idwokaii kimiir kwoinawin. Kara hiniina kwisboinkii, kimiirin wi naingwobumbu Adi Komii siya hauuwi mi ta hiriinan sairsika siir kirieya kimiirin wi saeya whinkinsiis haiginiuwi irni nwinnyam naingwokwowim mi ti simaigim digworaekwowim krma tiranim simiir bwamkibwamim, paeni haniin pae siir mii imiir kinsiis haiginiuwiyin siir hiriinan mi omakanan, omakani kougou yaewaowim nu hir nokwowniyim simiir hiriinan. ¹⁸ Mi ti dimin taemin hiriinanim yim wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi mi iki Adi Komii siir iikamim hinda tindanim kima wi haini ninokninkinki Kraiis siya naingwokwo aairin kimiiram ya komiigikomii ieyairga, ya ini ninomor kou sair haibura mi aeya ini prieikipriei ywowa mi aeya ina mi inirnakainainama mi siya krimiiram pranae pranae bi naingwokwokin. ¹⁹ Ihi, kara minam naingwowi kima Jisis Kraiis siya naingwokwonanaeiya kimiiram sairgisair dinokninkin ta siya naingwokwowiya krimiiram ya whoimoni rani. Mi krma siya naingwokwonanaeiya krimiiram sairgisair bi ninokninkinim. Kara ha naingwowi, ti dimin taemin komii komiiyim ti Adi Komii siir kwoinaw nwokaiyim wi iikam kimiiram niti mi kimiir kwoinin wi sima mirninkinkikaii.

²⁰ Mi ta hiriinan sairsika ta Adi Komii siir kirieya ta krimiir tir nwokaiya wi idwo saeyar swoki inkin hauugii ti diminin krma sriigiyin siiram siya tiram mi diminin krma naingwowyin, ta siir kirie komiia siya haigiya krimiir kwoinaw. ²¹ Kara hiniina naingwowi, nim krma siir piugana sair iikamim mi tiriiginim krimiir yiniyeyim krimar

witswo siir inig iir hainan. Dimusi rani, ti Jisis Krai siya tirim simiirsika. Kara ha naingwowi, krima siir inig iirin hiriyyar hainanyokiyokiikaeyam ya ta yaiya yai kaimwo aeyarga. friig.

4

Mi nim krima iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim nim krima Krai siir piunan ywowim

¹ Kara Polkin, yipikin maeyaua mii biye miriyya sair hir hugripkiikikaiyin. Dimusi rani, an kara Biyan Inkam Komii siir mii air mirigin. Kara iikam kimiirin ig yai asi boinkii wim kima Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiir sibgu apikim yipiki biyya Adi Komii siya niblingiyim kima wakaeyokna apam. ² Inkamin inigakin si haniin kipi nwo. Nhirmi yaimin diminim simiir wakaeyokna ap mi kimiirgikimiirar kwoinin yio dikwowaisii ti dimin taeminim nhirkim sim tirim kimiir simiirsi mi ti dimin taeminim kimiir nomiyauim naingwo tibmiyyim sima kimiirar tirbuga windi kima simiirin io kipi niki anka osisau, kima ti sima tirin siiramin hindara daingwokwonanae iski. ³ Adi Komii siir naeyuin iikam kimiirin kwoin whirua siya nwoiginiugim mi kima iripa nongwomamair aeyamin kirie hiriyyar dwokripkai. Mi krima iripa damasukikin ti uridin yipiki dimin taemin kogiyin iripa sima nwowam siir hiriinan dwo. Mi krimiirin nwirua nwowamin hiriinan mi tirkin. ⁴ Mi iikam whiekakim yipiki Jisis Krai siiram naingwo tibmii kiiniyim, yim sima ini piu kwirkikwiruwar ywowiskiyim. Adi Komii siir naeyuin yio nwirkinwiruwar mi owiskiyin mi siya ini ini haniin krimiirar kwirii idwokaiyin. Mi ti hiriinan siyuin, Adi Komii siya krimiirin hiriinansi niblingin mi krimiirin iripa asi ninkiamasu haiginiugin nwirkinwiruwar nwowam mi ti dimin taeminim Adi Komii siya niblingiyim sima niti wi krimar nwoki inomokninkin digswowim mi nim krima wi maigimairgar nwowini ti digworaekwo kibi kibiyim simiiram nwokwokinin. ⁵ Mi ti Biyan Inkam Komii nwiruwan yio Jisis Krai siyairgin. Iikam krima siiram naingwo tibmii kinim krima baptais kwiruwa sairrarar baptaisim, krima yaeya yaeya bi baptaisim hiniina nisiimauuwam nim krima Adi Komii siir piugana sair iikamkim. ⁶ Adi Komii sasairgin nwowin mi siya iikam krimiir Adi Komiiin mi iikamim naingwo tibmiyyim ini siyar kigirkakim mi siya ha napninopkainaniyin krimiiram mi hiriyyar ini oniyam. Mi siya ini krimiirgikrimiirar mirii nonkworinukripkainiyin.

⁷ Krai siya krimiirin hinda whisariyyar priihauugikin kirieya yipiki Adi Komii siir piugana sair iikam imiir sibgu whinkinsiis haiginiuwam. Mi siir kirie komii komiyyim nhirim wi krimiir yapa yapa nwonira hauuwi mi ta hiriinan sairsika krima wi ti miipai miipaiyim simiir nwoki tirim. ⁸ Mi Adi Komii siir yayim yipiki biyan kamim sima winkiyim yokwoni yim ti dimin taeminim sim boinkikim. Sima hiniina boinkikim, mi iya Krai siya swoki ama Adi Komii siir oma hiriir mi iikamim yipiki biyya Setan siir in nonkwowim simiirin siya bidi swoki anmaiwarkainam, inkamin maeyaua mii biye miriyya sae hugripkiikikaiyin siir hiriinan mi simiirin siya wi hauuwi siir dimin miyik miyikim simiir.

⁹ Mi ti yayim yim hiniin dimusi boinkim siya koua bidi yamin? Sima hiniin dimusi bi boinkim, iya siya bigibi siir om hir haiburgigin mi ha nuunaiiniyin mi nu tir nauni oniyin iikam krimaka ¹⁰ mi inkamin yipikin nua tiriir niki nuunaiiniyin siya bidi swoki amin koua hiriir, siya waua sair nidwokainainamkin Adi Komii siir oma hiriirin mi ta hiriinan sairsika siir naeyuin iki omom omomim hinda tinda nwowim simiir asi ninyokiigikim. ¹¹ Sasairgin kirie iikam krimiir hauuwiyin mi simiir nhirim simiirin siya niblingikim aposel inkam nwowam, yipiki dimin taeminim Krai siya tirim simiir boinmimauuwamim. Mi iikamim siya niblingiyim yim profet kam ima yipiki Adi Komii siir yai imiir nanaakninkiiyim. Mi kam nhirim siya simiirin yai napboinmamauwam inkam yokmwim owaiginiu mi ti iikamim, Adi Komii siir yai air boinmimauuwam iikamim simiir kwoin imiir kiyaiyim sima naingwo tibmii kinim. Mi iikam nhirim siya simiirin miya iikam nowomwarkaiyuwiya sair yokmwim owaiginiu, yipiki iikam

imiir kigriraowiyim mi simiir whinkinsiis haiginiuwam sima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim. ¹² Krai siya iikam krimiirin ti dimin taemin hiniinim sim hauugikim mi ta hiriinan saiirsika, ti dimin taemin hiriinanim krimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi siir mii aiir miriyyam mi ta hiriinan saiirsika nim krma yipiki Adi Komii siir piugana mi yipiki Krai siir piua nim krma siir mii aiir miriyyim wi digar nwowi iki iikam nhirim naingwo tibmiyyim simiir whinkinsiis haiginiuwim simiir naingwo tibmiya kirie saeya nwowim. ¹³ Mi dimin taeminim yim wi hiriyar nwoyokiyokiyami mi wi kwoin whirua krimar nwobudgii ti Adi Komii siir digworaekwowim yipiki krma wakaeyokna apiyim mi dimin taeminim kwoin whirua krma nwowiyim Krai siirim simiir mi ta hiriinan saiirsika krma wi asi kinantiokii mwriinami. Mi krma wi inkam bimbuiwi nwo rani, krma wi Krai siir hiriinanar swoki owi. ¹⁴ Mi krma tariinanin ti hiriinan nwowi mi krma wi yinisisimim yipiki rirmiia nwo karam nwowim wi simiir hiriinan nwo rani mi ta hiriinan saiirsika krma wi iki yai niksisae yim sim wakaeyokna ap rani. Iikamim ti hiriinan yai imiir wakaeyokna apiyim yim ini iya op idwo nakiiriririya mi hinda tinda ha priiyakii priiyakiyamiya ini saiir hiriinan ywowa. Mi ti iikam hiriinanim yim inkamim yai bibiyeyim simiir wakaeyokna apiyim yipiki iikami kwoin kiyaiiyim mi ti yayim sima boiniyim yim niksisae yaigim. ¹⁵ Mi krma ti hiriinan kipi nwo. Niingaka. Mi krma Adi Komii siir yaimwokiayimwowim simiir boinam daingwo mi krma irni nwirniyam dinan aingwokwo krma tiriya saiir hiriinan yipiki wi krimiir whinkinsiis haiginiuyokiyokiyami mi wi krimar nwobudgiyim Krai siir hiriinan. ¹⁶ Krai siya ini krimiir kou ywowin mi iikamim yipiki siir piunan nwowim krimiirin siyar kigriraowi mi krma yapa yapan wi siya nimbinim krma tiram wi simiirar tiri. Nim krma ini iga in mi mai piu minan ywowim mi krma irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis haiginiu mi krma wi piu kwiruwa nwoki owim. Mi krma dimin taeminim ti siyu hiriinanin siir tiri, irni nwirniyam ninan aingwokwonaei mi mhoiia Adi Komii siir piugana wi kirieyar namwoiuwi. Irig.

Iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apiyim sima wi dimin taeminim biyanim wi digiumii simiir haimriiyugigi.

¹⁷ Tariinanin kara kimiirin pi igao yai boinkii. Dimusi rani, kariirin Jisis Krai siya nokmwim okwohaiginiugin biyan inkam nwowam. Mi tariinanin kima dimin taeminim iikamim Adi Komii siir piugana saiir karamaeyim sima tiriyim simiir kipi kigna ap yim sima diminim biyekibiyie nwowiyim simiiraramar naingwowi. ¹⁸ Simiir kwoinim ini inkamin niibwomambwo napwiyyin sikwo paeaka bigna ap karamae nwowiyin ini siir hiriinan ywowin. Yim sima dimin biyie biyeyim Adi Komii siya naingwo karamae nwowiyim simiiraramar naingwodikim. Dimusi rani, yim sima Adi Komii siir dimin taemin imiir bi ninokninkinkim mi simiir kwoinim sima simiiram bi naingwokim. ¹⁹ Mi ta hiriinan saiirsika sima piugi paniinsi yopaisi. Simiir kwoin komiyyin ti dimin biyie biyeyim hii min priininae priininaeyim simiiraramar naingwowi, simiir wakaeyokna apim mi simiir kwoinim hapi i aeya niwaoki simiir sibgu wakaeyokna apim.

²⁰ Mi iikam kima krimiir bi wakaekim mi krma bi boinmaugim kimiirin Krai siir yai imiirin ti hiniin siyuun si wakaeyokna apim. Niingaka. ²¹ Kara ha ninokninkini wim kima Krai siir yai imiirin bidiyar wakaeyim iikamim ha nitim siir yai kibiki kibi imiirin sima ini anaakninkii haiginiuni mi simiirin sima ini boinmimauuni kimiirin. ²² Wim kima ti hiniin dimin taeminim sim boinkim. Biya wim kima kimiir kwoin biyie iirar napkin. Mi ti kwoin biyie hiriinanin ti kimiir boinin iinokinokin kimiirin siyar tiri siyu biyeni nwowamin. Mi kimiirin wi siyar nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Mi sima kimiirin wi hiniina boini, ti dimin taemin hiniinim sim tirim mi kimiir digiuwin wi simiir nwoki haimriiyugigim mi kima simiirsiiyin wi aru nwoki owim. ²³ Mi kima ti dimin hiriinanin simiir tiri mi kimiir kwoinim Adi Komii siiram kiwaki siir naeyiun siir kirieni. ²⁴ Kimiir kwoinim Adi Komii siiram kiwaki siya nwowaiginiuum yaeya kwoin win. Mi kimiir kwoinim wi siya tirkii dimin miyyikim simiir napim mi simiir tirim Adi Komii siiram mi iki nhirim simiiram warar.

²⁵ Mi ta hiriinan saiirsika, iikam kima, irira nwoniran kima ti dimin biyie biyieyim priiyksasaeyim simiirsi dapyok mi ti yai bibiyie hiriinanim yim ti itnoudninkiigi. Mi kima irira nwoniran irni nwirniyin yai miyik miyik imiirarar boin. Dimusi rani, krma irira nwoniran Kraisiir piu haimii haimiigim. ²⁶ Mi iya kima dimin biyie biyieyim io simaka nwowiyim, kima kimasiyar mintiraona mi kimiir kwoinim sibgu dwowipisu. Mi ta hiriinan saiirsika kima wi kimiir kwoin imiir kiwaki rani, io nwowamin mi kimiir tiramin dimin biyie tiram. Mi io nwonni siyiuin yio ha ti sibgu tirsisauu ti dimin hiniinin. Mi ta iowa biekii nikiyamam kipi. Mi biigibiiyin wari kimiir kwoinin io nwowiyin siir ti digi. ²⁷ Mi mhoiia kima wi Setan siiram kiwaki rani, simiir kwoin imiir kiyaiyim mi siyiu biyie kima tirim. ²⁸ Mi tiriiginim biya biyanim mi ti tariinan nwo ikim yipiki hii tauaeyim, sima wi ti dimin imiir kipi swoki tirmimin tiriiginim yim wi ti digi. Mi tariinanin sima wi ta mii aiirarar donkworinu mirii iski mi ta hiriinan saiirsika siya ti iikam paeprikabim simiirin wi hiriinan saiirsi whinkinsiis haiginiuwu. ²⁹ Mi kima dimin biyie biyieyim kimiir mhii kwoinawu nwokaiiyim simiiram kipi kiwaki kimiir yaigi kaokwo boinin. Kima yai kibi kibiyim yipiki wi iikam nhirmi whinkinsiis haiginiuwanim yipiki kimiir yai imiir wakaeyim wadie sima sibgu idwokaeyamim simiirarar boin. ³⁰ Mi ti dimin taemin hiriinanim kima Adi Komii siir naeyiu iir kipi tir mairgimairga nwo karam siya nwowim. Dimusi rani, siya siyairgin yipiki kimiir nimbingiyin. Mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya mhoiia wi hiriinan saiirsi nanmaiwarkainaei mi kima hirin wi saikar nwoyokiyokiikaeyami inokiinokin. ³¹ Dimin biyie biyieyim io igwir igwir nwowiyim mi whwonkam nokiya kamae nwowiyim, mi mhii hinsima nwo karam nwowiyim dimin taeminim simiirin digiumii ti haimriiyugig. Mi kima yai kipi kauwoksanan mi yai kripiinanii kipi mi kig iikam nhirnakan mi ti yai bibiyieyim kimiir haipridkikaiyim kimiirin wi siyiu biyie sima swoki tiri dimusi rani, simiirsika. ³² Mi haniingii niuwu nhirim simiir yapa yapan sibgu tirhaiginiu mi irni nwirniisina dinaingwoyimyok mi dimin biyieyim iikam nhirkim tirim kimiir irni nwirni simiir haiyoprimdiyumiigi mi simiirin hiniina boinki, sima dimin komii rani. Simiirin Adi Komii siya haiyoprimdiyumiigiyim krimiir dimin biyie biyieyim simiir krma tirim simiir saiir hiriinan tirkiyim mi ha boinkiyim hiniin yim dimin komii rani. Dimusi rani, nim krma Jisis Kraisiir iikamkim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii krimiir Wanin siya krimiir dimin biyie biyieyim asi haiyoprimdiyumiigikim. Iriig.

5

Iikam krma dimin kibi kibi imiirarar wakaeyokna ap

¹ Dimusi rani, wim kima Adi Komii krimiir Wanin siir yinisisimkim yipiki siya naingwokwonanaeyim mi kima siya tiriya saiir hiriinanar timi tir. ² Irni nwirniyam dinan aingwokwo biya Kraisiir siya naingwokwonanaeyia krimiiram saiir hiriinan. Siya bidi iki aonamin mi ti dimin hiriinanin siya tirkiyin yio ini dimin taeminim piuii miyik whakiyin kamim sima ninkin imiiaeyim Adi Komii ini simiir hiriinan ywowim.

³ Wim kima Adi Komii siir iikamkim mi ta hiriinan saiirsika wim kima dimin taeminim hii priinanae priinanaeyim simiir paninsii nidwo boinaisi. Mi kima dimininim piu iikamkim nopaiiyim mi dimin taeminim yipiki kimiir kwoin imiir tiriyim kima kigmairam simiir kipi tir. ⁴ Mi kima dimin biyie biyieyim piu iikamkim nopaiiyim simiir kipi boin mi diminin yipiki iikamim naingwo tibmiiyim sim nomboboin karam nwowiyim dimin taeminim bwam kamaeyim mi yai bibiyieyim nididgak nwowi ikim. Mi haniingii niuwu kima yayim diriyar kiritmai boinki mi Adi Komii siir inig iirarar hainan iski. ⁵ Wim kima ti dimin taeminim simiirin ina sibgu inokninkinim iikamim yipiki hii priinanae priinanaeyim mi yipiki dimin biyie biyieyim sim tiriyim mi iikamim yipiki dimin taeminam kigmairiyim, ti komkid min hiniininim sima huniyim uruwai siyaowai. Kima ti iikam hiriinanim simiirin ina ninokninkinim yim wi hiriir nam tani mi sima wi Adi Komii saika nwo rani mi wi Jisis Kraisiir saika mi o rani.

⁶ Kima iikamim kimiir priiyksasaeyim simiiram kipi kiwaki iki simiir yayim naekak nwo karam nwowiyim simiirin kimiir boinmimauuwim mi ti yayim ti kara boinkiyim yim miyik rani, yim pi niksisaekim. Mi ti hiriinan iikamim yipiki hiriinan dimin biyie imiir tiriyim yim wi Adi Komii siya nonkwoninwomwiirninkin haiginiuwi ti dimin taeminim kara boimimauuwim kimiir. ⁷ Mi kima ti iikam hiriinan yipiki ti hiriinan dimin biyie imiir tiriyim simaka kipi namasu. ⁸ Biya wim kima kamim niibwomambwo napiyim sim haniin nwokim mi tariinanin wim kima iikamim yipiki Biyan Inkam Komii siirim wim kima ini iikamim nabie sibgu kigomok apiyim ini simiir hiriinan ywowim mi ta hiriinan saiirsika kima dimin kibi kibiyim simiir asi wakaeyokna api. ⁹ Mi ti dimin kibi kibiyim ti iikam ima napiyim yim ini bienan ywowim, yim sima min niisimauugim dimin taeminim kibi nwowim simiir yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim mi piki hiniin dimin ikim yai mwo boiniyim. ¹⁰ Kima dimin taeminim kima naingwowim simiiraramar daingwo mi simiirarar kinanankiu kima napamin mi Biyan Inkam Komiiyin wi maigimaigra nwoki owim. ¹¹ Kima dimin biyie biyeyim yipiki niibwomambwonan nwowim iikamim sima tiriyim simiir kipi nap. Mi kima dimin taeminim sima tirim danaakninkii haiginiu mi simiirin ha boin, wari sima tirim yim miyik rani. ¹² Mi dimin taeminim iikam ima nimprio tirim, kara simiirin nididgak nwowi kimiir boinmimauuwim. ¹³ Mi kima ti dimin taeminim ti iikam ima tirim simiir nanaakninkii haiginiuwi mi sima wi haniingin ninokninkinkii ti dimin taemin hiniinim yim miyik rani, yim ini biyie ywowim. Yim ini bieki si whwoyakiyim mi iikamim dimin taemin imiirin sibgu kigomokiiyim ini simiir hiriinan ywowim. Iya kima dimin biyie imiir boinkiiyim yim wa naonami mi ti digworaekwo hiriinan yim ini paeya inkamki si haingimugiiya omaka ini saiir hiriinan ywowim mi ta niya pa nakii mipi nabie sasar nwokii. ¹⁴ Dimusi rani, ti dimin taemin hiniinim simiirsika, Adi Komii siir yayia Yokwo Komii saiir nwowa ya hiniina boinka, yipiki kira naonan nwowin mi yipiki waraur kiwokinin, kima dinsingi. Mi ta hiriinan saiirsika Kraisiya wi kimiir kwoinawu asi kwirii idwokaii mi siya wi bieyin kiriir whwoyayin wi siir hiriinan nwowi.

¹⁵ Mi ta hiriinan saiirsika kima wi asi mintiraowi ti dimin taeminim kima tirim simiirsiiyin. Kima dimin taeminim iki iikamim yipiki ninokninkin kamaeyim sima tiriyim simiir hiriinan kipi tir. Mi hiriinanki niuwi kima iki iikamim yipiki dimin taemin whiekakim sim ninomokninkiniyim simiir hiriinan tir. ¹⁶ Yim ti iiyim yim ii paii rani mi iikamim siyu bibiyie tiriyim kima mintarao mi kima Adi Komii siir mi kibi kibi imiirarar tir siir yai kibi kibi imiir nanaakninkii haiginiuwam. ¹⁷ Mi ta hiriinan saiirsika, kima habwhaowaenan kipi nwo. Kima dimin taeminim Biyan Inkam Komii siya naingwowiyim kima napam kima simiirarar wakaeyokna ap.

¹⁸ Op bibiyie kipi kwiyae mi kima op bibiyie kwiyaei wim wi pi kwiyae whaowaei mi wi dimin biyie tiri. Mi haniingni niuwi, kima Adi Komii siir naeyuin siiram kiwaki ini haniin siya kwirii idwokaiyim kimiir kwoinim mi dimin taeminim kima tirim yim wi siyar nwoki kigirkakim. ¹⁹ Kima mi kimiir nomiiyau ima kima Adi Komii siir yai imiirin diriyar kiritmai boinki mi Adi Komii siir mwai imiir wao. Kima mwai waowiyim mi Biyan Inkam Komii siir inig iir hainaniyim kimiir haowidim mi diyamir ikim mi iki dimin taemin nhir ikim, kimiir kwoin komiiyin simiirgisimiiramar daingwoki. ²⁰ Inokiiinokin Adi Komii siir inigin Jisis Kraisi siir inigni hainanprapraski ti digworaekwo imiirsiiyin. Iriig.

Pol siya ta yayia iikamim yipiki nonkwonam simiir boinka

²¹ Kima ti nomiiyauim simiir yai imiir wakae mi yim sima kimiir imiir timi wakae. Dimusi rani, wim kima Kraisi siir yai imiir wakaeyokna apkim mi wim kima siir inig iir hainankim.

²² Wig wim kima yipiki kamkakim, wim kima kimiir kamim simiir yai imiir wakae kira wakaeiya Biyan Inkam Komii siir yai imiir saiir hiriinan. ²³ Kima ti hiniina tir. Dimusi rani, kimiir kamim kimiir kouwin ini simar ywowim mi ti hiriinan siyu kaimwowin Kraisiya iikamim yipiki siir wakaeyokna apiyim simiirin hiriinanar mi tirikin. Siya

kimiir nanmaiwarkainam naokin mi siya ini mwonan ywowin mi wim kima siir piua saiir piu haimii haimiigim. ²⁴ Ini ti iikamim yipiki Adi Komii siir piugana saiirim Kraiis siir wakaeyokna apiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi yim wigim yim simiir kamim simiir yai imiirar timi wakaeyok mi dimin taeminim sima tiriyim simiirar timi wakaeyokna diriraerar.

²⁵ Mi wim kima kamim yipiki wig nonkwonam, kima simiiram daingwokwonanae Kraiis siir hiriinan siya naingwokwonanaeiyi Adi Komii siir piugana saiir iikam imiiram. Siya krimiirsi naokin krimiir whinkinsiisam mi krimiir swoki anmaiwarkainam. ²⁶ Mi ta hiriinan saiirsika siya iikam krimiirin dimin whirki kimbu karamae asi tirkikin. Dimusi rani, krime siir yai imiir wakaeyokna apkim mi krime op ha baptaisim. ²⁷ Siya ti dimin taemin imiir tirkim mi ta hiriinan saiirsika siya krimiirin Adi Komii siir piugana saiir iikamim dimin whirki kimbu karamae nwowiyim simiir hiriinan asi nwowi iikamim yipiki paowagi piskomkopou karam nwowiyim simiir piuim ini simiir hiriinan ywowim. Krime ini wig kibinan ywowim yipiki wi Kraiis siya nonkwonaei. ²⁸ Mi ti siyiu hiriinanin Kraiis siya naingwokwonanaeiyin iikam krimiiram mi kam kima kimiir wig imiiramim kimiir piu aiiramar naingwokwonaeiyim saiir hiriinan daingwokwonanae. Mi tiriiginim yipiki simiir wig imiiram naingwokwonanaeiyim, yim ini tiriiginim yipiki simamar naingwokwonaeiyim ini simiir hiriinan ywowim mi sima ini piu kwiruwar ywowiskiyim. ²⁹ Inkam nwir karamaeyairga siirgisiir piu airsi boriisopim mi saiir nonkwobumbuninkinim. Niingaka. Siya saiirin pa sibgu kigriraowi mipa mi imiyyaei. Mi ta hiriinan saiirsika siya wadie asi sibgu owi, Kraiis siya kigriraowiya Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir saiir hiriinan. ³⁰ Siya krimiir asi kigriraowi. Dimusi rani, nim krime siir piugana saika bidi yamasukikinim mi ini nwiruwar ywowiskiyim. ³¹ Kraiis siya mi iikamim Adi Komii siir piugana saiir ikim, nim krime ini piu kwiruwar ywowiskiyim. Dimusi rani, ti Adi Komii siir yayim Yokwo Komii saiir nwokaiyim yim hiniina boinkikim, inkamin yipiki wig nonkwonaei yio wi siir yopii ad owiir haiburgigi mi siya mi siir wig aeya sowa wi nwiruwar nwowiskii mi sowiir piua wi kwiruwar nwowiskii. ³² Tiki yayim yim kaimwowaigim. Mi an kara hiriyyar naingwowi yim sima Kraiis siya mi iikamim Adi Komii siir piugana saiir ikim krimiir boinmimauugim. ³³ Mi ta hiriinan saiirsika mi sima kaimwowaar swoki boinki kamim yapa yapa simiir yapa yapa wig imiiramar daingwokwonanae siyamar naingwokwonanaeiyi saiir hiriinan mi wig wim kima kimiir kamim simiir inig imiir hainanprapraski. Iriig.

6

Pol siya yopii ad mi simiir yinisisim ikim simiir boinkin

¹ Yinisisim kima kimiir yopii adim simiir yai imiir wakaeyokna. Dimusi rani, simiirin Adi Komii siya nimbingikim kimiir kigriraowam yio ti hiriinan siyiuin yio wadiekin. ² Mi Adi Komii siir yayim Yokwo Komii saiir hir nwokaiyim yim hiniina boinkim, kima kimiir yopii adim simiir yai imiir wakaeyokna. ³ Sima ti hiniina boinkikim, kima simiir napi mi kima nu tirin wi ii prieyar nwoki okwoyokiyaikaeyamim. Yio tiriiginin Adi Komii siir biigibiyan siyiu komiyyin siya boinkiyin krimiir yio siya dimin kibiyin Adi Komii siya nimbingiyin krimiir tiram.

⁴ Mi yopii ad wim kima kimiir yin imiir kipi nikwao boin inokinokim mi yim wi maigimaigra kimaka nwo karam pi nwowisi. Mi kima simiirin min dikwao boin mi min niisiisiimauu dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim sima tiram simiir. Iriig.

Pol siya iikamim yipiki whisarii mi priimiriyyim mi tiriiginim yipiki simiir kigriraowiyim simiir boinkin

⁵ Mi wim kima iikamim hinda whisarii mi priimiriyyim, wim kima tiriiginim yipiki kimiir kigriraowiyim simiir yai imiir wakaeyokna ap mi kima simiirin sibgu sibgu mintirao Kraiis siir kima tiriya saiir hiriinan. ⁶ Inkamin kiriir kigriraowiyin siir whwonkam ida ara kipi mirii mi siya kiriir kigi mi siya wi ha boini kira wadiekin.

Niingaka. figwir iigwirin kira kiriir miya saiir mirii iikamim yipiki Kraisi wakaeyokna apiyim sim hiniin, dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim kima tiram kima simiirin kwoinki daingwo diriraerar. ⁷ Dimin taeminim iikamim whisarii mii priimiriirim kima tiriyim umir min hai karamae kima nwowiyim kima simiiramin mairgimairga dwo. Dimusi rani, kima simiirin inkam aram tir tani simiirin Adi Komii siiram kira tiriya saiir hiriinan tir. ⁸ Kima ina ninokninkinim. Dimusi rani, Biyan Inkam Komii siya wi krimiir whiekakar niyopkiyiwi, iikamim whisarii mii priimirii ikim mi iikamim rirmiiya nwowi ikim. Mi dimin kibi kibiyim siya tiram naingwowim siya wi krimiirar tirsowwi.

⁹ Mi wim kima kamim yipiki iikamim kimiir miriirim simiir kigriraowiyim, kima ti iikam imiirin siyu miyik sibgu tir. Mi simiirin yai bibiyie kipi boin mi kipi mi ikwao boin sima nididamin mi simiir tirim kimiir yai imiir wakaeyam. Mi Biyan Inkam Komiiyin yipikin Adi Komii siir om hir nwowin, iikam whiekakim ini siyar kigirkakin. Dimusi rani, mhoiia iikam imiirin wi siya hidi mi siya wi hiniina naingwo rani, inkamin yipiki inig komiigakim mi inig karamae ikim siya iikam whiekak krimiirin wi hirii hiriinankinar hidswowi. Iriig.

Iikamim naingwo tibmii kiinirim yim ini kamim yaii niniyim ini simiir hiriinan ywowim

¹⁰ Kara kimiirin nikopkaigiyan yaimirsisimim sim boinkii. Kima dimin komiiyin Biyan Inkam Komii siya hauuin kimiir siirin sibgu donkworinu. ¹¹ Kimiir kwoinim ti dimin komiiyin Adi Komii krimiir Wanin siya hauuin kimiir siir higriniu, yim ini nhaonan ywowim, nhaowa kimiir piu aair haigiprakaiyam. Mi ta hiriinan sairsika kima wi iki dimin biyie biyeyim niksisaeyim simiirsi nwoki okworinuwim kimiir kwoinin Setan siya kiyaii. ¹² Krima inkamaka niniyam tir tani krima yiu bibiyeyim ninomor kou nwowiyim mi Setan siya mi nomni yiu bibiyie ikim mi dimin biyie biyeyim ti nu iir kigriraowiyim simaka niniyam tiri. ¹³ Mi ti hiriinan sairsika, kima Adi Komii siir dimin taeminim simiir haii mi tiriiginim kimiirin wi sima whinkinsiis haiginiwi nhaosau mi irim hipigni haniin. Mi mhoiia ii biyieki niti mi kira mi Setan siya kowar nini mi kira nini mi yai saeya ha digii kira wi wadiyar sibgu okworinukripkaigii.

¹⁴ Kima dimin taeminim kimiir whinkinsiis haiginiwiyim simiir hai mi kimiir kwoinim yaimwokiayimwo imiirarar haigi okai, inkamin yaii niniyin si kikogiya piuwopa siir mhiipwo iir saiir hiriinan. Mi kira mii miyik sibgu mirii mi kira Setan saika ha ninkinyaeyaowi kiriirin wi nhaoni haniin saeyar higriniwi. ¹⁵ Kima Adi Komii siir yai kibi kibiyim simiir danaakninkii haiginiu mi iikamim simiirin wi iripa saeya nwoki ingwomamair ayaiginiuwim. Mi ya tariigina ya wi suwa kima niya kimiir iga imiir nikwoiprarsi ini saiir hiriinan ywowa mi kimiirin wi saeyar whinkinsiis haiginiwi mi kima wi nhwo whin tani. ¹⁶ Mi kima ti dimin hiriinanim kara boinim simiir tiri mi hiniina naingwowi, Jisis Kraisi siir wakaeyokna api, tiriiginim yim wi nhaonan nwowi dimin biyie biyeyim hipigim paekakim sim hiniinim mi sau ikim yim wi simar niriimduwini mi sima wi iikam kimiir niyopakaiyu rani. Mi kima siir wakaeyokna api mi siiram naingwowi tiriiginim kiriirin wi sima whinkinsiis haiginiwi. Mi hiriinankiniwi Setan siya dimin biyeyin paeni haniin kimiiram kabitkii kimiir kwoin imiir niugrimkripam yio wi dig nwo rani yio wi pi wokitki mi siya wi pi tingiyami paeni haniin. ¹⁷ Adi Komii siya Jisis siirin minam nikropkikin pi naowim mi krimiir nanmaiwarkainam. Mi kima ti hiniina naingwowi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiwi, pagra inkamki sim haiginiya simiir mwo imiir saiir hiriinan. Mi kima Adi Komii siir yai imiir wakaeyoknaei yim wi kamkiunan nwowi, yipiki wi Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwi krimiir. ¹⁸ Adi Komii siir naeyuin inokinokin kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiwi kira nhwo Adi Komii siiram kwisboini mi siir inig iir hainani. inokinokin kima, kimasiyar mintiraona wim wi piugi piyaowisi. Kima Adi Komii siirim srii iikam imiirin siya kigriraowim mi siya whinkinsiis haiginiuwim yipiki siirim. ¹⁹ Kima Adi Komii siiram kariiram srii mi kariirin wi yai siya nwoki hauuwim. Mi hiriinankiniwi kara wi nidid rani, siir yai kibi kibi imiir nokwo boinimauuwim yipiki biya siya tirim simiir. ²⁰ An kara ti inkamin

yipiki yai kibi kibiyim sim nanaakninkii haiginiuwiyin ini siir hiriinan ywowin. Dimusi rani, ta maeyauwa mii biyie miriyya kariir hiugripkiikikaiya sairsika. Kima Adi Komii siiram srii kariir whinkinsiis haiginiuwim mi ta hiriinan sairsika kara siir yai imiir nanaakninkii haiginiuwim wi nidid rani. Yio simiirin wi karar nanaakninkii haiginiuwi ti biiya kara nonkwowim simiir hiriinan. Iriig.

Pol siya siir yayim nikopkaigiiyim simiir boinkikin

²¹ Tikikasın křimiiir nomiiyauin yipikin křima naingwokwonanaeyin, siya wi sipi niti mi ti dimin taeminim ti nimbimbiiyamim kimiirin wi siya nini boinmimauuni. Siya inkam wadiekın siya Biyan Inkam Komii siir mii miyyik miyyik imiirarar miriigin.

²² Siirin kara nikropkii iikam kimiiram kimiir boinmimauuwam dimin taeminim kima ninomokninkinanım hiniin, nim křima wadieyairgim mi wim kima wi maigimaigar nwoki owim.

²³ Kara ti hiniina sriigi Adi Komii křimiiir adın mi Biyan Inkam Komii Jisis Krais siya kima wi Adi Komii siirgisiiramar naingwo tibmii kiini mi kima wi iripa nongwomamair aei. Mi ta hiriinan sairsika wim kima wi Adi Komii siir piugana saiir iikam imiiram asi naingwokwowi. ²⁴ Kara Adi Komii křimiiir Wanin siiramın minam sriigin siya iikam kimiirin wi siir naingwobumbuwa saiir nwoki hauuwim yipiki křimiiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siiram naingwokwonanaeyim mi yipiki siir wakaeyokna apiyim mi siir yaimin dimin imiir wakaeyim sima tira saiir hiriinan. Iriig.

FILIPAI

fiya Pol siya om Rom hir miriia mii biye mi siya ta yokwowa ha winkika. Biiya siya om Efesas hir bidi ywowin. Mi iikamim naingwo tibmiiyim om Filipai hiranim yim umir digworaekwo bidiyar mi haingiriyu haiginim mi sima ina hauugiyim Pol siiram hiriir maeyaua mii biye siya miriia. Mi Pol siya ta yokwowa minam winkikin simiir boin wadiekikin. Pol siya maeyauwa mii biye miriia saiir hirar niki okaigin wiyinsopak. Mi siya maingimainga hiriirar nwokaigin mi siya ti hiriinansi boinkikin sima Jisis saika namasukikini mi sima wi maingimainga hiriirar nwoki oninaeyim mi sima wi siiram naingwoyimok rani. Iriig.

¹ Pol kara mi Timoti siya, krira Jisis Krais siir mii priimiriyan inkamko. Krira ta yokwowa iikamim Adi Komii krimiir Wanin siir piugana saiir kigriraowiyim mi saiir whindiriraerar haiginuwiyim kimiiram winkika mi iikamim Jisis Krais siir yai aiir wakaeyokna apiyim kimiiram warar. ² Krira ha naingwowi krimiir Adi Komii krimiir wanin mi krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais, krimiirin wi sowaniyar nokboinmamaair haiginuwi iripa nongwomamaair aeyim. Iriig.

Paul siya Adi Komii siirim sriigin, yipiki iikamim ta yokwo aiir mwaini simiir whinkinsiis haiginuim

³ Iiyim kara kimiir naingwowaikaikiyim, kara pi Adi Komii siirar boin wadie kimiirsi. ⁴ Iiyim kara Adi Komii krimiir Wanin siiram sriiyim kimiir whinkinsiis haiginuim, kara pi maingimainga nwoki. ⁵ Whisarii rani, biiya kima kariir whinkinsiis haiginuugim Adi Komii siir yaiya saiir nanaakninkii haiginuim iya biigibii kima wakaeyokna apa mi tisi tariinana nadigniyim. ⁶ Kara ti diminin siir bidi yinokninkin kiinin Adi Komiiyin yipikin kimiir tirkiyin siir wakaeyokna apim mi kimiirin wi siya whinkinsiis haiginuwi siirim sibgu wakaeyokna apim mi wi iya Jisis Krais siya nitana saiirar nadiguwi mi siya siyasiya nanaakninkii haiginuunaei mi iikam simiirin wi siyar hidi. ⁷ Kariir kwoinin iikamim kimiiram nhami nhami naingwokwonanae rani. Dimusi rani, kariir miyim kima whinkinsiis haiginuugim iiyim kara maeyaua mii biye miriia saiir hir hugripkiikikaiyin mi iiyim kara rirmiia mi owim mi Adi Komii siir yaiyim simiir mi anaakninkii haiginuim iikam simiir kwoinin simiir kiyaiyim mi sima wi Adi Komii siir siyuim kara tirim wi simiir nwoki apim. ⁸ Adi Komii siya ina ninokninkinin, kara iikam whiekakim kimiiram nhami nhami naingwokwonanae rani, Krais siya naingwokwonanaeiyai saiir hiriinan.

⁹ Kara Adi Komii siiram minam srii, iikam kima wi irni nwirniyamar dinan aingwokwonanae mi kima wi Adi Komii siir dimin taeminim simiir nwoki sibgu inokninkinim mi kima wa nwoki inokninkinim piki hiniin dimin ikin miyikin mi piki hiniin dimin ikin biyeyin. ¹⁰ Mi ti hiriinan saiirsika, kima kariir dimin miyik miyikim simiir wakaeyokna api mi iya Krais siya swoki iti mi kimiir kwoinin wi dimin biyeki nwokai rani. ¹¹ Mi iriipi hiriinan kara Adi Komii siirim minim srii Jisis Krais siya wi kimiir kwoin imiir nwoki hurworwokayim kimiir whinkinsiis haiginuwiim wadie sibgu owam mi kima dimin miyik tiri mi ti hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi inig komiigak saiirsi nwowi. Iriig.

Paul siya ha naingwokin, siya siyumwoni nwowim mi Jisis Krais siir nwoki kigna apim mi siya wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginuim

¹² Ti kariir nomiiyauim, kara minam naingwowi kima dinokninkin, ti diminim kariirim nitim, sima kariir tirbumbuki wendi, ti diminim iikamim Adi Komii siir yai win kibiya saiirim naingwo tibmiiyim simar niki tirbugim. ¹³ Kariirin maeyaua mii biye miriia saiirar hugripkiikikaigi wendi mi kamim yaii niniyim mi iikam nhirim kingiin hir nwo ikim, sima ina ninokninkinim kariirin maeyaua mii biye miriia saiir hir hugripkiikikaiyin, whisarii rani, kara Krais siir yaiyim simiir wakaeyokna apkin. ¹⁴ Mi iriipi hiriinan kara tisi tirar nwowin. Dimusi rani, iikamim Adi Komii siiram naingwo

tɪbmiiyɪm sima nididgak panɪnsi ywosi mi sima kiriekak asi nwokim Adi Komii siir yaiya saiir nanaakninkii haiginiusiyin. Dimusi rani, sima ina kigim kara tisi maeyaua mii biyie miriyya hiugripkiikikaiya saiir tirar nwokaiyin mi sima ina naingwo tɪbmiiyɪm Kraisi siya wi simiir whinkinsiis haiginiuwi.

¹⁵ Iikam nhirim Kraisi siir yaiya saiir nanaakninkii haiginiugim. Dimusi rani, sima kwoin biyie biyie kariiram naingwokim mi sima minam warar mi aingwokim simiir kiyaiyim kariir haiburgigim mi simiir yai imiir wakaeyoknam. Yim iki iikam nhirim Kraisi siir yaiyim simiir nanaakninkii haiginiugim. Dimusi rani, sima wadiekim mi ina naingwowim ti dimin imiir tirim mi kariir whinkinsiisim ¹⁶ yipiki ti iikam miyikim ti dimin imiir tiriyim. Dimusi rani, sima kariiram naingwokwowikim. Sima ina ninokninkinim kariirin Adi Komii siyar nimbinkikin siir yai imiir kigriraowim mi simiir nanaakninkii haiginiuwim tapaiir. ¹⁷ Iikam nhirim yipiki Kraisi siir yai imiir nanaakninkii haiginiuwiyim yim sima kariiram bi naingwokwonanaeikin. Niingaki niingakinga. Sima hiniina naingwowi kariirin wi sima kiyopsibgi haiginiuwi mi kara wi maingimaiga nwo rani. Dimusi rani, kara ini maeyaua mii biyie miriyya saiir tir hiugripkiikikaiyin mi sima iikamim simiir kwoin imiir kiyaii simiir wakaeyokna apim mi kariirin. Niingaka.

¹⁸ Tiriiginin yio dimin Komii rani! Mi ti iikam nhirim sima Kraisi siir yai imiirin siyiu biyieni nanaakninkii haiginiugi windi mi nhirim siyiu miyikni mi anaakninkiigi windi, ti hiriiran siyiuin kariirin maingimaiga sima nwowaiginiuwi. Dimusi rani, sima Kraisi siir yai imiir nanaakninkii haiginiugim yio tiriiginin yio dimin whoimoni rani. ¹⁹ Kara ini maingimaigar nwoyokiyokiyamin. Dimusi rani, kara ina ninokninkinin Adi Komii siir naeyiu iirin, yipikin wi Jisis Kraisi siya nikropkii kariir whinkinsiis haiginiuwam mi kariirin maeyaua mii biyie miriyya saiir hir hiugripkiikikaiyin rirmiyya saiir hiranki nwokiyim. Dimusi rani, kima Adi Komii siiram sriigim kariir whinkinsiis haiginiuwim. ²⁰ Kara ta saiiramim minam naingwowi, kara Adi Komii siir yai airin wi haigiprakai rani mi kariir piua wi nopai rani mi kariir kwoinin wi kiriyar nwowi mi Adi Komii siir yai imiirar nanaakninkii haiginiuwi biyya kara nonkwowim simiir hiriinan mi ti tariinanar nadigniyim. Mi kara omwai waiya mi kara mi aowi mi ti iikamim wi ha boini Kraisi siya wadiekim. Dimusi rani, dimin taeminim kara tirim simiirsika. ²¹ Mi ti dimin taeminim kara tirim simiir bwamkibwamin yio Kraisi siyargin. Mi kara naowi, mhoiyya kara wi dimin kibi kibiyim Adi Komii siirim wi simiir haii mi kara wi saika nwowi. ²² Mi kara nao karamae nwowi mi omwaiyar niki waiyai mi ti dimin taeminim kara tirim yim iikam imiir whinkinsiis haiginiuwi Kraisi siir wakaeyokna apim. Kara ninokninkin tani piki hiniin aka bii nwowa omwai waiya saeya iyie? Nao saeya. ²³ Kara pi hid rani kara naowam naingwowi Kraisi saika nwowim. Wi ta wadie hiriinan saeya nwowi. ²⁴ Mi ta hiriinan saiirsi whinkinsiis haiginiuwi kimiirin, ya ini wadiekiwadie saeya nwowa kara ti nu iirar nwoki okripkaii, tariigina ya ini biigibii saeya ywowa. ²⁵ Kara hiriyyar naingwo tɪbmii kiini kara wi nao rani mi kara wi omwai hiriinan saiirsi waiyai kimiir whinkinsiis haiginiuwam Adi Komii siir yaiya saiir sibgu wakaeyokna apim mi kima wi maingimaigar nwowi. Dimusi rani, kara ini omwaiyar niki waiyan. ²⁶ Mhoiyya kara niti mi kimaka nini oni mi kima wi maingimaiga komiyyar nwowi kariiramim mi kima wi Kraisi siir inig iir hainankii.

²⁷ Mi dimin whirki kimiir nimbini mi kima wi ti dimin taemin imiirin wi haini naingwokii. Kima dimin taemin kibi kibi imiir tir iikam yipiki Adi Komii siirim naingwo tɪbmiiyɪm siyiu kibiyin sima tiriyin siir hiriinan tir. Mi ta hiriinan saiirsika mhoiyya kara wi kimiir namisi kigi, iyie? Wi kimiir kig rani mi kara dimin kibi kibiyim iikam ima boini iikam kimiir, simiirin wa wakaei, tiriiginim kirie kimiir naingwo tɪbmii aeya nwowim mi kwoin whirua kima mi owim mi iripa kima mi miriyyim. ²⁸ Tiriiginim yipiki kimiir sau omomin siirsi kipi nidid dimusi rani, wim kima Jisis Kraisi siirgim. Kima Kirie hiriyyar dwokripkai. Dimusi rani, wim kima ti hiniina tirikim mi ta hiriinan saiirsika ti dimin taemin hiriinanim yim wi simiir niisiimauuwi. Adi Komii siya simiir nonkwobumbuninkini mi kimiirin wi siya nanmaiwarkinaei mi kima wi saika sibgu owi.

²⁹ Mi dimin komiigikomiiyin yio ti si, Adi Komii siya kimiirin minam kiwakikin kima Jisis Kraiis siiram naingwo tibmii kinim. Mi ti dimin hiriinanin sasa rani. Jisis Kraiis siirsika Adi Komii siya ti dimin biyie imiirin asi kiwakikin kimiiram nitamin. Dimusi rani, kima siir wakaeyokna apkim. ³⁰ Kima mi kara nim krima nomiiyauyim mi ti iikamim krimiir tirbuwiyim mi krimiir nikbumbuwiyim mi ti hiriinan siyiu kaimwowin biyar nwoyokiyokinaniyin ini tariinanar yadigniyin mi wim kima ti iikamim yipiki kimiir nigbumbuwim simiirin ina ninokninkinim. Iriig.

2

Krima krimiir kwoinim simiirin kikitimdinu mi iki iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim simiiram daingwo

¹ Kimiir kwoinim kiriyar dwokripkai. Dimusi rani, wim kima Kraiis siir yai imiir wakaeyokna apkim. Kima maingimaing hiriyar dwokripkai. Dimusi rani, Kraiis siya kimiiram naingwokwonanaei. Kima mi Adi Komii siir naeyiu ieya kima ini kwoin whiruar ywowiskiyim mi kimiir kwoinim nhirmiyam daingwo mi simiiram daingwokwonanae. ² Kima iripa dongwomamair ae mi kwoin whirua dwo mi kima iikam ima mi Adi Komii siya simiiram daingwokwonanaei mi kima kwoin whiruar dwowiski. Mi ti dimin hiriinanin ini haniin kimiir kwoinaw kwirii idwokaii mi kima wi maingimaing kariir nwowaiginiwi. ³ Kima kimamar kipi naingwona mi dimin taeminim ha kipi tir mi iikamim kimiirin wi hiriinan saiirsi boinisi wim kima ini nhirim simiir kou ywowim. Kimiir kwoinim yim kimar kintimtinuna mi kima hiniina daingwo kimiir kouwin ini iikam nhirim sima ywowim. ⁴ Kima, kimamar kipi naingwona. Kima iikam nhirmiyam daingwo mi diminim sima naingwowi ikim. ⁵ Kima Kraiis siya naingwowa biya saiir hiriinan daingwo. Yio ti hiniingin.

⁶ Mi yio siya ini Adi Komii siir hiriinanar swoki owin mi siya ha bi naingwokin siya Adi Komii siir hiriinanar swoki owi. ⁷ Mi yio siya ti dimin taeminim kirie komiigakim ninomor kouanin simiirin digumii bidi haimriyugigim mi yio siyarin ini inkamin whisarii mi priimriiyin siir hiriinan yinkpitki. Mi siirin Maria saeya naokainakikin mi siya iikam krimiir hiriinanar nimbiyamkin. ⁸ Siya inkamnan nimbiyamkin mi siir kwoinin hindara kabitkingigin mi siya Adi Komii siir yai imiirarar napkin mi iya siya ha naonamin paeyin hiniiniya nironinkinin si mi siya kimpisu pranae pranae bi haigin iikam krimiir whinkinsis haiginiuwim. ⁹ Mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya siir inigin ha hainankiyin mi siya ti hiniina boinki siya inig komii kibikakin mi kamim inig komii komiikakim simiir kougikouwin ini siyar ywowin. ¹⁰ Mi yipikim Adi Komii siir om hir nwowim mi nu tir mi o ikim mi iikamim yipiki mi aokaowim mi nunau nwokai ikim mi yiu ikim simiir kouin ini siyar ywowin mi yipiki ta Adi Komii siya dapikiuwa Jisis siir inig iir saiir wakaei mi sima wi nidid prasae kin tani mi sima ogmwo wa waisii huiwi mi wi komii hiniina kauwok boinamnaekii, ¹¹ siya inig komii kibikakin mi sima wi Jisis Kraiis Biyan Inkam Komiiyin siir inig iir hainankii mi sima wi ha boinkii, siya inig komiigakin. Dimusi rani, dimin taeminim Kraiis siya tirim simiirsika. Mi ti dimin taeminim yim wi Adi siir inig iir hainan prapasi. Iriig.

Nim krima ini sikwo paenan ywowim yipiki iikam imiir bigna iisiisiimauu apiyim siyiuin niyaka mi krima simiirin wi Adi Komii siir siyiu iir niisiimauu

¹² Ti kariir nomiiyauim kara ina naingwokwonanaeyin, biya kara kimaka nwowa mi kima kariir yai imiir wakaeyim mi kima ina wakaeyokna apim simiiram. Mi tariinanin kara kimaka nwo rani, kara ini aru nwowin. Kima kariir wakaeyokna ap biya kima tira saiir hiriinan mi tariinanin ti aru kara nwowa ya dimin komiigikomii aeyairga kima kariir yai imiirin nhami nhami kipi wakaeyokna ap. Kima ti dimin taeminim simiir ti wakaeyokna ap yipiki biya Adi Komii siya tirim kimiir mi mhoiia kimiirin wi siya nikiunami ninomor koua hiriirin. Kima didid mi kakak dwo wim wi siir pi

tirisi nididgak kimiirsi nwowim. ¹³ Kima ti dimin imiir tir. Dimusi rani, Adi Komii siya inokinokin kimiir kwoinim simiir simiirar tiranaei dimin taeminim siya naingwowim kima wakaeyokna apim simiiram naingwowim mi simiiram wakaeyokna apim.

¹⁴ Mi dimin taeminim kima tiriyim kima kipi ninkinwaomwarkii boin mi simiirsi kipi niniinansao simiirin hindara tir. ¹⁵ Mi kima ti dimin hiriinanin simiir tiri mi iki nhirim wi kimiir boinhiuriyiu rani, dimin biyie kima tiram mi kima wi wadieyar sibgu okiyami. Mi kima wi sikwo paenan niuyaei, sikwo paeya niyaka bigna apiya kigimok apam, iikamim yipiki biyie nwowim, simiir bopwoniyan. ¹⁶ Mi kima simiir diisiimauu Adi Komii siir yai kibi kibi imiirin mi simiir whinkinsiis haiginiu mi siyiu wadie sibgu apanin hiniin, piki hiniin dimin ikin wadieyin sima wakaeyokna apanin. Mi kima ti dimin imiir tiri, mhoiia Krai siya swoki iti, kara wi karamar naingwona rani. Dimusi rani, kara ina ninokninkinin ti dimin taeminim kara tirim sima wi nae karamae nwo rani.

¹⁷ Kima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api ya ini nae Adi Komii siir ninkin imiiaenan ywowa. Mhoiia kariirin inkamki tiowi mi kara ha naonami mi kariir nhieya ha naokinaainii mi ya tariigina ya naeyim kima ninkin imiiaeyim simiir idwo swokini haiginkika. Mi tariigina kimiirin wi saeyar whinkinsiis haiginiuwu Adi Komii siir wakaeyokna apamin kima tira saiir hiriinan mi kara wi maigimaiga prasae nwo rani.

¹⁸ Mi ti dimin hiriinanin siya nimbiamy mi kima wi maigimaiga kanaka dinkin o ta maigimaiga kara nwowa saiir hiriinan. Iriig.

Pol siya Timoti siir boinkin

¹⁹ Kara ha naingwowi Biyan Inkam Komii siya kariirin wa kiwaki Timoti siir nikropkiyim mi iikam kimiirin siya nini kignakiyim mi sima wi tirirar swoki iti mi ta hiriinan saiirsika mhoiia kara wi haini ninokninkini kima wadie nwowi mi Adi Komii siir wakaeyokna api mi kara wi maigimaiga kimakar nwowi. ²⁰ Kara Timoti siir hiriinan inkam nwir karamaeka mi siya ini kariir hiriinan ywowin mi ta hiriinan saiirsika siya iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwam asi naingwokin wadie kima sibgu owim.

²¹ Mi yim iki iikam nhirim yim simamar naingwonaekim yim sima digworaekwowim Jisis Krai siirim simiir kig rani. ²² Mi kima ina ninokninkinim Timoti siya ti siyiu hiriinanin siir nwo rani, siya inkam wadiekim. Siya siyamar bi naingwonaekim siya iikam kimiiram naingwokin mi kariirin siya whinkinsiis haiginiugin Adi Komii siir yayim simiir nanaakninkii haiginiuwam yinisimin siir ad iir whindiraerariyin siir hiriinan.

²³ Mhoiia kara ti dimin taeminim kam ima tiranim kariir simiirin wa ninokninkini, kara minam naingwokin Timoti siirin kimiiram nikropkiyim. ²⁴ Kara hiriinar naingwo tibmii kini Biyan Inkam Komii siya kariirin wa whinkinsiis haiginiuwu mi kara wi kimiminki rani, maeyauwa mi biyie miriia sima hiugripkikikaiya saiir tir haiburgigsasauwim mi kara Timoti saika wa niti kimiir kignakiyim.

²⁵ Kara minam naingwowi Epafrodaitas siirin kimiiram waraur nikropkiyim. Siya kariir nomiiyaugin mi siya mi kara krira ini nwiruwar ywowiskiyo mi Adi Komii siir dimin taemin imiirin krirar tirikim dimin biyie saika ninkinyaeyaowim inkamin yai niniiyin siya tiriya saiir hiriinan. Mi biyarin, kima siirin bidiyar iki ikropkiyin mi siya ha nitin mi kariirin dimin taemin siya ini whinkinsiis haiginiuni. ²⁶ Siya iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwam naingwokin dimusi rani, kima ha wakaekim siya mak niigin mi siya maka niyim siya pi boriisopi kima siiram naingwoyimyokim ta ma siya nii aiirsiyin. ²⁷ Biya siya parii parii pi naowim mi siirin Adi Komii siya naingwobunakin mi siya whinkinsiis haiginiugin mi siya painiisi yaosi. Siya siiramar bi naingwobumbugin. Niingaka. Siya kariiram warar naingwobumbugin mi ta hiriinan saiirsika siya naonami kara wi komii nouuboboin tani. ²⁸ Mi ta hiriinan saiirsika kara siirin asi nikropkisasiugin kimiir kignakiyim mi kima siirin wi hiriinan saiirsi kigwini mi kimiir kwoinim wi maigimaiga nwowini. Mi kima maigimaiga nwowi mi an kara wi maigimaigar mi owi. ²⁹ Mi siya waraur nimbini mi kima siir kigwini mi kima wi maigimaiga dwoki Biyan Inkam Komii siiramin yipiki siiram kiwaki karam nwowin siya naowam. Mi kima ti hiriinan inkamin siiram daingwo inkam komiiyin siya. ³⁰ Dimusi rani, siya naosi bi naingwoyimyokin.

Siya Krai siir dimin taeminim simiirsi naingwoyomyokin mi siya naoni piu asi nwokin mi kimiir igsoa ini siya yokwokairina mi siya kariirin pranae pranae bi whinkinsiis haiginiugin mi ta hiriinan saiirsika siya maki asi niigin. Iriig.

3

Yipiki Jisis Krai siir yai imiir wakaeyokna apiyin yio inkam wadiekin

¹ Ti kariir nomiyauim, tiki nwokripkaigiyim yayim kara kimiir boinkiyam tirim yim ti sim. Dimusi rani, wim kima Biyan Inkam Komii siirgim mi kima maigimairga dwo! Mi dimin taeminim yipiki biya kara winkiyim yokwoni kimiiram mi tariinanin kara simiirar swoki winkikin. Kara ti yai kibi kibiyim kimiir boinmimauusi bi piyaokin. Mi an kara ha naingwowi kima inokininokin ta yai aiar waka ya dimin kibigikibi aeyairga. ² Kima ti kamim dimin biyekakim yipiki wranan nwowim simiirsi mintarao, kimiir kwoinim wi sim pi kiyaiisi mi wi ti hiniin sima boini kimiir mioisim ti kitioyopnir hai mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiirin wi hiriinan saiirsi nanmaiwarkinaei. Mi kima ti hiriinanin wim wi kimiir piu aiarar swoki turbunaei. ³ Nim krima hiniina naingwo tibmii kiin tani krima krimiir miois imiir kitioyopnir haii mi ti hiriinan siyiuin krimiirin wi siya whinkinsiis haiginiu rani, krima Adi Komii krimiir Wanin siir yinisisim nwowim. Niingaka. Mi iya Adi Komii siir naeyiuin krimiir kwoinaw tir nwokaiiyim mi krimiirin siyar whinkinsiis haiginiuwi Adi Komii siir inig iir hainanam mi krimiirin siyar mi iisiimauuwi hiniininim nim krima Adi Komii siirgisiir yinisisimkim. Mi dimin taeminim Jisis Krai siya tirim krimiir krima simiir ninokninkini mi krima wi maigimairga prasae nwo rani. Mi nim krima ina ninokninkinim ta saiirin, krima krimarim wi dig nwo rani, Adi Komii siir tirim mi siya krimiir nanmaiwarkinam ta sima boina krimiir miois imiir kitioyopnir haiya saiirsi. Niingaka. ⁴ Mi kara ti dimin taeminim biya kara wakaeyokna apim kara Juda simiir biyan siyiuin siir dimin taemin imiir wakaeyokna apam naingwokiswo mi kara wi simiirar pi wakaeyokna apin mi kara ti hiriinan tirim pi boriisopi. Kam nhirim yim ha naingwowi sima Juda simiir siyiu iirar wakaeyokna apkripkaii mi sima wi wadieyar sibgu owi mi an kara ina ninokninkinin, biya an kara ti siyiu hiriinaninim wadie simiirsi nwokin. Mi ti siya siyiu hiriinanin ini ti siyiuin sima tirin ini siir haiburin. ⁵ Mi an kara ti hiniina boinkin. Dimusi rani, iya kariir apua kariir naokainakiya, iya kara iiyim iriyar kwoima nwowin mi sima kariir miois aiarin ina kitioyopnir haiyim hiniina niisiimauuwam an kara Adi Komii siirgin. Mi Jekopin yipikin sima dapiyin Isrel, siya kariir brougaekin. Mi an kara Bensameni piugana saiir inkamkin mi yio ini kaimwokikaimwower ywowin, an kara Judani isidin siirgisiir inkamkin. Biya kara Farisimi isidin siir inkam nwowin kara Moses siir inkam nwowin kara Moses siir siyiu komii siir yai whiekakim yipiki Adi Komii siya hauugiyim simiirar wakaeyokna apkin. ⁶ Kara pi ti hiniina boini, kara Adi Komii siirin dimin whoimoni bi tirkin mi iikamim Krai siir yai imiir wakaeyokna apim simiirin kara tiodwomaigim mi yipiki siir piuganan ikim. Mi iikamim yipiki kariiram kinankuim siyiuin kara wakaeyokna apin Moses siir siyiu komii siir yai imiir sima wi hiriyar boini, kara wadiekin mi kara dimin biye bi tirkin.

⁷ Biya an kara ha naingwokin ti dimin taemin hiniinam yim dimin komiigim mi tariinanin an kara hiniina naingwo tibmii kiin ti dimin taeminim yim dimin komii rani. Dimusi rani, tariinanin kara Jisis Krai siiram naingwo tibmii kiin mi kariirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi wadie sibgu owim. ⁸ Dimusi rani, kara hiniina naingwo tibmii kiin tani ti dimin taemin hiniinim yipiki biya kara napim yim dimin komii rani mi an kara hiniina naingwo tibmii kiin ti dimin taemin hiniinim yim dimin komii rani. Dimusi rani, an kara ina ninokninkinin kara Jisis Krai siir wakaeyokna api mi dimin taeminim iikamim yipiki Adi Komii saika nwowim simiir whinkinsiis haiginiuwim biya yim siya bidi ikwokopougim. Mi kara ti dimin taemin hiniinim simiirin digiumii bidi haimriyugigim mi kara simiirin ha naingwowi yim ini dimin biyekibiyie ywowim mi ta hiriinan saiirsika kara Jisis Krai siirgisiirara asi wakaeyokna api. ⁹ Mi tariinanin kara

Moses siir siyiu komii siir yai imiir swoki wakaeyokna ap rani mi Adi Komii siya wi ta hiriinan saiirsi boin tani kariirin dimin whirki bi kimbugin mi ta siya boina kariirin hiniin kara dimin whirki bi kimbugin ya dimusi rani, kara Kraiis siir yai imiiram naingwo tibiimii kiingin mi tariinanin kara ini siir piugan aair nwowin. ¹⁰ Kara ti dimin hiniinim sim naingwokin. Kara Jisis Kraiis siir sibgu inokninkinam tirkin mi kirie komiia siya haiya iya siya ie hir haiburgigin mi ha swoki insiin idwowin. Kara saika iripa bidi yamasu kikinim mi kara ti dimin biyie biyeyim mi kimpipisuwa siya haiyim hiriinan haiyamar mi aingwowi. ¹¹ Kara ti dimin taemin imiirin minam tiri, iya kara naowi kariirin wi siya nanmaiwarkainaei mi kara wi omwaiyar swoki waiyaei mi wi saikar nwowi. Iriig.

Pol siya minam naingwokin Jisis siir hiriinan inkam kibi nwowim

¹² Kara pi hiniina boin tani kara siiram bidi wakaeyokna apin, kara tira saiir hiriinan mi an kara inkam kibi bidi ywokiyin. Niingaka. Kara ina niki mirii ninkiyaei kripkaiyin ti dimin taemin imiir wakaeyokna apam mi ta hiriinan saiirsika kara wi Kraiis siir hiriinan asi nwowi dimusi rani, siya kariir bidi yimbiniin siir inkam nwowim. ¹³ Ti kariir nomiiyauim, kara hiniina naingwo rani, kara inkam kibikikibikin. Niingaka. Mi kariir dimin taeminim biya kara nonkwoim simiirin digiumii bidi haimriyugigim mi kara ti diminim mhoiia digi digi nwowaiginiuwanim simiirgi simiiramar naingwo iski. ¹⁴ Kara ini ti kamim yipiki ninkikin iwitiyim dimin haiyam ini simiir hiriinan ywowin. Mi ta hiriinan kara nwowa, kara ti nu iir asi nwowi. Kara Adi Komii krimiir Wanin siir wakaeyokna apikin mi ta hiriinan saiirsika mhoiia siya dimin taeminim yipiki siya niki imbinim kariir wi hiriinan saiirsi haii. Dimusi rani, miia Jisis Kraiis siya tira saiirsika mi Adi Komii siya kariirin wi hiriinan saiirsi nimbini omin ninomor kou hir nwowin siir nwoyokiyokiikaeyamim inokiinokin.

¹⁵ Mi krma whiekakarim yipiki ha niki aingwo tibiimii kripkaiyim Adi Komii siiram nim ti kwoin hiniinin kara boinkiyin siirrarar dwo iski. Mi kimiir kwoinim yapa yapa nwoprigin mi Adi Komii siya iriipi hiriinan ti diminim kara boinkiyim kimiir wi simiirar mi isiimauuwi mi kima wi haninggin sibgu inokninkini. ¹⁶ Krma ti dimin kiingikininim Adi Komii siya nisiimauuim simiirgisimiirrarar wakaeyokna ap iski mi iriipi hiriinan krma ti siyiuin ti tariinan krma ninokninkinin siirrarar dwowiski.

¹⁷ Ti kariir nomiiyauim, krma iikamim yipiki Biyan Inkam Komii siiram naingwo tibiimii kiiniyim, krma siyiuin kima nwowanin siir nisiimauugin. Mi ti hiriinan siyiuin siir kigi mi wi hiriayar dwokripkai mi iriipi hiriinan ti iikamim yipiki kariir siyiu iir napiyim mi hiriinan tiriyim simiirin sibgu timi kigrirao. ¹⁸ Dimusi rani, kara ta yaiya aairin ii kasa kasa bi boinmimauugin kara hirankar boinmimauubumbunaniyin mi ini tariinanar yadigniyin mi tariinanin iriipi hiriinan kara ini oubgakar swoki boinouugiyin. Mi tariinanin iikam whiekakim yipiki Adi Komii siir inig hainaniyim kimaka, siyiuin sima nwowiyim kimaka yio ini Jisis Kraiis siir sauan omomim sima nwowiyin ini hiriinan ywowin. Mi siyiuin sima nwowiyin sima yaibu Jisis Kraiis siya naowa paeyin hiiiniya nironinkinin si saiir niewaiyugim. ¹⁹ Adi Komii siiram naingwokwonanaeni hanin aka, sima inokiinokin dimin taeminim simiir kwoinki naingwowyim simiiram naingwokwonanaeyim. Mi ti dimin taemin hiriinanin iikam nhir imiir tiri nididgak sima nwowam mi ti iikamim sima inokiinokin ti dimin hiriinanin simiir simiira hainopyaeyao boinkripkai. Mi simiir kwoinim ini ti nuin siir digworaekwo imiiram yamkiyim. Mi ti Adi Komii siir dimin taemin imiirin yio ini niingaka ywowin. Mi ti hiriinan saiirsika, tiriiginin hiriinan tiri mi sima omin ninomor kou hir nwowin siir namim wi dig nwo rani, Adi Adi saika nwowam. Mi sima inokiinokin wi miyikanan nwo rani mi sima wi Adi Komii saika nwo rani, wi yapa yapa nwowi. ²⁰ Mi. Dimusi rani, nim krma omin ninomor kou hiranin siir hirankim mi krma Jisis Kraiis siiram nwokwokini krimiir Biyan Inkam Komiiyin, krimiir nanmaiwarkainan inkamin mi siya omin ninomor kou hiranin siir hiranki krimiirsi nitkin. ²¹ Mi ta siya niunaiinii nua tiriir mi ta krimiir piua nu tirana ya wi siya kisina owaiginiuwi ninomor kougikou hiran piu aair siir piugipua saiir hiriinan nwowam. Siya ti hiriinanin wi siir kirie komiia saiir

kiriēni tiri. Mi ta kirieya siya saiir kiriēni tirkīn siya ti dimīn taemīn imiirin mi sima wi siir īn ara nonkwo digi. Iriig.

4

Iikam kima maigimaigra mi kwoin whirua dwo mi dimīn taemīn kibi kibi imiiram daingwo

¹ Mi ta hiriinan saiirsika, ti kariir nomiiyauim, kima yipiki kara naingwokwonanaeyim, kariir kwoin komiiyin nitam naingwowi kimiir kignakiyam mi kara ini maigimaigra kimiiramar mi owin mi ini kimiir inig iirar mi hainankiyin mi wim kima ini kariir miya saiir paenidnan ywowim. Mi kimiir naingwo tibmiiya kirie hiriyyar dwokripkai siiramīn dimusi rani, dimīn taemīnim kara boinmimauuwim kimiir simiirsika.

² Yuodia Sintiki kowiirin, kara pi igao yai boinki! Kowa iripa dongwomamair ae mi Biyan Inkam Komii Kraiis siiram wakaeyokna apim kwoin whiruwar dwoki. ³ Kara kariir nomiiyau kibiyō kowiir boinkii yipiki biya kanaka miriyo ti dimīn kaimwowim simiir, kowa ti wig iso sowiir whinkinsiis haiginiu sowa kwoin whirua nwowim. Dimusi rani, kariirin sowa isairar whinkinsiis haiginiugo Adi Komii siir yai win kibiya saiir nanaakninkii haiginiuwim, Klemen saika. Mi kimiir iikam nhirim kariirin sima warar whinkinsiis haiginiugim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiir inigim Yokwo Komii saiir hir winim simiir asi ninokninkini. Mi tiriiginim yipiki kwoin win haiyim wim kima ini siir yinisisim ywowim.

⁴ Kima maigimaigra dwo Biyan Inkam Komii Kraiis siiram. Kara kimiirin pa swoki boinkii, kima maigimaigra dwo.

⁵ Wi kimimin tani Biyan Inkam Komii Jisis Kraiis siyan wi sipi swoki iunainii nua tiriir. Mi ta hiriinan saiirsika, wi hiriinan asi tiri mi wi iikam whiekakim simaka nongwomamair aei. ⁶ Mi kima whiekakim dimīn taemīn whiekakam kipi naingwokwonanaei mi Adi Komii krimiir Wanin siiram srii ti dimīn taemīnim kima boiniyim kima haiyam. Mi iya kima Adi Komii saika boini mi kima siiram srii mi ti diminim saeya tirim simiirsi boin wadieki siirin. ⁷ Mi ta hiriinan saiirsika ta Adi Komii siir nongwomamair aeya yipiki wi ninokninkin karamae krīma nwowi mi kimiirin wi saiir kiriēni whinkinsiis haiginiuwi mi wi siya kigriraowi kimiirin mi kima wi maigimaigra nwowi mi wi dimīn kibi kibiyim simiiraramar naingwowi. Dimusi rani, nim krīma Kraiis saika bidi yamasukikinim.

⁸ Mi ti nwokripkaigyan yayim kara kimiir boinmimauwanim yim ti sim, kima ti dimīn taemīnim niksisaē karam nwowiyim simiiramīn nhami nhami kipi naingwo mi yi tiriiginin yio kaimwowaigim. Mi dimīn taemīnim yipiki Adi Komii siya naingwowyim yim wadiekim mi dimīn whirki bi mi kimbugim, kaimwo kinaigim mi yipiki iikam nhirmi whinkinsiis haiginiuwiyim. Mi kima dimīn taemīnim Adi Komii siya mi iikam ikim maigimaigra simiir nwowaiginiuwiyim simiiram daingwo mi dimīn taemīnim yipiki wadie nwowiyim mi ta hiriinan saiirsika iikamim simiir kwoinim simiir asi wakaeyokna api. Mi piki hiniin dimīn ikim wadie nwowim ti diminim simiir hiriinan mi kima wi ti simiiraramar daingwo iski. ⁹ Mi dimīn taemīnim yipiki kara boinmimauuwim kimiir mi kima mi kiga kariir simiir wakaeyokna ap mi kima simiir wakaeyokna api mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiirin wi maigimaigra asi nwowaiginiuwi mi siya wi ini haniin kimiir kwoin imiir kwirii idwokaii. Iriig.

Pol siya iikamim Filipai hiranim maigimaigra simiir nwokin. Dimusi rani, sima dimīn taemīn siir hauugim siir whinkinsiis haiginiuwam

¹⁰ Kara maigimaigra prasae bi nwokin Biyan Inkam Komii Kraiis siiramīn. Dimusi rani, biya kima kariir whinkinsiis haiginiuwam naingwokim. Biya kimar boininkiniunaniyin kariir mi ini tariinanar yadigniyin mi kima nhami nhami bi boinkim hiniinin kima kariir whinkinsiis haiginiuwim wi dig nwo rani. Mi tariinanin kima kariirin ina swoki whinkinsiis haiginiuwim. ¹¹ Kara ti dimīn taemīnim

kimiir bi boinmauugim. Dimusi rani, kara digworaekwowam whaowaekin. Kara ina ninokninkinin mi kara simiirsiyin naingwoyimyok rani kara wi maingimaingar nwowi simiiramin. ¹² Kara ina ninokninkinin siyiun inkam paeprikabnan mi owiyin siirin mi inkamin digworaekwoki naokingugunankai ikin. Kara iiyim mi omim kara nwowiyim simiirin ina sibgu inokninkinim mi kara mhiigi mi aowi mi kariir mhiya saeya mi kiniuwi, yio kara pa ninokninkinkii kariir kwoinin maingimainga siya nwowiyim. ¹³ Mi ti digworaekwowim kara simiir tiri wi digar nwowi yipiki kara boinmimauuwim kirieya Krai siya hauwa kariir mi kariir kwoinai kinirkai haiginiuwa sair kirieni.

¹⁴ Kima kariirin bimbiuwi bi tirkin mi iiyim dimin biyeyim kariiram nimbiniyim mi wim kima kariir bidiyar mi whinkinsis haiginiuwim. ¹⁵ Biya iya kara nu haimii Masedonia hir haiburgigin Adi Komii siir yai win kibiya sair boinmimauuwam mi Filipai kimiir iikamim kariirin dimin taeminim kima kimar hauugikin, siyiun iikamim sim hauuwiyin simiir nomiyau imiir siir hiriinan. Iikamim iki om nhirim siimim yim kariirin dimin sim whir bi swoki hauumiminkim ini kima kimar ywowiskiyim. ¹⁶ Biya iya kara om Tesalonaika hir nwowin mi kima kariir bidiyar mi whinkinsis haiginiuwim mi dimin taemin kariiram bidiyar mi hauugiyim mi ini kima kaimwowa swoki hauugiyim digworaekwowim kariir whinkinsis haiginiuwamin. ¹⁷ Kara yai kamaeka kima dimin taemin kariiram kima mi hauugiyim kara ha naingwowi Adi Komii siya kimiirin dimin miyik miyik imiirar hauugin. Dimusi rani, ti digworaekwowim kima tirim kariir simiirsika. ¹⁸ Kara digworaekwo kasa bi haiwinkin ini ti digworaekwowim kara naingwowim kara haiwinam Epafrodaitas siir inankin yipiki ti digworaekwowim kima nonkwo hauugiyin kariir nini hauugiyim ini simiir haiburin. Mi tariinanin kara dimin whiram whaowaeki rani. Mi ti digworaekwowim kima haingiriyu haiginim kariiram yim maingimainga kariirara bi nnowaiginiugim yim Adi Komii siir warar nnowaiginiugim maingimainga. Mi ti digworaekwowim yim ini ti dimin kibi kibiyim piuii miyik whakiyim Adi Komii siir ninkin imiiaeyim ini simiir hiriinan ywowim. ¹⁹ Dimusi rani, kima digworaekwo kariir hauugikim mi kariir Adi Komiiyin yio iriipi hiriinan yio wi digworaekwo kimiir mi hauwi, ti digworaekwowim kima hainguguwim kaimwoka. Dimusi rani, kima ini Jisis Krai saikar yamasukikinim mi kima ti digworaekwowim Adi Komii krimiir Wanin siya kimiirin wi pranaepranae nikboinmamaair haiginiu rani mi kima wi simiiram whaowae rani siya kimiirin wi kasa kasa hauu rani. ²⁰ Ha wit, krime krimiir Adi Komiiyin siir inig iirarar hainani. Dimusi rani, siya wadiekwadiek. Mi yaimwoki yaimwowaan inkamkin. Iriig.

Nikopkaigyan yaimirsisim kwisuwao Pol siya boiniyim sima

²¹ Kara mi kariir nomiyauim tiran ima, krime kimiirin yapa yapa nokboinmamaairgi krimiir nomiyauwim warauranim kimiirin yipiki Jisis Krai siir wakaeyokna apiyim, krime kimiir nokboinmamaairgi. ²² Iikam whiekakim tiranim yipiki Krai Jisis siir wakaeyokna apiyim sima kimiir nokboinmamaairgikim. Nhirim yipiki Krai siir wakaeyokna apiyim yipiki inkam komii Sisa siir miriirim, sima kimiir nokboinmamaairgikim.

²³ Kara Biyan Inkam Komii siiramin minam sriigin siya siir naingwobumbu aiir hauuwim mi saeya wi kimiir kwoinai waraurar nwoki okripkaigiyamim. Iriig.

KOLOSİ

Mi iya Pol siya mii biye om komii Rom hir miriyyin mi siya ta yokwowa ha winkikin iikamim naingwo tibmiiyyim om komii Kolosi hiranim simiiramim. Mi siya ta yokwowa inkam nwisō Tikikas mi Onisimas sowiir hauugi mi yo sowa kimidiniya iikamim naingwo tibmiiyyim om Kolosi hiranim simiir ini hauuu. Pol siya hiniina wakaewin kam nhirim niksisaeiyim ini simaka hir nwowim mi iikamim naingwo tibmiiyyim simiirin sima boinkim hiniin Krai siya Adi Komii rani mi Jisis siir inig iir kipi hainan. Mi haniingni niuwi wi iki paekwosimim mi dimin kirie kirie nhirim ninomor kouanim wi sim inigim sim ti hainanam. Mi simiir ogmwoim wi simiiram nwoki huiim mi wi simiir siyiu imiir nwoki apim. Mi inkamin Epafras nikiuwiyyin ha namin mi Pol siirin siya ini boiniu hikim iikamim naingwo tibmiiyyim om Kolosi hiranim simiir nimbiamim. Mi ta hiriinan saiirsika Pol siya ta yokwowa saiir asi winkikin, siya minam winkikin ti niksisae yaiyyim simiir nikwowaisiigyim mi simiirin Krai siirgisiirarar boinim hiniin iikamim naingwo tibmiiyyim om Kolosiya hiriirin siya nikropkikin. Iriig.

Yokwowa Pol siya winkiya Kolosi hiran iikam imiiram saeya

¹ Kara Polkin, kara Jisis Krai siir aposel inkamkin. Adi Komii krimiir Wanin siya biyar naingwokin kariiram kiwakiyamim aposel inkam nwowam mi siya kariirin saiirar nimbingin siir mii aiir miriyyamin. Kara mi kariir nomiiyau ieya Timoti ² ta yokwowa krira win hauugika iikamim Adi Komii siirim om Kolosi warauranim kimiiram. Nomiiyau miyyikim yipiki Jisis Krai saika namasukikinim, krira kririir Adi Komiiyyin siiram sriigi kimiirin wi siya nwoki hauuwim naingwobumbu mi wi iripa nwoki ongwomamaer aeyim. Iriig.

Pol siya Adi Komii siir boin wadiekin. Dimusi rani, iikamim om Kolosi hiranim sima Krai siir yai imiir wakaeyokna apkim

³ Mi krima iinokinokin Adi Komii siiram kwisboinanae mi krima Adi Komii siirin boin wadieki, ti Adi Komiiyyin yipiki krimiir Biyan Inkam Komiiyyin Jisis Krai siir Adin. Dimusi rani, wim kima siir wakaeyokna apkim. Mi ti Adi Komiiyyin yio krimiir Biyan Inkam Komiiyyin Jisis Krai siir Adgin. ⁴ Krima Adi Komii siir boin wadieki. Dimusi rani, krira hiniina wakaeko iikamim sima hiniina boinkim, kima Krai Jisis siir yai imiiramim ina sibgu aingwo tibmii kinim mi kima iikam nhirim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim simiiramim ina naingwokwonanaeyim mi kima simiirin ina mi whinkinsiis haiginiuwim. ⁵ Dimusi rani, wim kima ti dimin kibi kibi imiir nwokwokini yipiki Adi Komii siya diriraerarkwokinim siir om hiranim kimiiram, kimiir hauuwam. Biya iya Adi Komii siir Yai Win Kibiya kimiiram waraur nita, kima saiir yaimwokiayimwowim bidiyar sibgu inomokninkinim. ⁶ Mi bidi bidiniyarim iya kima ti dimin kibi iir wakaeya biigibii Adi Komii siya tirin iikam krimiir mi kima hiriirar yaingwo tiki yayim yim yai kaimwo imairgim mi ta Adi Komii siir Yai Win Kibiya kimiir bopwo waraurin wi nae sapi budi mi hinda tinda ti nu iirarin wi hiriirar ninyokii irkaki mi iikamim Adi Komii siir yai aiir wakaekii, mi yaiya wi simiir whinkinsiin haiginiuwi. ⁷ Epafrasin krimiir inkam kibiyin, ti dimin taemin hiniin kimiirin siya boimimauugim siya Adi Komii siiramim krimaka bi miriigin mi siya krimiirin ini hiriirar whinkinsiis haiginiukripkaiyyin Krai siir yai imiir nanaakninkii haiginiuwam. ⁸ Mi siya ha nitin kririiram mi siya krimiir ini boini, Adi Komii siir naeyiun simiirin siya whinkinsiis haiginiuwi iikam nhirim simiiram naingwokwonanaeyim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apim. Iriig.

⁹ Mi iya krira ti dimin taeminim simiir wakaeyim mi krima iinokinokin Adi Komii siiramar sriinanae iikam kimiiramim. Krira Adi Komii siiramim minam srii siya wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim mi ta hiriinan saiirsika kima wi haniingin sibgu inokninkini dimin taeminim siya naingwowim kima wakaeyokna apam. Adi Komii siir

naeyiun wi siyar hiurworwokai haiginiuwi kimiir kwoin imiirin mi kima siir dimin taemin imiirin wi haniingin sibgu inomokninkini. ¹⁰ Mi ti digworaekwowim simiir ninomokninkin digi mi kima ti dimin taemin imiirin wi haniingi tiri. Mi kima ti miyiyim yipiki Adi Komii siya boinim kima tiram simiirin wa sibgu wakaeyokna api mi ta hiriinan saiirsika siya wi big nasmirwaiya asi nwowi kimiiram. Mi ta hiriinan saiirsika kima iki mii kibi kibiyim wi asi mirii. Mi kima Adi Komii siirin wi haniingi sibgu inokninkini. ¹¹ Adi Komii siya kirie komiigakin mi siya digworaekwo whiekakim simiir tirim wi digar nwowi mi krira Adi Komii siiram dimin minam kwis boini mi ha mi srii, siir kirieya siya wi kimiir hauuwi mi iikam kimiirin wi saeya whinkinsiisi mi maingimaingra mi owamin kimiirin ti dimin biyie biyeyim sima tirka windi. ¹² Kimiir kwoinim kwoin miyiyiki miyikin sasar dwo mi krimiir Adi Komiiyin siir boin wadieki. Siya siyairgin wadie kimiir nnowaiginiuwiyin mi ta hiriinan saiirsika kima dimin taeminim siya nimbiniim kimiiram kima haiyam wi simiir asi haii. Siya wi iikam kimiir hauugii mi krimiirin wi warar mi inkin hauugii ti digworaekwowim siir omanim yipiki wadie paeni hanin niuyam mi dimin biyieki nwokai karamae nwowim. ¹³ Mi iya krima Setan siir aowa nwoa, krimiirin Adi Komii siya nanmaiwarkainakim mi ta hiriinan saiirsika krima wi siir yinisimin yipikin siya naingwokwonanaeyin wi siir aowa asi nwowi. ¹⁴ Adi Komii siir yinisimin krimiir dimin biyeyim simiirsi naokin mi krimiirin siya nanmaiwarkainakin Setan siir aowa nwoi. Mi ti hiriinan tirin mi siya krimiir dimin biyie imiirin asi haiyoprimdiyumiigikim. triig.

Krais siya Biyan Inkam Komiigin mi siya dimin taeminim krimiir whinkinsiis haiginiuwam asi tiri

¹⁵ Mi krima Krais siir kigi, mi krima wa nwoki inokninkinim Adi Komii siya paningin. Dimusi rani, Krais siya Adi Komii siir hiriinanaingin yipiki iikam krima kig karamae nwoiyin. Siya ini sakisair yowin mi dimin taeminim Adi Komii siya nonkwokwowim ini siyar kigirkakin. ¹⁶ Dimin taemin whiekakim yim ini Krais siyar kigirkakim dimusi rani, dimin taeminim ninomor kouanim mi nuan ikim yim siya siyar nonkwokwoswokim. Digworaekwo whiekakim siya nonkwokwowim nhirim yim tisi krimar kigim mi nhirim krima simiir kig rani. Yim ti paekwosim mi naeyu minim mi digworaekwo nhir ikim yim sima. Adi Komii siyar tirkikin Krais siirin ti digworaekwo whiekakim simiir tiramin mi ta hiriinan saiirsika ti digworaekwo whiekakim yipiki nu iir nwowim mi kou nwo ikim yim Krais siir inig iir asi hainanprapraskikim. ¹⁷ Biya dimin taemin ima nwoa mi yio siya ha mi okin mi siya dimin taemin whiekakim simiir asi kigirkakin simiir maeyau imiirar sibgu okripkaiyim. ¹⁸ Siya ini iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim ini krimiir mwonan yowin mi nim krima ini siir piunan yowim. Siya siyairgin dimin taeminim Adi Komii siya tiriyim iikam krimiir yipiki siir yai imiir wakaeyokna apiyim simiir bwamki bwamin. Krais siirin Adi Komii siyar hidninsiin idwokin yipiki biya niki aonamin mi siyairgin biigibii ninsiin idwokin ie hirankin mi ta hiriinan saiirsika siya iki dimin taeminim simiir kigriraowan inkam asi nwokin mi nu ninomor sower digworaekwowim simiir kigriraowamin inkam nwirki bi nwokin siir kouwin. Niingaki niinga kanga. ¹⁹ Tiki yayim yim yaimwowaingim. Dimusi rani, Adi Komii siya ha naingwokin siir yinisimin siya siirgisiir i iirar kwirii iski. ²⁰ Dimin taeminim yipiki Adi Komii siir sau omomnan nwowim, yim siya bidi yimbiingiyim ti dimin taeminim mi iikam ikim, yipiki ti nu iir nwowim mi yipiki ninomor kou mi o ikim. Mi ta hiriinan saiirsika Krais siir nhieya yipiki paeyin hiiniya nirioninkinin si naokiinainiya saeyar nikworipukimaigigim ti dimin biyie imiirin mi ta hiriinan saiirsika simiirin kwoin whirua asi nnowaiginiugin.

²¹ Mi biya iikam kima Adi Komii siiram bi naingwokim mi kima siir bi wakaeyokna apkin. Wim kima dimin biyie tirkim. ²² Mi Krais siya paeyin hiiniya nirioninkinin si naokin. Mi ti hiriinan siyiun Adi Komii siya kimiir asi tirkikin kwoin whirua saika nwowam. Krais siya tiriiginin iikam kimiirin iya siir piu aeya naonama sair kirieni

tirkin mi ta hiriinan sairsika siya kimiirin asi tirkin dimin whirki kimbu karamae Adi Komii siir whwonkamidan. Mi ta hiriinan sairsika Adi Komii siya kimiir kwoin imiirin wi ha nwoki aingwowi kimiir kwoinim wadiekin dimin biyie whirki bi kinyiskaigikim. Mi kimiirin wi dimin biyie whir inkam nwrki swoki boin hiiriyyu rani. Niingaka. ²³ Mi kima Jisis Kraiis siiram in hiriyyar naingwo tibmii kiinanaei mi kimiir kwoinim whwowisa nwo karam nwowi mi kimiir naingwo tibmiiya kirie hiriyyar nwokripkaii dimin whirki kinyiskai karamaeya nwowi mi kisina karamae nwowi, Adi Komii siir yinisimin kimiirin wi siya nikiu nami Adi Komii siir whwonkam ida hiriir. Mi kima Adi Komii siir Yai Win Kibiya saiir wakaei mi kima wa nwokwokini ti dimin kibi kibi imiiram in yipiki Adi Komii siya nimbiniim kimiiram. Mi ta Yai Win Kibiya Adi Komii siir iikamim simiira ya ti nuin siirin hinda tinda bidi boinmimauu diga. Kara Polkin, an kara iriipi hiriinan ta Yai Win Kibiya saiirin iikam imiir bidiyar mi boinmimauuwa. Iriig.

Pol siya iikamim om Kolosi hiranim simiir whinkinsiis haiginiugin

²⁴ Kara hik kimiirsiyar mi haigi windi mi kariirin ha mi igbumbugi windi mi kara pi maingimainga mi owi. Biya Jisis Kraiis siya kariirin hiniina boinkin, kariir iikamim, yipiki kariir piunan nwowim, simiir hika ya wi kimiiram niti kimiir piu imiir kimpipisu haiginiuwam. Mi iyyim kara ta hiriinan hik aiir haiyin, ta hika biya Jisis Kraiis siya haiya saiir idwo swoki inkin haigingikin digidig simiir nwokiyam. Mi ta hiriinan sairsika kara maingimainga asi nwowi ti hik hiriinanim simiirsi haiyim kimpipisu. ²⁵ Biya kariirin Adi Komii siya nimbingikin siir yai kibiya saiir nanaakninkii haiginiuwim mi ta hiriinan sairsika, kara iikamim Adi Komii siir piugana saiirim simiir asi whinkinsiis haiginiugin inkamin nwirni miriyyin mi iikam nhirni whinkinsiis haiginiuwiyin siir hiriinan. ²⁶ Biya ta yaiya saiir yaimwokiayimwowa ya iikamim simiirsi haigiprakaigim. Mi tariinanin Adi Komii siya ta siir yaiya saiir yaimwokiayimwowa ya siir iikam imiir bidi yisiimauuwim. ²⁷ Siya krimiir niisiimauuwam naingwokin yipiki siir iikamim mi krma ta yai kibikikibi imiirimin wa nwoki sibgu inokninkinim mi wi iikamim Isrel simiir piugana saiir karamaeyim wi simiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim. Mi ti yayim yipiki niki haigiprakaiyim yim ti sima Kraiis siya ini ini haniin kimiir kwoin imiir kwirii idwokaiyin iikamim yipiki Juda iikam tani mi ta hiriinan sairsika, kima maingimainga asi nwokin mi wim kima iya Adi Komii siya hauuwana siir dimin miyyik miyyik imiir, simiiram nwokwokini mi siya wi kimiir hainanprapraskii. ²⁸ Mi ta hiriinan sairsika, iikam krma iki omom omomim simiir asi nami simiirin Kraiis siir yai aiir boinmimauuwam. Krma simiirin hiniina boin, sima dimin biyeyim simiir kwoinawu nwokaiyim simiirin digiumii haimriyyugig. Mi krma simiirin Kraiis siir yai kibi kibi imiir diisiimauu. Mi krma ti dimin hiriinanim simiir tiri mi krma wi iikamim simiir tiri sima wakaeyokna apam Kraiis siir yai imiir sima tira saiir hiriinan. ²⁹ Kara ti dimin taeminim simiirin sibgu sibgu asi tiri mi ta hiriinan sairsika sima Kraiis siir yai kibi kibi imiir asi sibgu wakaeyokna api. Kariir kwoinin Kraiis siya kiwir haigin mi kara ti dimin taemin imiir asi tirkin. Iriig.

2

Kolosi kimiir iikamim sima yai bibiyeyim priiyksasaeyim simiirin digiumii haimriyyugig

¹ Kara ha naingwowi wim kima ti dimin taemin imiirin ina ninokninkinim. Kara kimiiram naingwokin mi kara dimin taemin kasa bi tirkin kimiir whinkinsiis haiginiuwam iikamim om Kolosi hiranim mi iikamim om Leodisianim mi iikam nhirim yipiki biyanim mi tariinanin ikim yim kariir whwonkam iir bi kigim. ² Kara ti dimin taeminim simiirin ta hiriinan sairsi tirkin kimiir kwoinim wi wadie nwoki sibgu owim mi kima irni nwirniyam naingwokwonanaei mi kimiir kwoinim dimin taemin imiiram in sibgu naingwowi mi ta hiriinan sairsi kima Adi Komii siir asi wakaeyokna apkim kima tira saiir hiriinan. Kara ha naingwowi kima Kraiis siir digworaekwowim yipiki Adi Komii siya haigiprakaiyim biya simiir ninokninkinim. Mi ti dimin taeminim Kraiis siirgisiirim

yim ti dimin taeminim biya Adi Komii siya haigiprakaiyim yim sima mi tariinan yim bidi yanaakninkiigiyim. ³Jisis Krai sasairgin yaimwokiyaumwo boini bwamkibwamin dimin taemin whiekakim simiir bwamkibwam imiir.

⁴Kara kimiirin ti dimin taeminim Krai siirim simiir boinmimauuwi mi ta hiriinan sairsika iikamim wi kimiir kwoin imiir kiyai rani, iki simiir yai bibiyeyim priiyiksasaeyim simiir. ⁵Kara kimaka mi o karamaeka windi, kara kimiiramim ina mi aingwown. Kara ha naingwowi kima ini wadiyar nwowim mi ta sairsika kima Jisis Krai siiramim nhami nhami paniinsi yaingwo tibmiisi. Mi ta hiriinan sairsika, kara kimiiramim maingimairga asi nwowi. Iriig.

*Kr*ima mi Krai siya krima ini kwoin whirua nwowim mi krima iki niksisaeyai bibiyeyim simiir kipi wakaeyokna ap.

⁶Biya Krai siiram kima naingwo tibmiya sair hiriinan mi tariinanin kima kwoin whirua saika dwo. ⁷Mi kima saika wi nwiruar nwowiskii, paemiiyim pae iir nonkworinuwiyin nu aowa op nae min kiyaiyam mi iyyin paeyinim omaka aair nonkwowini ikim ini simiir hiriinan yowowim mi ti hiriinan sima tirim saika sima ninkiamasum, yipikin paemii iyyin paeyinan nwowin kima Krai siir yai kibiya yipiki biya krima niki boinmimauwa sair saira wakaeyokna apnae mi maingimairga Adi Komii siiram dwo. Dimusi rani, dimin taeminim siya tirkiyim kimiir simiirsika.

⁸Kima, kimasiyar mintaraona. Kima iikam nhirmiyam kipi kiwaki sima nitam mi kimiirin iki yai bibiyeyim kwoinki priinaingwo boiniyim, kimiir boinmimauuwam kimiir kwoin imiir kiyaiyam mi simiirin kimiir niksisaeyim. Mi ti iikam hiriinanin yim yidiwi wanwiyaemi yayim mi dimin biye biyeyim nuan uridyiu bibiyeyim simim sim boinikim. Yim sima Krai siir dimin taeminim simiir bi boinmimauuwikim. ⁹Kima simiir yai bibiyeyim simiir kipi wakaeyokna ap. Dimusi rani, Krai siya ini Adi Komii siir hiriinanar swoki owin mi dimin taeminim Adi Komii siirim yim ini Krai siir kwoin arar haigi okaiyim. Mi yim ti digworaekwown yim krimiir niisimauugim hiniin Adi Komii siya paniingin. ¹⁰Mi ta hiriinan sairsika, kima Jisis Krai saika namasuwi mi kima wi siir digworaekwoki naokinguguninkini mi kima wi kirieya yipiki Adi Komii siya hauwa kimiir wi sair kirie karamae nwo rani. Mi ti dimin taeminim ninomor kouanim mi nuan ikim dimin taeminim yipiki ti nu iirar nwowirkakim hinda tinda yim Jisis Krai siya bidi ikworipukimaigiyim.

¹¹Mi iikamim sima kimiir miois imiir kitiyopnir hai karamae nwowa kimiirin saeya bi mi niisimauugim wim kima Krai siirgin. Niingaka. Kima mi Krai siya wim kima ini piu kwirua iripar yowowiskiyim mi wim kima dimin biye imiirin digiumii bidi haimriyugigim. Mi ta siir kima wakaeyokna apa saeyairga kimiir niisimauuwa hiniin wim kima Krai siir wakaeyokna apikim, kima ti siyiuin miois kitiyopnir haiyin si bi napikim. Niingaka. ¹²Biya iya inkamim op baptaisiyim ya tariigina ya ini Krai saika naonamnan yowowa mi sima kimiirin pa haingikaigii. Mi iya sima kiriirin op hiranki swoki kibokinaiiniyim mi kima ha namikwomaiyuwiyim, ya tariigina ya ini Biyan Adi Komiiyin yipiki Krai siir hidninsiin idwown siir kirieya ini sair hiriinan yowowa mi siya kimiirin saikar ninkin kininsiin idwokikin. Dimusi rani, kima siir yai imiiram naingwo tibmii kiingim. ¹³Biya kima dimin biye tirkim mi kima kimiir kwoin imiirar napkim mi ti dimin biye hiriinanin iikam kimiirin biye sima nwowaiginiugim mi kima siyiuin. Mi iikam kimiirin Adi Komii siya kininsiin idwokin Krai saika mi kima kwoin win asi haigim. Dimusi rani, dimin biye biyeyim kimiir kwoinawu nwokaiyim yim siya bidi haiyoprimdiyumiigiyim ti kamim simiir miois imiir kitiyopnir haiyim simiirin wi miois sima kitiyopnir haiya wi saeya nwowaiginiu rani, Adi Komii siir yinisisim nwowamin. Niingaka. Kima Adi Komii siir yinisisim wi ta miois kima kitiyopnir haiya wi sairsi nwo rani. Niingaka. ¹⁴Dimusi rani, Jisis Krai siya paeyin hiiniya nioninkinin siir naokin mi ti yayim yipiki siyu Komii siya boinhiuriyuwim kimiir, kimiir dimin biye imiirsi yim Adi Komii siya bidi haiyoprimdiyumiigiyim. Yim ti yayim, yim saika bidi yinkin aonamim. ¹⁵Adi Komii siya bidi ikwowaisiigiyim yiu bibiyeyim mi dimin

taeminim kiriekakim ti nu iir nwowim ti diminin Krai siya tirin siir kirieni, paeyin hiiiniya nirioninkinin si ninkin irinugiyin mi simiirin siya bidi ikwowaisiigiyin iikam imiir niisiimauuwam hinin siya kirie komiigakin mi yim sima ini ninga ywowim. Iriig.

¹⁶ Mi ti siyiu komii siir yaiyim yipiki ha boiniyim nim krima miyik rani mi ha daonam yim bidi digiyim. Mi ta hiriinan sairsika, inkam nwirki kimiir hidi Judami siyiu komii si kima wi siir yai kipi wakaeyokna siya kimiirin uruwai siyaowai mi nae minim sim boini. Ningaka. Mi siyiuin nae miniyin kima naeyin mi op min kima kwiyaeiyim mi iiyim piu kima mi siisiyim kima simiir kipi wakaeyokna ap mi Adi Komii siir inigin kipi mi hainan mi bwanin siir iiyim bwan winki nitanim simiir nikriyim yipiki kima hainani Adi Komii siir mi iya Judakim siiskuwakiya piu dimin taemin whir tir karamae nwowiya aka mi dimin taemin nhirim ti hiriinan nwo ikim mi sima kimiirin wi ti Juda simiir siyiu komii iirsi hid rani. Ningaka. ¹⁷ Yim ti digworaekwowim yim ini aknainan ywowim yim krimiir brougae wanwiyaeyim simiir niisiimauugim. Yipiki wi mhoiia nibiyami yim dimin kiingikiin imairgim Krai siya tiranim. Krai siya ha nitin simiirin kimidiniya siya ini tirni mi ti dimin taeminim biyanim yim ini inig karamae ywowim. ¹⁸ Kima iki iikam nhirim yipiki kimiir hidim simiir yai imiir kipi wakae. Dimusi rani, yim sima ti hiniina boinkim, wim kima Adi Komii siir bi wakaeyokna apikim. Dimusi rani, wim kima Adi Komii siir paekwosimin siir inig iir bi hainankim. Ti hiriinanim simiir kipi wakae! Yim sima ha boinkim ti dimin taeminim nhwo sima whinkigim iikam krimiirin ha ninokninkinkim nim krima simiirar hainanikim. Yim sima pi niksisaekim mi sima simarin hiniina boinkim yim sima inigak iikam tani yim sima Adi Komii siir paekwosimni inig hainanikim mi ti iikam biyie biyeyim yipiki nantamyiriyiyim yim sima simiir kwoin imiirarar napikim. ¹⁹ Mi ti iikam hiriinanim yim Krai saika iripa bi namasugim. Krai siya ini mwonan ywowin mi nim krima iikamim saika namasuwin, nim krima ini siir piunan ywowim. Piu aiirin mwo ieyar whinkinsiis haiginiu mi kiu mai minim mi kip ikim yim ini iripar yinkiamasuim. Mi iikamim naingwo tibmiyim yim ini piunan iripa bidi yinkiamasuim. Dimusi rani, simiirin Adi Komii siya hauugin siir kirie aiir.

Krime naonami wi Krai saika waiyayokiyokiii

²⁰ Iikam kima, kraia saika bidi yaonamim mi kimiirin rirmiia siya bidi ywowaiginiugiyin ti dimin biyie biyeyim ti nuin siirim simiirsi mi kima ti dimin taeminim ti iikamim nuanim sima napam naingwowyim simiir kipi wakaeyokna ap mi ta hiriinan sairsika Adi Komii siya wi hiniina boini simiirin sima wadiekim. Mi kima dimin taeminim iikamim nuanim sima napiyim simiir simiira dimusi wakaeyokna apkrpkaii? Mi kima iikamim simiir siyiu komiyyin siir yaiyim simiir dimusi wakaeyokna api yipiki ha boinim, ²¹ kima dimin sim whir kipi swoki tirsran mi dimin sim whir kipi swoki pikomyaskii sran mi simiirin kipi mi ae. Ningaka. ²² Yim tiriiginim yim inkamni ara yaigim yim Adi Komii siir hiranki bi nitkim. Krimiirin nae Adi Komii siya hauugin mi krime simiirin kipi boinwaeyo. Ningaka. Krime simiirin ha dae! ²³ Mi ti siyiu komiyyin yio krimiir kwoin iir kiyagin krime ha nwoki aingwowyim yim wadiekim mi krimiirin wi sima nwoki whinkinsiis haiginiuwim paekwosim simiir inig imiir hainanam mi dimin taeminim krimiir piugi tiram naingwowyim simiir nwoki kikitindinuwin mi krime wi krimiir piu imiir nwoki onkwobumbuninkinim mi yim ti dimin taemin hininim yim wi krimiir whinkinsiis haiginiu rani, ti dimin biyie biyeyim krimiir kwoinawu wokaiyim simiir nikwowaisiigim. Ningaka. Iriig.

3

Adi Komii siya kimiirin Krai saika ninkin hidninsiin idwokikin omwai-waiyayokiyokiyim

¹ Biya Krai siya naonama siya krimiirsi naonamkin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwoki omwai waiyamim. Tiriiginin yio ti hinigin iikam krimiirin Adi Komii siyar hidninsiin idwokikim omwai swoki waiyayokiyokiyam mi Krai saika nwowam.

Mi ta hiriinan saiirsika, kimiir biyan siyiuin yio bidi digiyin mi kima dimin taeminim nuanim wi simiiram kipi naingwo mi kima dimin taeminim Adi Komii siir om hiranim simiiram daingwo simiir wakaeyokna apam, maeyauwa Krai siya nidwowiya Adi Komii siir ina iniiga saiir kingiin hir mi Adi Komii krimiir Wanin siir kirieya ini siyar nonkwowa mi dimin taeminim yim ini siyar kigirkakim. ² Kima dimin taeminim Adi Komii siir om hiranim simiiram daingwo, kima dimin taeminim ti nuin siirim simiiram kipi naingwo. ³ Kima dimin taeminim siir omin ninomor kou hiranim siir hir nwowim simiiram daingwo. Dimusi rani, kima dimin taemin biyie biyeyim yipiki biya kima napim simiirsi bidi yaowim mi iikam kimiirin Adi Komii siya bidi hidninsiin idwowim Krai saika mi kima saika ini nwiruar ywowskiyim mi kima ini kwoin winkakar ywowim mi kimiir kwoin winin yio ini Adi Komii siyar kigriraowin siir naeyuni. ⁴ Krai siya krimiirin minam tirkin krima saika iripa nwowim mi mhoiyya siya wa swoki iti mi siya wi siya siyar nanaakninkinaei mi krima wi saika nwowi mi krima saika nwowi mi krima wi Adi Komii siir dimin kibi kibi imiir haii. Iriig.

Kima kwoin win bidi haiyim mi kima dimin miyik miyik imiirarar dap

⁵ Wim kima yaeya kwoin win bidi haiyim mi kima kimiir kwoin imiirin sibgu sibgu kintimdinu dimin biyie biyeyim kima naingwowyim kima tiram yipiki ti nu iir nwowyim simiirsi. Kara ti dimin taemin hiniinim sim boini. Dimin taeminim iikam kima naingwowyim kima tiram, hii priinanae priinae mi kam sima sima ninwoanwona iripa piu mi dimin biyie biyeyam kigmair mi dimin taemin biyie whiekakam naingwokwo, dimin taeminim inig hainaniyim sim haniin nwowim Adi Komii siir igsop aair nokwokairinam. ⁶ Mhoiyya iikamim yipiki siir yai aair wakaeyokna ap karamae nwowim simiirin wi Adi Komii siya tioidwomaii. Dimusi rani, sima dimin biyie tirkim, ti kara boinim kimiir simiir tirkim.

⁷ Mi biyarin wim kima kimiir kwoin imiirar napkim mi kima dimin biyie bidiya mi tirim ti iikamim yipiki wi mhoiyya Adi Komii siya tioidwomai. ⁸ Mi tariinanin kima simiirin digiumii haimriyugig mi ti dimin taemin hiriinanin yim hindara dinangrim-iigig. Irika nwirikan io whwonkam kipi nanao mi io kipi inwo anwo mi kimiir yopii adim mi iikam nhir ikim simaka kipi inkinwaomwarkii boin mi kima yai bibiyie kipi boin mi dimin taemin biyie nhirim ti simiir hiriinanin simiir kipi mi tir. ⁹ Mi dimin taeminim kima boiniyim irni nwirni kipi priiyiksasae. Dimusi rani, wim kima ti dimin biyeyim simiirin digiumii bidi haimriyugigim tiriiginim kima tirim iya kima Adi Komii siir niki wakaeyokna ap karamae nwowa saiir. ¹⁰ Dimusi rani, tariinanin kima ini inkam win ywokiyim. Adi Komii siya kimiirin iripa bi tirkin siya kimiirin yapa yapa tirkin mi kimiir kwoinim siyar kisisaena haagiraraowi mi kima iikam miyik asi nimbiamy mi wi Adi Komii siir hiriinan asi nwowi mi ta hiriinan saiirsika kima siir asi sibgu inokninkini kima tira saiir hiriinan. ¹¹ Ti dimin taemin miyik miyikim Adi Komii siya tirim kimiir simiirsi, yio dimin komii rani, iikamim Grikmi piugana saiirim mi Judami piugana saiir ikim mi yipiki simiir mioisim mi kitiyopnir haiyim mi yipiki mi kitiyopnir hai karamae mi owim mi sima skuramar mi amka windi mi sima skuram mi am karamae mi oka windi mi sima digworaekwoki mi aokingugu nankaigi windi mi sima paeprikabar mi oka windi, yim tiriiginim yim dimin komii rani. Mi diminkidiminin inigakin yio ti si, Krai sasaargin inigakin mi yio siya iikam yipiki siiram naingwo tibmii kaniyim ini haniin simiir kwoin imiir kwirii idwokaiigin. Iriig.

¹² Adi Komii siya kimiir bidi yimbiniin siir iikam nwowam mi siya kimiiramin nhami nhami naingwokwonanae rani. Mi ta hiriinan saiirsika, kima iki iikam nhirim simiiram naingwokwonanaei mi simiirin dimin miyiki miyik iirar tirhaiginu. Kima kimamar kipi naingwona hiniin, kima inigak iikamkim. Mi kima kimamarin hiniina daingwo, inig karamae iikamkim mi iikam nhirim simiiram kiwaki sima simiir kwoin imiirar napim ti dimin taeminim simiirsi mi wim kima ti siirsiyin hiniina daingwo kimiir kwoinin yio hindara dinan itkinki mi nhirnaka kipi ninkinwaomwarkii boin simiirin simiir siyiu iirar kigninkin tirki. ¹³ Mi kimiir inkam nwirin siya dimin biyie

inkam nwirni tiri mi yio ti hiriinan siyiun yio ti digi mi kima siir dimin biyie imiir haiyoprimdiyumiigi. Mi kimiir dimin biyie biyeyim yim Biyan Inkam Komii Jisis Krai siya bidi haiyoprimdiyumiigiyim. Mi ta hiriinan sairsika, wim kima iriipi hiriinan ti hiriinan siyu kaimwowin siirar timi tir, iki ikam nhirim kimaka ninkinyaeyaowiyim simiir dimin biyeyim simiir timi haiyoprimdiyumiigi. ¹⁴ Iki dimin taemin kibi kibiyim simiir kouin ini naingwokwonanae saeyar ywowa tariigina ya ini biigibii saeyar ywowa. Mi ta naingwokwonanaeya iki digworaekwo kibi kibi nhirim simiirin ini saeyar kakpri-nonkwowim. Tariigina ya ini piuwopnan ywowa, piuwopa inkamki kikogiya yuisa siya kaiya sair kikogrinuwam. Mi ti dimin hiriinanin ini nwirniyam naingwowiyin yio ini piuwopnan ywowa yipiki ikam imiir whinkinsiis haiginiuwana kwoin whirua sima nwowam. ¹⁵ Krimiirin Krai siyar tirkikin irika nwirika nongwomamair aeyamin mi krma ti hiriinan diminim ti krimiir tir nwokaiyim simiiram kiwaki. Mi yim ti dimin taemin hininim yim dimin whoimoni rani. Biya kimiirin Adi Komii siya nikuunakim mi kimiir kwoinim siya kiyaigim mi ta hiriinan sairsika kima wi piu kwuruwa asi nwowi mi wi Krai siir dimin taemin imiir asi haii kimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiuwam iripa nongwomamair aeyam. Mi kima wi boin wadieki. Dimusi rani, ti simiirsika. ¹⁶ Mi Krai siir yaiya ini hanin kimiir mhii kwoinaw kwirid idwokai kiini mi kimiir kigirkaki mi mhoiia kimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi irni nwirni whinkinsiis haiginiuwiya Adi Komii siir dimin taemin imiir yipiki kima boinmimauuwim ikam nhirmi mi kima nikim dimin taeminim simiirsi sair hiriinan. Kima Adi Komii siir boin wadieki mwaiyim yokwo sam hir nwowim kima waowiyim simiir hiriinan mi mwaiyim kima mi waowiyim omaka Adi Komii siir inig hainaniya sair hir simiir hiriinan mi kima mwaiyim kirie kimiir kwoin ima nwokripkaiyam wao. ¹⁷ Mi dimin taeminim kima tiriyim mi kima boini ikim mi dimin taeminim kima tiriyim, yim Biyan Inkam Komii Jisis Krai siir nikrigim. Kima Adi Komii siir boin wadieki dimusi rani, dimin kibi kibiyim yipiki Krai siya tirim kimiir simiirsika. iriig.

Iikamim nonkwonam mi simiir yinisisim ikim simiir boinka

¹⁸ Mi wim kima wigim yipiki kamkak nwowim, kima dimin taeminim kimiir kam ima boiniyim simiir wakaeyokna. Tiki siyu hiriinanin yio ini ywowin. Dimusi rani, wim kima Biyan Inkam Komii Krai siir yai wakaeyokna apkim. ¹⁹ Mi wim kima kamim kimiir wig imiiram daingwokwonanae. Simiirin biyie kipi nwo mi dimin taeminim kima tiriyim kima simiirin yai biyie wara kipi boin. ²⁰ Mi wim kima yinisisimim wim kima kimiir yopii adim simiir yai imiirar wakaeyokna. Dimusi rani, yim ti dimin taemin hiriinanin yim Biyan Inkam Komii Adi Komii siya big nasmirwaiya simiiram nwowi. ²¹ Mi wim kima adim, wim kima kimiir yinisisimim simiir hindara kipi nokwao boin mi simiir kwoin imiir kipi kiyai maingmairga nwo karamae sima nwowam mi simiir grabaiginiu karamae nwowam. iriig.

²² Mi wim iikamim yipiki iki kamim inig komii komiigakim simiir miriiyim umir min hai karamae nwowiyim, kima kamim kimiir kigriraowiyim simiir whwonkam ida ara kipi mirii iya sima kimiir kigriraowiyim inokinokin kima mii wadie imiirarar mirii. Dimusi rani, kima tiriiginim yipiki kimiir kigriraowiyim simiiraram mirii rani mi kima ha tir tani simiirin. Dimusi rani, wim kima pi boriisopi Biyan Inkam Komii siya maingmairga kimaka nwo karam nwowim. ²³ Kima iikamim simiiraramar mirii rani. Wim kima Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai siiram mirii. Mi ta hiriinan sairsika, kima kimiir mii imiirin sibgu donkworinu miriikripkai. ²⁴ Kima dimin miyik imiirar tir. Dimusi rani, wim kima ina ninokninkinim mhoiia omin ninomor kou hiranin Adi Komii siya kimiirin wi bimbiuwi tirwin tani biya siya nimbina siir yokwo aiir sair hiriinan. Mi ta hiriinan sairsika, kima ti nu iirin miyim sibgu sibgu mirii. Dimusi rani, wim kima inokinokin Biyan Inkam Komii Jisis Krai siiram mirii mi ta hiriinan sairsika sibgu sibgu asi mirii. ²⁵ Mi iikamim yipiki dimin biyie tiriyim, mhoiia simiirin wi dimin biyie Adi Komii krimiir Wanin siya tirhaiginiuwi. Dimusi rani, ti dimin taemin imiirsika. Mi siya iikam

whiekakim simiiramın ini hiriinanar mi aingwowin mi siya krimiir whiekakarın wi hirihiirinankınar hidi. Iriig.

4

¹ Mi wim kima kamim bi nwoyiyim kima ti iikamim yipiki kimiir miriyyim simiir sibgu tir. Dimusi rani, kima ina ninokninkinim kimiir Biyan Inkam Komiiyin kimiir kigirkakiyin siya ini siir om iir nwoyin mi kimiirin ini siyar kigriraowin. Iriig.

Iikamim nhwo Adi Komii siiram kwisboiniyyim simiir boinka mi ti siyiu hiriinanin ti kima tirin yio ini ywowin

² Kima Biyan Inkam Komii Adi Komii siiramın hiriyyar kwisboinanae. Kipi digi. Mi iya kima kwisboiniyyim nhwo mi kima dimin taeminim kima boinanim simiirin sibgu sibgu daingwo omok boin mi siir boin wadieki. ³ Mi iya kima nhwo kwisboiniyyim Biyan Inkam Komii siiram kima iikamim tiranim krimiiram warar srii siiramın minam, krimiir whinkinsiis haiginiuwim mi nim krima wa nwoki kiwakiyım Krais siir yai aiir boinmimauuwamin. Mi ta hiriinan saiirsika iikamim wi simiir nwoki wakaeyoknam. An kara maeyauwa mi biyie miriyya saiir tir asi hugripkiikikaii. Dimusi rani, an kara siir yai imiir boinmimauugin. ⁴ Kima Adi Komii siiramın minam kwisboinki kariirin wi siya nwoki whinkinsiis haiginiuwim Krais siir yayiyim simiir sibgu boinmimauuwim biya kara niki boinmimauuwa simiir iikam imiir saiir hiriinan Adi Komii siya boinkiya kariir saiir hiriinan.

⁵ Mi dimin taeminim kima tiriyim, iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna ap karam nwoyiyim simaka, kima sibgu daingwo omok. Mi kima ii kwira hiniina tiram kipi kiwaki, diminin wadie nwokaram nwoyiyin siir tiram dimusi rani, kimiir iyyim hoimgak nwo rani. ⁶ Mi dimin taeminim kima boinmimauuwim simiir yim wadiekin, yim ini waim naeyim kima naeyim simiir idwo nikrinkinkiiyyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi hiriinanki niuwi, ti dimin taeminim iikam ima srii kimiir mi kima wa sibgu inokninkin boinkii simiirin. Iriig.

Pol siya Tikikas Onisimas sowiir nikropkiko

⁷ Kara Tikikas siirin kimiiram minam nikropkikin siya dimin taeminim kara tirim wi kimiir nwoki boinmimauuwim. Siya krimiir nomiiyau kibikin yipiki kara naingwokwonanaeyin. Siya inkam wadiekin mi kariir dimin taemin siya whinkinsiis haiginiugin mi siya mi kara krimiir Biyan Inkam Komii siir mi aiirin krirar miriigo. ⁸ Kara siir bidi yikropkiyin kimiiram mi ti dimin taeminim wi siya boinmimauuwi kimiirin. Mi siya kimiirin wi min boinmimauuwi dimin taeminim krima tirim simiir mi ta hiriinan saiirsika kimiirin wi maigimaiga siya nwoaiginiuwi. ⁹ Mi kara Onisimas siirin saika bidi yinkan ikropkiyin kimiiram waraur. Onisimas siya krimiir nomiiyau kibigin mi siya kimiir inkam nwarkin. Mi iya sowa nimbini mi dimin taemin whiekakim krimiir tir nimbimbiyyamin wi sowa nini boinmimauuni. Iriig.

¹⁰ Aristakas, yipiki ti kanaka tir ninkin hugripkiikikaiyin maeyaua mi biyie miriyya saiir, siya mi Mak siya sowa kimiir nokboinmamaigiko. Kima ina ninokninkinim Makin yio Banabasni nomiiyaugin mi biya kara kimiirin ti hiniina boinmimauugin siya niti kima siirin wi sibgu kigriraowin. ¹¹ Josua yipiki siir inig whirin ha dapiyin Jastas, yio kimiir mi okboinmamaigikin. Kamim nwoingnwoimuwaigim Juda simiir piugana saiirim yipiki Krais siir yai aiir sibgu wakaeyokna apiyım mi kariirin sima whinkinsiis haiginiugin Adi Komii siir dimin taemin imiir tiramin mi kariirin maigimaiga sima nwoaiginiugin.

¹² Epafrasın yio kimiir mi okboinmamaigikin. Yio siya om Kolosiyın inkamkin mi siya Krais Jisis siir mi aiir miriigin. Mi inokninkin siya Adi Komii siiramar kwisboinanaeikin kimiir kirie haiginiuwam. Mi kimiir kwoinim wi kirie nwoki owim ti dimin taeminim Adi Komii siirım simiiram mi ta hiriinan saiirsika wi haningi sibgu inokninkini dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim kima wakaeyokna apam. ¹³ Kara ti dimin taeminim simiirin ina sibgu inokninkinin mi kara simiirin pa boinmimauugi kimiirin. Siya

iikam kimiiramın nhami nhami bi miriinanaekin mi iriipi hiriinan iikamim Leodisia hiranım mi Hirapolisan ikim. ¹⁴ Mi Lukin krimiir paowai min udi inkam kibiyin mi Dimas siya, sowa kimiir nokboinmamaigiko.

¹⁵ Mi kara nokboinmamaigini haniinaka wi kima nokboinmamaigiri iikam imiirin yipiki nomiiyauim om Leodisia hiranım simiiramın. Sima mi Nimpa saeya mi iikamim yipiki saiir omaka hir haingiriyiu owim Adi Komii siir inig iir hainanim simiir warar nokboinmamaigiri. ¹⁶ Mi ta yokwowa maeyaua ti yai ima nwowa kima simiir mwain dignaowidi mi kima simiirin wi iikamim Adi Komii siirim om Leodisia hiranım wi simiiram hauugi mi yim wi sima mi mwainim. Mi ta yokwowa kara hauugiya simiiram mi ya wi kimiiram swoki hauugii mi kima wi kimiir om hir nikini mwainiuwim. ¹⁷ Mi kima Akipas siirin hiniina boin, siya miya Biyan Inkam Komii siya boinkiya siir siya miriiyam siya saiir mirii mi siya saiirin hiriyar digig.

¹⁸ Kara Polkin, tiki yayim yim kariir iingar nonkwowinkikin, ti kimiir nokboinmamaigiyim. Kima simiirin kipi naingwo owouu, an kara ini maeyaua mi biye miriia ini saiir tirar niki hugripkiikikaiyin. Kara hiniina naingwowi Adi Komii krimiir Wanin siir naingwobumbuwa wi kimakar nwowi. Iriig.

1 TESALONAIKA

Hiya Pol siya om Korin hir nwowin mi siya ta yokwowa ha winkikin iikamim naingwo tibmiiyim om Tesalonaika hiranim simiiram. Biyan siya ti om iir niki okin mi iya Timoti siya hiriir nimbiyamim mi siya kimidiniya Pol siir ini boinu, Juda iikamim yipiki Jisis siiram naingwo tibmii karamae nwoiyim iikamim naingwo tibmiiyim simiirin hik sima hauwi. Mi ta hiriinan saiirsika Pol siya ta yokwowa saiir asi winkikin minsika iikamim naingwo tibmiiyim wi saeya nwoki whinkinsiis haiginiuwim mi simiir naingwo tibmiiya Jisis siiram naingwo tibmiiya wi hiriirar nwoki onkworinukripkaiyim mi wi siyar nwoki itbugiyim. Siya iya Jisis siya nitana saiir yayim kasakasa bi winkin. Iriig.

¹ Pol, Sailas mi Timoti, krima ta yaiya yokwoni win hauugika iikamim Adi Komii krimiir Wanin siir piugananim om Tesalonaika hiranim kimiirim. Kima Adi Komii mi Biyan Inkam Komii, Jisis Kraiis sowergisowirniigim. Mi krima ha naingwowi Adi Komii mi Jisis Kraiis siya, sowa naingwobumbu mi iripa nongwomamair aei kwoinin wi kimiir nwoki hauugiyim.

Mi Tesalonaika simiir naingwo tibmiiya kirieka mi saeya ini wadieyar sibgu owa.

² Mi krima inokininokin Adi Komii siirim kwisboiniyim, krima siirin ha boin wadieikim. Dimusi rani, iikam kimiirsika. ³ Mi inokininokin krima siir boinmauwuwi dimin miyik miyikim kima tiriyim simiir. Dimusi rani, kima siir yai imiir wakaeyoknaei mi kima siiram naingwokwonanae mi kima dimin kirie kirie imiirar tiri mi kima donkworinukripkai mi kima kirie hiriirar dwokripkai Biyan Inkam Komiiyim Jisis Kraiis siiram. ⁴ Mi kima ti nomiiyauim yipiki Adi Komii siirim naingwokwonanaeyim mi krima ina ninokninkinim siya bidi yimbingiyin kimiirin siir iikam nwowam. ⁵ Dimusi rani, iya krima ta Yai Win Kibiya kimiir boinmimauuwa saiirsika, yim niksisae yai ninga rani mi kimiir kwoinin Adi Komii siir yai ima mi siir naeyiu ieya wi sower kinkrip hai. Mi Adi Komii siir naeyiun kimiir kwoinin wi siyar kisina haigi mi krima ina ninokninkinim siir yai imiirin mi ti yayim simakisimaigim kaimwowim. Kima bidiyar yinokninkinim diminim biya krima tirim kimiir whinkinsiis haiginiuwam. ⁶ Mi kima Adi Komii siir yai imiir bidi wakaewinim mi iikamim sima kimiir bidiyar tirbumbuim mi kima maigimaiga bi nwokim. Niingaka. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiun siyar whinkinsiis haiginiugim kimiirin maigimaiga hiriirar nwokripkaiyim. Mi kima ti diminim simiirar tirinae, ti diminim krima mi Biyan Inkam Komii Jisis Kraiis krima tirim simiir hiriinan. ⁷ Mi ti hiriinan siyiun, kima yipiki iikamim Adi Komii siir yai wakaeyokna apiyim nu haimii Masedonia mi nu haimii Akaiia hiranim simiir bidi yisiimauuwim mi kima simiirin dimin miyik miyik imiirar nisiimauugim sima kigna apamin. ⁸ Mi ti yayim Adi Komii siya boinmauwuwim kimiir, yim kima bidi yanaakninkiiyim mi ta yaiya inkamin ii hainiyin mi siir yainana ha namkiya hinda tinda mi ini saiir hiriinan yamiyokiyokiigiya. Mi ta yaiya saeya nu haimii Masedonia mi nu haimii Akaiia hiriirara biri namka. Niingaka. Mi ta yaiya ina yiniyokiigiya hinda tinda mi iikam sima ina wakaekiyim kima Adi Komii siir yai imiirin ina wakaeyokna apim mi ta hiriinan saiirsika, krima wi saiir swoki boin tani simiirin. ⁹ Mi iikamim hinda tindanim sima dimin taeminim biya nimbiyamim iya krima kimaka waraur nwowa sima simiir whrie boini. Mi kima uruwai siyaowaiyim digiumii bidi haimriiyugigim. Mi Adi Komii kungikiinin siirar wakaeyokna apkim. Mi uruwai siyaowaiyim yim omwai bi waiyaeikim, yim ini ningar ywowim. Adi Komii sasairgin omwai waiyayokiyokiiyin. ¹⁰ Sima ha boinkim, kima siir yinisim iirim dwokwokin siya Adi Komii siir om hir haiburgigi Jisisin, yipiki biya niki aowin, siirin Adi Komii siya kininsiin idwokin mi krimiirin siyar whinkinsiis haiginiu mi siyar mi anmaiwarkaina Adi Komii siya tiodwomaiyana saiirsi. Dimusi rani, iikamim, sima dimin biyie tirkim. Iriig.

2

Pol siya miriyya mii om Tesalonaika hir saeya

¹ Kima ti nomiiyauim, kima ina ninokninkinim biyya krīma nita kimiir nini kignakiyīm mi yai kimiir nini boinmimauugigim mi ta krīma niki apririr kignakiya kimiir saeya op bi kimaiga. Niingaka. ² Mi kima ina ninokninkinim iyya biyya krīma om Filipai hir nwowa sima krīmiirar diriraerarbumbukim mi krīmiirin Adi Komii siya whinkinsiis haiginiugim mi krīma hikim sima hauuwim simiirsi biri nididgim mi siir Yai Win Kibiya krīma kimiirar boinmimauugig. ³ Ti yayim krīma kimiir boinmimauugigim krīma kimiir niksise rani. Yayim krīma boiniyim krīma siyū biyekak bi nwowikim. Niingaka. Krīma kimiirin yaimwowerar boinikim krīma kimiir bi niksiseaikim kimiir digworaekwo imiir niksise haiyim. Niingaka. ⁴ Biyya Adi Komii krīmiir Wanin siya bidiyar kinankiugiyin krīmiir kwoinin mi siya ini wadieyar ywokiyin krīmiirin siir yai imiir boinmimauuim. Adi Komii siya ina ninokninkinim ti dimin taeminim krīma boinmimauuwiyim krīma minam naingwowi Adi Komii siirarar maigimaigra haiginiuim, krīma inkamni maigimaigra haiginiuim pi boriisopi. ⁵ Kima ina ninokninkinim inokinokin biyya krīma kimiir boinmimauuim krīma kimiiram bi hiirgim. Adi Komii siya ina ninokninkinin krīma kimiiram bi hiirgim mi ta hiriinan saiirsika krīma kimiir umir digworaekwo min swoki iksise hai rani. Niingaka. Adi Komii siya ina ninokninkinin krīma yaimwoarar boini. ⁶ Ta krīma miriyya krīma inig komii haiyim pi boriisopi kimiir bopwoniya waraurin mi iikam nhir ikim. Niingaka. Nim krīma aposel kamim yipiki Krai siya nikropkiyim sima mi ta hiriinan saiirsika nim krīma wi digar nwowi Adi Komii siir whwonkam idan kimiiram sriiyim krīmiir inig imiir hainanim mi krīma pi boriisopi. ⁷ Mi biyya iyya krīma kimaka waraur nwowa krīma kimiirar sibgu kigriraokim yopiigi sae kigriraowiya saiir yinim simiir saiir hiriinan. Mi krīma kimiiram dimin whiram bi sriigim. ⁸ Krīma kimiiramar naingwokim mi krīma Adi Komii siir Yai Win Kibiya saiirara bi hauugikim. Dimusi rani, krīma kimiiram naingwokwonanaeikim mi krīma kimiir asi whindiriraerargigim. ⁹ Kima iikam whiekakim ina ninokninkinim krīma kimiirin Adi Komii siir Yai Win Kibi aiirar boinmimauugim mi krīma umiramini nabi miriigim mi ta hiriinan saiirsika, krīma naemin diminim kimiir warauranki paniinsi haisi.

¹⁰ Kima mi Adi Komii siya kima ina ninokninkinim diminim krīma tiriyim kimiir iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiirim naingwo tibmiyim. Krīma diminim big nasmirwaiya Adi Komii siya nwowanim simiirar tirikim mi krīma dimin miyikim dimin whirki kimbu karamae nwowiyim simiirarar tirikim, krīma siyūim dimin whirki kimbu karam nwowiyim simiirarar tirikim dimin biyie wara bi tirikim. ¹¹ Krīma ini adin siir yinisimim simiir boinmimauuwiyim ini siir hiriinan ywowim mi kimiirin krīma nokwao boinkim mi kimiirin maigimaigra krīma nwowaiginiugikim mi krīma kimiiram sriininaekim ¹² kima inokinokin Adi Komii siir sibgu wakaeyokna ap siya kimiiram nikiunanaeikin mi kima mi siya kima wi iripa nidwowi mi kimiirin wi siyar kigriraowi mi siir dimin taemin miyik miyikim kima wi simiirar ninan haiswowi. Iriig.

¹³ Inokinokin krīma Adi Komii siirar boin wadie nanaeikim ti dimin taemin imiirsiyin. Biyya krīma kimiirin Adi Komii siir yai imiir boinmimauugim mi kima simiirin ina wakaeyokna apim sima inkamni yai rani. Niingaka. Ti yayim kima wakaeyokna apim kima Adi Komii siir yai imiirar wakaeyokna apkim, ti yayim sima diminar tirikim kimiir kwoinauin, iikamim yipiki siir yai imiir wakaeyokna apim. ¹⁴ Kima ti iikamim Adi Komii siir piugananim nu Judianim yipiki naingwo tibmiyim Krai siir wakaeyokna apim simiir kigna miriyyan iikamnan bidi ywowim. Ti nomiiyauim, ti iikamim ti om Tesalonaika tiranim kimiigikimiirar nomiiyauim kimiirin siyū biyie simar tirikim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim mi iriipa hiriinan sima ti Judan iikamim sima siyū biyie bidi mi tirim iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim waraur nwowim. ¹⁵ Biyya Juda iikamim sima nisomsomaokaokim profet kamim yipiki biyya Adi Komii siir yai imiir nanaakninkii haiginiuim mi mhoyiya simiir yinneyim sima yisomao krīmiir Biyyan Inkam Komiiyin Jisis siir mi tariinanin sima ini siyū biyie krīmiirar swoki tirim

mi ti siyiu hiriinanin sima tirin mi Adi Komii siir kwoinin ini haughauga whiyekiyin. ¹⁶ Mi sima dimin bibiyie iki iikam nhirim simiirar tirkim. Dimusi rani, sima krimiir siyiu iir ninkripkiigim iikamim Juda iikam tani krima yai simiir boinmimauusi. Mi hiriinanki niuwi sima digiumii ti dimin biyie iir haimriiyugig mi Adi Komii siya wi simiir nwoke anmaiwarkainaim. Ti iikam bibiyeyim dimin bibiyie imiirar tiryokiyokiyim mi taka iya Adi Komii siya hik ti simiir dimin bibiyeyim simiirsi hauuwana saeya bidi yimbiniya. Iriig.

Pol siya simiir swoki kigam naingwokin

¹⁷ Mi ti iikamim krimiirin sima nikropkikim mi krima ina yamim mi iyim hoimgak rani, krima kimiir haiburgigim mi krimiir kwoinin ini kimaka waraurar yinkin okiyim. Mi krima wigkamim wigpiowa kampiowa niinga nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi krima kimiir whwonkam kignakiyamin ina naingwowim mi krima ina niki hidim siyiuwamin krima wi panina niti kimiir kignakiyamin. ¹⁸ Kara Polkin mi kara inokinokin ina kinankiun kimiir kignakiyamin mi krimiir siyiuin ini Setan siya yinkripkiiyin. ¹⁹ Mi Mhoiyya iya Jisis siya swoki iti mi krimiir hainami mi krima wi saika nwowi mi wi omwaiya waiyayokiyokiigiyami. Mi mhoiyya iikamim sima wa ha dimusi boini krima wadiyairgim? Mi mhoiyya krima wi maigimaigra dimusi nwowi? Mi Mhoiyya krima wi krimar dimusi hainanaei? Krima wa hainanae, krimiir inig iirarin. Dimusi rani, iikamim kimiirsika. ²⁰ Kima iikamim yipiki krimiir yai imiir wakaeyim mi Adi Komii siir kigna apim, wim kima maigimaigra krimiir nwo haiginiuwi. Iriig.

3

Timoti siya yai kibiya saiir hainanikin mi Pol siya ini maigimaigra ywowin

¹ Mi iya krima nwoimararim waraur nitam nwoninaeya, krira hiniina naingwokwoko nikrira wi om Atens tir nwonawidi. ² Mi krira pi krimiir nomiyauin Timoti siirara nikropki yipikin siya kriraka miriyyin Adi Komii krimiir Wanin siir mi aiirin mi Kraisi siir Yai Win Kibi aiir nanaakninki haiginiuwam mi siirin krira nikropki mi siya niti kimiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi mi kimiir kwoinin wi kirie nwoke owim Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apamin ³ mi ta hiriinan saiirsika, kimiir iikam nhirkim bi kiyopsimsibgigim. Dimusi rani, ti hik imiirsika. Mi kima, kima kimarin ina ninokninkinim ti hikim Adi Komii siyar nimbinkin krima haiyamin. ⁴ Mi biya iya krima kimaka waraurar niki owa, krima kimiirin hiniina boinmauugim, iikam nhirim wi dimin biyie krimiir tiri. Dimusi rani, krima Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apikim. Mi kima ina ninokninkinim ti hiriinan diminim kimiir nimbini krima biya kimiir bidiya iki boinmauuum. ⁵ Mi kara ii priei nwowim pi boriisopi mi kara Timoti siirin ta hiriinan saiirsiya nikropkisasauugin kimiir kignakiyim, kima ini Adi Komii siir mi aiirar miriyyim iye? Saiir mirii rani. Kara pi nididi kimiir kwoinin wi Setan siya nipiyaokisi mi diminim krima tirim, sima wi naekak nwo rani. Iriig.

⁶ Timoti siya kimiir haiburgigin mi siya tiriir ha nitin mi ta Yai Win Kibiya siya ina anaakninkii haiginiuni. Kima Adi Komii siir yai imiirar wakaeyokna apkripkai mi kima iikam imiirim warar timi inkin aingwokwonanae mi krimiirimim iriipi hiriinan warar timi inkin aingwokwonanae krimiir kignakiyamin, krima naingwowiya kimiir kignakiyamin saiir hiriinan. ⁷ Mi krima wi maigimaigra nwokripkaii. Dimusi rani, iikam kima ini Adi Komii siir yai imiirar niki wakaeyokna apkripkaiyim. Mi iikamim sima siyiu biyie krimiir tiriyyim mi krima hikak biri nwowikim. Niingaka. Mi diminim krima wakaeyim kima tirim, yim krimiirin simar whinkinsiis haiginiuwi maigimaigra hiriyar nwokripkaiyim. ⁸ Mi kima Adi Komii siir yai imiirin hiriinanar wakaeyokna apkripkai mi ha timi okworinu kripkai mi hiriinankiniuwi, krima wa nongwomamaer aei. ⁹ Mi krima Adi siirin wi panina boin wadie mi krima siirin wi ha niisiimauuwi krima maigimaigra kirie komiigakim. Dimusi rani, iikam kimiirsika, ha? Yio ti hiriinanin yio siyiu karamaeka. Niingaka. ¹⁰ Mi inokinokin krima Adi Komii siirama srinanaeikim krima kimiir kigam mi kimiir

naingwo tɪbmii aair whɪnkɪnsiis haigɪniuwam mi kimiir naingwo tɪbmiiya saeya wi sapisap kipi nwo. Iriig.

¹¹ Mi krɪma hɪniina naingwowi krɪmiir Adi Komiiyɪn mi krɪmiir Biiyan Inkam Komiiyɪn Jisis, sowa whɪndirɪraerarkiko kimiir kɪgnakiyam. ¹² Mi krɪma hɪniina naingwowi Biiyan Inkam Komii siyar tɪrkii kimiir nomiiyauim iki iikam nhirim hinda tinda nwowim simiiramɪn nhami nhami kipi naingwokwonanae opki mirkimirka sae nɪnkɪniya mi ha bwaembwaekɪnamiya saiir hiriinan, ta krɪma naingwokwo nanaeiyɪa kimiiram saiir hiriinan ¹³ mi iriipa hiriinan Biiyan Inkam Komiiyɪn siya wi kimiir kwoin imiir tɪrki sima kirie nwoki owim. Mi mhoyiya Biiyan Inkam Komiiyɪn wi siir iikam imaka niti mi kima Adi Komii siir whwonkam ida wi dimɪn whirki kimbu rani. Iriig.

4

Ti hiriinan siyɪuɪn kɪma Adi Komii siir wakaeyokna apiyɪn yio Adi Komii siir maigɪmairga haigɪniuwɪ

¹ Biiya krɪma kimiir bɪdiyar iki boinmauuim mi kimiir bɪdiyar mi iisiimauuwim siyɪuɪn Adi Komii krɪmiir Wanɪn siir wakaeyokna apanɪn mi maigɪmairga siir nwo haigɪniuwim mi krɪma ina nɪnoknɪnkɪnim mi kɪma simiir tiri mi krɪma kimiirin wi asi srɪnanae krɪmiir Biiyan Inkam Komiiyɪn Jisis siir yai imiiramɪn mi kɪma ti siyɪu iirin wi hirii hiriinanar tirnanae. ² Kira bɪdiyar yɪnoknɪnkɪnin yayim biiya kiriiir boinmauuuwim krɪma, Biiyan Inkam Komiiyɪn Jisis siir inigni. ³ Mi dimɪn taemɪnim Adi Komii siya naingwowim kira kɪgna dirɪraeraram simiirin donkworɪnukrɪpkai mi kɪma dimɪn whirki kimbu karamae hiriyar dwokrɪpkai. Mi kɪma siyɪuɪn hii nanaeyɪn siirsɪyɪn aru dwo. ⁴ Mi kɪma irira nwinwira sibgu dɪnoknɪnkɪn siyɪuɪn kimiir piu aair kigrɪraowanɪn mi rirmiiya dwokrɪpkai mi Adi Komii siya ti hiriinan dimɪn miyɪkɪn siir kigi mi siya wi maigɪmairga nwowi. ⁵ Mi kɪma hii nanae siyɪu biyeyɪn siiram kipi naingwokwonanae iikamɪm yɪpiki Adi Komii siiram naingwo tɪbmii karamae nwowiyim simiir hiriinan kipi nwo. Nɪngaka. ⁶ Mi kɪma kimiir nomiiyauim simiirin siyɪu bibiyɪe kipi tirhaigɪniu mi simiir kwoin imiir kipi kiyai Nɪngaka. Dimusi rani, biiya krɪma kimiirin hɪniina boinmauugim, iikamɪm yɪpiki ti hiriinan siyɪu biyɪe iir tirim yim wi Biiyan Inkam Komiiyɪn siya nonkwobumbunɪnkɪn haigɪniuwɪ. ⁷ Mi Adi Komii siya krɪmiirin siyɪu bibiyɪe tiram bi nikiunakɪn. Nɪngaka. Siya krɪmiirin dimɪn whirki kimbu karam nwowim nikiunakɪn. ⁸ Mi iikamɪm yɪpiki digumii ti yai imiir haimriiyugigi, yim sima digumii iikamɪm ti yai imiir boinmauuuwim simiir haimriiyu rani. Nɪngaka. Yim sima digumii Adi Komii siirar haimriiyuwi yɪpiki inkamɪn naeyɪu miyɪk krɪmiir hauuɪn.

⁹ Mi kara kimiiramɪn wi winboɪnki rani, siyɪuɪn nomiiyau nhirmiyam naingwokwonanaeyɪn siirin. Nɪngaka. Dimusi rani, kɪma bɪdiyar yɪnoknɪnkɪnim. Dimusi rani, kara kimiir bɪdiyar iki boinmauuɪn Adi Komii siya naingwokwonanaeyim kimiir nomiiyau imiiram. ¹⁰ Mi kɪma kimiir nomiiyauim simiiram bɪdiyar yaingwokwonanaeyim hinda tinda nwowim nu Mesedonia hir mi krɪma kimiirin pi hɪniina boɪnkii, kɪma kimiir nomiiyau imiiram daingwokwonanae. ¹¹ Mi kɪma omwai sibgu waiya yokiyokiyam daingwokwo mi dimɪn biyɪe tirim kipi naingwo mi piu mɪnki kipi piyao mi kɪma kimiir umir mii imiirar sibgu mirii, biiya krɪma niki boinmauukiya saiir hiriinan. ¹² Mi iriipa hiriinan iikamɪm yɪpiki Adi Komii siiram naingwo tɪbmii karamae nwowim simiir whwonkam ida kimiirin sima wa kɪgnaingwo boini kɪma iikam miyɪk miyɪkɪm mi kɪma dimɪn taemɪnim wi kɪma kɪmar haiyam naingwona rani. Nɪngaka. Iriig.

Mi Biiyan Inkam Komiiyɪn siya nitan ii aeya

¹³ Mi kara pi boriisopi iikam kɪma habwaowaenan nwowim kimiir nomiiyauim naokaowim simiiramɪn. Mi kara pi boriisopi kɪma maigɪmairga nwo karam nwowim ti iikamɪm naokaowim simiirsɪyɪn ti iikamɪm yɪpiki Adi Komii siiram naingwo tɪbmii kɪn karamae nwowiyim simiir hiriinan mi siya ti iikamɪm simiirin wi swoki kɪnɪnsiɪn

idwo rani, omwai waiyayokiyokiyamam. Niingaka. ¹⁴ Mi krīma ina naingwo tībmiiyim Jisis siya bidiyar iki aonamin mi siya kimidiniya ie hiranki swoki insiin idwo, tiriiginim yipikim Adi Komii siir yai aiiram naingwo tībmiiyim mi ha naonamim mi Adi Komii siya wi ti iikam imiir hidninsiin idwowi mi sima wi saika warar swoki inkin iti.

¹⁵ Krīma kimiirin dimin taeminim yipiki biya Biyan Inkam Komiiyin siyakisiyar boinim simiir boinmimauwi. Yim hiniingim, krīma ti iikamim yipiki ti omwaiya niki waiyam mi iya Biyan Inkam Komiiyin siya niti mi iikamim yipiki biya naokaowim simiir biyin wi krīma nam tani. Niingakiniingaka. ¹⁶ Mi Biyan Inkam Komiiyin siya wi ninomor kou hirankin sasar niuuni mi siya wi yai komiiyar boinki mi Adi Komii siir paekwosimin kirie komiigakin siya wi komiiyar kauwok boinki mi Adi Komii siir kidin wa masboinki mi Krais siir iikamim yipikim biya naokaowim mi biikibiyyin wi simar ninsiin idwowi. ¹⁷ Mi ta saiir mhoyiyarin mi iikamim naingwo tībmiiyim yipikim omwaiya niki waiyam mi yim wi simaka warar ninkin ami mi iikamim sima Biyan Inkam Komiiyin siirin wi kou hir niyiskaiwini. Mi Biyan Inkam Komiiyin siya krīmiirin wi ti hiriinan siyū iirsi nikiunainami mi krīma iinokinokin wi saikar nwoyokiyokikaiyami. ¹⁸ Mi kima irni nwrni whinkinsiis ankinsiis haiginiu mi maigimaigra ta yai anaka dwo. Iriig.

5

Krīma hiriyyar sibgu okworinu kripkai iya Biyan Inkam Komiiyin siya swoki itina saiirim

¹ Kima ti nomiiyauim, krīma iya ti diminin siya nimbiamana pi yokwoni kimiir winboinmauugi rani. ² Kima iikamim, kima ina sibgu inokninkinim iya Biyan Inkam Komiiyin siya nitina ya wi inkamin digworaekwo tauaeyim nitiyin niyaka wi siir hiriinan niti mi iikamim wi hindara nanaawini. ³ Iya inkam nwrki ha boini krīma ini wadiyyar sibgu owim mi dimin biyie whir karamaeka mi dimin whirin ina yimbiamin simiirin mi simiir tirbu wiga yipiki yinisim naokainam tiriya mi ha diyuraeyiwiya saiir hiriinan mi sima wi saiirsi kiyoopki rani. Niingaka. Wiga yinisim naokainani hikim simiir hai karamae bi swoki owika. ⁴ Kima ti nomiiyauim, kima yipiki iikamim Adi Komii siir wakaeyokna ap karam nwoyiyim simiir hiriinan tani mi iya siya swoki itina ya wi krīmiir nanaa haiginiu rani, hiiyan inkamin yipiki digworaekwo tauaeyeyin siir hiriinan. Niingaka. ⁵ Kima iikamim ini Adi Komii siir yinisisim ara ywowim mi siir yai imiirar wakaeyokna ap. Kima Setan siir iikam tani yipiki siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwoyim. Niingaka. ⁶ Mi ti hiriinan saiirsika, krīma iikamim yipiki Adi Komii siir yayim simiir wakaeyokna ap karamae nwoyiyim simiir hiriinan tani. Niingaka. Krīma krīmasiyar mintaraona mi diminim Adi Komii siya boiniyim simiirar wakaeyokna apiyokiyokii. ⁷ Iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna ap karam nwoyiyim, yim ini iikamim nhwo whwonkaowyim ini simiir hiriinan ywowim mi ini iikamim op kirie kwiyaeha whaowaeiyim mi dimin taemin ha priidiriraeraramiyim ini simiir hiriinan ywowim. ⁸ Krīma iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim krīma krīmasiyar mintaraona. Krīma Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna ap mi iikam imiirim daingwokwonanaei. Ti dimin hiriinanim kimiir whinkinsiis haiginiuwiyim, yim nhaowa inkamki hioikwowniya saiir hiriinan ywowim. Krīma Adi Komiiyin yipikin mhoyiya krīmiir nikiunakiyanin mi krīmiir whindiriraeraranin siiram waikao. Mi ta hiriinan wi saeya whinkinsiisi pagra kirieya iya kamim yai niniiyim simiir mwo imiir haiginiya saiir hiriinan. ⁹ Adi Komii siir iowa krīmiiram biri nibbinga krīmiir nonkwoninwomwiiirnkinkinim. Niingakiniingaka. Mi siya ha nibbingin krīmiirin, krīmiirin wi krīmiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir inigni nanmaiwarkanaei. ¹⁰ Biya siya krīmiir whindiriraeraram naokin mi ta hiriinan saiirsika krīma yipiki omwai waiyam mi yipiki naowim mi mhoyiya krīma wi omwai saikar waiyayokiyokii iinokinokin. ¹¹ Kima irni nwrni dinan inkinsiis ankansiis haiginiu mi irni nwrni timi whindiriraerar haiginiu tariinanin kima tira saiir hiriinan tir. Iriig.

Nikopkaigyan yai ima

¹² Kríma kímíirín ígao yai boinkim, kíma iikamím Biiyan Inkam Komiiyín siya níkmwín kwoim kímíir bopwoniya waraur nwowim sимиir yai imiir wakaeyokna mi sимиirín siyú miyik imiirar díisiimauu. Dimusi rani, kímíirín ini simar kigriraowim mi ini simar nowomwarkaiyúim Adi Komii siir dimín taemin imiirín. ¹³ Kíma tí kam miyik miyikim sимиiram daingwo mi sимиiramín ha daingwokwonanaei. Dimusi rani, dimín taeminim síma tíriiyim sимиirsi. Kíma íraka nwrka dongwomamaír ae.

¹⁴ Tí nomiiyauim, kríma tí yayim kímíirín ígao yai mínsi boínki mi kíma iikamím yipiki nhakiuwiyim sимиir boínwakaé. Mí iikamím yipiki nídidiyim sимиir whínkínsiis mi iikamím yipiki maírgimaírga nwo karamae nwowiyim sимиir kínsiis haigíníu mi kíma hínsima dwo iikam símakan. ¹⁵ Kíma síbgu míntarao, kíma yipiki iikamím siyú biyé kímíir tír haigíníuwiyim, kíma sимиirín wí yamdi kipi swoki tírbu haigíníu. Níngaka. Mí kíma írni nwrniyín mi iikamím hínda tínda nwowim sимиirín dimín miyik imiirar tír hínokíinokín.

¹⁶ Mí hínokíinokín kíma wí maírgimaírga dwokrípkai. ¹⁷ Hínokíinokín kíma nhwo Adi Komii siirama kwisboínanae. ¹⁸ Kíma Adi Komii siir boín wadie tí dimín taemin whiekakim nímbimbiiyamim sимиirsi, Adi Komii siya wí maírgimaírga kímaka nwowi, kíma tí dimín taeminim Krais Jísís siir inígní tír yipiki kímíir whínkínsiis haigíníuwiyín.

¹⁹ Kíma dimín taeminim Adi Komii siir naeyúin siya tíriiyim sимиir kipi kíkínokou. ²⁰ Kíma, kímíir whwomisim amímíra kipi nwo mi siyú biyé kipi nísiimauu tí kamim Adi Komii siir naeyúin siya boínmimauuin dimínim mi ha nanaaknínki haigíníuwiim. Níngaka. ²¹ Kíma dimín taeminim iikamím síma boínmimauuwiyim mi síma nanaaknínki haigíníuwiyim sимиir kínánankíu mi dimín kibi kíbiyim sимиir síbgu onkworínu. ²² Mí dimín biyé imiirsi dapyok.

²³ Kara ha náingwowi Adi Komii krímiir Wanin siyaírgín maírgimaírgani bwamkíbwamin mi kímíirín wí siyar whínkínsiis haigíníuwi siir wakaeyokna apim mi ta híriinana saírsika kímíir kwoínim mi kwoínbudim mi kímíir píuim wí wadíeya híriiyar, nwokwokini mi wí íiya Biiyan Inkam Komii Jísís Krais siya swoki íti wí saír nadígíuwi. ²⁴ Adi Komii siya kíríiram bídi yíkúin mi kíma sírgísiírgim mi siya siir kwoínin bí swoki kísina haigíikín mi siya wí tí dimín imiir tírkrípkai mi wí síma dígii.

²⁵ Tí nomiiyauim kíma Adi Komii siiram tí kwisboín krímiirím mi siya wí krímiir nwoki whínkínsiis haigíníuim. ²⁶ Híya kíma kímíir nomiiyau imiir nokboínmamairiyim kíma sимиirín warar dankabmamaírgiyam. ²⁷ Kara kímíirín Biiyan Inkam Komiiyín siir iníg híir boínki, ígao yayim kíma ta yokwowa wara nomiiyauim waraur nwowim sимиir whwonkam ída mwain. ²⁸ Kara ha náingwowi Biiyan Inkam Komii Jísís Krais siir náingwobumbuwa wí kímaka nwowi. Tríig.

2 TESALONAIKA

Ta yokwowa Pol siya winkika iikamim naingwo tibmiiyim simiiram om Tesalonaika hiranim simiiram ta yokwowa biyana siya winkiya saiir mhoiiyar. Siya simiirsiyin minsi winkikin nhirim yim ha boini, Jisisin bidi swoki itin mi Pol siya hiniinam naingwowi simiir niksisaeya pi digiyim. Mi siya Biyan Inkam Komii siya nitana saiir asi swoki win boinkikin. Iriig.

¹ Pol, Silvenes, Timoti ta yokwowa krima winkika iikamim naingwo tibmiiyim Adi Komii siir piuganim om Tesalonaika hiranim kimiiram. Mi kima krimiir Adi Komii mi Biyan Inkam Komii Jisis Kraiis sowiirgo. ² Mi krima hiniina naingwowi Adi Komii krimiir Wanin siya mi Biyan Inkam Komii Jisis Kraiis siya, sowiir naingwoyimiyoka kimaka dwo mi kima hiriayar dongwomamair aekaeyam. Iriig.

Pol siya Adi Komii siir boin wadieki

³ Inokiiinokin, krima Adi Komii siir boin wadie iikam kimiirsi. Dimusi rani, kima Adi Komii siiram nhami nhami naingwo tibmii rani mi wim kima nhami nhami mi naingwokwonanae rani, irni nwiirnyamin. ⁴ Dimusi rani, krima kimiir inigim ti dimin taeminim simiirsi hainani mi krima ina boinmamauugiyim iikamim Adi Komii siir piugananim hinda tinda nwowim simiir mi krima simiir boinmimauu dimin biyeyim yipiki iikamim sima tirim kimiir mi kimiirin sima kimpipisu prasae bi hauugim. Mi ti kimpipisu hiriinanim yim wi maingimairga nwo karam kimiir nwowwaiginiu rani. Niingaka. Wim kima maingimairga mi kirie hiriayar nokworinu kripkaigim. Iriig.

⁵ Mi kima hiriayar dokworinukripkai krimiir niisiimauuim Adi Komii siya iikam imiirin wa kiwaki kimiir kinankiuam. Dimusi rani, krima siir mii aiir mirii. Mi hiriinan saiirsika Adi Komii siya wi iikam whiekakim wi simiir niisiimauuwi hiniinin wim kima wadiekim. Dimusi rani, wim kima ta kinankiu aiirin hiriayar nokworinukripkaigim mi yim sima miyik rani mi siya wi hiniina boini ini wadieyar mi owin kira saikar timi inkin o mi kiriirin wi siyar kigiraowi. ⁶ Mi mhoiia Adi Komii siya wi ti iikamim yipiki biya siyiu biye kiriir tirim simiir nonkwobumbuninkini. Dimusi rani, iikam whiekakim siya wi wadieyar sibgu kigirkaki. ⁷ Mi iriipa hiriinan mhoiia Adi Komii siya wi ti dimin taeminim yipikin kimiir mi krimiir maingimairga krimiir nwowaiginiu karamae nwoyiyim mi wi siya nitkiigii mi sima wi krimiir haiburgigi mi krima wi wadieyar sibgu owi. Mi ti dimin taemin whiekakim wa nimbiyami iya Jisis siya mi siir paekwo sim ieya iya sowa Adi Komii siir om iir haiburgigi mi sima wi sima sima nimbiyamnae paeya paowii karamaeya saiir hirin. ⁸ Mi siya yipiki iikamim Adi Komii siir ninokninkinsi boriisopim wi simiir tirbuwi, iikamim yipikim krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir Yai Win Kibiya saiir wakaeyokna karamae nwoyiyim wi warar mi inkin tumbumbuki. ⁹ Mi ti hiriinan iikamim siya wi simiir tumbumbuwu mi Biyan Inkam Komiiyin siya wi simiir nikropki sima siir whwonkam ida nwoosi mi siir dimin kirie komiiyin paenan niyaeiyin mi siir kirie komii aeya mi wi sima tioidwomaii inokiiinokin. ¹⁰ Mi tikiriiginim yim wi taka hiniin iya sae nimbiyami mhoiia siya niti mi iriipa hiriinan iikamim yipiki siir wakaeyokna apiyim saiirsika mhoiia sima wi inig komii siir hauuwi. Sima mi krima wi kakakar nwowi mi maingimairga saika ninkin owi. Mi siir yayim krima bidi yanaakninkii haiginiuim mi kima simiirar wakaeyokna ap. Mi ti hiriinan saiirsika kima mi sima wi ti digworaekwowim simiir nwoke tirim.

¹¹ Mi ta hiriinan saiirsika inokiiinokin krima iikam kimiiramim Adi Komii siirama sriii, kima wi mii miyik nwoke miriyyim mi ta hiriinan saiirsika siya wi hiniin asi naingwowi siir yinisisim nwowamin. Krima siiram kwis boini mi ta hiriinan saiirsika kima wi dimin taemin miyik miyikim kima tiram naingwowim wi simiirar nwoke tirim. Mi kima ti dimininim kima tirim wi siir kirie aiirar tiri, whisarii rani, kima siiram naingwo tibmiiigim.

¹² Mi krima ta hiriinana saiirsi kwis boini Biyan Inkam Komiiyin krima siir inigin wi

kougi kouwa hainanki. Dimusi rani, ti dimin miyik miyikim siya tirim iikam kimiir kwoin imiir mi sima wi kimiir inig imiir hainanprapraskii. Dimusi rani, siirsika. Mi ti dimin taeminim wa nimbiamy whisarii rani, krimiir Adi Komiiyin mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraisi soweri naingwoyimiyoka ini krimaka nwowa. Iriig.

2

Dimin biyieki biyie ieya

¹ Tapa krime ti nomiiyauwim kimiirin Biyan Inkam Komiiyin siir boinmauugi, siya wi sipi swoki iti mi krime wi irkiriipa saika nwowi. ² Krime kimiir srii, ti nomiiyauwim kimiir kwoinin nidid kwoin aisiima kipi niki o mi kima ha wakaewinkim Biyan Inkam Komiiyin siya bidi yitin. Niingaka. Krime ninokninkin tani, kimiirin inkamki boinmauugim ti dimin imiirin mi inkamki nanaakninki haiginiugim mi siya tari ha naingwokim Adi Komii siir naeyuin siya boinmauugin siirin mi tari yokwoni inkamki winhauugin, ti dimin taeminim mi simiirim kipi naingwo tibmii. ³ Mi inkam nwrki kiriir kwoin iir nipiyaokiyam kipi kigninkinwin ti hiniin siyu bibiyeyim sim, yai biyie boin mi yokwo biyie win mi iki dimin biyie nhirim simiir warar. Niingaka. Mi ta iya Biyan Inkam Komii siya swoki itana, saeya wi whisarii nimbiam tani. Niingaka. Biyan iikam whiekakim wi digiumii Adi Komii siir niki haimriyuwi mi ti inkam biyie komiigikomiiyin yio wi sasar nanaakninkiinaei. Mi ti inkam hiriinanin siyairgin maeyauwa paeki nwowa sair hir tioidwomaii. ⁴ Mi siya wi sasar nokmwim okwonaei Adi Komii siir om hirin, digworaekwo niksisaeyim iikamim sim hainaniyim simiir biyin mi siya Adi Komii siir omaka aair nidwokai mi siya wa boini, karakikairigin Adi Komiiyin.

⁵ Mi kima daingwoki yayim biya kara kimaka niki owa mi ha boinmamauwim simiirin mi kima simiirin biri naingwowarkainakim, aniya? ⁶ Mi tariinanin, kima ti Adi Komii iirin ina ninokninkinin dimin siir siyu iir ninkripkiyin mi ta hiriinan sairsika, siya wi sasar nanaakninkiina rani. Niingaka. Wi iya Adi Komii siya nimbina siirim, wi sairar digi. ⁷ Mi iripi hiriinan, ti dimin biyeyim yipiki ti inkam biyeyin wi siya tiri, iya siya niti ya bidinanar nimprio amkika mi ti inkam biyeyin yio wi niki it rani. Niingaka. Siir siyuin wi Adi Komiiyin yipiki siir siyu iir ninkripikouwin wi siyar haiwao budgii siya nitamin. ⁸ Mi ta sair mhoiyarin, ti inkam biyeyin siyu biyie iir wakaeyokna apiyin mi siya wi sisiyar nanaakninkiinaei. Mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siya inkam biyie komiiyin siirin wi yainiyar kubrukigi mi Jisis siya wa swoki iti mi siya wi sasar nanaakninkiinaei mi ti inkam komii biyie siir kirieya wa digi mi siirin wa nonkwobumbu ninkinki. ⁹ Mi ti inkam biyeyin siyu biyie tiriyin siya wi inkam komii biyeyin siir kirie komii anaka niti mi siya wi dimin kirie komii komii imiirar tiri, ti diminim yipiki biya iikamki kig karamae nwowim mi siya wi dimin miyik miyik imiirar tiri iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowim wi simiir kiyopsibgi haiginiuwu mi siya wi dimin biyie kirie komii komii imiirar diriraerari iikamim sima wi nwoki kigididim. ¹⁰ Mi siya ti iikam imiirin wi inkam komii biyeyin siir kirie komii anakar kiyopsibgi haiginiuwu. Mi ti yipiki iikamim Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowim, yim wi Adi Komii siyar nonkwobumbuninkin iuguski. Siya wi simiir kiyopsibgi haiginiuwu. Dimusi rani, simiirin bi nanmaiwarkainakim mi sima ta Yai Win Kibiya kaimwo nwowiya sairim biri naingwo tibmiikim. ¹¹ Dimusi rani, ta hiriinana sairsika, Adi Komii siya bidi kiwakiyin diminin simiir kiyopsimsibgikikaiyamim. Mi siya simiirin minam tirikin sima ti niksise diminin siirim nwoki naingwo tibmiiyim. ¹² Mi ta hiriinana sairsika, ti iikamim yipiki yaimwokiayimwo airim naingwo tibmii karamae nwowim, sima wi dimin biyie haii Adi Komii siir hiranki. Dimusi rani, sima dimin biyie tirim naingwokim mi Adi Komii siir yai airim bi naingwo tibmiikim. Iriig.

Mi kimiirin Adi Komii siya bidi yimbiniin kimiir nanmaiwarkainamin

¹³ Ti nomiiyauwim Biyan Inkam Komii siya kimiiram naingwokwonanaeikin mi inokinokim krime Adi Komii siir boin wadie. Dimusi rani, bidi bidiniyarin siyar

nokmwɪn okwo haiginiugin kimiir nanmaiwarkainaim. Kara kimiirin whisarii bi nanmaiwarkainakin Adi Komii siir naeyiun siir kirieni kimiirin wi saeyar whinkinsiis haiginiuwi dimin whirki kimbu karamae nwowamin mi siir yaimwokiyaimwo airam naingwo tibmiyim. ¹⁴ Siyar nikiunakin kimiirin ti dimin taeminim simiiram kimiir naingwo tibmiini, ta Yai Win Kibiya saiiram yipiki krɪma nanaakninkii haiginiuwa kimiir mi kɪma wi dimin miyik miyika haii krɪmiir Biyan Inkam Komii Jisis Kraiis siir hirankin. ¹⁵ Mi ta hiriinan saiirsika, ti nomiyauin kira kiriir kwoinin kirie dwo mi ha dokworinu mi ta yai aiir wakaeyokna ap, biya krɪma boinmauwim kimiir krɪmiir yainiyar mi yokwoni krɪma mi winhauugi ikim.

¹⁶ Krɪma ha naingwowi ti krɪmiir Biyan Inkamin Jisis Kraiis siyar mi krɪmiir Adi Komiiyin yipiki krɪmiiram naingwokwonanaeyin mi krɪmiir whinkinsiis haiginiuwiyin siir naingwobumbuwa, wi krɪmiir hauuwi mi naingwo tibmii miyika mi iya siya nitana saiirim nwokwokin aka ¹⁷ kimiir kwoin imiir siiboboiniu haiginiuwam mi kimiir kwoinin wi hiinsima nwowi mi kɪma wi kirieya nwoki owim mi siya wi kimiirar whinkinsiis haiginiuwi dimin miyik miyik tiram mi dimin taemin nhirim simiir warar mi wi siyar whinkinsiis haiginiuwi kimiirin yaimin dimin miyik boinam. Iriig.

3

Kɪma krɪmiiram kwisboin

¹ Tariinanin ti nomiyauwim, kɪma Adi Komii krɪmiir Wanin siirim kwisboin krɪmiiram mi ta hiriinan saiirsika krɪmiir Biyan Inkam Komiiyin siir yayim wa namsisauugi omom omomin simiir. Mi iikamim sima simiir wakaei mi sima wa wakaeyokna api, ti iikamim kɪma wakaeyokna apim saiir hiriinan. ² Mi siirim kwisboin, siya krɪmiir nanmaiwarkainaim iikam biyeyim simiir hirankin. Dimusi rani, iikam whiekaki bi wakaeyokna apikim Adi Komii siirin.

³ Mi krɪma ha naingwo tibmii, Biyan Inkam Komii siya wa diriraerari mi siya wi kimiir whinkinsiisi kɪma sibgu okwo rinukripkaiyim mi siya wi kimiirar kigriraowi mi Setan siya wi kimiir niyopakaiyu rani. ⁴ Mi krɪma naingwo tibmii kiriekakim Biyan Inkam Komii siirim mi iikam kimiirin wi digar nwowaiginiuwi mi kɪma diminim biya krɪma boinmamauuwim mi mhoiia kɪma wi simiirar swoki tirkipkaii.

⁵ Krɪma ha naingwowi, Biyan Inkam Komiiyin wi siyar nowomwarkaiyuwi kimiir kwoinin mi kɪma wa ninokninkini, Adi Komii siya iikam krɪmiiramar naingwokwonanaekin. Mi iya kɪma hikak nwowi mi kɪma wa sibgu okworinuwi Kraiis siir inig iirin. Iriig.

Iikam whiekakim kɪma miyar mirii

⁶ Mi tariinanin krɪma yai kirie kimiir boinki Biyan Inkam Komii siir yai imiir. Mi yipiki iikamkim kimiir bopwoniya waraur nwowim siya hindara sibidwo nanmimiki mi yaimin diminim biya krɪma hauugiyim simiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi kɪma aru siirsi dwo. ⁷ Whisarii rani, kɪma kɪma ina ninokninkinim, kɪma miyim krɪma miriyim simiir hiriinan wakaeyokna mirii. Biya iya krɪma kɪmaka nwowim krɪma hindara bi sibidwokim. Niingaka. ⁸ Mi krɪma inkam nwirni naeyim whisarii bi sibaekim. Niingaka. Krɪma umirniyar sainaekim, nii nabie mii pranae, bi miriigim mi ta hiriinan saiirsika mi krɪma hiknan wi kimiir hauu rani. ⁹ Mi krɪma ti dimin imiir tiram miriikim. Niingaka. Dimusi rani, krɪma inig karamae rani, naemin dimin kimiir warauranki haiyim. Niingaka. Krɪma ti diminim minam tirkim, kɪma krɪmiir kigna diriraerarim. ¹⁰ Biya iya krɪma kɪmaka nwowim, krɪma kimiirin yai kirie aiirar boinkikin, yipiki mi mirii karamae nwowiyin, naemin dimin siir kipi hauuae.

¹¹ Krɪma ti diminim kimiirin whisarii bi boinkikin, krɪma bidi wakaeyim, iikam nhirim kimiir bopwoniya waraur nwowim sima ini hindara sibidwo nanmimikim mii mirii rani, sima yai ara sibidwo boinai yokiyokii. ¹² Ti hiriinan iikamim krɪma yai kirie kimiir boinki, krɪmiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siir inig iir. Mi sima sibgu didwo mi kɪma kimiir mii imiirar sibgu ainmimik mirii mi sima naeyim sima hai, sima naeyimin mi

iikam nħirmi anka kipi hai. ¹³ Mi ĩriipi ĩriinan kima ti nomiiyauim kima kipi nhakiu wa dimin miiyikim kima tirim, simiirsiiyin. Niingaka. Kima simiirar tirkripkai. ¹⁴ Mi inkam nwrki ti yayim yokwoni krma winkyim simiir wakaeyokna karamae nwowi mi kima saika kipi nwo mi dimin whir saika kipi mi tir mi ta ĩriinana sairsika siya wi nididkak nwowi. ¹⁵ Kima siirimin sau omomnan kipi naingwo. Niingaka. Kima saika boinai, kimiir nomiiyau miiyikni haniin.

Nikopkaigiyan yai aeya

¹⁶ Krma ha naingwowi Biyan Inkam Komiiyin sasaigin iikamim simiir hauuwiyin nongwomamair aekiyami siyiun siir bwamkibwamin. Mi iya kimiirin dimin miiyik mi dimin biyeki nimbini mi kimiirin wi nongwomamairni kwoinin siya wi ĩriiyar nongwomamair aekiyami. Mi Biyan Inkam Komiiyin wi kimiir ĩra nwonra aka nwowi.

¹⁷ Kara Polkin, kariir iinga winkika ta boin maigimaiga yaiya. Kara ti ĩriinan minam wnkikim kimiir niisimauuwim ti yokwom yim karar wnkikim. Kariir iinga wnkim simiirin.

¹⁸ Kara ha naingwowi Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir naingwoyimiyoka wi whiekak kimakar nwowi. ĩriig.

1 TIMOTI

Timoti siya ta yai win kibiya siir apua Yunis mi siir wai aeya Lois sowa boinmimauugo. Mi siya Jisis siiram ha naingwo tibmiiyin mi ini Adi Komii siirgisiir yai aiirarar wakaeyokna apiskiyin. Timoti siirin Pol siya yimbin saika namim iki om nhirim simiir Kraisiir yaiwin kibiya saiiir hainamim. Mi mhoiia Timoti siya iikamim naingwo tibmiiyin om Efesas hiranim simiir pasta nwowin mi Pol siya ta yokwowa ha winkika Timoti siiram, siir kirie haiginiuwim Jisis siir siyu iir napim. Mi siya siirin siyuin iikamim naingwo tibmiiyin simiir kigriiraowiyin siir warar boinmimauugi. Iriig.

¹ Kara Polkin ta yokwowa kara winkika, Adi Komiiyin inkam ninimniski haiyin mi Kraisi Jisis ti inkamin krima nwokwokinin ninomor koua hiriir nikiunamam, sowanii nimbingin kariirin, Jisis Kraisi siir aposel inkam nwowam. ² Kara ta yokwowa Timoti kiriiram win hauugika. Kira Adi Komii siirin naingwo tibmiiyin mi kira kariir yinisimnan asi nwokin. Kara minam naingwowi, Adi Komii krimiir Wanin mi Kraisi Jisis krimiir Biyan Inkam Komiiyin siir naingwobumbuwa mi siir naingwoyimyoka mi siir siyuin iwa inan kaikpimpitiyin wi kiriir hauugi. Iriig.

Krima niksisa siyuin siir kipi nonkwo

³ Biya iia kara kiriir haiburgigin mi ha namim nu Masedonia hiriirin, kara kiriirar niki boingigin, kira om Efesas tirar dwo. Mi inkam nhirim dikmiininkin, sima ti siyu hiriinanin sima niksisaeyin Adi Komii siir yai aiir mi siir ditkigi. ⁴ Kira simiir boin sima wanmi niwiiyim simiir kipi whasprigin mi yidiwi wanwiyaeyim simiir inigin kipi nokdapyokiyokii. Mi ti hiriinan yayim, simiirin Adi Komii siiram naingwo tibmiiyin wi saeya whindiriraerar tani. ⁵ Taka yaiya saiiir yaimwowa kara kiriir boinmimauuwa, kiriir naingwo tibmiiya saiiir kirie haiginiuwam boinmimauuga. Mi kiriir mhi kwoinim rirmiiya nwowi dimin whirki nitki karam nwowi mi kiriir naingwo tibmiiya iriipi hiriinan kirieya mi owi. Mi kira wi iikam whiekakim simiiramar naingwo irkaki. ⁶ Mi iikam nhirim siyu whira namim sima ini Adi Komii siir siyu iiram yaowhriewhrieyiim yayim sima boiniyim, hindara priiboin priiboini. ⁷ Mi sima Adi Komii siirin siiramar naingwokwokim siir boinmimauuwim. Mi simiir kwoinim nididgak bi nwokin. Sima ha naingwokim sima bidi yinokninkinim ta yai aiirin. Mi yim sima bi ninokninkinim.

⁸ Krima dinokninkin Adi Komii siir siyuim krimiir niisiimauu apiyim mi krima ti hiriinan siyu iir tiri wi wadiyar nwowi. ⁹ Mi tiki siyu hiriinanin krima timi ninokninkin, tiki siyuin kam miyikim simiir tani. Niingaka. Yio hiriinan siyuin kamim yaowae budieyim simiir yai nanugaugauwiyim simiirgin. Mi kamim digiumii Adi Komii siir mi haimriiyugigiyim mi siyu biye tiriiyim simiirgin. Mi dimin biyeyim nu tir nwowiyim mi yopii ad nisomsom aokaowiyim mi inkam nwirni mi isom aokiyim. ¹⁰ Mi hii min mi nanaeyim mi inkamin inkam nwirnaka nanaeyin hii mi wigkam yinisisim mi tauae hainami ikim. Mi niksisa mi siir yai aiir priiboin priiboiniyin mi sima siyumwokisiyumwowin saika ninii nansaokim. ¹¹ Mi taki yaimwokiyaaimwowa ini ta yai win kibiya saiiir hiriinan ywowa krima Adi Komii siirin maigimaigra ta yai win kibiya kariirin siyar hauugika inkam nhirim simiir boinmimauuwim. Iriig.

Pol siya Adi Komii siir boin wadiekin siya siirsi naingwoyimyokin

¹² Krimiir Biyan Inkam Komii Kraisi Jisis siir kirieya kariir hauugikin mi Jisis siya ina yaingwokiya kariir mii aiir mirii siya wi digar nwowi. Mi siya nokmwim okwokin taka mii aiirin mi kara hiriinansi boin wadiekin siirin. ¹³ Biya kara siir inigin siirar niki boinbumbu haiginiugin. Mi kara iikamim Adi Komii siirin naingwo tibmiiyim, simiirin kara niki ipimparkim. Mi kara Jisis siir yai akar mi antamyiriyirkin mi kara siirin biri sibgu ninokninkin. Kara tiki hiriinan siyu iir asi tirkin. Adi Komii siirimin biri niki aingwo tibmiiyin niinga niki okin. Mi siya kariirsi asi naingwoyimyokin. ¹⁴ Biyan Inkam Komiiyin siya kariirsi naingwobumbunanaekin. Mi Jisis Kraisi siir kirie aeya

diriraerkikin kariirin mi kara siiramin asi naingwo tibmii. Mi kariir kwoinin iki inkam nhirim simiirim asi mi naingwokwowi. ¹⁵ Mi Krai Jisi siya nua tiriir niunukin iikam biyeyim simiir niniskii hainakikin. Mi ta yaiya kaimwo kiinga mi krima saiirim daingwo tibmii kiin. Mi karargin inkamin siyu biye tiriin simiir biyan inkamin. ¹⁶ Adi Komii siir kwoinin hiniina naingwokin, siir naingwoyimiyoka biyan kariir tiriir wimbini. Mi kara aknainan nwoki iisimauuwi Jisi siirin inkam miounan, iikamim simiir whwonkam ida mi mhoiia sima naingwo tibmii mi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin siirin wa haii. ¹⁷ Mi Inkam Komiiyin digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin inokiiinoka nwoyokiyokiigin mi siya bi naowikin. Niingaka. Mi siirin inkamki bi kigikin mi siyaki siyargin, Adi Komiiyin. Mi siir inig komii mi siir namnamin ieya wi hiriinanar nwoyokiyokiikaeyami. Iriig

¹⁸ Timoti siya kariir yinisimkin biya profet kamim sima boina kiriir mii aiir. Mi kara kiriirar boinanae ta yai aiir mi kira profet kamim simiir yai aiir daingworinu. Mi kira kamim Jisi Krai saikar nwowiyim sau simaka sibgu okworinu init. ¹⁹ Mi kiriir naingwo tibmiiya kirie dwo mi kiriir kwoinin dimin whirkin nitkii karam nwowi wi rirmiiya nwoki owim. Mi kam nhirim simiir kwoinim iripi hiriinan rirmiiya mi inkin owim. Mi ini sima yitkiigiyim mi simiir naingwo tibmiiya asi nikiigika. ²⁰ Mi Haimenias mi Aleksanda sowa hiniina tirko. Kara sowiirin yai kamaeka sowa Setan siiramar timi am, sowiirar kwoinikin. Mi sowa tiki hiriinan siyuin, siir nwoki ninokninkini. Sowa mhoiia wi Adi Komii siir nigbumbu haiginiu rani. Iriig.

2

Nhwo kwisboini siyugin

¹ Kara kiriirin minam srii kima iikamim naingwo tibmiiyin Adi Komii krimiir Wanin siiram sriigi iikam nhirim simiiram. Ta hiriinan kima sriinanaeya hiriinana sriinanae kipi sriipiyao, kimiir kwoinin saika damasukikin. Mi ta kima sriiya kima Biyan Inkam Komii siir warar boin wadieki. ² Mi inkam komii nu kigriraowiyin simiiram wara timi srii. Mi inkam komii gavman ikim mi krima whiekakarim wi nwoki ongwomamair aeyim. Mi krimiir kwoinin wi hiinsima nwoki owim. Mi sima krimiir kigi mi sima wa nwoki aingwowim krimiir iga hinda tinda bi nokwowika. ³ Mi taka hiriinan sriiya, Adi Komii siya wi ogmwo mir karam nwoki. ⁴ Adi Komii inkamin krimiir nanmaiwarkainan siya hiniinam naingwowi iikam whiekakim krimiirin siya nanmaiwarkainam. Mi siya hiniinam naingwowi krima siir yaimwokiayaimwo aiir ninokninkinim. ⁵ Adi Komii nwirkinwiruwaigin mi Inkam Komii krimiir kaoprigi okwowyin Adi Komii siiram namim, iripi hiriinan nwiruwargin, siya ti inkamin Jisi Krai siyargin. ⁶ Krai siirar kwoinikin, siya naowama mi aingwokin. Mi iikam whiekakim simiirin wi siyar nanmaiwarkainaei. Ti hiriinan siyuin Adi Komii siir kwoin ieyargin, ti krimiir niisimauuwim, iikam whiekakim simiir nanmaiwarkainam. Mi iikam whiekakim wi hindara nwoki priyokaeyamim. Taka iya Adi Komii siyar nimbinga krimiir nanmaiwarkainam. ⁷ Adi Komii siya nimbingin kariirin aposel inkam nwowim, siir yaiya saiir boinimauuim. Mi iikamim Juda iikam tani simiir nini owomwarkai haiginiuuim, ta yaiya saiir yaimwokiayaimwowa. Adi Komii siir naingwo tibmiiyin siyuin siir. Taka yaiya kaimwoka, kara niksise rani, siyar nimbingin.

⁸ Kara ha naingwowi, omom omoman kamim sima Adi Komii siirim sriinanaei. Mi iya simiir ina koua ninkigi Adi Komii siiram sriiyim mi simiir ina ti haiyaprapraski. Mi simiir mhi kwoinim rirmiiya dwo, dimin whirki kipi nitki mi kwoinin haugihugi whiyie. Mi ninkin wamwarkii boini yo ti hiniin dimino wara kipi nwokai mhi kwoinuin. Iriig.

⁹ Kara ha naingwowi wig sima yuisim sibgu ii mi wi nwoki sibgu kigtidwokiym. Mi simiir kana piuaipai piuaipai kipi hopyok. Mi mkinpai mkinpaiyim hirii kipi mi diyankii mwaomwan. Mi yuisa umir komii sainiya saiir kipi mi sain. ¹⁰ Kima sibgu mirii. Minsika iikam nhirim simiirin nwoki iisimauuwi. Mi yipiki wigim naingwo tibmii mi Adi Komii siir inig iir hainani, yo siyu wadie ieya. Mi tiki hiriinan miyim yim wig

simiir piuai miyik ima. ¹¹ Mi wig sima, simamar kipi naingwona, sima kam simiir aowa dwo. Mi sima yaimin diminim wara kipi nomboboin, hindara dinkin tan, pi nwoki wakae ninokninkinim iya sima Adi Komii siir inig hainaniya siir omaka hirin. ¹² Kara hiniinam naingwo rani, wig sima yai kam simiir boinmamauiim mi bii sima nwowim. Niingaka. Sima hindara dinkin tan. ¹³ Tiki siyuiin hiriinan dimusi bi tirkin. Adi Komii siya bii Adam siir nonkwokwokin mi mhoiia Iv sair yonkwokwo. ¹⁴ Setan siya Adam siir kwoin iir bi nikpitmaigin. Niingaka. Siya wig sair kwoin iir nikpitmaigin mi saeya dimin biyie asi tirka. ¹⁵ Wig sima wi simiir miya yinisim naokinaeiya, yim wi sairar tir. Mi sima ha daingwo tibmii mi sima iikamim simiiramin ha timi aingwokwonanae. Mi simiir iga hinda tinda kipi nokwo sima sibgu dwoipisu. Mi sima hiriinan tiri mi simiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkinaei.

3

Inkam Komii yin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowiyin siir yaiga

¹ Taka yaiya kaimwoka. Mi inkamin taka Adi Komii krimiir Wanin siir miya sair bii nwowam naingwowi mi ta miya siya miriyam naingwowa mi wadie aeyairga. ² Mi inkamin iikamim naingwo tibmiiyim simiir bii nwowiyin siya sibgu dwowipisu iga hinda tinda kipi nokwo. Minsika, sima siir kipi boin hiuriyu. Mi siya wig iruani nonkwonan inkam dwo. Mi siir kwoinin sibgu daingwo omok mi siya siir nhie air kipi nikrip. Mi inkamin siiram namiyin, siya siirin io nhwo kipi nanaowin mi siya inkam nokwo boinmamauiwan inkam wadie dwo. ³ Mi siya op kipi kwiyae whaowae mi siir kwoinin haughauga asiima kipi whiyie. Siya iwa inan dwo hinda kaikpimpit. Mi siya umiram kipi naingwokwonanae. ⁴ Mi siya siir wigiyinim simiirin siyar sibgu kigrirao mi siya siir yinisim imiirin sibgu siiboboiniu haiginiu. Mi sima wi nwoki wakaeyoknam siir yai aiirin. ⁵ Mi siya siir wigiyinim simiir sibgu kigrirao karam nwowi mi siya iikamim naingwo tibmiiyim simiirin, wi Adi Komii siir omaka hir kigrirao rani. Niingaka. ⁶ Mi inkamin yaeya kinkak naingwo tibmiiyin, biyan inkam siya kipi nwo siya wi siyamar pi naingwonaesi Setan siya mirii ikiiya siir hiriinan. ⁷ Mi ti inkamin siir siyuiin iikamim naingwo tibmii karam nwowiyim simiir whwonkam ida sibgu dap. Mi siya sibgu nap karam nwowi mi siirin wi Setan siya nanmaiwarkinae. Iriig.

Inkam komii komii yim iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowiyim simiir boinkika ta yaiya

⁸ Inkam komii komii yim iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowiyim, yim sima iriipi hiriinan iga hinda tinda kipi nokwo. Mi sima kipi mi gie mi sima opa kwiyae whaowaeiya sair kipi kwiyae mi sima umiram kipi mi aingwokwonanae. ⁹ Mi simiir mhi kwoinim rirmiia dwo mi sima daingwo tibmiikikin Adi Komii siir yai aiirin. Biya saeya bi nhinkiiga mi tariinanin saeya bidi nhinkiigiya. ¹⁰ Mi kira simiirin tiki kigoki sima dig nwowi mi kira simiirin wi hainii dokwin okwo haiginiu inkam komii komii, iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowamin. ¹¹ Mi simiir wigim iriipi hiriinan simiir kwoinim sibgu daingwo omok. Mi simiir iga hinda tinda kipi mi okwo mi sima kipi mi inkimikna mi simiir kwoinim sibgu dwo mi miiminim gwomaigwomair kipi mirii. ¹² Mi tiki inkam komii yim iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowiyim, sima wiga irkiruar donkwona. Mi simiir wigiyinim simiirin simar sibgu kigrirao. ¹³ Mi tiki kamim simiir miya sibgu mirii mi iikamim sima wi simiir yai air wakaeyoknaei. Mi sima wi nidid rani, Krai Jisis siirim naingwo tibmiiya yaiya sair nokwo boinmamauiwim. Iriig.

Adi Komii siir siyuiin siir yaimwo aeya

¹⁴ Iya kara ta yokwowa kiriirim winkiyin mi kariir kwoinin ini wiini haniina sargiyin, kiriir nini kigsisauniyamin. ¹⁵ Kara kiriirin yokwoni asi win hauugikin kariirin wi dimin whirkin mi ipiyaokiisi kiriir kignakiyamin. Mi kira wi ta yokwo aiirar nwoki kig ninokninkinim siyuiin Adi Komii siir isidin sima tiram naingwowyin. Sima Adi Komii yin yai minar nomboboiniyin siir isidgin mi sima ini ti iikamim Adi Komii siir

yaimwokiyaimewowa sair nonkworinu kripkaiyim ini simiir hiriinan yowim. ¹⁶ Ta Adi Komii siir yaimwokiyaimewowa sair humii digim dig nwo rani, saeya ini komiigikomii ywowa. Inkamki sair nikwowaisiiyim wi dig nwo rani. Niingakiniingaka.

Biiya saeya Adi Komii saikar nwoke mi mhoiia saeya ini inkam kiinar yimbiyama nu tirin mi ina nhinkigiya. Adi Komii siir naeyuin siyar nhinkigikin ti inkamin dimin whirki kimbu karam nwoiyin. Mi Adi Komii siir paekwosimim sima kigi siirin mi sima siirin ina boinmimauuwamim iki nu komii komiiyim hinda tindanim simiirin. Mi hinda tindan iikamim sima ina yangwo tibmiigiyim siirim. Mi siirin Adi Komii krimiir Wanin siyar swoki ikuna ninomor koua hiriir. Mi siya kou hirin ini namnamiinan yowin, ini hindara wokiirimtiowin. Taka yaiya krime boinkiya, Jisis Kraiis siirga. Iriig.

4

Taka yaiya kamim niksisaeyim simiirga

¹ Adi Komii siir naeyuin siya bidi boininkigiyin. Mhoiyaki niuwi inkam nhirim sima wi ta yaimwowa, wi sair nonkworinu rani. Mi sima wi uridyiu biyeyin, wi siir yai aair sibgu wakaeyoknaei. ² Mi kamim priiyiksasaeyim yayim whwonkam sima ninkigii boiniyim mi sima inokininokin simiir simiirar tirinaeikim. Mi simiir mhi kwoinim paninsi hirgisi. Niingaka. ³ Mi tiki kamim niksisaeyim krimiirin wi sima nikiduwi wig nonkwonasiyin. Mi sima nae nhirim wi krimiir nikiduwi krime mi aeisi. Mi Adi Komii siyar nonkwokwokiim ti nae digworaekwowim iikamim ta yaimwo aairim naingwo tibmiyim sima wi hiriir dae. Mi Adi Komii siirin wa boin wadieki. ⁴ Krime dinokninkin, tiki digworaekwo whiekakim Adi Komii siyar nonkwokwokiim, ini wadiekinar yowowim. Mi krime simiirin kipi boriisop. Krime Adi Komii siir boin wadieki. Mi ha dae. ⁵ Adi Komii siya bidi boinkiyin, tiki naeyim, nae wadiekim. Mi krime sriiboinkiya ti nae imiiram mi ti naeyim dimin whirki bi kimbugim. Iriig.

Timoti siya Kraiis siir mii sibgu miriyan inkam kibi dwo

⁶ Mi kira ta yaiya iikamim naingwo tibmiyim simiir boinmimauuwi mi kira wi Kraiis Jisis siir miyan inkam kibi nwo. Tariigina ya simiir nisiimauuwi, kira wakaeyoknae sair mi kira naingwo tibmiikikina Kraiis Jisis siirim. Mi ti hiriinan siyiuin kira tiriyin yio naenan kiriir hauu aekimkidu haiginiuwi. ⁷ Niwiiyim inkam adiyaowaeyim sima whasiyim, sima hinda priiwhas ninkikinae. Mi kira hiriinan niwiiyim simiir kipi wakae. Mi kira Adi Komii siir miya sair miriinanane mi kiriir naingwo tibmiya wi kirie nwo ki owim. ⁸ Kira bidi yinokninkin iya kira mii kinan whomwho miriirim kiriir pua pi nhinmi saeya kinhaiginiuwi ti hiriinan siyiuin, yio siyu wadie ieya mi kira Adi Komii siir miya hiriinan miriinanane mi kira ti nu iirin wi wadiyar sibgu owi. Mi mhoiia kira ninomor kou hirin wi hiriir mi owi. ⁹ Taka yaiya kaimwoka iikam whiekakim wi sairim naingwo tibmi. ¹⁰ Krime minam kaokagii Adi Komiiyim yai minar nomboinomokiyin siirim. Siya ti inkamin iikamim naingwo tibmiyim simiir nanmaiwarkainaeikin. Mi siya iikam whiekakim simiirin wara mi anmaiwarkainamar mi aingwowi. Tiki siyairgin miini haniin kima miriinanayin. ¹¹ Kira simiirin wi dikmiininkin haiginiu mi simiirin wa timi owomwarkai haiginiu. Mi sima wi nwo ki wakaeyoknam. ¹² Mi sima kiriirin wi whranisimar kigi mi sima wi hiniin kipi naingwo, kira whranisim niingakin. Niingaka. Iikamim naingwo tibmiyim simiirin siyu miyik kira diisiimauu mi kiriir yaiya yai biye whir kipi boin mi kiriir siyiuin rirmiia dwo mi kira nongwomamaer aeyan inkam dwo mi kiriir kwoinin, simiiram ha daingwokwonanae. Mi ti digworaekwo whiekakim sibgu donkworinu kira mi kiriir mhi kwoinim rirmiigirirmiia dwokai. ¹³ Mi iya kara nitana, kira wi ta mii aairar miriikwokin, Yokwo Komii mwainiya sair. Mi simiirin wa boinmimauu ta yai aairin mi wa dowomwarkaiyu haiginiu. ¹⁴ Mi diminin Adi Komii siir naeyuin siya priihauugiyin kiriir mi kira siirin nonkwonanaomainan kipi nwo. Biiya profet kamim sima boinkiya, ti dimin Adi Komii siir naeyuin siya priihauugigin, kiriir

mii aiirsi. Mi inkam adiyaowaeyim siyu kigriraowiyim, simiir inim kiriirin minam nokmwın onkwokim ta mii aiiram nokmwın okwo haiginiugim. Mi saiirin kira nwoki onkworinuwi. ¹⁵ Mi kiriir kwoinin ta miya saiirar hiriuukripkai. Mi sima wi kiriir mii aiirar kigi ina namyokiyokiiya. Mi saeya wi uridgi nitki rani. Niingaka. ¹⁶ Mi kira kiriir piu aiirsiyar sibgu haiya mi diminin kira nowomwarkaiyuwiyin iikam simiir yio kaimwower dwo. Mi kira hirii hiriiya boinmimauyokiyokiiyam. Mi kiriirin wi Adi Komii krimiir Wanin siya nanmaiwarkainae. Mi iikam nhirim kiriir yai wakaeyoknam, simiirin iriipi hiriinan. friig.

5

Siyuun inkam siboboiniu haiginiuwiyin

¹ Mi kira inkam adiyaowaeyin siir kipi nikwao boin. Niingaka. Mi kira siirin hiinsima boin kira boiniya kiriir adin siir hiinsima mi saiir hiriinan. ² Mi kira whranisisimim simiirin sibgu siboboiniu haiginiu kira siboboiniu haiginiuwiyi saiir hiriinan, kira wig adiyaowaeyim simiirin yaeya siyu kipi swoki tir hiriinan siyu iirar swoki tir, kiriir yopuwai biyeya saiir tiri siyuun siir hiriinan. Mi kira wig kopak mwiigakim simiirin ti hiriinan siyu kaimwowerin kiriir yokmana saiir siboboiniuwiyin mi siir hiriinanar swoki tir, yaeya siyu kipi tir. Mi kiriir kwoinin simiiramin rirmiyar dwo, dimin whirki kipi kinyiskaigi. friig.

³ Mi kima iikamim naingwo tibmiiyim mi kima wig igibae niingaim ad pomou karamaeyim, simiirin sibgu kigrirao. ⁴ Mi saeya yinisim mi namoukaki niuwi mi sima saiirin wi sibgu kigrirao, biya saeya niki imiyyae whrokwhrokmaiya saiir hiriinan. Mi iikamim naingwo tibmiiyim Adi Komii siirim, sima ti hiriinan siyu iir sibgu onkworinu. Mi Adi Komii siya wi ogmwomir karam nwoki. ⁵ Mi wig igibaeya ad pomou karamaeya saiir kwoinin Adi Komii siiraramar bidi yaingwo iskiya mi saeya ina naingwowa Adi Komii siya wa hauuwi. Mi saeya nii nabie pa srinanae, Adi Komii siya saiir kigriraowim. ⁶ Mi wig igabaeya iga saiira hinda tinda nokwowiya mi nae min saiir kipi nikop hauu ae. Saeya ini naoni piunan ywowa. ⁷ Mi kira simiirin igaokak dwoki ti siyu hiriinan iiramim. Mi sima wi boin hiuriyu rani, simiirin. Mi iikamim naingwo tibmiiyim sima nwoki inokninkini, siyuun wig igibae kigriraowiyin. Mi sima wig igibaeyim mi sima, simiirin wi iripa hiuwiopmasu rani. Mi sima wi nidid rani. Niingaka. Mi simiir iga wi hinda tinda nokwo rani. ⁸ Mi inkamin siir piugan aiir nikop hauu ae karam nwowi, yio siyu miyik rani. Mi inkamin siirgisiir wig yinim simiir whinmiminae karam nwowi, yio ti hiriinan siyuun siyu miyiki miyik rani. Yio hiriinan inkamin Adi Komii siir yaiya digiumii saiir haimriyugigi. Mi inkamin naingwo tibmii karam nwowiyin, yio ini inkam biye ywowin. Mi inkamin ti hiriinan siyu iir tiriyin yio siyu miyiki miyik rani, ini wranan ywowin. Siya ini ti inkamin naingwo tibmii karam nwowin, ini siir haiburin.

⁹ Mi wig igibaeya biewiyim kam nwoima nwoki, 60 mi saeya kam nwiruwaniyar nwowi mi kira saiir inigin yokwoni wa winaowid. Mi iikamim naingwo tibmiiyim wi saiir kigriraowi. ¹⁰ Sima bidiya kigim saiir siyuun, saeya iga hinda tinda bi nokwowika. Mi saeya yinar mi whinmiminaeika. Mi saiir kwoinairgar mi prii naingwo hauu aeika. Mi iikamim naingwo tibmiiyim big nasmirwaiya simiir nwokai wini mi nae minim iikamim om whiranim simiir hauu aeiki mi iikamim hikak nwowim saeya simiir mi kigriraowi mi saeya mii miyik simiir mi mirii mi ta wig hiriinana saiir inigin kira yokwoni wa winki.

¹¹ Mi kira wig wismii niingam simiir inigim yokwo wara kipi win. Dimusi rani, simiir kwoinim kam nwowam swoki aingwowi. Mi sima wi Krai siir siyu iir haigingigi digiwa. ¹² Mi ta biya sima niki ombointibmiigiya Krai saika, sima saiir haiburgigi. Mi iikam nhirim sima wi yaiiga saiir mi inuwi. ¹³ Mi siyu whirin wi sima mi tiri hiniingin sima iki omakam sim sibii idwodwokaiyami mi sima wi maeyau maeyauwim, sim nidwo ninkimikna amtibi. Mi tiki hiriinan yai bibiyeyim yim wi iikamim simiir whwonkam ida kipi boin. Mi sima miimin bi miriigim hinda whisariyar priiyapmamaari. ¹⁴ Kariir kwoinin ha naingwowi, wig wismii niinga sima ha ti swoki onkwona. Mi sima yinisim

naokainaei mi wig sima wi simiir mii imiirar nwoki kigriraowim. Mi iikamim io krimiir nwowiyim mi nae whwokwoka krimaka nae karam nwowiyim sima wi yai bibiyie krimiir kinaopitkaigai boin tani. Nningaka. ¹⁵ Kira dinokninkin, ti hiriinan wig wismii nninga nhirim, sima Adi Komii siir siyu miiyik siir bidi haiburgigim mi ini Setan siir siyu iir yapnamim. Mi iikamim sima simiirin asi nigbumbukim. Sima siyu miiyik tiriiki waeyao. ¹⁶ Mi wig wismii nningam simiir piugana, saiir hiran iikam nhirim naingwo tibmii mi simiirin simar kigrirao. Mi ti wig wismiiya mi ta saiir hiriinan hika, ya Adi Komii siir omakan iikamim simiir kipi hauu. Mi ti wig wismii nninga nhirim ad pomou karamim, simiirin Adi Komii siir omakan iikamim simar kigrirao. Iriig.

¹⁷ Mi inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim, sima mii miiyik miiyik sibgu mirii. Mi yaimin simiir boinmimauuwi mi simiir nowimwarkaiyuwi mi sima simiirin sibgu kigrirao. Mi simiir umirin wi kourig dii. ¹⁸ Yokwo Komii saeya hiniina boinka, kira bulumakau siir yaiya saiir kougripikou, witin siya nokwo namnadgiyim simiir naesiyin. Mi ini hiriinankinar ywowin, inkamin mii miriyyin, siya wi whisarii pi miriisi, siya digworaekwowar timi hai. ¹⁹ Mi inkam nwirki inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim yai simiir boin hiuriyugi mi kima wi siir yai aiir kipi wakae. Nningaka. Mi nwis nwoima nwokiswo, sima wara boinkiswo aeya nik rani. ²⁰ Mi inkam adiyaowaeyim siyu komii kigriraowiyim sima siyu biyie tirkin mi kira simiirin iikam whiekakim simiir whwonkam ida dikmiininkinhaiginiu. Mi iikamim naingwo tibmiiyim, sima wi nwoki wakae ninkiounakiyim.

²¹ Mi Adi Komii siir whwonkam ida mi Krais Jisis mi Adi Komii siir paekwosim ieya ti digworaekwowim yokwoni kara win hauugiyim kiriram, kara igaokak nwokikin. Kira ti digworaekwowim simiir sibgu donkworinu kripkai mi wadieyin nhirmiyarar kipi nwo mi nhirim simiirin io whwonkam kipi kao. Nningaka. Kira simiirin wadie kinar dwo.

²² Mi kira inkamin Adi Komii siir mii miriyyamin, siirin aisiima kipi niki okmwini okwo haiginiu sasau. Mi kira inkamin dimin biyekakin siir nokmwini okwowi mi sima wi hiriyyar naingwowi, ni kira iriipi hiriinankakin. Mi kirasiyar kigriraona mi kira piu rirmiiya nwoki owi.

²³ Kira op nninga kipi kwiyae. Nningaka. Kira op wain haimii wara kwiyae, ta kiriiir mai mhi tir nwokaiya saiir digiyim.

²⁴ Mi iikam nhirim simiir dimin biyeyim idowiiya nwowim, yim kira simiirin ina kig ninokninkinim mi kira wi simiir boiniyopnatkaigi. Mi nhirim simiir dimin biyeyim idowiiya nwo karam nwowim, mhoiyya sima wi idowiiya nwo iuguski. ²⁵ Mi hirii hiriinan kinar tani, iikam nhirim simiir siyu miiyikin, yio wi idowiiyar mi owi. Mi kira wa kig ninokninkini mi nhirim idowiiya nwo karam nwowim mhoiyya wi idowiiya nwo iuguski. Iriig.

6

Ta yaiya mii nninga priimiriyyim kamim simiirga

¹ Mi kamim whisarii mii priimiriyyim, sima simiir biyan inkamin simiir mii kigriraowiyin, siir yai aiirara sibgu wakaeyokna mi sima siir inig iir hainan. Mi sima hiriinan tiri mi iikam whiekakim sima wi krimiir boinikikasna rani, ta Adi Komii siir yaiya krma boin boinmimauuwa. ² Mi kamim whisarii mii prii miriyyim sima ha kigi, simiir biyan inkamin simiir kigriraowiyin siya naingwo tibmii mi sima wi hiriyyar naingwowi siya krimiir nomiiyaugin. Mi sima wi ha kipi naingwo siirin wi sima ninkin idwowi. Nningaka. Simiir kwoinin mii aiirama hiririukikin. Mi ta miiya sima miriyya siir, saeya wi hiriyya namyokiyokii. Dimusi rani, siya ini simiir naingwo tibmiiyan inkam nomiiyau nwir ywowin. Iriig.

Inkamim niksise owomwarkaiyuwiyim mi dimin mwoni haii akani yaiga

Timoti kira simiirin hirii hiriyyar siboboinu haiginiu ti digworaekwo whiekakim simiirin. ³ Inkamin ti Biyan Inkam Komii Jisis Krais siir yaimwowa yaewan saiir

kindiyiwangigi mi siir kwoin arar priinaingwo boini. ⁴ Mi ti inkamin siya pi nantamyiryirkin, siya ninokninkin simkak nwo rani. Niingaka. Siir kwoinin hindara kinswo ounaeikin, diminsimkar windi pi siyar nini hopswo iuwi mi sima pi sairsiyar nhinaigin okwowi. Mi iikam whiekakim sima asi ninkininini mi sima yaii yaiya asi mi ninii nansoananaei. Mi iikam nhirmi asi mi yaswaiyui mi iikam nhirim asi mi priiboin hiuriyuiwi. ⁵ Mi kripiinani asi kigi mi tiki hiriinan iikamim simiir kwoinim ini habwowhaeni kwoinan ywowim mi sima ti hiriinan digworaekwo biyeyim simiir asi tirkiyami. Mi sima ta yaimwowa sairin aru asi nwokim. Sim kwoinim hiniina naingwokim, wou nikwo aeni siyiuin siyairgin digworaekwo hoimgak haiwiniyin mhoiia.

⁶ Ihi, inkamin Adi Komii siir siyiu iir napiyin mi siir kwoinin ha naingwowi, kara digworaekwokaki mi iuwi yio ini mi owin, siya maigimairga ti hiriinan siyiu iiramar timi o. Siya inkamin digworaekwo hoimgakak nwowiyin ini siir hiriinan ywowin. ⁷ Mi iya apu saeya naokainakiyim krimirin, krima diminsim whir swoki hainananini rani. Niingaka. Mi iya krima mi ao nami wi iriipi hiriinan, niingar mi haingikaigi. ⁸ Mi krima yuis nae minkaki niuwi mi wi idib idib haiyam kipi swoki aingwo. Niingaka. Ti hiriinanim ini digar mi owim. ⁹ Mi iikamim umir digworaekwo hoimgak haiyam naingwokwonanaeyim mi simiirin wi Setan siya nanmaiwarkanaei mi sima digworaekwowim simiir kinsiis haiginiu karam nwowiyim wi simiiram kigmairi. Mi tiki hiriinan iikamim wi sima nonkwobumbu ninkin haiginiuwi. ¹⁰ Mi iikam nhirim umiram naingwokwonanaeyim mi ti hiriinan siyiuin siyairgin dimin biye tiriya. Mi ti siyiu hiriinanin siya kiyairgin mi sima Adi Komii siir siyiu iir asi nonkwo iuguskikim. Mi sima, sima sima asi nonkwobumbu ninkinakim. Mi simiir kwoinim ini hinda haigiyiskaikiyim. triig.

Kimiir naingwo tibmiiya sairin sibgu donkworinu kripkai

¹¹ Mi kira ini Adi Komii siir inkam ywowin. Mi kira ti hiriinan diminin siirin digiumii haingig. Mi kiriir kwoinin siyiu miyiki miyik tiri siyiuin siirgisiiramar daingwo hirirukripkai mi iga hinda tinda kipi nokwo. Mi kwoinin simiiramar daingwo irkak mi simiiramar daingwokwonanae. Mi kira iikam whiekakim simiiramar daingwokwo mi kira sibgu dokworinu mi kira inkam miuunan dwo. ¹² Mi kira kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin siir haiyam naingwowi mi kira inkamin ig ninkininin iwitiyin bii niwit okwowam mi siir hiriinan ti o ig ti wiriyik mi Adi Komii siya kiriirin wipi hauuwi. Biiya Adi Komii siya kiriirin hiriinanam nikiunakin ti kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin siirim, kira boinmimauuwa kiriir naingwo tibmiiya sair, iikam whiekakim simiir whwonkam ida. ¹³ Mi digworaekwo whiekakim simiirin kwoinbudin omwai waiyaiyin Adi Komii siyar hauugim. Mi siir whwonkam ida mi Krai Jisis siya, inkamin siir naingwo tibmii aiir boinmimauwin Pontias Pailatni whwonkam ida mi sowiir whwonkam ida, kara ta yaiya kiriirin igaokak asi nwokikin. ¹⁴ Kira wi mintarao Adi Komii siir yaiyim igaokak siya nwokiyim kira simiir ti wakaeyok kigna diriraerar. Mi kira wi kipi swoki itapyokmimin. Mi kiriirin wi inkam nwirki kipi boin hiuriyiu, wi hiriya damyokiyokii. Mi wi Jisis Krai siyar nwoki imbini kakim. ¹⁵ Adi Komii siya bidi yimbiniin iya idowiiya siya nimbiniyana mi siya wa nimbiiyami. Adi Komii siyairgin inkamin maigimairgaeyin. Mi siyairgin digworaekwo whiekakim sim kigirkakiyin. Mi siyairgin biiki biiya whiuwiniunan nu kigriraowiyim inkam komii komiiyim simiir biiyin ini siyar swoki owin. ¹⁶ Mi siyarin wi swoki ao rani. Niingaka. Wi hiriyyar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin. Mi maeyaua siya nwowiya hir niuyaeiya paeya ya ini kirie ywowaowa mi iikam wi sair kingiin napkinmasu rani. Mi siirin inkam nwirki bi kigsrankin biiya mi tariinan. Niingaka. Siyairgin digworaekwo whiekakim sim kigirkakiyin iinokiinok. Mi siir inig iirin ha timi hainan mi siirin ha timi boin maigimairga haiginiu iinokiinokin. triig.

¹⁷ Kima kamim nu tiran digworaekwo hoimgakakim simiir boin, sima wi simamar kipi naingwona. Mi sima digworaekwo whiekakim nu tiranim sibgu o kripkai karam nwowiyim simiiram kipi nikpitkii. Mi sima Adi Komii siiramar dikpitkii kripkai, siyairgin

digworaekwo hoimgakim piu nhinmi kinyim inokinok sim hauwiyim. ¹⁸ Kamim digworaekwo hoimgakakim simiir boin, sima mii miyik miyik imiirar sibgu mirii. Mi sima digworaekwo nhirim hindara prihauu inkam nhirim simiirin. ¹⁹ Mi sima hiriinan tiri mi simiiramin wi digworaekwo miyik miyik kasa haingiriyiu haigin tani ninomor kou hirin, wi Adi Komii siya hauwi mi wi sima nwoki haiyim kwoinbudin omwai waiyayokiyoyin. Iriig.

²⁰ Timoti, ta miya Adi Komii siya hauwa kiriir, kira saiirin sibgu kigrirao. Mi kira yaiya hindara ninkin wamwarkii boiniya aru saiirsi dwo. Mi iikam nhirim yim ha mi aingwowi, ya ninokninkin miyik hauu haiginuwika. Niingaka. Yapi niksisaie. ²¹ Mi iikam nhirim yim ina nonkworinu kripkaiyim ta yai niksisaie aiirin mi sima naingwo tibmiya Adi Komii siirim, sima saiir bi swoki tisiryiskaigim. Niingaka. Mi kariir kwoinin ha naingwowi Adi Komii krimiir Wanin siir naingwobumbu miyika wi kimaka nwoki owim. Iriig. Kariir yaiya ini dig ywokiya.

2 TIMOTI

Mi iya Pol siya maeyauwa mii biyie miriyya saiir hirar niki hiugripkiikikaiyin om komii Rom hir, mi siya ta yokwowa pasta Timoti siiramın ha wınkikin. Mi iya Pol siya hiriinan kignınokninkinın siir naoni iya ini kingiin nwowa, mi siya Timoti siirsi naingwoyimiyokin mi siya ta yokwowa mhoiyyana asi swoki wınkikin Timoti siir boınkiyam hiniin siyu iikamim naingwo tıbmiiyim om Efesas hiranım simiir kigriraowiyin. Iriig.

¹ Kara Polkin kara Krais Jisis siir yai naboınmamaauan inkamkin. Adi Komii krimiir Wanin siya nikropkikin kariirin siir yai aiir napboınmamaauam iikam whiekakim hinda tindanim simiir. Ti kwoınbudın omwai waiyayokiyokiiyin siya nımbin tıbmii kimaigiyin iikam yipiki Krais Jisis siiram naingwo tıbmii mi wi simiir hauugi.

² Timoti kira ini kariir yinisimnan ywowin. Mi kara ta yokwowa kiriiram wınkika. Adi Komii siya mi Krais Jisis krimiir Biıyan Inkam Komii ieya, sowa nwoki hauugiyim naingwobumbu mi naingwoyimiyok mi kwoınin nongwomamaır aei ikin. Iriig.

Krima yai win kibiya saiirsi kipi kaiyrou

³ Kariir yidiwi wanwiyaeyim sima Adi Komii siir siyu iıırar napkim mi an kara wi siıırar mi api. Siya kara kiriiram naingwowin mi kara Adi Komii siiram boın wadieki kiriiramın. Mi kara nii nabie kiriiram sriigin. ⁴ Mi iya kara kiriir haıburgigin mi kara ina swoki aingwowoknakiyin, iya kiriir ouwoba saeya griekiınaiiniya. Mi kara kiriir kignakiyam naingwowi mi kariir maırgimaırga wi prasae nwo rani. ⁵ Kara ina ninokninkinın, wa kiriir naingwo tıbmiiya kaimwowaırga, nıksisae rani. Ta hiriinan naingwo tıbmiiya biıya kiriir apaiya Lois saeya hiriınana saiir nwoki haıga mi kiriir apua Yunisa iriipi hiriinan. Mi an kara ina ninokninkinın ta hiriinan naingwo tıbmiiya, kiriir waraurin ina mi owa. ⁶ Mi kara kiriir kwoın iıır asi swoki hiurworwokaigi. Ta miıya kira ninokninkina Adi Komii siya priıhauugiya kiriir, siya kara siiram sriıya mi kariir ina ha nonkwowa kiriir piu aiir mi kira ta miıya siya priıhauugiya kira ninokninkina, kira saiirin sıbgu donkworınukripkai mi saeya wi paenan hirııyar diudkripkai, wi niutinginan kipi nwo. ⁷ Whısarıı rani, Adi Komii siir naeyıuin krimiirin nıdid kwoın bi hauugin. Niıngaka. Siya krimiirin kirie hauu haıginiugin. Mi siyuın iikamim naingwokwo nanaeyin siirin wara mi inkin hauugi. Mi siyu biyeyin inkam niyopakaiyu karam nwowiyin siirin warar mi inkin hauugi krimiirin.

⁸ Mi kira niımwo wi kipi kaiyrou Biıyan Inkam Komii siir yai aiir boınmımauusiıyin, an kara omaka hiıyokiyokaiya saiir hir nwokaiı inkamkin mi kira niımwo kariirsi kipi kaiyrou. Mi kira Adi Komii siir kirie saiir hiriir dikpitkiikripkai. Mi kiriirin wi siya nwoki whınwo haıginiıwi hik kanaka haiyam, siir yai win kibiya saiir boımımauıam.

⁹ Krimiirin Adi Komii siya nanmaiıwarkainakin mi siir iikam asi nwokim. Mi siya krimiirin mii miıya krima miriıya saiirsi bi nanmaiıwarkainakin. Niıngaka. Siir naingwobumbuıa saeyar nanmaiıwarkainakin krimiirin. Bidi bidiniyarın, iya Adi Komii siya nu ninomor sowiıra nonkwokwowin mi siya Jisis Krais siiramın nua krimiiram tiri nikrop iıungiyamın saiırar nımbin tıbmii kimaigin. ¹⁰ Adi Komii siir naingwobumbuıa krimiir hauugiya mi tariınanın inkamın krimiir nanmaiıwarkaina haiıyin Jisis Krais siya idowııya bidi yımbiniyin. Mi krima Adi Komii siir naingwobumbuıa saiir asi ninokninkini. Mi krima tariınanın kwoınbudın omwai waiyayokiyokiiyin, siir siyu miıyik iıır asi ninokninkinkini. Ta yai win kibiya krimiirin saeyar nowomwarkaiyu haıginiugin.

¹¹ Kariirin Adi Komii siya nımbingikin aposel inkam nwowam, ta yai win kibiya saiir napboınmamauıam. Mi kara yai napboınmamauıan mi nowomwarkaiıııan inkam asi nwokin. ¹² Mi kara hiriinan miıya hik saiirsi asi haigin. Mi kara niımwo saiirsi bi kaiırougin. Niıngaka. Mi kara ina ninokninkinın mi ina naingwo tıbmiiyin siiramın.

Ta miya siya hauugiya, siya saiirin wa kigriraowi mi saeya wi biye nwo rani, wi hiriyyar namyokiyokii. Mi wi ta ii komiyya siya swoki itana, wi saiirar nadigiuwi. ¹³ Ta yaiya kara nowomwarkai haiginiuwa kiriir kira saiirin sibgu wakaeyokna mi wi sibgu donkworinukripkai. Ya tariigina ya hindara niisiimauu haiginiugika kiriirin. Mi kira Jisis Kraiis siirimar daingwo tibmiikikin. Mi kira wi iikam whiekakim simiiramar daingwo irkak. Dimusi rani, kira ini Jisis siir isid ywowin. ¹⁴ Mi ta Adi Komii siir yai win kibiya Adi Komii siir naeyiun siya hauugiya krimiir mi kira saiirin sibgu donkworinu.

¹⁵ Kira bidi yinokninkinin, nu komii Esia hiran iikam whiekakim sima kariir bidi haiburgim mi ti inkam nwisu, Fiselas mi Hemosenis yo iriipi hiriinan kariir bidi mi haiburgigo. ¹⁶ Kara ha naingwowi Biyan Inkam Komiiyin siya Onesiforas simiirniyin igi haigi idwokaigi. Mi ii kasa rani, siya kariir nikpimpitmai haiginiuwun. Mi siya niimwo kariirsi bi kaiyirougin. Kara ti tir nwokaiyin, ta omaka hiuyokiyokaiya saiir. Niingaka. ¹⁷ Iya siya om komii Roma tiriir nitin mi siya miinan napmiriyokiyokiiinikin kariiramin mi ini kariirar ini kigniyin. ¹⁸ Kira bidiya iki inokninkinin digworaekwo whiekakim iikamim naingwo tibmiiyim simiir hauuwim iya kara om Efesas hir nwowa saiir mi kara ha naingwowi, Biyan Inkam Komii siya siirsi daingwoyimiyok, ta ii komiyya siya tiriir swoki itana. iriig.

2

Kira Kraiis Jisis siir sau nimbignan inkam kibi dwo

¹ Hae Timoti! Ti kariir yinisimin krima ini Kraiis Jisis siir isid ywowin. Mi kira ta siir naingwobumbuwa saiirin sibgu donkworinukripkai. Dimusi rani, kira ini siir isidin siir ywowin mi kira wi kiriyar dwo. ² Mi kira bidiya wakaekiyin yai whiekakim kara nowomwarkaiyuim, iikam whiekak nhirim naingwo tibmiiyim simiir. Mi ti hiriinan siyiun kira wi siir tir, kamim wi kiriir nwoki kig ninokninkinin. Mi sima wi Kraiis Jisis siir mii aiir sibgu mirii. Mi yim sima iriipi hiriinan wi iikam nhirim simiir mi owomwarkaiyuami. ³ Kira Kraiis Jisis siir sau nimbignan inkam miyik dwo. Mi iya kira hik haiiyim kira Kraiis siir isidin krima haiya saiir hiriinanar timi hai. Mi kira wi haimni hiniin kipi krii. ⁴ Mi inkamin sau nitan inkam nwowi mi siya oman miipai miipaiyim simiirin wara kipi nonkwo. Niingaka. Mi siya inkamin siir bii nwowiyin, siir yai aiirarar wakaeyokna iski. Mi siir biyan inkamin wi ogmwomir karam nwoki. ⁵ Mi inkamin ig ninkikin iwiti bii niwit okwowam mi siya ta gwowa saiir siyu iirara sibgu ap. Mi siya hiriinan tir karam nwowi siirin wi kauriirgi. ⁶ Mi inkam numir numira niyok ninkin nanaeyin sasae wai kwowi mi bii wi siyar ninguguae. ⁷ Mi ti boiniyo yai kwoimim kara boinkiyim kiriir, kira sibgu donkworinukripkai, kira wi kipi naingwo owou. Mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin kiriirin wi siyar nwoki hiurworwokai haiginiuwim, ti boiniyo yai kwoimim simiirin.

⁸ Mi kiriir kwoinin Jisis Kraiis siya naonama mi siya swoki isin idwowa ie hirankin saiirimar daingwokwokripkai. Mi siya krimiir brougaeyin Devid, siir isidin siir hirankin nitkin mi ta yaiya kara boinmimauugiya mi saeyairga yai win kibiya. ⁹ Mi ta yaiya kara boinmimauua mi sima kariirin saiirsi nonkwobumbuninkin haiginiugim, inkam biyenan nwowam. Mi kara omaka hiuyokiyokaiya saiir asi nwokaigin. Mi kamim ta yai win kibiya io saiir kwowiyim mi kariirin sima hiriinansi hiugripkiikikaigin. Mi kara ta omaka hiuyokiyokaiya saiir asi nwokaigin. Mi sima wi kariirara hiugripkiikikaii mi Adi Komii siir yaiya, saiirin wi wara nikidiu rani. Niingaka. ¹⁰ Mi iya sima kariir nonkwobumbuninkin haiginiuwi mi kara saiirsiyin wi nidid rani. Niingaka. Kara wi hirii hiriyyar miriyokiyokiyami. Dimusi rani, tiriiginin wi iikamim Adi Komii siya nibingiyim siir iikam nwowam wi simiir nwoki whindiriraerar haiginiuwim. Mi yim sima iriipi hiriinan wi Jisis Kraiis siirim nwoki aingwo tibmiiyim. Mi wi ti kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wi siir nwoki haiyim mi sima wi saika nwowi om kibiyin nii nwo karam nwowiyin siir hirin. ¹¹ Ta yaiya iikam whiekakim krimiir boina,

yai kaimwowainga, iya krima ta Kraisi Jisi siir mi aiirsi hai hik mi ha naonami ya dimin karamaeka, mhoiia krima wi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wi siir swoki hai, siir hiriinan mi krima wi saika nini owouwi. ¹² Mi iya krima hirii hiriyar tiriyokiyokiyami mi mhoiia krima wi saikar ninkin owi, digworaekwo whiekakim simiir kigirkakam. Mi iya krima siirin digiumii haimriiyugigi mi yio siya krimiirin wi hiriinan digiumiiyar mi haimriiyugigi. ¹³ Siya krima Adi Komii siir nimbini mhumuwiyim mi siya krimiirin bi nimbini mhumuwikin. Niingaka. Siya nimbiniyim, pi kaimwokinar nwoyokiyokiyami mi siya siyar bi swoki iksisaeikin. Niingaka. triig.

*Inkam*in Adi Komii siir mi aiir mirii nonkworinukripkaii mi siya wi ogmwomir karam nrowi siirin

¹⁴ Mi kira ti yayim simiirin hirii hiriiya boin naingwokripkai iikam simiirin. Mi Adi Komii siir whwonkam ida kira simiir dokwao boinki, sima dimin sim whirin siir siirar kipi ninkinwamwarkii boin tiki hiriinan siyiuin siya iikam imiirin wi miyik nrowaiginiu rani. Iikamim ta yayia sair wakaeyim, simiirin wi saeya kiyopsibgi haiginiuwi. ¹⁵ Mi kira Adi Komii siir mi aiir sibgu mirii mi siya kiriirin wi ogmwomir karam nrowi. Mi wi nimwo kaiyrou rani. Niingaka. Kira Adi Komii siir yaimwokiayimwomim simiir nowomwarkaiyuwan inkam dwo. ¹⁶ Mi kira kamim yai bibiyie boiniyim simaka kingiin kipi nwo mi kira kamim dimin simin siir siira mi inkinwamwarkii boiniyim simaka kingiin kipi mi o. Ti hiriinan siyiuin siya inkam kiyopsibgikikaigigiyin dimin biyie tiram mi ta simiir dimin biyieya wi komiia nasae owouguski. ¹⁷ Mi ta hiriinan yayia ya ini paowai biyenan ywowa, wi komiia nasae iyopbwaekin taraoki. Mi ti inkam nwisoi Haimenias Failitas sower yayia ya ini hiriinan ywowa. ¹⁸ Mi sowa ti inkam nwisoi siyiumwoni sibgu apiyin siyiuin siir haiburgigo mi sowa yaimwoni bi sibgu owomwarkaiyugo simiirin. Mi sowa hiniina boin iikamim naingwo tibmiiyim simiir biyan siyu biyeyim bidi yaonamim mi simiir piugina ini Adi Komii saikar nrowim. Mi mhoiia sima swoki aonami simiir piuis biyieya ienau kikaigi mi sima wi swoki insiin idwo rani. Niingaka. Mi ta hiriinan yayia, iikam nhirim simiir naingwo tibmiiya saeya kiyopsibgi haiginiuwi. ¹⁹ Minsika, Adi Komii siir isidin wi siir siyiumwovin wi siir haiburgig rani. Niingaka. Adi Komii siir isidin ini yinpaenan ywowim, siyar ninansiin okwokripkaigiyim mi sima wi hiriyar nokwoyokiyokii. Mi dimin whirkin simiir kinankiuwi mi sima wi ganmi wanmi kin tani. Niingaka. Adi Komii siir isidin ta yayia sair hiriinanka. Mi yai nhirim Adi Komii siir Yokwo Komii aiir winkiyim, hiniina win boinkikim Adi Komii siya siir piugan aiirin bidi yinokninkinin. Mi yai gwira siya winkiya ya hiniina boinkika iikam nhirim sima ha naingwowi nim krima bidi yaingwo tibmii kinim Adi Komii siirim mi sima siyiuin dimin biyie tiriyin, siirin wi ti haiburgig.

²⁰ Ta yayia hindara boiniyioka mi ta omaka komiia sair yainaua, mobmirpai mobmirpaiyim ini hir nrowaiyim. Nhirim golni nonkwokwokim mi nhirim nuni mi nonkwokwokim mi nhirim kiriekim mi nhirim kirie rani, hiniin hiniina nonkwokwo haigim. Mi ti gol silvani nonkwokwowyim, yim bimbuiwi rani. Mi simiirin wou nikwo aeni iya sairara haigin aeikim. Mi ta pae nu mini nonkwokwowyim yim dimin karamaeka, yi hiriyar prii haigin aeikim ii niinga niingam simiirin. ²¹ Mi inkamin siir dimin biyeyim simiirin digiumii haimriiyugigi mi ti inkamin siya wi mobmir miyikim wi simiir hiriinan nrowi. Mi Adi Komii siya siirin wi mi miyik miyikim simiirara hau haiginiuwi siirima nrowi miriiyim. ²² Mi kira inokininokin yainan whrankim tiri siyiuin siirsi didamriiid. Mi kira iikamim siyu miyik sibgu apiyim mi nimbini kisina karam nrowiyim mi iikam whiekakim naingwoirkakiyim mi kwoin hiinsima nrowiyim simaka ditinakiukripkai. ²³ Mi yai priiboin priiboin ninkinwamwarkii boiniyin siyiuin, kira wi hiriinansi didamriiid yim ti hiniin yayim simaigim yayiam nhinaigin okwowyim. ²⁴ Mi inkamin Biyan Inkam Komii siir mi aiir mirii mi siya wi io whwonkam kipi nanao iikam nhirim simiirin. Niingaka. Siya wi igi haigi idwokaigi simiirin mi mi sibgu nowomwarkaiyuwan inkam nrowi mi siya wi inkam miunan dwo. ²⁵ Mi hiriinanki

niuwu iikam nhirim siyu mwoni nap karam nwowim mi kira simiir nikaiginiuwu mi kira simiirin wi igao yai kipi boin. Niingaka. Mi kira simiirin hiriinan tiri mi sima wi kiriir yai aiir wakaeyoknaei. Mi simiir mhii kwoinim wi nwoki imkpit haigiyim. Mi sima ta yaimwo aiirin wa ninokninkini. ²⁶ Mi hiriinanki niuwu mi sima wa sibgu ninomokninkinki. Mi ta hira, Setan siya hiugripkiikikaiya simiir wi simar nikwoyarkinani. Iriig.

3

fiya digi mi siyu bibiyie whiekakim wa nimbiyami

¹ Timoti kira ta yaiya saiir daingworinu kripkai, iya ti nu ie digiyana mi wi hik prasae prasae swoki imbiyam tani, iikam whiekak imiirin. ² Mi sima wi simamar naingwonaei mi simiir kwoinin wi umir siyar nonkwo kripkai mi sima wi simiir inig imiirar swoki hainani mi sima wi bigiriyir prasae kintani mi sima wi yopii adim simiir yai imiir wakaeyokna rani. Niingaka. Mi simiir kwoinin wi maingimainga nwo rani mi sima wi Adi Komii siirim naingwo rani. Niingaka, niingaka. ³ Mi sima iikam nhirim wi whwoka whwoka sima nwo rani. Niingaka. Mi sima simiirsiyin wi naingwoyimyok rani mi sima wi simiir mi igbumbuwi mi sima wi kripii nanii saiir mi kigi. Mi sima iikamim simaka wi ninii nansao prasae kintani mi sima wi siyu miyik tir tani. ⁴ Mi simiir nomiiyauim simiirin wi wir sima napwouwi, omomin sau niniti iirin. Mi simiir kwoinim wi hindara niwit paomaiki mi sima wi simamar naingwonaei. Mi wi om tir napmamairama naingwowi, wi miyam naingwo rani. Niingaka. Mi Adi Komii siirin wi digiumii haimriiyugigi. ⁵ Mi sima Adi Komii siiramim nhinmi piuaragar kini, kwoinin nhinmi wara kintani. Niingaka. Mi sima Adi Komii siir kirieya saiirin pi yaewan mi kindiyuwangigi. Mi ti hiriinan kamim, kira wi simaka kipi nitapiyoksan. Niingaka. ⁶ Mi ti kamim ini wigim hinda sima sima sibwomaeyamiyim pi simiir omaka imiir sibii sibiiyami. Mi yim ti hinin wigim simiir kwoinim ini dimin biyeyim biya sima niki tirim ini simiirsiyar niki haigiyiskaiyim. Mi simiir kwoinim ini digworaekwo biyeyim simiiramar naingwo kripkaiyim. Mi iya sima ti wigim simiir omaka namiyim mi simiirin yayim pi simiir kwoinargar nini kinap itkaigai boiniuwu, sima nwoki wakaeyoknam. ⁷ Mi ti hiriinan wigim sima iki kampai kampaiyim simiir yayim, simiir wakae ninokninkinamar naingwowi. Mi sima ta Adi Komii siir yaimwowa saiir ninokninkinim wi dig nwo rani. Niingaka. ⁸ Mi ti kam hininim ini ti inkam nwisso Janis Jambris so hinin ywowo. Bidi bidiniyarin sowa Moses saika ninkinwaomwarkiigo mi ti kamim Adi Komii siir yaimwowa saiirin wi hiriinan tiri, saiir haigin ikwowsaiiyamin. Mi ti hiriinan kamim, simiir kwoinim miyiki miyiknan nwokai rani. Niingaka. Ini hindara sipimyokaeyamim. Mi sima bi naingwo tibmiikim. Niingaka. ⁹ Mi ta simiir miya wi hiriyar nanyokiyokii rani. Niingaka. Sima wi ti hiriinan priiwhaowae siyuin siir kigi biya ti inkam nwisso Janis Jambris sowa tirin, wi siir hiriinan tiri. Iriig.

Kira ta Adi Komii siir yaiya saiirin sibgu donkwo kripkai

¹⁰ Mi tiriiginin yio kiriir siyu siir hiriinan tani. Niingaka. Ni kira siyuin kara nowimwarkaiyuwin siir napkin mi siyu kara mi ap ikin. Mi diminin kira mi kigna diriraerariyim kariir kwoin iirar mi kira mi ninokninkin aka kariir naingwo tibmiya mi siyuin inkam miuunan kara mi o ikin mi siyuin kara mi naingwokwonanae ikin iikam whiekakam. Mi kariir siyuin ganmi wanmi kara nwowiyin kira bidi mi ninokninkinin. Mi ti hiriinan siyupai siyupaiyim kara bidi mi ninokninkinin. ¹¹ Sima kariirin siyumwoni bi tir winkim mi kara hik kimpipisu prasae bi mi haigin, ti om whoim imiirin, om Antiok mi om Aikoniam mi om Listra hirin. Mi hiriinan siyuin sima tirwinin kariir, ha kipi naingwo siya whwoimoniki mi iuwu. Niingaka. Kirie waiwiigin kariirin Biyan Inkam Komiiyin siya hiri whinkinsiis naowid. ¹² Mi iikamim iga hinda tinda nokwo karam nwowi mi sima siyu miyikin naingwo tibmiiyin siir sibgu api mi yim sima ta hiriinan hik kimpipisuwa wi wara ninkin hai. ¹³ Mi iikam biyie biyeyim mi kamim mwrakboini ikim simiir siyuin wi hiriyar tiryokiyokii mi wi komiia nasae owouguski.

Mi simiirin wi Setan siya mwrakboini mi yim sima iriipi hiriinan, wi iikam nhirim simiir mi mrakboini. ¹⁴ Minsika! Ta yaiya kirar wakae mi ha naingwo tibmiiya, kira saiir wi kipi naingwo owou, kira wi saiir saiira daingwonanaekaigi. Kara bidi yinokninkinin iikamim kariir nowimwarkaiyuwim, sima bi niksisaekim. Niingaka. ¹⁵ Mi iya kira yinisim sapisapa niki owin ti siyu iirin mi kira Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii nwowa ha wakaekin. Mi kiriirin ninokninkin miyik saeyar sibgu ninokninkin haiginiugin, siyuin Jisis Kraiis siirim naingwo tibmiiyin mi kira naingwo tibmii kani mi kiriirin wi siya nwoki nanmaiwarkainam. ¹⁶ Adi Komii sikisiyar boinkikin ti yai whiekakim Yokwo Komii saiir nwokaiyim iikam imiir nowomwarkaiyuwam mi iikam imiir niisiimauuwam simiir dimin biyie imiir mi simiir sibgu grabaiginiuam mi siyu miyik simiir niisiimauuwam sima tiram. ¹⁷ Mi Adi Komii krimiir Wanin siir iikamim ti siyu iir wakaeyokna api mi sima wi miipai miipai kibi kasa mirii rani, Adi Komii siiram. Iriig.

4

¹ Mi Kraiis Jisis siya wi iikamim naokaowim mi iikamim irkak piu nwo ikim, siya wi simiir nauni hidni. Mi kira wi kipi naingwo owou mimin, wi hiriyar daingwokwo kripkai. Kraiis siya wi sipi swoki iti digworaekwo whiekakim simiir kigirkakam. Mi Adi Komii krimiir Wanin siir whwonkam ida mi Kraiis Jisis siya kara kiriirin igao yai asi boinkikin. ² Kira iinokiinokin Adi Komii siir yai aiir ti boinmimauuwam. Mi kira ii miyik arar kipi boinmimauu mi ii biyieya kira kipi nwokiyiu. Niingaka. Iikam whiekakim kariir yai aiir wakaeyim, simiirin kira ti boinmininkin haiginiu. Mi simiirin kira hirii hiriya ti whinkinsiis haiginiu. Mi kira simiir inkam miuunan dwo mi kira simiir nowimwarkaiyuwim kipi piyao. ³ Iki ii nhirim mhoiia nimbiniyamanim mi iikam nhirim sima wi ta yaimwokiyaime wowa saiir wakaeyim wi pi boriisopi. Mi sima wi yaeya inkamam hansiri, simiir nowimwarkaiyuwam. Mi diminin sima naingwowyin mi sima wi simiirarar dowomwarkaiyu. ⁴ Mi simiir wiinim wi pi kibnami, ta yaimwowa saiir wakaesiyin. Mi simiir wiinim wi amara ti yidiwi wanwiyaemi niwiiyim simiiram nwowi, simiir wakaeyam. ⁵ Mi kirarin iinokiinokin sibgu daingwokwokai diminpai diminpaiyim nimbiamim simiirin. Mi kira nhwo kipi whwonkai, hik kimpipisu haisiyin. Niingaka. Kira mii kibiya saiirara sibgu ap mirii, yai napboinmamauiya iikam whiekakim simiir. Mi kira saiirin haimeiyara kipi kimakiuna. Niingaka. Iriig.

⁶ Kara kiriirin minsi boinkikin, kariir iya ini kingiin nwowa kara wi kapi naowi. Kariir miya ini kingiin nwowa, wi sapi dgi. Mi kariirin sima nisomaowi mi kariir nhieya wi nua naokiinainami. ⁷ Mi kara mii prasae bi miriigin Adi Komii siir mii aiirin. Mi tariinanin kara ninkikin iwitni haniin ikin dig bidi ywokiin. Mi kara kariir naingwo tibmiiya saiir bi kinisugin. Niingaka. ⁸ Kara ini kingiin nwowin wi kapi naowi. Mi miya kara miriia saiir digworaekwo miyik miyikim, yim ini ninomor kou hir hangiriyu haiginkwokinim. Mi sima kariirara rani. Niingaka. Ti digworaekwowim Biyan Inkam Komii siya haiginkwokinim, yipiki iikamim siir siyu iir napim mi wi simiir hauwi. Mi iikam whiekakim Jisis siirim naingwokwo nanaeyim mi iya siya nitana saiirim mi naingwokwowim simiirin warargin. Mi wi Biyan Inkam Komii siyar sibgu ninomokninkin hid haiginiuwi krimiirin. Iriig.

Ta yai haimeiya ya kiiiramarar winkika

⁹ Kara ha naingwowi, kira ha witsisau kariir nini kignakiyamin. ¹⁰ Ta yaiya kara boinkiya minsika! Dimas siya kariir bidi haiburgigin. Siya ti nuan siyupai siyupaiyim simiiram naingwokin. Mi siya om Tesalonaika hiriir asi namkin. Mi Kresensin yio nu Galesia hiriir yam. Mi Taitasin yio ini nu Dalmesia hiriir yamin. ¹¹ Mi kanaka tirin Luk sasa nwowi. Mi iya kira kariir nini kigniyam niti. Mi kira Mak siirin wi warar winkin boinani. Minsika! Kariirin mii siya nwoki whin mirii. ¹² Mi Tikikasin yio kara bidi yikropkiyin om Efesasa hiriir. ¹³ Mi iya kira kariiram niti mi kira kariir yuisa kara kinirkingika om Troas Kapsni omaka sae, saiirin wi warar winkin hainani. Mi

yokwowa iriipi hiriinan. Mi yokwo mimirim kara win haigingikim simiirin wi kipi naingwo owougik, yim wi warar winkin hainani.

¹⁴ Mi Alesanda inkamin bras nonkwowiyin, siya kariirin siyu miyikanan bi tirkin. Mi ti hiriinan siyuin siya tirin kariir. Mi mhoiya wi Biiyan Inkam Komii yamdi siya swoki tiri siirin. ¹⁵ Mi ni kira iriipi hiriinan, ti inkamin siirsi timi idid. Siya minam tiri, ta yaiya krīma boinmamauuwiya saiir nikwowaisiyim.

¹⁶ Mi biiki biya kara nini okwo boiniuwa, inkam komii yai hidiyin om komii Rom hiranin saika mi ta iya inkam nirkir kariir bi swoki whinkinsiis srankin. Niingaka. Sima kanaka kingiin bi namasugin mi kara pi boriisopi Adi Komii siya hik yamdi simiir hauuwim ta sima kariir haiburgiga. ¹⁷ Biiyan Inkam Komiiyin siya ini kinakar nwowin mi kiriirin kirie siyar hauu haiginiugin. Mi kara ta Yai Win Kibiya saiir boinmamausiyin bi nididgin, iikamim Juda iikam tani simiirin. Mi Adi Komii siya kariirin omomin sau kanaka niniiyin, wi simiir in hiranki asi nanmaiwarkainaei. ¹⁸ Mi kariirin Biiyan Inkam Komii wi siya nanmaiwarkainaki iikam whiekakim kariir nonkwobumbuninkinam tirim simiir inankin. Mi ta iya siya digworaekwo whiekakim simiir kigirkaki mi kariirin wi siya nanmaiwarkainanami siir oma hiriir. Mi krīma inokininokin wi Adi Komii siir inig iir boin maigimairgae. Mi ta yaiya, yai kaimwoka.

Nikopkaigiyān yai aeya

¹⁹ Mi kira Prisila mi Akwila mi Onesiforas siir yinwig ima, wi simiir tini boiniu, siya yaigiu kimiiram hauugikin. ²⁰ Mi Irastasin yio ini om Korin hir nwowin. Mi Trofimas siirin kara om Mailitas hirin dimusi bi haiburgigin, siya makakin. ²¹ Mi kira wi kipi nwoki nwo, wa ha witsau. Mi ni wi iya pankin nwowiya sae pi nitisi. Mi Yubyulas mi Pyudens mi Lainas mi Klodia mi nomiiyau nhir ikim, yim sima iriipi hiriinan, yaigiu kiriir mi hauugiyam mi tiri.

²² Mi kara ha naingwowi, Biiyan Inkam Komii siya wi kiriir paekwosimin saikar ninkin owi. Mi siir naingwobumbuwa iriipi hiriinan, wi kimaka mi inkin owi. Iriig. Kariir yaiya ini dig ywokiya.

TAITAS

Pol siya ta yokwowa Pasta Taitas siiram winkika yipikin iikamim naingwo tibmiiyim mhiuisim whirin Krit nikiuwiyin solwara whii idopwoniya nidwomaiyin siir hiranim simiir kigriraowin. Taitas siya Juda inkam tani, siya Grik inkamkin. Biiya Pol Taitas sowa iripar miriigo Jisis siir yaiwin kibiya saiir boinmimauuwa sowa namswoko mhiugribsim whirin Krit nikiuwiyin solwara whii idopwoniya nidwomaiyin siir hiriirin mi Pol siya siirin hir haiburgig iikamim naingwo tibmiiyim hiranim simiir kigriraowim. Mhoiia Pol siya ta yokwowa ha winkiya Taitas siiram siir boinmauu wakaekiyam siyiuin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kigriraowiyin. Iriig.

¹ Kara Polkin, ta yokwowa kara winkika. Kara Adi Komii krimiir Wanin siir miyan inkamkin mi iriipi hiriinan kara Jisis Kraiis siir aposel inkamkin mi siyakisiyar nikropkikin kariirin, Adi Komii siirgisiir iikamim yipiki siya nimbinim simiir naingwo tibmii aiir kiyirimdiyukikinim mi ta hiriinan saiirsika mi yipikim siya nimbinim Adi Komii siirgisiirin naingwo tibmii kinim simiirin. ² Mi sima Adi Komii siir siyiumwokisiyiumwo imiir ninokninkini mi ta hiriinan saiirsika mi sima wa ninokninkini simiir kwoin imiirin sima wi omwaiya waiyayokiyokii, iya Adi Komii siya ti nu iirar nonkwokwokiya siya krimiirin saiirar nimbingin ti dimin iirimin. Krina ina ninokninkinim Adi Komii siya bi niksisaekin, dimin taeminim siyar boiniyim pi kaimwokin nwowi. ³ Mi iya siya nimbina siya siir yaiya saiir bwamkibwamin siir tirikin kwoinbudin hiriayar nwoyokiyokiikaeyamiyin siir nanaakninki haiginiugin kariirsi. Mi Adi Komiiyin krimiir nanmaiwarkainan inkamin kariirin siya nimbingin siir yaiyim iki iikamim simiir boinmimauuin.

⁴ Taitas, ta yokwowa kara kiriiram winkika. Ti dimin taeminim Adi Komii siirin krira wakaeyokna apiyim mi ta hiriinan saiirsika, kara kiriirin kariir yinisim asi nikiuwi. Kara hiniina naingwowi kririir Adi Komiiyin mi Jisis Kraiis inkamin iikam krimiir nanmai-warkainaeiyin sowa naingwobumbu mi nongwomamairni siyiuin wi kiriir hauwi.

Taitas siir miiya nu Krit siya miriia

⁵ Mi iya kara wari mhiuisimin Krit whii solwara bopwoniya waraur didwomaiyin siir haiburgigin mi miyim iikamim naingwo tibmiiyim simaka miriianin ini hiriayar iki okiyim. Mi kara kiriirin niyopnisugikin ti dimin imiirin kira sibgu whindiriraerar haiginiuwim. Mi iriipi hiriinan kira kam nirmi ti okmwun okwo haiginiu wara iikamim yipiki Adi Komii siir inig iir hangiriyu hainaniyim wari om imiir nwowim simiir kigriraowam. ⁶ Ti biyan kamim biiya sima siyu biye tir karamae nwowim mi tariinan iriipi hiriinan mi sima wigim irara irara donkwona mi simiir yinisisimim Kraiis siir yai imiir wakaeyokna ap mi ta hiriinan saiirsika iikam nhirim sima wi dimin biye whir hansiryiskai rani simiirin mi wi ha boin tani, simiir yinisisim sima siyu biyeyar tirikim mi simiir kwoinairgar priinaingwo apdiriraerarikim mi sima simiir yopii admi yaimin dimin imiir bi wakaeyoknaekim. Mi sima ta saiir hiriinan kipi nwo. ⁷ Mi inkamin Adi Komii siir dimin taeminim simiir kigriraowan bi nwowi mi siya biiya siyu miyik imiir tirkin mi ini tariinanar yadigniyin. Siya nantamyiryiran inkam kipi nwo siya kwoin haugihauga whiyiesauan inkam kipi nwo, siya op wain kirie kirieyim simiirin hiriirihii kipi mi kwiyae mi siya yai niniinansaowan inkam kipi nwo, siya umir haiyarama kipi naingwo ta hiriinana saiirsika siya wi siyu biye asi tiri. Niingakiinga. ⁸ Mi siya iikamim nu maeyau nhirankim nitim yipiki siyu miyik imiir wakaeyokna apim naingwowim simiir whindiriraerar haiginiugim mi siya, siya siya kigriraonaei mi ta hiriinan saiirsika siya wi Adi Komii siir yai imiirar nwoke wakaeyokna apim mi siya siir kwoin iirar sibgu kintimdinuna mi siya wi wadie nwoke owim. ⁹ Siya sibgu donkworinukripkai yai miyik miyikim biiya krina niisimauuwim simiir mi ta hiriinan saiirsika siya iikamim simiirin ti yai kibi kibiyim simiir nwoke owimwarkaiyuwim mi simiir whinkinsiis haiginiu mi

siya iikamim yipiki ti yai miyik imiir nap karam nwowim simiir kwoin imiir kiyai mi ta hiriinan saiirsika sima wa ninokninkinim dimin biyie sima tirim. Iriig.

¹⁰ Siya ti dimin imiirar tir. Dimusi rani, iikam whiekakim sima pi boriisopi Adi Komii siir yai aiir wakaeyim. Sima yayim yaimwoni boin karamae nwowiyim simiirarar boinikim mi iikamim simiirin pi simar mi iksisaei. Mi ti iikamim niksisaeyim yim ti sima ti hiniina boiniyim, kima kimiir mois imiir kitiyopnir hai mi ta hiriinan saiirsika kima wi Adi Komii siirar nwoki sibgu wakaeyokna apim. ¹¹ Kira mi biyan kam ikim waraur nwowim kima simiir dikidu sima hiriinan dimin bibiyeyim simiir kipi nomboboim. Ti kamim sima yai bibiyie imiirar boinikim iikam imiir niksisaeyim. Sima iikamim simiir kwoin imiir kiyaiyam mi iikam nhirim om nhiranim simiir kwoin imiir warar mi kiyaiigim mi simiirar mi onkwobumbuninkin haiginiuwigim. Sima yai biyie imiirar boinikim mi ti dimin imiirar tirikim mi ta hiriinan saiirsika sima wi umir nwoki haiyim iikam nhirim simiir maeyau hirankin. ¹² Biyan kamim simiir nwirin om Krit hiranin yipiki kwoin miyik sima nwowiyin, siyakisiyar boininkiikiikin mi siya ina boinin. Krit hiran kamim sima niksisaeyaki waiwiigim inokinokin, simiir kwoinim miyik rani mi siyu bibiyeyim sima tiriyim ini siyuim niimauan wraisuim sima diriraerariyim ini simiir hiriinan ywowim. Sima nhaku kiriekim mi naeyarar naeikim. ¹³ Ti yayim ti inkamin siya boinkiyim kaimwokimaigim kira simiir dikwao boin mi sima wi siir yai imiir nwoki sibgu wakaeyokna aingwo tibmii apim. ¹⁴ Mi ta hiriinan saiirsika sima wi Judami iikam simiir wanmi siyuim simiir wakaeyokna ap rani mi iriipa hiriinan sima wi iikamim yipiki Adi Komii siir siyu imiir haimriiyugigim sima wi simiir siyu imiir nap tani. ¹⁵ Iikam nhirim simiir kwoinim dimin whirki kimbu karamae nwowim yim sima hiniina boini ti dimin taemin whiekakim dimin whirki bi kimbu miminkim mi simiirin kipi haiya mi iikamim yipiki Jisis Krai siiram naingwo tibmii karamae nwowim mi yipiki iikamim simiir kwoinim ninaingwoyimiyokim mi kipridkikaiyim mi biyie ha nwowim mi kwoin biyie ha naingwowi, sima hiniina boini dimin whirki wadie bi swoki omiminkin. Dimusi rani, simiir kwoinin miyik rani. ¹⁶ Sima hiniina boinikim sima Adi Komii siir yai imiirar wakaeyokna apikim mi ti diminim sima tiriyim krimiirin sima niisiimauwi sima siir yai imiir wakaeyokna ap rani. Sima Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiir bi swoki wakaeyokna apikim mi Adi Komii siir whwonkam idan sima ini biyekibiyie ywowim mi sima wi dimin miyiksim whir swoki tirmimin tani. Niingakiinga. Iriig.

2

Mi kira yai miyikmiyik imiirara wakaeyokna ap

¹ Taitas kira iikamim inokinokin dimin taeminim yipiki iikamim Adi Komii krimiir Wanin siirim naingwo tibmiyim, sima naingwo tibmiyim simiirin, siyumwokisiyumwowim simiirgisimiirara sibgu omwomwarkaiyu. ² Mi kira kamim waipiu nwowim simiirin hiniina boinmauu, sima op kirie kirieyim kwiyaeha whaowaeiyim simiir kipi kwiyaeha. Mi sima simiir kwoinim sibgu kintimdinu mi sima Adi Komii siirim daingwo tibmii kin iski. Mi sima iikam nhirimiyam ha timi aingwokwonanae mi iikam nhirim sima dimin biyie tir haiginiuwi simiirin mi yim sima ha donkworinukripkai simiir naingwo tibmii aiirin. ³ Mi kira wigim waipiu nwowim simiirin sibgu boinimmauu, dimin taeminim sima tiriyim iki wigim yipikim Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim simiir hiriinan miriyim. Mi sima hinda tinda kipi priyam priyam yai iikam nhirim kinaopitkaigaiyuwam mi simiir kwoinim op biyieya kwiyaeha whaowaeiya saiir kwiyaeyam kipi naingwo mi sima sibgu dinokninkin mi wig nhirim simiir diisiimauu siyu miyik imiir. ⁴ Mi sima wig kopak mi nhirim waipiu nwo karamae nwowim sima simiir diisiimauu siyuim simiir yinkamam naingwokwonanaeyin siir. ⁵ Mi iriipi hiriinan wigim waipiu nwo karamae nwowim sima hiriinana timi o mi wi sima nwoki iisiimauuwim wig kopak imiirin siyu miyikin. Sima, simasima sibgu kigriraona. Minam, sima mii miyikmiyik simiir omakanau hirar miriyim mi dimin taemin miyikmiyikim

iikam nħirmi tıram mi simiir kami yai imiir wakaeyokna api mi ta ħiriinana iikam nħirim sima Adi Komii siir yai aիրin wi kipi mingigin.

⁶ Mi iriipa ħiriinan, ħiriinan siyiu kaimwowin siirar ti swoki iisiimauu yainan whran imiirin mi yim wi simiir kwoin imiirar nwoki kintimdinunam. ⁷ Taitas, kira iriipi ħiriinan mii miyik aիրar timi sibgu mirii. Mi kira ħiriinan tiri mi yainan whran imiirin kira wi siyiu miyik imiirar niisiimauuwi sima napamin. Mi iriipi ħiriinan kira simiirin yai kibikibi imiirar boinmimauuwi ⁸ Mi kira yai miyik miyik imiirara boinmimauu. Mi kira ħiriinan boini mi inkamki kiriirin wi ha boin tani, ti yayim kira boinmimauuim yim kaimwo rani. Mi kira iriipi ħiriinana swoki boin mi iki iikam nħirim io whwonkam kiriir nanaowiyim sima wi yai bibiyie krimiir boin tani. Niingaka.

⁹ Mi kira kamim yipiki whisarii mii sibmiriyyim simiirin ħiniina boinmimauu, sima, simiir biyyan kamim simiir yai imiir wakaeyokna diriraerar dimin taeminim sima boiniyim, maigimaigra simiir nwowaiginiuwam. Mi sima wi kamim simiir kigriraowiyim simaka kipi swoki antamyiriyirmimin. Niingaki, niingakiinga. ¹⁰ Mi iriipi ħiriinan sima simiir biyyan kamim simiir dimin taemin imiir kipi tauae hai. Mi ħiriinan tiri ħiniin aka mi sima simiir biyyan kam imiirin ħiniina diisiimauu, ti kamim simaigim yipiki inokiniinokin mii miyikarar miriyyim. Mi sima ħiriinan tiri yayim krıma boinmimauuwim Adi Komiiyin iikam krimiir nanmaiwarkainan siirim mi iikamim simiir whwonkam ida wi wadiyar nwowi.

¹¹ Mi Adi Komii siir naingwobumbuwa bidi yimbiniya iikam whiekakim simiir nanmaiwarkainam iya sima dimin biyeyim simiir aowa niki owa saiirsi. ¹² Ti diminin tisi bidi yimbiyamin, yo krimiirin ħiniina niisiimauugin, nu tiran dimin bibiyeyim inkam ima tiriyyim, krıma digiumii simiir haimriyyugig. Mi krıma krimasiyar mintaraona ti siyiu miyikin krıma tiriyyin, inkamin yipikin Adi Komii siir wakaeyokna diriraerariyin siir ħiriinan. Mi krıma ħiriinan siyiuin mhoiıya iriipi ħiriinan iիրar tirkripkaii mi wi iya Jisis siya nitana saiirar nwoki digim. ¹³ Mi iriipi ħiriinanar swoki tiri mi krıma maigimaigra nwokwokini ii kibiya Jisis Kraıs siya swoki iuuniyana saiiramin. Mi ti inkamin yipiki krimiir nanmaiwarkainaeyin mi krimiir Adi Komiiyin, siya wi siir dimin kibiyin paenan niyaeiyin saıkar nimbini. ¹⁴ Mi siya krimiirsi naokin, krimiirin dimin biyie siir kirie komiıya krimiir kiyopsimsibgi haiginiıwa saiir ħiranki nanmaiwarkainam. Mi siya ti ħiriinan saiirsi tirkikin krimiir mħii kwoinim wi dimin whirki kimbu karamae nwoki owim mi krıma wi siirgisiir iikam nwowim. Mi krıma wi siir dimin miyik miyikim simiir tıram nwoki aingwowim mi krimiir kwoinim wi kirıeya nwowim siir dimin miyikmiyikim simiir tirim.

¹⁵ Taitas, kira ħiriıyar boinmimauuyokiyokii ti dimin taemin imiirin, whisarii rani, kira kirie komiıya Adi Komii siir ħiranki haigin. Mi ta ħiriinana saiirsika iikam imiirin siir kirıeni diisiimauu ti dimin taemin ħiniin imiirin, iikam nħirmi yai wakaesi dimiıııı mi iikam nħirmi whinkinsiıs haiginiıwiyim mi kiriir whwomisın kipi ninansiina mi sima digiumii kiriir kipi haimriıııı kiriir yai aիր wakaesi mi sima kiriirin ha kipi naingwo kira inig karamae inkamkin. Niingaka. İriig.

3

Krıma whiekakarın dimin miyikmiyikim simiirarar kigna diriraerar

¹ Taitas ti iikamim Adi Komii krimiir Wanın siir isid iir nwowim, kira simiirin ti swoki boinworwokai, sima simiir gavman iիրin kipi swoki aingwo owouu, inkam yipiki simiir kou nwowiyin. Sima simiir yai imiirar wakaeyokna. Sima simiir kwoinim sibgu kisisop haiginkwokin mii miyikmiyik whiekakim simiir miriıııı. ² Mi iriipi ħiriinan, simiirin domwarkaiııı, sima yai bibiyie iikam nħirmi kipi boin mi sima yaii min kipi mi inii mi simiir kwoinim ħiınsıma dwo mi iriipa nongwomamair aeyim daingwo iikam nħirim simaka. ³ Mi bidibidiniyarın krıma Adi Komii siir dimin taemin imiir bi sibgu inomokninkinkim mi simiir bi wakaeyokna apkim. Mi krıma habwwowhaenankim mi siir yai aka asi nantamyirıııııı. Mi krimiir kwoin bibiyeyim sima kiyainamkin dimin

biye tiram mi ti hiriinan siyu iir nwowam. Mi krɪma whisarii mii pr̄imiriyan iikam nwokim. Dimusi rani, kr̄imiir kwoin bibiyeyim simar niki kiyopsimsibgi haiginiugikin. Mi kr̄ima iikam nhirmi siyu bibiyie asi tiryokiyokiigim. Mi kr̄ima simiirin kwoin bibiyie asi naingwokim. Dimusi rani, sima kr̄imiiram bi mi naingwokim mi nim iriipi hiriinan simiiram bi mi aingwokim. Iriipi hiriinan, ti hiriinan siyuin kr̄ima kr̄imarin irni nwirniyin ini sau omomnan ywowim. ⁴ Mi ti siir hiriinan siyu miyikin, kr̄imiir nanmaiwarkainan inkamin Adi Komii siya, siya iikamim kr̄imiir niisiimauugin, siya inkam wadiyairgin mi siya kr̄imiiram naingwokwonanaeikin mi siya Jisis siir yikrop iuungi kr̄imiir whinkinsiis haiginiuwim. ⁵ Mi iya siya kr̄imiir nanmaiwarkaina, siya iki kr̄imiir mii miyik miyikin kr̄ima miriyim simiirsi bi nanmaiwarkainakin. Niingaka. Dimusi rani, siir naingwobumbu kirie komiia kr̄imiirsi nwowa mi ta hiriinan saiirsika siya kr̄imiir asi nanmaiwarkainakin. Mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siir naeyuin siya haiyoprimdiyumiigikim ti dimin bibiyeyim kr̄imiir kwoin nau wokaiyim. Mi ta hiriinan saiirsika, kr̄imiir kwoinim dimin whirki kimbu karamae asi nwokim. Mi iriipi hiriinan miya Adi Komii siir naeyu ieya miriia, siya minam tirkin kr̄imiir kwoinim simiir kisina haigiyim iikam winan nwowam mi yaeya kwoin win nwowam, Adi Komii siir piugan anakar. ⁶ Mi ta hiriinan saiirsika inkamin kr̄imiir nanmaiwarkainan Jisis Kraisi Adi Komii siya kr̄imiirin siirgisiir naeyu iirar hauugikin. ⁷ Mi iriipi hiriinan, ti dimin taeminim Adi Komii siir naingwobumbuwa saeya tirim kr̄imiir, siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karamae nwowi mi ta hiriinana saiirsika, kr̄ima wi saika nwoyokiyokiikaeyami, kr̄imiir kwoinka naingwowiya saiir hiriinan. ⁸ Mi ti dimin taeminim yipiki kara boinanim kiriir, yim yaimwokiyaimwowaigim. Mi kara kiriirin minam naingwowi kira ti iikamim naingwo tibmiyim simiirin hiriyar dowomwarkaiyukripkai mi sima, sima simasiyar mintaraona mi ti hiriinankiniuwi sima mii miyikmiyik imiirarar mirii. Mi ti yayim yim wi digar nwowi iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwim. ⁹ Mi kima yai biye niinga saiir kipi whrie boin mi kima kimiir yidiwi wanwiyayim biyanim simiir hiriinan kipi boinanae. Mi kima Moses siir siyu komiyyin siir yayim simiirsi kipi ninkinwamwarkai boin. Mi ti hiriinan yayim yim wi iikamim simiir whinkinsiis haiginiu rani mi wi simiir haipridkikai haiginiuwi mi wi hik simiir hauuwi mi yim ti hiriinan yayim yim naekak rani. ¹⁰ Mi yipiki inkamki ti yai nae karamaeyim simiir wakaena diriraerari yio wi iikamim yipiki iikamim naingwo tibmiyim wi simiir ninikibiri yapa yapa nwowam mi mhoiia ti iikamim simiirin idip idipin wi kwisairnana boinmauu wakaei. Mi ta saiir mhoiyan sima wi kiriir yai aiir wakaeyokna rani mi kima whiekakar in digumii wi ti iikamim simiir haimriiyugigi. ¹¹ Mi kira ti hiriinan iikamim simiir bidiyar yinokninkin simiir kwoinim uridyu biyeki bidi kwirii idwokaiyim. Mi ti hiriinan mii biyeyim inokinok sima miriyim yim ha niisiimauwi simiir kwoinim whirua nwo rani, ini hindara haipridkaiyim. Iriig.

Mi yaiisim nhir ikim

¹² Taitas kara wi om komii Nikopolis hir nwowi mi ta naop iya wi saeya digi. Mi kara Atimas Tikikas, siirin wi haniingi nikropki kiriiram in. Mi kara ha naingwowi kira siyuam ti hansir kariiram nitam. ¹³ Mi kira Sinas siir whinkinsiis haiginiu yipiki om komii Roman siyu komiyyin siir dimin taemin imiir ninokninkinim. Mi kira Apolos siir warar timi whinkinsiis haiginiu. Mi kira sower siyu minim mi dimin taeminim sowa hanguguwim sowa hainamam simiir wara whindiriraerar haiginiugi. ¹⁴ Mi kr̄imiir iikamim sima siyuin siyu miyik tiriyan siir dinokninkin mi iikam nhirim dimin taeminim simiir kiyopsibgi haiginiuwiyim mi yipiki hikak simiirsi nwowiyim simiir whinkinsiis haiginiu. Mi sima hiriinan tiri mi wi paeyin paenidgi bud karamae nwowiyin siir hiriinan nwo rani mi yim sima wi paeyin paenid budiyin mi ha naokingugunankaiiyin wi siir hiriinan nwowi mi sima wi Adi Komii siir siyu iirar sibgu wakaeyokna api.

¹⁵ Taitas iikam whiekakim yipiki kanakar nwowim sima kiriir nokboin maigimaigikim. Mi kr̄imiir nomiyauim yipiki Adi Komii kr̄imiir Wanin siir

piugananim simiir warar mi ikboin maigimaigikim. Mi kara Adi Komii siir
naingwobumbuwa saiiram sriigin saeya wi kimakar nwowi. Iriig.

FILIMON

Mi iya Pol siya mi biye om Rom hir miriyyin mi ta yokwowa siya ha winkikin siir nomiyauwin yipikin Failimon dapiyin siiram. Failimon siya om Kolosi hir nwoyin. Mi iikamim naingwo tibmiyyim sima Adi Komii siir inig iirin iripa Failimon siir omaka aair haingiriyu hainankim. Mi Failimon siya umir digworaekwoki naokingugunankai inkamkin. Mi Failimon siir dimin whirin siir miyan inkam nwir ieya tauaehainamin mi siya kimidiniya om Roma hiriir yidamki. Mi siya Pol siirin om Rom hir nini kigiwin mi siir mhi kwoinim ina kisina haigikiyin mi siya ini naingwo tibmiyyan inkama ywowin. Mi Pol siya Onisimas siir boinki siya Failimon siiram swoki amim mi ta yokwowa siya winkiya siya minam winkikin Failimon siiram siya siir swoki ikiunam mi siir dimin bibiyie imiir haiyoprimdiyumiigiyim. Mi siya ha windigiyin mi ta yokwo aairin kimidiniya Onisimas siya hainam mi siya ini Failimon siiramar swoki amim. Iriig.

¹ Kara Polkin. Dimusi rani, kara Jisis Krai saika miriigin mi kariirin hiriinansi huugripkiikikaigin maeyaua mi biye miriyya sairin. Kara mi iikamim naingwo tibmiyyim krimiir tiran piuganan inkamin Timoti, krira ta yokwowa Filimon kiriiram winkikin, ta yokwowa krira winkiya yipiki inkamin krira naingwokwonanaeyin mi Adi Komii siir mi aairin krira miriyyin krira kiriiram hauugikin. ² Mi krimiir yokmana yipika krimiir piugana naingwo tibmiyya Apia saeya mi Akipas siya yipiki sau krira niniyyin dimin taemin bibiyeyim simaka mi yipiki iikamim naingwo tibmiyyim krimiir omaka hir haingiriyu hainaniyyim Adi Komii siir inig iir, ta yokwo kara kimiiram warar winkika.

³ Kara Adi Komii krimiir Wanin siya mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis soweram srigin sower naingwobumbuwa kimiir hauugiyim mi ta hiriinan sairsiyin kima wi kwoin nongwomamair aekak niki owim.

Filimon siir kwoinin Adi Komii siiramar naingwokwonanaeikin

⁴ Hinokinok kara Adi Komii siiram sruiyyim kara kimiirar boin wadieikin. ⁵ Dimusi rani, kara ha wakaekin kima ini krimiir Biyan Inkam Komii Jisis siir yayiar wakaeyokna apim mi ti hiriinan siyuwin iikam nhirmiyam naingwokwonanaeyin iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiyyim simiirin ini kimar nsiimauuim. ⁶ Kara Adi Komii siiram kwisboinikin kiriir whinkinsiis haiginiuim mi iki iikam nhirim simiir boinimauuim kiriir naingwo tibmiyya Jisis Krai siiram naingwo tibmiyya. Kira simiirin ti hinina boinmawu mi kiriir yayia simiir kwoinim wi saeya kisisop haiginiuwu sima ninokninkinim Adi Komii siir siyupai siyupaiyyim krimiir nokboinmamair haiginiuwuyim. Dimusi rani, krira Jisis Krai siirgin. ⁷ Ti kariir nomiyau miyyikim, kara ha wakaekin kima Adi Komii siir iikam imiiramar naingwokwonanaeikim mi simiirar kigriraowikim mi simiir kwoin imiirar whinkinsiis haiginiuwigim kirie nwowim. Mi sima ini wadieya swoki sibgu owim. Dimusi rani, kariir kwoinin ta yayia saeya nwowaiginiugin wadie mi kara tisi maigimairga nwowin. ⁸ Dimusi rani, ta kirieya Jisis Krai siya hauugiya kariir kara panao pi digar nwowi kiriir boinmawuim ta mi aair miriyyam. ⁹ Mi dimusi rani, krira irni nwirniyam naingwokwonanaei, kara Filimon kiriir iikam imiir kigriraoni haninaka kara kiriirin tisi hindara srugiyin ta mi aair miriyyim. Ihi, kara Polkin, kara bidi ywowin, ti inkamin yipikin maeyaua mi biye miriyya huuyokiyokaiya sair nwokaiyin Jisis Krai siir mi aairi. ¹⁰ Kara Filimon kiriirin Onisimas siiram srugi. Mi iya kara maeyaua mi biye miriyya huuyokiyokaiya sair hirar niki okaiyin mi siya bidi wakaeyim yayim kara boinim Jisis Krai siir mi siya ina yaingwo tibmiyyin. Mi ta hiriinanin Adi Komii siir piugan aairin siya ini kariir yinisimnan ywowin. ¹¹ Mi ta sair biyarin Onisimas siya tirim siyuim yim kiriir kwoin iir bi wokmai haiginiugin, yim ini biyekibiyie ywowim. Mi ti siyuim tariinan siya tirim yim wadiekiwadiekim kiriirin wi simar whinkinsiis haiginiuwu.

¹² Mi tariinanin siirin kara kimiiram swoki ikropki. Kara siiram naingwokwonanaei mi ta hiriinan sairsika iya siya kimiiram waraur niti kariir mhi kwoinim wi hikakar

nwoki. Dimusi rani, siya kariir haiburgikin. ¹³ Kara hiniina naingwokin siya kanaka tirar nwokin mi kariirin siyar whinkinsiis haiginiugin iya maeyaua hiuyokiyokaiya mii biyie miriia sair hir nwokaiyin Adi Komii siir Yai Win Kibi aiirsi. ¹⁴ Mi kima wi wadie nwo karamae nwowi mi ankara iriipi hiriinan pi siir mi onkworinukripkai rani mi ta hiriinana siya kariir whinkinsiisam. Mi kara ha naingwowi miyim kimiir kwoinki naingwowim wi simiirar mirii. Mi ta hiriinan sairsika kara pi boriisopi kimiir boinanaeyim kima siyu miyik kariir tiram.

¹⁵ Mi tari Adi Komii siyar kiwakikin Onisimas siirin kimaka waraur nwowim. Mi tariinan siya inokinokin wi kimaka waraurar nwoyokiyokiikaeyami. ¹⁶ Mi tariinanarin siya wi kiriir whisarii mii priimiriyan inkam nwo rani. Mi ini wadie mi owin, siya wi kimiir naingwo tibmiyan inkam nwowi yipiki kima naingwokwonanaeyin mi kara iriipa hiriinan siya wi kariir piuganan naingwo tibmiyan inkam nwowi yipiki kara naingwokwonanaeyin. Mi kima siiram wi nhami nhami naingwonanae rani. Dimusi rani, ni kira whisarii mii priimiriyan inkamkin mi iriipi hiriinan ni kira naingwo tibmii piugana sair inkam warairgin.

¹⁷ Mi kiriir kwoinin siya hiniina naingwowi, kara ini kinaka yamasuin, o ini Adi Komii siir piugan anaka yamasuin, yio ini kira kariir kigninkinwiniyan mi siir mi kigninkinwiniya sair hiriinan yowin. ¹⁸ Mi siya dimin whir kiriir bidi tirbuwin mi kiriir dimin priihai mi kariir boinmauu, kara nwoki sibgu tirim. ¹⁹ Kara Polkin, kariir iinga nonkwo winkim ti nimbim kimiiram mi Onisimas siya dimin biyie whir kimiir tiri, mi siya dimin whir kimiir warauranki priihai mi ti diminin wi kara sibgu tiri kimaka mi Filimon kira ina sibgu inokninkinim, karar tirhaiginiugikin kira Jisis Kraiis siirim asi naingwo tibmii. Mi hiriinanki niuwu, kima kanaka dimin priihaigakim. ²⁰ Ihi, ti kariir piuganan naingwo tibmii inkamin, ti siir daingwoki mi kara ha naingwowi kira ti diminin siirin naingwo tibmiini siyuin siir hauukiyyu kira ti siyuin kamim naingwo tibmiyim sima tiriyim kariir kwoin iir sibgu owaiginiuwam mi ta hiriinan sairsika kara wa maigimaigaei mi Onisimas siirin wi kiriiram waraurar swoki ikropki.

²¹ Mi tariinanin kara ta yaiya kiriiram winkika, kara ina ninokninkinin kira wa diriraerar kiini. Mi ti dimin hiriinanin sima sima rani mi iriipi hiriinan iki dimin nhirim kira tirim. ²² Mi diminin whir. Kara maeyaua kwira hiuyokiyokaikwokin omakanau hirin. Dimusi rani, kara ha naingwowi diminin kima sriiyim Adi Komii krimiir Wanin siirim kariirim mi iya siya siyu whir kariirim kigninkinki mi kara wa niti mi hiriinan sairsika kara ha naingwowi siya kariir whindiriraerari, kara kiriir kignakiyim. Iriig.

Boin maigimairga nhirkim

²³ Epafrasim yipiki kanaka ninkin owin mi sima siirin maeyaua mii biyie miriia hiuyokiyokaiya sair hir hiukripkiikaigim. Kraiis siir mii aiirsi mi siya kimiir boin maigimaigakikin. ²⁴ Mak, Aristakas, Dimas, mi Luk, ti sima kanaka miriyyim Jisis Kraiis siirim mi iriipi hiriinan sima kimiirar mi boin maigimaigakikim.

²⁵ Kara krimiir Biyan Inkam Komii Jisis Kraiis siirim sriigi siya wi siir naingwobumbuwa wi whiekak kimiirar nwoki hauugiyim. Iriig.

HIBRU

Hibru yokwowa ya yokwo prieiya Hibrumi iikamim yipiki naingwo tibmiiyim Jisis siiram ya sima winki aeya. Hibru iikamim yim Juda iikamim simiir inig whir ieya. Mi krima ninokninkin tani, ta yokwo aairin nhinga piyamisi winkiya. Mi inkamin winkyin siya hiniina kigin Juda simiir iikamim naingwo tibmiiyim kirie rani sima simiir naingwo tibmii wina sair haiburgigam tirkim simiir biyan siyiuin Mosesni siyiu komii si napiyin ini siiramar swoki amim. Mi ta yokwowa iikam imiirin min boinkika Jisisin Adi Komii siir yinisimin ini paekwosim ikim mi Moses ini simiir haiburin. Mi ta Jisis siir miya ya ini Mosesni miya sair kou ywowa. Mi ta Jisis siir nhieya yipiki dimin biyie biyeyim sim haiyoprimdiyumiigiya ya ini wraisumi nhieya sair haibura. Jisis siya omwai hiriayar waiyayokiyokiiigin. Mi ta hiriinan sairsika siya simiir asi boinkikin sima Jisis siiram naingwo tibmiiyim yipikin biigbiyan prisin inig komiigakin. triig.

Yaiya Adi Komii siir yinisimin siya hauuga krimiirin.

¹ Bidi bidiniyarin ii whiekakim bidi yamkiyim Adi Komii krimiir Wanin siya siir yayim profet kamim simiir boinmimauugin, siyupai siyupaiyim simiir. Mi ti yayim profet kamim sima ini krimiir brougaeyim simiir hauugiyim. ² Mi ta iya dig kingiin nrowi Adi Komii siya ta siir yaiya wi siir yinisim iir hauugi. Mi yio siya wi krimiir swoki kwaboimamauwi. Adi Komii siya siir bidi yimbiniin siir digworaekwo whiekakim simiir haiyim. Mi biya Adi Komii siya siir boinin mi siya ini siir yai imiirar wakaeyoknan. Mi siya ninomor nu sowiir digworaekwo imiirin asi nonkwokwokikim. ³ Ti siir yinisimin Jisis siya krimiir niisiimauugin dimin komii komiiyim paenan niuyaiyim Adi Komii siirim, siir yinisimin ini siir Adin siir hiriinana yowin. Siir yaiya saeya kiriekaka, digworaekwo whiekakim ninomor nu sowiirim siyar sibgu kigirkaki. Mi siyar naokin paeyin hiiniya nironinkinin siirin, iikamim simiir dimin biyeyim ini siyar haiyoprimdiyumiigiyim. Mi siya ha swoki insiin idwonamin mi siya ninomor koua hiriir yam mi siya Adi Komii siir ina inig miya ini idwoiu inkam komii nu kigriraowiyin siir hiriinan. triig.

Adi Komii siir yinisimin siya ini paekwosimim simiir haiburim

⁴ Dimusi rani, siya ini Adi Komii siir ina inig miya nidwown mi siya ini paekwosim whiekakim kou hir nrowim simiir haiburim. Mi ti inigin Adi Komii siya hauuwim siya iripi hiriinan siya ini paekwosimim simiir inig imiir haiburim. ⁵ Dimusi rani, biya Adi Komii siya paekwosim imiirin hiniina bi boinkin, kima kariir yinisimkim, panao kara pi hiniina boinki kara kimiir Adgin. Adi Komii siya paekwosim simiirin hiriinan yai bi swoki boinkin. Niingaka, niinga kiinga. Siya Jisis siirara boinkin. ⁶ Biya Adi Komii siya siir yinisim yinhaomiyinin siirin nu tiriir nikropkiyam minin mi siya paekwosim simiirin hiniina boinki, kima ti kariir paekwosimim kima siir inig iir hainanprapraski.

⁷ Mi siya yai nhirim paekwosim simiirin hiniina boinkin, paekwosim sima kariir miyan inkam dwo mi simiir miyim opudnan hugidudu mirii. Mi simiir kirieya paenan diudkwakwa.

⁸ Mi siir yinisimin siirin hiniina boinkin, kira ini Adi Komii yowin kariir hiriinan. Kira inkam komii digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin wi siir hiriinan nrowi. Hinokiinokin digworaekwo whiekakim kira wi wadiyar sibgu kigriraowi.

⁹ Kira wi siyiu miyik miyikim simiirramar naingwowi mi kira wi dimin biyeyim wi simiiram naingwo rani. Kara kiriir Adi Komiiyin kiriirin wi kara nokmwim okwohaiginiwi, inig komiigak nrowamin mi kira wi maigimaigra komiigakar nrowi. Mi ta maigimaigra wi iikam whiekakim simiir maigimaigra imiir haiburi.

¹⁰ Mi Adi Komii siya hiniina swoki boinki,

Biiyan Inkam Komii, kira bidi bidiniyarin nu ninomoro kiriir iingar nonkwokwoko.

¹¹ Mhoiia ninomor nuwo sowa wa digiguski mi ni kira niingaka. Tinokiinokin wi hiriayar nwoyokiyokii mi ninomor nuwo yo wi wro namwoiwi yuis wronan.

¹² Mi yio ini inkamin yuis kaba nitkaigiya mi yaeya yuis win swoki haiyin mi ha niyin ini siir hiriinan yowin. Mi kira nu ninomoro sowerin wi hiriinanar mi diguskii. Mi wi yaeya nu ninomor win swoki onkwokwoki mi ni kira wi hiriayar nwoyokiyokii ami, wi kisina rani.

¹³ Biiya Adi Komii siya hiniina boinkin,

kira wi kariir ina inig miya nidwowi, maeyaua inkam komii siya nidwowiya sair. Mi kira wi hiriayar nwoyokiyokii mi wi iya kara kiriir sauan omomin simiir nonkwobumbuninkin iuguski wi sair nadigiuwi.

Adi Komii siya ti yayim simiirin paekwosimim simiir bi boinkin. Niingaka. Siya siir yinisim iirarar boinkin.

¹⁴ Mi yipikim paekwosimim, ha? Sima naeyunankim mi dimin taeminim Adi Komii siya boiniyim sima pa wakaeyokna diriraerari. Mi siya simiirin iikamim naingwo tibmiyim simiirin yikropki simiir whinkinsiisim Adi Komii siya nimbiniim nanmai-warkainam simiir. Iriig.

2

Adi Komii siya krimiir swoki anmaiwarkainaei yio dimin komii ieyairgin.

¹ Dimusi rani, Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin digworaekwo whiekakim ini siyar kigirkakim mi krma krimiir kwoinau haigi nonkworinu sairin digiumii kipi haimriiyugi, wim wi ini haniin kima kima priyakirirkiisi. ² Adi Komii krimiir Wanin siya biiya siir yai nhirim siir paekwosimim simiir boinmauugikin. Mi ta yayi ha hainamim mi ina boinmauuwamim. Mi dimin taeminim sima boinmauuwim ina yimbiyamim. Mi iikam nhirim sima ta yayi saika nantamyiriyiri mi sair wakaeyokna karam nwoi mi sima dimin biyie tiri mi sima wi hik kimpipisu prasae hai rani, ti dimin biyeyim sima tirim simiiriyin, dimin biyeyim sima tirim simiir digar swoki haii. ³ Mi hiriinankinuwi mi krma ta yai komiia Adi Komii siya boina, siya nanmaiwarkainana digiumii sair haimriyuwi mi krma wi paniina napiyoki iya Adi Komii siya dimin biyekak iikamim simiir tumbuwu sairin, ha? Siyu karamaeka. Niingaka. Biiya, Biiyan Inkam Komiiyin siya hiniina boinkin, Adi Komii siya wi krimiir nanmaiwarkainaei, iikamim sima ta yai aair wakaeyoknaim sima hiniina boinkim, ta yayi saeya kaimwowaigim. Saeya niksisae rani. ⁴ Adi Komii siyar niisimauugin ti yayim sima kaimwowaigim, kiriepai kiriepaiyim siya tirim. Mi siya siyu miyik miyikim iikamim simiir whinkinsiisim tirkim mi Adi Komii siya naeyuin siir kwoin aigar naingwo hauugin iikam imiirin mi siya siir dimin miyik miyikim iikamim simiir hauwikim. Iriig.

Jisis siya inkamnan nimbiamkin krimiir nanmaiwarkainaim.

⁵ Ti yayim tariinan krimiir boinim, sima ti nu whirin wi mhoiia Adi Komii siya tirkii mi siir boinkin. Iikam yipikim siir wakaeyoknaim sima wi ti nu iir nwoi. Adi Komii siya paekwosimim simiir bi nimbingin ti nu win siir kigiraowamin. Niingaka. ⁶ Inkam nwirin Adi Komii siir yayim yokwoni siya winim saeya hiniina winboinkika, iikamim sima dimkim, kira simiiram naingwowyin? Mi yinisimim yim dimukim kima simiir sibgu kigiraowiyim, ha? Iikam krma ini inig karamae yowin.

⁷ Mi siya iikamim krimiirin wi ii priei nokmwini owaiginiu rani, paekwosimim simiir aowan. Mi kira diminim inkam komiiyim nu kigiraowiyim digworaekwo whiekakim simiir sima haiyim simiir hiriinan hauugin. Mi sima ini paenan yuyakiyim. Mi sima ini inig komiigaka yowin.

⁸ Mi kira digworaekwo whiekakim simiir nokmwini okwo haiginiugin.

Ihi, Adi Komii krimiir Wanin siya digworaekwo whiekakim iikamim simiir aowa haiginkin. Mi dimin whirkin simiir koua bi swoki haigin miminkin. Niingaka: Mi ti

diminim krīma tariinanin simiir niki kīg rani. Sīma bi niki imbinikim. Nīngaka. ⁹ Mi tariinanin krīma bīdi yinokninkinim dimin taeminim ti inkamin Jisis siirim. Mi ii priedi rani, Jisis siya ti nu iir nwowin. Adi Komii siya siirin paekwosimim simiir aowa nokmwīn okin mi siya ini inkam inig karamaenanar ywowin. Mi tariinan Adi Komii siya inkamin inig komiigakin siir hiriinan yokmwīn owaiginiu mi siya ti dimin paenan niyaeiyin Adi Komii siirim simiir hai. Dimusi rani, siya naokin iikamim krīmiir dimin biyieyim mi krīmiir hikim simiir haiyim. Mi Adi Komii siya iikam krīmiirin wi dimin miyik miyik imiir hiriinansi tir haiginiuwi. ¹⁰ Mi ini mi owin Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir Adi mi owin mi simiirin siyar mi onkwokwokiyan ini mi owin. Mi siya Jisis siirin minam nimbingin ti hik imiirin siyar mi haii siya kimpipisuam ini owin. Mi ta hika Jisis siir tira mi siya ini iikamim simiir nanmaiwarkainan inkam komii kiin yamwoiun. Mi krīma wi Adi Komii siir yinisim asi nwowi. Mi mhoiya krīma wi siir dimin miyik miyikim ninomor kouanim wi simiir haii.

¹¹ Krīma dinokninkin, ti inkamin siya iikam whiekakim simiir dimin biyie imiir bīdi haiyoprimdiyumiigiyim mi ti iikamim sima ini rirmiya ywokiyan, simiirin dimin whirki bi kimbugim. Mi Jisis siya mi sima, sima ini Adi Komii siir yinisim arar ywowin. Mi Jisis siya simiirin siir nomousisim nikiusi paniinsi yididsi. ¹² Mi siya boin, Adi Komii kara kiriir inigin wi kariir nomousimim simiir boinmauwi. Ihi, simiir whwonkam idain kara mwai waowi mi wi kiriir inig iir hainani. Maeyaua iikamim naingwo tibmii kiiniyim iripa sima haingiriyu omimiriya saiir hirin.

¹³ Mi siya hiniina swoki boinki, Kara wi Adi Komii siir yai imiirar naingwo tibmii kiini. Mi siya hiniina swoki boinki, kira kariir kigi, kara tisi tirar nwowin. Mi Adi Komii siir yinisimim kariir hauuwim sima tisi kanaka tirar nwowim.

¹⁴ Mi krīma ti siir nomousimim piugak nhiekakaigim mi Jisis siya ini iripi hiriinan inkama mi amwoiun piugak nhiekak mi siya wa mi aowi mi siya Setan siirin wa nonkwobumbuninkin iuguski mi siir siyiuin iikamim simiir tirbumbu aokaowiyan siir warar. ¹⁵ Mi siya hiriinan minsi tirkin, iikam krīma naosi naingwo ididi mi Adi Komii siir kigi mi mhoiya krīma wi naosi nidid rani. ¹⁶ Siya ti diminim simiirin paekwosim simiir whinmiriyim bi minkin. Nīngaka. Siya iikamim Ebrahim siir isidin siirin krīmiir whindiriraeraram nitkin. ¹⁷ Mi ti hiriinan siyiuin siya inkam asi nwokin, siir nomousisimim krīmiir hiriinan. Mi siya wa mi mirii prismi biyan inkam komii siir hiriinan iki iikamim simiirsi naingwoyimi yokim. Mi siya minsi naokin Adi Komii siir iowa siya nwowa dimin biyieyim simiir saiirsi. Mi siya iikam imiirin Adi Komii saika nwoki inkiamasu haiginiuwim sima iripa nongwomamair aeyam. ¹⁸ Mi siya hikpai hikpaiyim siir nimbiamim mi siir kinankiuim simiir kimpipisu bīdiyar haiyin. Dimusi rani, siya wi nwoki kigninokninkinim iikamim ti hiriinan hik kimpipisu haiyim simiirin. triig.

3

Jisis siir inig komiiyan ini Moses siir inig komii iir haiburin

¹ Nomiiyauwim yipiki Adi Komii krīmiir Wanin siiram naingwo tibmii kiinim. Adi Komii kīmiiramīn minam nikiunakin diminin big nasmirwaiya Adi Komii siya nwowanin siir tirim. Mi kima Jisis siirim sibgu daingwokwo, Adi Komii siya Jisis siirar nikropkikin siir yai aiir boinmimauuwam dimin whiekakim siya tiriyim. Siya prismi biyan inkam komiiyan siya tiriyim siir hiriinan. Mi krīma ti yayim siya boinim simiirar wakaeyokna boinmimauukin iikamim simiirin. ² Adi Komii krīmiir Wanin siya bīdi yimbiniin ta siir miya saiirin mi siya ta Adi Komii siir mii miyik aiirar asi sibgu wakaeyokna mirii, siya Moses siya tirin iya siya Adi Komii siir iikam imaka nwowa saiir hiriinan tirkin. ³ Mi Adi Komii siya minam kiwakikin Jisis siir inigin Moses siir inig iir haiburim. Inkamin omaka komii miriiyan mi inigak ha nwowiyan siir hiriinan. Omaka saeya bi nwowika inigakin. Nīngaka. Inkamin nonkwo miriiyan siyar nwowikin inigakin. ⁴ Omakaim sima sima bi mirii naeikim. Nīngaka. Omaka whiekakim simiirin inkamki nonkwo

miriigim. Adi Komii siyaairgin digworaekwowim simiir bwamkibwamin. ⁵ Moses siya whisarii mii miriyan inkamkin. Mi siya Adi Komii siir yai imiirar sibgu wakaeyoknaeikin iya siya Adi Komii siir iikamim simaka hir nwowa mi siya Adi Komii siir dimin taeminim mhoiia nimbiamyami simiir boinmimauugin. ⁶ Mi inkamin Adi Komii siir iikamim simiir kou nwowin yio Jisis Krai sasairgin. Mi Adi Komii siir yinisimin miyim siya miriim ini wadiekinar mi owim. Mi nim krma iikamim naingwo tibmii kiinim nim krma Adi Komii siir piuganka. Mi krma naingwo tibmii kiin Adi Komii siiramim mi kirie hiriirar nwowi mi krma siiramim maigimairga hiriirar nwowi, krimiir nanmaiwarakainam. Mi krma iikam naingwo tibmiyim wi Adi Komii siir piugan nwowi. Mi krma naingwo tibmii kiin karam nwowi, siya wi krimiir nanmaiwarakaina rani. Niingaka. Iriig.

Mi iikamim Adi Komii siir yai aka nantamyiriyirim sima wi iripa nongwomamair ae rani.

⁷ Dimusi rani, krma ini Adi Komii siir iikamnan ywowim. Mi krma Adi Komii siir naeyiu miyikin siir yai imiirar wakaeyokna. Siya hiniina boinkin, panao kima pi siir yai aiir wakaei,

⁸ mi kima kimiir mhii kwoinim pi kipi kikintimdinu kripkai biya kimiir yidiwi wan-wiyaeyim sima kariir yai aka nantamyiriyira saiir hiriinan, iya sima nu siiyin apa niinga hir nwowa.

⁹ Mi sima kariirin saiir kinankiugim. Mi ta maeyau aiirin kimiir brougaeyim sima dimin whiekakim kara tirim sima biewiyim kamnwosa kigim. Mi sima hiriinansi bi nwokim, sima ini kariiramar swoki kinankiu kripkaiyim.

¹⁰ Mi kariir kwoinin ti iikam isidin simiirimin hauugihauuga asi whwiyiekin. Mi kara ina boinin, iinokinokin simiir mhii kwoinim yaeya siyu whirima naingwowi siir napam.

¹¹ Mi kariir mhii kwoinim hauugihauuga asi whwiyiekikim simiiramim mi kara hiniina nikopaisisirki, ti iikamim sima wi kariir om miyikin piu siisiyin wi siir swoki it rani. Niingaki niingakiinga!

¹² Mi kimiir kwoinim wi dimin biyeyim simiirim pi naingwowski mi kima wi ti Adi Komiiyin omwai waiyayokiyokiiyin wi digiumii siir haimriiyugigisi. ¹³ Mi tariinanin iinokinokin kima irira nwonwira kima kimar whinkinsiis ankinsiisnaei mi kimiiram kinankiuwi mi kima wi Adi Komii siirin wi digiumii haimriiyugig rani. Niingaka.

¹⁴ Kima, kima kima whinkinsiisna. Dimusi rani, biigi biyin krma Krai siir yai aiir wakaeyim, kima bidiyar yaingwo tibmiyim mi krma bidiyar sibgu itinakiu kripkaiyim. Mi krma hiriinan tiriyokiyokii ami mi iya krma naowi wi saiirar nadigiuwi. Mi krma iinokinokin wi Krai saika nwoyokiyokii.

¹⁵ Krma ina ninokninkinim, ta yaiya ina nwokripkaiya. Saeya hiniina boinka, Mi tapa kima siir yaiya saiir wakaei mi krimiir mhii kwoinim kipi kintimdinu, biya kimiir brougaeyim biya sima nantamyiriyira saiir hiriinan.

¹⁶ Yipiki iikamim biya Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna karam nwowim mi saika nantamyiriyirim, ha? Ti iikamim Moses siya nikiunamim nu Isib hiranki mi ha namim sima. ¹⁷ Mi biewi kamnwiso Adi Komii siir kwoinin hauugihauuga nhiniiram whiyiekin, ha? Siya iikamim siyu biye tirim kwoin hauugihauuga simiiram whiyiekin mi sima ini maeyau siiyin apain ini hir yaokaowim.

¹⁸ Biya Adi Komii siya nhiniir nokwao boinkin, ha? Sima wi om miyikin piu siisiyin wi siir nam tani kara simiiram nimbinin Niingaka. Ti iikamim Adi Komii siir yai nantamyiriyirim siya simiirar boinkin. ¹⁹ Krma ina ninokninkinim, sima bi naingwo tibmii kiingim. Mi sima omin Adi Komii siya nimbinin simiiram piu siisiyin siir bi namkim. Niingaka. Dimusi rani, sima bi naingwo tibmiikim mi Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakim. Iriig.

4

¹ Adi Komii krimiir Wanin siir nimbina saeya ina niki owa, saeya hiniina boinka, kima kariir omin piu siisiyin siirin wa napninopkai nami. Mi hiriinanki niuwi krma mintarao

Adi Komii siya krimiirin wi siir omin piu siisiyin siir kignninkin apninopkaigi karamae nwowisi. ² Krima Adi Komii siir yaiyim ina wakaeyim biya krimiir brougaeyim sima wakaeya saiir hiriinan. Mi sima hindara wakaekim mi sima bi naingwo tibmii kiingim mi ta Adi Komii siir yaiya sima wakaeya, saeya simiir bi swoki whindiriraerarka. Niingaka. ³ Krima iikamim naingwo tibmii kiiniyim krima ti om miyikin piu siisiyin siirar namikim. Biya Adi Komii siya boinin saiir hiriinan, ta yaiya hiniinga.

kariir kwoinin hauugihauuga whwiyekin mi kara hiriinan asi nikopaisisir boinkin, iikamim kariir yai wakae karamae nwowim sima kariir omin piu siisiyin wi siir napninopkainani rani. Niingaki, niinga, kiinga!

Adi Komii siya nu ninomor sowiirin ha nonkwokwo digiyin mi siya piu ina siisin. Mi mhoyiya siya ti omin piu siisiyin simiiram ha boinkin. ⁴ Mi Adi Komii siya Yokwo Komii saiirin ii iriyyar kwisaka saiirin hiniina boinkin mi ii iriyyar kwirim Adi Komii siya mii whiekakim simiir mirii digi mi ii iriyyar kwisaka siya piu saiir siiskuwak. ⁵ Mi ta Yokwo Komiiya saeya hiniina swoki boinkika, sima kariir om miyikin piu siisiyin wi siir napninopkainani rani. Niingaki, niinga, kiinga! ⁶ Mi ta yaiya hiriinana ina niki okripkaiya mi nhirim naingwo tibmii kiiniyim, om miyikin piu siisiyin siirin wa napninopkainami mi iikam nhirim biya yai win kibi aiir wakaeyim mi ha swoki antamyiriyirim, sima wi omin piu siisiyin siir hiriir napninopkainam tani. Niingaka. ⁷ Dimusi rani, iikamim yipiki biigi bi wakaeyim Adi Komii siir yai win kibi aiir mi ti omin piu siisiyin siir nam karamae nwowim Adi Komii saika mi Adi Komii siya simiiram in iya kwira swoki imbin piu saika siisim. Mi mhoyiya biewi biewiyim bidi yamkiyim, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim Devidki si winboinkiyim Yokwo Komii siya hiniina boinkin, Mi tariinanin kima ta yai aiir wakaei, kima wi kipi nantamyiriyir.

⁸ Mi Josua siya simiirin ti omin Adi Komii siya nimbiniin piu sima siisam, siir hiriir whinamkiswo mi Adi Komii siya wi yaeya iigwir di swoki imbini piu sima siisamin. ⁹ Mi hiriinankiniuwi, krima dinokninkin, igi ii kiina piu siisiya Adi Komii siir iikamim simiira ya ina niki owa. Ya ini ta ii iriyyar kwisaka, iya Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir nonkwokwo digiya mi piu ha siisa ini saiir hiriinan ywowa. ¹⁰ Mi Adi Komii siya digworaekwo whiekakim ha nonkwokwo digiyin mi siya piu ina siisin. Mi iikamim yim wi hiriinanar mi tiri, sima wi simiir mii imiir haiburgigi mi piu wi Adi Komii saika nini siisiuwi. ¹¹ Mi krima wi krimasiyar mintaraona krima wi omin piu siisiyin wi siir nwoki amim mi wi Adi Komii saika nini owouwim mi kima Adi Komii siirin digiumii kipi haimriiyugigs mi saika kipi nantamyiriyir biya kimiir brougaeyim sima tira saiir hiriinan.

¹² Krima krimasiyar mintarao ti digworaekwo imiirsiyin. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiya saeya hinda bi priyokaeyamka. Niingaka. Saeya ina miriyya. Saeya ini wismir iokaka saiir io aiir haibura. Mi saeya inkamni haniin iii tirirar bi naka ikwoyamaenakika. Niingaka saeya mhii kwoina hiriyyar krimkrikninopkainamika, inkamin iinibgi iiniba krimkrikninopkainamiyin siir hiriinan. Mi krimiir kwoinin pi saeyar kisisop hid haiginiuwi. Mi krimiirin pi saeyar mi isiimauwi, wadiekipiyamisi owin, iyie? Wadie rani. ¹³ Dimin whir karamaeka Adi Komii siirsi kimirkaiyim. Niingaka. Digworaekwo whiekakim tika nwoyokiyokiyim, siya simiirin ina kigirkakin. Mi siirin, krima digworaekwo whiekakim krima tirim, simiirin hiriyyar boinmimauu swoki. Mi siya wi krimiir nwoki hidim. Iriig.

Jisis siya krimiir prismi biyan inkamkin.

¹⁴ Krimiir biyan pris inkamin siya bidi yamin mi siya ini Adi Komii saika nwowin siir om iir. Tiki inkamin, yo Jisis siyairgin Adi Komii siir yinisimin. Mi krima sibgu daingwo tibmii kiin mi sibgu daingwo omok Jisis Kraiis siiram in ti krima boinmimauuwin inkamin. ¹⁵ Mi iikam krimiir kwoinin bi sibgu owipisuwikim iki dimin biyie biyeyim krimiir kinankiuwiyim, krima bi sibgu okworinuwikim. Mi ti digworaekwowim krimiirin wi sima nikwowaisii krimiir kwoin imiiram kinankiuam. Mi krimiir biyan prisin siya

krimiirsiyìn naingwoyìmiyok prasae rani, ti inkam naingwoyìmiyok komiigakìn siir hiriinan digworaekwowim kramiiram kinankiuim simiirsiyìn. Mi siya kramiiram dimusi naingwoyìmiyok rani, ti digworaekwo hiriinanim kramiir kinankiuim, siirin bìdiyar mi kinankiuim. Mi siya simiir bì napkin mi siyu biyie ha bì tirkìn. Nìngaka. ¹⁶ Mi hiriinanki niuwi, krìma wì kipi nìdid. Krìma Adi Komii siiramìn hiriirar kwisboinanae, kramiir dimìn biyieyìm simiir haiyopriimdiyumiigiyam mi kramiirin wì siyar mi whinkinsiis haiginiuwi, ti dimìn biyieyìm kramiiram kinankiuim simiirsiyìn. Mi krìma simiir nìkwowaisiyìm wì digar mi owi. friig.

5

Jisis siya kramiir bìyan prisin siya wì digar nwowi kramiir dimìn biyieyìm simiir haiyopriimdiyumiigiyam

¹ Mi Juda iikamim, inkamìn prismi Bìyan Inkam Komii nwowamìn siirin pì simar nokmwìn okwo haiginiuwi. Mi ti prismi bìyan inkam komiyyìn, iikamim simiir miyyim pì siya siyar mirii yokiyokiii iinokinokin. Mi iikam imiiramìn nhwo pì siyar kwisboini. Mi simiir nae miyyik miyyikim pì siya mi inkin imiyyaei Adi Komii kramiir Wanin siirim simiir dimìn biyie imiirsi. ² Mi prismi bìyan inkamìn siya iikamim Adi Komii siir yai aair wakaeyokna ap karam nwowim, habwowhaenan nwowim mi siyu biyie ha tirim simiirsiyìn naingwoyìmiyok pranae bì kinikìn. Mi siya kramiirsiyìn wa naingwoyìmiyoki. Dimusi rani, ii nhirim siirin dimìn biyieki nipiyaokiii, yio wì hiriinan siyu biyeyar mi tiri, kramiir hiriinan. ³ Siya naeyim Adi Komii siiramìn kramiiraramar bì ninkin imiyyaeikin. Nìngaka. Siya, siyam warar mi inkin imiyyaeikin. Dimusi rani, ii nhirim siirin dimìn whirki kinankiuwi, siya wì siyu biyeyar mi tiri. Mi Adi Komii siya wì siir dimìn biyieyìm mi kramiir ikim wì simiirar haiyopriimdiyumiigi swowi. ⁴ Inkamìn prismi bìyan inkam nwowiyìn, siya inig komiigakìn. Siya siirara kwoinkar bì nwokin, ta hiriinan mi aairìn. Nìngaka. Siirin Adi Komii siyar nokmwìn okwo haiginiugin, ta mi aair miriyyamìn. Biya Eroni, siya nokmwìn okwo haiginiuwìn siir hiriinan prismi bìyan inkam nwowam, saiir hiriinan.

⁵ Mi Krai siya prismi bìyan inkam nwowamìn sasair bì nwokin. Nìngaka. Siirin Adi Komii siyar nokmwìn okwo haiginiugin. Mi Adi Komii siya siirin hiniina boinki, Kira kariir yinisimkin! Mi tariinanin kara ini kiriir ad ywowin.

⁶ Mi Adi Komii siya Yokwo Komii saiirin Jisis Krai siirin hiniina boinkikin, kira wì prismi bìyan inkam nwowi iinokinokin. Ti prismi bìyan inkamìn Melkisedek dapiyin siir hiriinan.

⁷ Mi biya iya Jisis siya nu tir nwowin, inkam kramiir hiriinan mi nhwo ha kwisboinin Adi Komii siiram, ouuba ini warar yaokiinainiya. Mi Adi Komii siya dimìn taeminim siya kwisboinin simiir wakaeyin mi siya siirin ina whindiraerarin. Mi siya bidiyar iki aonamin mi siirin Adi Komii siya swoki hidninsiin idwo ie hiranki. Mi siya ini omwaiyar swoki waiyain. Dimusi rani, siya, siyamar bì naingwonakin. Siya Adi Komii siir kwoin iirarar napkin. ⁸ Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin. Mi siirin dimìn kasa kasaki bì nonkwoninwoimwiirninkin haiginiugin. Mi ti digworaekwowim siir nonkwoninwoimwiirninkin haiginiuwim yim siir whinkinsiis haiginiugim. Siya Adi Komii siir kwoin iirarar sibgu wakaeyokna apim. ⁹ Mi siya Adi Komii siir kwoin iirarar napkin. Mi ti hiriinan siyuin yio min niisiimauugin siir kwoinin dimìn biyie whir swoki aingwo rani. Nìngaka. Mi ti hiriinan siyuin siya wì dig asi nwowi, iikamim yipiki siir yai aair wakaeyokna apim simiir nanmaiwarkainam. Mi sima wì omwaiya nwoki waiya yokiyokiikaeyamim. ¹⁰ Adi Komii siya yokmwìn okwo haiginiu Jisis siirin prismi bìyan inkam nwowam biya Melkisedekni siya nokmwìn okwo haiginiuwa prismi bìyan inkam nwowam saiir hiriinan. Dimusi rani, ti diminin Jisis siya nanmaiwarkainan simiir dimìn bibiyeyim simiir saiirsika. friig.

Krìma wigkam inkam adiyaowaenan dwo Adi Komii siir yai aair wakaeyokna apamin.

¹¹ Mi Krai Melkisedek sower diminpai diminpaiyim kara simiir boinmimauuwamin ina naingwowin. Mi kara simiirin wi sibgu nanaaknkinkii rani. Dimusi rani, kimiir kwoinin ini habwowhaenan ywowim. Mi kimiir kwoinin ta yai aiir wakaeyamin rirmiia bi nwokim. ¹² Kima kwokikwokiyaeya bi naingwo tibmii kiingim wi Adi Komii siir yai aiir nowomwarkaiyuwan iikam pi ywowin. Dimusi rani, kima Adi Komii siir yai aiirin kwokiyaeya bi mi aingwo tibmiigim. Mi kima dig bi nwokim ini yinkinyaeyaowim. Mi Adi Komii siir yaiya biya kima wakaeya saiir bi sibgu ninoknkinkim. Mi wim kima iikam nhiramin ina naingwowim, kimiir swokini owomwarkaiyuniyim. Mi kima wa nwoki inoknkinkim kima inakamae rani, nae kirie kirie bi rimtiowikim. Kima ini yinisim praigaknan ywowim, ini mwiiyar niki aeyim. Dimusi rani, kima Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakim, kima tira saiir hiriinan. ¹³ Krima dinoknkinkin, iikamim biya ta Adi Komii siir yai aiir niki wakaeyim mi sima mhoiia kwisaka ha swoki wakaei mi yim ti hiriinan iikamim ini habwowhaenan ywowim. Sima kirie karamaeka yim ini yinisimin siir yopiini mwiiya niki aeyin ini siir hiriinan ywowin. Sima Adi Komii siir yai aiir bi ninoknkinkim piki hiniina dimin ikin biyeyin mi piki hiniin dimin ikin wadiyeyin. ¹⁴ Iikamim inakamae nwowiyim yim nae kirie kirieyim ha naeikim. Mi yim sima ina ninoknkinkim, piki hiniin nae ikin biyeyin mi piki hiniin nae ikin kibiyin. Mi yim ini iikamim naingwo tibmii kiiniyim mi kiriekak ha nwowim, ini simiir hiriinan ywowim. Mi ti hiriinan siyuin ini iikamim naingwo tibmii kiiniyim sim naingwo omok diriraerariyim piki hiniin dimin ikin biyeyin mi piki hiniin dimin ikin kibiyin ini simiir hiriinan ywowin. Iriig.

6

¹ Krima yaiya Krai siira biya sima boinmimauuwa idowigiidowiiyana saiiramar kipi naingwokripkai. Krima siir yai nhirim aowa aowanim warar wakaeyokna ap. Mi krima wi siir mhoiia nwoki amim, ta krima tira saiir hiriinan. Mi krima ti yayim biya krima wakaeyim simiir simiira kipi naingwokwonanae. Taka yaiya ya hiniinga, krima siyu biye siirin digiumii haingig, naokaoiga krimiir niuwiiyeyin mi Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiir wakaeyokna apnam. ² Mi ta yaiya biya krima boinmimauuwa kimiir baptaisni siyupai siyupaiyim sim mi iikamim ina simiir mwo imiir mi onkwowim Adi Komii siir dimin kirie komii komiiyim simiirin ha mi iisiiimauu mi ombud komiiyim ha naokaonamim mi simiirin ie hirankar mi kininsiin idwo mi iya Adi Komii siya simiir hidana nhirim wi paeya nami mi nhirim wi ninomor koua nami. Mi ninomor koua namim yim wi omwaiyar waiyayokiyokii. Mi hiriinan digworaekwowim yim kimiir nowomwarkai haiginiugin. ³ Adi Komii siya krimiir whinkinsiis haiginiuwam tiri. Mi krima wi iki siir yai nhirim simiir nwoki wakaeyokna apim, krima tira saiir hiriinan.

⁴ Kara kimiirin hiriinan minsi boinki. Dimusi rani, iikam nhirim biya sima bidiyar iki aingwo tibmii kiinim. Mi sima Adi Komii siir yai aiirin bidiyar sibgu wakaeyoknam. Mi sima dimin miyik miyik bidiyar mi haiyim, Adi Komii siya hauugiyim siir om hirankin. Mi Adi Komii siir naeyuin simiir piu bidiyar mi ii okwokiayim. Mi sima Adi Komii siirin digiumii haimriiyugigi mi krima simiirin wi paniina swoki boini, ti siyu biyeyin siir haiburgigim mi Adi Komii siiram swoki amim, ha? Niingaka. Yio siyu rani. ⁵ Sima bidiyar yinoknkinkim Adi Komii siir yaiya biya sima wakaeya, saeya yai bimbuiwi rani. Mi dimin kirie komii komii nhirim biya Adi Komii siya tirim bidiyar mi kigim. Mi mhoiia krima wi simiir whiekakar kigswowi. ⁶ Mi sima Adi Komii siir yai kibi aiirin digiumii haingigiki mi krima wi paniina tiri, simiir swoki ikiunaniyim Adi Komii siiram swoki itam ha? Niingaka. Yio siyu rani. Sima wi Adi Komii siir siyu iir swoki ap rani. Niingaka. Dimusi rani, yio ini Jisis siirin paeyin hiniya nironinkinin saika swoki inkirinu isomaoni hiniin yowa. Mi iikam nhirim sima ti hiriinan siyuin siir kigi, sima wi Krai siir tirigini.

⁷ Iikamim yipiki naingwo tibmii kiinim mi Adi Komii siir yai aiir sibgu wakaeyokna apam, yim ini ti nuin siir hiriinan ywowin, iya naoki kinkiiyim mi nao opa ha

sinkainainamiya. Mi sasaeyim inkamki ninkinim ha sibgu inan iigiyim simiirin pi Adi Komii siyar kirie haiginiuwu. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir sibgu wakaeyokna apiyim yim ti nu miyikin ini siir hiriinan ywowin. ⁸ Mi iikamim biya niki aingwo tibmiiyim mi tariinanin, digiumii Adi Komii siir swoki haimriiyugigim, yim ini nuin wapnao minkin ninkisaioae nankaiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi ti nuin yio nu miyiki miyik rani. Mi Adi Komii siya wi io ti hiriinan nu iir nwowi. Mi siya wi ha boini, ti nuin, nu paii rani, siirin wi siya haingimugii. Mi iikamim biya naingwo tibmiiyim mi Adi Komii siirin digiumii ha swoki haimriiyugigim, simiirin wi Adi Komii siya boinwokiyopnatkaigi paeya. Ti nu biyeyin Adi Komii siya haingimugiyin siir hiriinan.

⁹ Ti kariir akam kingikininim, ta yai biye hiriinana kara boinkiya kimiir, kara ha naingwowi, kima wi dimin miyik imiirar tiri mi wa sibgu wakaeyokna api. Mi Adi Komii siya krimiirin wi hiriinansi nanmaiwarkinaei. ¹⁰ Adi Komii siya inkam biye rani mi siya dimin taeminim kima tirim simiirin wi ha naingwo owouu rani. Niingaka, siya wadekiwadie ieyargin mi siya ina naingwowin dimin taeminim kima tiriiyim simiirin. Mi ti hiriinan dimin taeminim kima tirim iki iikam nhirim biyanim sim mi ha nityokiyokiiyim mi tisi tariinanar nadigniyim, yim Adi Komii siir niisiimauugin, kima siiram naingwowi. Dimusi rani, kima siir yai imiir wakaeyokna apkim. Mi Adi Komii siya ti digworaekwowim sima tirim simiirin wa naingwowi. ¹¹ Mi kara irira nwinwira kimiiram ha naingwowi, kima kirie hiriyyar dwoyokiyokiiyam, Adi Komii siir digworaekwo imiiram. Mi siiram hiriyyar nwokwokinim iya Jisis siya swoki iti krimiir nanmaiwarkainaim. Mi kima hirii hiriyyar tiryokiyokii ami mi wi kimar naobudgii. ¹² Kara kimiiram minam naingwowi, kima Adi Komii siiram piugi kipi piyao. Kima iki iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim simiir yai imiir wakaeyokna. Mi iya siya swoki itana saiirim nwokwokini, sima wi dimin miyik miyikim biya siya boininim krimiir, wi simiirar hauuwi. Iriig.

Krima daingwo tibmii kin.

¹³ Mi biya yai nhirim Adi Komii siya Ebrahim siir boinmimauuam tirim, siya simiirin wa boinmimauuwi. Mi siya ti yayim siir inig iirar swoki ikopaisisirnaeikin. Dimusi rani, siya Adi Komii, siir kouin inkam nwrki bi nwokin. Niingaka. ¹⁴ Mi siya siirin hinina boinkin, Ebrahim, kara kimiirin wi dimin kirie komii komii imiirar tir haiginiuwu. Mi mhoiyya kiriir isidin siir yinneyim wi kasa nwo rani. ¹⁵ Mi ta saiir mhoiyya Ebrahim siya ina kaoraraowin, ti diminim Adi Komii siya boinkiyim siiram, sima nimbiamam. Mi siya hiriyyar kaokaigiyin, ini ti digworaekwo imar yimbiniyim. ¹⁶ Mi iya inkamin dimin whir nimbiniyim, siya pi inkamin inigin kouwarigsim nwowin pi siir inig iir nikopaisisirkii. Mi ti hiriinan siyuuin iya inkam nhirkim siir yai aiirin hiriinan wakaekii mi sima wa boinki, ihi, dimin siya nimbiniin yio wa tiri. ¹⁷ Adi Komii siya iikam krimiir niisiimauuwam tiri, yipiki ti digworaekwowim biya siya nimbingiyim krimiir, simiir haiyanim. Siya krimiirin min niisiimauugin, ta siya nikopaisisira siir inig iirar mi saiir. ¹⁸ Mi ta yaiya Adi Komii siya nikopaisisirkiiya siir inig iirar, ya krimiirin min niisiimauuga, diminin siya siir inig iirar dapikopsisirkiiyin, yio bi swoki ikopsasaeikin. Yim ti hiriinan diminim yim krimiir kirie haiginiugim. Mi ta kirieya ya wi hiriyyar nwoyokiyokiiyami mi wi iya Adi Komii siya nimbiniim digworaekwo whiekakim krimiir hauuwam, wi saiirar nadigiwi. ¹⁹ Krima ina ninokninkinim, mhoiyya krimiirin wi Krai siya nanmaiwarkinaei. Mi ti digworaekwo hiriinanin, krimiirin wi sima kinsis haiginiuwu, sibgu okworinuwamin, paeyin uridgi nitkinyin mi ha sibgu okwowyin, siir hiriinan. Mi ti digworaekwowim, ti krima wakaeyokna apim, wi bopwoniya sima niinikiwitkii, yuisa Adi Komii siir maeyaua saiir nwowa. Mi Adi Komii siya mi krima, krima wi kwoin whiruar nwowiski. ²⁰ Ta Adi Komii siir maeyaua hiuyokiyokaiya dimin whirki kimbu karamae nwowa biyyin Jisis siya napninopkainamin mi krimiir igsoa siyar yokwokairina. Mi krimiirin siya whinkinsis haiginiu. Mi siya ini prismi biyan inkam ywowin inokinokin. Ti prismi biyan inkamin Melkisedek nikiuwiyin siir hiriinan. Iriig.

7

Melkisedek siya prismi biyan inkamkin.

¹ Jisis siya Melkisedek siir hiriinan prismi biyan inkamkin. Melkisedekin yio om Selem hiran iikamim simiir kigirkakikin. Mi siya Adi Komii siir prismi biyan inkam warargin. Mi biyarin Ebrahim siir isidin iki inkam komii komii nhirim om nhirim sau simaka ninitim simiirin yamdi kwiruha sima hainurur haiginiugig. Mi iya sima sau ha ninit dignaniyim. Mi Melkisedek siya simiirin siyu hir yapyiskaiwin. Mi siya simiirin ina yokboinmamair haiginiugiyim. ² Mi digworaekwo miyik miyik whiekakim, Ebrahim siya hainaniyim ti omim simiir hirankin, siya simiirin whieyim, iuura sioitkin. Mi siya whie iuur aka, ya kimidiniya Melkisedek siir hauu. Mi nokiinwokiyim yim ini siyar haiyim. Mi Melkisedek siir inigin siir inig mwoki, inig mwowin yio minkin, inkamin dimin kibi kibi tiriyin siya. Mi siir inig mwoki inig mwo whirin yio minkin, inkamin iikam iripa nongwomamair aekin. Dimusi rani, om Selem hiran iikamim, simiirin ini siya kigirkakim. ³ Mi biyarin inkam nwrki bi winkin siir yopii ado mi siir yidiwi wanwiyaeyim mi siir isidin simiir inigin yokwoni. Niingaka. Krma ninokninkin tani, siirin wig inkamkar namisi aokainakin, iyie? Krma ninokninkin tani, siya bidi pi pyamisi aonamin iyie? Mi krimiir kwonin ha naingwowi, siya Adi Komii siir yinisimkin. Dimusi rani, siya ini omwaiyar waiyayokiyokiyin. Mi siya wi prismi biyan inkam nwowi inokininokin.

⁴ Kima bidiyar yinokninkinim siya inkam komii ieyairgin. Mi Ebrahim siya inig komi-igak siirar mi owaiginiu. Mi ti digworaekwo whiekakim sau aka siya ninit hainakiyim iki om nhirim simiir inkam komii komiiyim om kigriraowiyim simiir hiranki, siya simiirin iuura sioitkin mi siya whie kwira kimidiniya siir hauu. ⁵ Mi kam nhirim Livai siir isidin siirin sima ini prismi miya saiir haiyim. Mi Adi Komii siir siyu komiiyin hiniina boinkin, dimin taeminim Isrel simiir iikamim sima haiyim sima ti nhirim simiirin iuura timi sioitkin mi iuur akain yio Livai siir isidin siir hauugi. Mi Isrel simiir iikamim yim Ebrahim siirgisiir isid ieyairgin. Mi ti pris inkamim sima pi simiir piugana saiir iikami digworaekwo imiirar swoki kwahai. Mi ti hiriinan siyuin yio ini ywowin. ⁶ Mi Melkisedekin yio Livaini isidin siir tani mi dimusika siya Ebrahim siir dimin iir haiyin, ha? Siya Livai siir isidin siir inkam tani mi siya diminin iuur akain Ebrahim siirarim siyar sioitkinim simiirgisiimiar haigin. Mi siya siirin ina yokboinmamairgiyin. Siya hiniina boinkikin, Adi Komii siya ini kinakar nwowin. Kima bidiya yinokninkinim Ebrahim siya inkam komii ieyairgin. Biya Adi Komii siya Ebrahim siir nimbingiyin mi siya wi simiirar tiri. ⁷ Krma ina ninokninkinim, inkamin, inkam nwirniyin hiniina boini, Adi Komii siya ini kinakar nwowin mi ti inkamin ta yai kibi hiriinana saiir boinin, yio ini inkamin hindara wakaeyin ini siir kou ywowin. Whisarii rani, yio Adi Komii siir igsoa saiir nokwokairiinakin, siir nokboinmamairam. ⁸ Mi pris inkamim yipiki Isrelmi dimin taeminim sim dimin iuur akain sim haiyim, yim wi wai biyeyar mi owi mi wa mi aowi. Mi yio Melkisedekin yipikin Ebrahimni dimin iuur akain si haiyin, Yokwo Komii saeya ha boinka, siya wi nao rani. Niingaka. ⁹ Hiriinan mi boinin ti inkamin Livai nikiuwiyin, siya dimin iuur akain Melkisedek siir mi hauugiyin. Iya brougae Ebrahim siya ti dimin haimii iuur akain Melkisedek siir hauuwun, yio ini siir apuin Livai siya hauuni hanin ywowin Melkisedek siirin. ¹⁰ Mi iya Ebrahim siya Melkisedek siirin siyu hir napyiskaiyin, Livaiyin yio bi niki aokainakin mi krma hiniin dimusi boinkim, ti diminin Livai siya hauugikin Melkisedek siirin, ha? Ebrahim siya Livai siir brougae kin mi iya Ebrahim siya digworaekwowim Melkisedek siir hauuwim, yio ini Livai siyar hauuni hanin ywowin. Mi Melkisedekin yio ini Livai siir kou ywowin.

¹¹ Bidi bidiniya Adi Komii siya siir siyu komiini yayim, Moses siir hauugikin. Mi Moses siya Isrel simiir iikam imiir hauu. Mi ta yayia hiniina boinka, ti kamim Livai siir isidanim sima prismi miya wi saiirar mirii mi nae minim wi warar ninkinimiyaei, Adi Komii siirin. Mi Adi Komii siir omaka saiir warar timi kigrirao. Mi ti dimin biyie krimiirim simiirin ti kam ima haiyoprimdiyumiigikiswo mi mhoiya Adi Komii siya Krai siirin wi

di swoki imbingi krimiir prismi biyan inkam nwowamin. Niingaka. ¹² Mi Adi Komii siya nikropkiyin prismi biyan inkamin yio ini saa ywowin. Mi ini prismi biyan inkamim simiir kisina okwowam. Mi ti siyiu komiini yayim biya Adi Komii siya hauugiyim Moses siir yim ina digiyim mi iriipi hiriinan Adi Komii siya siyiu komiini yayim yaeya yaiwin swoki hauugi, ti biyan siyiu komiinyin siir maeyau aiir swoki kisina okiyam. ¹³ Ti yayim ti inkam iir boinim, siya Livai siir piuganan inkam tani. Niingaka. Siir yidiwi wanwiyaeyim yapa piuganankim. Mi siir yidiwi wanwiyaeyim simiir piugana biya simiir nwrkin ta prismi miya nae ninkin imiiaeyia saiir bi swoki mirimiminkim ta miya ya simiir mii rani. Niingaka. ¹⁴ Krima bidi yinokninkinim, krimiir Biyan Inkam Komiiyin siya Judami piugana saeya naokainakin. Moses siya ti isidin prismi miya sae miriyyim, simiirin yaimir sim kwir bi swoki boinmiminkin. Niingaka. Iriig.

Jisis siya prismi miya wi hiriinana nwoyokiyokiyami Melkisedek siir hiriinan.

¹⁵ Mi krima tariinanin bidi yinokninkinim mi iya ti prismi biyan inkam nwrin siya nimbiyamim siya Livai siir piugana saiir inkam tani, siya Melkisedekin prismi biyan inkamin mii miriyyin siir hiriinankin. ¹⁶ Mi iya Adi Komii siya nimbinkiyin siirin prismi biyan inkam nwowam mi siya ti siyiu komiini yayim Moses siya win boinkiyim prismi miya wi Livai siir piugana sasar nwowi siya hiriinan bi naingwokin. Niingaka. Mi ta siir kirieya omwai waiyayokiyokiiya inokinok, siirin saeya minkikin prismi biyan inkam nimbiyamam. ¹⁷ Adi Komii siir yayia Yokwo Komii saiir wina mi saeya hiniina boinka, kira inokinokin wi biyan inkamar nwoyokiyokii Melkisedek siir hiriinan. ¹⁸ Adi Komii siya bidi yinakiyim biyan prismi kamim simiir siyiu komiini yayim. Dimusi rani, ti yayim yim wi dig nwo rani, krimiir whinkinsiis haiginiuwim omwai Adi Komii saikar waiyayokiyokiiyim inokinokin. Niingaka. Mi Adi Komii siya ti biyan siyiuim simiirin asi digikim. ¹⁹ Whisarii rani, ti siyiu komiini yayim Moses siya winim Yokwo Komiiini, krimiirin wi dimin whirki kimbu karamae sima nwo rani. Niingaka. Mi Adi Komii siya yaeya siyiu win whirin siir diriraerarki krimiirin. Mi tariinan siya yai win kibiya Kraiis siir boinkin krimiir, ini yayim biya Moses siya winim Yokwo Komiiini ini simiir haiburim. Mi krima ta yaiwin kibiya saiir wakaeyokna api mi ha naingwo tibmii mi saeya wa whindiraerari krimiirin Adi Komii siir kingiin nwowam.

²⁰ Adi Komii siya Jisis siirar nimbiringin pris inkam komii nwowamin, siya siirin whisarii bi nimbiringin. Niingaka. Siya ti yayim siir inig iirar bidi yikopwaisisirin. Iya siya siir nimbiringiya mi biyan pris inkamim sima siir hiriinan tani. Mi Adi Komii siya inkam nwrniyin biya siir inig iirarin hiriinan bi nikopwaisisirkin pris inkam nwowamin. Niingaka. ²¹ Mi iya Adi Komii siya Jisis siirin pris inkam komii nwowam nimbinin siya siir inigin Adi Komii siirar bidi yikopwaisisirin kiriramim mi kira pris inkam komiia nwoyokiyokii inokinokin. Mi kariir kwoinin wi swoki kisina haigi rani. Niingaka. Kara, Adi Komiiyin kara kariir inig iirar bidi yikopwaisisirin kiriramim, kira wi pris inkama nwoyokiyokii inokinokin. Mi kariir kwoinin wi kisina haigi rani. Niingaka.

²² Krima bidi yinokninkinim ta yayia Adi Komii siya nikopwaisisirkiyin siir inig iirar Jisis siiram. Saeya yai kirie komiigikomiiiga. Mi ta yayia siya kitibmii boina ya ini yayim biya Adi Komii siya Moses siir hauuwim mi Isrel simiir iikamim simiir mi hauuwim ini simiir haibura.

²³ Mi dimin whirin yio hiniingin, biya pris inkam kasa rani. Dimusi rani, sima pa mi aokaowi mi simiir igsopa pi inkam nwrkar mi okwokairinanaowidi. Mi ti hiriinan siyiuin ii kasa bi tirkin. Simiir inkam nwrki omwai hiriirar bi waiyayokiyokiigin. Niingaka. ²⁴ Jisis sasairgin omwai waiyayokiyokii mi wi ta hiriinan saiirsi nwowi siya pris inkam nwowamin. Mi siir igsopa wi inkam nwrki swoki okwokairiina rani. Dimusi rani, siya bi naowikin. ²⁵ Dimusi rani, ta saiirsika, Jisis siya wi digar nwowi iikamim yipikim siiram naingwo tibmii kinim simiir nanmaiwarkainaei. Dimusi rani, krima Kraiis siir yai aiir wakaeyokna apkim. Krimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi. Dimusi rani, siya wi nao

rani. Siya ini omwaiyar waiyayokiyokiyin. Mi siya ini Adi Komii krimiir Wanin saikar nwowin mi siya nhwo ini krimiiramar kwis boinin.

²⁶ Jisis siyairgin prismi biyan inkamin mi siya inkam wadiekin siirin dimin whirki bi kimbugin. Siya iikam krimiirin dimin biyieki naokingugunankaiyim krimiirin nu tirar kwaeyopriigingig. Mi siya Adi Komii saika ini owou. Mi siirin Adi Komii siya ywowaiginiu inig komiigak. ²⁷ Mi iki prismi biyan inkamim biyanim simiir hiriinan tani. Niingaka. Damin taeminim sima ninkin imiiaeyim, Adi Komii siir, simiir dimin biyeyim sima bi haiyoprindiyumiigikim. Niingaka. Mi inokinokin, biyin sima pi simiir dimin biyie imiirsiyar niki inkin imiiaei. Mi mhoiia sima Adi Komii siiramim pi iikam nhirmi naeyim sim ninkin imiiaei. Mi Jisis siya ti kamim simiir hiriinan tani. Niingaka. Siya ta saiirin ii kwiruwar tirikin, iya siyar naowa paeyin hiniya nironinkinin si mi naeni haniinin siya siir piu aiarar ninkin imiiaekin, Adi Komii siirin. Siya siir piu aiarin naeni haniin minsi ninkin imiiaekin, iikamim simiir dimin bibiyeyim simiir haiyoprindiyumiigiyam. Mi siya saiir bi swoki tirkin, idipidipin. Niingaka. Ii gwuruwa siyar bidi tirki iskiya. ²⁸ Mi yaiya biya Adi Komii siya hauuwa Mosesni, prismi biyan inkam komiayim saeya nokmwim okwo haiginiuga. Mi ti kamim yim inkam pai rani, Adi Komii siya ha boinkin, simiir kwoinim dimin biyieki bidi yaokingugunankaiyim. Mi ta yai kirieya Adi Komii siya boinkiya mhoiia, ya siir yinisim iir nimbingiya saiir nikopwaisisirkika. Jisis siya iki prismi inkam komii nhirim simiir hiriinan tani, siyu biyie bi tirikin. Niingaka. Siya prismi biyan inkam komiigin omwai hiriyyar waiya yokiyokiikaeyamikin. Iriig.

8

Jisis siya Adi Komii siir omaka ninomor kou hirana saiir pris inkamkin.

¹ Mi ti digworaekwowim kara kimiir boinkiyim yim hiniingim, krimiir biyan prisin, siya ini kara boina ini saiir hiriinanar nwokripkaiyin. Siya Adi Komii saikar nwowin, siir omin ninomor kou hir nwowin siir. Mi tariinanin siya ini Adi Komii siir ina iniig miya nidwowin, maeyauwa kamim inig komiigakim digworaekwo whiekakim sim kigirkakiyim sima nidwowiya saiir. ² Siya ini ninomor kou hir nidwowin mi siya ini prismi inkamnan miriyyin. Siya ti hiriinan diminin ini omaka Adi Komii siyar nonkwo miriyya ninomor kou hir ini saiir hir miriyyin. Ya tariigina ya saeya maeyaugimaeyaua Adi Komii siir inig iir hainaniya saiirin inkamki bi nonkwo miriiga. Niingaka.

³ Mi bidi bidiniyarin, siyu komii siir siyuin Adi Komii siya hauuim Mosesni, iikamim sima sibgu apam siyuin prismi biyan inkam nokmwim okwo haiginiuwiyin, dimin taemin Adi Komii siir ninkin imiiaeyam mi hiriinanar mi tir. Mi krimiir prismi biyan inkamin yo ti hiriinan siyu iiarar mi tir, dimin taeminim Adi Komii siir ninkin imiiaeyam. ⁴ Mi Jisis siya nu tir nwokiswo, siya wi prismi biyan inkam di ywowi. Dimusi rani, nu tirin iriipi hiriinan pris inkamkairgin dimin taemin ninkin imiiaeyamin Adi Komii siir, siyu komii siya boinkiya saiir hiriinan. Mi sima Jisis siiram paniinsi kiwakisi. ⁵ Mi miyim pris inkam ima miriyyim, omaka Adi Komii siir inig iir hainaniya saiir, ya aknainan hindara niisiimauuga dimin taeminim ninomor kou hiranim Adi Komii siirim simiir. Mi biya iya kingiin nwowa, Moses siya Adi Komii siir omaka hindara ini kaigriniu okwosasae mirii. Mi Adi Komii siya siirin hiniina boinki, kira dimin taeminim kara boinimauuim simiirin sibgu tir. Kara niisiimauwa, iya kira mhu hir nwowa saiir hiriinan. ⁶ Mi taka ii aiararin, Kraisiya ini prismi biyan inkam komiinan miriyyin mi ini iki miyim biya prismi biyan inkam komiayim sim miriyyim ini simiir haiburim. Mi ti hiriinan siyuin, ta kitibmii boin wina Adi Komii krimiir Wanin siya nimbingiya Kraisi siir krma wakaeyokna apam ya ini biya siya nimbingiya brougae wanwiyaekim sim wakaeyokna apam, ini saiir haibura ya tariigina ya ini ywowa. Dimusi rani, ta kitibmii boin wina krimiirin wi saeyar whinkinsis haiginiuskii. Biyan nimbina krimiir brougae wanwiyaeyim simiir ya krimiir bi sibgu whinkinsis haiginiuga. Niingaka.

⁷ Mi biiyan nimbina saeya iikam imiirin Adi Komii siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karam nwokiswo mi Adi Komii siya wi yaeya kitibmii boin win di swoki imbini. Niingaka. ⁸ Adi Komii siya bidi yinokninkinin siyiun iikam ima tiranin. Mi siya hiniina boinki,

Mhoiia kara kariir iikamim Isrel hiranin Judami piugana saiirin wi yaeya kitibmii boin win swoki imbingii.

⁹ Mi kariir kitibmii boin wina ya wi biiyan kitibmii boina kimiir brougae imiir iya kara simiirsi naingwoyimyoka, iya sima nu Isib hir nwowa mi simiirin ha kiyainaniyin saiir hiriinan tani. Niingaka. Kara kimiirin wi biiya kara kitibmii boina wi saiir hiriinan swoki kitibmii boin tani. Niingaka. Dimusi rani, kimiir brougae yim sima bi sibgu apkim. Mi kara kimiir brougae yim simiirin ti hiriinan siyiun digiumii siirsi haimriiyugin.

¹⁰ Mhoiia iya ta biiyan kitibmii boina saeya kigirkakim digworaekwo whiekakim sima digana, saeya digii mi kara Biiyan Inkam Komiiyin Isrel kimiir iikamim wi yaeya siyu boinki, kima napamin. Mi tariigina kara wi kimiir kwoinki kwoin iirar kinirkai haiginiugii. Mi kima wi wakaeyoknam nwoki aingwowim. Mi an kara wi kimiir Adi Komii nwoki owim mi wim kima wi kariir iikam nwoki owim.

¹¹ Mi mhoiia ta ii aiirin iikam whiekakim sima kariirin wa ninokninkini. Yipiki inigakim mi yipiki inig karamaeyim sima kariirin wa ninokninkini. Mi ta ii aiirin iikamim sima wi simiir nu whiruwan iikamim simiirin wi hiniina boin tani, Kima Biiyan Inkam Komii siir dinokninkin. Niingaka.

¹² Mi kara wi simiirsi naingwo bumbuwi mi simiir dimin biyeyim sima tirim wi kara haiyoprimdiyumiigi. Mi kara simiir dimin biyeyim wi simiir swoki aingwo rani. Niingaka.

¹³ Mi biiyan nimbina biiya Adi Komii siya Moses siir nimbingiya ya ini biyie ywokiya. Whisarii rani, siya krimiir ha boinkin, siya wi yaeya kitibmii boin win swoki imbingi. Krima bidi yinokninkinim ta biiyan nimbina ya wi sapi namki, yiuis kaba inkamkin kabitkaigiya saiir hiriinan. Iriig.

9

Biiya prismi biiyan inkam komiiyim wraisu nhie arar ninkin imiiaekim Adi Komii siirin.

¹ Mi biiyarin Adi Komii krimiir Wanin siya siir biigibiiyan nimbina krimiir brougae wanwiyae yim Isrel simiir iikamim simiir nimbingikin. Mi siya simiirin siyu Adi Komii siir inig iir hainaniyim siir boinmauu wakaekin. Mi siya kam imiirin siyiun omaka Adi Komii siir yaimin dimin nidwokai wakaeya saiir miriini siyiun siir warar mi boinmimauu iripa sima nidwo wakaeyam. ² Mi sima sel omaka ira mirii mi ta omaka saiirin bopwoniya hiugripkiigi haimii haimiyo whisa ywo. Mi ti haimiyyin hiuyokiyokaikikaiyin anokar nwowinin, yio ha dapikin, dimin whirki kimbu karamae. Mi dimininim pae haingimuhaiginiyim mi bretim Adi Komii siir ninkin imiiaeyim yim ini ta maeyaua hiuyokiyokaiya ini saiirar nwokaiyim. ³ Mi sima yiuis kwira maeyau kwira hiuyokiyokaiya haimii whira nwowin siir ano iir yitimwaniu. Mi ta maeyaua ya Adi Komii siirgisiirga, siya nwowika. Mi ta maeyaua hiuyokiyokaiya saiirin inkam nwirki bi swoki amiminika. Niingakiniingaka. Mi sima ta maeyauua saiirin ha dapikim, dimin whirki bi kimbu miminka. ⁴ Mi dimin nhirin ini ta maeyaua hiuyokiyokaiya saiir hir nwokaiyim. Hiiya golni tira aka mi ta hiiya saiir idwo hirin haua wain piuii miyikakin siir op air naokin haingimugiiya, piuii miyik niusiin whakim ini hir nwokaiyim. Mi miya kwira paeni sima nirimtioninkin miriia saiir idwown sima golni miriigikim mi ya ini hir warar mi inkin okaiya. Mi ta miya sima saiirin ha dapikim, nimbin tibmiini miyaka. Mi ta miya saiir yainau hirin mobmir kwira golni sima nonkwokwowa ini hir warar ninkin okaiya. Mi ta mobmira saiir yainau hirin, naeyim Adi Komii siya hauuwim iya sima nu siyin apain siir hir nwowa ini hir nwokaiyim. Mi paekopin biiya Eronki si

hogwokwo apin, siirin Adi Komii siya tirkikin, yio ini nhwokakar mi okaiyin ta miya aiirin. Mi siya nhiswo Adi Komii siya winkiyo kitibmii boin yayim sim yo ini hirar mi inkin okaiyo. ⁵ Mi ta miya saiir idwowin sima Adi Komii siir paekwosimwo nwisawonkwokwo haigin hinda niisiimauwam. Mi sima ti paekwosimo sowiir kigo mi sima boin, Adi Komii siir dimin miyik miyikim paenan niyaeiyim ini tir nwowim. Mi ti paekwosim nwiswo hinda niisiimauugo sowa pidgakako. Mi ta maeyaua iikami dimin biye haiyoprimdiyumiya ini sowiir pidga owar yirinugiya mi ti diminin simiir dimin mwokinwowin, kara pi kimiir boinmauu rani. Niingaka.

⁶ Mi mhoiyya sima digworaekwowim diriraerar digim mi pris inkamim, sima ta maeyaua hiuyokiyokaiya anoka kingiin nwowa saiirin bi siiskim dimin taeminim Adi Komii siir ninkin imiyyaeyim. ⁷ Mi biewi biewiyim, prismi biyan inkamin siya ta maeyauwa hiuyokiyokaiya dimin whirki kimbu karam nwowa saiirin ii kwiruwar namikin. Siya whisarii bi namikin, siya meme bulmakau iini nhieyim, pi simiir hainami Adi Komii siir ninkin imiyyaeyam iikamim hinda whaowaeya priidiriraerarim simiir dimin biye imiir haiyoprimdiyumiigiyam. ⁸ Mi Moses siir yayim iikam krimiirin ta maeyauwa Adi Komii siya nwowiya, saiir kigninkin apninopkaiyam bi boinkin. Mi ti hiriinan siyiuin, Adi Komii siir naeyiuin yio krimiir niisiimauugin, iikamim Moses siir yai aiir wakaeyoknaim sima wi Adi Komii siiram swoki haiyug naingwo rani, iripa saikar nongwomamair aeyam. Niingaka. ⁹ Mi ta Moses siir yayia ha boina iikamim, Adi Komii siirgisiir maeyauwa hiuyokiyokaiya dimin whirminwhirminki kimbu karam nwowa saiir kipi napninopkainam. Ya aknaini hainin hindara niisiimauuga krimiir. Mi ta iya pris inkam ima ninkin imiyyaeya, Adi Komii siir ya iikamim simiir kwoinin rirmiyya simiir bi nwowaiginiuga. Niingaka. ¹⁰ Mi yim ti yayim yim krimiir kinsis haiginiuwankim, naeyim yim naeyankim mi opa ya kwiyaeiyanka mi siyiuin op whaui ikin mi krima ti siyiu imiir sibgu api mi Adi Komii siya wi ha boini, krimiir piuim, yim piu wadiekim, siyiu komii siya boinkiya saiir hiriinan. Mi ti digworaekwowim simiir yayim yim krimiir kigriraowankim. Tariinanar tir bwakainakiyin mi wi iya Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana wadiekwadie nwowi, wi saiirar nadigiuwi.

¹¹ Mi Krai siya krimiiramim prismi inkam komiinan nitkin siir dimin taemin miyik miyikim simiirin krimiir hauuwam. Mi tariigina ya krimiir bidi yimbiniya mi siya prismi miya bidi mirigikin. Mi siya ini Adi Komii siir oma hiriir yapninopkainamin. Ya ini sel omaka biyan kamim sima tira ini saiir haibura. Mi ti Adi Komii siir om winin siirin inkamki bi tirkin, yio nuan diminki waeyao. Yio Adi Komii siirgisiir omin ninomor hiranin siirgin. ¹² Mi iya Krai siya naonama siya ini Adi Komii siirgisiir maeyaua dimin whirmin whirminkin kimbu karamae nwowa Adi Komii siyar nwowiya ini saiirar yapninopkainamin. Mi siya wraisu nhie bi hainamkin prismi hiniin, siir ninkin imiyyaeyam. Niingaka. Siya siir nhieya nua naokiinainama saiirar haininopkainamkin ta maeyaua Adi Komii siyar nwowiya dimin whirki kimbu karam nwowiya saiir hiriirin. Mi Adi Komii siirin saiirar ini hauuwu mi siya kwiruwar napninopkainamin, siir nhie aiir ninkin imiyyaeyam, ini saeyar digi iskiya. Mi siya wi mhoiyya idip idip swoki tir tani. Niingaka. Siya ti siyiu hiriinanin minam tirkin krimiir whinkinsiis haiginiuwim mi krimiir nanmaiwarkainam. Mi krima wi omwai saikar nwoki waiyayokiyokiikaeyamim iinokiiinokin. ¹³ Mi meme bulmakau iini nhieyim krimiirin wi panina whinkinsiisi, ha? Saeya krimiirin wi ti hiniina whinkinsiisi. Mi iikam nhirim diminin Adi Komii siya boinin, hiniin kipi naingwo, sima simiir nonkwowi mi Adi Komii siya simiirin wi ha boini, simiir piua miyik rani. Dimusi rani, sima ti diminin Adi Komii siya boinin, hiniin kipi nonkwo, siir bidi yonkwowim. Mi siir piua biye pi hiriirar nwowinaka mipi pris siyar hainiyop nami meme bulmakau iini nhieyim pi whrin min aka ninkin hainiyopnami. Mi mhoiyya Adi Komii siir yayia pa swoki boinkii, sima ini wadieyar swoki okiyim, ti diminin simiir piua wadie sima bidi ywohaiginiugiyim. Mi meme, bulmakauni nhieya ya idan piua wadie saiirarar nnows aiginiuwu. Mi Krai siya, Biyan Inkam Komiiyin, yio ini meme bulmakau sowiir haiburin. ¹⁴ Mi siir nhieya ini meme,

bulmakaumi nhieya mi simiir whrin ima, ini simiir haibura. Mi mi bibiyeyim naekak nwokaram nwowiyim mi dimin bibiyeyim iikami kwonau nwokaiyim simiirin saeya bidi haiyoprimdiyumiigiyim. Mi Adi Komii siir naeyiun siirin siyar whindiriraerarkin, yipikin dimin biye whir karamaeyin, siir nhieya saiir ninkin imiiaekin Adi Komii siirin. Mi siir nhieya iikam krimiir whinkinsiis haiginiuwim mi krimiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyim wi digar nwowi. Mi krma Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim wi digar nwowi, yipikin omwai waiyayokiyokiyin inokinok. Dimusi rani, siyu whir karamaeka hiriinan tirim.

¹⁵ Jisis siyairgin iikamim nuanim mi Adi Komii siya, krimiirar kaoprige irkakiyin ta kitibmii boin wina krimiiram nita iikamim wakaeyokna apim saiir kirie haiginiuwam. Mi nim krma iikamim Adi Komii siya nimbiniim siir iikam nwowam, krma wi omwaiya waiyayokiyokii, saikar inokinokin. Mi wi dimin kibi kibiyim biya Adi Komii siya nimbiniim wi simiir haii. Dimusi rani, siya Jisis bidi yaowin. Jisis siyairgin iikam krma mi Adi Komii siya krimiirar kaoprige irkakiyin ta kitibmii boin wina saiir kirie haiginiuwam. Ya mhoiya nitka iikamim sima wakaeyokna apam. Siya iikamim simiirsi naokin simiir dimin biyeyim sima tirim simiir haiyoprimdiyumiigiyam iya sima biyan kitibmii boin aiir napim. Mi sima wi saika nwoyokiyokiikaeyami, inokinokin.

¹⁶ Mi iya inkamin omwaiyar niki waiyaeiyin, siya yinisisimim simiir inigim pa wini yokwoni mi dimin taeminim sima mi haiyanim yim iripi hiriinan pa mi wini. Mi siir mhoiya iya siya naonama siir yinim pi yokwo aiira kigmak hid haii. Sima pi hindara priihai priihai rani. Niingaka. ¹⁷ Mi inkamin omwaiyar niki waiyaeiyin mi ta yokwowa siya wina, siir dimin taemin imiir, ya ini hiriyar niki owa. Mi mhoiya iya siya naonami, siya pi haini winmimauugigi digworaekwowim siir yin ima haiyanim. ¹⁸ Adi Komii siya biyan kitibmii boina saiirin wraisuim sima nisomsom aowim mi simiir nhieyim ha naokiiainamim simiirsi kirie haiginiugin. Mi nhieyim iikam imiirin wi simar nwowaiginiuwi dimin taeminim Adi Komii siya nimbiniim simiir haiyanim. ¹⁹ Mi Adi Komii siya siyu komiiyin Moses siir hauuwim mi Mosesin yio kimidiniya Isrel simiir iikam imiir hauu. Mi ta iya siya bulmakau haomin siir nhieya opaka yinkin aokaigi twonau. Mi siya paeyakwiyam ha mi hai mi sibsibni pio pariidnanim, ha mi haiyin mi siya ti sibsibni piowim ti paeyakwiyam simakar yin udgi. Mi siya kimidiniyan haunarin op nhieki nwomaiyin siir hopmaigi. Mi kimidiniya Yokwo Komiiya Adi siir yaigi nwowa Moses siir hauugiya saiir iyairpasoknam. Mi siya iikamim simiir piuim simiir warar yinkin iyairpasoknam. ²⁰ Mi iya Moses siya yokwo aeya mi iikam ima simiirin ha niyairpasoknamim mi siya simiirin hiniina boinki, ti wraisuim simiir nhieyim ti kara niyairpasoknamim, yim ta biyan kitibmii boina saiir kirie haiginiuga, kima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim. Mi kima wi yayim Adi Komii siya boinkiyim biya, kima wakaeyokna apam wi simiir wakaeyokna ap. ²¹ Mi Moses siya Adi Komii siir sel omaka saiirin iripi hiriinanar mi iyairpasoknam. Mi digworaekwo whiekakim saiir hir nwokaiyim, iikamim sima iripa haingiriyu idwokaiyuwiyim, iya sima Adi Komii siir inig iir hainaniyim mi ha diriraerariyim, simiirin warar mi inkin iyairpasoknam. ²² Mi ta yayia Moses siya winkiya Yokwo Komii saiir, saeya hiniina boinkika, mi kira ti digworaekwowim simiirin hiriinan niyairpasoknam wraisu nhieni, sima wi dimin whirki kimbu rani. Niingaka. Mi kira nhie simiir niyairpasoknam karam nwowi, saeya boina saiir hiriinan Adi Komii siya wi simiir dimin biyeyim wi haiyoprimdiyumiigi rani. Niingaka. iriig.

Krais siya naeni hanin siir piu aiirar ninkin imiiaekin Adi Komii siirin, krimiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyam.

²³ Mi ti miyim mi ti nuan digworaekwowim krma tiriyim yim hindarar niisiimauugim iki dimin kiiingikiniim ninomor kou hir nwowim simiir. Moses siya digworaekwo imiirin wraisu nhieni minam niyairpasoknamkim, sima whauriyina nwowam. Mi ta nhie hiriinana iki dimin miyik miyikim Adi Komii siir om hir nwowim simiirin wi

whauriyinan saeya nwowaiginiu rani. Niingaka. Jisis siir nhieya sasainga whauriyinan iikam imiir nwowaiginiuwi. Mi ta hiriinan saiirsika sima wi Adi Komii siir om iir asi nami. ²⁴ Mi Krais siya Adi Komii siir maeyaua hiuyokiyokaiya, dimin whirki kimbu karamae nwowa omaka inkamkar nonkwo miriia nu tirana, saiir omaka yainau nwokaiyin siir bi napninopkainamkin. Niingaka. Siya Adi Komii siirgisiir om iirar namigusamkin. Mi siya ini Adi Komii siir whwonkam ida nidwowa, siir ina inig miya mi siya ini nhwo krimiiramar kwis boinin. ²⁵ Mi biewi biewiyim prismi biigibiyan iikamim sima Adi Komii siir maeyaua hiuyokiyokaiya dimin whirminwhirminki kimbu karam nwowa saiirin ii kwokwirar napninopkainamikin wraisu nhie Adi Komii siir ninkin imiiaeyamin. Mi yio Krais siya ta maeyau aiirin idip idip bi napninopkainamkin siir nhie aiir ninkin imiiaeyamin Adi Komii siirin iikamim simiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyamin. Niingaka. Siya kwirkikwiruwar namkin siir nhie aiir ninkin imiiaeyamin Adi Komii siirin. ²⁶ Mi Jisis siya hiriinan tirkiswo mi siya paeyin hiiniya nirioninkinin siirin wi ii kasakasa di naowi. fiya Adi Komii siya nu siirar nonkwokwokiya mi ha nityokiyokiiswo mi wi tariinanar pi yadigniyin. Mi Krais siya nu tiriir nitin, siya ii kwirkikwiruwar nauuni aonikin nu tirin ini sasair ywowiskiia. Mi iya dig kingiin nwowa, Jisis siya ha nitin mi siya paeyin hiiniya nirioninkinin siirin ii kwirkikwiruwar nauuni aoniyin mi siir nhieya ha naokiinainiya mi siya saiirar yinkin imiiae Adi Komii siirin, iikamim simiir nanmaiwarkainam simiir dimin biye imiirsi mi sima Adi Komii siir whwonkam idain wi dimin whirki kimbu karam nwoki owim. ²⁷ Iikam whiekakim sima wa naowi mi mhoiia sima Adi Komii siir kigi, simiirin wi siyar hidi. ²⁸ Mi hiriinan siyuin Krais siya ii kwiruwar nao iskikin Adi Komii siirin siyar swoki inkin imiiaenam. Siya siir nhieya iikamim simiir dimin biye biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyam ninkin imiiaekin. Mi mhoiia siya swoki iti, siya wi iikamim simiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyam nit rani. Niingaka. Siya iikam yipikim siiram wakaeyokna aingwo tibmiyim mi iya siya nitana saiiram nwokwokinim wi simiir nanmaiwarkainami sima siir om hiriir namam. Iriig.

10

Biiyan naeyim sima ninkin imiiaeya, ya dimin biyeyim simiir bi haiyoprimdiyumiigikim.

¹ Mi siyu komiyyin biya Adi Komii siya hauugiyin. Mosesni, yio diminkidiminim mhoiia nimbiyamanim krimiir, aknainan simiir niisiimauugin. Mi biewi biewiyim, pris inkamim sima hiriiririinan naeyim simiir simiirar ninkin imiiaenanae; Adi Komii siirin iikamim simiir dimin biye imiirsiyin. Mi siyu komiyyin Adi Komii siya hauugiyin Moses siir siya wi dig nwo rani, iikamim yipikim Adi Komii siiram nitim simiirin dimin whirki kimbu karam nwowim. Niingaka. ² Mi ti digworaekwowim Adi Komii siir sima ninkin imiiaeyim iikamim yipikim Adi Komii siir inig iir hainaniyim simiir dimin biyeyim simiir kwoinawu nwokaiyim simiir digikiswo mi sima wi yaeya nae di swoki inkin imiiaei Adi Komii siirin simiir dimin biyeyim simiir kwoinawu nwokaiyim simiir digiyamin. Niingaka. Dimusi rani, simiirin wi dimin biyiekak diyowoi. ³ Mi iya sima hiriiririinanar ninkin imiiaenanaeyim biewi biewiyim mi iikamim pa swoki aingwokii, dimin biyeyim sima tir imiiramim. ⁴ Sima ti hiriinan siyuin ii kasa kasa bi tirkim. Dimusi rani, Adi Komii siya bidi yinokninkinin bulmakau meme ini nhieyim, iikamim simiir dimin biyeyim wi saeya digi rani. Niingaka.

⁵ Mi iya Krais siya nitam naingwowa siya Adi Komii siirin hiniina boinki, Kira iki siyuin iikamim wraisu sima nisomsom inkin imiiaeyin kiriir siiramim kira maingimainga nwo rani. Mi kariirin kira piugak hiriinansi nwowaiginiugin.

⁶ Mi kira wraisuim kiriir hii aiir haigin anagiyim mi dimin taeminim sima ninkin imiiaeyim kiriir, simiir dimin biyeyim sima tirim simiir digiyam, kira simiiramim maingimainga bi nwokim.

⁷ Kara Kraiskin, kara kimiirin pi hiniina boini, Adi Komii, kira kariir kigi, kara tisi tapi nwowin. Kara digworaekwo whiekakim kira naingwowim simiir tiram tiri, biya sima winboinkiya kariirin kiriir Yokwo Komii aiir saiir hiriinan.

⁸ Krais siya biya hiniina boinkin, kira ini yimiyuwun iki diminpai diminpaiyim, inkamki ninkin imiiaeyim kiriir simiirin. Mi kira wraisuim kiriir hii aiir haigin anagim kiriir ninkin imiiaeyam iikamim simiir kwoinawu nwokaiyim dimin biyeyim simiir digiyam, yim ini mi imiiyuwim Krais siya ti simiirin hiniina boinkikin. Mi yio siyu komiiyin Moses siya winkyin Yokwo Komiini yio ha boinkikin hiriayar tir. ⁹ Mi mhoiya siya ti yai imiir boinkiyin mi mhoiya siya Adi Komii siirin hiniina boinki, Adi Komii kira kariir kigi, kara tisi tir nwowin. Kara digworaekwo whiekakim kira naingwowim kara tiram, kara simiirin wa tiri. Mi yim ti yai hiriinan yim krimiir boinmauu wakaekim. Biyan siyuin nae iikamim sim ninkin imiiaeyin Adi Komii siir, yio Krais siya bidi digiyin. Mi simiir igsopa ini siyar yokwokairinanaowidin. ¹⁰ Jisis Krais siya dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim siya tiram siya simiir wakaeyokna tirkin. Mi siya kwirkikwiruwar naokin siir pua saiir ninkin imiiaeyam Adi Komii siirin. Mi siya iikamim siir siyu iir napim, simiir dimin biyeyim, wi simiir nwoki digiyim. Mi sima Adi Komii siir whwonkam idain wi dimin whirki kimbu kamae nwoki owim.

¹¹ Mi pris inkamim sima mii Adi Komii siir omaka aiir nokwo miriyim mi nonkwo inkin imiiaeyim Adi Komii siirin, sima inokininokin hiri hiriayar tirikim. Mi ya tariigina iikam krma tirim dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyim wi dig nwo rani. Niingaka. ¹² Mi yio Kraisin yio siyar ninkin imiiaeyim mi ta saiirin kwiruwar tirikin. Mi iikamim simiir dimin biyeyim ini saeyar haiyoprimdiyumiigiyim. Mi ta ii kwiruwa siyar tirkiya, inokininokin wi saeyar nwoyokiyokiii. Mi ta saiir mhoiya siya ha nini idwoiugin Adi Komii siir ina iniig miyan. Dimusi rani, siya Adi Komii siir hiriinan inkam komiigin. Digworaekwo whiekakim, siyar kigirkakikin. ¹³ Mi siya ini Adi Komii saika hirar nidwo kaoraraowin iya siir sau omomin Adi Komii siya hainururninkin haiginiugii. ¹⁴ Krma bidi yinokninkinim, Jisis siya kwirkikwiruwar naokin siir pu aiirin Adi Komii siir ninkinimiiaeyamin. Mi siya iikamim yipikim Adi Komii siya haiyopriimdiyumiigiyim simiir dimin biyeyim, simiirin dimin whirki kimbu kamaeyin siya nwowaiginiugin. ¹⁵ Mi Adi Komii siir naeyuin krimiirin ti hiriinan dimin iirar mi boinkin. Mi biya siya hiniina boinkin,

¹⁶ Biyan Inkam Komii siya hiniina boinkin mi iki iiyim mhoiya nitim kariir kitbmii boina wi iikamim simiir hauwi. Mi ti kariir siyu komiiyin wi simiir kwoinkikwoin imiirar kinirkai haiginiuwu. Mi sima wi saiir saiira nwoki aingwokwonanaeyim.

¹⁷ Mi siya yai nhirim ina swoki boinkiyim, siya hiniina boinki mi kara dimin biyeyim simiir kwoinawu nwokaiyim, wi simiir swoki aingwokwomimin tani mi siyu biyeyin, sima tiri ikin. Niingakiniingaka. ¹⁸ Krimiir dimin biyeyim Adi Komii krimiir Wanin siya bidi haiyopriimdiyumiigiyim. Mi iikamim Adi Komii siiramim wi swoki inkinimiiaeyamin tani. Niingaka. Yio hiriinan siyuin yio bidi digiyin. Iriig.

Krma Adi Komii siiram daingwo tibmii kin mi saika damasukikin.

¹⁹ Mi ti kariir akamim, krma Adi Komii siirgisiir maeyaua siya nwowiya dimin whirmim whirminki kimbu karam nwowa saiirin wa napninopkai nami. Dimusi rani, Jisis siya paeyin hiiniya nironinkinim siir naowin mi siir nhieya ha naokinaiiniya mi krimiir dimin biye biyeyim ini saeyar yinakiyim. Mi ta hiriinana sairsika iya krma nhwo kwisboinkii mi krma hiriirin wa napninopkainami. ²⁰ Mi ta siya naonama, siya minam naonamkin krma Adi Komii saika nwoki boinaiyim. Mi ya tariigina ya hiniinga ta yuisni haniin bopwoniya siya niinikiwitkiya krma napninopkainamim maeyaua Adi Komii siya nidwokaiya dimin whirki kimbu kamae nwowa krma namsi saiir nitimwaniuwa ya ini siir pu aeyar niyoknamnan ywowa. ²¹ Mi krimiir biigibiiyan, prisin, siya ini omwaiyar swoki waiyan. Mi siyairgin, digworaekwo whiekakim, Adi Komii siir om hir nwowim. Mi iikamim siiram naingwo tibmii kinim mi siir yinisim nwowim simiir kigirkakanin.

²² Jisis siya siir nhie aiirar niyairpasoknamkin iikamim krimiir kwoinawu nwokaiyim dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyim mi krimiir kwoinim rirmiiya nwokiyim. Mi siya krimiirin op miiyikimiiyik aiirar baptais haiginiugin. Mi ta hiriinana sairsika krimiir piuim whauriyina asi nwokim. Mi tariinanin krma Adi Komii siir kingiinin wa nwoki amim. Dimusi rani, ti hiriinan diminin Jisis Krai siyar tirkin. Mi krma kwoin biyeyim krimiir kwoinawu nwokaiyim niksisaeyim simiirin wi asi niuguskii. Mi krma Adi Komii siiramar dinmiininkin, ta krma tira sair hiriinan. Mi krma kwoin whirua saikar dwo. ²³ Krma digworaekwowim krma naingwo tibmiiyim simiiram in sibgu wakaeyokna ap. Krma simiirin digiumii kipi haimriiyu. Dimusi rani, krma bidi yinokninkinim digworaekwo whiekakim biya Adi Komii siya nimbini siya simiirin wa tiri. ²⁴ Krma, krimiir iikam nomiiyauwim naingwo tibmii kinim simiiram daingwo. Mi krma irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiisna. Mi krma irni nwirniyamar timi aingwokwo. Mi irni nwirniyin siyu miiyikimiiyik iirar timi tir. ²⁵ Mi krma siyuin iraka nwiraka haingiriyu owiyin Adi Komii siir inig iir hainam siir kipi haibur. Niingaka. Iikam nhirim yim ti siyu hiriinanin siir bidi haiburgigim. Mi nim krma wi hiriinan kipi tir. Dimusi rani, iya Krai siya swoki itana ini kingiin nwowa mi krma irni nwirni whinkinsiisamin miinan mirii.

²⁶ Mi krma ta Jisis Krai siya naonama iikamim simiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyim, krma sair yaimwokiayimwo aiirin bidiyar iki wakaeyim. Mi krma siyu biye krimiir kwoinkar swoki aingwo tiri mi Krai siirin digiumii ha haimriiyugigi mi yaeya inkam nwir karamaeka, siir nhieya saeya simiir niyairpasoknamim Adi Komii siir ninkin imiiaeyam, krimiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyim. Siyu whir karamaeka. Niingakiniingaka. Sima wi hiriyar nwowi. ²⁷ Mi krma ta yaimwo aiirin hindara nimiiyu iugusami mi mhoiia krma wa nididi Adi Komii siya boinwokiopnatkaigisiyin mi siya nitnoudnankaigiisiyin paeya. Mi krimiirin wi maeyauwa iikamim, sim niurimtiokaigiya wi sair hiriir kabitnouwidnankaigii. Mi simiirin wi hiriyar niurimtiokaeyami inokinin. ²⁸ Krma bidi yinokninkinim nwis nwoimgi kigii, inkam nwirin Moses siir siyu iir nap karam nwowi mi Isrel simiir iikamim, simiir biyanim sima siirin wi donkwo. Mi siirin wa dipimpar aoki. Mi sima wi siirsi kipi haigwo. ²⁹ Mi kima panina naingwowi iya iikamim sima Adi Komii siir yinisimin digiumii siir haimriiyugigi mi Adi Komii siya simiirin wi panina tiri, ha? Siya simiirin wi hik prasae prasae hau rani, wi hindara nonkwobumbuninkin iuguskii. Mi ti simiir siyuin Adi Komii siir yinisimin digiumii siir haimriiyuun yi sima hiniina boini, ta Jisis siya naonama paeyin hiiniya nironinkinin si mi siir nhieya ha naokiinaiiniya ta kitbmii boin aiir kirie haiginiuwam mi sima ha boinkim ya tariigina ya dimin komii rani. Mi sima siyu kibiyin Adi Komii siir naeyu ieya tirin krimiir siirin ini hindara yitkinisugiyin. Mi ti siyu hiriinanin sima tirin yio miiyikimiiyik rani, ini biyeki biye ywowin. Mi Adi Komii siya simiirin wi hik asi hauwi. Mi simiirin wi asi nonkwobumbuninkin iuguskii. Mi Jisis siya naonama mi siir nhieya ha naokiinaiiniya, siya hiniina boinkin, kima ta sair wakaeyokna ap. Mi Jisis siir nhieya krimiirin saeyar whinkinsiis haiginiugin mi krimiir dimin bibiyeyim saeyar haiyoprimdiyumiigikim. Mi krma dimin whirki kimbu karamae asi nwokim. ³⁰ Krma bidi yinokninkinim yaiya Adi Komii siya boina ya hiniinga, kara iikamim siyu biye kariir tiriyim simiirin wi yamdiyar swoki tiri. Mi yai gwira siya mi boina ya hiniinga, Biyan Inkam Komii kara kariir iikamim simiirin wi kara hidi dimin taeminim sima tiriyim siirsi. ³¹ Mi Adi Komiiyin, yipikin omwai waiyayokiiyin, siya wi iikamim siyu biye siir tirim wi simiir hidi. Mi ti dimin hiriinanin wi dig siya nwo haiginiu rani. Niingaka. Mi yio hiriinan diminin, simiirin wi nidid prasae prasae nwo rani.

³² Kima dimin taeminim biigi bii kimar wakaeyim Krai siir mi ha wakaeyokna naingwo tibmii kinim, simiiram ti swoki haiyug naingwo. Mi kima naingwo tibmii kina sair mhoiia dimin biye kasa rani, krimiir naingwo tibmii aiir tirbuwanim. Mi yim ti hiriinan dimin biyeyim sima wi krimiir nikwowsii rani. Niingaka. ³³ Mi ii nhirim iikam nhirim

pi kimiirar mi igbumbuwi. Mi siyu biyie pi kimiirar mi tiri iikamim simiir whwonkam idain. Mipi kimiira mi iewaiyuwi. Mi ti nhirim kima bidiyar mi kigim iikam nhirim iki iikam miyikim simiir tirim siyu biyie. Mi wim kima simiir whinwo, kirie sima nwowam. ³⁴ Mi kima iki iikam miyik miyikim iki iikam biyeyim omaka hiuyokiyokaiya, sima hiugripkiikikaiyim simiirsiiyin naingwoyimyok prasae bi kinkim. Mi kima iikamim kimiir dimin imiir tauae haiyim io bi nwokim. Niingaka. Mi ti digworaekwowim ini simiirar mi kigninkin haigiyim. Dimusi rani, kima bidi yinokninkinim, Adi Komii siya kimiiramim dimin miyik miyik imiirar haiginin mhoiia kima haiyamin. Mi ti digworaekwowim ini ti digworaekwowim sima tauae hainamim kimiir waraurankin ini simiir haiburim. Mi yim ti digworaekwowim wi hiriyar nwoyokiyokiikaeyami. ³⁵ Biya kima kirieyar nwokim mi Adi Komii siir siyu iirar sibgu apkim. Mi kima wi kipi nidid dimin biyieki kimiir tirbuwam tiri. Kima bidi yinokninkinim mhoiia Adi Komii siya wi siir dimin kibiki kibi iirar hauugi yipiki siiram sibgu wakaeyokna naingwo tibmii kinim simiir. ³⁶ Mi kima sibgu donkworinu mi Adi Komii siir yai imiirarar wakaeyokna ap. Mi mhoiia kima, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nimbingiyim simiir mirii digi mi siya kimiirin wi dimin miyiki miyikim siya nimbinim yipiki siiram wakaeyokna aingwo tibmii kinim wi simiiram hauugi. ³⁷ Kima kirie dwo. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiya Krai siir win boinkiya Yokwo Komiini siya hiniina boinkikin, wi imwan mwan rani, siyarin wa swoki kwiti. Siya wi ti hoimgak nwo rani. ³⁸ Iikam miyik miyikim yipiki kariiram naingwo tibmii kiniiyim sima inok inokin wi omwai kanakar waiyayokiyokiii. Mi kimiir nhirkim kariirin digiumii haimriiyuwi mi kara wi maigimaiga kimiiram nwo rani. Niingaka. ³⁹ Krima iki iikamim digiumii Adi Komii siir haimriiyuwiyim simiir hiriinan tani mi Adi Komii siya krimiirin wi ha nonkwobumbuninkin tani. Niingaka. Mi nim krima iikamim Adi Komii siir yai aiar wakaeyokna apiyim krimiirin wi siya whinkinsiis haiginuwi mi wi siya nanmaiwarkinaei. triig.

11

Siyuun krima naingwo tibmii kinanin siya.

¹ Naingwo tibmii kinia hiniinga mi iya krima diminim Adi Komii krimiir Wanin siya boinim, simiiram naingwo tibmii kinii mhoiia nimbiyamanim mi krima hiriyar naingwo tibmii kinii, sima wa nimbiyami. Mi krima tikinim nitim simiiram asi nwowi. Krima simiir kig rani mi krima hiriyar naingwowi, sima ina nwowim. Dimusi rani, Adi Komii siya bidi boinkiyin, sima ina nwowim. ² Mi biya, brougae nhirim sima Adi Komii siiramar naingwo hiriru kingim mi siya big nasmirwaiya simiiram asi nwokin.

³ Krima hiriyar naingwo tibmii kinii, digworaekwo whiekakim siya boinim, yim kaimwokinairgim. Krima bidi yinokninkinim, iya nu ninomor sowa nimbiyama Adi Komii siya hindara yai ara boinkin. Mi sowa ina yimbimbiyamwo. Digworaekwo whiekakim ti krimar kigim yim Adi Komii siyar tirikim mi ti digworaekwowim, siya nonkwokwowim krima bi kigim, siya paniina namisi onkwokwokin.

⁴ Mi inkam nwirin, siir inigin Ebelkin, siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kingin mi siya dimin taeminim Adi Komii siir asi ninkinimiiyaekim. Mi ti siya ninkinimiiyaeyim, yim ini siir yaowaeyin Ken siya ninkinimiiyaeyim ini simiir haiburim. Adi Komii siya hiniina boinkikin, ti naeyim siya ninkinimiiyaeyim wadieki wadiekin. Mi Adi Komii siya siir boinki, siya dimin whirki bi kimbugin. Whisarii rani, siya siir siyu iir sibgu apkim, siya tira sair hiriinan. Mi bidi bidiniyarin, Ebel siir naingwo tibmii kinia ha nwowa mi siya ha naonamkin. Mi ti yayim Yokwo Komii saeya boinim dimin taeminim siya tirim simiir, yo krimiir niisimauugim, piki hiniin dimin ikin krima tiriyim, Adi Komii siya maigimaiga krimiir nwowanim.

⁵ Inok siya bi naonamkin. Dimusi rani, siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kingin mi Adi siya siirin siyamar asi nikiunamkin. Mi iikamim sima siiram ha hansiranaeyim, sima siir bi swoki kigmiminkim. Niingaka. Dimusi rani, siirin Adi Komii siyar bidi

yikiunamin. Mi Adi Komii siya siir yaiya sima winboinkiya Yokwo Komii saiir, saeya hiniina boinkika. Mi iya siya siir niki ikiunam karam niki owa, ninomor koua hiriir mi dimin taeminim siya tirim, siirin maigimaiga simar nwoaiginiugin siiramin. ⁶ Mi yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kiin karam nwowim mi dimin taeminim sima sibgu tiriyim, Adi Komii siya simiiramin, wi simiiram maigimaiga rani. Niingaka. Mi yipiki Adi Komii siiram naingwowin, siir siyu iir sibgu apim mi mhoiya siya dimin miyik miyikim wi ti iikamim, yipiki siir siyu iir sibgu apim wi simiir hauuwi.

⁷ Mi bidi bidiniyarin ta ii aairin, iya Adi Komii siya Noa siir boinkiya mi siya siirin hiniina boinkikin. Dimin biyie whirin wi sipi nimbiyami mi ti diminin, yio opud naoki. Mi Noa siya ti digworaekwowim simiir bi niki kigim. Siya hindara naingwo tibmii kiingin digworaekwowim Adi Komii siya boinim siir, sima wa nimbiyami. Mi siya siyaiya ira yonkwokwo mi iya siya saiir nonkwokwo digiyin mi siyar kigi, opud naowo, nii okwonaniyo. Mi siya mi siir wigyin ima simaniiyin ina yapninopkainamim. Mi simaniiyin ini siyaiinau hirar ywokayim. Mi sima paninsi yaosi. Siya iikamim siyu bibiyie tirkaeyamim simiir niisiimauugin. Dimusi rani, siya siyairgin Adi Komii siir yaiya saiir wakaeyokna naingwo tibmii kiin. Mi yim sima. Niingaka. Mi Adi Komii siya ha boinkin, Noa siya inkam wadiekiwadie ieyargin. Dimusi rani, siya siirgisiir yai aairar wakaeyoknakin.

⁸ Mi Ebrahim siya yaiya Adi Komii siya boinkiya siir, siya saiir wakaeyin mi siya hiriyar yaingwo tibmii kiin, ta yaiya yai kaimwowaiga. Mi siya siir om iir ha haiburgigin mi siya kimidiniya om whira yam. Omin Adi Komii siya siir hauwanin siir. Mi omin Ebrahim siya namanin, siya bi ninokninkinkin. Siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingin mi siya asi namkin. ⁹ Ebrahim siya Adi Komii siir yai aairam naingwo tibmii kiingin. Mi siya ti omin Adi Komii siya boinin siir asi nakripki whiniugin. Mi siya amir omaka saiirarar nitkin whinkin, inkamin nu op karamaeyin hindara priiyakiririyin siir hiriinan. Mi Aisak siya mi siir yinisim ieya Jekop yoniyin iripi amir omaka saiirarar mi itkin whinko, Ebrahim siir hiriinan. Mi yo sowa iripi hiriinan wi ti hiriinan digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim Ebrahim siir, wi simiirar mi haii. ¹⁰ Mi Ebrahim siya amir omaka saiirarar whwonkaigin. Dimusi rani, siya Adi Komii siiram nwokin, omin siya miriikwokin, siir namim. Mi tiki omin yio hiriyar nwoyokiyokiikaeyamikin bi digikin. Niingaka.

¹¹ Sera saeya bidi yaingwo tibmii kiina. Mi saeya ta yaiya Adi Komii siya boina, saiir saiira naingwokwo nanaeka. Saeya waibiyie bidiyar ywowa mi ta saeya naingwo tibmii kiina mi ta saeya naingwokwonanaeiyi Adi Komii siya saiirin yinkak saiirsiyar nwoaiginiugin. Siya hiriinan asi tirkin, saeya bidi yaingwo tibmii kiina, digworaekwo whiekakim siya nimbinim biya sima wa nimbiyami. Siya hiniina boinkikin, kowiir yinieyim sima wi kasa kasa nwo rani. ¹² Mi ti inkamin siya waibiyie bidi ywowin. Mi siya wi yiniekek nwo rani. Niingaka. Mi siirin wi Adi Komii siyar tirkii mi siya wi yinisim yinkamiyinar niyioninkini. Mi mhoiya kiriir piugana wi kasa kasa nwo rani, sima wi yabsiiyanan nwowi mi wi nauunim ninomor kouanim sim hiniin nwowi. Mi iikamim simiir mwainim wi dig nwo rani. Niingaki niingakiinga.

¹³ Mi yim ti iikamim yim bidi yaonamim. Mi sima ina naingwo tibmii kiinim, ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim siya tiram, simiiramin mi sima ti digworaekwowim Adi Komii siya boinim sima haiyam, sima simiir bi niki haigin. Mi ti digworaekwowim siya simiir hauuwam tirim, yim simiir niisiimauugin. Mi sima maigimaiga komii ti simiiramar nwowi. Dimusi rani, sima bidi yinokninkinim tiriiginim siya wa tirkii simiiramin. Mi sima hiniina boin, ti nuin, ti krima nwowin, yio krimiir nugi nu rani. Niingaka. Mi krima ti tir nwowim, ini inkamin nu op karamaeyin, hindara priiyakiririyin ini siir hiriinan nwowim. ¹⁴ Mi iikamim ti hiriinan yai boiniyim yim krimiir niisiimauugin. Sima ina niki idwo kaoyokiyokiyim, nu maeyau miyikamin sima nwowamin. ¹⁵ Sima kwoin karamaekim, omin sima nhin haiburgigin siiram swoki amim. Niingaka. Mi sima siiram swoki nhinami, siir swokini waiyuam,

sima wi swoki nhinkisaekimrae rani. Niingaka. Sima wi hīrar nwokripkaii. ¹⁶ Mi sima ti omki omin ninomor kou hir nwowin, omin Adi Komii siya nwowin, siir siiramar naingwokwonanaeikin. Mi ti omin ninomor kou hir nwowin, sima hiriyar naingwowi, ini ti omin nu tiranin ini siir haiburin. Mi sima ti omin ninomor kou hiranin siir siiramar naingwokwonanaei siir namim. Mi sima Adi Komii siirin hiniina boinki, kira krimiir Adi Komii gin. Mi Adi Komii siya ta yai aiirsiiyin bi nididgin. Niingaka. Mi Adi Komii siiram in minam naingwo tibmii kiini, siya om kibiyin simiiram bidi tirkwokinin, sima nini owouwam.

¹⁷ Bidi bidinanin Adi Komii siya Ebrahim siir kinankiugin. Mi siya Ebrahim siirin hiniina boinki, wa kiriir yinisimin Aisakin siirin disomaoki mi wraisunan kariir winkin imiiaeki. Mi Ebrahim siya ti yinisim nwiruwani Adi Komii siya niki imbinin siirin ini wraisunan siirar swoki inkin imiiaekiyin Adi Komii siiram. Mi Ebrahim siya pi naingwo tibmii kiingin mi siir kwoinin whirua ha nwokiyin mi siya hiriinan asi diriraerakin siir yinisim iirin. ¹⁸ Biya Adi Komii siya Ebrahim siirin hiniina boinkin. Mhoiya kiriir piugana komii nwowi mi kiriir piugankipiugan airin wi Aisak siir yinisimim simakisima nwo iski inigakin. ¹⁹ Ebrahim siir kwoinin whiruaigin, siya hiniina naingwokin. Adi Komii siya siir yinisimin Aisak siirin wa swoki hidninsiin idwowi. Mi Ebrahim siya siir yinisim iirin ini Adi Komii siir yai ailar wakaeyokna diriraerarin. Mi siya hiriinanar mi tirin, ini kaimwowa mi owin. Mi Adi Komii siya Aisak siirin ina swoki hauugiyin siir adin Ebrahim siirar. Mi Aisak siya naoni haniinaka, Adi Komii siya sibsibin ira hauukiugi mi Aisak siya bi naokin, ini ti sibsib ieya yao iskiyin.

²⁰ Aisak siir kwoinin whiruar nwokin digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim sima wa nimbiyami. Mi Aisak siya siir yinisim nwoiso Jekop Iso soweramin ha nikunain mi siya sowerin piuai miyik miyikim ina yikumamauwim, siir kwoinin hiniina naingwo tibmii kiingin ti digworaekwowim wa nimbiyami.

²¹ Mi iripi hiriinan Jekop siya Adi Komii siirin naingwo tibmii kiingin. Mi iya siya nao kingin nwowin mi siir piuai miyik miyikim ina yikumamaugikin Josep siir yinisim yinkamiyin nwoiso sower. Mi siya siir paekopin siir ha haiyin mi siya ina huugu okwokiyin. Mi siya Adi Komii siirin ina yokboinmamaigiyin.

²² Mi Josep siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingin digworaekwowim Adi Komii siya nimbinim sima wa nimbiyami. Mi iya siya naonam kingin nwowin, siya siir yinisim imiirin hiniina boinimauugik. Mi mhoiya Adi Komii siya Isrel kimiir iikamim simiirin nu isib tiranki nikunami mi ta ii airin sima kariir kumwo imiirin wi warar hainop hainam. Mi maeyaua sima nini owiwi mi wi hir ti swoki haingikaiyu.

²³ Mi Moses siir yopii ado sowawaiyin pi naingwo tibmii kiingo, Adi Komii siiram. Mi siya sowerwaiyin wa whindirari. Mi mhoiya yopiiya Moses siir naokainakiya mi sowawaiyar kigi yinisim yinkamiyin bimbiuwi rani. Mi sowawaiyin yaiya biya inkam komiiyin nu kigriraowiyin Pero siya boina yinisim yinkamiyin naokinaei mi wi disomsom aokao, sowawaiyin sairsi bi nididko mi sowawaiyin ti yinisim iirin bi nisomaokin. Niingaka. Mi sowawaiyin ti yinisim iirin bwanim whoima haigiprakai.

²⁴ Moses siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingin, siya hiniina naingwokin Adi Komii siya wi saika nwowi. Mi siir iikamim Isrelanin simiirin wi siyar whinkinsiis haiginuwi nu Isib hir haiburgigamin. Mi mhoiya siya komii namwo iuwin mi siya ini boriisopin sima siirin nu Isib hiran inkam komii nikiuwim. Mi inkam komii Pero siir yinisim yinugiyina sair yinisim nikiuwim, yipika siir haigiyu imiiaeya. ²⁵ Mi Moses siya iikamim Isrelanin Adi Komii siir isidin simaka nwowamar tiri mi hik simaka ninkin haiyama mini. Mi ta ii airin nu isib hiran iikamim sima hik prasae prasae bi hauugin mi siyu miyik bi mi tirkim, Isrel simiir iikam imiirin. Mi siya pi boriisopin inkam komiinan nidwomamairim nu Isib hirin mi Adi Komii siirin digiumii haimriiyugigim. Mi ti siyu bibiyie whiekakim yim ii priei maigimairga rani. Niingaka. Yim simiirin ii haruwa sairara maigimairgaki mi siya ti siyu biyie imiirin pi boriisopi. ²⁶ Mi siya hiniina naingwokin, Krai siya niti mi digworaekwo miyik miyikim siya siir iikam imiirin wa

hauuni. Mi siir kwoinin hiniina naingwokin, siya siir iikamim Isrelranim simakar dinkin o. Mi siya Isib simiir iikam ima nigbumbuwa siir saiirsi bi naingwoyimyokin. Whisarii rani, siya hiriyyar naingwo tibmii kiini, siya hik Kraisi siir inig iir mi haiyin, ini mi owin. Siir kwoinin ha naingwokin digworaekwo miyik miyikim Adi Komii siya siir hauwi, yim wi umir digworaekwowim nu Isib simiirim wi simiir haiburi.

²⁷ Moses siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingin. Inkam Komii Pero siya wi dig nwo rani, Adi Komii siirin. Mi siya asi haiburgin nu Isib siirin mi siya ina yamin, siya inkam komii Pero siya nwowa iowa siir siya saiirsi bi nididgin. Mi Moses siya kwoin whisair bi nwoyin siir kwoinin ini kirieya ywonamin, siya bidiya yinokninkinin Adi Komii siirin inkamki bi kigikin. Niingaka. Mi siir kwoinin hiniina naingwo tibmii kiingin, Adi Komii siya ini saika nwowin mi wi siirar whinkinsiisi. ²⁸ Adi Komii siya Moses siirin hiniina boinki mi kira sibsib haomin ira hai mi siirin pa disomao mi siir nhieyim Isrel iikamim kimiir omaka ano migmig imiir srieyop. Mi mhoiyya iya paekwosimin yinisim yinkamiyin yinaomiyinin sim nisomsom aowiyin Isib simiir yinisisim imiir siya niti mi siya nhieyim kimiir ano nwowim simiir kigi mi wi ti omakam simiir iikamim kimiir yinisim imiirin wi wara nisomao rani. Mi Moses siya ta Adi Komii siir yai airam wakaeyokna naingwo tibmii kiingin. Mi ta ii aiiarin Moses siya ii komiyya wou nikwo aeya saiirar nikwo ae bwakainakin.

²⁹ Mi Isrel simiir iikamim sima hiriyyar naingwo tibmii kiingim Adi Komii siiram, simiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi, iya sima ta whii komiyya solwara sima dapiya retsi saeya ninkiyakiyim mi sima wa nwoke apnaidamim mirmiyya. Ti haimii haimiyo ninkiyakiyo sowiir bopwowa. Mi sima siyiun iikamki napiyin opmin nokwo nhu karam nwowiyin siir hiriinan napnaidamkim. Mi sima wi ta saiirsi nao rani. Niingaka. Mi mhoiyya nu Isib hiran kamim ha swoki siunamim simiir nisomsom aokaowam mi ta opa ha swoki inaparnananiya, simiirin ini saeyar kairimdiyu aokaokiyim.

³⁰ Mi Isrel simiir iikamim sima hiriyyar naingwo tibmii kiingim, Adi Komii siya simiirin wa whinkinsiis haiginiuwi, Jeriko simiir iikamim simiir hainurur haiginiuwim. Mi sima om Jeriko siirin iiyim iriyyar kwisa yapyokiyokai. Mi mhoiyya simiirin Adi Komii siya whinkinsiis haiginiu. Mi hira om komii iir nidyokiyokaiya omomsi ina nhimnhinkii iuguskiya. Mi sima ina yinsiin ansiininoop kainamim iikamim simiir nisomsom aokaowam. ³¹ Mi wig ira Rehap nikiuwiya biya saeya hii nanaeyan wig nwoka mi saeya hiriyyar naingwo tibmii kiinga, Isrel simiir iikam imiirin wi Adi Komii siya whinkinsiisi mi sima Jeriko simiir iikam imiirin wi yamdi kwiruwa sima simar hainurur haiginiuwi. Yio ti om komiyyin, ta wiga saiirar om komiigin. Mi Isrel simiir inkam nwisu tirnankaiyam nimprio amwo sowiirin saeya haigiprakaigigo. Mi mhoiyya ti om komii Jeriko hiran iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmii kin karam nwowim simiirin sima hainwhrwoimginki. Mi sima ta wiga Rehap nikiuwiya saiirin wara bi ninkin haingim saiirin ini hiriyyar haigwonaowida.

³² Mi kara iki niwii nhirim kimiirin pi wara boinmimauu rani. Niingaka. Mi kara kimiirin Gidion, Barak, Samson, Jepta, Devid, Samuel mi profet inkam ikim, kara simiir niwii iir boinmimauuwi, pi haruwa haruwa namki rani. Niingaka. ³³ Mi ti kamim yim Adi Komii siiram naingwo tibmii kiingim mi sima iki omom omoman iikamim simiir asi hainurur haiginiugim. Mi sima siyiu miyik iirar tirhaiginiugin. Mi sima dimin taemin miyik miyikim Adi Komii siya nimbiniim simiirin, simiir asi haigim. Mi sima laion simiir yayim hiriinan asi mi okmwim tipkripkaigim mi sima simiir paninsi mi aesi. ³⁴ Mi iikam nhirim naingwo tibmii kin karamaeyim, iikamim naingwo tibmii kinim simiirin sima kiyitkaigaike paeya niudkwakwa saiir. Mi simiirin paeki bi swoki iumiminkim mi ha bi naonamkim. Mi inkam nhirim simiir nisomaowamar tirkim mi sima ini yidamim. Mi sima, simiirin paninsi yisomsom aokaosi. Mi ti kamim sima kirie karamaekim mi simiirin kirie Adi Komii siyar hauu haiginiugim. Mi iikamim omom omomanim sau sima ninit yokiyokiyamim. Mi simiirin sima hainurur haiginiuwim mi sima ina yidam ninookiyim. ³⁵ Mi wig nhirim naingwo tibmii kinim, iya simiir yinkamkim

naowiyim mi ta simiir naingwo tibmii kiinna Adi Komii siya simiir yinkam imiirin sairsiyar swoki hidninsiin idwowi ie hirankin. Mi iya omomkim nitiyim, ti iikamim naingwo tibmii kinim, simiiram mi simiirin, pi sima nini ipimpar onkwobumbuninkin haiginiugigi. Mi sima, simiirin pi hiniina boini, kima kimiir Adi Komiiyin digiumii siir haimriiyugigi mi krma kimiirin pi rirmiya nwoki mi yim ti iikamim naingwo tibmiyim, yim sima hiniina naingwokim, krma naonami, krma wi ie hirankar swoki insiin idwowi. Mi wi omwai Adi Komii saikar swoki waiyayokiyokwi. Mi sima ti simiir sau omomim pi simiir yai aiir swoki wakaeyokna rani. Mi sima Adi Komii siirin pi digiumii swoki haimriiyu mimin tani. Niingakiniingaka. Mi simiirin pi simiir sau omom imar nisomsom aokaoki. ³⁶ Mi iikam biyie biyeyim, iikamim naingwo tibmii kinim, simiirin pi sima nikbumbuninkin haiginiuwi mi sima, simiirin pi idgiuni mi ipimpari. Mi simiirin pa nonkwonami mi simiirin pi maeyau biyie hiuyokiyokaiya mi biyie miriia sair nini hiugripkikikaigigi. Mi simiir iga in imiirin pi haini mi kogrimdinuwi. ³⁷ Mi nhirim sima, simiirin siyani kaiyamik aoki mi nhirim yim bopwoniya hiugrimkripki hisraeni, mwo sa mi dinairin yio sa. Mi sima kamkiuwim ha mi ipimpar hampimpit aokiyim. Mi iikam nhirim naingwo tibmii kiniyim, yim sibsib mi meme isim simiirarar mi kaiyapririr. Mi sima hinda tinda hendarar priiyap whaowaeyamkim. Sima umir digworaekwo min karamaekim. Mi sima iikamim naingwo tibmii kinim simiirin siyu mwoni bi naphaiginiugim. Mi sima simiirin hik kimpipisu prasae prasae bi hauugim. Mi sima sibgu bi nwokim. ³⁸ Mi iikam nhirim naingwo tibmii kiniyim, sima hendarar priiyap whaowae whwonkaikaeyami iki maeyauwim iikam karamaeyim simiirar. Sima ti hiniin maeyauim sim whwonkaigiyamkim, mhu, siyano mi ie minim sim, sima iikam bimbiuwi rani, ini iki iikam nhirim simiir haiburim mi sima ini digworaekwo karamae ywowim.

³⁹ Mi ti iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmii kinim. Siya simiirin hiniina boinkikin, sima dimin whirmin whirminki bi swoki kimbugim. Mi sima inig komiigakim. Mi ti iikamim sima ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbimim iikam krimiir hauuwam, sima simiir bi niki haigim. ⁴⁰ Mi Adi Komii krimiir Wanin siya ti digworaekwowim simiir bi niki hauugim. Dimusi rani, siya ini digworaekwo nhirim ini simiir niki diriraerarin, ti siyuin biya sima napin siir haiburanim. Mi siya krimiirin dimin whirkin kimbu karamae sima nwowamar tiri, ta miya Krais siya miriia sairsi. triig.

12

Mi kimiir nhwowim Jisis siirara kaoiski mi siir siyu hiriinankina dapiski.

¹ Mi krma ini panina nwowim? Mi ti iikam whiekakim bidi bidinanim naingwo tibmii kinim Adi Komii krimiir Wanin siir yai wakaeyoknam mi kirie nwowim, kara niki boinmimauwim kimiir mi sima iikam kasa kasa rani mi sima krimiirar kigiyim mi krma iriipa hiriinan simiir siyu hiriinana timi ap. Mi krma dimin taemin bibiyeyim krimiir nipiyaokiyim simiirin digiumii haimriiyugig. Mi krma ti dimin biyeyim simiirin duguski mi krma rirmiya dwo mi krma iriipa hiriinan inkamin ninkininin niwitiyin siir hiriinan dwo, iya siya ninkikin iwitiyim, siya yuiskak bi ninkikin iwitikin, siya parurar niwitikin. Mi krma dimin biyie imiirin duguski mi krimiir mhi kwoinim kirie dwo, Adi Komii siya nimbina miya krimiir sairamim. ² Krimiir nhwowim Jisis siirama kigninkwonam, krimiir naingwo tibmiya sair biyin ini siyar ywowim mi tariinanin mi mhoyia iripi hiriinan krimiir naingwo tibmii aiirin wi siyar digaiginiuwi mi wi siyar mi whinkinsiisi. Biya Jisis siya ha naingwokin mi ta nidid komiia kara haiya paeyin hiniya nironinkinin siir mi ta kara mi aonamaka ya dimin kabi rani. Mi whisarii rani, mhoyia kara wi margimarga komiigak nwowi, kara wi ipiia Adi Komii siir ina iniig miya nwowa wi sair nidwowi, maeyau inkam inigakim sim nidwowiya sair.

³ Kima sibgu daingwo, inkam biyeyim siyu biyie tirim Jisis siir biya sima io siir nwowim mi sima siirin hik kimpipisu prasae bi hauugim. Mi siya Adi Komii siir siyu miyik iirin ina yonkworinuwin mi siya ina yokworinukripkaiyin. Mi kima ti siir siyu iir daingwo, iya hik komii komiimim kimiir nimbiamiyim mi kima piugi kipi piyao mi

kimiir mhi kwoinim opair kipi nwo. Niingaka. Kima Adi Komii siir siyu miyik iirin donkworinukripkai. ⁴ Mi iya siyu biyeki kimiiram kinankiuwi mi kima wa niriyu boini mi kima wi nhiekaka nwowi sairsiyin, aniya? Niingaka. ⁵ Mi kimiir kwoinim ina yaingwo owouu iuguskiyim ti yayim Adi Komii siya kimiir boinkiyim, kimiir whinkinsiis haiginiuwam, aniya? Bidi bidiniya inkamin Yokwo Komii sair winin Adi Komii siir yai imiirin siya hiniina win boinkikin,

Kima kariir yinisisimkim, Biyan Inkam Komiiyin siya kigninkinki hikim kimiiram kima haiyam mi kima nwoki ididim dimin biyeyim kima tirim simiirsyin yio siya kirirar grab haiginiuwu mi adin siir yinisin igao yai siir boinaiginiuwiyin mi siir hiriinan mi kima hikak kipi nwo mi piugi kipi mi piyao ti siyuin Adi Komii siya tiriyin kimiirsyin. Mi kima ha kipi naingwo ti diminin yio dimin komii rani. Niingaka.

⁶ Dimusi rani, iikamim Adi Komii siya simiiram naingwokwonanaeyim siya simiirin hik pa kigninkin haigi mi siya simiirin siyu miyikim pa niisimauwi. Mi iikamim Adi Komii siya kigninkin haiyim hik mi sima dinokninkin mi yim siirar yinisisimkim.

⁷ Mi hiriinan kinuwi kima dokworinu hikim Adi Komii siya kigninkinkiyim kimiiram kima haiyam. Siya kimiirar grabaiginiuwu siir yinisinan mi kima siir yai aiarar sibgu wakaeyokna. Mi ti hikim kima haiyim, yim Adi Komii siya kimiir niisimauwi kimiir whinkinsiis haiginiuwam. Siya ha naingwowi kima siir yinisisim miyik nwowim mi kima siyu miyik dwo. Yipiki adkin siir yinisin iir tio kamae nwowin, ha? Niingaka. Ad nwrkin siir yinisin iir bi kigninkinkin, sima simiir yinisisim imiirin ha tiowikim.

⁸ Ad whiekakim sima simiir yinisisimim pa sibgu grabi mi adim sima kimiir sibgu grab karam nwowi mi sima wi siir yinisin kin nwo rani. Niingaka. Yim wi mwraomii yin nwowi. ⁹ Mi krma ti siir daingwo mi krimiir adim nu tiranim sima krimiirin krimiir siyu biye imiirsyar grabaiginiuwikim. Krma simiirsi nwoki ididim mi krma wa ninokninkinim sima ini krimiir kou ywowim. Mi Adi Komii siya ini krimiir adim nuanim simiir haiburin mi ini kougikou siyar ywowin mi krimiir kwoinbudin omwai waiyayokiyoyim simiir adin yio Adi Komii siyargin. Mi hiriinanki nuwi, krma siirar kigninkin krimiir siyu biyeyim krma tirim wi siyar nwoki grabaiginiuwim mi krma wi omwai saika nwoki waiyayokiyoyim. ¹⁰ Krimiir adim nu tiranim sima krimiirin ii priei bi grabaiginiuwikim krimiir siyu biye imiirsyin iya krma yinisin sapisap nwowiyim mi sima simiir kwoinairga naingwo diriraerarikim, siyu miyikin krma nwowamin siirin. Mi Adi Komii siya hiniin bi tirikin. Siya krimiirin siyu miyik iirar grabaiginiuwikin inokninokim mi siya krimiirin, wadiyar mi whindiraerar haiginiuwikin. Mi krma wi dimin whirki swoki kambu rani, siir hiriinan. ¹¹ Mi iya Adi Komii siya krimiir siyu biye imiirsi grabaiginiuwiyim mi krma hik prasae bi haigim. Mi ta ii aiarin krma maigimaigra bi nwowikin. Niingaka. Mi mhoiia ta siya graba krimiirin wi saeya whindiraerar haiginiuwu siyu miyikin. Mi krma wi wadiya nwowi. Mi krma wi iripar nongwomamair aekiyami. Iriig.

Mi krma wi mintarao Adi Komii siirin digiumii kipi haimriiyugig.

¹² Mi krimiir nhirim ini piyaowim Jisis Kraiis siir yai aiar wakaeyokna apim. Ini iikamim aru maeyauanki napnaniiyim mi igrib paimwo ignanaokak ha naokiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi iya dimin biyeki kimiir nokwoninwomworninkini mi kima wi kimasiyar kipi naingwoyimokna. Mi kima Kraiis siir yai aiaramin wi haini wakaeyokna ap bwakainam kima tira sair hiriinan. ¹³ Mi kimiir siyuin kima tiriyin sibgu mintarao piki hiniin siyu ikin kima sibgu apanin ti nu iirin. Mi kima siyu miyik sibgu tiri mi iki iikamim aru maeyau namam minim sima kimiir swoki kigi, kima Adi Komii siir siyu iir sibgu wakaeyokna api mi yim sima iriipi hiriinan Adi Komii siiramim wa mi aingwowi.

¹⁴ Mi kima iikam nhirnaka dongwomamair ae. Mi kima siyuin Adi Komii siya naingwoiyim kima napam siirarar dap iski. Dimusi rani, kima siyu miyik imiir sibgu

ap karam nwowi kima wi Biyan Inkam Komiiyin saika nwo rani. Niingaka. ¹⁵ Kima kimasiyar mintaraona wim wi iki dimin miyik miyikim Adi Komii siya diriraerar haiginkwokinim wi simiir hai karamae pi nwowisi. Mi inkam nwirki kimaka nwowi mi siya Adi Komii siir yai aiirin hindara nitkii iuguskii mi kimiirin siya yaeya yai nowimwarkaiyiwi mi yaeya siyu biyie whir mi owimwarkaiyiwi mi kimiir iikamim sima siir yai aiir wakaei mi simiir naingwo tibiim kiina ha nitkiigi mi yio ti hiriinan siyu biyie iir kipi tir. ¹⁶ Kima kimasiyar mintaraona kima hii hinda kipi priinanae priinanae. Mi kima ha kipi naingwo Adi Komii siir dimin taeminim yim dimin komii rani. Biya Isokin si tira saiir hiriinan. Niingaka. Siya ha naingwokin, ti yayim brougae Ebrahimni siya hauuwim yim yai komii rani. Mi siya dimin miyik miyikim siir ad ieya hauuwam tirim siir nomousimin siir asi kigninkin haigikin, ti diminim mi dimin kibi kibiyim Adi Komii siya hauuwanim siir mhoiia, siya simiirin warar yinkin hauugi. Mi iya siya mhiigi naowa siir nomousimin naesim ha hauuwim mi siya ti dimin miyik miyikim simiirin ina hauuwim siir. Mi siir kwoinin hiriayar yaingwo ti naesimin ini ti dimin miyik miyikim simiir haiburim. ¹⁷ Kima bidi yinokninkinim mhoiia siya ti dimin miyik miyikim simiir haiyam swoki tirin. Mi Aisak siir kwoinin Adi Komii siya hiurworwokai siya ti dimin miyik miyikim Iso siir kipi swoki hauu. Mi siya siirin hiniina boinki, kira wi dig nwo rani, kiriirin bidi kiyopsibgikikaigigin. Mi Iso siya siir ad iiramim nhami nhami bi nougin. Mi Aisak siir kwoinin Adi Komii siya hiurworwokaigin tiki dimin miyikmiyikim Iso siir kipi swoki hauu. Niingaka. Iriig.

Mi krima Adi Komii siir yai aiir sibgu wakaeyoknaei, krima wa nimbiyami mhiu Saiona hiriirin.

¹⁸ Mi bidi bidiniyarim iya Adi Komii siir yayi winwin kima wakaeya kima kimiir nhwoki kigim mi kimar bi wakaekim, Isrel simiir iikamim simiir hiriinan. Niingaka. Yim sima ti mhiuin Sainai nikiuwiyin siir nitkim. Mi ti mhiuin siir mhiu kiu hirin diminin ini paenan kou hirar niuyan. Mi mhiuin siir koua simar kigi waumir yhiuwinana siir kou hir nwowi ya ini niibwomambwonan ywonama. Opu naoki nindurunankainaiya ini hiniin ywowa. ¹⁹ Mi simar wakaeki, inkamin ti mhiu kiu iir nwowin kidin pi maskii. Mi ta saiir mhoiia, simar wakaeki, inkamin ti mhiu iir nwowin kauwok boinkiyin mi iya Isrel simiir iikamim sima ti inkamin mhiu kiu hir nokwo kauwokiya siir yai aiir wakaeyim, sima nidid prasae bi kinkim. Mi sima Moses siir boin, krima pi nididi siir yai aiir swoki wakaeyim. ²⁰ Mi sima nidid prasae bi kinkim Adi Komii siir yai aiirsiyin, siya kauwok boinkiya simiir saiirsiyin. Dimusi rani, siya hiniina boinkin, wig biyie kam biyie yinisim nwirkin mi wraisu biyie irkin ti mhiuin siir kingiin niti mi siir napririri kima siirin wi siiyani kaiyimik aoki. ²¹ Ti iikamim ti dimin iir kigim, sima nidid prasae prasae bi kinkim. Mi yio Mosesin hiriayar mi boin, an kara iripi hiriinan nidid prasae bi mi kinkin.

²² Mi wim kima ti iikamim ti tariinan Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim, wim kima ti mhiuin siir bi nitkim, wim kima wi mhiu whirin Sainai nikiuwiyin siiram nitkim. Omin Adi Komii siya nwowin ninomor kou hir, sima ti om iirin ha dapikim om Jerusalem, omin paekwosim whiekakiwhiekakim iripa sima nongwomamair aeyin krima nitandin siir. ²³ Wim kima iki Adi Komii siir yinisisim whiekakim simakar nitkim, yipiki siir dimin miyik miyik imiir haiyanim. Mi kima wi iripar nangiriyiwi mi wi maigimaiga komiigakar nwowi. Adi Komii siya kimiir inigim mi simiir inig ikim, siya bidi winim siir yokwowa ninomor kou hirana saiir. Mi siya ina ninokninkinim, yipikin siir yinisimin. Wim kima Adi Komii siiram bidi yitim. Adi Komiiyin siyargin, yipikin iikam whiekakim simiir kigirkakanin. Mi iikam ombud komiiyin simiirin wi siyar hidi. Mi iikamim biyanim, yipiki biya Adi Komii siya boinim hiniin dimin whirki bi kimbugim sima wi saikar nwowi siir om iir. ²⁴ Kima Jisis siiram nitkim inkamin krimiir kaoprige okwowiya. Adi Komii siya yaeya kitibiim boin win hauugikin mi yio siya kimidiniya krimiir kwahauugi, krimiir whinkinsis haiginiuwam Adi Komii saika krima nongwomamair aekiyamam. Siya bidiyar yaowin, siir nhie aeya naokiinaiiniam.

Mi bidi bidiniyarin, inkam nwirin Ebel nikiuwiyin siya naowa mi siir nhieya ina mi aokiinainama. Mi Jisis siir nhieya ini Ebel siir nhieya saiir haibura. Mi Adi Komii siya Ebel siir nhie aiir kigiyin mi siya Ken siirin io prasae prasae bi nwokin. Mi siya hiniina yaingwo, ti siyiu biyie hiriinanin Ken siya tirkiyin yio miyik rani. Mi siya siirin siyiu biyie ina swoki tir haiginiuwun. Jisis siir nhieya Adi Komii siya krimiirin saiirsayar nanmaiwarkainakin.

²⁵ Kima kimasayar mintirao wim wi yayim Krai siya boinmimauuim kimiir simiirin wi digiumii pi haigingigisi. Biya Adi Komii siya ti mhiuin Sainai nikiuwiyin siir nokwown mi siya siir yayim iikam imiirin hirar nokwo boinmimauugi. Mi iikam nhirim yim ti yay imiirin ini yimiyuwim. Mi sima ta Adi Komii siya tirbumbu haiginiuwa simiir saiirsi nidamim ini siyiu karam ywown. Mi nim krma ta siya tirbumbu haiginiuwa saiirsi mi idamim wi piki hiniin siyiuin si mi idami krma siir yay aiirin digiumii haimriiyuwi, ha? Niingaka. Siya Adi Komii siir omin ninomor kou hirandin siir hiranki nitkin, krimiir digworaekwo whiekakim simiir boinmimauuwam. Mi nim krma nidamni siyiu karamka. Niingaki niingakiinga. ²⁶ Mi biya iya Adi Komii siya mhiu Sainai hir nokwo boinmimauugiin siir yay imiir, nu ini warar kiisikiyin. Mi tariinanin siya ini yaeya yay kwir swoki bingikaiyin. Kara wi nu siirara tirki rani, siya siyar kiisisam. Niingaka, kara wi nu ninomor sowiirar tirki mi wi sowar kiisiswowi. ²⁷ Mi ta yayia saeya hiniina boinka, kara wa swoki tiri, saeya krimiirin hiniina niisiimauuga. Biyarin iya Adi Komii siya nu iir nonkwokwokiin mi mhoiya ti nu iirin mi digworaekwo whiekak ikim simiirin siya tirki, sima wa kiisiki. Mi digworaekwo whiekakim wa digiuguskii. Mi digworaekwowim iki wara kiisis karam nwowim, yim Adi Komii siya simiirin wi hiriayar kigninkin oki.

²⁸ Digworaekwo whiekakim Adi Komii siya krimiir hauuwanim yim ini siir om hirar nwowim, omin iikam whiekakim mi digworaekwo whiekakim simiir kigirkakiyin siir. Mi yim ti digworaekwowim yim wi wara kiisiki rani. Niingaka. Mi krma simiirsiyin maigimaiga komiigakar dwo. Krma Adi Komii siir inigin asi hainanprapraskii. Krma siyiu miyikin siya naingwowyin krma tiram siirsi hainan prapraskii. ²⁹ Mi krma wi hiriinan digworaekwowim simiir asi tiri. Dimusi rani, krimiir Adi Komiiyin siya ini paenan ywown digworaekwo whiekakim pi siyar niugisinki. Mi digworaekwo whiekakim maigimaiga siir nwowaiginiu karam nwowiyim, simiirin wi siyar niugisinki iuguski. Iriig.

13

Kima krimiir akamim simiiram naingwokwonanaei.

¹ Mi kima kimiir akamim Krai siirin, simiiramim hiriayar daingwokwonanaei. ² Kima iikam nhirim om whiranki nitiyim simiirin igi haigi idwokaigi. Dimusi rani, biya iikam nhirim sima ti hiriinan siyiuin siir bidi tirim. Sima bi ninokninkinim ti inkamim igi sima haigi idwokaigiyim yim paekwosim imairgin Adi Komii siir om hiranki nitkim. Mi iya sima kimiir omaka nitiyim kima ninokninkin karamaeka. Niingaka. ³ Mi kima iki iikam nhirim maeyaua hiuyokiyokaiya saiir hiugripkiikikaigiyim, simiirsiyin naingwoyimyok prasae kipi kin. Kima hir wara ninkin oni haniinaka. Mi kima iki iikam nhirim iikam nhirim nonkwobumbuninkin haiginiuwiyim simiirsiyin naingwoyimyok prasae kipi kin, kimar haini haniinaka, ta hika.

⁴ Kima ha daingwo onkworinunani nonkwonani siyiuin yio siyiu biyie rani. Mi kima nonkwonani, siyiuin siir kipi haiburgik. Mi hii kipi priinanaeyam. Dimusi rani, kima ti hiriinan siyiu biyie iir tiri, kimiirin wi Adi Komii krimiir Wanin siya hidi.

⁵ Kima umir hoimgak haiyim kipi kigmair. Diminin kima haiyin kima hiniina daingwo, yio ini mi owin. Dimusi rani, Adi Komii siir yayia Yokwo Komii saiir nwowa saeya hiniina boinkika. Kara wi kimiir haiburgig rani. Mi kimiirin wi digiumii haimriiyugig rani. Niingaka. Kimiirin wi karar mi kigriraowi. ⁶ Adi Komii siya ta hiriinan yayia minam

boinkikin, kríma nwoki inokninkinim. Adi Komii siya ini krímaka kingiina nwowin. Mi kríma iraka nwiraka kingiin dwo. Mi kríma hiniina boin,

Krimiirin Biyan Inkam Komii siya whinkinsiis haiginiugin. Mi kríma siyu biyeyin iki iikam ima tiriyin krimiir, siirsiyin kipi nidid.

⁷ Mi kima iikamim biyanim simiiram ti swoki aingwoki. Krimiirin simar sibgu kigriraokim mi kimiirin sima Adi Komii siir yai miyik miyik imiirar boinmimauugim kima dimin taeminim sima tirim mi siyuin sima sibgu apim Adi Komii siir yai aiar siiram ti swoki aingwoki. Mi wim kima ti siyu hiriinanin sima tirin siirar timi ap. ⁸ Mi kima Krai siir yaiya biya kima wakaeya saiar sibgu wakaeyokna ap. Dimusi rani, Jisis Krai siya wi hiriyyar nwoyokiyokiii, inokinokin siya wi wara kisina rani, yaeya nwowamin. Niingaka. Mi siir yaiya siya mi boinmamauwa saeya wi wara kisina rani, yaeya, wi hiriyyar mi okripkaigi. ⁹ Mi kima kimiir kwoinim kipi kiwaki, iki yaipai yaipaiyim iikam nhirkim sim boiniyim biya kima wakae karamae nwowim kimiir kwoin imiir kiyaiyamin, yim sima minam tiri, kima Adi Komii siir yai kibiya digumii saiar haigingigim. Mi iki dimin miyik miyikim Adi Komii siya tirim, kimiir whinkinsiis haiginiuwam. Yim minam tirkim kima Adi Komii siir yai aiar nwoki wakaeyokna apim. Kima tira saiar hiriinan. Mi ti yayim iki iikamim sima boinmimauuim naeni siyuin si, yim dimin komii rani. Mi ti hiriinan siyuin siir tiriyim, yo Adi Komii siir yaiya saiar bi sibgu onkworinuwikin. Niingaka. Adi Komii siir naingwobumbuwa krimiirin wi saeyar whinkinsiis haiginiuwi, kima sibgu okworinuwamin.

¹⁰ Jisis siya paeyin hiiniya nironinkinin siirin minam naokin, kimiir nanmai-warkainaim. Mi iikamim sima Moses siir yaiya saiar wakaeyoknaei mi wraisu hirii hiriyyar nisomsom aokao ninkinimiyenanaei Adi Komii siir, ya hiniinga, ta Jisis siya naonama paeyin hiiniya nironinkinin si wi dig di nwowi, simiir dimin biyie biyeyim simiir haiyopriimdiyumiigiyim. Mi sima hirii hiriyyar tiri mi ta Jisis Krai siir miya simiir whinkinsiis haiginiuwim wi dig nwo rani. Simiir dimin biyeyim simiir haiyopriimdiyumiigiyim. Niingaka. ¹¹ Mi prismi biyan inkam komiiyin siya pi wraisu nhieyim sim nisomsom aokaowim, pi simiir haii. Mi siya ti nhie imiir haiiyin mi siya pa napninopkainami Adi Komii siir maeyaua huuyokiyokaiya dimin whirmin whirminki kimbu karam nwowa saiar hiriir, maeyaua Adi Komii siyar nwowiya saiar. Mi siya ti nhieyim pi hii idwo hir nini haiginiuwi, dimin biyeyim iikam ima tirim simiirsi. Mi ti prismi biyan inkam komiiyin siya wraisu imiirin pris inkam nhirim simiir hauugii, sima nani anagiuwim, om komii siir yaba maeyaua sima niinanakninkina saiar. Mi ti diminin Krai siya tirin, yo iripi hiriinanaargin. ¹² Mi Jisis siya omin Juda iikam sima nwowiyyin siir yaba hir naokin, maeyaua sima niinanakninkina saiar. Mi siir nhieya ha naokiinaiiniya mi iikam krimiir dimin biyie biyeyim saeyar yinaki. Mi krimiirin wi dimin whirki kimbu karamae saeya nwoki owaiginiuim siya maeyau bwaekii idowiiya hir naokin. Dimusi rani, wraisu sima naoni haninaka, tasi siyar nao iskiyin. Mi siya siir piu aiarar ninkinimiyaeakin Adi Komii siirin. ¹³ Kríma biyyin iikamim simiir yai imiir kipi wakaeyokna yayim biya Adi Komii siya hauuwim, Mosesni. Kríma Krai siir yai imiiram arar dinmiininkin kripkai. Dimusi rani, tiki iikamim biya Moses siir yai aiar wakaeyokna apim, sima Krai siir nikwowaisiigim. Mi siirin, sima yisomkiytkaigi. Mi iikamim, krimiirin wi hiriinan siyu biyie iirar mi tiri biya Kraisni sima tira saiar hiriinan. Yo tiriiginin yo dimin komii rani. ¹⁴ Kríma dimin taeminim biya Moseski si napim simiirsi kipi nidid simiir haiburgigsi. Kima dimin taeminim simiirin haiburgig. Dimusi rani, ti nu iirin, kríma om karamaeka kríma nwoyokiyokiiyim. Mi om kibiyin Adi Komii siya diriraerarin mhoiya kríma nwoyokiyokiiyanin kríma siiramar nwowi. ¹⁵ Mi kríma inokinokin maigimaigra dwonanae. Mi Adi Komii siir inig iirar dokboin praprasnanae. Mi siir inigin siir timi boinmamauu iki iikam nhirim simiir. Dimusi rani, ti dimin komiiyin Krai siyar tirin siirsi. Mi ti dimin hiriinanin kríma tiriyyim krimar hauunaeyim yim ini wraisuim Adi Komii, kríma ninkinimiyaeiyim ini simiir hiriinan ywowim. ¹⁶ Mi inokinokin kima irni nwirni whinkinsiisam daingwo. Yo

ti hiriinan siyu kibiyin yio ini nae kibi kibiyim iikamkim sim ninkinimiiyaeiyim Adi Komiiini maingimairga siya nwowam ini simiir hiriinan ywowin.

¹⁷ Kima kamim yipiki kimiir bii nwowiyim mi kimiir kigriraowiyim simiir yai imiir sibgu wakaeyokna ap. Mi sima kimiir kigriraowi mi kimiir whinkinsiis haiginiuwu. Mi mhoiia simiirin wi Adi Komii siya hidi siyuin sima kigriraowin siirsi. Mi kima simiir yai imiir sibgu wakaeyoknaei mi sima ta miia kimiir kigriraowiya saiirin wi nwoki sibgu kigriraowim. Mi kima simiir yai imiir wakaeyokna karam nwowi mi simiirin digumii haimriiyugigi mi sima ta mii aiiramin, wi maingimairgakak nwo rani. Mi sima wi kimiir whinkinsiis rani, Kraisiir yai imiir wakaeyokna apim kima tira saiir hiriinan.

¹⁸ Kima Adi Komii siiramin krimiir whinkinsiis haiginiuwamin, hirii hiriayar kwisboinanae. Dimusi rani, krima dimin biye whir bi tirbugin. Mi krima wi nididgak ha nwo rani. Inokininokin krima siyu miyikin, siirarar mirii ninkiyaenanaeikin.

¹⁹ Kara kimiirin dimusi boinwirwirkipkai rani. Kara minsi boinwirwiri, kima Adi Komii siiramin hoingak kwisboinanae kariir whinkinsiis haiginiuwamin, kimiir swokini kignakisasauum.

Kima Adi Komii siiram kwisboin iikam krimiir whinkinsiis haiginiuwim.

²⁰ Adi Komiiyin yipikin iikam krimiir nwo haiginiuwiyin hisranua Jisis siirin ie hiranki siyar hidninsiin idwokin. Mi siya ini omwaiyar swoki waiyan. Mi siirin siya yokmwim okwo haiginiu, krimiir Biyan Inkam Komii nwowam. Inkamin sibsib kigriraowiyin siir hiriinan. Mi siirin siya nokmwim okwo haiginiugin krimiir kigriraowam. Dimusi rani, biia siya bidiyar yaonamin. Mi siir nhieya bidiyar yaokiniiniya krimiirsi, ya tariigina ya kitimii boina biyana Adi Komii siya nimbingika ya saiir kirie haiginiugika. Mi ta Adi Komii siir yaiya ya wi hiriayar nwoyokiyokikaeyami inokininokin saeya wi siir kwoin iir kisina haigi rani. Niingaka. ²¹ Kara ha naingwowi Adi Komii siya dimin miyik miyikim wi kimiir nwoki hauuwim kimiir whinkinsiis haiginiuwam. Mi krima wi digi digar niki owim dimin taeminim siya boinim krima tiram mi kara ha naingwowi Jisis Kraisiir kirieni miia siya naingwowa kima miriia saiirin wi siya nwoki whinkinsiis haiginiuwim. Mi krima Jisis Kraisiir inig iirin inokininokin hiriayar hainananae. Kaimwoka. Iriig.

Nikopkaigiyani yai aeya.

²² Ti kariir akamim, kara kimiirin minam boinkikin, kima ta yaiya saiirin sibgu waka ta yaiya kara kimiiram winkiya saeya yai priei rani. Ta yaiya kara winkiya ya kimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiugika. ²³ Mi kara ha naingwowi kima whiekakar in dinokininokin, krimiir akam kibiyin Timoti, kam biyeyim sima siirin maeyaua huuyokiyokaiya saiir hirankar nonkwo iuguskikin. Mi siya kariir oma tiriirin nimbiniisasauugiswo mi siirin wi kara pi yikunaniyin kimiir nini kignakiyamin.

²⁴ Kima iikamim kimiir kigriraowiyim mi iikamim naingwo tibmii kin ikim kimiir warauranim kima simiir dokboinmamair. Mi krimiir akamim nu Itali hiranim yipiki Kraisiir yai aiir wakaeyokna apiyim, yim sima iripi hiriinan kimiir mi okboinmamairgikim.

²⁵ Adi Komii krimiir Wanin siir naingwobumbuwa ini kimakar nwowa. Iriig.

JEMS

Ta yokwowa Jisis siir nomousimin Jems nikiuwiyin siya winkika siir nomiiyauwim Judamiyim yipiki naingwo tibmiiyim Jisis siiram yipikim hinda tinda nwowim simiiram. Biya Jems siya hiniina bi naingwokin Jisis siya Kraiskin. Niingaka. Mi nhirim yim hiniina naingwokin, siya Jisis siya naowa saiir mhoyiya naingwo tibmiigikin Jisis siiram. Mi mhoyiya siya iikamim naingwo tibmiiyim om komii Jerusalem hiranim simiir kigrirao. Mi Jems siya ta saiir winkyin mi krimiir naingwo tibmiiya Jisis siiram naingwo tibmiiya yi siyiuin wadie krime sibgu owanin yio siir niisimaugun. Iriig.

Yokwowa Jems siya winkyi saeya

¹ Kara Jemskin, yipikin Adi Komii krimiir Wanin mi Biyan Inkam Komii Jisis Kraiskisowiir mi niinga priimiriyan inkamkin. Kara ta yokwowa iikamim Isrel kimiirim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apiyim hinda tinda nwowim kimiiram winkika kimiir nokboin mamaigika. Iriig.

Diminim yipiki krimiir kwoin imiir kiyaiyim krimiir whinkinsiis haiginiuwam Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apam sima

² Ti kariir nomiiyauwim, iya ti dimin biyeyim nu tiranim kimiir kwoin imiir nipiyaokii mi kima wi maigimaiga nwo karam kipi nwo. ³ Mi kima wi maigimaiga dwo. Dimusi rani, kima ina ninokninkinim ti dimin taeminim kimiir whinkinsiis haiginiuwanim yim whoimoni rani mi ti dimin taeminim kima naingwo tibmii kinim mi kima wakaeyokna apiyim mi kimiirin sima whinkinsiis haiginiuwi mi ti dimin biyeyim sima wi kimiir nikwowaisii rani. Mi ta hiriinan saiirsika mi kimiir kwoinim wi kirie hiriyar nwokripkai mi Adi Komii siirim wi hiriyar sibgu wakaeyokna apim. ⁴ Mi kima kimiir mhi kwoinim kipi niimiyu, kimiir kwoinim ti dimin hiriinanim simiiram ti kiwaki kimiir whinkinsiisam mi ta hiriinan saiirsika, kima wi siyiuin iikamki sibgu mwriiyim wi siir nwoki owim. Mi wi dimin taemin whiekakim Adi Komii siirim, wi simiir nwoki sibgu wakaeyokna apim. Iriig.

Inkamim kwoin miyikam whaowaiyin siya Adi Komii siirim srii

⁵ Kimiir nhirim kimaka waraur nwowim sima dimin miyikim mi dimin biye ikim simiir sibgu ninomokninkin karamae nwowi, sima Adi Komii siirim srii mi siya simiirin wi ti simiir whindiraerari. Mi Adi Komii siya wa whinkinsiis haiginiuwi sima ti dimin imiir ninokninkinamin. Mi siya hindara bi kintioae hauuwikin siir diminim mi iya sima siirim sriiyim dimin taeminim siya bi nikwao boinikin. Niingaka. ⁶ Mi yipiki Adi Komii siirim srii diminam sima hiniina daingwo tibmii kin Adi Komii siya simiirin wa whinkinsiis haiginiuwi diminim sima sriiyin siirin. Mi sima naingwo tibmii karam nwowi mi yim ini diminim hininki kaiyiprimdipuwiyin ini siir hiriinan ywowa whi komii solwara hir mi sima ninokninkin tani Adi Komii simiirin wi diminar namisi tiri iyie? Wi tir tani. ⁷ Mi ti iikam hiriinanim yim ha kipi naingwo Adi Komii siya wi simiir whinkinsiis haiginiuwi mi wi dimin taemin simiir hauuwi. Niingaka. ⁸ Dimusi rani, simiir kwoinim pi naingwo isiiskim mi sima kwoinim whowisa nwokim mi sima dimin whirki whiruwan bi naingwo tibmii kisingim. Niingaka. Iriig.

Iikamim digworaekwoki naokingugu nankaiyim mi iikam paeprkab ikim simiir yaiga

⁹ Yipiki krimiir nomiiyauwim simaka nwowim iikam paeprkabim sima maigimaigar dwo. Dimusi rani, simiirin wi Adi Komii siya nanmaiwarkainaei. Mi simiir inigim wi Adi Komii siya hainanprapas haiginiuwi. ¹⁰ Yipiki krimiir nomiiyauwim digworaekwoki naokingugunankaiyim sima ti digworaekwo imiirim kipi maigimaiga. Dimusi rani, mhoyiya sima wi simbi naonami, kipa swokiiya ii priei nwo karam nwowiya saiir hiriinan. Mi ti simiir digworaekwowim yim wi tirar niyopgrirgingigi. ¹¹ Mi nugakin kip saeya

bimbiuwi bi nwowiyakwokika mi bie siya pi whwoki mi ta kip kibiya pa waiwiski mipa hougunami. Mi inkamin siir digworaekwo imiiramar nanmainonkwokripkaiiyin, yio ti siyiu hiriinan kaimwowin kipki waiwisiyin ini siir hiriinan ywowin mi siya wa naonami. Mi krima krimiir digworaekwo imiirin kipi naingwokwonanaei sima whinkinsiis haiginiuwam krimiirin, wadie krima sibgu owam. Adi Komii sasairgin krimiir whinkinsiis haiginiuwamin. Iriig.

Kima kimasiyar mintiraona ti dimin taeminim, kimiirin wi sim pi kinankiuwisi

¹² Mi yipiki kirie hiriyar nwowi, iya dimin bibiyeki simiir kinankiuwi mi sima wi maingimairga dwo. Dimusi rani, dimin biyeyim sima bidi ikwowaisigiyim. Mi ta hiriinana saiirsika, Adi Komii siya simiir kwoin imiir tirki, sima siir kwoinan nwowam mi sima wi saika nwoki sibgu owim. Biya Adi Komii siya hiniina boinkin. Yipiki siirim naingwokwonanaei mi sima wi saika nwoyokiyokiikaeyami. ¹³ Mi iya dimin whirki inkam nwirni kwoin nipiyaokiii mi siya dimin biyie ha tiri mi siya wi ha kipi boin, Adi Komii siya kiyaiigin siir kwoinin siyiu biyie tiram. Niingaka. Adi Komii siya inkam nwirni kwoin bi swoki kiyaiigin dimin biyie tiramin. Yio hiriinanin Adi Komii siir kwoinin saeya bi kiyaiigin mi siya krimiirin wi dimin biyie ha tir tani. Niingaka. ¹⁴ Mi dimin biyie biyeyim yipiki irira nwoniraki naingwowiyim, sima kiyaii simiir kwoin imiirin mi sima dimin biyie ha tiri, inkamin diminin wraisuam kiyauhaigingigiyin siya nakaiyam ini siir hiriinan ywowin. ¹⁵ Mi krima krimiir kwoinki naingwowiyim simiirarar napi nim wipi kigugu iuguskii. Mi krima dimin biyie imiirarar tiri nim wi pi naowi.

¹⁶ Ti kariir nomiyauim kara naingwokwonanaeyim, kara kimiirin niksisaerani. Mi kima tiri, wim wi pi naowi. Kima daingwo omok! ¹⁷ Dimin taemin miyik miyikim krima haiwiniyim yim Adi Komii sasair hauugikim. Adi Komii siyar nonkwokwokikim bie bwan mi nauun ikim. Mi yim tiriiginim ini hindara napiyokwii irkakim mi aknain minim, simar kisisaena oyokiyokwii paiidao priei haruwa priei haruwa nwowamin mi mipi ni aeya niti mi krimiirin pi haini haiburgigi. Mi yio Adi Komiiyin ti hiriinan tani. Niingaka. Bi kisisaenaekin siya krimiir haiburgigamin. Niingaka. Siya dimin miyikim simiirarar tirikin siya dimin biyie wara bi tirikin. ¹⁸ Mi ta hiriinan saiirsika siya wi siir kwoinkar asi naingwo tiri krimiirin mi krima wi siir yinisimar nwowi. Dimusi rani, siir yai kibi kibiyim yipiki siya nanaakninkii haiginiuwim simiirsi, tabnidnan, simiir nhirim biyiyin pi sima higi mi nhirim yimbiya mi higi mi Adi Komii siir kwoinin yio ini iripi hiriinanar mi owin krimiir iikam nhirim Adi Komii siir wakaeyokna apiyim yim ini hiriinan ywowim iikamim omom omanim simiir nhirim mi mhoiya nhirim yimbi haniingin mi wakaeyokna api siir yai imiirin. Iriig.

Mi yayim kima wakaeyim kima simiirin wakaeyokna ap

¹⁹ Ti nomiyauim naingwo tibmii kiiniyim kima ti dimin taemin imiirin dinomokninkin. Mi iikam kima irira nwonwira kimiir wanim amira dwo ti dimin taeminim simiir wakaeyam mi ta hiriinan saiirsika mhoiya kima boini mi kima wi io nwoisauu rani, iikam nhirim simakan mi simiirin wa mi okwao boin tani. Niingaka. ²⁰ Mi ti hiriinan dimin taeminim yim wi iikam sima whinkinsiis haiginiu rani, sima wakaeyokna apam dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim krima wakaeyokna apam mi nhirmi niisimauuwam. ²¹ Mi ta hiriinan saiirsika kima dimin biyie biyeyim kimiir kwoinaw nwoyaiyim yipiki kimiir tiriyim dimin biyie imiir wakaeyokna apam simiirin digumii ti haimriyugig. Mi kima yayi yipiki biya Adi Komii siya kinirkaimauuwa saiirara wakaeyokna apamar daingwo. Mi tariigina kimiir kwoinbud imiirin wi saeya whinkinsiis haiginiuwu inokininokin Adi Komii saika nwoyokiyokiikaeyamin.

²² Mi kima, kima kimar kipi swoki kisisaena hiniinin Adi Komii siir yai aiirarar mi wakaeyo ya ini digar mi owa. Niingaka. Kima hindara wakaeyokna apiski. Mi ta hiriinan saiirsika kimiirin wi saeya nwoki whinkinsiis haiginiuwim. ²³ Iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiirara wakaeyim mi simiir wakaeyokna ap karamae nwowim yim ini inkamin yipiki siir aknain aiir kigiyin opnaini hiniin siya kipiiyapii nwo rani, ini siir hiriinan

ywowim. ²⁴ Mi mhoiia siya pi ha namkii mipi kimiminki rani, pa swoki kwanaingwo owouugii siya paniin paniina kigin siya siyarin. Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyim mi simiir wakaeyokna ap karamae nwowiyim yim ini ti inkamin yipiki siir whwonkamin tainakiyan nwowiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi sima wi simiiram kiwaki rani, ti dimin biyeyim simiir haiburgigim mi siyiu miyikim simiir napim. ²⁵ Mi yipiki Adi Komii siir yai kibiyim biya kamim sim winkyim Yokwo Komii saiir simiir simiira mwainanaeyim yim ini ti inkamin siir aknaina saiir saiira kaonanaeyin ini siir hiriinan ywowin mi ti yayim simiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi ti dimin biyie biyeyim simiir haiburgigim. Mi mhoiia sima simiir naingwowi mi simiir naingwo owouu karam nwowi mi simiirin hiriinan tiri mi Adi Komii siya wi simiir nokboinmamair haiginiuwi.

²⁶ Mi nwrki ha boini siya Adi Komii siir siyiu iir napi mi yai bibiyie whiekakim ha boini mi yio ti inkamin yio nksisaeyaki waiwiigin. Yio siyiuin Adi Komii krimiir Wanin siiram wakaeyokna apiyin siir kiyipsibgi haiginiugin mi siya bi sibgu aingwo omokin. ²⁷ Krimiir Adi Komiiyin siya krimiiramin minam naingwowi krma wadie sibgu owim. Siya krimiirin ti hiniina boinkikin, wig igabeyim mi yinisisimim yipiki ad yopii karamaeyim simiir whinkinsiis haiginiu mi hikar timi hai mi yayim simiirin siyiu biyieni kipi nwo. Iriig.

2

Krma iikam whiekakim simiiramin hiriinankinar daingwokwo irkak

¹ Ti kariir nomiyauim, kima krimiir Biyan Inkam Komiiyin kirie komiigakin Jisis Kraiss siirar wakaeyokna apiyokiyokii. Kima iki siyupai siyupai nhirim sim niisiimauwi iikam imiirin, yio siyiu miyik rani. Tiki hiriinan siyiuin Jisis siya boinin yio siir siyiu ieya rani. Niingaka. ² Mi inkam nwisow sowa nitswowi maeyaua Adi Komii siir inig hainaniya saiiram mi nwrin yuis miyik iinani mi nwrin paeprikabgin yio yuis biyie iinani maeyaua kira nidwokaiya saiir hiriirin ³ mi kira ti inkamin yipikin yuis miyik niinaniyin siir boin wini kira ta biigibiyan ipiia saiir didwokai mi kira inkam paeprikabin yuis biyie niinaniyin siir boinkii, ni kira pi nu niinga didwo. ⁴ Mi yio ti hiriinan siyiuin kira tirkiyin yio siyiu biyekibiyie iirar tirkin. Mi kira iikam imiirin idain piu aiararar kipi hid hiniin yio ti biyekin mi yio ti miyikin.

⁵ Ti kariir nomiyauim kara naingwokwonanaeyim, kima ti diminim simiir wakaeki. Adi Komii siya bidi yimbinin iikamim yipikim dimin karamaeyim siir wakaeyokna apim, sima nonkwowim siir digworaekwowim. Biya siya ha boinkin ti iikamim wi siya nanmai-warkainaei yipiki siiram naingwokwonanaeyim simiirin wi siya nanmai-warkainaei mi sima wi saika nwo ki sibgu oyokiyokwiiigiyamim. ⁶ Mi kima ti iikam paeprikabim yipiki digworaekwo karamaeyim hik simiir hauwi. Dimusi rani, kima simiirin siyiu miyik bi tirkin. Mi kima iikamim digworaekwokakim simiir inig imiir dimusi hainankim. Yim sima kimiirin siyiu miyik bi tirkin. Niingaka. Yimbi siyiu biyie whir kimiiram swoki tiri, kimiir kiyopsibgiyim mi kimiirin pa kiyitnimnir hainami, maeyaua yai hidiya saiirim. ⁷ Wim kima Kraiss siir inig kibi iirar niki baptaisim mi tariinanin ini ti iikam kaimwowim simar swoki kwikbumbu boinin yai biyie Kraiss siir inig kibi iirarin. Mi yio ti hiriinan siyiuin yio miyik rani, ti iikamim digworaekwoki naokingugunankaiyim simiir inig imiir hainanim. Mi kima ti hiriinan dimuam tirkin, ha?

⁸ Mi kima yayim biya Adi Komii siya win boinkiyim simiir wakaeyokna api mi kima iikam nhirim simiiram naingwokwonanaei kimamar naingwokwonaeya saiir hiriinan mi ti hiriinan siyiuin kima tirin yio siyiu miyikimiyik ieyairgin. ⁹ Mi kima iikam imiir niinikibiri yapayapa nwowamin mi kima nhir imiirim naingwowi mi nhirim kima simiiram naingwo rani yio ti hiriinan siyiuin yio miyik rani. Adi Komii siir yai kibiya saeya hiniina niisiimauuga yio kima Adi Komii siir yai imiir haipridkikaii. ¹⁰ Ti iikamim yipiki Adi Komii siir siyiu komiiyin siir yai kwirni niinikripi yim ini iikamim yipiki siyiu hoimgak imiirar niinikripi ini simiir hiriinan ywowim. Mi Adi Komii siya simiirin wi

hiriinan saiirsi hidi. ¹¹ Bidi bidiniyarin Adi Komii siya hiniina boinkin, hii kipi nanae mi iikam nhirni kipi mi isomsom aokao mi inkamin yipikin hii nanae karamae nwowim mi siya inkam nwirni nisomaowi mi yio tari Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakin mi yio ini iikamim Adi Komii siir yaimwokiayimwowa saiir wakaeyokna ap karamae nwowim ini simiir hiriinan ywowim. ¹² Mi hiriinanki niuwi kima dimin miyikmiyik imiirara boin mi dimin miyikmiyik imiirara timi tir. Dimusi rani, mhoiia Adi Komii siya kimiir naingwowarkainaei mi ta hiriinan saiirsika siya krimiirin wi saiirsi hidi, yipiki rirmiia krimiir nwowaiginiuwim ti yayim biia siya hauuwim iikam krimiir dimin biyie imiir haiburgigin. ¹³ Iikamim yipiki naingwobumbu nhirni niisiimauu karamae nwowim mi Adi Komii siya iriipi hiriinan wi naingwobumbu kimiir mi isiimauu rani. Niingaka. Mi hiriinan saiirsika iikam nhirim simiirsi daingwoyimiyok. Mi kira hiriinan tiri, Adi Komii siya kiriirin wi mi onkwoninwomwirninkin tani. Dimusi rani, kiriir mii biyie imiirsika. triig.

*Adi Komii siir*im daingwo tibmii mii miyik miriyim

¹⁴ Ti kariir nomiyauim mi inkam nwirin siya hiniina boini kara Adi Komii siir yai imiiram naingwo tibmii. Ti diminim siya tirim, yim hiniina niisiimauuwi yim kaimwo rani. Mi takina siirin wi paniina whinkinsiis haiginiuwi. Mi ti diminim siya naingwo tibmiyim siirin wi whindiriraerar haiginiu rani mi Adi Komii siya wi siir nanmaiwarkaina rani. ¹⁵ Mi kiriir isidin siir wig biyie kam biyie nwirki naemin karamaeki niuwi mi kiriiram niti mi kira simiirin wi paniina tiri? ¹⁶ Mi kira naemin diminim simiirin wa hauuwi, iyie? Wi hauu rani. Mi kira simiirin wi hiriirar boinki kima dam mi wadieya tini owou. Mi kimiir piim pi wadieyar nwowi mi kimiir mhiyim pa kiniugi. Mi kira simiir naemin dimin bi swoki hauugikin. Mi sima wi wadieyar nwowi? Niingakiniingaka. Sima wi wadie nwo rani, sima wi hikar haii. ¹⁷ Siyiuin krimiir mhi kwoinki naingwo tibmiyim Adi Komii siiram yio ini siir hiriinan ywowim. Mi krma krimiir kwoin imiiramar naingwowi mi mii miyik sibgu mirii karamae nwowi mi krma wi naingwo tibmii kin tani. Niingaka.

¹⁸ Mi inkamin ti hiniina boini, inkamin Adi Komii siir yai imiiram arar naingwo tibmii kin iski mi mii kibi imiirarar kipi mirii. Mi inkamin mii miyik mirii mi siir naingwo tibmiya kirie nwo karamae nwowi mi Adi Komii siya ha boini sowa nwisairarin inkam wadiekinairgo mi ya tariigina ya kaimwo rani. Mi an kara ha boini, inkam nwirin siya mii miyik bi miriigin mi siya kariirin wi paniina niisiimauuwi siya Adi Komii siirim naingwo tibmiikin, siya wi dig nwo rani. Kara siirin wi hiniina niisiimauuwi, kara Adi Komii siirim naingwo tibmiigin ta mii miyika kara miriia saiirin. ¹⁹ Kira yipikin hiniina naingwo tibmiyim Adi Komiiyin nwiruwaingin inokininokin omwai waiyayokiyokiiyin. Kira wadieyar sibgu aingwo tibmiigin mi yio wi dig nwo rani. Yiu biyeyim yim ina mi inokninkinim Adi Komii omwai waiyayokiyokiiyin nwiruwaingin. Mi sima nididgak bidi ywowim mi Adi Komii siir bidi mi wakaeyokna apim? Niingaka. ²⁰ Kima iikam habwhaowaenankim. Kimiirin pi kara niisiimauuwi, kima hiniina boini kima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apikim mi mii miyik miriikim mi ti diminim kima wakaeyokna apim kimiirin wi sima whindiriraerar haiginiu rani, Adi Komii saika nwowim ta hiriinana saiir daingwoki. ²¹ Biia Isrel Krimiir brougaeyin Ebrahim siya omwaiya niki waiyain, siya siir yinisim yinkamiyinin Aisak siirin ha nikiunamin mi pariiparii siir nisom aowam Adi Komii siir ninkin imiiaekiyim. Siya mii miyik imiir miriigin hiniina niisiimauuwim siya Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim mi Adi Komii siya wi hiniina boini, siya inkam miyikin ha sibgu aingwo tibmiikin siiramim. ²² Kima ina ninokninkinim? Ti diminim yipiki siya naingwo tibmiyim sima whindiriraerar haiginiugin mii miyik siya miriyim. Ti diminim yipiki siya tirim simar niisiimauugin siya Adi Komii siirim sibgu aingwo tibmii kinim. ²³ Yayim yipiki biia Adi Komii siya boinkiyim bidi yimbiamim, ti yayim sima hiniina boinkim ti inkamin Ebrahim siya Adi Komii siir yai imiir wakaeyin mi siya ina yaingwo tibmii kinin ti yai imiiramim. Mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya siirin dimin whirkin kimbu karam asi boinkin mi siya Adi Komii siirim sibgu

aingwo tibmiigin. Mi ta hiriinan sairsika, Adi Komii siya asi boinkin Ebrahim siya siir nomiiyaugin. ²⁴ Adi Komii siya siirin dimin taeminim siir mhii kwoinawu hir nwokaiyim simiirarar bi kigin mi siirin ha bi dapkin siya inkam miyikin. Niingaka. Siya sowiirin whisairar kigin, siir naingwo tibmii aeya siir kwoin ieya mi miya siya mirii aeya. Dimusi rani, ta hiriinan sairsi dapkin Adi Komii siya siirin, dimin whirki kimbu karamae.

²⁵ Biya igwira, hii nanaei wiga Rehap Saeya haigiprakaika inkam nwisu Josua siya nikropkiyo kanau kaonakiyam mi sowiirin saeyar sibgu kigrirao mi saeya sowiirin yaeya siyiu whira yikropki. Mi saeya dimin miyik imiirar tirka mi ta hiriinan sairsika Adi Komii siya sairin wig miyik asi dapka mi saeya siirar sibgu wakaeyokna apka. ²⁶ Mi iriipi hiriinan, inkamin yipiki Adi Komii siirin naingwo tibmiyin mi mii miyik bi miriigin, ti diminim siya naingwo tibmiyim ini niingaka ywowim, ini inkamin naonamin siir hiriinan ywowin mi siir naeyuin siir piuis biye aiir bidi haiburgigin. Mi ta siir piuis niinga ini sasa hirar wokinaimimikiya. friig.

3

Dimin taeminim iikam krima tiriyim krima sibgu mintirao.

¹ Ti kariir nomiiyaum, kima wi whiekakar nwo rani, Adi Komii siir yai aiir nowom-warkaiyuwamim. Dimusi rani, kima ina ninokninkinim mhoiya Adi Komii siya krimiirin wa hidi iikamim yipiki siir yai imiir nanaakninki haiginiuwim, siya krimiirin wi yapayapa hidi. Mi ti iikam niingam siya simiir hidi mi wi kiimiiwao kintani. ² Mi krima whiekakarim dimin bibiyie bidiyar tirim, dimin taemin krima tiram naingwo karam nwowim simiirin. Inkam nwirki yipiki yai bibiyie boin karamae nwowi siyairgin inkam miyikin dimin whirki kimbu karamae nwowin mi siya ina ninokninkinin siya siir kwoin ieya sibgu owam. ³ Mi iikam krima uridin pi hos siir yai iir nomboruwi mi siirin pa kiyiriru diriraerari dimin taeminim krima diriraerari tirim simiirin. Mi krima uridin mirmii kwira kiyikpitkii mi hosin pi warar mi inkin apiriyugi. ⁴ Mi krima siyai komii komiiyim whii komii solwara hir nakiiyim simiir daingwoki. Ti siyaiyim sima prasae prasae rani mi simiirin pi opudga mi hughainami mi inkamin ta siyai aiir nindaokiyim pi ti idisim iirar nonkwo wrieki mi ta siyaiya pi ti inkamin siya namam naingwowa maeyaua pi hiriirar nami, paeyin yab nakiiniyin inkamaka nakiikindimdiyumainiyyin siir hiriinan ywowin, ti inkamin hinda nakiiyam yaingwo mi ti paeyin pi hiriirar mi akiyami. ⁵ Mi kwiriyae ya iriipi hiriinan, ini uridsimin hosni nomboruin mi idisimin siyai aiir nindaowi ikin, ini sowiir hiriinan ywowa. Mi kwiriyae ya dimin komii rani, ya ini yainau nwokaiya dimin kirie kiriyim pi saeya mi kinkikinaei mi piu irkaka sairin pi saeya mi kigrirao. Mi ta hiriinana sair daingwoki. Parid simin pi siyar niuginkikinaei mi niimau mie komiiki wandi pi siyar niuginis iuguskii. ⁶ Mi kwiriyae ya miyik rani, ya ini paenan ywowa. Mi ya ini krimiir mwo bopwo nwokaiya ini saeyar ywo iskiya mi dimin taemin bibiyeyim nu tiranim pi simiirar wakaeyokna diriraerari. Mi saeya ini paeya digworaekwo whiekakim sim niugisiniya sair hiriinan ywowa; mi kwiriyae saeya pi Setan siir siyiu bibiyeyim simiirar mi wakaeyokna diriraerari mi digworaekwo whiekak ikin mi iikam ima krimiirin wi saeya nonkwobumbu ninkin haiginiuwi. ⁷ Mi niimauan wraisum mi ipiyin ikin mi wraisupai wraisupaiyim opnau nwomai ikin yimbi inkamin simiir nonkwo imiyeiyin pi siir yai aiirar mi wakaeyoknaei mi ti dimin taemin whiekakim simiir kouin ini inkam ieya ywo iskiyin. ⁸ Mi diminim whirki whiruakin inkamki kigrirao karamae nwowiyin, ya yai biye sasairga. Siya sair kintimdinuwim wi dig nwo rani. Niingakiniingaka. Mi saeya ya sair kwoinairga naingwo priboininisami. Mi ya ini mipug biyeyin iikam piyin ini siir hiriinan ywowin. ⁹ Mi iikam krima Adi Komii siir inig iirin pi ta kwiriyae aeyar mi hainani mi yai bibiyie iikam nhirmi pi saeya swoki boini, yipiki krimiirin biya Adi Komii siyar nonkwokwokiym siir kwoinkar. ¹⁰ Kwiriyae kwiruwairga, iikam krima boiniya yai miyik miyikim mi yai bibiyie. Mi ti kariir nomiiyaum, ti dimin taemin bibiyeyim krima tiriyim mi yim wi kipi swoki tirmimin. ¹¹ Mi op biyeya kausririya mi op miyik aka sowa ie whiruwanki niti mi sowa

wi paniin paniina nwowi, ha? Mi sowa wi ie whiruwanki sowki it rani. Niingaka. ¹² Mi am saeya tabnid bi budika mi tab siya iriipi hiriinan am bi mi budikin. Mi iriipi hiriinan op miyika ieyin op biyieya kwoin kausrriya saeya nwomaiiyin siir hiranki bi swoki imbinika. Mi nim krima iikamim iriipi hiriinan, yai bibiyie mi yai miyik miyik ikim yim wi yai kwiruwa wi saiir hiriranki nitswo rani. Iriig.

Ninokninkin miyika Adi Komii siya hauugika

¹³ Mi iikam kimiir inkam nwirin siya biyin wi siyu biyie mi siyu miyik sowiirar ti inokninkin, ha? Mi ta hiriinan saiirsika mi ti hiriinan inkamin siya niisiimauwi krimiirin ti dimin taeminim simiir siyiumwokisiyiumwowin siya tiram naingwokwowim mi siya wi higak nwo rani mi yi siya hiriinanki niuwi, siya siyiuin iikam nhirmiyam naingwokwonanaeyin mi ha naingwo tibmii apiyin Adi Komii siiram siir dapiski. ¹⁴ Mi kira kwoin bibiyie naingwowi mi io whwonkam iikam nhirmi nanaowi mi kira ha naingwowi iikam nhirim simiir whwonkam ida inkam miyikin ini karar ywowin mi mhoiia kira ha kipi naingwo kiraigin inkam miyikin mi dimin taemin whiekakim kirar sibgu inomokninkin iski. Mi kira hiriinan kwoin iir naingwowi mi kira pi niksisae mi Adi Komii siir yai kibi kibi imaka nantamyiriyiri. ¹⁵ Mi ti dimin taemin hiriinan yim Adi Komii siir hiran tani, yim inkamim nu tiranim simiiraigin, biigibiyin simiirin yio Setan siya kinkikinakin mi iikamim nu tiranim sima ini simiirar kigna diriraerarim. ¹⁶ Mi kima kwoin bibiyie naingwowi mi io whwonkam nanaowi iikam nhirmi mi kima minam warar naingwowi, iikamim simiir bopwoniya kou kimar ywowim mi kima, kima kimar ninii nansaonaei mi kima wi dimin bibiyie whiekakim simiirar tiri. ¹⁷ Mi iikamim sima kwoin miyikin Adi Komii krimiir Wanin siya hauugiyin siirar wakaeyokna api mi sima biyin wi dimin miyik miyik imiirar tiri, ie miyikin sinwhrie karamaeyin siir hiriinan. Mi sima biigibiyin wi tiki dimin hiniinim simaka tiri: Mi sima wi iripa nongwomamair aei mi sima wi irni nwirni yayiar wakaeyoknaei mi simiir kwoinim wa kisina haigi mi sima iikam nhirmisi wa naingwobumbuwi mi wi simiirar mi whinkinsiis haiginuwi mi wi dimin taemin miyik miyik imiirara tiri. Mi sima iikamim hinda tindanim simiirin wi hiriinan siyau miyikinar tirswowi mi sima wi iikamim yaibwawai nwowiyim simiir hiriinan nwo rani. ¹⁸ Mi iikamim yipiki irni nwirni whinkinsiis haiginuwi mi sima iripa nongwomamair aei mi yim ini iikamim yipiki paenid ninkiniyim simiir hiriinan ywowim. Tikinim yipiki ti hiriinan siyiu iir tirim yim iikamim simiir kwoin imiir kiyai siyiu miyik miyik imiir napam mi yim sima ini paenidim nikii whakiyim ini simiir hiriinan ywowim. Iriig.

4

Iikamim yipiki ti nuan dimin biyie biyeyim simiir wakaeyokna apim yim Adi Komii siir sau omomkim

¹ Piki hiniin dimin bibiyie ikim iikam kimiir hopswoiwowiyim yayi kima kima niniiyam? Kimiir kwoin imar naingwokiiyim mipa tiri diminin kwoin ieya naingwowin mi kima kima yayiminim pa ninii. ² Ti diminim kira haiyim naingwowin mi kira simiirin pi hai karamae ywo mi kiriir kwoinin inkam nisom aowam pa naingwowi simiir haiyim. Mi kiriir kwoinin diminin kira hai karamae nwowin pi siirimar naingwokwonanaei mi kira yai pa ninkinwaomwarkii boininaei mi yayi pa ninii. Kira wi ti dimin imiir hai rani. Dimusi rani, kira Adi Komii siir bi sriigin ti dimin imiirimin. ³ Mi mhoiia iya kira Adi Komii siirim sriii diminim mi kira simiir bi haigin. Dimusi rani, kiriir kwoinin miyik rani mi ta hiriinan saiirsika, kiriir kwoinin dimin haiyamar naingwowi mi kira kiriir kwoin biyie wakaeyokna apim mi dimin biyie imiirar nwoki tirim. ⁴ Kima yipiki iikam biyeyim digiumii Adi Komii siir haimriiyugigim. Takana ya ini wiga saiir kam iir haiburgika mi kam nwiram nama ini saiir hiriinan ywowa. Kima ini dimin biyeyim nuanim simiiram yaingwokwonanaeyim. Mi ti hiriinana kima ini Adi Komii siir sau omomnan ywowim. Kima ina ninokninkinim? Yipiki iikamkim nuan dimin taeminim simiirim naingwowim, yim ini Adi Komii siir sau omomnan ywowim. ⁵ Kima hiniina naingwowi ta Adi Komii

siir yaiya biiya kam nhirim sima winkiya yokwoni saeya whisariiya priiboini, ha? Sima hiniina boinkim, ti Adi Komii siir naeyiutin ti krimiir tir nwokaiyin siya krimiiramin minam naingwowi, krima siir siyu iirarar napim. ⁶ Mi krimiirin wi Adi Komii siya whinkinsiis haiginiuwi ti dimin taemin biyeyim simiirsi simiir nikwowaisiyyim. Mi ti yayim Yokwo sair tir nwokaiyim sima hiniina boinkim, Adi Komii siya wi digiumii iikamim inig komiikakim iikam nhirim haiburim wi simiir haimriiyuwi. Mi siya iikamim yipiki ha naingwowyim sima inig karamaekim mi simam naingwona karam nwowyim mi ha boiniyim Adi Komii sasairgin inig komiigakin siya simiir whindiriraerarin. ⁷ Mi kima iikamim kimama kipi naingwona mi yio haniingi niuwi kima Adi Komii krimiir Wanin siirara wakaeyokna ap iski. Mi iya Setan siya kimiir kwoin imiir kiyai mi kima wa sibgu okworinuwi mi kima digiumii wi siyu biye imiir haimriiyuwi mi ta hiriinan sairsika, Setan siya kimiirin wa haiburgigi mi wa nami. ⁸ Kima Adi Komii siir wakaeyokna apamar daingwo iski mi siya wi kimiir kingiina nwowi mi kimiirin wi siya kigriraowi. Kima yipiki iikam biyeyim yai ara nhinkiniyim kimiir siyu biyeyim digiumii simiir haimriiyugig biiya kima tirim! Kwoin biye kima naingwowim simiir haiburgig! Kima dimin biyeyim kima tirim simiirsi daingwoyimiyok mi kimiir kwoinim rirmiyya dwo, iikamim simiir inaim hisokiyim mi wadie ha nwokiyim simiir hiriinan. ⁹ Kima iikamim wi maigimaiga nwo rani, iya kima dimin biye biyeyim kima tirim simiiram naingwowi mi kima kimiir maigimaiga wi sair haiburgigi mi kima wa noui. Kima wa haigingigi kimiir kwoinim digiumii, iya kima wadie nwowa mi biye nwo aka. ¹⁰ Kima iikamim ti idid mi dimin biyeyim kima tirim simiirsi daingwoyimiyok Adi Komii siir whwonkam ida mi Adi Komii siya kimiirin wi wadie nwowi mi kimiir inigin wi siyar hainani. triig.

Kima kimiir nomiiyau imiir kipi hid

¹¹ Ti kariir nomiiyauim, kima irni nwirni kipi hid mi niksisee yai kipi boin. Niingaka. Yipiki iikamkim siir nomiiyau imiir hidi mi siir nokwao boini, yio Adi Komii siir siyu komii siir yai imiir haimriiyugim. Ti diminim yipiki siya tirim yim ini siya boinan ywowim, siir yayim ini kougikou mi ini wadie ywowim. Mi ini Adi Komii siir igsoo aair yokwokairina. Mi kima hiriinan tiri kima Adi Komii siir siyu komii siir yai imiir bi wakaeyokna apikim. Mi kima pi hiniina boini, kimiir yayim ini Adi Komii siir yai imiir haiburim. ¹² Adi Komii sasar winkin ti siir siyu komiini yayim Yokwo Komii sairin. Adi Komii sasar hid iikamim mi wi siyar whindiriraerar haiginiuwi krimiirin o wi siyar tiowi krimiirin mi siyar mi tirki krima naowamin. Kira ha naingwokwowi kira adi komiigin mi ta hiriinan sairsi hidi kiriir nomiiyau imiirin, aniya? Kira ini paeprikab inkam ywowin. triig.

Kima diminim Adi Komii siya naingwowim kima tiram simiirim daingwo

¹³ Ta yaiya kara boinkiya sair wakaeki, kima iikamim yipiki hiniina boinim, panao mi waka, kira pi hinda nami mi biewi pi whira nini owouwi, kiriir digworaekwo whiekakim inkam nhirkim sainim mi kira pi umir simiirsi haiiyim, yio miyyik rani, kira hiriinan yai boini. ¹⁴ Kira ninokninkin tani dimu diminkin mhoiyya nimbiam, kira wi omwaiya waiyaei iyie wi omwai waiya rani? Kira ninokninkin tani. Krima iikamim ini paowiinan ywowim saeya ha hiigiya mipa swoki whaowaeki saeya ii priei bi hiiga mi nim krima ini hiriinan ywowim. ¹⁵ Kima hiniina kipi boin mi yio hiniingin kima hiniina ti boin Adi Komii siya hiniina naingwowi krima omwai waiyaim, krima ti diminim siir ti tir iyie i diminim si ti tir. ¹⁶ Kima ti iikamim tariinanin hiriinan boin tani mi kima kamim inig komiigakim simiir hiriinan diriraerari mi kima wa boini, krima miyyim krimiir kirieni mirii wi digar nwowi. Ti siyutin kimamar naingwonaeyim hiniin, kima iikam inigakim yio ti hiriinanin siyu miyyik rani. ¹⁷ Mi ti hiriinan sairsika iikamim yipiki hiniina ninokninkinim piki hiniin diminkin miyyikin mi sima siir tir karamae nwowi mi sima dimin biye tirkim. triig.

5

Iikamim umirki naokingugunankaiyim simiir yaiga

¹ Mi kima iikamim umirki naokingugunankaiyim iya maigimairga kima nwowana priei nwo rani. Mi saiir mhoiiyarin hik komii komiiyim wi kimiir naninkiniuni mi kima wi ninouninki prasae kin tani. ² Mi kimiir digworaekwo miiyik miiyikim wi biyie namwoiwi. Mi kimiir yuis miiyik miiyikim yim wi kikom minki topkrimkripi mi wi miiyik namwo iuu rani. ³ Mi kimiir gol, silva, umir, minim yim wi aigak nwokiyami. Mi iikam nhirim sima kimiir umir aigakim simiir kigi mi sima wi ha boini, sima umir hirii hirii dimusi haingiriyu haigimimirkim, ha? Mi sima siyiu biyie tirkim. Mi iya sima hiriinan boini mi kira wi kiriir umir imiirsi nididi. Mi iya digiyana Jisis siya niti ni wi paesi kira nididiya wi saiir hiriinan nididi. Mi ti hiriinan digworaekwowim yim miiyak rani. ⁴ Mi biya kira iikamim kiriir numir air mriiyim, kira simiir umirim haimeiyarar hauugin. Mi kira ti simiir umirim hiriyar biri hauu swokikin mi haimeiyin ini kirar tauae hai naowidim mi Adi Komii siya bidiyar kigiyin umir haimeiyin kira tauae hainaowid iirin. Mi Adi Komii siya bidi wakaekiyin kiriir miiyan kamim sima boinim, kira simiir umirim biri hauu digim. Mi Adi Komii siya kirie komiigi komiigakin. Mi kira siirsi nidid rani, aniya? ⁵ Mi tariinanin kira ini wadeyar nwowin mi nae miiyik miiyikim ini simiirar naeyin mi dimin taeminim kiriir kwoinki naingwoiyim mi kira pi simiirar diriraerari. Mi ti dimin taeminim kira tirim, yim ini naeyim hu kira nimeiyaenanaeyim mi iya simiir nisomsom aokaowi mi ha nadigiuwi mi ini saiir hiriinan ywowim. Mi iriipi hiriinan iya saeya niti, saeya wa niti. Mi iya dimin whirki kiriir nationi mi kira wa naowi. Dimusi rani, siyiu bibiyeyim kira tirim simiirsika. ⁶ Mi kira iikam miiyik miiyikim simiir boinwokiyopnatkaigikim mi simiirin ina yisomsom aokaokiyim. Sima kiriir nikwowaisiyyim dig bi nwokin mi kira simiirin ini hindara yisomaoki iskiyin. Iriig.

Sibgu dokworinu iya kira Biyan Inkam Komiiyin Jisis siiram nwokwokiniyim

⁷ Ti kariir nomiiyauim, kima sibgu okworinu dimin biyieki kimiir nimbini mi ha kinankiuwi, iya kima Biyan Inkam Komiiyin siiram nwokwokiniyim siya nitam. Mi kima ti diminim simiir daingwoki. Mi inkam nwirin numir ninkiniyin mi siya pi siir sasae imiiramar kigriraowi, sima wai nwokiyam. Mi siya pa niki okaigi siir sasae yim bie naoki nitkiigiyim mi siya pa kigi siir sasae yim ini mwrugiyim. ⁸ Mi kima iikamim ti iriipa hiriinan siyuin siirar timi okaigi Biyan Inkam Komiiyin siiram. Mi ta kira nwokaigiya kiriir kwoinin kirie dwo. Mi iya krimiir Biyan Inkam komiiyin siya nitana priei nwo rani. ⁹ Mi ti kariir nomiiyauim, kima, kima kamarin kipi ninii nansao. Mi kima hiriinan tiri mi Adi Komii siya wi boriisopi. Mi siir iya siya nitana ini kingiinar nwowa siya wa swoki iti. Siya yipiki inkam nwirin anao nokwo kaigakaniyin ini siir hiriinan ywowin. ¹⁰ Mi ti kariir nomiiyauim kima Adi Komii siir yaiya yipiki biya profet kamim sima boinmimauuim saiir ti swoki aingwoki. Kam bibiyeyim sima dimin bibiyie simiir tirhaiginiuwi mi sima pi simiir swoki ikwowaisii rani. Niingaka. Sima pi kirie hiriyar nwokripkai mi sima simiiramin pa kiwawini simiir tirbumbuwamin. Mi krime ti hiriinan siyuin sima tirin siirar swoki kigna ap. ¹¹ Mi krime simiirin hiniina asi boini, sima inkam miiyikim. Dimusi rani, sima kirieya nwokin mi hiriyar nokworinukripkaigin. Mi kima inkamin Job nikuwiyin siir bid yinokninkinim siya kirie hiriyar mi oyokiyokiigin Adi Komii siir siyiu iir wakaeyokna apam, iya dimin bibiyeyim siir kinankiuim mi siirin Adi Komii siyar whinkinsiis haiginiugin. Dimusi rani, Adi Komii siya iikam krimiirsi naingwokwonanaekin. Mi siya krimiirsiyin nhami nhami bi naingwoyimi yokin mi siya siir naingwobumbuwa krimiir asi niisiimauugin.

¹² Ti kariir nomiiyauim, tio siyairgin dimin komiiyin mi kara siirin kimiirin pi hiniina boinmauugi, iya kima dimin taemin tiriyim iikamim simakan mi kima ha kipi boin. Kariir adin siir inigin kira ha boini, ihi, kara ti dimin iirin wa tiri. Yio digargin. Mi kira ha mi boini, Niingaka. Kara pi boriisopi mi yio iriipi hiriinan ini digar mi owin. Mi dimin

nhirim kima whisarii kipi mi boin mi kima wi Adi Komii siir kwoin iir hopsosowowi siya io kima nwowamin. Iriig.

¹³ Yipiki kimiir inkam nwirin waraur nwowin siya hik hika hainanaei mi siya Adi Komii siirim srii dimin imiirsi. Mi yipiki kimiir nwirin siya maigimaigra nwowi mi siya mwai ha wao mi Adi Komii siir inig iirar hainan ti dimin imiirsiyin. ¹⁴ Mi yipiki iikamim kimiir nwirin siya maka nii, kima kamim Adi Komii siir diminim simiir bi nwowiyim simiirim dikiugi mi sima wa niti mi Adi Komii siirim nhowo pa kwisboini, ti inkamin siirim. Mi sima waim wa naokinki siir idwo, Biyan Inkam Komii siir inig iir. ¹⁵ Mi sima Adi Komii siirim kwisboini mi ha naingwo tilmii kiini siya ti inkamin siirin ha whindiriraerari mi Biyan Inkam Komii siya kiriirin wa mi whinkinsiis haiginiuwi mi kiriirin wi wadiyar nwowaiginiuwi. Kima dimin biyie tiri mi Adi Komii siya kimiir dimin biyie imiirin wa haiyoprimdiyumiigi mi ti dimin biyeyim wa namki. ¹⁶ Dimusi rani, ti dimin biyie imiirsika. Iikam kima irni nwirni dinboinmamauu dimin biyeyim kima tirim mi Adi Komii siirim kwisboini irni nwirniyim siya wa whindiriraeri mi kimiirin wi wadiya nwowaiginiuwi. Iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apim mi Adi Komii siya wa wakai diminim sima kwisboini. Mi siya wa whindiriraeri ti diminim sima kwisboinim. ¹⁷ Ilaija yipiki biya nwowin, siya inkamkin iikam krimiir hiriinanaigin. Mi siya Adi Komii siirim kwisboinanaekin naoki kipi kin. Mi biewi waiyaeyim whoim mi bwanim iriyar whir naoki kin karamae nwowim. ¹⁸ Mhoiya siya Adi Komii siirim swoki kwisboinkiyin mi naowin ina swoki kinin. Mi naowin ha kinin mi sasaeyim ina iigiyim. Mi hiriinan saiirsika krma Adi Komii siirim sriinanae mi siya krimiirin wa wakai mi wa mi whindiriraerar haiginiuwi. Iriig.

¹⁹ Ti kariir nomiyauim, ti iikamim kimiir nwirin siya Adi Komii siir yai kibi aiir haiburgigi mi siirin inkam nwirki swoki kiyainami Adi Komii siir wakaeyokna apim, ²⁰ siya ta saiir dinokninkin, yipiki inkamkin ti inkamin siir swoki kiyainamin, yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir haiburgigin mi siir Yai Win Kibi aiirim naingwo tilmii karamae nwowin, siya siir kwoinbud iirar whindiriraerarnakin mi ta hiriinan saiirsika, siya wi paeni omin siir nam tani. Mi siya tirkikin Adi Komii siirin ti inkamin siir dimin bibiyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyim biya siya tirim. Iriig.

1 PITA

Pita yio Jisis siir kigna miriiyan inkam nwirkin. Mi ta yokwowa siya winkika iikamim Jisis siiram naingwo tibmiiyim mi siir yai aiiram wakaeyokna apiyim simiiram. Pita siya minam winkikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kinsiis haiginiuwam, dimusi rani iikamim naingwo tibmii karamae nwowiyim simiirin hik sima hauugim. Pita siya pi boriisopi sima simiir naingwo tibmiiya Jisis siiram naingwo tibmiiya saiir haiburgigim siya ha naingwowi saeya hiriayar dwokripkai mi hik hiriayar hai. Iriig.

Biiigibiiyan yokwowa Pita siya winki aeya

¹ Kara Pitakin, kara Jisis Kraisiir aposel inkamkin mi ta yokwowa kara winkika iikamim naingwo tibmii kiiniiyim Adi Komii krimiir Wanin siirim kimiiram yipiki biya, biiyan iikamim sim nhinikriropkiyim kimiir nu maeyau waraurankin mi kima ha namim mi kima kimidiniya ti omim sim ini owou, Pontas, Galesia, Kapadosia, Esia mi Bitinia. Wim kima ini inkamim yipiki hindara nini boinakiiyim iki om nhirim sim mi ha swoki amiyim simiir oma hiriir ini simiir hiriinan ywowim. Mi ti hiriinan siyu kaimwoin, wim kima ti om iirin wi ii priei nwo rani mi mhoiia kima wi kimiir omkiomin Adi Komii siya nwowin wi siir nwowi. ² Kimiirin Adi Komii krimiir Wanin siya bidi yimbiingiyim siir iikam nwowim. Dimusi rani, biya siya bidiyar yinokninkinin mi siya hiriinan bidiyar mi aingwowin kimiir kwoinim wi rirmiia siya nwoaiginiuwi opa dimin taemin hinda kigiguskiya saiir hiriinan. Siya ti hiriinanin siir naeyuni tirkin mi ta hiriinan saiirsika kima wi Jisis Kraisiir yai imiir nwoki wakaeyokna apim mi siir nhieya kimiirin dimin whirki kimbu karamae saeya nwoka. Kara ha naingwowi Adi Komii siir naingwobumbuwa wi kimakar nwowi mi kima wi iripar nongwomamair aei. Kara ha naingwowi siya ti dimin miyik miyik imiirin wa tiri kimiirin mi simiirin wi idwo idwower nitkin iinainami. Iriig.

Mhoiia krima Adi Komii saika nwowi mi krima wi digworaekwo miyikmiyik imiir haii

³ Krima Adi Komii siir inig iirarar hainanki yipiki krimiir Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Kraisiir Adin. Dimusi rani, siya krimiiramin nhami nhami bi naingwokwonanaekin mi siya siir naingwoyimyoka saiirin warar mi iisimauu krimiirin Jisis Kraisiir yipiki biya niki aonamin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo omwai swoki waiyamin mi tariinanin siya ini omwaiyar swoki waiyan. ⁴ Mi nim krima dimin taeminim Adi Komii siya hauuwanim krimiir yipiki wi krimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiuwi simiiram nwokwokini. Simiirin ini siyar kigriraowim siir om hirar mi simiirin wi tiodwomai rani, sima wi wadie hiriayar nwokripkaigiyami. ⁵ Ti digworaekwowim yim iikamim yipiki naingwo tibmii kiinim yim kimiirgim mi simiirin ini Adi Komii siyar kigriraowim. Dimusi rani, siya kirie komiigakin mi simiirin wi kirar haibudwini mi ti digworaekwowim yim wi Adi Komii siyar nanaakninkiihaiginiuwi ta iya Jisis siya swoki itana kimiir nanmaiwarkaina iuguskiyana wi saiir nanaakninkii haiginiuwi.

⁶ Dimusi rani, kima wi maigimaiga ti dimin taemin imiirsi nwowi tiriiginim ta ii aiir nwowim sima hik kimpipisu kimiirar hauuga windi kima maigimaiga nwo karamae kipi nwo ti dimin taemin imiirsi. ⁷ Mi ti digworaekwowim yim wa nimbimbiyami mi wi ta hiriinan saiirsi kinankiuwi Adi Komii siya kimiirin kimiir naingwo tibmiiya ini panin panina namisi owa kimiir kwoinawu nwokaiya. Mi iikamim golin paenau kabitkaigiyim mi sima pa niki obriprigii mi ti golin pi opar nasae imbiyami mi sima dimin biyeyim iki siir idwo hir nwowiyim pa nitnoudnankaigii mi hapaiirin pi golkigolin pi sasar nwokii. Mi ti hiriinan siyu kaimwowin, Adi Komii siya dimin biyie imiiramin asi kiwakii krimiir tirbumbuninkin haiginiuwamin mi ta hiriinan saiirsika ti dimin hiriinanin yim wi pi nitnouninkigii mi wi dimin kibi kibiyim sima simar nwokaigii krimiir kwoinawin mi krima wi Adi Komii siirgisiiramar naingwo tibmii kiin iski. Mi ti dimin kibi kibiyim

kimiir kwoinawu nwokaiyim yim ini gol imiir haiburim. Mhoiyya ti golim yim wa digii mi wari diminim kimiir kwoinawu nwokaiyim yim wi wara digi rani. Mi mhoiyya Jisis Krai siya swoki iti mi siya, siya siyar swoki anaakninkinaei mi wim kima wi inig komiigak hainii nwowi mi Adi Komii siya kimiirin wi hiniina boini, kima dimin whirki bi kimbugim. ⁸ Kima Jisis siir bi kigim mi kima siiram naingwokwonanaekim. Tariinanin kima siir bi kigim mi kima siiram in a wakaeyokna apim mi kima ini maingimaingar nwoyokiyokiyim mi ta hiriinan sairsika kima wi hiniina boin tani sair kirieya paniinga ⁹ Dimusi rani, ta hiriinan sairsika kimiir naingwo tibmiiya ya hiniinga, kima wi Adi Komii saikar nwowi yipikin kimiir nanmaiwarkainan.

¹⁰ Mi ta nanmaiwarkaina ta biyya biyyan profet kamim sima sair naingwokwonanaekim mi sima bi sibgu inokninkin kiingim. Mi sima kimidiniya naingwobumbuwa mhoiyya Adi Komii siya niisiimauwana sair winki mi ya tariigina ya nikrani wim kima wi ta nanmaiwarkaina sair haii. ¹¹ Mi sima ta Adi Komii siya nanmaiwarkaina krimiir sair saira naingwokwonanaekim mi sima ini sima simar yinsrii ansriina ti dimin taemin imiiramin. Mi ti Krai siir naeyiun yipiki simiir hir nwokaiyin simiirin siyar yanaakninkii haiginiu iya Krai siya nitana sairin mi dimin taeminim ti ii imiir nimbimbiiyamim iya Krai siya haiya hik dimin biye biyeyim simiirsi mi mhoiyya siya wi inig komiigakar nwowi. Mi sima ti diminim siir siira naingwokwonanaekim mi siya wi panin panina nimbiiyami. ¹² Biyya Adi Komii siya simiirin hiniina niisiimauugin, ti yayim sima boinmimauuim yim wi simiirar swoki whinkinsiis haiginiu rani. Mi ti dimin taeminim mhoiyya iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwi yim ti dimin taeminim ti tariinan nwowim sima waraigim, yipiki tiki kamim Adi Komii siir yai aair boinmimauuwim kimiir, sima boinmimauuwim. Adi Komii siya yikropki siir naeyiun simiiram mi simiirin siyar whinkinsiis haiginiugin mi sima ti dimin taemin imiirin asi boinmimauugim. Mi paekwosimim yipiki inkam nwowin Adi Komii siya nikropkiyim ta mii aair miriiyam mi yim sima biyya ti diminim Krai siya tiranin siiramar mi naingwokin siir mi inokninkinim mi sima ini yinkinyaeyaowim dimusi rani, Adi Komii siya simiir bi boinmauugin. Iriig.

Iikamim dimin miyik tiriyim kimiir kwoinim yim rirmiiyar dwokripkai

¹³ Mi ta hiriinan sairsika kimiir kwoinim kirie hiriirar dwokripkai mi kima kimiir siyiir iirsiyar mintirao mi kimiir kwoinim sibgu sibgu daingwo omok ta naingwobumbuwa wi mhoiyya Krai siya hauuwi kimiir sairam nwokwokinim mi iya Jisis Krai siya swoki itana siya wi siya siyar nanaakninkinaei. ¹⁴ Kima Adi Komii siir wakaeyokna apiyim kima yinisimin siir ad yopiiyo sowiir yai imiir wakaeyokna apiyin siir hiriinan dwo. Mi ta ii aairarin kima iki dimin biye biyeyim biyya kima tirim simiiram kipi naingwokwonanae iya kima Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowa sair. Niingaka. Ti dimin hiniinim simiir tiram kipi naingwo. ¹⁵ Mi yio haniingi niuwi kima wi Adi Komii siir hiriinan nwowi yipikin kimiir kwoin imiir kiyaiiyin siir dimin miyik miyikim simiir haiyam. Yio siya ini dimin whirki kimbu karamae hiriirar nwokripkaiyin mi wim kima iriipi hiriinan dimin whirki kimbu karamaeyar timi o wari dimin taemin whiekakim kima tiriyim simiirin. ¹⁶ Kima ti hiniina tir. Dimusi rani, Adi Komii siya siir Yokwo Komii aair winboinkiyin siya ti hiniina boinkikin, kima dimin whirki kipi kimbu. Dimusi rani, Adi Komii kara dimin whirki bi kimbugin.

¹⁷ Adi Komii siya wi iikam whiekak krimiirar hidirkaki mi siya dimin taeminim krime tirim wi simiir hiriinanar swoki tiri. Mi ta hiriinan sairsika, wim kima iikam yipiki siirin hiniina dapikiuwiyim Adi mi siirim kwisboinkiiyim, kima, kimasiiyar mintiraona dimin taeminim kima tiriyim iya kima ti nu iirar niki owiyim, yim Adi Komii siir kipi tir big nasmirwaiya nwo karamae siya nwowim kimaka. ¹⁸ Kima ti dimin taeminim kara boinmimauugiyim simiir tir dimusi rani, wim kima ina ninokninkinim kimiirin Adi Komii siya bidi yanmaiwarkainam dimin biyeyim biyya kima tirkaiyuuwim simiir hirankin, ti diminim yipiki biyya kima nonkwowim kimiir brougae wanwiyaeyim sima

n̄isiisiimauuwim kimiir. Adi Komii siya kimiirin silva, gol minmi bi saininiyoknakin. N̄ingaka. Yim ti dimin h̄iniinim yim wa t̄oidwomaii. Siya kimiirin Kraiis siir nhie kibi aiir nanmaiwarkainakin. ¹⁹ Siya ini sibsibnan ywowin siirin whaigomkosimki bi pisrankin mi hankak sim bi swoki okin mi dimin whirki bi swoki kimbugin siir piua whauriyinki whauriyinka Adi Komii siir yai aeya boina saiir hiriinan. ²⁰ Mi biya iya Adi Komii siya nu iir niki onkwokwo karamaeyar niki owa, siya Kraiis siirin saiirar n̄imbingin t̄iriir nitamin mi iki ii nhirim mhoiiyanim simiiram niki okin mi siya sasar nanaakn̄inkinakin kimiir whinkinsiis haiginiuwamin. ²¹ Wim kima Adi Komii siiram asi naingwo tibmiigim. Dimusi rani, Kraiis siirsika. Siya bidiyar iki aonamin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwoki omwai waiyayokiyokiyamin mi siya siirin inig komiigakar ywowaiginiu mi ta hiriinan saiirsika kima siiram asi naingwo tibmiigim mi kima siiramar dwokwokin kimiirin wi mhoiia siya n̄kiunaki mi kima wi saika nwoyokiyokiikaeyami iinokininokin.

²² Mi kimiir kwoinim dimin whirki kimbu karamae bidi ywowim mi ta hiriinan saiirsika ti Adi Komii siir yai kibi kibiyim kima wakaeyokna apim simiirsika mi ta hiriinan saiirsika kima kimiir nomiiyauim simiiram n̄hami n̄hami kipi naingwokwonanae. Mi kima irni n̄wirniyam naingwokwonanaeyim wari kimiir kwoinin dimin whirki kimbu karamae nwowiyin siya daingwokwonanaei. ²³ Adi Komii siya kimiir kwoin imiirin yaeya kwoin win bidi t̄irkiyin yipiki wi hiriinar nwoyokiyokiikaeyami kima wakaeyokna apa siir yayia saiir kirieni t̄irkikin wadie kima nwowamin. Mi siir yayim yim wi wara t̄oidwomai rani. Mi iriipi hiriinan kimiir kwoinim yim iriipi hiriinan yim wi wari mi digi rani. Wim kima inkam komiini yinisisimkim yipiki nao karamae nwowiyim sima. ²⁴ Tiki yayim yim kaimwowaigim. Dimusi rani, yayim yipiki Adi Komii siya winkiyim Yokwo Komiini yim h̄iniina boinkikin, iikam whiekakim yim ini konan ywowim mi ti inig komii komiigak sima nwowa yim ini kipnan ywowim. Mhoiia sima wi kowa inkamki tiokisimsibginiya mi ha waiswaekiya wi saiir hiriinan nwowi. Mi kipa ya wa mi houginami nua hiriir mi saeya wa mi bropkinami. Mi ti kamim ti nu iir nwowiyim inig komii komiigakim yim wa digi. ²⁵ Mi Biyan Inkam Komii siir yai kibiya ya wi hiriinar nwoyokiyokiikaeyami. Mi ti yayim simakisimaigim kr̄ima boinm̄imauuwim kimiir. Iriig.

2

Mi Biyan Inkam Komiiyin yio ini yinpaenan ywowin mi krimiirin siyar whinkinsiis haiginiuwi kr̄ima nwowamin

¹ Mi kima wari dimin biye biyeyim kimiir kwoinaw nwoyaiyim yim ti itnoudn̄inkiiigi, ti dimin taemin h̄iniinim, n̄ksisae yai, yai iyop nwo mi kwoin bibiyie naingwo mi yai kinaopitkaigai mi ti hiriinan diminim kima simiirin kipi tir. ² Kima yinisiim sapisapin mwiiyaramar naingwowyin siir hiriinan daingwo Adi Komii krimiir Wanin siir yai kibi kibi imiiram n̄hami hiriinanki niuwi wim kima wi inakamae adiyaowaenan nwowi mi iki Adi Komii siir dimin taemin imiirin wi haniingin sibgu ninomokn̄inkin digi. ³ Dimusi rani, wim kima bidiyar yinokn̄inkinim Biyan Inkam Komii siya wadiyairgin mi siya kimiirar bidi whinkinsiis haiginiuwim mi kimiir dimin biye biyeyim yim siya bidiyar mi haiyopr̄imdiyumiigiyim. ⁴ Kima Jisis saika damasukikin yio siya ini yinpaem̄iyiknan ywowin yipiki iikamkim sim boriisopin mi Adi Komii siya siiram n̄hami n̄hami bi naingwokin mi siirin siya yimbingi ti dimin biyeyim kr̄ima tirim simiir haiyopr̄imdiyumiigiyam. ⁵ Mi iikam wim kima ini iriipi hiriinan iyin paeyinanar mi owim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya kimiir asi nanmaiwarkanaei mi kima Adi Komii siiram kiwaki kimiirin siir omakanan nwowim mi kima wi piugan kwiruwar mi owim mi wim kima ini pris inkamnan ywowim. Yim sima biya wraisuim ha nisomsom aokaowim mi simiirin sima h̄iia Adi Komii siir haigin anag hauugiiya saiir idwo hir haigin anagi, Adi Komii siir n̄nkin imiiaeyam. Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin siirar timi tir dimin taemin miyikmiyikim Adi Komii siirim mi kima wi kimar hauunaei Adi

Komii siirin nae ninkinimiyaeyamin mi dimin taeminim kima tiri Adi Komii siya wi maingmainga nwowi simiiramin. Dimusi rani, biya Krai siya bidiyar tirkiyim krimiirin krimiir siyiu bibiyie imiir haiyoprimdiyumiigiyim. ⁶ Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir hir nwowa hiniina boinkika,

kara yinpa kibiyin wira yimbin om Saion hiram in omaka hir nwowa saiir kougou nwowim. Siya ini ti kougouwin siir hiriinan ywowin omaka miriyyim ninansiin okwowyin mi ha boiniyin yio miyyik rani mi yio Adi Komii siya hiniina naingwowi yio bimbiuwi rani. Krai siyairgin omaka saiir nonkworinuwanin kougouwin mi iikamim yipiki siiram naingwo tibmii sima wi hik mirisikak nwo rani mi simiirin wi siya nanmaiwarkainaei mi wi siyar whinkinsiis haiginiuwi. ⁷ Mi ti kimiir iikam nhirim yipiki Krai siiram naingwo tibmiyyim, wim kima siiram in nhami nhami naingwokwonanae rani mi tiriiginim yipiki siiram naingwokwonanae karamae nwowim Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir hir nwokaiya ya hiniina boinka,

Siya ini yinpaenan ywowin yipiki inkamkin diriraerarkikiniyin omaka miriyyam mi mhoiyya pa swoki boini siya miyyik rani, mi yio Adi Komii siya siirin hiniina naingwokin siya wadekiwadieyairgin. Ini siya siyar ywowskiyin yinpaenanin yipikin omaka kougounan omaka saiir bopwoniya nokwoin omaka akou iir hougwownam. ⁸ Mi iikamim yipiki Krai siiram naingwo tibmii karamae nwowim mi digiumii siir haimriiyuim,

Krai siya siyanan ywowin mi ti iikam hiriinanim yim wi siya tirki mi sima wa nhimnhinkinami mi sima wi sima simar tiodwomai. Sima iikam whaowaenan nwowi mi wa nikii iuguski.

Dimusi rani, sima digiumii Adi Komii siir yai kibi imiir haimriiyugim ti Adi Komii siir yaiyyim yipiki biya niki winkiyim Yokwo Komii saiir nwokaiyyim sima wi digar nwowi simiir tirim.

⁹ Mi wim kima simiir hiriinan tani wim kimiirin biya Adi Komii siya bidi yimbinim yipiki siir piugan nwowim mi kima ini Pris inkamnan ywowim siir inig hainan praprasim mi kima ini iikamim yipiki Adi Komii siir mi airara miriyyim mi mi miyyikmiyyik ha miriyyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi kima ini siir iikamnan ywowim dimin taemin kibiyim siya tiriiyyim simiir nanaakninkii haiginiuim. Siya kimiirin minam kiyaii kima dimin taemin biyeyim niibwomambwonan nwowiyim digiumii simiir haimriiyugigim mi kima siir yai kibiya yipiki bienan whwoyaiya saiir wakaeyokna apim. ¹⁰ Kima biya iikam niinga nwokim mi tariinanin kima ini Adi Komii siir piuganan iikam ywowim. Biya Adi Komii siya kimiir bi whindiriraerar haiginiugin mi tariinanin Adi Komii siya kimiirin prasae prasae bi whindiriraerar haiginiugim. iriig.

Krima Adi Komii siir mi miriyyan iikam dwo.

¹¹ Ti kariir nomiiyaukinim kima ti nuin siir siyiuin siir tiran tani. Niingaka. Kima tirin wi ii priei nwonam tani kara kimiirin asi boinonkwokwoki. Fiya kima tirar niki owi dimin bibiyeyim digiumii simiir haimriiyugig ti diminim kimiir kwoinim inokinokin simar nipiyaokiii mi ta hiriinan saiirsika kima wi ti dimin biyie imiirar wakaeyokna api mi wi dimin biyeya tiri. ¹² Kira, kirar diisimauuna iikam nhirim simiir bopwoniya yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii karamae nwowiyim simiirin. Mi dimin taeminim kima tiriyim miyyikmiyyik imiirar diriraerar mi ta hiriinana sima kimiir nainugaugauwi mi ha boini kima miyyik rani mi ta saiir mhoiyya iya Adi Komii siya niti iikam imiir hidam mi ti iikamim naingwo tibmii karamae nwowim sima wi siir inig iirar hainanprapraskii whisarii rani, dimin miyyikmiyyikim kima tirim simiirsika.

¹³ Mi kima iikamim yipiki kimiir kigriraowiyim simiir yai imiirar wakaeyokna. Dimusi rani, kima Biyan Inkamin Adi Komii siir wakaeyokna apikim kima gavmanmi biyan inkamim simiir wakaeyokna ap. ¹⁴ Mi iki iikamim siya nikropkiyim kimiir kigriraowam mi yipiki siyiu bibiyie tiriiyyim simiir donkwoninwimwainninkin haiginiu mi yipiki iikamim dimin miyyik tiriyim simiir inig imiir hainan prapas. ¹⁵ Kima dimin miyyik miyyik imiiramar daingwo. Dimusi rani, Adi Komii siya minam naingwowi, kima simiir

tirim mi ti inkam biyeyin siir yai bibiyeyim yim wi pi ninkinyaeyaowi mi ta hiriinan saiirsika ti dimin kibi kibiyim kima tirim mi yim wi kimiir swoki boinhiuriyiu sran tani. ¹⁶ Kima iikamim rirmiiya nwowim kimiirin dimin biyie whirki nonkwo karam nwowim, dimin biyie kipi tir. Dimusi rani, kima ini ti hiniin siyiuin siir nwowim kima Adi Komii siir iikamkim mi kima siir mii aiir miriigim mi kima dimin miyik imiirara tiri, siyiu biyie wari kipi tir. ¹⁷ Kima iki iikamim simiir inig imiir hainan mi kimiir nomiiyauim simiiram daingwokwonanaei mi kima Adi Komii siirsi didid mi siirin dimin whir kipi tirbu maingimainga kimaka nwoyiyin mi kima gavman inkam komiiyiyin yipiki krimiir kigriraowiyin siirin mhii hiinsima dwo. Iriig.

Dimin taeminim Kraisiya tiriyim krima simiir wakaeyokna ap

¹⁸ Mi kima iikamim yipiki whisarii mii priimiriyyim kima kimiir biyan inkamim simiir yai imiirar wakaeyokna ap mi hik simiir kipi hauu maingimainga kima nwoyi. Mi iikam nhirim sima kimiiram naingwokwonanaei mi nhirim io kimaka nwoyi, kima hiriinar tiki prii diriraerar. ¹⁹ Mi kimiir biyan inkamim sima wi kimiir nikwowsii. Dimusi rani, kima Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiir wakaeyokna apikim mi kima ta hiriinan saiirsiiyiyin yamdi kipi swoki diriraerar mi kima ta kara boina saiir hiriinan diriraerari mi Adi Komii siya kimiirin wi maingimainga komiigakar nwoyi. ²⁰ Mi kima dimin biyie tiri mi yaowae adim sima kimiir nikhaiginiuwi mi kima ti diminim sima kimiir tiriyim yamdi simiir kipi swoki tir. Yio tiriiginin yio ini ywowin. Dimusi rani, wim kima dimin biyie tirkim mi kima hik haigim. Dimusi rani, ti dimin miyik miyikim kima tirim simiirsika mi kima ta hiriinana yamdi saiirsi bi tirkim mi yio tiriiginin yio dimin komiigikomii ieyairgin mi Adi Komii siya ta hiriinan saiirsiiyiyin kimiirin wi siyiu miyikar mi tiri. ²¹ Adi Komii siyar bidi yimbinim kimiirin ta hik aiir haiyam yipiki kara boinmimauuwim kima simiir hai. Dimusi rani, Kraisiya hik kimpipisu prasae bi haigin kimiirsiiyiyin mi ta siya niisiimauuwa ini aknain miyiknan ywokiya kima kigna apim inkamin huni siyiuin siir kigna apnamiyiyin siir hiriinan. ²² Kraisiya siyiu biyie bi tirkim mi niksiseae yai bi mi boinkin mi siyiu biyie bi mi tirkim. Niingaki niingakiinga. ²³ Mi iikamim sima siirin yai biyie nikbumbu boini siya nididim mi siya simiirin niksiseae yai mi igao yai bi boinkin. Iya kamim sima siir toa mi siya simiirin igao yai bi boinkin mi yamdi bi mi tiokim siya yaimin yaimin bi boinkin. Siya ha naingwo tibmiigin Adi Komii siya mhoyiya simiirin wi ti siyiu bibiyeyim simiirsi hidi. ²⁴ Mi siya, siya siyar naonakin paeyin hiiniya nironinkin siirin dimin biyeyim yipiki krima tirim simiir haiyim mi ta hiriinan saiirsika iikam krima nu tiran dimin biyeyim digiumii haigingik mi krimiirin wi sima nipiyaokii rani mi ta hiriinan saiirsika krima Adi Komii siir dimin kibi kibiyim simiir asi wakaeyokna api. Dimusi rani, siya pi naokin mi wim kima wadie asi nwoyi. ²⁵ Kima ini sibsibnan ywowim yipiki inkamki naingwo ouwougikim mi siyiuim ha whaowaeiyim. Mi tariinanin kima ini Kraisiiram yaingwo tibmiiyim mi siyar kigriraowi kimiir kwoinbud imiirin, yipiki inkamin sibsib imiir sibgu kigriraowiyin simiir hiriinan. Iriig.

3

Ta yayiya iikamim nonkwonam simiir boinka

¹ Mi iikamim simiir biyan inkamim simiir yai wakaeyoknaeiya simiir hiriinan wakaeyokna mi wigim iriipa hiriinan, kima kimiir kamni yai imiirar wakaeyokna mi ta hiriinan saiirsika sima Adi Komii krimiir Wanin siir wakaeyokna ap karamae nwoyi mi simiir kwoinim wi kima nwoyi kiyaiyim dimin miyik miyikim kima tirim simiiram mi ta hiriinana sima wa nwoyi aingwo tibmiiyim siiramim. Mi kima wi yai yaimin dimin kipi swoki boinmimin. ² Dimusi rani, sima wig kimiirin wa kigi kima dimin taemin miyikmiyik imiirar tiri kima wakaeyim sima boinim mi ta hiriinan saiirsika simiir mhii kwoinim wa kisina haigi Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknamin. ³ Kima simae mikin minim kima kima kipi piuai mwamana, kima iindihop mi yuis miyikmiyikim simiirara nii mi ta hiriinana saiirsika iki iikam nhirim sima kimiirin wi ha boini kima bimbuiwi kig

rani. Yio tiriiginin yio dimin komii rani. Niingaka. Kima wi hiriinan kipi swoki tir. ⁴ Mi ti dimin taeminim kima naingwoyimi yokim kimiir kwoinawu nwokaiyim yim hiinsima dwo mi kipi nikwokrimkrip. Yim ti dimin hiniin ini mikin, indihop, mi yuis miyik minim yipiki kima piuaiyim kimiir piu, ini simiir hiriinan ywowim. Mi dimin taeminim kimiir mhii kwoinawu nwokaiyim yim mikin, indihop mi yuisnan tani bi nimbimbiriyamikim. Dimusi rani, Adi Komii siya kimiir kwoinawu ti hiriinan dimin taemin miyikmiyik imiiram naingwokin. ⁵ Mi ti hiriinan siyiuin, biyan wigim yipiki miyikim yim sima minam nwowi dimin taeminim Adi Komii siya boinim, simiir hauuwim. Mi ti hiriinan siyiuin sima tirin, yio sima, sima simar swoki tirnakin wadie kigamin mi sima simiir kamim simiir yai imiirar mi wakaeyokna apkim. ⁶ Mi Sera saeya iriipa hiriinan siyiu iirar mi tirka, saeya Ebrahim siir yaimin dimin imiirar mi wakaeyokna apka mi saeya saiir kam iirin saiir kigriraowan inkam asi nikiugin mi mhoiia kima siyiu miyik tiri mi Adi Komii siir wakaeyokna api mi siirsi nidid karame nwowi mi kimarim wi Sera saiir yinisimnan nwowi.

⁷ Mi ti hiriinan siyiu kaimwowin, kima kamim yipiki wig nonkwonaim mi simaka ha nwowim kima dinokninkin sima kirie rani, kimiir hiriinan mi simiirin sibgu kigriraao. Dimusi rani, kima mi sima kima iriparin mhoiia dimin miyik Adi Komii siya hauuwi wi simiirarar haiswowi mi kima hiriinan siyiu iir tiri mi kimiir siyiuin wi dimin whirki haiginikou rani, Adi Komii siiram srii dimin taemin haiyam. Niingaka. Iriig.

Kima iikamim hiinsima dwo mi ti dimin taemin miyikim simiir sibgu wakaeyokna ap

⁸ Mi ta kariir yaimirsim kwiruwa pi kimiir boinmauugi kima kwoin whiruwa dwo mi irni nwirniyam daingwokwonanae mi simiirsi daingwoyimyok iia sima hik haiyim mi dimin miyik miyik imiirar tir, irni nwirniyin mi hiniina daingwo nhirim sima dwo kimiir kouwin. ⁹ Mi iikamim sima dimin biyie kimiir diriraerari mi kima simiirin dimin biyie yamdi kipi swoki diriraerar. Mi sima yai biyie kimiir boini mi kimiir tirbumbuwi mi kima simiirin yamdi kipi swoki tirbumbu. Mi kima Adi Komii krimiir Wanin siirim srii siya dimin miyik tirim simiirin. Dimusi rani, Adi Komii siya hiniina naingwokin kima ti hiniina tirim mi kima siir dimin miyik miyik imiirin wa haii. ¹⁰ Kima ti hiniina ti diriraerar. Dimusi rani, Adi Komii siir yayim Yokwo Komii saiir nwowim hiniina boinkim:

Ti iikam nhirim yipiki ii miyik nhir nwowam naingwowim ti nu iirin, sima dimin taemin biyie imiirin digiumii haimriiyugig mi niksisee yayim yim iripi wara. ¹¹ Sima dimin bibiyie imiirin digiumii haimriiyugig mi dimin miyik miyik imiirar timi tir. Sima iikam whiekakim simaka hiinsima dwo. ¹² Dimusi rani, Adi Komii siya iikam miyik miyikim simiirar kigriraowikin yipiki simiir kwoinim miyik nwowim mi siya dimin taeminim sima sriiyim siirim simiirar wakaeyoknaeikin. Mi Adi siya iikam biyeyim digiumii simiir haimriiyuwikim.

¹³ Mi kira wadie tiram naingwowi kiriir kwoinin wi nhinga tirbuwi inkam nwir karamaeka. ¹⁴ Mi kima dimin miyik tiri mi iikamim sima kimiirin dimin biyie tiri mi kima maigimairga taokitaoka dwokaeyam. Mi kima iikam imiirsi kipi nidid mi ti dimin taemin imiirsi kipi naingwo yimyok. ¹⁵ Kima Kraiis siiram daingwokwonanaei mi kimiir kwoinim siirramar daingwo iski yio dimin prasae rani. Mi inokiinokin kima iikamim kimiir srii yaim simiir yai imiir nowarkii boinam dwokwokin kimiir kwoinim dimin taeminim Adi Komii siirim simiiram dimuim naingwo tibmii? Mi kima simiirin io kwoin kipi nwo mi igao yai kipi mi boin Adi Komii siirsi didid yio wi inig biyekak kima nwowisi. ¹⁶ Mi kimiir kwoinim maigimairga dwo dimin taeminim kima tiriyim mi kimiir kwoinin wi rirmiigirirmiia niki owim. Mi ta saiir mhoiia iikamim sima wi kimate ninkinwamwarkii boini ti dimin miyikmiyikim kima tiriyim simiirsi. Dimusi rani, kima Kraiis siiram naingwo tibmiigim mi sima wi nididgak nwonami dimin taeminim sima boinim simiirsiyin. ¹⁷ Mi kira iikam imiirin sibgu sibgu tiri, iia ti iikamim sima dimin biyeyar tirka windi kimiirin mi mhoiia Adi Komii siya kimiiramim wi big nasmirwaiyar

nwowi. Mi kima iikam imiirin dimin biyie tiri mi yim ti iikamim kimiirin wi iriipi hiriinan dimin biyieyar swoki kwatiri mi Adi Komii siya kimiiramin wi big nasmirwaiya nwo rani. ¹⁸ Tariigina ya kamwowairga. Dimusi rani, Krai siya bidi yaowin, siirin kam bibiyeyim sima tiokin mi ta siya naowa krimiir dimin taemin bibiyeyim simiirsi naokin, siyairgin inkam miyikin dimin whirki kimbu karamae nwowin, siya iikam biyie krimiirsiyin kwiruwar naokin mi ta hiriinan saiirsika siya krimiir asi nanmaiwarkainakin Adi Komii siiram namim. Ti inkamin siyairgin piuarigi naowin mi siir kwoinbudin wari bi naokin ini omwaiya swoki waiyan. ¹⁹ Mi ti hiriinanin Adi Komii siir naeyiun Krai siya maeyau biyieya kwoinbudgin nwowa sair yam mi siya siir yai aiarar yanaakninkii haiginiu simiirin. ²⁰ Mi Adi Komii siya ti iikam imiiramin minam nwogugugin iya sima omwaiyar niki waiya sima siiram naingwo tibmiyim mi sima siir yai aiar bi wakaeyoknakim iyyim Noa siya miriyim siyai aiar. Mi ta ii aiarin Adi Komii siya wikamim iriyar oumuar hainaowid mi tiriiginim sima bi naokim. Dimusi rani, op komiyyin simiir wari bi nwomairipu aokin. ²¹ Ti opin yi iikamim yipiki baptaisiyim aknainan simiir niisiimauugin. Taka opa saeya iowim kimiir piu nwowim simiir hisokan tani. Niingaka. Ya min niisiimauuga iikamim yipiki Adi Komii siiram sriiyim simiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyumiigiyim mi siya wi simiir kwoin imiir diriraerarki rirmiyya nwokiyim. Dimusi rani, Jisis Krai siya bidiyar iki aonamin mi siya ha swoki insiin idwowin mi ini omwaiya swoki waiyan. ²² Krai siya bidi yamin Adi Komii krimiir Wanin siir om iir mi siya ini Adi Komii siir ina inig miyya ini idwokaiyiun maeyauwa iikamim inigakim sim nidwokaiya sair. Mi paekwosim ima mi nonkwo yiu ikim mi uridyiu bibiyie whiekak ikim simiir kouwin ini siyar ywowiskiyan. triig.

4

Dimin taeminim kima diriraerariyim Adi Komii siir kwoin iirara daingwo tir

¹ Krai siya inkam krimiir hiriinanar naokin mi ta hiriinan saiirsika kima biyya siya tirim simiir ti swoki aingwoyokiyokigi mi siya ini inkam biyeyim simiirar kigninkin tiotin siirin sima siir nonkwobumbuninkinim mi inkamki kimiir tiowi mi kimpisu kimiir hauuwi yi ti hiriinanin, dimusi rani, kima Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiarim naingwo tibmiigim, yim ti dimin taeminim ini wadie mi owim whisarii rani, iikamim yipiki inkamki tiowiyim simiir piuim mi ha kimpipisuwiyim mi ti hiriinan siyiun yio simiir grabainginiwu ti hiriinan dimin biyeyin sima tiriyim simiir haiburgigim. ² Mi tariinan kima diminim kimiir kwoinki naingwowim ta iya kima nu tirar niki owa simiir kipi wakaeyokna diriraerar. Mi kima Adi Komii siir kwoin iirara wakaeyokna ap iski. ³ Ti nhirim biyya namkiyim krma dimin biyie kasa bi diriraerarkim iikamim nuanim sima tirim simiirin ti dimin taeminim yim hiniingim: Krma dimin biyie imiirar wakaeyokna apkim mi krma simiir diriraeraramin nhaminhami bi naingwokim, krma hii nanaeyim krma siyu komii iirar taouuga diriraerari, krma op kiriekiriyim simiir kwiyaeyim iki krma kwiya nanaeyim mi krimiir piuim pi whaowakakar nwowi mi krma nae pranaepranae bi naekim mi krma iki iikam nhirim simiir omakar mi amikim op kiriekirie imiir kwiyaeyim mi krma digumii Adi Komii siir yai aiar haimriiyugim mi krma pi uruwai siyaowaiyim simiir inig imiirar mi hainani. ⁴ Mi tariinanin iikamim yipiki ti dimin taemin imiirar niki tirkipkaiyim sima ini hindara yanaakiyim. Dimusi ran, i siyu biyie simaka tir karamae nwowin mi sima kimidiniya yai bibiyie kimiir boin, nididgak kima nwowim ⁵ mi ta sair mhoiyarin iya Adi Komii siya iikamim omwaiyar niki waiyam mi naokaowim simiir hidi mi ti iikamim sima wi sima simar nanaakninkinaei sima ti hiriinan dimin taemin biyeyim simiir dimusi tirkim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya simiirin asi nonkwobumbuninkini. ⁶ Mi ta hiriinan saeya, Krai siya siir Yai Win Kibiya iikamim yipiki omwaiya waiyam mi iikamim yipiki biyya naokaowim simiir boinmimauuim biyya Adi Komii siya boinkiya hiniin iikam whiekakim wa naokaowi. Krai siya hiriinansi boinkin ti yayim iikamim yipiki biyya

naokaowim sima wa wakaei mi wa naingwo tibmii siir yai imiirimin mi mhoiia sima wa Adi Komii saika nwowi. Iriig.

Kima dimin miyikim Adi Komii siya hauuwiyim simiirin sibgu kigrirao

⁷ Mi iikam ima mi dimin taeminim yipiki ti nu iir nwowim sima ini kingiinar nwowim wa nidwomaii. Mi kima sibgu daingwo omok mi kimakimasiyar kigriraona dimin taeminim kima tiriirim mi kima Biyan Inkam Komiiyin nhwo siiramim sibgu kwisboin. ⁸ Ti diminin yo prasae rani, ini iki dimin taemin nhirim kima wakaeyokna apiyim ini simiir kou ywowin. Kima irni nwirniyam naingwokwonanaei. Dimusi rani, yo tiriiginin kimiir whinkinsiis haiginiuwi dimin biyeyim iki iikam nhirim sima diriraerariyim kimiir simiirsi naingwoyimiyoksi. ⁹ Mi kima iki iikam nhirim naingwo tibmiyim yipiki kimiiram ntiyim kimaka nini oniyim simiirin sibgu kigrirao mi nae minim mi whwonkai hii ikim mi dimin taemin nhir ikim mi ti dimin hiriinanin simiir sibgu diriraerar haiginiu mi kima kimiir kwoinim io kwoin kipi naingwo simiirin mi ha kipi diriraerar. ¹⁰ Mi ninokninkin komiia Adi Komii siya priihauugiya kimiir wim kima iki iikam nhirim simiir whinkinsiis haiginiu mi ta hiriinan sairsika kima wi Adi Komii siir diminpai diminpaiyim kimiir hauuim wi simiir sibgu kigriraowan iikam nwowi. Yim hiniingim, ¹¹ iikamim yipiki yai kimiir boinmimauuwi mi sima Adi Komii siir yaigiyai imiirara boinmimauu iski. Mi yipiki dimin taeminim iikamim simiir whindiriraerari Adi Komii siir kirieni mi ta hiriinan sairsika iikamim Adi Komii siir inig iirin wa nwoki hainanim. Dimusi rani, Krai Jisis siya whindiriraerarkiya kimiir sairsika. Mi kara ha naingwowi iikamim siir inig iir hainan, siyairgin inig komiigakin mi pi siya kigriraowi iikamim nu tiranim mi dimin taemin whiekak ikim iinokiinokin. Iriig.

Kima kipi naingwoyimiyok, ti dimin biyeyim kimiir tirbumbuim sima Krai siir bidiyar iki tirim

¹² Ti kariir nomiiyau kiinim kima kipi nanaawin ti hiriinan hik kimpipisuim iikam kimiir nimbiniyim yim kimiir kinankiuim mini mi sima wa nwoki kigim kima ini Adi Komii siirar sibgu wakaeyokna apim, kimiir kwoinin ha naingwowi ti dimin biyeyim biya bi nimbiamkim mi ta saeya ninkakniya. Niingaka. Biyin Krai siirar bidi yimbiamim. ¹³ Mi kima maigimaiga dwo kima Krai siir hiriinan nwokim dimin biye kimiir nimbiniyim. Dimusi rani, mhoiia iya Krai siya swoki iti, siya, wi siya siyar nanaakninkiinaei mi kima wi maigimaiga taokitaoka saika nwowi. ¹⁴ Mi iikamim wi yai bibiyie kirie kimiir nikbumbu boini. Dimusi rani, kima Krai siiram naingwo tibmiikim mi kima maigimaiga dwo. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiu kirieyin ini kimakar nwowin. ¹⁵ Mi kima siyiu biye kipi tir mi gavman siir miyan iikamim kimiirin wi sima nonkwobumbuninkin haiginiuwi ti siyiu biye hiriinanin kima tiriirin siirsi. Yim hiniingim, inkam min nisomsom aokao mi hii min tauae mi siyiu bibiyie iikam nhirmi tir mi kira ha naingwowi iki iikam nhirim simiir kouwin ini kirar ywowin mi simiir digworaekwowim yim ini kirar mi kigriraowim mi ti hiriinan diminim yim kipi tirmimin. ¹⁶ Mi inkamim iikam biyeyim dimin biye tiriirim sima wi kirir tirbumbuninkini. Dimusi rani, siya Adi Komii siir yai aair wakaeyokna apikin mi siya simiirsi kipi nidid siya Adi Komii siir inig iirar hainan. Dimusi rani, siya Adi Komii siiram naingwo tibmiikin.

¹⁷ Mi ta iya bidi yimbiniya Adi Komii siya iikam imiir hidana. Mi siya biyin wi iikamim yipiki siir yai aair wakaeyokna apim wi simiir hidi. Mi siya biyin iikamim naingwo tibmiyim krimiir hidi mi mhoiia wi paniina tiri iikamim yipiki digiumii Adi Komii siir yai kibi aair haimriiyuim simiirin? Simiirin wi siyar nonkwobumbuninkin iuguskii. ¹⁸ Mi Adi Komii siir yayim Yokwo Komii sair hir nwokaiyim yim hiniina boinkim,

Mi iikamim yipiki naingwo tibmiyim mi ti dimin biyeyim ha nimbiamim hik simiir hauuwam mi simiir kwoinim pariipari sima nipiyaokiiyim Adi Komii siir wakaeyokna apsi, mi ti dimin biyeyim ti iikamim Adi Komii siiram wakaeyokna apiyim simiir kwoin imiir kiyaiyamim pariipariya nwowi, mi ti iikamim yipiki

digiumii Adi Komii siir haimriiyiium yim wi paniin paniina tiri, ha? Yim wi hindara nasae borninopkainam iuguskii.

¹⁹ Mi ta hiriinan saiirsika, ti iikamim yipiki dimin bibiyeki kiyikaigaiyim mi hikak ha nwowim, yim Adi Komii siirar kwoinkin ti hiriinan nimbiamin mi sima kipi naingwoyimiyouk. Mi Adi Komii siiram daingwo tibmii yipiki iikam whiekak krimiir nonkwokwoyiyin mi siya simiir whindiriraerarin mi simiir mi kigriraokin. Dimusi rani, siya dimin taeminim biya siya boinim, siya diriraeraram, siya simiirin wa diriraerari. triig.

5

Kima adiyaowae iikamim kima Adi Komii siir piuganan iikamim simiir sibgu kigrirao

¹ Mi ta hiriinana saiirsika, iikamim Adi Komii krimiir Wanin siir piugananim iki iikam nhirim simiir kigriraowiyim kara kimiirin hiriinansi boinonkwokwoki. Mi kara iriipi hiriinan inkam adiyaowaeyairgin kimiir hiriinan mi karar kigin Krai siya naonamin. Mi kara wi siyaka boinaii dimin taemin miyik miyikim mhoiia Adi Komii siya nanaakninkiiyanim. ² Kara kimiirin tisa boinonkwokwoyiyin kima iki Adi Komii siir iikamim sibsibnanim yipiki kimaka waraur nwowim simiirin sibgu kigrirao. Kima sibgu kigrirao Adi Komii siya naingwowin kima tiram siir hiriinan. Dimusi rani, kima wi kipi diriraerar dimin taeminim, sima kimiirin hiniina boini ti hiniin diminin siir ti diriraerar. Niingaka. Kima simiir tiri. Dimusi rani, kimiir kwoinim simiir diriraerarin naingwokim kima simiirin minam kipi diriraerar umir komii haiyim, kima simiirar diriraerar. Dimusi rani, kima simiirin niinginiinga tiramar naingwokim. ³ Kima iikamim Adi Komii siya nokmwim okwo haiginiuwim kima, kimamar kipi naingwona hiniinin kouwin ini kimar ywowim mi simiirin kimar nokminin tir dimin taemin tiramin. Niingaka. Wim kima ini aknainan ywowim iikamim warauranim simiir niisimauuwam dimin taeminim sima kigna apam. ⁴ Mi mhoiia iya Jisis Krai siya krimiir kigriraowi inkam komiiyiyin siya swoki iti, siya wi siya siyar nanaakninkinaei mi kima wi saika ninkin haii dimin taemin kibikibiyim inokinok nwoyokiyokiiyim kigugu karamae nwowiyim. ⁵ Mi ti hiriinan siyu kamwowin kara pi yainan whranim kimiir boinonkwokwoki, kima iikamim yipiki kimiir kigriraowiyim simiir yai imiir sibgu wakaeyokna ap kima whiekakarim irni nwirni yai wakaeyokna. Dimusi rani, Adi Komii siir yayim Yokwo Komii saiir nwowim yim hiniina boinkin, Adi Komii siya iikamim yipiki ha naingwowim simairgin inkam komiikomiiyim, siya digiumii simiir haimriiyiugin mi siya ti iikamim yipiki simamar naingwona karamae nwowiyim siya wi simiir whinkinsiis haiginiuwi. ⁶ Dimusi rani, yaiya Adi Komii siya boina saiirsika, kima ha daingwo Adi Komii siya inig komiigakin mi kima kimamar kipi naingwona mi kima siir yai imiirar wakaeyokna ap mi ta saiir mhoiirarin iya siya nimbina siya kimiirin wi wadiyar whindiriraerar haiginiuwi mi kima wi kiriekikirieya nwowi. ⁷ Mi ti dimin taeminim kima naingwoyimiyoukim kimiir kiyaii, kima ti dimin taemin imiiramin Adi Komii siiram srii siya whinkinsiis haiginiuwim kimiirin. Dimusi rani, siya kimiiram naingwokwonanaei mi kimiirin wi siyar kigriraowi.

⁸ Kima sibgu mintirao mi kimasiyar kigriraona. Kimiir sau omoman inkamin Setan siya ini wraisu komiiyiyin yipiki laion dapiyiyin ini siir hiriinan ywowin siya hinda tinda pa napririr kaowi iki wraisu nhirim simiir pisomsom aokaowim. Setan siir siyiuin hiniingin, siya hinda tinda pa napririr kaowi iikamim simiir nipiyaokiiyim sima digiumii Adi Komii siir haimriiyiugigim. ⁹ Kimiir kwoinim kirie hiriirar dwokripkai mi digiumii Setan siir haimriiyiu mi ta hiriinan saiirsika kima iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim. Dimusi rani, kima ina ninokninkinim iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apim hinda tindanim, dimin biyeyim wi simiir tirbumbuwi kimiir tirbumbuni haniin aka mi kimiir kwoinim kirieya dwo. ¹⁰ Mi ta iya kima hik kimpipisu haii saiir mhoiirarin Adi Komii sikisiyairgin yipiki dimin taemin miyik whiekakim simiir bwamkibwamin. Mi siir dimin miyikmiyikim wi kimiiram nimbini kima haiyim mi kima wi Krai saika nwoyokiyokiikaeyami inokinokin. Mi kimiirin wi miyik Adi Komii siya

siyar nwoaiginiuwi mi wi siya kirie haiginiuwi mi kimiirin wi siyar mi whindiriraerar haiginiuwi. ¹¹ Kara ha naingwowi Adi Komii krimiir Wanin siya digworaekwo whiekakim simiirar kigirkaki iinokiiinokin. Iriig.

Mi kara pi yaimirsisim nhirim simiir swoki boinki

¹² Ti inkamin Sailas nikiuwiyin yipiki kara naingwokwonanaeyin, siya whin win haiginiugika ta yokwo mirisima kara kimiir boinonkwokwokiya mi kara ta yokwowa minam winkika kimiir niisiimauuim ta yaiya kima naingwo tibmiiya yim Adi Komii siirgisiirar yaigim. Mi kimiir kwoinim kirie dwo mi simiir wakaeyokna ap.

¹³ Mi kima iikam naingwo tibmiiyim yipiki om Babilon hir nwowim yipiki Adi Komii siya nimbiniim siirim simiir wakaeyokna ap mi sima mi Mak siya yipiki kariir yinisimkiiinanin kanaka wakaeyokna apiyin Adi Komii siir, simiir nokboinmamaira kimiiram hauugika. ¹⁴ Kima iikam whiekakim yipiki kimiir nomiiyauim naingwo tibmiiyim simiir kigi mi simiirin dankabmamair mi dokboinmamair haiginiu.

Mi kara ha naingwowi kima Krai siir iikam whiekakim kwoinin iripa nongwomamair aeyin siir bidi haiyin. Iriig.

2 PITA

Pita siya ta yokwowa iikamim naingwo tibmiiyim simiiram swoki winkikin. Siya hiriayar naingwokin siya wi kimimin tani ti nu iirin wi sipi haiburgigi mi siya ta siir yaiya nikopkaigiyana saiir asi boinkikin iikamim naingwo tibmiiyim simiir kinsiis haiginiuwam. Siya simiirin ti hiniina boinkikin, wari kamim niksisaeyim simiir yayim simiiram kipi naingwo tibmii. Siya simiirin ti profet niksisaeyim simiirsi boininkwokwokikin. Siya simiirin min boinkikin, sima simiir naingwo tibmii aiirin sibgu donkworinu dimusi rani, Jisis siya wa tiri diminim siya boinim mi siya wi sipi swoki iti. friig.

Yokwo kwisaka aeya Pita siya winkiya

¹ Kara Saimon Pitakin, inkamin whisarii mi priimiriyyin Jisis Kraiis siirim, kariirin siyar nikmwun okwo haiginiugin siir yai imiir boinimauuim. Kara ta yokwowa iikamim yipiki simiir naingwo tibmiiya krimiir hiriinan komii nwowa mi yipiki ti yai kirie kibi kibiyim sim wakaeyoknam yipiki wi whiekak krimiirar whinkinsiis haiginiuwi kimiir winkika. Dimusi rani, Adi Komii siirsika krimiir dimin biyeyim Jisis Kraiis siya haiyoprimdiyumiigikim mi krimiirin ini rirmiia siyar ywowaiginiukiyim mi ini dimin whirki kimbu karamaeyar ywowim mi ti hiriinan siyu iirsi nanmaiwarkainakin whiekak krimiirin. ² Mi kara ha naingwowi, Adi Komii siya mi Jisis Kraiis sowa hauuwi kimiirin, naingwobumbu mi nongwomamair ae wi nhami nhami hauu rani. Mi krimiir Adi Komiiyin mi Biyan Inkam Komii ikin Jisis Kraiis sower kirieni yipiki kima sibgu inokninkinim. friig.

Adi Komii siya bidi yimbinin krma siirgisiirgin

³ Adi Komii yipiki kirie komiigakin, krimiir bidi hauuwim dimin taemin whiekakim krimiir whinkinsiis haiginiuwim siirim sibgu naingwo tibmiiyim. Dimusi rani, siya nanaakninkii haiginiugin krimiirin mi krma Kraiis siir asi ninokninkini, yipiki biya krimiir nimbinin siir dimin miyikim simiir haiyim mi kwoin miyikin dimin whirki kimbu kamae nwowin mi wi saikar waiyayokiyokiikaeyami. ⁴ Ti hiriinan siyuin siya bidi hauuwim krimiirin siir dimin kirie miyik miyikim biya siya nimbinim krimiir mi ta hiriinan saiirsika mi tariinanin wim kima ti dimin taeminim simiir kirieya saiirin wim kima wa haiburgigi, ti dimin taemin biyeyim iikamim nuanim sima tiriyim simiirin. Mi ta hiriinan saiirsika mi kima wi siir dimin miyik imiir haii mi kima wi Adi Komii siir hiriinan nwowi. ⁵ Mi ti hiriinan siyuin, kima kimiir naingwo tibmiiya saiirin sibgu sibgu kisisop diriraerar sibgu nwowam. Mi kira ti hiriinan tiri saiirin mi wi miinan nhami nhami kipi mirii Adi Komii siir yayim yipiki wari kimiir kwoinawu nwokaiyim biya kima niki aingwo tibmiiyim simiir swoki inomokninkinamin. ⁶ Mi iriipi hiriinan, iya kima ti hiriinan tiri, mi kimiir kwoin imiirar kintimtinuna mi ta hiriinan saiirsika kima wi nikwokrimkrip rani mi wi dimin whirki kimbu rani mi ti iyyim dimin taemin biyeki nimbiyami mi wi miini haniin nwoki miriyyim sibgu nokworinukripkaiyam. Mi wi maingimaing hiriayar nwoki okripkaiyim Adi Komii siirgisiir siyuin wa kimiir waraur nwowin siiramin. ⁷ Mi iriipi hiriinan, kima ti hiriinan tiri mi kima wi kimiir nomiiyauim simiiram naingwokwonanaeiyami mi simaka nomboin ii aeya wi saiir diisimauu simiirin. ⁸ Mi ti hiriinan diminim kimiir kwoin nwokaiyim, yim ini yinkiniukikaiyim mi sima wi kimiir whinkinsiisi mi hiriinana saiirsika kimiir kwoinim wi niingi nanga nwo rani. Niingaka. Saeya wi naeyar budi. Mi wim kima Biyan Inkam Komii Jisis Kraiis siirin wa sibgu inokninkini mi kimiir naingwo tibmiiya siiramin wi kirieya nwowi. ⁹ Iikamim yipiki ti hiriinan dimin kamae nwowim simiir kwoinawu, yim sima ini iikamim yipiki kigimok kamae nwowiyim simiir hiriinan ywowim. Dimusi rani, sima nhwokwisaekim. Ti hiriinan iikamim sima bidi yaingwo owugiyim Adi Komii siya haiyoprimdiyumiigiya

simar nonkwobumbuninkin haiginiuwi mi sima wi digiumii Biyan Inkam Komiiyin Kraisi yipiki biya simiir nanmaiwarkainam naowin mi hiriinan saiirsika wi kimimin tani siya simiirin wi pae komiia sair nitnoudnankaigii. ² Mi iikam whiekakim wi simiir siyu biye imiirar wakaeyokna api mi wi ha boini, yio dimin karamaeka hii hiriir danae. Mi mhoiia iki iikam nhirim wi yai bibiyie Adi Komii siir yai imiir nigbumbuwi ti diminim ti iikam bibiyeyim sima tirim simiirsika. ³ Sima niksisaee niwiiyim simiirin minim naingwowi kimiir kwoinim imiir kiyayam mi umir kimiir warauranki haiyam. Adi Komii siya iya ti hiriinan iikamim simiir hidana sairamar nwokin. Adi Komiiyin yipiki simiir nonkwobumbuninkinanin siya nhwo whin tani, siya ta iya simiir nonkwobumbuninkinana sairamin ii haruwa haruwa bi nwonanaekin saeya nimbiniyam.

⁴ Ti hiriinan diminim biya Adi Komii siya tirim yim krimiirin hiniina niisiimauugim Adi Komii siya wi whisarii nwonanae rani. Adi Komii siya paekwosimim yipiki dimin biye tirim simiir bi swoki kigninkin okin saikar nwowamin. Niingaka. Siya simiirin maeyaua paekaka iikamim simiir nonkwobumbuninkinana sair hiriir yikropki mi sima ini maeyaua paekaka sair hirar niki okripkaiyim iya Adi Komii siya iikamim simiir hidana sairim. ⁵ Biya Adi Komii siya iikam biyeyim simiir biri swoki kigninkin okin ti nuin omwai siir waiyam. Siya op komii whira yikropki mi iikam whiekakim ini siyar kaiyoprimdipu aokaokiyim. Inkam nwirin Noa nikiuwiyin yipiki hiniina boinimauuwiyin iikam sima dimin taemin miyik imiiram daingwo tibmii, siya mi iikam iriir is iko sima simar ywonaowid, Adi Komii siya simiir biri nisomaokin. ⁶ Adi Komii siya om Sodom mi Gomora sowiir iikamim simiir bidi hidgiyim mi siya simiir om owiir hangimugi mi simiirin ini wara yunamim. Ti hiriinan diminim yim aknainan iikamim simiir niisiimauugim yipiki mhoiia omwai waiyai ti nu iir mi diminin yipiki dimin biye simiir tiriyim simiir nimbiam. ⁷ Adi Komii siya Lot siir kigriraokin inkam miyik nwirin, yipiki siir kwoinin hauugihauuga whiyeyin hinanaeni siyu biye sima tirin simiirsi mi iriipi hiriinan iikamim dimin miyikim sima tiranim sima digiumii simiir mi haimriiyugin. ⁸ Inkam miyikin Lot siya iikam biyeyim simaka nwokin mi inokinokin siya dimin biyeyim sima tirim simiirar kigin mi dimin biyeyim sima mi boinim simiirar mi wakaekim mi siya hauughauga siyu biye sima tirim simiiramar whiyekin. ⁹ Mi ti dimin hiriinanin krimiirin hiniina niisiimauugim Adi Komii siya ina ninokninkinin siyuin iikam miyikim simiir nanmaiwarkainainin dimin kirie kiriyim hikak nwowiyim simiir hirankin. Mi siya wi iikam biyeyim simiir naingwo owou rani, simiir tibumbuam mi simiir nonkwobumbuninkinam mi sima wi ta iya Adi Komii siya siir iikamim simiir hidana wi sairsi napiyok rani. Niingaka. ¹⁰ Mi Adi Komii siya ina sibgu inokninkinin mi siya wi niksisaee profet iikamim yipiki hii nanaeni siyu biyeyim simiir kwoinawu wokaiyim simiir wakaeyokna apim mi siir kitinisiinam wi simiir naingwo owou rani, simiir nonkwobumbuninkinamin mi ti yipiki iikamim, Adi Komii siir kirie imiir wakaeyokna karamae nwowiyim mi ti niksisaee profetim simiir kwoinim kirie ywowim mi sima simiir kwoin imiirar napikim mi sima yai bibiyie paekwosim imiir boinsi bi nididikim. ¹¹ Adi Komii siir paekwosimim simiir kirieya komiiga ini iikam biyeyim simiir kirie aiiir haiburim. Mi sima ti iikamim simiir bi boinhiuriyu boinikim Adi Komii siir whwonkam ida, simiir boinwokiyopnatkaigiyamin. Mi ti niksisaee profetim yim ini ti hiriinan siyu iirar tirikripkaiyim. ¹² Ti iikam hiriinanin yim ini hu habim kwoin miyik karamaeyim mi dimin taeminim sima tiram naingwowyim sima pi hindarar priidiraerari iikamki sim haiyim mi sima nitim. Mi ti iikam hiriinanin yim wi mhoiia tioidwomaii. Mi sima dimin taeminim sima ninokninkin karamae nwowiyim simiirar priiboin priiboinikim. Mi mhoiia Adi Komii siya wi simiir nonkwobumbuninkini, niimauan wraisuim iikamki sim nitkikikiniyim simiir hiriinan. ¹³ Mi simiirin dimin bibiyeyim sima tirim, wi simiirsi nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Sima ha naingwowi, kinaka naeiya ya dimin miyika mi simiir kwoinim simiir mhi imiirar mirninkinamar naingwowi, sima ini ta ma biyeya paowaigi piskimkopouim kimiir piu

nonkwobumbuninkina ini saiir hiriinan ywowim mi sima simiir niksisaе siyiu imiiramar maingmaingaei simiir wakaeyokna apam. ¹⁴ Mi sima wig imiirar kaonanaeikim iripa piu simaka nwowim mi ti hiriinanin simiir kwoinin dig saeya nwowaiginiu rani. Niingaka. Mi sima iikamim simiir kwoin imiir kiyaiigim yipiki simiir naingwo tibmiiya kirie nwo karamae nwoyiyim mi ta hiriinan saiirsika sima dimin biyie asi tiri. Mi sima minam naingwoyokiyokiii siyiu umir digworaekwo haiyanin yipiki iikamim simiir yai imiir wakaeyim simiir hiramki haiyim. Mi mhoiia Adi Komii siya wi ti hiriinan simiirsi nhinikriropki. ¹⁵ Sima digiumii yaimwo imiir haimriiyuwi mi dimin biyie imiir napi iikamim yipiki siyiu miyik iir haiburgigim mi ha napwaeyamim nae hir simiir hiriinan ywowim. Sima dimin taeminim biya inkam nwirin Belam nikiuwiyin Bioni yinisimin siya tirim simiir wakaeyokna apikim. Siya umirim naingwokin iikam sima hauuwim ti dimin biyeyim siya tirim simiirsi. ¹⁶ Mi siir donkiyin habwaowhaenan nwokin yai bi boinikin mi siya ini inkamnanar yomboboinin mi siya yai kirie siir boin mi siir mi ikidu dimin biyeyim siya naingwowim kwoinaw nwoyaiyim simiir tirsi.

¹⁷ Iikamim ti kamim simiir hiriinanin yim bi whindiriraerarikim, yim aeyoweyim op karamaeyim, samsinkaigaeyamim ini simiir hiriinan ywowim. Sima ini naoni wau komii komiyyim koua hir nakiibimbiramiyim ini simiir hiriinan ywowim, iki sima yayim sibgu whinkinsiis haiginiuwam bointidwokiiyim mi yim sima pi dimin whirminwhirmin swoki tir tani. Adi Komii siya ta maeyaua niibwomambwonana simiiram nimbinga. ¹⁸ Sima yai kirieyim yaimwo karamaeyim simiir wakaeyokna apikim, sima wi iikamim ti dimin biyeyim simiir kwoinaw nwoyaiyim wi simiir kwoin imiir kiyai. Sima wi iikamim yipiki ti dimin biyie imiir haiburgigim iki iikam nhirim sima niki apkripkaiyim simiir kiyai. ¹⁹ Sima ti kam bibiyeyim hiniina boinikin, yio dimin karamaeka iikamim simiir kwoin imiir naingwo apamin. Mi ta hiriinan saiirsika, sima ti hiriinan iikamim yim sima wi saiir nikwowaisii rani, sima ini simiiram priimiriyan iikam ywowim mi sima yaimwoni wakaeyokna apamin dig nwo rani. Dimin whirki inkam nwirni kwoin iir kwirii idwokai mi siya ti diminin siir kwoin kwirii idwokaiyin siir swoki tiri, yio yaeya dimin biyie tir tani mi siya wi ti dimin biyie iir swoki haiburgig rani. Ti dimin biyeyin siya bidi ywowin siir kouin mi yio siya ini whisarii mii priimiriyan inkam ywowin. ²⁰ Iikamim yipikim dimin biyie nuan iikamim sima tiriyim simiir haiburgig. Dimusi rani, sima ina ninokninkinim mi ina naingwo tibmiiyim dimin miyikim Jisis siirim biya siya naowa krimiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyumiyim mi krimiir nanmaiwarkainaam. Mi sima dimin biyeyim simiir kwoinaw kwiri idwokaiyim ini simiirar swoki apnamim mi sima wi biyeyar nwowougusi dimin biyie biya sima tirim wi simiir haiburgigi. ²¹ Yio ti hiriinanin wi wadie pi ywowin biya sima Adi Komii siir yai kibiyim biya inkamki boinimauuim simiir wakae karamaekiswo mi sima bidi yasae irgrak wakaeyim mi simiir bidi wakaeyokna apim. Mi mhoiia sima digiumii ti yai imiir haimriiyugig mi ini siyiu biyie imiir swoki apnamim. ²² Ti hiriinan dimininim bidi yimbiamim yaimwowim biya profet kamim sima boininim simiir hiriinan, wraim dimininim siya whiekingikiyim pi simiirimar swoki ami simiir naeyimar huin inkamki hisokiyin yipa swoki ami maeyau bropa saiir waripraram. Ti yayim yim krimiir nisiimauuwi ti iikam yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiir wakaeyokna apim mi tariinanin sima digiumii siir haimriiyugigin. Iriig.

3

Iikamim krima ina ninokninkinim Jisis Kraisi siya wa swoki iti

¹ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, takina ya yokwo kwisaka aeya kimiiram winhauugiya. Tiki yokwo imiirin kara krimiir kwoin imiir swoki hiiurworwokaigi. ² Kara krimiirin minam naingwowi yayim biya profet kam miyikim sima nanaakninkiiyim simiirim daingwo mi iripi hiriinan kima Biyan Inkam Komiiyin siir yayim yipikin naonamin mi ha swoki insiin idwowin krimiir nanmaiwarkainam simiir timi aingwoki, ti yayim siya aposel kamim krimiir boinimauugiyim yim krimiir

boinmauugikim, ti diminim nim krima kimiir swoki kwaboinmauugii. ³ Kima ina ninokninkinim tiki hiriinanim bii wi sima nimbiyami iya kingiin nwowi Jisis Krais siya swoki itana. Iikam nhirim yipiki niewaiyuwiyim yim wi simbi niti mi sima wi yai bibiyeyim bwam karamaeyim wi simiir nini boini, simiir kwoinkar naingwo apiyim. ⁴ Mi sima niksisaeyai kimiir boini, biya Jisis siya hiniina boinkin siya wa swoki iti mi siya papi nwowin? Yaiyim biya krimiir yidwi wanwiyae ima boinim, bi swoki imbiyamkim ini hindara yasae okainainamim. Mi biya iya Adi Komii siya nonkwokwowin ti nu iir siya whiuwiniunan mi tisi tariinana namwonyim, dimin taeminim ini hiriyar nwokripkaiyim. Mi ti dimin taeminim sima boinim hiniin yim wi nimbiyam tani, yim kaimwo rani. Adi Komii siya dimin kasakasa bi kisisana haiginkin. ⁵ Sima ti diminim siir ninokninkinam naingwo rani. Biya Adi Komii krimiir Wanin siya yaiyara boinkiyin mi nu ninomoro ina yimbiyamwo. Adi Komii siya nuin whii komii solwara sair op imiir nonkwokwokin mi nu iirin nao siya whinkinsiisi mi yio tiriiginin iriipi hiriinan yio wi sipi mi kisinaei. ⁶ Mi mhoyia Adi Komii siya ha boinkiyin mi ha mi tirkiyin op aairin mi opa ini nu iirar ywomairipugiyin mi dimin taeminim ti nu iir nwowim yim ina yaokaokiyim. ⁷ Mi ti nu ninomoro tariinan nwowo yo Adi Komii siir yai imar nonkworinukripkai mi mhoyia iya Adi Komii siya iikam biyeyim yipiki digiumii siir haimriyuim simiir nitkaigaigii paeya mi ti nu ninomoro yo wi warar ninkin iuwi.

⁸ Ti kariir nomiyauim kara naingwokwonanaeyim, kima ti dimin whiruwa siir kipi naingwo owou. Adi Komii siya ii kwiruwa ha naingwowikin biewi biewi kasaka rani mi biewi biewi whiekakim yim ini ii kwiruwana yowin. ⁹ Kimiir Biyan Inkam Komiiyin siya bi kimiminikin siir nimbimim simiir tirkiyim iki iikam nhirim sima naingwowim simiir hiriinan. Niingaka. Siya iikam whiekakim krimiiramar niki owin digiumii dimin biyie imiir haimriiyugigim mi siiram naingwo tibmiyim. Dimusi rani, siya inkam nwrkin maeyaua paekaka sair hiriir namim pi boriisopi. Siya hiniinam naingwowi, iikam whiekakim sima digiumii simiir dimin biyie imiir haimriiyugig mi siir wakaeyokna ap. Iriig.

¹⁰ Mi mhoyia iya Biyan Inkamin siya swoki iti mi siya, siya siya niisiimauunaei wi inkamin yipikin inkam nwirni digworaekwo tauaeyam nitiyin wi siir hiriinan niti iikamim wi ninokninkin tani iya siya niti mi nhirim wi siiram nwokwokin tani. Mi iya siya nita sair mhoyia ninomora wi nhaminhami tioki rani, diyani hiniin nu mi dimin taeminim siir nwowim mi digworaekwo iikamki nonkwokwowim wa niuginhiski mi wi op nimbiyami. ¹¹ Mi dimin taeminim ti nu iir nwowim wa niuginiski mi wa digi mi wim kima iikamim wi panina nwowi? Kimiir kwoinim wi dimin whirki kipi kimbu Adi Komii siir yai imiir ti wakaeyokna ap, ¹² mi kima ti dimin taeminim simiir ti tir ta iya saeya nitiduduwim. Iya Biyan Inkam Komiiyin siya swoki iti mi ninomora wi paeki niuwi mi wa digi mi nauun sisim mi nauun komii komiiyim wa niuginiski mi wi opnan nimbiyami. ¹³ Adi Komii siya bidi boinin siya wi yaeya nu ninomor nonkwokwowi mi nim krima simiirim nwowi. Iikamim yipiki biya dimin biyie tirim tapairin sima wi iikamim dimin whirki kimbu karamae nwowi. Iriig.

¹⁴ Ti kariir nomiyauim kara naingwokwonanaeyim, wim kima ti dimin hiniinim ti biya kwaboingigim simiiram nwowi ninomor win mi nu win wi sowa nimbiyamim mi kima miinan mirii dimin whirki niki kimbu karamae nwowim mi iriipa hiriinan dimin biyie tirisi mi hiriinan sairsika Adi Komii siya kimiirin wa naingwowi dimin whirki bi kimbugin mi kima wi saika nongwomamaei. ¹⁵ Mi kima ta sair daingwo krimiir Biyan Inkam Komii siya wi nitsisau rani, iikam imiir hidamin, siya krimiirin hiniina niisiimauuwi siya pi boriisopi krimiir nonkwobumbuninkinamin mi siya minim naingwowi krimiir nanmaiwarkainaam. Siya ini krimiir nomiyau miyikin Pol siir hiriinan yowin, yipiki ti yai kibimi diminim Adi Komii siya hauuwim siir simiir winkiyim kimiirim. ¹⁶ Iya Pol siya yokwowim ta iya Biyan Inkam Komii siya swoki itina sair winiyim siya dimin taeminim kara niki boinimauuwim simiirar swoki winkikim. Krima yai nhirim siir yokwonau nwokaiyim simiir sibgu inokninkin tani mi hiriinan

saiirsika iikam biyie nhirim yipiki ninokninkin karamaeyim sima pi ti Pol siir yayim pi simiir ninkpitki niksisaе yai nwowim mi ti hiriinan siyiu kaimwowin sima iki profet kamim yipiki iki yai nhirim sima winim Adi Komiiinim pi sima mi inkpitki yai biyie mi inkin owam mi hiriinan saiirsika sima wi sima sima mi tirbumbunaei ti diminin sima tirim.

¹⁷ Mi ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim ta hiriinan saiirsika kima ina ninokninkinim ti dimin imiirin. Kima, kimasiyar mintaraona mi ti hiriinan saiirsika kima wi dimin biyie tir tani iki iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamaе nwowiyim sima tiriyim wi simiir tir tami mi hiriinan saiirsika kima wi Adi Komii krimiir Wanin siir yai kibiyim wi simiir haiburgik rani. Sima wi kimiir kinsiis haiginiuwi yinin omaka nonkworinuwiyin siir hiriinan. ¹⁸ Mi kima Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siir naingwobumbua saiir sibgu o, yipiki biya naowin kimiirin siyar niki whindiriraerarim mi nanmaiwarkainaam. Mi tariinanin kima siirin kipiii ninokninkin tani mi mhoyiya kima siirin wa sibgu inokninkini. Kara ha naingwowi siya inig komiigak dwo tariinan mi mhoyiya mhoyiya iriipa hiriinan. Iriig.

1 JON

Jonin ti kamim Jisis siya niisiisiimauuim simiir nwir ieya. Ti Jonin saisakinairgin biya Jisisni yai win kibiyim sim niki winkyin simiir nanaakninkiyam. Mi biigibiyan yokwowa Jon siya winkyi ya ikamim naingwo tibmiiyim simiir boinkika sima, simiir naingwo tibmiiya pi sibgu onkwokripkaiyim ta yaiya yipika Jon siir nhwokinhwocar kiga mi siir wiingwiingar mi wakaeya Jisis siirim. Siya simiirin min boinkikin sima iki kamim niksisaeyim sima boinmimauuim dimin taeminim Jisis siir yayim simiir hiriinan nwo karam nwowim simiirsi mintirao. Siya simiirin ti hiniina boinkikin, sima ti nuan siyupai siyupaiyim simiiram kipi naingwokwo sima irni nwirniyam naingwokwonanaeya Jisis siya hauua saiir hiriinan daingwokwonanae. Iriig.

Yaiyim krimiir whinkinsiis haiginiuwiyim inigak krima nwoyokiyokiikaeyamam sima

¹ Ta yokwowa krima winkika Jisis Kraisiir, yipiki krima dapiyin Yai. Biigi biyarin Kraisi siya ha nwokin mi siyairgin kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiyin siir bwamkibwamin. Mi tariinanin krima siir bidi wakaeyim mi siirin krimaki krimar kigin mi siirin krimiir iingar nonkwokiugin. ² Mi kwoinbudin omwaiwaiyayokiyokiiyin siir bwamkibwamin ini siyar ywowiskiyin mi iya siya nita krima siir bidiyar kigim mi tariinanin krima siirin kimiir asi boinmimauuwi. Ti inkam nwiruwan yipiki inokininokin hiriyar nwowiyin. Biya siya Adi Komii krimiir Wanin saika niki okin mi ini siyar yanaakninkibudgiyin. ³ Dimin taeminim krima kigim yim ti sima krima boinmimauuwim kimiir mi ta hiriinan saiirsika kima wi iripa asi nongwomamairi krimiir hiriinan ta krima nwowiya Adi Komii saika mi siir yinisim ieya Jisis Kraisi saiir hiriinan mi nim krima ini kwoin whiruwar ywowiskiyim. ⁴ Mi krima ta yokwowa kimiiram in hiriinanam winkika kima wi nwoki sibgu inokninkinim ti dimin taeminim simiirin mi kima mi krima, krimiir kwoinim wi maigimaigra niki owim. Iriig.

Krime Adi Komii krimiir wanin, siir dimin kibi kibiyim simiirarar wakaeyokna ap

⁵ Ti yayim Kraisi siya boinmimauuim krimiir mi nim krime tisi kimiir swoki kwaboimamauuim. Adi Komii krimiir Wanin siya ini bienan ywowin siya nii wara bi swoki ominominikin. ⁶ Mi krime ti hiniina boini siya mi krime ini kwoin whiruwar ywowim mi krime dimin biye tiri, nim wi niibwomambwo napririri, nim krime pi niksisaekim mi krime Adi Komii siir yai kibikikibiya saiir bi wakaeyokna apkim nim siyu bibiyeyim dimin biye tiriyim simiir napkim. ⁷ Mi krime ti siyu kibikikibiya Adi Komii siya nwowiyin siirgisiir nwoi mi krime wi iripar nongwomamair aekiyami siir nhieya saiir kirieni mi ta nhieya yipiki siir yinisim iira Jisis naokiinaiiniya iya siya naonama mi ti dimin biye biyeyim krime tirim yim siya simiirin wi hiriyar haiyoprimdiyumiyyokiyokiyami mi krimiir kwoinim ini rirmiigirirmiyyar ywokiyim.

⁸ Mi krime ha boini nim krime dimin biye whirmin whirmin karamaeka, nim krime, krime krimar swoki priiyksasaenaemi mi Adi Komii siir yai kibi kibiyim yim wi krimiir kwoinai haigi okai rani. ⁹ Mi ti dimin biye biyeyim krime tirim simiir boinkii. Dimusi rani, Adi Komiiyin dimin whirki bi kimbugin mi siya ta nimbin aiir nonkworinukripkaiyim dimin biye biyeyim wi siya haiyoprimdiyumiigi mi krimiir kwoinim wi rirmiigirirmiyya nwokii. ¹⁰ Mi krime hiniina boini nim krime dimin biye bi tirkim mi krime Adi Komii siirin wi hiniina boini, Adi Komii siya niksisaeyan inkamkin. Dimusi rani, ombud komiiyin dimin biye kina bidi tirim. Iriig.

2

Kraisin, inkamin dimin whirki kimbu karamae nwowin krimiirin siya whinkinsiis haiginiugin

¹ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, kara ti yayim kimiiram winkikim mi ta hiriinan saiirsika kima dimin biyie painisi tirsi. Mi krimiir nwrki dimin biyie tiri, nim krma Jisis Kraiskakaigim ti inkamin dimin whirki kimbu karamae nwowin siirin wi siyar whinkinsiis haiginiwi. Siya wi Adi Komii siiram asi srigi wi krimirsi srigii. ² Yio Jisis Krai sasairgin yipiki bidi bidiniya sasair ninkin imiiaenan Adi Komii krimiir Wanin siir ti dimin biyie biyeyim simiirsi siirgisiir nhie aiarar mi ti io kwoin Adi Komii siya naingwowyin krimiiram yio siya bidi yikripkiyin. Dimusi rani, dimin biyie biyeyim krma tirim siya ti hiriinan simiirsi naokin simiir haiyoprimdiyumiigiyim. Yio krimiir dimin biyie biyeyim simiirara rani. Niingaka. Siya iki iikam whiekakim hinda tindanim simiir dimin biyeyim simiir warar haiyoprimdiyumiigikim.

³ Mi krma siir yai imiir sibgu wakaeyokna api mi krma siirin wi haniingin sibgu ninokninkini. ⁴ Mi inkam nwirin ha boini, mi kara Adi Komii siirin ina sibgu inokninkinin mi siya yai imiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi ti inkam hiriinanin yipi pi niksisaekin mi Adi Komii siir yayim yim siir kwoin hir wara nwokai rani. ⁵ Mi tiriiginim yipiki inokinok Adi Komii siir yai aiarar naingwowyim yim sima ina ninokninkinim siyiuin siiram naingwokwonanaeyin siyumwokisiyumuwoin. Mi ta hiriinan saeya krma sibgu dinokninkin nim krma Adi Komii saika bidi yamasuim. ⁶ Mi yipiki ha boini yio siya Adi Komii saika bidi yamasuwin mi siya wi dimin taeminim biya Krai siya tirim wi simiir hiriinanar timi tir. Iriig.

Mi yipiki siir nomiiyauwam naingwokwonanaeyin yio Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apikin

⁷ Mi ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, ti yayim kara winkiyim kimiiram hiniin kima wi panin panina nwowi yim yai win tani. Kima simiir bidiyar iki wakaeyim iya kima bigibi Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwo tibmii kana. ⁸ Mi ti yayim ti kara winkiyim kimiiram yim yai winkim. Mi iikamim yipiki ti miyim Jisis Krai siya miriyim simiir kigim mi ti kima mirii ikim mi sima wi haini ninokninkini taka yaiya ya yai kaimwowaiga. Mi yim ti yayim yim hiniina boinkin, krma krimiir nomiiyauim simiiram naingwokwonanae. Dimusi rani, krma ini ti yai imiir wakaeyokna apim mi ti dimin biyeyim ti iikami kwoinaw nwokaiyim nibwomambunan yim wi simbi kinimnisainami mi simiir maeyauwa wi ti dimin kibiyim paenan niyaeiyim wi sima kisina okainaowidi. Jisis Krai siyairgin bwamkibwamin paenan krimiir niya haiginiwiyin.

⁹ Mi yipiki ha boini, yio siya Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apikin mi siya io pi siir nomiiyau inaka swoki owi mi yio hiriinan inkamin yio Adi Komii siir yai imiir bi wakaeyokna apikin. Yio ini inkamin niyaka napamwiyyin siyu si sikwo pae min nirirya apnam karamae nwowyin ini siir hiriinan ywowin. ¹⁰ Mi yipiki siir nomiiyau iiram naingwokwonanae mi Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api, yio ini inkamin siyu nabie kigimok apiyin ini siir hiriinan ywowin mi yio siya siyu iirin ina sibgu kigomok apin mi siya wi niigikiyamyao akai rani. ¹¹ Mi yipiki siir nomiiyau inaka nwowi io mi yio tari Adi Komii siir dimin taemin bi ninokninkin. Yio dimin biyie biyeyim simiir wakaeyokna apikin inkamin yipiki siyu si napamwiyyin niyaka si hiniin. Mi siir nhwo iirin nii aeya nimiui mi ta hiriinan saiirsika siya paniisi kigomok api siyu iirin.

¹² Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, ta yokwo kara winkiya kara dimusi bi winkikin wari dimin biyie biyeyim kima tirim simiirsi winkika simiirin Adi Komii siya bidi haiyoprimdiyumiigiyim. Simiirin siya bidi haiyoprimdiyumiigiyim. Dimusi rani, dimin kibi kibiyim biya Krai siya tirim simiirsika. ¹³ Kima ti adim, kara ta yokwowa kimiiram winkika. Dimusi rani, wim kima siirin ina ninokninkinin yipiki biya omwaiyar niki waiyayokiyokiyin mi tariinanar nadigniyin siiram. Kara yokwowa yainan whrwanim nonkwona karamae nwowim kimiiram winkika. Dimusi rani, Adi Komii siir yaiya wi kimiir kwoin waraurar niki okaiyokiyokiyim mi kima wi Setan siir nwoki ikwowaisiyim. ¹⁴ Kara yokwowa yainan whwran kimiiram winkika. Dimusi rani,

wim kima ini kirie hiriyar nwokripkaiyim mi Adi Komii siir yaiya ini ini haniin kimiir kwoinan kwirii idwokaiya mi kima Setan siir bidi ikwowaisiigim. Kara yokwowa ad imiiram winkika. Dimusi rani, wim kima ina ninokninkinim yipikim omwai hiriyar waiyayokiyokiyin mi ini tariinanar yadigniyin.

¹⁵ Mi kima dimin biyie biyeyim iikamim sima tiriyim ti nu iiranim simiiram kipi naingwo simiir wakaeyokna apam. Mi yipiki ti nuan dimin taeminim simiiram naingwowi mi yio tari Adi Komii siiram naingwokwo rani. ¹⁶ Mi dimin taeminim nuanim yim hiniingim, mi ti dimin taeminim ti sima kigim sima inokinokin simiir haiyamar mini mi dimin biyeyim simiiramar mi kigmai mi siya iki siir inig iirar hainanaeyim mipi ha boini, kara digworaekwoki naokingugunankaigin ini iki iikam nhirim simiir haiburin. Mi yim digworaekwowim yim Adi Komii siir tani. Niingaka. ¹⁷ Mi dimin taeminim ti nuin siirim mi dimin taeminim kigmai ikim yim wi simbi digii mi yipiki dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim simiir wakaeyokna api yim wi hiriyar nokwoyokiyokiigiyami. Iriig.

Krais siir sau omomim yim wi sima simar niisiimauunaei

¹⁸ Ti kariir nomiyauim, iya ti nu ieya digiyana ya kingiin bidi yitkiya. Mi wim kima ta yai aairin bidiyar yinokninkinim hiniin Jisis Krais siir sau omomin wi panin panina nimbiam. Mi Jisis Krais siir sau omom whiekakim yim bidi yitim mi yim sima simar bidi yanaakninkinam mi nim krima ta ii aairin ina ninokninkinim ya ini kingiin nwowa. ¹⁹ Dimusi rani, ti kamim yipiki Jisis Krais siir sauan omom win nwowim yim sima iripa kwoin krimaka nwo rani, yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmii kiiniyim, yim sima krimiir bidi haiburgigim. Mi sima iripa kwoin krimaka nwokiswo mi sima pi iripa krimakar pi ywowin. Mi sima krimiir bidi haiburgigim mi ta hiriinan sairsika nim krima ta sairin bidiyar yinokninkin kinim, simiir nwirki iripa kwoin krimaka bi swoki okim. Niingaka.

²⁰ Adi Komii siir naeyuin ha nitin ini haniin kimiir kwoin imiir ini kwirii idwokaini mi ta hiriinan sairsika, kima ti dimin taeminim simiir dimin mwokinwoim simiir asi sibgu ninomokninkini. ²¹ Kara ta yokwowa kimiiramini ha bi win boinkikin, wim kima Adi Komii siir dimin taemin mwokinwoim simiir bi ninokninkin. Niingaka. Wim kima simiirin bidiyar yinokninkinim. Mi ti digworaekwowim yipiki kaimwo nwowim mi ti digworaekwowim yipiki kaimwo nwo karam nwo ikim wim kima simiirin bidiyar yinokninkin digim. Mi kima ti niksisaeyaiyim yipiki yaimwokiyaimwoim simiir niinikikrimkripiyim simiirin ina mi inokninkinim.

²² Mi yipiki niksisaeyin? Mi ti inkamin yipiki ha boiniyin Jisisin yio Krais rani mi ti hiriinan inkamin Adi Komii siya nimbii mi siya siirin wa nikropkii. Mi yio ti inkamin yio Jisis siir sau omokin. Mi Adi Komii siya mi siir yinisim ieya sowerniiyin digiumii bi haimriiyugigo. ²³ Mi ti iikam hiriinan yipiki Jisis Krais siir miisisaeyim mi yim sima iripi hiriinan Adi Komii siir warar mi miisisei simiir Adin. Mi ti iikamim yipiki Jisis Krais siir haiyim mi yim sima iripi hiriinan Adi Komii siir warar mi inkin haigim simiir Adin. Iriig.

Adi Komii siir naeyuin krimiirin siya niisiimauugin yai miyik

²⁴ Mi ta hiriinan sairsika kima wi kimasiyar mintiraona. Mi yai kibiya yipiki biigibii kimar wakaeya, ya kimiir kwoinaw waraurar haiginonkworinukripkai. Mi kima ti hiriinan tiri mi kima wi kwoin whiruwa Adi Komii siya mi siir yinisim ieya wi sowakaniiyar nwowi. ²⁵ Mi yim tiriiginim yim sima Jisis Krais siya nimbiiyim krimiiram krima haiyim. Siya krimiir whinkinsiis haiginiuwam nimbiiyin mi krima wi Adi Komii saika nwoki sibgu oyokiyokiikaeyamim.

²⁶ Kara ta yokwowa kimiiram winkika kimiir boinworwokaigiyim ti dimin taeminim yipiki ti iikam ima naingwoiyim kimiir niksisaeyam. ²⁷ Mi Jisis Krais siya siir naeyuin kimiir bidi hauugiyin mi ta hiriinan sairsika siya kimiir asi whinkinsiis haiginiuwi. Mi ti naeyuin kimiir kwoinaw waraurar nwokaikripkai mi kima wi inkam nwiram noksir

tani kimiir nowomwarkaiyiuwamin. Mi ti naeyiun kimiirin wi siyar nowomwarkaiyiuiwi dimin taemin whiekakim. Mi ti dimin taeminim wi siya nowomwarkaiyiuiwi, yim niksise dimin tani yim kaimwowaigim. Mi yim wi ti hiniina nwowi, kima ta Adi Komii siir naeyiun siir yai aiir wakaeyoknaei, wim wi Jisis Krai saika namasukikini.

²⁸ Ihi, ti kariir nomiiyauim, kima Jisis Krai saika damasukikin. Mi kima ti hiriinan tiri mi iya siya swoki iti nua tiriir mi nim krima wi maigimaiga nwowini siir kigamin, krima wi nididwin tani mi wi mi agwoprakai rani. ²⁹ Wim kima bidiyar yinokninkinim Adi Komii siya bimbiuwi rani mi yipiki dimin miyik tiri mi kima wa ninokninkini siya siir yinisimkin. Iriig.

3

Tariinanin krima ini Adi Komii siir yinisim nwowim

¹ Kima whiekakarın ta saiir wakaeki, Adi Komii krımıir Wanın siya krımıiramın nhami nhami naıngwokwo rani mi ta hiriinan saiirsika siya krımıirin siir yinisim asi nikiugim. Yim ti yayim yim kaimwowaigim. Nim krima siir yinisimkim. Mi ikamim yipiki ti nuan siyu imiir wakaeyokna apninkiniubumbunaniyim mi ti tariinanar nadigniyim yim Adi Komii siir bi ninokninkinkim. Mi ta hiriinan aeya sima ti dimin taeminim krima wakaeyokna apiyim simiir paniisi yinokninkinsi. ² Ti kariir nomiiyauim kara naıngwokwonanaeyim, nim krima Adi Komii siir yinisimkim. Mi krima sibgu ninokninkin tani mhoiıya krima wi panın panına namisi owi. Mi Adi Komii siya ti dimin hiriinanın krımıir bi niki iisimaugın. Mi ti diminin sasaıgın krima sibgu inokninkinin Jisis Krai siir, yo hiniıgın siya wi sipi swoki iunaiini mi krima wi siirar kigwini mi iya krima siir kigwini mi nim wa ninkpit iuguskii mi wi siir hiriinanar namwouiwi. ³ Mi yipiki ti dimin taeminim nımbiyamanım simiiram nwokwokini mi yim sima wi hiriıhıriıyar boıninaei dimin biyie karamaeka mi sima wi dimin whirki kimbu karamaeyar nwowi Krai siya nwowa dimin whirki kimbu karamae siir hiriinan.

⁴ Dımın biyieya saiir bwamkibwamin Adi Komii siir siyu komii siir yayıa siyar kwınakııiri. Mi ta hiriinan saiirsika ti ikamim dimin biyieki naokıngugunankaiyim sima Adi siir siyu komii siir yayim simiir asi niınakrimkripi. ⁵ Mi kima ina ninokninkinkinim ta Jisis Krai siya niunaiiniya nua tiriir ikam simiir dimin biyie biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyam siya dimin biyie whırmın whırmın bi swoki tırmıntırmınkin mi siya ti hiriinan tıramar mi aıngwokın. ⁶ Mi ta hiriinan saiirsika, tiki ikam whiekakim yipiki Jisis Krai saika namasukikinin yim sima inokıınokın dimin biyie bi tırkim. Mi ti ikamim yipiki inokıınokın dimin biyie biyieya tırnanaeyim mi simiir kwoınım Krai siiram naıngwo karamae nwowiyim yim siirim bi wakaeyokna apikim.

⁷ Ti kariir nomiiyauim, kima ikamim simiiram kipi kiwaki kimiir niksiseayim. Mi yipiki siyu miyikimiyikni nwowi mi yo sikisiya inkamin. Dimusi rani, Adi Komii siya krımıirin ha kigi nim krima dimin whirki bi kimbugim Jisis Krai siir hiriinan dimin whirki kimbu karamae siya nwowa saiir hiriinan. ⁸ Mi yipiki dimin biyeyim simiirsimiira tırnanaei mi yo tari Setanıkın. Biıya mi tariinanın iriipi hiriinan Setan siya ini dimin biyeyar tırkıpkaiyin. Mi tıriıgınım yipiki dimin biyeyim simiir simiira tırnanaeyim yim siir ikamkim. Mi Adi Komii siir yinisimin siya nitin ti nu iir siya dimusi bi nitkin siya Setan siir miyım simiir digıguskıyam nitkin.

⁹ Mi yipiki Adi Komii siir yinisim nwowi mi yo tari siir naeyıu iir bıdı haiyin. Mi ta hiriinan saiirsika, siya dimin biyie paniisi tıryokıyokııiamsi. Niıngaka. ¹⁰ Mi ti hiriinan siyiun, nim krima ina ninokninkinim yipiki Adi Komii siir yinisimin mi yipiki Setani yinisimin. Mi yipiki dimin biyeyim simiir simiira tırnanaei mi yo tari Adi Komii siir yinisim tani. Mi yipiki siir nomiiyau iıiram naıngwokwonanaei karamae nwowiyim mi yo Adi Komii siir yinisim tani. Iriig.

Kima kimiir nomiiyauim simiiram daıngwokwonanaei

¹¹ Mi ti yayim yipiki biigi bii kimar wakaeyim, kima siir yai aiirin hiniina wakaekim krima irni nwirniyam daingwonanaei, ¹² mi krima io whwonkam kipi nanao ti inkamin Ken nikiuwiyin siir hiriinan yio siya Setan siirgin mi yio siya siir nomousim iir asi nisomaokin. Mi siya siir dimusi nisomaokin? Siya siirin minsi nisomaokin, dimin taeminim siya tirim yim miyik rani mi dimin taeminim siir nomousim ieya tirim yim wadiekim. Mi siya siirin io ha nwowin mi siya siirin ina yisomaokiyin.

¹³ Kima mouni haniin kipi siinkaoki. Dimusi rani, iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim yim sima kimaka whwokwoka nwo rani. ¹⁴ Mi krima krimiir nomiiyau imiiram naingwokwonanaei mi krima wi haini ninokninkini krima dimin biyeyim simiir wakaeyokna ap rani mi hiriinankiniuwu, krimiir kwoinin yim wi paeki niu rani. Mi krimiir kwoinin yio wi pi ninkpitkii mi wi omwaiyar swoki waiyaei mi siya wi Adi Komii saika nwoyokiyokiikaeyami Mi yipiki siir nomiiyau iiram naingwokwo karam nwowi mi yio tari dimin biyeyim simiir wakaeyokna apikin mi siir kwoinin yio bidi yaowigusamin siya Adi Komii siir dimin taeminim simiir naingwoyiskai rani. ¹⁵ Mi yipiki io whwonkam siir nomiiyau iir nanaowi mi yio ini inkamin iikam nisomsomaokaowiyin ini siir hiriinan ywowin. Kima ina ninokninkinim ti inkam hiriinanin yio siir kwoinin bidi yaowin mi yio siya Adi Komii siir dimin taeminim sim whir wara swoki aingwoyiskai rani. Mi siya wi saika nwoyokiyokiikaeyam tani. ¹⁶ Biya Jisis siya krimiirsi naokin mi ti hiriinan siyiuin siya krimiir min nisiimauugin iikam nhirmiyam siya naingwokwonanaeiya sair bwamkibwam iir. Krima ti dimin taeminim Jisis siya tirim simiirarar tir. Krima krimiir nomiiyauim simiiram daingwokwonanaei mi krima naosi kipi nidid simiir whinkinsiis haiginiusiyin. ¹⁷ Mi yipiki siir nu iirar nwowi mi siya digworaekwoki naokingugunankaii mi ha ninokninkini siir nomiiyauin yio dimin karamaeka mi siir mwoin nikrimkrae karamae nwowi mi siya ha boini siya siirin wi dimin sim whir swoki hauu rani mi Adi Komii siir naingwokwonanaeya wi panina haigiprakai siir kwoinauin? Sima wi dig nwo rani! ¹⁸ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, krima yayim naekak nwo karam nwowiyim simiirin hinda kipi priiboin priiboin mi hiniina kipi mi boin, nim krima iikam imiiramar naingwokwonanaekim. Krima simiir whinkinsiis haiginiu mi simiir diisiimauu hiniin, krima simiiram nhaminhami naingwokwonanae rani. Iriig.

Iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim yim sima siir whwonkam idan wi nididgak nwo rani

¹⁹ Mi ti hiriinan siyiuin, nim krima wa nwoi inokninkinim hiniin nim krima Adi Komii siirgin yipiki dimin mwokimwoim simiir bwamkibwamin. Mi ti hiriinan siyiuin, krimiir kwoinin wi nidid rani, krima Adi Komii siir whwonkam ida nokwowi. ²⁰ Mi krimiir kwoinin sima krimiirin hiniina boini, nim krima dimin biyie bidi tirim. Dimusi rani, Adi Komii siya dimin taeminim imiirin ina ninomokninkin digin mi krimiir dimin biyie biyeyim yim wi siya haiyoprimdiyumiigii mi krima wi simiirsi nidid rani mi siya ti dimin taeminim imiirin whirminwhirmin bi nokpaokigin, siya simiirin ina ninomokninkin digin. Mi ti dimin taeminim krima ninokninkin karamae nwoka, windi yio siya ina ninokninkinin. ²¹ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim mi krimiir kwoinin sima krimiirin hiniina boinmauu karamae nwowi, krima miyik rani mi iya krima Adi Komii siir whwonkam ida nokwowi mi krimiir kwoinin wi kirie hiriirar nwokripkaii. ²² Mi krima Adi Komii siiram diminam srii mi siya krimiirin wa hauuwi. Dimusi rani, nim krima yai imiir wakaeyokna apkim mi krima dimin miyik miyikim siya naingwowim krima tiram krima simiir tirkim. ²³ Biya Adi Komii siya ti yayim krimiir bidiyar iki boinmauuim. Krima siir yinisimin Jisis Krai siir wakaeyokna ap mi irni nwirniyam dinan aingwokwo. ²⁴ Mi yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiirarar wakaeyokna api, siya mi Adi Komii siya sowa wi kwoin whiruwa nwowi mi siir naeyiuin yio Adi Komii siya hauugiyin krimiir, ti Adi Komiiyin siya ini krimiir kwoinawu tir kwirii

idwokaiyin mi ta hiriinan sairsika nim krīma ina mi inokninkinim nim krīma ini kwoin whiruha saika nwowim. Iriig.

4

Adi Komii siir naeyiu ieya mi yiu biyeyin niksisaei ikin

¹ Ti kariir nomiiyauim, iikam whiekakim yipiki yai bibiyeyim niksisaeyim sim nanaaknkinkii haiginiuwiyim hinda tinda bidi yinoopkiyim. Mi iikamim kimiiram niti mi sima ha nini boini, yim sima Adi Komii siirgim mi kima wi kipi niki anka aingwo tībmii kiin simiir yai aiiramim. Biyin kima simiir tiki kinankiu mi sibgu sibgu tiki kigimoki ti simiir hir nwokaiyin yio Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiu ieya piyamisi owin, iyie uridyiu biyieki piyami owin. ² Mi kima wa kigninoknkinkinkii, Adi Komii siir naeyiun siya ini haniin simiir kwoin imiir kwirii idwokaii. Mi yipiki ha boini, Jisisin yio Adi Komii siir kwoinkar naingwo imbingikin, tiriir nitamin mi siya ini inkam kungikinar yauni oniyin mi kima wi haniingni ninoknkinkinkii, Adi Komii siir naeyiun ini ti inkam iir nwokaiyin. ³ Mi yipiki Jisis Kraiss siirin hiniina boin karamae nwowi mi ti kwoinin siir kwirii idwokaiyin yio Adi Komii siir tani. Niingaka. Tiki kwoinin yio Kraiss siir sau omomkin. Kima bidiyar iki inokninkinim hiniin siya wi sipi niti. Mi tariinanin siya ti nu iir bidi yauni oniyin.

⁴ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, wim kima Adi Komii krimiir Wanin siirgim mi wim kima ti iikam biyie biyeyim simiir bidi ikwowaisiigim. Dimusi rani, yipiki wari kimiir kwoinawu kwirii idwokaiyin siyairgin yipiki ti iikamim nuanim simiir kwoinawu kwirii idwokaiyin yipiki niksisaeyin siir nikwowaisiyyin bii. ⁵ Mi ti iikamim yipiki niksisaeyim yim nu tiran ima yim sima Adi Komii siir tani. Mi ti dimin taeminim sima boiniyim yim nu tirankim mi ta hiriinan sairsika tiki iikamim nuanim simiir asi wakaei mi simiir asi wakaeyokna api. ⁶ Mi nim krīma Adi Komii siirgim. Mi ti iikam yipiki Adi Komii siirim sima inokninkinim krimiir yayim simiir simiira wakaenanaeikim. Mi ti iikamim yipiki Adi Komii siir karamaeyim yim sima krimiir yai imiir bi swoki wakaekim. Niingaka. Mi ti hiriinan siyiun nim krīma ina ninokninkinim ti iikamim yipiki Adi Komii siirgisiir naeyiugakim mi ti iikamim yipiki Setani niksisaeyiun si nwokaiyim simiirin ina mi inokninkinim. Iriig.

Adi Komii sasairgin naingwokwonanaeyin

⁷ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, kima irni nwirniyam daingwokwonanae. Mi ti siyu hiriinanin irni nwirniyam krīma naingwokwonanaeyin yio Adi Komii siirgisiirgin. Mi yipiki siir nomiiyau iiram naingwokwonanae yio Adi Komii siir yinisimkin mi yio siya siirin ina sibgu inokninkinim. ⁸ Adi Komii siyairgin naingwokwonanae sair bwamkibwamin. Mi ta hiriinan sairsika, yipiki siir nomiiyau imiiram naingwokwonanae karamae nwowi mi yio tari Adi Komii siir bi ninoknkinkin. ⁹ Adi Komii siya krimiir bidi yiisimauun hiniin, siya krimiiram naingwokwonanaeikin. Mi siya siir yinisim nwirkinwiruwan asi nikropkikin mi siya krimiir whinkinsiis haiginiuwam nitkin mi ta hiriinan sairsika krīma wi wadie saika asi nwoyokiyokiikaeyami. ¹⁰ Mi naeyiun naingwokwonanaeyin siir bwamkibwamin yio si. Ta krīma naingwokwonanaeya Adi Komii siiram saeya rani. Mi krimiiramim bii siyar naingwokwonanaekin mi siya siir yinisim iirin ina yikropkiyin mi ta hiriinan saekisaeyairga Adi Komii siya krimiir dimin biyie imiirin siirsayar haiyoprimdiyumiigikin.

¹¹ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, ti dimin taemin hiniinim yim krimiir niisimauugim hiniin Adi Komii siya krimiiramar naingwokwonanaeikin mi nim krīma wi irni nwirniyam mi aingwokwonanaeyim. ¹² Adi Komii siirin inkamki bi swoki kigmiminkin. Mi krīma irni nwirniyam naingwokwonanae mi ti Adi Komiiyin ti krimiir kwoinawu kwirii idwokaiyin mi krīma wi siiram naingwokwonanae mi krīma wa ninoknkinkini siya ini krimiiramar naingwokwonanae iskiyin.

¹³ Krɪma ina ninoknɪnkinim krɪma mi Adi Komii siya krɪma ini kwoin whiruwar nwoɪskiyim. Dimusi rani, biya siya siir naeyauin krɪmiir niki hauugikin mi siya ini krɪmiir tir nwo kaiyin. ¹⁴ Nim krɪma Jisis siir bidi kigim mi krɪma ta yai aiir asi boinmimauwi. Adi Komiiyin siir Adin siir yinisim iirin siya nikropkikin iikam krɪmiir nanmaiwarkainam mi ta hiriinan sairsika siya iikam whiekakim nu tiranim simiir asi whinkinsiis haiginiugin dimin biyeyim ti nuin siirim simiir kirie aiir kintiokiyam. ¹⁵ Mi yipiki ha boini Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin mi ti inkamin siya mi Adi Komii siya sowa wi kwoin whiruwar nwoi. ¹⁶ Adi Komii siya siyairgin naingwokwonanae sair bwamkibwamin mi nim krɪma ina ninoknɪnkinim siya krɪmiiram in naingwokwonanaeyin. Mi ti iikamim yipiki iikam nhirmiyam naingwokwonanaeyim, yim sima wi Adi Komii saika kwoin whiruwar nwoyokiyokiikaeyami. ¹⁷ Adi Komii siya hiniina naingwowi, nim krɪma iikam imiiram in nhami nhami naingwokwonanae rani. Mi krɪma hiriinan tiri mi ti dimin taeminim ti tariinan krɪma tirim yim ini ti dimin taeminim biya Krai siya tirim ini simiir hiriinan ywowim. Mi krɪmiirin wi Adi Komii siya whinkinsiis haiginiuwu hindara naingwokwonanae iskiyim. Mi mhoiya iya Adi Komii siya hidi iikam imiir mi nim krɪma wi nidid rani. ¹⁸ Mi yipiki hiniina ninoknɪnkinini Adi Komii siya siiram naingwokwonanae mi siya wi nidid rani. Mi yipiki Adi Komii siirgisiiram naingwokwonanae mi siya wi dimin taeminsi nidid rani. Inkamin dimusi nididi? Siya dimusi nidid rani, siirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkini ti dimin biyie biyeyim yipiki biya siya tirim. Mi yipiki Adi Komii siirsi nididi mi yio tari Adi Komii siya mi iikam ima simiiram in sibgu naingwokwonanae rani.

¹⁹ Nim krɪma Adi Komii siya mi iikam ima simiiram naingwokwonanae. Dimusi rani, siya biigibiyyin krɪmiiram naingwokwonanaekin. ²⁰ Mi inkam nwrki hiniina boini siya Adi Komii siiram naingwokwonanaekin mi siya siir nomiiyau inika pi io nwoi mi yio ti inkamin pi niksisaekin. Iikam krɪma Adi Komii siir bi swoki kigmiminkim. Mi yipiki siir nomiiyau iir kigi mi siiram naingwokwonanae karamae nwoi mi siya Adi Komii siiram in wi paniina naingwokwonanae yipiki siya kig karamae nwoin, ha? Mi inkamin siir nomiiyau in saika nombobin ae karamae nwoi mi yio wi Adi Komii siiram naingwokwonanae rani. Niingaka. ²¹ Jisis Krai siir yaiya ya krɪmiir bidi hauuwa, krɪma sair wakaeyoknam. Mi yipiki Adi Komii siiram naingwokwonanae mi siya iriipi hiriinan siir nomiiyau in siiram warar timi aingwokwonanae. Iriig.

5

Iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim dimin biyie biyie imiirin wi sima nikwowaisii

¹ Mi yipiki hiniina naingwo tibmii kiini Jisis siya Kraiskin, yipikin Adi Komii siya nikropkiyin mi yio ti inkamin Adi Komii krɪmiir Wanin siir yinisimkin. Mi yipiki Ad iiram naingwokwonanae mi siya siir yinisim iiram in wara timi aingwokwonanae. ² Mi krɪma Adi Komii siiram naingwokwonanae mi siir yai aiir wakaeyokna api mi krɪma wi hainii ninoknɪnkinini nim krɪma siir yinisim iiramar naingwokwonanaekin. ³ Mi Adi Komii siya naingwokwonanae iya sair bwamkibwamin ya hiniinga krɪma ti dimin taemin whiekakim siya hauuwim krɪma tiram simiirar wakaeyokna iski. Mi ti diminim siya boinanim krɪma tiram, yim wi hikak krɪmiir nwowaiginiu rani. Niingaka. ⁴ Mi siyiu in ti iikamim yipiki Adi Komii siir ninoknɪnkin karamae nwoim sima nwoiyin yio wi dig nwo rani, Adi Komii siir yinisim imiir nikwowaisiyim, simiir kirieya ini ti simiir siyiu bibiyeyim simiir kou ywowa. Dimusi rani, nim krɪma Adi Komii siiram naingwo tibmii kiinikim mi krɪma wi digar nwoi ti siyiu in ti iikamim yipiki Adi Komii siir ninoknɪnkin karamae nwoim sima nwoiyin siir nikwowaisii iuguskiyim. ⁵ Mi wi dig nhinga nwoi ti siyiu hiriinanin ti iikamim yipiki Adi Komii siir ninoknɪnkin karamae nwoim sima nwoiyin? Mi tiriiginim yipiki hiniina naingwo tibmii kiiniyim Jisis Krai siya Adi siir yinisimkin, yim wi digar nwoi. Iriig.

Adi Komii siya bɔdi sibgu anaakninkii haiginiugiyim Krai siir dimin taeminim

⁶ Yio Jisis Krai sasairgin ti inkam nwiruwam ti nu iir niunaiiniyin. Mi siya op ha baptais mi mhoiia siya ina yaonamin paeyin hiiniya nirioninkinin siir, siir nhie aeya naokiinaiiniyam. Mi iya siya ti nu iir niunaiiniyin, siya minam niunaiinikin siir nhie aeya mi siir op aeya sowar naokiinaiiniswowim. Adi Komii siir naeyiun siyairgin dimin taeminim simiir bwamkibwamin mi krimiirin siyar niisiimauugin hiniin Jisis siya Adi Komii siirgisiir yinisimkin. ⁷ Damin whoimuwam sima simairgin krimiir niisiimauuyokiyokiyamiyim hiniin. ⁸ Adi Komii siir naeyu ieya mi op, ta opa Jonki si baptais haiginiuwa Jisisni mi nhie aeya mi ta iya biya Jisis siya naonama mi siir nhieya ha naokiinaiiniya sairi ti swoki aingwowoknaki. Mi ti dimin whoimim yim dimin whiruwam siirar niisiimauugin Jisis siya Adi Komii siir yinisimkin. ⁹ Nim krima yayim inkamki boinim krimiir simiir wakaeyim mi krima ini simiirar wakaeyokna apim mi krima ti yayim Adi Komii siya boinimmauuiim siir yinisim iir simiir waka. Dimusi rani, siir yayi ini iki inkami yayim simiir haibura. ¹⁰ Mi yipiki Adi Komii siir yayi imiir wakaeyokna api mi siir kwoinin pa ninokninkinkii ta Adi Komii siir yayi ya kaimwowaiga, ya saeya hiniina boinka, Jisis siya kariir yinisimkin. Mi yipiki ti Adi Komii siir yayi imiiram naingwo tibmii kin karamae nwowi mi ti yayim yipiki biya Adi Komii siya boinim siir yinisim iir simiir waka karamae nwowi mi yio ti hiriinan inkamin ti hiriinan boiniyin yio Adi Komii siir niksasai. ¹¹ Ti yayim yim Adi Komii siya boinkikim krimiir. Siya krimiirin bidiyar whinkinsiis haiginiuwim mi krima wi inigak saikar nwoyokiyokikaeyami. Siya krimiirin ta hiriinan sairsi whinkinsiis haiginiugin ta siir yinisim iir siya nikropkiya sairsi. ¹² Mi yipiki kwoin whiruwa Krai siiram nwowi, yio wi hiriyar nokwoyokiyokikaeyami. Mi yipiki hiriinan tir karamae nwowi, yio wi niinga nwowi. friig.

Krma hiniina ninokninkini krimiir inigin wi omwaiyar hiriyar nwoki waiyayokiyokikaeyamim

¹³ Ta yokwowa kara winkika dimusi rani, wim kima iikamim yipiki Adi Komii siir yinisim iir wakaeyokna apiyim kima dinokninkin hiniin, wim kima wi inigak hiriyar nwoyokiyokikaeyami. ¹⁴ Ya dimusi rani, ti hiriinan siyiun krma wi diminam Adi Komii siir sriisi nidid rani. Nim krma ina ninokninkinim iya krma Adi Komii siiram srii diminam yipiki siir kwoin iir wakaeyokna apiyim siya krimiir yayi imiirin wa waka. ¹⁵ Nim krma ina ninokninkinim iya siya ti dimin taeminim krma sriigiyim siiram simiir wakaewiniyin mi krma pa ninokninkinkii krma simiirin wa haii.

¹⁶ Mi yipiki siir nomiyau iir kigi siya dimin biyeyin yipiki paeya nami omin siir nam karamae nwowiyin siir tiri mi siya Adi Komii siiram srii mi siirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi mi ta hiriinan sairsika siya wi inigak hiriyar nwoki sibgu oyokiyokikaeyamim. Mi ti inkamin siya dimin whir tiri mi siya wi paeni omin siir nami. Mi yipiki ti hiriinan tiri, yio wi paeya nami omin siir nami. Adi Komii siiramim ti hiniin inkamin dimin biyeki naokingugunankaiyin siiram kipi srii. ¹⁷ Damin taemin kasa rani, yipiki iikam ima tirim Adi Komii siir yayi imiir kikinwaimwaisiiyim mi dimin taemin biyie biyeyim sima tiriyim yim wi Adi Komii siir tir tani io siya nwowam mi sima wi ta hiriinan sairsi nam tani paeni omin siirin.

¹⁸ Nim krma ta sairin ina ninokninkinim yipiki Adi Komii siir yinisim nwowi siya wi dimin biyie hiriyar tiriyokiyokiyam tani. Mi ti hiriinan inkamin siirin Adi Komii siir yinisim ieya kigriraowi mi ta hiriinan sairsika Setan siya wi siir tirbu rani.

¹⁹ Nim krma ina ninokninkinim nim krma Adi Komii siirgim mi ti iikam whiekakim ti nu iir nwowim, Setanin yio ini simiir kigriraowan inkam ywowin mi yim sima wi siir wakaeyokna api.

²⁰ Krma ina ninokninkinin Adi Komii siir yinisimin yio bidiyar yitin krimiir whinkinsiis haiginiuwam mi ta hiriinan sairsika krma Adi Komii krimiir Wanin kingikiinin siir asi ninokninkini yaeya Adi Komii nwir karamaeka. Krma ini Adi Komii siir yinisimin Jisis Krai ini saika yamasuswin Adi Komii nwirkinwiruwam sasairgin mi

siya ina nwowin mi krimiirin siyar whinkinsiis haiginiuwi mi ta hiriinan sairsika krime wi asi nwoyokiyokiikaeyami inokin.

²¹ Ti kariir nomiyauim kara naingwokwonanaeyim, kima ti tidiyuim kamkim sim nikrimtio kuuwiyin uruwai siyaowainan yipiki ikamkim sim hainaniyim simiirsiyin aru dwo. Iriig.

2 JON

Mi yokwo kwisaka Jon siya winkiya Grik simiir yaigin aiir, ya min boinkika Jon siya, wig aeya mi sair yinisisim ikim. Nhirim yim ta wig aiiram naingwo tibmiigim sima hiniina naingwokim saeya iikamim naingwo tibmiiyim yipiki maeyau kwiruwa nwowim simiir hiriir swoki imbiyamim. Siya simiirin min boinkikin sima irni nwirniyam inanaingwokwowim mi kam bibiyeyim simiirsi mintiraowim yipiki Kraiis siir dimin taeminim simiirgisiimiiir niisiimauu karamae nwowim. Iriig.

¹ Kara Jonkin, Adi Komii siir piugana sair biyan inkamkin mi ta yokwowa kara winkika wigim yipiki biya Adi Komii siya nimbinim siir yinisim nwowam kimiiram. Mi saeya kimiiraram bi winkika, saeya kima mi kimiir yinisisim ima kimiiramar winkika. Mi kara kimiiramin nhami nhami naingwokwonanae rani, kanakana rani, iikamim yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiiram naingwo tibmiiyim sima warar winkika. ² Krima kimiiram asi naingwokwonanaei. Dimusi rani, wara Adi Komii siir yai kibikibiyim kimiir kwoinawu nwokaiyim yim wi waraur hiriir haigironkworinukripkaii.

³ Kara hiniina naingwowi Adi Komii siya mi siir yinisim ieya Jisis Kraiis krimiirin naingwoyimiyok mi naingwobumbu mi iripa nongwomamair ae sowa hauugin mi ta hiriinansika sima wi krimiiram asi naingwokwonanaei mi krima wi wadie nwoki sibgu owim iripa nongwomamairamin. Dimusi rani, nim krima siir yaimwokiayimwo imiir wakaeyokna apkim mi irni nwirniyam naingwokwonanaekim. Iriig.

Krima iikamim simiiram daingwokwonanae

⁴ An kara ha wakaekin kimiir piugana sair iikam nhirim yim ha wakaeyoknaekim. Dimusi rani, wim kima ti siyiumwokisiyiumwoin Adi Komii siya boinin krima tiram siir wakaeyokna tirin mi an kara ini maigimaigar ywokiin. ⁵ Kara kimiirin ti hiniina boinkikin, krima irni nwirniyam daingwokwonanae. Yim ti yayim tapar bi kwitkim. Yim ti yayim yim biigibii krima naingwo tibmii kiina mi ha wakaeyim yim sima. ⁶ Mi krima Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwokwonanaei mi krima siir yai imiir warar timi wakaeyokna ap. Biya siya krimiirin ti hiniina boinkin, krima irni nwirniyam daingwokwonanae.

⁷ Iikam whiekakim bidi yinoopkiyim hinda tinda iikam imiir priyiksasaeyam. Sima ti hiniina miisise boinamkim, Jisis siya iikam krimiir piunan nwonanikin mi siya nua tiriirin ha niuunaiinikin. Mi ti hiriinan siyiun ti iikam imiir sima niksisaeyin mi yim sima ini Kraiis siir sau omomnan ywowim. ⁸ Kima, kimasiyar mintiraona mi kima wari dimin kibi kibiyim kimiir kwoinawu nwokaiyim Adi Komii siya haigiyumauuwim simiir simiira tirnanae, mhoiia kira wi dimin taemin kasa hai rani, kimiirin wi siya hauuwi.

⁹ Mi yipiki yai nhirim Kraiis siir yayim simaka ninkin haiginkii, Adi Komii siya wi saika nwo rani. Niingaka. Mi yipiki Kraiis siir yai imiir wakaeyokna api, Adi Komii siya mi siir yinisim ieya sowaniiyin wi saikar nwowi. ¹⁰ Mi inkam nwirki niti mi siya Kraiis siir yai imiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi kira wi simiir kipi nikiuna aprinopkai kiriir omakanau hiriir namamin mi wi simiir kipi mi boinwin hiniin, ha wit. Mi kira simiirin hiniina kipi mi boin, Adi Komii siya ini kimakar nwowin mi kimiirin wi siya nwowaiginiuwu iripa nongwomamair aeyam. ¹¹ Mi yipiki ti inkam biye hiriinanin siir boini hiniin siya wi saika nongwomamair aei mi yio tari siir nomiiyaugin mi dimin biyeyim yipiki biya ti inkam ieya tirim yim iriipi siir waraigim.

Nikopkaigian yai aeya

¹² Dimin kasakasa rani, kara naingwowim kimiir boinmimauuam mi kara simiirin pi yokwoni ara winki rani. Kara kimiir kignakiyam tiri mi ta hiriinan sairsika krima wi iripa nwoki boinaiyim ti dimin taemin imiirin mi krima wi maigimaigra niki inan oswowim.

¹³ Mi kiriir yokman yaowae budieya sair yinisisimim, sima nokboinmamaigikim. Iriig.

3 JON

Mi mhoiigimhoiyan yokwowa Jon siya winkiya, ya siir nomiiyauwin yipikin siya naingwokwonanaeyin Gaias nikiuwiyin ya siiram winkika. Jon siya min boinkikin siyu miyikin Gaia siya nwowiyin mi siya ninkinwamwarkii boiniyin siyu bibiyeyim inkam biyanin min dapiyin Daiotrefis siya tirim simiir. Iriig.

¹ Kara Jonkin, Adi Komii siir piugana saiir biyan inkamkin ta yokwowa kara Gaias kiiiram winkikin, yipikin kara naingwokwonanaeyin. Dimusi rani, ni kira ini Adi Komii krimiir Wanin siirgisiir siyu iirar nwowin.

² Ti kariir nomiiyauin kara naingwokwonanaeyin, kara ha naingwowi kira maki kipi nii mi yio ini mi owin kira hiriinan wadiyar mi owim kariir kwoinin rirmiia siya nwowiyin Adi Komii siiram wakaeyokna apam siir hiriinan dwo. ³ Kara ina ninokninkinin. Dimusi rani, nomiiyau nhirim ha nitim kariirin sima ini boini hiniin kira Kraisiir yai imiirin ha sibgu wakaeyokna apikim. Inokiinokin ni kira Adi Komii siir siyugisiyiu iirar napikin. Mi ta yaiya kariirin maigimaiga saeya nwoaiginiugin. ⁴ Mi an kara hiniina wakaekin, kariir nomiiyauim tariinanin sima ini Adi Komii siirgisiir siyu iirar nwowin mi ti dimin hiriinanin kariir kwoinin siya hiugrimkripkin maigimaiga komii nwowamin. Dimin whirki kariirin hiriinan bi tirkin maigimaiga kara nwowamin. Niingaka. Iriig.

Sima Gaias siir boinkim miyim siya miriim wadie wadiekinairgim

⁵ Wim kima ti nomiiyauim kara naingwokwonanaei ima wim kima Adi Komii siir dimin kibi kibi imiir tirkin mi Adi Komii siir iikamim hinda tinda nwowim yipiki Adi Komii siir yai imiir boinmimauuwiyim simiirin ini kimar kigriraowim. Kima simiir whwonkam imiir bi kig ninokninkinkim mi kima simiirin ina mi whinkinsiis haiginiuwim. ⁶ Mi iikam nhirim ha nitim krimiiram mi iikamim Adi Komii siir piugana saiirim krimiirin sima ini boinmauuni hiniin simiirin kima whinkinsiis haiginiugin. An kara hiniina naingwowi kima simiirin hiriyar whinkinsiis haiginiukripkai mi simiirin dimin taemin ha timi hauu mi ta hiriinan saiirsika sima wi hinda tinda asi nami Adi Komii siir yai imiir boinmimauuwamam. Mi ti dimin hiriinanin yipiki kima tirim simiir Adi Komii siya kiiir mii aiiramini maigimaiga ywokiyin. ⁷ Mi sima simiir om imiir haiburgigim mi ha namim Adi Komii siir yai imiir boinmimauuwam mi sima dimin taemin bi priihaigim iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiiram naingwo tibmii kiin karamae nwowiyim simiir hirankin. Niingaka. ⁸ Mi simiirin krimar whinkinsiis haiginiu mi krima kigriraom mi ta hiriinan saiirsika sima krima dimin taeminim wi yaripar tiri mi Adi Komii siir yai ima. Iriig.

Daiotrefis Demitrias sowa

⁹ Mi kara yokwo bidi winkiyin ti iikamim ta maeyaua saiir hiranim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii kiniiyim simiiram. Mi yio Daiotrefisin, ti inkamin yipiki simiir biyan inkam nwowam naingwowin siya kariir bi nikiunakin siir kigriraowamin. ¹⁰ Mi ta hiriinan saiirsika, iya kara niti mi ti dimin taeminim siya tirim kara wi kariir nini boinmimauuni, siya kinaopitkaigaiyiu boinamim krimiir mi sima sima rani, siya nomiiyauim yipikim Adi Komii siir yai imiir boinmimauuwamim simiir boinkim hiniin ha wit mi simiiram bi mi kiwawinkim simiir omaka hiriir namam. Niingaka. Mi ti iikamim yipiki simiir nikiuna apinopkaiyam tirim simiir omaka hiriir, simiirin kimidiniya siya mi ikidu. Mi siya simiirin hindara bi nikidugin, siya simiirin hindara nikrip iuguskikin Adi Komii siir iikamim simaka hainanamin. ¹¹ Ti kariir nomiiyauim kara naingwokwonanaeyim, kima dimin biyie kipi tir mi ti dimin taemin hiriinanin simiir kipi wakaeyokna ap. Kima ti iikamim yipiki mii miyik imiirara miriim simiir hiriinan tir, yim sima Adi Komii siir iikamim. Mi ti iikamim yipiki inokiinokin dimin biyie biyeyim sim tirnanaeyim, yim sima Adi Komii siir iikam tani. Niingaka. ¹² Iikam

whiekakim yim hiniina boinkim Demitriasin yio wadiekin. Siir siyiun wadiekin mi siya inokinokin siyarin hiniina niisiimauuwikin siya wadiekin. Mi nim krīma iriipi hiriinan hiriyyar mi boinikim siirin, siya inkam wadiekin. Mi kima bidiyar yinokninkinim hiniin krimiir yayim yim yai kaimwo imairgin.

Nikopkaigiyan yai aeya

¹³ Yayim kara winam tirim kimiiram kasa rani mi kara simiirin kimiiram winkyim pi boriisopi yokwoni. ¹⁴ Mi tariinanin kara wi kimimin tani wi kapi nitsauwi kimiiram, kimiir kignakiyamin mi dimin taeminim wi krimar nwoki idwo boinaiyim.

¹⁵ Kara ha naingwowi kima iripa hiriyyar dongwomamair aekripkai. Nomi-iyauim tiranim sima kimiir nokboinmamaigikim sima kimiirin yapayapa nwinira nokboinmamair digikim. Mi simiir inig imiirar boinki, ti krimiir nomiiyauwim yipiki waraur nwowim. iriig.

JUT

Jutin yio Jems Jisis sowiir nomousimkin. Mi ta yokwowa siya winkika iikamim Jisis siiram naingwo tibmiiyim simiiram. Mi ta yokwowa siya simiirin min boinkikin sima kamim Adi Komii siir yaimwokiyaaimwo aiir boinmimauu karamae nwowiyim yaeya yai boiniyim simiirsi mintirao. Siya simiirin min boinkin ti paekwosimin siya dimin biyie dimugi tirkin, mi iikamim dimin biyieki naokingugunankaiyim ti om whiso sowiir hiranim Sodom mi Gomora, mi Ken siyar yipikin siir nomousim iirar swoki isomaoin, mi yipiki tiriiginim dimin biyieni siyiun si napim yim wi iriipi hiriinan warar mi inkim tirki ti kamim hindara priiyiksasaeyim simaka. Iriig.

¹ Kara Jutgin yipiki Jisis Kraiss siir mi sibmiriyan inkamin, kara Biyan Inkam Komiiyin Jisis, siir mhoigimhoiyan nomousim ieya, kara ta yokwowa iikamim yipiki biya Adi Komii krimiir Wanin siya nimbinim siir wakaeyokna apim kimiiram winkika. Mi Adi Komii siya kimiiram naingwokwonanaeikin iikamim yipiki Jisis Kraiss siya kigriraowim kimiirim.

² Kara ha naingwowi Adi Komii siya wi naingwobumbu mi nongwomamair ae mi naingwonanae, wi kimiir nwoki hauumirim. Iriig.

Iikamim yipiki Adi Komii siir yai kibi imiir haimriyuwi, yim wi siyu biyie tiri

³ Ti kariir nomiyauim kara naingwokwonanaeyim, kara yokwo kimiiram win hauugiyam naingwokin ti dimin kibi kibiyim Adi Komii siya tirim krimiir nanmai-warkainaim. Mi dimusi rani, ti niksise profet kamim kara kimiirin yai kirie pi dimin whirni boinki. Mi kima sibgu dokworinukripkai, yai kibiyim simiir wakaeyokna apamin, biya Adi Komii siya hauuwim whiekak krimiirar yipikim siir wakaeyokna apiyim mi ti yayim krimiirin iiyim kwirkikwiruwa hauugikin. ⁴ Kara ta yokwowa whisarii bi win hauugikin, iikam nhirim sima nimpriokim dimin taeminim sima naingwo tibmiiyim simiir kwoinau hir nwokaiyim mi sima kimaka ninkin itkim omakam kima hainaniyim Biyan Inkam Komii siir. Biya Adi Komii siir yayim inkamkim winim Yokwo Kominau, sima hiniina boinkim, Adi Komii siya wi simiir nonkwobumbuninkini. Ti iikamim sima digiumii Adi Komii siir bidi haimriiyugigim mi ti siir yai kibiyim ini sima kisina haigina simiir whindiriraerim siyu biyie tirim. Sima digiumii Jisis Kraiss siir haimriiyugigim mi siya siyairgin, yipiki krimiir kigirkakin inkamin mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiss.

⁵ Mi kima bidi yinokninkinim Adi Komii siir yai kibi kibiyim biya iki nhirim sima boinmauwim kimiir. Mi kara kimiir whin diriraerim naingwowi kima ti yai imiir naingwo warkainam. Biya, Isrelmi iikamim Biyan Inkam Komii siya kihainanikin Isibmi nu hirankin mi siya simiirin hiranki yikiunani mi mhoiia siya ti iikamim simiir nhir imiir yisomsomaokao yipiki siirim naingwo tibmii karamae nwowim. ⁶ Mi paekwosim simiir nhirim dimin taeminim Adi Komii siya nimbinim simiir biri sibgu wakaeyokna apkim. Mi sima dimin taeminim Adi Komii siya nimbinim sima tirim simiirin wi omim ninomor kou hiranim wi simiir hir haiburgigi, maeyauwa sima nwowiyim simiir. Mi Adi Komii siya simiir niibwomambwo komiia sair yauni haigigig mi ini hirar yonkwowim. Mi weyin sopni bidi yinimnirkaiyim, kamim mi biyie miriyyim simiir hiriinan mi sima wi iya Adi Komii siya hidana iikam imiir wi sairim nwokwokini. ⁷ Mi iriipi hiriinan ti om komii komiyo Sodom mi Gomora mi om nhirim sowiir kingiin hir nwowim simiir daingwoki. Mi sima ini wara iikam biyeyim kimakar nwowim ini simiir hiriinan ywowim. Mi sima hii iki kam nhirim sima sima nanaei, wig aka nanae rani. Mi hiriinan sairsika ti dimin biyeyim sima bidi kwiridwokaiyim simiir kwoinim. Mi Adi Komii siya simiirin pae biyeni nonkwobumbuninkinim ya ta paeya ina pae niuyokiyokiiya sair hiriinan ywowa. Ti hiriinan diminim yim aknainan krimiir nisiimauwi, diminim iikam biyeyim simiir nimbiyami mhoiia.

⁸ Tì iikam biyeyim yipiki kima nwowim dimin biyeyim sima tiriyim ini Sodoman iikam biyeyim simiir hiriinana ywowim. Dimusi rani, ti kamim dimin sima naingwowim, sima dimin biyie imiir tirkim, sima Adi Komii siya kigriraowim pi boriisopkim mi sima siyiu biyie Adi Komii siir oman paekwosimim simiir tirkim. ⁹ Bidi bidiniyarin biigibiyan paekwosimin Maikel, nikiuwiyin, siya mi Setan sowar ninkinwamwarkii boinko, yipiki Moses siir piuis biyie aiir hainakii. Maikel siya bidi yinokninkinin ti siyiu hiriinan nokwao yai boiniyin yio miyik rani, mi siya siirin io yai bi mi boinkin siya iki yai bibiyeyim sim boinin. Niingaka. Siya hiriinanara boin Adi Komii siya kiriirin wi ti yai bibiyie imiirsi boinwokiopnatkaigi. ¹⁰ Mi ti iikam yipiki kimaka nwowim yim sima yai biyie ti diminim sima ninokninkin karamae nwowim simiira nkbumbuwikim mi ti diminim sima priidiraerar whaowaeiyim yim ini niimauan wraisim sima priidiraerar whaowaeiyim ini simiir hiriinan ywowim. Yim sima simiir kwoinkar naingwowim simiirar napikim yim sima wi simiir tiodwomai. ¹¹ Kaimwowaiga, simiirin wa tiodwomai haiginiuwi mi sima dimin biyeyin biya Kenki tirin simiir hiriinan wakaeyokna apikim. Mi sima Adi Komii siirimar naingwokwo nanaeikin mi iikam nhirim simiiram warar. Mi sima simiir kwoinim bidi yinkpit haiigiyin dimin biyie biya inkam Balamki siya tirim simiir wakaeyokna apikim, siya Isrelan iikamim simiir niksisaekim. Dimusi rani, siya umir haiyim naingwokin. Mi simiirin siya wa nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Dimusi rani, sima dimin biyie tirkim, Koraki si nantamyiriyira Adi Komii saika saiir hiriinan tirkim, iya siya Moses siir maeyau aiir nokwokairinaim naingwowin. Mi siya wi kigriraowan inkam siya nwoki owim. Mi Adi Komii siya siir bi kigninkinkikin mi siya ini siirar kwisomaokiyein. ¹² Mi ti niksisaekim iikamim ini siya komi komiiyim whii komii solwara aowa hir nokwokwomaiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi iya iki siyaii komii komiiyim sima nitiyim mi ti siya imiir naeyikiuuiyim mi siyaii pa niyikimkirki mi ti iikam hiriinanin kinaka naeyim iya Jisis Kraisi siya naowa sima saiir swoki aingwowaigikim mi sima nidid rani, kima igao yai simiir boinsi. Sima, sima simar kigriraowikim. Sima niwipai niwipaiyim inkam nwirni whin diriraerar karamae nwowiyim simiir wakaeyokna apikim mi sima ini wauwim opudki hughainamiyim mi nao kin karamae nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim. Sima ini paeyin nae bud karamae nwowiyin iya iikamim sima hiniin ninokninkiniyim ti paeyim simiir ii aeya nae budana. Sima ini paeyim ninanbimbirnaim mi ha naonamim ini simiir hiriinan ywowim mi simiirin wi iikam nhirim sima nikrimtiowi simiirin harara. Dimusi rani, sima nae bi budgim. ¹³ Ti niksisaekim iikamim ini ieyin owieki nakiiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi ti dimin biyeyim ti iikam ima tirim ini ieyan whopiirim ida nwowim iikamim sima kigam ini simiir hiriinan ywowim. Iikamim yipiki digumii Adi Komii siir yai kibiyim simiir haimriiyugigim yim ini nauunim maeyau biya sima nidwowim ninomor kou hir simiir haiburgigim mi ha ninoopamim maeyau maeyau ini simiir hiriinan ywowim. Mi Adi Komii siya bidi yimbiniin maeyauwa niibwomambwonan nwowiya ti iikam hiriinanin simiirin sima nwoyokiyokiikaeyamim.

¹⁴ Bidi bidiniyarin inkam nwirin Inok nikiuwiyin, Adamni yiniyein, yayim siya winboinkiyim Yokwo Komiiinau kima wakae, Biyan Inkam Komiiyin wi siir paekwosimim dimin whirki kimbu karamaeyim simaka niti ¹⁵ iikam imiir hidim mi iikam biyeyim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowim wi idowiiya nwokii mi dimin biyie sima tirim wi idowiiya mi inkin okii mi iriipi hiriinan yai bibiyeyim biya sima nigbumbu boinim Adi Komii siir yim wi idowiiya wara mi inkin okii. ¹⁶ Ti niksisaekim iikamim sima boinainanaeyim mi iikam nhir imiir boin hiuriyuwi dimin taeminim nimbiyamim simiirsi. Sima diminim simiir kwoinki naingwowim simiirar wakaeyokna apikim. Sima simiir inig imiirar hainanaeikim mi pi hiniina mi boinainanaei, krime dimin whirki bi kimbugim mi sima yaiiop pi iikam nhirim simaka niniuwi mi hiriinan saiirsika sima minim tirkim diminim sima naingwowim simiir hiranki haiyam. Iriig.

Kima sibgu dokworinu mi Adi Komii siir yai miyik miyikim simiirarar wakaeyokna ap

¹⁷ Kima rani, ti iikamim wim kima ti dimin taeminim nimbimbiiyamanim simiir daingwoki, ti aposel kamim yipiki Jisis Krai siya nokmwın okwoim siir yai kibi imiir boinmimauuwim simiirar naingwoyokiyokiigim, ti dimin taeminim sima boinim wa nimbiiyami. ¹⁸ Mi sima kimiir boinmimauuwi mhoiia iya ini kingiin nita Jisis siya swoki iti mi ta ii aairin iikam nhirim wi iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim wi simiir bointirop iei mi yaibu wi simiir mi iewaiyuwi, mi wi simiir mingigini mi sima wi dimin biyeyim simiir kwoinki naingwowim wi simiir wakaeyokna api. ¹⁹ Mi ti hiriinan iikamim sima ninikibiri yipiki iikamim Adi Komii siir isidanim simiirin, sima dimin taemin nuan iikamim simiir kwoinki naingwoyiwim simiir wakaeyokna apikim, Adi Komii siir naeyuin yio simiir hir nwokai rani. ²⁰ Mi ti kariir nomiiyuim kara naingwokwonanaeyim, kima irni nwirni ti whinkinsiis haiginiu Adi Komii siir Yai Win Kibiya yipiki kima wakaeyokna apiya kimiir whinkinsiis haiginiuam kimiir naingwo tibmiiya kirie saeya nwowim. Kima Adi Komii siirim kwisboin diminim mi Adi Komii siir naeyuin siir kigninkinwin siya kimiir nwoki whindiriraerar haiginiuuwim ti dimin imiirin. ²¹ Kima Adi Komii siir sibgu wakaeyokna apikim mi ta hiriinan sairsika, siya kimiirin wi hiriyar nwoki iisiimauu kripkaiyim siya kimiirim naingwokwonanaeikin. Kima iya mhoiia Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai siya swoki iti mi dimin miyik kimiir tirni ta kimiir mi airsi mi kima omwai saika waiyayokiyokiyana sairim dwokwokin. ²² Kima iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apiyim simiirim naingwokwonanaei mi simiir whindiriraerar haiginiuuwim mi yim iki iikam nhirim simiir kwoin imiir kiyai dimin biyeyim simiir wakaeyokna apim mi sima wi ninokninkin tani piki hiniin siyu ikin sima napanin. ²³ Wim kima iikam kasakasa whindiriraerar tani mi simiir kwoin imiir kiyai dimin biyie simiir haiburgigim inkamin diminin paeya nakainamiyin mi ha nanka hainaowidiyin siir hiriinan. Kima iikam nhirim simiiram naingwokwonanaei mi simiir whindiriraerar haiginiu simiir kwoin imiir kiyaiyim dimin biyie imiir haiburgigim mi kima, kimasiyar timi mintaraona. Dimusi rani, ti simiir dimin biyeyim sima wakaeyokna apiyim wi kimiir kwoin imiir kiyai mi kima wi simiirar mi inkin wakaeyokna api. Iriig.

Jut siya Adi Komii siir inig iir hainankin.

²⁴ Kara ha naingwowi iikam krıma Adi Komii siir hainan prapraski yipiki kirie komiigakin, siya wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi kima wi dimin biyie simiir wakaeyokna ap rani mi siya kirie komiigakin mi siya wi digar nwowi kimiir kwoin budin miyikimiyikin siir nwowaiginiuim siir whwonkam ida iya siya iikam imiir hidi, iya, ii aeya digii mi kima wi maigimaigra komiigak nwowi. ²⁵ Kara ha naingwowi krıma Adi Komii krımiir Wanin siir inig iirar hainan, ti inkam nwuruwan sikisiyairgin yipiki krımiir nanmaiwarkainan ti dimin kibiyim biya krımiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai siya tirim simiirsika. Kara ha naingwowi siya ini kirie hiriyar nwokripkaiyin mi dimin taeminim ini siyar kigirkakim mi dimin taemin whiekakim simiir biigibiiyin ini siyar nwowin, biigibiiyar whiununan mi tariinanar yamwoniyin, siir inigin wi kou hiriyar nwoyokiyokiyami mi siya ti hiriinan siyu iirar ti oyokiyokiyam. Iriig.

REVELESEN

Ta yokwowa saiiir winkyiyin inkamin Jonkin, Jisisni mii kigna miriyyin inkamin siya. Ti Jon nwiruwani yipikin Jisisni yai win kibikibiyim sim niki winkyiyin mi yokwo kwoimim siir inigi nwoki ikim sasa kinairgin ti Jonin. Mi iya Jon siya waibiyie namwoiun siya inkamin maeyauwa mii biyie miriyya saiiir hir hugripkikikaiyyin siir hiriinan nwokin iya siya mhuusimin Patmos nikiuwiyyin whii komii saiiir whii idopwoniya nidwomaiyyin siir nwowa. Mi siirin kimidiniya Adi Komii siya tirki nhwonan whinkigmimikim mi siirin kimidiniyan Jisis siya yisiimauu dimintaeminim mhoiyya nimbiniyanim simiirin. Mi Jisis siya dimintaeminim siya kigim simiir boinkikin siirin siya simiirin yokwoni winaowidim mi iikamim naingwo tilmiiyyim piugan iriyyar kwiso sowerim simiirim hauugiyim. Mi yokwo iriyyar kwiso siya winkyiyim simiir mhoiyyan, mi ti dimin taeminim mhoiyya nimbiamanim yim siir nhwoka kigmimikim. Mi iya hik komii aeya nimbiamana, Setan siirin wi Jisis siya nokwokopougigi. Mi om Jerusalem winin yio wi panin panina namisi imbiyami. Mi ta hiriinan saiiirsika tiriiginim yipiki simiir inigim ta yokwowa iikamim yipiki omwaiyaiyayokiyokiiyanim simiir inigi nwowa saiiirin wi wara nwo rani. Niingaka. iriig.

¹ Ta yokwowa kara dimin taeminim yipiki Jisis Kraisi siya niisiimauuim kariir simiir win boinkikin. Biigibiiyyin Adi Komii krimiir Wanin siya ti digworaekwo imiirin Jisis Kraisi siir niisiimauugin. Mi simiirin siya wi hiriinan saiiirsi nwoki isiimauuim siir miyyan kamim krimiirin, ti dimin taeminim nimbiniisasauuwanim. Mi Jisis Kraisi siya yikropki Adi Komii siir paekwosimin Jon kariiram siir miyyan inkamin mi ti dimin taeminim imiirin kariirin siya wi hiriinan saiiirsi boinmimauuwi. ² Mi Jon Kara ti dimin taeminim simiirin ha kigin mi ti yayim yipiki kariir wiingar wakaeyim, simiirin yim yokwoni kara bidi winkyiyim. Mi ti yayim Kara winkyiyim yim Adi Komii siir yaigim mi sima iriipa hiriinan Jisis Kraisi siir warargin. ³ Mi iikamim ti yai imiir mwaini mi Adi Komii siir iikam nhirim sima simiir wakaei mi sima whiekakarim wi maigimaigara nwowi. Mi iikamim ti yayim yipiki Adi Komii siya tirkiyanim mhoiyya nimbiamanim simiir wakaei mi sima simiiram naingwo tilmii kiini mi simiirin wadie tiri mi sima wi maigimaigara nwowi. Dimusi rani, iya ti dimin taeminim sima nimbiamana ya ini kingiin nwowa. iriig.

Jon siya yokwoim Adi Komii siir iikamim om iriyyar whiso simiir hiranim simiiram winkika

⁴ Kara Jonkin, ta yokwowa kara winkyiya saeya Juda iikam nhirim Adi Komii siirim ti om iriyyar whiso simiir hiranim nu haimii Esia hiranim wi kimiiram win hauugi. Kara ha naingowoi tiki Adi Komiiyyin yipikin biyyar nwowin mi ti tariinan mi owin mi mhoiyya wi hiriyyar swoki oyokiyokiiyanim kimiirin wi wadie siya nwowaiginiuwi mi kima wi iripar nwoki ingwomamair aekiyamim naeyiu miyyikin yipiki iinsii iriyyar whisa nwowin siya siir whwonkam ida nokwowi ipiyya yipiki Adi Komii siya nidwokaiya iikam krimiir kigirkakam, kimiirin wi wadie siya nwowaiginiuwi mi kima wi iripar nongwomamair aekiyami. ⁵ Kara ha naingowoi, sima mi Jisis Kraisi siya kimiirin wi simar kinsiin haiginiuwi mi kima wi iripa nwoki ongwomamair aeyim. Kraisi siya Adi Komii siir yai imiirin bidiyar sibgu anaakninkii haiginiuwun. Siyairgin inkamin yipikin biigi bii Adi Komii siya hidninsiin idwown siya naonama saiiir mhoiyya mi siya ini omwaiyyar swoki waiyayokiyokiii. Siyairgin inkam komiigi komiiyyin, yipiki wi iki inkam komii komiiyyim yipiki wi ti nuan iikamim simiir kigirkaki, simiir kigirkakanin. Siya krimiiramar naingwokwonanaeikin mi dimin biyeyim krimiir kwoinau nwokaiyyim siya bidi haiyoprimdiyumiigiyim. Dimusi rani, siya bidi iki aowin mi siir nhieya bidi mi aokiinainama. ⁶ Siya krimiirin hiriinan minam tirkin, krima siir piugana saiiir inkam komii komii nwowim. Mi krima yapa yapa nwonira Adi Komii siiram iikam nhirim simiiram kwisboin pris inkamim sima tiriya saiiir hiriinan. Mi krima wi siir Adin siir

dimin taeminim yipiki Adi Komiiyin wi simiir nwoki tirim. Kara ha naingwowi, Jisis Krai siya wi inig komiigi komii iirar haii mi siya wi iikam imiir kigirkaki mi siya wi kirie komiigak hiriyar nwoyokiyokiikaeyami.

⁷ Kima wakae, Krai siya wi waua saiir nidwokainaiini. Mi iikam whiekakim mhoiia sima wi siirar kigwini. Ihi, tiki Juda iikamim yipiki yaii ninii kamim simiir tirim siirin tidiyini sima ninkin irinu aokiyam mi sauni sima mi itam sima siirin wa mi kigwini. Mi iia siya niti mi iikam whiekakim ti nuin siir tiranim yipiki siir karamae nwowim, sima siir kigwini mi simiir kwoinim wa naingwo ididwini mi sima wi nhaminhami nou rani. Ta yaiya yai kaimwoka.

⁸ Mi Adi Komiiyin inig komiigi komiigakin siya ha boinkin, dimin taeminim simiir bigi biyyin ini karar ywowin mi iia sima nimbiaman an kara tapaiirin hiriyar nwokin mi an kara tapaiirin wi hiriyar mi owi iia sima digii. Siya wi kirie hiriyar nwoyokiyokiikaeyami inokainokin mi ta siya nwowa mhoiia siya wi hiriinanar swoki owi.

Nhwonan Krai siir whinkig ieya.

⁹ Kara Jonkin, kara Adi Komii siir piuganim kimiir inkam nwrkin. Dimusi rani, krma ini Jisis Krai saikar yamasukikinim mi iikamim krimiirin dimin biyie asi tiri. Mi krimiirin Jisis siyar whinkinsiis haiginiugin krma hik ti dimin bibiyeyim simiirsi haiya. Mi iriipi hiriinan, krma tariinanin ini iripa siir piugana saiirarar nwowim. Mi an kara Adi Komii siir yaiya saiirin iikam imiir bidiyar mi boinmimauuwim. Dimusi rani, kara simiirin Jisis Krai siir boinmimauugin mi sima kariirin ha nonkwowim mi sima kariirin kimidiniya nu haimii whirin whi idopwoniya nidwomaiyin Patmos dapiyin siir hir yatkiniugig.

¹⁰ Mi biri kimiminkikin, Biyan Inkam Komii siir iia Adi Komii siir naeyuin ina yitin kariir kwoinawu tiriir mi kara nhwo ha whinin mi karar wakae inkam nwirin kariir digiwa boinkiyin, siya pranae pranae bi kauwok boinkikin mi siir yaiya kingiin kingiin bi nieyoknakika hapi kidgi maskika. ¹¹ Mi kara siya boinkiya hiniin saiir wakaekiyin, kira dimin taeminim kira kigim yokwoni winpriginaowid. Mhoiia kira simiir kigi mi kira simiirin wi iikamim yipiki Adi Komii siir piugana saiirim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim ti om iriyyar whiso simiir hiranim, Efesas, Smena, Pegamam, Taiataira, Sadis, Filadelfia mi Leodis, wi simiiram hauugi.

¹² Mi kara ina iyaeyimiyokaokiyin, yipiki ti kariir boinkiyin siir kigam. Mi ta kara niyaeyimiyok kaa saiir mhoiia, karar kigi, yuukid iriyyar iso golni nonkwokwowim hirar nwowi. ¹³ Mi ti gol yuukidim simiir bopwonau nokwokaiyin irin, yo ini inkamnan ywowin. Mi yuis bribriya siya niya ini siir iga hirar yauuni tioiua. Mi puopa siya mi kikoga ya golni mi onkwokwoka mi ya ini siir ii aiirar kwakikogriowa. ¹⁴ Mi siir mwoin mi kan aka yo ini wau whisinana ywowa mi siir nhwowa yo ini paenan yuyakiyo. Mi siya dimin taeminim iikam krimiir kwoinawu nwokaiyim wi hiriyar priikig imoki.

¹⁵ Mi siir iga kwiso yo ini aeyinin yipiki inkamki nanagiiyin paenau mi ha niuyakiiyim, hiriinan niuyakiko. Mi kara siir yai aiir wakaekiyin mi siya pranae pranae bi boinkikin, ini opa mhiuanki naokiinaiiniya ini saiir hiriinan ywowa. ¹⁶ Mi siir ina iniga nauun iriyyar iso simiir yonkwo. Mi karar mi kigi nhirida yipiki mirmii mirmii iokakinar nwowa siir yai hirankar kiniwokitkinaninii. Mi siir whwonkamim biyeyin nabie bopwo whwowiyin siir hiriinan niuyakikin. ¹⁷ Mi iia kara siir kigiyin mi kara ini siir igmiiga kingiinar yakai igrarkinam inkamim yipiki naonamiyin siir hiriinan. Mi siir ina iniiga kariir nonkwokiya mi siya ina boinkiyin kariirin, kipi nidid. Kara ti inkamim yipiki dimin taemin ima nimbiam karamae niki owa ha nwowin siya mi kara wi wadie hiriyar swoki oyokiyokiyami. ¹⁸ Karaigin omwaiyar swoki waiyan. Biya kariir kam ima nisomaokiyin mi kara ha naonamkin mi kira kariir kaoki, kara wi hiriyar nwoyokiyokiikaeyami. Kara kirie ina nonkwowin iikamim yipiki naokaowim simiir tirkiyanin paeni omin siir namam mi Adi Komiiini omin siir hiriir mi ikropkiyam simiirin, wadie sima sibgu okiyamam. ¹⁹ Mi kira ti dimin taeminim kira kigim simiirin yokwoni winaowid dimin taeminim ti tariinan tirim mi dimin taeminim mhoiia nimbiniyan ikim. ²⁰ Mi nauun iriyyar iso yipiki kira

kigim kariir ina inignau nidwokaiyim mi gol yuukid iriyyar is iko, yim hindara nikrigim. Nauunim yim ti om iriyyar whiso simiir hiran inkam komii komii ima yipiki Adi Komii siir piuganim simiir iikamim ti om iriyyar whis owiir nwowiyim simiir kigriraowiyim yim sima. Mi gol yuukidim yim iikamim ti om iriyyar whiso simiirim yipiki Adi Komii siir kigna apiyim yim sima. Iriig.

2

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Efesas hiranim simiir boinkin

¹ Mi siya kimidiniya kariir boin, kira ti dimin taeminim simiirin yokwoni winki inkam komii komiyyin yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir piugana sair iikamim simiir kigirkakiyim om Efesas hiranim simiiram. Kira ti yayim simiir winki, kara Biyan Inkam Komiiyin, inkamin yipiki nauun iriyyar iso sim nonkwowin kariir ina inig aiir. Kara ini iikamim nu haimii Esia warauranim ini kimakar napriririn mi wim kima ini ti yuukid iriyyar iso simiir hiriinan ywowim. ² Kara bidiyar yinokninkinin miya bidiu bidiu aonii kima nanaeya mi kimiir kwoin komiyyin sairam mi aingwowin. Mi an kara ina ninokninkinin wim kima iikam bibiyeyim simiiram naingwo rani mi wim kima tiriiginim yipiki inokninkin aposel inkamnan niksisaeyim simiirin bidiyar mi kinankiuim mi dimin taeminim sima boinim mi sima tirim simiirin bidiyar mi wakaeyim mi kima simiirin bidiyar mi hidim mi kima bidiyar mi inokninkinim hiniin, sima aposel inkam tani yim niksisaeyim inkamkim. ³ Mi iriipi hiriinan, kima kariiram nhami nhami bi naingwo tibmii kuingim mi kima kariir kinsis haiginiuwamin bidiyar mi miriyyim mi kima piugi bi piyaokim. ⁴ Mi kara kimaka maingmaing nwo rani. Dimusi rani, ti dimin taemin imiirsika. Biya iya kima biigi bi kariir yai aiir wakaeyokna apa, kima kariiram pranae pranae bi naingwokwonanaeikim mi tariinanin kima kariiram kimii naingwokwo rani. ⁵ Miya yipiki biya kima miriyya kariiram mi ha naingwokwonanaeiyaa kariiram, sairam ti swoki aingwoki. Mi kima nikiigiya sairam ti swoki aingwoki, kima siyu biye iirin digiumii haimriiyugig. Biya kima kariiram nhami nhami bi naingwokwokim mi tariinanin kima ini hindarar yikii iuguskiyim. Mi kima dimin taeminim biigi bi kimar niki apim simiirar ti swoki ap. Mi kima hiriinan tir karamae nwowi mi iya kara niti, kimiir nonkwobumbuninkinam, kimiirin wi kimiir yuukidim simiir hiriinan kara kisisana haigini mi sima wi maeyaua sima nwowa wi sair nwo rani mi kimiirin wi kara nonkwobumbuninkini. ⁶ Mi dimin whirin kara naingwokwowyin kima napam yo ti si, kima dimin bibiyeyim yipiki iikamkim sim napim Nikolaski si tirim simiiram kipi naingwo. An kara iriipi hiriinan ti digworaekwowim yipiki sima tirim simiiram mi aingwo rani.

⁷ Kima wakae mi sibgu daingwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyuin siya boinmimauuwim kimiir, wigkam kima yipiki siir yai imiir wakaeyokna apim mi iikamim yipiki hiriyyar niki hougwokripkaiyim ti dimin biyeyim yipiki kimiir kwoin imiir kiyaiyim simiir mi mhoiyya Adi Komii siya kimiirin wa kigninkinkii siir numir aiir namamin mi kima wi paenidin yipiki kimiir whinkinsis haiginiuwamin wi siir naei inokninkin hiriyyar nwoyokiyokiikaeyamam. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Smena hiranim simiir boinkin

⁸ Kira ti yayim simiir winki inkam komii komiyyim Adi Komii siir piugana sair iikamim simiir kigriraowiyim om Smena hiranim simiiram. Kira ti yai imiirin wi hiniina winboinki, tiki yayim yim kariirgim yipiki biyyar nwowin iya digworaekwo ima niki imbiyam karamaeyar niki owa mi kara wi hiriyyar swoki oyokiyokiyami. Kariirin inkamkar bidi iki isomaokiyin mi kara ha naonamin mi kara ina swoki insiin idwown. Mi ini omwaiyar swoki waiyan. ⁹ Kara biyyar ninokninkin, wari dimin biyeyim ti tariinan kimiiram nitim simiirin mi kara ina ninokninkinin iikam kima paeprikabgim mi kima dimin taemin hirii hirii karamaeka. Dimusi rani, wim kima kariir wakaeyokna apkim. Mi wim kima Adi Komii siir dimin miyyik miyyikim simiir nonkwokim. Kara ina ninokninkinin, yai bibiyeyim iikamim kimaka ninkinim sima boinim simiirin. Sima

ti hiniina boinkim, sima Adi Komii siir piugana saiirgisaiir Juda iikamkim. Mi kara pi ti hiniina boinkii, sima Juda iikam kiingikiin tani sima Adi Komii siir bi wakaeyokna apkim, yim Setani piugana saiir iikamkim. ¹⁰ Ti dimin taemin biyeyim ti iikam bibiyeyim sima tirim kimiir simiirsi kipi nidid. Wakae! Ti iikamim simiir kwoinim wi Setan siya kiyaii mi kimiir nhirim wi sima haii mi kimiirin wi maeyauwa mii biyie miriia wi saiir hiugripkiikaigii. Mi ta hiriinan siya kinankiuwi kimiirin, yio wi minam kinankiuwi, kima wi kariir namisi wakaeyokna api, iyie? Wi kariir wakaeyokna ap rani. Sima kimiirin iiyim wi iuura tirbumbuninkin haiginiuwi. Mi iriipi hiriinan sima kimiirar mi isomaowamar minki windi, kariiramim wi hiriyar daingwo tibmii kiin kripkai. Mi kima hiriinan tiri mi kimiirin wi kara tirkii, hiriyar nwoyokiyokiikaeyamam Adi Komii saika.

¹¹ Mi kima ti Adi Komii siir piugana saiir iikamim, kima wakae mi sibgu daingwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiuin siya boinmimauuwim kimiir simiiramim. Mi iikamim yipiki inokiniokin dimin taeminim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim simiir nikwowaisii mi mhoiia ti dimin bibiyeyim paeniyim, yipiki wi iikam imiir niuwi, sima wi ti hiriinan iikam kibikibiyim wi kimiir wara nipimpar tani. Niingaka. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Pegamam hiranim simiir boinkin

¹² Kira ti yayim simiirin yokwoni winki, inkam komii komiyyim yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikamim om Pegamam hiranim simiir kigriraowiyim simiiram. Kira ti yai imiir winkii mi wi hiniina boinki, tiki yayim yim kariir yaigim, ti inkamim yipiki kamkiuin si nonkwowin, yipiki mirmii mirmii iokakinar nwodigo. ¹³ Kara ina ninokninkinin omin kima nwowiyin ti om komiyyin Setanki si nitin, siya kigirkakiyin mi kima wari om iirar mi oki windi, wim kima kariir yai aiirin wa sibgu wakaeyokna aingwo tibmii kiini. Mi taka iya inkam biyeyin siya nipimpara kariir miyan inkam kibi iir Antipas yipiki kariir yai aiir boinmimauuwim iikamim simiir mi sima siirin ini wari omin kima nwowin ini siir waraur yisomaowin, yipiki Setanki si nitin, iikamim sim kigirkakam. Mi kima kariirin digiumii bi haimriiyugim kima kariiramim hiriyar wakaeyokna apkripkaigim. ¹⁴ Kima wadieyairgim mi an kara kimaka ti digworaekwo nhirim simiirsiyin maingimaiga nwo rani. Kimiir iikam nhirim yipiki kimaka waraur nwowim om Pegamam yim sima Belamni dimin taeminim sim napikim. Mi bidi bidiniyarin, siya inkam nwirin Belak niukiwiyin siir yiisiimauu, siya Isrel simiir iikamim simiir kwoinim wi panin panina nikpitmai mi sima wi dimin biyie tir karamae ha niki owim. Sima naeyim yipiki inkamki ninkin imiiaeyim uridyiu bibiyeyim sim, simiir bidi yaeyim. Mi sima ha namim mi sima kimidiniya hii wig imakar priinanaeyam. ¹⁵ Mi kima ti hiriinan iikam bibiyeyim kimaka waraurar mi owim, ini hiriyar mi kigninkin owim. Yim sima yai bibiyeyim yipiki Nikolasni iikamim sim nowomwarkaiyuwim simiir napikim. ¹⁶ Mi kima wari dimin biyeyim kimiir waraur nwowim simiirin digiumii haimriiyugig mi kimiir kwoinim ti kisina haigi mi simiirin kimiir warauranki ti nhinikriropkisasauugi. Mi hiriinan tir karamae nwowi, kara niti, kara wi ti inkam hiriinanim yipiki ti yai biyie imiir napim wi yaii simakar ninii. Mi kara yaiya wi kariir yaigiyagar kaokwo boinkii mi sima wa namkii. Mi simiirin wi sima nonkwoninwomwihrininkin haiginiugigi yi ti kamkiu iirsika, yipikin wi kariir yai tiranki niti.

¹⁷ Kima wakae mi sibgu sibgu daingwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir. Siya ti hiniina boinkin, yipiki kima ti dimin biyeyim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim simiirsiyin hiriyar nokworinukripkaii mi kimiirin kara wi yaeya dimin miyik hauuwi, diminin mananin yipiki ti kariir om tirar niki haigiprakaiyin. Kara kimiirin ti dimin hiniinim sim hauuwi mi ti siiya whisinanin yipikin yaeya inig sima winkyin yio wi warar ninkin hauugi mi ti inigin sima winkyin yio wadie ieyairgin. Tiki siiyan yio min niisiimauugin kara kimiiram naingwokwonanaei. Mi ti siir inigin wi inkam nwrki swoki inokninkin tani. Niingaka. Inkamim ti siiya iir haiyin wi sasar ninokninkini siir inig iirrin. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Taiataira hir nwowim simiir boinkin.

¹⁸ Kira ti yayim inkam komii komiiyim om Taiataira hiranim yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir kigirkakiyim simiiram winki. Kira yayim wi ti hiniin yayim sim winki, kariir nhwona nhiso paenan niuyakiko mi kariir iga kwiso kirieko mi wadieyairgo yo ini aiyinin yipiki whisinin nwowiyin mi ha niuyakiiyin yio ini siir hiriinan yiuyakiiyin. ¹⁹ Kara dimin taeminim yipiki kima tirim simiirin ina ninokninkinim. Kara ina ninokninkinin kima iikam nhiramin ina naingwokwonanaeyim. Kara ina ninokninkinin, kima kariir yai aiarar sibgu wakaeyokna apikim mi dimin miyikar mi tirikim mi ha mi itmailhougwokripkaiigim dimin bibiyeyim kimiir tiriyim yipiki ti iikam bibiyeyim sima ninkikin tiriyim kimaka mi ti dimin taeminim ti tariinan kima tirim yim ini wadieki wadie ywowim. Yim ini dimin taeminim biigi bii kima wakaeyokna apim yim ini simiir haiburim. ²⁰ Mi dimin taeminim kima tirim yim wadiekim. Mi kara maingimairga nwo karamae kimaka dimusi now rani, ti dimin whiruwan siirsika. Taka wig biyieya yipiki wig biyieya min dapiya Jesebel saiir hiriinan nwowa, yipiki ha niksise boina saeya profet wiga mi kima saiirin kimidiniya hiriyyar mi kigninkin okripkai kimaka waraur saeya boin saeya profet wiga. Mi iikamim simiir kwoinim yayim saeya boinim simar mi kiyai. Saeya minam boinimauuga iikamim yipiki saiir wakaeyim simiir kiyipsibgiyim mi sima pi dimin biyie nwoki tirim mi pi hii min nwoki priininaeyim mi naeyim yipiki kamkim sim ninkin imiiaeyim uruwai siyaowaini simiir bidi yeayim. ²¹ Kara ii nhirim saiiram bidiyar mi imbinim saeya ti dimin biyeyim simiirin digumii haimriiyugigim mi saeya hiriinan tiram bi naingwoka. ²² Mi hiriinanki niuwi, ta wig aiarin wi kara nipimpari mi iikamim yipiki saiir wakaeyokna apim, yim wi kara tirkii kara nonkwobumbuninkinam mi ma minki niyam mi sima wi maingimairgakak nwo rani. ²³ Mi saiir yinisisimim yim wi kara nisomsom aokao digii. Mi wim kima iikamim Adi Komii siir piugana saiirim yipiki kariir wakaeyokna apim, iki hinda tindanim wa ninokninkinkii ta saiirin, kara dimin taeminim iikam kimiir kwoinawu nwokaiyim simiirin ina ninokninkinim. Kara dimin taeminim kimiir kwoinawu nwokaiyim simiirin ina ninokninkinin mi kara wi dimin kibi iiarar namisi tiri, iyie? Wi dimin biyie tiri kimiirin.

²⁴ Mi wim kima Taiataira warauran iikam nhirim, wim kima saiir yai bibiyie imiir bi wakaeyokna apkim. Kima saiir bi wakaeyokna apkim ti dimin taeminim yipiki iikamkim sim boiniyim hiniin Setani dimin komii komiigim. Mi kara kimiiramim, wi yaeya mii gwir boin tani, kima kariiram miriiyim. Ti miyim kara kimiir boinim, sima simaigim yim simiirin kima wi digar nwowi kima tiri. ²⁵ Kima ti yai kibiyim ti tariinan kima napim simiirin hiriyyar sibgu apripkaii mi iya kara swoki iti, kara wi idowiiyar nimbini. ²⁶ Mi kima iikamim yipiki wi hiriya nitmailhogwokripkaii, ti dimin bibiyeyim kimiir kwoin imiir kiyaiyim simiirsi mi ti hiriinan iikamim kara kimiirin wi kirie hauu haiginiuwi. Mi kima wi ta hiriinan saiirsi kigirkaki, iki iikamim iki omom hinda tinda nwowim simiirin. ²⁷ Mi dimin taeminim yipiki kara nimbiniim kimiir, kima tiram, yim ti dimin taeminim kariir Adin siya nimbiniim kariir yipiki kara tiriyokiyokiiyim, simaigim. Mi iikam kima wi iikam imiir kigirkaki mi sima wi yaeya om swoki kisina o rani, kimiir kigirkakamin. Simiirin wi kimar kigirkaki mi wi kimar nikwowaisii ti inkamin yipikin paekop nokwowin mi haua sae nikimkirkiiyin mi misimira ha nwokiyin saiir hiriinan. ²⁸ Mi ti dimin taeminim kara wi kimiir hauugi mi ti nauunin ninomor kouwanin yipikin piunok whwoyayakwoiiyin siirin wi warar ninkin hauugii ²⁹ Kima waka mi sibgu sibgu daingwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyu ieya boinim, Adi Komii siir piugana saiir iikamim yipiki siir yai aiar wakaeyokna apim simiir. Iriig.

3

Jisis siir yaiyo Adi Komii siir iikamim om Sadis hir nwowim simiir boinkikin

¹ Kira ti yayim inkam komii komiiyim om Sadis hiranim yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir piugana saiir iikam imiir kigirraowiiyim simiiram winki. Kira ti yai hiniinim

sim winki. Ti yayim yim kariir yaigim yipiki Adi Komii siir naeyiu kibi iriyyar nwisio simiir hiriinan kara nonkwowim. Mi nauun iriyyar iso yim ini karar mi kigriraowim yipiki wari inkam komii komiyyim yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir kigriraowiyim kara kimiirin ti yayim simiir boinmimauugin. Kara ina ninokninkinin iikam whiekakim sima kiriirin ini hiriyyar naingwowim, kima mii wadie aiirar mirii mi kariiram in naingwo tibmii kiinim. Mi yi ini niinga ywowim wim kima inkamin naonamiyin si hinin nwonamkim kima kariir dimin whir bi swoki tirmintirminkim. ² Kima piu nhinmii kinki mi ti dimin taemin imiiram ti sibgu aingwo omoki, ti Adi Komii siir dimin taeminim yipiki wari kimar niki apkripkaiyim, kima simiirin kima kimar ti sibgu kiiriimdiyiu haigina mi simiir sibgu ap. Mi ti dimin taeminim wari kimiir kwoinawu nwokaiyim yipiki kima napiyim yim ini inkamin yipiki naonamiyin ini siir hiriinan ywowim. Siya wi dig nwo rani. Kara ti dimin taeminim kimiirin dimusi boin tani, kara dimin whirmin whirminsim bi swoki kigminkigminkin wari dimin taeminim kima tirim simiirin mi kariir Adi Komiiyin siya wi ha boin tani, sima wadiekinairgim. Niingaka. ³ Ti swoki aingwoyokiyokiigi biya iya biigi bii kima wakaeya kariir yai kibiyim kima simiir sibgu apamar mi aingwokim. Mi tariinanin kimiir digiuim ti dimin taemin bibiyeyim simiirin digiumii haimriyugigim mi tariinanin kima ini yai kibikibiyim yipiki biya kima niki apim ini simiir swoki wakaeyokna apim mi hiriiran tir karamaekiswo, kara wi hiyan inkamnan niti, kara wi kimiir boinmauu rani, iya kara nitana. Mi kara niti, kimiirin wi kara nonkwobumbuninkini. ⁴ Mi kimiir iikam nhirim om Sadis hiranim, wim kima dimin biye wari bi tirkim wim kima iikam wadiekim, wim kima ini yuisa haingitiropkaiya yipiki iikamkim sim kaiya ini saiir hiriinan ywowa. Mhoiyya kima kanaka nwowi, nim krma wi dimin taeminim whisinanim wi simiir nii mi krma wi iripar napririri. Wim kima wi ti hiriinan tiri. Dimusi rani, wim kima dimin whirki bi kimbuwi iikamkim mi kima Adi Komii siir yai imiir sibgu wakaeyokna apikim. ⁵ Mi wim kima iikamim ti dimin taemin biyeyim kimiir kiyaiyim simiirsi hiriyyar nokworinukripkaii mi Adi Komii siya kimiiram wa kiwakii, ti yuis whisinanim simiir niyamin mi kimiir inigim yokwowa Adi Komii siir om hir nwowa saiir nwowim yipiki ha boina inkamin naingwo tibmii kiin in saiir hiranki wi ninaki rani. Mhoiyya kara wi ti inig imiir haii mi simiirin kara wi kariir Adi Komii siir boinmauuw kariir Adin mi wi siir paekwosim ima boini, tiki iikamim kariir yai imiir wakaeyokna apkim mi sima kariir iikamkim. ⁶ Kima ti iikamim kima wakae mi kima sibgu daingwo omok, yayim yipiki Adi Komii siir naeyiun siya boinim Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Filadelfia hir nwowim simiir boinkika

⁷ Kira ti yayim inkam komii komiyyim om Filadelfia hiranim yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir kigriraowiyim simiiram winki. Kira ti yayim simiir winki, tiki yayim yim kariir yaigim, inkamin yipiki dimin whirki kimbu karamae nwowin mi kaimwo kiingikiinin. Kara ti siya inkamin yipiki kirie komiigakin yipiki bidi bidiniya Devidgi si haiya. Kara om kibiyin Jerusalem nikiuwiyin siir anowin bidi haiwaokiyin mi ti anowin kara haiwaokiyin siirin inkamki haiginikouwim wi digmindigmin swoki o rani. Mi kara siir haiginikounami, siirin wi inkamki haiwao rani, ti yayim karakikarar boinkikim iikam kimiiram. ⁸ Kara dimin taeminim kima tiriyim simiirin ina ninokninkinim. Kariir wakaeki ti iikamim simiir kwoinim ti kara kiyaiyim yim ini anowin kara haiwaokiyin iikam kimiiram hinda tinda namam Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwamam ini siir hiriinan ywowin. Mi iki iikam nhirim ti ano iirin kimiirsi haiginikouwim wi dig nwo rani, kimiir nikiduwam ti dimin taemin imiir tirsi. Kara ina ninokninkinin kima kariir kirieya saiirin komii nonkwo rani mi kima kariir yayim simiirin ha sibgu wakaeyokna apikim. Mi ta kima wakaeyokna apa kariir wim kima saiirin bi nimpriowikim kima simiirin bidiyar boinmimauu digim. ⁹ Kima wakae, kima ti iikam hiriinanim yipiki omaka yaimindimin nidwokaiwakaiya saiir nidwodwokai mwainiyim simiirin ina ninokninkinim. Yim sima ha boinkim, yim sima Isrelmi isidin siirgim mi Adi Komii siya simiir nimbingin sima siirgisiir iikam nwowim. Mi ya tariigina

ya kaimwo rani, ti iikamim sima niksisaekim simiir kwoinim Setan siya kiyagim mi sima ini siir ywowim mi mhoiyya ti iikamim yim wi kara tirkii. Sima nitim mi sima ogmwo wi kimiir whwonkam idar nini waisii hiunii mi sima wi haini ninokninkini, kara kimiiramar naingwokwonanaei mi kima kariirgi kariigim. ¹⁰ Mhoiyya ii biyieya saeya niti mi ta hiriinan sairsika Adi Komii siya wi iikamim yipiki ti nu iir nwowim wi simiir asi kinanankiuwi mi ta hiriinan sairsika, sima wi iki dimin bibiyeyim simiirin wi digumii asi haimriyugigi mi sima wi siir wakaeyokna api. Mi tiki iyim kara wi kimiirar kigriraowi mi digworaekwo ikim. Mi kima wi wadiyar nwowi. Dimusi rani, wim kima yayim yipiki biyya kara boinkiyim simiiram naingwo tibmiigim. ¹¹ Kara wa swoki itsauwi. Mi kima hiriyar sibgu apkripkaii, ti digworaekwowim ti tariinan kima napim simiiramim mi iki iikam nhirim yim wi kimiir tir tani mi kimiir dimin miyik miyikim yipiki Adi Komii siir om hir nwowim yim wi sima mi hai rani. ¹² Mi iikamim yipiki dimin taeminim simiir kwoin imiir kiyayim simiirsi hiriyar nokworinukripkaiyim, mhoiyya simiirin wi kara tirkii, yinpaenan nwowam yipiki wi Adi Komii siir omaka aair nokworinuwi. Mi ti iikamim yim wi omaka kibi aairar nwowi, yipiki Adi Komii siya nwowa mi sima wi saair haiburgig rani. Mi mhoiyya kariir Adi Komii siir inigin mi Adi Komii siir om ikin sowerin wi simiir piu hir wini. Mi krimiir Adi Komii siir omin yio om Jerusalem whir ikin, yipiki mhoiyya wi Adi Komii siir om hiranki niti nua tiriir. Kariir inig kibiyin wi simiir piu imiir warar ninkin wini mi yio tiriiginin yio wi hiniina niisimauwi, sima Adi Komii siirgim.

¹³ Kima wakae mi sibgu sibgu daingwo omok ti yayim Adi Komii siir naeyuin siya boinim Adi Komii siir piugana saair iikam imiir. Iriig.

Jisis siir yayia Adi Komii siir iikamim om Leodisia hiranim simiiram boinkika.

¹⁴ Kira ti yayim inkam komii komiyyim om Leodisia hiranim yipiki Adi Komii siir piugana saair iikamim simiir kigriraowiyim simiiram winki. Kira ti yayim simiir winki, tiki yayim yim kariir yaigim, yipiki yaimwokiyaawo boini bwamkibwamin. Kara Adi Komii siir yayim simiir sibgu nanaakninkiihaiginiugin. Mi ti dimin taeminim nuanim mi ninomor kouan ikim, yipiki Adi Komii siya naingwowim nimbimbiiniyim mi ha nwowim yim karar nonkwokwokikim. Mi ti digworaekwo whiekakim yim karar kigriraowikim mi ti yayim kimiiramim karar boinkikin. ¹⁵ Kara miyim kima miriyyim simiirin ina ninokninkinim. Wim kima kariiram bi naingwokwonanaekim. Mi iriipi hiriinan wim kima kariir bi nikwowaisiigim kimiir kwoinim kariiramim haimii haimiyya naingwokin. Mi kima inokiinokin kariiramar ti aingwokwonanae, iyie? Mi kima inokiinokin kariirin hindarar ti ikwowaisii iuguski. ¹⁶ Mi dimusi rani, wim kima kariiram bi naingwokwonanaekim. Mi iriipi hiriinan wim kima kariiramim hindara tantarao aingworaraowi ini ti inkamin yipikin nae whiekinam tiriyyin ini siir hiriinan ywowim mi an kara iriipi hiriinan, ini ti siir hiriinan mi owin. Kara wi kimiiram mi aingwo rani mi kimiirin wi kara yaskiigii Kariir yai tirankin. ¹⁷ Kara kimiiram naingwo rani. Dimusi rani, ti siirsika. Kimiir kwoinim wim kima ti hiniina naingwowi, wim kima ha boinikim, iikam krima umir hoimgakakaigim. Dimusi rani, miyim krimiir iingar nonkwo mirii nanaeyim simiirsika. Nim krima wadiekwadieyairgim. Mi kima ha bi ninokninkinkim kimiir kwoinim biyekim. Mi kima wadie paniinsi ywosi. Mi ta hiriinan sairsika iikamim yipiki sibgu aingwo omokiyim yim wi krimiirsi naingwoyimyoki. Kimiir kwoinim kariir dimin taemin miyik miyikim simiirin hoimgakwao haigi okai rani. Wim kima ini iikamim niingar priiyokaeyamiyim dimin taemin karamaeyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi kimiir nhwonam yim nhwokwisaekim yim ini iikamim nhwokwisaenwowyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi wim kima ini iikamim yuis karamaeyim hinda niingar priiyokaeyamiyim ini simiir hiriinan ywowim kimiir kwoinim. Mi kima ta saair bi kigninokninkinkim mi kima ha bi mi inokninkinkim wim ini ti hiriinan mi owim paeprikab. ¹⁸ Kara kimiirin igao yai boinkii, kima kimiir umir imiiram kipi naingwo mi kima kariiram wit, kimiirin wi kara hauugi kariir dimin taemin kibikibiyim yipiki

umir imiir haiburim mi yipiki wi kimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiuwi simiirin. Mi kima ti dimin taemin imiir haii kima wi wadie hiriyyar nwowi. Mi kima kariir dimin taemin kibikibiyim simiir haii yipiki yuis whisinanim wi simiir haii. Mi simiirin wi kimar nwoki iyyim kimiir kwoin imiir higriniuam mi yim tiriiginim wi kimiir kwoin imiir nwoki isimaauuwim hiniin kima dimin whirki bi kimbugim. Mi kima kariir dimin taemin kibikibiyim simiir haii, yipiki marasinanim mi simiirin kimiir nhwona imiir kiyipriniuwi mi kima wi haniingi sibgu kigimoki ti kariir dimin taemin imiirin. ¹⁹ Mi wim kima iikamim yipiki kara naingwokwonanaeyim, kimiirin kara wi whwokwoka boin tani mi kimiirin wi kara nonkwobumbuninkini. Mi hiriinankiniuwi kima wi sibgu sibgu dwo. Mi dimin bibiyeyim simiirin digiumii haimriyugigi mi kariiram sibgu wakaeyokna api mi kara kimiirin wi nonkwobumbuninkin tani. ²⁰ Kariir kaoki! Kara tisi kimiir kwoinim simiir ano imiirar nokwo dapikiuwim kimiir inig imiirar. Mi tiki iikamim yipiki kariir yai imiir wakaeyim mi sima ha niti mi anowin ha nama haiwaokii mi kara wi saikar ninkin apninokainami mi krima wi kwoin whiruwar nwowi, iikamim yipiki iripa nongwomamair aeyim simiir hiriinan. ²¹ Mi iikamim yipiki kariir yai imiir wakaeyokna apim sima hiriyyar nokworinukripkaii ti dimin taemin biyeyim simiirsi, kariir hiriinan biya kara mi wakaeyokna apa kariir adin, Adi Komii siir yai aair sair hiriinan mi mhoiyya simiiramim wi kara kiwaki, kanaka nidwowam ipii imiir mi inig komiigak nwowim mi iikamim simiir kigriraowam kariir adin Adi Komii siya mi kiwakiya kara tirim simiir hiriinan mi wi saikar mi idwowi, siir ipii aair.

²² Kima wakae mi sibgu sibgu daingwo omok dimin taeminim Adi Komii siir naeyuin siya boinmimauuwim Adi Komii siir pugana sair iikam imiir. Iriig.

4

Mi iikamim Adi Komii siir omin siir hiranim sima siir inig iir hainan prapraskikim

¹ Ti dimin taeminim kara kigim simiir mhoiyyan kara kigiyin yaeya dimin whirin, yio omin kou hiranin siir ano ieya kariir whwonkam ida haiwaokiyin. Mi mhoiyya karar wakaeki yaiya kariiram kauwokii, sair yainana kidgi maskinan nwokika. Saeya hiniina boinkika, kira kou tiriir wit mi kiriirin dimin taeminim nimbimbiiyamanim wi kara niisiimauuwi. ² Mi dimin taeminim siya boinkiyim kariir simiir mhoiyyan mi ti Adi Komii krimiir Wanin siir naeyuin kariir kwoinbud iirin siya kiswoki mi kara ina kigiyin ipii kibiya yipiki inkam komiyyin siya nidwokaiyya dimin taeminim sim kigriraowiyim. Mi kara ta ipii aair kigiyin mi kara kigi inkamin hirar nidwokaii. ³ Mi kara siir whwonkam iir kigiyin, siir whwonkamim ini siya kibiyyin jaspakiuwiyin mi siya pariidnanin konilian nikiuwi ikin sowiir hiriinan niuyakikin. Mi karar mi kigi diminin namnamiinanin Biyyan Inkam Komii siir ipii aairar yinyakiyyin. Mi ti diminin ini siyan emeral nikiuwiyyin prainan siya nwokiyyim siir hiriinan nwokikin. ⁴ Mi karar mi kigi, ipii kamnwir kwiiyyim inkam komii komiyyim kigirkakiyyim sim nidwodwokaiyyim ta Biyyan Inkam Komii siir ipii aairar haiginyokaii mi kam kamnwir nwiiyyim yim ini ti ipii imiirar mi idwodwokaiyyim yuisim sima niyyim whisinankim. Mi pagram simiir mwo mi haiginim yim gol pagrakim yipiki simiir niisiimauuwim hiniin, sima inkam komii komiigim. ⁵ Mi diminin sinananin kimidiniya ta biigi biyyan ipiyya sair hirankar yimbiam mi ina yamkiya hinda tinda mi ta diya saeya tiokiya saeya pranae pranae bi tiokika. Mi karar kigi sikwopae iriyyar kwiso siir ipii aairar nwowi. Mi yim ti sikwopae iriyyar kwiso, yim Adi Komii siir naeyiu iriyyar nwis ima. ⁶ Mi ta ipiyya sair kingiin hirin diminin hir nwowin yio ini whii komiyya solwara nikiuwa yio ini sair hiriinan ywowin. Mi siya ini opnani haniin hindarar kigirkakiyyin. Mi mhoiyya karar mi kigi dimin whiiyyim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyyim Biyyan Inkam Komii siir ipii haimii haimii whiiyyim simiirar niyokiiyyim. Mi ti dimin whiiyyim simiir whwonkamim mi simiir digiuwim mi simiir mwoim nhwona nhwonakakinairgim. ⁷ Mi ti diminin kingiin nwowin siir whwonkamim yio ini pusi komiyyin niimauanin laion dapiyyin siir hiriinan ywowin mi dimin whisakan kwoin minkakin ha niyae diriraerariyyin yipikin siir

priska miya nwowin, siir whwonkamın yio bulmakau komiiyin bul nikiuwiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi ırin priska mirmii kwira nwowin siir whwonkamın yio ini inkamni whwonkamnanar ywowin. Mi ırin yipikin mhoigi mhoi nwowin siir whwonkamın ini wabni whwonkamnan ywowin, ipiyinin yipiki siir pidga kwiso hindara masnaniyo. ⁸ Mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim ha niyae diriraeriyim sima ırira ırira pidgam iriiyar kwokwirakim mi simiir piu kwirkaka nhwonaki bidi yinkiniua. Mi simiir pidga aowa iriipi hiriinan.

Nii nabiye sima bi tanikim mi yai mikrim bi nwowikim. Sima hiriayar boininaeikim, siya dimin whirki bi kimbugin mi siya kirie komiigakin. Siya biayar whuwiniunan mi tariinanin tisi hiriayar nwoyokiyokiiyin mi mhoiia siya wi hiriayar nwoyokiyokiiyami.

⁹ Mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim ha niyae diriraeriyim mwaiya sima waowa, sima sima Biyan Inkam Komiiyin Adi Komii siir inig iir hainanprapras waokim yipikin Biyan Inkam Komii siir ipii aiir nidwokaiyin siya wi hiriayar nwoyokiyokikaeyami mi mwaiya sima waowa, sima ti hiniina waokim, siya inig komiigakin mi sima siirin asi boin wadiekim. ¹⁰ Mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim ha niyae diriraeriyim sima ta mwai aiir waowim mi ti inkam komii komii kamnwir nwiirim sima ogmwo kimidiniya Adi Komii siir whwonkam idar waisii hii yipiki siir ipiia inkam komiiyin nu kigriraowiyin si nidwokaiya saiir nidwokaiyin siiram. Mi sima Adi Komii siir inig iir mi hainan yipikin wi hiriayar nwoyokiyokikaeyami inokiiinokim mi simiir gol pagram siir ipiia saiir kingiin hirar ini bwaeyaigin, yi tiriiginin yio min niisimauugin ta kirieya sima kigirkakiya ya siirga. Yim sima inkam paeprikab niingakim sima siiraramar naingwo tibmii iskiikim. Mi sima hirar niki waisii hugripkaiyim mi sima mwaiya hiniina wao,

¹¹ Kira krimiir Biyan Inkam Komiiyin mi kira krimiir Adi Komiiyin. Kira wadiekwadiekim mi krıma whiekakim kiriir inig iir asi hainanpraprası mi krıma minam naingwowi, kira krimiir kigirkakim. Kira krimiirin wi dimusi kigirkak rani, dimin taeminim nuanim mi dimin taeminim ninomor kouan ikim, yim kirar nonkwokwo swokim kinakinar naingwokin hiriinan nwowamin mi ta hiriinan saiirsika kira simiir asi nonkwokwokikim. Iriig.

5

Jon siya yokwowa biya Adi Komii siyar winitinakiugiya ambini saiir kigin

¹ Mi ti inkamin kara kigiyin Adi Komiiyin yipikin Biyan Inkam Komii siir ipii aiir nidwokaiyin, siir ina iniga yokwo bripriya hindara whrina kwira nonkwowi. Yaiyim saiir digiwa whwonkama nwowim inkam nhirkim sim winkim. Mi saiirin inkam nhirkim sim bidi yitimamikiugiyim ambın iriiyar nhiso so. Mi saiirin wi inkam inig karamaeki swoki haiwao kig rani. ² Mi kara kigiyim simiir mhoiyan mi kara kimidiniya paekwosim komiigi komiiyin siir kigi. Siya kimidiniya komiiyar kauwok boinimnankii. Yipikin dig nwowanin ta yokwo bripriya hindara whrina saiir nitimamakiuwim ambinim simiir niinikibwaembwae haii? ³ Mi ta siya boinkiya saiir mhoiyan, sima ina yinoopkiyim Adi Komii krimiir Wanin siir omin hinda tinda nwowim simiir, nu idwo mi nu aowa mi sima inkam nwir bi swoki hansiryiskaigim ti ambinim simiir niinikibwaembwae itkiyamın mi ta yokwo bripriya hindara whrina saiir haiwaowim. ⁴ Mi kara pranae pranae bi nougin. Dimusi rani, sima inkam kibi nwir bi hansranyiskaigin ti ambın imiir niinikibwaembwaeyim mi ta yokwo aiir mi haiwao kigim dimu diminkim yipiki ta yokwo aiir nwokaiyim. ⁵ Mi kara ha nouin mi inkam komii nwirin ti kam nwir nwii simiir nwirin ha nitin mi kariirin kimidiniya siya ini boini tanki, kipi nou ti siir kaoki. Tiki inkam kibiyin ti tir nwowin yipikin iikam imiir kigirkakiyin siya inig komiigakin mi siya iriipi hiriinan kirie komiigakin mi siya Devidni piugana Juda simiir isidin siirin simiir yiniekim. Dimin biyieyim simiirin siya bidi ikwowaisiigiyim mi siya wi digar nwowi ti ambinim simiir niinikibwaembwae haii mi ta yokwo bripriya hindara whrina saiir haiwao kigi. Iriig.

⁶ Mi ti siya boinkiyim kariir simiir mhoiiyan, kara kimidiniya sibsib irin siir kigi, yipikin hankakin biya sima niki isomaokiyin siya Biyan Inkam Komiiyin siir ipiia sair kingin hirar nokwowi. Mi dimin whiiyim yipiki kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim sima mi inkam komii komii kamnwir nwii ikim sima siirar kaeyokaii. Mi karar mi kigi hon iriayar whiso bulmakau komiiyim bul nikiuwiiyim simiir honanim siir mwo hirar nwowi. Mi iriipi hiriinan kara nhwona iriayar nhiso siir nwowim simiir warar mi kigi. Mi ti hon iriayar whiso mi nhwona iriayar nhis iko, yim Adi Komii siir naeyiu iriayar nwiso siya nikropkiyim iikamim nuanim hinda tinda nwowim simiiram yim simiir kirie ima. ⁷ Mi ti sibsibin ti inkamin siir nikriyin ha namim mi siya ta yokwo briipria hindara whrina kimidiniya Biyan Inkam Komiiyin yipikin Biyan Inkam Komii siir ipii aair nidwokaiyin siir ina iniga sair hirankar ini haiyu. ⁸ Mi siya ha namim yokwo aair ini hainaki mi ti inkam komii komii kamnwir nwiiyim mi dimin whiiyim kwoin minkakim, ha niyae diriraerariyim sima whiekakarim kimidiniya ti inkamin sibsibnanin siir kinginar ini waisii hiiuu. Mi sima nwonira nwonira diminin mwai tiowaowiyin gitananin ha dapiyin hap irira irira bidi yonkwo digim. Mi twowa golni nonkwokwowa diminin whrinanin si nwokaiya yipiki piuii miyik whakiyin sairin iriipi hiriinan irira irira mi onkwo dig. Mi ti diminim ini mirkimirka yaki inkiniyim mi ti diminim simiir miyim simiir whiekakarim yim min boinkikim yayim iikam ima kwisboinkiiyim Adi Komii siiram simiir nikrigim. ⁹ Mi mwai wina sima waowa ya bimbiiwi rani biya sairin inkamki bi waomiminka. Sima ti hiniina waokim,

kira ta yokwo aair haii wi digar nwowi mi ti diminim ambinanim wa ninkinkibwaembwaeki kira ti siirin wi digar nwowi. Dimusi rani, biya kiriirin inkam nisomaokiyin mi kira ha naenamim mi ta hiriinan sairsika kiriir nhieya ha naokiinainama mi iikamim yipiki Adi Komii siirim simiirin ini kirar swoki anmaiwarkainam. Kira iikamim piugan piuganiyim simiirar nanmaiwarkaina digin mi iikamim yaiginpai yaiginpaini ikim mi iikamim maeyau maeyauwan ikim mi ti iikam iki nu nhirim sim nwo ikim. ¹⁰ Mi kira simiir ha hai digin mi sima ini piugan kwiruha ywowim. Mi sima ini pris inkamnan ywowim iikamim Adi Komii siirim. Mi sima irira nwonira wi Adi Komii siir mi aair mirii mi sima wi iikamim nu tir nwowim simiir kigiraowi.

¹¹ Mi mhoiia karar swoki kigi, Adi Komii siir paekwosim whiekakim yim Adi Komii siir ipiia mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim mi inkam komii komii kamnwir nwii ikim simiir nokwoyokaii. Mi Adi Komii siir paekwosimim yim kaimwowaigim kasa rani kara mwaiya sima waowa sairar wakaekikin. ¹² sima pranae pranae bi waokim sima ti hiniina waokim,

ti sibsibin yipikin inkamin nisomaokiyin siir nikriyin siya wi digar nwowi. Siya inigak nwowim wi digar nwowi iikamim simiir kigirkakim mi digworaekwo ikim. Siya wi dimin miyik miyikim simiir haii mi siya dimin taeminim simiirin wa ninomokninkin digi. Iikamim sima wi ha boini siya wi digar nwowi mi sima wi siir inig iir hainanpraprasii. Mi sima siirin wi ha boini, siya inig komiigakin mi siya Adi Komii siir dimin miyik miyikim simiirin wa haii.

¹³ Mi ti dimin taeminim kara wakaeyim ti ha boinim, kara dimin taeminim Adi Komii siir omanim kasaka bi wakaekim mi nuan ikim mi nu aowan ikim mi whii komii solwaran ikim mi kara ti hiriinan sima boinim simiirar wakae dig.

Adi Komiiyin yipikin siir ipii komii aair nidwokaiyin mi yipikin inkamin sibsibnan nwo ikin, sowa nwisairarin kirie komiia dimin taeminim sim kigirkakiya ini sairar nonkwo digo mi krma omkakin pi hiniina boini, sowa wadiekinairgo mi krma pi sowiir inig owiir hainanprapraskii mi krma pi hiniina boini, sowa nwisairarin inig komiigakinairgo. Mi dimin kirie kibikibiyim hiriayar nwoyokiyokiikaeyamiyim yim ini sowar mi onkwowim.

¹⁴ Mi ti dimin taeminim simiir mhoiiyan ti hiniina boinki mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim yipiki hir nwowim sima boinki, tiki dimin

taeminim yim kaimwowaigim. Mi ti simiir mhoiia inkam komii komii kamnwir nwiyim ogmwo ha waisii huum mi sima kimidiniya sowiir inig owiir hainanprapraski. friig.

6

Sibsibin yio inkamin yipiki naonamin dimin biyie biyeyim sim haiyoprimdiyumiigiyin mi ambinim simiir mi niinikibwaembwae itkiyanim yio siir nikrigin

¹ Mi mhoiia sima ha wao digiyim mi ha mi hainan digiyim sowiiram mi kara ti sibsibin inkamnanin siya ti dimin bibiyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyin mi yokwowa ambin iriir nhisoo sim nwowa sair haiyin siir nikriga mi ti ambinim simiir nair iir yinikibwaeki. Mi ta siya niinikibwaekiya sair mhoiian mi ti dimin whiirim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim simiir ir ieya boinkiyin yaiya siya komiir kauwok boinkikin hapi diyaki namisi tiokika, siya ti hiniina kauwok boinkikin, kira wit ² Siya boinki, kira wit. Mi kara kigi hos whisinin irin pi niti mi inkamin siir idwo hir nidwowin siya irim hipigim ini warar ninkin haigin idwowin. Mi ti kamim hiranim sima hauugiyim diminin siir mwo iir piuayam mi ti inkamin siya kirie komiigakin mi siya inkam nhirmisi bi nididkin mi siya yaii niiniyakiwawigin mi siya ha namin iki nhir imiirin yamdi kwiruwa siya ini hanururgig.

³ Mi siya namkiya sair mhoiian mi karar swoki kigi sibsibin yipiki inkamin naonamin siir nikriyin ti ambin nhirin ta yokwo aair nwowin siir niinakibwaekii mi karar wakaeki, ti dimin idiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim simiir nwirin siya boinki, kira wit. ⁴ Siya boinki, kira wit Mi hos irin yipikin paridnanin yio ina yitin mi siir digiu idwowin inkamin nwira nidwowi. Mi siirin kirie bidiyar mi hauugiyin mi siya wi iikamim nuanim wi simiir nwoki tirim yaii sima niiniyam mi sima wi irni nwirni nwoki inan isomsom aokaowim. Mi sima siirin kamkiu komiirin whira mi hauugi mi siya ha namin kimidiniya siirar ini tiru.

⁵ Mi siya namkiya sair mhoiia mi karar swoki kigi sibsibin yipiki inkamin niki aonamin, ti ambin nhoumakan siir niinakibwae itkiyin siir nikrigin. Mi karar swoki wakaeki ti dimin whiirim mi ha niyae diriraerariyin simiir irin pi boinkii, kira wit. Mi siya boinkiya hiriinan sair mhoiian karar kigi hos yhiuwinanin. Mi inkamin siir digiu idwo hir nidwowin siya skera kwira haiyidwowi. ⁶ Mi karar wakaeki yai kwira ti dimin whiirim kwoin minkakin mi ha niyae diriraerariyin simiir bopwo hirankar nimbiyamkii. Saeya ti hiniina boinkika, iikamim sima ta wit twowa sairin wi umir ii kwiruwani mirii haiyin wi siir saini. Mi bali two ouumim yim iriipi hiriinan mii ii kwirua mirii haiyin umirin wi siir saini. Mi welin mi wain op aka sowiir kipi tirbu. Mi siya boinkiyim kariir simiir mhoiian siya ina yamin.

⁷ Mi ta siya namkiya sair mhoiian mi karar swoki kigi sibsibin ti inkamin yipiki niki aonamin siir nikriyin, siya ambin nhiuii akan ta yokwo aair nitinakiuwin siir niinikibwaeki mi mhoiia karar wakaeki ti dimin whiirim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim simiir nwirin siya ha boinkii, kira wit. ⁸ Mi ta siya boinkiya sair mhoiian hiniin, kira wit. Mi karar mi kigi hos irin wirnanin pi niti. Mi inkamin siir digiu idwo hir nidwowin siir inigin, naokin. Mi inkam nwirin siir inigin yipikin ha dapiyin, hel yio ini hos irin siir mhoiia nwowin yio siir nidwonanikin. Mi sima sowiirin wadie bidi ywokiyim iikamim nuanim hinda tinda nwowim simiirin sowa hidi mi sowa piuganim wi kwiiya nwowaiginiwi hinda tinda ti nu whirkak iirar. Mi mhoiia ti iikamim ti piugan kwiiyim simiir piugan kwira yio wi sowa nisomsom aokao digi. Sowa simiirin wi hiniina nisosom aokaowi nhirim yim wi sima simar swoki inii aokaonaei mi nhirim yim wi maki nii aokaowi mi nhirim yim wi mhiigi naowaokaowi. Mi nhirim yim niimauan wraisu biyeyim wi sim pisomsom aokaowi. Mi ti simiir mhoiian sowa ina yamkiyo.

⁹ Mi tiriigino ha namkiyo mi karar swoki kigi inkamin sibsibnanim ti ambin iriir akan siir niinikibwaekii. Mi karar mi kigi iikamim yipiki hiiya Adi Komii krimiir Wanin siir haigininkinimiiyaeya, sair aowa nwowi simiir kwoinbudim. Biya ti iikamim sima

Adi Komii siir yai aiir niki boinmimauugim iikamim simiir. Mi simiirin iikam bibiyeyim sima nisomsom aokaokikim sibsibnan mi sima ha naokaonamkim. Mi sima hiiya nae Adi Komii siir haigininkin imiiaeya saiir aowa hir niki okim. ¹⁰ Sima hiniina kauwok boinkikim, biiyan Inkam komiiyin inig komiigakin, kira dimin whirki bi kimbugin mi yaimwokiayimwo boiniyim simiir bwamkibwamin siyairgin. Mi kira iikamim nuanim simiirin wi paka hiniin iya sae hidi mi wi paki hiniin iya sae nipimpari? Dimusi rani, biiya krimiirin sima nisomsom aokikim mi krima ha naonamkim. ¹¹ Mi ta sima boinkiya hiriinan saiir mhoiiyan mi siya simiirin yuis whisininanim simiirin yapa yapar hauu dig mi sima simiir ha haiyim mi siya simiir boinki, kima ha tiki kwosisaeki ii nhirmi arar mi mhoiia tiki iikam bibiyeyim sima kimiir nomiiyau imiir nisomsom aokao digi mi iikam nhirim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna api ikim kimiir hiriinan kima mi wakaeyakna apa kariir mi sima ha mi isomsom aokiya kimiir saiir hiriinan. Mi mhoiia ti iikamim kara nimbinim simiir nisomsom aokaowi mi simiirin wi kara hidi mi wi kara nipimpari.

¹² Mi siya tiriiginim simiir ha boinmimauu digiyin mi ti sibsibin inkamnanin ina swoki kwini kibwaekiyin ti ambin iriyyar nhir akan ta yokwo aiir nwowin. Mi ta siya niin kibwaekiya saiir mhoiia, niin komiiyin ina yitkiyin. Mi kara mi kigi bieyin yhiuwinan nimkpitkiyin yuis yhiuwinan mi bwana ya pariidnan mi oki nhienan. ¹³ Mi ninomor kouan nauun whiekakim yim ina yikigiigiyim nua tiriir swapwonan, swapwoin swapwo piu hiranki nikiigiigiyim iya opud komiigi hugiya mi ha nikiigiigiyim simiir hiriinan. ¹⁴ Mi ti nauunim nikiiginaiiniyim nua tiriir simiir mhoiiyan karar kigi ninomora pi gropanainami mi saeya ina whaowaekiya nibmir grophainamni haniin. Mi mhoiiyan mhiu minim mi mhiugribsisimim whii idopwoniya nidwodwomwaiyim yim ina mi kisranamim maeyauwa sima nwowa saiir hirankar. ¹⁵ Mi ti digworaekwom hiriinan tirkiyim simiir mhoiiyan karar kigi, iikamim yipikim nuan iikamim simiir kigirkakiyim, yim sima gavmani inkam komii komiiyim inigakim sima mi kamim yaii niiniyim sim kigiraowi ikim mi kamim digworaekwoki naokingugunakai ikim mi iikam whiekakim whisarii mi priimirii ikim mi iikam whiekakim rirmiia nwowi ikim sima whiekakar in ina iwit aogwoprakaiyim. Nhirim siyanoim sim mi nhirim mhiuan siya komii komiiyim sim bopwo yagwoprakakai. ¹⁶ Sima ha nagwoprakaiyim mi sima hiniina yaingwoki, sima wi mhiuan siyam simiiram boinkii hiniin, krimiir dikiriindinugi mi hiriinanki niuwi mi krima wi Adi Komii siir whwonkam iir kig rani, yipikin inkam komiini ipiia sae nidwokaiyin, siya mi inkamin yipikin sibsibnan ikin yipikin io krimiir nwowin mi yipikin wi krimiir nisomsom aowi. ¹⁷ Mi ii komiia io sowa nwowana saeya niti mi Adi Komii siya wi iikam krimiir hidi dimin bibiyeyim krima tirim simiirsi. Mi wi dig nhinga nwowi tiki inkam nwiso io nwowo sowiir io aiir naomainoki, ha? Inkam nwir karamaeka. Iriig.

7

Mi Adi komii siir paekwosimim 144,000 iikamim yipiki Isrelmiyim simiir mwo imiir hainmamakiu

¹ Mhoiiyan karar kigi Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosim nwiiyim ti nuin siir haimii haimii whiiyim simiirar nokwo digi. Mi sima hiriyyar nokwomim mi opud aiirin nuanki hugnanisiyin mi whii komii solwaranki mi hugnanisiyin sima yikidu. Mi saeya bi huga mi paekwo min bi mi hugswoka mi paeisim wir bi hugwankin ² Mi ti kara kigiyim diminim simiir mhoiiyan, karar swoki kigi Adi Komii siir paekwosim nwirin siya biek niityin hindanki niti mi siya diminin Adi Komii siirin hiriyyar nwoyokiyokiiyin iinokinok siya hainmakiiuwiyin iikamim simiir ini warar nonkwowin. Mi siya komiiyar kauwok boinimnanki mi siya ti paekwosim nwiiyim simiir boinki, yipiki Adi Komii siya nimbinim nuin mi whii komii aka sima tirbugiyim. ³ Mi siya simiir boinki, kima nu ikin mi whii komiia solwara nikiuwi aka mi paeyim nu nwo ikim simiirin aisiima kipi niki tirbugi ha tiki o paekwosim krimiiram, paekwosim krima diminin Adi Komii siirin

iikamim simiir mwo imiir haimakiuwiyin siir hainmakiuwi yipikin Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim simiir mwo imiir, simiirin hiniina niisiimauuwam sima Adi Komii siirgin. Mi mhoiyya kima ti digworaekwo imiirin wi haniingin tirbugi. ⁴ Mi ta siya boinkiya saiir mhoiyan, karar wakaeki sima diminin Adi Komii siirin hainmakiuwiyin bidi hainmakiugiyin Isrel simiir piugana saiir iikam 144,000 nim simiir mwo imiir.

⁵ Mi Judani piugana 12,000 iikamkim Adi Komii siir diminin hainmakiuwiyin siir hiriinankak nwowim. Mi Rubeni piugana yim iriipi hiriinan 12,000. Mi Gatni piugana ya iriipi hiriinan 12,000. ⁶ Mi Asani piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Naptalaini piugana ya iriipi hiriinan 12,000.

⁷ Mi Simioni piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Livaini piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Isakani piugana ya iriipi hiriinan 12,000. ⁸ Mi Sebyulani piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Josepni piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Bensamini piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Yim ti iikamim Adi siya bidi hainmakiuim. Iriig.

Iikam whiekakim Adi Komii siir inig iir hainan prapraskikim

⁹ Mi ti dimin hiriiranim sima boinkiyim kariir simiir mhoiyan mi karar kigi iikam whiekakim simiir mwainim dig nwo rani. Yim ti iikamim yim piuganpai piuganpaini iikam ikim mi maeyau maeyauwan iikam ikim mi yaiginpai yaiginpaini iikam ikim mi nupai nupaiyan iikam, yim simiir iikam ima. Yim sima inkamin sibsibnanin siir ipii aiir nidwokaiyin siir whwonkam idar nokwokim. Mi yuisim sima niyim whisinankim mi simiir inim sikwowim warar mi inkin onkwokim tiriiginim yi min niisiimauugim sima dimin bibiyeyim simiir bidi ikwowaisiigiyim. ¹⁰ Mi ti iikamim ti sikwo imiir nonkwowim sima ini komiyyar kauwok boinkiyim, krimiir Adi Komiiyin yipikin siir ipii aiir nidwokaiyin siya mi inkamin sibsibnan nwo ikin krimiirin sowar whinkinsiis haiginiugo mi krimiirin sowar mi anmaiwarkainakim. ¹¹ Mi mhoiyya paekwosim whiekakim ini inkam komiyyim mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim mi inkam komii komii kamnwir nwii ikim ini simiirar yokwoyokaiyim. Mi paekwosimim ogmwo ha waisii huananainamim nua hiriir ipiyya saiir kingiin mi sima kimidiniya Adi Komii siir inig iir hainanprapraski. ¹² Sima ti hiniina boinki, krima yaimwovar boinkii. Krima krimiir Adi Komiiyin siiramin pranae pranae naingwo rani. Krima siir dimin kibikibiyim paenan niyaeiyim simiir boinkii. Siya siyairgin dimin taeminim simiir sibgu inokninkinin. Mi krima siir asi boin wadiekii. Siir inigin komiigi komiigin mi siyairgin kirie komiigakin iki digworaekwo nhirim simiir haiburin mi krima hiriyyar naingwowi, iki dimin taeminim iki hinda tinda nwowim wi siir inig iirrarar hainanprapraskaeyami inokninkin.

¹³ Mi mhoiyya ti inkam komii komii kamnwir nwiyyim simiir nwirin siya srii kariirin, tiki iikamim tiranim ti yuis whisinin niyim, yipiki sima? Sima pindanki nitkim? ¹⁴ Mi kara siir yai akan hiniina yowarkii boin,

Kinakinar ninokninkini simiirin an kara niingaka.

Mi siya kariirin ina swoki boinkiyin, ti iikam imiirin Adi Komii siya nanmaiwarkainakim iki hikpai hikpai komii komiyyim simiir bopwo hirankin. Yuis wina sibgu hisokiyya mi whisinin ha nwokiyya saiir hiriinan. Mi yim ti iikamim yim whauuriyinkiwhauuriyinan nwo ima ti inkamin sibsibnan siir nhie aiirsi. ¹⁵ Sima Adi Komii siir siyiu iir napkim mi simiirin kimidiniya kam ima yipimpar aoki mi tariinanin sima ini Adi Komiiyin siir ipii aiir nidwokaiyin ini siir whwonkam ida nokwowim mi nii nabieyin sima siir mi imiir miriigim siir omaka kibiya saiir omaka yainau hir. Adi Komiiyin yipikin ipii aiir nidwokaiyin, siya ini simakar nwowin mi simiirin ini siyar kigriraowin. ¹⁶ Mi tariinanin sima wi mhiigi swoki ao rani mi wi kwoinki mi haei rani mi sima wi ta saiir hiriinan biyie swoki o rani. Mi bieyin wi simiir mi whwo rani mi sima wi bidiugi swoki it rani. ¹⁷ Sima wi wadieyar sibgu owi. Dimusi rani, inkamin sibsibnanin yipiki ipiyya saiir whwonkam ida nokwoin simiirin wi siya kigriraowi mi sima inokninkin wi maigrimaigranwoninaei

mi wi dimin miyyik miyyik imiirarar haii. Mi ouubim simiir nhwo hir nwowim yim wi Adi Komii krimiir Wanin siya niinakii mi ta hiriinan sairsika sima wi swoki ou rani. Iriig.

8

*Inkam*in sibsibnanin ambin iriyyar nhis akan yokwo aiir nwowin siir niinikibwae itkiigikin

¹ Mi karar swoki kigi inkamin sibsibnanin diminin ambinanin iriyyar nhis akan yokwo aiir nwowin pi niinikibwaekii. Mi ii priei bi kwokikin dimin taeminim Adi Komii krimiir Wanin siir om hiranin ini hindarar yinkin tankiyim. ² Mi karar mi kigi Adi Komii siir paekwosim iriyyar nwiso Adi Komii siir whwonkam idar nokwowi. Sima kid iriyyar iso sima masanim warar ninkin haiyikwowi.

³ Mi mhoiyya Adi Komii siir paekwosim nwirin ha nitin yio ini hiiya nae min haigininkin imiyyaeiyya, sair kingiin hir haiyikwowi gol twowa. Mi twowa sair yainau hir nwokaiyyim dimin whrinanim, yipiki wi mhoiyya nanagi mi sima wi wadiyyar niusiin whakii. Mi simiirin ha haiyim mi siya kimidiniya Adi Komii siir iikamim nhwo sima kwisboinim yayim simakar yinkin haiginki mi ti simiirin wi siya nanagii gol hiiya Adi Komii siir ipiyya siya nidwokaiyya sair whwonkam ida maigimairga Adi Komii siya nwowam. ⁴ Mi paowiiya piuii miyyik whakiya mi ti Adi Komii iikamim nhwo sim kwisboinki ikim simar yamswoki koua hiriirin Adi Komii siir paekwosimim Adi Komii siir whwonkam ida nokwowim simiir iin hirankin. ⁵ Mi mhoiyya paekwosimin paeya ha haiya ta hiiya sair hirankin mi siya kimidiniya ta gol twowa sair whaaigigi. Mi siya ina whaaigigiyin ta gol two aiir ya tariigina ya min niisiimauuga Adi Komii siya siir iikamim nhwo sima kwisboinkiyim simiir bidi wakaewinin. Mi siya nuan iikam imiirin wi ti digworaekwo imiir nipimpari mi simiirin paekwosim siya yitkiigi nua tiriir. Mi sinana ina sinankiya hinda tinda mi diya ini komiyya tiokiya mi nuin ina kiisiskiyin. Iriig.

Mi paekwosim iriyyar nwiso simiir kidim ina maskiyim

⁶ Mi ti Adi Komii siir paekwosim iriyyar nwiso yipiki kid iriyyar iso sim nokwowim, sima ini hindarar kwaeikwokwowim ti kid imiir masamin. ⁷ Mi biigi biyan paekwosimin siir kidin ha maskiyin mi ta hiriinan sairsika, naowin ina yitin aisanin mi pae aka mi nhieya ina yaokiinaiiniya nua tiriir. Mi sima ha nikiiginaiiniyim mi kimidiniya ti nu haimii haimii whoimim simiir haimii whirin siir idwo yauni ikiigini mi hinda tindan ina yuinakninkin swokiyim mi ti haimii whirin siir pae minim mi kii minim yim ini hiriyyar yuinakninkinswokiyim.

⁸ Mi mhoiyya paekwosim nwisakan siir kidin ha maskiyin mi ti paekwosimin diminin mhiunanin ina yitkiigiyin mi siya paeni haniin ha niuyakiyin mi ini whii komiyya solwara nikiuwiya ini sairar yamimayiuwin. Mi ta whii komiyya solwara nikiuwiya sair whii haimii haimii whoimim simiir haimii whirin yio ini nhieki yikpitmaigiyin. ⁹ Mi ta whii komiyya solwara nikiuwiya sair haimii whirin siir dimin taeminim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyyim yim opnau hir nwomaiyyim ina yaokaokiyim mi haimii whiso sowiir dimin taeminim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyyim yim ini hiriyyar ywokiyim yim bi naokaokikim. Mi siyai isid whoimim simiir isid whirin yio ina mi tirbu iuguskiyin. Mi isid whiso sowiirim yim ini hiriyyar ywokiyim yim wara bi tirbugikim.

¹⁰ Mi paekwosim nwoimakan siir kidin ha mi maskiyin mi nauun komiyyin nhiridmir pariidnanin ina yikiinaiiniyin. Mi siya kimidiniya ti haimii haimii whoimim simiir haimii whirin siir ie komii komiyyim mi siir ieno ienowim simiir yauni amaini. Mi siya haimii whiso sowiirim simiir idwowin wara bi namaigin. ¹¹ Mi ti nauunin siir inigin yio minkin kausrir. Mi opim simiir haimii whirin yim wi pi kausriri mi haimii whiso yo wi hiriyyar nwokii yo wi wara kausrir tani. Mi iikam whiekakim ta op kausrir aiir kwiyaeyim sima ini hiriyyar yaoswokiyim.

¹² Mi paekwosim nwii akan siir kidin ha maskiyin mi bie, bwan, nauun, simiir haimii whirin yio ini yhiuwinan ywokiyin. Mi sima bi swoki whwoyaminkikim. Mi haimii

whiso sowiuro yim ini hiriyar ywokiyim yim yhiuwinan wara bi nwokikim. Mi ta hiriinan sairsika nii nabie sowiir haimii whirin yio bi whwoyakikin. Mi haimii whiso sowa sowar whwoyaki.

¹³ Mi ti kara kigiyim simiir mhoiiyan mi karar kigi ipiyinin wab nikiuwiyin hapi kougi kou hinar siini. Mi kara ti siir kigiyin mi kara hiniina yaingwoki, wi dimin biyieki kipi nimbiyam. Mi siya hapi kougi kou hinar siinamin mi karar wakaeki, siya komiigi komiiyar kauwok boinkii, dimin biyie, dimin biyie, dimin biyeyim wi nuan iikam simiiram niti. Simiir tirbuwam iya Adi Komii siir paekwosim nwoimim sima maski simiir kid imiir. triig.

9

Mi paekwosim iriyyar akan siir kidin ina maskiyin

¹ Mi ti paekwo sim nwii akan siya siinamin siir mhoiiyan, karar wakaeki, Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosim iriyyar akan siir kidin pi maskii mi karar mi kigi nauunin pi nikiinainii ninomor kou hirankin mi siya ini nua hiriyar yikii igusnainamin. Mi hapaiirin ieyin ina ywokiyin mi ti ieyin kingiin kingiin bi ninirnkainainamin mi siya ini mwis karamae ywowin mi Adi Komii siya tidiyinin siir bidi hauugiyin ti ieyin ti nauun ieya nwokaiyin siir anowin siirin. ² Mi siya ti ieyin ninirnkainainamin siirin ha haiwaokiyin mi paowii komiyya ini warar yowiiyiya inkamin numir haingomuwiyyin siir hiriinan. Mi saeya ie hirankar yowiiopitnaniniya mi bie ikin mi ninomor aka yo ini warar yirugiyiyo mi ini yhiuwinanar ywokiyo. ³ Mi ninomora ini niibwomambwonanar ywokiya mi karar mi kigi kokmwo graeyas minim ta paowiiya saiir hirankar niti nua tiriir. Adi Komii siya kirie simiir bidi hauugiyin mi sima wi digar nwowi iikamim simiir piyim iriini haniin. ⁴ Adi Komii siya simiir bidi boinkiyin hiniin, kima ko minim mi paekwo minim mi dimin taemin nhirim ti nu iir whakim wi simiir kipi tirbu. Kima wi iikamim yipiki Adi Komii siir diminin simiir mwo hainmaku karamae nwowim wi simiirarar pikrimkrip. ⁵ Kima ti iikam imiir pikrimkrip mi simiirin bwanim iriyyaruwar donkwoniinwomwiiirnkinkin haiginiu mi kima simiirin wi kipi pikrimkrip aoki. Niingaka. Mi ti kokmwo graeyasim ti iikam imiir pikrimkrip mi simiir piyim wi hiriyar kimpipisunanaei owinyaigi si pikiiyim mi ha urugiiyim saiir hiriinan. ⁶ Mi ti iiyim ti kokmwo graeyasim ini nu hinar nwowim mi iikam whiekakim sima naoni siyiuam whaowaekim mi simiirin Adi Komii siya tirki mi sima bi naokim.

⁷ Mi ti kokmwo graeyasim yim ini ti hosim yipiki yayiyam tirim ini simiir hiriinan ywowim simiir whwonkamim ini inkam kiingikiini whwonkamnan ywowim ini piuaiyim mwo piuaiyim ini simiir hiriinan ywowim simiirin sima golni nonkwokwokim. ⁸ Mi simiir kanim ini wigni kani haniin ini digu hinar tioa mi simiir bigmiuwim, bigmiu prasae prasae rani, ini huni nasnan ywowim. ⁹ Mi diminim simiir iirib imiir nitimwramwrakiuwim nhaonanim aiyini nonkwokwokim. Mi simiir pidgam sima siinbibagim ini ipiyinin mou nikiuwiyin iripa sima siinamiya ini simiir hiriinan ywowim. ¹⁰ Mi sima iriipi hiriinan kibgak mi simiir kibim ini irini kibnan ywowim amridamridnankim. Mi ti dimin hiriinan yim ini simiir nwowim. Mi sima kiriekakaigim mi iikam imiirin sima bwanim wi iriyyara nipimpari simiir kib ima mi ti simiir kibim urur prasae bi kinikim sima ururiyim. ¹¹ Mi ti yiumi biyan inkam biyeyin yipikin ti kokmwo graeyis bibiyeyim simiir kigriraowiyin, yio ti inkamin yipikin ti ieyin ninirnkainainamin mwis karamaeyin yio siir warar kigriraowikin mi ti inkamin siir inigin Hibru simiir yaigina ha dapikim Abadon. Mi Grikmi yaigina ya min dapika Apolion. ¹² Mi dimin biyie kirie komiyyin iikam tirbuwin yio bidi digiyin mi dimin biyieki biyie whiso yo ina swoki itwo.

¹³ Mi ti dimin taeminim kara kigiyim simiir mhoiiyan karar wakaeki, paekwosim iriyyar nwis akan siir kidin pi maskii. Mi mhoiyya karar wakaeki inkam nwirin siir yayi pi kauwokii, hon whiiyim hiiya golni nonkwokwowa saiir nwowim simiir bopwo hirankin, ta hiiya paekwosim ieya haigin inkin imiyyaeya piuii miyyik Adi Komii siya whakwinam

saiir hirankin. ¹⁴ Mi siya kimidiniya paekwosimin yipikin siir kid iir maskiyin siir boinki, kira paekwosim biye nwiyim yipiki biya Adi Komii siya kikog okwowim yab komii Yufretis hir kira simiirin ti onkwo iuguski yimbi nami. ¹⁵ Mi siya simiirin ha nonkwo iuguskiyin mi sima ina yamim mi iikamim nuanim simiirin sima hainmamakiuwam mi simiirin haimii haimiiyim whoima ywo. Mi mhoiia haimii whirin siir iikamim simiirin ina yisomsom aokao digiyim. Biya, simiirin Adi Komii siya nimbingim mi sima hir asi nidwokim bwanin simiir nimbiniin siiram, ti biewiyin siir ti aiiram ti diminin siir tiram. ¹⁶ Mi paekwosimim yim ini biyar yamim mi kamim yaii niniyim yim hosim simiir idwo nidwowim yim ini simiir mhoiyyar yamim. Mi karar wakaeki inkamin ha boinkii, sima iriparin pariigim 200,000,000 kim. Kasa kasa rani. ¹⁷ Kara ti hos imiirin nhwonan whinkigim. Sima ti hiniin hiniina tirkim, kam nhirim yim hos idwo nidwokim mi hosim simiir irib imiir nitimwramwrakiuim nhaom aeyini nonkwokwowim yim paridnankim mi nhirim yim nhaowim aeyini nonkwokwowim prainanim yim simiir niigim mi nhirim nhaowim aeyini nonkwokwowim wirnanim yim simiir niigim. Mi ti hosim simiir mwowim yim ini laioni mwonan ywowim. ¹⁸ Mi paeya mi paowii aka mi siyam paeki paenan nwo ikim yim simiir yai hirankar wokikikinaniini. Mi ti hiriinan sairsika sima haimii whirin siir iikamim yipiki biya sima nimbiniin simiirin asi nisomsom aodigikim. ¹⁹ Mi hosim simiir yayim mi simiir kib ikim yim kirie komiigakim mi simiir kibim simiir mwowim yim ini mipugni mwonan ywowim mi iikam imiirin sima nisomsomi mi sima wa naonami.

²⁰ Mi iikamim yipiki ti hos ima nisomsom ao karam nwowim yim sima simiir mhi kwoinim bi kisina haigigim ti dimin biye biyeyim sima tirim simiirsi. Mi sima uruwai siyaowaini inig hainanim bi digikim. Ti dimin taeminim sima tirim gol, silva, bras mi tidiyu mini sima nikrimtio diriraeranim, yipiki napririr wakae omok kigimok karamae nwowiyim ti iikamim sima siyiuin dimin biye tiriya siirin digiumii bi haimriiyugim. ²¹ Iikam nisomsom aokao, nop min iikam nhirmi nao mi hii min nanae mi hii tauae mi ti dimin taeminim simiir mhi kwoinim simiirsiyin bi niki kinisugim. Niingaka. Iriig.

10

Adi Komii siir paekwosimin yokwowa siya hauwa Jon siir mi siya saiirin ina yaeyin

¹ Mi ti digworaekwowim hiriinan tirkiyim simiir mhoiyan, karar swoki kigi Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosim komii nwirin pi niti Adi Komii siir omin hirankin. Mi waua ini siirar yimwainginainiya yuisni haniin. Mi namnamiinin siir mwo hirar yidwonaiini mi siir whwonkamim beni haniin whwoyakikin mi siir iga paeni haniin niuyakika. ² Mi siir ina, siya yokwosima kwira nonkwowi. Mi siir iga iniga whii komiia solwara nikiuwiya saiir yokwomaigi mi iga yaioyaeya ya nu iir yokwoki. ³ Mi siya kimidiniya komiiyar kauwok boinamnanki laionki kaunamnankiyim hiniin. Mi iya siya hiriinan boinkiyin, mi diya idip idipin iriyyar kwisa tioki. ⁴ Mi ta sima tiokiya saiir mhoiyan, kara ti yai imiir winamar kwatirkin mi karar wakaeki yai kwira Adi Komii siir omin siir hiranki kauwok boinki saeya kariirin ti hiniina kauwok boinkika, ti yayim yipiki ti diya iriyyar kwis owa boinkiyim simiirin kipi winki kiriir yokwoni. Niingaka. Yim kiriir kwoin arar haigi okai.

⁵ Mi karar swoki kigi Adi Komii siir paekwosimin yipiki whii komii solwara mi nu ikin sowiir idwo nokwowin, siya siir ina iniga ina kininansiinanainama kougikouwa hiriir. ⁶ Mi siya ina boinkiyin, kara kaimwokikaimwower boinkii Adi Komii siir inig iirin yipikin ninomor nu mi whii komii solwara simiir nonkwokwokiyin mi dimin taeminim simiir nwo ikim mi yio siya hiriyyar nwoyokiyokiikaeyamikin inokainokin. Mi kara ta saiirin pi hiniina boinkii, krima wi yaeya ti kwiram nwo rani, yaeya ti kwirki nimbiniyim. ⁷ Mhoiia kara wakaekii Adi Komii siir paekwosim iriyyar nwisakan siir kidin maskiyin mi dimin taeminim aowa aowa nwowim Adi Komii siya tirim yim wi simbi digii. Biya Adi Komii siya siir profet kam imiir boinkikin ti dimin taeminim sima winkiyim yokwoni. Mi sima wi profet kamim sima boinkiyim wi simiir hiriinanar swoki imbiyami.

⁸ Mi karar wakaeki ti inkamin Adi Komii siir om hiranin yipikin biya kariir niki boinkiyin, siya pi swoki boinkii kariiram, kira damki mi kira ta yokwowa haiwaonisuwu paekwosimin yipikin whii komii solwara mi nu ikin sowiir idwo nokwowin siya nonkwowa saiir tini hainaki. ⁹ Mi ta siya boinkiya saiir mhoiiyan, kara ha namin kimidiniya Adi Komii siir paekwosim iir nini kigiuwun mi siirin ina ini boiniuwin, kira wara yokwo kopsima kariir whauugi. Mi siya kimidiniya kariir boinki, kira saiir haii mpa daeki. Kira saiir naei mi kiriir kwoinin pi hiigakar nwokii haininan mi mhoiia kiriir mhoiia wi saeya hiugrimkripi. ¹⁰ Mi kara ta yokwosima Adi Komii siir paekwosimin siir in hiraniki ha haiya mi ina yaekiya mi kariir kwoinin ini warar diwhrokwhroknainamin hainini hainin mi ta kara naekiya saiir mhoiiyan kariir mhoiia nhaminhami bi hiugrimkripika.

¹¹ Mi ta kara naekiya saiir mhoiiyan mi inkamin kariirin siya boinki, tariinanin kira ti Adi Komii krimiir Wanin siir yayim simiir ti swoki boinmimauu ti dimin taeminim mhoiia nimbiniyanim iki iikamin maeyau maeyauwanim mi iikamin nupai nupaiyanim mi iikamin yaiginpai yaiginpainiyim mi iikamin yipiki bii nwo ikim simiir. triig.

11

Mi inkam nwiso yipiki Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwo nu tir sowa

¹ Mi ti dimin taeminim siya boinkiyim kariir simiir mhoiiyan mi sowa paekopin haigin kimairiyin kimidiniya kariir hauugi mi sowa ina boinkiyi, kira dam omaka Adi Komii krimiir Wanin siir inig hainaniya saiir tini kimairiu mi hiiya iikamkim sim haigin inkin imiiaeya Adi Komii saiirin warar timi haigin kimair. Mi ta saiir mhoiia iikamin Adi Komii siir inig hainaniyim simiir warar timi mwain. ² Mi hiira omaka Adi Komii siir inig iir hainaniya saiir nidiyokiyokaiya saiirin wi wara kipi haigin kimair. Dimusi rani, Adi Komii siya wi iikamin Juda iikam tani wi simiiram kiwaki om komii Jerusalema sima nitim, iikamin hapairanim sima nini kigriraoniyim bwanim kamnwis whis mi dimin taeminim hiranin wi sima tirbuwi. ³ Mi an kara, wi Adi Komii siya hauwi kariir inkam nwiso sowiirin kirie mi sowa wi kariir yai imiir boinmimauuwami biewiyim whoim haimii. Mi sowa wi yuis biyie imiirarar nii iikam imiir nisiimauuwam hainin sowa siyiu bibiyeyim sowa tirim simiirsi nididi.

⁴ Mi ti inkam nwiso yo ini pae whiso olip nikiuwiyo mi yuukid is iko yipiki Biyan Inkam Komii siir whwonkam ida nokwowo yipikin nu whiekak imiirar kigirkakiyin ini simiir hiriinan ywowo. ⁵ Mi iikam nhirin ti inkam nwiso sowiir nisomaowam naingwowi mi paeya wi sowiir yai hirankar nimbiamyami ti iikam biyie imiir niuamin. Mi yipiki ti inkam nwiso sowiir nisomaowi yim wi naowi ta pae biyieya saiirsi. ⁶ Mi sowa kiriekaargo, ninomor aiirin wi sowar mi iripikougii mi saeya wi naoki kin tani, ti iiyim sowa Adi Komii siir yai imiir boinmimauuwi ti nu iir. Mi sowa kirieya op ninkpitkiyana nhieki nimbiamam ina mi ankwowo mi iikamin nuanim simiir mi tirbuwana ma minki sima niya mi dimin bibiyie ikim. Mi sowa ti dimin hiriinanin simiir tiram naingwowi sowa wa tiri.

⁷ Mhoiia ti inkam nwiso sowa sowiir yai imiir boini mi ti uridyiu biyeyin yipiki wraisuni whwonkamnan nwowin, siya wi ti ieyin mwis karamaeyin wi siir hirankar ninsiin idwonanii mi siya wokitkinaninii mi siya wi ti inkam nwiso yaii sowakar ninii. Mi sowiirin wi siya niyopakaiyuwi mi wi siya nisomaokii. ⁸ Mi siya sowaka ninii mi sowa wa naonami mi sowiir piuisa wi om komiiyan siyiu komiiyin wi siir hirar kiwomwokini. Mi krma sowiirin hindara haigipraprakai boini mi krma ti om komii iirin wi min namisi ikuwi Sodom, iyie? Wi Isip nikiuwi. Dimusi rani, ti omin siir iikamin yim Adi Komii siirgisir sau omomkin. Mi ti om komii ti inkam nwis owa nwowin sowiir Biyan Inkam Komiiyin yo hir niki inkin irioninkin inankigikin. ⁹ Mi iki piuganpai piuganpaini iikamin mi iikamin maeyau maeyauwanim mi iikamin yaiginpai yaiginpainiyim mi iikamin nu pai nupaiyanim sima sowiir piuis biyie aiirin iiyim wi kwoim haimiia kigi.

Mi sima wi iikamiyam kiwaki rani, sowiir piuis biyie aiir haingikaigiyim ienau. Dimusi rani, sima ti inkam nwisio io sowakar nwoko mi sima dimin biyie sowiir tiram tirkim. ¹⁰ Mi iikam whiekakim nuanim sima wi maingimaingargar nwoki. Dimusi rani, ti inkam nwisio bidi yaonamwo. Sima wi maingimaingargar nwoki mi dimin taeminim irni nwirniyamim wi hindara whisariiyar ninan priihauu priihauuwi. Dimusi rani, profet inkam nwisio yipiki nuan iikam imiir nonkwoninwoimwiiirninikinim yipiki dimin biyie simiir tiro bidi yaonamo. ¹¹ Sowa hapaiirin iiyim kwoim haimiia ywo mi mhoiia Adi Komii siya opuda ina yikropkiya sowa niyaeyam mi saeya ha nama sowiir mhi kwoinawu hiriir mi sowa ina yinsiin idwokiyo mi sowa ini irkakar swoki owo. Mi sowa ha ninsiin idwokiyo mi iikamim yipiki hiriinan kigiyim mi sima ina yididgiyim mi sima pranae pranae bi nididgikim. ¹² Mi mhoiia ti Adi Komii siir profet inkam nwisio sowar wakaeki inkam nwirin Adi Komii siir om hiranin siir yaiya pi kauwokii siya sowiirin ti hiniina boinki, kowa dinsiin idwoki mi tiriir wit. Mi ti inkam nwisio sowiir sau omomim sima sowiir kigiyim sowa ninsiin idwokiyo mi sowa waua sair yidwokainainam mi sowa ini Adi Komii siir om iirar yamo. ¹³ Mi biri kimiminkikin, nin komiyyin ina yitin. Mi om komiyyin siir haimii haimii iuurim simiir haimii whirin yio ina tirbugiyin. Mi haimii haimii iriyyar whiyyim yim ina ywokiyim. Mi iikamim 7,000 na mi aokaoki. Mi iikam nhirim omwai waiyakiyim om komii Jerusalem hiranin sima nidid prasae bi kinkikim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainankiyim yipikin om komiigi komii iir nwowiyin.

¹⁴ Mi tariinanin dimin whisakan yio bidi digiyin kira wakaeki. Mi ii priei bi kwokikin dimin biyie whoimakan yio ina swoki kwitin. triig.

Adi Komii siir paekwosim iriyyar nwisakan siir kidin ina maskiyin

¹⁵ Mi ti diminim hiriinan tirkiyim simiir mhoiyan, karar wakaeki paekwosim iriyyar nwisakan siir kidin pi maskii. Mi siya ha maskiyin mi karar wakaeki, paekwosimin Adi Komii siir omin siir hiranin siir yaiya pi kauwok boinkii, iikamim hinda tindanim wari nuin siir nwowim simiir iikamim wi siya kigirkaki siya wi hiriyyar nwoyokiyokiikaeyami inokiiinokin mi simiirin wi siyar kigiraowi. ¹⁶ Mi mhoiia ti inkam komii komiyyim simiir ipii imiir nidwodwokaiyim Adi Komii siir whwonkam ida sima ogmwo ha waisii huanainainamim nua hiriir mi sima kimidiniya siir inig iir hainan.

¹⁷ Mi sima kimidiniya Adi Komii siir boin, krima kiriir boin wadiekii. Kira krimiir Biyan Inkam Komiigin, Adi Komiyyin biia kira hiriyyar nwokin mi tariinanin kira ini hiriyyar swoki oyokiyokiiyamim. Krima ini maingimaingargar nwowim mi krima kiriir inig iir hainanprapraskii. Dimusi rani, kira kirie komii bidi haiyin mi iikamim ini kirar kigiraowim. ¹⁸ Biia iikamim sima io kinakar niki okim mi tariinanin kira ini io simakar mi owin. Mi iia ta ii aeya niti, iikamim naokaowim yim wi kira hidi mi taka iia saeya kira hauuwana iikamim yipiki kiriir mii aiir miriyyim mi kiriir profet iikam ima mi iikam whiekakim kiriir inig iir hainani ikim mi kiriir yai imiiram naingwo tibmii ikim simiirin wi kira hauuwi dimin taeminim. Mi iia ini nita iikam imiirin kira nonkwobumbuninkinana yipiki iikamim nu nwowim simiir tumbuninkin haiginiuwim.

¹⁹ Mi ti dimin taeminim sima boinkiyim simiir mhoiyan karar kigi omaka Adi Komii krimiir Wanin siir inig iir hainaniya siir om hir nwowa pi haiwaokii mi karar kigi miia yaiyim Adi Komii siya nimbinim sima nwokaiya ya sair omaka yainau hirar nwokaii. Mi karar kigi sinana pi sinankii mi karar wakaeki, diya pi tioki.

Mi karar mi kigi ninin pi nitkii mi karar mi kigi naowin aiskakin pi nikiinaini nua tiriir. triig.

12

Wig aeya mi mipug biyie ikin

¹ Mi ti digworaekwowim hiriinan tirkiyim simiir mhoiyan karar kigi dimin kibiyin ninomor kou hir nwowi mi kara ina yanaakiyin. Diminin kara kigin wignankin. Mi yuisa

saeya niiya ini hindirar kigninya ini bieki saiir piu aiir whwonan ywokiyin. Mi bwana ini saiir iga aowa ywokaiya mi saeya nauun iuur iso simiir warar mi haigin saiir mwo iirin pagra inkamin inigakin si haiginiya saiir hiriinan. ² Saeya yinpiugaka mi saeya yinisim iir naokainam tira siya dirisusua mi saeya asi kaugika.

³ Mi ti diminin kara kigiyin siir mhoiiyan karar swoki kigi dimin komiigi komiiyin ninomor kou hir nwowin ini diduka komiiyin kirie komiigakin dimin taeminsi nidid karamae nwowiyin ini siir hiriinan ywowin. Siir pua paridnanka mi siir mwoim iriivar whisko mi honim siir mwo imiir nwowim iurgim mi pagram siya haiginyokiigiyim siir mwo imiir yapa yapa yim ini pagram inkamim inigakim sim haiginiyim ini simiir hiriinan ywowim. ⁴ Mi siir kibin ha niyairyokiyin mi ninomor kou hiran nauun haimii whirin kimidiniya siya yipamkiigi mi siya simiirin nua tiriir yitkiigiigi. Mi ninomor kou hirin nauun haimii whiso sowa sowa ywoki. Mi siya ini wiga yinpiugak nwowa ini saiir whwonkam ida kingiin hirar nokwokaowin siya minam nokwokaowi saeya saiir yinisim iir naokainam. Siya minam naingwowi, saeya saiir yinisimin siir naokainaei mi siirin siya nisomaowi mi siirin wi siya naei. ⁵ Mi yinisim yinkamiyinin saeya naokainan yipiki wi iki iikamim yipiki hinda tinda nwowim wi simiir kigirkaki wadie sima nwowam mi kirie sima nwowam. Mi ti yinisimin saeya naokainakiyinin siir mhoiiyan mi ti kain siya siir bi nisomaokin mi siir bi mi aekin. Mi siirin Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosimin siya hainam ipiia Adi Komii siya nidwokaiya saiir hiriir. ⁶ Mi ta wiga ina yidamkiya niimauu boskwokiboskwonaua maeyauwa inkamki nwo karamae nwowiya saiir hiriir, maeyauwa Adi Komii siya diriraerarkwokina ya maeyau kibi aeyairga mi saeya wi wadie nwoki sibgu owim hapairin. Mi siir paekwosimim saiirin sima kigriraowi iiyim parig 1,260.

⁷ Mi ti kara kigiyim simiir mhoiiyan mi paekwosimim Adi Komii siir om hiranin yaii ina yiniiyim. Maikel siya mi paekwosimim siir yai aiir wakaeyokna apiyim sima mi ka ieya mi siir paekwosim ikim yaii simakar yinii. ⁸ Mi sima ha niniiyim mi ka siya mi siir paekwosim ima sima simiirin dig bi nwokin. Maikel siya mi siir paekwosimim siir yai imiir wakaeyokna apiyim simiirin sima hainurur haiginiu. Mi ta hiriinan saiirsika sima simiirin Adi Komii siir om hirin iya wi kwira swoki kigninkin o rani. Niingaka. ⁹ Sima ka siirin mi siir paekwosim ikim simiirin ina nhinikriropkiyim Adi Komii siir om iir haiburgigim. Mi ti kain, yio ti mipugin bidi bidiniyar nwowin inkamin yipikin Setan nikiuwiyin mi ti siyairgin ti kain niki oyokiyokiiyin biya Adi Komii siir whwonkam idan siya niki boin hiuriyugin hiniin, iikam krima iikam paii rani. Siya inkam miyik rani, siya minam kiwokinkaowi iikamim nu hir nwowim simiiram. Mi sima siirin ina kiyitkiigiyin mi siir paekwosimim iriipi hiriinan mi sima simiirin nua hiriir kiyitnoudninkigi.

¹⁰ Mi karar wakaeki inkamin Adi Komii siir om hiranin siir yayim pi boinki. Siya boin, tariinanin kariir Adi Komiiyin krimiirin siya bidi sibgu grabaiginiuin. Mi dimin taeminim siir kirie aeya bidi ikworipukimaigikim. Mi inkamin yipikin siya nimbinin nua tiriir nitam iikam imiir whinkinsiishaiginiuwam siya kirieya Adi Komii siir hiranki bidi haiyin mi siya ini inkam komii ywowin. Siya inkam komiigin. Dimusi rani, yiu biyeyin yio paekwosim ima bidi kiyitkiigiyin yipikin biya nii nabie Adi Komii siir whwonkam ida nokwowin yai ninkinwaomwarkii boiniyin mi ha mi boiniyin krimiir nomiiyauim nuanim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim yim biyiekim. ¹¹ Krimiir nomiiyauim siirin bidi ikworipukimaigikin Krai siir nhieya saiir kirieni inkamin yipikin sibsibnan nwowin mi siir nhieya ha naokiinainama biya nua hiriir. Mi Adi Komii siir yayim sima boinim mi sima boinimauuim simiirin simar ikworipugii. Adi Komii siirar kwoinkin sima mi aowi sima wi maigimaigar mi owi. ¹² Mi ta hiriinan saiirsika iikamim kima Adi Komii siir om hir nwowim mi digworaekwo whiekak ikim kima maigimaigar dwo. Mi iikamim nuanim digworaekwo whiekakak ikim kima mintarao! Setan siya nua waraur bidi yitin mi siya kimaka wi io praesae prasae nwo rani mi kimiirin wi siya nonkwobumbuninkin haiginiwi. Dimusi rani, siya ina ninokninkinin iya ini kingiin nita Adi Komii siya siir nonkwobumbuninkinana mi siir kabitkaigiyana paeya.

¹³ Mi ka siya ina kigninokninkinkiyin siirin bidi kabitkiigiyin mi siya nua bidi yamin mi siya ha ninsiin idwown mi siya kimidiniya ta wiga yipika biya yinisim yinkamiyin naokaina saiir yinkinaeyokiyok. ¹⁴ Mi siya ta wig aiirin ha ninkin aeyokiyokin mi siya saiir bi nisomaokin. Mi saiirin pidga kwiso ipiyinin wab nikiuwiyin siir owiir hauugi mi saeya sowiirin ha haiyo mi saeya kimidiniya niimau boskwokiboskwonauwa hiriir yama niimauin inkamki nwo karamae nwown siir mi saeya ka biyeyin siirin ha haburgiga mi saeya ini hapi arugi aru ini owouwa. Saeya hapairin biewiyin wi whis haimiia nwowi mi saiirin wi simar kigriraowi. ¹⁵ Saeya ha nidamama mi ina siinama mi op komiia iekinakiibormainamiyim hiniina ina saiir mhoiyar yama. Saeya saiir mhoiya minam namka ta opa saiir hinina ta wig aiirin pi saeya nwoki kaiyoprindipu aokiyim mi saiirin pi saeya nwoki hainamim mi saiirin pa nwoki isomaowim. ¹⁶ Mi saiirin kimidiniya nu siya whinkinsiis haiginiu mi nuin ha piigigiyin mi ta opa ka ieya yaskiigiya siir yai hirankin saiir hopnan hainawidam ya ini nua hiriir yaokiinainama. ¹⁷ Mi ka siya ta wig anakan io prasae bi nwokin mi siya saiirin ha haiburgigin mi siya ina yamin yinisim nhirim biya saeya niki iyowim simiir nisomsom aokaowam yim ti yinisisimim yim ti iikamim yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiir wakaeyokna apiyim mi ha boinmimauuwiyim yim sima ti Jisis siir yai aiir boinmimauuwiyim. ¹⁸ Mi ka siya ha namin mi siya kimidiniya whii komii saiir siiyin iir mi okwoi. Iriig.

13

Niimauan wraisu iso sowa sowar nimbiyam iko

¹ Mi diduka whii komii solwara saiir siiyin iirar niki okwown mi karar kigi wraisu komii irin op hirankar nomboknaiini. Mi honim siir nwowim iuurgim mi siir mwoim siir nwowim iriyyar whisko mi pagra iuurim inkamim inigakim sima haiginiyim hiniinin ini ti hon imiirar haigin digim mi ti mwoim sima yapayapin inig bibiyekakinairgim. Tiki inigim yim min nokdap haiginiugim Adi Komii krimiir Wanin siir nikwowaisiigim. ² Mi ti wraisu komiyyin yipikin whii komii solwara hiranki nitin siir piua ini niimauan pusi biyeyin namaknamakan kitiyin min dapiyin lepat ini siir piunan ywown mi siir iga inin kirie komii komiigakin ini wraisu biyeyin min dapiyin bea ini siir iga inin ywown mi siir yaiya ini niimauan pusiya laion dapiyin ini siir hiriinan ywowa. Siirin kirie diduka siya hauugin mi siirin siya bidi yimbiniin iikamim yipiki hinda tinda ti nu iir nwowim simiir kigriraowam. ³ Mi siir mwo whirin yio ini hankakar nwown siirin sima nisomaonan bidi ywown. Mi ta paowai hana ina swoki iyimwarkaigiya mi iikam whiekakim ta hana siir mwo iir nwowa saiir kigim mi sima ini kakakar ywokiyim mi ina boinkiyin, siyairgin inig komiigakin. Mi sima ini siirar mi wakaeyokna apim mi ini siir yai imiirar mi wakaeyoknam. ⁴ Mi iikamim ini ka siir inig iirar hainan prapraskiyim. Dimusi rani, wraisu iirarin kirie siya hauugin mi iki nuan dimin taeminim simiir kouwin ini siyar ywown. Sima kimidiniya ka siya mi wraisu ikin sowiir inig owiir hainanprapraski. Dimusi rani, sima sowiirammin minam naingwo tibmiigo inig komiigakin ini sowar ywowo. Sima ha boinkim, pisirin dimin komii irin inigakin ti wraisu ti tir nwown siir hiriinan kirie komiigakin? Mi yaii nini siirin wi nhinga nikwowaisii? Inkam nwir karamaeka!

⁵ Adi Komii siya wraisu iirarin minam kiwakikin siya yai bibiyie boinim Adi Komii siir nikwowaisiyyam. Mi siya siirin minam kiwakikin siya digworaekwown nuanin simiirin biewiyim whoim haimiia kigriraowim ⁶ Adi Komii siya siirin minam kiwakikin siya yai bibiyie boinim Adi Komii siir nikwowaisiyyam mi Adi Komii siir omin mi tiriiginim yipiki Adi Komii siir om hir nwowim simiir boinim. ⁷ Adi Komii siya siirin minam kiwakikin siya iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim yai simaka niniyim. Mi simiirin yamdikwuruwa siya siyar hainurur haiginiuwim. Siya kirie komiigakin mi siya wi iki iikamim piugan piuganiyim mi iikamim maeyau maeyauwanim mi iikamim yaiginpai yaiginpainiyim mi iikamim nupai nupaiyanim ti nu iirar nwoirkakim simiirin ini siyar kigirkakim. ⁸ Mi iikam whiekakim ti nu iir nwowim yipiki simiir inigim ti inkamin sibsibnanin siir yokwo aiir win karam nwowim yim sima wi wraisu komiyyin siir inig

iiir hainani. Mi bidi bidiniyarın iya Adi Komii siya ti nu iiir niki onkwokwo karamaeyar niki owin, siya saiirar winkin ti iikamim simiir inigim yipiki saika nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin ta yokwo aiirin.

⁹ Kira kariir yai imiir wakaeki! Yipiki yai imiir wakaeki siya simiirin sibgu daingwo omok. ¹⁰ Tiki iikamim yipiki wi Adi Komii siya nimbini maeyauwa mii biyie miriia saiir hir hiugripkiikikaiyam yim wi hirar hiugripkiikikaii. Mi tiki iikamim yipiki wi Adi Komii siya nimbini simiirin kamkiuni hampimpit aowam, simiirin wi kamkiuniyar mi hampimpit aowi. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim yim wi kirie hiriirar nwokripkaii mi sima wi Adi Komii siirar sibgu wakaeyokna api. Dimusi rani. Tiki dimin bibiyeyim nitim simiirsika.

¹¹ Mi ti digworaekwowim hiriinan tirkiyim simiir mhoiiyan karar kigi nuin pi piigigi mi karar kigi wraisu irin hiranki nimbinaini. Mi tiki hon whiso tiki wraisuin siir mwo iiir nwowo ini sibsibni honan ywowo. Mi siir yaiya siya boinkiya ka siir yainan boinkikin. ¹² Mi tiki wraisu komiiyin yipiki biyan wraisuin siir mhoiia nitin siya biyan wraisuin siir kirie aiir haigin mi siir igsopa ini siyar yokwokairina mi siirin siya whinkinsiis haiginiu iikamim hinda tindanim sima tirim sima ti wraisuin yipiki biya paowaigi psin mi naokingiin ha nwowin mi wadie ha swoki owin siir inig iiir hainanim. ¹³ Mi ti wraisuin nuanki nitin siya dimin kirie komii komii kasa bi tirkin. Ti sima siya tirim, siya paeya ninomor kou hiranki kiyai nua tiriir mi iikam whiekakim hapair nokwowim sima ini ti dimin iirar kigiyim. ¹⁴ Mi iikam whiekakim hinda tindanim simiirin siya bidi kiyopsibghaiginiim dimin kirie komii komiiyin yipiki siya miriiyim simiir wraisu komiiyin siir whwonkam ida. Mi siya simiirin ha mi kiyopsibghaiginiu mi simiir kwoinim ha mi kiyai mi ta hiriinan saiirsika sima pae asi niibirgin ti wraisuin siir piunan ti wraisuin yipiki siir mwoin kamkiugi niki haingirin mi siya pariiparii naoim. Mi siya ini wadiyar swoki owin siir hiriinan. ¹⁵ Mi biyan wraisu komiiyin siya ina kiwakiyin ti wraisuin mhoiia nitin siya ti paeyin sima niibirin ti biyan wraisu iiram hainam. Mi siya pi yai minar nwoki iya diriraerar boinim. Mi ti paeyin sima niibirin ini ti iikamim yipiki siir inig imiir hainan karamae nwowin simiirin ini siya yisomsom aokaokiyim. ¹⁶ Siya ti dimin taemin hiriinanim iki dimin taemin nhirim simakar miriigin. Mi iikamim yipiki inig komii komiigakim simiirin siya tirki mi iikamim yipiki niinga priiyokaeyami ikim mi iikamim yipiki umirki naokingugunankaiyim mi iikamim yipiki paeprikab nwowim mi tiriiginim yipiki umiram mirii ikim mi tiriiginim yipiki whisarii mii priimirii ikim, siya simiirar tirswo mi simiir ina inigim mi simiir mwo ikim ina hainmamakiuswowim. ¹⁷ Mi iikamim yipiki ti wraisu biyeyin siya hainmamaku karamae nwowim mi siir inig karamae nwowim simiir ina inigim mi simiir mwo ikim simiirin wi kiwaki rani, digworaekwo haiginim mi umir simiirsi haiyim mi digworaekwo wi mi sain tani. Niingaka.

¹⁸ Krime ti dimin taemin hiriinanim simiirin sibgu daingwo omok. Mi iikamim yipiki ninokninkin miyikakim yim wa sibgu inokninkini ti wraisu biyeyin siir dimina hainmaku. Ta dimina hainmaku ya inkamin siir inig ieyairgin mi ta siir dimina hainmakuwa ya 666ka. Iriig.

14

Mi 144,000 iikamim mwai waokim

¹ Mi ti kara kigiyim simiir mhoiiyan karar kigi inkamin sibsibnanin om komii Jerusalem hir nokwowi omin yipiki ha dapiyin siir inig whirin Saion. Siya mi 144,000 iikam ikim yipiki siya mi siir Adi ikin Adi Komii krimiir Wanin sowiir inigak nwowim simiir mwowim sima hirar nokwokim. ² Mi ti kara kigiya simiir saiir mhoiiyan kara diminin ninomor kouwanin siir wakaeki. Siya pranae pranae bi kauwok boinkikin, hapi owieyin kouanki niswitnaomaigiiyin whoowa ha kiniiyin ini siir hiriinan ywowin hapi diyaki tiokikin. Kara simiir wakaekiyin mi hapi iikamim simiir gita imiir tiowaowiyim ini simiir hiriinan ywowim. ³ Mi 144,000 iikamim yim ipiia Biyan Inkam Komii siya

nɪdwokaiiya saiir kingiin hir nokwowim. Sɪma hirar nokwowim mi sɪma mwai kibiya kwira yokwo wao ti dimin whiiyim kwoin mɪnkakim mi ha niyae dirirarariyim mi inkam komii komii kamnwir nwii ikim simiir kingiin ta mwai aiirin iikam nhirkim wara ninoknɪnkin tani. Ti iikamim yipiki biya Adi Komii siya niki anmaiwarkainam iikamim nuanim simiir inankin sɪma sɪmar ninoknɪnkini. ⁴ Tiki iikamim yim dimin biyeeki bi kimbugim. Mi tiriiginim simiir kwoinim wigim bi kiyagim mi iripa piu sɪmaka bi mi okim. Sɪma inokɪnokin tiki inkamin sibsibnanin siirarar wakaeyokna apikim pi siya hinda mi am yimbi hiriyyar mi ami. Ti iikamim yim Adi Komi siirgim mi sɪma iriipi hiriinan ti inkamin sibsibnanin siir warairgim, sɪmairgim dimin taeminim Adi siya hauuwim bi simiir haii. Yim sɪma iki uridyiu bibiyeyim sɪm inig bi hainanikim mi iki wraisu bibiyie ikim. Niingaka. Sɪma Adi Komii siirarar hainanikim. ⁵ Tiki iikamim dimin whirki bi kimbugim. Mi iya sɪma nu hirar niki owa sɪma bi niksisaekim. Niingaka. Iriig.

Paekwosim nwoimim simiir yaiga

⁶ Mi ti kara kigiyim simiir mhoiiyan mi karar kigi paekwosim nwirin hapi ninomor kougi kou hirar siinii. Siirin Adi Komii siya nikropkikin nua tirii nitim siir yai kibikibiyim inokɪnok hiriyyar nwoyokiyokiikaeyamanim simiir nanaaknɪnkiiyam. Siya ti yayim simiir boinmamauniyam tirkin, iki iikamim nupai nupaiyanim mi iikamim piugan piuganiyim mi iikamim yaiginpai yaiginpainiyim mi iikamim maeyau maeyauwanim simiir. ⁷ Siya komiiyar kauwok boinki, kira Adi Komii siirsi didid mi siir yai imiir wakae mi siir inig iir hainan. Dimusi rani, iya Adi Komii siya hidana ini nita iikamim ti nu iir nwowim simiir. Adi Komii siir inig iir hainan yipikin nu ninomor sowiir nonkwowim mi whii komiia solwara nikiuwi aka mi yab komii komii ikim mi ienosisim ikim mi whii ikim. Inkam nwirni inig kipi hainan.

⁸ Mi kara siir kigwinin siya nitin mi karar swoki kigi paekwosim nwirin siir mhoiia nitin siya komiiyar kauwok boinki, wakae ti om komiiyin yipikin Babilon nikiuwiyin yio bidi tirbugiyin. Mi iikamim yipiki ti om komii Babilon siir nwowim iikamim hinda tinda nwowim simiir kwoinim sɪma bidi kiyayim mi sɪma ini simiirar mi wakaeyokna apim mi dimin biye bidiyar mi tirim. Mi uridyiu biye siir inig iir bidiyar mi hainanim. Mi Adi Komii siirin digumii bidi haimriyugigim. Mi iikamim yipiki om komii Babilon hir nwowim yim ini wiga wain mobin si kwiyaeya ini saiir hiriinan ywowa mi kamim simiir kwoinim pi saeya kiyaii sɪma nini kwiyaeniyam mi sɪma pi iripa piu saika nwoki owim.

⁹ Mi karar swoki kigwin paekwosim nwirin ti paekwosim nwiso sowiir mhoiiyar niti mi siya ina kauwok boinkiyin, iikamim yipiki wraisu siir inig iir hainanim mi diminim wraisu komii siir hiriinan nibir nonkwokwowin siir mi hainani mi simiir inam mi mwo ikim simiirin siya hainmamakiuwi, ¹⁰ mi Adi Komii siir kwoinin haugihauga ha whiyekii mi siya wi sɪmaka nɪnkikini. Mi siir kirieya wi komiigi komiiyar nwowi. Mi Adi Komii siya simiirsiyin wi haimiisima swoki aingwobuna rani mi simiirin siya wi nhami nhami nipimpar tani. Mi ti hiriinan iikamim, Adi Komii siya simiirin wi paeya nitnoudnankaigi maeyauwa siyan nhiridmir paridnanin si niuwa saiir hiriir mi simiir kimpipisuwa wi miyiknan nwo rani, wi kipiigi kipi nwowi mi paekwosimin dimin whirki kimbu karamaeyim mi inkamin sibsibnan inin yim sɪma wi pae anaka hirar nokwokaowi simiirin. ¹¹ Mi ta paeya simiir piu aiirin saiir paowii aeya kimpipisu haiginuwi inokɪnokin. Mi iikam yipiki wraisu biyeyim siir inig iir hainanim mi diminin sɪma nibirin siir whwonkamnan nwowam nwowin siir inig iir mi hainanim mi simiir ina mwo minim siir dimin hainmakiuwiyin siir hiriinankak mi owim mi ta paeya simiir piu imiirin wi saeya kimpipisu haiginuwi mi saeya wi dig rani. Nii nabieyin wi simiiram kiwaki rani, piu sɪma siisam. Niingaka.

¹² Mi ti dimin bibiyeyim ti wraisu biyeyin siirim sɪma niti mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api mi Krai siir yai imiir mi sibgu wakaeyokna api, yim sɪma wi hiriyyar nokworinukripkaii.

¹³ Mi ti siya boinkiyim simiir mhoiiyan, karar wakaeki Adi Komii siir paekwosimin siir om hiranin pi kauwok boinkii, ti dimin taeminim yokwoni haiginaowid. Mi iikamim

yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim mi yipiki ti tariinan naowim. Mi mhoiia siima wi maingimairga nwowi. Tiki yayim Adi Komii siir paekwosim ieya boinim yim kaimwowaigim. Mi iki omin ninomor kou hiranin simiirin wi Adi Komii siyar Kigriraowi. Dimusi rani mii kibiya siima miriia sairsika mi siima wi maingimairgar nwokiyami. Dimusi rani, dimin taeminim siima tiriyim wi simakar niti. Iriig.

Paekwosim siya ha namin iikamim nuanim simiir ini ikiunaki mi simiirin Adi Komii siiram yikiunam.

¹⁴ Mi ti yayim siya boinkiyim simiir mhoiian mi kara waua ninomorana saiir kigiyan mi karar kigi inkamin Kraisanin, Yaowae Adin ninomor kouanki nitin, yio wau aiirar nidwowi. Mi pagra siya haigina inkamin inigakin si haiginiya ya hiniinaka. Mi kamkiuin siya nonkwowin siir iowa hapi mhanki witi. ¹⁵ Mi mhoiia paekwosim nwirin ha swoki apninaniniyan Adi Komii siir inig hainaniya omaka hiranki mi siya kimidiniya inkamin wau aiir nidwowin siiram yani ikiuni mi siya siiram praenae pranae bi kauwok boinkikin, kira kiriir kamkiu iir haigi mapi digworaekwowim simiir dikrimkripnam. Iya bidi yimbiniya ti sasaeyim nuanim sasae wai nwowim simiir ninguguhaiyana. ¹⁶ Mi ti inkamin wau aiir nidwowin siir kamkiuin ha kinawanakiyan mi digworaekwowim nuanim ini siyar yikrimkrip swokiyim.

¹⁷ Mi ti digworaekwowim simiirin ha nikrimkrip digiyan mi paekwosim nwirin ina yapninaniniyan omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hiranki yio ti inkamin waua sae nidwowin siir hiriinankin siya kamkiuin io mhani haniin witiyan whira nonkwowi.

¹⁸ Mi siya ha napninaniniyan mi tiki paekwosim nwirin yipiki paeya sae kigriraowiyin siya ina haiburgigin ta hiiya nae Adi Komii siiram haigininkin imiiaeyia saiirin mi siya ini komiiyar kauwok boinkiyin, ti paekwosimin yipikin ti kamkiuin mhani haniin witiyan siir nonkwowin siir in siiram. Siya hiniina kauwok boinkikin, kira kiriir kamkiuin yomki mi uridim wain iirim simiir dikrimkripki yipiki nu hir whakim. Dimusi rani, siima bidi higyim. ¹⁹ Mi mhoiia paekwosimin kamkiu iir nonkwowin siya siir kamkiuin ha yomiwakiigiyin mi siya sasaeyim wai nwowim ina yikrimkripkiyim. Mi siya simiirin ha haiyan mi ina yitnoudnankaigiyim siya iya saiir hiriir pi nikwobrombropkiyim hii aiiram, hii aeya nitam. Mi taka siya iya ya hindara boiniiyoka ya io Adi Komii siya nwo aeya iikamim nuanim simiir nonkwobumbuninkinam. ²⁰ Mi siima ti sasaeyim kimidiniya iya om komii siir yaba nwoa saiir hir ikwobrombrop mi simiir hiiya ta iya saiir no hiranki nakiinaniniya ha niyopinainiya 320 kilomita hiniina yunanainam ini inkam mwodigimwodigar yaki owowin. Iriig

15

Paekwosim iriyyar nwisio dimin biye iriyyar whiso ini siima nonkwowim

¹ Mi ti dimin taeminim mi nhie aka kara kigim simiir mhoiian karar kigi diminin nanaakak nwoiyin Adi Komii krimiir Wanin siir om hir nwowi. Mi karar mi kigi ninomor kouan paekwosim iriyyar nwisio mapai mapai biye iriyyar kwiso yipiki iikam imiir nonkwobumbuninkini simiir nonkwowi. Mi ti dimin biyeyim nua hiriir namkii mi iikam imiir nipimpari mi mhoiia Adi Komii siir ioa wi haniingin digii. Mi ti dimin bibiyeyim yim wa digiguskii.

² Mi mhoiia kara kigi diminin whii komii solwaranenin mi ti diminin ini opnainan ywowin paeya ini siir hirar niugaiya. Mi kara whii komii solwara saiir kigiyan mi kara iikamim wraisu biye saika nwowim simiir warar yinkan kigi mi diminin siir hiriinan siima niibir ikin mi siir diminin hainmamakiuwi ikin, siima yaii simaka niniigim mi simiirin iikam ima hainnurur haiginiu. Dimusi rani, siima simiir inig imiir bi hainankim. Siima ini whii komiia solwara nikiuwiya ini saiir nokwowim mi gitam siima haiyikwowim yim Adi Komi siya hauugikim. ³ Mi siima ti gitam Adi Komii siya hauugiyim simiir nonkwowim mi siima kimidiniya mwaiya Adi Komii siir miian inkamin Moses nikiuwiyan siya winkiya

bidi bidiniya saiir waokim mi sima inkamin sibsibnanin siir mwai aiir warar mi wao. Sima ti hiniina waokim,

Adi Komi krimiir inkam komiiyin kirie whiekakim ini kinakinar nonkwo digim mi dimin taeminim kira tiriyim yim wadiekinairgin. Iikam krimiirin ini kirar Kigirkakin. Mi digworaekwowim bidi bidinanim mi tariinan nwo ikim mi mhoiiyan ikim yim ini iriipi hiriinan kirar mi kigirkakim, dimin taeminim kira tirim yim wadie kinairgin kirarin kaimwokikaimwowaairgin.

⁴ Kiriir inigin wi nhinga hainani? Iikam whiekakim wi kiriir inig iirirar hainani sima wi kiriir inig iir hainani krimiir Biiyan Inkam Komii nwiruan. Mi sima wi ha boini, kirie komiigakin ini kirar ywowskiyin. Dimusi rani, inkam nwiruan wadeki wadie nwowin ini kinakinar ywowskiyin. Mi ta hiriinan saiirsika sima wi dimin taemin kibi kibiyim wi simiir asi kigi.

⁵ Mi sima waowa saiir mhoiiyan mi karar kigi omaka Adi Komii siir inig hainaniya Adi Komii siir om hirana hindara haiwaonisugii. Mi kara maeyauwa Adi Komii siya nidwokaiiya ini saiirar kigiya. ⁶ Mi ti paekwosim iriyyar nwis dimin biyie iriyyar whiso sim nonkwowim yim ta omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hirankar yapninanini. Mi yuisim sima niyiyim whisinankinairgin mi sima ini hindara kigninyam. Mi piuwoyim sima kikogim gol piuwopkinairgin. ⁷ Mi sima ha napnaniniyim mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim simiir nwir ieya hauugi twowim irira ti paekwosim iriyyar nwis imiir. Adi Komiiyin yipikin hiriyyar nwoyokiyokiikaeyamiyin siya ini iowar niki okripkaiyin. Mi ta siir iowa ha ninkpitkiya mi ini op yimbiyama ti two iriyyar iso simiir yainau hir mi ti two iriyya iso ini mirkimirkar yinkinkiyim. ⁸ Mi Adi Komii siir kirieya saiir paowiiya mi siir dimin miyik miyikim paenan niyaeiyim ini ta omaka Adi Komii krimiir Wanin siir inig hainaniya ini saiirar yiniyokiigiya. Mi inkam nwirki ta omaka Adi Komii siir inig hainaniya wi saiir niki apninopkainam tani mi wi ti dimin biyie iriyyar whiso paekwosim iriyyar nwis ima nonkwowim wi simar digii. Iriig.

16

Mi paekwosimim ti dimin biyeyim ha haiyim two hirankin mi simiirin ina yitkiigiyim nua tiriir

¹ Mi mhoiyya karar wakaeki yai kwira omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hiranki kauwok boinkii ti paekwosim iriyyar nwis simiiram. Kima wari two iriyyar iso Adi Komii siir io aeya nwokaiyim simiir haigi mi simiirin nua hiriir ditkiigi.

² Mi biigi biiyan paekwosimin siir twowa ha haiya mi siya saiirin ina yami ininaokiigiya nua hiriir mi ti iikamim yipiki ti wraisu biyeyin siir inig iir hainaniyim mi diminin sima niibir ikin siir hiriinan mi diminin ti wraisu siirin hainmakiuwiyin siir hiriinankak nwowim simiir piuim mi ti diminin wi yhiyopnan simiir piu imiir nauni aogriginii. Mi sima wi kimbipisu prasae kin tani mi wi paowaiyar nasae pisnami.

³ Mi karar swoki kigi paekwosim nwisakan ti dimin biyeyin siir twonau nwokaiyin pi naokiigii mi siirin whii komiyya solwara nikiuwiya hiriir yami aomaigi. Mi opa ini nhieairgar yikpitmaigiya mi dimin taeminim saiir nwomaiyim yim ina yaokaokiyim.

⁴ Mi karar swoki kigi paekwosim nwoimakain ti dimin biyeyin siir twonau nwomaiyin pi haii mi siya ina yami aomaigiyin yab komii komiiyim mi ieno ienowim simiir mi sima ini nhieki yikpitmaigiyim. ⁵ Mi karar swoki wakaeki paekwosimin yipikin ti opim simiir kigriraowiyin pi boinkii, Adi Komii, kinakinairgin wadeyin. Mi ti diminim kira tirkiyim op aiir tirbugiyin yio min niisiimauugin kira wadiekwadieyar sibgu hidikin mi ta hiriinan nonkwobumbuninkina ti iikam hiriinanim simiir asi nonkwobumbuninkinkim. ⁶ Kira wadekin. Dimusi rani, biyya tiki iikamim sima Adi Komii siir iikamim mi kiriir profet inkam ikim simiir nisomsom aokaokim mi simiir nhieya ina yaokiinainama. Mi ta hiriinan saiirsika kira op aiirin nhieki nikpitmaigiyam asi tirkin sima kwiyaeyam. Mi ti dimin biyeyim simiir yamdi swoki iigonam. ⁷ Mi karar mi wakaeki inkamin hiiya nae Adi Komii siiram haigin inkin imiyyaeiya saiir kingiin nokwowin pi kauwok

boinkii, ihi, Biyan Inkam Komiiyin Adi Komiiyin kirie komiigakin dimin taeminim kira tirkiyim, simiiram, simiir nonkwobumbuninkinam mi simiir yamdi swoki iigonam yim ini ywokiym.

⁸ Mi karar mi kigi paekwosim nwiyakain dimin biyeyin siir twonau nwokaiyin pi naokiigi mi yio ini bie iirar yauni aokiniuwim mi iikamim simiir piyim ini ti bieyin siya whwokiya ini saeyar whwogrimgrirgiyim. ⁹ Mi ta yhiyopnana simiir niugrirgigiya mi sima Adi Komii saikar yinougwo ti dimin hiriinanin simiir tirbugiyin siirsi. Dimusi rani, ti diminin ti iikam imiir tirin yio Adi Komii siyar kigirkakin. Mi sima ti dimin biyie hiriinanin simiirin digiumii bi haimriiyugigim mi Adi Komii siir yai aair bi wakaeyokna apkim mi siir inig iir bi mi hainankim. Niingaka. Sima ini simiir kwoin biyie iirar napkripkaiyim.

¹⁰ Mi karar swoki kigi paekwosim iriyyarakain ti dimin biyeyin siir twonau nwokaiyin pi naokiigii mi ti diminin ini ta ipiyya ti wraisu biyie ieya nidwokaiyya ini saiirar yauni akainiya mi iyya ha nita ini ti nuim ti iikamim sima nwowim siya kigirkakiyim ini simiira yimuiuguskiya. Mi iikamim ini simiir kwiriyae imiirar kaupikrimkripnamim. Dimusi rani, simiir piyim pi kimpisugim. ¹¹ Mi sima Adi Komiiyin ninomor kou nwowin siir asi ninouugwokin. Dimusi rani, ti simiirsika. Mi sima dimin biyeyim sima tirim simiirin digiumii bi haimriiyugigim. Mi sima ini simiir kwoin imiirar napkripkaiyim.

¹² Mi karar mi kigi paekwosim iriyyar nwiarakain dimin biyeyin siir twonau nwokaiyin pi naokiigii. Mi ti dimin biyeyin ha naokiigiyin ini ie Yufretis siirar yauni aomaiyiun mi ti ieyin ina sinkai iuguskiyin mi siya ha ninkpitkiyin mi ini inkam komii komiiyim nuanim simiir siyyuar yasae owiuguskiyin inkam komiiyim maeyauwa bieki nitiya hiranim simiir siyu nwowam, sima nitam. ¹³ Mi karar kigi ti uridiyu biyie nwoimim owak nimbiamim. Mi ti owakim ka siir yai hiranki nitkim mi wraisu biyie ikin mi ti wraisu biyeyin ha dapiyin profet niksisa. ¹⁴ Yim ti urid yiu biyeyim yim Setan siir isid ieya, yipiki ti dimin kirie komii komiiyim simiir tiriyim. Mi ti uridiyu biyie nwoimim ha namim iikam imiiram yipiki iikamim hinda tindanim ti nu iirar nwoirkakim simar kigirkakim simiiram simiir kwoin imiir kiyaiyam mi sima iripa haingiriyiu onaniyam yaii Adi Komii saika niniiyam iyya yipiki Adi Komii siya nwowana kirie komiigak mi simiirin siya nimbini yaii saika ninkikin iniiyam.

¹⁵ Kara Jisiskin, karaigin ti kiriir boinkiyin. Kara wa nitsauuwi, kira ninokninkin tani iyya kara nitana kara wi hiyan inkamin si hiniin niti. Mi yipiki sibgu nokworinukripkaii mi dimin taeminim mhoyiya nitanim simiiram nwokwokini sima wi maingimairga nwowi. Mi sima wi ti diminim nimbiamim wi simiirsi nidid rani, inkamin yiuis karamae nwowiyin mi parura ha napnaniniyin siir hiriinan.

¹⁶ Mi ti uridiyu biyie nwoimim ti inkam komii komiiyim simiirin ha nikiuuna digim mi sima maeyau kwiruwar ywomimir ta maeyauwa ha dapika Hibrumi yaigina Amagedon.

¹⁷ Mi ta maeyau kwiruwa iripa sima nangiriyiu owouwa saiir mhoyian karar kigi, paekwosim iriyyar nwisakain dimin biyeyin siir twonau nwomaiyin pi naokiigii mi yim ti diminim ha naokiigiyim yim ini opuda saiir yainau yamkiyim. Mi mhoyiya inkamin, omaka Adi Komii siir inig hainaniya ipiyya Biyan Inkam Komii siya nidwokaiyya saiir kingiin nokwown siya ini komiiyar kauwok boinkiyin, ini wakaeyim, ini digi digi ywokiyyin. ¹⁸ Mi karar kigi sinana sinankiya mi hinda tindan ini warar yuyayokiigiyin mi diya ha tikiya mi nuin pranae pranae bi kiisiskikin. Biyya niinin hiriinan bi nitkin. Niingaka. Tiki niinin yio ini iki niinin biyya nitim ini simiir haiburim. ¹⁹ Mi nuin komiigikomii ha kiisiskiyin mi om komii Babilonin haimii haimiiyim whoima yinikibimbirgi mi om komii komiiyim iki hinda tindanim yim ini biyeyar ywokiyyim. Adi Komii siya ti dimin bibiyeyim om komii Babilon hiran iikamim sima tirim simiirin bi naingwo owouugin mi iowa siya nwowa ini opa mobin op kwiyaeyin hiranki naokiinainiyya ini saiir hiriinan ywowa mi ti siir kwoinbudin siir iowa ha naokiinonkwokwoswokiya ini ti om komiiyin siirar yauuni aokiniyin. ²⁰ Mi nuin komiigi komii ha kiisiskiyin mi mhiu whiekakim mi mhiugribsisimim whii komii solwara saiir

nidwodwomaiyim yim ini whii komii solwara saiir hirankar kigugugiyim. ²¹ Mi mhoiia karar kigi ais komii komiiyim pi nikiiginaaiinii siiyanan. Mi ti aisim nikiiginaaiiniyim ninomor kouankin simiir hikim 50 kilokim mi iikamim nuanim hinda tinda nwowim yim ina tiodwomaigiyim. Mi iikamim kimidiniya Adi Komii siir yigbumbu. Dimusi rani, ti aisim simiir nauuni itniyim yim miyyik rani. Iriig.

17

Hii nanaei wig komiia saeya hik prasae prasae bi haiga

¹ Mi mhoiian ti paekwosim iriyyar nwisio yipiki dimin biyeyim simiir twonau nwokaiyim simiir naokiigiyim simiir nwirin ha nitin kariiram mi siya ini boini, kira mi kara wi krirar nami mi kara kiriirin wi dimin biyeyin Adi Komii krimiir Wanin siya tiri wig biyeya hii nanaeiya saiir kara wi kiriir niisiimauui saeya ti om komiiyin yab komii komiiyim simiir kingiin miriyyin ya saiir nikrigin. ² Mi inkam komii komii whiekakim yipiki iikamim hinda tinda nwowim simiir kigirkakiyim yim sima saika iripa piu bidi ywowim. Mi iikamim hinda tinda nwowim ti nu iirar, simiirin saeya tirkim ti hiriinan siyiun saeya tirin siir tirim. Mi inok inokin simiir kwoinim saeyar kiyaigim.

³ Mi siya kariir kwoinbudin siirin ha haiyin mi krira ina yamwo mi krira niimau boskwokiboskwoin inkamki nwo karamae nwowin siir hiriir yimbiam. Mi karar kigi wig ira wraisu komii irin yipikin paridnan nwowin siir idwo hir nidwowi. Inig kasa rani, siir piu aiir nwowim mi ti inigim yim Adi Komii siir nigbumbu dap ima. Mi mwoim siir nwowim yim iriyyar whisko. Mi honim siir mwo imiir nwowim iuurgim. ⁴ Mi yuusa ta wig aeya niya ya wirnan paridnan bidi wokiiwomwita. Mi dimin kibi kibiyim saeya piuaiyim mikin minim mi rin minim yim golni arar nokwokwokim. Mi mobin saiir ina aeya nonkwowin yio golni nonkwokwokin yio kam imiir kiyaiyankin dimin biyie sima tiram. Mi ti dimin biyeyim io Adi Komii siya nwowam tiriyim mi ti dimin biyeyim saeya tirim kam aka hii saeya nanaeyim mi ti dimin hiriinanin yim ini opni haniin saiir mob iir nwomaiyim. ⁵ Mi kara kigiyin inigin saiir mwo hir nwowin yio hiniina boinkin, taka wiga ya om komii Babilon siir nikriga. Saeya wigim hii nanaeyim simiir apuga. Mi saeya iki iikamim hinda tindanim yipiki dimin bibiyie whiekakim simiir tiriyim simiir apuga. ⁶ Mi karar mi kigi saeya op biyie bidi mi kwiaaeya. Saeya dimusi bi whaowaeka, saeya wigkamim yipikim Adi Komii siir yai imiiram naingwo tilmii kiinim mi Jisis Kraisi siya simiirin hiniina nanaakninkiihaiginiuim sima simiir wakaeyokna apikim mi saeya simiir nhie imiir kwiaekim. Mi simiirin ini saeyar yisomsom aokaokiyim mi ti hiriinan saiirsika saeya simiir nhie imiir asi kwiaekim. Mi kara saiirin ti hiriinan kigin saeya ti hiriinan tira mi kara ini hindara yanaakiyin. ⁷ Mi ti paekwosimin ina swoki boinkiyin kariir, kira ta wiga saiir saiira dimusi naingwokwonanaei. Saiirin wi kara boinmauwi kiriirin mi wi kara nanaakninkiihaiginiuwi hiniin saeya yipika mi ti wraisu biyeyin yipikin mwowim iriyyar whisa nwowin mi honim iuura mi owin ta wig aeya nidwowin siirin iriipi hiriinan. ⁸ Mi ti wraisu biyeyin biya kira kigin irkak niki owin nu tir mi tariinanin siya bidi yaonamin. Mi siya wi sipi niti ti ieyin mwis karamaeyin siir hirankin mi siya nami mi siirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkinkii. Mi iikamim nuanim yipiki simiir inigim siir yokwo aiir haigin karamae nwowim biya siya nu ninomor sowiir nonkwokwowa, sima siir kigi sima wi hindara nanaaki. Sima siir kigi mi sima wi pi nanaaei. Dimusi rani, tiki wraisu biyeyin nu tirin kwiruwar nwonamkin mi tariinanin siya nwo rani. Mhoiia siya swoki insiin idwowi mi siya omwaiyar swoki waiyai mi sima siirin wi haini kigi.

⁹ Mi iikamim sibgu ninomokninkiniyim kima ti dimin hiriinanin simiirin sibgu daingwo omok. Mi ti mwo iriyyar whiso yim om komii komii iriyyar whiso yipiki iikam ima miriyyim mhu iriyyar whiso sim, yim sima. Mi ta wiga ti wraisuin siir idwo nidwowa ya min nikriga ti om komiiyin ti wraisu ieya nwowin siir. ¹⁰ Mi mwo iriyyar whiso yim inkam komii komiiyim iikam imiir kigirkakiyim yim sima. Mi ti inkam komii komiiyim simiir kam iriyyarim bidi yaonamim. Nwirin ti siyairgin ti tariinanar nwowin mi nwirin

yio iikam imiir niki kigrirao rani, yio ina niki owin. Mhoiyya siya nwowi mi siya wi ii priei kigrirao rani. ¹¹ Mi wraisu biyieyin yipiki biyya nu tir niki owin mi siya ii priei bi nwokin, siya iriyyar nwoimakan iki inkam komii iriyyar nwiso simiir nwirin. Simaigim iikamim nuanim simiir kigirkakiyim. Mhoiyya siya nami, wi siya tirbuwi.

¹² Mi hon iuurim kira kigim yim ti inkam komii komii iuurim yi simiir nikrigim. Sima inkam komii komii bi niki okim mi mhoiyya sima wi inigak simbi nwowi ti wraisu biyieyin saikan mi sima iikamim nuanim simiirin wi ii prie kigrirao rani. ¹³ Mi ti inkam komii komii iuurim sima wi kwoin whiruwar nwokii mi sima simiir kirieya wi wraisu biyieyin wi siir asi hauugii mi simiir igsopa wi siya nokwokairinanaowidi simiir dimin taemin imiir kigirkakim. ¹⁴ Mi ti inkam iuurim mi inkamin sibsibnan ikin sima wi simbi ninii yaii mi siya mi iikamim yipiki simiir kwoinim siya kiyaiyim mi siya nikiunam mi sima ha naingwo tibmii kinim, ti inkam biyie iirim wi sima nonkwoninwomwurninkini. Simiirin sima wi dimuni nonkwoninwomwurninkini tani, Adi Komii siir kirieya siyar hauugika mi sayairga inkam komiyyin iki iikamim hinda tindanim mi yipiki iki iikam nhirim sim kigriraowiya.

¹⁵ Mi ti paekwosim kariirin hiriyyar kintirinu boinkripkai, ieyim kira kigim wiga hii nanaeiya saeya nidwowa maeyauwa saiir kingiin nwowim yim tiriiginim yim min nikrigim iikam whiekakim maeyau maeyauwanim mi iikamim yipiki yaiginpai yaiginpai boiniyim yi simiir nikrigim. ¹⁶ Mi hon iuurim kira kigim mi wraisu biyie ikin, yim ioa ta wiga hii nanaeiya iikamim simiir kwoin imiir kiyaiyya yim io saiir nwokim. Mi sima niti, iki saiir dimin miyik miyikim wi sima nini iskin priigin iuwi mi saeya wi wiga piu parura nwokiya wi saiir hiriinan nwokii. Mi mhoiyya sima saiirin wa nisomaowi mi saiir kipim wi sima naenami. Mi mhoiyya iki dimin taeminim nwokiyim simiirin wi sima nikomnamgin swokii. ¹⁷ Sima wi ti hiniina tiri. Dimusi rani, simiir kwoinim wi Adi Komii krimiir Wanin siya kiyaii mi sima wi diminkidiminin Adi Komii siya boinin wi siirgisiir asi tiri. Mi sima wi siir kwoin iirarar napi mi sima wi kwoin whiruwar nwokii mi wa kiwakii wraisu biyie iiram siya kigirkakim simiirin mi wi yaiyim biyya Adi Komii siya boinkiyim wi simar nimbiyamkaki.

¹⁸ Mi ta wiga kira kiga ya min nikriga om komiyyin yipiki iki inkam komii komiyyim nuanim sima kigriraowiyim simiir kigriraowiyin ya siir nikriiga. Iriig.

18

Om komii Babilonin Adi Komii siya tirbugikin

¹ Mhoiyyan kara kigi paekwosim nwirin Adi Komii krimiir Wanin siir omanin pi niti. Adi Komii siya bidi hauugiyin siirin kirie komii mi siya hapi beki namisi whwoyakikin mi nu whirkakin ini warar whwoyakiyin. ² Mi siya ha nitin ini komiyyar kauwok boinkiyin, saeya tariinanin bidi yikiigiya om komii Babilonki biyie si nwokiya siir hiriinan. Saeya bidi yaonama mi tariinanin uridyiu biyieyin mi uridyiu bibiyie ikim, Setani isidin siirim mi ipiyyin bibiyie ikim yim ini saiir hir nwokaiyim. ³ Tiki digworaekwowim ina yimbimbiiyamim. Dimusi rani, iikamim omom omomanim uridyiu biyie siir inig iir hainanim mi yim tiriiginim yim hii saika bidi yanaeyim mi saiir op biyie aiir kwiyaekim. Yim ti inkam komiyyim komii iki omom omomim sim kigirkakiyim ti nu iirar nwowirkakiyim yim iriipi hiriinan sima saika iripa piu bidi ywowim. Mi iikamim omom omomanim yipiki digworaekwowim sim haiginim umir simiir haiyim mi sima ini umir simiirsayar mi haiyim. Dimusi rani, saeya minam naingwoka ti digworaekwo whiekakim umir simiirsi haiyim. Dimusi rani, saeya minam naingwoka saeya digworaekwo whiekakak nwowi mi saeya wi wadie nwoki sibgu owim mi wi saiir kwoin iirarar nwoki apim.

⁴ Mi karar mi wakaeki inkam nwirin Adi Komii siir om hiranin siir yaiya pi boinki, siya ti hiniina boinkikim, iikamim yipiki kariirim kima ta wiga yipika biyie nwowa saiir haiburgig mi siyiu biyie saika kipi tir. Mi kara pi boriisopi kima saika ninkin onkwobumbuninkinim mi

mapai mapai saika haiyim. ⁵ Saiirin wi kara nonkwobumbuninkini. Dimusi rani, ti dimin biyeyim saeya tirim simiirsika
 mi dimin biyeyim saeya tirim yim ini mhu komiinan huuungiyim.
 Mi Adi Komii siya saiir dimin biyeyim simiirin wi naingwo owouu rani. ⁶ Kima ti dimin biyeyim saiirin wi yamdiyar swoki tir ti saeya niki tirim iikam nhirim simiir, simiir hiriinan.
 Mi dimin biyie whirin saeya tirin kima wi saiirar ti swoki tir. Mi biya saeya hauu kwiyaeyim kimiirin op biyeyim kwiyaehaewhaeyim irira irira
 mi tariinanin kima saiirin op biyeyim kwiyaehaewhaeyim isisa hauu kwiyaehaiginiu.
⁷ Biya saiir inigin komiiyar nwokin mi saeya saiir kwoin iirar napkin mi saeya wadiyar sibgu oka.
 Mi tariinanin kima saiirin dimin biyie tir mi wi saiir piu aeyar nwoki kimpipisugiyim siyiun saeya tirin saiir kwoin iirar saeyar napin mi biya saeya sibgu owin siir hiriinan. Dimusi rani, biya saeya hiniina boinka, kara ti tir nidwowa ini wiga inig komiigaka iikam imiir kigirkakiya ini saiir hiriinan ywowa. Kara iki wigim simiir kamim naonamim simiir hiriinan tani mi kara wi maigimaigra nwo karam nwo rani, dimin taeminamin. Niingaka!
⁸ Mi ti dimin biyeyim saiirin wi ii kwira nipimpari saeya wi maki nii mi saeya wi pi naowi mi saeya wi mhiigi naowi mi kamim saiir piuis biyeya wi paenau kabitkaigii.
 Mi ti dimin biyeyim om komii Babilon siirin wi sima nonkwoninwoimwiiirninkini. Dimusi rani, Adi Komiiyin yipikin Biyan Inkam Komiiyin yipiki wi iikamim hapairanim simiir hidi siya kirie komiigakin.
⁹ Mhoiiyan ti inkam komii komiiyim iikamim hinda tindanim simiir kigriraowiyim, sima hii saika bidiya yanaeyim mi digworaekwo miyik miyikim saika bidiya yiniidnokwokwo haiyim. Sima wi paowiiya saiir piu aiir nowiia wi saiir kigi. Biya sima mi saeya sima saiir kwoin imiirar napkim mi sima wadiyar mi sibgu okim mi tariinanin sima saiir kigi mi sima wi maigimaigra nwo rani mi sima wi saiirsi noui. ¹⁰ Sima wi aru hirar nokwokaowi. Dimusi rani, sima ta pae biyeya saiir niua wi saiirsi nididi. Mi sima wi ti hiniina nouuboboini, aiyo! aiyo! Tiki dimin biyie hiniinim om komii Babilon siir tirkiyin yim miyiknan tani. Biya kira inig komiigakar niki okin mi biri kimiminkikin kirir iikam imiirin Adi Komii siya bidi bugiyim dimin biyeyim kira tirbuwim simiirsi.
¹¹ Mi iikamim omom omomanim yipikim simiir digworaekwowim umir haiyam minim om komii Babilon hir, sima simiirin ha kigi bidi tirbugiyim. Mi sima wi simiirsi noui. Dimusi rani, simiir iikamim wi ti simiir digworaekwo imiir sain tani. Yim bidi bugiyim.
¹² Mi ti iiyim saeya wi gol silva mi siya kibi kibiyim yipiki iikamkim sim sainiyim umir komii komii mi mikinim siyawis miyik miyikni nonkwokwowim mi yiuis whisinin kibi aka mi yiuis pariidnan paipai ikim mi yiuisim hindara kigninyaei ikim mi paridnan prainan wokiirimtio ikim, wi simiir saini. Mi paeyim piuii miyik whakiyim dimin taeminim wraisuin elepen dapiyin siir nasim simiir nonkwokwo ikim mi paeyin umir komii mi sainiyin si mi onkwokwo ikim mi aiyini mi onkwokwo ikim mi brasni mi onkwokwo ikim. Mi siyam wadie sibgu kigiyim hindara haingitiropkai ikim. ¹³ Mi sima paeyin sinamon dapiyin siir is aiir bidi mi haiyim mi mairakwo namsuopaiyim piuii miyik whaki ikim mi dimin taeminim nae idwo sima haiginkiiyim ha dapiyin spais mi wain op aka mi praua mi wit mi bulmakau, sibsib, hos mi dimina kanana trela nikiuwiyim mi inkam kiingikiin ikim mi wigim whisarii mii mirii ikim. Mi ti dimin taemin hiriinanin simiirin bi swoki saingikim. ¹⁴ Mi kamim hiran digworaekwowim umir haiyim sim miriiyim sima saiir boinki, biya kira kopaksimar nwowa, kira wig irpakiyin bimbuiwi bi nwoka mi kira dimin taemin kasakasam bi naingwoka mi tariinanin kira ini walbiyie yamwo iua. Mi dimin miyik miyikim iikamkim sima sainiyim umirni mi dimin kibi kibiyim kira piuaimwamwanim yim bidi digiyim. Yim wi kiriram swoki hainani rani, kira swoki haiyam niingaka. ¹⁵ Mi ti kamim simiir digworaekwowim umir haiyim yim wi aru hirar nidid okwokaowi tiriiginim ti saiir nipimparim wi simiir pi nipimparisi mi

sima wi sairsi noui. ¹⁶ Sima wi ti hiniina nouuboboini, ayo! ayo! Ti omin Babilon nikiuwiyin biya siya bimbiuwi bi nwokin siya ta wiga yipiki yuis whisinin niya mi yuisa pariidnanim hindara wokiwomwitim sim niya sair hiriinan nwokin. Piuai miyik miyikim golni nonkwokwowim mi siya kibi kibi ikim mi mikinim umir komii saini ikim yim kinakinar piuainakim. ¹⁷ Mi tariinanin tiki digworaekwo kibi kibiyim biri konkwokikim, yim ina tirbu iuguskiyim. Mi kamim yipikim siyai kigraowiyim mi kamim simiir mirii ikim mi iikamim yipiki siyai imiir ninidwodwowiyim, yipiki digworaekwowim sim haiiyim whii komii solwara hir umir haiyam mi iikamkim sim sainam, sima ini hapi aru hirar yokwokaokiyim om Babilon siirin. ¹⁸ Mi sima hapi aru hirar nokwo kaokiyim om Babilon siir niunamin mi sima ini komiiyar kauwokiyim, om whirkin ti siir hiriinan wadie bi nwokin biyan mi ha nitiyokiyokiyin mi tariinanar yadigniyin. Niingaka. ¹⁹ Mi sima sin ha masim mi ina youuboboim, krma ti om komiiyin siirsi nouumwamwani. Dimusi rani, kamim hinda tindanim yipiki siyai tiriir nikropkiyim mi sima umir prasae bi haigim digworaekwowim sima haiginaniyim tiriir simiirsiyin. Mi tariinanin biri kimiminkikin ti om kibiyin bidi tioidwomaigiyin.

²⁰ Mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siir om hir nwowim wim kima ini maigimaigar nwowim. Mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siya nimbinim siir mi aiir miriiyam mi wim kima ti profet kamim yipiki Adi Komii siir yai imiir boimmauuum mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir sibgu wakaeyokna apim, wim kima maigimaigar dwoki. Adi Komii siya om Babilon siirin dimin biyie bidi tirin, siya sair yamdi tirkin, dimin biyeyim biya saeya tirim simiir yamdi.

²¹ Mi mhoiiyan karar kigi paekwosim komiigi komiiyin siya siya komiiyin nhirkaknanin siir haii mi ti siyan ini aeyowienan ywowin mi siirin kimidiniya whii komii solwara sair whii idopwonyaki idopwoniya hiriir ha nami kabitmaigiyin mi siya ina boinkiyin, ti siyan kara kabitmaigiyin whii komii solwara whii idopwonyaki idopwoniya mi Adi Komii siya om komii Babilon siirin wi hiriinanar mi tioidwomaii mhoiia siya wi swoki o rani. Niingaka. ²² Iikamim yipiki gita tiowiyim mi tiriiginim yipiki mwai waowiyim mi kid masiyim mi tidiyu huni ikim, sima wi swoki it rani, ti simiir swoki tiram. Mi iikamim yipikim mi pai mi pai miriiyim yim om Babilon hir swoki o rani. Mi iikamim wi siya komiiyin twonid warbrombropiyin om komii Babilon hir nwowin wi siir yai aiir swoki wakae rani. ²³ Mi iikamim om komii Babilon hiranim wi paeya niuyaeiya wi hiriinankak nwo rani. Mi iikamim wi wigkamim nonkwonaeyim mi yaiya anaupaeni hanin ha naenamiya wi sair swoki wakae rani. Mi iikamim yipiki simiir digworaekwowim simiir haiginim umir haiyam, simaigim inkam komii komiiyim ti nu whirkak iiranin. Mi wim kima iikamim om komii Babilonanin iki iikamim hinda tindanim simiir kwoinim kima kiyagim dimin bibiyeyim niksisaeyim kima tirim simiir.

²⁴ Om komii Babilonin yipikin iki om komii komiiyim simiir nikriyin yio Adi Komii siya bidi tioidwomaigiyin. Dimusi rani, Adi Komii krimiir Wanin siir profet inkamim mi iikamim yipiki siir yai imiir wakaeyokna apim yim saeya nisomsom aokaokikim mi simiir nhieya ini nu iirar prinoknamim. Mi simiir nhieyim mi iikam whiekakim yipiki hinda tinda nwowim ti nu iirar simiir nhie ikim. Simiirin kam ima nisomsom aokikim. triig.

19

¹ Mi ti dimin taeminim Adi Komii krimiir Wanin siir om hir tirkiyim simiir mhoiiyan karar wakaeki, yaiya hapi iikam ombudgi whwonanaokiiyim hiniina whwonanaokii Adi Komii siir om hirin, saeya pranae bi kauwokboinkika, krma Adi Komii siir inig iirarar hainanki. Krimiirin siya grabaiginiugin. Siir inigin komiigi komiigin mi siya kirie komiigakin. ² Adi Komii siya iikam imiirin wi siyu miyiki miyik iirar hidi. Mi siya wiga hii nanaeiya yipika kami kwoin kiyaiya sairin bidi hidin. Iikam whiekakim nuanim ti dimin biyeyim saeya tirim sima bidi tioidwomaigiyim. Adi Komii siya sairin minsi tirkin, ti dimin biyeyim saeya tirim iikamim siir yai aiiram naingwo tibmiyim simiir, simiir yamdi swoki tirim. Simiirin saeya bidi yisomsom aokiyim. ³ Mi mhoiia siya ina

swoki boinkiyim, krīma Adi Komii siir inig iirarar hainanki. Mi om komii Babilon siir paowiiya saeya koua hiriirin wi hiriirar nowiiyokiyokiiinainamkripkaii. ⁴ Mi mhoiia ti inkam komii komii kamnwis nwiyim yipiki inkam komiimi ipiiyim sim nidwodwokaiyim mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerari ikim, sima ogmwo Adi Komii siir whwonkam ida kinginar ini waisii huiiu yipikin siir ipii aair nidwokaiyin. Mi sima ina boinkiyim, tiki yayim yim yaimwokiyaimwo imairgim krīma siir inigi inig iirarar hainanki.

*Inkam*in sibsibnanin nokwonan, siir wigwis nae komii aeya

⁵ Mi mhoiia karar swoki wakaeki inkam nwirin Adi Komii siir ipiia saair kingiin nokwowin pi kauwok boinkii, iikamim inig komii komiigakim mi iikamim yipiki inig karamaeyim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim mi siiram naingwokwonanaeyim, kima siir inig iir hainanki. Iriig. ⁶ Mi karar mi wakaeki iikam whiekakim iripa maeyau kwiruwa haingiriyu owim pi kauwok boinkii. Sīma pranae pranae bi kauwok boinkikim, hapi owieki niswitnaomaiyim mi dudua aeya ha kiniiyim mi diyaki mi tiokii aka ini hiniin ywowin. Mi sima hiniina kauwok boinki, bidi wakaekiyim, krīma Adi Komii siir inig iir hainanki. Siya siyairgin kirie komiikakin mi dimin taeminim ini siyar kigirkakim. ⁷ Krīma maigimaigar dwo mi siir inig iir hainanki. Dimusi rani, inkam in sibsibnanin siir wig aairin wi sipi nonkwonaei mi saeya saair piuaiyim bidi diriraerarim. ⁸ Mi saairin yuis whisinan kibiya io karamaeya paekwosim siya bidi hauu iya. Mi ta yuis whisinana ya min nikriga dimin miyim iikamim Adi Komii siir siyu iir sibgu apim sima tirim simiir nikriga.

⁹ Mi mhoiia ti paekwosimin yipikin nokwowin siya boinki kariirin, kira ti digworaekwowim winaowid. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nikunam ti inkam in sibsibnanin wig nonkwonan siir nae aairamin sima wi maigimaiga nwoi. Mi siya kariirin ina swoki boinkiyin, tiki yayim Adi Komii siirgisir yai ima. ¹⁰ Mi kara ti yayim siya boinkiyim kariir simiir wakaekiyin mi kara ogmwo ha waisii hūnanainamin mi kimidiniya siir inig iir hainan. Mi siya kariirin ti hiniina boinki, kira kariir inig iir kipi hainan! Adi Komii siir inig iirarar hainan. Kara Adi Komii siir miriigin kiriir hiriinan mi kiriir nomiiyau ikim yipiki Jisis siir yai imiir wakaeyokna apin mi siir yai imiir boinmimauuim iki iikam nhirim sim. Mi ti yayim Jisis siya nanaakninkiihaiginiuim yim ti dimin taeminim yipiki wi profet kamim simiir whinkinsiis haiginiuwi sima boinmimauuwam mi Jisis Kraiis siir yai imiir nanaakninkiihaiginiuanim yim sima. Iriig.

*Inkam*in hos whisinanin si idwo nidwowin siya

¹¹ Mi mhoiia karar kigi Adi Komii siir omin siir anowin pi haiwaokii mi hos whisinan irin yio hirar nokwowi. Mi inkam in siir idwo nidwowin siirin hiniina dapkim inkam in yipikin siir digworaekwo imiir sibgu kigriraowiyin siya. Siya wi tikinim siyu miyim sibgu apiyim wi simiirarar tiri ti hiriinanin. ¹² Siir nhwonan hapi paeki namisi iuyakikin. Mi pagram siya haiginim yim ini inkam komii komiiyim nu kigriraowiyim sim haiginim ini simiir hiriinan ywowim. Mi siir inigin ini siir mwo iirar winin. Mi ti inigin siir inig mwoki mwowin yio sasar ninokninkin iski. Inkam nwirki siir wara swoki inokninkin tani. ¹³ Mi yuis briipriya siya niya ya biya nhie opa saair tibgimaiga. Sīma siirin ha dapikim, Adi Komii siir yai. ¹⁴ Mi iikam whiekakim Adi Komii siir kamim yaii niniyim simiirim sima ina siir mhoiirar sidkaekiyim mi hosim sima nidwodwowim sima niyim yuisim whisiwhisinankinairgim mi yuisim bimbiuwi rani mi simiirin io minsim whirki bi swoki kiyipriiusrankim. ¹⁵ Mi karar kigi kamku briipriyin io mhanan watin siir yai hirankar nimbinaninii. Mi siya iikamim hinda tindanim simiirin wi siir hampimpit aokaowi. Mi ta saair mhoiiran iikam imiirin wi siyar kigirkaki mi siya simiirin wi swoki onkwo whigi rani mi siir igsop aairin wi inkam nwirki mi okwokairiinanawid rani. Siya simiir kigirkaki, wi inkam in bulmakau kigriraowiyin mi paekopin siya nonkwowiyin wi siir hiriinan kigriraowi. Mi iikam imiirin siya kigriraowi mi tiriginim yipikim Adi Komii siiram wakaeyokna ap karamae nwoyim yim wi siya tioidwomaii inkam in yipikin

iya wain kimaiya saiir nokwokai okwobrombropiyin wain hi aiiram siir hiriinan. Mi ya tariigina ya Adi Komi siir ioa siya nwowi siir sau omom imiir simiirin wi hiriinan nokwobrombropi. ¹⁶ Mi inigim siir yuis aiir winim mi siir paimwo mi win ikim yio ti hiniina boinkin, iikam kigirkakan inkam. Biyan inkam komii komii kigirkakan inkam.

¹⁷ Mi mhoiyya karar kigi paekwosim nwirin bieyin siir bopwonau hinar nokwokai mi siya ipiyinim kougikou siiniyim simiiram yikiugi mi siya simiiram pranae pranae bi kauwok boinkikin, kima ti ipiyinim kima wit mi ti naeyim Adi Komii siya diriraerarin simiirin iripar wini haingiriyu idwo aeni. ¹⁸ Kima wi iikam whiekakim simiir kip imiir naei, kima iikam whiekakim nu kigriraowiyim mi kamim yaii niniyim simiir bii nwo ikim mi kamim yaii niniyim kirie komii komiikakim mi hos ikim mi kamim simiir idwo nidwo ikim. Mi iikam whiekakim yipiki mii umiram mirii ikim mi iikamim yipiki hinda whisarii mii priimiriyyim mi iikamim inigak ikim mi iikamim inig karamae ikim, simiir kipim wi kima naei.

¹⁹ Mi mhoiyya karar swoki kigi wraisu biyeyin mi inkam komii komiyyim ti nu iirar nwowirkakiyim mi kamim simiir kamim yaii niniyim simiir kigriraowi ikim sima iripa maeyau kwiruwar haingiriyu idwowi. Sima inkamin hos whisinin si idwo nidwovin mi kamim yaii nini ikim yaii simaka nini. ²⁰ Mi ta sima niniya saiir mhoiyan tiki inkamin yipikin hos whisinin si idwo nidwovin mi siir kamim yaii nini ikim ti wraisu biyeyin mi profet niksisee ikin yipiki biya diminin kirie komii komii tirim wraisu biye siir whwonkam ida iikamim simiir niksisaeyam hiriinan saiirsi haiyim mi sima wi ti diminin hainmakiun, simiirin sima bidi yonkwowim. Wi siir inig iir nwoki hainanim sima sowerin ha haiyo mi ina yami itmaigiyo whiyya paekaka siya paekakin si nwowa saiir. ²¹ Mi mhoiyya ti inkamin hos whisinin si idwo nidwovin. Mi kamkiuwun siir yai hiranki nimbunaniniyin ti iikamim dimin biye biyekakim yipiki ti wraisu biyeyin siirim, ini siya hampimpit aokao digiyim. Mi siya simiirin ha hampimpit aokao digiyim mi ti ipiyinim ha nitim mi simiir kipim sima ini aeni mi simiir mhiyyim ini hindara yitipiyimpikiyim. Iriig.

20

Setan siya ienau hirin biewiiyim 1,000na nwokaii

¹ Mi mhoiyya karar kigi paekwosim nwirin Adi Komi krimiir Wanin siir om hiranki niti siya tidiyinin whira nonkwowi mi senin whira mi onkwowi. Tiki tidiyinin yio ti ieyin mwis karamaeyin yio siirgin. ² Mi siya ha nitin kimidiniya ti kain yipiki bidi bidiniya mipug niki owin siir igsop aiir ini okwokairinaki. Mi siirin Adi Komii siir paekwosim ieya yonkwo mi ti uridyiu biyeyin bii nwowiyin Setan nikiuwiyin, ti inkam biyeyin yipiki biya Adi Komii siir whwonkam ida nokwovin mi yai yakakiigi saika ninkiyin. Mi paekwosim siya siirin ha haiyin mi ina ikwowaisiigiyin mi siirin kimidiniya senin aini nonkwowovin saika yinkin kogrinugi hiriyar nwoyokiyokiikaeyamim biewiiyim pariig 1,000. ³ Mi siirin paekwosim siya kabitkaigi tiki ieyin mwis karamaeyin siir mi siya ti ieyin siir anowin ina haingikougiyin. Mhoiyya siya ie iir haiburgigi mi siya ha nami hinda tinda mi siya wi ii priei nwo rani.

⁴ Mi mhoiyya karar mi kigi ipiiyim inkam komii komiiniyim. Mi karar kigi iikamim simiirar ninidwodwokaii. Mi kara simiir kigiyin mi kara kamim mwo imiirara kaigrimkrp aokaowim simiir kwoinbud imiirin warar mi kigi. Dimusi rani, sima wraisu biyeyin siir inig iir bi hainankim. Mi diminin sima nibirin ti wraisu biyeyin siir whwonkamnan sima siir inig iir bi mi hainankim mi yipiki siir ti diminin siir hainmakiu karamae nwowim simiir ina mwo imiir. Mi simiirin Adi Komii siya hidninsiin idwokim. Mi sima mi Kraisiya sima iikam imiirin biewiiyim wi 1,000na kigriraowi. ⁵ Mi iikamim Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim sima naowi, sima wi swoki insiin idwo rani, omwai swoki waiyam taka ii aiirin. Mi ti 1,000 biewiiyim digiyanim simiir mhoiyan sima wi omwai haniingin swoki waiyaei. Tariigina ya Adi Komii siya hidninsiin idwovana iikamim yipiki biya naokaowim simiir hidninsiin idwovana biigibii ya saeya.

⁶ Mi iikamim yipiki biigibii Adi Komii siya hidninsiin idwowi omwaiwaiyam yim ti iikamim dimin whirki kimbu karamae nwowim yim sima mi simiir kwoinim dimin whirki bi kimbugim. Sima wi mairgimairga nwowi. Dimusi rani, sima wi swoki ao rani mi wi omin paeniyin siir nam tani. Sima ini pris inkamim simiir hiriinan ywowim yipiki dimin taemin Adi Komii siya mi Krai siya sowiir ninkin imiiaeyim simiir hiriinan mi sima mi Krai siya sima iikam imiirin biewiim wi 1,000na kigriraowi. Iriig.

Setan siirin Adi Komii siya nonkwobumbuninkini mi siya siirin wi paeya kabitkaigi

⁷ Mi ti 1,000 biewiim sima digii mi Adi Komii siir paekwosimin ti ieyin mwis karamaeyin siir anowin wi haniingin haiwaokii mi Setan siirin ti ieyin senin siir hiranka nonkwo iuguskii mi siirin wa kigninkin amki. ⁸ Siya nami mi siya wi iki iikam whiekakim hinda tindanim ti nu iirar nwowirkakim wi simiir kisisana ami, iikamim ti om whiso sowiirim Gok mi Megok. Mi simiirin wi siya niksisei mi sima ha niti mi wi iripar haingiriyu o nami iki iikam nhirim simaka nintiowam. Mi ti iikamim simiir kamim yai niniyim wi kasa kasa nwo rani, wi whii komii solwaran siiyinkrinim wi simiir hiriinan nwowi inkamki simiir mwainim wi dig nwo rani. ⁹ Mi sima aru hiranka napnani mi wi om komii Jerusalem siir nini kaeyokainii, ti omin Adi Komii siir iikam ima nwoiyin omin Adi Komii siya naingwokwonanaeyin. Mi sima simiir nisomsom aokaowam kaeyokai mi paeya Adi Komii siir om hirana saeya niti mi ti iikamim simiir kamim yai niniyim simiirin wi saeya niugrimkrip aokii. ¹⁰ Mi Adi Komii siya Setan siir haii mi siya siirin wi whiia yhiyopkaka siyan paekakin siya nwomaiya saiir hiriir kabitmaigii. Mi siya hapairin wi wraisu biyeyin mi profet niksisei ikin, wi sima iripar namwomaiyuwi ta whii aiirarar. Mi sima hapair nwomaii mi simiir piim wi kimpipisu prasae kin tani, sima wi hiriirar kimpipisuyokiyokiikaeyami inokinokin. Iriig.

Iikamim wi Adi Komii siya hidi

¹¹ Mi mhoiyan karar kigi inkam komiimim sim nidwokaiya ipii whisinana Biyan Inkam Komiiyin saiir hirar nidwokaii. Mi nu ninomoro siir whwonkam ida nwoyo yo ina kigugugiyu. Mi sima maeyau kwirminkwirmin bi swoki hansrinyiskaigim sima naogwoprakaiyam. Niingaka. ¹² Mi kara iikamim inig inigakim mi iikamim inig karam karamim kara simiirar mi kigi. Mi sima ha nitim, kimidiniya inkam komiiyin siir ipii aiir nidwokaiyin siir whwonkam idar ini okwoni mi paekwosimin ha nitin kimidiniya yokwowa hir nwowa saiir ini haiwaoni. Mi sima yokwo kwira saiir warar yinkin haiwaoki, yipiki iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiyim yipikin wi hiriya waiyayokiyokiikaeyami saika simiir inig ima nwowa. Adi Komii siya ti iikam imiir hidi, yipiki biya naokaowim siya wi dimusi hid rani wi ti diminim biya sima tirim ti nu iir ta yokwo aiir winim wi simiirsi hidi. ¹³ Mi ti iikamim yipiki biya naokaowim whii komii solwara saiir hir mi maeyauwa paeki niuwiya sae mi aokao ikim mi ti iikam bibiyeyim naokaowim sima wi Adi Komii siir whwonkam ida nokwowi. Mi simiirin wi siya hidi. Ti digworaekwowim sima tirim ti nu iir simiirsi. ¹⁴ Mi ti simiir mhoiyan wi Adi Komii siya tioidwomaii ti digworaekwowim iikam imiir tiraokaowiyim mi maeyauwa iikamim simiir kwoinbud ima nwo aka. Mi siya simiirin wi ta whiia paekaka wi saiir hiriir kabitnoudnamaigi mi simiirin wi hir tioidwomaii. Mi whiia paekaka ya kwisaka sima naowan aeya. ¹⁵ Mi ti iikamim yipiki simiir inigim ta yokwowa ti iikamim yipiki Adi Komii krimiir Wanin saika nwoyokiyokiikaemanim simiir inig imiir wina, saiir nwo karam nwowim, simiirin wi siya kabitnoudnamaigi ta whii paekaka saiir hiriir. Iriig.

21

Ninomoro nu win iko

¹ Mi mhoiyan kara kigi ninomoro nu wino. Ti biyan ninomoro nu biyeyo sowiir kisina owo, sowa mi whii komii solwara saeya yim bidi kigugugiyim. ² Mi mhoiyan kara kigi Adi Komii krimiir Wanin siir om winin, om win Jerusalem dapiyin. Mi sima Adi Komii siir om iir haiburgigim mi ina yitim nua tiriir. Siya wiga kamki nonkwonam tiriya saeya piuai

mwamwaniya ini hiriinan ywowin. ³ Mi karar mi wakaeki inkamin Biyan Inkam Komii siir ipii aiir nidwokaiyin pi kauwok boinki, wakaeki! Adi Komii siir omaka ini iikamim simiir bopwo nwowa. Mi siya wi simiir bopwo nwowi. Mi sima saika nwowi mi sima wi siir iikam nwowi mi siya wi simiir Adi Komi nwowi. ⁴ Mi iikam imiirin Adi Komii siya tirkii maigimaiga sima nwowam. Mi sima wi swoki ao rani mi wi maigimaiga mi okaramae mi o rani mi wi mi inouninki rani mi wi kimpipisu rani. Dimin taeminim biyanim yim bidi digiyim.

⁵ Mi inkamin yipikin Inkam Komiini ipiia sae nidwokaiyin siya kariir boinki, kira wakaeki. Kara wi yaeya digworaekwo win nonkwokwokii, tiki digworaekwowim biyanim simiir kisina okiyanim. Mi siya ina swoki boinkiyim, kira ti digworaekwowim winaowid. Dimusi rani, ti digworaekwowim kara boinkiyim kiriir, yim kaimwowaigim. ⁶ Mi siya kariirin ina swoki boinkiyin, tiki digworaekwowim yim bidi digiyim. Kanakanaigin biyar nwowin iya digworaekwo whiekak ima niki imbiyam karamae niki owa mi mhoiia kara wi hiriyar swoki oyokiyokiyami. Mi dimin taeminim kara tiri mi sima wi kariir inig iir swoki hainani. Mi iikamim ta opa kara hauuwana mhuono nwomaiya sair kwiyaeyam naingwowi, kara simiirin wi hinda niingar priihauugii mi simiirin wi saeya tirkii, sima nwoyokiyokiikaeyamamin inokinok. ⁷ Mi iikamim kariir yai imiir sibgu wakaeyokna apiyim mi kimar naobudgii mi kima kariir dimin miyik miyikim simiirar tirkripkaii mi dimin biyeyim kimiir tirbuwim simiirin ha nikworipukimaigigi mi iikamim kimiirin ti dimin miyik miyikim kara nimbiniim kimiir hauuwam kara wi simiir hauuwi kimiirin. Kara kimiir Adi Komiigin mi wim kima kariir yinisisimkim. ⁸ Mi iikamim yipiki biya Adi Komii kariiram naingwo tibmiyim mi tariinanin sima wi dimin biye tiram kipi swoki aingwo. Dimusi rani, simiirin wipi tirbuwi, sima mi iikamim yipiki Adi Komii siir nikwowaishiyim. Mi iikamim yipiki dimin biyeeki biye tirim mi iikamim yipiki iikam nirmi nisomsom aokaowim mi kamim yipiki hii wigmaka nanaeyim mi tiriiginim yipiki nop min nanaowiyim mi tiriiginim yipiki iki uridyiu bibiyeyim sim ninkin imiiaeyim mi tiriiginim yipiki niksisaeyim, sima whiekakarim wi ieyin paekakin siya paekakin si nwowiyin wi siirarar namswokii. Mi ti dimin bibiyie hiriinanim yim nao kwisaka aeya. Iriig.

Om Jerusalem win ieya

⁹ Mi ti Adi Komii siir paekwosim iriayar nwisio yipiki ti twowim dimin biyeeki biyeyim mhoigi mhoiia nimbiamanim sima nwomaiyim simiir nonkwowim simiir nwirin siya boinki kariirin, wit! Kara kiriirin wiga yipiki wi inkamin sibsibnanin siir nonkwonaei pi sair niisimauuwi. ¹⁰ Mi siya kariir kwoinbudin siir ha haiyin mi krira ina yamwo mi krira kimidiniya mhu komiyyin siir mhu kugaku hir yami okwoki mi siya kariirin ina yisimauugiyin om komii Jerusalem siirin. Ti om komiyyin Adi Komii siya nimbiniin siirgisiirarin, siya ina yikiinaiiniyin Adi Komii siir om hirankar. ¹¹ Mi Adi Komii siir dimin kibiyin paenan niuyaeyin ini siirar yuyakiyin mi siya bimbuiwi rani, ini siyan jasper dapiyin ini siir hiriinan ywowin yipiki iikamkin sim sainiyin umir komii. Mi ti om komiyyin ini opnaina io karamaeya siyanan nwowa ini sair hiriinan sinimnankiyin. ¹² Mi hiira ti om komii iir nidiyokiyokaiya ya harua harua rani mi anoim sair nwowim iuur whiskwo. Mi Adi Komii siir paekwosim iuur nwisio ini ti ano iuur whis owiir waikaowim. Mi Isrel simiir piugan iuur kwiso simiir inigim ini ti ano imiirar winitimamakiuwim. ¹³ Mi ta hiira sair mirmii mirmiiyim kwiigim mi ti mirmii mirmii kwiiyim simiirin anowim whoim whoima bidi ywonamim. ¹⁴ Sima ta hira sairin siya komii komii iuur nhiso simiir idwo haigin miriinanmaka. Mi aposel kam iuur nwisio simiir inigim kamim ti inkamin sibsibnanin siirim, simiir inigim ini ti siyam simiir idwo hir nwowim.

¹⁵ Mi Adi Komii siir paekwosimin yipiki ti digworaekwowim simiir boinmauun kariir siya paekopin golni nonkwokwowin whira nonkwowi. Mi ti paekopin yo ti om komiyyin siir haigin kimairikin mi siir ano ikim mi hir aeyar. ¹⁶ Mi ti om komii siir prieya mi siir bwaeya aka yo ini hirii hiriinankinar ywowo. Mi ti om komiyyin siir haigin kimaigiyin

pariga yimbiyam 2,400 kilomita siir pr̄ieiya mi siir bwaeya mi siir pr̄ieiya koua siya mi am aeya yim ini hir̄i hir̄iinankinar ywowim. ¹⁷ Mi Adi Komii siir paekwosim̄in siya ta hir̄ aiir̄in ina haiḡin kimair̄in. Mi siya ta hira saiir pr̄ieiya koua saeya namkiya siya haiḡin kimaira siir paekop iir̄ inkam̄in dim̄in haiḡin kimair̄iyin siir hir̄iinan mi siya ina yiisimauugiyin mi pariga yimbiyam siir pr̄ieiya koua hir̄iir namkiya 55 mita. ¹⁸ Mi ta hira Adi Komii siya tir̄kiya yip̄iki ti om komii iir̄ nidiyokiyokaiya siya saiir̄in siyan jasp̄a dapiyin siir nonkwokwoka. Mi ti om̄in siir̄in Adi Komii siyar mir̄iiḡin golni mi siya ini opnainan sinimnankiyin. ¹⁹ Mi ta hira Adi Komii siya haiḡin mir̄iia ti siyam simiir idwo mi ti siyam yim hin̄in hin̄ingim̄ biiḡi biian siyan yio jasp̄akin. Mi siya nhis akan yio minkin sapaia mi yio ti siyan yio yhiuwinankin mi yhiuwinanwao rani. Mi siya nhoumakan yio agetkin. Mi siya whisinankin mi siya nhiuii akan yio minkin emeralkin mi yio prainankin. ²⁰ Mi siya ir̄iyyar akan yio whisinan paridnan wok̄iir̄im̄tiowin yio min dapikin sadonikis mi siya ir̄iyyar nhirakan yio paridnankin mi yio min dapikin konilian mi siya ir̄iyyar nhisakan yio wirnankin mi yio min dapikin krisolait mi siya ir̄iyyar nhoumakan yio min dapikin beril mi yio ir̄iipi hir̄iinan prainankin. Mi siya ir̄iyyar nhiuiiak̄an yio min dapikin topas mi siya prainankin mi siya ini sa ywowin mi siya iuurakan yio min dapikin Krisopres mi siya prainan whisinan bidi wok̄iir̄im̄tioin. Mi siya iuur nhirakan yio min dapikin haiasin mi siya prainankin mi prainan wao bi nwoyin yio ini sa ywowin. Mi siya iuur nhisakan yio min dapikin, ametis mi siya paridnankin mi siya paridnan wao rani, ini sa ywowin. ²¹ Mi Adi Komii siya ta hira saiir anowim̄ mik̄inim̄ umir̄ komii sainiyim̄ min dapiyim̄ pian siir̄arar nonkwokwokim̄. Mi ano whiekakim̄ simiir yapayapan ti pian siir̄arar nonkwokwokim̄. Mi siȳuun om komiia hir̄iir namiyin yio golim̄ yip̄iki opnainan sinimnaniyim̄ simiir̄arar haiḡinkin.

²² Mi kara ti om komii iir̄in omaka Adi Komii siir iniḡ hainaniya saiir̄in wara bi kiḡin. Dimusi rani, Biian Inkam̄ Komii siirsika. Adi Komiiyin̄ kir̄ie komiiḡakin mi ti inkam̄in sibsibnanin̄ hinda t̄indan ini sowar kiḡirkakin mi iikamim̄ simiir whwonkam̄ idan ini sowar mi owo mi ta hir̄iinan saiirsika tiki om̄in omaka Adi Komii siir iniḡ hainaniya hir̄iinankak̄ pan̄insi ywosi, iikamim̄ sima hainanam̄ Adi Komii siir iniḡ iir̄. ²³ Adi Komii siir dim̄in kibiyin̄ paenan niuyaeiyin̄ ti om komii iir̄in siyar niuyaei. Mi ti inkam̄in sibsibnanin̄ siir dim̄in kibiyin̄ paenan niuyaeiyin̄ yio ini ȳukidnan ywowin mi ti om komii iir̄in siyar niuya haiḡinuwi mi ta hir̄iinan saiirsika, bie bwano hapair̄in pan̄insi whwoyasi. ²⁴ Mi iikamim̄ omom omomiyim̄ sima niti mi sima ti sowiir dim̄in kibi komii komiyyim̄ paenan niuyaeiyim̄ ti om komii iir̄ nwowim̄ simiir kigi mi sima wa niti mi wa mi ami hinda t̄inda. Mi inkam̄ komii komiyyim̄ yip̄iki dim̄in taemin̄ whiekakim̄ simiir kiḡirkakiyim̄ sima wi umir̄ kasakasa hainani rani, ti om komii iir̄in. ²⁵ Mi sima ta hira saiir anowim̄ ti tir̄ nwowim̄ simiir̄in wi haiḡinikou rani. Dimusi rani, wi niigak̄ wara nwo rani. Wi nabie arar nwowiskii. ²⁶ Mi dim̄in taeminim̄ yip̄iki iikam̄ ima piuaii mi simiir umir̄ ikim̄, yim̄ wi iki iikamim̄ omom omomanim̄ ti nu iir̄ar nwowirkakim̄ wi sima hainanii mi ti digworaekwowim̄ sima hainanii, wi ti om komiiyin̄ siir yainau hir̄ ini haigigigi. ²⁷ Mi iikamim̄ ti om iir̄in wi dim̄in biyeyim̄ nhwo niigin̄iga Adi Komii siya nwoiyim̄ wi ti om iir̄ haininopkainam̄ tani. Mi iikamim̄ yip̄iki iinok̄inok̄in dim̄in biyie tir̄iyim̄ mi ti iikamim̄ yip̄iki niksisaega ninuwiyim̄ mi ti hir̄iinan iikamim̄ wi ti om iir̄ wara napninopkainam̄ tani. Mi wi ti iikamim̄ yip̄iki simiir inigim̄ ta yokwowa ti inkam̄in sibsibnanin̄ siir aiir̄ nwowim̄ wi sima simar napninopkainami ti om iir̄in. Yim̄ ti iikamim̄ yim̄ Adi Komii siya nimbin̄ ima saika hir̄iyyar nwoyokiyok̄ikaeyamanim̄ iinok̄inok̄. Iriig.

22

¹ Mi mhoiia ti Adi Komii kr̄im̄iir Wanin̄ siir paekwosim̄in kariir̄in siya yiisimauu opa iikam̄ wh̄ink̄insiis haiḡinuwiya wadie sima sibgu owam. Mi taka opa Biian Inkam̄ Komii siir ipiia hiranki nitka maeyauwa Adi Komii siya nidwokaiiya mi ipiia inkam̄in sibsibnanin̄ siya mi idwokaiiya aka. ² Mi ta opa ini hindara kiḡiguskiya mi saeya ini siȳuun simiir yapa yapar nakiinaniyam̄ digim̄, siȳuun siir bopwonau. Mi ieyin̄ siir iegbid

kwiso paeki bidi yinkin okwokwonamwo. Mi simiir paenidim iikam imiirin sima tiri wadie sibgu oyokiyokiikaeyamim. Mi biewi biewiyim ti paeyim idip idipin iuur kwisa budigim. Bwan bwanim sima paenidkinar budikim mi ti paeyim simiir kwowim iikamim makak makakim nupai nupaiyim ti nu iirar nwowirkakim simiirin wi sima ninimniski haiginiuwi wadie sima sibgu owam inokininokin. ³ Mi dimin taeminim biyanim ti nuin siirim niki tioidwomaigiyim, yim wi Adi Komii siya digiguskii siya mi inkamin sibsibnan ikin sowa wi ti om komii iir nwowi iikamim simiir kigirkakam. Mi sima sowiir inigin wi hiriinan sairsi hainani. ⁴ Mi ti iikamim wi siir whwonkam iir kigi mi siya siir inigin wi simiir mwo imiir hainmimakuwi. ⁵ Mi tapaiirin wi niisimki wara swoki omimin tani. Mi iikamim wi sikwo pae minam naingwo rani, sikwo pae minaka niririya apam siyu iirin mi wi biam mi aingwo rani, ninomor kou hirin. Mi Biyan Inkam Komiiyin Adi Komii siya wi hir nwowi mi bie siir maeyauwa wi siya kicina owi mi wi siyar niuya iski mi iikamim yipiki siir yai aiiir wakaeyokna apiyim sima wi iikamim iikam kigirkakiyim wi simiir hiriinan nwoyokiyokiikaeyami inokininokin. triig.

Jisis siya wi sipi swoki itsauswi

⁶ Mi Adi Komii siir paekwosimin siya boinki kariirin, tiki yayim wari kira winaowidin yim kaimwokikaimwowaigim wi hiriinanar nimbiyami. Mi Biyan Inkam Komiiyin Adi Komii siyan yipiki wi profet kamim simiir kwoinim simiir hurworwokaii mi sima wi siir yai aiiir nwoki anaakninkiihaiginiuim. Siya siir paekwosim imiir bidi yikrokiyim mi sima ha nitim mi iikamim yipiki siir yai imiir wakaeyokna apiyim siya yauuni anaakninkiihaiginiuni dimin taeminim yipiki wi nimbiyami.

⁷ Jisis siya ti hiniina boinkikin kima hoingakar wakaeki. Kara nitam tiri. Mi ti iikamim yipiki kariir yayim ta yokwo aiiir nwowim simiir wakaeyoknam mi ha naingwo tibmiiyim, sima wi maingamaigar nwowi. ⁸ Kara Jonkin mi ti digworaekwowim kara kigim mi ti yayim kara mi wakaekim. Mi ti dimin taeminim kara kigim mi kara wakaeyim simiir mhoiiyan kara ogmwo kimidiniya ti paekwosimin yipikin kariir niisiisimauuin ti dimin taemin imiir siir igmiiga kingiinar ini waisi hiiuu. ⁹ Mi siya kimidiniya kariir boinki, tiki dimin taeminim simiir kipi tir. Kara Adi Komii siir mii aiiir miriigin iikam kimiir hiriinan iripa kima haingiriyu owiya kimiir Adi Komiiyin saika, kimiir piugana saiiir iikamim naingwo tibmiiyim. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiiir boinmimauuiyim mi tiriiginim yipiki inokininokin ta yai aiiir sibgu waekaeyoknaeyim siir yokwo aiiir wina, krma whiekakarin Adi Komii siir miian iikamkim. Kariir kipi hainan! Adi Komii siirarar hainan iski. ¹⁰ Mi siya ina yimpiwirwir boinkripkaiyin kariirin, Adi Komii siir yayim ta yokwo aiiir nwowim simiirin kipi haigiprakai. Dimusi rani, tiki iiyim ini kingiin nitim ti dimin taemin ima nimbiyamanim. ¹¹ Ti digworaekwowim wi kimimin tani wa kwimbiyamsasauwi. Mi iikamim yipiki dimin bibiyie tirim yim wi simiirar kintirinu tirkripkaii. Mi iikamim yipiki dimin biyeyim simiiram naingwowim yim wi simiiramar kintirinu aingwokwo kripkaii. Mi iikamim yipiki dimin miyik tirim, yim wi simiirar kintirinu tirkripkaii. Mi ti iikamim yipiki wadie nwowim, yim wi wadie hiriirar kintirinu okripkaii.

¹² Jisis siya boin, kira wakae. Kara nitam swoki tiri. Kara niti, kara wi iikamim simiir digworaekwowim simiir nauni onkwoni. Mi kara simiirin wi nwoki hauuwim dimin taeminim biya sima tirim mi ti tariinan sima tir ikim. ¹³ Karaigin bii nwowin mi mhoiiya wi karar swoki okii mhoigi mhoiiyin. Biya kara biirar nwowin kara dimin taeminar mi tirkin mi mhoiiya simiirin wi kara sibgu tiri.

¹⁴ Mi iikamim yipiki. Adi Komii siir yai aiiirar naingwo tibmiiyim yim ini iikamim yipiki simiir yuis imiir hisokiyim mi wadie ha nwokiiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi iikamim ti hiriinan nwowi sima wi maingamaiga nwowi dimusi rani, Adi Komii siya simiirin wa kigninkin apninopkaigi ti omin siir ano imiir napninopkainamin ti paeyim simiir paenidim yipiki iikam imiir whinkinsis haiginiuuiyim sima nokwoyokiyokiiyim wi simiir whinaei. ¹⁵ Mi iikam bibiyeyim yipiki simiir kwoin imiirar napiyim sima

mi iikamim yipiki nop nanaowiyim mi iikamim yipiki hii priinanae priinanaeyim mi tiriiginim yipiki iikam nhirmi nisomsom aokaowiyim mi tiriiginim yipiki uridyiu bibiyeyim sim ninkinimiyayeyim mi tiriiginim yipiki yai priiyiksasaeyim mi ti hiriinan iikamim yim wi ti om komiyyin siir ano imiir napninopkainam tani. Yim wi idowiiya hirar nwowi.

¹⁶ Jisis kara wi kariir paekwosim iir nikropki mi siya niti siya wi yayim iikamim Adi Komii siir piugana sairim iki omom omomim simiir nwowim wi simiir nanaakninkiihaiginiuwu. An Kara Devidni piugana saiirgin mi an kara siir piugana sair yiniek. An Kara ini nauunin ninomor kou whwoyawiiyyin mi nugak aiirar nadigiuyakwokiyyin ini siir hiriinan ywowin.

¹⁷ Adi Komii siir naeyiun mi inkamin sibsibnan nwo ikin, siir piugana sair iikamim mi wiga yipiki siir wignan nwowa, sima iikam imiirin ti hinina boinkikim, kima wit. Ti iikamim yipiki ti yai imiir wakaeyim sima ha boinki, kima wit. Mi iikamim yipiki kwoinki haeyim yim ha wit ta opa yipiki iikam imiir whinkinsiis haiginiuwana sima sibgu oyokiyokiikaeyamam sair kwiyaeyam. Mi sima wi hinda niinga niinga priikwiyaeyi wi umir aka nwo rani. Iriig.

Nikopkaigiyayai aeya

¹⁸ Kara Jonkin. Kara iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyim kimiir boinkii mi ti digworaekwowim yipiki wi mhoiia nimbimbiyami ta yokwo aiir nwokaiyim, kara kimiirin pi igao yai hinina boinkii, iikamim yipiki yaeya yai nhirim ti yayim ta yokwo aiir nwokaiyim simaka ninkin winkii mi simiirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkini ya yokwo aeya boina sair hiriinan. ¹⁹ Mi ti yayim yipiki kara winkiyim ta yokwo aiir nwowim simiirin iikam nhirkim niinaki mi mhoiia simiir digworaekwowim yipiki ti pae iir nwokaiyim yipiki iikam imiir whinkinsiis haiginiuwiiyyin wadie sima nokwoyokiyokiikaeyamam iinokiiinokin yim wi Adi Komii krimiir Wanin siya swoki haii. Mi siya simiirin wi ti siir om komiyyin wi siir hir kigninkin o rani. Niingaka.

²⁰ Mi inkamin yipiki yai imiir nanaakninkiiyyin siya boin, ihi, kara wi kapi nitsauuwu. Biyyan Inkam Komii Jisis, krima whiekakar in kwoin whirua nwokikim mi ha boinkikim, kira ha witsau.

²¹ Kara ha naingwowi krimiir Biyyan Inkam Komiiyyin Jisis Kraisiya dimin taemin miyyiki miyyik imiirar tirkin iikam kimiirin siir yai imiir napam. Iriig.

Yaiyim simiir bwamkibwam ima

Yai nhirim Adi Komii siir Yai win kibiya saiir yaimwoki yaimwo nhir ima.

Disaipel Disaipelim yim kamim Jisis siir kigna mirii ima. Sima saika napyokiyokii miriigim. Mi siirama mi aingwo tibmiigim. Kamim iuur nwisko siir kigna miriyyim. Mi simiir inigim ini Mak 3:13-19 hir nwowim.

Aposel Aposelim yim kamim Jisis saikar mirii ima. Mi dimin taeminim siya tirim simiir nhwoki kigimimikim mi sima simiirin iki iikamim hinda tinda nwowim simiir boinmimaugim. Mi iya Jisis siya naonama mi ha swoki insiin idwowin mi iikamim sima kamim siir kigna miriyyim simiirin hiniina yiku aposel inkam. Ti aposel inigin yio Grik simiir yaigin aeya. Ti inigin siir inig mwoki mwowin yio hiniingin. Kamim Adi Komii siya nikropkiyim sima.

Babilon Babilonin yio nu Irak simiir biigi biyan om komiigi komii ieya. Mi om komii Babilon hiran iikamimiyim Isrel simiir iikamim sau omom nwokim mi sima sau simakar ninitkim. Mi Babilon siir inig mwokimwowin yio hiniingi. Om biye. Yokwo Komii saeya boina saiir hiriinan, Tiki om komiyyin yio bidi tioidwomaigiyin mi tariinanin siya nwo rani. Mi yokwowa Jon siya winkiya Revelesen hirin yio hiniina win boinkikin Babilon siirin. Ya tariigina ya boiniyo yaiga. Mi siir inig mwoki mwowin yio hiniingin. Yio iikamim ti iirar nwoirkakim yipiki siyupai siyupaiyim sim nonkwowim simiir om komiigin.

Devid Devidin yio Jisis siir brougae ieya. Siya bidi bidiniyar nwokin mi Isrel simiir iikamim inigak inkam komii ieya. Mi siya inkamin bimbuiwi rani. Mi siya Adi Komii siiram naingwo tibmiigin. Mi siya Yokwo kasa bi winkin. Mi ta yokwowa saiir iniga Samka.

Farisi Farisi inkamim yim Judami piugana saiirgim. Yim ti kamim yim kamim kwoin whiruwa nwowiyim sima. Simiir kwoinim ti hiniina naingwokim, ti siyiu komiyyin Adi Komii si si hauugiyin Mosesni yio ini sima nokwowin. Mi ti siyiu komiyyin yio ti hiniina boinkin. Krima ini siyiu miyyik whiekakim simiirar wakaeyokna apim mi krima Adi Komii siir iikam miyyik asi nwowi. Sima naingwoyimiyyokni siyiuin siir wara bi nonkwokim, niingaka. Sima Jisis siiram bi naingwo tibmiigim mi sima hiniina boin. Siya Adi Komii siir yinisim tani. Jisis siya simiirin hiniina boin, simiir kwoinim pi whaowaekim mi sima Adi Komii siir yai aiir bi sibgu wakaeyokim mi sima ha bi boinmaugim simiirin. Siyati hiniina boinkikin.

Galili Galiliyin yio Isrel simiir nuin siir nu haimii whir ieya. Mi iya Jisis siya yinisim sapisapa niki owin mi siya hapaiirin siir yopii ado sowaka waiya nwokin. Sima omin Nasaret nikiuwiyyin siir hir nwokim. Kamim Jisis siir kigna miriyyim yim Galili hirankim. Mi nu Judia hiran iikamim sima hiniina boinkim. Iikamim nu haimii Galili hiranim sima ninokninkin kwoin miyyik karamaeka mi sima miyyik rani. Sima ti hiniina boinkim.

Sabat Sabata ya iya Judami iikamim piu sima siiskuwakiya dimin taemin tir karamae nwowiya iya Adi Komii siir inig hainaniya ya saeya. Ta iya ya Fraide naiowaka nwobwakainanamtibika mipi sarere naiowaka digiribi. Mi inkam nwirin mi ta ii aiir mirii mi kamim siyiu komiini yaimin dimin winiyim yim wi hiniina boini, siya miyyar miriigin mi siyiu komii siir siyiu iir tauugakim, Mi sima siyiu biye bidi tirim, Jisis inkam nwirin Sabat aiir mi haiswoniskiigin. Mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim yim hiniina boinkim, siya dimin biye bidi tirin dimusi rani, sima hiniina naingwokim ma min haiswonimniskiiya ya ini mi miriinan ywowa. Min kig Jon 5:1-18 Luk 13:10-17

Tempel Tempela ya omaka Adi Komii siir inig hainaniya yasaeya. Mi biya iya Solomon siya Juda iikamim simiir kigriraowan inkam nwowin mi Juda iikamim sima omaka komiia Adi Komii siir inig hainaniya ta ii aiir miriigim. Mi iya Juda simiir sau

omomin ha nitin mi ta omaka aiirin sima yinimnhikiigi. Mhoiya iya inkam komiyyin nu kigriraowiyin Herot siyar niki owa mi siya Juda iikamim simiir boin sima yaeya omaka ir swoki miriyyim. Mi sima ta omaka aiirin siiyani miriiga. Mi saeya biewi kasa bi nwoka. Mi iya Jisis siyar niki owa mi siya omaka aiir namkin Adi Komii siir inig hainanamin. Mi mhoiya iya Rom hiran iikamim sima Isrel simaka niniiya mi ta omaka aiirin sima yinimnhinkii iuguski. Mi Isrel hiran iikamim sima yaeya bi swoki miriigim. Adi Komii siir yaiya ta hiniina boinka. Iya Jisis swoki itana saeya kingiin nwowi mi sima yaeya omaka komiyya wi haini mirii Adi Komii siir inig iir hainanam. Ta omaka aiirin tokpisona hiniina dapika Tempel.

Pris Prisim yim kamim Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir mirii ima. Tiki kamim Pris mi miriigim. Sima Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwikim mi iriipi hiriinan sima Juda iikamim yipiki dimin biyie tirim simiirsi ninkin imiyyaekim. Yim ti kamim sima nhwo kwis boiniyim mi Tempel aiir mi kigriraowiyim.

Hetpris Hetprisin yio inkamin iki pris nhirim simiir kou nwowi ieya. Mi pris nhirim simiirin pi siyar nikropkii simiir yapayapa miyyamin. Mi ti inkamin siya ninokninkin komiigkim mi Juda iikamim siyupai siyupaiyim pi siyar mi kigriraowi. Mi Juda hiran iikamim sima eleksena ina yonwowa mi sima hiriinan inkam kibi iirar swoki okmwın okwo haiginiu ta hiriinan miya saiir bi nwowamin. Mi siya ta hiriinan miya saiirarar miriyokiyokii mi wi siyar naobugi. Mi sima nwirin wi haini mi okmwın okwo haiginiuwi.

Dimin whirki kimbu karamae nwowiya saeya. Taka maeyauwa dimin whirki kimbu karamae nwowa ya ini omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir mwowainibin digiwa nwowin siir nwokin. Mi Adi Komii siya hir nwokin. Mi hiriir namiyin biigi biyan Prisın saisar namikin. Mi biewibiewiyim siya hiriirin ii kwokwira kwokwira namtaraowikin. Min kig Hibu saptu 9

Profet Profetim yim kamim Adi Komii siir yai aiir nanaakninkii haiginiuwi ima. Adi Komii siya simiirin nwonwira nwonwira nikiunakin mi siya simiirin ina yikropkiyin siir yai aiir boinmimauuamam. Mi iya dimin taeminki nimbiyamam tiriiyim mi kamim pi simar nanaakninkii haiginiuwi simiir bwamki bwamin. Yim sima siyuum iikam ima tiriiyin simiir boinimnhinkiiigim. Mi iriipi hiriinan, diminim nimbiyamam tiriiyin Adi Komii siya pi ti kam imiirar boinmimauuwi. Mi sima pi iikam imiir swoki kwaboimamauuwi. Mi kam nhirim yipiki niksisaeyim yim hiniina nikiuwikim niksisa profet. Mi kam imiirin yim Adi Komii siya bi nikiunakin simiirin mi ha bi nikropkikin. Niingaka. Mi yim sima Adi Komii siir yai aiirin sibgu sibgu bi boinmimauuwikim sima iikam imiirin hindara priiyksasaekim.

Adi Komii siir ipiyya siya nidwokaii aeya. Adi Komii siya ipii komiyya saiir nidowkaiigin mi dimin taeminim pi siyar kigirkaki. Ta ipiyya ipii bimbiuwi rani mi saiirin bidi piuaimwamwankikina. Mi ta ipiyya ya golni nonkwowkwoka. Mi ta ipii aiirin inkam nwirkin bi swoki idwowika. Saiirin Adi Komii saisar ndwokai kigirkakikin nu ninomor sowiir.

Grik Grikmi iikamim simiir om komiyyin Atens. Mi simiir nuin siir Griskin. Bidibidiniyarın simiir iikamim kasakasa rani mi sima iki nu whiekak nhirim simiirar kigirkakim. Mi iki nuim Grik sima kigriraowim simiir iikamim sima ini simiir siyiu imiirara mi apim, Grikmi iikamim yim Juda iikam tani mi niksisa ad komii kasa bi diriraerarkim mi sima ini simiir inig imiir hainanim. Mi mhoiya Rom sima yaii Grik simaka yinii mi Grik simiirin Rom sima iyopakaiyu mi Grik simiir om komii komiyyim ini Rom sima kigrirao irkakim. Mi Rom sima Grik simiir siyuum kasaka bi wkaeyokna apkim mi ini Grik simiir yai aiirar mi imboboimim. Kamim ta yaiwin kibi aiir winim sima Grik simiir yai aiir winkim mi mhoiya kam nhirim ta Grik simiir yai imiir kigim mi sima Adi Komii siir yaiwin kibiya yaigin nhir hiniinim simiir win. Latin, Inglis, German mi yaigin whiekak nhir ikim. Mi tariinan sima ini hiriinana miriyokiyoyim.

- Heven Hevenin Adi Komii siir omkin. Iikam nhirim sama hinina boini Adi Komii siir omin Hevenin ini ninomor kou hir nwowin. Tiki omin bimbuiwi rani wadieki wadiekin, iikamim yipiki Jisis Krai siiram naingwo tibmiiyim wi simasimar nami, ti om iirin mi sama inokinokin wi hira nwoyokiyokiikaeyami.
- Hibru Hibru ya Isrel sama boini aeya yaigina. Biyan Yokwo Komiiya sama sairin Hibru simiir yaigin aiir winkim.
- Hisop Hisopin yio paeisim wirkin. Iya biyan Prisin siya mi nhir miriiyim mi siya pi ti pae iir haii mipi siir hppmaigi op o nhie imiir mipa niyairpasokami.
- Isib Isibin yio nu komii whirkin ini Isrel simaka kingiin hir nwowin. Iikamim yipiki Isib hir nwowim sama Adi Komii siiram bi naingwo tibmiiyim. Mi sama iki niksisei adi komii nhirim sama nonkwowowim paeni mi nuni mi sama simiir inig imiirar hainan. Biya Juda inkam nwirin Jekop nikiuwiyin siya mi siir wigiyima sama Isib hiriir yam mi hir ini owiu. Mi siir yinisimim sama nwowim hapaiir biewiyim kamarim kamnwir {400} mi Adi Komii siya boinki Moses siirin mi siya Isrel simiir iikam imiirin iripa ha haingiriyiu omimirim mi sama Isib siir haiburgik mi ini Isrel hiriirar swoki amim. Mi Isib simiir kamim ii kasaka bi niniikim yai Isrel simiir iikamim simaka. Mi Isib simiir iikamim sama niksisei adi komiiyim simiir hainanii siyiuin siirin ina haiburgikim mi sama Adi Komii kiin siirarar hainan iski. Mi sama siir inigin Ala dap mi sama Adi Komii siiraramar yaingwo tibmii sama Jisis Krai siiram wara bi naingwo tibmiikim. Niingaka. Sama naingwo tibmiini siyiuin siir bi nwokim.
- Mastet Mastetin yio pae wirin siir inigin. Mastet nidin yio komii rani sapkisapisimkin sama siir nid imiir haiigim mi nae minaka nikrimkrin aeikim.
- Narin Narin yio paeisim wirkin iikam sama siir mi imiir nopaiikim mi siirin pa sikini, mipi dimin taeminim Adi Komii siir ninkin imiiaeyim pi simiir niyopki mipi piui miyikar whaki. Ti dimin siirin umir prasae bi sainikin.
- Salpa Salpain yio dimin whirkin siyanankin. Iya iikamim sama siir nanagiyim mi siya huwa ha kinkiyim mi siir piuwiya miyik bi whakika.
- Samaria Samaria yio iikamim nu Samarianim sama, siya ini nu Galili mi nu Judia sowiir bopwo hir nwowin simiir siyiuin yapakin mi Isrel simiir iikamim sama hinina naingwo rani, sama miyikim. Niingaka. Sama ini sau omomnan ywowim.
- SaionSaionin yio mhiu inigin. Mi om komii Jerusalem siya ini ti mhiu iir waiyin. Mi iya Jisis siya om heven siir haiburgigi nua tiriri swoki iti mi siya biyin wi mhiu saion hiriirar niuuni.
- Stoik Stoik kamim yipiki Juda simiir siyiu komii whir iir nonkwowim. Sama hinina boinkim yipiki kimpipisusi nidid karamae nwowim mi yipiki maingmainga nwowam kinankiugiu karamae nwowim. Mi ti sama kamim yipiki stoik simiir siyiu komii whir iir sibgu onkworinuwiyim. Ti sama yayim sama boinim.
- Livai Livai kamim yim Isrel simiir piugan kwir aeya. Juda simiir brougaeyin Jekop siir yinisim nwir ieya Livaiyin. Moses siya mi siir nomousimin Aron sowayaowin Livai inkamko. Mi biigi bi nwowin biyan pris inkamin Aron siyairgin. Mi mhoiya Livai simiir kam whiekakim ini Adi Komii siir omaka miriiyan inkamkina ywowim. Mi ta mi aiirin piugan kwiran inkamki bi miriigim Livai simiir kamim sama sama miriigim.
- Mana Mana dimin whirni inigin. Biya iya Moses siya Isrel simiir iikam imaka nwowin mi sama ina haiburgikim nu Isib hirin. Mi sama maeyau siyin apa niinga siir hir nwokim mi sama naemin karamaeka. Mi Adi Komii siya simiirsi naingwoyimiyokin mi siya inokinokin simiirin nae pa hauugi. Mi ti naeyim sama nugakarar hainakiyakwokikim mipa hainami simiir omaka hiriir mipa naei mi sama pi wadieyar nwowi. Min kig Eksodas 16:14-21 mi Nambas 11:7-9 Tikinim yim ini biyan Yokwo Komiiya sair nwowim. Mhoiya iya Jisis siya nwowa, siya hinina boinkin. Karargin ti naeyin ninomor kou hirandin. Mi iikamim ti naeyin siir naei mi sama wadieya nwowi mi inokinokin wi hiriirar nwoyokiyokiikaeyami. Siya hinina boinkin. Min kig Jon 6:46-51.

- Isrel Isrelin Juda simiir nuin siir inigin. Iya simiir brougaeyin Jekop siyar niki owa, Adi Komii siya siir inigin Isrel siir asi nikiugin. Mi mhoiia sima maingimairga ha nwowim ti inig iirimin mi ina boinim, krma Isrelni yinisimkim Juda iikamim sima min boinkim, simiir nuin siir inigin Isrelkin.
- Juda Juda yio Isrel simiir iikamim simiir inig whir ieya. Mi iikamim Isrel hiranim simiir brougae nwirin Juda siyairgin. Siya Jekop siir yinisimkin. Juda Isrel simiir piugan kwir aeya. Mi Isrel simiir Inkam Komii Komiiyim simiir kigriraowim Juda piugana saiir hirirankinairgin. Mi Juda simiir piuganim iuur kwisko.
- Judia Judia yio Isrel simiir nu haimii whirkin. Mi siir yaimwoki yaimwowa hiniinga. Inkamin Adi Komii siya nimbingiyin idowiiya napmiriyam mi siya. Mi sima hiriinan asi dapi Jisis. Mi Adi Komii siya nimbngikin siirin mi siirin ha nikropkikin iikamim simiir dimin bibiyeyim simiirsi naowim. Mi sima siirin Kraisi asi dapkim.
- Rom Rom in yio om komii whirkin. Ti omin tiriinanin ina niki oyokiyokiiyin mi ini nu komii Itali hir nwowin. Biya Rom sima kasakasa rani mi sima pi iki nu nhirim simiirar mi ami mi pi yaii simaka ninii mi simiirin pi sima niyopakaiyuwi mi simiir nuin pi sima kigriraowi. Iya Jisis siya niki owa mi Isrel simiirin Rom sima kigriraokim. Mi tariinanin sima hiriinan tir tani.
- Sam Sama ya biyan Yokwo Komii kwira saiir yokwo kwiraka. Mi Inkam Komii nu kigriraowiyin Devid mi iikamim Isrel hiranim ninokninkinkakim sima winka. Mi ta yokwo sama iya iikamim sima Adi Komii siir inig hainaniyim pi saiir mwai imiir kigmak waowi.
- Sadyusi Sadyusi kamim sima Juda simiirar isid whirkin. Mi simiir kam whiekak nhirim sima omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiirar miriigim. Mi iriipa hiriinan simiir nhirim kaunsel kamargim. Farisi mi Sadyusi simiir siyuim iripa rani, ini yapayapa ywowim mi simasima io asi ninwo anwowi. Mi Sadyusi sima hiniina boinikim, iya iki iikamim naonamiyim sima ie hiranki bi swoki insiin idwuwikim. Niingaka. Simiir kwoinbudin hindira kiguguiuguskikin. Mi sima ha naingwowi Adi Komii siir om hirin iikam karamaeka mi Didu naopwai mi niksisaie adi komii karamaeka. Mi dimin taeminim nimbiamiyim sima hiniina naingwowi, yim inkamki diriraerari, yim Adi Komii siya nonkwokwo rani. Niingaka.
- Sisa Sisa yio Rom simiir yaigiinga. Saiir yaimwoki yaimwowa hiniinga. Nu kigriraowan Inkam Komiiigin.
- Wain Wainin yio hiniina diriraerarikin. Inkamin pi paeyin grep nikiuwiyin pi siir nid imiir whinhai. Mi ti paeyin pi siir hii imiir nonkwo nhaknaokainaowidi. Mi iki iya saeya whiibaomaigiyim mi sima saiirin pi haniingi kwiyaei. Mi Juda sima kwiyae op miyik karamaeka. Mi iya sima nae naeyim pi ta op wain anaka naekwiyaei. Mi iikamim ta wain op aiirin homgak kwiyanaeiyim mi sima pa kwiyae whaowaenami.
- Baptais Baptaisa ya Yokwo Komii saiirin hiniina winboinka, Jon siya iikam kasakasa bi baptais haiginiugin ie Jodan hirin. Mi Jon siya simiirin hiniina boinkin, kima kimiir dimin biyeyim simiirin digiumii haimriyugik mi iikamim irira nwonwira wa nwoki ninokninkinim sima digiumii bidi haimriyugikim simiir dimin biye imiirin. Mi iikam nhirim yipiki Jisis Kraisi siirin naingwo tibmiiyim mi baptaisa ya min niisiimauwi sima naingwo tibmiiyan iikam bidi ywowim. Mi baptais saiir yaimwoki yaimwowa hiniinga. Ti inkamin op baptaisyin yio hiniina niisiimauwi, siir kwoinin bidi kisina haigiyin mi dimin biyeyim siya tirim digiumii bidi haimriyugikim.
- Hosana Hosana inigin yi min boinkin inkamin inigakin siir nokboinmamairikin. Yi hiniingin siir inig mwokimwoin Adi Komii siya wi siir nwoki hainan prapraskiyim.
- Pailat Pailat siya Rom simiir nu kigriraowan inkam komii nwokin, yipiki biya omwai niki waiyan. Iya Jisis siya nwowa Pailat siya Isrel simiir iikam imiir kigriraokin.
- Pasova Pasova ya Judain iikamim simiir ii komii kwir aeya. Mi ta iya iikam whiekakim mii bi miriigim. Mi sima Jerusalem hiriir yam mi iiyim iriyarkwisa ywo. Mi

Adi Komii siir inig iir hainan mi nae komiia ina yaeya. Iya biya simiir yidiwi wanwiyayim nu Isib hir haiyim hik mi Adi Komii siya simiir whindiriraerarkikin mi sima nu Isib siir haiburgikin mi ina yamim. Mi ta hiriinan saiirsika biewi biewiyim sima ta pasova iya saiiramar naingwowikim mi pi Adi Komii siir inig iirar hainani.

Pentikos Pentikosa ya ii komii kwir aeya piu siisiya. Isrel hiran iikamim sima nonkwowiya biewi biewiyim sim. Mi iya pasova iya dig nwokiya wik iriyarkwiso sowiir mhoyia ii Pentikosa pa nimbiam. Iya sima numiran sasaeyim sim ningugu haiyim mi bali, ta iya saeya pentikos iya. Mi ta iya iikam whiekakim sima Jerusalem hiriir namikin mi pi omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir napninpokainamiyin mi naeyim pi Adi Komii siir hauuwi. Pris inkamim sima wraisu pa nisom haii pa nanagi mi pa ninkin imiiaeki Adi Komii siir iikamim simiir dimin biyeyim simiir haiyopriimdiyumiigiyim. Taka iya ya iikamim naingwo tibmiiyim simiir ii komii wararga. Siyu hiniingn sima tiriiyin. Iya Jisis siya naowa mi siya ina swoki insiin idwown mi ini ninomor kouwa hiriir yamin. Mi mhoyia kamim siir kigna miriiyim sima omaka iruwar nidwokai omimirkim Adi Komii siir naeyu iirim. Adi Komii siir naeyuin ha nitin mi kirie simiir yauni hauuni. Mi sima ini yaiginpai yaiginpaiyim simiirar boinamim. Iya sima hiriinan boinim iikam whiekakim sima Krai siir yaiya ini simiir yaigin aiirar wakaekiyim. Mi ta ii aiirin iikamim naingwo tibmiiyim simiir siyuin ini komiia ywokiyan mi ta iya ya iikamim naingwo tibmiiyim simiir ii komii aeya piu siisiya. Min kig Aposel 2

Wit Witin yo naekin. Mi witnidim numir komii aiir ninkiniyim sima raisnan whaknainikim. Mi iya witnidim wai nwowiyim sima pa ninguguhaii mi sima simiirin pi siiyaka nobrombropi mi sima nanagiyim mipi bret nimbiam mi sima pa naei.

Yis Yisin yo iikamim sima ninkin pridaiya iya sima bret nonkwokwowyim. Sima yisin yipa haii mi yipa pridgi witplaua aka. Iya sima hiriinan tiriiyim, bretin yipa niyopinaini mipi komiia nwoki. Iya Jisis siya iikamim simiir nowomwarkaiyuwiyim siya ii nhirim boiniyo yai nhirim yipi yis siirar boini. Ta yaiya saiir yaimwoki yaimwown hiniinga. Yisin yo miyik rani.

Amen Amena ya hiniinga. Min kig Rom 1:25,9:5, 1Korin 14:16 2Korin 1:20. Juda simiir yaigina ya hiniina boini, "Ti diminin siya dimbiyam saeya kaimwoarga" Mi iya inkam nwirki sriiyim Adi Komii siirim mi iki iikam nhirim sima pi iripa kwoinar nwoki mipa boinki, Amen.

Yaowae Adin ninomor kouwanki nitkin Bidi bidiniyarin Profet inkam nwirin siir inigin Danielkin siya inigin min daphaiginiugin inkamin yipiki Adi Komii siya nikropkiyan siir iikamim simiir nanmaiwarainaim mi simiir dimin biye imiir haiyopriimdiyumiigiyim. Siir dimin mwoki mwown yo ini Krai siir hiriinan ywown. Jisis siya ti inigin siya siyar swoki kwaboinakin. Mi iya Jisis siya, siya siyar swoki dapnain Yaowae Adin ninomor kouwanki nitkin, siya boin siyairgin inkam Adi Komii siya nikropkiyan mi yipikin Adi Komii siir kiriekakin. Siya inkamargin mi iripa Adi Komiiagin.